

I.1.1.2. VEETEELT

-2. Kleinvee

-2.1. Het varken

-2.1.1. Soort en herkomst

VARKEN (zie kaart)

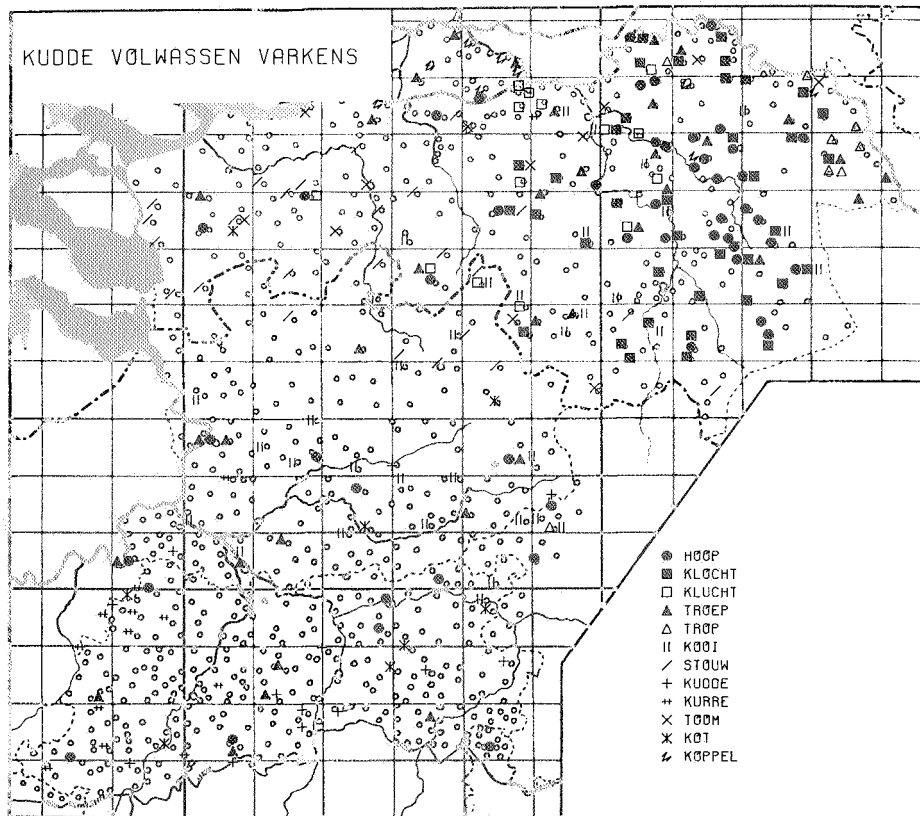
Schwein – pig – porc, pourceau cochon (N 19, 1; N 19, 2; NE I, 12; znd A1, 83; znd 8, 32; sgv; Goossens; Ceusters)
 [Bedoeld wordt een varken in het algemeen, niet geslachtelijk onderscheiden. In dit lemma worden naast de algemene benamingen ook bijzondere benamingen en woorden uit de kindertaal weergegeven.]

varken: het type *varken* in: I 57, 57a, K 127, 136a, 143, 150, 153, 154, 155, 157, 158, 172, 174, 176, 181, 183, 184, 184a, 185, 187, 218b, 220, 237, 244, 333, L 109, 112, 161, 178, 178a, 180, 200, 201, 207, 228, 240, 255, 257, 260, 262, 263, P 137; *varken*, I 180, K 198; *varkn*, O 178, 250; *vajrkən*, I 266; *vaarkən*, K 174; *váarkən*, K 266; *váarkən*, K 198, 247; *vòòrkən*, I 220;

varka, I 57, K 157, 165, 175, 243, 274, O 255, 285, 287, 288, 289, P 125, 126, 166, 198, 199; *vårka*, L 233; *vaarka*, I 57a, K 174, 175, 201, 225, 244, 245, 249, P 89; *váarkə*, K 245; *váarkə*, K 244; *vòrkə*, O 288; *vòòrkə*, K 243, 244; *varrakə*, K 251, 274; 312, P 149; *várrakə*, K 248; *várrakə*, K 245, 246; *vòrrakə*, P 104; *vojrakə*, I 180; *vaarakə*, K 173b, 174, 188a, 205, 225, 243, 244, 246, 247, 249, 253, P 152; *váarakə*, K 174, 174a, 244; *vaarékka*, K 244; de volgende opgaven zijn meervoud: *varkəs*, K 274; *vòrkəs*, K 281a; *varken*, een zwijn, Eijlenbosch O 253; *vajrkə*, varken, Mischgofsky L 95; **verken:** *verkən*, I 79, K 127, 161, 191, 221, 235, 272, 301, 323, L 91a, 144, 145, 145a, 151a, 199a, 207, 227, 228, 229a, O 69a, 70, 70a; *vèrkən*, K 137, 150, 162, 216, 347a, 352, L 146, 147, 151, 152, 154, 187, 240, 241, 244, 256, 260, 264, 333, O 274, 276; *vérkən*, K 170, 216, 268, 315, L 102, 147, 154, 242, O 63a, 69, 73, 158, 163, 177, 238; *veerkən*, K 172, 195; *vèèrkən*, K 172, 218b, 267, L 190; *véèrkən*, K 168, 197a, 220, 304, L 102, 147, 188, 227, 228, 229a; *vèerkən*, O 67; *vaerkən*, K 302, 308a, L 178, 179; *vijrkən*, K 161a; *vèrkə*, I 57, 275, K 131, 146, 148, 159, 160, 163, 170, 182, 183, 196, 204,

212, 213, 218, 218a, 266, 276, 300a, 307, 330, L 91, 93, 151, 184, 202, 207a, 225, 228, 262, 263, 279, O 178a, P 14, 18, 18a, 60a, 85, 95, 133, 166, 198, 199; *vérkə*, I 221, 268, K 152, 206, 251, 266, 276, 281a, 295, 303, 304, 307, 320, 329, 330, 332, 333, 339, 358, L 162, 180b, 187, 212, 264, O 69, 165, 173, 174a, 177, 239, 255, 286, 286a, 287, 290, P 1, 4, 5, 10, 18, 23, 27, 29a, 39, 60, 65, 66, 69b, 70, 72, 83, 86, 95, 127, 133, 136, 161, 171, 198; *verka*, I 57, 102a, 220, K 102, 133a, 136a, 145a, 148, 160, 161a, 163, 181, 182, 193a, 194, 218, L 99, 185, 199, 226, 228, 237, 240, 244, 260, 261, O 286, P 4, 41, 43, 77, 123a, 136, 164, 171, 198; *vérkə*, P 145; *vérʔə*, K 352; *vèjrkə*, K 167; *vèjrkə*, K 167, P 25; *vijrkə*, P 88; *vèjkən*, K 268; *vèrkö*, L 189; *vèarka*, L 177; *veerka*, K 168, 188a, 254, 292, L 257; *vèerka*, K 165, 168, 178*, 191, 205, 210, 245, L 94, 144, 150, 153, 155, 168, 178, 184, 189, 205, 206, 236, 255, 260, 261, 279, P 145; *vèerka*, I 275, K 184, 204c, 254, 286, 287, 292, 325, L 109, 158, 162, 185, 187, 199, 199a, 212, 244, 256, 257, P 88, 128; *vèjrkə*, K 206; *vaerka*, K 342, L 145, 159, 184, 186, 205, 206; *verrakən*, K 216, L 179; *vèrrakən*, K 160, 176, 305, L 156, 228, 255b, O 68a; *vèrrəʔən*, K 241, 352, 353; *vèrrakən*, I 266, K 311, L 259, P 169; *vèrrəʔən*, K 241, 277; *vèrrəʔn*, K 310; *vèèrakən*, K 212a, 273, L 285; *vèèrakən*, K 206; *vaerəʔən*, K 277; *vaerakə*, K 244; *verrakə*, I 57, K 124a, 141, 142, 151, 160, 187, 219, 307, L 99, 200a, 228, 229a, 256, 285, P 22; *vèrrakə*, I 269, 272, 275, K 125a, 150, 160, 164, 179b, 182, 187, 193a, 210, 213, 219, 220, 235, 244, 281, 292, 296, 307, 332, 349, 349a, L 145, 158, 160, 180, 181, 184, 187, 199a, 208, 226, 228, 229a, 260, 263, 263a, 280, P 10, 32, 41, 48, 61, 86, 88, 89, 94, 95, 97, 99, 112, 131, 139, 154; *vèrrakə*, I 271, K 152, 208, 214, 215, 235, 276, 276a, 276b, 291, 295, 307, 309, 311, 316, 318, 322, 324, 329, 330, 332, 335, 336, 339, 346, 348, 349, 349a, 350, 354, 356, 357, 358, L 99, 110, 161, 162, 190, 240, 259, P 7, 10, 13, 16, 17, 25, 29, 29a, 30, 30a, 33, 35a, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 63, 70, 75, 76, 80, 84, 86, 94, 96, 99, 128, 129, 136a, 145, 161, 167, 169; *vèrrakə*, P 88, 145; *verraʔə*, K 314; *vèrrəʔə*, K 314, 315, 353; *vèjrkə*, K 351, P 35a, 89; *veerakə*, L 199a, P 112; *vèèrakə*, K 179a, 205, 215, 216, 237, 244, 249, 257, L 100, 104, 148, 153, 177c, 180, 183, 203b, 235, 241, 243, 263b, P 89, 145; *vèèrakə*, K 171, 183c, 185, 237, 238, 250, 258, 268, 281, 291, 292, 296, 357, 358, L 148, 152, 159, 188, 229, 237, 257, 283, P 26, 27, 33, 35, 36, 86, 88, 112; *vèèrakə*, K 250; *vaerakə*, K 212, 231, 232, 246, 281a, 330, L 100, 104, 153, P 96a; *vèè-arakə*, K 250, 283, P 88; *vèèarakə*, P 69b; *vèè-rikka*, L 150; *vèèrakə*, K 287; *vèèraʔə*, K 240; *vèèraʔə*, K 240; *vèèjrkə*, K 250, 260, 287, 351, P 35a; *vèèjrkə*, L 186; *vijrkə*, K 296; *vèjarkə*, K 282; *vèzzakə*, P 70; *vukka*, P 60a; de vol-

gende opgaven zijn meervoud: *vèrkəns*, L 151; *vèrkəns*, L 154a; *vèèrkəns*, L 147; *verkas*, L 144; *vèrkəs*, L 91, 93, 153, 154, 189, 264; *vèrkəs*, K 170, 197a, 329, L 162, 187, 257, O 286a, P 133; *veerkəs*, K 148, 168, 218, L 159, 184, 205, 206, 261; *vèèrkəs*, L 94, 150, 155, 255, 260, 279; *vèèrkis*, L 144; *vèèrkəs*, K 184, 220, L 102, 109, 158, 185, 199, 212, 244, 256; *vaerkəs*, L 145, 179; *verrakəs*, L 201; *vèrrakəs*, K 215, 216, 219, L 208, 240, 280; *vèrrakəs*, K 214, 215, 346, 354, L 190, 259, P 7, 29, 48; *vèèrakəs*, L 100, 104, 148, 236, 285; *vèèrakəs*, K 171, 185, L 152, 229, 237, 283; *veejrakəs*, L 186; *vèèarakəs*, L 177; *vè:arakə*, varken, Goemans; *vèrken*, varken, Zeeland O.V. I 231; *và:rakə(n)*, znw. o. vaerken, varken; dem. *và:rakə(n)*, de Bont; *et fèèrke*, het varken, (Huisseling), Elemans 205; *verke*, I 79, varken, hs Sassen; *vèrken*, L 161, varken, hs Sassen; *vèèreke*, varken, hs Vissers L 180; *verken*, Tuerlinckx; *varkentje*: *varkska*, K 274; *verkentje*: *vèrkska*, K 240; *vèrkska*, P 133; *verrakska*, K 307; *vèrrakska*, K 296; **kuus**: het type *kuus* in: I 57a, 79, K 125a, 159, 161, 163, 164, 174, 175, 179a, 181, 193a, 205, L 201, 227, 228, 242, 243, 244, 263, 264, 279, 285; *kuus*, K 152, 157, 174, 178*, 179a, 183c, L 235, 241, 263; *küüs*, K 208, 274, 276, L 257, 263b; *küüs*, K 151, 191; *keus*, K 173b, 174, 174a, 188a, 198, 204, 204c, 225, P 5; *kujs*, L 161, 162; *kèüs*, K 244, 245; *koes*, K 237, 276; *köès*, K 226; *köès*, K 237, 266, 276b; *kus*, K 193a, 206, 212, 245, 292, 304, L 237; *kos*, K 145a, 147; *kös*, K 137, 146, 245; *koesj*, K 237; *köèsj*, K 238, 251, 354, 357, 358, P 44, 48; *köèsj*, K 241, P 41; *kòs*, K 296; *koesjə*, O 288; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: het type *kuus* in: K 141; *kuus*, K 124a, 118b; *keus*, K 174; *köèsj*, K 238, 240; *kus*, K 182, 235; *kuus*, „varken”, Tilb.; *kuus*, varken (vgl. *keus*), AG 253; *keus*, varken (vgl. *kuus*), AG 253; *keus*, K 153 varken, hs Sassen; *keus*, varken, Oug., GR 4(1944/45), 80; *küs*, varken, De Bont; *keus*, in de kindertaal. Voor varken, Goossenaerts; *keus*, en *keüs*, znw., verken, vooral in de kindertaal, wordt gebruikt om een zwijn te roepen. Keüs! keüs!, Corn. Vervl.; *koes*, kus, varken in de kindertaal (Z. der K.), Corn. Vervl. A.; *küs*, varken (feitelijk meer: kinderwoord voor varken), hs Renders; **kuusje**: *kuuskə*, L 201; *küüska*, K 274, 276a, 309; *kuska*, K 307, 312; *köèška*, K 274; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: *küüska*, K 274; *kuska*, K 307; **kuuskuus**: *koeskəsj*, K 309; **keu**: het type *keu* in: I 57, 57a, K 102; *keuj*, I 57, 57a, K 133a, 152, 165, 174a; *kui*, K 173b, L 145; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: *kui*, L 147; *küü*, P 18; *keu*, varken, Cuyk, hs Lettk. 1756, nr. 18; *keu*, I 79, varken, hs Sassen; **keuje**: *keuja*, K 150, L 150, 158, 160, 184, 185, 187; *kèùja*, L 158; *kèùja*, L 159; *kui*-

ja, L 148, 177c; *kōjə*, I 271, K 237, L 148, 177c, 178, 180, 183, 187, 188, P 17; *kuije*, varken, Van der Biezen; *keujen*, L 161 varken, hs Sassen; **kudde**: *kōt*, L 181; *kēüt*, L 183; de volgende opgave behoort tot de kindertaal: *kōt*, L 180b, 203b; *kūt*, varken, hs Vissers L 180; *kōt*, varken, Van der Biezen; **kuddetje**: *keutjə*, L 187; **kurre**: *keurə*, P 112, 169; *kūrə*, P 25, 83, 95, 128, 133, 136a, 152, 166; *kūrə*, P 35; *kōērə*, P 27; *kōer*, K 292; *kōērən*, K 309; **keu-verken**: *keuverkə*, I 57; **zwijn**: het type *zwijn* in: L 150; *zwèn*, K 244; *zwaïn*, O 255, P 125; *zwáïn*, K 241; *zwaáïn*, K 245; *zwaan*, K 249; *zwòïn*, P 1; *zwdən*, O 63a, P 29; *zwdən*, P 72; *zwijn*, te K. nog altijd een boekenwoord. Zie varken, Goossenaerts; **tjoe**: *tsjōd*, O 255; de volgende opgave behoort tot de kindertaal: *tjōē*, O 276; **tjoetje**: *tjōēkən*, O 158; **tuut**: *tūūt*, K 314, 354; *tūū*, K 351, P 25; **tuutje**: *tūūka*, K 349, 349a; *tūūkkə*, P 25; *tēka*, P 29; *tūūtəʔə*, K 314; de volgende opgave behoort tot de kindertaal: *tūūtəkə*, K 346; **[tjuus]**: *tjuus*, K 161; **krulstaart**: *królstart*, K 183c; **hans**: *əns*, O 70; *əns*, K 324, 329; *ənsj*, O 163; *əjns*, P 4, 60; *nəns*, O 68a; de volgende opgave behoort tot de kindertaal: *əns*, O 63a; **kees**: *kés*, K 295; *kis*,

K 292, 333; de volgende opgave is meervoud: *késsa*, K 349; de volgende opgave behoort tot de kindertaal: *kés*, P 23; *kessen*, znw. verken, (Heist-op-den-Berg), Corn. Vervl.; **nelis**: *nilləs*, I 57a; het volgende type behoort tot de kindertaal: **[nezza]**: *nezza*, P 27.

KUDDE VOLWASSEN VARKENS (zie kaart)

Trup erwachsener Schweine – herd of full grown pigs – troupeau de porcs adultes (N 76, 2; DC 4, 18; znd 20, 18; PA 4, 18)
klocht: het type *klocht* in: K 165, 170, 183, 186, L 99, 101, 104, 145, 147, 150, 185, 199, 200, 203b, 208, 226, 236, 237, 240, 242, 258, 280, 283a; *klocht*, K 187, L 147, 160, 280; *klōcht*, L 93, 184, 257, 262; *klōcht*, L 156, 181; *klogt*, L 148; *klōgt*, K 183; *kloocht*, L 183, 207, 244; *kloogt*, L 153, 243, 244, 264a; *klōēcht*, K 216; *klōcht*, soms van troep varkens, meestal . . . kippen, hs Renders L 226; **klucht**: het type *klucht* in: K 135, 136a, 137, 145a, 166, 195, L 146, 148, 149, 177c, 180a, 201; *klucht*, K 135, 136a, 137, 196, L 146; *klugt*, K 176; *kluugt*, K 214; **hoop**: het type *hoop* in: K 131, 172, 183,

1.1.1.2.

195, 316, L 97, 145, 152, 178, 178a, 180, 180b, 180*, 181, 182, 183, 200, 205, 206, 207, 262; *hoop*, K 133a, L 91b; *hoop*, L 146, 184, 202, 203, 264; *hòp*, L 201; *howp*, L 207b; *houp*, L 204a, 208, 237, 264a; *houwəp*, L 244; *hòep*, K 301, L 285; *hòep*, K 263, 276, 350, 357, P 32; *hoepj*, I 266; *hūip*, O 274a, P 126; *oop*, K 173, 176; *oojp*, O 67; *oep*, K 244; *òep*, P 25; *òep*, P 169a; **troep**: het type *troep* in: I 266, K 102, 110, 127, 128a, 147, 171, 173a, 185, 195, 210, 216a, 244, 311, L 94, 99, 145a, 158, 178, 180b, 185, 190, 201, 209a, 237, O 193, P 77, 126; *troep*, K 217, 246, 330; *tròep*, K 276, 332, L 200, O 160a, P 80, 145; **trop**: *trop*, K 318, L 99, 112, 162, 185, 186, 187, 187a; **stouw**: het type *stouw* in: I 78, 78a, 79, 102a, K 157, 158, 182a, 188a, 190b, 194; *stouw*, K 174, 191; *stow*, K 204, L 285; *staw*, K 175, 176, 179b, 213, 235; *stáw*, K 196; *staaw*, K 132, 183, 237, 240, L 255; *staeuw*, = (stuw) drift; 'n staeuw varkens, hs Renders L 226; **kooi**: het type *kooi* in: K 196, 214, 224, 235, L 157, 179, 208; *kooj*, K 147, 187, 217, 305; *kòôj*, K 218a, 276; *kòô*, K 288, 296, 299, 300, 301; *koo*, K 305; *køj*, K 276, L 148, 200a, 244, 260; *kòj*, K 181, L 224; *koej*, K 235, 262; *koewa*, K 269, 307; *kòej*, K 314; *kòej*, K 315; *koewi-j*, K 213; *kòè*, P 41; *kòe*, K 255, 256, 287, 310, 332, 339; *kòè*, K 330; *kìejə*, K 356; *kuu*, K 318; **kot**: het type *kot* in: K 174; *kot*, O 256, P 93; *kòt*, K 241; *kót*, K 300a, O 69a, P 41a, 94; **koppel**: het type *koppel* in: K 101a, 109, 110a, 127a, L 149, 180; *koppəl*, K 106, 133b; *kòppəl*, L 156; **toom**: het type *toom* in: K 124a, 160, 165, 180, L 144a; *toom*, K 138, 215; *tòdm*, K 168, 174, 242; *toowm*, L 159; *tòem*, L 100; **partij**: het type *partij* in: K 169, 195, L 180*; *partaaj*, K 357; *pərtaj*, L 261; **deel**: *deel*, L 112; *del*, L 94; *dèl*, L 187; **kudde**: het type *kudde* in: K 274, 316, O 68, 286, P 126, 132; *keddə*, P 136; *kèùdə*, P 80, 129; *keut*, P 96, 107; *kòt*, P 84; *kuj*, I 271; **kurre**: het type *kurre* in: O 69, 275, P 68, 198; *kurrə*, K 281, O 67, 72, 160a, 244; *küürə*, O 70; *kirrə*, O 63, 153; *koor*, K 146; **nest**: het type *nest* in: K 127a; *nest*, K 174, 355; *nèst*, P 41a, 149; *nèst*, K 292; **bende**: het type *bende* in: I 266, P 126; *benja*, O 274; **berzie**: *bèrzie*, L 154; **compagnie**: het type *compagnie* in: P 132; *kòmpanie*, K 329; *kompànie*, O 70; **drift**: het type *drift* in: L 281; *drift*, troep varkens, hs Renders L 226; **groep**: *grop*, K 357; **hok**: *hok*, K 217; *hòk*, K 220; **krooi**: *krooj*, I 57b, 78, K 188a; **kwak**: *kwak*, L 94; *kwàk*, K 106; **macht**: het type *macht* in: K 164a; **zooi**: *zooj*, K 187; **lot**: *lot*, K 268, P 149; **bot**: *bót*, O 256; **bres**: *bressə*, O 67; [*zwessə*]: *zwessə*, O 67.

TROEP BIGGEN IN HET ALGEMEEN

Trup Ferkel im allgemeinen — herd of piglets in general — troupeau de porcelets

(N 19, 17; van Gerwen; sgv; DC 4, 18;)

[In dit lemma wordt het begrip biggen of wat daarvoor in de plaats kan komen achter nest, toom, enz. niet gedocumenteerd.]

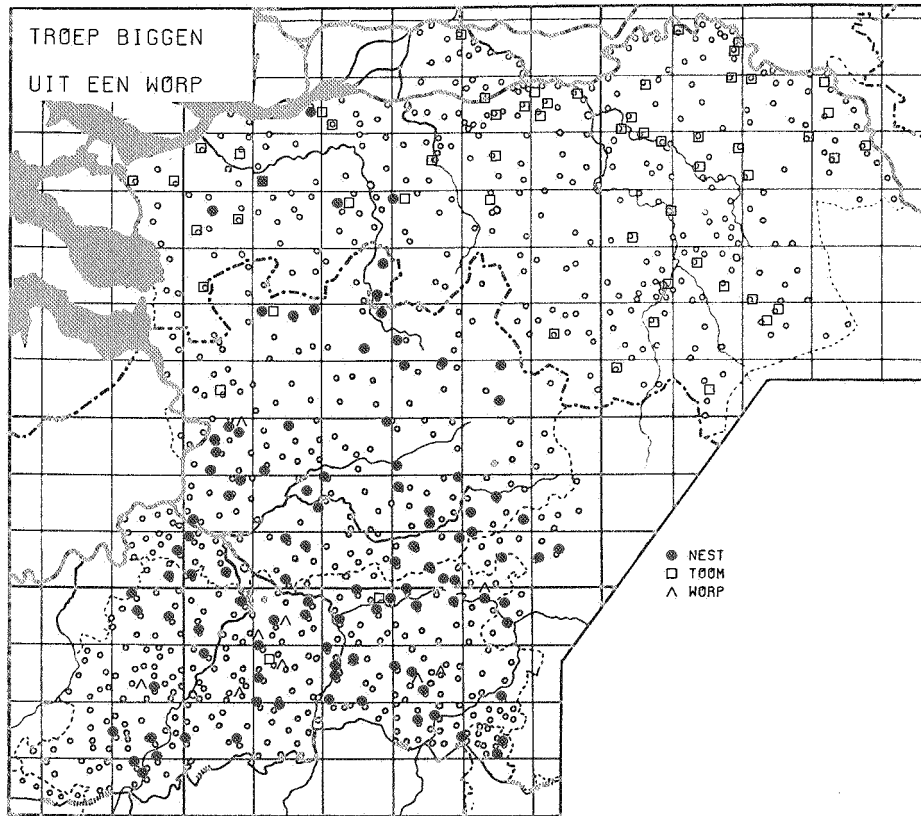
klocht: het type *klocht* in: L 144, 200a, 242; *klòcht*, K 165, L 150, 180b, 184, 235, 241, 257; *klòcht*, L 203b; *kloocht*, K 276, L 243, 263, 263b; *klòôcht*, L 279; *klacht*, K 150; *un klogt baggu*, een toom biggen, Mierlo-Hout; *klòcht*, wellicht ook voor partij jonge varkens, hs Renders L 226; *kloch*, groep biggen, van Gerwen, L 264; **klucht**: het type *klucht* in: K 164, 195, L 144; *klucht*, K 241; *kliücht*, K 237, 240; **kudde**: *kuddə*, K 251, 339; *küüdə*, K 287, O 174a, P 26; *küüt*, P 83; *kurrə*, O 165; *küürə*, O 69a, 73, 163, 173, P 4, 7, 66; *kìerrə*, O 63a; *kòewə*, K 274, 346; *kòè*, P 22; *kòe*, K 349, P 25; *kúù*, K 318; **kot**: het type *kot* in: K 314, O 69a; *kòt*, K 307, P 104; *kut*, K 358, P 48, 152; **stouw**: het type *stouw* in: I 57, 57a, K 174a; *stòw*, K 205, 210, 235; *stòdw*, K 244; **troep**: het type *troep* in: K 291, 307; *troep*, P 5; *tròep*, O 177, P 133; *tròep*, K 274; **groep**: *gròep*, K 250, 281; *gróp*, P 86; **hoop**: *hòep*, K 276b; *hòep*, P 36; *hòewəp*, K 276a; *òep*, K 206, 243, 281, P 25; *òep*, I 275, K 249; *uacoep*, K 330, P 131; **bende**: *béndə*, K 245; **compagnie**: *kompanie*, O 69a; *kòmpannìe*, P 1; *kòmpanië*, I 271; *kòmpon*, O 73; **kooi**: *koe-wooj*, K 193a; *kooj*, K 313a; **muít**: *mòòət*, O 68a; **kliék**: *kliék*, K 237.

TROEP BIGGEN UIT ÉÉN WORP (zie kaart)

Trup Ferkel aus einem Wurf — herd of piglets from one litter — une cochonnée

(N 19, 17; sgv;)

nest: *nèst figgərn*, de twaalf jongen die een zwijn normaal werpt noemt men: een nest viggeren, Eyllenbosch O 253; de volgende opgaven werden voor „troep biggen” opgegeven het type *nest* in: K 124a, 157, 174a, 178*, 179a, O 69a, 70; *nest*, K 193a, 205, 312, 333, P 137; *nèst*, I 271, 275, K 204, 208, 210, 212, 235, 240, 243, 244, 245, 248, 250, 260, 266, 274, 281a, 283, 287, 292, 295, 296, 304, 307, 309, 310, 311, 320, 324, 329, 332, 336, 346, 348, 349, 350, 351, 352, 354, 357, 358, O 68a, 69, 177, 255, 286, 288, P 4, 7, 17, 18, 25, 27, 29, 33, 35, 44, 60, 70, 72, 84, 86, 89, 94, 95, 104, 125, 126, 136a, 145, 149, 166, 169, 171; *nèst*, K 287, 292, P 23, 112; *nist*, K 204c, 244, 254, 287, 295, 314, P 25, 41, 48, 88, 94, 127, 128; *nèsjt*, O 286a; *nèstə*, P 16; *neest*, K 237, 349a, P 35a, 41; *nèést*, K 191, 241; **toom**: het type *toom* in: L 180b; *toom*, L 102; *tòem*, toom biggen, worp, Mischgofsky L 95; *toe:m*, toom, biggen van één worp (Huisse-ling) Elemans; de volgende opgaven werden voor „troep biggen” opgegeven: het type *toom*

in: I 57a, K 102, 124a, 125a, 133a, 136a, 137, 145a, 148, 151, 152, 164, 174, 179a, 183c, 218, L 145, 147, 148, 160, 178, 181, 185, 187, 201, 228, 257, 285; *toom*, L 177c, 180, 263; *taom*, K 174; *towm*, L 241, 264; *tòwm*, L 183, 235; *toowm*, L 159; *tòm*, L 150; *toèm*, K 141; *tòm*, K 146, 163; *tòdm*, I 57, K 157, 173b, 178*, L 184, 200a, 279; *tojəm*, L 242; *tõem*, P 76; *tõem*, K 204c, L 184, P 29; *tõem*, K 225, L 153; *twòdm*, K 174, 188a; *toom*, groep biggen, van Gerwen, L 264; *kleine toom*: *ene klèene toe:m*, een toom van niet meer dan drie of vier biggen (Huisseling) Elemans; *worp*: *wörrəp*, znw. m. wurp, worp, dracht van dieren (vooral van een zog), De Bont; de volgende opgaven werden voor „troep biggen” opgegeven: het type *worp* in: P 77; *wurp*, K 238, 245, P 18; *wurrəp*, K 245, P 70; *wörp*, P 69b, P 104; *wörrəp*, P 99; *weurəp*, P 41; *wérp*, O 177; *wérrəp*, P 86; *wä.rəp*, znw. m. werp, worp, toom (biggen), ene schõone waerp, mnl. werp, De Bont; *kipsel*: *kipsel*, Van kiekens of varkens. Hoopje jonge in eens gefokte kippen of varkens, Goossenaerts; *broedsel*: *brüüdsel*, 14 jöön verkes is 'n heel brüüdsel, hs Renders L 226; het volgende type is een woordgroep: *van de eigenste tuk*: *van*

den èjgesten tuk, van dezelfde stam (gez. van biggen), Elemans 207; *van den èjgesten tuk*, van eenzelfde stam (biggen), Elemans 245.

VARKEN VAN HET RAS DAT HANGENDE OREN HEEFT

Schwein mit hängenden Ohren, Schlappohr — pig belonging to the lop-eared breed — porc du pays (N 76, 1a)

landvarken: het type *landvarken* in: K 176; *lantvarrəkə*, I 57b; *lääntväärkə*, K 188; *laantvaarəkə*, K 188a; *lantfäärkə*, P 149; *landvarken*: *lantverkə*, P 77, 92; *lantvèrkə*, K 329; *lântvèrkə*, O 256; *lantverrakə*, K 355, L 280; *lantvèrrəkə*, K 137, L 160; *lantvèèrəkə*, K 215, L 91b, 183, 184, 243, 244; *lantvéèrəkə*, K 191, 217, 244, 262, 330, L 180, 257; *lântvéèrəkə*, L 244; *lantfèèrəkə*, K 216; *lantfèèrəkə*, L 156; *lântfèèrəkə*, K 218a, 220, L 224; *lantvijrəkə*, K 196; *laantvèèrəkə*, K 210; *lääntfèèrəkə*, K 237; *lääntfèèrəkə*, K 314; **Belgisch landvarken**: *belgies lantvijrəkə*, K 268; **Duits landvarken**: het type *Duits landvarken* in: K 135; *duits lantvarrəkə*, K 300a; *döts laantvaarəkə*, K 174; *döts*

laantvarrakə, K 153; *duits láántfáárakə*, K 174; **Duits landverken**: *duits lantvèrkə*, L 178; *duits lantverkə*, L 148; *duits lantvèrrəkə*, L 181; *duits lantvèérəkə*, L 200a; *dòits lantfèérəkə*, L 261; *duits lantvèèrəkə*, K 168; **veredeld Duits landverken**: *væredəlt duits lantvèrrəkə*, L 147; *væredəlt duicht lantvijrəkə*, K 196; **Vlaams verken**: *vlòdmsə verkən*, O 69a; *vlams vèèrəkə*, P 169a; de volgende opgaven zijn meervoud: *vlaomsə verrəkəns*, P 107; *vlòmsə vèrkəs*, O 70; **Vlaanders verken**: *vlèndərs verkə*, K 339; *vlòjndərs vèrrəkə*, P 41a; *vlòndòrs féérəkə*, K 288; *vləndərsə vèrkəs*, varkens van Vlaanders ras: korte snoet; lange oren; heel zwaar, hs Schrevens P 86; **vlaanderse**: *vlundərsən*, K 348; *vlondərsə*, K 204; **hangoor**: *hangôêr*, L 100; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *hangoren* in: K 135; *hangôêwəran*, K 241; **langoor**: *långoor*, L 159; **lapoor**: het type *lapoor* in: K 186, 200; **tjoe**: *tjoo*, O 286; **tjoetje**: *tjookə*, O 286; **verken**: het type *verken* in: O 244; *vèrkən*, K 281; *vijrkən*, O 67; *vèèrəkə*, K 168; **boerenverken**: *boerəvèèrəkə*, P 93; **kotverken**: *kòtvèrrəkə*, K 276; **streekverken**: *streekvèèrəkə*, K 191; **inlands verken**: *inlants verkən*, O 153; **Hollands landverken**: *hollants lantvèrrəkə*, L 181; **Nederlands landvarken**: het type *Nederlands landvarken* in: K 152; **Nederlands landverken**: [*nederlands*] *lantvèrkə*, L 178; [*nederlands*] *lantvèrrəkə*, L 147; **duitser**: het type *duitser* in: L 147; **een duits**: *nən dats*, veredeld duits landvarken: lange snoet; lange oren, hs Schrevens; **landman**: *lántmàn*, K 242; **landras**: *lantras*, P 149; **Duits ras**: *dojts ras*, O 69a; **Hollandse soort**: *òlantsəsaut*, Hollandsə soort, varken van Hollands ras: nog niet verspreid. Vooral gebruikt als kruising met het Piétrainras, hs Schrevens P 86; **het NL**: *ət èn èl*, het N(ederlands) L(andvarken), varkensras (Huisseling), Elemans; **het VDL**: *et fij dij èl*, het V(eredeld) D(uits) L(andvarken), varkensras (Huisseling), Elemans.

VARKEN VAN HET RAS DAT STAANDE OREN HEEFT

Schwein mit stehenden Ohren, Stehohr — pig of the breed with upright ears — porc de race Yorkshire (N 76, 1b)
yorkshire: het type *yorkshire* in: K 196; *jòrksjier*, L 262; *jòrrəksjèr*, O 256; *jòrksjèr*, K 152; *jòrksjier*, K 215, 300a, L 100, 160, 184; *jòrkshierə*, L 280; *jòrrəksjier*, K 153, L 91b, 243; *jòrrəksjèr*, K 237; *jòrrəksjir*, K 188; *jòrik-sjier*, L 181; *jòrksjiera*, L 148, O 69a; *jòrrəksjiera*, K 135; *jòrrəksjiera*, O 70; *jòrrəksjiers*, L 159; *jòrkshier*, K 191; *jòrksjier*, L 200a; *jòrksjiera*, L 244; *jòrikziera*, L 180; *jòrrəksjir*, K 204; *jòrrəksjier*, K 217; *jòrrəksjèr*, K 216; *jòrrəksjèr*,

L 244, 257; *jòrrəksjèjər*, L 183; *jurrəksjir*, K 174; *jurksjier*, L 178; *juwrəksjèr*, L 261; *jòrkjier*, O 286; *urksjier*, L 100; *orksjier*, L 100; *urrəksjèran*, K 348; *jòrksjèr*, Yorkshire, varkensras met korte oren, kort haar, hs Schrevens P 86; **york**: *jòrk*, K 176, 329, L 147; *jòrrək*, K 168, 210, L 91b, 224, P 93; *jòrrək*, K 242, L 156; *jòrk*, K 191; *jòrrək*, K 218a, 220, 339, L 183, 257; *jòrk*, Jòrksie.r, varkensras (Huisseling), Elemans; **yorks steiloor**: de volgende opgaven zijn meervoud: *jòrksə staajlòrkəs*, L 244; *jòrksə staajlòrkəs*, L 244; **Yorks ras**: *jòrksə ras*, O 67; **yorkshire verken**: *jòrksjèrə vèèrəkə*, L 207; **steiloor**: het type *steiloor* in: K 186; *stijloor*, I 57b; *stijlwoor*, K 153; *steefloor*, K 183c; **steekoor**: *steekôer*, K 314; de volgende opgave is meervoud: *steekôewəran*, K 241; **kortoor**: het type *kortoor* in: K 137; **Duits verken**: *dòits vèèrəkə*, P 169a; **Hagelands verken**: het type *Hagelands verken* in: K 339; **holsteiner**: *holstijnder*, K 188a; **Vlaams verken**: de volgende opgave is meervoud: *vlaomsə verrəkəns*, P 107; **verken**: *verkən*, O 244; *vèrkən*, K 281; **vreemd verken**: *vremt verkən*, O 153; **spitsverken**: *spitsvèèrəkə*, K 210; **fik**: het type *fik* in: K 200; **schieten**: de volgende opgave is meervoud: het type *schieters* in: P 77; de volgende vier typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **large witte**: het type *large witte* in: K 268; **duits**: [*een*] *dòits*, P 41a; **yorkse**: *jòrksə*, P 149; *jòrsə*, K 355; **engelse**: [*een*] *engəlsə*, K 300a; de volgende twee typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **cadzands**: *kəzaants*, K 174; **yorks**: *jòorks*, O 160a; *jòrrəks*, K 274; *èjòorks*, K 288.

GEKRUIST VARKEN

Kreuzung zwischen der Rasse mit hängenden und der mit stehenden Ohren — a crossbred pig, a cross breed — porc croisé (N 76, 1c)

[Varken dat de kruising is tussen een ras met hangende oren en een ras met staande oren.] **kruisling**: het type *kruisling* in: K 137; **kruising**: het type *kruising* in: K 191, 242; *krūsing*, L 159; **kruisinger**: het type *kruisinger* in: L 181; **gekrui**: *gəkraast*, L 280; zo'n varken noemt men een — het type *gekrui* in: K 135, 176, 218a; *gəkròjstə*, K 220, L 257; *gəkrèustə*, L 224; *gəkrūustə*, L 156; *gəkròèstə*, K 174; **kruiser**: *kruisər*, P 77; **gekrui**: *gəkròjst vèèrəkə*, L 244; **gekrui**: *gəkròjst ras*, L 184; **gecroiseerd**: *gəkròjseert*, K 355; **verbasterd**: *vərbàstərt*, O 160a; **verbastaard**: zo'n varken noemt men een — *vərbastaardə*, L 180; **verbastaardeerd**: zo'n varken noemt men een — *vərbastadeerdə*, O 69a; **gebastaardeerd**: *gəbastərdəert*, P 107; zo'n varken noemt men een —

gəbāstəereəda, K 200; *Gəbāstədeəəda*, K 314; **hybride varken**: *hiebrietwijrakə*, K 268; **hybride**: *əbriedən*, O 70; **halflang**: zo'n varken noemt men een – het type *halflange* in: P 77; **halfbloed**: het type *halfbloed* in: K 135; **halve steiloor**: *alvə stijloor*, K 174; **F 1 – varken**: het type *F 1 – varken* in: K 186, 217; **F 1 – varken**: *ef èjn vèèrakə*, L 243; *ef i-jn vèèrakə*, L 207; **varken**: *verkən*, O 244; *véerkən*, K 281; **overgaals**: *overgaalsch*, half inlandsch, half uitlandsch, spr. van varkens (Kl.-Brab. volgens Sch.), Corn..

GEVLEKT VARKEN

Schwein mit gefleckter Haut – spotted pig – porc de race Piétrain (N 76, 1d)

[Varken van het ras dat een gevlekte huid heeft.]

piétrain: het type *piétrain* in: O 286; *patréén*, K 289, L 183, 200a, 243, 257; *patreen*, K 135; *patrijn*, K 204, O 153; *patrén*, P 92; *patrèè*, K 237; *patrè*, K 241; *patré*, K 241; *patráá*, P 149; *petrèèn*, K 210; *petréén*, I 57b, K 288, 292, 330, L 178, 180, O 244; *petrèan*, K 215; *petrijn*, K 188a, 300a; *pettrijn*, O 67; *petrajn*, K 176, 196, 355, L 280, P 93; *petreen*, P 77; *petrèn*, P 169a; *petrèa*, P 107; *petrajn*, K 191; *petrèè*, O 256; *petréén*, O 160a; *patréén*, K 217; *putréén*, L 244; *peetréén*, O 69a; *pitrijn*, K 137, L 244; *pitrèè*, K 329; *pi-jatrèén*, L 91b; *piétréén*, K 218a; *pietrajn*, L 160; *pièjéétrèè*, K 320; *piétréén*, L 184; *pietrajn*, L 147; *piètréén*, K 220; *piètrèèn*, K 152; *puurteen*, K 168; *piniétréén*, L 156; **matrijn**: *matréén*, L 261; **katrijn**: *katrijn*, K 153; **piétrainvarken**: *patréénvárrakə*, K 242; *patrèjnvàarkə*, K 188; **piétrainvarken**: *patréénvèèrakə*, L 244; *patréénvèèrakə*, K 216; *patrajnvèèrakə*, L 181; *pitréénvèèrakə*, L 207; *petrajnvèèrakə*, K 268; **bont varken**: de volgende opgave is meervoud: *bontə vèerkəs*, K 146, 147; *bont fèèrke*, verouderd varkensras (Huis-seling), Elemans; **hypor**: het type *hypor* in: L 224; **varken**: *véerkən*, K 281; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **piétrains**: *piétrèèns*, O 70; **bont**: het type *bont* in: K 135; *bont*, L 243; zo'n varken noemt men een – het type *bonte* in: K 176; *bontə*, L 159; *bontə*, K 174; **zwartbont**: het type *zwartbont* in: K 174; zo'n varken noemt men een – het type *zwartbonte* in: K 200; **zwart**: zo'n varken noemt men een – *zwàrtə*, L 159; *zwèttə*, P 41a; *zwèttə*, *nəpatrè*, piétrain, varkensras: dikke ronde bil: zwarte vlekken; brede rug, hs Schrevens; **geplekt**: zo'n varken noemt men een – *Gapléktə*, K 314; **gevekt**: zo'n varken noemt men een – *gavléktə*, K 276.

EXPORTVARKEN

Schwein von Exportqualität – export pig – proc d'exportation

exportvarken: *spòrtfèèr(ə)kə(n)*, znw. o. sportvarken, varken bestemd voor de export, De Bont; **baconvarken**: *beekenvèèrke*, licht varken, dat voor export geschikt is, Elemans 208.

–2.1.2. Naar geslacht en/of leeftijd

–2.1.2.1. Het mannelijk varken

VOLWASSEN MANNELIJK VARKEN (ONGESNEDEN) (zie kaart)

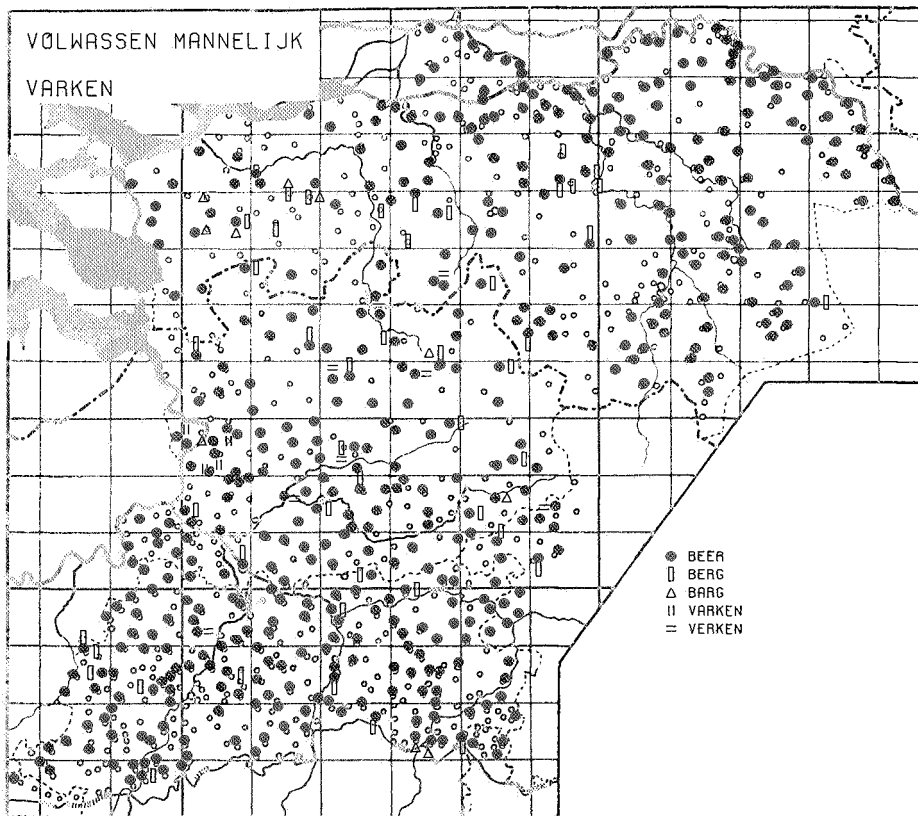
Erwachsenes männliches Schwein, nicht kastriert – full-grown ungelded male pig – ver-rat, porc mâle

(N 19, 7; znd 1 (a-m); znd A 1, 76; znd 14, 12; znd 20, 4a; znd 37, 49d; DC 4, 4a; sgv 2; Go 1b; Ceusters 355; NE I, 12; NH; v. Gerwen)

[Opmerkelijk is, dat de typen *berg*, *barg* en *burcht* in het WNT (s.v. *berg* II, *barg* I, *burcht* II) de benamingen zijn voor het gesneden, mannelijk varken. Het Brabantse materiaal in dit lemma echter geeft deze drie benamingstypen frequent voor „mannelijk varken”, zonder verdere toelichting.]

beer: het type *beer* in: I 57, 57a, 78, 78a, 79, 102a, K 100a, 102, 109, 110, 110a, 124a, 125a, 127, 127a, 128a, 129, 132, 133a, 135, 137, 145a, 148, 148a, 149, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 157a, 158a, 160, 161, 161a, 161b, 163, 164, 165, 166, 168, 173b, 174, 179a, 182, 183, 185, 188a, 189, 190b, 194, 195, 196, 197, 199a, 206, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 218, 218b, 224, 225, 226, 234, 237, 244, 250, 255, 262, 266, 267, 272, 273, 277, 295, 301, 302, 307, 318, 359, L 99, 101, 110, 144, 144a, 145, 145a, 147, 148, 149, 152, 159, 160, 177c, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 180*, 181, 185, 187, 200, 201, 209a, 226, 240, 244, 255, 257, 258, 261, 263, 263a, 279, 280, 283a, O 68, 70, 160, 165, 178a, P 26, 40, 46, 47, 77, 88, 128, 136; *beer*, K 138, 148, 163, 174, 182a, 204, 237, 251, 307, 352, 353, L 146, 179, 184, 199, 203b, 263, 279, O 239, P 2, 124, 134, 171; *beer*, K 216, 218, 318, L 109, 255; *béér*, I 265, K 106, 136a, 140, 174, 183c, 231, 235, 243, 244, 245, 274, 281, 282, 287, 320, 330, 331, 357, L 146, 158, 187, 203b, 235, 242, 263b, 280, O 163, 255, 287, P 17, 25, 27, 60, 70, 126, 131, 136a, 139, 198, 290c; *bèèr*, K 107a, 141, 164, 178*, 184a, 240, 244, 320, L 159, 180, 202, 203, 237, 241, 242, 259, 262, 264, 283, P 25; *ber*, K 237, L 93; *bèr*, K 125a, 129a, 195, L 97, 147, 154, 179, 243, 259, 261, 280; *bèr*, L 182; *bir*, K 330, P 86; *bér*, K 330, O 286; *bèèr*, K 302, L

I.1.1.2.

189, O 241; *béérə*, K 220; *bêér*, I 275, K 131, 136a, 146, 147, 205, 211, 212, 231, 305, 312, L 182, 185, 207, P 88; *beejr*, K 171, 207, L 91, O 67, P 70; *beejar*, K 224, 303, 313, L 181, O 72; *bejar*, K 240, 304, 312, L 183, 205, 206, 208, 208a, 236, 243, 264, 264a, O 158; *bejr*, K 189, 231, 240, 276, 351, L 185, 207b, 208, 244, 264, O 174a, P 18a; *béjr*, K 195a, 267, 322, 333, L 236, P 124; *bèer*, K 183; *beèr*, K 170; *beér*, K 133b; *béar*, K 235, 244, O 67; *bèjar*, K 240, 267, 339, L 205, 206, 244, P 23; *béjar*, K 237, 240, L 183, 208, P 42, 84; *bejèr*, K 215; *bèèr*, K 141, 187, 210, 216a, 235, 237, 244, 268, 269, 305, 309, 329, 352, L 94, 100, 102, 159, 162, 184, 185, 186, 187, 201, 229, 233, 237, 256, 258, 260, 262, 279, 285, O 174, P 22, 86, 95, 112; *béear*, K 208, 225, 250, 281, 304, L 190, 200, O 255, P 72; *bèear*, L 281; *bèèjar*, K 240, L 200a, 244; *beejr*, I 265; *bééjr*, I 275, K 287, 306, 348, P 76; *bèèjr*, L 237, 240; *bier*, K 210, 225, 237, 245, 291, 318, 330, 336, 350a, 352, 358, L 94, 104, 150, 154a, 156, 157, 185, 212, 285, O 157, 173, 174a, 242, 251, 274, 286, 288, 289, P 60a, 66, 68, 88, 89, 93, 96a, 99, 105, 125, 126, 128, 132, 137, 169, 171, 198, 199; *bièr*, I 275, K 330, O 157, 163, 165, 242, 272, 286, 290, P 4, 81, 126; *bieèr*, K 244;

bier, I 180, 221b, 266, 269, 271, 272, 275, K 101a, 188a, 191, 201, 203, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 221, 224, 227, 230, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 245, 250, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 263, 266, 268, 269, 272, 273, 274, 276, 283, 287, 291, 292, 295, 296, 297, 300a, 301, 305, 306, 307, 310, 311, 314, 315, 318, 320, 325, 329, 332, 336, 338, 341, 346, 349a, 350, 352, 354, 356, 357, L 91, 158, 160, 185, 187a, 264, O 63a, 68, 69, 70, 72, 73, 156, 157, 162, 166, 173, 174a, 238, 239, 243, 245, 275, P 1, 3, 4, 12, 13, 14, 15, 18, 25, 29, 29a, 30, 35, 35a, 36, 37, 41, 43, 44, 47, 48, 60, 64, 66, 69b, 74, 80, 83, 84, 88, 89, 94, 95, 96, 98, 99, 102, 109, 128, 129, 133, 136, 137, 145, 146; 149, 152, 154, 157a, 161, 167, 169; *bièr*, P 7; *bièr*, K 281a; *bijar*, K 213, 269, 276, 307, 346, L 153, 186, P 33, 41, 104, 145; *biejar*, P 41, 94, 112, 238, 241, 293, 346; *biejr*, L 99, 104, O 69, 175; *bièjr*, K 296, O 166, 177; *bi-jr*, P 5; *bièjar*, I 268, K 205, 206, 237, 241, 274, 276a, 276b, 307, 309, 310, 312, 313, 320, 324, 339, 346, 349, 351, 356, O 68a, 275, P 16, 26, 29, 41, 55, 99, 112, 145; *biér*, K 208, 210; *bièr*, I 220, K 237; *bijér*, L 190; *bi-jèr*, K 193a; *bièjeer*, K 204c; *biejèr*, I 266, K 193a; *béjèr*, K 240; *bieèr*, I 180, K 247,

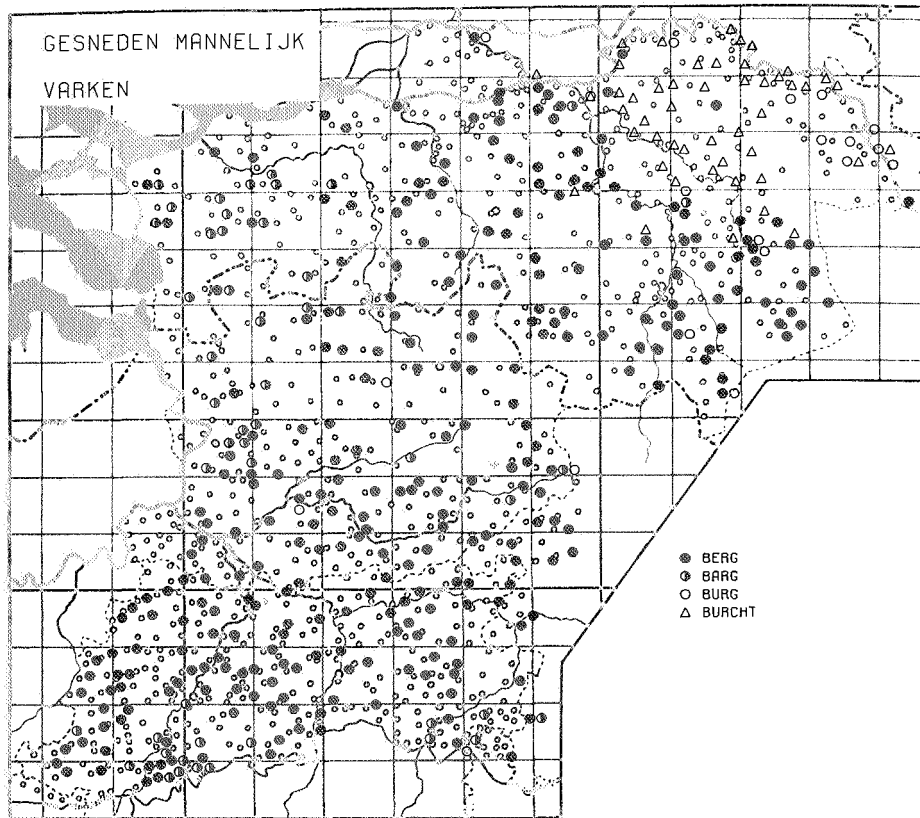

L 162; *bïer*, K 184, 205, 213, 300, 314, 315, 316, 318, 330, 353, 357, 358, L 93, 144, 145, O 153, 177, 178, 250, 255, 285, 286, 286a, 287, 288, 289, 290, P 48, 66, 80, 86, 88, 94, 125, 131, 133, 155, 161, 171, 198, 199; *biër*, I 220, 265, 271, 272, 273, K 150, 174, 205, 206, 208, 212, 225, 234, 235, 237, 238, 241, 244, 245, 248, 249, 253, 254, 269, 272, 273, 274, 276, 282, 286, 287, 292, 294, 295, 296, 299, 300, 300a, 301, 303, 307, 310, 312, 315, 330, 332, 333b, 334, 339, 344, 346, 348, 349, 349a, 350, 350a, 352, 353, L 112, 150, 153, 159b, 184, O 68, 69, 70, 162, 238, 243, 274, 275, 286, P 2, 23, 25, 27, 32, 33, 38, 39, 40, 41, 41a, 44, 45, 46, 47, 48, 60a, 61, 76, 77, 80, 81, 88, 89, 93, 94, 96a, 105, 107, 129, 155, 171, 198, 199; *biëjar*, K 270, 274, 307, O 157, 166, P 35a, 127, 155, 157, 166; *biëjr*, O 69a; *biëjar*, K 276, 307, 356, O 251, P 99, 129; *bièèr*, K 164a; *beeïer*, O 67; *beeier*, K 307; *biëèr*, I 274, K 188a, 213, L 150, P 4; *bajr*, K 214, 215, L 204a, 260; *bôjr*, K 287; *bāājr*, K 287; *bjér*, K 204, 207; *bjeèr*, K 136a; *bjèèr*, K 188a; *bjeer*, K 174a, 204, 204b; *beer*, mannetjesvarken, hs Renders L 226; *beer*, beer (m.), mv.: bëren, Brabantius; *beer*, ongelubd mannelijk zwijn, Goossenaerts; *beer*, mannelijk varken, hs Kapteijns, L 177; *be:r*, znw., m. beer, volwassen manlijk zwijn, dat ter dekking wordt gehouden, De Bont; *bêèr*, (m.), mv.: bëèren, mannelijk varken, Brabantius; *bèèèr*, mannelijk varken, hs Schrevens; *bïèr*, mnl. varken, hs L 212; *bi:r*, 1) mannelijk varken, 2) mannelijke big, Elemans; *den bie:r*, het mannelijk varken, Elemans; *bie:r*, „beer” (varken), Elemans; *biar*, beer, znw., m. mannetjesvarken, Goemans; *bi.ər*, volwassen mnl. zwijn, Eylensbosch O 253; *bijər*, beer (manl. varken), Mischgofsky L 95; *beertje*: *bierka*, P 169; *berg*: het type *berg* in: K 170, 171, 172, 174, 176, 182, 273, 276, 295, L 263a; *berch*, K 176, 187; *bërch*, K 177, 179b, 181, 182a, 196; *bérch*, K 203, 237, 240, 265, 311, 330, 344, 353, 357, O 153, 154, 156, 177, 287, P 27, 33, 69, 139; *bèrräch*, K 175, 212, 276; *bérräch*, I 273, K 240, P 27, 167; *béjrch*, P 89; *bèèrch*, K 169, 170, 171a, 189, 206, 216, 231, 240, 276, 301; *bergje*: *bèrgskə*, K 287; *barg*: het type *barg* in: K 173, 173a, 174, 175, 237, 244, 312; *baaräch*, P 152, 154; *barg*, varken, tegenover geld, hs Etten K 176; *burcht*: *burgt*, K 170; *bigger*: *biggər*, I 266, 274; *varken*: het type *varken* in: K 246, 248; *vaarakə*, K 244; *varkə*, K 244; *varrakə*, K 250; *verken*: *verkə*, P 4; *verkan*, K 195a, 315; *verrakə*, K 265; *vérkə*, K 236, 330; *vèrrakə*, K 330; *véérakə*, K 292; *groot varken*: *groet varkə*, P 199; *groot verken*: *groot verkan*, K 307; *groet verkan*, K 270; *groet vèrkan*, K 307; *groot vejrkə*, P 15; *kurre*: *kurra*, I 266.

GESNEDEN MANNELIJK VARKEN (zie kaart)

verschnittener Eber, Barg – hog, castrated male pig – porc châtré, un castrat (N 19, 8; DC 4, 4b; znd 20, 4b; znd 37, 49e; znd A1, 76; Go 1b; sgv)

berg: het type *berg* in: I 57a, 78, K 102, 124a, 125a, 127a, 132, 133a, 135, 136a, 137, 145a, 149, 151, 161, 161b, 163, 164, 164a, 166, 168, 170, 171, 172, 174, 179a, 179b, 183, 185, 188a, 194, 195, 197, 199a, 214, 216a, 218, 218b, 237, 291, 314, L 200, 200a, 201, 202, 204a, 207b, 208, 208a, 240, 241, 242, 243, 244, 255, 258, 259, 261, 262, 263, 264, 264a, 279, 281, 283a, 285, P 76, 77; *berch*, L 201, 203b, 226, O 69a; *bërch*, I 271, 275, K 133b, 176, 190, 196, 197a, 206, 208, 210, 211, 213, 214, 215, 231, 235, 238, 240, 241, 251, 255, 265, 266, 272, 273, 274, 275, 277, 281a, 286, 287, 293, 294, 295, 296, 299, 300, 301, 303, 304, 306, 307, 309, 310, 313, 315, 318, 320, 325, 329, 330, 333, 336, 338, 339, 342, 344, 346, 349, 350, 352, 353, 354, 357, 358, 359, 360, 361, L 200, 236, O 63a, 67, 69, 70, 154, 155, 156, 157, 158, 160, 161, 162, 165, 166, 173, 174a, 177, 237, 238, 239, 241, 242, 243, 245, 255, 275, 286, 286a, 288, 290, P 1, 2, 4, 5, 7, 10, 17, 18, 26, 29, 33, 39, 41, 46, 60, 64, 65, 66, 68, 69b, 70, 72, 74, 76, 77, 80, 83, 84, 86, 94, 96a, 99, 105, 109, 124, 128, 132, 133, 134, 137, 155, 161, 171, 172, 176, 177, 185, 198, 218, 219; *bèrch*, K 136a, 140, 163, 164, 165, 168, 170, 171, 172, 179b, 181, 184, 193a, 204, 210, 212, 216, 218, 219, 235, 305, L 91, 151, 199, 203b, 205, 206, 212, 229, 235, 236, 237, 244, 255, 261, 263a, 363b, 264, 283, O 68a, 69, 70, 274, 276, P 18a, 32, 60a, 94, 97, 131; *beerch*, K 254; *béèrch*, K 161a, 184, 187, 191, 197, 215, 254, 292, L 279, 283, P 33; *bèèrch*, K 169, 170, 171a, 178*, 182a, 183, 184a, 205, 245, L 201, 285; *baerch*, K 146; *berräch*, K 125a, 163; *bérräch*, I 271, K 152, 183, 235, 237, 241, 248, 276, 276a, 276b; 277, 295, 307, 309, 313a, 314, 315, 318, 324, 332, 339, 346, 348, 350, 353, 356, L 257, O 69, 73, 163, 286, 290, P 16, 22, 23, 25, 27, 30a, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 75, 80, 84, 86, 88, 89, 96a, 99, 129, 133, 161, 169; *bèrräch*, I 275, 241, 281, 349, L 280, P 86, 89, 90a, 94, 99, 131, 136a; *baeräch*, K 287, P 112; *béèräch*, K 183c, 204c, 208, 230, 231, 238, 268, 269, 270, 272, 283, 301, 316, 357, 358, L 257, 260, P 14, 25, 35a, 36, 37, 80, 88, 95, 129, 195; *bèèräch*, K 137, 176, 183, 237, 240; *bèrch*, P 145; *béarch*, K 184, P 69b; *béjrch*, K 273; *bijrch*, K 209, 263, O 67; *birch*, K 287, O 286; *bérG*, K 307, P 4, 35; *birG*, K 274, 333, 336, P 48, 60a, 127; *birräch*, K 274, P 94; *bèrräch*, K 281a, P 145; *bérich*, P 99; *bèrich*, L 208, P 145; *bérèch*, P 63; *béèrich*, K 185; *béèräch*, K 225, 250; *bééjräch*, K 260, P 35a; *bijräch*, K 296; *béjräch*, K 206, 287, 351, P 23;

béjrk, K 210; *bierk*, O 287; de volgende opgave is meervoud: *bèrGə*, L 256; *bèrräch*, znw. m. berg, manlijke (gesneden) big; mv. *baaräch* baerg, De Bont; *bèrch*, een gesneden beer, Eyllenbosch O 253; *berg*, in sommige streken ook borg en zelfs burg en in België ook bark en bork; gesneden beer, gelubd mannetjeszwijn, Goossenaerts; *bèrräch*, gecasteerde beer, hs Schrevens; *bèrg*, gesneden beer, hs kapteijns L 177; *berg*, barg, gelubde beer of mannetjesvarken, onverschillig van welken ouderdom, Corn.; *berg*, mannelijk gesneden varkentje, hs Renders L 226; *berg*, gekasteerd mannetjesvarken, Ba IX-X 276; *bèrch*, gesneden mann. varken, Nuenen; *barg*: het type *barg* in: I 57a, 78a, 102a, K 153, 156, 174, L 200; *barch*, K 203, 274, 277, 312, O 242, P 125, 126, 149, 157a, 161; *bàrch*, I 78; *baarch*, K 145a, 157, 173, 173a, 174, 201, 205, 224, 245; *báárch*, K 226; *barräch*, K 251, O 178, 250, 255, 285, 287, 288, 289, P 125, 198, 199; *bàrräch*, K 157a; *bärräch*, K 249; *baaräch*, K 173b, 174a, 175, 188a, 190b, 243, 244, 245, 249, P 152; *bááräch*, K 174; *bààräch*, K 224, 246; *barG*, P 166; *baarəG*, K 246; *bajrk*, K 204; *burg*: *burch*, K 102, 148a, 291, L 94, 154a, 162, 184, 185, 186, 187, 190,

207; *börch*, K 131, 302, 308a, L 94, 158, 160, 184, 185, 187, 187a, 189, 200, 260, 285; *bèurch*, K 232, L 205, 206; *börräch*, K 277, L 156, P 166; *burg*, gesneden varken, hs 1756; *börg*, gecasteerd varken, hs L 212; *burcht*: het type *burcht* in: K 148, L 91, 92, 99, 101, 144a, 145a, 146, 147; *burcht*, K 110a, 149, 170, L 91, 92, 104, 144, 145, 148, 148a, 149, 152, 154, 157, 179, 185, 187; *börcht*, K 148, L 93, 97, 99, 100, 112, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 153, 177c, 178, 178a, 180, 180a, 180b, 180*, 181, 182, 201, 203, 207, 208; *bércht*, L 179; *bèrcht*, L 180*; *burGt*, L 91, 150, 154; *börGt*, K 148, L 100, 102, 104, 109, 145, 148, 153, 155; *bèüräch*, L 110, 159, 183; *börcht*, mannelijk varken dat als big reeds gecasteerd is (Huisseling), Elemans; *börcht*, (m.), gesneden varken, Zeeland, Brabantius 198; *börcht*, barg (Huisseling), Elemans; *bèurcht*, gecasteerde beer, hs Mischgofsky L 95; *börg*: *borch*, K 101a, 218b, L 160, 209a, 258; *börch*, P 104; *börG*, O 288; *börG*, L 190; *beer*: *beer*, K 124a, 189, 244, 255, 306, 353, O 165, 241, 274, P 128; *béer*, K 201, O 272; *baeər*, I 275; *béər*, O 255; *béjrk*, K 255, O 286; *bajrk*, O 286; *beejər*, K 240; *bīer*, K 248, 265, 306, 330, 339, O 174a, 177, 178a, 242, 251,

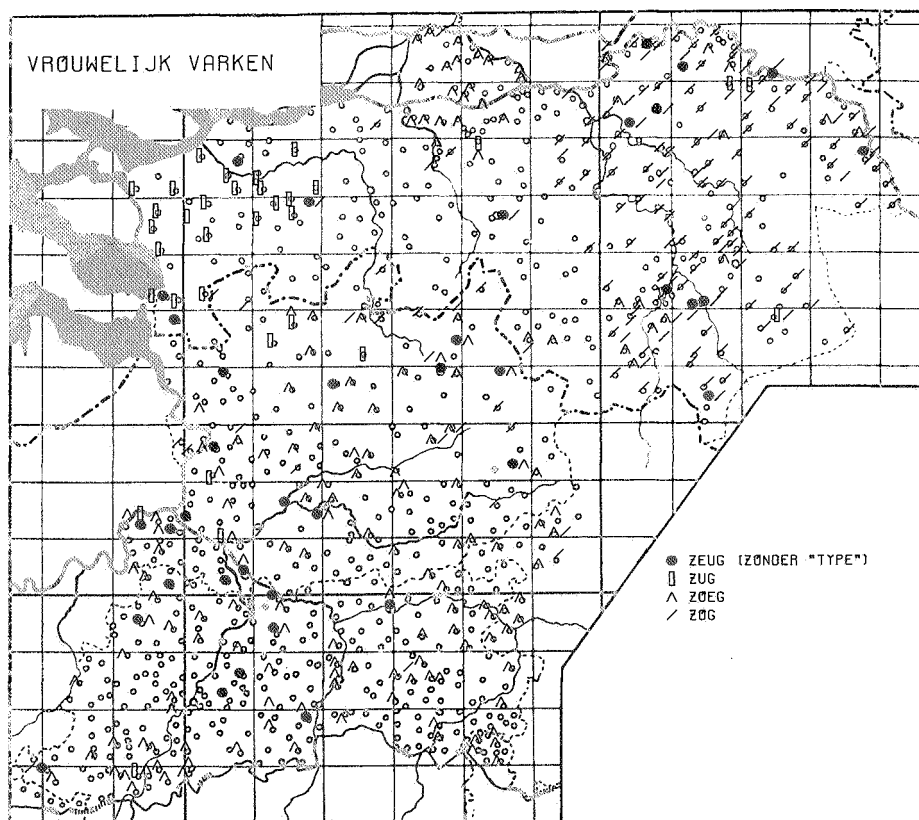
287, 288, 289, P 3, 60a, 69; *bier*, I 265, K 209, 246, 256, 265, 270, 311, 312, O 69, 70, 157, 243, 245, 275, 286, P 2, 15; *bïer*, O 242, 271, 272, 286; *bij-jar*, K 231; **gesneden beer**: *gasnejan beer*, K 147; *gasnêjja bêér*, K 106; *gasneeja bèèr*, K 107a; *gasneja bèèr*, L 280; *gasnéja bèèr*, P 25; *gasnêên bêèr*, I 274; *gasnéjn bêèr*, I 275; *gasnejan bïer*, I 265, 274, 275, K 238, 287, 307, 330, 339, O 287, 289, P 124; *gasni-ja bier*, K 243; *gasneen bier*, O 76; *gasneejan biejar*, K 237, 307, 339; *gasneejan biëjar*, K 324; *gasneeja biëjar*, O 251; *chasnêên bôjr*, K 286; *gasnééjam biër*, gesneden beer, Eylenbosch O 253; **gesneden berg**: het type *gesneden berg* in: K 344; *gasneejan berch*, K 344; **gesneden varken**: *gasneeja vaarakā*, O 94; **gesneden verken**: *gasnêên vijrkan*, K 301; *gasnéja véjraka*, K 267; **varken**: het type *varken* in: K 246; *varraka*, K 250; *vaarakā*, K 245; **verken**: het type *verken* in: K 307; *vérka*, O 255; *vèrrakan*, K 240; *ver-raka*, K 266; *veerka*, K 254; *véérka*, K 286; **mestverken**: *méstvérkan*, K 238; **vetverken**: het type *vetverken* in: K 268; *vetverka*, K 268; **bigger**: *biëggør*, K 250, 281; **billebeer**: *billabier*, L 285; **hans**: het type *hans* in: P 32; *hòns*, P 95; *hans*, gelubde volwassen beer (verken), Tuerlinckx; **gelte**: *gelt*, K 124a; *gêlt*, K 256, 306; **tuitelaar**: *tuitleer*, O 274; **roer**: *rôer*, K 262; **bergdwerg**: het type *bergdwerg* in: O 157.

BINNENBEER

Binneneber — rig — verrat cryptorchide (N 19, 10; N 76, 10; N 76, 57; znd 37, 49; Go 1b; Ceusters 355)
[Mannelijk varken, dat door geslachtelijke afwijking niet als zodanig herkenbaar is.]
binnenbeer: het type *binnenbeer* in: I 57a, 57b, K 102, 124a, 133a, 137, 148, 164, 174, 179a, 210, 218a, 218b, 291, 300a, 333, L 144, 145, 147, 148, 177c, 178, 180b, 181, 187, 200a, 201, 224, 263, P 48, 60a, 76, 77, 127; *binnabeer*, I 57, 57a, K 125a, 145a, 151, 152, 157, 173b, 174, 281a, 307, 352, L 279; *binnabéér*, K 183c, 276, 320, L 203b, 242, 263b, P 131; *binnabêér*, K 208, 312, P 27; *binnanbèèr*, L 241; *binnambêér*, K 212, 235; *binnanbêér*, K 146, 240; *binnabirra*, L 243; *binnanbier*, K 336, L 185, 285, P 137; *binnambïer*, K 248, O 157, P 1; *binnambiëjar*, K 241; *binnanbiejar*, K 193a; *binnabiëjar*, K 276a, 276b, 309, 310, P 145; *binnabéjar*, K 240; *binnanbéjar*, L 183; *binnabi-jar*, K 346, P 104; *binnabaer*, K 141; *binnanbïer*, O 286; *binnabhjér*, K 204; *binnabéjr*, K 195a, 213, 238, 301, 305, 352, 358, 360, O 174a, P 18, 35a, 50, 57, 66, 74, 94, 128, 136; *binnanbêèr*, L 184; *binnambeer*, K 165, L 257; *binnabeer*, L 159; *binnambéér*, L 235; *binnanbeer*, L 263; *binnanbïer*, O 70, P 88; *binnanbiër*, K 174, L 150, 153, 184; *binnabiër*, K 292, 349a; *binnanbiër*, O 163;

binnanbïer, K 204, 241, L 160; *binnabier*, K 210, 235, 243, 310, 314, 318, 339, P 44, 149, 166, 169; *binnabiër*, K 358; *binnabiër*, O 165; *binnabi-ja*, P 33; *binnabhjèèr*, K 188a; *binnabhjeer*, K 174a; *binnanbhjèer*, K 136a; *binnabier*, L 264; *binnanbejar*, L 243; *binnanbèar*, L 200; *binnabaer*, L 159; *binnanbiëjér*, K 205; *binnabiejar*, P 112; *bennabier*, K 349, P 47; *bénnabeer*, K 174; *bennabéér*, K 276; *bénnabéér*, K 276; *bennabiër*, K 316, 357, 358; *bénnabiër*, K 314, 318, 353; *bennabier*, P 167; *bennabiër*, K 315, P 44, 45, 46, 48; *bénnabier*, K 307; *bénnabééjr*, K 348; *bénnabiëjar*, K 351; *béénabir*, P 86; *beenanbier*, K 191; *bïènnabiër*, K 237, 238, 266, 295, 296, 300a, 311, 346, 350, 354, O 173, P 23, 25, 29, 35, 48, 83, 94, 152; *bïènnanbier*, I 271, K 237, 245, 254, 260, 287, 292, 329, O 63a, 174a, P 4, 18, 69b, 88, 128; *bïènnanéjér*, I 275, O 177; *bïènnanbèér*, K 281; *bïènnabiër*, P 41, 89, 95; *binnabiëjar*, P 145; *bïènnanbiëjar*, K 274; *bïènnabiëjar*, P 35a; *bïènnanbèéar*, K 250; *bïènnabiëjar*, K 206, 274, 307, 324, 339, 349, P 26, 29, 41, 99; *bïènnanbiër*, O 288, P 133; *bïènnanbiëjar*, P 16, 84; *biennanbiëjr*, O 69a; *bïènnabéér*, K 245, P 126; *bïènnabi-jar*, K 346; *bïènnambier*, K 237, 245, O 69a, 73, 88, 89; *bïènnambiër*, K 295, P 72; *bïènnabiër*, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 94, 125, 171, 198, 199; *bïènnanbiër*, O 177, P 66, 86; *bïènnanbeer*, K 237, 287; *bïènnabéér*, K 243, 245, 330, P 70, 136a; *bïènnabeer*, K 251; *bïènnabéér*, K 291, 304, 357, P 25; *bïènnanbiër*, K 205, 332; *bïènnambéér*, P 17; *bïènnbiër*, O 178, 250; *bïènnanbiër*, O 286a, 287, P 125; *bïènnabiër*, I 275; *bïènnanbi-jr*, P 5; *bïènnambèèr*, K 225; *bïènnambiër*, K 244, 249, 283; *bïènnabêèr*, K 309, P 22, 36; *bïènnanbèèr*, K 244, 250, 281; *biennabèèr*, K 178*; *bïènnanbér*, P 60; *biennabeer*, K 163; *bïènnabaar*, P 25; *bïènnanbiëjeer*, k 204c; *bïènnanbiër*, P 7; *bïènnabejar*, K 307; *bïènnabééjr*, K 287; *bïènnambeejr*, P 70; *büünnanbèér*, O 255; *binnenbeer*, ongelubd zwijn waarvan de ballen uitwendig niet zijn te zien, Goossenaerts; *bïènnabééar*, binnenslachtige beer, Schrevens; *binnenbie:r*, mannelijk varken waarvan een der testes niet tot in het scrotum is afgezakt, Elemans 287; *binanbe.r*, znw. m. binnenbeer, „ongelubd zwijn waarvan de ballen uitwendig niet zijn te zien”, De Bont; *binnenbeer*, beer(varken) waarvan de teelballen binnen blijven, Corn. Vervl.; *binambi.ør*, misvormd mannelijk zwijn, ongeschikt voor de kweek en even ongeschikt om vetgemest te worden, daar het beest, evenals een normale beer trouwens, een sterke onwelriekende geur verspreidt, Eylenbosch O 253; *binnenbeer*, varkensbeer, die uitwendig als zodanig niet te herkennen is, Van de Biezen; *binnenbeer*, mannelijk varken waarvan één zaadbal bij het kastreeren is blijven zitten,

1.1.1.2.

Van Duren K 141, 174; **gebroken binnenbeer**: *gabrookan binnanbèjær*, L 243; het type *kween* in: L 201; *kwéén*, K 324, O 68a; *piet*: *piët*, O 165; *lansier*: *lónstèr*, K 332; *lonsèr*, K 332.

FOKBEER

Zuchteber — breeding boar, service boar — porc reproducteur (N 76, 9; DC 43, 20b)

[Mannelijk varken waarmee men fokt.]

beer: het type *beer* in: K 176, 300a, L 148, 184; *beer*, K 146, 147, 174, 186, 220, 330, L 112, 160; *béér*, L 207, 261; *bèèr*, K 168; *bier*, L 100, O 274a, P 107; *bièr*, K 320, P 93, 169a; *bièr*, K 292, L 91b, P 149; *bièjr*, O 69a; *bièjær*, K 241; *bièjær*, P 41a; **dekbeer**: het type *dekbeer* in: K 195, 200, L 178, 180, 280; *dékbeer*, K 216, L 257; *déGbeer*, K 218a, L 224; *dukbéér*, K 188; *dékbèèr*, L 184; *dékbééjr*, O 67; *dékbéjær*, L 183; *dékbèjær*, L 243; *dékbjèr*, K 188a; *dekbier*, P 77; *dekbier*, K 204, 339, O 70; *dekbtièr*, O 153; *dékbtièr*, K 237, 288, 329; *deGbier*, P 25; *déGbtièr*, K 314; **fokbeer**: het type *fokbeer* in: K 137, 174, 176, L 147, 180, 200a, 243, 268; *fokbeer*, K 135, 153, 217, L 181; *fòkbeer*, K 152;

fokbéér, L 244; *fokbèèr*, L 159, 244; *foGbéér*, K 242; *fòGbéér*, L 156; *fokbèr*, K 215, L 262; *fokbèjær*, L 244; *fokbtièr*, K 289; *fokbier*, K 191, 210, 355; *fòkbier*, O 256; *fòkbtèr*, K 237; *fòkbièr*, K 274; *fokbiejær*, K 268; *fokbiejr*, K 281; *fòkbièjær*, K 241; *fòGbtièjær*, *fokbeer*, hs Mischgofsky L 95; **kweekbeer**: het type *kweekbeer* in: K 196; *kweekbier*, O 244; *kweekbtièr*, O 72; *kweekbier*, O 70; *kweekbtièjr*, O 69a; *kwijkbeer*, O 286; *kwikbier*, K 300a; **springbeer**: *springbièr*, K 274; *springbtièr*, O 160a; **premiebeer**: *premiebtièr*, de beste stamboekbeer, Elemans 207.

—2.1.2.2. **Het vrouwelijk varken**

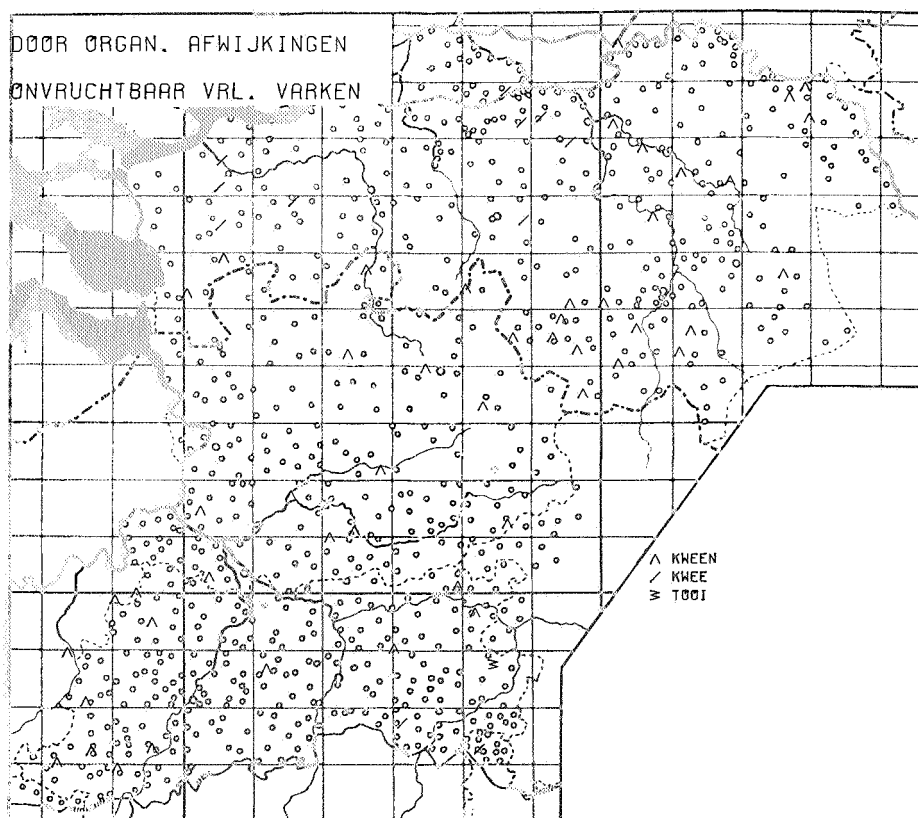
VROUWELIJK VARKEN (zie kaart)

Sau— female pig — truie (WEM 4; Van Gerwen V, 11; Roukens XII, 46; znd 3, 2; znd 14, 13; NE II, 8; Go Ib; GV I; Ceusters: N 76, K 300a)

zeug: het type *zeug* in: I 57, 78a, 79, 102a, K 100, 100a, 123, 124, 124a, 125, 125a, 126, 127, 127a, 129, 133b, 149, 150, 151, O 153, 154, 155,

160, 161, 161a, 164b, 165, 168, 172, 174, 175, 175a, 176, 177, 177a, 177b, 180, 182a, 182b, 183, 183a, 183b, 185, 198, 199a, 204, 206, 216, 218, 225, 244, 247, 267, 316, L 94, 99, 145a, 152, 158, 177, 178, 226, 228, 262, O 68, P 4; *zeuch*, I 220, 221b, 275, K 176, 221, 237, 276, 286, 291, 329, 330, L 93, 99, 228, 285, O 69, P 14, 18, 25; *zêuch*, L 110; *zeujch*, K 237, 330, L 145a; *zèujch*, P 129; *zuich*, K 183, 244, L 239, 240, P 63, 68; *zòjch*, L 147; *zöch*, L 187; *zuuch*, I 102; *zûuch*, I 118, K 152; *zeech*, K 295; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *zeugen* in: O 274; *zeuga*, K 213, 240; *zeug*, vrouwelijk varken, Goossenaerts; *zug*: *zuch*, I 57, 57a, 78, 78a, 79, 102, 102a, 220, K 151, 153, O 153, 155, 156, 157, 157a, 164a, 173, 173a, 173c, 175, 175a, 175a*, 177c, 188a, 204, 204b, 210, 250, 325, L 150, 153, 263; de volgende opgave is meervoud: *zugga*, K 188a, O 286; *zog*: het type *zog* in: K 127, 187, L 91, 92, 95, 96b, 97, 99, 100, 102, 103, 104, 112, 144, 144a, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154a, 156, 157, 157a, 158, 159, 160, 161, 162, 177, 178, 178a, 179, 179a, 180, 180a, 180b, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 199, 200, 201, 202, 203, 203b, 204, 205, 207, 208, 208a, 209a, 226, 228, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 244, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 280, 281, 283a, O 274; *zoch*, K 171, L 91b, 93, 94, 95, 96b, 99, 100, 102, 103, 104, 109, 110, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154a, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 177, 177b, 178, 178a, 179, 180, 180**, 180a, 180b, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 187a, 189, 199, 200, 200a, 200b, 201, 201a, 202, 203, 203b, 204, 205, 206, 207, 208, 208a, 209a, 212, 224a, 225a, 226, 229a, 234a, 235, 237, 238, 241, 242, 243, 244, 255, 255b, 256, 259, 260, 261, 262a, 263, 263a, 264, 265a, 279, 280, 281; *zöch*, K 183, 194, 197, 314, L 93, 99, 145, 146, 147, 186, 187, 201, 207b, 255b, 262, 263, 263a, 264a, 280, 281; *zöch*, K 110a, 150, 163, 163c, 167, 168, 170, 176, 183, 189a, 191, 196, 208, 212a, 241, 262, 275, 278, L 110, 177, 190, 207, 208, 244, 255, 261, P 211a, 212; *zooch*, K 169, 216, 318, 358, L 149, 158, 180*, 182, 204a, 205, 206, 261, 279, 283, 284, 285; *zôoch*, L 156, 188, 280; *zôöch*, L 207; *zôöch*, K 148a, L 187a, 244, 280; *zòwch*, P 95; *zjöch*, I 180, K 188a, 207, 208, 211, 237, 241, 245, 247, 272, 273, 312, O 274, P 49; *zog*, zeug, hs Etten K 176; *zog*, (zoëg), zeug, fig.: goedgezak. In rächte zoëg van inne Mins(ch), Tuerlinckx; *zog*, (zoëg). Kom, zeug!, Tuerlinckx; *zog*, zeug, hs Vissers L 180; *zog*, zeug, AG 253; *zog*, het moedervarken, VDK, L 177; *zòg*, zeug, hs Renders L 226; *zogg*, zeug, hs L 212; *zöch*, znw. vr. *zog*, zeug; mv. *zuig*, zeug, dem. *zuigske(n)* zeugske, De Bont; *zöch*, „zeug” (Huisseling), Elemans 36, 50, 205; *zöch*, zeug, (Huisseling), Elemans 49;

zöch, het vrouwelijk varken, Elemans 205; *zöch*, (mv. *zeuch*), zeug (Huisseling), Elemans 206/82; *zoo-eg*, zeug, Leopold (Helmond); *zoeg*: *zoech*, I 220, 266, 269, 272, 274, K 100, 100a, 101, 101b, 102, 107, 107a, 110a, 128, 129a, 130, 131, 132, 133, 133a, 133c, 162, 204, 205, 206, 207, 211, 213, 216, 218, 224, 231, 234, 235, 237, 238, 244, 245, 250, 255, 256, 257, 267, 268, 269, 272, 274, 276, 277, 283, 295, 296, 297, 300a, 305, 307, 318, 325, 330, 332, 333, 346, 347, 349a, 350, 352, L 152, O 67, 157, 162, 178a, 243, 275, 286, P 2, 4, 5, 13, 18, 25, 29a, 35a, 40, 41, 41a, 46, 47, 88, 89, 96, 99, 102, 126, 133a, 136, 162a, 167, 171, 198; *zöech*, I 221, 221b, 266, K 101a, 128a, 130, 132, 133a, 142, 164a, 206, 213, 228, 233, 234, 235, 240, 244, 267, 272, 273, 296, 304, 307, 315, 316, 330, 332, 353, 357, L 91, 96a, 104, 144, 160, 162, 224, 225, 236, 256, 257, 258, 280, O 67, 69, 70, 162, 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 15, 18, 25, 41, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 76, 80, 85, 88, 94, 95, 96a, 107, 108, 112, 125, 129, 145, 154, 164, 165, 167, 171, 198, 199; *zöech*, K 110, 276, P 38, 127a; *zöech*, K 205, P 47; *zöejch*, P 88, 96; *söech*, K 276; *zöech*, zeug, wijfjesvarken, Goemans; *zöech*, vrouwelijk varken, hs Schrevens P 86; *zöech*, zoeg, volwassen vrouwelijk zwijn, Eylenbosch O 253; *zoëg*, hetzelfde als zeug, Corn. Vervl.; *zoewch*, zeug, meer een marktterm, Eylenbosch O 253; *gêlt*: het type *gelt* in: K 197; *gêlt*, K 188a, 196, 237, 238, 240, 267, 273, 274, 276, 312, L 100, 181; *gêlt*, K 208, 213, 224, 241, 254, 276, 313; *geld*, vrouwelijk zwijn, hs Etten K 176; *geld*, een vrouwelijk varkentje, hs Renders L 226; *gelt*, wijfjesvarken Cuyk, hs Lettk. 1756, nr. 18; *gelt*, ongesneden vrouwelijk varken, P.A. 4, 4c (L 255); *gelt*, vrouwelijk varken, (ook wanneer dit niet gesneden is), P.A. 4,- (L 180, L 185); *gêlt*, vrouwelijk varken (werd vroeger ook wel gesneden; dat was echter erg gevaarlijk), Nu; *gêlt*, vrouwelijk varken, hs Vissers L 180; *gêlt*, (vr.) mv.: *gêlten*, Zeeland O.V. I 203; *gild*, vrouwelijk varken, VDK, L 177; *geelt*, vrouwelijk varken, P.A. 4, —, (L 190); *zjêlt*, jong vrouwl. varken, Mischgofsky L 95; *varken*: het type *varken* in: K 127, 128, 145a, L 240; *vaarkən*, K 164, 176; *vaarka*, K 225; *varrakə*, K 153; *vààrakə*, L 179; *verken*: *verkən*, K 125a, 131, 136a, 148, 154, 172, 184, 187, 218, L 99, 152, 178a, 184, 242, 244, 263, 264; *verkən*, L 112, 148, 151, 174, 180, 255; *vérkən*, K 147, 150, 183, 195, L 103, 145a, 147, 178, 179a, 185, 204, 205, 207, 226, 235; *verkə*, K 143; *verkə*, K 150; *verrakən*, K 150; *vèrrakə*, K 150, 155, 182, L 145, P 41; *véèrakə*, K 183; *kuus*: *kuus*, K 148, 153, 154, 155, 160, 175a, 176, 183, 184, 195, L 235, 242, 244, 255, 263; *keus*, K 174; *kudde*: *köt*, L 180; *keuje*: *keujə*, K 148, L 112; *mot*: *mot*, zeug, Van Duren K 141.

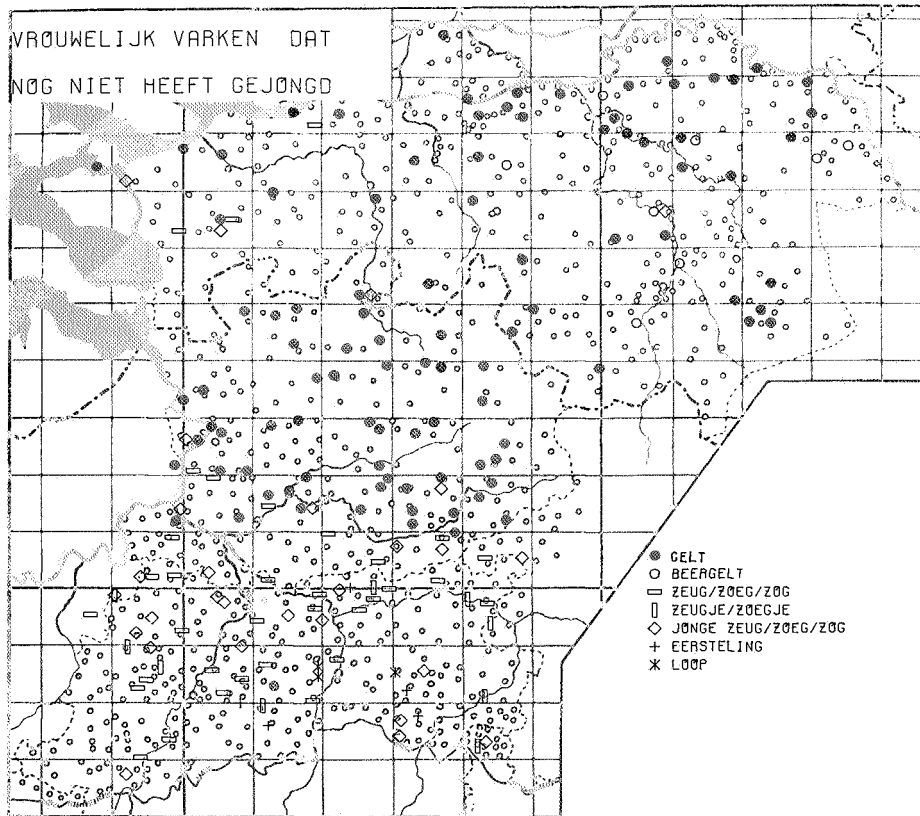

GESNEDEN VROUWELIJK VARKEN

Verschnittenes weibliches Schwein — castrated (sterilized) female pig — truie châtrée (N 19, 9; N 76, 7; DC 4, 4c; znd 20, 4c; Go 1b; NE I, 12)

gelt: het type *gelt* in: I 57a, 78, 78a, 102a, K 110a, 125a, 127a, 131, 137, 153, 161a, 161b, 163, 164, 165, 169, 170, 172, 173, 173a, 174, 175, 176, 177, 179b, 181, 182, 183, 184, 184a, 187, 188a, 197, 216a, 218, 224, 235, 240, 255, 291, 301, L 112, 144a, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 177c, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 181, 182, 183, 187a, 200, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 207b, 208, 208a, 226, 262, 280, 285, O 67; *gelt*, K 124a, 125a, 132, 133b, 151, 156, 157, 157a, 164a, 168, 173b, 174, 174a, 183, 188a, L 99, 240, 242, 244, O 69a; *gêlt*, K 138, 152, 171a, 174, 204c, 209, 210, 235, 260, 273, 287, 294, 296, 307, 314, 315, 316, 318, 353, P 86; *gèlt*, K 140, 183, 187, L 97, 199, 280, 283a, 285; *gél*, K 295, P 80, 129; *gêls*, P 171; *geelt*, L 190; *géeilt*, K 305; *gèèlt*, L 279; *gēèlt*, K 148; *géeils*, K 357, 358; *gîèlt*, K 287, 315; *gilt*, K 101a, 133a, 135, 136a, 145a, 148a, 161, L 94, 153, 158, 160, 162, 242, 244, 255, 260, 261, 264; *gil*, K 102; *gjelt*, L

264; *gjêls*, P 96a; *gijlt*, O 67; *gêjlt*, K 133a, 137, 147, 157a, L 262; *Gélt*, K 283, 307; *Gèlt*, O 68a; *Gilt*, K 314; *Gult*, K 291; *gelt*, vr. varken, dat gesneden is, hs Renders L 226; *gèlt*, znw., vr., gelt, vrouwelijke bag, De Bont; *geld*, gesneden varken, hs Sassen; *gels*, (gäls), z.v., wellicht voor geltsche van: gelt(e): gesneden zeug, Tuerlinckx; **kween:** het type *kween* in: L 208, O 275; *kween*, K 237, 241, 357, P 60; *kwéén*, K 241, P 89; *kwèèn*, K 329; *kweena*, O 275; *kwééjn*, O 286a; *kwéjn*, P 133; *kwee*, K 166, L 110, P 95; *kwèn*, P 25; *kwaj*, P 104; **gesneden gelt:** het type *gesneden gelt* in: K 171, 194, 218; *gāsneejə gelt*, K 213, L 91, 99, 150, 200a, 259; *gāsneéjə gelt*, L 281; *gāsneè gelt*, K 196; *gāsni-jə gelt*, K 237; *gāsneéjə gélt*, K 206, 243; *Gāsneé gélt*, K 266; *gāsneéjə gélt*, L 93, 146; *gāsneejə géélt*, K 276b; *gāsneejə gilt*, K 146, L 241; *gāsneéjə gilt*, L 244; *gāsnajdə gilt*, L 240; [*gesneden*] *gèlt*, K 175, 176; de volgende opgave is meervoud: *gāsneejən geltən*, L 258; **gesneden zeug:** *gāsneéjə zeuch*, I 275; *gāsni-jə zeuch*, K 243; *gāsneejə zeech*, K 324; **gesneden zug:** *gāsneéən zuch*, O 165; **gesneden zoeg:** *gāsneéjə zöèch*, P 66, 99; *gāsneéjə zöèch*, I 275, K 310, 350, O 73, P 25, 48; *gāsnee zöèch*, P 5; *gāsneejə*

zoech, K 107a, O 251; *gəsnèèjə zoech*, K 106; *gəsnèè zoech*, K 350, P 41; *gəsnèjə zoech*, K 339; *gəsnèe zoech*, O 69a; *gəsnèej zòèch*, P 69b; *gəsnèe zòèch*, K 287; [*gesneden*] *zòèch*, K 300, P 23; de volgende opgave is meervoud: *gəsnæən zòèggən*, O 70; **gesneden zog**: het type *gesneden zog* in: K 170; *gəsnèejə zòch*, K 324; **gesneden zoegje**: *gəsnèjə zòègskə*, O 174a; **geslpte zoeg**: *gəsltièptə zòèch*, K 329, P 7; **gekastreerde gelt**: *gəkəstəreerdə gèlt*, L 257; **gesteriliseerde zoeg**: *gəstèrrəlaséerdə zòèch*, P 33; **zeug**: het type *zeug* in: K 124a, 150; *zeuch*, K 174, 179a; *zūūch*, K 339; **zoeg**: *zoech*, K 256, 318, 357, P 126; *zòèch*, K 354, O 69, 163, P 22, 145; *zòèch*, K 349; **zog**: *zòòch*, L 204a; *zooch*, K 358; **varken**: het type *varken* in: K 246; **vrouwtjesvarken**: *vrouwkasverkə*, K 132; *meu: meuee*, K 262.

ONVRUCHTBAAR VROUWELIJK VARKEN (zie kaart)

Unfruchtbares weibliches Schwein – infertile female pig – truie stérile (N 76, 10; N 76, 9, K 174)
[Door organische afwijkingen onvruchtbaar vrouwelijk varken.]

kween: het type *kween* in: K 188a, 191, 196, 200, 268, 300a, 339, 355, L 147, 178, 180, 200a, O 244, 274a, P 93; *kween*, K 210, 217, 241, 274, 288, 292, L 91b, 160, 183, 244, 262, O 70, 153, 160a; *kwèèn*, K 188, 237, L 156, 261; *kwèèn*, K 329; *kwèèn*, O 256; *kwin*, K 242; *kwin*, L 224; *kwéèən*, K 314; *kwijn*, O 69a, 286, P 77; *kwèjn*, O 70; *kwi-jn*, L 257; *kwèejn*, K 216, 220, O 67; *kwééjan*, P 41a; *kwièn*, L 280; *kwèèn*, L 159; bij de volgende opgaven is tweeslachtigheid de oorzaak: het type *kween* in: K 339; *kwèejn*, 218a; **kwee**: het type *kwee* in: K 146, 147, 176, 186; *kwee*, K 135, 152, 174; *kwèej*, K 153; *kwèèj*, P 169a; *kwááj*, P 149; bij de volgende opgave is de oorzaak tweeslachtigheid: *kwee*, K 168; **manse zog**: *maansə zòch*, L 207; **tooi**: *toej*, P 107; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **onvruchtbaar**: het type *onvruchtbaar* in: L 244; **tweeslachtig**: het type *tweeslachtig* in: K 137; zo'n varken noemt men een – het type *tweeslachtige* in: K 186.

VROUWELIJK VARKEN DAT NOG NIET HEEFT GEJONGD (zie kaart)

Weibliches Schwein, das noch nicht abgefer-

kelt hat — female pig which has not yet farrowed — truië qui n'a pas encore mis bas (N 19, 5; WEM 4; znd 37, 49f; NE I, 12; PA, 4,—, (L 99, L 110, L 147, L 149))

gelt: het type *gelt* in: I 57a, K 102, 126, 133a, 137, 141, 163, 164, 174, 175, 179a, 193a, 195a, 198, 205, 210, 213, 224, 230, 231, 240, 241, 244, 244, 273, 276, 278, 293, 305, 307, L 99, 110, 145, 147, 148, 149, 150, 153, 160, 178, 180, 180b, 201, 264, 279, P 81; *gelt*, K 124a, 151, 216, 218b, L 203b; *gêlt*, K 152, K 183c, 204, 204c, 205, 206, 208, 212, 225, 237, 238, 240, 241, 243, 245, 249, 251, 260, 266, 270, 272, 273, 274, 287, 292, 296, 302, 304, 306, 307, 309, 310, 313a, 352, L 159, 177c, 183, 184; *gèlt*, K 208, 237, 238, 240, 272, 287, L 263; *gél*, K 295; *géélt*, K 206, 210, 235, 276b, 312, L 242; *gilt*, K 136a, 146, 148, 254, 274, L 184, 243, 263b; *Gilt*, K 237, 245, 291, 309, 311, 314; *gējalt*, K 276a; *gi-jalt*, K 276; *gelt*, vrouwelijk zwijn dat nog niet gejongd heeft, Goossenaerts; *gelt*, znw., vrouwelijk zwijn, varken dat nog geene biggen heeft gehad, Corn. Vervl.; *geelt*, varken dat nog geen biggen heeft gehad, Hs. L 212; *geltje*: *gêltjə*, K 274; *jonge gelt*: *jong gelt*, L 181; **beergelt:** het type *beergelt* in: L 144, 180b; *birgêlt*, K 165, L 257; *bjergelt*, L 200a; *beergilt*, L 187; *biërgilt*, L 185; *bérgêltə*, L 235; *beergeld*, het drie maanden oude varken, dat gehouden wordt voor fokdoeleinden, VDK, L 177; *bérgêlt*, znw. vr., beergelt, gelt, die een boer doorhoudt om ze te bekwamer tijd te beren, De Bont; *bië.rgêlt*, vrouwelijk varken dat geslachtsrijp is, Elemans; **dragende gelt:** *draagəndə gèlt*, L 235; **kweekgelt:** *kweekchéélt*, K 191; **dekgelt:** *dekgelt*, K 145a; **zeug:** het type *zeug* in: K 125a, 174; *zeuch*, I 275, K 320; *zeech*, K 324; **zug:** *zuch*, K 173b; **zoeg:** het type *zoeg* in: P 77; *zöech*, K 336, 339, 346, 351, 354, O 63a, 173, 288, P 4, 18, 22, 25, 26, 29, 33, 44, 66, 69b, 72, 125; *zöech*, K 250, 281, 346, 349, P 136a; *zöech*, P 86; *zöëG*, K 291; *zöëk*, O 177; **zog:** *zöch*, K 324; **zeugje:** *zeuchskə*, P 48; *zèuwchskə*, P 128; *zүүgske*, O 174a; *zuigskə*, P 112; **zugje:** *zuggəskə*, P 169; **zoegje:** *zöechskə*, P 25, 41; *zöechskən*, O 69, 163; **jonge zeug:** het type *jonge zeug* in: I 57a, K 193a; *jöəngə zèuch*, K 287; *jòngə zèuwch*, P 99; **jonge zug:** *jòngə zuch*, K 174; *jöəngə zuch*, I 275, K 174, O 165; **jonge zoeg:** *jöəngə zöech*, K 295, 329, 346, 348, 357, O 73, 286a, P 5, 17, 23, 70, 149; *jöəng zöech*, P 27, 169; *joəngə zöech*, O 69a; *joenge zöech*, O 70; *jöəngə zöech*, K 307; *jòngə zöech*, P 7; *juine zöech*, P 152; **jonge zog:** *jong zoch*, L 200a; *jöəngə zöch*, K 244; **guste zeug:** *guste zeug*, onbevruucht varken, hs Kapteijns L 177; **fokzeugje:** *fokzeuchskə*, K 188a; **jonge kweekzeug:** *jöəngə kwīëkzèwch*, P 133; **opfokzeug:** het type *opfokzeug* in: K 157; **drijfzoeg:** *draafsöech*, P 41; **jonge drijfzoeg:** *jöəng*

dréëfzöech, P 48; **dragend zeugje:** *draagənt zeuchjə*, L 235; **lege zoeg:** *līëggə zöech*, P 84; **dekrijpe zug:** *dekrijpe zuch*, K 174; **loop:** *lūup*, P 95; *luwp*, P 89; *loop*, (luëp), z. m. Jong varken; looper Tuerlinckx; **leep:** *liep*, P 88; *līëp*, P 88; **eersteling:** *i-jərstərstəlingk*, P 104; *tējəstəling*, P 127; *tējəstəlingk*, P 145; *tēstəling*, P 131; *justərliëng*, P 23; **verken:** *vèrrəkə*, K 330; **loopverken:** *lūūpvèrkə*, O 255; **driftverken:** *driftvèèrəkə*, L 241; **heel verken:** *eel ver-kən*, O 69a; **komeling:** *kòmməling*, O 286; **aankomer:** *ààkommər*, O 70.

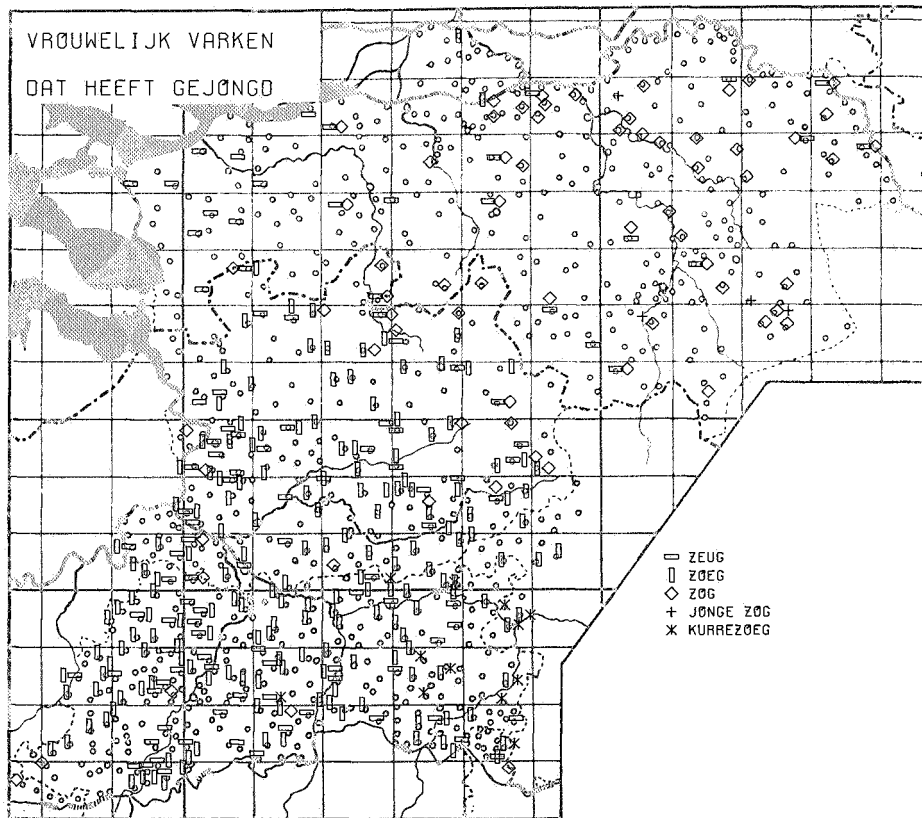
VROUWELIJK VARKEN DAT HEEFT GEJONGD (zie kaart)

Weibliches Schwein, das abgeferkelt hat — female pig which has farrowed — une truië qui a mis bas

(N 19, 6; znd 37, 49c)

zeug: het type *zeug* in: I 57a, K 124a, 125a, 137, 157, 164, 174, 178*, 179a, 188a, 189, 193a, 204, 212, 218b, 220, 224, 254, 256, 266, 274, 276, 291, 296, 307, L 150, 184, 187, 201, 279, O 70, 165, 289, P 35a, 40, 60a, 125; *zeuch*, K 183c, 245; *zeuwch*, P 76; *zèuch*, K 332, L 159; *zeuch*, I 275, K 204c, 241, 243, 244, 248, 276a, 286, 287, 310, L 235, P 1; *zèuwch*, K 244, O 286, P 126, 166; *zèuəch*, K 243; *zèuch*, K 245; *zujch*, P 89, 145; *zuwch*, O 173; *zöjch*, K 249, 330, O 286, P 70, 131; *zöach*, P 4; *zuich*, I 275, K 291, O 174a, 251, 286, 288, P 2; *zuuch*, K 224; *zүүch*, K 225; *zèëjch*, O 287; *zeech*, K 324; *zéch*, K 287; de volgende opgave is meervoud: *zeugə*, P 124; **zug:** *zuch*, I 57, 57a, 265, 271, K 124a, 151, 152, 157, 173b, 174, 174a, 208, 238, 267, 270, 274, 281, 287, 306, 307, 320, 344, O 69, 70, 157, 166, 255, 286, 287, P 3, 23, 25, 39, 60, 76, 80, 88, 89, 94, 124, 129, 134, 139, 161, 171; *zöch*, K 251, 312, 330, O 177, P 69b; **zoeg:** het type *zoeg* in: I 265, 266, 269, 274, 275, K 102, 204, 206, 209, 210, 212, 213, 221, 226, 230, 231, 234, 235, 237, 238, 240, 244, 246, 250, 253, 255, 256, 265, 268, 270, 272, 274, 277, 286, 287, 292, 293, 295, 296, 301, 302, 303, 305, 306, P 77, 137; *zoech*, K 307, 309, 311, 312, 313, 325, 330, 333, 336, 338, 339, 342, 344, 346, 351, 352, O 68, 69, 69a, 72, 156, 157, 158, 160, 162, 166, 173, 174a, 175, 177, 238, 239, 241, 287, P 4, 14, 15, 18, 18a, 25, 27, 35a, 37, 41, 60a, 64, 66, 74, 77, 84, 86, 93, 94, 99, 108, 128, 136, 137, 155, 157a, 169, 198, 199; *zöech*, I 275, K 189, 201, 204, 205, 206, 210, 225, 235, 237, 238, 240, 244, 249, 254, 260, 269, 273, 274, 276, 276b, 283, 287, 292, 295, 296, 304, 307, 311, 314, 329, 330, 333, 346, 348, 349, 349a, 350, 352, 354, 357, 358, O 63a, 68, 68a, 69, 70, 72, 73, 154, 157, 163, 165, 166, 174a, 239, 242, 245, 286a, 288, 290, P 2, 4, 5, 7, 16, 17, 18, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 33, 35a, 36, 41, 48, 66, 69, 70, 72, 76,

83, 84, 88, 94, 95, 109, 125, 127, 131, 133, 145, 149, 152, 166, 169, 171; *zöech*, P 86, 89; *zöech*, K 133a, 240, 245, 250, 274, 281, 281a, 295, 307, 309, 310, 346, 349, O 67, P 35, 128, 136a; de volgende opgaven zijn meervoud: *zoegə*, O 289; *zöegə*, K 240; *zöegga*, I 271, K 346, 354, O 286a, P 48, 169; *zöecha*, K 329; *zog*: het type *zog* in: K 148, 164, 189, 193a, 195a, 196, 205, 208, 211, 241, 248, 277, L 147, 148, 153, 160, 184, 185, 187, 200a, O 274, P 171; *zoch*, K 125a, 133a, 136a, 137, 141, 145a, 146, 163, 164, 178*, 183c, 241, 273, L 145, 150, 159, 178, 180, 180b, 181, 184, 201, 243, 263, 263b, 264, 279; *zöch*, K 165, 241, L 177c, 183, 241, 257; *zöch*, K 195a, 208, 212, 244, 273, 309, 312, 324, L 203b, 235, O 272; *zowch*, K 312; *zouch*, K 210, 273, 320, O 178a, P 128; *zöoch*, K 241, 341; *zooch*, K 218b, 275, 276, L 285; *zöoch*, K 191; *zog*, moedervarken, Mierlo-Hout; *zöch*, vrouwelijk varken dat voor de 2e maal jongen krijgt, hs Mischgofsky L 95; *zoegje*: *zöechskə*, K 329; *zöeggaska*, K 296; *jonge zeug*: *jöëngə zëuch*, K 287; *jonge zog*: het type *jonge zog* in: L 144; *jöng zöch*, L 257; *joong zoch*, L 242, 263; *eerste zog*: *üürsta zöch*, L 257; *eersteling*: *ierstarliëng*, K 237; *eersteling*, jongste zeug, voor de eerste

maal bevrucht zijnde of geweest zijnde, Tuerlinckx B.; *zeug van de eerste keer*: *zëwch vön dan tēstə kīe*, P 133; *kurrezeugje*: *küürrə-zójchska*, P 104; *kurrezoeg*: het type *kurrezoeg* in: P 46, 96a, 169; *kurrəzöech*, P 44, 48; *körrəzoech*, P 109; *keurəzoech*, P 112; *keurəzöech*, P 169; *kurrəzoech*, P 96a; *küürrəzoech*, P 80; *küürrəzöech*, K 351, P 99, 104; *küürrəsöech*, P 25; *kuddezoeg*: het type *kuddezoeg* in: P 211; *küüddəzöech*, P 41; *viggerzoeg*: *viggərzöech*, O 70; *kweekzug*: *kwééwkzöch*, O 255; *kweekzoeg*: *kweekzöech*, K 339; *kwééjkzöëk*, O 177; *kwikzöech*, P 4; *zeug met vitjes*: *zëuch met vitjəs*, O 275; *zog mee vitjes*: *zouch mee vitjəs*, O 242; *zoeg mee vitjes*: *zöech mee vitjəs*, O 243; *zeug mee kurren*: *zëujch mé küürrəs*, P 133; *zoeg mee kurren*: *zöech mee kurrən*, P 25; *zöech mé köerrəs*, P 81; *moeder*: *mojər*, P 10; *mojer*, i.v.m. varkens, alleen in bepaalde omstandigheden gebruikelijk, als: „'t is een echte goeie mojer”. Van *zeug met jongen*, Goossenaerts; *maai*: het type *maai* in: K 174; *mère*: *merrə*, P 199; *moederzog*: *mòjərzooch*, K 315; *leep*: *leep*, zeug, vrouwelijk zwijn na het biggen, Corn. Vervl. A.; *eerstelingszeugje*: *eerstelingszeug-*

1.1.1.2.

ken, jonge zeug, voor de eerste maal bevrucht zijnde of geweest zijnde, Tuerlinckx B. .

ZEUG DIE VOOR DE EERSTE KEER GEJONGD HEEFT

Sau, die zum erstenmal abgeferkelt hat – sow which has farrowed for the first time – true primipare (N 76, 8a)

eersteling: het type *eersteling* in: K 355, P 77; *eerstaling*, K 300a; *eestaling*, O 67; *ééstaliëng*, K 314; *iëstaling*, O 72; *iestaling*, O 286; *iëstaliëng*, P 41a; *iestalink*, O 70; *iëstalink*, O 160a; *iestarling*, K 329; *jostaling*, K 339; *iëstalingk*, P 149; *eerstalinga*, K 268; **eersteling-zoeg**: *iëstaliëng zoech*, O 69a; *eerstaling zoech*, P 107; *iestaling zoech*, P 169a; **jonge zug**: *jongə zuch*, K 174; *jòngə zuch*, K 188; **jonge zeug**: het type *jonge zeug* in: K 135; *jòng zeujch*, K 218a; *jongə zeuch*, L 224; **jong zeugje**: *jong zeuchskə*, L 178; *jong zeugskə*, K 186, L 147; **jonge zog**: het type *jonge zog* in: K 196, 215, L 243; *jong zoch*, L 181, 280; *jòng zòch*, L 244; *joong zòch*, L 183; *jongə zòch*, L 180; *jon zoch*, L 200a; **jong zogje**: *jong zogskə*, K 191; **jonge zoeg**: het type *jonge zoeg* in: K 204; *jòngə zòëch*, K 237; *joengə zòëch*, K 288; *joengə zoech*, K 320, O 69a, 244; *jongə zouch*, O 274a; **eerste zeug**: *urstə zeujch*, K 218a; **eerste zog**: *uurstə zòch*, L 257; *üurstə zòch*, L 261; **eerste gelt**: *urstə gelt*, L 160, 180; *eurstə gelt*, K 200; *urstə gilt*, L 184; **eerstejaars**: *irstajaors*, L 224; **kurrezoeg**: het type *kurrezoeg* in: P 107; **gelt**: *gèlt*, K 220; *gélit*, L 91b, 156, 159; *gilt*, L 159, 207; **zug**: *zuch*, K 152; **zeug**: het type *zeug* in: K 135; **zeugje**: het type *zeugje* in: K 137; *zeugskə*, K 168; **zog**: het type *zog* in: K 146, 147, L 100; *zoch*, K 217; *zòch*, L 244; **zoeg**: *zòëch*, K 216; **verse zoeg**: *vèssə zòëch*, K 330; **zog die voor de eerste keer gebagd heeft**: *zoch die vur dən uurstə kéér gəbacht hi*, L 243; **één keer gebagd hebben**: een zeug die-*innə keer gəbàcht het*, K 242; **voor de eerste keer gebagd hebben**: de zeug-*heej vur dən uurstə keer gəbacht*, L 262.

ZEUG DIE MEER DAN ÉÉN KEER GEJONGD HEEFT

Sau, die mehrere Male abgeferkelt hat – sow which has farrowed more than once – true multipare (N 76, 8b)

oude zoeg: *aaw zoech*, O 244; *áá zòëch*, O 160a; *aa zoech*, O 69a, 72; *ouw zoech*, K 204; *ááw zòëch*, K 237; *áá zoech*, O 67; *òò zoech*, O 69a; *áá zoech*, K 320; *àà zòëch*, P 149; **oude zog**:

aaw zoch, K 196, L 200a; *aaw zòch*, L 261; *auw zoch*, L 180, 181; *ouw zòch*, K 186; *ouw zoch*, K 200, L 280; *ouwə zoch*, K 191; **oude zug**: *òwə zuch*, K 188; **oude zeug**: het type *oude zeug* in: K 137; *òòwə zeujch*, K 218a; **oudere zug**: *òwərə zuch*, K 174; **oudere zeug**: *oudərə zeujch*, K 220; *àwərə zeujch*, K 242; *oudərə zeuch*, L 224; **oudere zog**: *awər zoch*, L 160; *awər zòch*, L 257; *owərə zoch*, K 191; **goede zoeg**: *goej zòëch*, O 160a; **kweekzeug**: de volgende opgave is meervoud: het type *kweekzeugen* in: O 70; **fokzeug**: het type *fokzeug* in: K 135; **grote zoeg**: *gròeʹə zòëch*, K 314; **volgroeide zeug**: het type *volgroeide zeug* in: L 147; **zog**: het type *zog* in: K 146, 147, 215, L 100; *zoch*, K 217; *zòch*, L 178, 183, 184, 207, 244; *zòch*, K 168, L 156, 159, 244; *zòch*, L 244; **zug**: *zuch*, K 152; **zeug**: het type *zeug* in: K 153, 268, 300a; *zeuch*, L 91b; **zoeg**: het type *zoeg* in: K 355, O 286, P 77; *zoech*, K 268, 329, O 69a, P 169a; *zòëch*, K 216, 288; *zouch*, O 274a; **verken van 2, 3 ...worpen**: *verke van 2, 3 werp*, P 107; **al dik-wijls gebagd hebben**: de zeug – *h j al dik gəbacht*, L 262; **vaker baggen**: de zeug heeft – *dikkər gəbacht*, L 243.

FOKZEUG

Zuchtsau – breeding sow – true reproductive

(Go 1b; Ceusters; N 76, 37b L 243)

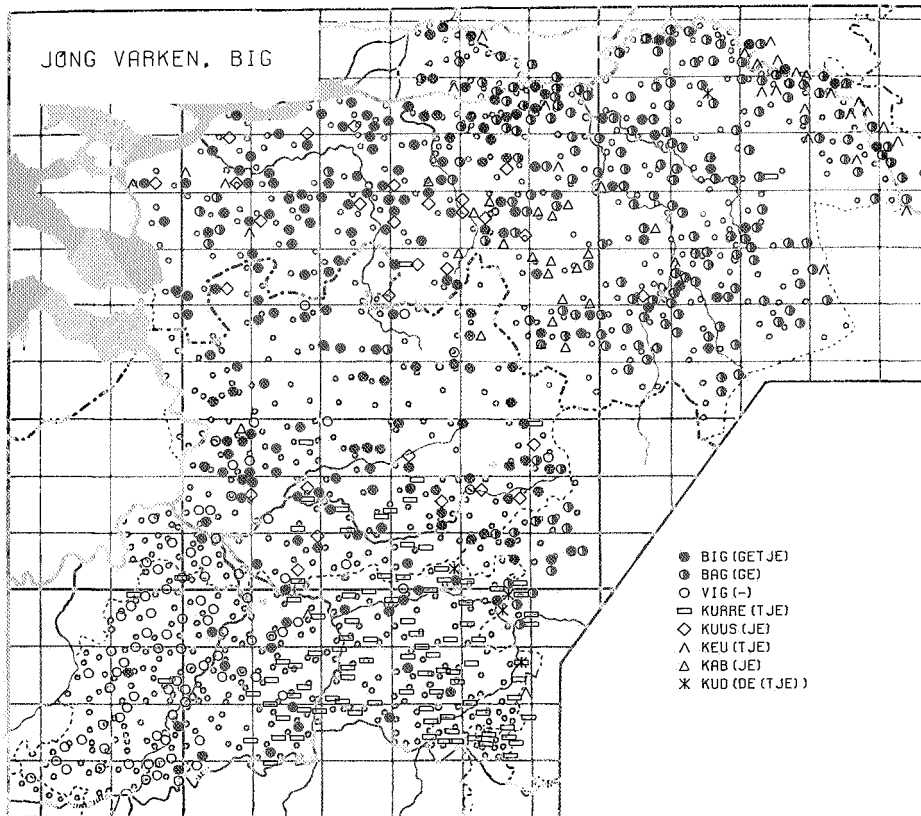
kweekzoeg: *kweekszòëch*, K 348, P 45; *kwéjkszòëch*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *kwéjkszòëch*, kweekzoeg, een zoeg tot de kweek bestemd, Eylenbosch O 253; **kweekzog**: *kweeksooch*, K 358; **zoeg**: *zòëch*, K 315, 316, 353, 357; **zog**: *zòch*, K 314; **kurrezoeg**: *kurrəzòëch*, P 46, 48, 167; **kuddezoeg**: *kuddəzòëch*, P 47; **drijfzoeg**: *drééfszòëch*, P 44, 46; **fokzeug**: de volgende opgave is meervoud: het type *fokzeugen* in: L 243; **fokzog**: *fòksòch*, zeug, bestemd voor de fok (Huisseling), Elemans; **sterzeug**: *stèr-zeuch*, de beste stamboekzeug, Elemans 207. 10–.2.1.2.3. **De big**

–.2.1.2.3. **De big**

JONG VARKEN, BIG (zie kaart)

Ferkel – young pig, piglet – porcelet, cochonnet

(N 19, 3; N 19, 2, P 33; N 28, K 197; znd B2, 303; znd 37, 49a; znd 3, 2; sgv; sgv add.; sgv nis 39; sgv 39b; znd I, A-M, 10; WEM I; NE I, 12; NE II, 9; Go 1b; Ceusters 359) **big**: het type *big* in: I 57, 57a, 78, 79, 102, K 100, 100a, 102, 123, 124a, 125, 125a, 126, 126a, 127, 128, 128a, 129, 130, 132, 133a, 135, 136a, 137, 138, 141, 142, 150, 151, 152, 153, O 153,

154, 155, 156, 157, 157a, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 161a, 162, 164, 164a, 164b, 165, 172, 173b, 174, 174a, 175a, 175a*, 176, 177, 177a, 177b, 178, 178*, 179, 179a, 179b, 179b*, 180, 181, 182, 182a, 183, 183c, 184, 185, 188a, 189, 189a, 190, 190a, 190b, 195, 197a, 203, 204, 206, 208, 210, 211, 213, 216, 226, 238, 240, 241, 244, 254, 277, 301, 312, 333, 352, 357, L 93, 94, 102, 110, 159, 180, 187, 201, 204, 225a, 228, 240, 262, O 251, P 105, 128; *bich*, K 152, 161, 174, 175, 179a, 191, 205, 218a, 235, 240, 241, 248, 276, 276b, 281a, 295, 307, 346, 352, 353, 358, P 131; *biëch*, I 102a, 118, K 129a, 161a, 184a, 204c, 205, 206, 208, 217, 225, 231, 237, 240, 244, 245, 254, 260, 266, 267, 281, 291, 292, 304, 309, 330, 332, 339, 349, 350, 354, P 25, 26, 29, 41, 70, 94, 139; *biech*, K 163, 249; *bëch*, K 195a, 201, 277, 307; *bech*, K 275; *big*, ongewoon voor: jong varken, *Biggen* ongewoon voor jongen (ww.) Goossenaerts 92; de volgende opgaven zijn meervoud: *biggə*, K 136a, 221, 237, 244, 307, L 110, P 14, 18; *bëggən*, O 166; *biëggə*, K 204, 237, 251, 268, 307, 339, O 289, P 4, 134, 198; *bigger*: de volgende opgaven zijn meervoud: *biggarən*, O 163; *biggars*, K 292; *biggertje*: *biggarkə*, K 237; *biggetje*: het

type *biggetje* in: K 195a, 226, 231, 238, 246, 248, 256, 265, 266, 277, 306, 307, 309, 320; *biggətjə*, K 209, 273; *bigskə*, K 160, 221, 313, L 228; *biggəkə*, P 60a; *biggəskə*, K 124a, 177b, 177c, 182, 188, 189, 201, 204, 213, 224, 237, 238, 240, 241, 244, 269, 274, 287, 291, 295, 296, 300a, 310, P 33; *biggəskn*, K 310; *biggəsgən*, K 241; *bëgskə*, L 177c, 180; *bëggəskə*, K 276; *biëggəskə*, K 232, 237, 250, 274, 281, 295, 296; *biëgskə*, K 274; *biëchskə*, K 283, P 70; *bëjskə*, L 147; de volgende opgave is meervoud: *biëggətsjəs*, K 245; *bag*: het type *bag* in: K 107a, 110, 133, 133b, 133c, 133d, 134, 135, 136a, 137, 138, 141, 142, 143, 145, 145a, 146, 147, 148, 148a, 150, 157a, 161a, 163, 164, 165, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 173a, 173b, 173c, 183, 183b, 183c, 184, 184a, 185, 187, 199, 210, 216, 218, 218b, 219, 220, 318, 353, 356, 357, 358, L 91, 93, 94, 96b, 99, 100, 102, 104, 112, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 154, 154a, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 177, 177b, 177c, 178, 178a, 179, 179a, 180, 180a, 180**, 181, 182, 183, 184, 185, 187, 187a, 188, 190, 199, 200, 200a, 201, 202, 203, 203b, 204, 205, 206, 207, 208, 208a, 209a, 212, 224a, 226, 228, 229, 229a, 234a, 235, 236, 237,

1.1.1.2.

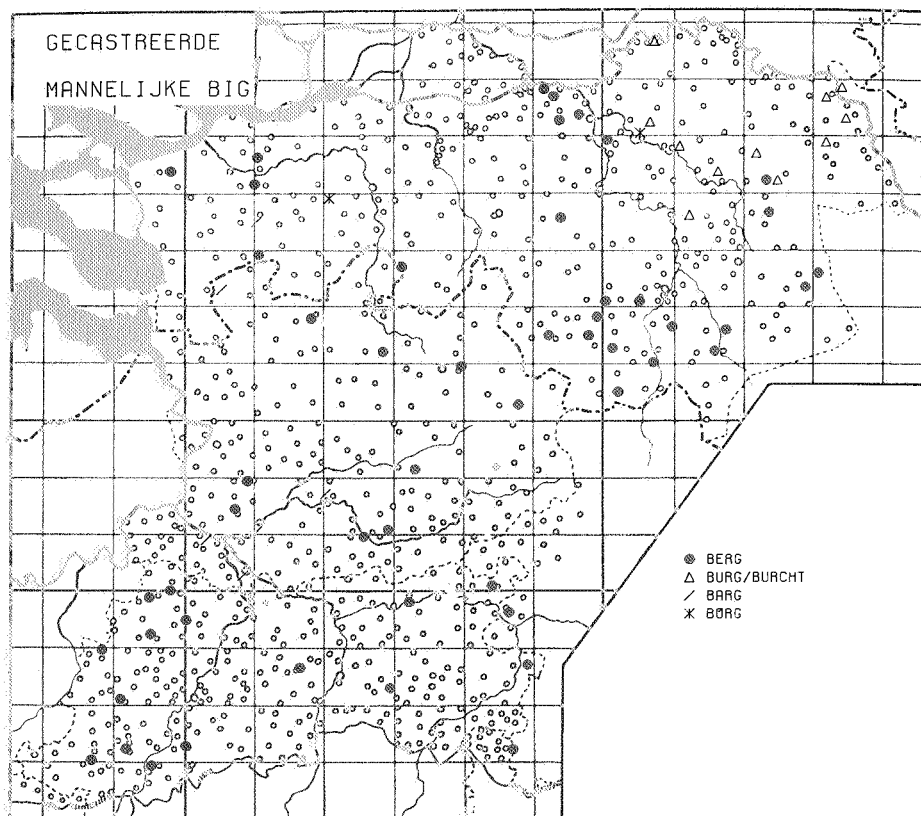
238, 240, 241, 242, 243, 244, 255, 255b, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 262a, 263, 264, 279, 280, 283, 284, 285; *bach*, K 128a, 133a, 140, 148, 150, 171, 172, 185, 216, 217, 218c, 219, 314, 315, 316, 318, 353, 357, 358, L 91, 91b, 96a, 104, 109, 144, 148, 152, 153, 156, 158, 160, 177b, 186, 189, 203, 224, 225, 233, 236, 244, 255, 256, 257, 258, 263, 263a, 280, 285, P 44, 45, 48; *bòch*, K 318, 357, 358, P 44; *bàch*, K 101, L 159; *baach*, L 183, 203, 204, 208, 244, 263, P 44; *báách*, L 263b; *baaach*, L 233; *baach*, L 263a; *bawk*, L 99, 100; *bawch*, L 100; de volgende opgaven zijn meervoud: *baggən*, K 278, 352, 356, L 100; *baggə*, K 136a, 183b, 215, L 94, 95, 109, 145, 151, 152, 156, 177, 179, 180, 180**, 181, 182, 183, 185, 189, 199, 200, 200b, 205, 208, 212, 226, 234a, 235, 241, 244, 264, 279; *bawgə*, L 149; *bach*, znw. vr. en m. bag, big; dem. *bāgske*(n) mnl. vr. De Bont; *bach*, pl. *baggə*, Mischgofsky L 95; *bach*, Elemans; *bag*, jong varken, elders *kab* met *b* uitgesproken (Kil.: *baecke varken*), HS Renders L 226; *bag*, big, jong varken, HS Vissers L 180; *bag*, hs Kaptijns L 177; *bagge*, biggen, Leopold; *bagje*: *baggaskən*, K 277; *bōggəka*, K 314; *bēgska*, jong varken. Elders *kab* met *b* uitgesproken (Kil.: *baecke varken*) hs Rendors L 226; de volgende opgave is meervoud: *baggaskas*, K 276, 278; *vig*: het type *vig* in: I 274, K 237, 255, 330, O 72, 165, 251; *viēch*, K 244, 287, O 286a, P 5, 60, 70; *vigge*: *viggə*, K 276, 330, O 69, 165, 174a, 255, 286, P 2, 3, 4; *viēggə*, I 271, 275, K 204, 251, 287, 293, 307, 322, 324, 329, O 174a, 177, 178a, 241, 255, 286a, 287, 288, 289, P 1, 2, 4, 13, 18, 18a, 60, 60a, 64, 66, 80, 125, 198, 199; *viēchə*, O 272; *viengə*, P 25; *wiēggə*, P 60a; de volgende opgave is meervoud: *viēgəs*, I 220, P 5; *viggetje*: *viēggəkə*, O 173, 178, P 66, 198; *viēchəkə*, K 287; *viēggəskə*, K 286, 287, 320, P 14; *vēggəkə*, P 69; *viēggətsjə*, K 287; de volgende opgaven zijn meervoud: *viggəkəs*, O 162; *viggəskəs*, K 245, 250; *viggen*: het type *viggen* in: K 208, O 67, 68, 69, 70, 72, 154, 156, 157, 160, 162, 166, 274, 275, P 66; *viēggən*, I 275, O 63a, 68a, 69a, 73, 177; *viēgn*, O 177; *vēggən*, O 166, 242; *viēgeun*, O 67; *viggen*, Bigge, jong zwijn. Ook: kurrie, Corn. Vervl. A. *vigən*, een *viggen*, pasgeboren big, Eylenbosch O 253; de volgende opgaven zijn meervoud: *viggəna*, O 178a, P 13, 18; *viggəns*, P 2; *viēggəna*, O 173; *viēggəns*, K 287; *vigger*: het type *vigger* in: K 341; de volgende opgaven zijn meervoud: *viggers*, K 283; *viggəran*, I 266, 274, 275, O 67, 69, 238; *viggəran*, O 163; *viēgeureun*, O 67; **[viēn]**: *viēn*, O 239; **[viē]**: *viē*, O 290; *vitje*: *viētjn*, O 178; *viētjn*, O 239, 274; *vitjə*, O 175, 242, 275, 285; *viētjə*, O 286; *vitjən*, O 245; *viētsjə*, O 255, 286, 287, 290; *viētsjn*, O 250; *vētsjə*, O 286; de volgende opgaven zijn meervoud: *vitjəs*, O 275, 286; *viē-jtjəns*, O 286;

vitten: *viēttən*, O 276; *viētn*, O 243; *vitn*, een vitje, pas geboren big, Eylenbosch O 253; **vigje**: *vichskə*, K 320; *vēchskən*, O 157; *viēgska*, I 274, K 255, 330, O 72, 165, 251; *viēgskən*, I 266, 275, O 70, 156; de volgende opgaven zijn meervoud: *viēchskəs*, I 220, 269; **viggertje**: *viēggərkə*, P 4; **kurre**: het type *kurre* in: I 275, P 15, 29a, 35a, 37, 44, 46, 48, 77, 81, 86, 94, 96a, 99, 128, 131, 136, 137, 145, 149, 154, 154a, 157a, 164, 165, 167, 169, 171; *küürə*, K 305, 332, 336, 349a, 351, P 17, 22, 23, 25, 27, 35a, 37, 39, 41, 48, 69b, 72, 76, 80, 84, 89, 94, 95, 96, 98, 99, 104, 126, 127, 128, 131, 133, 134, 145, 147, 161, 171, O 173; *kur*, K 349a; *körə*, K 302, P 109; *kirrə*, P 88; *kiērrə*, P 29, 30, 36, 84, 86, 88, 89; *keurə*, P 169; *küürə*, P 25; *kiērrə*, P 88; de volgende opgaven zijn meervoud: *kurrəns*, P 128; *küürəs*, K 257, 275, 295, 300a, 305, 349a, 350, P 29a, 41, 80, 95, 96, 102, 107, 127a, 136, 162a, 164; *kirrəs*, P 29a; *kiērrəs*, K 295; *kurrie*, znw. big, jong zwijn, Fr. *pourceau* (Z. der K.) Corn. Vervl. *kyrə*, dim. *kyrəkə*, big, onmiddellijk na de geboorte, tot 25-30 kg., hs Schrevens; *kurrə*, jong van het varken, Tuerlinckx; *körren*, big, jong varken (Kl. Brab.), Corn.: *kirə*, dim. *kirəkə*, big, onmiddellijk na de geboorte tot 25-30 kg., hs Schrevens; **kurretje**: *kurrəkə*, K 292, 339, 344, 350, P 40, 88, 89, 93, 94, 99, 105, 107, 166; *küürəkə*, K 295, 344, 348, P 23, 25, 33, 35a, 80, 83, 129, 133, 136a, 144, 152, 155, 166; *küürəkən*, O 69a; *kiērrəkə*, P 29; *körrəkə*, P 145; *keurəkə*, P 112; *köerrəkə*, P 80; *köerrəkə*, L 183; *kurkə*, P 74, 136; *keurkə*, K 351; de volgende opgaven zijn meervoud: *kurrəkəs*, K 304, 332, 347, 356, P 15, 25, 41, 89, 99, 154, 167; *kirrəkəs*, P 88; *körrəkəs*, P 145; *küürəkəs*, P 25, 35a, 43, 76, 80, 95, 96, 96a; *kuurkəs*, K 191; **kuus**: het type *kuus* in: K 152a, 182; *küüs*, K 336; *kés*, K 333; **kuusje**: *kuuskə*, K 125a, 155, 160, 164, 174, 178*, 179b, 182, 182a, 182b, 183, 184, 184a, 193a, 195, 292, L 225a; *küüskə*, K 164, 276a, 309; *kuskə*, I 57a, K 153, 188a, 274, 283, 307, 312; de volgende opgaven zijn meervoud: *kuuskəs*, K 191; *kuuskəs*, = biggen, AG 253; **koesje**: *köəskə*, K 274; *köəsjkə*, K 238, 318; *koschən*, K 241; **keusje**: *keuskə*, Biggetje, vooral in kindertaal, Goossenaerts; **varken**: *varka*, L 236; *vārrəkə*, K 244; *vāarəkə*, K 281; *varken*, ook voor *big*, waar mede spraak is van de zeug, Goossenaerts; de volgende opgave is meervoud: het type *varkens* in: K 168; **varkentje**: *varkskə*, K 196, 226, 244; *vārrəkə*, K 248; *vārrəkəskə*, K 247; *vāarəkəskə*, K 243; *vaarəkə*, K 244; *vaarəkəskə*, K 182; *vārrəkəskə*, K 244; **verken**: het type *verken* in: K 125a, 143; *verrəkə*, K 138a; *vērrəkə*, K 193a; de volgende opgaven zijn meervoud: *vèrkəns*, K 150; *vèrkəs*, K 150; *vijrəkəs*, K 210; **verkentje**: *verkskə*, K 210, 211, 234, 240, 265, 276, 342, L

228, 260, P 27; *vérska*, K 276, 306, 330, 335, P 25; *vérska*, K 161, 210, 235, 240, 311, L 226; *verrakska*, P 88; *vérrakska*, K 208, 274, 307, 330, 346; *vээрakska*, K 286, 291; *verska*, K 182b; *véjrakska*, K 206; *vijrkska*, K 205; *vérraksən*, K 241; *véejantja*, P 124; *verkske*, Verkleinwoord van *verken*, Nd1. varkentje, Goossenaerts; de volgende opgaven zijn meervoud: *vérskas*, K 196, 205, 206, P 25, 94; *veerkskas*, K 204; *vээрskas*, K 228; *vejrkskas*, K 213; *vijrkskas*, K 188a, 296; klein varken: *kléén varka*, K 274; *kléa váarəʔə*, K 240; klein varken: *kléjn vérraka*, K 307; *kléjn vérka*, K 212; *kli-jn vérka*, K 295; *kli-jn vээрaka*, K 269; *kléén vérraka*, K 141; *klejn verken*, K 270, 307; *klejn vijrka*, K 230, 301; *kléén vээрaka*, K 270; *klaan vérkan*, K 305; *klej vijrka*, P 15; *kléj vérraka*, K 307; *kléé vérraka*, K 307; *kléé vér-rəʔə*, K 314; *klaa vérka*, K 333; *klaa vérraka*, K 276a, 311, 346; *klaa vérrakan*, K 311; *klaa verka*, K 307; *klaa vérkan*, K 308a; *klaa vér-raka*, K 276; *klaa verrəʔən*, K 241; *klaa verkan*, K 325; *klaa vérka*, K 346; *klaa vérraka*, K 309; klein varkentje: *klejn vaarkska*, K 225; *klaan varrakska*, K 245; klein varkentje: *klejn verkska*, K 307, P 18; *klejn vérska*, K 193a; *kléén vээрakska*, K 267; *klaa verkska*, K 272; *klaa vejrkska*, K 296; *klaa vээрkska*, K 257; *klejn vijrkska*, K 231; kleine keus: de volgende opgave is meervoud: *kléén keusa*, K 188a; klein kuusje: *klein kуска*, K 312; klein viggē: *kla viggə*, K 346; kab: het type *kab* in: K 182, 183c, 185, 197, 197a; *kap*, K 183, 184, 185, 194, 197a, 216, 218, 218b; de volgende opgaven zijn waarschijnlijk meervoud: *kabbən*, K 197; *kabbə*, K 182, 186, 198, 199, 199a, 216a, 217, L 201; *kap*, znw. vr. (weinig gebr.) kab, bag (het gewone woord in ons dialect) big, mv. *kab-be(n)* dem. *käbke(n)* (In oostelijk Zeeuws-Vlaanderen en het Land van Waas, komen de merkwaardige vormen, *kibbə* en *kive* voor, die door omkering uit *big* en *vig* ontstaan schijnen te zijn, De Bont; *kabben*, jonge varkentjes (meierij), Van Oostzee 3; *kabje*: *kabbəka*, K 213; *kébbəka*, K 243; *kibbe*: de volgende opgave is meervoud: *kibbən*, I 180; *kudde*: *kuddə*, P 211; *kudde*, jong van een varken, spreekwijze: als de kuddekes dik zijn, zijn de zöpkes (zaapkens)zoër (zuur), Tuerlinckx; *kud*: *kuut*, K 165; *köt*, L 151; *küt(ə)*, big, we hebbe jong resp. *klaen kütte* of *kütjes*, De Bont; de volgende opgave is meervoud: *kuddəs*, K 350; *kuddetje*: *kuddəka*, P 41; *küüddəka*, P 41, 107; de volgende opgave is meervoud: *kuddəkəs*, P 41a; *keu*: het type *keu* in: I 57, K 128, 172, L 102, 161, 226; *küü*, P 112; *keuj*, K 137, L 153; *kö*, jong varken, hs L 212; de volgende opgaven zijn meervoud: *keuja*, L 103, 153, 154a, 155, 159, 159b, 160, 162, 184, 185, 244; *keujan*, L 212; *kēūja*, L 103; *keuan*, L 158; *keujas*, L

104, 109, 155, 156, 161, 185; *köjas*, L 154; *keua*, L 156, 226; *keuje*: *keuja*, K 150; *keuje*, mv. de keujes, big (Huisseling), Elemans; *keutje*: het type *keutje* in: L 159, 160, 187; *keujtja*, L 184; *küüka*, P 17; *kuutja*, K 165; *keuka*, I 57a, K 102, 153, 174; *köjka*, -jong varken, hs L 212; *kujke*, keu, big (Huisseling), Elemans; de volgende opgave is meervoud: *keukas*, L 212; [kiwəkə]: *kiwəka*, I 180; speenvarken: *speenvaarakən*, K 253; *spienvarkən*, K 212; *spïenvarraka*, K 312; speenvarken: het type *speenvarken* in: K 272, 357; *spéénvérraka*, P 16; *spéénvéerkən*, I 265; *spéénvéjraəkən*, K 273; *spënvarkən*, I 266; *spéjnvérka*, K 320; *spijnvarkən*, O 69; *spïenvejrka*, K 296; de volgende opgave is meervoud: *speenverkas*, K 277; speenkurre: *spee(n)kurre*, veel kleiner dan een *Bruling* (= vet, jong varken), Tuerlinckx; spitvarken: *spé:tvé:rəkə*, meer *spé:tkire*, znw. spitvarken, Goemans; *spitkurre*: *speetkurrə*, P 171; *speetküürrə*, P 27; *spéjtkurrə*, P 154a; *spééjilküürrə*, P 88; *spitkurretje*: *spétküürraka*, P 133; spitsvarken: het type *spitsvarken* in: K 253; *loper*: *loopər*, K 210; *löpər*, K 301, 350; *löpər*, K 249, 287; *lūūjəpər*, K 358; zuigeling: *zuigaling*, P 124; *zàəgaléng*, O 286; *zoewjgaliënk*, O 286; *jong*: *jòng*, K 208, 212a; *joeng*, K 204, 231, 235, 240, 241, 283, 305, 307; *jong*, pas geboren varkentje, Goossenaerts; *jongetje*: *joengska*, K 307; de volgende opgave is meervoud: *jongskəs*, K 211, 244; jong varken: *jong varraka*, K 195, 215; *jong váarkan*, K 182a; *jong váarəka*, K 182a, 194; *jong váarakan*, K 158c; *joenk várraka*, K 250; *joenk varrak*, K 193a; *joenk vajrkan*, O 177; *jong verken*: het type *jong verken* in: K 131; *jong vérkan*, K 182b, 184; *jong verrəka*, K 107, 160; *jong vérraka*, K 165; *jong vээрəka*, K 183; *jong véerkən*, K 195; *jong véerkən*, K 107; *jong vejrkan*, K 195; *jong veejkan*, K 161a; *joeng verkan*, K 162; *jòenk véjka*, P 3; *jòenk vé-ərakən*, K 273; *jowng veerka*, K 254; *jong ver- kentje*: *joenk vérrakska*, K 212; *melkvigge*: *melkvigga*, K 330; *melkvigje*: *melkvigska*, K 330; *speentje*: het type *speentje* in: K 315; *zwijntje*: het type *zwijntje* in: P 25; *nestvarken*: *néstvérraka*, K 273; *tuu-tje*: *tüükkə*, P 48; *tuut-je*: *tüütəka*, K 312; [nézzə]: het type *nézzə* in: P 27; [nezzəkə]: *nezzəkə*, P 77; [nèskə]: *nèskə*, P 27; *keefkurre*: het type *keefkurre* in: P 18; *tjurre*: de volgende opgave is meervoud: het type *tjurrəs* in: P 133a; *broodvigge*: *bruji- viggə*, O 287; [püürrəkə]: *püürraka*, K 348; [bigknuskəs]: *bigknuskəs*, K 215; *poesje*: de volgende opgave is meervoud: *peuzəkəs*, P 199; [sééjn vérrəkə]: *sééjn vérraka*, K 330; het volgende type is een kinderlijke benaming voor big: *poeitje*: *peike*, kinderlijke naam voor 'big' (Huisseling), Elemans.

I.1.1.2.

GECASTREERDE MANNELIJKE BIG (zie kaart)

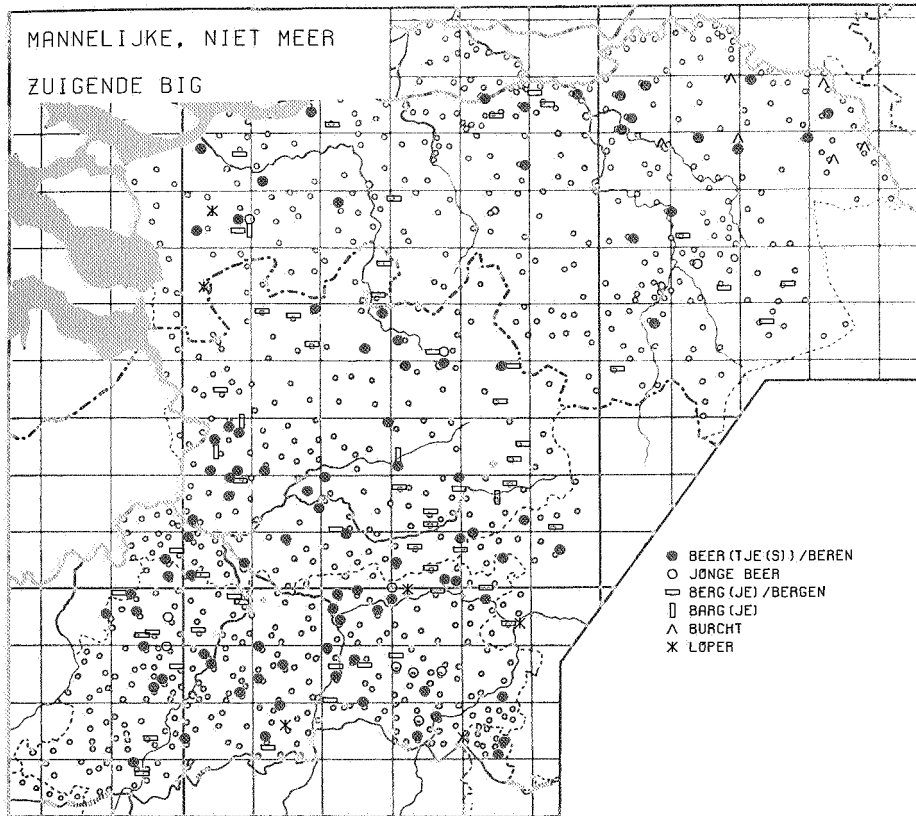
Kastriertes Ferkel – castrated male pig – porc mâle castré (N 76, 7)

berg: het type *berg* in: K 135, 186, 200, 204, 355, L 244, 280, O 286, P 92, P 107; *berch*, I 57b, K 137, 146, 153, 168, 191, 217, 281, 300a, 339, L 244, 262, O 67, 69a, 153, 244, 274a, P 77, 169a; *bérch*, K 188, 274, L 244, O 160a; *bèrch*, K 147, O 70; *birch*, O 72; *berräch*, L 224; *bèrräch*, K 237, 241, L 207, 257, P 25, 41a; *bèrräch*, K 152, 218a, 220, 242, O 256; *bèèrch*, K 216; *béèräch*, K 288, L 243, 261; *bèèräch*, K 210; **bergje:** *bérchskə*, K 314; **barg:** *barch*, K 320, 329; *baarch*, K 174; *baaräch*, K 188a; *bááräch*, P 149; *bàáräch*, K 174; *barrə*, K 292; **bark:** het type *bark* in: K 268; **burcht:** het type *burcht* in: L 147, 178; *burcht*, L 159, 160; *burrächt*, L 200a; *börcht*, L 91b, 159, 160, 183; *borcht*, L 180; *bèürcht*, L 181; *bëürch*, L 183; **borg:** het type *borg* in: K 176, L 148; **burg:** *burch*, L 156; *börch*, L 184; **gesneden beer:** *gəsnaeən beer*, K 196; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **gesneden:** *gəsnaeə*, P 93.

VROUWELIJKE NOG ZUIGENDE BIG

Weibliches, noch saugendes Ferkel – female piglet, still sucking – porcelet tétant (femelle) (N 76, 6)

gelt: het type *gelt* in: L 147, 180, 200, 280; *gelt*, K 217; *gèlt*, K 220; *gélit*, L 257; *gilt*, K 137, 196, L 243, 244, 257; **geltje:** het type *geltje* in: K 176, 191; *gèltjə*, K 218a; *gèldəkə*, K 237; *geltjə*, L 181; *giltjə*, L 184, 261; *geldəkə*, K 268; **zeug:** *zeujch*, O 244; **zeugje:** *zeuchskə*, O 70; *zeujchskə*, P 41a; **zoegje:** *zoechskə*, O 70; *zöechskə*, K 314, 320, P 149; **klein zoegje:** *klaa zöechskə*, K 314; **big:** het type *big* in: K 204; *bich*, K 152, 188, L 159; **bigje:** *bichskə*, K 329; **bag:** het type *bag* in: L 200a; *bach*, L 178; *bäch*, L 159; *baach*, L 207, 244; *báách*, L 244; **zuig-bag:** *zuichbach*, L 91b; **jonge bag:** de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud *jong baggə*, L 148; **zuigende big:** *zèügəndə bich*, K 215; **speenvarken:** het type *speenvarken* in: K 135; *speenvarkə*, K 174; **viggen:** het type *viggen* in: K 281; **melkvitje:** het type *melkvitje* in: O 286; **kurre:** het type *kurre* in: K 355; *kurra*, P 169a; **kurretje:** *küürrəkə*, O 69a; **mammelokker:** het type *mammelokker* in: O 67; **niet gespeende big:** *nějgaspééndəbich*, K 174; **zuigeling:**

zöjgälink, O 160a; *zuigelingetje*: *zuigälingskə*, O 67; **bij de zeug gezet worden**: [de biggen] *wörra bėj da zög gazət*, L 156.

MANNELIJKE, NIET MEER ZUIGENDE BIG (zie kaart)

Männliches, nicht mehr saugendes Ferkel – male piglet, no longer a sucking piglet – porcelet mâle sevré (N 19, 4b 1)

beer: het type *beer* in: K 124a, 133a, 148, 151, 157, 165, 173b, 174, L 144, 145, 147, 181, 200a, 201, 257; *beer*, K 237, 251, 352; *béér*, K 208, 243, 274, 330, O 163, P 25, 27, 60, 60a, 133; *bèèr*, P 25; *bêèr*, K 244, P 22; *bééar*, K 250; *bééjr*, I 275, K 320; *bêèr*, K 212; *bjeér*, K 136a; *bier*, P 137; *bīèr*, K 358, O 177, 286, P 125; *bièr*, K 245, 287, L 184, O 173, P 41, 72; *biejər*, P 112; *bīējər*, K 283, 339; *bīēr*, I 275, O 163; *bièr*, K 210, 235, 260, 266, 292, 295, 296, 314, 332, 350, 354, L 153, O 63a, 69, P 29, 69b, 152; *bīējər*, K 205, 274, 307, 324, 346, P 26, 29, 41; de volgende opgaven zijn meervoud: *bièra*, K 354; *bīējara*, K 274; **beertje**: *beerka*, L 148, 180b; *béérka*, K 351; *bééraka*, K 250, 281;

bérka, K 287; *bèrkə*, K 178*, L 160; *bérrakə*, P 86; *bérrakə*, K 349; *béjarkan*, K 240; *bi-jarka*, P 104, 145; *bīērka*, P 171; *bīējarkan*, O 69a; *bierrakə*, P 77; *bīèraka*, P 23, 89; *bīèrkan*, I 275a; *bīèrrakə*, P 70, 128; *biërka*, K 243, P 169; *bīējarka*, K 274; *bīējərakə*, K 324; de volgende opgave is meervoud: *bīējərakas*, P 84; **jonge beer**: *jonge beer*, K 174; *jóngən béér*, L 235; *jóngəmbièr*, K 237; *jōəngə bièr*, P 95; *jōəngə bièr*, O 165; *jōəngə bièr*, P 25, 94, 149; *joəngən bièr*, O 70; *jōngə bīējər*, P 99; **kleine beer**: *klaana biejər*, K 346; **klein beertje**: *klààn bièrrakə*, P 126; *klàjm bièrkə*, K 237; **fokbeer**: *fòkbéér*, K 183c; **beergelt**: het type *beergelt* in: K 179a; **geit**: het type *geit* in: L 150; **kotvarken**: *kòtvèrrəʔən*, K 241; *kòtvirrəkə*, K 276b; **burcht**: het type *burcht* in: L 178; *burgt*, L 185, 187; *bōricht*, L 150; *bèùrgt*, L 181; *bèùragt*, L 159; **burg**: *bèùrach*, K 287, L 183; **berg**: het type *berg* in: K 125a, 137, 141, 145a, 174, 179a, L 241, 243, 264, 279; *bérch*, I 271, K 281a, 304, 307, 309, 318, 339, 346, O 255, 286a, P 5, 7, 133; *bèrch*, K 193a, 204, L 203b, O 68a, P 94; *bérrach*, K 152, 276, 276a, 307, 313a, 324, 348, 349a, O 73, 163, P 35, 41, 88, 133, 136a; *bèrrach*, K 241, P 86; *béérch*, K 191, 240;

1.1.1.2.

bээрәч, K 204c, 238; *бээрәч*, K 225; *birch*, K 237, P 48; *bi-jrach*, K 206; de volgende opgave is meervoud: *бэрчә*, O 174a, P 7; **bergje**: *бэргскә*, P 4; *бэргскан*, K 310; *berchskan*, O 69a; **barg**: *barch*, K 312; *bärch*, K 274; *bärräch*, K 248; *baarch*, K 174; *bääräch*, K 174; **bargje**: *baarchskä*, K 245; **borg**: *borg*, K 218b; *boorch*, K 205; **bigger**: *bīeggər*, K 291; **biggertje**: *bīeggarkä*, K 250, 281; **zwijntje**: *zwintjə*, K 291; **zoegje**: *zōechskä*, P 86; **loper**: *loopər*, K 174a; *lwòdopər*, K 188a; *lōēwapər*, P 33; *lūūpər*, P 131; *lūūpər*, P 166; *lūūpər*, P 48; **kurre**: *kūūrrä*, P 127.

VROUWELIJKE NIET MEER ZUIGENDE BIG

Weibliches, nicht mehr saugendes Ferkel – female piglet, no longer a sucking piglet – porcelet femelle sevrée (N 19, 4b 2)

zeug: het type *zeug* in: K 124a, 157, P 48; *zēuch*, K 287; *zøjch*, P 60a; *zeuch*, I 275, K 320, 358; *zēūwch*, P 166; *zōwch*, K 330; *zōjk*, O 177; **zug**: *zuch*, K 124a, 151, 173b, 174, 291; de volgende opgave is meervoud: *zuggä*, O 174a; **zeugje**: het type *zeugje* in: K 174; *zeuchskä*, L 264; *zeuwchskä*, O 255; *zēūwchskä*, P 128; *zeugaskä*, K 174; *zōjchskä*, P 104; *zōwchskä*, P 171; *zeechskä*, K 324; *zōoskä*, P 5; *zuwaskä*, P 169; **zugje**: *zuchskä*, K 243, P 4, 86, 89; *zōchskä*, P 95; **zoeg**: het type *zoeg* in: P 112, 137; *zōēch*, K 174, 237, 248, 250, 260, 283, 287, 295, 330, 332, 339, 346, 348, 354, O 63a, 68a, 73, 163, 173, 286, P 22, 25, 29, 41, 69b, 72, 125; *sōēch*, P 26; *zōēch*, K 346, P 94, 136a; **zoegje**: *zoechskä*, P 77; *zōēchskä*, I 271, 275, K 350, P 7, 23, 29, 35, 70, 133, 145; *zōēggaskä*, K 250, 281, 296, 351; *zōēchaskä*, K 349a; *zoechskan*, O 69a; de volgende opgave is meervoud: *zōechskas*, P 84; **zog**: *zōch*, K 244, 324; **jonge zeug**: *jōēngä zēūwch*, O 286; *jōngä zēūwch*, P 99; **jonge zug**: *jongä zuch*, K 174; *jōēngä zuch*, O 165; **jonge zoeg**: *jōēngä zōēch*, P 94, 95, 149; *jōēng zōēch*, P 27; *jōēngä zōēch*, O 70; **kleine zoeg**: *klāän zōēch*, K 346; **zeugeloop**: *zēūgəlūūjəp*, P 25; **beer**: *bīer*, P 1; **gelt**: het type *gelt* in: K 125a, 133a, 137, 141, 174, 178*, 193a, 205, 218b, L 144, 147, 148, 153, 178, 180, 180b, 181, 200a, 203b, 263, 264, 279; *gēlt*, K 152, 165, 174, 204, 204c, 205, 208, 212, 225, 235, 237, 238, 240, 241, 243, 245, 251, 266, 274, 292, 304, 307, 309, 310, 313a, 318, 352, L 159, 235, 257; *gelt*, K 145a, L 201, 203b; *gēlt*, L 184; *gilt*, K 133a, 274, 276b, 281a, 287, 314, L 185, 187, 241, 243; *gēllt*, K 206, 312; *gēeat*, K 191; *gējalt*, K 276a; *gijalt*, K 276; *gēlt*, vrouwelijke big (Huissseling), El. 207; **geltje**: *geltjə*, L 160; *gēldakä*, K 237; **beergelt**: het type *beergelt* in: K 145, 148, 150, 178; *biērgēlt*, K 210, 235, 237;

biērgelt, L 184; *beergēlt*, K 237; *bēergelt*, L 183; *beergēllt*, L 242; *bēērgilt*, L 184; *bergelt*, K 163; *bjeergilt*, K 136a; *birgēlt*, K 183c; **scheuteling**: *skeutəling*, L 235; **loper**: *loopər*, K 179a; *lwòdopər*, K 188a; *lūūpər*, P 48; *lōēwapər*, P 33; **loopje**: *lūūpkä*, P 152; **leep**: *liep*, P 88.

–2.1.2.4. Naar leeftijd onderscheiden

BIG VAN NUL TOT VIER WEKEN

Ferkel von 0 bis 4 Wochen – piglet of 0-4 weeks – porcelet de 0 à 4 semaines (N 76, 3a)

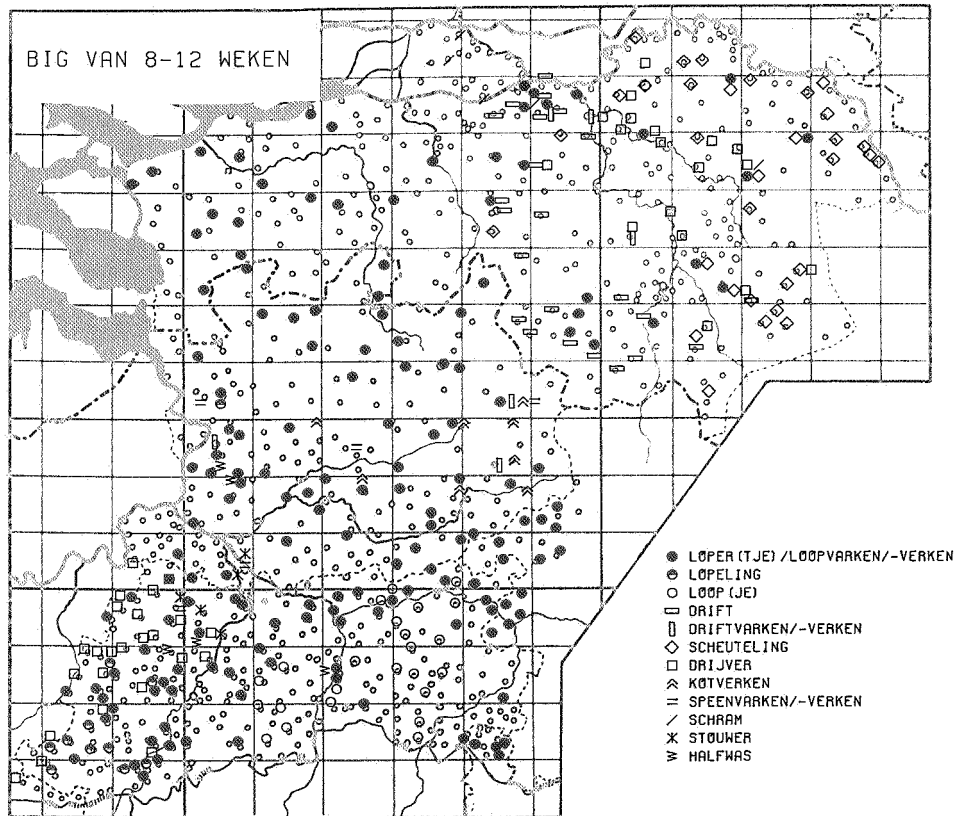
bag: het type *bag* in: K 137, 146, 147, 168, 200, 217, 355, L 148, 178, 181, 184, 200a, 280; *bag*, L 156; *bach*, K 216, L 91b, 147, 183, 243, 257; *bäch*, K 218a, 220, 242, 262; *baach*, L 244; *báäch*, L 244; *bawk*, L 100; de volgende opgaven zijn meervoud: *baggä*, L 261; *bäggä*, L 159; **baggetje**: *bachskä*, K 314; **kleine bag**: *klēnnä bach*, L 160; het volgende type is meervoud: **zogende baggen**: *zoogandä baggä*, L 207; **big**: het type *big* in: K 152, 176, 204, 289; *bich*, K 174, 188, 274, L 224; *biech*, K 191; de volgende opgaven zijn meervoud: *biggä*, K 153, L 159; **biggetje**: *bigskä*, K 215; *biggaskä*, K 237; *béjskä*, L 147; het volgende type is meervoud: **jonge biggen**: het type *jonge biggen* in: K 135; **kurre**: het type *kurre* in: K 339, P 92, 93; *kurrä*, K 300a; *kūūrä*, P 41a; *kēūrä*, K 330; **kurretje**: *kurräkä*, K 339, P 169a; *kūūrräkä*, P 25; **kurre van 4 weken oud**: *kurrä van 4 weekän out*, P 107; het volgende type is meervoud: **kleine kures**: *klāän kurras*, P 149; **kudde**: *kūūdə*, P 41a; **viggen**: *viggän*, K 281, O 67, 72; **vigge**: *viggä*, K 320; de volgende opgave is meervoud: *viēggas*, O 70; **viggetje**: *vigskä*, K 329; het volgende type is meervoud: **platte viggeren**: het type *platte viggeren* in: O 67; **vitje**: het type *vitje* in: O 244, 286; *vītjə*, O 274a; *vitj'n*, O 160a; *vitjn*, O 275; **vitten**: *vitn*, O 275; **speenverken**: het type *speenverken* in: O 153; *speenvèrèkkän*, L 180; *spénvèrəkä*, O 256; *speenvijrəkä*, K 268; de volgende opgave is meervoud: *speenvèrkas*, O 70; **speenvarken**: *speenvarkä*, P 77; **klein varken**: *klawän vér'əñ*, K 241; *kää vérəkä*, K 276; *klaän véerəkä*, K 288; **jong verken**: *jong véjrkä*, K 196; **zuigelingetje**: *zoogəliengskän*, O 69a; **tjoeke**: *ijōēkän*, O 160a; **scheuteling**: *scheutəling*, L 244; **loper**: *loopər*, K 174; *lōepər*, K 210.

BIG VAN VIER TOT ACHT WEKEN

Ferkel von 4 bis 8 Wochen – piglet of 4-8 weeks – goret de 4 à 8 semaines (N 76, 3b)

bag: het type *bag* in: K 135, 137, 146, 147, 200,

217, L 148, 160, 178, 180, 181, 200a; *bag*, L 156; *bach*, K 216, 314, L 91b, 147, 257; *bàch*, K 218c, 220, 242, L 224, 262; *baach*, L 244; *bàäch*, L 244; *bawk*, L 100; de volgende opgave is meervoud: *bàggə*, L 159; **bag die van de zeug af kan**: het type *bag die van de zeug af kan* in: L 280; **big**: het type *big* in: K 135, 152, 176, 204, 268, 329; *biech*, K 191; de volgende opgave is meervoud: *biggə*, K 153, L 159; **biggetje**: *bigskə*, K 215; **loper**: *loopər*, K 174; *lāōpər*, K 174; *lōepər*, K 210; *lōēwəpər*, K 241; *lōōpər*, O 67; *lēūpər*, O 274a; de volgende opgave is meervoud: *lōapərs*, K 188; **vig**: *viēch*, O 256; **vigge**: het type *vigge* in: O 286; *viēggə*, K 320; de volgende opgave is meervoud: *viēggəs*, O 70; **viggen**: het type *viggen* in: O 153; *viggən*, K 281, O 72, 160a; **vitje**: het type *vitje* in: O 244; *vitjn*, O 275; **vitten**: *vietn*, O 275; **kurre**: het type *kurre* in: K 355, P 77, 92, 107; *kurrə*, P 169a; *kèurə*, K 330; de volgende opgave is meervoud: *kurrəs*, P 149; **speenverken**: *speen-vèèrakə*, K 327, L 207; *speenvèèrkə*, L 184; de volgende opgave is meervoud: *speenvèrkəs*, O 70; **klein varken**: *klāá véèrakə*, K 276; *klaan véèrakə*, K 288; **klein verkentje**: *kléj verkskə*, K 300a; *kléjn verkskə*, K 300a; **scheuteling**: het

type *scheuteling* in: L 243; *schuttəling*, L 261; **slachtverken**: *slachtvèèrakə*, K 216; **tjoe**: *tjōē*, O 160a; **jong varken**: *jong véèrakə*, K 196; **loopje**: *lūupkə*, P 93; **benkeuje**: *benkeuje*, varken van ongeveer zes weken, Van Duren K 141; **varken van 4-8 weken**: *vèèrakə van 4-8 wéèkə*, L 243; **[béj]**: *béj*, P 107.

BIG VAN ACHT TOT TWAALF WEKEN (zie kaart)

Ferkel von 8 bis 12 Wochen — piglet of 8-12 weeks — goret de 8 à 12 semaines (N 76, 3c; N 19, 4a; znd 37, 49b; Go 1b; WEM 1;)

loper: het type *loper* in: I 57a, K 125a, 136a, 148, 164, 173b, 174, 176, 196, 249, 324, 355, P 76; *loopər*, I 57b, K 124a, 151, 152, 165, 174, 174a, 178*, 179a, 189, 196, 200, 203, 210, 211, 213, 220, 272, 277, 281a, L 177c, 257, O 158, 160; *lōōpər*, I 57a, K 157, 163, 205, 309, L 184; *lōōpər*, K 174, 191, 218a; *lōppər*, P 5; *lowpər*, L 241; *lōwpər*, L 183; *lwoopər*, K 188a; *lwōōpər*, K 188a; *looppər*, K 277; *loepər*, K 231, 318, 353, P 137; *lōēpər*, K 245, O 163, 166, 177, 238, 286, 288, P 4, 69b, 125; *lōēppər*, P 4, 60a, 66; *lōepər*,

I 271, 275, K 191, 204, 206, 208, 210, 212, 225, 235, 237, 241, 254, 260, 273, 277, 292, 295, 296, 301, 304, 310, 313a, 314, 315, 318, 329, 346, 349, 349a, 350, 353, 354, 357, O 63a, 68a, 70, 160a, 256, P 1, 7, 16, 18, 23, 25, 26, 27, 29, 40; *løepor*, P 22; *løepær*, K 235, 245, 248, 250, 266, 287, 307, 314, 332, L 150, 184, P 17, 41; *loewapær*, K 352, P 23; *løewapær*, K 204c, 205, 241, 339, 346, 352, P 33; *løewapær*, K 274, 307, 346, 348, P 41a; *loewøppær*, K 193a; *løejpær*, K 251; *løejpær*, O 69a; *løejapær*, P 88; *leupær*, O 178a; *løupær*, P 88; *løupær*, O 274a; *leujapær*, K 352; *lūupær*, O 255, 286a, P 48, 171; *lūuppær*, K 357, 358, 359, 360, 361, O 245, 251, 286, P 46, 126; *lūupær*, K 315, 316, 318, O 173, P 44, 45, 46, 47, 48, 167, 169; *lūupær*, P 70, 166; *lūūjpær*, O 177; *lūūjpær*, P 41, 112; *lūūjpær*, K 358, P 41; *lūūjpær*, P 89; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *lopers* in: K 135, 145a; *lōpær*, K 188; *loepær*, K 291; *lōpær*, K 287, 295; *lūupær*, K 243, O 174a; *loper*, halfwas, mager, zowat drie maand oud mestvarken, dat vroeger af en toe wel eens losliep, Goosenaerts; *looper*, varken van 5 à 8 maanden, Tuerlinckx; *looper*, varken dat nog niet gemest is en gebeerd wordt, hs Kapteijns L 177; *looper*, varken van ongeveer 10 weken, Van Duren K 141; *lopertje*: *loopærtjæ*, K 309; *løeparkæ*, K 283, 318, P 25; *lūupparkæ*, P 169a; *lūūwaparkæ*, K 349; de volgende opgave is meervoud: *løeparkæs*, K 204; *léesparkæ*, *loper*, big tot 60 kg, hs Schrevens; **loping**: *loopaling*, O 275; *leupalink*, O 241; *løepaliæng*, O 275, 290; *løepaliæng*, K 225; *løepaliénk*, O 166; *løepliénk*, O 239; *luupaling*, O 286; *lūupaling*, O 244; *lūupaliæng*, O 243; *lūupaléngk*, O 287; *lūupaliéngk*, O 173; *lūuppaléng*, O 242; *lūuppléng*, O 268; *lūuppalng*, O 239; *lūupaliéngk*, *loping*, een big die drie maanden oud is, Eylenbosch O 253; **loop**: *luwp*, P 89; *løep*, P 37; *løep*, P 25, 29, 35, 35a, 36, 37, 77, 149; *løep*, P 133; *løep*, P 136a; *løejap*, P 35a; *luup*, P 77; *lūup*, P 39; *lūup*, P 35, 86, 128, 149; *lūup*, P 72, 93, 95; *lūūjp*, P 39; *lūūjp*, P 131; *lūūjpær*, K 351, P 94, 99, 104, 145, 152; *lūūjpær*, P 25, 127; *liep*, P 36; *loop*, (luëp), jong verken, looper, Tuerlinckx; **loopje**: *lupkæ*, P 149; **klein loopje**: de volgende opgave is meervoud: *kláán lupkæs*, P 149; **loopvarken**: *løewaparrakæ*, K 274; de volgende opgave is meervoud: *lūupvarkæs*, K 243; *løejæpfajrkæ*, jong varken, wel van de zeug af; nog niet geschikt voor de teelt, hs Mischgofsky L 95; **loopvarken**: het type *loopvarken* in: K 137; *loopvèrkæn*, K 238; *loopvèèrakæ*, K 183c, 217; *løwpvèèrakæ*, L 207; *løwpfèèrakæ*, L 235; *løepvèèrakæ*, P 23; *løepfèèrakæ*, K 237; *løepfèèrakæ*, K 237; *løewapvèrkæ*, K 339; *loewapvijrkæ*, K 268; *loopvaerken*, varken voor de fokkerij, hs L 212; *løwpvèèreke*, (gespeend), ± 3 weken, 5 pond, Nuenen; **door-**

loper: *dòðjløèppær*, P 83; **scheuteling**: het type *scheuteling* in: L 187, 187a, 188, 235, 241, 242, 243, 263, 263b, 264, 285; *scheutaling*, L 149, 243, 244; *schèùjtaling*, L 262; *skeutaling*, L 235; *schuttaling*, K 167, 184, L 91b, 100, 145, 149, 150, 156, 159, 160, 180b, 183, 184, 185, 241, 242, 244, 263; *schöttaling*, L 99, 100, 144, 150, 153, 159, 184; *skuttaling*, L 145; de volgende opgave is meervoud: *scheutalings*, L 189; *scheuteling*, varken, hs Sassen; *scheuteling*, L 263, varken iets groter dan een big, afgescheiden van een zeug, hs Sassen; *schötteling*, loopvarken (Huisseling), Elemans; *sjchöttaling*, schutteling, jong varken, wel van de zeug af; nog niet geschikt voor de teelt, hs Mischgofsky L 95; *scheutelings*, jonge varkens. „tussen big en dekrijp” (zagsman), Nuenen; **scheutelingvarken**: *schöttalingvèèrakæ*, L 153; **drift**: het type *drift* in: K 135, 136a, 137, 141, 165, 168, 183, 183c, 186, 197, 215, 216, 217, 218a, 218b, 220, L 224, 242, 257, 262, 279, 280; *drift*, K 146, 147; *drift*, varken dat nog niet gemest wordt en gebeerd is, hs Kapteijns L 177; *drift*, drift, halfwassen varken, De Bont; *drift*, big van ± 3 maanden, Veldhoven, sgv; *drift*, varken van ongeveer 10 weken, Van Duren K 141; **driftvarken**: het type *driftvarken* in: K 150; *driftvaarkæ*, K 244; **driftvarken**: *driftverkæ*, K 146; *driftver?æn*, K 241; *driftvèrrakæ*, L 201; *driftvèrrakæ*, K 276b; *driftvèrræ?æn*, K 241; **drijver**: het type *drijver* in: K 150, L 144, 145, 147, 148, 180b, 181, 200a, 201, 203b; *dréjvør*, O 162, 241, 274, P 4; *drééjvør*, O 177; *drééjvæ* O 67; *drijvør*, O 68; *dreevør*, L 183; *dréévør*, K 165, L 177c; *drèèvør*, L 178; *drajvør*, O 69, 154; *draajvør*, L 261, O 69, 69a, 160a, 255; *drawvør*, O 272; *draavør*, O 166; O 69; *drâävør*, I 266, O 156, 162, 174a; *drâävør*, O 69, 70; *drojvør*, O 68, 153; *drøjvør*, O 163; *dròävør*, O 73, 157; *dròovør*, I 275; *dròòvør*, P 60; *drīejvør*, L 241; *drīevør*, L 244; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *drijvers* in: L 180, 181; *drèver*, varken, dat nog niet gemest wordt en gebeerd is, hs Kapteijns L 177; *dréjver*, grote biggen (wat ouder), Nuenen; *dréjver*, (vanaf ± 3 à 1/2 maand), Nuenen; **stouwer**: *staavør*, K 330, P 2, 10; *stáävør*, O 70; *stòvvør*, K 329; **stouwerwerken**: *stouwarverkæ*, K 209; **schram**: het type *schram* in: K 101, 102, 133a, 137; *skram*, L 183; *schram*, big van minstens 6 à 7 weken, Almkerk, Weijnen; **halfwas**: het type *halfwas* in: P 4; *halfwas*, O 165; *hòlfwòs*, P 88; *alfwas*, K 250, 281, O 165; **speenvarken**: het type *speenvarken* in: K 312, 330; *speenvaarkæn*, K 224; **speenvarken**: *speenverkæ*, K 268; *speenver?æn*, K 241; *spinvèrræ?æn*, K 241; de volgende opgave is meervoud: *speenvèrkæs*, O 70; **speenvarkentje**: *speenvarkskæ*, K 244; **gespeend kurre**: *gaspent kurræ*, P 77; *gaspent kurræ*, P 84; het volgende

type is een bijvoeglijk naamwoord: **gespeend:** zo'n big noemt men een — *gæspēnda*, P 25; **kotvarken:** *kotvarken*, big van ter plaatse en ook aldaar opgefokt, Goossenaerts; **kotverken:** het type *kotverken* in: K 241, 276; *kotverʔan*, K 241; *kótvèrraka*, K 307; *kótfèrraka*, K 207; *kótvèrraka*, K 273, 313; *kótvèjrkān*, K 301; *kótvèjrkā*, K 255; *kótvèjreùn*, K 275; *kotverken*, jong zwijn, dat reeds in een kot gestaan heeft, Corn. Vervl. A.; **zokverken:** *zokvèrkā*, K 240; **pogge:** *pokka*, L 244; *poggen*, jonge varkens, hs L 212; de volgende types worden ook opgegeven voor: jong varken, big: **big:** het type *big* in: K 204, 210, 212, 254, 266, 295, 301, 302, 312, 315; *bich*, K 240; *bīēch*, P 22; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *biggen* in: K 238, O 174a; **bag:** het type *bag* in: K 318; *bōch*, K 358; **biggetje:** *biggākā*, K 352; **kurre:** *kuurā*, P 94; *küürā*, K 344, P 14, 16, 18, 23, 25, 84; *kèürā*, K 330; *kirrā*, K 336; **kurretje:** *küürākā*, P 25; *kurkā*, K 301, P 25; **vig:** *vich*, K 288; **vigge:** *viggā*, I 266, 269, 274, K 320, 329, O 289, P 3; *viēggā*, K 324; de volgende opgave is meervoud: *viēggas*, O 70; **viggen:** *viggān*, I 265, 274, 275, K 281, O 68, 69, 72, 157, 165, 239, 274; *viēggan*, O 69; *viēGGān*, I 265, O 157; **viggetje:** *viggākā*, O 173; *viggāskā*, K 336; **vigje:** *vigskān*, O 156; **jong varken:** *joenk varkā*, K 244; **jong verken:** *jong verrākā*, K 193a; *joeng veerākā*, K 254; *jōēng vèèrāʔā*, K 240; *jōēng véjračkā*, K 267; *jōēnk véèrākā*, K 287, 296; *jōēngk veejrkā*, P 3; **jong verkentje:** *jōēng vérakskā*, K 330; **klein varken:** het type *klein varken* in: K 206, 231; *kljijn varkā*, K 307; **klein verken:** het type *klein verken* in: K 270; *kljijn verrākā*, K 231, 344; *klaajn verkā*, K 306; *klaan verkān*, K 272; *klaan véjračkā*, K 256, 269; *kla verkā*, K 293, 339; *klaa vérrākā*, K 276; de volgende opgave is meervoud: *kljijn verkāns*, P 15; **varken:** *vārkān*, K 208, 226, 238; *varkā*, K 189, 195a, O 287; *varrākā*, K 250; **verken:** *vèrkā*, K 311, 325, 341; *vèrkā*, K 231, 306; *vijrkān*, K 230; *vèrrākā*, K 307; *veerākān*, K 240; *vèèrākā*, K 237; *vijrākān*, K 246; *vijrākā*, K 265, 270; **varkentje:** *varkskā*, K 307; **verkentje:** *verkskān*, K 240; *verkskā*, K 234, 307, 320, 338, 342; **aankomend verken:** het type *aankomend verken* in: K 213; *[aankomend] verkā*, K 213; **redelijk verken:** *[redelijk] vijrkā*, P 15; **kuusje:** *kuskā*, K 273, 310; **vitje:** *viētsjā*, O 286; *viētjn*, I 239; de volgende types zijn unica: **zeugje:** *zuigskā*, P 112; **steekvarken:** het type *steekvarken* in: K 237; **12-weekse bag:** de volgende opgave is meervoud: het type *12-weekse baggen* in: L 148; **klapper:** het type *klapper* in: L 183; **schrobberd:** *skrubbart*, L 183; **pink:** het type *pink* in: L 150; **paaltjeskeuje:** *pōllākās-keujā*, L 184; **snotter:** de volgende opgave is meervoud: het type *snotters* in: K 238; **keesje:** *keeskā*, K 237; **[tjimskās]:** *tjimskās*, K 161;

[pòzjā]: *pòzjā*, O 288; **[pòzjākā]:** *pòzjākā*, O 255; **[bijp]:** *bijp*, P 107; **bruling:** *bruling*, vet, jong verken, onderscheiden van spee(n)kurre, dat veel kleiner is, Tuerlinckx; **[kózza]:** *kózza*, K 286.

BIG VAN DRIE TOT VIJF MAANDEN

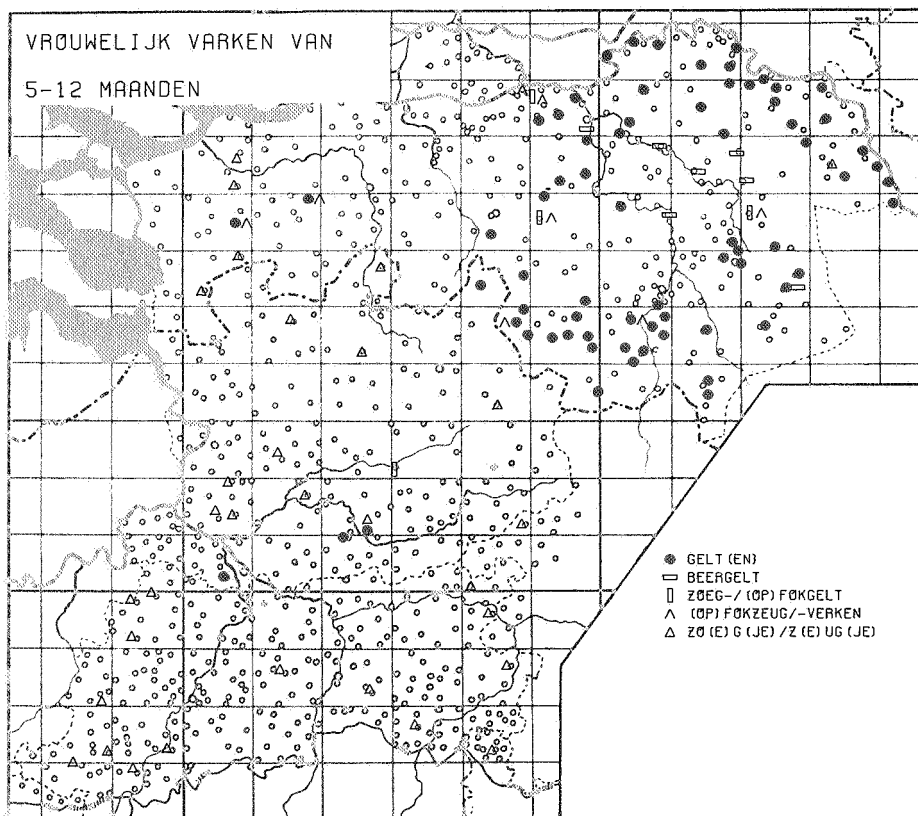
Ferkel von 3 bis 5 Monaten — piglet of three up to five months — goret de trois à cinq mois (N 76, 3d)

mestvarken: het type *mestvarken* in: K 135, 215, L 243, 280; *méstvárrākā*, K 274; *mestvarkā*, P 77; *mestvaarākā*, K 188a; *mustvaarākā*, K 188; *méstfaarākā*, K 174; **mestverken:** *mestvèrkān*, K 147; *mestverka*, K 146; *mestverrākān*, K 204; *méstvèrrākā*, K 137, L 147; *méstvèrrākā*, K 152; *méstvèrrākā*, K 320, O 256; *mestvejračkā*, K 196; *méstfèrrākā*, L 261; *mesvejrkān*, O 67; *mésverkān*, O 244; *mestvéèrākā*, K 217, L 200a; *mestvèèrākā*, K 210; *místvéèrākā*, L 159; *méstfèèrākā*, K 216; *mésfèèrākā*, K 288; *méstfèèrākā*, K 220; *méèstfèèrākā*, K 237; *mèèstvéèrākā*, L 244; *méèstvéèrākā*, K 276; *meestvèrrākā*, L 160; *méèstvéèrākā*, L 244; *místvéèrākā*, L 262; *maestvéèrākā*, L 243; *mestvijrākā*, K 268; **vetverken:** *vétvèrkā*, K 329; *vetvèrrākā*, K 355; *vèjtvèrkā*, O 72; *vajtverka*, O 286; *vétvèrʔān*, K 241; *vétfèrāʔā*, K 314; **vetvarken:** *vétfaarākā*, P 149; **varken:** het type *varken* in: K 176; **verken:** het type *verken* in: O 153; *verrākā*, K 300a; *vèrrākā*, L 181; **loper:** het type *loper* in: K 186; *loopār*, K 220, L 156, 224, 257; *lòðpār*, K 191, 218a; *lòepār*, K 339; de volgende opgaven zijn meervoud: *lòepārs*, O 70; *lwoopārs*, K 153; *laopārs*, K 168; **loopverken:** *lòðpvèèrkā*, L 184; de volgende opgave is meervoud: *loopvéèrākās*, L 257; **loop:** *luup*, P 92; **dikke loper:** *dikkālúüppār*, P 169a; **drijfver:** *dréjvur*, K 168; *draajvār*, O 69a; de volgende opgaven zijn meervoud: *dreevārs*, L 207; *drāāvārs*, O 70; *dréjvārs*, L 148; **drift:** het type *drift* in: K 200, 218a, 220; **zware drift:** *zwaor drift*, K 242; **fokverken:** *fokvèèrākā*, L 243; **verken om te vetten:** *veerākā oem tā vèttā*, P 93; **vetmaker:** *vajt mòðkār*, O 160a; **scheuteling:** het type *scheuteling* in: L 180; *schötteling*, L 91b; **klapper:** *klappār*, L 183; **viggen:** *viggān*, K 281; **kurre:** *kèürā*, K 330; **geltje:** het type *geltje* in: L 160; het volgende type is een gesubstantiveerd bijvoeglijk naamwoord: **vette:** *vèttā*, P 41a, 149; het volgende type is een gesubstantiveerd tegenwoordig deelwoord: **ophoudende:** *ðēphòðvōnda*, P 41a.

MANNELIJK VARKEN VAN VIJF TOT TWAALF MAANDEN

Männliches Schwein von 5 bis 12 Monaten — male pig of five up to twelve months — verrat

1.1.1.2.

de cinq à douze mois
(N 76, 4a)

beer: het type *beer* in: K 137, 152, 153, 168, 186, 196, 200, 216, 218a, 220, L 147, 160, 180, 181, 207, 224, 257, 268; *beer*, K 174, 242, L 156; *béer*, K 217, L 159, 200a, 261; *bèer*, K 215; *bjeer*, K 300a; *bêér*, K 146, 147; *bèr*, L 262; *béjar*, L 183; *bèjar*, L 243; *bajər*, L 244; *bjər*, K 188a; *bier*, O 244, 286, P 77; *biejr*, K 281; *biēr*, K 289, O 72, 274a; *biējr*, O 69a; *biējər*, P 41a; *biēr*, O 160a; *biējər*, K 241; *bièèr*, K 210; *biēr*, K 237, 274, 288, 314; *biēr*, K 204, 355, O 256, P 169a; *bijr*, K 268; van de volgende opgave is het onduidelijk of zij enkel- of meervoud is: *biērā*, P 92; de volgende opgave is meervoud: *birrā*, L 243; **beertje:** *beerkā*, K 176; *beerkān*, O 67; *biērka*, P 149; *biērka*, K 191; *biērka*, O 70; *biērkan*, O 70; *bjirrākā*, P 25; **jonge beer:** het type *jonge beer* in: K 135; *jong beer*, L 280; *jōngā bēer*, K 174, 188; *jōngā biēr*, K 329; *joengā bier*, P 93; *jōngā bier*, P 25; *jōngān bier*, K 320; **berg:** het type *berg* in: K 196; *berch*, L 244; *bérch*, L 244; *börch*, L 184; **burcht:** *burgt*, L 100; *börcht*, L 91b; **drijver:** *dréjvar*, L 148; **dekbeer:** *dékbeer*, L 257; **dekrijpe beer:** *dekrijpā beer*, L 178.

VROUWELIJK VARKEN VAN VIJF TOT
TWAALF MAANDEN (zie kaart)

Weibliches Schwein von 5 bis 12 Monaten –
female pig of five up to twelve months –
une truie de cinq à douze mois
(N 76, 4b; sgv, 39c)

gelt: het type *gelt* in: K 174, 176, 200, 217, 300a, 339, L 100, 147, 160; *gelt*, K 196, 268, L 100; *gèlt*, K 218a, L 91b, 159, 212, 244, 257; *gèlt*, K 170, 171, 184, 185, 214, 215, 218, 220, 242, L 91, 94, 100, 102, 104, 109, 145, 148, 150, 151, 152, 153, 158, 184, 190, 199, 205, 206, 208, 229, 236, 237, 255, 259, 261; *gilt*, K 146, 147, 148, 168, 185, 197a, 216, L 91, 102, 154a, 184, 186, 187, 243, 244, 260, 285; *geelt*, K 219, L 189, 280, 283; *géèlt*, L 154, 258; *gjelt*, L 264; *gjèlt*, L 153; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *gelten* in: L 280; *gélta*, K 329; *geeldā*, L 256; **beergelt:** het type *beergelt* in: L 180, 181, 243; *birgelt*, L 178; *birgèlt*, L 183; *birgèlt*, L 200a; *birgult*, K 168; **zoeggelt:** *zöchègtèlt*, K 274; **fokgelt:** het type *fokgelt* in: K 186; **opfokgelt:** de volgende opgaven zijn meervoud: *opfokgeldān*, K 137; *öpfokgèltā*, L 207; **fokzug:** *fökzuch*, K 174; **opfokzog:** *op-*

fokzóch, L 257; **opfokzeug**: het type *opfokzeug* in: K 135; **opfokzeugje**: *opfokzeugaska*, K 176; **opfokverken**: *opfokværkə*, K 215; **kweekzoeg**: de volgende opgave is meervoud: *kwiekzoeggə*, O 70; **kweekzeug**: de volgende opgave is meervoud: *kweekzeugə*, O 70; **aankomend zoegje**: *angkoomət zoeggaska*, K 237; **zoeg**: het type *zoeg* in: K 204, 281, 289, 355, P 77, 92; *zoech*, K 210, O 69a, P 169a; *zöëch*, K 288, 314, O 72, 160a, 256, 286, P 41a; *zowch*, O 274a; **zoegje**: *zöëggaska*, K 292; *zöëgskən*, O 67; *zöëchskə*, P 149; **zog**: het type *zog* in: L 185; *zóch*, K 241; *zòch*, L 261; **zogje**: *zogska*, K 191; **zug**: *zuch*, K 152, 153, 188, 188a, O 244, 286; **zeug**: het type *zeug* in: K 153, 300a; **zeugje**: *zeugska*, P 107; **jonge zeug**: *jöëngə zeuch*, K 329; *joëngə zeuch*, P 93; **jonge zoeg**: *jöëngə zöëch*, K 320; **materiaal**: *mattəriedaal*, O 70; **drijver**: *dréjvər*, L 148; *dreevər*, L 183; *drijfərt*, L 244; de volgende opgave is meervoud: *dreevərs*, L 207; **scheuteling**: *schuttəling*, L 156.

MANNELIJK VARKEN VAN MEER DAN ÉÉN JAAR

Männliches Schwein von mehr als einem Jahr
— male pig of more than one year — verrat de plus de 1 an
(N 76, 4c)

beer: het type *beer* in: K 137, 146, 147, 176, 196, 200, 215, 268, L 200a, 280; *beer*, K 152, 153, 168, 174, 216, 218a, 220, L 207, 257, O 67; *bêêr*, L 184; *béér*, K 188, 191, 217, 276, L 156, 159; *béjr*, O 67; *bijər*, L 243; *béjər*, L 183; *bèjər*, L 243; *bèjər*, L 244; *bier*, O 244, 286, P 77, 107; *bīər*, K 289, O 274a; *bīer*, K 191, 204, 210, 300a, 320, 339, 355, O 256, P 25, 93, 169a; *bīər*, K 274, 288, 292, 314, 329, L 91b, O 275, P 149; *bieér*, O 153; *biejr*, K 281; *bīejr*, O 69a; *bīejər*, P 41a; *bajər*, L 244; *bājər*, L 244; *bjeer*, K 300a; *bjèr*, K 188a; *biejər*, K 268; **dekbeer**: het type *dekbeer* in: L 180; *dekbeer*, L 178; *dékbeer*, L 257; *deGbeer*, K 242; *déGbeer*, L 224; *duGbéér*, K 174; **fokbeer**: het type *fokbeer* in: L 147; *fokbèr*, L 262; **kweekbeer**: *kweekbīer*, O 70; *kweekbīejr*, O 69a; **springbeer**: *springbīer*, O 160a; **dekrijpe beer**: het type *dekrijpe beer* in: K 135; **grote beer**: *grootə beer*, L 160; **oude beer**: *aawə bīer*, K 314; *áawəm béér*, L 261; *áávən bīer*, O 70; *āān bīer*, O 72; **volslagen beer**: *vólslaagəm bīer*, K 237; **grootvader**: *grutvojər*, K 186; **drijver**: *drijvər*, L 148; **berg**: *bérrach*, L 207.

VROUWELIJK VARKEN VAN MEER DAN ÉÉN JAAR

Weibliches Schwein von mehr als einem Jahr

— female pig of more than one year — trüie de plus de 1 an
(N 76, 4d)

zeug: het type *zeug* in: K 137, 215, 268, 300a, 329; *zeuch*, K 153, 174, 217, 276, L 91b, 159; *zeujch*, K 218a; *zèùch*, K 191; **zug**: *zuch*, K 152, 188, 188a; **zoeg**: het type *zoeg* in: K 204, 268, 281, 339, 355, O 244, 286, P 93, 107; *zoech*, K 210, 289, 300a, O 69a, 153, P 169a; *zöëch*, K 237, 288, 292, 314, 320, O 256, 275, P 25, 41a, 149; *zöëch*, O 67; **zog**: het type *zog* in: K 191, 200, L 280; *zoch*, K 217, L 243; *zóch*, K 220, L 160, 224, 244, 257; *zòch*, K 186, 242, L 159, 243, 244; *zouch*, O 274a; **mestvarken**: *mestvaarkə*, K 174; **mestverken**: *mestvèrrəkə*, L 181; *mééstvèérəkə*, L 244; **loopverken**: *loopféérəkə*, L 156; **jonge zog**: *jong zoch*, L 200a; *jong zòch*, L 180; *joong zóch*, L 183; **oude zog**: *áaw zòch*, L 261; **oude zoeg**: *aaw zöëch*, K 314; *āā zoech*, O 72; **gelt**: het type *gelt* in: K 176, L 180; *gelt*, K 196; *gélť*, L 207; *gilt*, K 146, 147; **beergelt**: het type *beergelt* in: L 148; *beergelt*, L 181; *birgélť*, L 207; *birgult*, K 168; **dekgelt**: *dékgilt*, L 184; **zoeggelt**: *zöëchgélť*, K 274; **fokverken**: *fökféérəkə*, L 156; **fokzeug**: het type *fokzeug* in: L 147; *fokzeuch*, L 262; *fökzeuch*, K 174; *fokzuich*, L 262; **fokzog**: *fokzóch*, L 178; **kweekzeug**: *kwīëkzeuch*, O 70; **kweekzoeg**: *kweekzoech*, O 69a, 70; *kweekzöëch*, O 160a; *kwiekzoech*, P 77; **opfokzeugje**: *opfokzeugaska*, K 176; **dragend varken**: *draogənt vèérəkə*, L 243; **voldragen varken**: het type *voldragen varken* in: K 135.

—2.1.3. Lichaamsdelen

KOP

Kopf — head — la tête
(N 76, 11)

verkenskop: het type *verkenskop* in: K 204; *vérkənskop*, O 244; *verkaskop*, K 146, L 147, O 69a, 153, 286, P 77, 92; *vérkənskop*, O 160a; *vérkaskop*, L 178; *vérkəskop*, K 147; *verrakaskop*, K 355, L 148, P 107; *vèrrəkaskóp*, P 25; *vèrrəkaskòp*, K 276, L 261; *vèrrəkaskop*, K 200, L 181; *vèerəkaskop*, L 200a; *vaerəkaskop*, L 100; *vijrkəskop*, O 67; *vèèrkəskòp*, L 244; *vèérəkaskop*, K 217, 288, 330, L 244, 262; *vèèrəkaskóp*, K 237; *vèèrəkəskòp*, K 216; **varkenskop**: het type *varkenskop* in: K 135, 191; *varrakaskop*, K 153; *vàrrəkəskòp*, K 274; *váárəkəskóp*, P 149; **kop**: het type *kop* in: K 137, 174, 186, 188a, 196, 215, 281, 300a, 320, 339, L 184, 280, O 274a, P 93; *kop*, K 210, 292, 329, L 160, 243, O 72; *kóp*, K 237; *kòp*, K 152, 168, 174, 188, 216, 218a, 220, 241, 314, L 91b, 156, 159, 183, 207, 224, 244, 257, O 256, P 169a; *kup*, K 176; **bakkes**: *bákkəs*, O 70.

1.1.1.2.

SNUIT

Rüssel — snout — le groin
(N 19, 25)

snuit/snoet: het type *snuit* in: K 124c, 125a, 137, 145a, 146, 148, 163, 164, 174, 178*, 179a, 205, 210, 291, L 150, 180, P 77; *snuit*, K 218b; *snut*, K 210, P 48; *snujt*, L 183; *snuwæt*, K 309; *snëut*, K 318; *snöt*, K 314, 357; *snöwæt*, P 88; *sneut*, K 191, O 177, 286; *sneujt*, K 212; *snëüt*, K 165, 183c, 205, 208, 225, 243, 244, 358, P 44, 48, 95, 99; *snëütæt*, P 94; *snuut*, K 150, 151, 174a, 188a, 193a, L 144, 145, 147, 148, 153, 160, 181, 184, 185, 187; *snuujt*, L 177c, 178, 200, 200a, 203b; *snüüt*, K 152, L 159, 180b, 184; *snöt*, K 330; *snójt*, P 60a; *snòjt*, K 241, 281, O 177, 250, 255, 287, 288, 289, P 22, 125, 198, 199; *snòjtsj*, O 178; *snòjæt*, K 250, 281, P 70; *snòæt*, K 206, 254, 276, 276b, 291, 320, 332, 333, 336, 354, O 70, P 16, 18, 25, 29, 35a, 36, 69b, 88; *snöwæt*, K 276a, 307, 339, 349, 349a, P 41, 131; *snòot*, K 350, O 63a; *snówòt*, K 309, 346; *snówæt*, K 274; *snòét*, P 29; *snòæt*, P 7; *snòætā*, P 7; *snoot*, K 287; *snoojt*, K 237, 240, O 69a, P 125, 145; *snoowt*, K 287, L 263b; *snòot*, K 204, 204c, 287, 330; *snaot*, K 292, P 70, 84; *snòòjt*, K 241, P 76; *snòòwt*, O 285, 286, 290; *snòòæt*, K 235, 243, 244, 245, 248, 276, 283, 295, 296, 307, 311, 312, 346, 349, O 69, P 17, 25, 26; *snaoæt*, K 292, 300a; *snòòajt*, K 251; *snòòwæt*, K 346; *snòòajt*, K 249; *snòòwæt*, K 274, 307; *snòòt*, K 241, 295, O 70, P 72; *snòòwot*, K 307; *snaæt*, P 169; *snás*, K 250; *snaat*, P 104, 139, 149, 152, 166, 171; *snéwt*, P 133; *snaet*, K 133a; *snaawæt*, P 33; *snééæt*, P 136a; *snééjæt*, P 83; *snoet*, I 57a, K 102, 124c, 173b, 174, L 242, 243, O 70, P 41a; *snoewt*, L 180, 235, 241, 263, 264; *snòét*, P 4; *snòèwæt*, K 324; *snòès*, O 68a; *snòet*, O 173, 174a, P 5, 60, 86, 88, 89; *snòët*, L 285; *snòèjt*, K 174, P 4; *snòèwæt*, K 324; *snòët*, I 275, K 289, P 1, 88; *snòèwt*, K 242; *snüüt*, snuit (v.e. varken), Mischgofsky, L 95; *snoot*, snuit v.h. varken hs Schrevens; **snuitje:** *snukkə*, P 104; *sneukə*, P 169; *snòòwatsjə*, K 274; **var-kenssnuit:** *varkəsnet*, P 137; *vèrrəkəsnòet*, P 88; *vèrrəkəsnówæt*, P 23; *vèrrəkəснаot*, P 27; *vèrrəkəsnòæt*, P 35; *vèjrəkəsnawæt*, K 351; *var-kenssnuit*, zie WNT XV111, 624 op bet. 1, Goossenaerts; **snuiter:** *snuitər*, O 165; *snòjtər*, O 163; *snòjətər*, I 271; *snòetər*, I 275; *snòætər*, O 73; *snoojtər*, O 69a; *snòèjtər*, P 4; *sneuster*, varkenssnuit (N. der prov. Antw.) Corn. **wroet:** *fruu*, L 279; *fruujt*, L 201, 235, 241; *früüjt*, L 257; *frut*, P 126, 128, 133; *fròt*, P 127; *vruut*, K 141, 183c, 237; *vrüüt*, K 210, 235; *vrüüt*, K 237, 238, 260, 266, 352; *vrüüt*, K 245; *vròèjt*, K 240; *wruut*, K 237; *vruut*, snuit van 't varken, hs Renders L 226; *fruu*, snuit van 't varken, hs Renders L 226; *früüwt*, znw. vr. fruit 1) varkenssnuit bij uitbreiding gemeen-

zaam gezegd v/d met vooruitgestulpte lippen gevormde mond, De Bont; **wroeter:** *wrutitər*, O 255; **bakkes:** *bakkəs*, K 157, 174, P 41; *bòkkəs*, P 41, 66, O 177; **neus:** *neus*, L 150, 183; *ni-js*, P 86; **toot:** *toowt*, K 287; *tòòwt*, K 287; **snuf:** *snüüf*, K 329; *snòèf*, K 296, 304, 348; *sneuf*, K 310; **tromp:** *tròèmp*, P 89, 166; **smoel:** *smoowl*, O 286a.

POOT

Bein — pig's-foot — pied
(N 76, 12)

verkenspoot: *verkəspoeæt*, K 204; *verkəspoot*, K 146, L 147; *verkəspoeet*, O 286, P 92; *verkəspòèt*, O 153; *verkəspòèjt*, O 69a; *verkəspüüt*, O 244; *vèrkəspòet*, O 160a; *vèrkəspoot*, L 178; *vèrkəspoeæt*, K 300a; *vèrkəspoot*, K 147; *vèèrkəspòwæt*, L 244; *vijrkəspoot*, O 67; *vèr-rəkəspoot*, K 355; *vèrrəkəspoeet*, P 107; *vèr-rəkəspòet*, K 276, P 25; *vèrrəkəspoot*, L 181; *vèrrəkəspoowt*, K 200; *veèrəkəspoot*, L 200a; *vèèrəkəspoot*, L 262; *vèèrəkəspoeet*, K 330; *vèèrəkəspòèt*, K 288; *vèèrəkəspòèt*, K 237; *vaèrəkəspoeæt*, L 100; *vijrəkəspoeæt*, K 268; **verkenspootje:** *vèrrəkəspotjə*, L 148; *vèr-rəkəspótjə*, L 261; *vèèrəkəspootjə*, K 217; **var-kenspoot:** *vərrəkəspwoot*, K 153; *vərrəkəspòet*, K 274; *váàrəkəspòewæt*, P 149; **poot:** het type *poot* in: K 137, 186, 191, 196, L 280; *poot*, K 152, 174, 216, 218a, 220, L 160, 257; *pòòt*, L 91b, 156, 184, 224, 243; *pòòwt*, L 159; *pwoot*, K 188a; *pòwæt*, L 183, 244; *pòdæt*, K 188; *paot*, K 168, 174, 176; *paowt*, K 215; *poet*, K 281, P 77; *poeæt*, K 289, 339, O 70; *pòet*, K 210, 314, 320, 329, O 256, P 93; *pòèwæt*, K 241; *pòèt*, O 72; *pòèt*, K 237, 292; *pòèwæt*, P 41a; *pauwæt*, L 244; *püüt*, P 169a; de volgende opgaven zijn meervoud: *pootə*, K 242, L 180; *poetan*, O 251, 274a; *pòetə*, I 220; *paotə*, P 26; **pootje:** *pootjə*, L 148; de volgende opgave is meervoud: *pótjəs*, L 207.

WEERBORSTEL

Borste — bristle — les soies du porc
(N 76, 13)

[Dikke, harde, stijve stekelharen voor op de rug van het varken.]

borstel: het type *borstel* in: K 196, L 147, 180, 244, P 77; *borstal*, K 174, 217, L 91b; *bòrstal*, K 220, L 156, 244; *bòrstal*, K 137; *borsal*, L 178; *bòrsal*, K 218a; *bòrsal*, K 216, L 257; *baorsal*, L 244; *bussal*, K 188; *bustal*, K 289, O 69a; *bòstal*, K 274, 292; *bòssal*, K 188a; *beustal*, K 191, 237, 281, 355, P 93; *bestal*, K 288, O 286; *béstal*, O 256; *bestól*, O 153; *bòèstal*, K 276; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *borstels* in: L 280; *borstəls*, L 160, 262; *bòssəls*, O 244; *bòs-təls*, O 70; *bessəls*, O 274a; *bussəls*, O 160a;

beustals, O 67; *borstel*, gezamenlijke dikke, harde, stekelharen voor op de rug van een zwijn, Goossenaerts; **weerborstel**: het type *weerborstel* in: K 135, 176; *weerborstel*, L 91b; *weerbostel*, K 153; *weerbossal*, K 153; *wêerbôðrsal*, L 183; *wêrbôrstal*, L 159; *wêrbôðrsal*, L 243; *wirbôrsal*, L 257; de volgende opgave is meervoud: *wirbôðrsals*, L 184; **borstelhaar**: *bôðrstalhâwâr*, L 244; *bôrstalhaor*, K 204; *bôs-sâlhwâr*, K 241; **haarborstel**: *haarborsal*, K 186; **verkenhaar**: *verkasaor*, O 69; *ver-rakashaar*, L 181; *verkashaor*, K 300a; *veèrakashaor*, K 168; *verrakashaor*, P 107; *ver-kashoor*, znw. vr. varkenshaar, borstelig wit haar, De Bont; **haar**: het type *haar* in: O 72; *hòðr*, L 207, P 41a; **stekelharen**: *stâðjkaloowra*, P 149; **stekel**: *stéekal*, L 156; **stekels op de schoft**: *staekals oep dâ schoefi*, K 339; **haar op de schoft**: *haor òp dâ schòfi*, K 242; **kam**: *kam*, rij stijve haren, welke sommige verken op de rug dragen, Corn. Vervl. A.; **kruin**: *kròân*, K 314; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **hardharig**: *harthorræch*, harde haren hebbend, De Bont; het volgende type duidt een varken aan, dat zo'n borstel heeft: **kamverken**: *kamverken*, verken dat eenen kam op de rug heeft, Corn. Vervl. A.

UIER, ALLE TEPELS SAMEN

Euter — udder, all teats together — mamelles (N 19, 19b; Ceusters; Go 1b)

uier: het type *uier* in: K 125a, 133a, 145a, 148, 174, 179a, 204c, 292, L 150, P 26; *uir*, L 144, 148, 180b, P 112; *èùr*, K 183c, 218b, 314, 315, 324, 330, L 177c, 181, 235, 257, O 286a, P 44, 46, 47, 48, 125, 167, 171; *ui-jâr*, K 188a; *èùjâr*, K 307, L 153, O 286, P 145; *èùjr*, P 16; *èùwâr*, P 126; *èùwjâr*, K 307, 346; *èùwr*, P 66; *ör*, O 177, P 48; *öjâr*, K 191, 208, 225, 296, 309, 349a, P 99, 104; *öwjâr*, O 177; *öwâr*, K 206, 292, 316, 318, 358; *uwjâr*, K 210, 235, 281a; *éùr*, O 69; *eur*, I 275, K 283, 320, 329, 330, L 200a, 279, O 69a, 70, 165, P 18, 169; *ur*, O 73, P 4, 7; *ujâr*, I 275, K 204, 212, 235, 274, 307, 309, 310, 348, L 185, P 25, 86; *eujâr*, K 237, 276a, L 160, 184, P 95; *ðâr*, K 291, 353, P 25, 88; *aoâr*, K 287; *òðaaâr*, K 250; *òjâr*, K 241, 295, 350, P 22, 23, 41; *òjâr*, K 241, 249, 250, 260, 281, 339, O 163, P 1, 29, 60, 128; *òðjâr*, K 241, 243, 244, 245, L 183; *òðajâr*, K 251; *òjîer*, O 255; *ééjâr*, P 149; *éwjâr*, P 133; *eejâr*, P 152; *èâr*, P 137; *èèr*, L 243; *òer*, P 88, 89; *òëjâr*, K 307; *ajâr*, K 357, P 35, 45; *aajâr*, P 35a; **uur**: *uur*, K 174, L 187, 263; *ÿÿjâr*, K 266, L 263b; **varkensuier**: *verrakasòjâr*, P 41; *ver-rakazujâr*, K 346; **knopen**: het type *knopen* in: K 174; *knoopân*, K 163; *knoopâ*, L 159; *kneupâ*, K 164; *kneup*, K 164, L 145, 148, 178, 200, 264; *knèup*, L 184; *knüÿjâr*, P 127; *knüÿp*, L 285; *knòepâ*, K 248; *knoeppâ*, K 237;

knöp, de gezamenlijke spenen van een zog. De Bont; **knooppjes**: *knèÿpkas*, K 276b; **knoppen**: het type *knoppen* in: P 33; *knòppân*, O 63a; *knòppâ*, I 271, K 244, 276, 287, 304, 318, O 288, P 69b; *knóppâ*, K 330, P 22, 29; **knopjes**: *knopkas*, K 174; *knoppakas*, O 69a; **uierknopen**: het type *uierknopen* in: K 137; **memmen**: het type *memmem* in: K 148, 178*, P 5; *memmân*, K 237; *mèmmân*, L 147, O 68a; *memmâ*, K 205, 237, L 200; *mèmmâ*, K 193a, 240, 349; *mèmma*, K 240, 244, 274, 295, 324, 346, 357, 358, P 25, 27; *méémâ*, P 36; *mimmâ*, K 254; **mammen**: *mamma*, K 151, 157; *mam*, K 173b; *mam*, uier van het varken, Mischgofsky L 95; **tes**: *tös*, P 17; *tus*, P 94, 136a; *tòs*, P 29, 84; *tòsj*, P 131; *tòjsj*, P 72; *téjäs*, P 83; *tuis*, P 77; **tepeis**: het type *tepels* in: L 201; *teejpals*, K 124a; *teepals*, L 264; *téépals*, K 287; *tèépals*, L 203b; *tippals*, K 324, L 263; de volgende opgave is enkelvoud: *tuppâl*, K 351; **teften**: *té?â*, K 314, 354, O 174a, P 44, 166; **spenen**: *speenâ*, 349; *spéénâ*, 324; **reep**: *rièp*, K 141; **buikriem**: *bojkriejm*, L 241; **bommel**: *bòmâl*, een bungelend iets. *Hij heet er enen heelen bommel onder hange* van een zeug met flink ontwikkelde memmen gezegd, De Bont; **memkorf**: *mèmkörraf*, de gezamenlijke memmen van een zogend dier inz. van een zeug, bij uitbr. van een vrouw, De Bont; **meer**: *méér*, P 70; **monika**: *mónika*, L 241; **zwerm**: *zwaarm*, K 174a; **[deenâ]**: *deenâ*, P 86.

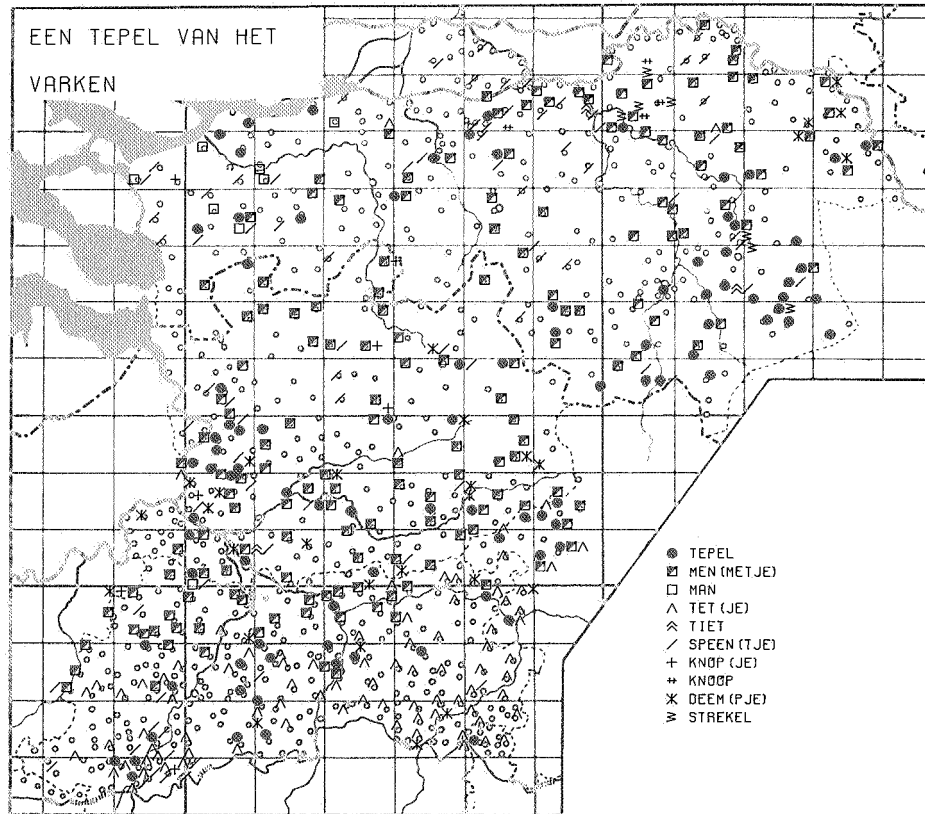
TEPEL (zie kaart)

Zitze — teat — tétine

(N 19, 19a; Ceusters 363; DC 30, 6d; znd 49, 6d; Go 1b)

tepel: het type *tepel* in: K 123*, 138a, 140, 152, 163, 164, 174, 177b, 179a, 189, 218b, 238, 240, 242, 244, 248, 251, 253, 330, 344, L 182, 185, 229a, 236, 241, 242, 243a, 261, 283, 283a, P 26, 63, 86, 96a, 127; *teepâl*, K 237, 266, 309, 314, 315, 316, 318, 320, 324, 353, 357, 358, L 148, 187, 264, 281, 281*, O 163, P 41; *tèépâl*, K 248; *téépâl*, K 245, 250, 251, 281, 287, 291, 311, P 70; *teepol*, K 225; *teejpâl*, K 124a, 152, 287; *tééjpâl*, K 295, O 255, P 69b, 84, 86; *tééapl*, P 76; *téppâl*, K 245, L 244, O 285, 290, P 133; *téjppâl*, K 244, 249, O 178a, P 26, 88, 167; *téapâl*, K 299; *tippâl*, K 243, L 208a, 241, 243, 244, 263, 263b, 264, 265, P 48, 86; *ÿèppâl*, L 264; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *tepels* in: K 152a, 173b, 218, L 259, O 154; *teepals*, L 242; *tèppals*, L 263a; *téjppals*, O 286; *tippals*, L 183, 235, 240; **tepeltje**: *teelkâ*, L 204, 204a; *tééalkâ*, L 204, 204a; de volgende opgave is meervoud: *tééjppalkas*, P 126; **tempel**: de volgende opgave is meervoud: het type *tempels* in: K 292; **men**: het type *mem* in: K 133a, 137, 141, 148, 163, 164, 174, 178*, 179a, 188a, 196,

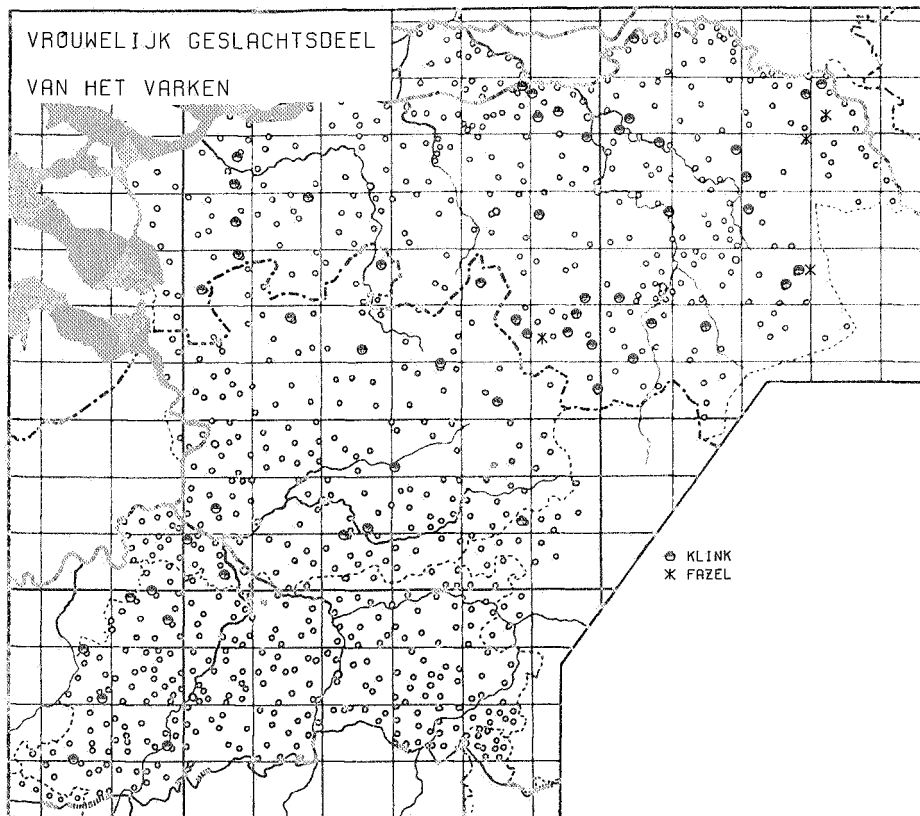
1.1.1.2.

204, 205, 234, 289, 297, 307, 317, L 144, 145, 148, 160, 178, 184, 187, 200, 200a, 201, O 69a, 153; *mem*, K 300a; *mém*, I 271, K 133a, 145a, 150a, 158b, 161b, 164, 184, 186, 188a, 189b, 191, 195, 197, 201, 204, 206, 208, 217, 218, 218c, 221a, 225, 237, 238, 240, 241, 243, 244, 249, 260, 266, 273a, 274, 275, 276, 276a, 276b, 281, 281a, 283, 291, 292, 295, 296, 304, 307, 309, 310, 311, 314, 318, 320, 324, 329, 330, 332, 336, 339, 342a, 346, 348, 352, 357, 358, L 92, 145, 147, 149, 152, 159, 160, 180, 186, 202, 225a, 257, 261, 262, 280, O 63a, 72, 73, 153, 157, 158, 165, 177, P 1, 4, 5, 7, 16, 17, 18, 25, 26, 27, 29, 33, 35, 41, 60, 70, 88; *mèm*, I 275, K 161b, 191, 193a, 205, 210, 212, 235, 240, 241, 312, 349, L 96, 100, 103, 104, 147, 150, 153, 177c, 180, 180b, 181, 203b, 279, O 68a, 70, P 23, 89; *meem*, P 22; *méem*, K 349a, P 36; *mèem*, L 244; *mêem*, K 295; *maem*, K 218b; *mim*, K 204c, 235, 237, 254, 274, 314, 330; *mum*, P 4; *mén*, P 136a; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *memmen* in: K 184, L 147, 184, 204, 204a, O 158, 163; *memmā*, K 256; *mémma*, K 157a, 176, 183c, 316, 329, L 183, P 26; *mèmma*, K 209, L 183; *mèmmān*, L 152; *mimma*, K 291; *mem*, speen van varken, hs

Renders L 226; *memmetje*: *mémmakə*, K 329; de volgende opgaven zijn meervoud: *memmakas*, O 74; *mémmakas*, K 274; *mam*: het type *mam* in: I 57a, K 125a, 151, 157, 174, 174a, 324; *mām*, K 156, 174; *mam*, tepel (v.e. zeug), Oud Gastel, W; *memmel*: het type *memmel* in: K 102; *tiet*: het type *tiet* in: K 150a, 330, L 241; *tet*: het type *tet* in: O 244, 274a, 290, P 10, 30, 35, 39, 41, 77, 92, 108a, 110, 131, 136, 144, 163, 167; *tét*, K 249, 315, 350, 351, 353, 354, 357, 358, O 158, 173, 174a, 175, 177, 178, 250, 255, 274a, 285, 286, 286a, 287, 288, 289, 290, P 10, 25, 35a, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 86, 94, 95, 106, 109, 125, 126, 127, 128, 131, 137, 145, 152, 167, 169, 198, 199; *tèt*, O 160a, 278, P 77, 81, 83, 88, 89, 99, 107, 112, 161, 168; *tétta*, P 66; *téét*, P 36, 148; *tat*, P 138, 147, 157a, 166; *tòt*, P 149; *töt*, P 89; *tit*, K 158b, P 48, 76, 94; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *tetten* in: O 159, P 93; *téttan*, P 48; *tétta*, O 174a, 286; *tétta*, P 146; *tutta*, P 109; *tet*, tepel van . . . zwijnen, Goossenaerts; *tetje*: de volgende opgaven zijn meervoud: het type *tetjes* in: O 250; *téttakas*, K 274; *tàatkàas*, P 63; *tutjəs*, L 152; *tuis*: *tuis*, P 81; *tus*, P 143a; *speen*: het type *speen* in: I 57a, 57b, 78, 79, K

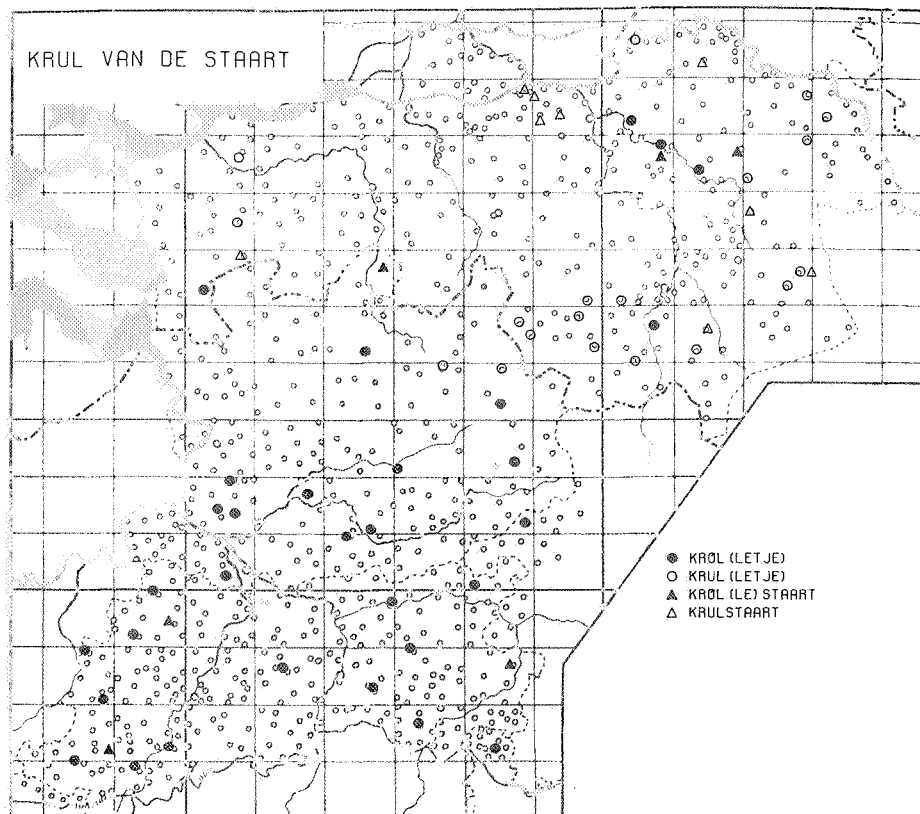
101a, 107a, 125, 133c, 133d, 135, 138, 139, 142, 145a, 146, 150, 153, 157, 161b, 163, 164, 164a, 169, 171, 173a, 173b, 174, 177, 183b, 190, 197, 198, 209, 215, 225, 230, 233, 234, 237, 244, 251, 295, 307, 324, L 96b, 100, 148, 151, 180b, 200, 205, 206, 241, 243, 281, 281*, P 111; *spèèn*, K 199a, 281a; *spéén*, K 287, 324, 349, O 69, 178, 250, 255, 286, 287, 288, 289, P 72, 198, 199; *spééjn*, K 243, 251, 324, O 286a; *spééan*, K 245; *spéèn*, L 200; *spèn*, O 289; *spéan*, K 245; *spien*, K 238, L 99; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *spenen* in: O 158, 275; *spééna*, K 330; *speentje*: de volgende opgave is meervoud: het type *speentjes* in: K 164a; *strekel*: het type *strekels* in: L 145, 145a, 147, 205, 206; *streekal*, L 148; de volgende opgave is meervoud: *strikkals*, L 263; *knop*: K 266, 287, O 288; *knopje*: de volgende opgaven zijn meervoud: *knòpkàs*, I 57; *knòp-pàkàs*, K 191, 210; *knoop*: het type *knoops* in: L 145, 145a, 147; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *kneup*, K 142; *deem*: het type *deems* in: K 276, L 184, P 23, 152; *deem*, K 237, 251, 273, 277, 307, 312, L 158a, 160, 185, P 86, 127; *dèem*, I 220, K 330; *déem*, K 283, 312; *déem*, K 279; *dém*, P 45; *dam*, P 145; *diem*, K

276; *dijm*, K 287, 296, 333, 349, 355, O 69a; de volgende opgaven zijn meervoud: *deema*, P 63; *déemə*, K 330; *deempje*: *dimka*, L 159; *top*: *tòp*, K 266; [*meur*]: *meur*, I 275; *teutel*: *teutal*, P 44, 46; *tòwtal*, P 171; *loesje*: *lòezakə*, I 221; *liter*: *liejtər*, P 48.

ROEDE

Rute, Penis — penis — la verge
(N 76, 14)

roede: het type *roedes* in: K 135, 137, 217; *roej*, K 196, 210, L 147, 160, 280, O 69a, 70; *ròej*, K 314, 329; *rooj*, K 191, O 286; *roe*, L 244; *roejda*, O 274; *ròedda*, L 156; *pezerik*: het type *pezeriks* in: K 191, 200; *peezarik*, I 57b, L 159; *peezarək*, K 241; *peejzarik*, L 262; *pjarik*, O 256; *pézzarik*, K 292; *pizzarik*, L 243, 261; *pissarik*, L 180, 244; *pezerik*, de mannelijke roede van varkens, Goossenaerts; de volgende opgaven duiden de uitgesneden roede aan na het slachten: *peejzarik*, K 216; *peezarik*, O 69; *pizzarik*, L 207; *péjzərək*, znw.m. *pezerik*, uitgesneden mnl. roede van een varken. Hij dient tot het invetten van allerlei gereedschap inz. van de zaag, De Bont; *pezerik*, niet bullepees,

maar de uitgesneden roede van een varken, Corn.; *pizzerik*, (uitgesneden) roede van een varken, Nuenen; **verkenspezerik**: *vérkakaspээрiëk*, O 70; **pees**: het type *pees* in: L 207, O 67; **pees**, K 288; **penis**: het type *penis* in: K 176, L 184; **pin**: het type *pin* in: K 196, P 107; **fluit**: *flojèt*, O 153; *flöjtj*, O 160a; **sabel**: *saobal*, K 188a; *sääbäl*, L 91b; **boor**: het type *boor* in: K 196; *bôer*, K 204; *boewar*, K 268; **verkensboor**: *vèèrakasjbôer*, K 237; **kurketrekker**: *kurkæntrekkær*, K 339; **geerde**: *gèèrt*, K 176; **muis**: *moojs*, P 149; **koker**: het type *koker* in: O 67; **effe**: *éffær*, L 257; **schaft**: *schâft*, K 188; **piet**: *pīējtā*, P 41a; **pijp**: *pip*, P 169a; **streng**: *stréng*, L 257; **inhanger**: *inhangær*, znw. m. inhanger, hetz. als *péjzæræk*, De Bont; **[kallə]**: *kallə*, O 153.

ZAADBALLEN

Hoden — testicles — les testicules
(N 76, 14)

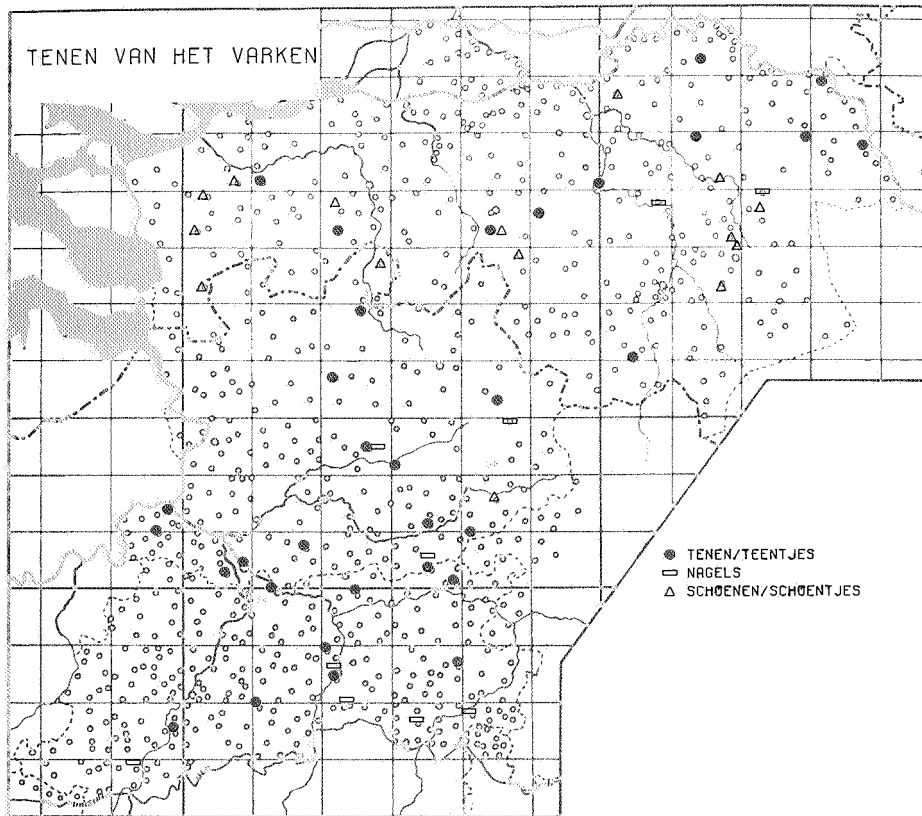
ballen: het type *ballen* in: K 300a; *ballə*, K 174, L 207; *bällə*, K 220, L 224; **balletjes**: *bällækəs*, P 149; **zaadballen**: *zaadbällə*, K 218a; *zaadballən*, L 181; **kloten**: *klōēwətə*, P 41a; **kloot-**

jes: *klukkəs*, P 149; **zak**: *zak*, K 174; **tes**: *tisj*, O 160a.

VROUWELIJK GESLACHTSDEEL (zie kaart)

Scheide, weiblicher Geschlechtsteil — the genital organ of the female pig — vulve
(N 76, 15)

klink: het type *klink* in: K 135, 137, 146, 147, 186, 191, 196, 200, 204, 215, 220, 242, 268, 300a, 320, 339, L 148, 178, 200a, 207, 280, O 67, 274a; *klink*, K 152, 168, 210, 216, 217, 329, L 91b, 159, 181, 183, 244, 257, O 69a, 153, 160a; *klingk*, K 174, 241, 274, 288, L 156, 261; *kling*, K 188a, 218a, L 147, 224, 243, 244; *klien*, K 153, 176, 188a, O 70; *klīēngk*, K 237, 314, O 256; *klajnk*, L 244; **fazel**: *vaazəl*, L 160, 184; *vaasəl*, L 244; *faozəl*, K 216; **geschicht**: het type *geschicht* in: O 286, P 77; *chāsicht*, P 149; **chose**: *sjoos*, O 160a; **lijf**: *lééf*, P 41a; **prut**: het type *prut* in: P 169a; **[verrakəspor]**: *verrakəspor*, P 107; **dracht**: het type *dracht* in: L 262.

KRUL IN DE STAART (zie kaart)

Ringel im Schwanz – the curl in the tail –
tire-bouchon

(N 76, 16)

krol: het type *krol* in: K 188a, 268, 281, 300a, 339, 355, L 147, 178, 180, O 67, 274a, 286, P 77, 92, 93; *krol*, K 210, 288, O 72, 153; *kròl*, K 241, 274, P 25, 169a; *kròl*, K 276, 314, L 257, O 256; *kròöl*, O 160a; *krol*, krul van een varken, Corn.; **krolletje:** *krollàkə*, K 289, 292, 300a, 329; *kròllàkə*, P 25; *kròllàkə*, P 149; **krul:** het type *krul* in: K 152, 174, 200, 215, 216, 217, 220, 242, L 91b, 183, 224, 243, 280; *krul*, L 156, 262; *kròl*, L 160, 184; *krèul*, L 244; *krul*, gewoonl. als verkleinwoord. In een varkensstaart. Goosenaerts; **krulletje:** *krullàkə*, K 237; **krollestaart:** *krollàstet*, P 107; **krolstaart:** *krolstart*, L 178, 181; *krolsjèèt*, O 244; *krolstjèèat*, O 70; *krolsjèèat*, O 70; *kroltjet*, K 191; **krulstaart:** het type *krulstaart* in: K 135; *krulstart*, K 137, 146, 147, L 100, 207, 244, 261; *krulstèrt*, K 188; **verkensstaart:** *vèéràkəssjèèt*, K 330; **kromme staart:** *kròmme stèrt*, K 242; **korre:** het type *korre* in: O 67; **kronkel:** *krienkəl*, O 69a.

TENEN (zie kaart)

Zehen – the claws – les onglons
(N 28, 35; Ceusters)

tenen: het type *tenen* in: K 186, 207, 230, 330, 333, 349a, 352, L 187, P 14; *teenə*, K 157; *teenən*, K 157; *tēənə*, L 159; *tēənə*, I 221a; *tēênə*, K 184; *tēənən*, P 89; *teen*, K 172, L 180b, 280; *tjeənən*, K 180; *tīenə*, K 274, 310; *tīenə*, K 329, P 127; *tīenən*, K 241; *ti-jənən*, P 98; *tīējənən*, K 351; *tīējunnə*, K 267, P 84; *ti-junnə*, P 23; *tīen*, L 100; *tīēn*, O 252; **teentjes:** *téntjəs*, L 184; *tīēntjəs*, I 268; **twee-tenen:** *twīētiēnn*, O 250; *twīētiēnə*, O 285, 286, 290; **nagels:** het type *nagels* in: K 275, 348a, L 200; *naogəls*, L 207a; *nòðgəls*, K 267; *nóagəls*, P 149; *nággəls*, P 157a; *nòëggəls*, P 137a; *nōëgəls*, P 88; *nðggəls*, O 286; **schoenen:** het type *schoenen* in: K 153; *schoenə*, K 173a, 184, 188a; *schōēnən*, K 312, L 205, 206; *schoen*, K 178*, L 144; *schoewn*, L 241; *skōēn*, L 182; *schónna*, K 191; *schōēwn*, hoef van een varken, De Bont; **schoentjes:** het type *schoentjes* in: K 173b, 197, L 207a; **klauwen:** *klaawə*, K 184; *klaawən*, K 141; de volgende opgave is enkelvoud: *klauw*, znw. m., voet, Goosenaerts; **klauwjes:**

1.1.1.2.

klawkas, K 147; **koten**: het type *koten* in: O 158; **hosen**: het type *hosen* in: K 307; *oeran*, K 174; **hoosjes**: *oozakas*, K 327; **poesjes**: *pöeskas*, K 329; **varkensteen**: *varkänstien*, O 178; *varkästien*, O 255, 287, 288, 289, P 125, 198, 199; **[notjas]**: *notjas*, O 158.

STAART

Schwanz — the tail — la queue
(Ceusters)

verkensstaart: *vérkasjéjt*, O 286, 290; *verke(n)ssteéert*, varkensstaart, Corn.; **varkensstaart**: *varkästéét*, P 198, 199; *varkänsjéjt*, O 178, 250; *varkasjéjt*, O 255, 285, 287, 288, 289; *varkasjéét*, P 125; *värkastart*, varkensstaart, De Bont.

—2.1.4. **Eigenschappen**

DOODGEBOREN, GEZEGD VAN EEN BIG

Tot geboren (von einem Ferkel) — still-born, said of a piglet — mort-né
(N 76, 5)

[Omdat de vraagstelling voor dit lemma oorspronkelijk was, hoe noemt u een doodgeboren big, zijn er nogal wat opgaven, waarbij een zelfstandig naamwoord volgt op het bijvoeglijk naamwoord en waarbij het bijvoeglijk naamwoord soms wel soms niet een verbogen vorm vertoont. In zo'n geval is het bijbehorende zelfstandige naamwoord niet fonetisch gedocumenteerd.]

doodgeboren: *döewatchaboowre*, P 149; *döëtgabooran*, O 70; *döëtgaboera* [vitje], O 160a; *doet gabooran* [viggen], K 281; *dootgaboora* [kurre], P 107; *döëtgaboora* [big], K 329; *dootchaboora* [bag], K 220; *döëtgaborran* [bag], L 100; *dootgabórra* [bag], L 207; **afgestorven**: *afgästórrava*, K 191; *afgästórrava* [bag], K 168, 217, L 147, 257, 280; *afgästórrava* [bag], L 160; *afchästórrava* [bag], K 314, L 156; *afgästórrava* [bag], K 146, 147; *afgästórra* [bag], L 148; **kapot**: *kápottá* [bag], L 91b; *kápottá* [bag], K 242; *kápottán* [bag], L 243; *kápottán* [bag], L 183; *kápóttám* [bag], L 261; *kápotta* [bag], L 244; **dood**: *dojá* [bag], L 184; *doojá* [bag], L 159, 181, 200a; *dooj* [bag], K 200; *doá* [bag], K 355; *doojá* [big], K 186, 188; *doej* [big], K 204; *dooj* [jong], K 196; *dódt* [vig], K 288; *doojt* [viggen], O 67; **verworpen**: het type *verworpen* in: L 243; *rottá* [bag], K 168, L 180; **gestorven**: *gástórrava* [big], K 135; *gástórrava* [big], K 174; **doodafgekomen**: *döet afgákómmá* [vigge], K 320; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: **verworpeling**: *váwörpáling*, L 262; **kreng**: *kring*, P 149; **kada-**

ver: het type *kadaver* in: K 137; **gelt**: *gélit*, L 184; **beer**: *bijár*, L 243; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoegl. naamwoorden: **doodgeborene**: *döëtgaboora*, K 191; **dode**: *doojá*, K 176, 218a; *döewá*, P 41a.

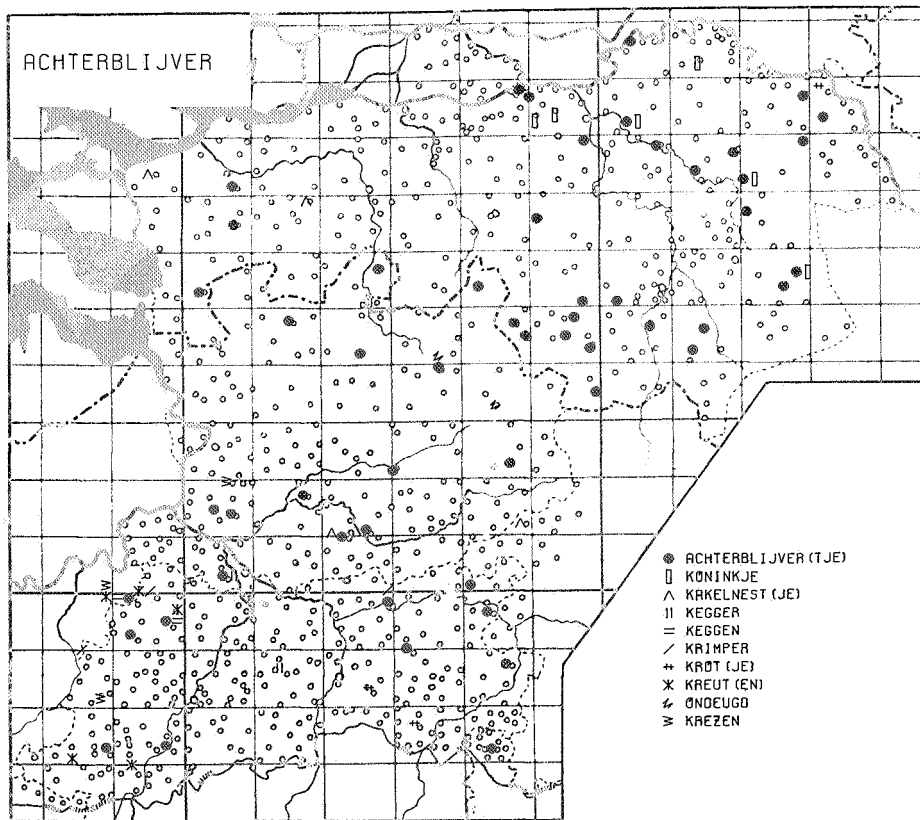
ACHTERBLIJVER (zie kaart)

Kümmerer — runt, bad doer — porc rabougri, culot, tardillon
(N 76, 49)

achterblijver: het type *achterblijver* in: K 135, 137, 174, 191, 196, 200, 204, 210, 300a, 355, L 91b, 147, 180, 181, 243, P 107; *achtərblijvår*, K 153; *aachtərblijvår*, K 188a; *ächtərblijvår*, K 220; *áachtərblijvår*, K 174; *àachtərblijvår*, K 218a; *achtərbleevår*, O 72; *achtərbleevår*, L 207, 262; *aachtərbleevår*, L 183; *ächtərbleevår*, K 168, O 244; *áachtərbleevår*, P 41a; *aachtərbleevår*, K 216, L 257; *áachtərbleevår*, K 217, L 224, P 169a; *àachtərbleevår*, K 242; *achtərbleevår*, K 215; *aachtərbleevår*, L 178; *achtərbblaajvår*, O 69a; *áachtərbblaajvår*, K 237; *achtərbblaavår*, O 70; *achtərbblaavår*, K 268, 288, 289, 292, 329; *achtərbblaavår*, P 25; *achtərbblaavår*, K 339; *ächtrblaavr*, P 25; *achtərbblaávår*, O 256; *áachtərbblaávår*, K 276; *achtərbbljévår*, L 244; *aachtərbliévår*, L 160; *àachtərbliévår*, L 244; *ächtərbliévår*, L 156; *aachtərbliévår*, L 184, 243; *áachtərbliévår*, L 261; **achterblijvertje**: *achtərblijvårka*, K 186; *achtərbleevårka*, P 93; *áachtərbleevårka*, K 274; **koninkje**: *kunningska*, L 100, 183; *kunningska*, L 147, 244; *könningska*, L 244; *keuningska*, K 146, 147; *et kunningska*, de kleinste big van een toom, Elemans; **prinsje**: *et prinske*, de kleinste big van een toom, Elemans; **kakelnest**: het type *kakelnest* in: K 176; *kaakálnest*, K 339; **kakelnestje**: *kaakálnesja*, I 57b; *kò?álnéska*, K 314; **krimper**: *krempår*, O 67, 153; *krémpår*, P 25; **krot**: het type *krot* in: P 92; *kròt*, L 159; *kròt*, P 149; *kròt*, in zo'n slecht groeiend toom zit *kròt* = neiging om niet te groeien, Elemans; **krotje**: *kruttá*, I 275; *kròtjes*, achtergebleven biggen uit een toom die niet helemaal gezond zijn, Elemans; **krotter**: het type *krotter* in: K 339; **kreut**: *kreut*, O 274a; *kruit*, O 286; **kreuten**: *kreutan*, O 67; *kreutn*, O 69a; *krèütán*, O 70; **krezen**: *krijzn*, O 69a; *kréézán*, K 281, O 160a; **kegger**: *keggår*, P 77; *kéggår*, K 329; **kaggen**: *keggån*, O 70; *kaggån*, O 69a; **verstoteling**: *vårstöe?áliëng*, K 314; **sukkelaar**: *sukkáléér*, K 320; **ondeugd**: *óndeucht*, K 237; *óndèùcht*, K 214; **kwar**: *kwar*, K 152; **pier**: *piér*, K 300a; **kwade**: *kojá*, L 148.

GOED GROEIEND VARKEN

Gut wachsendes Schwein — a well doer — porc qui profite

(N 76, 17; N 76, 16)
voorloper: het type *voorloper* in: P 77; *vör-loopær*, L 224; *veurlòðpær*, L 156; *veurloepær*, P 107; *veurlòpær*, O 70; *veujrlòewapær*, P 41a; *veurluupær*, O 286; *vójlúupær*, P 149; **mals verken:** *mals vérkæn*, L 280; *màls vèèrkæ*, L 244; *mals verrækæ*, K 137; *mals vejrækæ*, K 196; *mals véèrækæ*, K 217; *mals vèèrækæ*, K 168, L 207; *màls vèèrækæ*, K 237; **mals varken:** het type *mals varken* in: K 135; *màls vààrækæ*, K 188; **malse bag:** *malsæ bach*, K 168; *màlsæ bach*, K 218a; **malse gelt:** *malsæ gelt*, L 178; **malse kud:** *malsæ kut*, L 178; **gezond verken:** *gæzònt véèrækæ*, L 159; **goed verken:** *gòèj véèrækæ*, L 159; **goed varken:** *gòèj vààrækæ*, K 220; **laag verken:** *lūūg verkæn*, O 69a; **slachtvarken:** *sláchtværrækæ*, K 274; **alleseter:** *allæsetær*, K 300a; **goede groeier:** *goeja groejaer*, K 215; de volgende opgave is meervoud: het type *goede groeiers* in: L 148; **harde groeier:** het type *harde groeier* in: L 181; **vlijtig verken:** *vlijtig vijrækæ*, K 268; **opkomer:** *oepkommær*, O 67; **goede opkomer:** *goejan opkømmær*, O 160a; **opwiller:** het type *opwiller* in: K 355; **troggekuiser:** *troggankuisær*, K 300a; **[gój dèucht]:** *gój dèucht*, K 241 (z.s.h.); de volgende types

zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **beste:** *besta*, K 153, 176; **gezonde:** *gæzondæ*, K 191; **goede:** *goeja*, K 186; **malse:** *màlsæ*, K 218a; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **mals:** het type *mals* in: L 180; **[snas]:** *snas*, goed uitgegroeid, v.W. 3; **vlok:** het type *vlok* in: K 288; de volgende opgave is vermoedelijk een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: *vlòkkæ*, K 329; **groeiig:** *grojæch*, bnw. groeiig, goed tierende, tierig. De Bont; de volgende types zijn werkwoorden: **bekomen:** *bækommæ(n)*, st. ww. intr. becommen, bekomen, in een betere toestand geraken, De Bont; **meewillen:** een varken dat *meewilt*, P 25; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **(het) goed doen:** het type *goed doen* in: L 243; het varken *du æt goe*, L 244; *duggæt goe*, L 262; *dūūgæt chōēæt*, K 242; *dūūgæt, gōēwt*, L 257; de varkens *doent goewt*, L 148; *doent goe*, L 244; *dōēnt goe*, L 243; een varken dat *æt gōēt duu*, L 184; *æt goewt duu*, L 147; **in de goede doen zijn:** het varken *is in dæ goejan dōē*, L 261; **goed gaan:** het varken *get goe*, L 244; **goed groeien:** het varken *grujt goe*, L 244; **goed komen:** een varken dat *goet komt*, O 244; **laag opgroeien:** het

1.1.1.2.

varken *chrðēji lúúch ðēp*, P 41a; **goed opwas-**
sen: een varken dat *goet oepwast*, K 339; *goe*
oepwast, K 339; **goed opwillen:** het varken *wilt*
goet op, K 314; een varken dat *choe d'oepwilt*,
K 300a.

VARKEN DAT NIET VET WIL WORDEN

Schwein, das kein Fett ansetzt — a pig that will
not fatten — porc chétif
(Ceusters; sgv)

doorjager: *deuwjòðGar*, O 178, 250, 255, 287,
288, 289, P 125; *deuwjððGar*, O 285, 286, 290, P
198, 199; **jodenverken:** *joddavèrraka*, L 152;
kreute: *kreuwtn*, O 250; **schierter:** *schierter*,
verken dat goed te been is, maar niet vet wil
worden, Corn. Vervl. A; **opschierter:** *opschie-*
ter, varken, dat wel groeit, maar niet vet wordt,
Corn..

VERMAGERD DOOR HET VEELVUL-
DIG ZOGEN, GEZEGD VAN DE ZEUG

Durch häufiges Säugen abgemagert (von der
Sau) — grown thin as a result of frequent
suckling, said of the sow — trüie amaigré à la
suite d'allaitements successifs
(N 19, 22; N 76, 57)

[Er is in de vragenlijst gevraagd naar een bij-
voeglijk naamwoord plus zelfstandig naam-
woord. In dit lemma zijn de zelfstandige
naamwoorden niet gedocumenteerd, tenzij
anders aangegeven. Voor de zelfstandige
naamwoorden verwijzen wij naar het lemma
zeug.]

afgetrokken: het type *afgetrokken* in: K 137,
179a, 237, 276, 291, 336, L 147, 148, 150, 242,
243, O 69, P 33, 76, 137; *afgatròkkàn*, I 57a, K
163, 174, 174a, L 150, 153, 184, 203b, 263, O
69a; *afgatròkkàn*, O 68a; *afgatròkkàn*, K 183c;
afgatròkkà, K 102, 124a, 146, 148, 151, 152,
173b, 174, 188a, L 144, 145, 160, 178, 180,
180b, 181, 187, 200, 200a, 201, 241, 263, 264,
279; *afgatròkkà*, K 174, 243, 250, 266, 281, 287,
332, 349, L 159, 183, 235, 257, 263b, P 83, 126;
afgatròkkà, K 237, 313a, 330, P 23, 94; *af-*
gatròëkkà, K 206; *afgetròðkà*, P 86; *afgatrò²à*,
K 310, 352; *afgatrò²à*, K 241; *afgètròkkà*, K
238; *afgètròkkà*, K 309; *afchatròkkàn*, O 63a;
afchatròkkà, K 235, 243, 244, 245, 249, 274,
295, 324, 330, P 41, 171; *afchatròkkà*, K 204c,
225; *afchatròëkkà*, K 254, 260; *áfgatròkkà*, K
250; *áfchatròkkà*, K 208; *aafgatròkkà*, K 125a;
aafgatròkkà, K 287; *aafchatròkkà*, K 276a;
ðfgatròkkàn, K 287, O 73; *ðfgatròkkà*, I 275, K
245, 276b, 339, 346, O 174a, 177, 286a, P 29,
44, 66, 104, 136a, 166; *ðfgatròkkà*, K 346, P 89;
ðfgatròokà, K 348, P 86; *ðfgatròðkà*, P 25;
ðfgatrò²à, K 314; *ðfchetròkkà*, I 271, K 212,
281, 349, O 163, 173, 288, P 25, 26, 41, 69b, 70,

99, 133; *ðfchatròkkà*, K 191, O 286; *ðfchà-*
tròðkà, K 276; *ðfchatrò²àn*, K 241; *ðfchatròë²à*,
K 240; *ðfchètròkkà*, K 210, 235; *afgatròkkàn*,
deelw. bnw. afgetrokken, te zeer van zog be-
roofd en daardoor vermagerd, De Bont; **afge-**
zogen: het type *afgezogen* in: K 237, O 70, P 5;
afgæzoogàn, O 69a; *afgæzooga*, K 188a, 205,
307, 309, 352, P 4, 35a, 83; *afgæzòðga*, P 35;
afgæzoowga, K 165; *afgæzòðwga*, P 149; *af-*
gæzòðga, K 292; *afgæzòwga*, P 95, 127; *af-*
gæzòggà, K 274; *afgæzòggà*, P 88; *afchazoogan*,
K 311; *afchazooga*, K 237, 311, 320, P 7; *af-*
chazòðga, K 296; *afchazoowga*, K 295, P 125;
afchazòðwga, P 70; *afchazòoga*, P 27; *af-*
chazòggà, K 329; *afchazooGà*, K 248; *aafga-*
zooga, K 141; *aafgæzòggà*, P 41; *aafchazòggà*,
K 292; *aafchazòggà*, K 349; *ðfgæzoogàn*, O 177;
ðfgæzooga, K 204, 281a, 304, 307, 318, P 25,
131; *ðfgæzòðga*, K 240; *ðfgæzòðwga*, O 255, P
17, 22, 94; *ðfgæzòwga*, P 29; *ðfgæzòwga*, P 60;
ðfgæzòggà, P 128; *ðfgæzòggà*, I 275; *ðfchazooga*,
K 205, 307, 346, P 18; *ðfchazòðga*, K 354;
ðfchazoowga, K 295; *ðfchazòðwga*, P 16;
ðfchazòwga, P 145; *ðfchazòwga*, P 36; *ðfchà-*
zòggà, I 275, K 351, P 48; **afgezoken:** *af-*
gæzòokà, K 218b, 336; *ðfgæzòoka*, P 48; *ðfgæ-*
zaoka, K 357; *ðfgæzòwka*, P 169; **afgezoogd:**
afgæzòðagt, K 312; *afgæzòðwacht*, K 274; zo'n
zeug noemt men een *afgæzòðachdà*, K 244; *af-*
chæzeuwgdà, K 283; *afgæzougda*, P 112; *af-*
gæzòggda, K 350; het volgende type is een zelf-
standig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **af-**
gezuikte: *afgæzòktà*, L 184; *afgæzuktà*, L 184;
afgæzòktà, L 185; **gust:** *geust*, L 201; **afgetrok-**
ken gust: het type *afgetrokken gust* in: K 145a;
mager: het type *mager* in: K 150; *maggàr*, P
4; *mòðgàr*, P 72; **mager getrokken:** *mòggàr*
gatròkkà, K 324; **afgevallen:** het type *afgeval-*
len in: K 193a; *afgavàllà*, O 69a; *áfchavàllà*, K
245; *ðfgavòllà*, K 309; **vervallen:** *vèrvòllà*, K
307; **afgejongd:** *ðfgæjòèngt*, K 307; **leeg:** *lajch*,
P 152; zo'n zeug noemt men een *leegà*, P 84;
léégà, P 27; **afgetrokken van het zog:** *ðfchà-*
tròkkà vòn at sòch, P 1; **goed aangeslagen:** *goet*
aongæstooga, K 157; **scherp:** *schèrp*, L 147; **af-**
gehaald: *aafgòjlt*, O 165; de volgende twee
types geven de oorzaak van het vermageren
weer: **afzogen:** *afzooga*, K 133a; **afzuiken:** *af-*
sèukà(n), st. ww. intr. afzuiken, afzuigen, door
zuigen te veel zog ontnemen en daardoor uit-
putten, De Bont; de volgende types zijn zelfst.
naamwoorden: **kapstok:** *kòpstòðk*, K 191;
kapmes: *kòpméés*, K 191; **schranie:** *skranne*, L
183; **magere kemel:** *mòðgàrà kéémæl*, K 251.

VARKEN MET EEN TE HOGE RUG

Schwein mit zu hohem Rücken — pig, with too
high a back — porc à dos voûté
(N 76, 18)

bult: het type *bult* in: K 188a, 274, 288, 329; *bult*, K 188, 314; *boelt*, O 70; *boeltj*, O 286; *boeljt*, O 153; *boejlt*, O 67, 69a; *boelj*, O 160a; **caroot:** *kàròt*, P 169a; **kwar:** *kwar*, K 153; **krom verken:** *kroem verka*, P 107; **klinkverken:** *klinkvèèràkə*, K 215; de volgende vier typen zijn zelfstandig gebruikte bijvgl. naamwoorden: **kromme:** het type *kromme* in: K 137, 210, L 100, 200a, 243; *krommə*, K 186, 191, 244; *krómma*, K 218a, L 91b, 184, 224, 257; *kròmma*, L 156, 244; *krummə*, P 77; *kröemmə*, K 204; **steile:** *stejlə*, K 176; **scherpe:** *schèèrəpə*, K 237; **stijve:** *stijvə*, K 174; **varken met een bult:** [varken] – *mee nə būult*, P 41a; **ene met een bult:** [ene] – *mé nə bult*, P 149; **varken met een strakke rug:** [varken] – *mi nə strakkən reuch*, L 183; **varken met opgetrokken rug:** [varken] – *met opgətrókkən druggən*, O 244; van de volgende typen is het onduidelijk, of ze alleen op de rug duiden of het hele varken benoemen: **bolrug:** het type *bolrug* in: K 268; **kemelrug:** *keeməlruch*, K 339; **beugelrug:** *béjgəlruch*, O 256; **karperrug:** *karpərruch*, L 207; **zadelrug:** het type *zadelrug* in: K 300a; **ronde rug:** het type *ronde rug* in: L 147; **kromme rug:** het type *kromme rug* in: K 196, L 180, 181; *krommə reuch*, L 243; *krómma ruch*, K 242; *kröemmə ruch*, K 268; **scherpe rug:** het type *scherpe rug* in: L 280; *schèèrəpə reuch*, L 244; **gebogen rug:** *gəboogə ruch*, L 207; **bochtige rug:** het type *bochtige rug* in: K 135; **hoge rug:** *hòègə ruch*, K 289; de volgende twee typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **gestukt:** *gəstukt*, P 93; **carré:** het type *carré* in: K 329; de volgende twee types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **een hoge rug hebben:** [het heeft een] – *hóggə ruch*, L 178; **een strakke rug hebben:** [het heeft een] – *strakkən reuch*, L 183; *strakkən rzeuch*, L 183.

VARKEN MET EEN DOORGEZAKTE RUG

Schwein met Senkrücken – pig with a sagged back – porc à dos ensellé (N 76, 19)

[In dit lemma is het niet steeds duidelijk, of de opgaven op het hele varken betrekking hebben of enkel op de rug.]

doorzakker: *déurzakəkə*, K 191; *deurzakəkə*, O 160a; **slap verken:** *slap verrəkə*, L 147; *slap vèèràkə*, K 215; **verken met ingevallen rug:** *vèrkən met ingəvallən druggən*, O 244; **kwar:** het type *kwar* in: K 153; *karot:* *kàròt*, P 169a; **zadelpaard:** *zoeljpie-jijt*, O 67; **zwakke lendenen:** zo'n varken heeft – *zwàkkəléndə*, K 188; **met een lage rug:** zo'n varken noemt men een varken – *mé nə liègə rüüch*, K 237; **zadelrug:** het type *zadelrug* in: K 137, 217; *zaodəlruch*, L 261; *zaadəlruch*, L 243; *zòdəlruch*, O 70;

zòwəlruch, K 241; *zaalruch*, K 186; *zààlruch*, L 262; *zààlruch*, L 180; *zaolruch*, K 188a, 288, 339, L 200a, 262; *zààlrüüch*, K 237; *zaolrièch*, O 256; *zòlruch*, K 314; *zòdèlrüüch*, O 69a; *zaolruch*, K 268; **slappe rug:** het type *slappe rug* in: K 329, L 181, 280; *slappərruch*, L 257; *slappəreuch*, L 244; **platte rug:** *plátə ruch*, K 274; **doorgezakte rug:** *deurgəzakte ruch*, K 196; *durgəzaktəreuch*, L 244; *deugəzaktərruch*, K 289; *dójəzaktən ruch*, P 149; **zwakke rug:** het type *zwakke rug* in: K 137; *zwakkə ruch*, K 174, L 207; *zwàkkərruch*, K 242; **lage rug:** *lèggə ruch*, L 207; **dalrug:** het type *dalrug* in: K 135; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **slappe:** het type *slappe* in: K 204, L 100; *slappə*, K 210, 218a, 220, L 224; **te diep:** zo'n varken staat – het type *te diep* in: K 176; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **weg zijn van zijn karree:** men zegt van zo'n varken – *zunə kàréé és əwèch*, P 41a; **een lage rug hebben:** van zo'n varken zegt men – [hij heeft] *unnə léggə ruch*, L 178; **een zwakke rug hebben:** van zo'n varken zegt men – [hij heeft] *unnə zwakkə ruch*, L 178.

VARKEN MET EEN LANGE RUG

Schwein met langem Rücken – pig with a long back – porc à long dos (N 76, 20)

lang verken: het type *lang verken* in: O 153; *lang vèrkən*, K 281; *lang vèrkən*, O 72; *lang vèrkə*, L 178; *lang verrəkə*, P 107; *lang verrəkə*, L 160, 181; *lang vèèrkə*, L 184; *lang vèèràkə*, K 168, 215, 216, L 244; *lang véèràkə*, K 191, 217, L 156, 257; *lang vijràkə*, K 196; *laang véèràkə*, L 183; *laang véèràkə*, L 244; *länk vèrkən*, O 160a; *lank verka*, O 286; *lank vèrkə*, K 329; *lank véèràkə*, K 292; *langk vèrkən*, O 244; *lángk véèrkə*, L 244; *lángk véèràkə*, P 41a; *langk véèràkə*, L 207; *långk véèràkə*, K 237; *långk vjèrrəkə*, K 276; de volgende opgave is meervoud: *langə vèr'əs*, K 241; **lang varken:** het type *lang varken* in: O 69a; *lang varràkə*, K 137; *lång váàràkə*, K 220; *lång vààràkə*, L 224; *lángk varkən*, O 256; *långk varràkə*, K 274; *lángk fáàràkə*, P 149; *lààəng vààràkə*, K 174; **langgerekt verken:** *langgərekt verkən*, O 69a; *lánggərékt férrəkə*, L 261; **gerekt verken:** *gərekt verkən*, O 69a; *gərékt véèràkə*, L 180; *gərekt véèràkə*, L 243; *gərékt véèràkə*, L 91b; *gərékt véèràkə*, L 257; *gərékt férrəkə*, K 242; **gerekt varken:** *gərekt vaarkə*, K 174; **landvarken:** *lánt váàrkə*, K 188; **vleesverken:** *vleijs-véèràkə*, L 159; **Vlaams verken:** *vlaams vèràkə*, K 355; **lange soort:** het type *lange soort* in: P 93; **gemaakt verken:** *gəməkt vijrkən*, O 67; **heel goed verken:** *hiel goej véèràkə*, P 169a; **lange schriek:** het type *lange schriek* in: K 135;

1.1.1.2.

goede lengte: van zo'n varken zegt men: het heeft — *göej léngrta*, L 156; de volgende typen geven een bepaalde vorm of eigenschap van de rug aan: **lange rug:** *langaruch*, K 289; **gestrekte rug:** het type *gestrekte rug* in: K 268; **sterke rug:** het type *sterke rug* in: K 204; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **lange:** het type *lange* in: K 176; *långə*, K 210; *långən*, O 160a; **gerekte:** *garéktə*, K 314; **gestrekte:** het type *gestrekte* in: K 186; **reil:** *rèžellə*, O 70; de volgende opgaven zijn bijvoeglijke naamwoorden: **lang:** het type *lang* in: L 147; **gerekt:** het type *gerekt* in: K 186.

VARKEN DAT OP HOGE POTEN LOOPT

Hochbeiniges Schwein — pig with high feet — porc à pattes hautes (N 76, 23)

hoogverken: het type *hoog verken* in: P 77; *hōeg vèrkən*, O 72; *huug verkə*, O 286; **langbeender:** *langbjindər*, L 262; *långbindər*, L 224; *långbééndər*, K 174; *långbééndər*, K 174; **langbener:** het type *langbener* in: K 135; **hoogbeender:** het type *hoogbeender* in: K 186; *hoochbindər*, L 91b; **hoogbener:** *oochbéénər*, K 188; **hogepoter:** het type *hogepoter* in: K 196; **hoogpoot:** *hochpōēt*, L 100; *hochpeujət*, L 243; **doorschieter:** *durchīēʔər*, K 314; **gaffel:** het type *gaffel* in: K 153; **paard:** pi-jijt, O 67; **sjesloper:** *sjiēslōēpər*, O 70; **stelter:** het type *stel-ter* in: K 176; **steltloper:** het type *steltloper* in: K 300a; *steltlōēpər*, K 339; *stéltlōēpər*, O 256; **smalle reiger:** *smaolə rijgər*, L 243; **geen vetmaker:** *ginna vetmaokər*, K 174; **lochte schoelie:** *lōchtə schōēliē*, L 257; **locht verken:** *locht verrəkə*, K 137; **rank verken:** *rāngk vèèrəkə*, K 237; **rils verken:** *rils vèèrəkə*, L 243; **hoge benen:** zo'n varken heeft — *hoogən biēn*, K 329; *oogən biēn*, K 329; **hoge poten:** zo'n varken heeft — *hoegə poetən*, P 107; **ossepoten:** zo'n varken heeft — het type *ossepoten* in: O 67; **hoog gepoot:** zo'n varken staat — *ōech gəpoetjt*, O 153; **hoog te poot:** zo'n varken staat — *ōēch tə pōēwət*, P 149; **hoog op zijn poten:** zo'n varken staat — *hōēch oep zən pōēta*, K 289; de volgende types zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **lochte:** *lōchtə*, L 156; **steile:** *stijlə*, L 180; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden of een groep daarmee: **hoogbenig:** *hogbeenəch*, L 147; **langgebeend:** *lāānk gebijnt*, O 160a; **hoog op de benen:** *hōg óp te bie:n*, op hoge poten (gezegd v/e varken), Elemans; **ondiep:** *ōndie.p*, op hoge poten (gezegd v/e varken), Elemans; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **op stelten lopen:** een varken, dat — *oep stelta lupt*, P 93; **zijn eigen oprapen:** het varken — *rapt zin ajgə op*, L 244.

VARKEN MET KORTE POTEN

Kurzbeiniges Schwein — pig with short feet — porc à pattes courtes

(N 76, 24)

laag verken: het type *laag verken* in: P 77; *liēg vèrkən*, O 72; *laeg verkə*, O 286; **kortbeender:** *kortbjindər*, L 262; **kortbener:** *korbaenər*, K 135; **kortepoot:** *kuttə pōēt*, O 160a; **kortgepoot verken:** *kōtgəpoetj vèrkən*, O 244; **kortpoter:** *kaortpootər*, K 174; **billeman:** het type *billeman* in: K 300a; **dolletje:** *dolləkə*, K 339; **dwerg:** *dwerch*, O 67; *dwáárch*, K 188; **gaffel:** het type *gaffel* in: K 153; **kloefer:** *klōēffər*, O 70; **kruiper:** het type *kruiper* in: K 137; **stomppoot:** *stōēmpōēt*, K 329; **goede mester:** *goejə mestər*, K 174; **kromme poot:** *krōmma pōēt*, K 314; **korte poten:** zo'n varken heeft — het type *korte poten* in: K 196; *korte poetən*, P 107; **korte pootjes:** zo'n varken heeft — *kortə pootjəs*, K 176; *kortə pótjəs*, L 91b; *kōrte pótjəs*, L 207; **kleine varkenspootjes:** zo'n varken heeft — *klēèn véèrəkəspotjəs*, L 244; **kort bij de grond:** zo'n varken staat — *kort bėj də gront*, L 243; **kort op zijn been:** zo'n varken staat — *kōrt op zən been*, L 257; **kort te poot:** zo'n varken staat — *kut te pōēt*, K 289; **kort tegen de grond:** zo'n varken staat — *kut tājə de gront*, P 149; **laag aan de grond:** zo'n varken staat — *lāāch ən də gront*, K 218a; **laag bij de grond:** zo'n varken staat — *liēaech bé də gront*, K 237; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **diepe:** *dīēpə*, L 156; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **kortpotig:** *kutpōētəch*, O 153; **diep:** het type *diep* in: L 147; *die.p*, op lage poten lopend (gezegd v/e varken), (Huissseling), Elemans; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **kort aan de grond zitten:** zo'n varken — het type *zit kort aan de grond* in: L 224.

ZEUG MET MEER DAN 12 TEPELS

Sau mit mehr als 12 Zitzen — sow with more than twelve teats — truie ayant plus que douze tétines

(N 76, 21)

goede kweekzoeg: *goej kwijkzoech*, O 286; *goej kwiekzoech*, P 169a; **fokzeug:** *fōkzuch*, K 152; **goed fokverken:** *goej fokvèèrəkə*, K 168; **vruchtbare moeder:** *vruchtibaorə moedər*, K 174; **kwekeling:** het type *kwekeling* in: K 268; **piano:** het type *piano* in: O 67; de volgende types geven de hoeveelheid tepels aan; het is niet duidelijk of '13 speen' (enz.) de waarde van een benaming heeft of voorkomt in de groep 'het varken heeft 13 speen' (enz.): **dertien speen:** het type *dertien speen* in: L 147; **veertien speen:** het type *veertien speen* in: L 147; **vijftien speen:** het type *vijftien speen* in: L

147; **veel memmen:** *veul memma*, L 180; **veel tetten:** *fôjl tâttâ*, P 149; *vuil tettâ*, O 286; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **vruchtbaar:** het type *vruchtbaar* in: K 135; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **er veel kunnen grootbrengen:** de zeug — *ken er veul groot brengən*, L 148.

BOOSAARDIG VARKEN

Bösartiges Schwein — vicious pig — porc agressif

(N 76, 22)

kwaad verken: *kwaat vèrkən*, O 72; *kwaaj ver-rəkə*, K 137; *kwòj vèèrkə*, L 184; *kwòj vèrrəkə*, K 242; *kààj vèèrkə*, K 237; *kaot verrəkə*, P 107; *kaoj verkən*, K 204; *koaj véèrkə*, K 217; *kaoj vèèrkə*, K 216; *kao verkə*, K 339; *kòòj vèèrkə*, L 207; *koj vèrrəkə*, L 181; *koj vijrəkə*, K 196; **kweker:** het type *kweker* in: K 135; *kwèèkər*, K 276, L 100, 244; *kwèèkər*, K 146, 147, 210; *kwaekər*, L 243; *kwijkər*, L 147, O 67; **kreng:** het type *kreng* in: L 159; *kréng*, L 183, 224; *krèng*, K 168; **ondeugend verken:** *onduggənt vèrkən*, L 180; **vals verken:** *vals vèèrkə*, L 91b; **vies verken:** *vies vèrkən*, O 160a; *vees verkə*, O 286; **stom beest:** *stòèmmə bìèst*, P 149; **smerige geit:** *sméèrəgə gààt*, P 149; **bijter:** het type *bijter* in: K 188a; *baajtər*, O 160a; *baatər*, K 329; **circusman:** *sierkman*, O 69a; **deugniet:** het type *deugniet* in: O 69a; *duchnièt*, K 314; **heks:** *héks*, L 183; **jankerd:** *jankərt*, K 186; **kemel:** *káájmal*, P 149; **kweekbakkes:** *kwèèkbakkəs*, L 262; **rotzak:** het type *rotzak* in: K 176; *ròtsàk*, K 188; **schreeuwer:** *schréèvar*, O 67; *schrievər*, P 169a; **smeerlap:** het type *smeerlap* in: O 69a; **wroeter:** *wrūūtər*, O 69a; bij de volgende opgave is het niet geheel duidelijk of hier het mannelijk varken of Latijns ursus bedoeld wordt: **kwade beer:** *kòjn bèjər*, L 243; de volgende types zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **kwade:** *kwaaja*, K 176, 300a; *kaojə*, K 191; *kao*, K 289; *kòòjə*, L 257; *koowə*, P 41a; *kòwən*, K 241; **dwarse:** *dwèjzən*, O 70; **lastige:** *lààstəgə*, K 218a; **woeste:** *woest*, K 153; *wòèst*, K 174; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **lastig:** *lààstəch*, K 220; **onklaar:** *ònkłòòr*, v.e. zeug; *boosaardig*, Elemans.

BOOSAARDIGE ZEUG

Bösartige Sau — vicious sow — truië aggressive (N 76, 22)

[De volgende vier types zijn afkomstig uit het lemma „boosaardig varken” (N 76, 22). Van deze types is het zeker, dat hier het vrouwelijk varken bedoeld wordt, vandaar deze afsplitsing.]

kwade zoeg: *kwòò zoech*, O 69a; *koowj zòèch*,

P 149; *kouə zoech*, K 300a; **kwade zog:** *kòj zòch*, L 261; *koøj zoch*, L 200a; *kòòj zoch*, K 200, L 243; **ondeugende zog:** *onduggəndə zoch*, L 181; **valse zog:** *valsə zoch*, L 178.

—2.1.5. Verrichtingen, gedrag

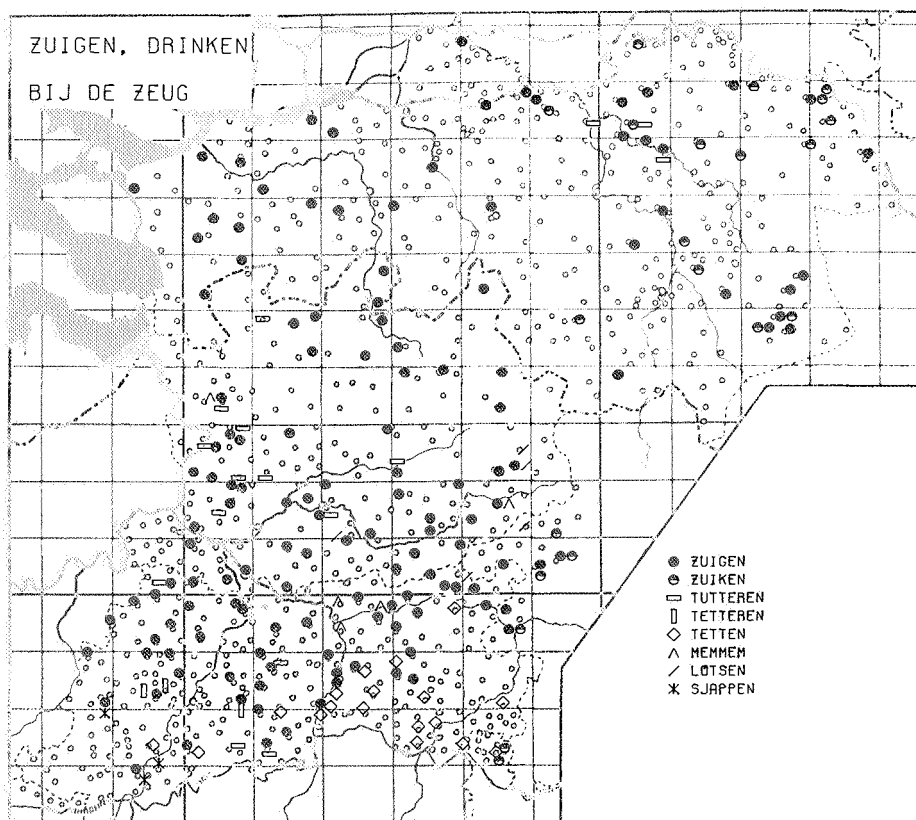
EEN NEST MAKEN VOOR HET WERPEN, GEZEGD VAN DE ZEUG

Vor dem Werfen ein Nest machen (von der Sau) — to make a farrowing nest, said of the sow — se faire un nid pour la mise bas, en parlant de la truie

(N 76, 25)

nestelen: het type *nestelen* in: K 135, 137, 153, 191, 200, 217, 281, L 243, 244, 280, O 67, 70, 72; *nestələ*, K 146, 147, 168, 174, 215, O 286; *nèstələ*, K 152, 210; *néstələ*, K 218a, 220, 329, L 156, 183, 207, 257, O 256; *nèèstələ*, L 243, 262; *néèstələ*, K 276; *nèèstələn*, L 244; *néstln*, O 275; *nestlən*, O 153; *néstlə*, K 242, L 244; *nèssələ*, K 314; *nissələ*, K 186; *nèssələ*, L 159; de zeug — *nestəlt*, K 176, 300a; **(haar) nest maken:** het type *nest maken* in: L 147, P 77; *nest maakə*, K 355, L 148; *nest mààkə*, L 91b; *nest mààkən*, O 70; *nest maokən*, K 204, L 200a, O 244; *nest maokə*, K 288; *nèèst maokə*, L 261; *néèst mòòkəñ*, K 241; *nestəmawkən*, O 69a; *nést maawəkə*, P 149; de zeug — *màkt hōrrə nèst*, P 169a; **nesten:** het type *nesten* in: K 176, 339; **vernesten:** het type *vernesten* in: O 67; **nest dragen:** *nest draogə*, K 289; *nest drààgə*, P 41a; *nest draogən*, P 107; **nest zoe-ken:** *nest zuuka*, P 93; **stro dragen:** [*stro*] *draagə*, L 180; *stroj draogən*, L 181; *stròj draagə*, L 184; *stròj draogən*, O 69a; **met stro dragen:** *mit stroj draagə*, L 160; *mè stroewə draogə*, K 268; de zeug — draocht mee *stròe*, K 300a; **met nest dragen:** *mè nést draogə*, K 292; **nest nesteling dragen:** de zeugen — *drààgə mè néèstəlièng*, K 237; **zeugenest maken:** *zeugə-nèèst maokə*, L 244; bij het volgende type gaat de eerste handeling vooraf aan het nestelen: **stro bijten en nestelen:** *stròe baajtn én nèssələn*, O 160a; **rijgnestelen:** *rèjnaasələ*, L 183; **haar bed opmaken:** de zeug — het type *maakt haar bed op* in: O 67; **nest aan het maken zijn:** de zeug is — *aont nest maakə*, L 178; **vuren:** het type *vuren* in: K 135; **timmeren:** *timmərə*, K 174, 188, 188a; *tièmmərə*, K 237; **zagen:** *zaogə*, K 289; **strooien:** *straja*, L 100; **toerijden:** *toe-rèèjə*, van een zeug; nest maken tegen dat ze gaat liggen (Heusseling), Elemans 206; het volgende type geeft het middel aan, waarmee de zeug nestelt: **nestelstro:** *nestəlstrooj*, K 196.

1.1.1.2.

IN BARENSNOOD ZIJN, GEZEGD VAN DE ZEUG

Geburtswehen haben (von der Sau) — to be in labour, to show labour pains, said of the sow — être en gésine, en parlant de la truie (N 76, 26)

[Het woordmateriaal van dit lemma is een antwoord op de vraag: „Hoe noemt u het zwaaien met de staart bij het werpen, onmiddellijk voordat er weer een big komt, gezegd van de zeug (N 76, 26).]

arbeiden: het type *arbeiden* in: K 300a; *àrbààja*, K 220; *èrbijja*, L 159; *erbijja*, L 147; *erbèèja*, K 210, L 160, 244, 261, 262; *èrbèja*, L 156; *erbèéja*, L 180, 200a, 207, 244; *èrbéèja*, L 178; *èrbééja*, L 244, 257; *èrbèèja*, L 183; *errabèèja*, L 184; de zeug — *erbijt*, L 148; *èrrabét*, K 237; **arbeid hebben:** *arbijt ebbà*, K 153; *arbijt emmà*, K 153; *èrbòt hebbà*, K 216; *àrbèt hebbà*, K 218a; *arbèt hebbà*, K 242; de zeug — *hee erbèèt*, K 217; **arbeid maken:** *arbet maokà*, K 188a; **werken:** het type *werken* in: K 176; *werkà*, K 186; *wèrkà*, K 329; de zeug — het type *werkt* in: O 286; *wèrkt*, L 91b; **al werken:** de zeug — het type *werkt al* in: K 176; **aan het**

werken zijn: de zeug — *is ònt wèrrakà*, L 91b; **kwispelen:** het type *kwispelen* in: K 196, 200, P 77; *kwispàla*, K 215, L 91b, 207; *kwispàln*, O 160a; *kwìèspàla*, K 314; **met haar staart kwispelen:** *mé ojra stééjât kwispàla*, P 149; **apprehensie maken:** *aprènsà maakà*, P 41a; **de staart zwieren:** *dà sjéét zwieràn*, O 244; **wepelen:** *weepàlan*, O 67; **met zijn staart schudden:** *mi sàñ stèèrt schuddà*, K 174; de volgende typen geven begeleidende toestanden aan: **het vuil loopt:** *æt fèùl lupt*, P 41a; **er is zog in de uier:** *dà es sóch in dån èùjår*, P 41a; de volgende typen zijn substantiva: **arbeid:** het type *arbeid* in: K 135, 137; **weeën:** het type *weeën* in: K 137; *wèè*, K 355.

ZUIGEN, DRINKEN BIJ DE ZEUG (zie kaart)

Saugen — sucking — téter (N 19, 21a)

zuigen: het type *zuigen* in: I 57a, K 102, 124a, 135, 137, 148, 163, 173b, 174, 174a, 176, 178*, 179a, 193a, 196, 205, 237, 291, 300a, L 144, 148, 150, 178, 187, 200, 201, 244, 263b, O 67, P 127; *zuigà*, K 125a, 133a, 151, 152, 157, 174,

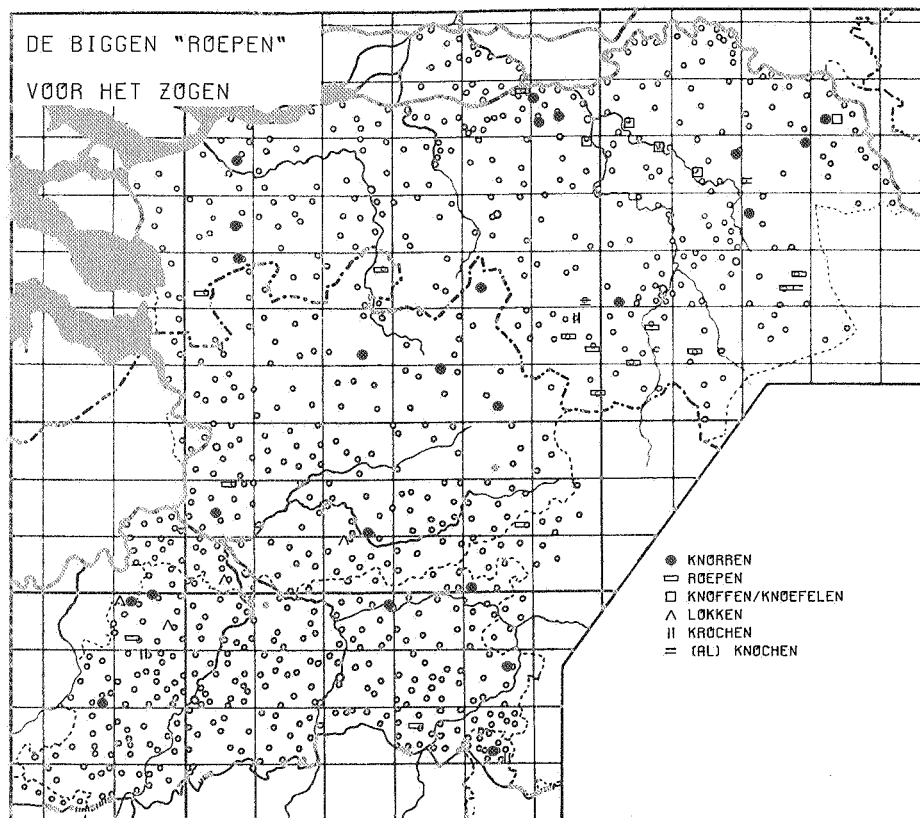
188a, 212, 355, L 145, 243, 263, 264, P 93; *zèùgən*, K 191; *zèùgə*, K 183c, 191, 204, 208, 225, 244, L 156, 177c, P 44, 95; *zèùchə*, K 188; *zojgən*, K 281, O 160a; *zojgə*, L 241, 243; *zójgən*, K 241; *zójgə*, K 281; *zójgə*, P 41; *zójgan*, O 163; *zójgəñ*, K 241; *zójgə*, K 250, 281, L 244, O 177, P 66, 76; *zojəgən*, O 153; *zójəgən*, K 333; *zójəgə*, K 349, P 70; *zojgən*, O 69a; *zòjgən*, K 241, 245; *zojgə*, K 237, 240; *zojGə*, K 237; *zòjgə*, K 287, P 72, 94, 125; *zòjgə*, O 165, P 4; *zùujəgə*, K 351; *zòwəgə*, K 206, 309; *zəwəgə*, P 133; *zawachə*, K 349a; *zówgə*, K 287; *zówəgə*, P 23; *zówəggə*, K 274; *zówəggə*, K 309; *zówəgə*, K 276, 307, 339, 349, P 41, 131; *zòwəggə*, K 346; *zeuwəgə*, K 281a; *zoowəggə*, K 348; *soowəggə*, K 274; *zoowəgə*, P 41; *zòowəggə*, K 274, 307; *zòowəgə*, K 307; *zoewgə*, K 174; *zòewəgə*, K 324; *zòewəgə*, K 324; *zòogən*, K 241; *zòogə*, K 266, 350; *zòògə*, K 292, 332, P 70; *zaoəgə*, K 292; *zòòəgə*, K 235, 243, 244, 249, 276, 295, 307, 311, 312, P 17; *zòagə*, K 295; *zòəggə*, K 292; *zòəgən*, O 68a, 70, 73; *zòəgə*, K 210, 235, 254, 276, 276b, 291, 296, 320, 354, P 18, 25, 29, 33, 35, 36, 69b; *zòagə*, P 25, 84; *zòəggə*, P 29; *zòəgən*, I 275, O 63a; *zòegə*, K 329, P 5, 7, 86, 88, 89; *zòègə*, I 275, P 1; *zòèògn*, K 310; *zèugən*, L 279; *zeugə*, K 205, 283, O 286; *zuggə*, P 48; *zòggə*, K 304; *zoogə*, P 4; *zòdga*, K 287, 330; *zaogə*, K 300a; *zoegə*, K 336; *zòèggə*, O 174a; *zòègə*, P 88; *zèjə*, P 83; **zuiken**: het type *zuiken* in: L 147; *zuiken*, L 180b, 181, 263; *suiken*, K 145a; *zuikə*, L 91b, 181; *suikə*, L 235; *zèùkən*, K 217; *zèùkə*, L 156, P 48; *seujkə*, L 159; *zèùkə*, L 184; *zèùkən*, L 160; *zeukə*, L 160; *seukə*, L 159; *zèjkə*, L 203b; *zòòwkə*, K 318; *zòòwkə*, P 171; *zəəkə*, P 169; *zùukə*, L 153; *zòòkə*, K 358; *zəəkə*, K 357; *zoekə*, L 264; **tutteren**: het type *tutteren* in: L 147, 178; *tuttə*, I 275, K 251, 260, 274, 288, P 76; *tuutə*, K 150; *tùüttə*, K 204c, 225, 244, 245, 295, P 126, 133; **tetteren**: *tèttə*, O 177; *tèttə*, O 173, P 69b; **tetten**: *tettə*, P 92; *tèttə*, O 255, P 35a, 83, 86, 125, 128, 137, 145, 152; *tèttə*, P 89, 112, 136a, 169a; *tattə*, P 149, 166; *tàttə*, P 149; *tòttə*, P 104; *tittə*, P 94; **tutten**: *tuttə*, K 329; **drinken**: het type *drinken* in: K 146, 292, L 184, 185; *drinkən*, K 217; *drinkə*, K 137, L 180, 184, 224; *drīēngkə*, P 88; **memmen**: het type *memmen* in: K 312; *mémma*, K 225, P 27, 29; *meemə*, P 22; **memmeren**: *mémma*, K 240; **aan het memmen zijn**: de biggen zijn — ònt *mémma*, P 16; **lotsen**: *lotsə*, K 339; *lòtsə*, K 314; *lòtsə*, K 276, 276a; *lutza*, K 351; **sloeberen**: *slòèbbərn*, K 243; *slòèbbəra*, P 25; **slobben**: *slòbbə*, P 99; **slurpen**: *slurrəpə*, P 25; *slórrəpə*, L 257; **sjappen**: *sjappən*, O 160a; *sjòppə*, O 286a, 288; **happen**: het type *happen* in: K 193a; **trekken**: het type *trekken* in: L 244; *trekkə*, L 200a; **bij de moeder zuigen**: van zo'n big zegt men: *tsòecht bòòə də mòèʔər*, P 1; het volgende

type geeft aan, dat de biggen goed zuigen: **zijn best zuigen**: de biggen — *zùugə zəm bést*, L 261.

ZELFSTANDIG DRINKEN, NIET BIJ DE ZEUG

Selbständig trinken, nicht bei der Sau — drinking independently — boire indépendamment pas auprès de la truie (N 19, 21b)

drinken: het type *drinken* in: K 102, 148, 296, L 201; *drinkən*, K 179a, L 150, 263b, O 163; *driēnkən*, O 69a; *drīēnkən*, O 69; *drīēngkən*, O 63a; *drinkə*, K 346, L 235, P 104, 169; *drīngkə*, K 235, 276, 320, L 257, O 286, P 27; *drīēnkə*, K 244, 307; *drīēngkə*, K 250, 281, 330, 354, P 48; *drīēkkə*, K 251; *drēnkə*, K 349, P 36; *drēngkə*, K 348, P 88; **meedrinken**: *meedriēngkə*, K 274; **al mee drinken**: *aal méej drīēngkə*, P 99; **alleen drinken**: het type *alleen drinken* in: K 245, P 95; *alīēn drīngkə*, P 125; *òlīēn drīēngkə*, K 295; **zelf drinken**: *zélvdriēngkə*, O 286a; **uit de emmer drinken**: *èùwt dən iēmər drīēnkə*, P 60a; **uit de kribbe drinken**: *èùwt də krèbbə drīēnkə*, P 60a; **uit de trog drinken**: *aat dən trog dreenkə*, P 152; **uit een jat drinken**: *òjt ən zjòt drīēnkə*, P 133; **al eigens beginnen te drinken**: de biggen — *bəginnən al ijjəs tə drinkən*, K 150; **zuipen**: het type *zuipen* in: K 146; *zòjpa*, P 66; *zòwəpə*, K 307; *zuupa*, L 187; **beginnen te zuipen**: de biggen — het type *beginnen te zuipen* in: I 57a; **eten**: het type *eten* in: K 174; *eeətə*, K 311; *eetə*, K 240, 309, 311; *eetn*, O 73; *éētə*, L 183, 200a; *éētə*, K 241; *éētə*, P 149; *éētə*, P 44; *eejətə*, P 112; *ittə*, K 210, 235, 309; *iētə*, P 48; **alleen eten**: het type *alleen eten* in: K 245; *òlīējəneetə*, K 346; de biggen — *ééjtən alīēn*, K 295; **bij eten**: *bòd j eētə*, K 237; **al mee eten**: *aal méej eejətə*, P 99; de biggen — *attənaalmaj*, K 292; **apart eten**: *òpòateejtə*, P 1; **alleen beginnen te eten**: de big — *bəgint òleen iētə*, O 165; **beginnen te eten**: de biggen — *bəginnə i'eeətə*, K 174; *bəgīēnnə tééjtə*, P 126; **al aan de bak eten**: de biggen — *eejtən al aon dən bak*, K 124a; **vreten**: *vreetən*, K 174a; **al meevreten**: de biggen — *vreetə al meej*, K 157; **alleen vreten**: het type *alleen vreten* in: K 137; **happen**: *həpn*, K 310; **slabben**: *slabbən*, O 70; **slabberen**: het type *slabberen* in: K 193a; *slabbərn*, K 291; *slabbəra*, K 244, 276, 287, 291, O 255, P 83; *slàbbəra*, K 250; *slàbbəra*, K 274; *slèbbərn*, K 237; **slobberen**: het type *slobberen* in: K 237, L 148; *slobbəra*, K 151; *slòbbəra*, K 260, 276b, 307, P 25; *slòbbərn*, K 241; *slóbrən*, K 241; **sloeberen**: *slòèbbəra*, K 212, 249, 314, O 288, P 145; *slüübbəra*, P 89; **sabberen**: *sabbəra*, K 274; *zòbbərn*, O 177; **meesabberen**: *mizòbbəra*, I 275; **leppen**: het type *leppen* in: L 144; *leppən*, L 185; *leppə*, L 153, 184; *léppən*, L 184; *léppə*, K 206, 307, 329, L 159, O 173, P 7, 69b; *lebbən*,

L 147; *léppe*, zelfstandig drinken van een big (Huissseling) Elemans 207; **lebbere**: het type *lebbere* in: L 263, 285; *lébbərə*, K 237, 358; *lubbərə*, K 287; *löbbərə*, L 145; **slurpen**: het type *slurpen* in: K 174; *slurrərə*, K 349, P 22; *slörrərə*, P 25; **slokken**: *slöëkkə*, P 18; *sleuʔən*, K 310; *sleuʔn*, K 310; **schokken**: *sjöëkkə*, K 266; **likken**: *lékkə*, K 339, P 29; **tutteren**: het type *tutteren* in: L 200; *tuttərə*, K 312; *teutərə*, K 191; **[flëkkə]**: *flëkkə*, P 131; **flessen**: *flessə*, K 188a; **spenen**: *spééna*, P 16; het volgende type duidt aan, dat de boer de biggen apart voedsel geeft: **bijvoeren**: het type *bijvoeren* in: K 174; **weteren**: *wittərə*, L 181; **aan de bak komen**: *aon də bak kōmmə*, K 174; **zuigen**: *zëugə*, P 86; *zöegn*, K 310; **gespeend zijn**: biggen die zelf drinken, noemt men biggen — *dō chəspééjnə zén*, O 286a; **gespeend worden**: *gəspént wèrrən*, O 68a; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **memvrij**: *mémvraj*, K 357.

ZOGEN, GEZEGD VAN DE ZEUG

Säugen (von der Sau) — suckling, nursing, to give suck — *allaiter*, en *parlant de la truie* (N 76, 28; N 19, 21a)

zogen: het type *zogen* in: K 215, L 243, O 72,

274a; *zoogə*, K 274; *zoogən*, P 107; *zöogə*, K 339; *zöwGə*, O 256; *zöegə*, K 329; **(ze) laten zuigen**: het type *laten zuigen* in: O 69; *laatən zëugə*, K 242; *laotə zuigə*, K 218a; *làatə zöəgən*, O 70; *lawtən zoojgən*, O 69a; *loetən zuigən*, O 244; *lötə zojgən*, O 160a; *lèutə zöəgə*, P 25; *lòʔə zëugə*, K 314; *löttə zödjə*, P 94; *laotə zoowəgə*, K 268; de *zeug* — *lät zə zuigən*, K 200; *laot zə zuigə*, K 186; *lot zə zëugə*, K 168; **laten drinken**: het type *laten drinken* in: L 280; *laatən drinkə*, K 220; *lötən drinkə*, L 183; *laotən drinkə*, K 216; *lootə drinkə*, L 148; **zog geven**: *zoch gijvə*, O 286; **zog afgeven**: *zöch əfchëéjəvə*, P 41a; **zog aflaten**: *zöch əflödətə*, P 41a; **zog laten komen**: *[s]öch laatə kōmmən*, O 73; **zijn zog loslaten**: *zan zöch lösláatə*, K 174; **zog laten vallen**: *zoch laotə vallen*, K 153; **zog stoten**: *zoch stootə*, L 262; **het zok neerlaten**: *ət sòk nirlödətə*, L 207; **romen neerlaten**: *rommə neerlaatən*, L 180; *römmə nirlödətə*, L 207; **voederen**: *vöējərə*, L 257.

DE BIGGEN „ROEPEN” VOOR HET ZOGEN, GEZEGD VAN DE ZEUG (zie kaart)

Die Ferkel „rufen” vor dem Säugen (von der Sau) — calling the piglets to give suck, said of

the sow — „appeler” les gorets pour la tétée, en parlant de la truie
(N 76, 27)

knorren: het type *knorren* in: K 137, 196, P 107; *knorrā*, K 146, 147, 174, 268, 355, L 160, 181, 184; *knōrrā*, K 152, 174, 188, L 207, L 224; *knorrān*, O 69a; *knōrrā*, K 237, P 169a; *knōrrāñ*, K 241; *knōrrā*, K 210; *knurrā*, K 288, P 25; *kneurān*, O 67; *knurn*, O 160a; de zeug — *kneurt*, K 300a; **roepen:** het type *roepen* in: K 281, O 72; *roepā*, K 135, 188a, 191, L 243, 262, 280; *rōēppā*, K 242, 314, L 244; *roewpā*, L 244; *rōēwpā*, L 257; *rūūpā*, K 218a, 220; **haar kurren roepen:** *ojar kurrās roowpā*, P 149; **lokken:** het type *lokken* in: K 339, O 70; *lokkā*, K 329; *lokkān*, O 69a; **krochen:** het type *krochen* in: O 153; *kroggān*, K 217; *krōchā*, P 169a; **knochen:** *knōchā*, L 183; *knoggān*, K 200; **al knochen:** de zeug — *knocht al*, L 243; **knoffen:** het type *knoffen* in: L 147; *knoffā*, K 168, L 180; *knōffā*, L 178; **knoefelen:** *knoefālā*, L 160; **schreeuwen:** het type *schreeuwen* in: K 176; *schrievā*, P 93; **rochelen:** *rechālān*, O 274a; *reuchālā*, P 41a; **kweken:** *kwēekā*, K 153; **jengelen:** *jéngālā*, L 91b; **joeken:** het type *joeken* in: K 215; **roffen:** *rōēffān*, O 69a; het volgende type slaat meer op de biggen dan op de zeug; **tekeergaan:** de biggen — het type *gaan tekeer* in: K 176; **laten drinken:** *lootā drinkā*, L 148; **gaan zogstaan:** de zeug — *gi zochstaon*, L 261.

BEDANKEN, GEZEGD VAN BIGGEN

Danken, eine dankende Gebärde der Ferkel nach dem Säugen — to return thanks for the nursing, said of the piglets — remercier (les porcelets touchent le groin de la mère après l'allaitement comme pour la remercier)
(N 76, 29)

[Het „gebaar” dat kleine biggen vaak maken en dat daarin bestaat, dat ze meestal vlak na het voederen naar de neus van het moederdier gaan en daar hun neus tegen aanduwen.]

bedanken: het type *bedanken* in: K 135, 146, 147, 186, 196, 217, L 159, 180, 244, 280, P 77; *bādankā*, L 243; *bādāngkā*, L 207, 261; *bādānkā*, L 91b; *bādānkā*, K 242; *bādānkā*, L 156; *bādāānkā*, K 153, 220; *bādāāngkā*, K 174; *bādāānkā*, K 188; **snuffelen:** het type *snuffelen* in: K 137, O 67; *snuffālā*, K 355, P 169a; **praten:** *praotā*, K 174; **kroelen:** *kroelā*, K 153; **dubben:** *dubbā*, L 183; **schooien om meer:** *schōjā um mēēr*, L 184; **bijeen kooien:** *bāāien kōān*, O 70; **het vertellen gaan:** de biggen — *gōn éēt fōrtéllā*, P 149; **er eens tegen gaan rai-sonneren:** de biggen — *gēndār iēs téégā rīēzzā-néérā*, K 237.

ELKAAR IN DE STAART BIJTEN, GEZEGD VAN BIGGEN

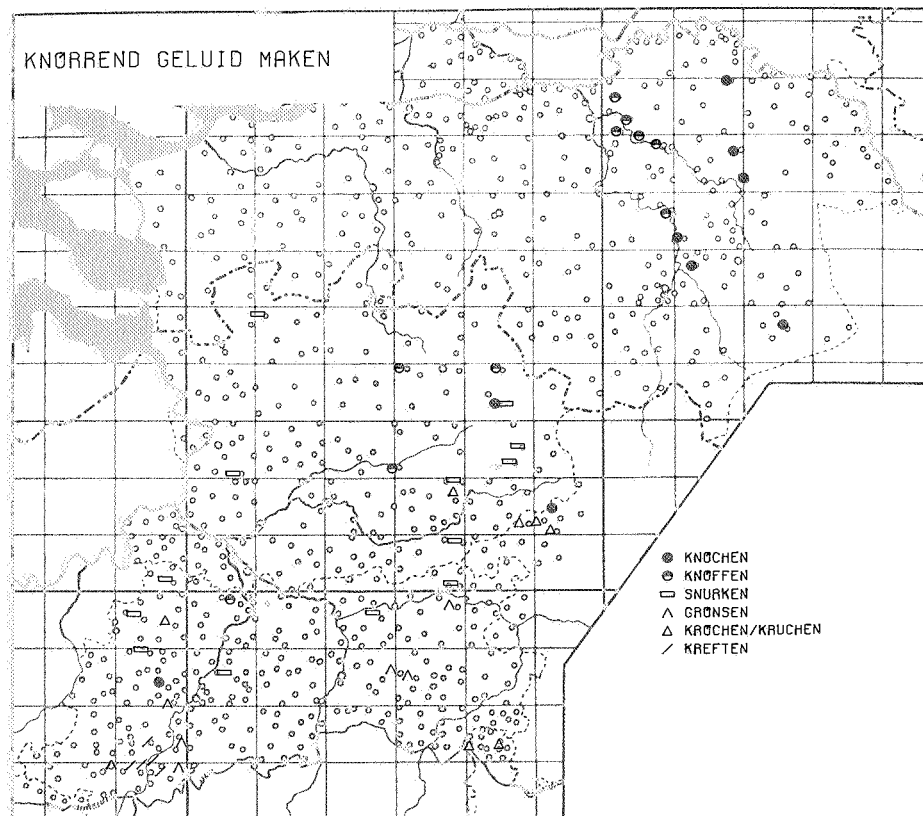
Einander in den Schwanz beissen (von Ferkeln) — to bite each other's tail, said of the piglets — se mordre la queue
(N 76, 30)

staartbijten: het type *staartbijten* in: K 176, L 280; *startbijten*, K 147, L 180, 181, 200a; *stārtbijtān*, L 244; *startbijtā*, L 100; *startbeeta*, L 160; *startbéētā*, K 216, L 257; *startbēētā*, K 215, L 147; *stārtbēētā*, K 242; *stārtbéētā*, K 218a; *startbéētān*, K 217; *stardbēētā*, L 261; *stārtbéētā*, K 220; *startbéjtā*, L 183; *startbiētā*, L 184; *stārdbiētā*, L 156; *startbajtān*, L 244; *stārtbēētā*, P 169a; *stērtbéētā*, K 168; *stērtbaajtā*, K 237; *stērtbijtā*, K 152, 153, 188, 210; *stijrtbijtān*, K 204; *stētbēētā*, P 41a; *stetbijjtān*, P 107; *stetbijtān*, K 355; *stēédbéē?ā*, K 314; *stajātbēētā*, P 93; *stjētbajtāñ*, K 241; *stijjtbaatā*, K 339; *stijjtbijtān*, O 67; *stjēēt-bāāātān*, O 70; *stjētbajtāñ*, K 241; *stjēitbaatān*, K 300a; *stjēētbaajtn*, O 69a; *stjēētbaatā*, O 256; *sjēētboātā*, K 320; *sjēētbéētān*, O 244, 286; *sjēētbaatā*, K 329; *sjēētbaajtn*, O 160a; *sjēētbaotā*, K 330; *sjijit baatā*, K 268; **staartbijten:** *startbēētā*, L 178; *startabaetā*, L 91b; *startebijtā*, L 243; *stārtābjājtā*, L 244; *stērtābi-jtā*, K 188a; *stārtābjājtā*, L 224; **spelen:** *spēēlā*, K 288; de volgende types zijn zelfstandige naamwoorden: **staartbijter:** *staartbejtār*, L 243; *stijrtbijtār*, K 196; *stijrtbēētār*, K 196; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *staartbijters* in: K 135, 137, P 77; *startbéjtārs*, L 207; *startbeetārs*, K 186; *stārtbeetārs*, K 200; *steejātbēētārs*, P 149; **staartbijter:** de volgende opgaven zijn meervoud: *stērtābiētārs*, L 159; *tjēttānbijtārs*, K 191.

KNORREND GELUID MAKEN (zie kaart)

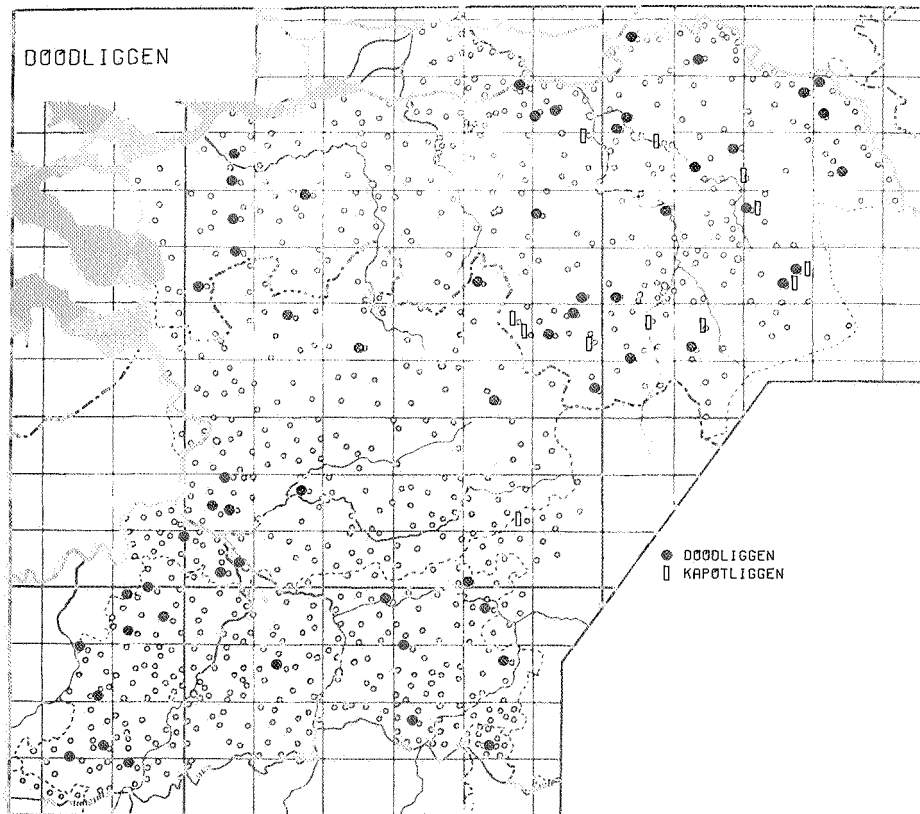
grunzen — to grunt — grogner
(N 19, 23; Go 1b; Ceusters)

knorren: het type *knorren* in: I 57a, K 137, 173b, 174a, 333, L 285, O 68a, P 77; *knorrān*, K 237; *knōrrān*, K 358, O 63a; *knorrā*, I 57, 57a, K 102, 124a, 125a, 133a, 141, 145a, 146, 148, 151, 152, 157, 163, 164, 165, 174, 178*, 179a, 205, L 145, 150, 153, 160, 180, 184, 187, 241, 243, 263, 264, 279, P 47, 48, 76, 112; *knōrrā*, K 174, 183c, 205, 212, 235, 240, 251, 266, 274, 276, 276b, 281a, 287, 307, 309, 316, 318, 330, 339, 353, 357, 358, L 159, 257, O 177, 255, 288, P 17, 27, 36, 41, 48, 69b, 99, 104, 126, 136a, 139, 145, 149, 166; *knōrrā*, K 237, 350, 358, L 185, P 44, 46; *knorn*, O 69a; *knōrn*, O 250; *knōrn*, K 310, 352, P 1; *knurrā*, I 271, 275, K 204, 204c, 210, 235, 237, 243, 244, 245, 248, 249, 250, 254, 260, 281, 291, 292, 295, 304, 320, 324, 329, 330, 332, 346, 349, 354, O 290, P 7, 16, 18, 22, 25, 27,

33, 35, 66, 70, 83, 84, 88, 89, 94, 125, 133, 198; *knörra*, K 174, 188a, 206, 225, 244, 296, 309, 324, 330, 336, 349a, P 25, 60, 72, 127; *kneuræn*, O 70, P 77; *kneuræ*, K 250, P 23, 88; *knëüræ*, P 26; *knërra*, P 29, 86, 88, 89; *knëwra*, P 133; *knoora*, P 86; *knödora*, K 191, O 286, P 4, 152; *knörraka*, P 45; *knöërra*, K 208, L 184, *knarræn*, L 201; *knoorzæ*, L 180b, 200; *knoorzæn*, L 147; het varken – *knort*, K 150; *knörræ*, knorren, Mischgofsky L 95; *knörre*, behaaglijkheidsgeluiden maken (v/e varken), (Huisseling) Elemans; *knörzen*, het varken knörst, hs Renders L 226; *knochen*: *knochæ*, L 150; *knóchæ*, L 183, 235; *knòchæ*, L 181, 203b, O 173; *knòchæn*, K 241, L 263b; *knuggæ*, K 316; *knuchen*, knorren als de verkens. (Kemp.) Corn. Vervl.; *knöchæ(n)*, zw.w.intr.knochen, knorren, (van een varken) De Bont; *knoffen*: het type *knoffen* in: L 147, 148; *knoffæ*, L 144, 178, 200a; *knóffæ*, L 177c; *knöffæ*, P 5; *knuffæ*, K 235; *knöëffæ*, K 238, 240; *knüüffæ*, K 274; *knuffen*, het knorren der zwijnen, Corn. Vervl. A.; *nuffen*: *nuvvæn*, O 69; *nëüfæ*, O 255; *snurken*: *snurkæn*, O 69, 163; *snurrakæ*, I 275, K 276, 351; *snurkæ*, K 204c, 251; *snëürakæ*, K 276a, 346; *snörrakæ*, K 307; *snörkæ*, P 66;

snurra?æn, K 241; *snërrakæ*, P 29; *snorken*, in toepassing op geluiden van dieren. Het knorren van een varken enz. Goossenaerts; **blaffen**: *blaffæ*, L 181, 241; **bassen**: *bassæ*, K 311; **schreeuwen**: *sgreewæ*, K 174; *sgrievæ*, O 174a; **praten**: *praotæ*, L 241; **rochelen**: *ròchælæ*, P 104; *ruchælæ*, P 4, 128; *ruchelen*, zacht knorren, (van zeugen bij het zogen hunner jongen), Corn.; **gronsen**: *grönzæ*, O 285, P 125, 199; *grönznæ*, O 178; *gròdza*, P 35a; *gròwzæ*, P 94, 95; *gruzzæ*, P 94; **grollen**: *gròllæn*, O 63a; *gròlnæ*, O 63a; **kneuteren**: *knòjtæræ*, P 131; **hoezen**: *hoewzæ*, L 241; **krochen**: het type *krochen* in: O 70; *krochæn*, K 315; *króchæ*, K 307; *kröëchæ*, K 314; *kröëggæ*, K 318; **kruchen**: *kruggæ*, K 314; *kröggæ*, P 167; *kreuchæ*, P 169; *kruchen*, (króche) knorren der verkens, Tuerlinckx; **wieken**: *wiejkæ*, L 263; *wieke*, knorren van een varken, Mierlo, W.; **roffen**: *reufæ*, K 243; **kuchen**: het type *kuchen* in: K 312; **kruchten**: *kruuchtæ*, P 171; **kreften**: *kréftæ*, O 255, 286, 287, 288, 289; **kurren**: *keurræn*, O 70; **toeken**: *ïdëkkæ*, K 348; **kressen**: *krissæ*, K 350; **roepen**: *röëppæ*, K 287; *röëwpæ*, L 257; **slokken**: *slòkkæ*, K 324; **opspannen**: *opspannæ*, K 193a; *lawaii maken*: *lòwéét mòókæ*, O 286a; *lawijt maokæ*, K 193a;

de volgende typen duiden op een kwaadaardig geluid maken van de zeug: **blaffen**: *blaffe*, v.e. zeug: kwaadaardig geluid geven tegen de biggen die ze wil bijten en naar ieder die in het hok komt, Elemans; **keumelijk zijn**: de zeug — *is kummalak*, L 183; de volgende typen zijn geen werkwoorden: **geknuf**: *geknuf*, geknor van zwijnen, Corn. Vervl. A: **kor, kor, kor**: *kor, kor, kor*, K 287; **nuf-nuf**: *nuf-nuf*, O 165; *nufnuf*, P 137.

DOODLIGGEN (zie kaart)

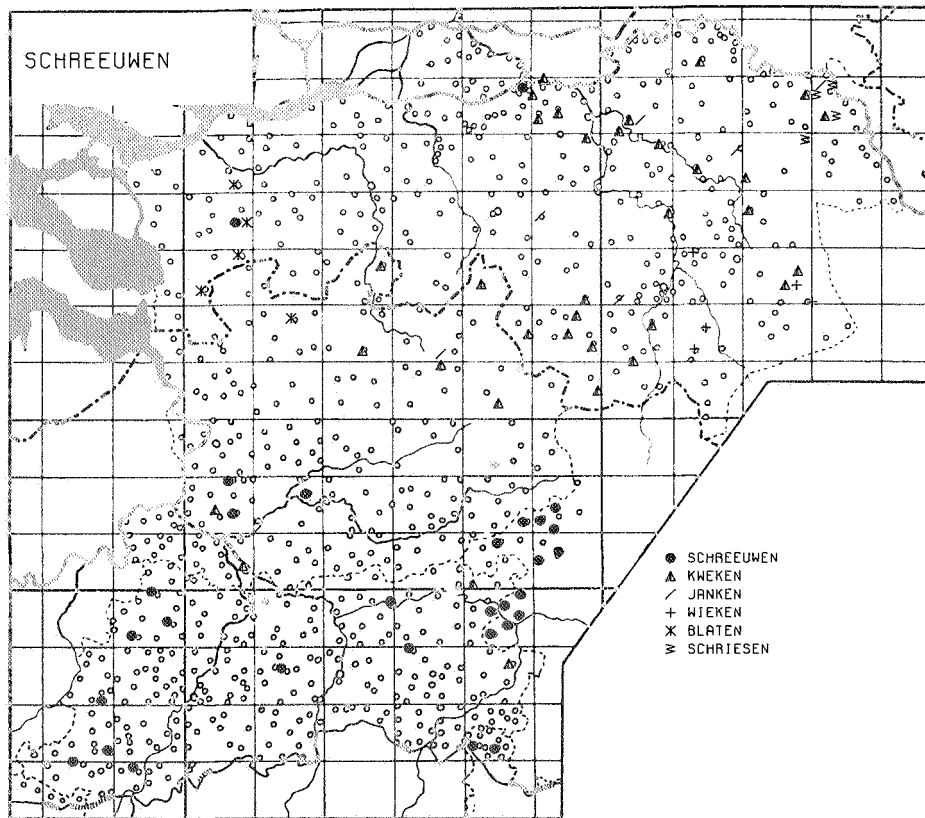
Die Ferkel unter sich ersticken, zerdrücken (von der Sau) — to overlie the piglets, said of the sow — écraser les porcelets, en parlant de la truie

(N 76, 31)

[Het doden van de biggen door de zeug, doordat ze erop gaat liggen.]

doodliggen: het type *doodliggen* in: K 135, 176, 186, 196, 200, 217, 320, 355, L 147, 148, 159, 180, 181, 200a, 243, 280, P 77; *dootliggə*, K 147, 174, 218, L 91b, 156, 224, 262; *dôôtliggə*, L 160; *dôôtliggə*, K 146, 242, 288, L 186; *dwootliggə*, K 153, 188a; *doojtliggən*, O 67; *dôliggən*,

L 244; *dôliggə*, L 244; *doetliggən*, K 281; *dôetliggə*, P 169a; *dôetliggən*, O 72; *dôetliggə*, K 330; *dôetliggən*, K 204, O 153; *dôetliggə*, K 210, 289, 329, L 100; *dôetliggə*, K 292; *dôewatliggəñ*, K 241; *dôetliëggəñ*, O 70; *dôetliëggə*, P 25; *dôewatliëgə*, P 41a; *dôejtliggən*, O 69a; *dôetlaajə*, P 93; *duutliggən*, O 274a; *dūūtliggən*, O 244; *dēutliggən*, O 160a; de big wordt — *doodgelegen*, P 107; *doewatchələegə*, L 207; *dootgələegə*, L 91b; *doewatchələajgə*, P 149; *duutgəlijgə*, O 286; *dôt.tligə(n)*, st. w.w. tr. doodliggen, door te (gaan) liggen doden. *De zog zal ze (de bieggən) deudliggə*. De Bont; **doodleggen**: *dootlèegə*, K 152; *dôôt-lèegə*, K 188; **kapotliggen**: *kapotliggə*, K 168, 215, 314; *kapòtliggə*, K 216; *kapotliggə*, L 178, 243; *kapòtliggə*, K 220, L 183, 257; *kopotliggə*, L 244; de big wordt — *kapòtgəleegə*, L 207; **kapotleggen**: *kapòtlèggə*, L 261; **doodtrappen**: *dwoottrappə*, K 153; **doodpletteren**: het type *doodpletteren* in: K 339; **pletteren**: het type *pletteren* in: K 300a; **verpletteren**: *vərplettern*, O 69a; **erop gaan liggen**: de zeug — *gaot ər ôep liggə*, K 300a; **versmachten**: het type *versmachten* in: P 92; **platliggen**: *platliggə*, K 268; **verongelukt zijn**: de biggen — *sá vəróngəlūükt*,

K 237; de volgende typen duiden een zeug aan die haar jongen doodligt: **kwade zeug**: *kwaaj zeug*, K 137; **lui fabriek**: *lui fəbriek*, K 174.

DRIFTIG NALOPEN VAN DE ZEUG DOOR DE BIGGEN

Der Sau flinkfüssig nachlaufen (von den Ferkeln) — gamboling excitedly after the sow — harceler de la truie par les goret
nasporren: *noəsporrə*, driftig nalooopen, Tuerlinckx.

SCHREEUWEN (zie kaart)

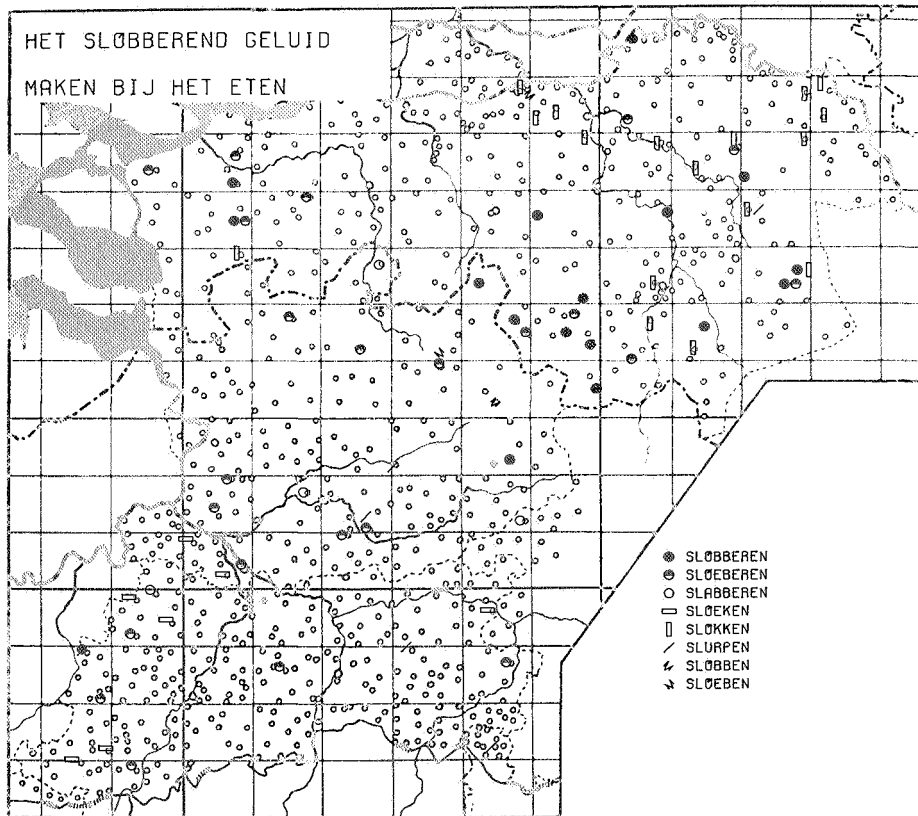
Schreien — to squeal — crier
 (N 76, 33; Go Ib; Van Gerwen; N 19, 24, K 292)

[Het schreeuwen van een varken ten teken van honger.]

schreeuwen: het type *schreeuwen* in: K 135, P 77; *schreewa*, K 289; *schréewa*, K 174; *schriewən*, O 72; *schriejwən*, K 281; *schriēwa*, K 353; *schriēvan*, K 314, 315, 316, 318, 357, 358, O 244, P 44, 45, 46, 47, 48; *schrievə*, P 169a; *schriēvən*, O 70; *schriēvə*, K 292; *schrievə*, P 25,

93; *schriējəvə*, P 41a; *schrééjvən*, O 67; *schriūvə*, P 167; *skrievən*, O 274a; *skrieva*, O 286; *skriēvən*, O 160a; **janken**: het type *janken* in: L 147, 181; *janka*, K 186, L 91b, 159; *jānkə*, L 224; *jànkə*, K 237; *janke*, v.e. varken: geluid geven tegen de voertijd, als teken van honger (Huisseling), Elemans 206; *jangkə*, luide schreeuwen (v. varkens), Mischgofsky L 95; **snurken**: *snurkə*, K 314; **huilen**: *hōelə*, K 329; *ōelə*, K 329; **roepen**: *ruppən*, O 153; **kelen**: *kèèlə*, K 274, 289; *kéèlə*, K 276; **kweken**: *kweeka*, K 135, L 148; *kwéeka*, K 216, 218a, 220, 237, L 156, 200a, 207; *kwèèkə*, K 146, 147, 168, 191, 200, 210, 217, 242, 288, 330, L 100, 160, 180, 243, 244, 257, 280; *kwèkkə*, K 137, 196, L 178; *kwéé?əñ*, K 241; *kwijkən*, L 147; *kwijka*, P 107; *kwajkə*, K 355; *kwi-jkə*, L 183; **schriesen**: *schriesə*, L 160; *schriëssə*, L 156, 184; *srīëssə*, L 159; [**schriëta**]: *schriëta*, K 152; **wieken**: het type *wieken* in: L 243; *wīèkə*, L 262; *wīèkə*, L 261; *wièkən*, L 263a; het varken — *wiekt*, L 234a; **kressen**: het type *kressen* in: K 300a; *krëssə*, O 256; *krissə*, K 300a; *kressə*, K 268; **keffen**: *kéffən*, O 70; **blaten**: *blaotə*, K 174; *blèètə*, K 153, 188, 188a; *blijtən*, K 204; **opspelen**: *òpspeujlə*, K 216; **bidden**:

bidda, K 215; **zich al laten horen**: de varkens — *loun euln al oējrn*, O 69a; **tekeergaan**: het type *tekeergaan* in: K 176.

SLOBBEREND GELUID MAKEN BIJ HET ETEN (zie kaart)

Schlabbern — to eat noisily — goinfrer (N 76, 34)

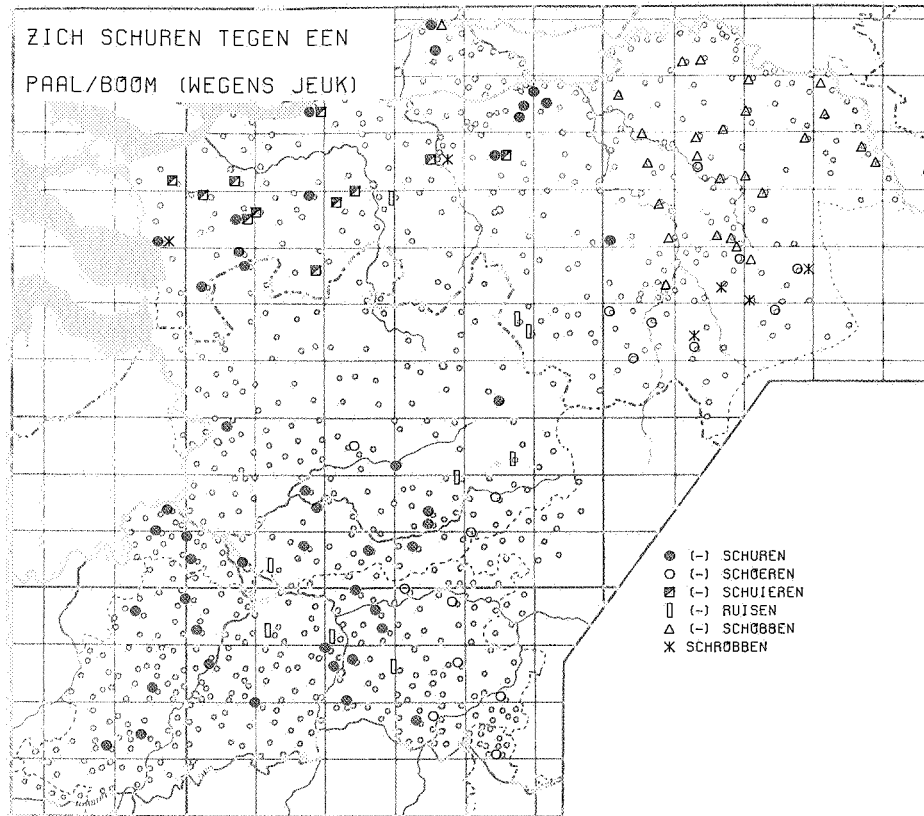
slobberen: het type *slobberen* in: K 196, 200, L 200a, 243, O 153; *slobbərə*, K 153, 174, 186, 215, 276; *slōbbərə*, K 218a, 220, L 91b, 183, 244; *slōbbərə*, K 242, L 261; **sloeberen**: het type *sloeberen* in: I 57b, K 176, 204, 217, 281, L 147, 181, 280, O 72, P 77, 107; *sloebbərən*, K 339; *slōēbbərən*, O 160a; *sloebərə*, K 174, 210, 268, L 243, O 286; *slōēbbərə*, K 152, 216, 237, 288, 300a, 330; *sloeberen*, w., o. — Hetzelfde als Slobberen in de Wrdb., al slorpente eten. Corn. Vervl.; **slabberen**: het type *slabberen* in: K 191, O 67; *slabbərə*, K 292; *slābbərə*, K 314; **slobben**: *slōbbəñ*, K 241; het varken — het type *slobt* in: K 137; **sloeben**: *slōēbbə*, K 237; **slokken**: het type *slokken* in: K 135, L 181, 244; *slokkə*, K 146, 147, 168, L 178, 180; *slōkkə*, L 160, 184, 207, 227, 257; *slōkkə*, K 188, L 156,

159, 262; **sloeken**: het type *sloeken* in: O 244; *sloekən*, O 69a, 70, 274a; *slōēkkə*, K 320, 329; *slōēkə*, P 41a; **sloekeren**: *slōēkkərə*, P 25; **slurpen**: *sleurpən*, K 300a; *slurpə*, P 93, 169a; *slurrəpə*, P 169a; *slōrrəpə*, L 207; *slerrəpə*, K 274; **slorpen**: *slorpə*, K 289; **smakken**: *smakkə*, O 256; **zuigen**: *zōəgən*, O 70; **zuipen**: *zoəjpən*, O 69a; **snatsen**: *snatsə*, K 355; **smatsen**: *smatsə*, P 149; **nassen**: *nassen*, Het eten v. graan of brood door de verkens, Tuerlinckx.

ZICH SCHUREN TEGEN EEN PAAL OF BOOM (VANWEGE DE JEUK) (zie kaart)

Sich scheuern (wegen des Juckens) — to graze against a post or tree (because of itchiness) — se frofrotter (a cause des démangeaisons) (N M, 7)

schuren: het type *schuren* in: K 136a, 143, 145a, 174, 188a, 333; *schūūrən*, K 241; *schūūrə*, K 243, 292; *skūūrə*, L 199; *schuurən*, I 79; *schuurə*, K 100a; *schūūrə*, K 274; *schūūrən*, K 310; *schūūrən*, K 176; *schūūrə*, K 189; *schierən*, K 320; *schīērə*, K 342; *sjīērə*, P 88; het varken — *schūūrt*, I 221a; *sjut*, P 137a; *schīēt*, P 32; **zich schuren**: het type *zich schuren*

in: K 137; [zich] schūūrə, P 1; [zich] schuurə, K 164; **zijn eigen schuren:** zən ēēgə schūūrə, K 295; zən ijgə schuurən, K 124a, 188, 188a; zən ēēgə schuurə, K 102*; het varken — schiēt zən dāgə, P 84; **hem schuren:** əm schūūrən, O 69; əm schūūrə, I 268, K 322, 330, P 4, 23; ūm schūūrə, P 127; əm skūūrən, O 244; əm schūūrə, O 177; əm skūrre, O 250; əm scheurə, P 60a, 149; [hem] schiērə, P 29; het varken — schūūrt əm, K 348; schiēt əm, P 86; schiēt hóm, P 86; **zichzelf schuren:** zə zulləvə schūūrə, K 309; **schoeren:** het type schoeren in: L 257; schōērə, P 35a; schōērən, K 268; schoersən, L 180; schoewərə, L 244; schówrə, P 98, 112; **zich schoeren:** [zich] schōērə, K 312; [zich] skoerən, L 237; het varken — schōēt sīēch, P 171; **zijn eigen schoeren:** het type zijn eigen schoeren in: L 262; zən ijgə schōērən, L 262; zən ijgə schōērə, L 280; zən aajə schōērə, K 352; zən ijgə schoerən, L 255a, P 33; zən ijgə schoewrə, L 263; **schuieren:** het type schuieren in: I 57, K 174, 175a*, 178, 190a; schuiərə, K 174, 178*; schui-jərə, K 153; schōjərə, K 163; **zich schuieren:** [zich] schuiərə, K 164; **zijn eigen schuieren:** zən ēēgə schui-jərə, K 124a; zən ēēgə schēūrə, K 173a; **hem schuieren:** het

varken — schojt əm, P 145; **ruisen:** ruisə, K 179a; rūusən, K 215; russən, K 215; russə, K 276, 307; rössə, P 18a, 29a; rössən, K 237; **zijn eigen ruisen:** zən aajgə rössə, K 216; **hem ruisen:** heum russə, K 334; het varken — rust əm, P 94; **schobben:** het type schobben in: L 180, 180b, 200, 202, 203, 205, 206, 228; schóbbə, L 157, 159; schóbbə, L 160; schobbən, L 189; schobbə, K 100a, L 100, 144, 177c, 200; skobbə, L 182; **zich schobben:** het type zich schobben in: L 152; [zich] schobn, L 187; [zich] skobbən, L 99; [zich] skobbə, L 237; **zijn eigen schobben:** zən ēēgə schóbbə, L 159; zien ēēgə schóbbə, L 184; zən ejgə schobbə, L 153; zien ēēgə schobbə, L 160; zən ēēgə skobbən, L 179; zən ēēgə skóbbə, L 183; zun ejgn skobn, L 207a; **schrobben:** het type schrobben in: I 79, K 163; schrobba, I 79, L 241, 244; skrobban, L 242; schrōēbən, O 68a; **zijn eigen schrobben:** het type zijn eigen schrobben in: L 262; **schobbelen:** het type schobbelen in: K 167, 169; schobbə, K 146; skobbelen, K 187; **schrobelen:** schrobbalən, K 145; skrobbalən, K 187; **schobberen:** het type schobberen in: K 135; **schommelen:** schōēmmə, K 350; schummə, K 342; schūummə, K 250; **schonken:** het type

schonken in: K 136a, 143; **zijn eigen scheuken:** *zun éjgə scheuka*, K 133a; **schabben:** *schàbbə*, L 148; *skàbbə*, L 148; **roefelen:** *röëffələ*, P 22; **staan te jeuken:** het varken – het type *staat te jeuken* in: K 145a; **hoken:** *hüükə*, K 266; de volgende types geven de oorzaak van het zich schuren aan: **hooksel hebben:** het varken heeft – *huksəl*, K 351; *üüksəl*, O 69; **jeuk hebben:** het varken heeft – *jeuk*, K 137; **luizen hebben:** het varken heeft – het type *luizen* in: I 57a; **schurft hebben:** het varken heeft – *schuift*, K 150.

WROETEN

Wühlen – to snout – fouiller

(Go 1b, Ceusters; N 19, 25 L 203b)

wroeten: *vrüütə*, K 314, 315, 316, 318, 353, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *vrüütə*, K 358; *vrüüjtə*, K 357; *vrüüjtə*, P 44, 45; *fruujtə*, L 203b; *vrüütə*, O 178, 250; *wroeten*, van varkens, Goossenaerts; *wroeten*, vrüten, Zeeland, Brabantius 233; *vrüjten*, früjten, *wroeten* van een varken, hs Renders L 226; *vrüjten*, *wroeten* van varkens, hs Renders L 226; *früüjtə(n)*, zw. ww. intr. fruten, *wroeten*, De Bont; *vrüü.te*, *wroeten* (Huisseling), Elemans; *vrüü.te*, ww. (vritə, gəvrit), *wroeten*, Goemans; **wroetelen:** *vrüüjtələ*, P 46, 47, 48; *vrüwtələ*, P 167; **remmelen:** *remmelen*, van varkens, woelen, moken, tobben, Goossenaerts; **moken:** *mookən*, *wroeten* (N.-W. der K.), Corn. Vervl. A.; de volgende types geven een bepaalde vorm van *wroeten* aan: **onderwroeten:** *onderwruten*, (uitspr. ondervruten), *onderwroeten*, Corn.; **loswroeten:** *loswruten*, *loswroeten*, Corn.; **opwroeten:** *opwruten*, al *wroetende* oplichten, Corn. Vervl.; **omwroeten:** *omwroeten*, met varken of mol als subject, Goossenaerts; *omwruten*, *omwroeten*, Corn. Vervl. A.; **uitwroeten:** *uitwruten*, *uitwroeten*, Corn. Vervl.; *uitwroeten*, van varkens en een of andere vrucht als objekt. Ze door *wroeten* uit de grond halen, Goossenaerts; **overwroeten:** *overwruten*, over de gansche oppervlakte *wroeten*, Corn. Vervl.; **overwroetelen:** *overwroetelen*, overal *wroetelen*, Tuerlinckx; **toewroetelen:** *toewroetelen*, *toevrutele*, al *wroetende* vullen, Tuerlinckx; **rondwroetelen:** *rondvruten*, herhaaldelijk her- en derwaarts *wroeten*, Tuerlinckx; **kapotwroeten:** *kapotwroeten*, met planten, hof, bak, wei als objekt. Van varkens die het vermelde al *wroetende* vernielen, Goossenaerts; het volgende type is een antwoord op de vraag naar het rondlopen en woelen: **woelen:** *wüülə*, O 178, 250; *wüüla*, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199.

DOOR DE MODDER ROLLEN

Sich im Schlamm wälzen – mud-bathing – patauger (N 76, 32)

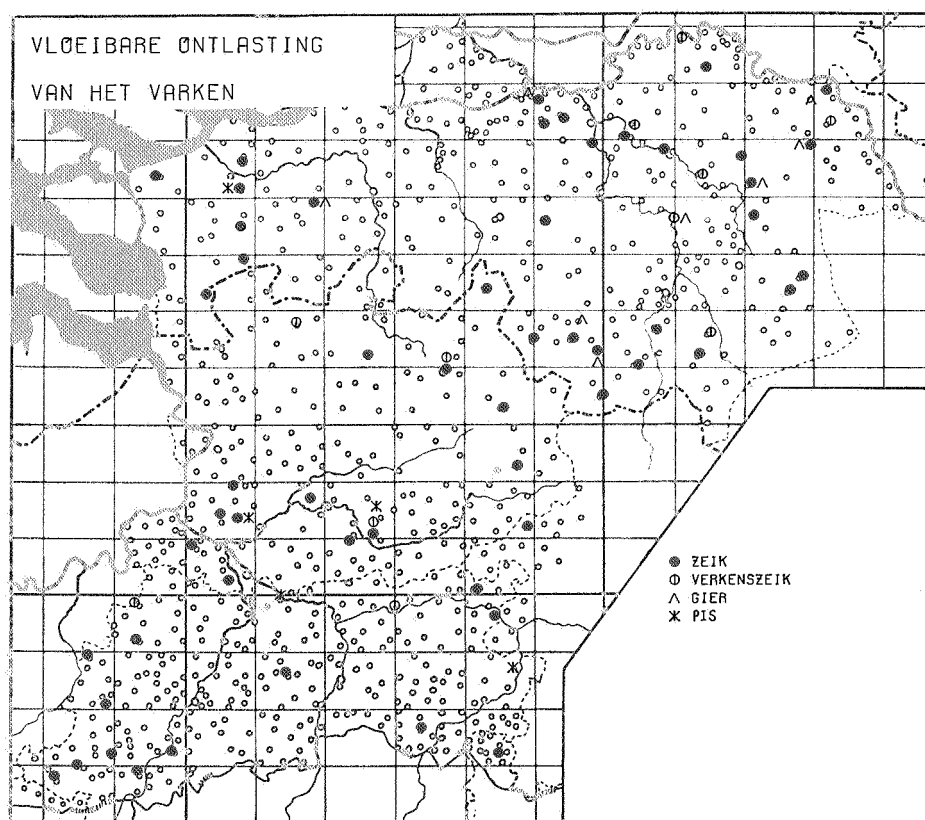
wroeten: het type *wroeten* in: K 176; *vrüütə*, K 330, L 207; *vrüütə*, K 274; *früütə*, L 180; *vrüëtə*, O 256; **in de modder wroeten:** *in de moddər vrüütə*, L 147; **in het slijk wroeten:** *in et slaak vriëtə*, K 339; **wentelen:** het type *wentelen* in: K 196, L 181, 244; *wentələ*, K 329, L 100; *wéntələ*, L 91b; *wéntələ*, K 242; **in de moor wentelen:** *in də moor wenjtələ*, O 244; **plodderen:** *plòddərən*, O 67; *plòddərə*, K 218a, P 25; **in de [mōëjtər] plodderen:** *in də mōëjtər ploddərən*, O 69a; **spollen:** *spollən*, K 137; **badderen:** *baddərə*, K 314; **badden:** het type *badden* in: O 274a; **douchen:** *doesə*, L 224; **modderen:** *moddərə*, K 153; **baggeren:** *baggərə*, L 243, 257; **rollen:** *rollə*, K 168, 288; *ròln*, O 70; **dabben:** *dàbbə*, K 274; **mooswinkelen:** *maos winkələ*, P 93; **winkelen:** het type *winkelen* in: K 355; *wiënkələ*, O 70; *wiëngkələ*, P 169a; **ruggelen:** *reugələ*, K 146, 147; **smeerlappen:** *smèrlappən*, K 200; **ploeteren:** *plootərə*, O 67; **moorploeteren:** *moorplōëtərən*, O 160a; **door de moos hollen:** *door də maos hollən*, P 107; **in de modder rommelen:** *én də mòddər ròmmələ*, K 188; **een bad nemen:** *em bāt neemən*, L 156; **een zwart bad pakken:** *ən zwet bāt pakkən*, K 300a; **erin smeren:** *erin smeerən*, O 153; **zichzelf aan het afkoelen zijn:** de varkens – *zén dər zéləvən ənt əfkōələ*, K 237; de volgende typen zijn substantiva: **modderroller:** de volgende opgave is meervoud: het type *modderrollers* in: K 191; **moosverken:** *mōòwsvèrrəkə*, P 41a; **moosvarken:** *moowsfààrəkə*, P 149; het volgende type geeft een handeling aan die plaatsvindt na het door de modder rollen van het varken: **hun eigen schoon schuren:** de varkens – *schuurə dər ijgə schoon*, K 174; **modderrakken:** het type *modderrakken* in: K 135; **draaien:** *dróóən*, O 70.

VASTE UITWERPSELEN

Exkrementen – solid droppings – excréments (N 76, 35; DC 9, 24d)

stront: het type *stront* in: I 79, K 101a, 126, 133a, 137, 146, 147, 151, 164, 176, 186, 188a, 191, 196, 200, 216a, 268, 281, 300a, 339, 355, L 91, 145, 148, 151, 156, 178, 179, 180, 184, 240, 243, 264, O 67, 274a, 286, P 77, 93, 107; *stront*, I 57b, K 149, 210, 217, 289, 292, 329, L 91b, 160, 241, 244, 262, O 70, 72; *strónt*, K 216, 241, 320, L 159, 184, 207, 224, 244, 257, O 256, P 41a, 149; *strònt*, K 152, 168, 174, 218a, 314, L 205, 206, P 169a; *stroont*, K 153; *strònt*, K 188; *stróngt*, K 237; **varkensstront:** het type *varkensstront* in: I 78, K 153, 180, L 152, 180*,

1.1.1.2.

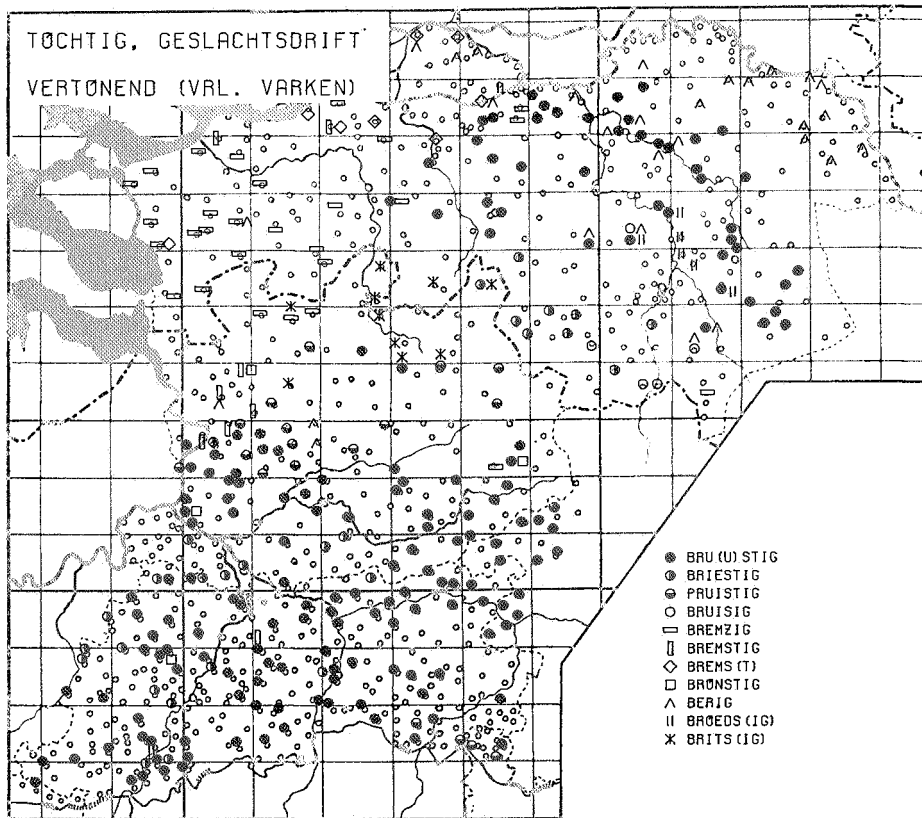
258; *varkənstront*, K 173a, L 144a; *vajrkəsstront*, L 209a; *vərkastrónt*, K 175; *varkəsstroont*, K 157; *varkəsstróont*, K 145a; *vaarkəsstróont*, K 173a; *verkensstront*: het type *verkensstront* in: K 159, 204, L 159, 185, 244; *verkənsstront*, K 100a, 158a, L 162; *vərkastront*, I 78a, K 151, 172, 182, L 149, 160, 228, O 244; *vərkastront*, L 100; *véérkastront*, K 147; *véérkastront*, K 163; *verrəkənsstront*, L 112; *verkəsstront*, K 125a, 132, 133a, 133d, 135, 141, 148, 161, 183b, 195, L 262, O 69a; *vərkastront*, K 182, 185, 190, L 95, 144a, 147, 180**, 208a, 259; *vərkastront*, L 255; *vèérkastront*, L 145a, 178a; *véérkastront*, K 330, L 200a; *verrəkənsstront*, K 107, 133a, 171, L 103, 110, 180; *vèrəkənsstront*, I 79, K 143, 149, 150, L 160, 181, 208, 263, 281, 281*; *vèrəkənsstront*, K 184; *verkəstront*, K 151, L 185, O 153; *vərkastront*, K 185, L 201; *verrəkəstront*, L 199; *vərkastront*, K 184a; *virkəstrónt*, K 300a; *véérkastrónt*, L 187; *vèrəkəstrónt*, L 183; *vərkastrónt*, L 93; *vèrkastrónt*, L 201; *vèrəkəstrónt*, L 200; *vərkastrónt*, I 79; *vərkastrónt*, O 160a; *vèərkastrónt*, L 263a; *véérkastrónt*, L 156; *verkastróont*, L 161; *vərkastróont*, L 285;

vèrəkəstrónt, K 237; *vèrəkəstrónt*, uitwerpselen van het varken, hs Schrevens P 86; **vaste stront**: *vaastə stront*, L 147; **goede harde stront**: *gòèjan hárda strónt*, L 261; **verkensdrek**: *vèrkənsdrek*, K 168; **keutel**: het type *keutel* in: O 69a; *keutel*, K 174; **verkenskeutels**: *vèrəkənskeutels*, L 276; **kak**: *kak*, K 289; **drollen**: het type *drollen* in: K 124a; **uitwerpsel**: het type *uitwerpsel* in: K 135; **mest**: het type *mest* in: K 215, L 283a; *mèst*, K 220, 274; *míst*, L 263a; *meest*, L 186; *méèst*, L 263a; *mèèst*, K 242; *mes*, K 288; *més*, K 237, L 280; *mèès*, K 242, L 280; *mis*, K 126, 196; *mést*, uitwerpselen van het varken, hs Schrevens P 86; **verkensmest**: *verkəsmest*, K 148; *vèrəkəsmest*, K 100; *vèrəkəsmíst*, P 25; *vèèrkəsmééast*, L 263a; *vèrəkəsmés*, K 237; *vèrəkəsmès*, L 236; **messaging**: het type *messaging* in: K 109; **messie**: *missie*, K 102.

VLOEIBARE ONTLASTING (zie kaart)

Harn – fluid discharge – urine
(N 76, 36; DC 9, 24d)

zeik: het type *zeik* in: K 176, 186, 188a, 196, 200a, 281, 300a, 339, L 280, P 77; *zijk*, I 57b, K

137, 152, 153, 168, 174, 210, L 148, 181, 262, O 275; *zij-jk*, L 159; *zijG*, K 174; *zèjk*, K 188, 320; *zajk*, K 355; *zàjk*, O 256; *zòjk*, K 216; *zèéjk*, L 183, 257; *zeejk*, L 207; *sjeejk*, O 274a; *sjèek*, K 191; *zààjk*, K 218a; *zààjk*, K 237, 314; *sààjk*, K 242; *saajk*, K 220; *zawæk*, K 241; *zaæk*, L 100; *zààæk*, P 149; *zèèk*, L 184, 243, 244, O 160a, 244, 286, P 41a; *zèèk*, K 146, 147, 276, 329, L 178, 244; *zaak*, K 268, 289, 292; *zàák*, K 288; *zèk*, O 72, P 169a; *zèèk*, O 153; **verkenszeik**: *verkəsziyk*, L 147; *verrakəsziyk*, L 180; *veerəkəsziyk*, L 200a; *verkənszaajk*, K 204; *vèèrəkəsjààjk*, K 237; *verkəszièèk*, O 69a; *verkəszièèk*, L 95; *verrakəszièèk*, L 160; *verrakəszièèk*, L 261; *verkəszaak*, K 300a; *verrakəszaak*, P 25; *và.rkəsä.k*, vaerkeszaek, varkenszeik, mestgier uit een varkensstal, De Bont; **varkenszeik**: *varkenszeik*, vloeibare uitwerpselen van varkens, Goossenaerts; **pis**: het type *pis* in: K 300a, P 107; *pis*, K 289; *pies*, K 153; **gier**: het type *gier* in: K 135, 176, L 184, 200a; *gier*, K 217; *gèr*, L 156; *gièr*, K 220; *gèjər*, L 183; **verkensgier**: *verkəsgier*, L 147; **urine**: *uuriənə*, K 135; *uurien*, K 215; **blubber**: het type *blubber* in: L 243; **schijt**: het type *schijt* in: O 67; **platte schijt**: *plat schààt*, K

276; **afgang**: *afgank*, O 70; **dres**: *drijs*, O 67; **zoei**: het type *zoei* in: L 100; **moezik**: *mössik*, L 180; het volgende type duidt de handeling aan: **zeiken**: *zèjka*, L 91b; *zàjka*, L 224; *zajaka*, P 93; *zièka*, O 275; *zèèkən*, O 160a; van het volgende type is het onduidelijk, of het een bijvoeglijk naamw. is of een zelfstandig naamw.: **plat**: *plat*, O 70.

—2.1.6. Voortplanting

TOCHTIG, GEZEGD VAN EEN VROUWELIJK VARKEN (zie kaart)

Brünstig (von der Sau) – to be in heat, to be ruttish – une truie en chaleur (N 19, 12; DC 43, 20a; Alaers; Ceusters; Go 1b; Goossens 2, 13; Van Gerwen; N C, 4d; N 19, 28; N 3, K 299; N 3, K 247)

bruistig: het type *bruistig* in: K 137, 150, L 243, 263, 264, P 77; *bruistach*, L 263b, P 112; *bröstach*, K 140, 141, 165, 179a, 182, 183, 183c, 184, 281a, 287, 292, 296, 299, 336, 346, 349a, O 173, P 17, 26, 29, 44, 70, 89, 127, 131; *bröstich*, K 274, 276; *bröstiech*, K 311; *bröwstach*, P 83;

1.1.1.2.

bröwstīēch, P 48; *brèustīēch*, K 309, P 99; *bröjstīēch*, O 288; *bröstich*, O 273; *bröastach*, P 69b, 89; *bröestach*, K 351; *broustach*, K 187; *brajstach*, P 35; *braestach*, P 169; *bruustach*, K 145a, 146, 171, L 145, 147, 148, 177c, 178, 178a, 180, 180b, 181, 183, 200, 200a, 201, 204, 205, 206, 236, 241, 242, 244, 261, 263, O 170; *brüüstach*, K 281, 318, 346, L 148, 152, 178, 178a, 180**, 183, 200, 261, O 250; *brüüstīēch*, K 354, O 286a; *brüüstach*, K 318; *brüüstach*, K 332; *brüüstich*, L 244; *brüüstach*, P 60; *brastach*, P 35a; *bréwstach*, P 133; *bröestach*, K 250, O 255, 285, 286, 290, P 198, 199; *broestach*, K 353, O 158, 160a, 244, 247, 274a; *bröestich*, O 286; *bæroestach*, O 274; *broostach*, P 104; *brôöstīēch*, O 255; *brôostach*, P 5; *brôöstīēch*, P 152; *bruuzich*, K 137; *brustich*, K 238; *bruistig*, het vëreke is bruistig, tijd om te doen dekken, Ba; *bruistig*, bronstig, tochtig, van eene zeug gezegd, Tuerlinckx; *bruistig*, (uitspr. *bröstag*) ook pruistig. Bronstig, tochtig, sprek. van zwijnen, Corn. Vervl.; *breustig*, paardiftig, sprek. van zwijnen, ook preustig, Corn. Vervl. A.; *bruustig*, (van een varken), Van de Biezen; *bruustig*, tochtig (van varkens gezegd), Uden, hs 1229a; *bruustig*, een varken dat naar de beer moet is —, hs Kapteijns L 177; *brüstig*, bronstig van varkens, hs Sassen; *bröstiech*, bronstig van een varken, hs Schrevens P 86; **brustig**: het type *brustig* in: K 163, 164, 187, 314, L 144, 148, 178, 180; *brustich*, K 249, 251; *brustach*, I 275, K 147, 164, 164a, 165, 210, 235, 245, 247, 248, 253, 256, 261, 283, 291, 292, 295, 305, 307, 309, 312, 314, 315, 316, 324, 348, 349, 350, 352, 353, 355, 357, 358, L 177c, 243, 265, O 69, 69a, 70, 73, 163, 165, 174a, 289, P 4, 7, 16, 18, 22, 25, 27, 29, 33, 36, 66, 72, 76, 84, 86, 88, 94, 125, 126, 128, 136a, 137, 139; *brustéich*, K 307, 313a; *brustīēch*, K 245, 250, 274, 281, 287, 304, P 88, 94, 95, 125; *breustach*, K 276a, 289, 292, 296, 357, 358, P 4, 23, 41, 44, 45, 46, 48; *breustīēch*, P 41; *bruwstich*, P 47, 48; *breuwstach*, K 346, P 145; *bruttach*, K 310; *breujstīēch*, P 41a; **brüstig**: het type *brüstig* in: K 215, 216, 217, 218a, L 279; *brüstach*, K 218b, 242, 339, L 257; *brüstach*, K 196, 197, 217, 330, P 88; *brüstach*, K 344, O 155, 162, P 60a; *brüstach*, I 275, K 320, 324, 329, 330, 338, O 63a, 68a, 153, 177, 178, 287, 288; *brüstich*, K 244; *brüstīēch*, O 177; *brüstach*, K 218a, 220; *brüstich*, L 224; *brüstach*, bnw. *brüstig*, tochtig (van een zeug gezegd), De Bont; **pruistig**: *prëuwstīēch*, P 166; *pröjstach*, K 241, 249; *prééastich*, P 167; *prüüstach*, K 266; *praastach*, P 149; *praastīēch*, P 171; *preustach*, K 237, 268; *prustach*, K 206, 229, 245, 252, 254, 257, 262; *prustīēch*, K 260; *pröstach*, K 241; *prostach*, K 238, 241; *pröjstich*, K 240; *prüstīēch*, K 237; *pruistig*, (uitspr. *pröstag*), paardiftig, sprek. van zwijnen, Corn. Vervl.; **bruisig**: *bruisach*, L

263; *brüüssach*, L 262; *bruusach*, L 262; *briesach*, K 220, L 281, 281*; *brëzzīēch*, K 278; *bærawsach*, L 201; **bremzig**: het type *bremzig* in: K 174, 188a; *brémzich*, K 205; *brémzach*, K 174, 188; *brémziech*, K 204, 204c; *bremzach*, I 57a, 78, 79, 102a, K 125, 143, 151, 152, 157, 158b, 173, 173b, 174, 174a, 177, 178*, 179a, 188, 188a, 190, 190c, 204, 205, L 285; *brémsach*, K 152; *bremsach*, I 57a, 57b, 78, K 157, 173, 178*; *brémsach*, K 276b; *brenzach*, K 136a, 143; *brémsach*, K 152; *brensich*, K 153; *bremzig*, van vrouwelijke varkens, geslachtsdrift hebbend, Goossenaerts; *bremzig*, zegt men van zeugen in de paringstijd (Schijf), Weijnen GR 12; *bremzig*, tochtig, sprekend van zwijnen (O. der Kempen), Corn. Vervl. A.; *bremzig*, 'n varken is —: verlangt naar de beer, hs Etten K 176; *bremzach*, daz ænnə gelt die nie gasneja-n-is en dörröm issie dikkəls *bremzach*, AG 253; **bremstig**: het type *bremstig* in: K 125a, 152a; *brémstach*, K 221a, 225, 243, 244, P 70; *brémstīēch*, O 255; *brumstach*, K 227; **bremmig**: *bremmach*, L 178, 178a; *brimmach*, L 285; **bremst**: *bremst*, K 125a, 127; **brems**: *brems*, I 79, K 100, 102, 124a, 133a, 162; *bremsch*, wordt gezegd van een zeug, die naar geslachtsgemeenschap met een „beer” verlangt. Langstraat, hs 1756; *brems*, *bremstig*, tochtig, vooral van wijfjesvarkens als ze niet goed gecastreerd (sic!) zijn (W. Brab.) (van bremmen = brommen, brullen), Weijnen EV 7; **berig**: het type *berig* in: K 101b, 102a, 107, 133a, 148, 174, 176, 187, L 147, 151, 178, 178a, 201, 261; *baerach*, L 112; *beerach*, K 100, L 145, 252; *béerach*, I 57b, L 158a; *bèerach*, L 160; *bierīēch*, L 148; *bierach*, K 225, 255, 258; *berrach*, L 110, 153, 159, 160, 185, 187, 201; *bérrach*, L 91b, 150, 184; *bèrrach*, L 159, 184; *bèrrach*, L 150; *bjerrach*, L 153; *bérch*, L 159; **britsig**: het type *britsig* in: K 193a, 195, 196, 204; *brīetsīēch*, K 237; *brītsīēch*, K 208, 237; *brītsich*, K 212, 235; *brīetsach*, K 228; **broed-sig**: het type *broedsig* in: L 241; *bruütsach*, L 200a, 201, 203b, 233, 235, 241; *brüütsach*, L 235; **broeds**: *broets*, K 137; *bruts*, K 133d; **brīts**: *breets*, K 191; **remstig**: *rémstach*, K 221; *runstach*, K 221a; *rüüntstach*, K 226; **brönstig**: het type *brönstig* in: K 176, O 170; *brönstach*, K 287; *brunstach*, K 221a, 287; *breunstach*, K 276; **bronzig**: het type *bronzig* in: K 137; **brons**: het type *brons* in: K 137; *bruns*, K 101b; **brullig**: *bréllach*, O 163; **dorstig**: *dustīēch*, P 125; **heet**: het type *heet* in: L 145, 149; **krols**: het type *krols* in: L 96a; **loops**: het type *loops* in: K 151, L 96a; *lops*, K 102; **lopig**: *lôepach*, I 275; *lûüppach*, P 76; *liëpach*, K 333; **ongedurig**: *on-gædüürach*, P 25; **rietsig**: *rietsach*, K 229a; **spelig**: *spüllach*, L 207; **tochtig**: het type *tochtig* in: K 153; **vrolijk**: *vroolijk*, K 183; **tekenen**: *teikent*, tijd om te dekken, Ba; **berig staan**:

berrech stòdn, bij een zeug: in de fysieke gesteltenis verkeren om gedekt te worden (huis-seling), Elemans; **de buien hebben**: de zeug heeft — het type *de buien* in: K 193a; de periode van brongstigheid noemt men: **berigheid**: het type *berigheid* in: K 215; **bristigheid**: *brīestāchē(t)*, bristigheid, tochtigheid (van zeugen), De Bont.

TEELDRIFTIG, GEZEGD VAN HET MANNELIJK VARKEN

Paaringsbereid (vom Eber) — to show sexual urge, said of the male pig — ardeur sexuelle du verrat

(DC 43, 20b, DC 4, 4a;)

bronzig: *bronzāch*, L 148, 262; *bronsāch*, K 147; **bruiſtig**: *breustāch*, K 292, 296; *bruustāch*, L 244; *bāroestāch*, O 274; **geil**: *gijl*, I 78; **fel**: het type *fel* in: K 179a, L 262; **hevig**: het type *hevig* in: K 196, K 289; **ritsig**: het type *ritsig* in: K 100; **geweldig**: *gawēlllich*, O 273; **wreed**: *vreed*, L 205, 206; [**poerrach**]: *poerrach*, O 160a; **woestig**: het type *woestig* in: K 216; **lopig**: *luujapach*, K 268; **rijp**: *riep*, L 158a; **sprongs**: het type *sprongs* in: L 96a; **driftig**: het type *driftig* in: K 100, 196, L 240, O 162; **dienstig**: het type *dienstig* in: K 355; **berig**: het type *berig* in: K 100, L 262; *berrāch*, K 188, L 265; *berch*, L 205, 206; *bērch*, berig, bronstig (v. varkens) (Huisseling), Elemans; *bērach*, bronstig v.e. varken, Mischgofsky L 95; **dekrijp**: het type *dekrijp* in: K 152, L 145, 177c; **nijverig**: *nuuv-ārach*, L 178, 178a; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **brunst**: *brust*, K 183; *brōst*, K 184; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **heet lopen**: de beer — het type *loopt heet* in: K 204; **willen dekken**: de beer — het type *wil dekken* in: L 261.

DEKKEN

Decken — service, to serve — saillir

(N 19, 30)

[In dit lemma zijn alleen die antwoorden opgenomen, die betrekking hebben op de activiteit van de beer.]

dekken: het type *dekken* in: I 57a, K 124a, 174a, 179a, 250; *dekkān*, O 69a; *dēkkān*, K 311, P 66; *dekkā*, I 57a, K 151, 157, L 150, 180; *dēkkā*, K 245, 274, 276, 283, 287, 295, 307, 311, 312, 314, 315, 316, 318, 320, 330, 346, 353, 354, 357, 358, L 257, O 173, 255, 285, 287, 288, P 7, 18, 29, 35, 36, 45, 46, 86, 88, 89, 125, 166, 169, 198, 199; *dēkn*, O 250; *dē?ā*, K 314; *dikkā*, K 250, 281, 287, P 25, 94; *deekā*, P 35a; **rijden**: *rijjā*, P 112; *rééā*, P 44, 46, 47, 48, 167; *rējā*, P 48; *rajā*, K 245, P 45; *raan*, O 286, 289; *rōn*, O 163; **springen**: *sprīēngā*, O 290; *sprīēngn*, O

178; **bespringen**: *bāspringān*, O 163; **bevruchten**: het type *bevruchten* in: K 333.

LATEN DEKKEN

Decken lassen — to have copulation, to mate — laisser saillir

(N 19, 30; N 76, K 339; Goossens; Ceusters)

[In dit lemma zijn alleen die antwoorden opgenomen, die aanduiden, dat het varken naar de beer gebracht wordt, of dat men het varken laat dekken.]

beren: *beerān*, K 124a, L 201; *beerā*, K 102, 125a, 145a, 150, 163, 165, 173b, 174, 179a, 276, 307, L 144, 145, 148, 159, 177c, 178, 180b, 181, 187, 200a, 257, 263, 264, P 22, 76; *bēera*, K 141, 313a, L 241, 279; *bēéra*, K 133a, 174, 183c, 208, 243, 274, L 235, 263b, P 25, 27, 60; *béera*, K 291; *bérā*, K 274; *bēera*, K 212; *bēera*, K 146, 205, 309, L 160, 184, 203b; *bējāra*, K 240, L 183; *bējra*, P 5, 70; *bjéera*, K 136a; *bjérrā*, K 204; *bierān*, L 285; *biera*, L 185; *bīeran*, O 177; *bīera*, I 275, K 291, O 255, 288, P 125; *bīējāra*, K 348, 349a; *bīējn*, O 69a; *bīērān*, O 163; *bīēarn*, K 310; *bīējāra*, K 206, 274, 307, 309, 324, 346, P 84, 104; *bīējerra*, K 205; *bīējēera*, K 204c; *bīerra*, K 237, 244, 248, 329, L 150, 153, 184, P 95; *bierān*, K 241, 311, O 70; *biera*, K 191, 210, 235, 238, 254, 260, 266, 296, 304, 311, 349, 350, P 25, 35, 44, 69b, 88, 149; *biern*, O 73; *biern*, K 241; *bi-jāra*, P 33; *bijjāra*, L 243; het varken wordt — *gabeert*, K 218b; *beren*, van een varken. Het door een beer laten bespringen om het te bevruchten., Goossenaerts; *be.ra(n)*, zw. ww. tr. beren, hetz. als a'n-be.ra(n); verbinding op zok bere: wanneer na vijf à zes weken de baggen van de zeug worden verwijderd, heeft het moedervarken nog een zekere hoeveelheid zok; in de daaropvolgende week wordt ze gewoonlijk weer briesstig. Laat men haar dan door de beer dekken, dan heet dit op zok bere., De Bont; *bēiara*, door de fokbeer laten bespringen, Mischgofsky L 95; *gebeerd*, het laten paren van een varken. (een varken wordt . . .), hs Kapteijns L 177; **aanberen**: het type *aanberen* in: L 147, 200; *aan-beera*, K 137, 174; *aonbeera*, L 145, 178; *òdn-beera*, K 287; *ònbéera*, K 183c; *òēnbéera*, P 131; *oonbéjra*, K 287; *òwnbēera*, K 307; *òmbéera*, K 235; *aonbēera*, L 279; *aanbēera*, K 205; *òmbēera*, K 235; *aoanbiēra*, L 153; *òdnbiēra*, K 245; *ònbīera*, P 89; *oonbīera*, K 292; *òdnbīera*, K 243, 245; *aonbiejerra*, K 193a; *aanbīerra*, K 276b; *ambīēwara*, K 237; *a'nbe.ra(n)*, zw. ww. tr. aanberen (een zog), door de beer laten dekken, De Bont; *ènbéera*, gezegd i.v.m. een jong bērgēlt: voor de eerste keer naar de beer brengen ter dekking, Nuenen; *anbeeren*, het laten dekken van een varken, Van Duren K 174; **laten aanberen**: *laaten anbeeren*, het laten

1.1.1.2.

dekken van een varken, Van Duren K 174; **laten beren:** *laotə bjèèrə*, K 188a; **laten dekken:** *laote dekkə*, K 188a; *laotə dékkə*, P 29; *laaətə dékkə*, P 1; **doen dekken:** het type *doen dekken* in: P 88; **laten rijden:** *loewətə rajə*, P 104; *laatə raa*, P 17; *lōətə raan*, O 286; **(ermee) naar de beer rijden:** *née dən bier réén*, K 295; *mé nā dām bééər raajə*, K 225; *nò dām bier raan*, P 1; *nò dām bier raan*, P 1; [*het varken*] *nò dən bier raa*, I 271; **(ermee) naar de beer gaan:** het type *naar de beer gaan* in: P 128, 137; *naar də béər gaan*, K 312; *naar dən beer gaan*, P 127; [*met het varken*] *naar dən bier gaan*, O 69; *naa dən bier gaan*, P 4; *na dən bier gaan*, P 4; *naar dən bier meegaan*, O 68a; *naaə də biējər*, gaaən, K 351; *naar dən biēr gaon*, P 77; *mee nor dən biejeər gaon*, K 193a; *nòò də beer gòòn*, K 307; *nò dən biēr gòòn*, P 60a, 133; *ərmēē nòò dən bier gòòn*, K 307; *nó dən biējr gòòn*, O 177; *nó də biējər gòòn*, K 339; [*met varken*] *nòò dən biējər gòòn*, K 324; *mee nòò dən biējər gòòn*, K 349; *dər mééj nòò dən biējər chòòn*, P 16; [*met varken*] *nòò də biēr Gòòn*, P 94; *nòò dām béér gòò*, P 17; *nòò dən biēr gòò*, P 72; *noo dən biēr gòn*, P 88; *nòò dām bééjər gòn*, K 276a; *nó də biēr gòn*, P 171; *mee nu də biēr gòn*, P 41; *méj nò dən béér gòàn*, P 136a; *nò dən bier gòàn*, O 174a; *nòò dən bier gòwàn*, P 152; *nòw dən bier gòwn*, O 63a; *nòə də biējər gòjn*, P 99; *mee nèù də bèèr gèùn*, P 25; *nèù də bier gèùn*, P 25; *nè dən bééjər mej gèèn*, I 275; **naar de beer doen:** *nó də béər dōèn*, P 166; *nòr dən béèr dōèn*, K 244; *nòr dām biēr dōèng*, K 249; **naar de beer brengen:** *nòr dən beer bréngə*, K 237; [*het varken*] *naor dən bèèr brengən*, K 178*; *nò dām béér bréngə*, K 281; *nó də bier bréngə*, P 23; *noo dən bier brēngə*, P 83; **naar de beer jagen:** *nó də bier jaəgə*, P 169; **bij de beer gaan:** *béj dən biēr gaan*, O 165; *bò dən biēr gan*, O 286a; *ba dən beer gòn*, K 251; [*met de zeug*] *ba dən biēr Gòòn*, O 178; [*met de zeug*] *ba dən biēr Gójn*, O 289, P 198, 199; [*met de zeug*] *ba dən biēr Gōèn*, O 250, 255, 285, 286, 287, 290, P 125; **bij de beer doen:** *bé dən béér doo*, P 126; **drijven:** *dréévən*, K 352; *drééva*, K 357; *drééjvə*, K 358; *drééjvə*, K 358; *drééəvə*, P 48; *draavə*, P 41; **de beer uitlaten:** *də bier əlaotə*, K 339; **geleiden:** *galééjə*, K 250.

BIJ DEKKING BEVRUCHT

Bei der Begattung befruchtet — fecundated after mating — fécondée à la copulation (DC 43, 20a K 164a, L 144; N 19, 30 P 66; N 76, K 300a) **dragend:** het type *dragend* in: L 144; *dragend*, van een zeug, bevrucht, biggen in zich dragende, Goossenaerts; **drachtig:** het type *drachtig* in: K 164a; **behouden:** *bəhééva*; K 300a; **gesprongen:** *Gasprōèngə*, P 66; **gebeerd:** ge-

bie.rt, gedekt, gezegd van een zeug (Huisse-ling), Elemans.

BEERBOER

Bauer, der den Eber hält — farmer who keeps a service boar — fermier qui loue les services du verrat

beerboer: *bərbōər*, znw. m. beerboer, boer, die een beer ter dekking houdt, De Bont; **beerleider:** *bérlèèjər*, de persoon, die met het mannelijk varken rondging om de boerderijen te bezoeken waar een zeug gedekt moest worden, Elemans 206.

DEKGELD

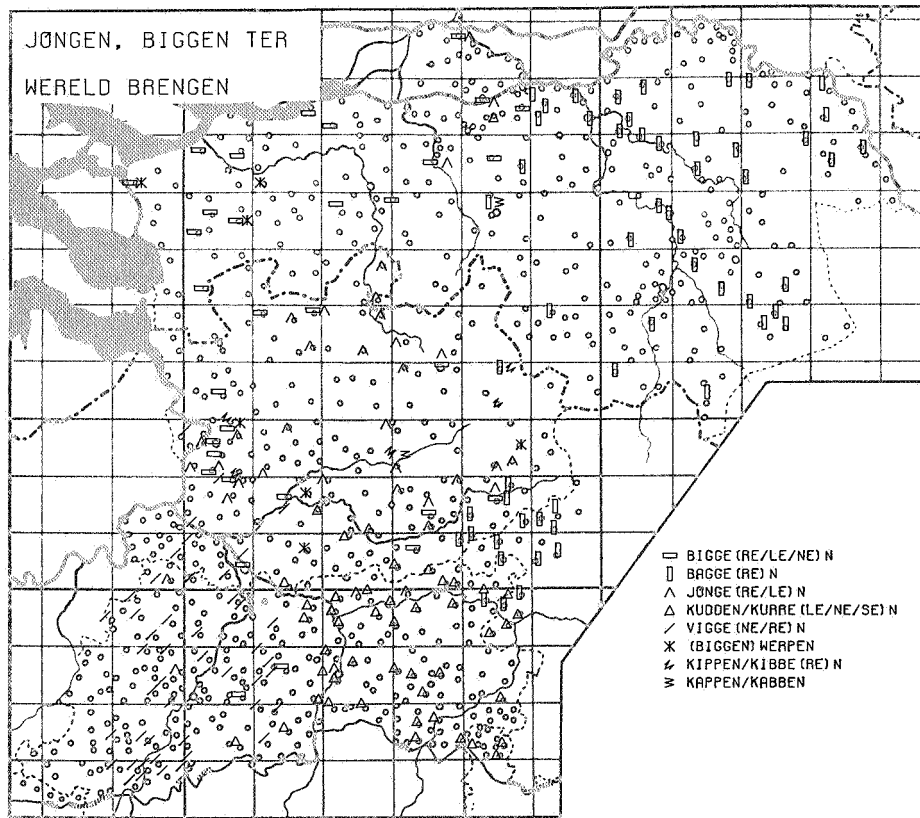
Deckgebühr — service fee — coût de la sailli **beergeld:** *bérgélt*, znw. o. beergeld, dekgeld dat de beerboer bij elke dekking van een zeug vordert, De Bont.

JONGEN, BIGGEN TER WERELD
BRENGEN (zie kaart)

Abferkeln — to farrow — cochonner

(N 19, 13; Ceusters; Go 1b; N 76, K 300a) **jongen:** het type *jongen* in: K 163, 193a, 312; *jongə*, K 133a; *jóngə*, K 208, 212, 237; *jòngə*, K 205, 237, 307; *joongə*, K 276, 276b, 309; *joengə*, P 23; *jōèngə*, K 191, 204, 206, 210, 235, 244, 245, 249, 250, 254, 260, 266, 281a, 283, 296, 304, 307, P 33, 88; *jōèngə*, K 274, 307; *jōèn*, K 310; de zeug heeft — het type *gejongd* in: K 102; *Gəjoongkt*, K 276; *jongen*, van een zwijn. Werpen. Goossenaerts; **jongeren:** *jōèngəra*, I 275, O 174a; **jongelen:** *jungəla*, P 88; **biggen:** het type *biggen* in: K 136a, 163, 164, 173b, 174, 174a, 178*, 179a; *biggən*, K 124a, 312; *biggə*, I 57a, K 125a, 133a, 151, 152, 174, 188a, 205; *biGGə*, K 248; *béggə*, K 348; *bièggən*, K 291; *bièggə*, K 204c, 225, 237, 243, 244, 309, P 69b; de zeug heeft — het type *gebigd* in: K 102; *biggen*, het werpen van jongen door een zeug, Van Duren; **biggeren:** *bièggəra*, K 250, 281; **biggelen:** het type *biggelen* in: P 77; **biggenen:** *bièggəna*, K 330; **baggen:** het type *baggen* in: K 137, 148, 150, L 144, 147, 150, 160, 177c, 180b, 184, 185, 187, 200, 242, 263, 285; *baggən*, K 218b, 311, L 181; *bāggən*, L 263b; *baggə*, K 145a, 146, 165, 183c, 311, 314, 315, 316, 318, 352, 353, 357, 258, L 145, 148, 153, 159, 178, 180, 183, 184, 200a, 201, 235, 241, 243, 257, 263, 264, 279, P 44, 45; *bāggə*, L 203b; *baGGə*, K 313a; *bōggə*, K 240, 318, 346, 354, 357, 358; *baagə*, P 41; de zeug heeft — het type *gebagd* in: L 280; *baggen*, van een varken, Van de Biezen; *bagge*, ww., biggen werpen (Huisse-ling), Elemans; *bawge*, ww., biggen werpen (Berchem), Elemans; *baggen*, het jongen van

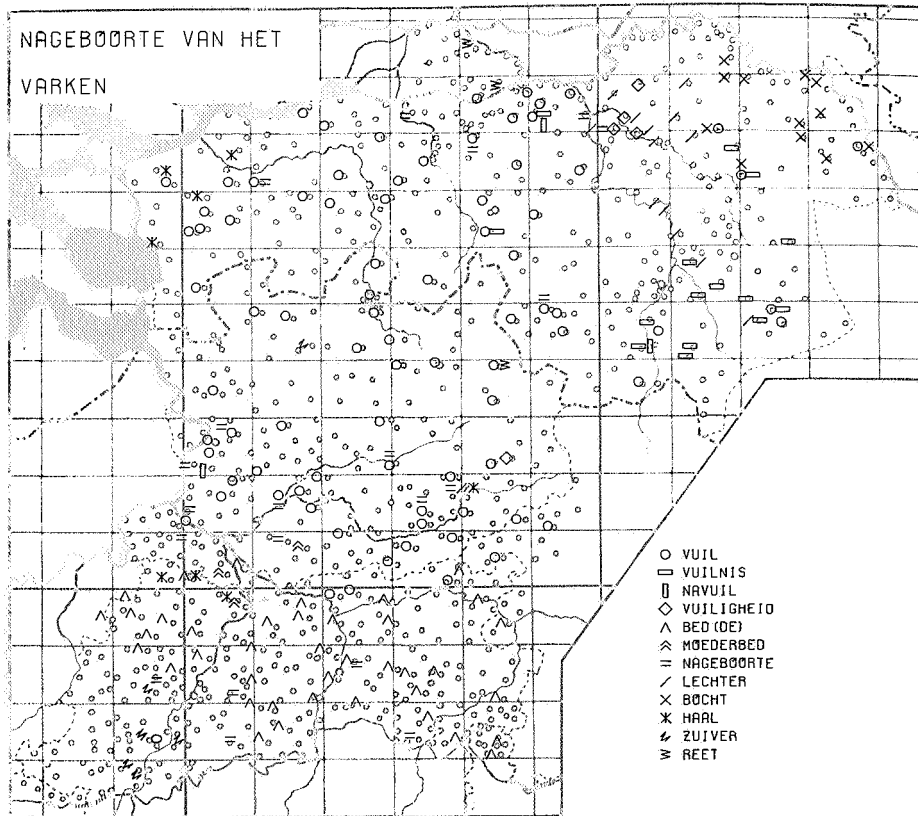

een varken, Elemans; *bawge*, baggen (Oss e.o.), Elemans; *bagə(n)*, zw. ww. intr. baggen, baggen werpen, De Bont; *baggen*, 't jongen van varkens, hs Renders L 226; *baggen*, jongen werpen (elders kabben), hs Renders L 226; *gebacht*, gebigd, Leopold; **baggeren**: *baggəə*, K 312; *bəggəə*, K 346; **afbaggen**: *av-bagə(n)*, zw. ww. intr. afbaggen, ten einde toe baggen, De Bont; **kudden**: *kuddə*, P 47; *küüddə*, P 41; *kêû*, K 141; *kudden*, jongen werpen, van een verken gezegd, Tuerlinckx; **kurren**: *kurrən*, K 339; *kurrə*, K 349a, P 22, 44, 46, 48, 86, 149, 167; *keurə*, K 349, P 112, 145, 169; *kïerrən*, K 336; *kïerrə*, K 295, P 29, 86, 88, 89; *kuurə*, P 25; *küürrə*, K 295, 349, 350, 351, P 16, 17, 23, 25, 26, 27, 35, 35a, 48, 95, 99, 104, 152, 166, 171; **kurrelen**: *kurrələ*, P 131; **kurrenen**: *kurna*, P 137; *küürrənən*, P 94; *küürrənə*, P 83, 94, 126, 136a; *küürnə*, P 84; *kïerrənə*, P 29, 36; *chäkïernt*, de zeug heeft haar jongen afgeworpen, hs Schrevens P 86; **kurrenen**: de zeug heeft — *gəkurrəst*, K 300a; **viggen**: *viəggən*, K 291; *viggə*, K 320; **viggenen**: het type *viggenen* in: P 77; *viəgənə*, P 66; *viəggənən*, K 281; *viəggənə*, I 271, 275, K 281, 287, 324, 329, 330, O 173, P 7, 18, 60, 70, 72, 76, 125, 127, 128, 133;

viəGGənə, P 125; *viggenen*, biggen werpen, Corn. Vervl. A.; **viggeren**: het type *viggeren* in: O 67, 70; *viggərən*, O 163; *viggərə*, O 286; *viəggərən*, O 68a, 69, 286a; *viəggərən*, O 69a, 73; *viəGGərən*, O 178, 250; *viəggərə*, I 275, K 244, O 63a, 165, 177, 255, 285, 286, 286a, 287, 288, 289, 290, P 4, 5, 198, 199; de zeug heeft — *gəviəggərt*, P 133; *vigərt*, 3e p. E. ott. van *viggeren*, biggen werpen, Eylenbosch O 253; **kappen**: het type *kappen* in: K 237; *kappə*, K 237; *käppə*, K 238; *kappen*, het jongen krijgen van 'n zog (varken) (Meerij), Lixa 3; **kabben**: *kabbə*, K 183c; *kabben*, het jongen krijgen van een zeug, Van Oosterzee 3; *kabben*, idem als kappen (Peelland), Kremer 2; *kabbe*, biggen, Leopold; *kabə(n)*, zw. ww. intr. (weinig gebr.) kabben, biggen werpen, biggen. Het gewone woord is *baggə(n)*, De Bont; **dabben**: *dabben*, biggen werpen, Roosendaal, W.; **kippen**: *kippən*, K 241; *kippə*, K 240; *kïəppə*, K 274; **kibben**: *kébbə*, K 243; **kibberen**: *kïəbbərə*, K 251; **veulen**: *gevölt*, ze hi —, gezegd van een zeug die maar één big werpt (Huisseling), Elemans; **werpen**: *werpə*, K 157, 174; *waarpə*, K 245; *wörrəpə*, K 292; *wèürəpə*, K 276a; *wéppə*, K 292; **biggen werpen**: het type *biggen*

1.1.1.2.

werpen in: K 333; de zeug – het type *werpt biggen* in: I 57a; *kurres krijgen: kōērras kròdǝ*, K 332.

NAGEBOORTE (zie kaart)

Nachgeurt – afterbirth – arrière-faix (N 19, 14; DC 33, 19d)

vuil: het type *vuil* in: I 57, K 124a, 125a, 133a, 137, 143, 145a, 146, 148, 153, 157, 158b, 158c, 161b, 163, 164a, 171, 173, 176, 178*, 179a, 184, 188a, 195, 197, 215, 218a, 218b, 218c, 291, L 260, 263; *vuil*, K 133a, 174, 174a, 193a, L 263b; *vèul*, K 165, 183c, 191, 218b, 225, 244; [*vjuil*], K 173b, 174; [*vjeul*], K 204, 204c, 208; *völ*, K 184, 314, L 281; *vöwl*, K 174; *vöwəl*, K 309; *veul*, K 186, 237, 318; [*vjeul*], K 212; *veuwł*, K 281a; *vöjl*, K 237; [*vjöjl*], K 240, 245; *voojł*, K 237, 238; *vöjəl*, O 255; *vðəl*, K 210, 235; [*vjðəl*], K 241, 254, 260, 276b, 354; [*vjðəl*], K 241; [*vjððəl*], K 235, 283, 295; *vððəl*, K 245, 248, 295, 296, 307, 311, 346, 349, P 22; *vððł*, K 266, 292; *vouwl*, L 152; [*vjððwl*], K 307; *voowl*, K 287; *vðwəl*, K 339, 346, L 183; *vðwòł*, K 346; *vówəl*, P 23; *vówəl*, K 309; *vððwòł*, K 307; *voowòł*, K 348; [*vjððvəl*], K 274; *vðel*, K 310; *vuul*, L 187;

[*vjüüjl*], K 351; *vuilt*, bij een zeug. Ook wel eens in verband met een koebeest. De nageboorte, Goossenaerts; **vuilnis**: het type *vuilnis* in: K 184, L 208a, 263, 264; *vöwlnis*, L 183; *vuilis*, L 240, 242, 264; *vuiləs*, L 263; *vöjlis*, L 241; *völləs*, L 257; *vullis*, L 181, 259; *vullas*, L 262; *vuuləs*, L 283a; *vüüllas*, L 262; *vöwłas*, L 235; *vöwłis*, L 183; *vöwłas*, L 183, 235; de volgende opgave is meervoud: *vuilissə*, L 242, 264; **navuil**: het type *navuil* in: K 146, L 259; *náávòðəl*, K 250; **vuiligheid**: *vuilich-hét*, K 276; *völich-hijt*, L 145, 147; *volich-het*, L 145, 177c; *völiëch-hèt*, L 148; **bed**: het type *bed* in: P 137; *bét*, K 324, 351, P 16, 17, 18, 25, 27, 36, 41, 70, 72, 83, 84, 86, 89, 94, 99, 128, 145, 166, 169; *bit*, K 330, P 25, 94; *beet*, P 112; **bedde**: *béddə*, P 41, 48, 95, 127, 133, 171; *berrə*, O 69a; *bérrə*, O 63a, 69, 163, 174a, P 4, 60; de volgende opgaven zijn meervoud: *béddəs*, P 104, 131, 149; *bèrrəs*, O 70, 73; *bèrrès*, O 70; **beddetje**: de volgende opgave is meervoud: *béddəkəs*, P 44; **moederbed**: het type *moederbed* in: K 333; *möëddərbét*, K 329; *möëjərbét*, P 7; **viggenbed**: *viëggabét*, I 271; **lechter**: het type *lechter* in: L 151a, 178, 180b, 264; *lechtər*, L 144, 151a; *léchtər*, K 307; *lèchtər*, L 148; de volgende

opgaven zijn meervoud: het type *lechters* in: L 147, 148, 200a; *lechtars*, L 148, 200; *lèchtars*, L 149, 177c, 200, 203b, 235; *lechter*, van een zeug, nageboorte, Van de Biezen; **lefter**: de volgende opgave is meervoud: *lèftars*, L 235; **haal**: *aal*, I 79, 275, K 173a, P 5; *àal*, K 152; *aol*, I 57; *òòl*, K 324; *òòal*, K 307; **net**: de volgende opgave is meervoud: *nétta*, K 357; **geboorte-net**: *gəbòòrtənit*, K 287; **nageboorte**: het type *nageboorte* in: K 129a, 164a, 218b, 291, 307; *naagəbortə*, K 150; *naagəbort*, P 86; *nààgəburtə*, K 309; *nòògəbortə*, K 274; *nòògəbòòrtə*, K 287, 332; *nòògəbòòrtə*, K 332; *nòògəbortə*, L 148; *nòògəburtə*, K 243; *nòògəbòòwrtə*, K 249; *nòògəbort*, O 173; *naagəbortə*, K 157; *nòògəbortə*, P 69b; *nòògəbortə*, P 126; *nòòrgəbortə*, K 287; **bocht**: het type *bocht* in: L 104, 112, 150, 152, 153, 158a, 160, 187; *bocht*, L 159, 185; *boocht*, L 183, 184, 185; **reet**: *reet*, K 133d; *rit*, K 106; *rėjət*, K 240; *rieət*, K 148b; **zuiver**: [*z]jəüvər*, O 286a; [*z]jəüvə*, O 177; *zövvər*, O 286; *zöjvər*, P 125; *zöjavər*, O 255; **afval**: *afal*, K 250, 281; **achterblijvertjes**: *òchtərblééjvərkas*, K 307; **schoonmaaksel**: *schüünmòksəl*, K 243; *schòemòksəl*, O 68a; *skòejmòksəl*, O 69a; *skòejmòksəl*, O 69a; **moeder**: *mòejər*, P 88; **baarmoeder**: *baarmòedər*, O 69; **koek**: *kòèk*, O 286a; **verwerp**: *varwurrəp*, K 350; **ringdarm**: *rjēngdaarm*, K 244; **nagelstreng**: *nòògəlstrēng*, K 312; **viggerzak**: *vjēggəzək*, O 69a; **klein vuil**: *kləə vóawəl*, P 35a; **zuiveren**: als de nageboorte afgekomen is, zegt men: het is – *gəzöwəvərt*, K 206.

AFSCHEIDING GEVEN UIT DE SCHEDE NA HET WERPEN

Flüssigkeit aus der Scheide absondern nach dem Abferkeln – to secrete from the vagina after the farrowing – écoulement vulvaire (N 76, 54)

rijzen: *réezə*, L 244, 257; *raajzn*, O 69a.

MELKGIFT VAN DE ZEUG

Muttermilch (von der Sau) – milk secretion from the sow – lactation (N 19, 20)

zog: het type *zog* in: I 57a, K 102, 133a, 148, 151, 157, 173b, 174, 174a, 178*, 179a, 188a, 193a, 237, 292, L 144, 201, P 77; *zóch*, K 204c, 208, 225, 237, 276, 281, 292, 333, 350, L 263, P 23, 44, 152; *zoch*, K 164, L 150, 153, 200, O 69a; *zóch*, I 275, K 152, 183c, 205, 206, 210, 235, 237, 240, 241, 244, 245, 248, 249, 250, 260, 274, 281, 281a, 291, 304, 307, 309, 311, 312, 324, 336, 339, 346, 348, 349, 351, O 63a, 68, 163, 255, 286a, P 5, 17, 18, 25, 35a, 41, 60, 66,

72, 76, 83, 84, 95, 128, 131, 133, 145, 149; *zocht*, K 174; *zòcht*, O 177; *zòf*, P 126; *soch*, K 124a, 125a, 137, 141, 163, 174, L 181, 184, 243, O 70, P 137; *sóch*, K 287, 295, 296, 307, 309, 314, P 4, 27, 29, 60a, 94; *sòch*, K 174, 191, 204, 212, 240, 241, 244, 251, 254, 276a, 276b, 283, 287, 295, 307, 310, 320, 324, 329, 332, 346, 349a, 352, 354, L 159, O 73, 165, 173, 286, 288, P 1, 4, 16, 22, 25, 26, 36, 41, 48, 69b, 70, 94, 95, 104, 127, 136a, 166; *söèch*, P 27, 29; *sooch*, P 7; *such*, K 245; *zuch*, K 237; *zooch*, L 285, P 86; *zòòch*, K 266, P 125; [*sj]òch*, K 238; **zok**: *zok*, L 279; *zòk*, K 276; *sok*, K 145a, 146, 150, 165, 281b, L 145, 147, 148, 150, 160, 177c, 178, 180, 184, 185, 187, 200, 200a, 241, 242, P 112; *sòk*, L 183, 203b, 235, 257, P 33, 88, 99, 171; *sók*, K 358, P 48, 89, 169; *sook*, K 318; *zaok*, K 357; **melk**: *mélk*, K 243; *méllək*, K 243; **gift**: *gift*, K 205, L 201; het volgende type duidt waarschijnlijk de eerste melk aan: **biestmelk**: *bjēstméllək*, K 243.

–2.1.7. Ziekten

SLINGERZIEKTE

Schweinelähmung, Teschener Krankheit – circling disease – maladie du sevrage (N 76, 50; DC 48 A, K 188a)

[Een voederziekte. De oorzaak kan verkeerd voedsel zijn of overvoeding. De dieren krijgen dikke oogleden; ze worden benauwd en hebben een slingerende gang; ook kan de ziekte gepaard gaan met een heftige, bloedige darmonsteking.]

brokstop: het type *brokstop* in: K 188a; **slingerziekte**: het type *slingerziekte* in: K 196, 218a, 242, 339, L 91b, 159, 185; *slingərzjēktə*, L 207; *slingərzjiktə*, O 286; *sliēngərzjiktə*, K 153; *sljēngərzjēGdə*, P 169a; *sljēngərzjēktə*, P 41a; *sljijngərzjiktə*, L 244; die big is – *slingərzjēk*, K 220; **bibberziekte**: het type *bibberziekte* in: K 196, 339; *bibbərziēkt*, L 243; **de bibber**: *dən bibbər*, O 67, 153, 160a; **beefziekte**: *bééfzjēktə*, K 237; **schibbelziekte**: het type *schibbelziekte* in: L 147; *skibbəlziēktə*, L 178; **wiegelziekte**: *wjēchəlzjēktə*, K 188; **dolziekte**: het type *dolziekte* in: L 180; **draaiziekte**: het type *draaiziekte* in: L 181; **sint-itusdans**: het type *sint-itusdans* in: K 208; *sənt viētdans*, O 70; **fieteldans**: *fjēttəldans*, L 257; *filliedans*, K 215; de volgende types duiden de gedragingen van de biggen aan: **itusdansen**: het type *itusdansen* in: K 137; **beven**: het type *beven* in: O 244; *beevə*, K 329; **bibberen**: het type *bibberen* in: K 252; *bibbərə*, K 218a; de big – *bibbərət*, L 244; **slingeren**: *slingərə*, K 218a, 220, L 224; *sliēngərə*, K 153; **rillen**: *rillə*, L 91b; **fietsen**: *fjētsə*, K 218a; **rijeren**: *rjēərə*, K 168; *rèərə*, L 183; *rjēərə*, K 174; **rijelen**: *raalə*, K 288;

daveren: *daovərən*, K 204; **wibberen:** *wiëbbərə*, L 207; **schimmelen:** het type *schimmelen* in: L 180; **schommelen:** *schoemələ*, K 274; **schieren:** *schīērə*, O 256; de volgende types duiden een big met deze ziekte aan: **bever:** het type *bever* in: P 77; de volgende opgave is meervoud: *báájvərs*, P 149; **biberaar:** *bibbəréeér*, O 67; **triller:** *trillər*, L 160, 181; **schudder:** *schuddər*, L 257; de volgende opgave is meervoud: *schuddərs*, K 217; **rijder:** *rèerdər*, K 186; **rierdər**, K 176; **danser:** de volgende opgave is meervoud: *dansərs*, P 149; **trilbag:** *trilbagge*, zwakke biggen (Huisseling), Elemans; **fietsers:** het type *fietsers* in: L 160; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *fietsers* in: K 200, 242; **vitusbig:** het type *vitusbig* in: K 188a.

SNUFFELZIEKTE

Schnüffelkrankheit, atrophische Rhinitis — atrophic rhinitis — rhinite atrophique du proc (N 52, 20; N 76, 50; DC 48A, 32)

[Een aandoening van het neusschelpje en het neustussenschot, en in een verder stadium van het benige geraamte van de bovenkaak. De dieren krijgen heftige en uitputtende niesbuien; de ademhaling is snuivend; er treden neusbloedingen op en de uitvloeijing uit de neus is dun en soms ook slijmig.]

snuffelziekte: het type *snuffelziekte* in: K 100, 133a, 135, 137, 164a, 171a, 174, 186, 188, 188a, 196, 218a, 242, 269, L 91b, 148, 160, 180, 244, 281, 281*, 285, O 256, P 77; *snuvvalziektə*, L 259; *snuffälzïëktə*, L 207; *snüüffälzïëktə*, K 189; *snuffälzëëktə*, K 210; *snöëffälzïëktə*, P 149; *snuffälzïëkt*, L 178, 184, 208a; *snuffälzïëkt*, K 169; *snöffälzïëkt*, L 261; **snuffel:** het type *snuffel* in: K 147, O 67; **snuf:** *snuf*, L 159; **snuifziekte:** het type *snuifziekte* in: K 186, 195; *snüüfzïëkt*, L 184; **snurkziekte:** *snörksïëkt*, L 261; **grazziekte:** *grazïëktə*, P 163; **het in de kop hebben:** het varken heeft het — het type *in de kop* in: K 188; **het benauwd hebben:** *ət bənaawt ebba*, K 174; **het aan zijn longen hebben:** het varken heeft het — *aon zən longə*, K 174; **dempig zijn:** het varken is — *dəmpəch*, L 259; **murken:** het type *murken* in: P 77, 79, 106, 107; **luchthapper:** *luchthappər*, L 159; **snuiver:** het type *snuiver* in: K 135; **[oojk]:** *oojk*, P 22.

VLEKZIEKTE

Rotlauf — swine erysipelas, red soldier, diamond disease — rouget du porc (N 19, 27a; N 19, 27b; N 52, 19; N 76, 57; DC 48A, 32; N 3, 127; K 251)

[Vlekziekte wordt veroorzaakt door een bacterie. De ziekte gaat gepaard met hoge koorts; op de huid tekenen zich rode en soms donkerblauwe vierkante of ruitvormige vlekken

af. N 19, 27a vroeg naar uitslag, zwarte wonden op de rug van een varken. Het grootste deel van de binnengekomen antwoorden zijn namen voor vlekziekte, een klein aantal duidt andere ziekten aan, deze worden zoveel mogelijk apart gedocumenteerd.]

vlekziekte: het type *vlekziekte* in: K 100, 133a, 135, 137, 146, 147, 151, 153, 163, 164a, 171a, 174, 186, 188, 188a, 195, 196, 217, 218a, 220, 261, 268, 269, 339, L 97, 147, 148, 159, 178, 180, 180b, 181, 184, 185, 200, 200a, 244, 262, P 77; *vlekzïëktə*, L 243; *vlëkzïëktə*, L 180, 285; *vlëkzïëktə*, L 259; *vlëkzïëktə*, K 243, 348; *vlëksïëktə*, K 189, 251, P 44; *vlëksïëktə*, P 41a; *vlëkzëëktə*, K 210; *vlekzïëkt*, L 184, 208a, 281, 281*; *vlëkzïëkt*, L 160; *vlëkzïëkt*, K 169; *vlëkzïëkt*, L 257; *vlëksïëkt*, L 261; **vlekkenziekte:** *vlëkkəzïëktə*, K 329; **vlakziekte:** *vlāk-sïktə*, P 149; **plekziekte:** het type *plekziekte* in: K 241; *plëksïëktə*, K 243; *plëksjïëktə*, K 237; *plëksïkt*, K 240; **plakziekte:** het type *plakziekte* in: K 191; **varkensziekte:** het type *varkensziekte* in: K 188, 188a; *varkəsïktə*, P 137; *vaarəkəsïëktə*, K 244; **verkensziekte:** het type *verkensziekte* in: P 77; *vërrəkəsïëktə*, P 29; *vërrəkəsïëktə*, roodvonk, het varken krijgt over gans het lijf zwarte vlekken, hs Schrevens; **kwade ziekte:** *kój zïktə*, P 104; **vlektyfus:** *vlek-tiefes*, K 188; **sint-antoniusvuur:** het type *sint-antoniusvuur* in: O 69a, P 41, 77, 79, 106, 107; *sintòntoonjësfasfûür*, P 41; *sint antoonasvuur*, O 68a; *sint teunisvuur*, K 206; **sint-antoniusvier:** het type *sint-antoniusvier* in: I 268; *sint antoonəsvier*, O 67; *sintòntooniüüsftër*, K 320; *sint antooniejusvīē*, O 69a, 70; *sintunisvier*, bij zwijnen, roodvonk, Goossenaerts; *sint-teunisvier*, roodvonk der zwijnen, Corn. Verl. A.; **sint-bernardusvuur:** het type *sint-bernardusvuur* in: P 4a; **sint-bernardusvier:** *sint bernardusvie*, O 69a; *bérnördüüsftīē*, O 73; **sint-rochusvuur:** *sintröchəsvüür*, P 48; **sint-beiersvuur:** *sīēntə bijvərsvüü*, P 4; **Beiersvuur:** *bég-gərsveur*, K 332; **Beiersvier:** *baa-üursftīē*, P 16; **sint-jozefziekte:** het type *sint-jozefziekte* in: K 289; **sint-katharinawiel:** het type *sint-katharinawiel* in: O 69a; **rad van Sint Katrien:** *rat van sint kətrēén*, P 149; **vuur:** het type *vuur* in: K 280, O 153; *vüür*, K 250, 281; **vier:** *[v]jīēr*, K 274; *vīē*, O 173; *[v]jīē*, O 288; *[v]jēē*, O 288; *veej*, P 70; **wildvuur:** het type *wildvuur* in: O 160a; **wildvier:** *wüültveejr*, O 255; *wiljtvie*, O 244; *wiltjvīē*, O 160a; *wiltjvee*, O 286; *wiēltfēē*, O 286a; **miltvuur:** het type *miltvuur* in: K 174, 289; *miltvüür*, L 244; *mīēltveur*, K 332; **koolvuur:** *koolvüür*, K 313, 314, 358; *kolvuur*, K 314; *kawlveur*, P 112; *koolvur*, K 250; **koolvier:** *kòòlvīēr*, K 245; **koolziekte:** het type *koolziekte* in: K 312; *koolzïëktə*, K 237; *kòl-zïktə*, K 309; *koolzïkt*, K 241; **kool:** het type *kool* in: O 160a; *kool*, O 69a, 160a; *kòòwl*, P

128; *kòwl*, P 66; *kūūl*, P 133; **brand**: het type *brand* in: K 102, 137, 145a, 147, 148, 174, 237, 291, 292, 312, 333, 336, L 144, 145, 148, 185, 187, 200, 200a, 203b, 241, 242, 243, 263, 264, 279, 285, O 69, P 23, 33, 48, 77, 127; *brant*, K 205, 210, 235, 241, 260, 274, 287, 296, 309, 310, 311, 324, 330, 350, L 235, 257, O 63a, 69, P 4, 7, 35a, 41, 83, 86, 88, 149; *bránt*, K 241; *brànt*, L 263b; *bràant*, K 174; *brānt*, K 250, 281; *brònt*, I 271, 275, K 240, 241, 295, 304, 307, 318, 332, 339, 349, 354, O 73, 163, 174a, 286, 286a, P 4, 18, 22, 25, 29, 36, 41, 60, 60a, 69b, 70, 72, 84, 86, 88, 89, 95, 99, 128, 131, 136a, 149, 166, 169, 171; *braant*, I 57a, K 124a, 125a, 136a, 141, 163, 165, 173b, 174, 183c, 188a, 204c, 205, 206, 208, 235, 237, 244, 245, 249, 266, 274, 276, 276a, 276b, 349a, 352, L 159, 160, 180, 180b, 183, 184, O 255, P 16, 41; *bràant*, L 150; *bráant*, K 248; *brāant*, K 178*, 225, L 153, 184; *brānt*, K 157, 237; *braont*, L 187; *brònt*, K 218a, K 346, 349, 357, O 165, 177; *brāat*, K 251; *brènt*, K 245; *brént*, L 178; *brént*, K 287; *brāan*, K 218b; **branduitslag**: *bréntootsléech*, K 287; **brand uitslagen**: *braant aatslaagə*, P 145; de brand is het varken — *aatchaslaagə*, P 145; **brand hebben**: het type *brand hebben* in: K 333; **zwarte brand**: *zwärtə braant*, K 193a; **vuurkoorts**: de volgende opgave is meervoud: *vüürkuisə*, P 48; **rode koorts**: de volgende opgave is meervoud: *rôê kuisə*, P 1; **blauwziekte**: het type *blauwziekte* in: L 144, 178, 200; *blaaiziekta*, P 126; *blówziēkt*, L 182; *blòjwziēktə*, „Blaukrankheit” (bei Schweinen), hs Mischgofsky L 95; **blauwziek**: *blowziek*, K 167; **blauwe ziekte**: het type *blauwe ziekte* in: P 99; **roodvonk**: het type *roodvonk* in: P 99; *rôëtfontk*, P 163; **roos**: *rôëwas*, P 41a; **koeken aas**: het type *koeken aas* in: O 256, P 77, 79, 152; **koek**: het type *koek* in: O 160a; *kôëk*, O 160a; de volgende types zijn benamingen voor huiduitslag in het algemeen: **zweren**: *zwèərə*, K 174a; **uitslag**: het type *uitslag* in: K 193a, 291, 307; *èutslach*, P 99; *èutslòch*, K 346; *òjt-slòch*, O 163; *òatslòch*, P 36; *òtslach*, K 330; *òòtslach*, K 287, 330, P 25; *òetslach*, P 86; *òòatslach*, K 295; **uitslag hebben**: *ootslach emmə*, K 330; *òòtslach emmə*, K 330; **puisten**: *pòastə*, P 89; **kwadigheid**: *kojishijt*, L 200; **vuiligheid**: *föllachhét*, L 257; **ruig**: *ròach*, P 16; *ròòach*, P 16; **schurft**: het type *schurft* in: K 151, 174, 178*, 237, 329, L 264; *schurfı*, K 212, 292, 333, O 69a, 177, P 125; *schörfı*, L 181, P 17; *schèurfı*, K 191; *schurrəfı*, K 152; *schörrəfı*, K 152, L 150; *skörfı*, L 183; *sjurrəfı*, P 94; *schurfı*, L 263; **schurftziekte**: *schörfıziēktə*, L 178; de volgende types zijn benamingen voor de uitslag: **plak**: *plak*, K 251; *pəlak*, K 251; **plekken**: *plékkə*, P 1; **rode plekken**: het type *rode plekken* in: P 161; **zwarte plekken**: *zwéttə plékkə*, K 276; **weeplekken**: het type *weeplek-*

ken in: P 106, 107; **rode vlekken**: *raoə vlekkən*, P 107; **penningen**: *penningə*, K 179a; **penningplekjes**: *pénningplékskəs*, zwarte vlekjes ter grootte van een dubbeltje of een kwartje op de huid van een varken, meest op de rug en zij-kanten, De Bont; **wijnpokken**: *waajnpöëkkən*, O 69a; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **brandig**: het type *brandig* in: K 145a, 146, 312, L 263, P 33; *brandəch*, K 245, 287, 296, 324, L 257, P 41; *brändiēch*, K 250, 281; *braandəch*, K 174a, 183c, 188a, 205, 274, 276; *braandich*, K 212, 240, 352; *braandēch*, K 276; *braandiēch*, P 41; *brāandich*, K 208; *brāandiēch*, K 237; *brāandəch*, K 225; *brāandiēch*, K 237; *bròndəch*, K 240, 307, P 25, 104, 169; *bròndich*, K 307; *bròndiēch*, K 304, P 41, 95, 99, 171; *brendəch*, L 144, 147, 200, 200a, 201, 203b, 241, 243, 263, 264; *brèndəch*, L 180; 181, 183, 235, 263b; *brangəch*, P 126; *brajnəch*, P 69b; *brannəch*, O 63a, 69a, P 83; *braniēch*, K 295; *braanəch*, K 349a; *brònnəch*, I 275, K 309, 314, 339, O 173, P 84, 86, 131, 136a; *brönich*, K 346, 349; *brennəch*, L 285, P 77; *brénnəch*, K 329, 357, 358, O 63a, 163, 165, P 4, 7, 18, 66, 70, 76, 127, 128; *brénich*, K 318, O 286; *bréniēch*, K 354, O 174a; *brinnəch*, P 5; *brèniēng*, O 177; *brendig*, branderig (van varkens), Van de Biezen; *brendig*, een varken dat te straf gevoerd wordt, wordt branderig, hs Renders L 226; *brèndəch*, *brendig*, *brandig*, *brand* in het lichaam hebbende, De Bont; **branderig**: het type *branderig* in: I 57a, K 102, 137, 148, 174, 291, L 185, 187, 264, 279, P 48; *brandərəch*, K 276b, 350; *brandərīch*, K 241; *brāndərīch*, K 241; *brandərīēch*, K 309; *braandərəch*, I 57a, K 124a, 125a, 133a, 136a, 141, 163, 173b, 174, 218b, 245, 249, L 159; *brāandərəch*, K 248, 312; *brāandərəch*, L 150; *brāandərəch*, K 174; *brāandərəch*, K 157; *brāandərəch*, K 178*, 243; *braandərīēch*, K 204c, 206, 237, 266; *braang-dərəch*, K 174; *brondərəch*, L 201; *bròndərəch*, K 281, 295, 307, P 29, 70; *bròndərīch*, K 307, P 88, 149; *bròndərīēch*, I 271; *braondərəch*, L 187; *bròndərəch*, K 281a; *brendərəch*, L 145, 160, 178, 180b, 184, 242; *brèndərəch*, K 165, L 153, 235; *brèndərəch*, K 168; *brèëndərīēch*, K 245; *brannərəch*, P 27; *braanərīch*, K 241; *brònnərəch*, P 133; *brònnərīēch*, P 89; *brénnərəch*, P 36; *bròjnərīch*, P 60; *brèndərəch*, *branderig*, eigenschap van achterblijvertjes in een toom biggen (Huisseling), Elemans; **brandachtig**: *braniēchtəch*, K 310; *brāatəchtəch*, K 251; *brandəchtəch*, P 23; *bròndəchtəch*, P 22; **vierig**: *vīērīēch*, K 237; **gepenningd**: het type *gepenningd* in: K 179a; **gepenningd**: *gəpənnəcht*, gepennigde vaerkes, varkens met hier en daar zwarte plekjes ter grootte van een dubbeltje of een kwartje op de huid, meest aan de rugzijde, De Bont; **getrokken**: *gətròkkə*, P 125; **ziek**: *zīēk*, K 320; **knakkig**: het type

1.1.1.2.

knakkig in: O 70; **schurftig**: het type *schurftig* in: K 174, 178*, 276; *schurtach*, O 177; *schurftiëch*, K 205; *scheurftach*, K 292; *schörfstach*, P 17; *schurraftach*, K 152; *schörraftach*, L 257; *schoorftach*, K 191; *sjirraftach*, P 94; *schruftiëch*, K 313a; **pesterig**: *péstarech*, K 307; de volgende types zijn benamingen voor een varken dat aan een huidziekte lijdt: **brander**: *bröndar*, P 166; **sint-hubertuszeug**: het type *sint-hubertuszeug* in: P 5; **brakker**: *brikkar*, K 351.

ZEUGZIEKTE

Geburtslähme – parturition fever – fièvre du part
(N 76, 54)

[Kraamkoorts bij zeugen, moere, kipziekte. Na het biggen kunnen zeugen door deze ziekte worden aangetast. Het is een baarmoederontsteking en een uierontsteking, gepaard gaande met hoge koorts.]

zeugziekte: het type *zeugziekte* in: P 22; **bagziekte**: het type *bagziekte* in: L 147; *bagziekt*, L 184; **bagkoorts**: *bachkórts*, L 183; **nakoortsen**: *nawketsn*, O 69a; **melkkoortsen**: *mèlk-kòtsa*, P 169a; *mèlkkeutsa*, K 329; *mèllak-kutsan*, O 70; **koorts**: *koors*, K 174; **koorts hebben**: *kòrts hemmā*, K 210; **koorts maken**: *keuts maaka*, K 355; **koortsen**: *kòrtsa*, L 181; *keutsan*, P 107; *kutsn*, O 69a; *keutsa*, K 329; **koortsen hebben**: *kutsa hémma*, K 314; **meikziekte**: *mèllaksiktā*, P 149; **baarziekte**: *bäärziëktā*, P 41a; **baarmoederziekte**: *bäärmoowdärzikta*, P 149; **baarmoederontsteking**: het type *baarmoederontsteking* in: K 196; **moederaccès**: *mōejersijskas*, O 67; **rijgelen**: *rijgalan*, K 204; **rijlen**: *rijlan*, K 204; **rijgen**: *rijgan*, K 204; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **bagziek**: het type *bagziek* in: L 180; *bachsiek*, van een zeug: ongesteld na het biggen (Huisseling), Elemans; **koortsig**: *koortzach*, K 195; *kòrtsach*, L 243; *koorsach*, K 135; *keusach*, K 191; **koortsachtig**: *kòrts-ééchtach*, L 262; **jongziek**: het type *jongziek* in: K 168; **ongesteld**: *óng-gastélt*, K 237.

TEPEL WAAR GEEN MELK UITKOMT

Zitze, die keine Milch gibt – teat from which no milk flows – faux trayon
(N 76, 56a; N 76, 56b)

[Een storing in de melkafscheiding na het werpen, waarbij een of meer uiersegmenten hard kunnen worden.]

dopspeen: het type *dopspeen* in: K 137, 168, 186, 191, 196, 200, 215, 268, 339, L 178, 184; *dopspeen*, K 217, L 91b, 160; *dòpspeen*, L 183, 257; *dòpspéén*, L 156; *dòpspéén*, K 237; *dòpspeejn*, K 220, 242, L 207; *dòpspeejn*, K 218a;

dopspin, P 77; *dopspeen*, L 244; **doptepel**: *dòptippal*, L 261; **droge speen**: het type *droge speen* in: K 135; *drugga speen*, K 355; *drèügā speen*, L 224; *druuchā speen*, O 67; **droogspeen**: *druichspeen*, L 262; **verdroogde mam**: het type *verdroogde mam* in: K 174; **verdroogde tet**: *vårdreugdā tet*, P 107; **dode speen**: *dooja speen*, L 147, 180; **fopspeen**: het type *fopspeen* in: K 188a; *fopspeen*, L 160, O 153; **berentepel**: *biëranteepal*, K 329; **berentet**: *bieretet*, O 286; *biëjarätét*, P 41a; **valse tepel**: *valsā teepal*, O 70; **valse tet**: *valsā tát*, P 149; **slechte tepel**: *slechtā téepal*, O 72; **slechte tet**: *slächtā tát*, P 149; **loze tet**: *loezā tet*, P 107; *loozā tét*, O 244; *lūūzā tét*, O 160a; *lōezā tét*, P 169a; *lōēwzā tát*, P 149; **loze mem**: *loozā mem*, O 67; *loezā mem*, K 300a; **loze mam**: *loozā mam*, O 67; **knopspeen**: *knopspijn*, O 70; **knobbeltepel**: het type *knobbeltepel* in: L 181; **ontstoken tepel**: *ontstookān tippal*, L 243; **kwade mam**: *kwādāja mām*, K 188; **kapotte mem**: *kapòʼā mém*, K 314; **misvormde tepel**: *misfurrāmā téepal*, K 174; **binnengelegen tepel**: de volgende opgave is meervoud: *biënnagälāägā téepals*, K 237; **mem die niet geeft**: *mem die niet gefi*, K 300a; **tet die niet goed uitkomt**: het type *tet die niet goed uitkomt* in: O 286; de volgende types zijn algemene benamingen: **mem**: *mem*, O 70; **speen**: het type *speen* in: O 67; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **loos**: zo'n tepel noemt men een – *loozā*, K 176; **korter als andere**: het type *korter als andere* in: K 196; **te klein gebleven**: het type *te klein gebleven* in: K 137; **slecht gezet**: het type *slecht gezet* in: K 174; **stomp**: het type *stomp* in: L 244; **onvolmaakt**: *ònvòlmòkt*, O 160a; **kleiner**: *klééjndār*, O 160a; de volgende types duiden eigenschappen van zo'n tepel aan: **niet opkomen**: van zo'n speen zegt men: de speen – *kumt nie òp*, L 156; **kort blijven**: *kort blèèvā*, K 215; als een zeug één of meer van zulke tepels heeft, noemt men dit verschijnsel: **dopspenen hebben**: *dòpspeenā hébbā*, L 257; **kapotte mem hebben**: *kapòʼā mém hémma*, K 314; als aan een uier meer van zulke tepels zitten, noemt men het een – **vleesuier**: *vléèsèùr*, K 216.

DIARREE

Diarrhøe, Durchfall – diarrhoea – diarrhée
(N 76, 51a; N 76, 51b)

spel: het type *spel* in: K 191, 200, L 100, 178, 244; *spel*, K 217, L 91b, 148, 181, 243, 262; *spél*, K 168, 216, 218a, 220, L 156, 160, 184, 207, 244, 257, 261; *spèl*, K 242, L 159, 183; *spèèl*, L 244; *spil*, L 159; **spellerij**: het type *spellerij* in: K 200; **het spellen**: het type *het spellen* in: L 200a; *æt spèllā*, L 244; **schijt**: het type *schijt* in: K 146, 147, 215, 339, 355, O 67, P 77, 107; *schijt*, K 152, 174, 186, 191, 196, 204,

210; *schéjt*, K 174, 188; *schajt*, K 241, O 72; *schejət*, P 93; *schojət*, O 153; *schàjt*, K 237; *schéét*, K 314, P 41a, 149; *schèèt*, O 286; *schaat*, K 288, 289, 300a; *schàát*, O 256; *schaot*, K 292, 330; *sjéét*, P 149; *skaajt*, O 69a; *skééət*, P 169a; *skéét*, O 244; *skaajtj*, O 160a; **plat-schijjt**: *plàtskaajtj*, O 160a; **schijjterij**: het type *schijjterij* in: K 204, O 70; *schéétaréej*, K 216; *scheetaréej*, L 224; *schàataràa*, O 70; *schaataràa*, K 300a; **afgang**: *afgang*, K 329, O 69a; *afgank*, K 288; *afgànk*, O 160a; *afgangk*, K 241; *afgàngk*, K 274; **platte afgang**: *plattàn afgang*, O 70; **diarree**: het type *diarree* in: K 176, L 147; **spetter**: het type *spetter* in: K 135; **dunne**: *dunnà*, K 216; **rappe**: *rappà*, K 216; **kakkerij**: *kàkkàrèè*, K 274; **raffel**: *réffəl*, K 216; **retteketet**: *ruttàkətut*, O 69a.

DIARREE HEBBEN

Diarrhøe haben — to suffer from diarrhoea, piglet scour — avoir la diarrhée (N 76, 51a; N 76, 51b)
spellen: het type *spellen* in: K 137, L 137, 180, 243; *spellà*, K 186, 217, L 100, 178, 243, 244, 280; *spèlla*, K 168, 218a, 220, 252, L 91b, 160, 184, 207, 244, 257, 261; *spèllà*, L 183; de big — *spelt*, K 137; **aan de spel zijn**: *aon dā spel zijn*, L 181; *an dā spel zīen*, L 262; *añ dā spél zien*, L 184; *án dā spél zājn*, L 244; de biggen zijn — *àn dā spèl*, L 159; *àn dā spil*, L 159; *un dā spel*, L 148; **aan het spel zijn**: de biggen zijn — *ònt spèl*, K 216; **schijten**: *schàajtà*, K 237; de big — *skééət*, P 169a; **het schijjt hebben**: *het schijjt hebbà*, K 188a; *ət schijjt hebbà*, K 215; *het schaat hebbàn*, K 300a; *ət schaat hemmà*, K 288; *hət schéét hémmà*, K 314; *ət schéét hémmà*, P 41a; *ut schéjt émmà*, K 188; *ət schéét émmà*, P 149; *ət skaajt emmàn*, O 69a; *het skéét emmàn*, O 244; de biggen — het type *hebben het schijjt* in: P 107; *émmàn tschéét*, P 149; **aan het schijjt staan**: *aon ət schijjt staon*, K 153, 188a; *aon ət schéjt staon*, K 174; de biggen — *staon aont schijjt*, K 174; **aan het schijjt zijn**: *ààn ət schijjt zijn*, K 152; *aon ət schijjt zèn*, K 153; de biggen zijn — *aant schijjt*, K 176; **aan de schijjterij**: *òñ dā schéétaréej*, K 216; **afgang hebben**: *afgang hébbà*, K 329; *afgang ébbà*, K 329; *afgank hemmà*, K 288; *afgang emmàn*, O 69a; **spetteren**: het type *spetteren* in: K 135; **met de drets liggen**: de biggen — *liggàn met dān drijs*, O 67; **de retteketet hebben**: *dā ruttàkətut emmàn*, O 69a; **aan de dunne**: *òñ dā dunnà*, K 216; **aan de rappe**: *òñ dā rappà*, K 216; **aan de raffel**: *òñ dā réffəl*, K 216.

MOND- EN KLAUWZEER

Maul- und Klauenseuche — foot-and-mouth disease — fièvre aphteuse

(N 76m 53)

mond- en klauwzeer: het type *mond- en klauwzeer* in: K 174, 186, 217, 281, L 147, 148, 159, 160, 181, 262; *mont en klawzeer*, K 135, L 178; *mónt en klawzeer*, L 257; *mónt en klòwzeer*, L 244; *mónt en klaawzéeer*, L 207; *mònt ən klòwzéeər*, L 261; *mont en klaazīer*, O 72; *mōdōnt é klààwzīer*, K 276; *mont en klaawzeej-ər*, K 215; *mont en klawzjeer*, L 244; *mont en klaawzjeer*, K 153; *mon en klawzeer*, K 196; **klauwzeer**: *klááwzéej-ər*, K 174; *klòdòwzjéeer*, K 188; *klwaawzjèr*, K 188a; **pootziekte**: het type *pootziekte* in: K 191, 355; *pòdztiktà*, K 210, 288; *poetzièktà*, K 330; *poeatzièktà*, P 93; *poeatzièktà*, K 300a; *pòetzièktà*, K 329; *pòetzièktà*, O 256; *pòetsiktà*, O 70; *pòetsiktà*, K 274; *pòètziktà*, K 204, 292; *pòètsjèktà*, K 237; *pòèwatzèktà*, P 41a; *pòèjtzièktà*, O 69a; *puutziktà*, O 274a; *puutziktà*, O 286; *púut-sièktà*, O 275; *púutziktà*, O 160a; *púutziktà*, O 244; *puj asīèktà*, K 314; *pjetjaszièktà*, K 300a; *pòèwatsikt*, K 241; *pu:tziktà*, mond- en klauwzeer. Mond en klauwen zijn aangetast. De dieren weigeren alle voedsel, hs Schrevens P 86; **pootplaag**: *pootplawch*, O 67; **muilziekte**: *meulzièktà*, P 107; *máálziedà*, P 169a; **muilplaag**: *moojplòdòch*, O 160a; *moojplawch*, O 69a; *mojəlpłuiçh*, O 153; **bleinziekte**: *blaanziktà*, P 77; *blaanziktà*, P 149; *bla:nziktà*, mond- en klauwzeer. De mond en de klauwen zijn aangetast; de dieren weigeren alle voedsel, hs Schrevens P 86; *blaozièktà*, P 92; **tongblaar**: *tongblaor*, K 137, L 180; *tongblòdòj-ər*, L 91b; **de blein**: het type *de blein* in: K 176; **brand in de bakkes**: *braant in dā bakkàs*, L 244; **fijt**: *fààət*, O 70; **ketspoot**: *ketspòdət*, O 70; **ploddertje**: *plòddàrkà*, K 216; *plòddàkà*, K 216.

KORTADEMIGHEID

Kurzatmigkeid — short-windedness — asthma (N 76, 52)

dempigheid: het type *dempigheid* in: L 147; *dèmpəch-hèjt*, L 183; *dèmpighaot*, K 292; *dèmpəchaajt*, O 69a; *dèmpich-hét*, L 257; *dém[?]ièch-hét*, K 314; *dèmpichaot*, K 288; **klappens**: *klápans*, wird so genannt, weil die Krankheit dadurch in die Erscheinung tritt, dass die Ferkel kurzatmig sind, hs Mischgofsky L 95; het varken is — **dempig**: het type *dempig* in: K 137, 174, 188a, 196, 200, L 148, 180, 181, 184, 244, 280, O 153; *dèmpəch*, K 152, 216, 339, L 159, O 256; *dèmpəch*, K 241, 274, L 207, O 70; *dijmpééçh*, O 67; **kort van adem**: het type *kort van adem* in: K 135; *kort van aojəm*, L 243; *kòrt fan aojəm*, L 261; **kort van asem**: het type *kort van asem* in: K 176, P 77; *kort van aosəm*, K 186; *kurt fan ussəm*, K 174; *keurt vang aosəm*, P 107; *kòet vān òdsəm*, K 276; *kòt van aosəm*, K 204; *kut fan ôèsòëm*, O 160a;

1.1.1.2.

keut van aosəm, P 93; **kortademig**: *kortajəmäch*, K 217; *körtöməmäch*, L 156; *kort-òjəmäch*, L 91b; *körtójəmäch*, L 244; **kort- asemig**: *kortossəmäch*, K 191; **longscheutig**: *longschuitäch*, L 262; **bevangen**: *bəvangən*, K 329; *bəvangə*, K 329; het varken heeft een – **korte asem**: *körtən*, *aosəm*, K 218a; de volgende types zijn benamingen voor verschijnselen van deze ziekte: **het op zijn asem hebben**: het varken heeft het – *öp sunnən aosəm*, K 188; *oep zaanə aosəm*, K 289; *oep zənə aasəm*, K 300a; **het benauwd hebben**: *het bənààwt hebbə*, K 220; *ət bənààwt hebbə*, K 242; **benauwd zijn**: *bənaawt zen*, K 215; **kort zijn**: *kut zijn*, O 69a; **hijgen**: *haegən*, O 274a; *hiegə*, L 244; *gégəgən*, O 244; **jagen**: het type *jagen* in: K 355; *jaogə*, O 286; **pompen**: *pöəmpə*, P 41a; het varken – *pöəmt*, P 41a; **kort blazen**: *kut bloowzə*, P 149; de volgende types zijn benamingen voor een varken, dat aan deze ziekte lijdt: **pomper**: *poempər*, O 70; de volgende opgave is meervoud: *pöəmpərs*, P 149; **blazer**: *blaozər*, P 169a.

CARRÉZIEKTE

Eine Art von Rückenkrankheit – carré disease – carré

(N 76, 57)

[De rug (carré) van het varken is aan de ene zijde hoger dan aan de andere; de rug is gezwollen en pijnlijk.]

carréziekte: het type *carréziekte* in: K 320, O 70.

ZIEKTE VAN AUJESZKY

Aujeszkysche Krankheit – aujeszky's disease – maladie d'Aujeszky

(N 76, 57)

[Een virusziekte, die vooral bij biggen hersenen zenuwaandoeningen veroorzaakt. De ziekte is dodelijk.]

ziekte van Aujeszky: het type *ziekte van Aujeszky* in: L 160; *ziektə van oojefskie*, L 243; *ziektə van aejeskie*, K 215; *ziektə oojeskie*, K 137; **Aujeszky**: *awjeskie*, K 186; *öjétskĭš*, L 207; **Aujeszkyziekte**: *jessieziektə*, L 180; **jeukpest**: het type *jeukpest* in: L 160; **virusdiarree**: het type *virusdiarree* in: K 186, L 160; **virusziekte**: *vĭerrəsziēktə*, L 207.

POKKEN

Schweinepocken – swine pox – variole porcine

(N 19, 27a; N 52, 19; N 76, 57)

pokken: het type *pokken* in: P 22; *pòkkə*, K 152; *pöëkkə*, K 329; *pòkkə*, pokken (komt bij varkens voor), hs Mischgofsky L 95.

PROLAPSUS UTERI

Gebärmuttervorfall, Hysteroptose – prolapse of the uterus – prolapse

(N 76, 54)

rozen: *rūūzn*, O 160a.

VARKENSPEST

Schweinepest – swine fever – peste porcine

(N 19, 27a; N 76, 57; DC 48A, 32)

[Een zeer gevaarlijke en zeer besmettelijke ziekte, waarbij soms ook de huid wordt aangetast.]

pest: het type *pest* in: K 188, 196, 277, 300a, L 244, O 286, P 93; *pést*, K 307, L 207, P 7, 136a; *pèst*, P 169a; *pást*, P 149; *paest*, L 100; *péést*, L 261; **varkenspest**: het type *varkenspest* in: K 174, 217, 220, 242, L 147, 159; *vaarkəspést*, K 245; *váarkəspést*, K 188; *váárəkəspést*, L 224; **verkenspest**: het type *verkenspest* in: K 204; *vèèrkəspést*, L 184; *verrakəspést*, K 137; *vèèrakəspést*, K 152; *vèèrakəspéést*, L 243; *vér?əspéést*, K 241; *vèèrakəspést*, varkenspest: koorts, huidvlekken, diarree, hs Schrevens P 86; **pestziekte**: het type *pestziekte* in: L 200.

BIGGENGRIEP

Ferkelgrippe, enzootische Pneumonie – piglet influenza – grippe des porcelets

(N 52, 8; DC 48a, 12g)

[Een besmettelijke ziekte. De voornaamste verschijnselen zijn ontsteking van het oog-slijmvlies, sufheid, hoest en diarree.]

biggengriep: het type *biggengriep* in: K 164a, 188, 268, 285, L 147, 160, 180b; *biggəgriep*, K 133a, 180, L 281, 281*; *biëggəgriëp*, K 189; **baggengriep**: het type *baggengriep* in: K 171a; *baggəgriep*, L 185, 208a; **kurregriep**: *kuurəgriep*, P 163; **kurresgriep**: *kurrəsgriep*, P 99; **griep**: het type *griep* in: K 147, 174, 188a, 206, 261; **verkoudheid**: het type *verkoudheid* in: K 188; **jaagpens**: het type *jaagpens* in: P 77, 79; **hoest**: het type *hoest* in: K 137; **baggenhoest**: het type *baggenhoest* in: L 160; **biggenhoest**: het type *biggenhoest* in: K 137; *biggəhoest*, L 244; **hoestziekte**: *hōèwstsiēktə*, P 41a; **borstziekte**: het type *borstziekte* in: K 188; **longziekte**: het type *longziekte* in: K 174; **het slijm**: het type *het slijm* in: P 93; **de bloem**: het type *de bloem* in: O 160a; **vibriox**: het type *vibriox* in: K 186; **oogontsteking**: het type *oogontsteking* in: K 100; **eiwitvergiftiging**: het type *eiwitvergiftiging* in: L 144; **prutogen**: het type *prutogen* in: O 67; **verkouden zijn**: de biggen – *zajn verkawt*, L 244; **spel**: *spel*, K 186; het volgende type duidt het hebben van biggengriep aan: **krochen**: de big – *krocht*, L 159.

ABORTUS, VERWERPEN

Abort, verwerpen — abortion, to abort — avortement
(N 76, 57)

verwerpen: *vər wèèpə*, L 244.

ENGELSE ZIEKTE, RACHITIS

Rachitis, engelse Krankheit — rickets — rachitisme

(N 19, 28; N 76, 55)

[Ziekte waarbij te weinig kalkzouten in de beenderen worden afgezet.]

beenderziekte: het type *beenderziekte* in: K 196; *bieñdarziektə*, K 281; *biëndarziektə*, K 329, O 153; **beenziekte:** *bienziektə*, O 244, 274a; **pootziekte:** het type *pootziekte* in: P 77; *poetziektə*, P 107; *pōetziēktə*, P 25; **gewrichtsziekte:** *gəwrictziektə*, K 135; **Engelse ziekte:** het type *Engelse ziekte* in: K 220, L 147, 178; **rachitisme:** *rasjəti smə*, P 149; *rasjitik*, O 286; **flerecijn:** *flurrəséén*, P 149; **verlamming:** het type *verlamming* in: O 70; de volgende types duiden de manier van staan of lopen aan: **manken:** *mankə*, O 67; **kreupelen:** *kreupələ*, O 67; **doorzakken:** *durzakkən*, K 188a; **krom staan:** *krom ston*, L 148; **van de/zijn poten gaan:** *van də pōētə goon*, P 27; *van də pōēwət chòòn*, K 241; *van də pōējt gawn*, O 69a; het varken — het type *gaat van zijn poten* in: O 67; **van de poten af gaan:** *vannə pōet af chòn*, K 314; **van de poten liggen:** *van də pōējt liēggən*, O 69a; *van də pōēt liēGGə*, K 237; **van de poten zijn:** het varken is — *vòn də pōet*, P 25; **slap op de/ zijn poten zijn:** het varken is — *slap op də pōētə*, K 188; *slap op zən peujət*, L 243; **slap te poot zijn:** *slap tə pōēwət zen*, P 41a; **van de benen zijn:** het varken is — *van də bieən*, K 300a; *van də bjeen*, K 300a; **van de benen af zijn:** *van də bèèən af zijn*, L 244; het varken is — het type *van de benen af in:* L 243; *van də beejn ààf*, L 262; **van de benen afraken:** het varken — *rakt fan də béén af*, L 261; **van de benen gaan:** *van də bieənən gāən*, O 70; *van də bieən gaan*, K 339; de varkens — *gaan van də bjeen*, K 300a; **stijf zijn:** *stijf zèn*, K 153; het varken is — **slap op de benen:** *slap op də been*, L 160; *slap op də bajn*, L 244; **slap te been:** *slap tə bèèn*, K 186; **slecht op de benen:** *slecht op də been*, K 217; *sléécht op də beejn*, L 207; **zwak op de benen:** *zwak op də been*, K 176; **stijf op de benen:** *stijf op də been*, L 91b; **slecht op zijn poten:** *slecht op zijn pootə*, K 355; **kreupel:** het type *kreupel* in: P 77; **kremmig:** het type *kremmig* in: K 137, 168, 178*, L 180, 180b, 181, 183, 184, 200, 200a, 201, 203b, 241, 242, 243, 263, 283b, P 22, 26; *krèmməch*, L 184; *krèmməch*, L 178, 235, 244; *kremmig*, van een varken, Van de Biezen; **krampig:** *krámpich*,

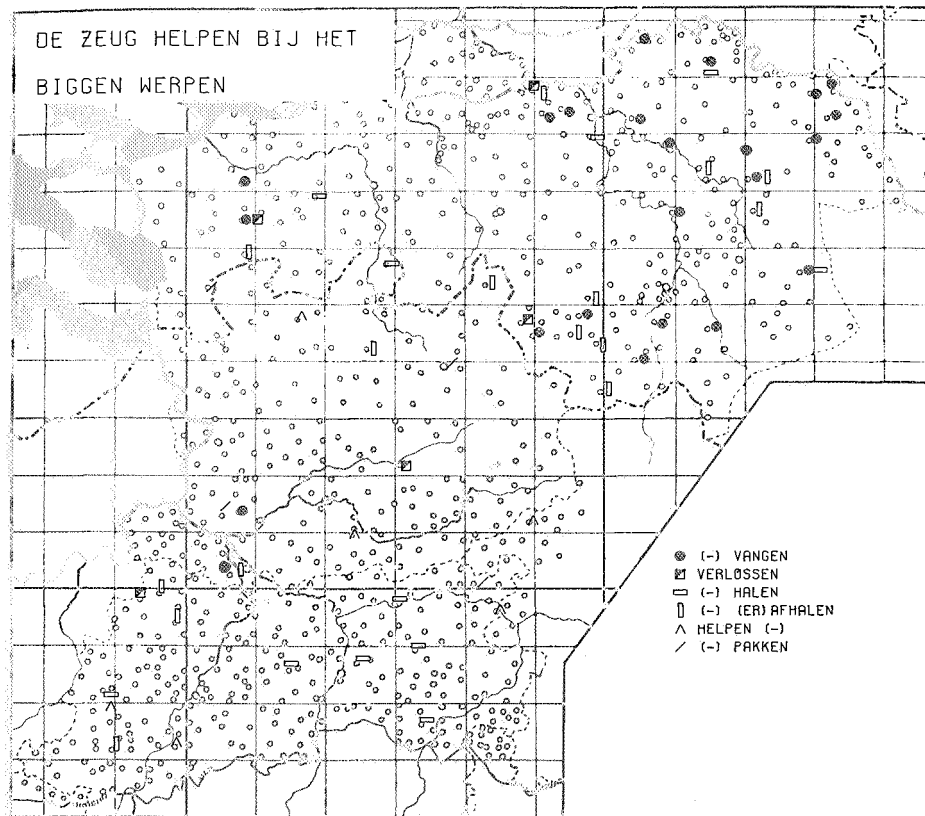
K 220; **krempig:** het type *krempig* in: K 200, 218b; *krèmpəch*, L 257; **krammig:** *krammigə*, P 77; het varken heeft — **zwakke benen:** *zwakkə beejn*, L 207; **kwade benen:** *kòə biənə*, O 256; **kwade poten:** *kaəə pōetə*, K 274; de volgende types duiden de oorzaken aan van deze ziekte: **gewrichtsontsteking:** het type *gewrichtsontsteking* in: K 196, 242; **beendermeel te kort hebben:** de varkens — *emmə beendərmeejl tə kort*, K 174; **te weinig kalk:** *tə waanəch kalk*, K 288; **tekort aan kalk:** *təkut ón kallək*, beenderbroosheid; een tekort aan kalk in de beenderen, hs Schrevens P 86.

—2.1.8. Behandeling, verzorging

HELPEN BIJ HET BIGGEN WERPEN (zie kaart)

Der Sau helpen beim Werfen — to assist while farrowing — assister durant la mise-bas
(N 76, 40)

baggen vangen: het type *baggen vangen* in: L 147; *baggən vangən*, L 181; *baggə vangən*, L 200a, 280; *baggə vangə*, L 91b, 156, 160, 178, 183, 184, 244, 257; *bāggə vangə*, L 244; *bāggə vāngə*, L 261; *bāwgə vangə*, L 100; **biggen vangen:** *biggə vangə*, K 153, 174, 217, 289, 329; *biggə vāngə*, L 159; **keujes vangen:** *keujes fange*, toezien en zonodig ingrijpen bij de geboorte van biggen, (Huissseling). Elemans; **verkens vangen:** *vèérəkəs vangə*, L 257; *vèérəkəs fangə*, K 216; **vangen:** *vangə*, K 146, 147; **pakken:** het type *pakken* in: K 355; **biggen pakken:** *biggə pakkə*, K 188a; *biggə pākkə*, K 237; **verkens pakken:** *vèérəkəs pakkə*, K 288; **verlossen:** het type *verlossen* in: K 135; *vərlossən*, O 69a; *vərlossə*, K 174, 215; *vərlossə*, K 174, 274; **zoeg verlossen:** *zoech vərlossə*, K 268; **halen:** *haolə*, K 191, L 100; *hōōlə*, K 292; **baggen halen:** *baggə haolə*, K 168; *bāggə haolə*, L 244; **biggen halen:** *biggən haolə*, K 176; **het/een kurre halen:** het type *het kurre halen* in: P 77; *het kurrə haalə*, P 93; *ə kurrə àāwla*, P 149; *[het] kūrřə èùlə*, P 25; *[het] kūrřən èùlə*, P 25; *ət kurrə oolə*, de zeug helpen bij het werpen der jongen, hs Schrevens P 86; **vitjes halen:** *vitjəs èèln*, O 160a; **afhalen:** *afhààlən*, O 70; *afhaalə*, K 329; *afhaolə*, K 210; *āfhaolə*, K 218a; *afaalə*, K 329; *avvaolə*, K 210; **baggen afhalen:** *baggə afhaolə*, L 180; **biggen afhalen:** *biggən afhaolən*, K 137; **jongen afhalen:** het type *jongen afhalen* in: K 196; **kurres afhalen:** *kèurrəs afhawlən*, O 67; **vitjes afhalen:** *vitjəs afoelən*, O 244; **erafhalen:** *erāfhaolə*, K 220; *erāfhòòlə*, K 242; **baggen erafhalen:** *erāfhaolən*, K 200; *baggən dərāfhòòlə*, L 207; *baggə dərāfhòòlə*, L 183; **biggen erafhalen:** *bichə dərāfaolə*, K 188; **helpen:** het type *helpen*

in: K 339; *hullapə*, P 41a; **helpen baggen**: *hulpə baggə*, K 314; **helpen jongen**: *helpən joengən*, K 204; **helpen kurren**: *həlləpə kiərrə*, O 256; **helpen viggeren**: *hulpə viggərn*, O 160a; **erbij blijven**: *dərbe blèèvə*, K 186; **erop gaan**: *əroep gaan*, K 300a; *dərop gao*, L 243; **bij de zog** **blijven**: *baj də zöch bleevə*, L 183; **op de zoeg** **letten**: *ob də zoech lèttə*, P 169a; **bij de zoeg** **zitten**: *boo də zöch zittə*, bij de zeug zitten (om te helpen bij het werpen der jongen), hs Schrevens P 86; **[zeugə zittən]**: *zeugə zittən*, O 70; **de wacht houden**: *də wacht hijvə*, K 339; bij het volgende type is een werkwoord weggelaten: **in de zeugekooi**: *in də zuggənkoi*, L 148.

BIG MET KOEMELK GROOTBRENGEN, LEPPEN

Ferkel mit Kuhmilch grossziehen – to breed a pig with cow-milk – élevage artificiel (N 19, 16; N 76, K 300a)

opleppen: *keujer óplèppə*, biggen die niet gezoogd kunnen worden door de moeder met koemelk grootbrengen (Huisseling), Elemans; **oplebberēn**: *óplèbbere*, een big geforceerd (bv. met haverhout) mals doen groeien om ze

meer ooglijk te maken voor de handel, Nuenen; **leppen**: *leppən*, L 185; **opfutteren**: *ðəptúüttərə*, K 274; **laten tutteren**: *laotə túüttərə*, K 193a; **tutter geven**: *túüttər geevə*, K 274; **grootbrengen**: *gròetbrèngə*, P 169; *grúutbrèngə*, O 286a; **zelf grootbrengen**: *zèlləf gròetbringə*, P 25; **met de fles grootbrengen**: het type *met de fles grootbrengen* in: I 57a; *mé də flés gròetbrèngə*, K 295; *méé də flés chròetbrèngə*, P 29; een big wordt – het type *met de fles grootgebracht* in: K 287; **met een fles grootbrengen**: *mé ə flés grúutbringə*, O 165; **met koemelk grootbrengen**: het type *met koemelk grootbrengen* in: K 348; **met een tutter grootbrengen**: *mee nən teu'ər gròetbrè'n*, K 310; *mènnə túüttər gròet brèngə*, K 238; **zonder oude grootbrengen**: *zòndər aaw gròetbrèngə*, L 257; **met de koe grootbrengen**: een big wordt – *mé tə kòj grúutchèbròcht*, O 286; **opbrengen**: *opbrèngə*, K 125a; *o'brèngə*, K 309; **alleen opbrengen**: *òlèw òbrèngə*, P 69b; **zelf opbrengen**: het type *zelf opbrengen* in: O 69; **met de fles opbrengen**: het type *met de fles opbrengen* in: O 68a; *méttə flés òbrèngə*, P 133; *méttə fəlès òbrèngə*, P 133; **met een lepper opbrengen**: *mét ə lééppər òbrèngən*, O 73; de big wordt – *mét ə*

leejpar òpçabròcht, O 73; **met de melk opbrengen**: het type *met de melk opbrengen* in: O 69; **opknappen**: *oopknòppa*, K 276b; *òèpknòppa*, K 206; **opkweken**: *òèpkweeka*, K 251; *òèpkwikkà*, P 149; **optrekken**: *òptréʔa*, K 314; *oeptrekkà*, K 357; **opzetten**: *opzettà*, L 203b; **groottrekken**: *gròettrékkà*, P 27; **beppen**: *béppa*, K 307; **flessen**: *flessà*, K 188a; *fléssà*, K 339; **(de) fles geven**: het type *de fles geven* in: K 212; *flés geevə*, K 287; *də flès geejəvə*, P 99; *də flés géjvə*, O 165; **spenen**: *spenə*, K 312; **zelf voederen**: *zèlləf vòjəra*, P 25; **laten drinken**: *lòèta driènkə*, P 133; **voeren**: de biggen worden — *gavoert*, K 300a; het volgende type geeft het instrument weer, waarmee men jonge biggen melk laat drinken: **tutter**: het type *tutter* in: K 300a; het volgende type is een woordgroep: **met de fles**: de big wordt grootgebracht — *mét ə flés*, K 260.

LEPBIG

Ferkel, das mit Kuhmilch grossgezogen wird — piglet that has been bred without a sow but with cow's milk — goret élevé sans truie mais avec du lait de vache

(N 19, 15)

[Een lepbig is een big die zonder zeug maar met koemelk wordt grootgebracht.]

lepper: *leppər*, L 160, 185; *lèppər*, L 184; *léppər*, L 184; **oplepper**: het type *oplepper* in: L 180b, 181; *oplèppər*, L 183; *oplòppər*, L 178; **lep**: *lep*, L 153; **lepbag**: het type *lepbag* in: L 144, 150, 187; *lepbach*, K 148; *lubbach*, L 145, 147; *lòp-bach*, L 178; **lepbig**: de volgende opgave is meervoud: *lèpbiggə*, L 159; **lepkeu**: *lepkeu*, K 179a, L 241; *lepjeuja*, L 150, 153; *lèpkuj*, L 257; *lèpkòə*, P 69b; *lèpkòèj*, K 276; de volgende opgave is meervoud: *lèpkèuja*, L 159; *lèpkeuje*, big, die met koemelk grootgebracht is, (Huis-seling), Elemans; **lepkeutje**: het type *lepkeutje* in: L 242; *lepkeukə*, K 102; **lepkurre**: *lèpkòèr*, L 184; **loopje**: *lùupkə*, P 152; **flesbag**: het type *flesbag* in: L 241; **flesbig**: het type *flesbig* in: K 174, 188a; **fleskurre**: *flèskùurrə*, P 99; **flesverken**: *flesvèrkə*, K 178*; **papbig**: *pab-bich*, K 124a; **pappot**: het type *pappot* in: K 173b, 174, 174a; *pappòt*, K 204c; *paapòt*, K 174; **papverken**: *papverrakə*, K 125a; **melkbag**: *mèlkbàch*, K 358; *mèllàkbàch*, K 357; **melk-kurre**: *mèlkarə*, P 95; **melkkurretje**: *mèlkùurrəkə*, P 83; *mèlkìèrrəkə*, P 126; **melk-verken**: *mèlkvèrkən*, O 177; *mèllàkvèrkən*, O 70; **melkverkentje**: *mèlkvèrskə*, P 66; **melk-vigge**: *mèllàkvìèggə*, O 173; **speenkurre**: *spi-jnkurrə*, P 86; **speenvarken**: *speenvaarkə*, K 244; **speenverken**: *speenvèèrkə*, K 178*; *speenvèèrrəʔan*, K 241; *spìènverreekə*, L 148; *spìènverkə*, K 133a; **speenverkentje**: *speenverk-skə*, K 314; **speenvigge**: *speenvìèggə*, I 275;

speenvigje: *spèjnvìèggskə*, O 174a; **tutter**: *tùuttər*, K 296, P 7; **tutteraar**: *tuttərèèr*, K 193a; *tùuttərèèr*, P 16; **tutterling**: *tùuttərlièng*, K 274; **tutverken**: *tévvèrrəkə*, P 48; **tutterflesverken**: *tùuttərflèsvèrkən*, O 163; **bepbag**: het type *bepbag* in: K 145a; **behje**: *bèpkə*, K 307; **zuigertje**: *zuigərkə*, K 291; de volgende opgave is meervoud: *zuigərtjəs*, K 291; **kakkenest**: *kakkənèst*, K 287; *kakkənèst*, K 329; *kòkkə-nèst*, K 287; de volgende opgave is meervoud: *kakkənèstə*, K 329; **kegger**: het type *kegger* in: P 77; **kappertje**: *kapparkən*, K 193a; **wees**: *wies*, P 169; **kurre zonder moeder**: *kùurrə zòndər mòèjər*, P 104; **opgelepte bag**: het type *opgelepte bag* in: L 200a; 'n *opgelepte bag*, grootgebracht zonder de zeug, Biez; **moeder-loze big**: *mòèddarlòes béch*, K 307; *mòèddarlòèzə bich*, K 241; **moederloos varkentje**: *mòèd-darlòes vaarəkskə*, K 243; **moederloze vig**: *mòèddarlòès vīèch*, K 287; **varken**: *vərrəkə*, K 274; **kurre**: *kurrə*, P 149; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **opgelepte**: *opgələptə*, L 183; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **moederloos**: *mòèddarlòès*, K 281a; *mòèd-darlòes*, K 320, 349a.

BIGGEN OVERZETTEN

Ferkel von einer Sau zu denen einer andern setzen — to put the piglets of a certain sow with the piglets of another sow — mettre les goretts d'une truie auprès de ceux d'une autre

(N 76, 48)

[Biggen van de ene zeug bij die van een andere zetten.]

overzetten: het type *overzetten* in: K 196, 204, L 147, 280; *oovərzettə*, K 135, 188a, 191, 210, 215, 268, 289, 300a, 339, L 160, P 93; *oovərzéttə*, K 174, 237, 329, L 183; *ojvərzéttə*, P 149; *əvvərzéttə*, O 256; *əvvərzettə*, L 262; *eu-vərzettən*, O 153, P 107; **bijeenzetten**: het type *bijeenzetten* in: K 355; *bijéènzettə*, L 244; *ba-jinzettən*, L 244; *bé-iènzéʔə*, K 314; *béənzettə*, K 217; *baīènzettən*, O 72; *bādīèjənzéttə*, P 41a; **verzetten**: het type *verzetten* in: O 153; *vərzettə*, L 243, O 286; *vərzéttə*, K 237; *vərzèttin*, O 160a; **herzetten**: het type *herzetten* in: P 77; **bijzetten**: *bijzettə*, K 191; *baazéttən*, O 244; **omzetten**: *omzettə*, K 188a; *umzèttə*, L 156; **bij een ander zetten**: *bij ən əndər zettə*, P 93; **bij-eendoen**: *bindoen*, L 224; **overdoen**: het type *overdoen* in: K 176; **overkooien**: *oovərkoojə*, K 146, 147; **verdelen**: *vərdéèlə*, L 257; **erbijgooien**: *ər bəgojə*, K 220; *ər bəgójə*, L 178; **bij elkaar gooien**: *bé makàərə gòjə*, L 91b; **overgooien**: *oovərchoojə*, K 188; **de ene bij de andere gooien**: *dən njeenə bij dən aandərə gwoojə*, K 153; **bij elkaar scharen**: *bij makaarə schaora*, L 180; **verscharen**: *vərschòərə*, K 186; **overscharen**:

1.1.1.2.

het type *overscharen* in: K 137; *òòvørschaorə*, K 168; **overplaatsen**: *òvvrplatsə*, L 262; **mengelen**: *mingələ*, P 169a; **bijeenslagen**: *baafjējn-slaugən*, O 69a; **bij een andere zog leggen**: *baj ən áándər zóch léggə*, L 261; **versassen**: *vərsassən*, O 70; *vərsasn*, O 70; *vərsjassən*, O 70; *vərsjasn*, O 70; **scheiden**: *schààjə*, K 242; **er afzetten**: het type *erafzetten* in: L 243; de volgende types duiden biggen aan, die bij een andere zeug gezet zijn: **weesvarkens**: *weesvarkəs*, K 174; **weeskinderen**: het type *weeskinderen* in: K 174.

BIGGEN SPENEN

Ferkel absetzen, entwöhnen – to wean piglets – sevrer les goretz (N 76, 43)

spenen: het type *spenen* in: I 57b, K 135, 137, 191, 196, 200, 217, 300a, 339, 355, L 148, 160, 244, O 153, P 107; *spaenə*, K 153; *speenən*, O 70, 72, 160a, 244; *speenə*, K 152, 188a, 210, K 268, L 159, 183, 184; *speejnə*, K 218a, L 207; *spéénə*, P 169a; *spéénən*, L 178, O 67; *spéénəñ*, K 241; *spéénə*, K 174, 188, 237, 314, L 156, O 256, P 25; *spééənə*, P 149; *spééjənə*, P 41a; *spèénə*, K 289, 292, 329, P 93; *spijnən*, K 147, O 69a, P 77; *spijnə*, O 286; *spienə*, P 92; *spìenə*, L 91b; de biggen worden – *gəspint*, L 261; *gəspént*, K 174; **afspenen**: *afspaenə*, K 186, 215; **afzetten**: het type *afzetten* in: K 204; **er afzetten**: *er afzettə*, L 244; **van de zog zetten**: *van de zóch zétte*, spenen (Huisseling), Elemans; **baggen van de zog zetten**: *baggən van də zoch zettən*, L 181; *bágga ván də zóch zétta*, L 244; **van de zog afzetten**: *van də zóch afzettə*, L 183; **van de zeug afzetten**: het type *van de zeug afzetten* in: L 243, 280; **baggen van de zog afzetten**: het type *baggen van de zog afzetten* in: K 200; **apart zetten**: *apart zetta*, L 262; *apart zétta*, K 216; **afdoen**: het type *afdoen* in: K 176; *erafdoen*: *dər əfdoen*, L 244; **van de zoeg doen**: *van də zöch doen*, K 300a; *ze van de zoech doen*, van biggen. Ze verwijderen van het moedervarken, ze afwennen, spenen, Goossenaerts A.; **van de zog afdoen**: *van də zoch afdöəwn*, L 257; **baggen van de zog afdoen**: de boer heeft – *baggə van də zoch afgədao*, L 243; **van de moeder doen**: *van de mojer doen*, van biggen of veulens. Ze wegnemen van de zeug, de merrie, ze spenen, Goossenaerts A.; **baggen van de zog vatten**: *baggə van də zoch vatta*, L 180; **afwennen**: het type *afwennen* in: L 147; **scheiden**: *schààjə*, K 242.

VARKENS HOUDEN IN HET ALGEMEEN

Schweine halten im allgemeinen – to keep pigs in general – élever des porcs en général

(N 76, 37a)

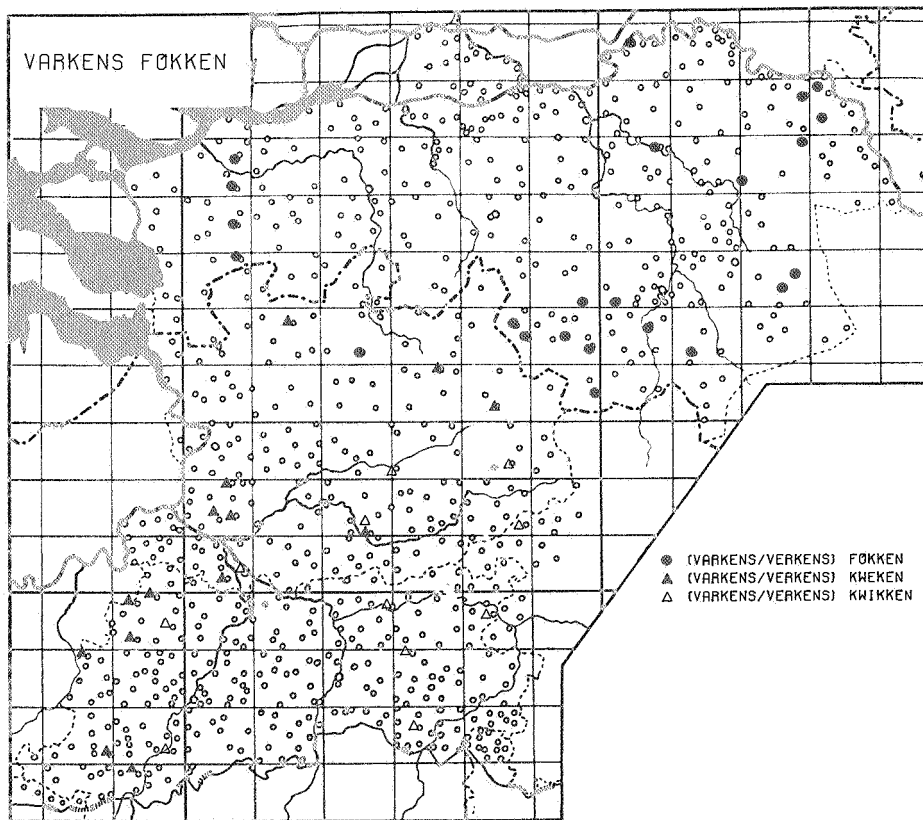
varkens houden: het type *varkens houden* in: K 186, 300a; *varrəkəs houwə*, K 153; *varrəkəs houwə*, K 188a; *várrəkəs háávə*, K 274; *vaarkəs ouwə*, K 174; *veurkəs òwə*, K 188; *váárəkəs oovə*, P 149; **verkens houden**: *véérəkəs hauwə*, L 243; *vèèrəkəs hauwə*, L 244; *vérkəns houwə*, L 280; *vèrkəs houwə*, L 178; *vèrkəs houwə*, K 147; *vèrrəkəs houwə*, K 215; *véérəkəs houwə*, L 159; *vèrrəkəs hawə*, L 160; *véérəkəs hòwə*, L 156; *verkəs haawə*, K 146; *vèèrkəs haawə*, L 184; *vèèrəkəs haawə*, K 210, 216, L 183; *véérəkəs haawə*, L 257; *vèèrkəs háávə*, L 244, 262; *vérʔəs héjwən*, K 241; *vijrkəs haavən*, O 67; *vèrkəs háávən*, O 70; *vèrkəs haava*, K 329; *vèrrəkəs haava*, K 355; *vèrrəkəs haava*, K 292; *vèrrəʔəs haava*, K 314; *vèèrəkəs haava*, P 93; *verkəs haovə*, K 289; *vèrkəns aavən*, O 244; *vèrrəkəs ouwə*, K 152; *vèèrəkəs áávə*, K 237; *verkəs aavən*, O 69a; *vèrkəs áávən*, O 160a; *vèrkəs aava*, K 329; *véérəkəs áávə*, K 330; de boer – *hèlt vèrrəkəs*, K 200; *vèèrkes haawe*, varkens houden (Huisseling), Elemans; **verkens kweken**: *vijrkəs kweekə*, K 268; **verkensboer zijn**: *vijrkəsboer zaan*, K 268; **houden**: *haavən*, O 72; *háávə*, O 256; *hi-jvə*, K 300a; **verzorgen**: *vərzörgə*, L 91b; indien op het bedrijf zowel varkens gefokt als gemest worden, spreekt men van – **een gesloten bedrijf hebben**: het type *een gesloten bedrijf hebben* in: K 339; de volgende types duiden het bedrijf aan: **verkenshouderij**: *véérəkəshouwərij*, K 217; *verkəshaawərij*, L 147; *vèrrəkəshaawərij*, L 180; **houderij**: *houwərij*, K 191; de volgende types duiden de varkenshouder aan: **verkensboer**: *verkensboer*, K 339; *vaerkənsboer*, L 148; *verkəsboer*, P 77; *vèrrəkənsboer*, K 137; *vèrrəkəsboer*, P 107; *vèrrəkəsboer*, L 181; *véérəkəsboer*, L 224; *vèrrəkəsboèr*, L 261; *vèrrəkəsboèwr*, P 41a; *vèèrəkəsboèwr*, L 207; **varkenshouder**: het type *varkenshouder* in: K 135; **verkenshouder**: *vèèrəkəshaawərij*, L 207; **varkensbedrijfhouder**: het type *varkensbedrijfhouder* in: K 176.

VARKENS FOKKEN (zie kaart)

Schweine züchten – to breed pigs – élevage de porcs

(N 76, 37b)

varkens fokken: *varrəkəs fokkə*, K 153; *veurkəs fokkə*, K 188; **verkens fokken**: *véérəkəs fokkən*, L 244; *vèrkəs fokkə*, L 178; *vèèrkəs fokkə*, L 184; *vèrrəkəs fokkə*, K 215, L 160; *véérəkəs fokkə*, L 243; *vèèrəkəs fokkə*, L 244; *vèèrkəs fokkə*, L 244; *vèrrəkəs fokkə*, K 152; *véérəkəs fokkə*, L 156, 159, 257; *vèèrəkəs fokkə*, K 216, L 183; **fokken**: het type *fokken* in: K 200; *fokkə*, K 210, L 262; *fòkkə*, K 174, 220, 242, L 224; *fòkkə*, L 91b; *fòðkə*, K 218a; *fòkke*,

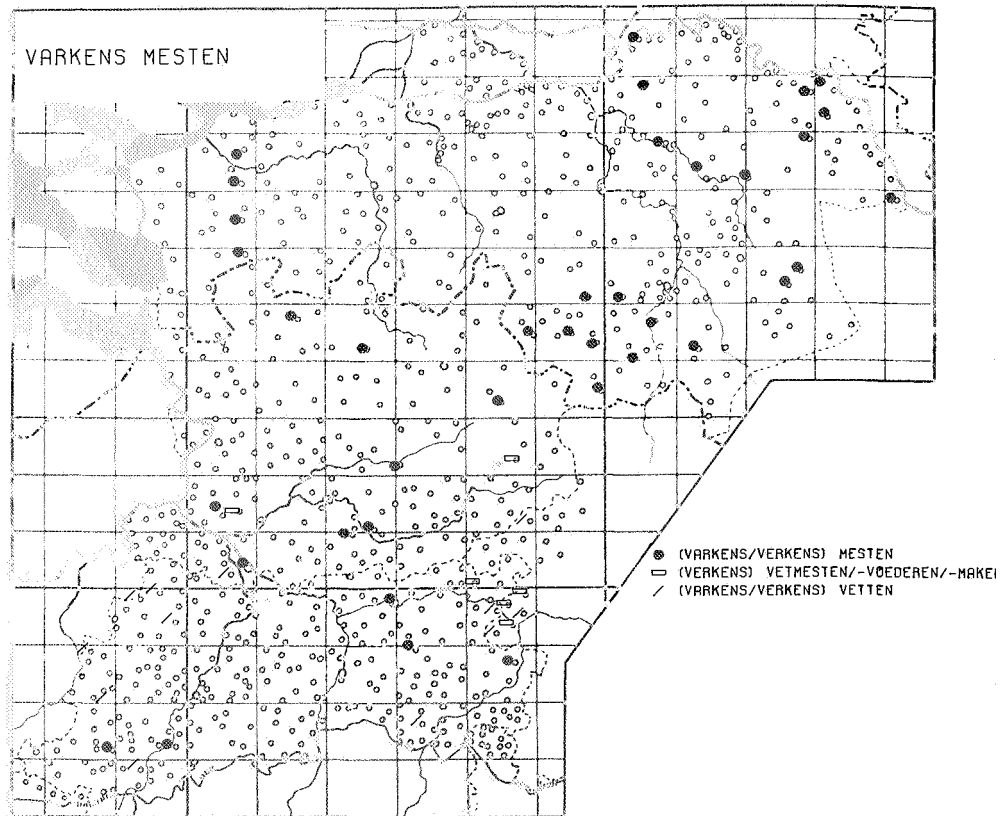

bij varkensteelt: zich toeleggen op de teelt van biggen (Huisseling), Elemans; **baggen fokken**: het type *baggen fokken* in: L 280; **varkens kweken**: het type *varkens kweken* in: K 300a; **verkens kweken**: het type *verkens kweken* in: K 204; *verkas kwaeken*, O 153; *verkas kweekan*, O 69a; *verkens kweejkan*, O 244; *vijrkas kwéekan*, O 67; *vèrəkəs kwéekan*, K 237; *vijrkas kweeka*, K 268; **kweken**: het type *kweken* in: K 281; *kweeka*, K 288, 289; *kweeʔan*, K 241; *kwéekan*, O 72; *kwéeka*, K 237, 329; *kwijkə*, O 286; **varkens kwikken**: *vàrəkəs kwikkə*, K 274; *vàrəkəs kwikkə*, P 149; **verkens kwikken**: *vèrəkəs kwikkə*, P 93; *vèrəkəs kwïkkə*, K 330; *vèrəkəs kwïkkə*, P 25; *vèrəkəs kwïkə*, P 41a; *vèrrəʔ əs kwïkʔə*, K 314; **kwikken**: het type *kwikken* in: K 300a; *kwikkə*, K 276, 300a; *kwïkkə*, O 256; *kwiekən*, O 70; **zeugen houden**: *zeuch hauwə*, L 180; de volgende types duiden het bedrijf aan: **fokbedrijf**: het type *fokbedrijf* in: K 137, L 147; **fokkerij**: *fokkərij*, K 191; **verkensfokkerij**: *vèrəkəsfokkərij*, K 217; *vèrkəsfokkərdá*, O 160a; **verkenskwekerij**: *verkaskweekərojə*, O 153; **verkenskwikkerij**: *verke(n)skwikkərij*, varkensfokkerij, Corn.; de volgende types

duiden de varkensfokker aan: **varkensfokker**: het type *varkensfokker* in: I 57b, K 135, 176; **verkensfokker**: *vèrəkəsfokkə*, L 181; *vijrkəsfokkə*, K 196; *vèrəkəsfokkə*, L 261; **fokker**: het type *fokker* in: K 186, L 148; *fokkə*, K 168; *fokkə*, P 169a; **fokverkensboer**: *fòkvèrəkəsbōēwər*, L 207; **varkenskweker**: het type *varkenskweker* in: O 274a; **verkenskweker**: het type *verkenskweker* in: K 339; *verəkəskwækə*, P 107; *vijrəkəskweekə*, K 196; **kweker**: het type *kweker* in: K 355, P 77; *kweejkə*, K 174; **verkenskwikker**: *verke(n)skwikkə*, varkensfokker, Corn.; **vermeerderaar**: *vermeerdəraor*, K 168.

VARKENS MESTEN (zie kaart)

Schweine mästen — to fatten pigs — faire l'engraissement de porcs (N 76, 37c; Go 1b; sgv)
varkens mesten: het type *varkens mesten* in: K 300a; *vàrəkəs mēstə*, K 153; *veurkəs mēstə*, K 188; *vàrəkəs mēstə*, K 274; **verkens mesten**: het type *verkens mesten* in: K 204, 339, L 280; *vèrəkəs mēstə*, P 107; *vèrkəs mēstə*, L 178; *vèrəkəs mēstə*, L 180; *veerəkəs mēstə*, P 93;

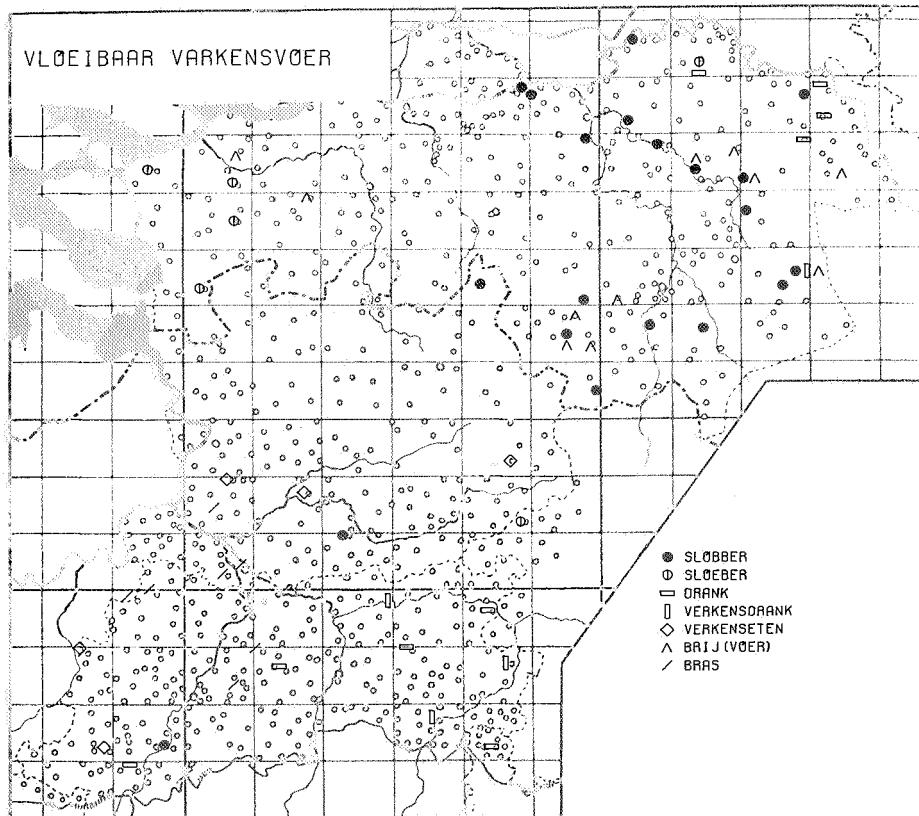

vérkas mésta, L 212; *véérakas mésta*, K 330, L 257; *vèèrakas mésta*, K 216; *vèrrakas mésta*, K 152; *vèrrakas mista*, P 25; *véérakas mista*, L 156, 159; *vèrrakas meesta*, L 160; *véérakas mééstān*, L 244; *vèèrkas mééstā*, L 184; *véérakas mééstā*, L 243; *vèèrakas mééstā*, L 183; *vèèrkas mèèstā*, L 244; *vèèrakas mèèstā*, L 244; *vèrkāns messān*, O 244; *vijrākas mestā*, K 268; **mesten**: het type *mesten* in: K 200; *mesta*, K 174, 288; *méstā*, K 174, 220, L 91b, 224, 244, O 256; *mèstā*, K 242, L 145; *meesta*, L 262; *mééstān*, K 241; *mééstā*, K 218a; *mèèstā*, K 210; *méstā*, bij varkens: zich toeleggen op het mesten van jonge dieren voor de export (Huisseling), Elemans; **varkens vetten**: *váarākas vétta*, P 149; **verkens vetten**: *vijrākas vettān*, O 67; *vèrrākas vétta*, P 41a; *vèrrāʔas véʔā*, K 314; *verkas vajtn*, O 69a; *verkasvetjān*, O 153; *vérkas vajtn*, O 160a; **vetten**: *vetta*, O 286; *vétta*, K 329, P 46, 47; *véʔā*, K 314; *vétā*, K 314; *vèttān*, O 70; **vetmesten**: het type *vetmesten* in: K 355; *vetmesta*, K 289; *vétméstā*, P 44; **verkens vetmesten**: *vèrrākas vétmééstā*, K 276; **vetmaken**: *vétmaakā*, P 44, 45; **vetvoederen**: *vétfōejāra*, P 48; **opzetten**: *dèpzetta*, K 292; *opzette*, van een big en een kleine, Roosendaal, W.; **aanhouden**: *aanhouden*, van zeer

jong vee, inzonderheid van biggen: ze niet verkopen maar ze in bezit houden om te mesten, Goossenaerts; **doorhouden**: *doorhouden*, jonge varkens doorhouden om ze te mesten en ze later voor eigen rekening te slachten, Goossenaerts; de volgende types duiden het bedrijf aan: **mestbedrijf**: het type *mestbedrijf* in: K 137, 215, L 147; **mesterij**: *mestārij*, K 191; **verkensmesterij**: *véèrakasmestārij*, K 217; *vèèrakasmééstāraaj*, K 237; de volgende types duiden de varkensmester aan: **varkensmester**: het type *varkensmester* in: K 135, 176; **verkensmester**: *vèrrākas mestār*, L 181; **mester**: het type *mester* in: K 186, L 148, P 77; *mééstār*, L 261; **mestboer**: *méstbōēwār*, L 207.

MESTVARKEN

Mastschwein — a fattening pig, a fattener — porc à l'engrais (Go 1b; Ceusters; NC, L 153; N 76, K 300a; N 76, 3c K 220; N 76, 37c, L 243) [Een mestvarken is een varken dat gehouden wordt om vet te mesten.] **mestvarken**: *mésvarkā*, O 250; *mésvarka*, O 287; de volgende opgave is meervoud: het ty-

pe *mestvarkens* in: L 243; *mestvarken*, varken dat gemest wordt, Goossenaerts; *mésfarken*, *mestvarken*, een varken dat bestemd is om vetgemest te worden, Eylenbosch O 253; **mestverken**: *mésfээрakа*, K 220; *mésfээрakа*, K 318; *mésfээрakа*, K 358; *mestfaerakа*, L 153; *méstfээр’а*, K 314; *méstvээрakа*, varken, hs Schrevens P 86; *méstfээрkа*, *mestvarken*, Elemans; **vetvarken**: *vatsjvarkа*, O 285; *vajtvarka*, O 255, 288, 289, P 198, 199; *vájtjvarkн*, O 178; *vatvarka*, P 125; **vetverken**: *vétvээрakа*, P 45; *vétfээрakа*, K 316, 357, P 44, 46, 47, 48, 167; *vétfээр’en*, K 315; *vétfээр’а*, K 353; *vatsjvэрkа*, O 286, 290; **berg**: *berch*, K 300a; **overhouder**: *overhelder*, varken, dat voor de winter wordt overgehouden en dan gemest, Van de Biezen; **spekverken**: *spèkfээрkа*, varken, dat gehouden wordt om het spek, Elemans 205; **vleesverken**: *vlèjsfээрkа*, varken dat gehouden wordt om het vlees, Elemans 205.

VARKENSVOER IN HET ALGEMEEN

Schweinefutter im allgemeinen — pigs’ food in general — aliments pour porcs en général
varkensvoeder: *varkensvoeder*, aardappelen,

korenmeel, appelen, peren, keukenafval, hs Schrevens P 86; **varkensvoeder**: *vèerkesfoeijer*, *varkensvoer*, Elemans’ **varkenseten**: *varkenseten*, l. eten voor varkens, Goosenarts; **verkenseten**: *verke(n)seten*, eten, voedsel voor varkens, Corn..

VLOEIBAAR VARKENSVOER (zie kaart)

Brei, flüssiges Schweinefutter — fluid pigs’ food — aliment liquide
 (N 76, 38; N 11 L 150; H K 137)

slobber: het type *slobber* in: K 135, 137, 168, 196, 200, 339, L 147, 156, 178, 180; *slobbår*, L 243; *slóbbår*, K 242, L 91b, 183, 207, 244, 257; *slóbbår*, K 218a, L 261; *slábbår*, O 256; **sloeber**: het type *sloeber* in: K 188a, L 100; *sloebår*, I 57b, K 153; *slöëbbår*, K 174, 314; **slobering**: *slöëbbårink*, O 160a; **slobberij**: *slobbåraj*, K 241; **drank**: het type *drank* in: L 100, 184, O 286, P 77, 93; *drank*, L 160; *drànk*, L 159; *drangk*, P 169a; *drángk*, P 41a; *drank*, natte aardappelpuree voor de varkens (Huisseling), Elemans; **verken drank**: *verrakasdrank*, P 107; *vээрakасdrank*, L 244; *vèerakасdrànk*, L 244; *verrakасdrangk*, P 25; *verrakасdròngk*, P 145;

1.1.1.2.

verkensdrank, nat varkensvoedsel, Tuerlinckx; *verkensdrank*, nat voedsel voor zwijnen, Corn. Vervl.; **bras**: het type *bras* in: O 67; *bras*, K 288, 329, 330, O 69a, 70; **verkensbras**: *verkasbras*, O 69a; **slap voer**: het type *slap voer* in: K 191; **spoeling**: *spoeling*, K 174; *spüüling*, L 200a, 262; *spüüliëngk*, spoeling, vloeistof afkomstig van af-, om- of uitspoelen, waarin keukenafval gedaan wordt. Dit wordt de varkens voorgezet, Eylenbosch O 253; **vochtspoeling**: *vochtspoeling*, O 274a; **nat**: *nât*, P 41a, 149; **pap**: *pap*, K 289; *pâp*, K 237; **verkenspap**: *vèèrakaspâp*, K 237; **beslag**: het type *beslag* in: K 204; *beslag*, tot brij aangelengd deeg. Dikke pap, welke men de varkens te eten geeft, Corn. Vervl.; **verkensbeslag**: *verkensbeslag*, gekookt beslag (meelspijs om zwijnen te vetten, Corn. Vervl.); **zuiers**: *zuiërs*, K 218a; **drift**: *dréft*, K 188; **sop**: het type *sop* in: K 215; **soppot**: *soppot*, L 150; **verkenspot**: *verkaspot*, K 137; **verkensketel**: het type *verkensketel* in: K 300a; **slommer**: *sloemâr*, K 355; **verkenseten**: *vèrkansaetân*, O 244; *verkasaetân*, O 153; *vèrkasaetân*, K 281; *vèrrakasééta*, K 292; *vèrrakasjééta*, K 276; **verkensvreten**: *verkasfrèéta*, K 146; *vèrkasfrèèeta*, K 147; **verkensbrij**: *vijrakasbraa*, K 268; **brij**: het type *brij* in: L 180, 186; *brij*, K 152, 176, L 181; *brèj*, K 218a, 220; *bréj*, L 183; *brâj*, L 224; *brâj*, L 244; **brijvoer**: *brijvoer*, K 217; **voer**: *vôëjr*, O 72; **verkensvoer**: *vèèrakasfoejâr*, K 216.

VAST VARKENSVOER

Trockenfutter — solid pigs' food — aliment sec (N 76, 39)

[Uit de opgaven is gebleken, dat er verschillende soorten voer bestaan. Daarom zijn de bij elkaar horende opgaven zo veel mogelijk in groepen ingedeeld.]

verkenseten: *vârrakazeeta*, K 274; **verkenseten**: *vaerakasaetân*, L 200a; *vèrkasaetân*, K 281; *verkasééta*, L 147; *vèrrakasééta*, K 292; *vèrrakasjééta*, K 276; *vèèrakasjééta*, K 288; **verkensgoed**: *verkensgoed*, verkenseten, kleine aardappelen, omdat men die gemeenlijk aan de varkens opvoedert, Corn. Vervl.; **verkenskost**: *vèèraskost*, K 330; **verkensvoer**: *vèèrkasvoer*, L 262; *vaerakasvoer*, L 200a; **verkensvoeder**: *vèèrakasfoejâr*, K 216; **voeder**: *vôëjr*, O 72; *voejâr*, O 286; *voijâr*, K 339; **voederage**: *voejâraaga*, K 355; **vast voer**: het type *vast voer* in: K 191; de volgende types geven de samenstelling van het voer aan: **rauwvoeder**: *rawvoejâr*, K 168; **groenvoeder**: *groenvoejâr*, K 314; **verkenspatatten**: *varkaspatatn*, kleine aardappels die aan de varkens gevoerd worden, Eylenbosch O 253; **verkenspatatten**: *verkanspâtaotân*, K 339; **meel**: het type *meel* in: K

147, 188a, 196, 300a, L 147, 280, P 77; *méél*, L 184; *mèèl*, K 289, 329, L 244; *mèèl*, P 169a; *mijl*, K 204; **varkensmeel**: het type *varkensmeel* in: K 300a; *varrakansmeel*, K 137; **verkensmeel**: *vèrrakansmeel*, P 107; *vèrkansméél*, O 244; *verkasméél*, O 153; *vèrrakasméél*, P 25; *verkasmijl*, O 69a; *vèèrkansméél*, varkensmeel (Huisseling), Elemans; **droog meel**: *drôêch méél*, K 237; *drojch meel*, L 244; **vetmeel**: *vètmééal*, vetmeel, gekocht varkensvoeder, hs Schrevens P 86; **voermeel**: *voermeel*, K 174; **meelvoeder**: *meelvoejr*, K 215; **lijzmeel**: *loozamééal*, lijn(zaad)meel, als varkensvoeder, hs Schrevens P 86; **rijzmeel**: *rijzmeel*, voor rijstmeel. „Meel dat van rijst voortkomt, gemalen rijst”. Om varkens te mesten, Goossenaerts; de volgende types geven de vorm van het voer weer: **brok**: *bròk*, K 218a, 220, 242, L 224; de volgende opgaven zijn meervoud: *brokkân*, L 181; *bròkkâ*, K 174, L 257; **korrel**: het type *korrel* in: L 280; *kòrrâl*, K 152, 188; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *korrels* in: K 188a, 196; *korrâls*, O 69a; **korrelvoeder**: *korrelvoejâr*, L 181; **tarwegruis**: *tarwegruis*, een tussen zemelen en bloem uit tarwe gezift varkensvoeder. Weinig in gebruik, Goossenaerts; **schilfers**: *skielfers*, O 69a; de volgende types duiden de bestemming aan: **beergeltekost**: *bèrgéltakòst*, znw. m. beergeltekost, kost, die een beergelt bij de beerboer krijgt, De Bont; **kirremeel**: *kìèrrasmééal*, biggenmeel, gekocht varkensvoeder, hs Schrevens P 86; **lopersmeel**: *léèrapamééal*, lopersmeel, gekocht varkensvoeder, hs Schrevens P 86; de volgende types duiden de droge vorm aan: **droog eten**: *drôêch eetn*, O 160a; **droogvoer**: het type *droog voer* in: K 176, 217; *dreuch voer*, L 159; *dreuch vôër*, L 159; **droogvoeder**: *dreuch voejâr*, L 91b, 180; *drèuch vôejâr*, L 207; *dròch vôejâr*, L 156; *dreujâch voejâr*, L 243; *dröjâch voejâr*, L 183; *druujâch vijjâr*, K 268; de vorm van de volgende types is onduidelijk: **krachtvoer**: het type *krachtvoer* in: K 135; **biks**: *biks*, K 153; **brij**: *brèj*, L 178; *braj*, L 261; *braaj*, K 200; *brââ*, O 70; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **droog**: *driech*, O 256; *drüüch*, P 149; *drüüjâch*, P 41a; dit voedsel toedienen noemt men — **meelvoeren**: *mèal vôèrà*, P 93.

HOUTEN STAMPER (zie kaart)

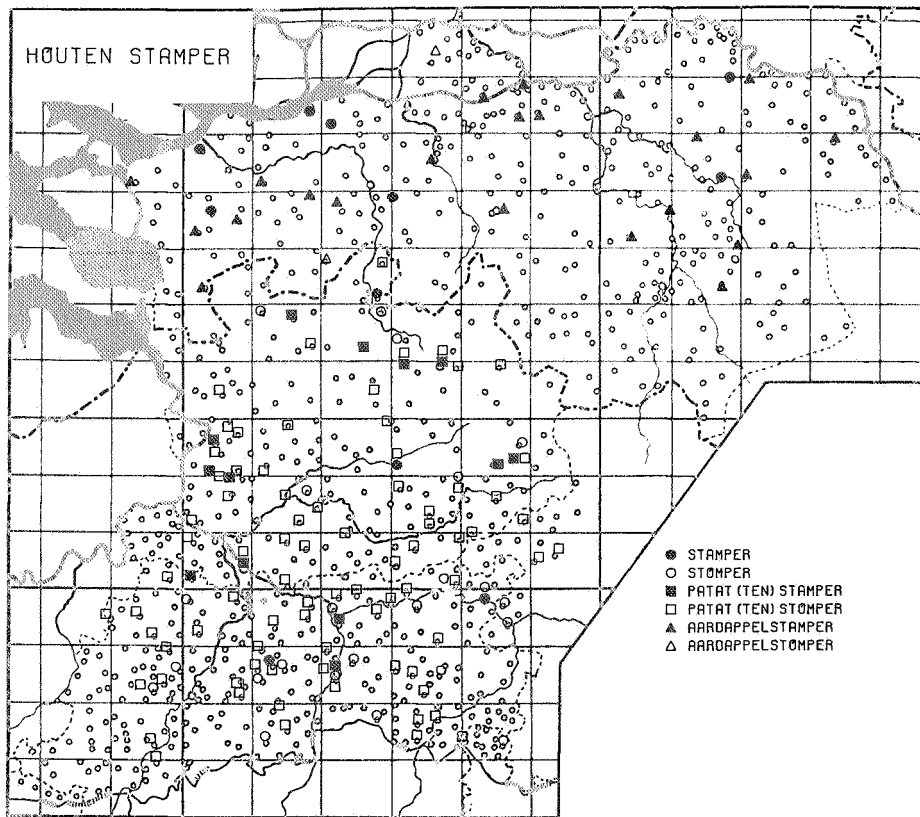
Holzstampfer zum Zerstampfen der Kartoffeln — wooden rammer, stamper — champignon

(N 18, 133)

[Houten stamper om aardappelen voor de varkens mee tot puree te stampen.]

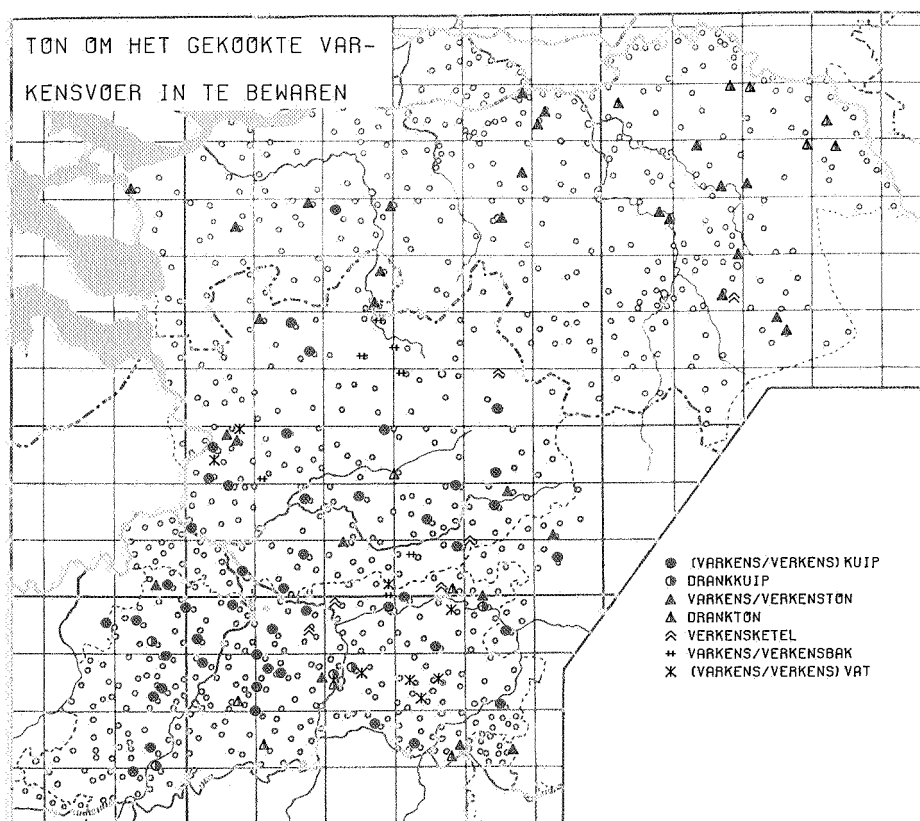
stamp: het type *stamp* in: K 151, L 150; *stampær*, L 182, P 41; *staampær*, K 124a, 125a,

174a, 179a, 193a, 274, P 76; *stomper*: *stompær*, K 208, 212; *stompær*, P 41, 86; *stoompær*, K 276a; *stoempær*, P 77, 89; *støempær*, K 204c, 292, 307, 350, O 68a, 174a, 177, P 26, 35, 41, 44, 48, 72, 99, 133, 169; *siðempær*, P 1, 139; *stumpær*, 'n stomper om de gekookte varkenspatatten te verbrijzelen, Eylenbosch O 253; **stamperd**: *stampært*, L 148; **stomperd**: *støempòt*, P 99; **stempel**: *stømpæl*, K 358; **patattenstamper**: *patattæstampær*, P 27; *pataatæstaampær*, K 276; *patattæstampær*, K 244, 250, 281, 324, 330; *patèttæstaampær*, K 204; *patòttæstampær*, K 210, 235; *patòttæstaampær*, K 276b; *pætaatæstampær*, P 88; **patattenstomper**: *patattænstoempær*, K 333; *patattæstøempær*, K 324, 330, O 63a, 69, 165, P 4; *patattæstøempær*, K 287; *pátátstøempær*, K 248; *patòttæstøempær*, P 17; *pataatænstoempær*, P 77; *pataatæstøempær*, P 25; *paatattæstøempær*, P 69a; *paataatæstøempær*, O 255; *pòtattæstøempær*, O 177; *pòtòttæstøempær*, K 358, O 73; *pòtòttæstøempær*, I 275, K 287, 307, 320; *pòtaatæstøempær*, O 173, 288; *pòtaatæstøempær*, P 5, 69b, 70; *pòtòtæstøempær*, P 131; *pòtòtæstøempær*, P 29, 94; *pòtòtstøempær*, P 29; *pòtaatæstøempær*, P 25; *pétattæstøempær*, P 23; *pétòttæstøempær*, P 104;

pétèttæstøempær, K 336; *patattæstøempær*, K 243, 251, 266, 274, 281, 283, 287, 291, 307, P 166; *pætattæstøempær*, K 245; *patèttæstøempær*, K 191; *patè'æstømpær*, K 314; *patèttæstøempær*, K 357; *paté'æstòm'ær*, K 352; *patòttæstømpær*, K 309; *patòttæstømpær*, P 95; *patòttæstøempær*, K 304; *patòttæstøempær*, K 206, 243, 245, 260, 276, 291, 295, 307, 309, 332, 346, 351, P 145, 149, 152; *patòttæstøempær*, K 307, 348; *patòttæstøempær*, K 295; *pataatæstømpær*, P 25, 128; *pætaatæstøempær*, K 225, 245, 254, 294, P 16, 18, 22, 33, 84; *pætaatæstøempær*, P 84, 88; *pætòtæstømpær*, P 89; *pætòtæstøempær*, K 339; *pætòtæstøempær*, K 349; *pætòt'æsteumpær*, K 310; *pætèetæstøempær*, K 312; **patatstamper**: *pætátstæmpær*, K 250; *pætòtæstaampær*, K 237; **patatstomper**: *pátátstøempær*, K 238; *paataatæstøempær*, P 39; *pætátstøempær*, K 235; *pætòtstøempær*, K 240; *pæetæstøempær*, K 237; **aardappelstamper**: *éerpælstampær*, K 183; *erræpælstampær*, I 57a, L 201; *erræpælstaampær*, K 188a; *aerpælstampær*, K 143; *èerpælstampær*, K 174; *èerpælstaampær*, K 173b; *éerpælstaampær*, K 133a; *éerpælstæampær*, K 178*; *erpælstampær*, K 146, L 153, 180b, 183, 187a, 200a, 206, 241; *erpælstaampær*, K 163; *èrpælstampær*,

K 135; *èrpəlstaampər*, K 157; *èrpəlstampər*, K 176; *aepəlstampər*, L 144; *aardappelstomper*; *erpəlstampər*, K 190; *erpəlstòmpər*, K 102*
dreksstomper: *dreksstòmpər*, P 60; **drankstomper**: *drankstòmpər*, P 127; **patrasstomper**: *patrasstòmpər*, K 241; **patrasstomper**: *patrasstòmpər*, K 241; **verkensstamper**: *verkesstamper*, K 145a, L 200; *verkesstamper*, gebruikt om varkenseten te stampen, Van Dam 2; **stampblok**: het type *stampblok* in: K 174; **patattenschepper**: *pòtòttaschuppər*, I 275; **patattenstouwer**: *pataatstòewjər*, O 286; **patattenwamper**: *pattawampər*, K 244; **houten stamper**: het type *houten stamper* in: K 243; **knots**: *knuts*, P 48; **stoter**: *stòetər*, P 171; **[dämmər]**: *dämmər*, P 35a; **madam**: *mòdòm*, P 4.

TON OM GEKOOKT VARKENSVOER IN TE BEWAREN (zie kaart)

Fass zum Aufbewahren des gekochten Schweinefutters — barrel to keep cooked pigs' feed — tonneau dans lequel on conserve l'alimentation à barbotage (N 18, 131)

kuip: het type *kuip* in: P 76; *kèùp*, K 358; *kòòp*, K 330; *kòop*, K 292; *kòwap*, P 25; *kòèp*, P 1; *kaap*, P 139; **varkenskuip**: het type *varkenskuip* in: K 312, 333, P 76; *vaarakaskòp*, P 152; *vaarakaskòp*, K 244; *vaarkaskòjp*, K 250, 281; *varkaskèùp*, varkenskuip, waarin de spoeling terecht komt, Eylenbosch O 253; **verkenskuip**: het type *verkenskuip* in: P 77; *véérakaskuip*, K 206; *véérakaskuip*, K 178*; *véérakaskòp*, P 48; *verkasòp*, O 286; *verkasòp*, K 204; *verkasòp*, K 287; *véérakaskaap*, P 112; *verrà?askeujp*, K 241; *verkasòoijp*, O 177; *verkasòòjp*, P 127; *verrà?askòòjp*, K 241; *verkasòèjp*, P 4; *véérakaskòop*, K 311; *verràkaskòop*, O 68a; *verkasòop*, O 63a; *verkasòop*, K 266, P 18; *véérakaskòop*, K 292; *véérakaskòòp*, K 287; *véérakaskòap*, P 39; *veerkaskòap*, K 254; *verràkaskòap*, P 33; *verràkaskòap*, K 276b, P 16; *verkasòèp*, P 72; *verkasòap*, K 336, O 255, P 70; *verràkaskòòap*, K 307; *verkasòòap*, O 69; *virkaskòòap*, O 177; *verrà?askòòap*, K 241; *verkasòèp*, I 275, O 173, P 5; *verrà?askòèp*, K 310; *verkasòowp*, O 165; *verràkaskòowp*, K 309; *verkasòèwp*, P 60; *verràkaskòowap*, K 309; *verkasòowap*, K 346; *verràkaskòowap*, K 346; *verràkaskòòwap*, K 301;

verrakaskòdòwòp, K 307; **voederkuip**: *vòè-jarkèùp*, P 48; **beslagkuip**: *baslòchkòdòwòp*, K 307; **drankkuip**: *dròngkòèp*, P 86; *dròngkòèp*, O 73; *drangkòèp*, P 88; *dròngkùùp*, O 288; *drangkèùp*, P 41; **mengelkuip**: het type *mengelkuip* in: P 76; **spoelingkuip**: het type *spoelingkuip* in: K 174; **ton**: het type *ton* in: K 151, 330, L 148; **varkenston**: het type *varkenston* in: I 57a, K 145a, 174, 176; *vàrkanston*, K 193a; *vààrakastòn*, L 182; *vòrkastòn*, P 88; *varkastòn*, P 166; *vaarkastòn*, K 243; **verkenston**: *verkus-ton*, L 200; *verkustòn*, L 206; *verkastòn*, K 141, 146, L 241, 263; *vérkastòn*, K 313a; *vèrkastòn*, K 135; L 180b; *vèrrakastòn*, I 275, K 179a; *vèrrakastòn*, L 200a; *vèèrkastòn*, K 165; *véèrakastòn*, K 183; *vèrrakastòn*, P 169; *vèèrkastòn*, K 245; *vérkastòn*, K 318; *vèrkastòn*, K 339; *vèrrakastòn*, P 41; *vèrkastoon*, K 191; *vèèrkastoon*, L 263b; *vèèrakastoon*, L 183; *vèèrkastun*, K 204c; **spoelington**: het type *spoelington* in: K 173b, 174, 174a; **voederton**: *voejàrtòn*, L 201, 235; *voertoon*, L 263; **spoel-ton**: *spuultòn*, L 242; **drankton**: het type *drankton* in: L 144, 150, 153, 160; *dròngkton*, P 89; *dranktòn*, L 184, 187a; *drangktòn*, P 166; *dròngktòn*, P 69b; *drìngktòn*, K 274; *dàrònktoonà*, P 133; *drangtòèn*, K 351; **draston**: *dras-ton*, K 225; **koeton**: *kòèjton*, K 330; **drankvat**: *drènkvòt*, K 245; *drèènkvòt*, K 314; *drònkvòt*, P 131; **ketel**: *kèttal*, K 291; *kéètal*, K 291; **drankketel**: *dròngGéttal*, P 17; *drònkèttal*, P 94; *drangkejtal*, P 171; **drankbak**: het type *drankbak* in: L 185, 187; **drankput**: *drònkpùüt*, P 128; **varkensketel**: *vàrrakàskeetal*, K 274; **verkensketel**: *verkàskittal*, L 241; *vèrrakàskejtal*, P 21; *vèèrà?askee?al*, K 240; *vèrrakàskekéetal*, P 22; *vèrrakàskeetal*, K 350; *vèr?askee?al*, K 352; **verkensbak**: *vèrrakàsbaak*, K 208; *véèrakàsboek*, K 260; *vèrkàsboek*, P 25; *vèrkàsboek*, K 212; *vèrrakàsboek*, K 348; **varkensbak**: *vòrkàsboek*, K 210, 235; **vat**: het type *vat* in: P 35a; *vàt*, P 35; *vòt*, P 25; **varkensvat**: *vaarkàsfat*, K 245; *vàrkàsfat*, K 248; *vòrrakàsvoèt*, P 104; **verkensvat**: *vèrrakàsvoèt*, P 86; *vèrrakàsfoèt*, P 99; *vèjkašovòt*, P 95; **verkensvat**, *vat* om *verkensvoedsel* in te bewaren, Tuerlinckx; **trog**: het type *trog* in: K 157; **verkenstrog**: *veerkàstròch*, K 251; **verkensdrankbak**: *vèrrakàsdrènkboek*, P 136a; **verkensdrankton**: *vèrrakàsdranktòn*, P 88; **verkenskribbe**: *véèrakàscreup*, K 301; **voedervat**: *vojàrvòt*, P 23.

METALEN SCHEPLEPEL

Metallene Schöpfkelle — metal laddle, scoop — louche (N 18, 132; N 18, 9a; N 1, L 149, 160) [Lepel van metaal om varkensvoer mee te scheppen.] **schepper**: het type *schepper* in: K 193a, P 77;

scheppar, K 287, P 27; *schèppar*, I 271, K 243, 248, 320, 339, P 39; *schèppar*, K 287, L 263; *sjèppar*, P 88; *sjcheppar*, K 330; *schuppàr*, K 350, L 206, O 177, 288, P 4, 5, 25, 35a, 48, 69a, 70, 95, 166; *sjuppàr*, P 84; *schöppàr*, P 17, 127; *schoeppàr*, P 112; *skuppàr*, P 169; *sköppàr*, L 180b, 235; *skoppàr*, L 200a; *sköppàr*, L 182; *schöppòr*, P 44; **varkensschepper**: *varkèns-schuppàr*, L 144; *vàrrakàscheppàr*, P 88; **verkensschepper**: *vèrrakàsjeppàr*, P 88; *vèrrakàsjeppàr*, P 86; *vèèrkàschoëppàr*, L 263b; *verkàns-schuppàr*, L 200; *vèrkàs-schuppàr*, O 255; *vèèrakàs-schöppàr*, L 183; **drankschepper**: het type *drankschepper* in: L 243; *drònk-schöppàr*, P 131; *drònk-schuppàr*, P 48; *drangk-schuppàr*, P 149; *drònk-sjuppàr*, P 94; *dàrònk-schuppàr*, P 133; *dròngk-schuppàr*, P 72, 104; *drangk-schuppàr*, P 145; **voederschepper**: *vòè-jàrschuppàr*, I 275; **vretenschepper**: *frèètàscheppàr*, K 146; **schep**: het type *schep* in: K 151, 163, 193a; *schèp*, K 237; **varkensschep**: *vààrkàs-schèp*, K 245; **verkensschep**: *verkàns-schup*, K 176; **drankschep**: het type *drankschep* in: L 184; **spoelingschep**: *spoelingsschep*, K 174; **[sjépsjē]**: *sjépsjē*, P 88; **pollepel**: *pollèèpəl*, P 60a; *pòlèèpəl*, K 260, 281; *puleepəl*, K 346; *pòleppəl*, P 41; *pòléèpəl*, K 249, P 69b; *polléèpəl*, K 254; *pòllèèpəl*, K 243; *pòléèpəl*, K 245; *pòleepəl*, K 358; *pòléèpər*, O 286; *pòlléèpər*, P 22; *pòléèpər*, K 295; *pòléèpər*, O 177; *pòléèpər*, O 173; *pòllajpər*, P 152; *pòléèpər*, P 4; **varkenspollepel**: *varkàs-pullèèpəl*, K 312; **verkenspollepel**: *vèrrakàs-pullèèpəl*, K 307; *vèrrakàs-pòlèèpəl*, K 307; **grote pollepel**: *gròètə pòleèpəl*, K 210, 235; **lepel**: *leepəl*, K 348; **varkenslepel**: *vàrrakàs-lippəl*, K 274; **verkenslepel**: *veèrakàs-lèèpəl*, K 307; **scheplepel**: *schöplippəl*, L 241; *sköplippəl*, L 148; *schup-leepəl*, L 201; *schuplèèpər*, P 70; *schepleepər*, K 333; **pan**: *pènnə*, O 165; **verkenspan**: *vèrkàs-pònnə*, O 174a; *vèrkàs-pòn*, P 171; **scheppan**: *skuppòn*, P 169; *sjèpòn*, P 89; **scheppannetje**: *sjchepennəkə*, K 274; **hoos**: *oest*, L 149, 150; *òèst*, P 39; *üüst*, K 281a; *noest*, L 150, 153, 160, 184, 187, 187a; *nöèst*, K 276b; **verkenshoos**: *verkàs-noest*, L 185; **drankhoos**: *drank-oest*, L 150; *drank-noest*, L 160; **emmer**: *èèmər*, K 287; **voederschotel**: *voejàrschottal*, L 263; de volgende typen duiden op een andere dan de gevraagde functie; **aalschop**: *aalschüüp*, P 128; **beerschop**: *béèàrschüüp*, P 128; **zeik-schepper**: *zòak-schöppàr*, P 131.

RINGEN

Beringen — to ring — boucler (N 70, 9; N 19, 26; Go 1b; Ceusters) [Het varken een ring in de neus zetten.] **ringen**: het type *ringen* in: K 215, L 280, O 275, P 25, 79; *ringə*, K 314, 315, 316, 318, 353, 357,

1.1.1.2.

358, L 91b, 257, P 44, 45, 46, 47, 48; *riengə*, K 174, 188a; *riēngn*, O 178, 250; *riēngə*, K 237, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 25, 79, 125, 198, 199; *ringen*, I värreke ringe, een verken ringelen, Tuerlinckx; *ringen*, een varken ringen: een ring door de neus doen, hs Vissers L 180; *ringen*, van dieren. Hun een ring door de neusgaten steken, Goossenaerts; *ringen*, van een varken, Van de Biezen; *ringe*, gezegd van een varken: ringnagels in de neus knippen om het vroeten te verhinderen (Huisseling), Elemans; *riēngə(n)*, ringen, ringelen (van varkens gezegd), een ring door de neus doen om het vroeten te beletten, De Bont; **varkens ringen**: *varkəns riengən*, I 57b; **verkens ringen**: *vərkəs ringə*, K 146; **(een) verken ringen**: *vèèrkən, ringən*, L 184; *vèèrəkə ringn*, L 187; *vèèrkə ringə*, K 169; *vèèrəkə ringə*, L 160, 180; *vèèrəʔə riēngə*, K 314; *vèèrəkə riēngə*, L 261; *vèèrəkə riēngə*, P 149; *vèèrəkə riēngə*, P 41a; *e vèèrəkə ringə*, een ring, kram of stuk ijzerdraad in de neus doen bij het varken, Nuenen; **een keuje ringen**: *een kōjə ringən*, L 97; **ringelen**: *ringelen*, ringen (varken), De Bont; *ringelen*, de varkens een ring in de snuit knippen, om ze het vroeten te beletten, hs Renders L 226; **ringeloren**: het type *ringeloren* in: P 145; **een ring op de/zijn neus zetten**: het type *een ring op de neus zetten* in: L 200; *nən ring op zən neus zetta*, K 215; **een kram op zijn neus zetten**: het type *een kram op zijn neus zetten* in: L 280; **prangen van een wroeter**: het type *prangen van een wroeter* in: P 74, 88; **trompen**: *trōēmpə*, P 167; *trompen*, (trōēmpə), een stuk ijzerdraad door den snuit v. e. verken halen, om het vroeten te beletten, Tuerlinckx; **[troenkə]**: *troenkə*, P 90; **een ring in zijn oor steken**: *nə rink i zən oear steekə*, K 307; **het verken [mingələn]**: *t fèèkən mingələn*, O 273; **nijper steken**: het type *nijper steken* in: O 67; **neusring steken**: het type *neusring steken* in: O 67; het volgende type is een voltooid deelwoord: **geringd**: het type *geringd* in: K 146, L 242; *Goriēngt*, K 281; **een geringd verken**: een varken met zo'n ring noemt men – *een gərinkt verkən*, K 147.

NEUSRING

Rüsselring – nose ring – anneau nasal pour porcs
(N 19, 26)

[Ring in de neus van het varken.]

ring: het type *ring* in: I 57a, K 124a, 125a, 133a, 137, 141, 148, 163, 174, 179a, 218b, 291, 292, 336, L 145, 148, 160, 180, 184, 187, 200, 243, 264, P 77; *ring*, K 174, 205, 208, 210, 212, 235, 241, 307, 312, 320, 346, 349, L 200a, 203b; *rink*, K 276b, 309, 318, 349a, L 235, O 70, 286; *ringk*, K 240, 241, 243, 276, 357, L 263, P 8, 88;

rəng, K 348; *reengk*, P 152; *rieng*, K 173b, 174a, 178*; *riēng*, K 205, 245, 251, 254, 266, 287, 295, 307, 311, 330, 332, P 4, 16, 17, 18, 22, 36, 70, 88, 94, 128, 136a; *riēngk*, K 204c, 243, 245, 249, 260, 287, 295, 330, 349, O 68a, 73, 165, 174a, 177, P 4, 70, 84, 99, 127, 139, 166; *riēnk*, I 271, K 304, 324, 330, 339, O 177, P 29, 35a, 41, 48, 66, 94, 133; *rienk*, K 188a, O 69a; de volgende opgave is meervoud: *riengə*, K 157; **ringetje**: *rēngskə*, O 288; de volgende opgave is meervoud: *ringəskəs*, K 235; **varkensring**: het type *varkensring* in: K 333, 354, P 33; *varkəsring*, P 125; *varkəsriēnk*, K 237; *varkəsriēngk*, K 274; *varkəsriēnk*, K 237; *varrəkəsringk*, P 149; *varrəkəsriēng*, K 274; *vaarkəsriēng*, K 174; *vaarkəsriēngk*, K 225; *vaarkəsriēngk*, K 244; *vòrrəkəsringk*, P 104; *vòrrəkəsriēng*, K 274; **verkensring**: *verkəsring*, K 102, L 144, 180b, 185; *vèrkəsring*, K 204, L 178; *vèrkəsring*, K 307; *vèrkəsringk*, P 86; *vèèrəkəsring*, L 181, P 131; *vèèrəkəsringk*, K 307, P 44; *vèèrəʔəsrink*, K 310; *vèèrəkəsring*, L 201; *vèèrəkəreeng*, K 307; *vèèrkəsriēng*, P 72; *vèèrəkəsriēng*, K 237; *vèèrkəsriēngk*, O 173; *vèèrəkəsriēngk*, K 346; *vèèrkəsriēnk*, K 237; *vèèrkəsriēnk*, K 237; *vèèrəkəsriēng*, K 237; *vèèrəkəsreeng*, L 183, 241; *vèèrəkəsring*, K 183c, L 159; *vèèrkəsring*, K 165; *veèrəkəsring*, L 263; *vèèrəʔəsrink*, K 240; *vèèrukəsring*, L 263b; *vèèrkəsreeng*, K 191; *vèèrəkəsriēng*, K 250; *vèèrəkəsring*, K 351; *vèèrəkəsringk*, K 281a; de volgende opgave is meervoud: *vèèrkəsriēngə*, O 69; **neusring**: het type *neusring* in: K 291, L 147, 279; *neusriēng*, K 248, 276, 309; *neusriēngk*, P 7, 25; *neusriēng*, P 126; *neusriēng*, K 250, 281; *neusriēngk*, K 283; *neusringk*, K 276a; *neusreng*, K 193a; *nusriēng*, P 5, 35; *nusring*, P 25; *nusringk*, O 163; *neesriēngk*, K 324; *nösriēng*, K 350; *nöwsriēng*; P 60; *nöwsriēngk*, P 69b; *nijjsriēngk*, P 88; **wroetring**: *wrōètring*, K 151; *wrōètriēngk*, I 275; *wrūūtriēng*, K 329; *wrūūtring*, L 263b; **ringnagel**: het type *ringnagel* in: K 307, L 150, 153; *riēngnòdōwəl*, K 206; *riēngnòdōwəl*, P 76; *ringnaagel*, ring die men een varken in de neus knijpt om het vroeten te verhinderen (Huisseling), Elemans 207; **ringse**: *riēngsəl*, P 104; *riēngsəl*, P 29; *ringse*, stuk ijzerdraad, dat men de verkens bij 't ringen door den snuit steekt, Tuerlinckx; **neusringse**: de volgende opgave is meervoud: *nösriēngsəls*, P 95; **tromp**: *trōēmp*, P 112; *trōēmp*, P 145, 169, 171; *trōēmp*, tromp, stuk ijzerdraad, dat men de verkens door den snuit haalt, Tuerlinckx; **ringneus**: *riēngnèuws*, O 286a; **nijper**: *nèppər*, P 83; **prang**: het type *prang* in: K 193a; **kram**: het type *kram* in: L 235, 257; **klemmetje**: *klimməʔə*, K 314; **speter**: *speetər*, P 25; **snuitje**: *snòkkə*, P 86; **[mòognəl]**: *mòognəl*, O 255; **wroeter**: *wreetər*, P 88; *wreetər*,

P 88; **ring op de neus voor wroeten:** *rink op dā neus vur vruujtān*, L 244; het volgende type duidt het materiaal aan: **stuk ijzerdraad:** *stuk ējzardrōt*, L 235.

RINGTANG

Ringzange – ringing pliers – pince
(N 76, 47)

[Tang waarmee men het varken een ring in de neus zet.]

varkenstang: *varkānstang*, I 57b; *varkāstang*, K 174; *varrākāstang*, K 153; *vāárkāstāng*, K 174, 188; *vaarākāstang*, K 188a; *vāárkāstāng*, K 220; **verkenstang:** *verkānstang*, O 70; *vēr-kāstang*, O 72; *verrākāstang*, L 180; *vēr-rākāstang*, K 215, L 181; *vērrākāstāng*, L 261; *vaerkāstang*, L 148; *vēérkāstāng*, L 244; *veerākāstang*, L 200a; *vēérākāstang*, K 168; *vēérākāstāng*, K 237; *vēérākāstāng*, L 244; *vēérākāstang*, K 217, 288; **verkenstangetje:** *vēr-kāstēngskā*, L 178; **ringtang:** het types *ring-tang* in: K 135, 137, 196, 204, 268, 300a, L 100, 147, 178, 184, 280, P 77, 93; *ringtang*, K 152, 216, 241, L 91b, 160, 183, O 153; *ringtāng*, K 242, L 224; *riēngtang*, K 314; *raingtaang*, L 244; *ringtang*, tang waarmee men varkens ringt (Huisseling), Elemans; **ringtentang:** *ringtāng*, O 286; **ringtangetje:** *ringtēngskā*, L 160; **zeugetang:** *zeugāntang*, K 176; **tang:** het type *tang* in: O 244; *tang*, K 210, 292, L 257; *tāng*, P 41a, 149; *tāng*, L 156, 159; **neustang:** *neustang*, K 329; **tromptang:** *troemtang*, P 107, 169a; **nijptang:** *nēeptāng*, O 160a; *nep-tang*, K 191; *nēptāng*, L 262; **nijper:** het type *nijper* in: K 355; **verkensringer:** *verkānsringār*, O 70; **kraaiebek:** *krééjāmbék*, L 207; *kraaān-bek*, L 243.

CASTREREN, GEZEGD VAN VARKENS

Kastrieren – to castrate, said of pigs – castrer
(N 76, 44; Go 1b; Ceusters)

[In sommige gevallen wordt het object genoemd, in andere gevallen niet.]

snijden: *snijān*, K 176, 191, 204, L 200a, 243; *snajān*, K 241; *snojān*, O 153; *snéēān*, K 314, 315, 318, 353; *snaeān*, P 107; *snaaān*, K 292, O 72; *snēān*, K 196; *snaān*, K 281; *snāān*, O 70; *snijn*, K 339; *snēēn*, O 256; *snāān*, O 160a; *snaān*, K 268, K 300a, O 67, 69a, 178, 244, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, P 125, 198, 199; *snija*, I 57b, K 135, 137, 146, 186, 188a, 210, L 100, 147, 148, 181, 280; *snēja*, K 174, 188, 276, 316, 358; *snéēja*, K 168, 216, 217, 220, 242, 314, L 91b, 156, 160, 224, 243, 244, 257, 261; *snēja*, L 178; *snéēja*, K 152, 153, 274, L 183, 244, 262; *sneeja*, L 159; *snaeja*, K 147, L 184; *snéēja*, P 169a; *snéēja*, K 200, 218a, 355, L 207, 244; *snēaja*, K 215, L 180; *snaja*, K 357, P 45, 93;

snaaja, P 25; *snāaja*, K 237; *snéēā*, P 44, 46, 47, 48; *snēē*, P 167; *snij*, P 77; *snéé*, P 41a; *snāā*, K 288, 320; *snaa*, K 268, K 289, 329; *sna*, P 77, 92; *snéēja*, P 149; de varkens worden – *gāsneeja*, K 174; *snéēja*, castreren, snijden (van een varken) (Huisseling), Elemans; *sna*, castreren, hs Schrevens P 86; *snaja*, varkens castreren, hs Mischgofsky L 95; **lubben:** *lōbbe*, castreren, snijden (van een varken) (Huisseling), Elemans; **buten:** *buten*, lubben, snijden, van verkens, honden en kleine dieren gezegd, Tuerlinckx B.; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **castratie:** het type *castratie* in: L 147.

PERSOON DIE VARKENS CASTREERT

Schweineschneider – person who castrates pigs – castrer
(N 76, 45; Ceusters)

[Niet altijd was dit een bepaald persoon. Voor sommige plaatsen wordt opgegeven, dat men er geen apart woord voor heeft, omdat de boer zelf dit karwei verricht. Dit was het geval in de plaatsen K 137, 210, 215, 339, L 181, 244 en O 160a.]

snijder: *snijār*, K 191, L 280; *snēējār*, K 153; *snaeār*, P 107; *snajār*, P 93; *snaaār*, K 329; **verkenssnijder:** *veerākāssnijār*, L 200a; *vērrā-kesnéējār*, K 314; *vēérākāsnéējār*, K 216; *vēérkāssnéējār*, L 262; *verkāssnojār*, O 153; *vijrākānsnēār*, K 196; *verkāssnāār*, O 70; *vēr-kāssnaār*, K 281; *verkāssnaaār*, O 72; *vēr-kāssnaandār*, O 290; *verkāssnaanār*, O 286; *verkāssnaar*, O 69a; *virkāssnaar*, K 300a; **varkenssnijder:** *varkāssnijār*, K 174; *varkāssnaandār*, O 250; *varkāssnaandār*, O 255, 285; *varkāssnaanār*, O 178; *varkāssnaanār*, O 287, 288, 289, P 125, 198, 199; **biggensnijder:** *biggāssnijār*, I 57b, K 176; *biggāssnijār*, K 188a; *biggāssnéjār*, K 174; *bichāssnéjār*, K 188; *biggāssnéjār*, K 152, 153; **baggensnijder:** *baggāssnijār*, L 180; *baggāssnéjār*, L 160; *baggāssnéjār*, L 178; *baggāssnéjār*, L 183, 207; *bāggāssnéjār*, L 244; **viggerensnijder:** *viggārāssnāār*, O 160a; *viggārāssnaar*, O 67; *vīgēggārāssnaar*, O 69a; **lubber:** het type *lubber* in: K 135; **castrer:** het type *castrer* in: K 176, L 147; *kāstreur*, L 91b, 243; *kāstreur*, K 242; **vigger:** *viggār*, K 288; **curator:** *kuurēūtār*, P 169a; **pasteur:** het type *pasteur* in: K 135; bij de volgende woorden is er duidelijk sprake van een persoon, die ook duidelijk andere bezigheden heeft: **veterinair:** *vitrinaer*, K 355; *vittārnaer*, O 286; *vittārnaerā*, O 244; **paarde-meester:** *pierāmeestār*, P 77; *pjēērāmiēstār*, O 160a; *pjāārāmiēstār*, K 274; *pjēērāmiēstār*, O 69a; **verloskundige:** het type *verloskundige* in: K 135; **varkenssteker:** het type *varkenssteker* in: K 241.

1.1.1.2.

MES WAARMEE MEN CASTREERT
zie kaart op pagina 921.

Kastriermesser — castrating knife — bistouri à castrer
(N 76, 46)

[In een aantal gevallen is het mes duidelijk een scheermes, in sommige een veiligheidscheermes of een aardappelschilmesje, in andere gevallen wordt de vorm in het midden gelaten.]

mes: het type *mes* in: K 300a, 355, O 244; *mes*, K 153, 288, L 262; *més*, K 188, 329; *mès*, L 159; *más*, P 149; **mesje:** *méska*, L 207, P 41a; **baggenmes:** *baggəməs*, L 160; **verkenmes:** *vèrkənsməs*, O 70; **snijmes:** *snéjməs*, K 174; *snoietmes*, O 153; **mes om biggen te snijden:** [*mes om biggen te*] *snijən*, K 176; **castreermesje:** het type *castreermesje* in: K 135; **operatiemesje:** het type *operatiemesje* in: K 186; **scheermes:** het type *scheermes* in: K 137, 215, L 224, 243; *schèrmes*, L 184; *schérməs*, L 156; *skijsmes*, O 69a; **scheermesje:** *scheermeskə*, L 91b; *schirmeskə*, L 244; *schirméskə*, L 257; **oud scheermes:** het type *oud scheermes* in: K 188a; *aw schéermes*, L 181; **scherp mesje:** het type *scherp mesje* in: K 241, 339; **gillettemesje:** het type *gillettemesje* in: K 196, 339; *zjèlétmééska*, K 237; **Gillette:** het type *Gillette* in: P 77; **schars:** het type *schars* in: L 180, 200a, 280; *schars*, L 148, 178, 183, 244, 261; *schòrs*, K 168, 216, 242; *schòrs*, K 218a; *schaors*, K 204, 210; *skàrs*, L 243; *skààs*, P 169a; *schaos*, P 107; **knipmes:** het type *knipmes* in: K 174; **patattenmes:** *pətéʔəməs*, K 314; **vlim:** *vlim*, O 67; *vliēm*, O 160a.

TANG WAARMEE MEN CASTREERT
(zie kaart)

Kastrierzange — emasculator — pince à castrer
(N 76, 46)

tang: *táng*, K 274; **klemtang:** het type *klemtang* in: K 339.

NAALD WAARMEE MEN CASTREERT

Kastriernadel — castrating needle — aiguille à castrer
(N 76, 46)

naald: *naolt*, K 153.

KNIPPEN, GEZEGD VAN TANDEN

Den jungen Ferkeln die Zähne abschneiden, brechen — nipping, said of teeth — couper les dents

(N 76, 42)

[De tanden van de pasgeboren biggen afknippen.]

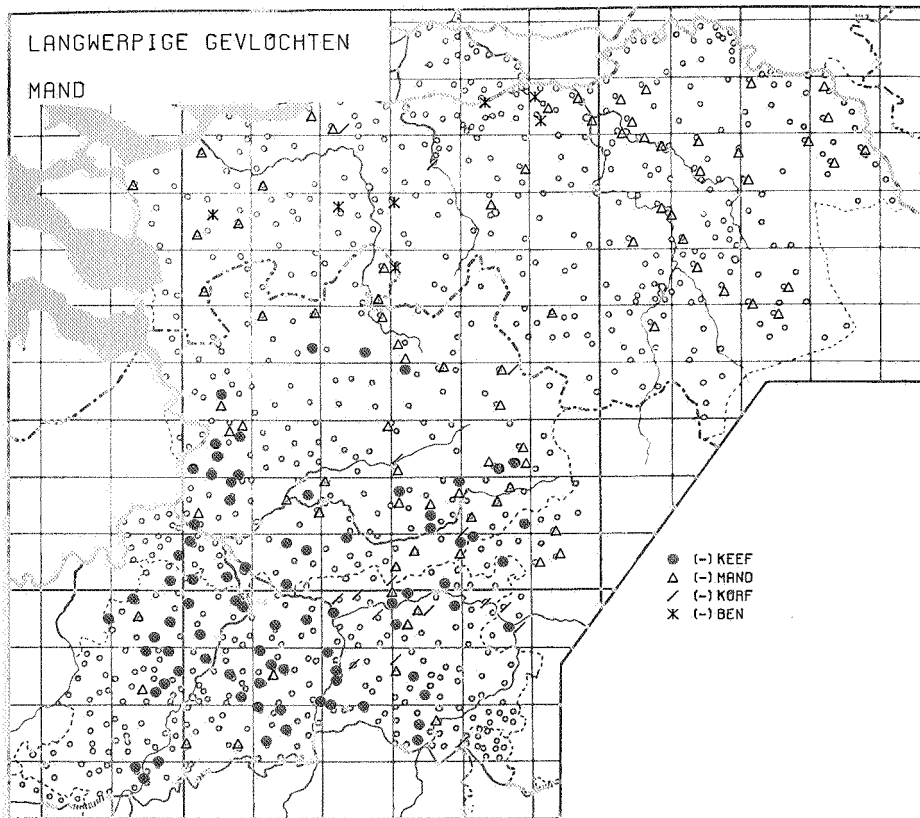
tanden knippen: het type *tandjes knippen* in: K 204, 280; *taandə knippə*, K 153, 188a, 210;

táandə knippə, K 174; *tāandə knippə*, K 174; *taant knippən*, L 147, 244; *taant knippə*, K 168, L 91b, 180, 181, 183; *táánt knippə*, L 178, 244; *tánt knippə*, K 220, 242; *tannə knippən*, P 92; *tannə knippə*, K 339; *tandə knippə*, K 268; **tandjes knippen:** het type *tandjes knippen* in: K 176, 320; *tántjəs knéppə*, K 188; *téntjəs knippən*, L 148; *téntjəs knippə*, K 186, 216, L 257; *teentjəs knippən*, L 200a; *teentjəs knippə*, K 217; *tééntjəs knippə*, K 218a; *tééntjəs knippə*, L 156; *tèèntəs knippə*, L 159, 160, 184, 244; *tijntjəs knippən*, K 200; *tènjəs knippə*, L 183; *tannəkəs knippə*, K 329; *tángkəs knippə*, P 149; **knippen:** het type *knippen* in: K 325; **tanden afknippen:** *tannən afknippən*, O 70; **afknippen:** het type *afknippen* in: K 196; **tanden afdoen:** *tannən afdoen*, O 70; *tannə afdoon*, O 286; *tàánt afdoewə*, L 243; *tan avdōēwn*, P 41a; **tandjes afdoen:** *tángkəs avdōōn*, P 149; **tanden breken:** *tandən bréékə*, K 191; *tandən braakən*, K 137; *tààm bréékə*, L 261; **tandjes breken:** het type *tandjes breken* in: K 135; *tèntjəs bréékə*, K 146; *tèntjəs bréékə*, K 147; *tééntjəs bréékə*, L 244; *tannəʔəs brééʔə*, K 314; **tanden erafhalen:** *tánt erəfhaolə*, L 224; **tandjes korten:** *tannəkəs keuton*, O 67; **korten:** *kétta*, O 256; **tanden nijpen:** *tandən neepən*, P 77; **tanden afnijpen:** het type *tanden afnijpen* in: K 300a; *taant afnéjə*, L 207; *tannə afnijəpə*, L 207; *tannə afnijəpə*, P 93; **zuigtanden afnijpen:** *zoogjtānnən afnééəpən*, O 160a; **tanden afknijpen:** *taanəñ afknajpəñ*, K 241; **tanden snijden:** *taan snijən*, P 107; **tanden vijlen:** *tannə vojələn*, O 153; **tanden pitten:** *tààn pittə*, P 169a; bij het volgende type ontbreekt het werkwoord: **tandjes:** *tanjəs*, L 100.

HOUTEN RAAM OM DE NEK VAN EEN VARKEN

Holzrahmen um den Nacken eines Schweines — wooden frame around the neck of a pig — joug triangulaire autour du cou d'un porc (znd 36, 29)

kennef: het type *kennef* in: P 111; *kánnəf*, P 109; *kennəf*, K 230, 267, 331, P 35a, 161; *kéénvə*, O 274; *kēmf*, O 244, 275; *kerf*, P 99, 106; *kēf*, O 243, P 25; *kervəl*, K 213; **juk:** het type *juk* in: K 276, 352; **jok:** *jok*, K 234, 235, 241, 241a, 269, 274, 277, 307, 311, 346, P 32, 38, 41, 74, 76, 88, 96a; **gareel:** het type *gareel* in: K 210, P 76, 150; *gəreel*, K 241a, 291, 320, O 67, 166, 238, 241, P 144, 146; *geeriel*, P 18; *gəriel*, K 286, 338, 351, O 70, 158, 289, P 80, 129, 198; *gariel*, K 253, 287, O 72, 288; *griël*, P 78; **gareeltje:** *garieltje*, K 297; **raam:** het type *raam* in: K 208, O 69, P 76; **gestel:** *gostel*, P 76; **getrek:** *gétrék*, O 166; **gerek:** *gərék*, O 245, 286; **mik:** *mik*, K 210, 212, 241; **hekken:** *hekka*, K 231, 307; **lattenwerk:** *lattəwerk*, O 70, 73, P

2; **houten beugel**: *owtān beugəl*, K 209; **beugel**: het type *beugel* in: K 212, 213; **halster**: *helstər*, K 221; *haalstər*, K 231; *holstər*, K 210, 307; **kader**: het type *kader* in: K 274, 306; **hennik**: *hennək*, K 307; **haam**: *haam*, K 334; **hangbed**: *hangbet*, K 277; **hindernis**: het type *hindernis* in: I 274; **schuiverstuk**: het type *schuiverstuk* in: K 305 **spaan**: het type *spaan* in: K 253; **versperring**: *vərspəriəng*, K 330; **houten staketsel**: *howtān staketsəl*, O 156; **halsband**: het type *halsband* in: O 178; **breker**: het type *breker* in: O 276; *brikkər*, O 287; **collier**: *koléj*, P 60; **col**: *kol*, K 210; **ring**: het type *ring* in: P 128; *rink*, P 27; **vang**: het type *vang* in: P 69a; **getuig**: *gətojch*, K 287; **breekbak**: *braokbak*, K 313; **boompje**: *bòdmka*, K 196; **capuchon**: *kappəson*, K 307; **kappesul**: *kappəsul*, K 307; **kruis**: *kroojs*, P 15, 127; **kordeel**: *kədiel*, P 69a; **tuier**: *tujər*, I 265; **koppelhout**: het type *koppelhout* in: K 224; **reep**: *rièp*, K 203; **inhouder**: *in-haavər*, K 334; **hekkentje**: *eddəkən*, O 160, 238.

MUILKORF

Mauilkorb – muzzle – muselière
(znd 36, 29; N 19, 18)

[Een muilkorf is een brede, leren riem, die over de snuit van het varken wordt geschoven en met een paar touwtjes achter de oren wordt vastgemaakt om te voorkomen, dat de zeug b.v. de jonge biggen opeet.]

muilkorf: het type *muilkorf* in: L 150; *mul-kurraf*, K 273.

BIGGENMAND (zie kaart)

Korb für Ferkel – basket for the piglets – panier pour goret
(N 19, 29)

[Langwerpige gevlochten mand waarin men biggen naar de markt vervoert.]

keef: het type *keef* in: K 314, 333, O 70, P 5, 33, 77; *keef*, I 275, K 225, 276, 276b, 287, 304, 307, 309, 320, 324, 329, 339, 346, 352, 354, O 68a, 177, P 4, 25; *kèèf*, P 36; *kif*, K 350; *kéèf*, K 330, P 7, 35a, 70, 72, 89; *kèèf*, K 248; *kéèf*, K 250, 281; *kief*, P 48, 89; *keeff*, K 251, 283, P 70; *kéèff*, K 249, 287, 336, O 286, 288, P 17, 26, 66, 69b, 76, 127, 128, 131; *kéjff*, K 206, 244, 281, O 177, P 84, 88; *kajff*, K 292, P 149, 152; **keef voor viggeren**: *keeff vuj viggəra*, P 1; **varkenskeef**: *vaarkaskéèf*, K 245; *varkaskéjff*, P 137; **ver-**

kenskeef: *vérkaskeef*, P 18; *vérrakaskeef*, K 324; *vérrakaskeef*, K 310; *vérkaskif*, K 210, 235; *vérkaskéjf*, K 332, O 173; **viggerenkeef:** *viggərakeef*, O 163; *viegərakeef*, O 69a; *viëggərakeef*, O 63a, 73; *viëggərakif*, P 4; *viggərakééjf*, O 165; *viëggərakééjf*, O 174a; **viggenkeef:** *viëggərakeef*, I 271, P 60; *viëggəkééjf*, O 286a; **kurretjeskeef:** *küürrakaskééjf*, P 133; **kurreskeef:** *küürraskééf*, P 136a; *küürraskéjf*, P 83, 95; *küürraskajf*, P 104; **kevie:** *keevie*, K 205; **korf:** *kurf*, K 163, P 166; *körf*, K 125a; *kurrəf*, K 240, 274, P 22, 41; *kérrəf*, K 274, P 29; **verkenskorf:** *vérrakaskurf*, P 35; *vérrakaskérf*, P 29; *vérrakaskurrəf*, P 48; *vérrakéskörrəf*, P 23; *vérrakaskörrəf*, K 346, P 25, 44; **kurrenkorf:** *küürrakurf*, P 48; *küürrakurrəf*, P 41; **kurreskorf:** *küürraskurrəf*, P 94; *küürraskérf*, P 86; *küürraskérrəf*, P 86; **mand:** *maant*, K 125a, 191, L 180; *man*, P 35; *mannə*, P 125; *mönnə*, O 177; **varkensmand:** het type *varkensmand* in: K 291; *varkəsmant*, K 276; *vááarkəsmánt*, K 237; *vááarkəsmánt*, K 237; *varkəsmònt*, K 243; *varkəsmāant*, K 312; *vaarkəsmāant*, K 245; *vaarkəsmāant*, K 243; *varrəkəsmant*, K 274; *varkəsmannə*, P 126; *vaarəkəsmāan*, O 152; **verkensmand:** *vèèrkəsmant*, K 218b; *véèrkəsmant*, K 287; *véèrkəsmant*, L 257; *véèrəʔəsmant*, K 241; *vèèrəʔəsmánt*, K 241; *véèrəkəsmont*, L 201; *vèèrəʔəsmònt*, K 241; *vèèrəʔəsmònt*, K 240; *véèrkəsmāant*, K 266; *verkəsmāant*, L 242; *véèrkəsmāant*, K 205, 212; *véèrkəsmāant*, K 307, 313a; *véèrkəsmāant*, K 204c; *vèèrkəsmāant*, K 165; *vèèrkəsmāant*, K 193a; *vèèrkəsmāant*, L 263; *vèèrkəsmāant*, K 235, 237, 276b, 307; *véèrkəsmāant*, K 183c, 276a; *vèèrkəsmāant*, K 245; *vèèrkəsmāant*, K 208; *vèèrkəsmāant*, K 237; *vöèrkəsmāant*, K 287; *vèèrkəsmāan*, K 318, 358; *vèèrkəsmāan*, K 295; *vèèrkəsmāan*, K 311; *vèèrkəsmāan*, K 296; *vèèrkəsmānt*, K 295; *vèèrkəsmānt*, K 295, 309, 346, 348, 349, 357; *vèèrkəsmānt*, K 304; *vèèrkəsmānt*, P 36; *vèèrkəsmānt*, K 238; **baggenmand:** het type *baggenmand* in: L 200; *baggəmant*, K 148, L 185, 187; *baggəmaant*, K 145a, L 144, 145, 147, 148, 177c, 178, 180b, 183, 200a, 235, 243, 263; *baggəmaant*, L 159, 263b; *baggəmaant*, L 150, 160; *baggəmaant*, L 181, 184, 203b; *baggəmaant*, L 184; **biggenmand:** het type *biggenmand* in: I 57a, K 174; *biggəmant*, K 151; *biggəmənt*, K 276; *biggəmaant*, K 124a, 173b, 174, 188a, L 159, 241; *biggəmaant*, K 157; *biëggəmaant*, K 225; **kurretjesmand:** *keurəkəsmant*, K 150; **kurrenmand:** *kurrəmənt*, P 145; **kurresmand:** *köèrrəsmāan*, P 94; *kurrəsmāanə*, P 77; *kurrəsmānt*, P 25; **keujesmand:** *keujəsmāant*, L 153; *keujesmaande*, *biggenmanden*, Elemans; *keujəsmāant*, L 153; het volgende monografisch gegeven is meervoud: *keujesmaande*, *biggenmanden*, Elemans; **viggenmand:**

viëggərmānə, O 69; **kielmand:** *kielmaant*, K 183c; **ben:** *bén*, K 191; **verkensben:** *véèrkəsbən*, K 137; *verkəsbən*, K 133a; *vèèrkəsbən*, K 178*; **biggenben:** *biggəbən*, K 174a, 179a; **baggenben:** *baggəbən*, K 146; **bak:** *bòk*, K 307; **viggenbak:** *viëggərbák*, O 69; *viëggərbək*, O 177; **kurresbak:** *küürrəsbak*, P 27; **kooi:** het type *kooi* in: K 102; **verkenskooi:** *véèrkəskooj*, K 102; **ren:** *rén*, K 250; **viggenren:** *viëggərént*, O 255; **ruif:** *roof*, K 237; **verkensruif:** *vèèrkəsrójf*, K 237; **hot:** *hòt*, K 235; **kurrenbast:** *keurəbaast*, P 112; *keurəbāast*, P 169; **wissenkot:** *wiëssə kòt*, K 274.

BIGGENKOOI

Stall für Ferkel – crate for piglets, farrowing crate – case pour gorets (N 76, 41b; N 19, 18; N H; Eylenbosch 34; Eylenbosch 35)

[In dit lemma zijn verschillende vormen van kooien te onderscheiden. Omdat de biggen een tijd bij de zeug zijn, komen er ook opgaven „zeugestal” en dergelijke voor. Deze „(-)stal”-opgaven kunnen wel op één lijn geplaatst worden met de groep opgaven „(-)kooi, (-)hok, (-)kot”. Een aantal antwoorden duidt een soort bak of krat aan, die als kraamhok of vervoerbak kan dienen. Weer een ander aantal opgaven duidt een soort mand aan, die ook wel voor vervoer gebruikt wordt (verg. het lemma „biggenmand”). Tenslotte blijft er nog een aantal opgaven over, die meer een afrastering bedoelen. In dit lemma wordt voornamelijk groepering aangegeven. Zie ook het lemma KRAT IN HET VARKENSHOK (WBD afl. 1, p. 108) en het lemma BIGGENHOK (WBD afl. 1, p. 109).] de volgende typen duiden een kooi of hok aan: **kooi:** *koej*, K 210; **baggenkooi:** het type *baggenkooi* in: K 137, 147, L 147, 180; *baggəkooj*, K 146, L 181; *bagkooj*, K 218b; *baggəkooj*, L 181, 200a; *baggəkòj*, L 91b, 183, 257; *baggəkòj*, L 184; *bawgəkwoj*, L 100; **baggenkooitje:** *baggəkòjkə*, K 168, L 178; **biggenkooi:** *biggəkòj*, L 261, 262; *biggəkwoj*, K 188a; **kooitje apart:** *kookə àpààwət*, P 149; **vangkooi:** het type *vangkooi* in: K 186; *vangkòj*, L 160; *vàngkòj*, L 159; **weterkooitje:** *wittərkòjkə*, L 178; **kot:** *kót*, O 256; **biggenkot:** het type *biggenkot* in: K 204; *biggəkòt*, K 135; *bichəkòt*, K 188; *biggəkòt*, K 314; **kuddenkot:** *küüdəskòt*, P 41a; **kurrenkot:** *kurrəkòt*, P 107; **verkenskot:** *véèrkəskòt*, O 70; *vèèrkəskòt*, P 93; **viggenkot:** *viggəkòt*, O 72; **viggenkot:** *viggərkòt*, O 160a; *viëggərkòt*, O 69a; **vitjeskot:** *vitjəskòt*, O 160a, 244; **barenkot:** het type *barenkot* in: O 70; **afspeenhok:** het type *afspeenhok* in: K 217; **baggenhok:** het type *baggenhok* in: L 280; *baggəhok*, L 244; *bagganòk*, K 242; **verkens-**

hok: *verrəkashok*, K 215; **biggenstal:** *biggəstäl*, K 274; **kurrenstal:** *kurrəstäl*, P 169a; **baggenest:** *bagganéést*, L 183; **zeugestal:** *zeugəstäl*, K 329; **zeugekot:** *zeujgəkot*, K 174; **zoggenkooi:** het type *zoggenkooi* in: L 147; *zöggəkoj*, L 159; de volgende typen duiden een bak of krat aan: **bak:** *bäk*, O 247; **viggerenbak:** *viggərämbak*, O 162, 251, 255, 289, P 3, 4; **biggenbak:** *biggəbak*, K 174; *biGGəbak*, K 174; **varkensbak:** *värkäsbäk*, O 67, 69a, 72, 73, 74, 162, 162a, 163, 242, 277, 278, P 3, 59, 60, 61, 62, 69a, 198; *värkäzbäk*, O 68, 159, 160, 160a, 237, 238, 240, 241, 243, 244, 250, 250a, 251, 253, 254, 254a, 255, 290, P 10, 63, 66; **verkensbak:** *verräkäsbök*, P 145; *verräsbäk*, O 69, P 69; *verräzbäk*, O 232; *verräzbäk*, O 156, 158, 245, 274; **muttensbak:** *muttəsbäk*, O 69a, 71, 246; *muttəzbäk*, O 160a, 249, P 133; **zeugebak:** *zoogənbak*, K 241; **baggenkist:** *bäggəkeest*, L 244; **varkenskist:** *vääräkäskiest*, L 224; **verkenskist:** *véeräkäskiest*, L 224; **krat:** het type *krat* in: K 174, 196, 218b, L 257; *krät*, K 152; *krats*, K 237; *kréts*, K 237; **kraamkooi:** *kraomkwooj*, K 153; **kraamhok:** het type *kraamhok* in: K 176; *kraamhök*, L 207; **batterij:** *bättarij*, K 237; *bättäraa*, K 268; **box:** *boks*, K 210; de volgende typen duiden een soort mand aan: **keef:** *kééf*, O 73, 153, 155, 162a, P 3; *kééj*, O 174, 278, 281, 286a, P 60, 69a; *käjj*, P 145; *kijf*, O 286; *kéevə*, O 272, 275; *kééjvə*, O 273, 274, 275; *keeva*, O 272; **varkenskeef:** *värkäskééj*, O 252, 256, 285, 287, 288, 289, P 125, 199; **verkenskeef:** *verräkäskeef*, O 70, 273; **viggerenkeef:** *viggəräkééj*, O 67, 68, 69a, 70, 71, 72, 74, 159, 160, 163, 164, 172, P 59; *viggəräkééj*, O 178; *viggəräkééj*, O 157, 160a, 161, 165, 166, 168, 169, 170, 171, 173, 176, 177, 240, 245, 247, 247b, 249, 250, 250a, 254, 254a, 286, 287, P 2, 69; **viggenkeef:** *viggəkééj*, O 69, 156, 242, 281a; *viggəskééj*, P 198; *viggəkééj*, O 175, 252, 256, 286a, 288, P 10, 126, 199; **viggerkeef:** *viggərkééj*, O 290; **kurrenkeef:** *küürräkééj*, P 133; **kurreskeef:** *küürräskééj*, P 127; **viggenmand:** *viggəmənnə*, P 63; de volgende typen duiden een soort afrastering aan: **ren:** het type *ren* in: K 355; *renna*, O 153; *rənnə*, O 238, 240, 273, 274; *rənnə*, O 232, 237, 239, 242, 253, 274a, 277, 278, 281, 285; *rəngə*, O 237; *runna*, O 239; **viggenren:** *viggərənnə*, O 154, 158, 241, 243, 276; *viggərənnə*, O 244; **gelint:** *galent*, O 69a; het volgende type geeft het materiaal aan, waarvan de biggenkooi is gemaakt: **baar:** het type *baar* in: O 69a.

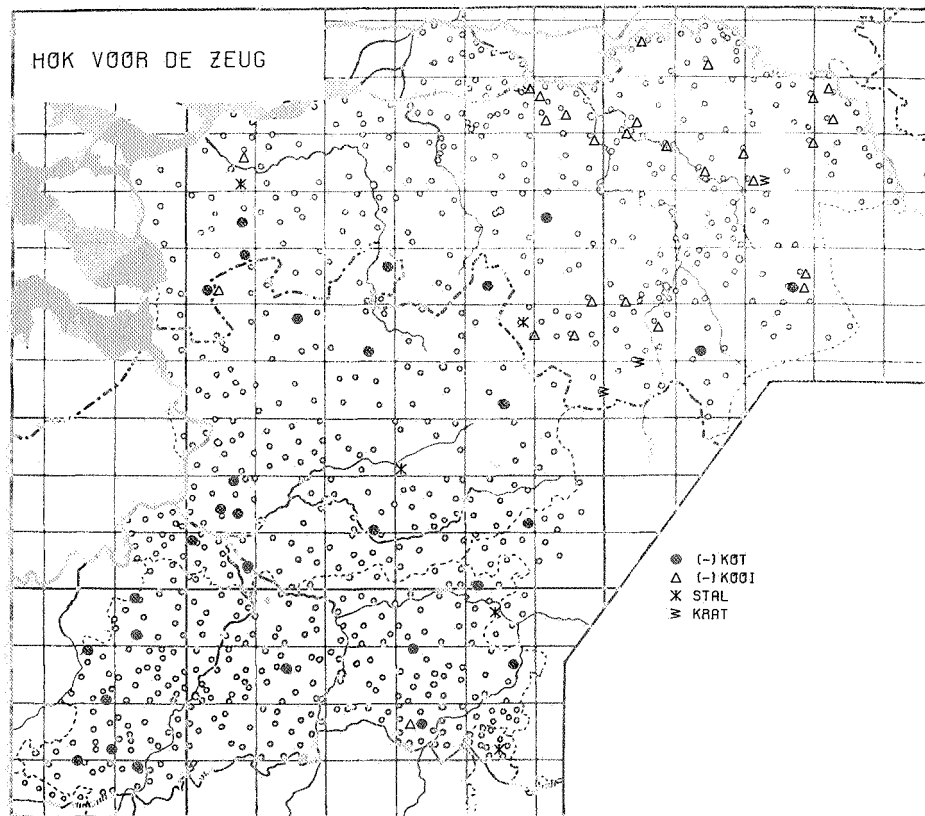
HOK VOOR DE ZEUG (zie kaart)

Saukoban — box for the sow — loge pour truie (N 76, 41d)
[Uit de antwoorden in dit lemma kan men opmaken, dat een aantal opgaven op een

aparte ruimte voor de biggen binnen het zeugehok slaat en een ander aantal een soort kist of krat ter isolering van de zeug aanduidt. Zie ook het lemma KRAT IN HET VARKENSHOK (WBD afl. 1, p. 108) en het lemma HOK VOOR EEN ZEUG (WBD afl. 1, p. 109).]
kot: *kot*, O 274a; *kot*, (varkens-)hok, Wouters 92; **zeugekot:** het type *zeugekot* in: P 77; *zeugəkot*, K 174, 186, 320; *zeugəkòt*, K 174; *zojgəkot*, P 149; **zuggekot:** *zuggəkot*, K 188a; *zuchəkòt*, K 188; **zoegekot:** het type *zoegekot* in: K 204; *zoegəkot*, K 210, 289, O 153; *zöggəkot*, K 330, 355, O 68a, P 93; *zöggəkòt*, K 314; *zoegənkot*, P 107; **zoggekot:** het type *zoggekot* in: K 196; *zoggəkot*, K 191, L 262; *zöggəkot*, K 191, L 262; *zöggəkòt*, K 241; **verkenskot:** *verräkänskòt*, O 244; *verräkskot*, K 281, O 72, 160a; *véeräkäskot*, K 288; **varkenskot:** het type *varkenskot* in: L 243; **kraamkot:** het type *kraamkot* in: K 300a; **kweekkot:** *kweekkot*, O 69a; *kwijkkot*, O 286; **zeugekooi:** het type *zeugekooi* in: K 137; *zeugəkoj*, L 244; *zeugəkòj*, L 91b, 244; *zeujgəkoj*, K 218a, L 224; *zojgəkòewj*, P 149; **zuggekooi:** *zuggəkoj*, K 152; **zoggekooi:** het type *zoggekooi* in: K 146, 147, L 147, 180; *zoggəkoj*, L 148, 181, 243; *zöggəkòj*, L 178, 247; *zöggəkòj*, L 159, 184; **zeugkooi:** *zeugkoj*, L 100; **zoggkooi:** *zöggkoj*, L 244; *zöggòj*, L 156; **zeugestal:** *zeugəstäl*, K 153; *zèugəstäl*, P 169a; **zoegestal:** *zöggəstäl*, K 274; **moederstal:** *möëwdərstäl*, P 41a; **fokstal:** het type *fokstal* in: K 215; **zeugehok:** *zeugəhok*, K 217; *zeujgəhök*, K 220; **kooi voor mestvarkens:** *kwooj vur mestvaarəkas*, K 188a; de volgende typen duiden waarschijnlijk een aparte ruimte binnen het zeugehok ter afscherming van de biggen aan: **jongkooi:** het type *jongkooi* in: K 168; **bagkooi:** het type *bagkooi* in: K 200; *bachkooj*, K 216; *bachkòj*, L 183; *bagkòj*, L 160; **biggenkooi:** *biggəkoj*, K 135; de volgende typen duiden waarschijnlijk een krat of een soort kist ter afscherming van de zeug aan: **krat:** *krät*, K 242; **zeugekrat:** het type *zeugekrat* in: L 280; *zeugəkrat*, L 183; **krets:** *kréts*, K 237; **zoegekrets:** *zöggəkréts*, K 237; **box:** *boks*, K 268, 329; **zeugebox:** het type *zeugebox* in: K 176; **zeugebak:** *zuggəmbak*, L 261; **zoegebak:** *zöggəbäk*, O 256; **zeugekeef:** *zeugəkeef*, O 70; **moederhuis:** het type *moederhuis* in: K 339.

HOK VOOR DE BEER (zie kaart)

Eberkoban — box for the boar — loge pour verrat (N 76, 41e)
[Zie ook het lemma HOK VOOR DE BEER (WBD afl. 1, p. 109).]
kot: het type *kot* in: O 274a; *kot*, P 169a;

berekot: het type *berekot* in: K 196; *béerakòt*, K 174; *bèerakot*, K 210; *béerakot*, K 320; *bjeerakot*, K 300a; *bjéerakòt*, K 188; *bjèerakot*, K 188a; *bierakot*, K 204; *bièrakot*, O 70; *bièrakòt*, O 256; *bièrakòt*, K 314; *bièrakot*, K 339, 355, P 93; *bièrakot*, K 289, O 69a; *bièrrakot*, K 191, P 107; *bièrrakòt*, O 160a; *bièjærakòt*, P 41a; *biejærakot*, K 268; **beerkot:** het type *beerkot* in: K 135; *bierkot*, O 286; *bièrkot*, K 329, O 153, P 77, 169a; **varkenskot:** het type *varkenskot* in: L 243; *vaarkaskot*, K 174; **verkenskot:** *vérkaskot*, K 281, O 72; **de beer zijn kot:** *da bièr zə kót*, P 149; **berekooi:** het type *berekooi* in: K 137, 186, 200, L 147; *beerakooj*, K 152, 218a; *beerakoj*, L 181; *beerakòj*, L 160; *béerakòj*, L 156, 159, 261; *bèerakooj*, K 146, 147, 217; *bèerakòj*, L 184; *berrakoj*, L 100; *birrakooj*, K 168, L 180; *birrakòj*, L 243, 244; *birrakòj*, L 178, 207, 244, 257; *bjéerakoj*, L 244; **beerkooi:** het type *beerkooi* in: K 215; *borkooj*, K 216; **de beer zijn kooi:** *da bièr zən kōēwj*, P 149; **berehok:** het type *berehok* in: L 280; *beerahòk*, K 218a, 220, L 91b; *béerahòk*, K 242; *bèerahòk*, K 217; *bèrrahòk*, L 183; *bjèrrahòk*, L 262; *birrènhok*, L 224; **stal:** *stol*, O 67; **berestal:** het type *berestal* in: K 176;

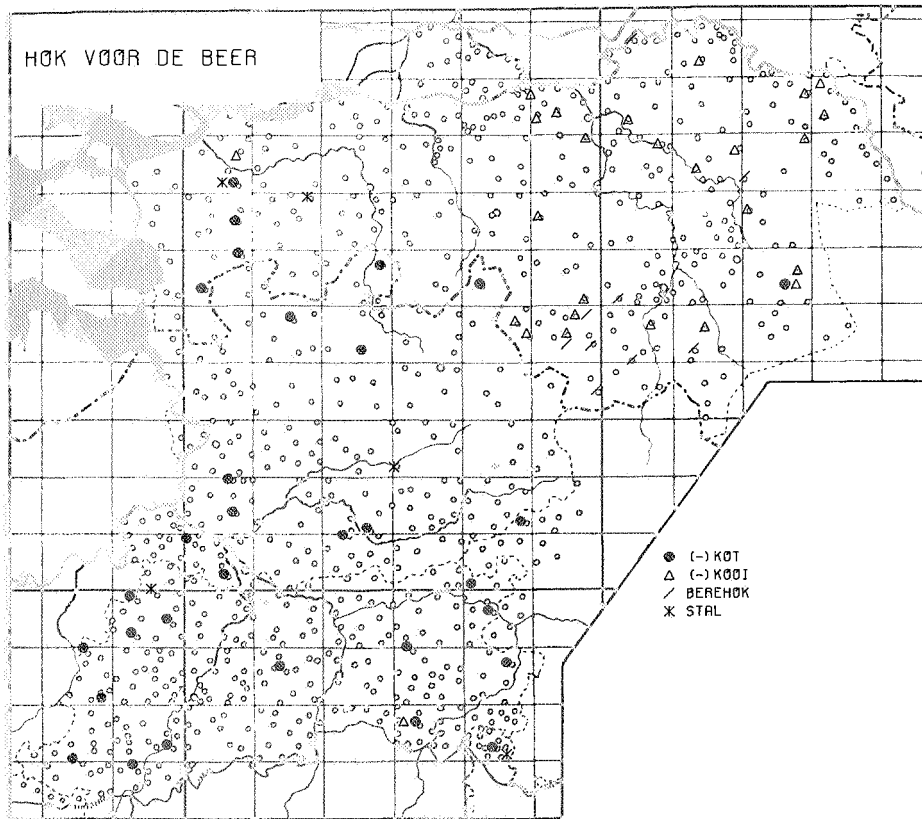
beerastal, K 153; *bièrèstál*, K 274; **beerstal:** *bièrstal*, P 169a.

KOOI VOOR MESTVARKENS

Box für Mastschweine, Mastferkel – pig-sty for porker – compartiment de la porcherie destiné aux cochons à l'engrais (N 76, 41c)

[Zie ook het lemma KOOI VOOR MESTVARKENS (WBD afl. 1, p. 109), waarin slechts monografische gegevens verwerkt zijn. Daarom is in vragenlijst N 76 de vraag naar de kooi voor mestvarkens opnieuw gesteld.]

mesthok: het type *mesthok* in: K 176, 186, 200, 217, L 178, 244, 280; *mèstòk*, K 152; *mèstòk*, K 218a; *mèsthòk*, K 242; *mèsthòk*, K 218a, 220, L 257, 261; *méèsthok*, L 243; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *mèsthòkkə*, L 183; **mesthokje:** *mèsthukkskə*, K 168; **mestkooi:** het type *mestkooi* in: K 135, 137, L 180; *mestkòj*, L 91b; *mèstkòj*, L 257; *mèstkoj*, L 200a; *mèstkoj*, K 174, 216, L 224; *mestkoj*, K 210; *meestkòj*, L 160; *mèèstkoj*, L 244; *méèst-kòj*, L 207; *mèèstkòj*, L 184; *mistkòj*, L 156, 159; *miskooj*, K 196; de volgende opgave is

meervoud: *mestkojən*, L 148; de volgende opgaven zijn waarschijnlijk meervoud: *mestkoojə*, K 188; *mestkója*, L 91b; **mestkot**: het type *mestkot* in: K 191, 204, 268, 320; *meskòt*, O 244; *meskot*, K 300a; *méskòt*, K 274; *meestkòt*, K 237; **meststal**: het type *meststal* in: K 215; *messtal*, K 288; **mestverkensschuur**: *mestverràkəsschuur*, L 147; **mestverkenskooi**: *mestverràkəskoj*, L 181; **kot**: het type *kot* in: K 289, O 274a; **vetkot**: het type *vetkot* in: K 339, O 286, P 77, 93, 107; *vétkot*, K 329; *vétkòt*, K 314; *vajtkòt*, O 160a; *vetjkot*, O 153; **zoegekot**: *zōēgəkot*, O 67; **verkenskot**: *verkəskot*, O 69a; *vérkəskot*, K 281, O 72; *véérəkəskot*, K 330; *vérkəskot*, K 300a; *vérrəkəskòt*, K 276; *vérrəʔəskòt*, K 241; **varkenskot**: het type *varkenskot* in: L 243; *varkəskot*, K 174; **berekot**: *beejrəkot*, O 67; **kot om vet te mesten**: het type *kot om vet te mesten* in: O 67; **kooi**: *kōēwj*, P 149; **verkenskooi**: *verkəskooj*, K 146; *vérkəs-kooj*, K 147; *véérəkəskòj*, L 159; *vèèrkuskòj*, L 244; *vèèrkəskòj*, L 262; **vetkooi**: het type *vetkooi* in: K 355; **vetstal**: het type *vetstal* in: P 169a; *vetstal*, P 41a.

VARKENSWEI

Freiluftschweinstall — open air enclosure for pigs — pré pour porcs (N 76, 41a; Eylenbosch 34)

[De varkenswei is de plaats waar de varkens lopen, als ze buiten los zijn. Zie voor dit lemma ook het lemma „varkensbocht” in WBD afl. I p. 109. Vanwege het geringe aantal opgaven toen is in vragenlijst N 76 de vraag naar de varkenswei opnieuw gesteld.]

varkenswei: het type *varkenswei* in: K 191, 320; *varkənswaaj*, K 204; *varkəswəj*, K 153; *vaarkəswəj*, K 174; *váárəkəswàj*, K 218a; *varrəkəswəj*, K 153; *várrəkəswèè*, K 274; **verkenswei**: *vérkənswaa*, O 244; *vérkəs-wáá*, O 70; *vérkəswáá*, O 160a; *verkəswaa*, O 69a, 286; *vérkəs-wééj*, K 147; *vérkəswaa*, K 329, O 72; *verkəswae*, K 339; *vérrəʔəswaaj*, K 314; *ver-rəkəswəj*, P 107; *vérrəkəswáá*, O 256; *vérrəkəswaj*, L 261; *vérrəkəswəj*, L 160; *vérrəkəswaaj*, K 200; *véérəkəswəj*, L 257; *vèèrəkəswééa*, P 169a; *vèèrəkəswéj*, L 243; *vèèrəkəswèèj*, L 183, 244; *véérəkəswao*, K 330; *véérəkəswaaj*, K 210, 220, 237, 238; *vèèrəkəswééj*, K 168; *vèèrəkəswəj*, L 184; *vijrəkəswaa*, K

1.1.1.2.

268; **verkensweitje**: *verkəswèèkə*, K 289; *vèr-rəkəswèèkə*, P 41a; **wei**: het type *wei* in: K 215; *waoj*, K 215; *wááj*, L 224; **weitje**: *wèèkə*, P 41a; **varkensloop**: *varkənslōep*, K 204; *váárəkəslōop*, K 218a; *vaerəkəslōep*, L 100; *vaarəkəslōop*, K 188a; **verkensloop**: *vèrkəslōop*, L 178; *vèèrəkəslōop*, K 217, L 91b; *véèrəkəslōop*, L 244, 257; *veerəkəslōop*, L 200a; *vèèrkəslōop*, L 262; *vèèrəkəslōep*, L 244; *vèèrəkəslōop*, L 180; *verəkəslōop*, L 147; *verəkəslōop*, K 137; **loop**: het type *loop* in: K 152, 191, 196, 355, P 93; *lōèp*, O 72; *loop*, L 156; *loep*, K 289; *laop*, K 215; *lōop*, K 147; *lōap*, K 188; *lōep*, K 210, 339, P 25; **uitloop**: het type *uitloop* in: K 135, 137, L 280; *uiloop*, K 300a; *aoilōep*, K 339; *aoilōep*, K 300a; *aoilōeap*, K 300a; *ōjt-looep*, L 207; *ōtlaop*, K 168; *uiloewap*, K 268; **buitenloop**: *boewtaloop*, K 174; *bojtaloep*, L 244; **beloop**: *baloopj*, O 67; **loopstal**: *lōepstál*, K 274; **loopwei**: het type *loopwei* in: P 77; **bocht**: *boecht*, O 69a; *boowgət*, P 149; *bōècht*, O 70, 157, 161, 164, 167, 168, 169, 170, 172, 173, 175, 176, 177, 178; **varkensbocht**: *vàrkəsbōècht*, P 2; **verkensbocht**: *vèrkezbōècht*, O 166; **muttensbocht**: *muttasbōècht*, O 165; *muttəzbōècht*, O 171, 174; **koer**: het type *koer* in: O 70; **hof**: *of*, O 70; **ren**: *rennə*, O 67; *rènnə*, O 153, 275, 281a; *rènnə*, O 154, 155; *rènnə*, O 274; **varkensren**: *vàrkəsrènnə*, O 276; **verkensren**: *vèrrə?asreen*, K 241; *vèrrəkəsrèn*, K 292; *véèrəkəsrèn*, L 244; **aangelag**: *àngalòch*, L 224; **buitenkooi**: het type *buitenkooi* in: K 217, L 243; *būüttəkòj*, L 159; *bèütəkooj*, K 216; **kooi**: *kòj*, L 159; **bogerd**: *bōggərt*, L 159; **verkensbogerd**: *vèrrəkəsbōggərt*, L 160; **verkensdreis**: *vèrrəkəsdries*, L 147; *vèèrəkəsdries*, L 181; **verkenstuin**: *vaerəkəstəun*, L 100; *vaerəkəstəun*, L 148; **gelint**: *gəlingt*, L 183; **stoep**: het type *stoep* in: K 186; **moosput**: *musput*, I 57b; **loper**: *lōəpər*, K 242.

UITLATEN VAN DE VARKENS

Schweine auslassen – to let out the pigs – sortir les porcs
uitlaten: *ootloota*, de varkens uitlaten, hs Schrevens P 86.

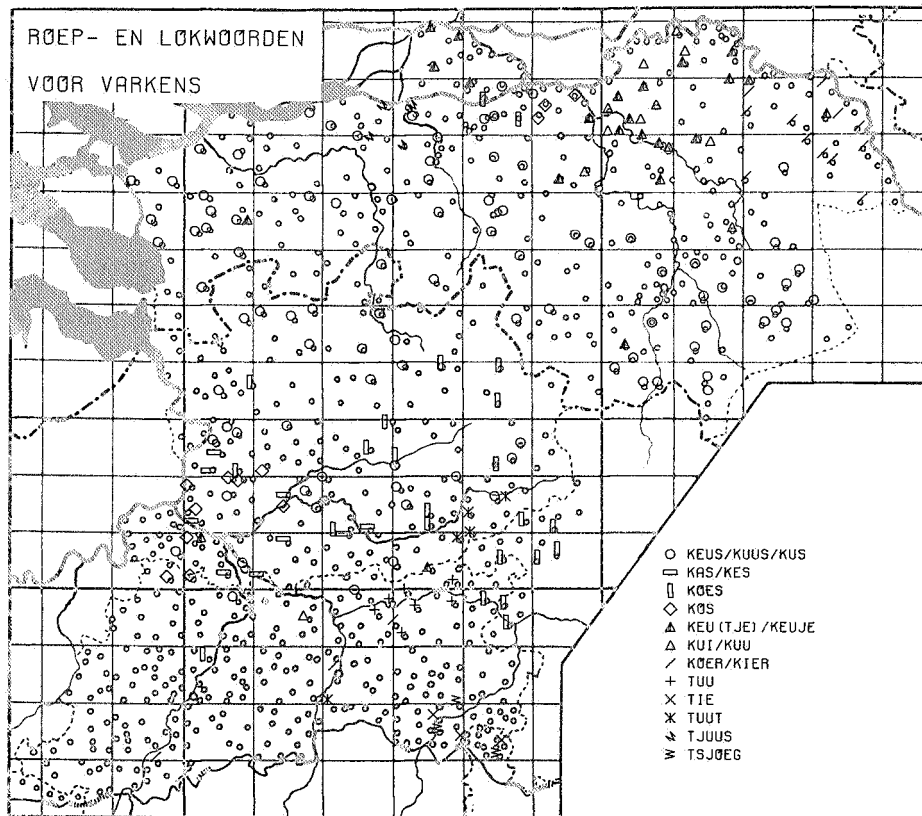
–2.1.9. Roepwoorden, vleinamen

ROEP- EN LOKWOORDEN VOOR VARKENS (zie kaart)

Ruf- und Lockwörter für Schweine – call words for the pigs – appellation familiale des porcs
 (N 19, 11a; VC 14, 2c (r); znd B2, 259d; N 3, 13 K 176, L 241, 261; N 3, 14 L 241; N 76, K 300a)
 [De in dit lemma voorkomende typen geven

de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

varken: het type *varken* in: L 93, 100, 258; **verken**: het type *verken* in: K 183, 184a, 197, L 152; *vèrkən*, K 141, 183; *vèrkə*, K 183, L 180; *véèrkə*, K 143; *vèèrkə*, K 190; *vèrrəkə*, I 79, L 104, 263; *vèrrəkə*, K 164a; **kuus**: het type *kuus* in: K 125a, 141; *kuus*, K 157, 176, L 241, 261; *kūūs*, K 140, 158a, 161a, 162, 164, 173a, 182, 184, 187a, 195, 197, 330, L 183*, 201, 208, 240, 244, 262, 263, 263a, 264, 279, 280, 281, 281*; *kuus kuus*, K 164, 165, 173b, 174a, 183c, L 235, 242, 263, 264; *kūūs kūūs*, K 129a, 133d, 151, 173, 179a, 183, 184, 187, 215, 330, L 208, 243, 263a, 280, 283; het type *kuus kuus kuus* in: I 57, 57a, K 137; *kuus kuus kuus*, K 124a, 151, 152, 163, 174, 178*, 179a, 205, 212, 218b, L 241, 243, 263, 279, 285; *kūūs kūūs kūūs*, K 191, 312; *kūūs kūūs kūūs*, K 208, 212, 232, 243, 245, 274, 276, 276a, 312, L 257, 263b; *kūūs kūūs kūūs kūūs*, K 295; **keus**: *keus*, I 79, K 188, 204c; *keus keus*, I 78; *kéws kéws*, P 5; *kojs kojs*, K 164; *keus keus keus*, P 23; **keus**, lokwoord voor varkens, Goossenaerts; **kjuus**: *kjuus*, L 258; **kus**: *kus*, I 57, K 235, 330; *kös*, K 244; *kusj*, K 254; *kus kus*, I 78, K 188a, 201, 304, 307, 308a, 330, L 201; *kös kös*, K 292, 295; *kus kus kus*, I 271, K 188a, 204, 206, 210, 235, 245, 281, 292, 307, 349; *kös kös kös*, K 225, 296; *kús kús*, roepwoord varken, hs Renders L 226; *kūs*, roepnaam voor een varken, *küs küs küs*, De Bont; *kūjs*, langzaam roepwoord voor varken. Gaat het vlugger en driftiger dan: *kús*, *kús*, *kús*, hs Renders L 226; **kas**: *kás kás*, K 248; *kasj kasj*, K 335; *kas kas kas*, K 287, 291, 329; **kes**: *kés kés*, K 339; *kes kes kes*, K 300a; *kés kés kés*, K 332; *késj késj késj*, K 250; **koes**: *kōēs*, K 237, 240; *kōēsj*, K 241, 251, P 41, 44, 60; *koes koes*, K 133a, 237; *kōēs kōēs*, K 266; *kōēs kōēs*, K 143; *koesj koesj*, P 41; *kōēsj kōēsj*, K 226, 240, 276b, 309, 318, 357, P 48; *koes koes koes*, K 274; *kōēs kōēs kōēs*, K 339; *kōēs kōēs kōēs*, K 237, 267, 274, 309, P 41; *kōēsj kōēsj kōēsj*, K 310, 314, 354, 358, P 48; **kos**: *kòzza*, K 324; *kosj kosj*, K 287; *kos kos*, K 145a, 148, 279, 291; *kòs kòs*, K 260; *kos kos kos*, I 275, K 146; *kòs kòs kòs*, I 275, K 281a, 320; *kosj kosj kosj*, K 148; *kòsj kòsj kòsj*, K 281; **kosje**: *kòzzəkə*, K 324; **kusje**: *kuskə*, K 188a; *kuskə kuskə kuskə*, K 274; **ks**: *ks ks ks*, K 245, 350; **kuis**: *kuis*, roepwoord v.e. zwijn, Corn.; **kuusje**: *kūūska kūūska*, K 212; **kuisje**: *kuiska*, L 236; **keu**: het type *keu* in: K 102, L 145, 258; *kuj*, L 103; *keuj*, K 101a, 133c, 320, L 178; *ku*, K 349a; *keu keu*, L 99; *keuj keuj*, L 147, 153, 160; *kui-j kui-j*, L 177c; *ku ku*, K 100a; *keuj keuj keuj*, K 102, 174, L 144; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *keujan*, K 150; **keuje**: *keujə*, K 170; *kujə*, L 180a; *kōējə*, L 148; *keujəkeujə*, L 150; *kōjə kōjə*, L 180b; **kui**:

het type *kui* in: L 144a, 145, 145a, 148, 180b, 204; *kui*, L 147; *kui-jə*, L 148, 178a; *kui kui*, L 147; *kui-j kui-j*, K 171, L 99; het type *kui kui* in: L 145; *kuu*: *kūū kūū kūū*, P 17; *kūūj kūūj*, roepwoord voor varkens, hs Mischgofsky L 95; *keu-tje*: *keujtjə*, L 160; *kud*: *kut*, L 151, 178, 264; *kõt*, L 180**; *kõt köt köt*, L 148, 152, 157, 181, 203b; *kuid*: *kuid kuid*, K 171; *kuut*: *kúút kúút*, L 200a; *küt(ə)*, roepnaam voor jonge varkens *küt(te) küt(te) küt(te)*, (waarnaast *küs*), De Bont; *koet*: *koet*, L 148, 152, 180, 200; *kudje*: *kutjə*, L 201; *kurre*: *kūūrrə*, L 102; *keurə keurə*, P 112; *kūūrrə kūūrrə kūūrrə*, P 83; *kuur*: *kūūr*, L 103; *koer*: *koer*, L 158, 162, 186*, 209a; *koer koer*, L 160, 187; *køer køer*, L 184, 185; *køerrə køerrə*, L 153, 183, O 288; *koer koer koer*, L 157, 185; *køer køer køer*, L 185; *kier*: *kier*, L 187, 209a; *kīēr*, L 159; *kirrə*, P 88; *kierə*, L 102; *kier kier*, L 160; *kīēr kīēr*, L 187; *kīerrə kīerrə*, L 183, P 36; *kier kier kier*, L 187; *kīēr kīēr kīēr*, L 184; *kir kir kir*, L 159; *kier*, roepnaam voor het varken (Huisseling), Elemans; *tuu*: *tūū*, P 29; *tūū*, P 25; *tuu tuu tuu*, P 33; *tūū tūū tūū*, P 25; *tūū tūū tūū*, K 351, P 25, 35, 35a, 37; *tuutje*: *tūūkə tūūkə tūūkə*, P 25; *tie*: *tīē*, P 166; *tīē tīē*, P

169; *tīējə tīējə tīējə*, P 145; *tie*, verken; *kom!* (gezegd tot een verken). *Tie, tie!* – Tikke tie!, Tuerlinckx; *teu-tje*: *tujkə*, P 145; *tuut*: *tūūtūūt*, K 346; *tūūtūūt*, P 136a; *tūūt tūūt tūūt*, K 312, 352; *tūūtūūtūūt*, K 311; *toet*: *tøētøētøēt*, P 29; *toek*: *tøēk*, K 244; *tsjuk*: *tsjuk tsjuk tsjuk*, P 16; *tsjøk tsjøk tsjøk*, O 286a; *tsjoeg*: *tsjødèch*, P 147; *tsjødèch tsjødèch*, P 154a; *tsjødèch tsjødèch tsjødèch*, P 171; *tsjoe*: *tsjødè tsjødè*, P 105; *tsjødè tsjødè*, P 95; *tsoeg*: *tsødèch tsødèch*, P 169; *tjoeg*: *tjødèch*, I 275; *neuf*: *nəwf nəwf nəwf*, P 133; *nuf*: *nuf nuf nuf*, K 286, O 286; *nus*: *nus nus*, P 7, 144; *snus*: *snus*, P 18; *sus*: *sus sus*, K 277; *sūūs sūūs sūūs*, K 237, 245; *jus*: *jus jus jus*, K 205; *nesje*: *nəzjə*, P 27; *nəzzakə*, P 86; *hans*: *ənsj*, O 163; *knor*: *knur*, K 249; *knur knur*, P 22; *knor knor*, K 148, L 99, 161; *kom*: *kom kom*, K 348, O 69a; *kóm kóm kóm*, K 243; *zoek*: *soek soek*, K 333; *tikke*: *tikkə*, P 152; *t t t t*: *t t t t*, O 68a; *tjuus*: *tjuus*, K 127a; *tjūūs*, K 158a, 161; *tjūūs tjūūs*, K 129a; *tjoetje*: *tjoekə tjoekə tjoekə*, P 198; *zug*: *zuch zuch zuch*, L 184; *zog*: *sòch sòch sòch*, L 103; *tekketie*: *tékkətīē tékkə tīē*, P 105; *tie tieke tie*: *tīē tīēkə tīē*, P 147; *kiere kiere koere*: *kierə kierə koerə*, L 150, 153; *kurre kuu kuu*: *kurrə kuu kuu*, O 70; *kusse kusse kuus*:

kussə kussə kuus, K 193a; **kuut kuus**: *kuut kuus*, K 166, 183b; **kom koes**: *kòm kōēsj*, P 107; **[kōnasj]**: *kōnasj*, K 143; **[ngtsjə]**: *ngtsjə*, P 127.

VLEIWOORD VOOR HET VARKEN

Kosewort für das Schwein – endearing name for the pig – le petit nom flatteur du porc (VC 14, 2c(v); N 19, I O 70)

[De in dit lemma voorkomende typen geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

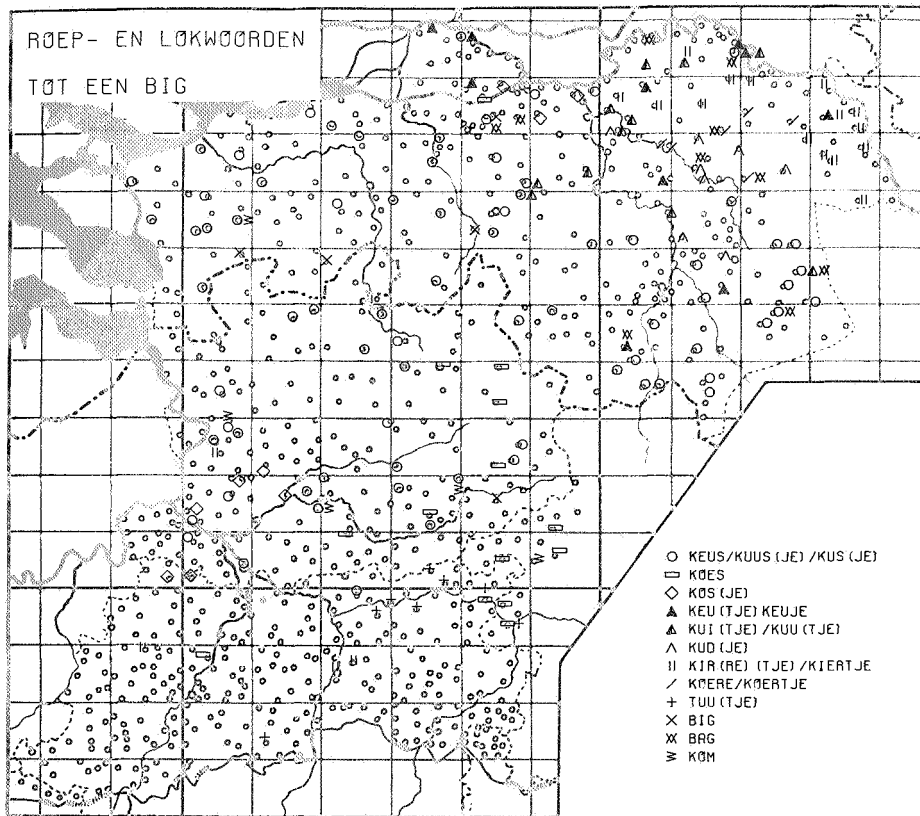
kuus: *küüs*, I 57, K 127a, 140, 158a, 164, 179a, 183, 184, 195, 197, 212, L 161, 208, 240, 244, 263a, 264, 281, 281*, 283; *küüs*, L 183*; **koes**: *kōēs*, K 143; *kōēs*, L 161; **kos**: *kòs*, K 133d; **keus**: *keus*, I 79, K 188, 188a; *kōjs*, K 164; **koet**: *kōēt*, L 148, 152, 180, 200; **kjuus**: *kjüüs*, L 258; **kuusje**: het type *kuusje* in: K 151; *kuuskə*, K 190, L 185; *küüskə*, K 164, 173a, 183, 187, L 201, 243, 262, 263, 264, 279, 280; **kuisje**: *kuiskə*, L 236; *kōskə*, K 143; **keusje**: *keuskə*, I 79; **kjuusje**: *kjüüskə*, L 258; **kui**: *kui*, L 144a, 145, 145a, 151; **keu**: *keu*, L 258; *kēü*, L 162; *keuj*, K 101a, 170; *kuj*, L 103; **keuje**: *kujə*, L 180a; *kui-jə*, L 178a, 204; *keujən*, L 159; *kōjə*, L 148; **kud**: *kōt*, L 152; **keut-je**: *kōtjə*, L 152, 180b, 180**; *kōdjə*, L 157; **kuitje**: *kuikə*, L 145a; *kui-jkə*, K 171; **keu-tje**: *keujtjə*, L 153, 160; *keukə*, K 100a; **varken**: het type *varken* in: K 133c, L 93, 100; **verken**: het type *verken* in: K 197, L 264; *vérkə*, L 180, 183*; *vérkə*, K 133a, 148a; *véerkə*, K 148; *vérrəkə*, K 164a, L 183; *vérrəkə*, I 79; **verkentje**: het type *verkentje* in: K 133a, 184a; *vérkənskə*, K 183; *vérkəskən*, K 141; *verkskə*, K 133a, 133d, 171, L 153, 208; *vérkəskə*, K 187, L 99, 262; *vérrəkəskə*, L 145; *vérrəskə*, L 264; *vérskə*, L 183; **koer**: *koer*, L 162; *kōērrə*, L 153; **kier**: *kīēr*, L 209a; **kuur**: *kuur*, L 103; **kuurtje**: *kuurkə*, L 104; **kiertje**: *kierkə*, L 160; *kīērkə*, L 187; *kierka*, L 187; **koertje**: *koerkə*, L 158, 185, 186*, 187, 209a; **knor**: *knor*, L 148, 161, 183; **zog**: het type *zog* in: L 153; *zōch*, K 148a; **zeugje**: *zūūchəkə*, L 103; **tjoe**: *tjoe*, P 198; **tjuus**: *tjuus*, K 158a; **[küüb]**: *küüb*, L 147; **beestje**: *bisjə*, L 148; **hansje**: *ənskə*, O 70; **miekje**: *miekskə*, K 173; **maaike**: *maajkə*, K 153; **krulstaart**: het type *krulstaart* in: K 164; **keu**: *keuj keuj*, L 147; **kui**: *kuiə kuiə*, K 187a; **kuut kuus**: *kuut kuus*, K 166, 183b.

ROEP- EN LOKWOORD TOT EEN BIG (zie kaart)

Ruf- und Lockwörter für ein Ferkel – the call word for a piglet – appellation familiale du goret (N 19, 11b; N 76, 27 L 159; VC 14, 2d(r))

[De in dit lemma voorkomende typen geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

kuus: *kuus*, K 125a, 149, 158a, 162, 164, 173a, 183, 187, 195, 320, L 201, 208, 208a, 264, 279, 280; *küüs*, K 243, 330; *kuus kuus*, K 157, 164, 173b, 179a, 183, 187, L 243, 263, 264; *küüs küüs*, K 245, 266; *kuus kuus kuus*, I 57a, K 102, 124a, 137, 151, 152, 163, 174, 178*, 179a, 205, 212, 218b, L 243, 279, 285; *küüs küüs küüs*, K 208, 274, 276, 276a, L 103, 257; *küüs küüs küüs küüs*, K 295; **kuusje**: *kuuskə*, K 140, 166, 173, 182, 183b, 184, L 208, 240, 244, 263a, 281, 281*, 283; *küüskə*, K 212, L 262; *kuuskə*, *kuuskə*, K 215; *kuujskə* *kuujskə*, L 235; *kuuskə kuuskə kuuskə*, I 57a *küüskə küüskə küüskə*, K 274; de volgende opgave is meervoud: *küüskəs küüskəs*, K 245; **kuu**: *küüj küüj küüj*, L 103; **kuut**: *küüt*, L 264; *kuuta kuuta kuuta*, K 183c; *küüttə küüttə küüttə*, L 263b; **kuutje**: *kuutjə*, K 166, 183b, L 201, 244; *kuutjə kuutjə*, L 200a; **kud**: *kōt kōt kōt*, L 148, 180b, 181, 203b; **kudje**: *kutjə*, L 183*; *kōtjə*, L 180, 180**, 236; **keu**: *keu*, K 102, L 102, 145; *kuj*, L 103; *keuj*, K 133c; *ku ku*, K 100a; *keuj keuj keuj*, L 241; **keutje**: *keujtjə*, L 160; **keuje**: *keujə*, L 258; *kujə*, L 180a; **keus**: *keus keus*, I 78; *kojs kojs*, K 164; *keus keus keus*, P 23; *keusj keusj keusj*, K 310; **kus**: *kus*, K 235, 330, L 204*; *kös*, K 225, 244; *kus kus*, K 304, 307, L 201; *kusj kusj*, K 287, 307; *kus kus kus*, K 188a, 204, 210, 235, 283, 292, 307; *kös kös kös*, K 296; **kusje**: *kuskə kuskə kuskə*, K 274, 307; **kurre**: *keurə keurə*, P 112; **kurretje**: *küürrəkə küürrəkə küürrəkə*, P 83; **kirre**: *kir*, L 151, 162; *kirrə*, P 88; *kier*, L 159, 187; *kīērə*, P 86; *keer keer*, L 184; *kier kier*, L 153, 160, 161, 185; *kīēr kīēr*, L 185, 186*; *kirrə kirrə*, L 145a; *kierə kierə*, L 144; *kīērrə kīērrə*, K 248, L 99, 150; *kir kir kir*, L 159, O 163; *kier kier kier*, L 184; *kīēr kīēr kīēr*, L 184; *kierə kierə kierə*, L 153; **kier-tje**: *kierkə*, L 187; *kīērkə*, L 209a; **kuur**: *küürrə küürrə*, P 17; *küürrə küürrə küürrə*, P 25; **kui**: *kui*, L 144a, 145; *kui-jə*, L 148; *kui kui*, L 147; *kui-j kui-j*, K 171, L 99; *kui kui kui*, L 145; **kuitje**: het type *kuitje* in: L 147; *kuikə*, L 144a; **kos**: *kos kos*, K 133d, 148; *kòs kòs*, K 260; *kós kós*, K 291; *kosj kosj*, K 148; *kósj kósj*, K 287; *kos kos kos*, K 146; *kòs kòs kòs*, I 275, K 281a; *kós kós kós*, I 275; **kosje**: *kòzzəkə kòzzəkə*, K 324; **koes**: *kōēs*, K 237; *kōēsj*, K 241, P 44, 60; *koes koēs*, K 133a; *kōēsj kōēsj*, K 240, 276b, 309, 318; *kōēs kōēs kōēs*, K 309, P 41; *kōēs kōēs kōēs*, K 339; *kōēsj kōēsj kōēsj*, K 354, 358, P 48; **koeje**: *koejə*, L 148; *koejə koejə*, L 180b; **koer**: *koer*, L 158, 178; *kōēr kōēr kōēr*, L 157; **koertje**: *kōērkə*, L 178a; **koere**: *koerə koerə*, L 152; *kōērrə kōērrə*, L 183; *koerə koerə koerə*, L 152; **koet**: *koet*, L 148, 152; **koetje**: het type *koetje* in: L 200; **jus**: *jus jus jus*, K 205; **juus**:

jūs jūs jūs, K 191; *juw: juw juw*, K 206; *tu: tu tu tu*, K 329, P 33, 86; *tuu: tūū*, P 29; *tūūj*, P 41; *tūū tūū*, K 350; *tuuj tuuj*, P 41; *tūū tūū tūū*, P 48; *tūū tūū tūū tūū*, P 35; *tuut: tūūtūūt*, P 136a; *tūūtūūt*, K 346; *tūūtūūtūūt*, K 311; *tuut-je: tūūkə*, K 349a; *tūūkə tūūkə tūūkə*, P 25; *tūūkə tūūkə tūūkə*, P 133; *tuus: tūūsj tūūsj tūūsj*, I 271; *tjuus: tjuus*, K 158a; *tjuusje: tjuuskə*, K 158a; *tjuu: tjuu*, K 145a; *tsjuk: tsjuk tsjuk tsjuk*, P 16; *tsjeu: tsjeu*, P 5; *tsjoe: tsjōē tsjōē*, O 288; *tsoeg: tsōēch tsōēch*, P 169; *tjoeg: tjōēch*, I 275; *tjoech tjoech*, L 187; *tie: tīē tīē tīē*, P 36; *tīē tīē tīē*, P 95, 171; *tiet: tīēt tīēt tīēt*, P 29; *tik: tik tik*, I 78; *tik tik tik*, K 240; *tikketik*: het type *tikketik* in: I 78; *bag*: het type *bag* in: K 141, 143, L 93, 104, 152, 180, 183, 258, 263; *baach*, L 244; *bank*: het type *bank* in: L 100; *beestje: beesja*, I 79; *biek: biek biek*, K 148a; *big*: het type *big* in: K 141, 184a, 188, 190; *bich bich bich*, K 312; *kap*: het type *kap* in: K 187a; *knor: knor knor*, K 148; *knur knur*, P 22; *kom: kom kom*, K 174; *kôm kôm*, K 295, 307, 357; *kôm kôm kôm*, K 243; *nes: nēs nēs*, P 27; *nes nes nes*, P 27; *nēs nēs nēs*, P 27; *nuf: nuf*, O 286; *neuf neuf*, K 237; *[ngtsjə]: ngtsja*, P 127; *pagatter: pagattər*, I 57; *verkentje: verkskə*, K

164a; *verrəkskə*, K 212; *zoek: soek*, K 170; *soek soek*, K 333; *zok: sòk sòk*, L 159; *kurre ku ku: kurrə ku ku*, O 70; *kusse kusse kuus: kussə kussə kuus*, K 193a; *keujes kom gauw: keujas kom gaaw*, K 150; *tok tuk: tok tuk*, L 242; *ki: ki ki*, P 1; *kj: kj kj kj*, K 348, 349; *ks: kss*, K 182; *p p p p: p p p p*, O 69a; *tj: tj tj tj*, K 124a, O 68a, P 25; *tsj: tsju tsju*, K 204c; *tsj tsj tsj*, K 250; *tt: tt tt tt*, O 69a; *tkj: tkj tkji tkj*, O 286a.

VLEIWOORD VOOR DE BIG

Kosewort für das Ferkel — endearing name for a piglet — le petit mot flatteur du goret (VC 14, 2d(v))

[De in dit lemma voorkomende typen geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

bag: het type *bag* in: L 93, 145, 148, 148a, 180, 183, 183*, 208a, 258, 262; *bach*, L 264; *bagje: bagskə*, L 152; *bègskə*, L 152, 153, 180**, 183, 208a; *begskə*, L 145, 159; *baggaskə*, K 143; *baejəgskə*, L 99; *big*: het type *big* in: K 100a, 133c, 188, 190, 197; *biggetje*: het type *biggetje* in: K 149; *biggaskə*, I 78, K 133a, 141, 184a, 188a; *keu: kuj*, L 103; *keuje: keuja*, L 258;

1.1.1.2.

kuja, L 180a; **keusje**: *keuskə*, K 188; **keutje**: *keujtjə*, L 160; *keukə*, L 102; *keujkə*, L 104, 153; **kui**: *kui*, L 144a; *kui-jə*, K 128a; *koejə*, L 148; **kuitje**: *kuika*, L 144a, 145a; **kuis**: *kojs*, K 164; **kuus**: *kuus*, K 158a, L 208, 243; *kuus kuus*, K 179a; **kuusje**: *kuuskə*, K 140, 164, 166, 173, 173a, 182, 183, 183b, 184, 187, 195, 197, L 201, 208, 240, 243, 244, 263a, 279, 280, 281, 281*, 283; **kuutje**: *küütjə*, K 166, 183b; **koes**: *kôès kôès*, K 143; **kos**: *kos*, K 133d; **kiesje**: *kieskə*, L 160; **ks**: *kss*, K 182; **kud**: *keut*, L 147; **kudje**: het type *kudje* in: L 180a; *ködjə*, L 157; *kötjə*, L 180**, 236; **kuidje**: het type *kuidje* in: K 171; **koet**: *koet*, L 148, 152; **koetje**: *köëtjə*, L 200; **kir**: *kir*, L 162; *keer*, L 184; **kirtje**: *kirka*, L 162; **kier**: *kier*, L 161; **kiertje**: *kierka*, L 151, 185, 186*, 187; *kīērkə*, L 209a; **koertje**: *koerkə*, L 157, 158, 187; *köērka*, L 178a; *koerskə*, L 204*; **verkentje**: *verraskə*, K 212; *verraskə*, L 263; *verkskə*, K 164a; **jong verkentje**: *jong verkskə*, K 133d; **tjuus**: *tjuus*, K 158a; **tjuusje**: *tjuuskə*, K 158a; **knoersje**: *knoerskə*, L 204*; **baasje**: *bèskə*, L 99; **mannetje**: *mannəkə*, I 57; **bank**: het type *bank* in: L 100; **beestje**: *bisjə*, L 148; **zoek**: *soek*, K 170; **kab**: *kap*, K 187a.

VLEIWOORDJE TER GERUSTSTELLING VAN DE ZOGENDE ZEUG

Kosewort zur Beruhigung der säugenden Sau – endearing name to reassure the suckling sow – petit mot d’amitié pour tranquilliser une truie allaitante (N 19, 11c)

[De in dit lemma voorkomende typen geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

kuus: het type *kuus* in: K 125a; *küüs*, K 330; *kuuz*, L 279; *kuus kuus*, K 174; *küüs küüs*, K 243; *küüs küüs*, L 201; *kuus kuus kuus*, K 205, 212, 218c, L 241, 243; *küüs küüs küüs*, K 274, L 257; *küüs küüs küüs*, K 191, 307; *küüs küüs küüs*, K 346; *küüs küüs küüs küüs*, K 295; **kuu**: *kuuj kuuj*, K 163, 348; *küü küü küü*, P 17, 25; *kuuj*, roepnaam eertijds tegen een zog: als de jongen aan het zuigen waren streeelde de boer de zeug en riep hij zacht: *kuuj kuuj* om het moedervarken rustig te doen zijn, De Bont; **keu**: *keuj*, K 137, 320, L 178; *keuj keuj*, K 102; *keu keu*, P 22; *keuj keuj keuj*, K 243; *ku ku ku*, P 36; **kui**: het type *kui* in: L 145, 147; *köj*, K 225; *kèùj*, L 180b; *kèùj kèùj*, K 174; *kèùjə kèùjə*, K 165; **kudje**: *ködjə ködjə*, L 183; *kötjə köjtjə*, L 203b; **kus**: *kus*, K 330; *kusj*, K 237; *kus kus*, K 307; *kus kus kus*, K 188a, 206, 210, 235; *kös kös kös*, K 296; *keus keus keus*, K 314; **kusje**: *kuskə kuskə kuskə*, K 274; **koerres**: *köērəs*, L 183; **kos**: het type *kos* in: K 145a; *kosj kosj*, K 148; **koes**: *kôès*, K 249, P 41; *kôès*, K 237, 274; *köēs*, K 241, 309, P 41, 44; *koows*,

O 286a; *köēs köēs*, K 310; *koesj koesj*, P 41; *köēs*, K 266, 276b, 318; *köēs köēs köēs*, K 237, 313a; *köēs*, K 271, K 250, P 48; **koeg**: *köèch köèch*, K 287; **koe**: *köè köè köè*, K 339; **zeug**: *zök zök*, L 184; *zèùk zèùk*, L 185; **zoeg**: *zöèch zöèch zöèch*, O 286; *zöèch zöèch zöèch*, P 27; **[dèj]** **zoeg**: *dèj zöèch*, P 83; **zoegje**: *zöèchskə*, P 95; **zog**: het type *zog zog* in: L 144; *zoch zoch zoch*, K 146, L 150, 160, 181, 200a, 264; *zóch zóch zóch*, L 153; *zok zok zok*, L 187; *sòch sòch*, wanneer het moedervarken de biggen moet zogen roept men om het gerust te stellen: *sòch sòch*, hs Mischgofsky L 95; **zug**: *zuch zuch zuch*, L 184; **maaike**: *maajkə*, K 173b; **mieke**: *mīēkkə mīēkkə*, K 243; **stīl meisje**: *stīl mōdsə*, K 329; **wijs meisje**: *wōdəs maasekə*, P 1; *wōdəs maasəkə*, P 1; **moedertje**: het type *moedertje* in: K 248; **braaf**: het type *braaf* in: K 287; **zoetjes**: *zūütəkəs*, K 249; **och manneke**: het type *och manneke* in: K 174; **kom manneke kom**: *kom mannəkə kom*, O 69a; **hu**: *ö*, K 349a; **hier**: *hīēr hīēr*, L 159; **jus**: *jus jus jus*, K 205; **kom**: *kóm kóm kóm*, O 68a; **mm**: *mm mm*, P 25; **nn**: *nn nn nn*, P 25; **ne**: *ne ne ne*, O 69a; **nok**: *nòk nòk*, K 174; **st**: *sjt*, K 244, 307; *st st*, K 241; *stt st*, K 193a; *stu stu*, P 5; **tīe**: *tīe tīe*, P 169; **tjoeg**: *tjōèch*, I 275; **tjoeg**, om zog te roepen, Tuerlinckx; **tsjuk**: *tsjuk tsjuk tsjuk*, p 16; **tut**: *tut tut tut*, K 174; **[ngtsjə]**: *ngtsjə*, P 127.

–.2.2. Schaap en geit

–.2.2.0. Algemeen

–.2.2.0.1. Soort en herkomst

EENLING

Einling – single – un seul animal (N 77, 137)

eenling: het type *eenling* in: L 147, 200a, O 67; *eenlink*, O 273; *énling*, L 263a; *iējnliēnk*, O 69; *iēnlink*, O 160a; *inling*, K 187, 216; **één**: het type *één* in: L 181; *ienə*, K 276; **één jong**: het type *één jong* in: P 77; **één lam**: *ien lam*, I 118; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **enig geboren zijn**: het dier, dat – het type *enig geboren is* in: L 200.

TWEELING

Zwilling – twins – jumeaux (N 77, 138; N 70, 4)

[Het is waarschijnlijk, dat met de typen „tweelinglam” en „tweelingschaapje” slechts één van de tweeling bedoeld wordt net zoals by het type „een van een tweeling”.]
tweeling: het type *tweeling* in: K 215, L 147,

181, 200a, 280, O 67, P 74, 79, 88; *tweelieng*, K 174; *tweelink*, O 273; *twéling*, K 237; *twéllang*, L 184; *twéllang*, L 91b; *twéjling*, I 118; *twerling*, L 200; *twiling*, K 187, 215, 216, L 180, 244, 261, 263a; *twijaling*, O 153; *twielëngk*, P 79; *twiëling*, K 307; *twiëlink*, O 160a; *twiëliëng*, K 314; *twiëjliënk*, O 69; **tweeling-lam**: het type *tweelinglam* in: I 57b; *twéling-lâm*, L 187; de volgende opgave is meervoud: *twilinglammār*, K 169; **tweelingschaapje**: *twéelingschaopka*, K 146; **twee**: *twie*, K 276; **twee jongen**: het type *twee jongen* in: P 77; **twee lammetjes**: *twija lemkas*, L 244; **koppel lammetjes**: *koppal lammakās*, O 273; [*koppal*] *lëmmakās*, P 22; **koppeltje**: het type *koppeltje* in: K 135, 186; **lammetjes**: *lammékés*, K 125; **germ en een bok**: *germ en na bok*, L 244; **één van een tweeling**: *aen van un twiling*, K 147; *éên van ennon twéling*, L 184; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **met twee geboren zijn**: dieren, die — het type *met twee geboren zijn* in: L 200.

DRIELING

Drilling — triplets — un des trois jumeaux (N 77, 139)
drieling: het type *drieling* in: I 118, L 147, 181, 184, 200a, 263a, O 67; *drëling*, K 187, 216; *dròdlink*, O 273; *drojaling*, O 153; *dráálink*, O 160a; *draajliënk*, O 69; **drie**: *dráàa*, K 276; **drie jongen**: het type *drie jongen* in: P 77; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **met drieën tegelijk geboren worden**: dieren, die — het type *met drieën tegelijk geboren worden* in: L 200.

—2.2.0.2. Lichaamsdelen

KOP

Kopf — head — la tête (N 77, 114)
kop: het type *kop* in: K 174, 202a, L 147, 159, 181, 184, O 69, 70, 153, 275, P 106; *kòp*, K 168, 187, 276, O 273; *kóp*, K 216; **lemmenschop**: *lëmmaskóp*, O 160a; het volgende type heeft alleen betrekking op de kop van een geit: **geittekop**: *gijtakop*, L 200a; *géétakóp*, L 263a; *gaajtakop*, O 69; het volgende type heeft alleen betrekking op de kop van een schaap: **schapekop**: *schaopakóp*, I 118, L 263a; *skòð-pakóp*, O 160a; *skawpakop*, O 69.

POOT

Bein — foot — la patte (N 77, 115)
poot: het type *poot* in: K 187, 216, L 147, 181,

O 275; *pòdt*, L 184; *poowt*, L 159; *poowat*, L 263a; *poet*, K 202a; *pòet*, K 276, O 153; *pòët*, O 70; *poewat*, P 106; *pòëjt*, O 69; *púút*, O 273; *pwoot*, K 174; **pootje**: de volgende opgave is meervoud: *pòdtjas*, K 168; het volgende type heeft alleen betrekking op de poot van een geit: **geitepoot**: *gijtapoot*, L 200a; *gaajtapòëjt*, O 69; *geitepoot*, Goossenaerts; het volgende type heeft alleen betrekking op de poot van een schaap: **schapepoot**: *skòðpapúút*, O 160a; *skawpapòëjt*, O 69.

HAK

Ferse — heel — le talon (N 77, 116)
hak: het type *hak* in: K 187, 216, L 147, 159, 181, 184, 263a; **hiel**: het type *hiel* in: O 67, 275; *īēl*, O 160a; **hoef**: *ōēf*, O 153; **vessem**: *veššam*, P 116; **schijthak**: *skijthak*, L 181; het volgende type heeft alleen betrekking op de hak van een geit: **geitehak**: *gijthak*, L 200a.

KOOT

Knöchel — fetlock — le boulet (N 77, 117)
koot: het type *koot* in: L 147, O 160a; *koowt*, K 187, 216, L 159; *kòdt*, L 184; het volgende type heeft alleen betrekking op de koot van een geit: **geitekoot**: *gijtakoot*, L 200a

UIER

Euter — udder — le pis (N 77, 118)
uier: het type *uier* in: O 275; *ui-jər*, K 216; *ōājər*, K 276; *ēūjər*, L 159; *eujər*, L 184; *ojər*, K 202a; *uir*, L 181; *ōər*, K 168; *èur*, K 187; *eur*, O 69, 70, 160a; *èèr*, L 263a; *er*, O 153; *uur*, K 174; *nuīər*, P 106; *nōər*, O 273; het volgende type heeft alleen betrekking op het uier van een geit: **geiteuier**: *gijtauī-jər*, L 200a; *geitenuier*, Goossenaerts; **tweespeen**: het type *tweespeen* in: L 147; [**schrikkəl**]: *schrikkəl*, L 180*.

TEPEL

Zitze — teat — le trayon (N 77, 119)
speen: het type *speen* in: I 118, K 153, 168, 187, O 70, 160a; *speejn*, K 216; *spijn*, O 69, 70; *spén*, O 153; de volgende opgave is meervoud: *speenə*, K 174; **tepel**: *teepəl* L 159; *téépəl*, K 276; *tippəl*, L 263a; **deem**: *deem*, L 184; *dijm*, K 202a, O 67, 69; **strekel**: het type *strekel* in: L 147; *strikkəl*, L 181; **tēt**: *tēt*, O 275, P 106; de volgende opgave is meervoud: *tétta*, O 273.

1.1.1.2.

MANNELIJKE GESLACHTSORGANEN

Männliche Geschlechtsteile – male genitals – les organes sexuels mâles (N 77, 120)
[kállə]: *kállə*, O 160a.

ROEDE

Rute – penis – la verge (N 77, 120)
roede: *roej*, L 147, 152, O 70; **fluit:** *flojət*, O 153; **pin:** *pin*, K 276; **pisser:** *pissər*, O 160a.

ZAADBALLEN

Hoden – testicles – les testicules (N 77, 120)
zak: het type *zak* in: I 118, K 174, 187, L 263a; **ballen:** *ballə*, K 216, L 200a, 263a; **kloten:** *kliüt*, O 273; **beurs:** *beuzə*, O 67.

VROUWELIJK GESLACHTSDEEL

Weiblicher Geschlechtsteil – female genital organ – la vulve (N 77, 121)
klink: het type *klink* in: K 168, 187, L 152, 184, 200a, 263a; O 67, 70, 160a; *klingk*, K 216; *kliënk*, O 69; *kliengk*, O 153; *kling*, L 147; **kut:** *küüt*, O 273; **spleet:** *spléét*, K 276; **fazel:** *vaasəl*, L 180*; *vaozəl*, L 263a; **geslacht:** *gəskicht*, O 160a.

–2.2.0.3. Verrichtingen, gedrag

DARTEL SPRINGEN VAN DE JONGE DIEREN IN DE WEI

Muntes Springen der Jungen Tiere auf der Weide – skittisch springing of the animals in the pasture – folâtrer les animeaux jeunes dans la prairie (N 77, 129)
spelen: *spaelən*, O 153; *speulan*, L 147; *speulə*, K 168, L 181, 184, 200a, 263a; *speujlə*, K 187, 216; **huppelen:** *huppələ*, L 159; **juppelen:** *jöëppəlʔn*, O 160a; **lopen:** *löepə*, I 118; **wippen:** *wippə*, K 276; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **jong zijn:** *jónk [zijn]*, L 152; **bokkesprongetjes leggen:** *böëkkəsproenkskəs leggan*, O 69; **bokkesprongetjes maken:** *böëkkəsproenkskəs mawkən*, O 69; de volgende types zijn zelfstandige naamwoorden: **bokkedans:** *bokkəndans*, O 67; *böëkkəndans*, O 67; **bokkesprongen:** het type *bokkesprongen* in: P 77.

GRAZEN

Weiden – to browse, browsing – brouter (N 77, 126)
weiden: *wijən*, L 147, 181; *wijə*, K 153, 174, L 184; *wijn*, K 202a; *wèjən*, L 200; *wèjə*, L 200a; *wééən*, O 67; *wééjə*, K 168, L 263a; *wèèjə*, K 187; *waojə*, I 118; *waajə*, K 216, 242, L 281; *waan*, O 69; *wáán*, O 160a; *wójən*, O 153; *wòən*, O 273; **grazen:** *graozə*, I 118, L 152; *gròòzən*, K 276; *grawəzə*, P 106; **in de wei lopen:** het type *in de wei lopen* in: K 276; **in de wei staan:** het type *in de wei staan* in: K 276.

HERKAUWEN

Wiederkäuen – to ruminate – ruminer (N 77, 127)
nirken: het type *nirken* in: L 200; *nirəkə*, K 174, 187, L 152, 181, 200a, 263a; *nijrəkən*, P 77; *nerkən*, L 147; *nèrkə*, L 184; *neurəkən*, O 67; **irreken:** *īerrəkə*, K 242; *érrəkə*, K 216; *eurkən*, K 202a; *eurəkən*, O 160a; *irreken*, w., o, herkauwen, Corn.; **herkauwen:** *hèrkawə*, L 152; *érkawən*, O 153; **kauwen:** *kaawə*, K 276; **neerkauwen:** *nirkaowə*, I 118.

VASTE UITWERPSELEN VAN SCHAAP EN GEIT

Exkrementen von Schaf und Ziege – solid droppings of sheep and goat – crottes de bique, de chèvre (N 77, 122; DC 4, 22f; DC 9, 24c; znd 20, 22f)
keutels: het type *keutels* in: I 79, K 101a, 110, 124a, 127a, 128a, 129a, 131, 133d, 135, 136a, 147, 151, 153, 157, 157a, 158a, 158b, 161, 161b, 163, 165, 168, 169, 170, 172, 173, 174, 175, 182a, 183, 184, 188a, 194, 195, 196, 202a, 213, 214, 216a, 224, 240, 244, 263, 305, 310, L 92, 94, 103, 104, 144a, 145, 152, 153, 156, 180*, 181, 184, 185, 200, 209a, 236, 244, 255, 259, 262, 280, 283a, 285; *keutəls*, I 118, K 138, 148, 148a, 150, 156, 172, 299, L 99, 112, 152, 182, 184, 185, 200, 200a, 202, 226, 280; *keujtəls*, I 271, K 176, 216, 218, L 145a, 146, 147, 148, 149, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 183, 201, 203b, 205, 206, 280; *kujtəls*, K 187, 197, 242, L 281; *kuttəls*, K 143, 145a, 149, 164, 182a, 276, L 181, 200, 203, 204a, 207, 208, 237, 242, 244, 263a, 264; *köjtəls*, L 201; *köttəls*, K 141, L 93, 205, 206; *küüttəls*, L 241; *keetəls*, K 287; *koettəls*, L 146; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *keutəl*, K 107a, 273, L 145a, 151, P 25; **keutelen:** het type *keutelen* in: K 255, L 285; **keuteltjes:** het type *keuteltjes* in: K 127, 161, 161a, 196; *keutəljəs*, K 246; *kèütəltjəs*, K 182a; *keutəlkəs*, K 318, L 100, 149, 179, O 67, P 25, 77; *kuttəljəs*, K 164; *kuttəljəs*, K 301; *kuttəlkəs*, L 145, 237, 240, 263; *köttəlkəs*, L

149, 207, 260; *keetalkas*, P 32; *koetalkas*, L 147; *kééjtalkas*, schapenmest, hs Schrevens; **keukels**: *keukals*, K 150; **stront**: het type *stront* in: K 101a, 133a, L 92, 104, 159, O 69, 153, 275, P 106; *stront*, K 324; *strónt*, L 162, O 273; *strónt*, K 276; **mest**: het type *mest* in: K 163, 355; *mist*, L 263a; *meest*, L 186; **messing**: het type *messing* in: K 109; **missie**: het type *missie* in: K 102; **diarree**: *dīēaree*, L 280; **bolletjes**: *bollakās*, P 77; **krenten**: het type *krenten* in: K 102, L 283a; *krintān*, K 170, L 97; *krintā*, K 145a; **krentjes**: *krintjās*, K 136a; **kralen**: *krallān*, L 184, 185; *krallā*, L 187a; **pasternosterbolletjes**: het type *pasternosterbolletjes* in: O 275; **koffiebonen**: *kōfiebōnna*, L 207; *kafiebōnā*, P 129; **suikerbollen**: *sōdjākərbollā*, O 251; **kalisjes**: *kaltieskās*, O 69; *kliskās*, K 358; **jujubetjes**: *zjiejpkās*, K 318; de volgende typen hebben betrekking op de uitwerpselen van het schaap: **schapekeutels**: het type *schapekeutels* in: I 78, 79, K 101a, 135, 151, 159, 255, 296, L 258; *schaapakeutals*, K 175, 185, 315, L 145; *schaapənkeutals*, I 78a, K 153, 156, 171, 180, L 180; *schaopakeutals*, I 78, 78a, K 107a, 110, 125a, 126, 132, 133a, 143, 153, 157, 161, 161b, 166, 168, 170, 171, 171a, 173a, 174, 176, 180, 183, 184, 185, 190, 190b, 194, L 95, 99, 144a, 158, 159, 177c, 180**, 209a, 255; *schaopənkeutals*, K 109, 147, 169, L 240; *schaopəkēūtals*, L 244; *schāāpəkēūtals*, K 106; *schāāpəkēūtals*, K 175; *schōōpəkēūtals*, L 187, 199; *schoopakeutals*, L 144a, 147, 187, 199; *schōōpəkēūtals*, L 112; *schoupəkēūtals*, L 208; *schōōpəkēūtals*, L 110; *schoopakeujtals*, L 145; *schōōpəkēūtals*, L 208; *schawpakeutals*, K 133a; *skaopakeutals*, L 236, 279; *skoopakeujtals*, L 178, 178a; *skōōpakeujtals*, L 145; *schōōpakeetals*, K 339; *skaopəkūūtals*, L 200; *schaapəkujətals*, K 256; *schōōpəkōjtals*, P 145; *schaapənkuuttals*, L 237; *schaopəkuttals*, K 141, 148, 149, L 91, 150, 228, 240, 264, 264a; *schaopənkuuttals*, L 144a, 263a; *schōōpəkuttals*, K 187; *schojpekuttals*, L 145; *schaopəkōttals*, L 201; *schaopəkūūtals*, L 243; *schaopəkōttals*, L 263a; *skaopənkuuttals*, L 180; *skoopəkoejtals*, L 201; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *schōōpəkēūtāl*, K 307; *schapekeutel*, zie op schapekeutel, Goossenaerts; *schōōpəkōōdētāl*, znw. m. schapenkeutel, hard stukje drek van een schaap, de Bont; **schapekeutelen**: *schaapəkēūtālā*, P 80, 129; *schaopəkuttālān*, L 208a; **schapekeuteltes**: het type *schapekeuteltes* in: I 79; *schaapənkeuteltjās*, K 160; *schaopəkēutaltjās*, K 150, 163, 179b; *schaapəkēutalkās*, K 332; *schaopəkēutalkās*, K 150, 183b, L 101; *schaopənkeutalkās*, L 149; *schaopənkuuttalkās*, L 261; *schoopəkuttalkās*, L 263; *schōōpəkuttalkās*, P 94; *schaopəkōttalkās*, L 179; **schaapskeutels**: *schaapskeutals*, L 255; *schaopskeutals*, L 160; *schaopkeutals*, I 102a;

schapskeutals, L 281; *schopskeutals*, L 162, 185; *schōōpskeutals*, L 186; *schōōpskeutals*, L 283; *schaopskuttals*, L 242; *schōōpskuttals*, L 207b; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *schaapskuttāl*, K 149; *schaapskeutāl*, vast uitwerpsel van een schaap, Goossenaerts; **schaapskeutelen**: *schopskuttālān*, L 208a; *schopskeutālān*, L 285; **schaapskeuteltes**: *schaopskuttalkās*, L 152, 244; *schōōpskōttalkās*, L 263a; **lemmenkeutels**: *lemmākeutals*, P 41; *lēmākeutals*, K 356; **schapestront**: het type *schapestront* in: O 274, 275, P 68; *schaopəstront*, K 100a, 133a, 185, L 149, 159; *schaopəstrónt*, L 93; *schaopənstront*, L 110; *schaopəstrōnt*, K 173a; *skōōpəstrónt*, O 160a; *skawpəstront*, O 69; *schapestront*, zie schapestront, Goossenaerts; **schapestrontjes**: *schaapənstrontjās*, P 136; **schaapsstront**: *schaopstront*, K 148a; *schopstront*, L 157; *schaapsstront*, ook schapestront, Goossenaerts; **lemmenstront**: *lēmāstront*, P 132; *lēmāstront*, O 70, P 198; *lēmāstrónt*, O 286; **schapemest**: *schaapənrest*, I 78, K 102, 199a; *schaopərest*, K 148, 262; *schoopənrest*, P 69a, 126, 132; *schaopərest*, L 185; *schaopərest*, L 160, 262; *schoopərest*, L 145; *schaopəmies*, K 179b; *schaopənəmies*, K 157; *schapemest*, Gossenaerts; **schaapsmest**: *schopsmeest*, L 185; *schopsmist*, L 154; *schaapsmis*, hetzelfde als schapemest, Goossenaerts; **schaapsmessing**: *schaopsmessing*, K 148a; **schapebolletjes**: *schaapəbolləkās*, O 274; *skōōpəmbōlləkās*, O 160a; *skawpəbolləkās*, O 69; **schaapskralen**: *schaapskrallān*, L 185; **schaapskrenten**: *schopskrintān*, L 161; de volgende typen hebben betrekking op de uitwerpselen van de geit: **geitekeutels**: het type *geitekeutels* in: L 147; **geitestront**: *gaajtəstront*, O 69; *geitestront*, is geitekeutel, Goossenaerts; **geitebolletjes**: *gaajtəbolləkās*, O 69; *gaətəbolləkās*, O 70.

VLOEIBARE ONTLASTING

Harn — fluid discharge, urine — urine (N 77, 123)

zeik: het type *zeik* in: K 168, 355, L 147, 159, 181, 200a, P 77; *zijk*, K 174, L 152, 200, P 106; *zējk*, K 216; *zaajk*, K 242, L 281; *zéék*, I 118, K 187, L 184, O 69, 160a; *zāāk*, K 276; *zaak*, K 202a; *zi-jək*, O 153; **pis**: het type *pis* in: K 324, L 200a; *piēs*, O 69; **plas**: het type *plas* in: L 200a; het volgende type heeft alleen betrekking op de vloeibare ontlasting van een schaap: **schapezeik**: *schaopəzēék*, L 263a; de volgende types zijn werkwoorden: **wateren**: het type *wateren* in: P 77; **zeiken**: *zjeekā*, O 273.

1.1.1.2.

DIARREE

Durchfall – diarrhoea – diarrhée
(N 77, 124; N 77, 125)

schijt: het type *schijt* in: K 174, P 77; *schijt*, O 67; *schéjt*, K 216; *schéjæt*, P 106; *schaat*, K 202a; *schààt*, K 276; *skaajt*, O 69; *skaajtj*, O 160a; *skójæt*, O 153; **spel:** *spel*, L 200a; *spél*, K 187, L 180*, 181, 184, 263a, O 70; *spèl*, L 152, 159; **afgang:** het type *afgang* in: O 67; *afgank*, O 69, 70; **doorloop:** *deurlōējp*, O 69; **schijterij:** *skajtaròð*, O 273; **stront:** het type *stront* in: K 174.

DIARREE HEBBEN

Durchfall haben – to suffer from diarrhoea – avoir la diarrhée
(N 77, 125; N 77, 124)

spellen: *spélla*, K 187, 242, L 184, 281, 263a; het dier – *spélt*, L 200; **aan de spel zijn:** *aon dā spèl zjijn*, L 181; *òn dā spèl zjijn*, L 152; *an dā spīēl zīēn*, L 159; het dier – *is òn dā spel*, L 200a; **schijt hebben:** *schéjt hébbā*, K 216; *schéjæt hémmā*, P 106; *skojæt émmān*, O 153; **het schijt hebben:** *æt schijt hémmā*, K 276; *æt skaajt émmān*, O 69; *æt skaajtj éémān*, O 160a; **aan het schijt staan:** het dier – *staot aont schijt*, K 174; **met het schijt zitten:** *mè æt skaajt zīēttān*, O 160a; **dun schijten:** het dier – *schét dun*, I 118; **de afgang hebben:** *dān afgank émmān*, O 69; **de doorloop hebben:** *dān deurloējp émmān*, O 69; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **speller:** *spélér*, L 200; de volgende types zijn woordgroepen: **aan de spel:** *òn dā spél*, K 242, L 281; **aan de spoerts:** het type *aan de spoerts* in: L 147.

–2.2.0.4. Voortplanting

PERIODE DER DRACHTIGHEID

Periode der Trächtigkeit – period of gravidity – la gestation
(N 77, 130)

[Uit de toelichting van de informant uit P 77 blijkt, dat deze periode vijf maanden duurt.]
dracht: het type *dracht* in: L 147, 184; *dracht*, I 118, K 187, O 69, 153; **draagtijd:** het type *draagtijd* in: L 180*; *draogtjijt*, L 152; *draochtijt*, L 263a; **drachtijd:** het type *drachtijd* in: K 168; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **rits:** het type *rits* in: K 355; **vol:** *vol*, K 174, O 70; het volgende type is een woordgroep: **vol lammeren:** *vòl lammārʹn*, O 160a; het volgende type is een werkwoord: **dragen:** het dier – *dròdcht*, K 276; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **drachtig zijn:** het dier – *is drachtæch*, L 200a;

vol zijn: het type *vol zijn* in: O 67; *vūūl zājn*, O 273; **in dracht zijn:** *in dràcht zéén*, O 160a; **gedekt zijn:** het type *gedekt zijn* in: L 181.

DE DIEREN HELPEN BIJ DE GEBOORTE

Den Tieren helfen beim Lammen – to assist while lambing – assister à la mise bas
(N 77, 131)

(schapen) verlossen: het type *verlossen* in: K 186, P 77; *schaop vərlossā*, L 263a; *vərlōssā*, K 216; **helpen:** *helləpā*, I 118, P 106; **helpen lammen:** *helpā lammā*, L 263a; *hèlləpā lammā*, K 187; *hōālpā lāmmā*, K 276; **helpen lammeren:** *ulpā lāmmārʹn*, O 160a; **helpen verlossen:** *elpā vərlossā*, K 174; **bijstaan:** *báástōēn*, O 160a; **lammetjes halen:** *lèmkās haolā*, L 152; **(lammetjes) trekken:** *trèkkā*, L 200a; *lèmkās trèkkā*, L 152; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **vang:** het type *vang* in: L 184.

NAGEBOORTE

Nachgeburt – afterbirth, cleansing – enveloppe foetal
(N 77, 132)

[Vergelijk de lemmata „nageboorte van schaaap” en „nageboorte van geit”.]

vuil: het type *vuil* in: K 168, 186; *vuil*, L 152, 200a; *fuil*, K 174; *vèùl*, K 187, 216; *fèùl*, I 118; **bed:** het type *bed* in: P 77; *bet*, P 106; **bedde:** *berrā*, O 69; *bèrrā*, O 153; **bocht:** *bôôcht*, L 184; **haal:** *haal*, O 67; *ààl*, O 70; **nageboorte:** *nòögəbórtā*, K 276; **schoonmaaksel:** *skōējmoksəl*, O 69; **vuiligheid:** *völlaghijt*, L 147; *vawlāghijt*, L 181; **vuilnis:** *vōjlas*, L 263a; **zuiver:** *zoojəvər*, O 160a.

SPARTELEN VAN DE JONGE DIEREN VLAKE NA DE GEBOORTE

Das Zappeln der jungen Tiere gleich nach der Geburt – sprawling of the young animals immediately after birth – se débattre juste après la naissance dite des jeunes animeaux
(N 77, 128)

spartelen: *spartələ*, K 174, L 152; *spettələn*, P 77; *spettələn*, O 69; *spéttələn*, O 153; *spéttələ*, K 276, O 160a; *spijttələ*, O 67; **slaan:** *slon*, L 263a; **spelen:** *speulā*, L 200a; **hel zijn:** *hèl zjijn*, L 181.

EERSTE MELK

Erste Muttermilch – first milk – colostrum
(N 77, 133; N 77, 134)

biest: het type *biest* in: K 168, 186, L 147, 180*, 184, 200, 262; *biest*, K 153, 174, L 152, 181, 200a, 263a; *bīēst*, K 216, 242, L 281; *bīēst*, K 187; *bist*, I 118; **biesmelk:** het type *biesmelk*

in: P 77; *biesmellæk*, O 70; *bismèlk*, O 153; *bismèlk*, O 160a; **biestmelk**: het type *biestmelk* in: O 67, P 106; *biëstmelk*, O 69; **biestmelk**: *biestamelk*, O 67; **biezemelk**: *biezamelk*, O 275; **bit**: het type *bit* in: K 202a; **melk**: het type *melk* in: K 276.

MELKGIFT

Muttermilch – milkflow – lactation
(N 77, 134; N 77, 135)

melkgift: het type *melkgift* in: O 67; **romen**: *rómme*, K 187; **roomopbrengst**: het type *roomopbrengst* in: L 147; **zög**: *zöch*, K 216; **zok**: het type *zok* in: P 106; de volgende typen geven een werkwoord aan: **(melk) geven**: *melk geevæn*, O 69; *mèlk geevæn*, O 160a; het dier – *géft*, K 276; **vermelken**: *værmelkæn*, O 69.

ZUIGEN

Saugen – to suck, sucking – téter
(N 77, 136; N 77, 135)

zuigen: het type *zuigen* in: O 67; *zuigæ*, L 152, 181; *zöjgæ*, L 263a; *zojægæn*, O 153; *zoojgæn*, O 69; *zoojægæn*, O 160a; *zöogæ*, K 276; *zèügæ*, K 168, 187, 216, 242; *zүүgæ*, L 184; **zuiken**: het type *zuiken* in: L 147; *zuikæ*, L 180*; *zöökæ*, P 106; *zèükæ*, L 184; **drinken**: het type *drinken* in: L 147; *drinkæ*, L 200a, 263a; **sjoefen**: *sjoëffæn*, O 160a; *sjoëfen*, w., b, drinken, zuipen, Corn. Vervl.; **aan de uier hangen**: *aan dæn uiar hangæn*, K 276; **tetten**: het type *tetten* in: P 77; **teuteren**: het type *teuteren* in: K 202a.

ZOGEN

Säugen – to suckle, to give suck – allaiter
(N 77, 135)

laten zuigen: *lootæ zuigæn*, L 147; *laotæ zuigæ*, K 174; *laotæ zöjgæ*, L 263a; *löjtæn zojægæn*, O 153; *lawtæ zoojgæn*, O 69; *lðëtæ zoojægæn*, O 160a; *lðötæ zèügæ*, K 187, 216; *laotæ zèügæ*, I 118; **laten drinken**: *laotæ drinkæ*, L 200a, 263a; *lðötæ drinkæ*, K 187; **zogen**: het type *zogen* in: O 67; *zöjgæn*, O 273; **geven**: *geevæ*, K 242; **tetten**: het type *tetten* in: P 77.

—2.2.0.5. Behandeling en verzorging

JONGEN MET KOEMELK GROOT-BRENGEN

Junge mit Kuhmilch grossziehen – to breed young with cow's-milk – alimenter au lait de vache
(N 77, 140)

opleppen: *oplèppæn*, L 200; *opleppæ*, L 181; *óplèppæ*, L 184; *óplèppæ*, L 152; **leppen**: *lèppæ*, L

159; *lubbæn*, L 147; **spenen**: *speenæn*, L 200a; **weteren**: *wittaræ*, L 152; **koemelk geven**: *koemellæk geevæ*, I 188; **koemelk laten drinken**: *koemellæk lawtæ driënkæn*, O 69; **de fles geven**: *dæ flés geevæn*, O 160a; **met de fles bevoederen**: *mi dæ flés bévödjæræ*, K 187; **met de fles grootbrengen**: *me dæ flés gröëjtbrëngæn*, O 69; *mi-j dæ flés grootbringæ*, K 216; de volgende types zijn zelfstandige naamwoorden: **lepper**: de volgende opgave is meervoud: *lèppæræ*, K 187; **oplepper**: het type *oplepper* in: L 180*.

JONGEN AFZONDEREN

entwöhnen – to separate the young, to isolate the young – sevrer
(N 77, 145)

spenen⁶ het type *spenen* in: L 200, 281, P 77; *spaenæ*, L 159; *speen'n*, O 160a; *speenæ*, L 184; *spennæ*, K 174; *spijn*, O 69; de lammeren zijn – *gæspint*, I 118; **apart zetten**: *apart zettæn*, L 280; *ápòët zètt'n*, O 160a; **jongen alleen zetten**: *jongæ aliejn zettæ*, P 106; *alïen zettæn*, K 276; *jongæ aliejn zettæ*, P 106; **afharden**: *afhardæ*, L 200a; **afspenen**: *afspeejnæ*, K 216; **afwennen**: het type *afwennen* in: L 147; **erafdoen**: *ærafdöën*, K 187; **erafzetten**: het type *erafzetten* in: L 181; **in het lammerenhok zetten**: *in æt lammærhok zittæ*, L 263a.

MELKEN

melken – to milk – traire
(N 77, 149)

melken: het type *melken* in: L 147, O 67, 70, 275, P 77; *melkæn*, O 69; *mèlkæn*, O 153; *mèlkæn*, L 200, O 160a; *mèlkæ*, K 174, L 181, 184; *mèllækæ*, K 168, 174, 200a, 263a, 280, P 106; *mèllækæ*, K 187, 276; *mèllækæ*, L 152; **uittrekken**: *oittrekkæn*, O 160a.

DE WORMPIL GEVEN

Die Wurmpille geben – to give the worm pill – administrer un vermifuge
(N 77, 146)

pillen: het type *pillen* in: L 200; *pillæ*, K 187, 242, L 184, 263a; **ontwormen**: het type *ontwormen* in: L 147, P 77; *ontwörmæn*, L 181; *öntwurmæn*, O 160a; *ontwörræmæ*, K 174; *ontwurræmæ*, K 168; *ontwöoræmæ*, P 106; **de pil geven**: *dæ pil geevæ*, I 118, L 200a; **wormpil geven**: *wörræmpil geevæ*, K 216.

NAGELS BIJKNIPPEN

Nägel zuschneiden – claw cutting – parer les onglons
(N 77, 147)

afsnijden: *afsnijæ*, L 152, 200a; *afsnaæn*, O 69; **opkappen**: *opkappæ*, K 153; *ópappæ*, K

1.1.1.2.

242; **(de) tenen afdoen**: het type *tenen afdoen* in: P 77; *də tēnʔn əfdōēn*, O 160a; **hoeven afknippen**: *hoefə afknippən*, L 280; **klauwen besnijden**: het type *klauwen besnijden* in: L 147; **hoeven bijsnijden**: *hoevə béjśnééjə*, L 263a; **een stuk erafsnijden**: *ən stuk ərafsnééjə*, K 187; **de nagelen inkorten**: *də nawgəlŋ iēnkutn*, O 69; **tenen inkorten**: *tējən inkéttən*, O 153; **hoeven knippen**: *hoevə knippə*, L 181; **klaauwtjes knippen**: *klaawkəs knippə*, K 216; **de tenen korten**: *də tēnʔn kuttʔn*, O 160a; **opsnijden**: *opsneejə*, L 184; **nagels snijden**: *nòògəls snéjə*, K 276; **poten snijden**: *pòetə snéjə*, I 118; **poten snoeien**: *pwòdətə snoejə*, K 174; **de tenen versnijden**: *də tēnʔn vərsnáán*, O 160a.

MES WAARMEE MEN NAGELS BIJ-KNIPT

Messer, mit dem man Nägel zuschneidet —
toeing-knife — rINETTE
(N 77, 148)

mes: het type *mes* in: L 200; *mes*, K 187, L 152, O 69; *més*, I 118, O 160a; **knijp**: *knéjp*, L 263a; *knīēp*, L 200a; *knīēp*, K 187; **haringkaakmesje**: het type *haringkaakmesje* in: L 147; **knip**: het type *knip* in: L 184; **krom mes**: *kròmés*, K 276; **snijmes**: het type *snijmes* in: P 77; **snoeimes**: het type *snoeimes* in: K 174.

TANG WAARMEE MEN NAGELS BIJ-KNIPT

Zange, mit der man Nägel zuschneidet —
claw pincers — pince à onglons
(N 77, 148)

tang: het type *tang* in: L 280, O 67; *tàng*, O 160a; **kniptang**: het type *kniptang* in: L 181; **nageltang**: het type *nageltang* in: P 106; **nijptang**: *néptang*, K 216; **trektang**: *tréktang*, K 216.

SCHAAR WAARMEE MEN NAGELS BIJ-KNIPT

Schere, mit der man Nägel zuschneidet —
claw shears — ciseaux à onglons
(N 77, 148)

snoeischaar: *snoejskéér*, O 160a.

RUWVOER

Rohfutter — roughage — fourrage
(N 77, 141)

ruwvoeder: *ruwvoejər*, L 147; **rauwvoeder**: *ròòwvòēr*, L 159; **rauwvoeder**: *rawvoejər*, K 168; *raawvoejər*, L 152; *rawvòējər*, K 216; **rauwigheid**: het type *rauwigheid* in: L 181; de volgende typen hebben betrekking op een bepaalde vorm van ruwvoer: **hooi**: het type

hooi in: K 174, L 263a, P 77; *hooj*, K 187; *hoj*, L 200a; *hòj*, L 184; *òēj*, O 69; *úú*, O 160a; **bieten**: het type *bieten* in: L 280, P 77; *bīējtŋ*, O 69; **stro**: *strooj*, K 187; *stròēj*, O 69; *stráú*, O 160a; **aardappelschillen**: het type *aardappelschillen* in: L 280; **bietewortelen**: *bīēttəwuttəlŋ*, O 69; **gerst**: *ges*, O 69; **groenvoedsel**: *grūūnvòēsjəl*, O 160a; **reub**: de volgende opgave is meervoud: *rawpən*, O 69; **Spaanse tarwe**: *spojnsə terf*, O 69; **voeder**: *vòjər*, K 276; het volgende type slaat speciaal op voer voor de geit: **geitevoer**: *gèjtəvoer*, L 200; het volgende type is een werkwoord: **bijvoederen**: *bijvoejərən*, L 147.

KRACHTVOER

Kraftfutter — concentrated fodder, commercial feedstuffs — concentrés, tourteaux
(N 77, 142)

krachtvoer: *krachtvòēr*, L 159; *krachtvoejər*, L 147, 152; **kortvoeder**: *kòtvoejər*, O 160a; **voeder voor op te jagen**: *vòjər vur óp tə jòògə*, K 276; de volgende typen hebben betrekking op een bepaalde vorm van krachtvoer: **brok**: *bròk*, K 187, 216; **brokken**: *brokkə*, L 184, 200a; **brokjes**: *brukskəs*, K 168; *bròkskəs*, L 147; **korrels**: het type *korrels* in: P 77; *kòrrəls*, K 216; **bijvoedsel**: *bááwvòēsjəl*, O 160a; **haver**: het type *haver* in: L 181; **koek**: *kòēk*, O 69; **meel**: *mijl*, O 69; **rogge**: *roch*, L 181; **schilfers**: *skīēlfərs*, O 69; **sojabonen**: het type *sojabonen* in: L 181; **zemelen**: *zeeməlŋ*, O 69; het volgende type slaat speciaal op krachtvoer voor de geit: **geitekorrels**: het type *geitekorrels* in: L 280; de volgende twee type slaan speciaal op krachtvoer voor het schaap: **schapekorrel**: *schaopəkorrel*, K 174; de volgende opgave is meervoud: *schaopəkorreləls*, L 263a; **schapebrok**: *schaopəbrok*, L 263a.

RUIF VOOR HET HOOI IN DE STAL

Heraufe im Stall — hay rack in the stable —
râtelier pour le foin dans l'étable
(N 77, 143a)

ben: het type *ben* in: L 180*; *ben*, L 181; *bén*, K 216, 240, 242; *bèn*, L 200a; *bin*, P 77; **ruif**: het type *ruif* in: L 200a, 280; *rèüf*, I 118, K 187; *rūüf*, L 159, 184; *ròòf*, O 70; **ranselier**: *rənsəlīer*, O 160a; *drənsəlīer*, O 160a; *rassəlīer*, O 275; **rasteel**: het type *rasteel* in: O 67; *rásti-jəl*, O 153; *rustējl*, O 69; **hooikrib**: het type *hooikrib* in: L 147; *hoojkrip*, K 276; **hooiruif**: *Hójruif*, L 152; **reep**: *rèép*, L 200; **schalier**: *schəlīer*, K 174; **voerbak**: *vòērbak*, I 118; het volgende type slaat speciaal op de ruif voor het schaap: **schaperuif**: *schaopəròjff*, L 263a.

RUIF VOOR HET HOOI IN DE WEI

Heuraufe auf der Weide – hay-rack in the meadow – râtelier pour le foin dans la prairie (N 77, 143b)

ben: *ben*, L 181; *bin*, P 77; **ranselier:** *rânselier*, O 160a; *drânselier*, O 160a; **ruif:** *rèuf*, K 187; *rüuf*, L 159; **buitenben:** *buitèbèn*, L 200a; **hooiruif:** *hoojröjf*, L 263a; **rasteel:** *rustējl*, O 69; **houten ruif:** het type *houten ruif* in: L 147; **metalen ruif:** het type *metalen ruif* in: L 147; **voederbak:** *voejərbak*, L 200.

BAK VOOR KRACHTVOER IN DE STAL

Trog für Kraftfutter im Stall – trough for the concentrated fodder in the stable – auge pour les concentrés dans l'étable (N 77, 144a)

voederbak: *voejərbak*, L 152, 181, 184, 263a; *vöjərbak*, K 187, L 159; *vójərbak*, K 276; **bak:** het type *bak* in: L 180*; *bak*, K 187; *bàk*, O 160a; **meelbak:** het type *meelbak* in: P 77; *mijlbak*, O 69; **krib:** *krip*, K 174; **kribbe:** *krèbbə*, O 67; *krèbbə*, O 153; *krubbə*, O 160a; **reep:** *riejəp*, P 106; het volgende type slaat speciaal op de bak voor de geit: **geitebak:** *gijtabak*, L 200a; het volgende type slaat speciaal op de bak voor het schaap: **schapen-voerbak:** het type *schapenvoerbak* in: L 147.

BAK VOOR KRACHTVOER IN DE WEI

Trog für Kraftfutter auf der Weide – trough for the concentrated fodder in the meadow – auge pour les concentrés dans la prairie (N 77, 144b; N 77, 143b)

voederbak: *voejərbak*, L 181, 263a; *vöjərbak*, K 187, 216, L 159; **bak:** *bak*, K 187; *bàk*, O 160a; de volgende opgave is meervoud: *bàkkən*, O 160a; **buitenbak:** *buitəbak*, L 200a; **krib:** *krip*, K 174; **meelbak:** het type *meelbak* in: P 77; *mijlbak*, O 69; het volgende type slaat speciaal op de voerbak van het schaap: **schapen-voerbak:** het type *schapenvoerbak* in: L 147.

—2.3. Het schaap

—2.3.1. Soort en herkomst

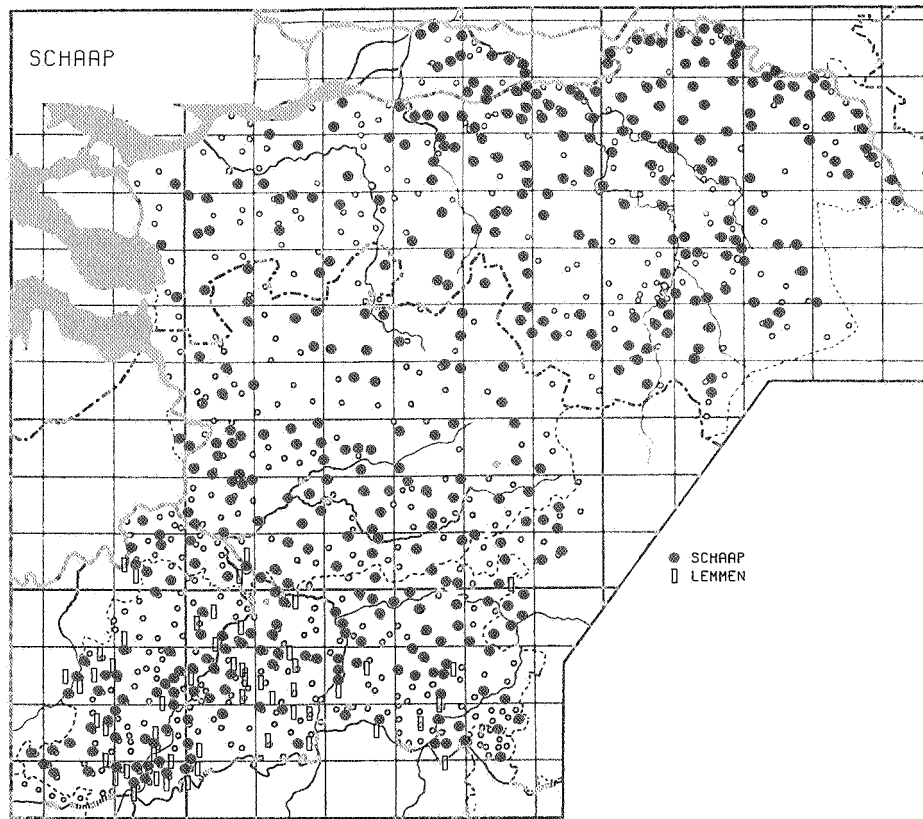
SCHAAP (zie kaart)

Schaf – sheep in general – mouton (N 19, 3; znd 5, 30; znd 6, 25; znd 38, 40; znd A2, 313; sgv 30; Go 1b; N H; DC 2, 1; Ceusters)

[Bedoeld wordt het schaap in het algemeen, niet geslachtelijk onderscheiden.]

schaap: het type *schaap* in: I 79, 269, 275, K 183b, 196, 210, 211, 224, 226, 231, 237, 243, 247, 255, 265, 268, 272, 276, 281, 283, 296, 307, 330, O 165, 275, P 25, 26; *schaap*, I 274, 275, K 135, 150, 154, 187, 187a, 231, 232, 244, 246, 263, 281a, 286, 330, 340, L 261, P 4, 99; *schàap*, K 244, 291, P 4; *scháap*, K 138, 172, 195a, 287, 329, 333, 335, 353, P 88; *schaop*, K 100, 100a, 101, 101a, 101b, 107a, 109, 110, 110a, 125, 125a, 129, 129a, 130, 131, 132, 133, 133a, 133b, 133c, 134, 135, 136a, 138, 142, 143, 145a, 146, 147, 148, 148a, 149, 150, 153, 155, 157, 158b, 161, 161a, 162, 163, 164, 164a, 164b, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 173a, 173b, 173*, 175, 175a, 176, 177, 179, 181, 182, 183, 183a, 184, 184a, 185, 188a, 189, 189a, 190, 190a, 191, 194, 195, 196, 197, 197a, 201, 203, 204, 205, 206, 207, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 216a, 217, 218, 219, 220, 221, 226, 231, 237, 238, 240, 241, 244, 245, 246, 247, 248, 250, 253, 257, 258, 265, 269, 272, 273, 274, 275, 276, 286, 287, 292, 296, 301, 302, 305, 307, 309, 310, 312, 313, 315, 320, 325, 333, 334, 336, 339, 341, 342, 344, 346, 348, 350, 351, 352, 353, 354, 357, L 91, 91b, 92, 93, 94, 95, 96b, 99, 100, 102, 103, 104, 110, 112, 149, 150, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 162, 177, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 190, 199, 202, 204a, 209a, 212, 229, 233, 239, 240, 241, 242, 244, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263a, 264, 279, 280, 281, 283, 283a, 285, O 166, 173, 174a, 175, 178a, 238, 239, 274, 276, 286, P 13, 15, 18, 18a, 24, 25, 27, 29a, 35, 38, 41, 60a, 68, 73, 74, 86, 88, 89, 93, 94, 96a, 99, 122, 136, 150, 161, 198, 199; *schäop*, L 263a; *schoop*, K 102, 210, 244, 253, 294, L 93, 104, 109, 144, 145, 147, 149, 153, 157, 157a, 177c, 200, 234a, 257, O 174, 245, 251, 274, 290, P 10, 29a, 30a, 35a, 89, 106, 145, 155, 164, 171; *schòop*, I 220, K 137, 157, 158c, 164a, 168, 175, 201, 205, 208, 212a, 237, 245, 246, 249, 251, 254, 268, 270, 273, 274, 277, 282, 291, 295, 296, 300a, 302, 307, 307b, 312, 314, 315, 325, 340, 342, 352, 353, 356, 358, L 161, 177, 187, 190, 262, 264, O 177, 178, 251, 255, 287, 288, 289, P 10, 14, 18, 27, 30, 35a, 45, 47, 48, 60, 60a, 75, 85, 94, 95, 96, 96a, 97, 105, 125, 139, 145, 161, 199; *schóop*, K 189, 212, 307, 316, 318, L 201, P 44, 46; *schaap*, K 246, L 263, P 35, 112; *scháap*, K 138, P 70; *schaop*, I 57, K 149, 206, 213, L 259, P 23, 40, 43, 86; *schoop*, I 265, 266, K 247, 303, 320, 332, 349a, 350, L 208, O 157, 162, P 41, 65, 86, 88, 89; *scheup*, P 25; *schèup*, P 25, 33, 61; *schoep*, I 268, O 178, 178a, P 64, 66, 66a, 124, 133a; *schöep*, K 225, P 65, 86, 88, 127; *schôep*, O 178a, P 39, 65; *schöep*, P 124; *schôöp*, K 244, L 260, O 287, P 14, 111, 128, 154, 199; *schòop*, K 163b, 163c, L 96, 146, P 161; *schòòap*, I 180, K 175, 176, 204, L 97, 186, 187, 263, P 29a, 145; *schóòap*, I 102a, L 101, 177; *schöp*, O 286, P 198, 199; *schap*, K 203, 267; *scháp*, I 79; *schâp*,

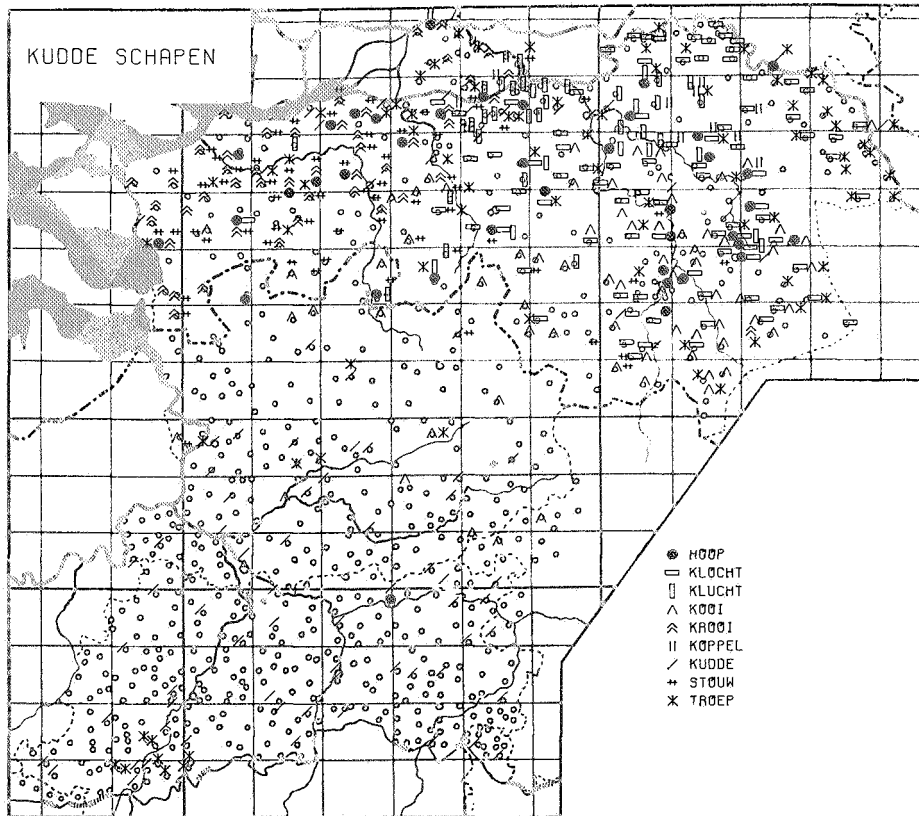
1.1.1.2.

I 268; *schóp*, K 186, L 285; *schòp*, K 157, L 255; *schòp*, P 25; *schòap*, K 208, 269, L 186, P 10, 166, 198; *schóap*, K 244; *schoowp*, P 89; *schòðwp*, I 265, K 307; *schaawp*, O 67; *schaowp*, O 157; *schaowp*, K 240, L 207; *schaowap*, P 23; *scháap*, K 322; *schaap*, K 238; *schaap*, I 180, 266, K 272, 293, 306, 307, 351, O 160, 162, 286, P 12, 41; *schòwp*, K 287, 306, P 35a, 41, 76; *schowap*, L 208; *schawjp*, O 67; *schojp*, K 204; *schòjp*, K 246; *schòjp*, O 156; *skaap*, K 185; *skaop*, K 150, 172, L 147, 151, 179, 180, 180a, 180*, 182, 200, 203, 203b, 205, 206, 207, 226, 236, 237, 279, 280, O 241, 157, 158; *skòðp*, L 205, 206, O 158, 238, 239, 242, 243, 250, 286, 286a; *skoop*, L 145, 152, 178a, 179, O 232, 242, 244; *skóóp*, L 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 151a, 178, 178a, 179, 180b, 201; *skòp*, O 285, 290; *skòðp*, L 148, 201, 280, O 238; *skòðwp*, L 148; *skop*, O 238; *skoup*, L 208a, O 157; *skap*, L 147; *skawp*, P 2; *skaowp*, O 255; *skoopw*, O 232; *skòðap*, O 286; *sgòðp*, O 239; *skòðjp*, O 290; *skòp*, L 147, 177; *sjcháap*, K 330; *sjchòðp*, P 10; *schoejp*, O 155; *sjòep*, P 161; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *schaopə*, L 95a; *schaap*, Goossenarts; *schaap*, (schoup, schouëp; VERKL.:

schöpke), z.o. Spreekw.; Douë en es gi köd schouëpen, och douë es i ruig onder. Tuerlinckx; *schaap*, znw., o. — Z. Idot. — Spr. zoo freed als e schaap, fier. Corn. Vervl. A.; *schaap*, znw., o. — Fr. mouton. Z. Wrdb. — Dat w. heeft in de Kemp. geen meervoudsuitgang. 'Een kooi (kudde) schaap. Met de schaap uitgaan. — In samenstellingen gebruikt men in de Kemp. veel schaaps voor schape of schapen. Corn. Vervl.; *et schòðp*, het schaap (Huisseling), Elemans 213; *schòðp*, schaap (Huisseling), Elemans 43; *schòðp*, schaap (Huisseling), Elemans 44; *schòðp*, schaap (Huisseling), Elemans 51; *schòðp*, znw. o. schaop, schaap; mv. schòðp schaap, dem. schòðpkə(n), De Bont; *schòjp*, schaap, Mischgofsky L 95; *schòèp*, znw. schaap, Goemans; *skaop*, (ao = lang) (skoepkə (oe = kort) schaap, hs Vissers L 180; *skoop*, schaap, van Gerwen L 177; *skòèp*, schaap, Eylenbosch O 253; *schoop*, schaap, hs Schrevens; **schaapje**: *schopkə*, K 265; *scheepkə*, K 219; **lamme**: *lammə*, O 289, P 99, 146, 149; *lajmə*, P 66; *lammə*, P 167; **lemmen**: *lemmen*, O 156, 157, 160, 162; *lemmə*, I 266, 274, K 330, P 65, 66, 72, 73, 78, 89, 128, 133a, 198; *lémman*, K 329, 356,

P 2, 3, 13, 63, 69, 80, 81, 86, 125, 129, 133, 139, 199, O 154, 157, 166, 287; *lëmmə*, O 178, 250, 255, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *lëmma*, P 155; *lëmmə*, P 61; *lëmmən*, O 238; *lömma*, P 69b; *lijmə*, O 288, 289, P 15, 199; *lëmmən*, een lemme, een schaa; Eylenbosch O 253; *lemmetje*: *lëmməkə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *lem*: *lém*, K 330; *bée*: *bée*, P 10; *ju*: het type *ju* in: K 212.

KUDDE SCHAPEN (zie kaart)

Schafherde – a flock of sheep – un troupeau de moutons
(znd 6, 25; WEM 8; DC 4, 18; Ceusters, 375; Go 1b)

hoop: het type *hoop* in: K 126, 131, 133a, 136a, 158c, 161, 165, 174, 175, 185, 193a, 195, L 110, 145, 147, 177, 180b, 180*, 183, 200a, 207, 226, 238, 256; *hoop*, K 184, 189a, L 202; *hoopj*, K 100a; *hōdp*, I 79; *howp*, L 237; *haop*, L 205, 206; *houp*, L 237; *hoep*, L 208a; *hōep*, L 228; *woeōdp*, K 175; *oop*, K 125a, 189a; *ōdp*, K 127, 152, 157a; *ōep*, P 25; *u:p*, kudde schapen, hs Schrevens; **klocht**: het type *klocht* in: K 131,

132, 136a, 164, 164b, 165, 167, 170, 171, 172, 174, 182, 183, 183b, 184, 184a, 197a, 216a, L 91b, 93, 94, 96b, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 145, 147, 150, 152, 153, 155, 156, 158, 162, 177b, 178a, 179, 180, 180b, 180**, 181, 184, 185, 187a, 199, 200, 200b, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 209a, 237, 238, 240, 242, 244, 255, 259, 261, 263a, 264, 265a; *klocht*, K 185, 187, L 157, 179; *klōcht*, L 93, 183, 208; *klōcht*, K 183; *kloocht*, K 148, 169, 183, L 153, 162, 203, 204, 207, 207b, 208, 242, 244, 262; *klōdōcht*, L 263; *kloecht*, L 224; *klōēcht*, L 91, 104, 150, 153, 224, 225, 236, 257, 258, 280; *klōēcht*, L 96a; **klucht**: het type *klucht* in: K 110, 133d, 134, 135, 137, 138, 140, 141, 145, 145a, 146, 148a, 155, 164a, 166, 182b, 184, 193a, 194, 195, 199, L 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 177, 177c, 178, 179, 180, 205, 206; *klucht*, K 136a, L 146; *klōcht*, K 133b; *klüucht*, K 165, L 260; **kooi**: het type *kooi* in: K 161a, 169, 171a, 172, 173, 179a, 182a, 182b, 190b, 197, 198, 199a, 214, 216, 218, L 179, 180a, 199, 200, 201, 203, 240, 242, 244, 262, 262a, 263, 264a, 280, 281; *kooj*, K 187, 191, 196, 197, 199a, 205, 218, 272, L 178, 182, 202, 203, 203b, 205, 206, 208, 208a, 226, 236, 261, 262, 264, 279, 280, 283a; *kōdōj*, K

204, L 201; *koowj*, K 204; *kaoj*, L 224; *koj*, L 162, 224a, 228, 229a, 260, 284; *kôj*, L 226, 244, 262; *kôj*, K 181; *kûûj*, L 283, 285; *kwoj*, L 183, 203b, 234a, 235; *kwoja*, L 255b, 260; *kôêj*, K 241, 291; *kôêj*, K 315, 352, 353; *kôêj*, K 208; *kôê*, K 330; *kôê*, I 180. K 330; *kôô*, K 305; *kooi*, een kudde, Van Dam 4; *kwôj*, kudde, hs Renders L 226; *ko'i*, kudde schapen, hs Renders L 226; **koppel**: het type *koppel* in: K 101a, 109, 110a, 132, L 145a, 149, 151, 152, 157, 178a, 181, 183; *koppal*, K 106, 133b; **krooi**: het type *krooi* in: I 57, 57a, 78, 78a, 79, 102a, 118, K 100, 100a, 107a, 123, 125, 132, 133a, 133c, 151, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 158c, 159, 161, 173a, 173c, 174, 176, 177b, 179b, 188a, L 144, 264; *krôôj*, I 102, K 101, 125a, 127, 132, 133d, 138, 152, O 153, 155, 156, 157a, 158a, 161a, 175, 177a, 178, 179a; *krooj*, K 188a; *kraoj*, K 173a; *krôô*, K 155; *krooi*, van schapen en kiekens, hoop, troep, Goossenaerts; **kudde**: het type *kudde* in: I 78, 79, K 124a, 125a, 127a, 132, 142, 147, 150, 160, 163, 164a, L 110, 144a, 162, 200, 204a, 237, 255, 259; *kudda*, I 266, K 138, 213, 231, 276, 292, 296, 330, O 274, 275, P 25, 41, 133a; *kurrâ*, O 162; *kûûdda*, K 244, 245, 250, 307, O 178a, 286, P 14, 94; *kûûrrâ*, O 67, 178, 238, 287, 290, P 2, 13, 125; *kôdda*, P 80, 129; *kôëdda*, K 325, P 88; *kôërrâ*, O 251; *kôêra*, O 286; *kidda*, P 88, 89; *kedda*, P 128; *kîërrâ*, O 162; *kut*, P 43, 47, 95; *kôit*, P 99, 112, 136, 154, 167; *keut*, P 171; *kôe*, K 206, 268, 296, 307, 307b, P 18, 25, 27, 35a; *kôê*, I 269, K 257, 267, 283, 300a, 332, 349a, 350; *kûû*, K 356; **stouw**: het type *stouw* in: I 57, 79, 102a, 118, K 125, 125a, 127, 150a, 151, 152, 153, O 153, 154, 155, 156, 157, 157a, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 161a, 173, 173a, 173b, 173c, 174, 175, 175a, 176, 177, 177a, 177b, 178, 179, 179b, 180, 181, 182, 182a, 182b, 184, 190, 190a, 190b, 193a, 194, 197a, 220, L 236; *staw*, K 110, 138, 174, 175, L 202; *staaw*, K 130, 133a, 142, 162, 213, L 225, 279, 280; *staa*, K 247; *stou*, K 180; **troep**: het type *troep* in: I 79, K 101a, 102, 110, 124a, 127, 128a, 129, 129a, 133a, 136a, 143, 145a, 153, 157, 161, 163, 165, 168, 171, 175, 176, 177, 182, 182b, 185, 195, 216a, L 93, 94, 99, 103, 110, 146, 151, 158, 180b, 182, 185, 190, 200, 201, 204, 209a, 226, 243, 244, 262, 263, 263a, 264, 283, 285; *troep*, K 107, 150, 231, L 158; *trôêp*, K 244, O 250, 255, 285, 286, 288, 289, P 198, 199; *trôep*, K 272; *trôôp*, L 187; *troep*, te K. het woord voor kudde waar spraak is van schapen, Goossenaerts; **trop**: *trop*, L 99, 112, 154, 159, 160, 162, 184, 185, 186, 187, 187a, 188, 207b, 209a, 212; **bende**: het type *bende* in: L 110; *berzie*: *berzie*, L 154; **deel**: *del*, L 94; *dêl*, L 187; *djel*, L 99; **dot**: het type *dot* in: K 133; **harmonie**: *armonie*, een kudde schapen, Corn.; **kompagnie**: *kômpânnîe*, I 272; **kwak**: het type *kwak* in: L 94; *kwâk*, K 106; *la(?)*: *laa*,

P 25; **partij**: het type *partij* in: K 175, 195, L 180*; **schaar**: *schaor*, K 128a; *schoer*, K 199; **school**: *schoul*, L 225a; **slag**: het type *slag* in: L 183; **toom**: het type *toom* in: K 142; **vlucht**: het type *vlucht* in: L 225a; **zooi**: *zooj*, K 187; **[streup]**: *streup*, K 183.

SCHAAP VAN HET RAS GROTE SCHAAPEN MET EEN WITTE VACHT

Schaf von der grossen Rasse mit weissem Pelz – sheep belonging to the big, white fleeced breed – mouton de la grande race à toison blanche (N 77, 1a)

Texels schaap: *teksals schaowp*, L 200b; *teksals schôop*, K 187; *teksals schôop*, K 216; *teksals-schoop*, L 147; *teksals schaop*, L 263a; de volgende opgaven zijn meervoud – *teseelsa schaaþan*, L 180*; *teksalsa schaaþan*, L 280; **texeiaar**: *teksalèer*, K 174; *tessalaor*, L 152; *tesselaar*, K 242; de volgende opgaven zijn waarschijnlijk meervoud – *teseelaars*, K 157a, 176; *tessalaars*, L 281; *téssalârs*, I 118; van de volgende vier typen is het syntactisch verband onduidelijk: **texel**: *teksal*, K 299; *téssèl*, L 200; **texelkop**: *teksalkôp*, O 160a; **texels ras**: *teksal räs*, O 160a; **texels**: *teksals*, L 159; **troep-schaap**: de volgende opgave is meervoud: *troepschawþan*, K 288; **wit schaap**: het type *wit schaap* in: L 200; *wit schaop*, L 152; *wit schôop*, K 276; *wûut skawp*, O 69; **groot, wit schaap**: *grôêjt wûut skawp*, O 69; **groot melkschaap**: het type *groot melkschaap* in: P 77; **melkschaap**: de volgende opgave is meervoud – *melkschawþan*, K 288; **schaap**: *skâap*, O 70; *skôjp*, O 273; **weischaap**: *wijschoop*, L 147; **heischaap**: *hijschoop*, L 147; **noordhollander**: de volgende opgave is meervoud – *noort-hollâândârs*, I 118; **Drents heideschaap**: het type *Drents heideschaap* in: K 137; **Engels schaap**: *engals schôop*, K 216; **Fries schaap**: *fries schôop*, L 184; van het volgende type is het syntactisch verband onduidelijk: **Vlaams ras**: *vlums räs*, O 160a; **lemmen**: *lèmmâ*, O 70; **witte lemmen**: *wûutta lemmâ*, O 69; **vlees-schaap**: het type *vleesschaap* in: K 301.

SCHAAP VAN HET RAS KLEINE SCHAAPEN MET EEN WITTE VACHT

Schaf von der kleinen Rasse mit weissem Pelz – sheep belonging to the small, white fleeced breed – mouton de la petite race à toison blanche (N 77, 1b)

heischaap: *hééjschaop*, I 118; *hééjschôop*, K 187; *hijschaop*, L 159; *hijschôop*, L 184; de volgen opgaven zijn meervoud – het type *heideschapen* in: L 280; *haadëschawþan*, K

288; *haajschaapən*, K 157a, 176; *heischaap*, kempische schapensoort of varieteit, met het bijdenkbeeld: niet zo deugdelijk, Goossenaerts; *heischaap*, bep. soort schapen, Van Dam 4; **Kempisch heideschaap**: het type *kempisch heideschaap* in: K 242, L 281; **Kempisch schaap**: de volgende opgave is meervoud – *kempəsə schòðp*, K 216; *kemp(i)s(ch) schaap*, heischaap, Goossenaerts; **Texels schaap**: de volgende opgave is meervoud – *teseelsə schaapən*, L 180*; **texelaar**: het type *texelaar* in: K 137; van het volgende type is het syntactisch verband onduidelijk: **texels**: het type *texels* in: P 106; **Drents schaap**: de volgende opgave is meervoud – *drentəsə schaowp*, L 200a; **drentenaar**: de volgende opgave is meervoud – *drénienaarén*, L 200; het volgende type is een bijvoegl. naamwoord: **iers**: het type *iers* in: L 263a; **dwergschaap**: het type *dwergschaap* in: K 301; **klein melkschaap**: het type *klein melkschaap* in: P 77; **schaap**: *skòjp*, O 273; **wit schaap**: *wüüt skawp*, O 69; **klein, wit schaap**: *kláá wit schòðp*, K 276; *klaan wüüt skawp*, O 69; **witte lemmen**: *wüüttə lemmən*, O 69; **pinstaart**: *pinstart*, K 242; **kneuter**: de volgende opgave is meervoud – het type *kneuters* in: K 174; **heikneuter**: de volgende opgave is meervoud – *ijkneuters*, K 174.

SCHAAP VAN HET RAS MET EEN BRUINE VACHT

Schaf von der Rasse mit braunem Pelz – sheep belonging to the brown fleeced breed – mouton de la race à toison brune (N 77, 1c)

bruin schaap: het type *bruin schaap* in: L 280; *bruin schaap*, L 200; *broojn skawp*, O 69; de volgende opgave is meervoud – het type *bruine schapen* in: L 180*; **bruine lemmen**: *broojnə lemmən*, O 69; **zwart schaap**: *zwart schòðp*, L 184; *zwart schaap*, L 263a; *zwàrt schaap*, L 152; van het volgende type is het syntactisch verband onduidelijk: **yorkshire**: *jork-sjier*, K 299; **Duits schaap**: *duits schaap*, L 152; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud – *duitsə schaowp*, L 200a; **verbasterd heideschaap**: de volgende opgave is meervoud – *verbastərdə haadəschawpən*, K 288; **bastaard**: het type *bastaard* in: K 301; **schaap**: *skòjp*, O 273; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **bruin**: *brèùn*, K 187; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **bruine**: *brèùna*, I 118.

SCHAAP VAN HET RAS MET EEN ZWARTE VACHT

Schaf von der Rasse mit schwarzem Pelz –

sheep belonging to the black fleeced breed – mouton de la race à toison noire (N 77, 1d)

zwart schaap: het type *zwart schaap* in: L 280; *zwart schaowp*, L 200a; *zwét schòðp*, K 276; *zwart schoop*, L 147; *zwart schaap*, L 200, 263a; de volgende opgaven zijn meervoud – het type *zwarte schapen* in: L 180*; *zwartə schaap*, L 200; **zwarte lemmen**: *zwettə lemmən*, O 69; **pastoor**: *pustoor*, K 216; **bastaard**: de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud – *bastaardə*, L 281; **schaap**: *skòjp*, O 273; **troeper**: de volgende opgave is meervoud – het type *troepers* in: K 288; **astrakan**: het type *astrakan* in: K 201; **verbasterd**: zo'n schaap noemt men – *verbastərt*, O 160a; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **zwart**: het type *zwart* in: K 187; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **een zwarte**: [*een*] *zwet*, O 69.

SCHAAP VAN HET RAS MET EEN BONTE VACHT

Schaf von der Rasse mit buntem Pelz – sheep belonging to the spotted fleeced breed – mouton de la race à toison pie (N 77, 1e)

geplekt schaap: *gəplekt skawp*, O 69; *gəplekt schòðp*, K 276; **geplekte lemmen**: *gəplektə lemmən*, O 69; van het volgende type is het syntactisch verband onduidelijk: **hampshire**: *əmsjēr*, O 160a; *hamspiere*, (?) K 301; **gekrui ras**: het type *gekrui ras* in: L 181; **gekrui schaap**: *gəkrui schaap*, L 152; de volgende opgave is meervoud – het type *gekrui schapen* in: L 180*; **bont schaap**: *bont schaowp*, L 200a; **veredeld schaap**: het type *veredeld schaap* in: L 280; **troeper**: de volgende opgave is meervoud – het type *troepers* in: L 288; **schaap**: *skòjp*, O 273; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **bont**: het type *bont* in: K 137; *bónt*, K 187; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **bonte**: *bontə*, L 263a.

MELKSCHAAP

Milchschaaf – milk-sheep – mouton de lait (N 77, 1f; Ceusters)

[De vraag N 77, 1f vroeg naar het schaap van het ras dat vooral goed is voor de melk.]

melkschaap: het type *melkschaap* in: K 324, L 180*, P 92; *melkschaap*, L 181; *melksjaop*, L 200; *melkschoop*, L 147; *mèlləkschaap*, L 263a; *mèlləkschòðp*, K 276; *mèlləkschaap*, L 152; *melkschâap*, P 106; *melkschâap*, O 70; *melkskòjp*, O 153; *melkskâap*, O 70; *melkskaop*, L 181; *melkskawp*, O 69; *melkskòðp*, O 160a; *mèlləkschòðp*, O 286, P 199; *mèlləkskòðp*, O 285,

1.1.1.2.

290; *mèlləkschòp*, O 178, 287, 288, 289, P 125; *mèlləkskòp*, O 250; de volgende opgave is meervoud – *melkschawpə*, K 288; *melkschaap*, schaap, dat men houdt voor de melk, schaap dat gemolken kan worden, Corn.; *mèlləkschoop*, melkschaap; het is melkgevend en heeft een korte behaarde staart, hs Schrevens; **Zeeuws melkschaap**: het type *Zeeuws melkschaap* in: K 137; **texelaar schaap**: *tesselaar schaap*, L 280; **texelaar**: *téssələr*, I 118; de volgende opgave is meervoud – *tessəldərs*, L 200a; *təsələr*, znw.m. Tesseler, kortstaartig Tessels schaap (dat voor de melk wel eens gehouden wordt), De Bont; *tesselder*, gewoon melkschaap, Van de Biezen; *Tesseleer*, Texelschaap, Goossenaerts A; **Fries melkschaap**: de volgende opgave is meervoud – *friessə melkschàop*, L 200; **Fries schaap**: *frïes schòp*, K 242; *fries sjòp*, K 242; de volgende opgave is meervoud – *frïessə schòp*, K 187; **Vlaams ras**: *vlums ras*, O 160a; **Waaals melkschaap**: het type *Waaals melkschaap* in: K 301; **heikneuter**: de volgende opgave is meervoud – *ijkneutərs*, K 174; **heischaap**: het volgende type is meervoud – *ijschaopə*, K 174; **schaap**: *skòjp*, O 273.

WOLSCHAAP

Wollschaf – wool-sheep – mouton à laine (N 77, 1g; Ceusters)

[De vraag N 77, 1g vroeg naar het schaap van het ras dat vooral goed is voor de wol.] **wolschaap**: *wolschàap*, O 70; *wolschòp*, P 106; *wòlləskòjp*, O 153; *wolskàap*, O 70; *wolskawp*, O 69; *wolschoop*, L 147; *wòlschòp*, K 276; de volgende opgave is meervoud – het type *wolschapen* in: L 180*; **texelaar**: het type *texelaar* in: K 137; *tésselaar*, K 242, L 281; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *teksəlèərs*, K 174; **Texels schaap**: het type *Texels schaap* in: L 280; *teksəls schaowp*, L 200a; *téksəlschoop*, Texels schaap, gehouden om de wol en het vlees; het heeft een lange bewolde staart, hs Schrevens; van de volgende typen is het syntactisch verband onduidelijk: **texel**: het type *texel* in: K 301; *teksəl*, O 160a; *téssəl*, L 200; **texels**: *téksəls*, K 187, 216; **merino**: het type *merino* in: K 288; **lincoln**: het type *lincoln* in: K 301; **suffolk**: het type *suffolk* in: K 299, 301; **hampshire**: *hamspiəə*, ? K 301; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **iers**: het type *iers* in: L 263a; **heischaap**: *hijjschaop*, L 159; *hijjschòp*, L 184; *heischoop*, ter wille van de wol, Van de Biezen; **troepschaap**: *troepschòp*, O 286, P 198, 199; *troepskòp*, O 285; *troepschòp*, O 255, 288, 289; *troepskòp*, O 250; de volgende opgave is meervoud: het type *troepschapen* in: O 275; **kuddeschaap**: *küürəskòp*, O 290; *küürəschòp*, O 178, 287, P 125; **schaap**: *skòjp*, O 273.

VLEESSCHAAP

Fleischschaf – sheep for slaughter – mouton de viande

(N 77, 1h)

[De vraag N 77, 1h vroeg naar het schaap van het ras dat vooral goed is voor het vlees.]

vleesschaap: het type *vleesschaap* in: K 324, L 180*; *vliəsskòp*, O 160a; *vli-jəsskòjp*, O 153; *vliəjsskawp*, O 69; *vlijschaop*, L 181; **texelaar**: het type *texelaar* in: K 137, L 184; *téssələr*, I 118; *tésselaar*, K 242, L 281; *teksəlèèr*, K 174; **Texels schaap**: *teksəls schaowp*, L 200a; de volgende opgave is meervoud: *teksəlsə schaopən*, L 280; van de volgende drie typen is het syntactisch verband onduidelijk: **texels**: *teksəls*, L 263a; *téksəls*, K 187, 216, L 159; **texel**: het type *texel* in: K 288, 301; *teksəl*, K 299; *téssəl*, L 200; **suffolk**: het type *suffolk* in: K 301; **slachtschaap**: *slachtschoop*, L 147; **zwartkop**: de volgende opgave is meervoud: *zwekkoppən*, P 106; **heideschaap**: de volgende opgave is meervoud: het type *heideschapen* in: L 280; **schaap voor te slachten**: *schòp vur sláachtə*, K 276; **schaap**: *skòjp*, O 273; **polderschaap**: *polderschaap*, vergeleken met een heischaap is het vleziger, Goossenaerts.

EERSTEKLAASSCHAAP

Erstklassiges Schaf – first class-sheep – mouton de première catégorie

(N 77, 2)

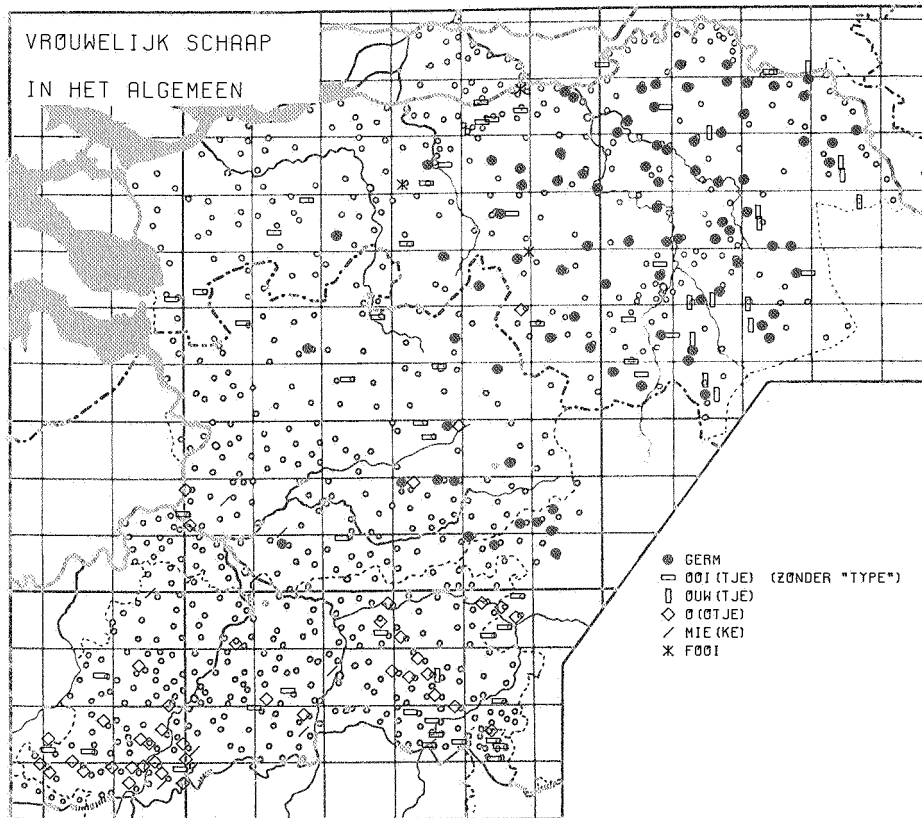
[Een eersteklassschaap is goed van bouw en behoort tot een goed soort.]

goed schaap: *goej schaop*, I 118, L 181, 200; *goej skaop*, L 181; *goej schoop*, L 147; *gój schòp*, K 276; *gòej schòp*, K 187; **best schaap**: *bestə skawp*, O 69; *best schoop*, L 147; **beste van de troep**: *bééstə van də troep*, L 263a; **luxeschaap**: het type *luxeschaap* in: K 137; **prima schaap**: *priema schòp*, L 200; **stamboekschaap**: *stamboekschaop*, L 263a; *stamboekschòp*, L 184; **topper**: *toppə*, K 288; **model**: *mòdél*, O 160a; **schoon schaap**: *schón schaop*, L 152; **melkschaap**: *mèlkskòp*, O 160a; **rasschaap**: *rəsskòp*, O 160a; **Texels schaap**: *teksəls schaowp*, L 200a; **A-schaap**: *aschòp*, L 184; **vleesschaap**: *vliəsskòp*, O 160a; **keurschaap**: *keurschoop*, L 147; **eersteklas**: het type *eersteklas* in: L 180*; **bloempje**: *blüümka*, L 159; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamw.: **beste**: *bestə*, K 157a, 176.

TWEEDERANGSSCHAAP

Zweitklassiges Schaf – second-rate sheep – mouton de seconde catégorie

(N 77, 3)

[Een tweederangs schaap is een schaap van een minder goed soort.]

mok: het type *mok* in: L 147; *mòk*, K 216, L 281; **kwaad schaap:** *kój schaop*, L 181; *kój skaop*, L 181; **oncourant schaap:** *onkránt schàop*, L 200; **slecht schaap:** *slècht schaowp*, L 200a; *slecht schaop*, I 118; *slécht schòp*, K 276; **achterblijver:** *agtərblijvər*, L 200; **min schaap:** *min schoop*, L 147; **krak:** *kràk*, O 160a; **kas:** *kàs*, O 160a; **bastaard:** het type *bastaard* in: P 77; **ruifeling:** *roojafèlink*, O 160a; de volgende types zijn bijvoeglijke naamw.: **gemeen:** *gəmaan*, K 288; **ongans:** *óngGans*, K 187; de volgende types zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamw.: **kwaðe:** *kòja*, L 263a; **mindere:** *mindərə*, K 157a, 176; **slechte:** *slechtə*, L 263a; het volgende type is een woordgroep: **van de middelmaat:** zo'n schaap noemt men een schaap – *van da müüddəlmawt*, O 69.

SCHAAP, GENOEMD NAAR DE KOP VAN DE RAM

Nach dem Kopf des Widders benanntes Schaf – sheep, called after the head of the ram –

mouton d'après la tête du bélier (N 77, 22)

ramskop: het type *ramskop* in: L 147; **rammekop:** *rammènkop*, K 157a, 176; **bokkekop:** het type *bokkekop* in: L 147.

SCHAAP, GENOEMD NAAR DE VORM VAN DE BEK

Nach der Form des Maules benanntes Schaf – sheep, called after the form of the mouth – mouton d'après la forme de la bouche (N 77, 22)

varkensbek: het type *varkensbek* in: K 157a, 176.

–.2.3.2. Naar geslacht en/of leeftijd

–.2.3.2.1. Het vrouwelijk schaap

VRUWELIJK SCHAAP IN HET ALGEMEEN (zie kaart)

Mutterschaf – female sheep in general – brebis

(DC 4, 22b; DC 20, 22b; znd 5, 30; znd 20, 22b; znd 29, 32; znd 39, 44; znd B2, 318; Roukens 3, 35; Ceusters; Go 1b)

ooi: het type *ooi* in: I 78, 78a, 79, 102, 118, K 100a, 101a, 102, 106, 107a, 108, 109, 110, 124a, 125a, 127, 128a, 129a, 131, 133b, 135, 145a, 147, 148, 149, 150, 153, 157, 157a, 158, 158a, 160, 161, 161a, 161b, 168, 170, 173, 174, 175, 176, 177, 177b, 178, 179b, 180, 181, 183, 185, 188a, 190, 191, 199a, 202, 213, 215, 218, 294, L 92, 94, 97, 99, 101, 178, 178a, 179, 181, 184, 202, 224, 227, 236, 242, 255, 257, 259, 280, 283; *ooj*, K 136a, 163, 183, L 110, 226, 255, 280; *ôôj*, K 141, L 260; *ôôj*, K 140; *oj*, L 92, P 112; *ôj*, K 163; *ôj*, K 181, L 244; *eu*, K 216a, 271, 272, L 255, 281; *èuj*, L 145a; *oej*, K 237, P 169, 171; *ôej*, K 188a, 201, 208, 286, P 145; *ôêj*, K 231; *ôêwj*, P 165; *ôêwj*, P 144; *ôêwaj*, P 145; *ôêjə*, K 339; de volgende opgave is meervoud: het type *ooien* in: L 280; *eu*, eui, ooi, vrouwelijk schaap, dat gelamd heeft, ook moeier geheten, De Bont; *ôj*, vrouwelijk schaap, hs L 212; *eui*, ooi, wijfjesschaap, Cuijpers 3; *ooi*, wijfjesschaap, Goossenaerts; **ooitje:** *oojkən*, O 241; *oejkən*, O 156; *oojkə*, I 102a, K 133a, 161a, 176, 177, O 243; *ôejkə*, P 47, 48, 127; *ôejkə*, P 154; *ôêjkə*, P 32, 45, 81; *ôêjkə*, P 166; *eujkə*, P 199; *ôêwajkə*, P 154a; *u:ikə*, ooi, vrouwelijk schaap, hs Schrevens; **ouw:** *ouw*, L 185, 242, 264; *aaw*, L 209a; *aaw*, L 112; *ôôw*, L 152; *oow*, L 207b; *ôw*, L 186; *âw*, L 283; *ôw*, L 239; van de volgende opgaven is het onduidelijk, of ze enkel- of meervouden zijn: *ouwə*, L 185; *aawə*, L 240; *awə*, L 207; **ouwtje:** *owkə*, P 174; *oewəkə*, P 99; *awkə*, L 285; *aawkə*, L 262; **o:** *oo*, P 183; *ôô*, K 287; *ôê*, O 286; *ôê*, P 147, 164; *ôe*, K 279, P 25, 32, 37, 80, 94, 96a, 105; *hôte*, P 41; *êu*, K 305; *èùə*, K 214; *ûu*, K 273; *ûû*, O 276 **ootje:** *ôekən*, O 168, 274, P 80, 129; *ôekən*, O 241; *ôekə*, P 80, 95, 96, 129; *ôêkə*, P 13, 94; *ûukən*, O 238, 275; *ûûkkən*, O 274a; *uukə*, O 251, P 198; *ûûkə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 44, 46, 125, 198, 199; *eekə*, P 80; *ôetjə*, P 25; *ôetə*, P 25; *ûûkən*, ooiken, volwassen vrouwelijk schaap, Eylenbosch O 253; **germ:** het type *germ* in: K 148, 148a, 164, 166, 171, 172, 180, 183, 196, 197, 199a, 218, 220, L 99, 104, 112, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 152, 153, 157, 162, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 183, 185, 187a, 200, 201, 202, 203b, 204a, 207, 208, 208a, 224a, 226, 237, 240, 241, 260, 262, 264, 283a, 285; *germ*, K 183, L 184, 281; *gèrm*, K 187, 240, 305, 315, 352; *gèrm*, K 163, 165, 194, 273, 307a, L 279; *gèèrm*, K 165, 169, 170, L 154, 203, 264a; *gèrrəm*, K 213, 217, 240, L 204; *gèrrəm*, K 307, 314, 315, 316, 318, 353, 358; *gèrrəm*, K 183, L 156; *girrəm*, L 263; *geerəm*, K 206; *gèrim*, L 244; *gèlm*, L 285; *Gèlləm*, K 276; de volgende opgave is meervoud: *gèrmə*, K 332; *germ*, wijf-

jesschaap, Cuyk, hs 1756; *germ*, vrouwelijk schaap, ooi, Corn. Vervl. A.; *zjèrm*, moederschaap, hs Mischgofsky L 95; *germ*, vrouwelijk schaap, Van de Biezen; *Gèrrəm*, garm, ooi die nog niet gelamd heeft, De Bont; *gèrm*, vrouwelijk schaap, hs Van Bakel L 235; *germ*, vrouwelijk schaap, hs Renders L 226; *germ*, ooi, die nog niet gelammerd heeft, Goossenaerts; *girm*, wijfjesschaap (Meierij), Cuijpers 3; **germpje:** *germkə*, L 201; **germeling:** *gèèrməliəng*, K 268; **schaap:** het type *schaap* in: K 126, 131, 157a, 183, 200, 235, 242, 255, 263, L 144a, 145, 201, 264, 284; *schaap*, K 161b, 163, 291, 330, L 146; *schoop*, K 316, L 145, 146, 157, 199, 200; *schaop*, K 101a, 110a, 129, 150, 161a, 165, 166, 168, 171a, 172, 173a, 174, 175, 181, 182, 183b, 184, 186, 213, 217, 224, L 99, 149, 154, 158, 160, 177c, 184, 208, 235, 237, 240, 242, 243, 244, 259, 261, 262, 263a, 264, 279, P 35a; *schòòp*, I 180, K 164a, 175, 210, 212, 244, 274, L 187, P 29a; *schaaəp*, K 333; *schááap*, K 175; *schòòp*, K 244; *schòòap*, K 182a, 252, L 263a; *schòəp*, K 251, 358; *schòp*, L 93; *schaawp*, O 274; *schaawp*, O 67; *schèup*, K 358; *skaop*, L 180*, 205, 206, 208; *skaəp*, K 357; *skòp*, O 286; *skeup*, L 200; *skèup*, L 147; **oud schaap:** *aaw schaop*, K 132, 148a; **melkschaap:** het type *melkschaap* in: I 269, K 236; *melkschoop*, K 350, L 178, 178a; *melkschaop*, K 255, 296, 307, L 181; *mèlkschòòp*, K 352; *mèlkschòòp*, K 296, 332, 348; *melkschòòp*, K 245, 300; *melkschòp*, K 307; *melkschaup*, K 296; *mèlkschöp*, K 276; *mèlləkschòòwp*, P 41; *melkschaop*, schaap dat melk geeft, Goossenaerts; **moederschaap:** *mòèjərschòòp*, K 307; *mojərschaop*, K 356; *mòjərschòòp*, K 356; *mòjərschoop*, P 27; *mòjərschaəp*, K 308a; *moederschaap*, ieder vrouwelijk oud schaap, of het op dat ogenblik een lammeke heeft of niet, Goossenaerts; **moederbeest:** *moejərbist*, L 264; **moederbeestje:** *moejərbeesjə*, L 147; *moejəbisjə*, K 135; **moeder:** het type *moeder* in: K 216; *mòèjəp*, P 41; *mojəp*, K 190b; *mòjəp*, K 356; *mujəp*, K 301; *mujəp*, moederschaap, De Bont; **moedertje:** *mòjərskə*, K 356; *müürkən*, een moerken, een schaap dat jongen heeft, Eylenbosch O 253; **zokmoeder:** de volgende opgave is meervoud: *sokmoejərs*, L 178; **fooi:** het type *fooi* in: K 135, 161b, 197; *fooi*, vrouwelijk konijn, schaap, hs Etten K 176; *looi:* *looj*, K 156; **minnetje:** *müènnəkə*, L 201; **mie:** het type *mie* in: P 132; *mīē*, K 332; **mieke:** *miekə*, K 283; *mīēkə*, O 289, P 125; *mīēkən*, O 67; *meeəkə*, K 335; *meejkə*, P 88; **wijfje:** *wefkə*, K 189a.

DEKRIJP, EENJARIG SCHAAP

Deckreifes einjähriges Schaf – one year old sheep, ripe for mating – mouton d'un an prêt

à la reproduction (N 70, 7; DC 4, 22c)
dekrijp schaap: het type *dekrijp schaap* in: K 135; **dekling**: het type *dekling* in: K 215; **rit**: **ritsen**: *rītsa lēmma*, P 41a; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamw.: **rit**: het type *rit* in: L 160; **geschikt om naar de bok te brengen**: het type *geschikt om naar de bok te brengen* in: K 147; de volgende typen zijn geen specifieke benamingen voor een „dekrijp schaap” of „dekrijp” maar noemen een algemene benaming: **germpje**: *gērmkə*, K 314; **germ**: *gērm*, L 180; **ooi**: *ooj*, K 169; *ój*, L 244; **ootje**: *ūūkən*, O 273; **lam**: *lam*, L 91b; **eersteling**: *eersteling*, P 74, P 88; *tēstāliēng*, P 41a; *jestālink*, P 22; **jaarling**: het type *jaarling* in: K 215, P 79; **jörling**: L 97; **jarig schaap**: *jurrach schaap*, L 244; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **eenscharig**: *ēerschörrach*, L 266; **tweetands**: *twee-tans*, L 226.

MUNTIG SCHAAP

Schafe die einmal gelammt haben und weiter unfruchtbar bleiben – sheep which after a first lambing remains infertile – brebis qui, après un premier agnelage, restent stériles (N 19, 66)

[Schaap dat eenmaal gelamd heeft en dan onvruchtbaar blijft.]

kween: *kweena*, P 60; *kwééna*, K 251; *kwééjna*, O 286; *kwòðna*, K 296; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *kween*, O 163; *kwéén*, P 7, 127; *kweejn*, K 245; *kwéjan*, P 83; *kwòðn*, K 296; *kwe.n*, resp. *kwéjn*, znw. vr. kween, door onvolkomen ontwikkeling van de voortplantingsorganen onvruchtbaar schaap, De Bont; **breggen**: *bréggə*, K 307; *brēggə*, K 274; de volgende opgave is enkelvoud: *brich*, K 310; *breg*. (oude?) ooi, wijfjesschaap (Meierij), Cuijpers 3; **berheggen**: *berðoga*, P 5; *bérhégga(n)*, znw. vr. mv. berheggen, schapen die eens gelamd hebben en verder „leeg lopen”, d.w.z. onvruchtbaar blijven, De Bont; **berheg**. (oude?) ooi, wijfjesschaap (Meierij), Cuijpers 3; *berég*. (klemtoon op *reg*) leeg moederschaap, Goossenaerts; **doorlopers**: *deulòepərs*, P 25; **lemmens**: *leeməs*, O 288; de volgende opgave is enkelvoud: *lémma*, P 41; **guise schapen**: *geus skaapə*, L 148; **vuile schapen**: *völ schòðpə*, P 48; de volgende types zijn enkelvoud: **schaap**: het type *schaap* in: O 69; *schòðp*, K 276, 276a, P 41; *schòðwp*, P 41; **bram**: *bram*, K 266; **brits**: *brits*, P 77; **eersteling**: *istarling*, K 350; **germ**: *girram*, P 7; *gurm*, K 329; **ooi**: *ðej*, P 27; **ootje**: *ðejka*, P 41; **schot**: *schòt*, K 287; **jonge breg**: *joengə bréch*, K 332; **manse germ**: *maansa germ*, L 180b; **munt schaap**: *munt sgòəp*, O 174a; **muntig schaap**: *müünitēch schòðp*, K 354; *mu?ach schòðp*, K

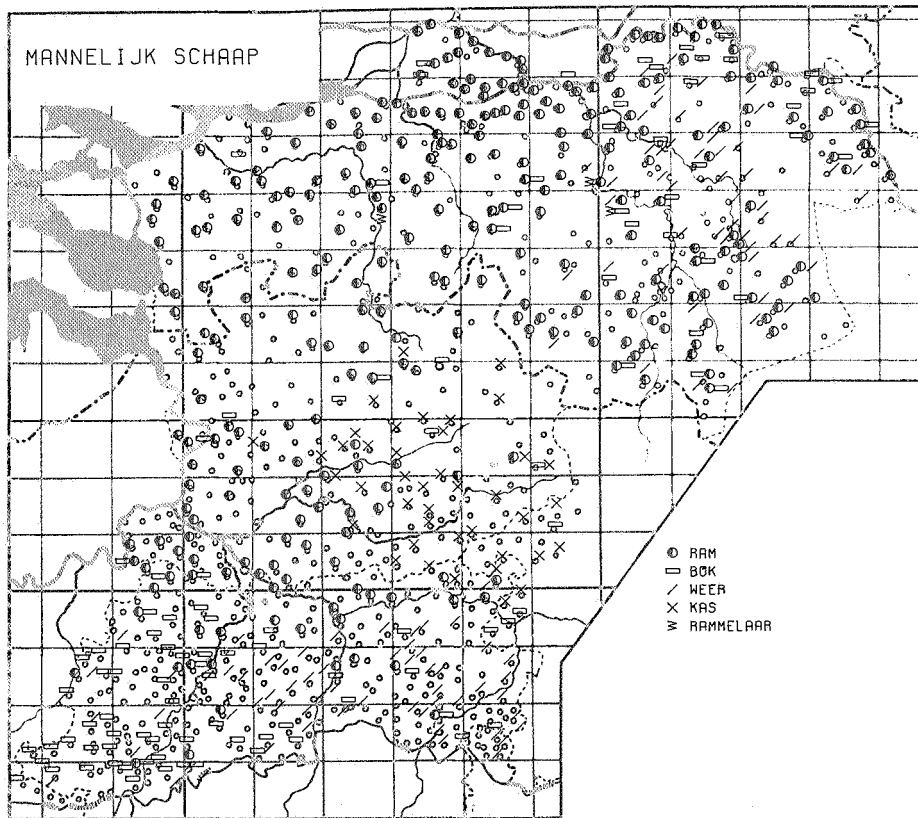
314; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **muntere**: *mòentərə*, I 275; de volgende types zijn bijvoeglijke naamwoorden: **brul**: *brüül*, K 245; **gust**: het type *gust* in: K 174; **munt**: *müünt*, K 243; **muntig**: het type *muntig* in: K 174; *mujntəch*, O 73; *muntəch*, K 307; de volgende types zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **braak lopen**: *bròak lòepən*, I 275; **niet meer vol krijgen**: het type *niet meer vol krijgen* in: K 348; **[rééch]**: *rééch*, K 244.

–2.3.2.2. Het mannelijk schaap

MANNELIJK SCHAAP (zie kaart)

Schafbock – male sheep – bélier (DC 2, 46; DC 4, 22a; znd 5, 30; znd 20, 22a; znd 39, 44; znd B 2, 319; Roukens III, 34; Go lb; Ceusters)

ram: het type *ram* in: K 204, P 14; *ram*, I 57, 78, 78a, 79, 102, 102a, 118, 265, 266, 269, 271, 274, 275, K 100, 100a, 101, 101a, 101b, 102, 107a, 108, 109, 110, 110a, 124a, 125a, 126, 127, 127a, 129, 129a, 130, 131, 132, 133, 133a, 133b, 133c, 133d, 134, 135, 136a, 137, 138, 141, 142, 143, 145a, 146, 147, 148, 148a, 149, 150, 151, 153, 154, 156, 157, 157a, 158, 158a, 160, 161, 161a, 161b, 162, 163, 164, 164b, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 172, 173, 173a, 173b, 174, 175, 175a, 176, 177, 177b, 178, 179, 179b, 180, 181, 182, 182a, 183, 183a, 184, 184a, 185, 186, 188a, 189a, 190, 190a, 190b, 191, 192, 194, 195, 195a, 196, 197, 199a, 200, 201, 202, 203, 206, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 216, 216a, 217, 218, 220, 224, 231, 232, 235, 236, 243, 244, 245, 247, 249, 251, 254, 255, 256, 268, 269, 274, 276, 279, 283, 286, 287, 291, 292, 294, 295, 296, 302, 303, 307, 320, 322, 324, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 336, 339, 341, 350, 351, 356, L 91, 91b, 92, 93, 94, 95, 96, 96b, 97, 99, 103, 110, 144, 144a, 145, 146, 147, 150, 152, 153, 154, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 177, 177c, 179, 180b, 180*, 184, 185, 186, 188, 190, 200, 201, 205, 206, 207, 224, 227, 234a, 235, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 255, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 263a, 264, 264a, 279, 280, 281, 283a, 285, O 67, 69, 157, 174a, P 4, 10, 18, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 35a, 41, 60a, 64, 86, 88, 94, 124, 145, 198; *ràm*, K 106, 110a, 128, 129, 131, 136a, 138, 140, 143, 149, 153, 157a, 158c, 163, 164a, 172, 173a, 176, 180, 181, 183, 262, L 93, 145, 148, 154, 187, 200, 201, 237, 240, 242, 260, 261, 262, 263a, 279, 280, 283, 283a; *rám*, K 145a, 155, 158c, 183, 183a, L 148, 179, 279; *rem*, I 57, 78, K 127, 132, 175, L 152; *rèm*, I 180, K 157; *ròm*, K 163c, 339, O 69, P 25, 145; *rim*, K 127; *raam*, K 163b, 183, 299, 329, L 145, 199; *rám*, K 161; *ràm*, K 181; *rammə*, K 307,

O 286; *ram*, mannetjesschaap, hs L 212; *ram*, mannetjesschaap, Goossenaerts; *ram*, *ram*, hs Mischgofsky L 95; *ram*, mannelijk schaap, hs Van Bakel L 235; *ram*, mannelijk schaap, Elemans 213; *ram*, znw. *ram*, Goemans; *bok*: het type *bok* in: K 101a, 148a, 152, 160, 166, 183, 184, L 99, 100, 101, 104, 112, 134, 144a, 145, 146, 148, 149, 159, 162, 178, 180, 184, 185, 199, 200, 201, 204a, 224a, 235, 242, 262, 279, 285, O 274, 275, 286; *bok*, I 266, K 237, 244, L 99, 112, 156, 242, 285, O 70, 158, 232, 238, 239, 241, 242, 243, 244, 251, 255, 274, 288, 289, 290, P 117, 125, 164, 198, 199; *bók*, L 101, 283, O 155, P 47, 48, 133a; *bòk*, L 158, O 178, 239, 242, 250, 255, 272, 276, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 166, 198, 199; *boek*, I 275, K 243, 272, 318, 324, O 70, 73, 162, 173, 174a, 275, P 2, 18a, 62, 64, 70, 89, 124a, 126, 133, 137a, 145, 198; *böek*, K 128a, 233, O 69, 70, 154, 166, P 10, 37, 46, 60, 60a, 95, 133, 134; *böek*, K 232, O 165; *böewk*, P 131; *bòok*, L 156; *baok*, K 277; *buk*, O 156, 238; *bók*, *bok*, volwassen mannelijk schaap, Eylenbosch O 253; *weer*: het type *weer* in: K 171, 172, 199a, 218, L 99, 145, 145a, 147, 149, 152, 153, 157, 157a, 178, 178a, 179, 180a, 180b, 180*, 181, 183, 185, 199, 200, 203b, 204,

205, 207, 207b, 208, 208a, 224a, 236, 242, 244, 263, 283, 285, O 162, 238, 251, 275, P 38, 40, 66, 74, 77, 80, 81, 93, 96a, 106, 111, 136, 146, 164, 169, 171, 198, 199; *weer*, L 181, 226, P 112; *wéer*, K 356, L 145, 145a, 146, 147, 149, 151a, 152, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 200, 203, 205, 206, 207, 208, 226, 237, 242, 264, 281, 285, O 238, 251, P 13, 32, 37, 80, 88, 94, 95, 96a, 107, 129, 132, 147, 161, 165; *wèer*, L 244; *wer*, P 109; *wér*, P 127; *wèr*, L 239; *wêr*, L 208a, P 41; *wéer*, L 183, 186, 203b; *wijr*, O 174, 286, P 48, 79, 83, 99, 128; *wéjr*, P 29a, 60a, 76, 80, 124, 133, 145, 155; *wèjr*, P 154a; *wajr*, P 154; *wájr*, P 144; *wéjr*, P 89, 94, 96, 105; *waajr*, P 145; *wijər*, L 180, 183, 186, 203, P 137; *wij-jər*, L 209a; *wéjər*, P 99; *wajər*, P 145; *wiejər*, L 153; *wījər*, L 186; *wier*, L 185; *woear*, O 156; *wīewr*, P 69; *weer*, L 244 *ram*, hs Sassen; *weer*, L 263 mannelijk schaap of *ram*, hs Sassen; *wèer*, gesneden *ram*, hamel, Corn.; *weer*, mannetjesschaap (Meierij), Cuijpers 3; *wè:r*, *weer*, *ram*, De Bont; *weer*, *bók*, *ram* (Cuyk), hs 1756; *weer*, *ram*, Brabantius; *wéer*, mannelijk schaap, hs Schrevens; *kas*: het type *kas* in: K 256, 357, 358; *kas*, K 241, 271, 272, 277, 312, 314, 316, 351, 352, 354, 356, P 44, 45; *kes*, K 272, 276,

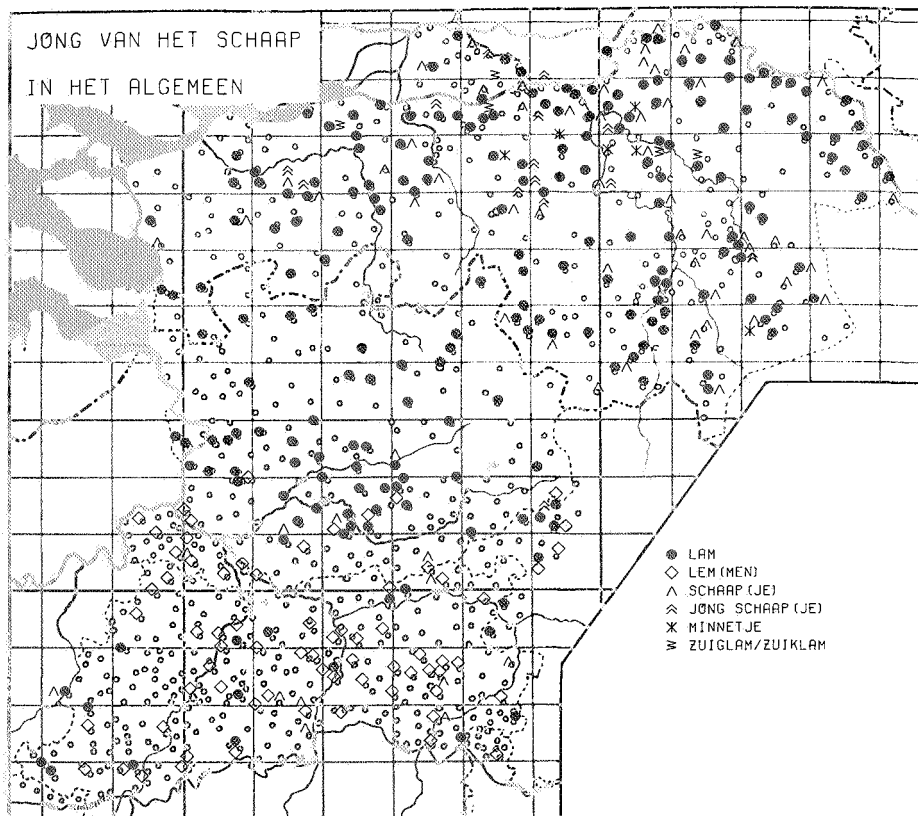

296, 305, 307, 309, 310, 312, 346, 348; *kès*, K 241, 273, 305, 306, 307, 307a, 348; *kés*, K 273, 276, 305, 306, 307, 308a; *kéés*, K 270; *kaas*, K 234, 263, 265, 267, 268, 274, 296, 300, 310, 348, 349, 349a; *kaos*, K 235; *kòòs*, K 268; *kaas*, K 240; *kééas*, K 301; **rammelaar**: *remmalær*, K 172; *remmalèèr*, K 179b; *rèmmaldær*, L 199; **rammel**: *rajmäl*, L 264; **belhamel**: het type *belhamel* in: K 303, L 280; **schapenram**: *schaopänram*, L 259; *schòòpäräm*, K 187; **schapenbok**: het type *schapenbok* in: K 165, 199a, 341, O 175, 275; *schaopänbok*, K 165, 166, 168, 171a, 175, 183b, 186, L 149, 177, 177c, 244, 264; *schoopänbok*, L 146; *schaapänbòk*, K 187, 187a, 202; *schòòpänbòk*, L 187; *schòòpänbòk*, L 97; *schaopänboek*, K 295; *schaopinboek*, P 68; *schoopänbok*, L 145; *schoopäbok*, L 145; *schaopäboek*, K 344; *schawpäboek*, K 307; *schaopäbòek*, K 339; *skaapänbok*, L 147; *skaopänbok*, L 203b, 237; *skoopänbok*, L 146, 180; *skoopänbòk*, L 151; *skaopänbok*, L 200; *skoopänbok*, L 145a, 178a; *skòòpänbòk*, O 286; **schaapsbok**: *schaopsbok*, L 160, 187a; *schopsboek*, K 292; **lemmensbok**: *lémmasbòèk*, O 166, P 133; *lewmäsbook*, O 157; **lemmerenbok**: *lémmäränbòèk*, O 72; **mannelijk schaap**: *manalék sköp*, O 156; **schaap**: het type *schaap* in: K 248, 250, 291, 295; *schaap*, K 175, 330; *schaop*, K 185, 226, 244; *schoop*, K 294; **lemmen**: *lemmā*, O 173, 287, P 128; **lam**: het type *lam* in: P 199; **vaars**: *véeärs*, I 102a; **reutje**: *reuka*, P 161.

GESNEDEN MANNELIJK SCHAAP

Hammel – gelded, castrated male sheep – mouton mâle castré (N 19, 65a; N 19, 65b; DC 4, 22a; DC 4, 22c; znd 20, 22a; znd 20, 22c; Roukens III, 34; Ceusters 373; Go 1b; Go 1c; N 70, 3; znd B 2, 319; znd 5, 30; N 77, O 70)
[Dit lemma is een versmelting van de lemmata ‘gesneden mannelijk schaap’ en ‘gesneden mannelijk lam’. De opgaven binnen de types hamellam, rammetje, ramlam, gesneden rammetje, – kasje, – schaapje, lam, lammetje, gesneden lam, – lammetje, lem, lemmen en gesneden lemmen zijn als specifiek voor het gesneden mannelijk lam opgegeven.]
hamel: het type *hamel* in: K 133a, 137, 165, 218, 240, L 92, 147, 150, 160, 264, P 77; *haamal*, L 185, 285; *háámäl*, P 48; *hàámäl*, L 159; *hammäl*, K 218, L 153, 178, 178a, 180b, 183, 200, 200a, 201, 203b, 207, 235, 241, 242, 262, 264, 285; *haomal*, K 148; *hòòmäl*, K 240, 304, 307, 314; *hoòmäl*, P 36; *hòòámäl*, K 301; *hòòm?l*, K 310; *hòòmäl*, K 273; *hòmmäl*, K 205, 215, 307, 311; *aamäl*, K 332, P 7; *äämäl*, P 7; *àámäl*, O 70; *ammäl*, K 244; *ammær*, K 329; *aomal*, K 188a; *aamäl*, P 169; *dòmäl*, K 225,

243, 245, 260, P 128, 133, 145; *dòmær*, K 204; *òmmäl*, K 281; de volgende opgave is meervoud: *aamäls*, P 169; *hamel*, In de algemene Nederlandse spreek- en schrijftaal de naam voor een gelubden ram, Goossenaerts; *hamel*, gesneden ram, Cuyk, hs 1756; *hamäl*, znw. m. hammel, hamel, De Bont; *hamel*, gesneden mannelijk schaap, hs Renders L 226; *hammel*, gesneden ram, hs Renders L 226; *hammer*, gesneden ram, hs Renders L 226; **hameltje**: *hòòmäljā*, K 304; *hòmmärkä*, K 210, 235; **ram**: het type *ram* in: I 57a, K 174, 179a, L 148, 243, P 70; *ram*, K 179a, 225, 243, 244, 251, 330, O 69, P 41, 70, 88; *rām*, K 250; *rām*, K 152, P 131; *raam*, O 255; *ròm*, I 271, 275, K 240, 276b, 307, 358, O 73, 163, P 1, 41, 70, 131; **rammetje**: *rèmmākā*, P 41; **gesneden ram**: het type *gesneden ram* in: P 5; *gäsnejā ram*, K 295, P 23; *gäsneejā ram*, K 324, L 257; *gäsneéjā ram*, K 250, 281; *gäsneéjā ram*, K 243; *gäsniē ram*, K 287; *gäsneé?ā raam*, K 206; *gäsnejā ròm*, I 275; *gäsnejā ròm*, K 245, P 25; *gäsneejā ròm*, K 320, P 25; *gäsnee?jā ròm*, P 17; *gäsneé?ā ròm*, P 17; *gäsni-jā ròm*, P 25; **gesneden rammetje**: *gäsnejā rammākā*, P 23; **weer**: het type *weer* in: L 147, P 77; *weer*, K 124a, 151, L 183; *wéér*, P 35, 91; *wéjr*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *wijr*, P 112; **gesneden weer**: het type *gesneden weer* in: P 137; *gäsnejā weer*, L 180b; *gäsneé?ā wéjér*, P 99; *gäsnaajā waajr*, P 145; *gäsnaajā wajr*, P 152; **bok**: het type *bok* in: L 263, P 112; *bok*, K 218b; *bòk*, O 177; *boek*, O 73; *bòèk*, O 174a, P 44; *bòèk*, P 136a; **gesneden bok**: *gäsnejān bok*, L 200; *gäsneéjān bòk*, O 165, 286, 286a, 288; **kas**: *kas*, P 41; *kás*, K 241; *kaas*, P 41; *kaajs*, K 313a; *kés*, K 274, 276, 276a, 307, 348, P 33; *késj*, K 307; *kòsj*, K 354; *ka’s*, znw. m. kas, 1) hamel, De Bont; *keis*, znw., m. Ram, mannelijk schaap, Corn. Vervl. A.; **kasje**: het type *kasje* in: K 354; **gesneden kas**: *gäsneé kas*, K 312; *gäsneeān kasj*, K 241; *gäsneejā kòs*, P 44; *gäsneen kòsj*, K 357; *gäsneé kòsj*, K 241; **gesneden kasje**: *gäsneejā kòskā*, P 44; **schaap**: *schaap*, O 69; *schoop*, P 88; *schòóp*, P 60; *schòòp*, K 358; **gesneden schaap**: *gäsneé schaoop*, K 309; *gäsneejā schòp*, K 346; *gäsnejā schòòp*, K 346; *gäsni-jā schòòp*, K 350; **gesneden schaapje**: *gäsneejā schòppākā*, P 25; **lam**: het type *lam* in: K 309; *lam*, K 251, O 69; **lammetje**: *lémmākā*, O 163; **gesneden lam**: het type *gesneden lam* in: P 25; *gäsneéjā lam*, K 243; *gäsneēn lam*, K 241; *gäsneéjā laam*, K 206; *gäsneejā lòm*, K 276b; *gäsneéjā lòm*, O 286; *gäsneé lòm*, K 241; **gesneden lammetje**: *gäsnejā lémmākā*, P 25; **gesneden lem**: *gäsnejā lēm*, P 83; **lemmen**: *lémmā*, P 88; **gesneden lemmen**: *gäsneejā lémmā*, K 324; *gäsnejā lémmā*, O 177; *gäsni-jā lémmā*, K 350; *gäsneéjā leemā*, O 288; **hamelenbout**: *dòmälänbòòwt*, K 245; *dòmälän-*

bòdwt, K 245; *hamellam*: *hammèllam*, L 280; de volgende opgave is meervoud: het type *hamellammeren* in: K 196; *hamèlam*, znw. o. *hamèllam*, gekastreerd manlijk lam, De Bont; *ramlam*: het type *ramlam* in: K 174; *ramme-laar*: *rammèlèar*, P 86; *schapebok*: *schaapènbòek*, I 275; *steenbok*: *stīējènbòekèr*, K 307; *weduwenaar*: *wéjōenier*, P 83; [*dòm*]: *dòm*, K 266; [*reuwgəl*]: *reuwgəl*, P 166.

—2.3.2.3. Het lam

LAM (zie kaart)

Lamm — lamb in general — agneau
(sgv 20; DC 4, 22c; znd 20, 22c; znd A 1, 7; znd I(a-m); Roukens III, 36; Go 1b; N 70, 3; DC 4, 22b; znd 20, 22b; znd B 2, 318; N H)
[Jong van het schaap in het algemeen.]

lam: het type *lam* in: I 78, 102, 102a, 180, K 101a, 102, 109, 110a, 124a, 125a, 126, 127a, 129a, 131, 132, 137, 141, 145a, 147, 148a, 149, 150, 152, 153, 156, 157, 158, 158a, 161, 161a, 161b, 164, 165, 168, 169, 170, 171, 174, 175, 176, 177, 177b, 178, 179, 179b, 180, 181, 183,

185, 187, 188a, 190, 190b, 196, 197, 197a, 199a, 202, 204, 210, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 226, 235, 237, 247, 249, 255, 262, 263, 269, 273, 291, 294, 296, 301, 304, 305, 307, 308a, 315, 352, 357, L 91, 97, 100, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 154, 157, 162, 178, 178a, 179, 180, 180a, 200, 201, 202, 205, 206, 207b, 224a, 226, 227, 228, 229, 236, 237, 240, 242, 244, 255, 256, 257, 259, 260, 262, 263, 263a, 264, 280, 281, 285, O 162, 274, 275; *lam*, I 180, 272, K 137, 138, 148, 180, 182a, 205, 213a, 239, 241, 244, 250, 257, 267, 268, 273, 300, 300a, 305, 314, 332, L 109, 152, 156, 182, 200, 255, O 286; *lām*, K 244, L 186, 187; *lām*, K 140, 149, 157a, 163, 201, 205, 231, 232, 237, 244, 249, 251, 253, 274, 277, 281a, 295, 302, 303, 307, 339, L 93, 257, O 158, 237, P 18a, 33, 44, 47, 69b, 88; *lòm*, P 25; *lām*, K 245, 246; *laam*, K 299, L 94, 97, 99, 104, 144, 145, 151, 153, 154, 155, 156, 158, 159b, 162, 184, 185, 186, 187, 187a, 189, 190, 200, 205, 206, 207, 209a, 264, 285, P 13; *lââm*, K 160; *laom*, L 154; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *lammeren* in: K 305, L 144a, O 162, P 126; *lammèr*, K 216a, 241, 305, L 259, 264a; *lāmmèr*, L 283; *lammèrə*, K 244, 257, 268, L 279, 280, O 286; *lammèrən*, K 239;

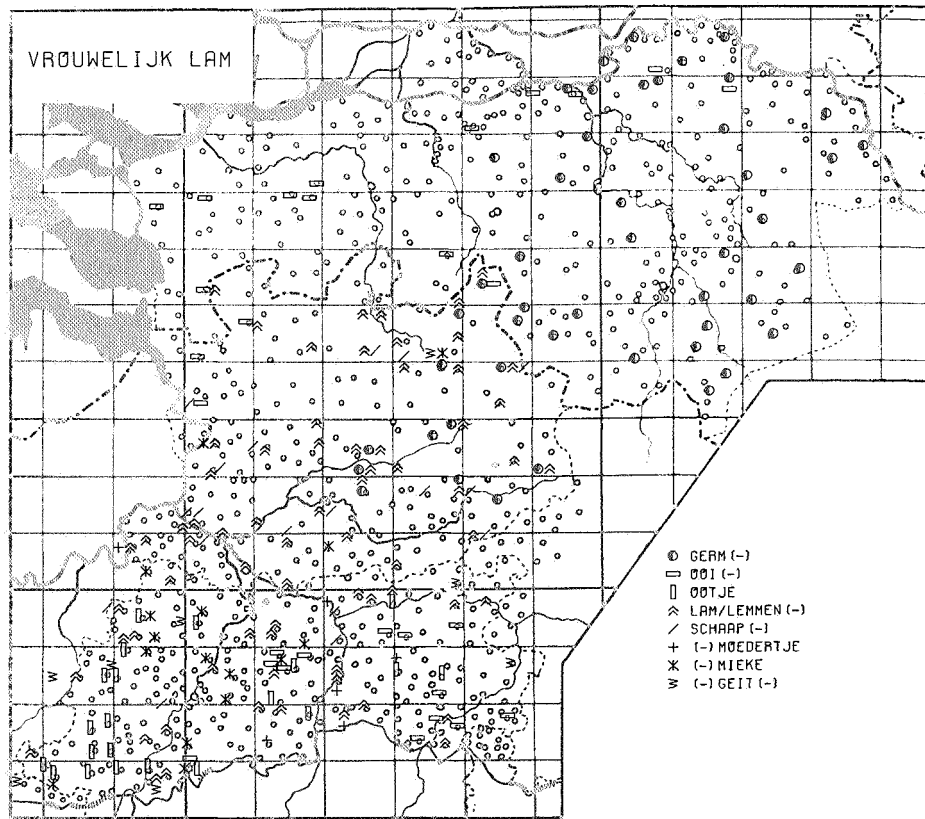
laamər, L 145; *lammərə*, K 213a; *lømmərə*, P 25; *lam*, znw. jong v.e. schaap of een geit, Corn. Vervl.; *lam*, znw. v. lam, mv. lammer, dem. lāmke(n), lam is niet alleen het jong v.e. schaap, maar ook v.e. geit, De Bont; ə *lam*, een lam, pasgeboren jong van een schaap, Eylenbosch O 253; *lam*, jong van schaap of geit, Goossenaerts; *laam*, (znw) lam, Elemans; **lamme**: *lammə*, K 133a, 166, 205, P 166; *lømmə*, P 161; **lamp**: *lāmp*, K 318; *lāamp*, K 316; **lem**: *lem*, K 216, 316, 318; *lém*, K 357, 358, P 65, 70; *lēm*, K 282, O 276; **lemmen**: *lemmə*, K 286, 287, O 251, P 68, 74, 88, 90, 96a, 102, 126, 136, 171; *lémma*, I 220, 271, K 320, 322, 329, 330, 333, 335, 339, 349a, 350, O 239, 286, 286a, P 4, 10, 13, 21, 25, 29a, 30, 30a, 41, 60a, 61, 65, 75, 80, 86, 88, 89, 94, 95, 96, 98, 127, 129, 145, 198; *lèmma*, I 275, K 330, 339, 350, O 69, P 29a, 32, 88, 97, 99, 105, 112, 145, 154; *lemman*, K 304; *līmma*, P 161; *laema*, I 268; *lèma*, P 60a; *lèumə*, P 96a; *lèuəmə*, P 199; *lèjman*, O 67; de volgende opgaven zijn meervoud: *lemmas*, O 67; *lémmas*, I 220, K 330, P 94, 95, 96; *lèmmas*, K 350, P 99, 112, 154; *lèmmərə*, K 300a; *lēmə*, znw. m. (alleen in den augmentatief), dim. lēməkə, Lam, Goemans; *lemme(n)*, lam, Corn. Vervl.; **jong lemme**: *jōngə lemme*, O 251, P 198; **lammetje/lemme(n)tje**: *lamməkə*, I 57b, 78, 79, K 100a, 110, 127, 128a, 129a, 131, 132, 136a, 142, 160, 161b, 163, 164a, 173, 176, 177, 182, 184, 185, 188a, 204, 244, 255, 256, 299, 339, 353, L 200, 243, O 158; *lāmməkə*, K 217; *lāmməkə*, K 136a, 175, P 45; *lāmməkə*, K 125; *lamməkən*, O 274, 275; *lāmməkən*, O 158; *lāmməkən*, O 273; *laaməkə*, P 13; *lāāməkə*, K 163; *lemməkə*, K 287, 300, 316, 318, 356, L 110, 179, 180, 181, 240, 259, 280, P 25, 41, 79, 102, 132, 149; *lémməkə*, K 276, 357, 358, L 279, O 276, 286, 290, P 21, 22, 25, 39, 41a, 44, 45, 46, 47, 48, 79, 80, 89, 94, 129, 167; *lèmməkə*, K 181, 217, 299, 310, 330, 332, 356, P 80, 105, 129, 198; *lèmməkən*, K 240, O 69; *lèmməʔə*, K 314, 315; *lèmməʔən*, K 277; *lémkéké*, P 63; *laeməkə*, K 219; *lèjməkən*, O 67; *lijməkə*, P 2; *lijməkən*, I 266; *lèmmərəkə*, L 264; *lamkə*, L 200, 242; *lāmkə*, L 93; *lemkə*, K 171a, 172, 197, 199a, 215, L 92, 93, 94, 104, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 157, 159, 177c, 178a, 179, 180, 180b, 183, 185, 190, 199, 200, 208, 224, 226, 244, 260, 262, 280; *lémkə*, L 146, 158, 184, 186, 187, 279, 280; *lèmkə*, K 149, 220, L 99, 146, 152, 160, 179, 184, 208a, 241, 244, 283; *lemkən*, L 283; *limkə*, L 187; *liemkə*, L 184, 185, 186; *lèeməkə*, P 13; *lèémiekə*, P 68; *leemkə*, L 204a, 244, 260, 261; *lèémkə*, K 171, 237, 244; *lèemkə*, L 150, 183, 203, 203b, 207, 208, 236, 244, 281, 285; *laemkə*, L 261; *lempkə*, L 280; *lèmpkə*, K 220, L 184; *liempkə*, L 190; *leempkə*, L 264; *liemaskə*, L 241; *lamskə*, K 212; *lèmskə*, P 29a, 80; de volgende opgaven

zijn meervoud: *lamməkəs*, K 179b, 182a, 204, 250; *lamməkéns*, I 180; *lemməkəs*, O 251; *lèmməkəs*, P 129; *lijməkəs*, P 2; *lamkəs*, L 149; *lemkəs*, L 157; *lèmkəs*, L 180*, 283a; *lèmpkəs*, L 144a; *lemməkən*, lammeken, jong schaap of jonge geit, Corn. Vervl. A.; *lèmməkən*, lèmmekens, wat grotere jongen van een schaap, Eylenbosch O 253; *lèmkə*, lammetje, elemans; *lèmkə*, lammetje, hs Jansen L 200; **zuiglam**: het type *zuiglam* in: K 125a, 133b, 140, L 180; **zuiklam**: *zuiklam*, L 178; **zuigelinglam**: *zuiglinglam*, L 244; **geboren lam**: *geboorə lam*, K 332; **schaap**: *schááp*, I 271; *schaop*, L 93, 149; *schòəp*, P 107; *schoop*, P 105, 145; *schòəp*, K 274; *schoup*, K 350; *schèup*, K 349a; de volgende opgaven zijn meervoud: *schòəpə*, K 274; *schoupə*, K 350; **jong schaap**: *jong schaop*, K 107a; *jongə schaap*, K 175; *jüüng schup*, K 315; **schaapje**: *schaapkə*, K 159, 242, L 224a; *schaopkə*, K 135, 161, 161a, 174, 186, 215, L 235, 279; *schòəpkə*, K 182a; *schoepkə*, L 146; *scheupkə*, L 208; *schèupkə*, L 261; *schapkə*, I 79, K 101a, L 224a; *schāpkə*, K 106; *schopkə*, K 147, 176, L 94, 264; *schòpkə*, K 135, 175; *skopkə*, O 158; *schòpkə*, K 218, 339, L 99, 102, 147, 159, 203b, 212, 240, 262, 263a, 285; *skòpkə*, L 145a, 146, 149, 179, 200, 205, 206, 208, 237; *schupkə*, K 149, 150, 172, L 146, 203, 244; *skupkə*, L 145; *schüüpəkə*, L 243; *schoppəkə*, P 80, 129, 132; *schòppəkə*, I 271; *schòppəkə*, K 330; de volgende opgaven zijn meervoud: *schaopkəs*, K 133b; *schòpkəs*, K 136a, 183; *schappəkəs*, K 332; *schupkə*, lam, hs Mischgofsky L 95; *schòpkə*, het jong lam, hs Schrevens; **jong schaapje**: het type *jong schaapje* in: K 135; *jong schaapkə*, K 172; *jong schaopkə*, K 131, 146, 185, L 237; *jong schopkə*, K 75, 165, 166, 176, 183b; *jong skòpkə*, L 148; **klein schaapje**: [*klein*] *schòpkə*, K 186; **schapelam**: *schaopəlaam*, L 160, 184; **geitje**: *gāakə*, P 80, 129; **jong**: het type *jong* in: K 109; **minnetje**: *mienəkə*, K 167, L 177, 179, 264; *mīennəkə*, K 164; *mīenəkə*, L 147; *minneke*, jong van geit of schaap, hs Van Bakel L 235; *minneke*, schaap, hs Sassen.

MANNELIJK LAM

Bocklamm — male lamb — agneau (DC 4, 22c; znd 20, 22c; sgv 20; N 70, 3; DC 4, 22b)
ram: het type *ram* in: K 132, 145a, 148, 164, 218, L 150, 240; *rām*, K 175; *ròm*, P 145; **rammetje**: *ramməkə*, I 78a, K 100a, 163, 173, 176; *remkə*, K 215; *rèmkə*, K 149, L 264a; **ramlam**: het type *ramlam* in: K 194; de volgende opgave is meervoud: *ramlammər*, K 148; **ramlammetje**: *ramlemkə*, K 215; **bok**: het type *bok* in: K 148a, 168, 170, 197, L 101, 145, 146, 160, 199, 201; *bōək*, K 128a; **bokje**: *bokskə*, K

1.1.1.2.

217; *bokskan*, O 274, 275; *boekska*, K 318, L 146; *bökska*, L 179; *bukska*, L 99; **jonge bok**: het type *jonge bok* in: L 149; **weer**: het type *weer* in: L 152, 261; *wéér*, L 199; **weertje**: *weerkə*, L 236; **jonge weer**: het type *jonge weer* in: L 244; **hamel**: het type *hamel* in: K 161a; **hamellam**: *hàmmällàam*, L 285; *hàmmällam*, L 285; *hamellam*, jonge hamel, Goossenaerts; **kasje**: *keskə*, K 307; *kassəkə*, K 316.

VROUWELIJK LAM (zie kaart)

Weibliches Lamm – female lamb – agnelle (znd 34, 34; DC 4, 22c; znd 20, 22c; N 19, 65; N 70, 3; sgv; Roukens III, 36)
germ: het type *germ* in: K 148a, 168, 170, 214, 218, 237, 272, 277, 307, 312, L 92, 145, 160, 207b, 240, 242, 261; *germ*, K 215, L 201; *gèrm*, L 91b; *gèrm*, L 199; *gerram*, L 284; *gèrram*, L 244; *gèjrm*, K 211; *gèéjrm*, K 273; *girrām*, K 301; *gèrm*, vrouwelijk jong van geit of schaap, hs Van Bakel L 235; *gèèrm*, vrouwelijk lam, Elemans 213; **germpje**: *germka*, K 164, 197, 240, 277, 307, L 99, 150, 152, 187, 201, 236, 262; *gèrmkə*, K 269, L 101, 146; *gèrmkə*, K 196, L 183; *gerwkə*, K 217; *geermkə*, L 146;

gèérmkə, L 264a; *gerramkə*, L 185; *gerramkən*, K 240; *gèrramkə*, K 149; *gèjramkə*, K 267; *gèmkən*, K 277; **germlam**: *gèrmlām*, L 280; *germlāam*, L 185; de volgende opgave is meervoud: het type *germlammeren* in: K 196; *gèrmlam*, znw. v. *germlam*, vrouwelijk lam, De Bont; **germlemme(n)tje**: *germlemkə*, K 215; *gelmlèmkə*, L 285; **ooi**: het type *ooi* in: K 137, 196, L 146, 150; *aoj*, K 175; *hoewj*, P 150; **ooitje**: *ooitjə*, P 73; *oojkə*, I 78a, K 148, 157a, 176, 201, 203, P 40, 76, 77, 105, 160; *oojkən*, O 275; *oojəkə*, P 40; *woojkə*, K 224; *aojkə*, K 173a; *oejkə*, P 37, 145, 152, 198; *oèjkə*, P 76; *oèjkə*, P 32; *hoejkə*, P 74, 198; **ooilam**: het type *ooilam* in: K 188a, 194; *oojlam*, K 138; de volgende opgave is meervoud: *oojlammar*, K 148; *o. ilam*, znw. v. *euilam*, *ooilam*, wijfjeslam, De Bont; **ootje**: *üükkə*, O 285; *üükən*, O 243; *üükə*, O 287; *üükən*, O 244, 276; *oeta*, P 25; *oekə*, P 99; *oekən*, O 156, 162, 274; *oèkən*, O 243; *oèkə*, P 198; *oèkən*, O 239; *oekə*, P 3, 78, 99; *oekən*, O 69, 166, 238, 239; *oèkə*, P 80, 94, 129; *hōekən*, O 166; *hōèkən*, O 274; **oawtje**: *oewarkən*, O 162; **vooitje**: *voejkə*, K 347; **lam**: het type *lam* in: K 188a, 206, 208, O 162, 232; **jong lam**: *jōèn lam*, K 196; **lemmen**: *lemma*, K

325, O 287, P 18a, 127, 128, 145; *lémmə*, P 41; *lemmən*, O 72; *lajmə*, I 222; *lummən*, O 68, 162; *lemme(n)*, lam, Corn. Vervl.; **lammetje/lemme(n)tje**: het type *lemmetje* in: I 265; *lemmākə*, K 235, 268, 276, 277, 307, 320, 325, 339, 349, O 251, P 25, 35a, 60a, 77, 88, 89, 136, 137; *lemmākən*, I 275, K 293, O 72, 157; *lémmākə*, O 250, P 12, 88, 145; *lémmākən*, O 157; *lèmmākə*, K 196, 287, P 155; *lèmmākən*, K 240; *léjmākə*, K 211, 336, P 18, 23; *lemmāʔə*, K 352; *lemmāʔən*, K 241, 276, 332; *lémmāʔən*, K 277; *lammətjie*, K 188a; *lammākə*, I 267, K 196, 201, 206, 207, 210, 212, 213, 235, 238, 244, 250, 255, 256, 258, 267, 274, 295, 301, 330, O 239, P 24; *lammākən*, K 273, O 68, 232; *lammākə*, K 267; *lèmmākə*, K 269; *lémmāʔə*, K 277; *lèmmāʔən*, K 240; *lijmākə*, O 289; **schaap**: *schaap*, K 240; *schaep*, K 210; *skòp*, O 157; **schaapje**: het type *schaapje* in: K 295; *schaapka*, K 235; *schaopka*, K 250; *skòpka*, O 68; *schapka*, K 307; *schapkn*, K 332; *schopka*, K 224, P 29a; *schòpka*, K 306; *schoppka*, K 256, 320, P 26; *schòppka*, K 286; *schòppka*, K 287; **melkschaapje**: *melkschaapka*, K 352; *melkschapka*, K 307; *melkschopka*, O 157; **mieke**: het type *mieke* in: K 338, P 74, 125; *mīēka*, P 2, 76; *miekən*, I 274, O 69, 70, 275; *mīēkən*, O 163; *meeke*, P 66, 67, 199; *méēka*, P 60; **sjoekemieke**: *sjoekemieka*, K 237; **tietemieke**: het type *tietemieke* in: K 244; **moedertje**: *moejarka*, P 136; *moejarkən*, P 94; *mòējarka*, P 89; *mujarka*, I 265; *mòerka*, P 26; **schaapmoedertje**: *schoopmoojarka*, P 143a; **jong moedertje**: *jòenk moejarka*, P 133; **geit**: *gaajt*, O 166; *gijət*, P 107; **geitje**: *gijjən*, O 157; *getja*, K 237; *gajka*, K 351, O 287; *chòttaka*, O 272; **miekegeitje**: *mīēka gòjkən*, O 70; *mīēka gòkkən*, O 70; **beeke**: *bèkka*, O 241; *beejkən*, O 67; **bellemie**: *bijlamie*, I 274; **belletje**: *belləʔn*, K 332; **nutten**: *metta*, K 325.

MOEDERLOOS OF DOOR DE MOEDER VERSTOTEN LAM

Mutterloses oder von der Mutter verstossenes Lamm – moterless or repudiated lamb – agneau orphelin ou repoussé par sa mère (DC 4, 22d; znd 20, 22d; N 77, 25)

verstoteling: het type *verstoteling* in: K 110, 147, 301, L 178, 178a, 280, P 77; *værstootəling*, L 147; *værstouwətəling*, K 240; *værstòtəling*, K 332; *værstüütəling*, K 358; *værstüütəlink*, O 160a; *værstoejtəling*, K 288; **oplepper**: het type *oplepper* in: L 183, 200, 203; *oplèppər*, L 112; *oplèppər*, L 184; *oplèbbər*, L 180; *oplèppər*, L 148; *oplèbbər*, L 145, 145a, 146, 147, 149, 178a; **lepper**: het type *lepper* in: L 94, 99; *lèppər*, L 154; *lèppər*, L 200; de volgende opgave is meervoud: *lèppərs*, L 92; **lepperd**: het type *lepperd* in: L 92; *leppərt*, K 149; *lèppərt*, K 133b, 136a, 149; **lep**: het type *lep* in: L 156,

184; *lèp*, L 159; *lèb*, L 186; **leplam**: het type *leplam* in: L 162; *leplaam*, K 170; *leblam*, K 148; *löplaam*, L 149; **lepschaap**: het type *lepschaap* in: K 149, L 150; **lam**: het type *lam* in: K 153, 190b, L 262; *lām*, K 300; **lammetje/lemmetje**: *lammākə*, K 173a; *lemkə*, L 145; de volgende opgave is meervoud: *lèmkəs*, L 283a; **lammetje zonder moeder**: *lèmkə zòndər moejər*, L 152; **moederloos lammetje/lemmetje**: *moederloos lèmkə*, L 200a; [*moederloos*] *lèmkə*, L 285; **moederloos fleslam**: *mòèddarlooos flèslam*, K 216; **overwend lam**: *oovərwent laam*, L 147; **paplam**: het type *paplam* in: K 108; **potlam**: *pòilam*, L 281; **verstoten lam**: *værstowətə lam*, L 263a; **achterblijver**: het type *achterblijver* in: L 280; **achterblijvertje**: *achtərbljivərka*, K 128a; **flessemannetje**: *flèssə-mènnəkə*, L 281; [*gerling*] *gerling*, K 183; **germ**: het type *germ* in: L 258; **onderblijfling**: het type *onderblijfling* in: K 262; **opslabber**: *opslàbbər*, L 237; **schaap**: *schaop*, K 148a; **jong schaapje**: *jong schaopka*, K 173a; **verschoppeling**: *værschoppəlieng*, K 174; **verstotelingetje**: *værstòtəliengskə*, K 256; **verwerping**: *værwòrpəling*, L 260; **wees**: *wiejəs*, P 106; de volgende types zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **afgestotene**: het type *afgestotene* in: K 174; **opgelepte**: *opgalòpta*, L 99; **verstotene**: het type *verstotene* in: K 137; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **moederloos**: *moejərlòs*, L 152; *mòèdər-lòējs*, O 69; het volgende type is een werkwoord: **opleppen**: het type *opleppen* in: L 180*; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **geen moeder hebben**: *gin moejər èmmən*, O 160a; van zo'n jong zegt men – *dè hi gin moei-jər*, L 261.

PAASLAMMETJE

Osterlamm – paschal lamb – agneau de Pâques (N 70, 5)

[Een paaslammetje is blijkens de toelichting van K 215, K 280 en P 79 een lam dat met Pasen, als het ongeveer 9 weken oud is, geslacht wordt.]

paaslam: het type *paaslam* in: L 180; *paoslam*, K 146, 215, L 244; **paaslemmen**: *pòssəlèmmə*, P 79; *poəslemmə*, P 149; **paaslammetje/paaslemme(n)tje**: *paoslèmkə*, L 160; *pòslèmməkə*, K 307; *paoslamməkə*, K 174; *pòslèməʔə*, K 314; *paoslemkə*, L 201; *poslemkə*, L 200; *paoslemməkə*, P 74; *paaslemməkə*, P 88; *paoslamməkə*, O 273; *pòslèmməkə*, P 41a; *pòslèmkə*, L 184; *pòslèmkə*, L 187; de volgende opgave is meervoud: *paoslamməkəs*, I 57b; **paasschaapje**: *pòschupka*, L 261; **vroeg lam**: *vruuglam*, K 215; **vroeg schaapje**: *vroechschopka*, K 147.

1.1.1.2.

—2.3.2.4. Naar leeftijd onderscheiden

JONG VROUWELIJK SCHAAP TOT ON-
GEVEER EEN 1/2 JAAR

Junges weibliches Schaf bis zu etwa einem halben Jahr — young female sheep up to about six months — brebis jusqu'a l'âge de 6 mois plus ou moins

(N 77, 5; N 77, 4)

germ: het type *germ* in: L 181, 200; *gèrm*, K 168; *gèrm*, L 263a; **germpje:** *germka*, L 147, 280; *gèrmka*, K 238, L 184; **jonge germ:** *jóng gèrm*, L 152; **germlam:** het type *germlam* in: L 180*; **ooi:** het type *ooi* in: K 174, 188a; *òòj*, K 153; *ooj*, K 168; **ootje:** *oojka*, K 174; *oejka*, P 93; *oojka*, P 106; **ootje:** *ùùkan*, O 160a; **jonge ooi:** *jóng óój*, L 200; *jóng ooj*, L 263a; **ooilam:** het type *ooilam* in: K 137, 157a, 176; *oojlam*, I 118, K 216, L 200a, 263a; **lam:** het type *lam* in: K 187, 202a, 299, L 280; *lam*, K 153; **lammetje/lemme(n)tje:** *lammaka*, K 174, 186; *lemmakàn*, O 69; *lèmmakàn*, O 153, 160a; *lèmkà*, L 159; de volgende opgave is meervoud: *liemkàs*, L 184; **lemmen:** *lemmà*, P 92; **schaap:** *schaop*, K 174; *schawp*, O 67; **schaapje:** *skòpkàn*, O 69; *skòpkàn*, O 160a; **jong schaap:** *joenk skawp*, O 69; **zuigeling:** *zòòjagàlink*, O 160a; **mieke:** *miekà*, K 288; *miekàn*, O 275; *mìèkàn*, O 69; **jonge mie:** het type *jonge mie* in: K 324; **minnetje:** *minnaka*, L 281; **belletje:** *bèllakàn*, O 160a; **geitje:** het type *geitje* in: K 202a.

JONG SCHAAP VAN EEN 1/2 TOT 1
JAAR

Junges Schaf von 1/2 bis 1 Jahr — young sheep of six months up to one year — mouton de 6 mois à 1 an

(N 77, 6)

lam: het type *lam* in: I 118, K 187, L 159; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *lammeren* in: K 299, 301; **lammetje/lemme(n)tje:** *lèmkà*, L 181; *lemmakà*, K 288, P 106; de volgende opgave is meervoud: *lammakàs*, L 152; **jong lam:** de volgende opgave is meervoud: het type *jonge lammeren* in: L 280; **lemmen:** *lèmmàn*, O 153; *lemmà*, P 77; **jonge lemmen:** *joengà lemmàn*, O 69; *jòèngà lemmàn*, O 160a; **schaap:** *schaop*, K 188a; **schaapje:** *schupkà*, K 168; *schòpkà*, L 147; **eenjarig schaap:** *eenjaorich schawp*, L 200a; **jong schaap:** *jong schawp*, K 186, L 263a; *jong schoop*, L 147; *joenk skawp*, O 69; *jòènk skòòp*, O 160a; **scheerling:** het type *scheerling* in: L 281; **tweetander:** *tweetaandər*, L 200a; **jaarling:** het type *jaarling* in: K 137; *jòèrlink*, O 160a; **overhouder:** de volgende opgave is meervoud: *òvverhòwərs*, L 200; de volgende

typen duiden een bepaald geslacht aan: **germ:** *gèrm*, K 240; **jonge germ:** *jong gèrm*, K 186; de volgende opgave is meervoud: *jongə germə*, L 180*; **ooi:** het type *ooi* in: K 157a, 176.

JONG MANNELIJK SCHAAP TOT ON-
GEVEER EEN 1/2 JAAR

Junges Männliches Schaf bis zu etwa einem halben Jahr — young male sheep up to about six months — bélier jusqu'a l'âge de 6 mois plus ou moins

(N 77, 4)

ramlam: het type *ramlam* in: I 118, K 137, 157a, 176, L 200a, 263a; **ramlammetje/ramlemme(n)tje:** *ramlèmmakèn*, O 153; **ram:** het type *ram* in: K 153, 168, 174, 188a, 299, L 263a; **rammetje:** *rammakàn*, O 69; **jonge ram:** het type *jonge ram* in: K 324; *jóng ram*, L 263a; **jong rammetje:** de volgende opgave is meervoud: *jóngə rammakàs*, L 152; **bokje:** het type *bokje* in: L 280; *bòkskàn*, O 160a; *bukskà*, L 184, 281; *bòkskà*, L 159; *boekskà*, K 202a; de volgende opgave is meervoud: *bòkskàs*, L 152; **jonge bok:** het type *jonge bok* in: L 200; *jóngə bok*, L 200; **jong bokje:** *jong boekskà*, P 77; **bok:** het type *bok* in: K 186, L 159; *bòk*, K 168, O 273; **bokkelam:** *bokkəlaam*, L 147; **lam:** het type *lam* in: K 187, L 180*, 280, O 275; *lam*, K 153; **lammetje/lemme(n)tje:** *lammakà*, K 174; *lemmaka*, O 69; *lèmmakà*, K 276; *lèmmakàn*, O 160a; *jammakà*, K 288; de volgende opgave is meervoud: *liemkàs*, L 184; **lemmen:** *lejmàn*, O 67; *lemmà*, P 92; **zuiglam:** het type *zuiglam* in: K 301; **melklam:** het type *melklam* in: K 301; **schaapje:** *skòpkàn*, O 69; *skòpkàn*, O 160a; **jong schaap:** *joenk skawp*, O 69; **zuigeling:** *zòòjagàlink*, O 160a; **kas:** *kààs*, K 299; **weer:** het type *weer* in: L 181; **weertje:** *wiejərka*, P 106.

JONG MANNELIJK SCHAAP VAN EEN
1/2 TOT 1 JAAR

Junges männliches Schaf von 1/2 bis 1 Jahr — young male sheep of six months up to one year — bélier de 6 mois à 1 an

(N 77, 7)

ram: het type *ram* in: K 157a, 174, 176, 188a, L 152, 200a, O 153; **jonge ram:** *jong ram*, K 186; *joengə ram*, O 69; **rammetje:** *rammakà*, K 288; **ramlam:** het type *ramlam* in: I 118, K 216; de volgende opgave is meervoud: het type *ramlammeren* in: L 280; **Vlaams lam:** het type *vlamslam* in: K 301; **schaapje:** *schupkà*, K 168; **weer:** het type *weer* in: L 181, O 160a; *wiejər*, P 106; **bok:** het type *bok* in: L 147, 159, 200a; *bòk*, L 200; *bòk*, O 160a; de volgende opgave is meervoud: *bokken*, L 180; **jonge bok:** *jóngə bok*, L 263a; *jongə boek*, P 77; **jaarling:** het

type *jaarling* in: K 137; **scheerling**: het type *scheerling* in: L 281; **lam**: het type *lam* in: K 187.

JONG VROUWELIJK SCHAAP VAN EEN 1/2 TOT 1 JAAR

Junges weibliches Schaf von 1/2 bis 1 Jahr – young female sheep of six months up to one year – brebis de 6 mois à 1 an (N 77, 8)

ooi: het type *ooi* in: K 188a, L 181, P 106; *ooj*, L 200a; **o**: *oê*, O 153; **ootje**: *ûûkən*, O 160a; **oollam**: *oojlam*, I 118; **jonge ooi**: *jong oojə*, L 200; **mieke**: *mīkən*, O 69; *miekə*, K 288, P 77; **germ**: het type *germ* in: K 186, 242; *gèrm*, L 263a; **jonge germ**: *jóng gèrm*, L 200; *jóngə gèrm*, L 263a; **germlam**: het type *germlam* in: K 301; de volgende opgave is meervoud: het type *germlammen* in: L 280; **lam**: het type *lam* in: K 187, L 159; **jong schaap**: *jóng schaop*, L 152; *jong schoop*, L 147; *joenk skowp*, O 69; **schaap**: *schaop*, K 174; **schaapje**: *schupkə*, K 168; **schot**: het type *schot* in: K 137.

VOLWASSEN VROUWELIJK SCHAAP VAN MEER DAN ÉÉN JAAR

Erwachsenes weibliches Schaf von mehr als einem Jahr – full grown female sheep of more than one year old – antenaise (N 77, 11)

ooi: het type *ooi* in: K 174, 186, 188a, 242, 301, L 181, 200a; *ooj*, K 187, L 180*; *òdj*, K 152; *èùj*, L 281; *òè*, K 202a; **ootje**: *ojkə*, P 77; *òèjkə*, P 167; **germ**: *gèrm*, L 159; **schalinggerm**: het type *schalinggerm* in: L 280; **schaling**: *schòð-ling*, K 216; **overjarig schaap**: *ovvərjərrəch schaop*, L 263a; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **overjarige**: het type *overjarige* in: K 137; **jaarling**: het type *jaarling* in: K 157a, 176; **lemmen**: *lemmən*, O 69; *lèmmən*, O 70; *lèmmən*, O 160a; **schaap**: *skawp*, O 69; **ooschaap**: *oojschaop*, L 152; **moederschaap**: het type *moederschaap* in: L 180*; *mòèjərschaop*, I 118; **moeder**: *moojər*, P 106; **fokschaap**: *fokschòðp*, L 184; **melkschaap**: *mèlkskòðp*, O 160a; **fok-ooi**: *fòkooj*, L 200; **mie**: het type *mie* in: K 288, 324; **mieke**: *mīkən*, O 69; **wijfje**: *wefkə*, K 189a; **belle**: *bèllə*, O 160a.

VOLWASSEN MANNELIJK SCHAAP VAN MEER DAN ÉÉN JAAR

Erwachsenes männliches Schaf von mehr als einem Jahr – full grown male sheep of more than one year old – antenais (N 77, 10)

ram: het type *ram* in: I 118, K 186, 188a, 202a,

299, 301, 324, L 180*, 200a, 263a, O 67, P 77; *ram*, K 174, 288, O 69, 70; *ràm*, L 152; **dekram**: *dékram*, L 200; **overjarige ram**: *oovvərjaorəgə ram*, K 216; **bok**: *bok*, K 187, L 159; *bók*, K 242; *bòk*, K 152, 168; *boek*, K 288, P 77; **schapebok**: *schòpəbok*, P 106; *schoopənbok*, L 147; **schalingbok**: het type *schalingbok* in: L 280; **springbok**: *springbòk*, O 160a; **dekbok**: *dèkbòk*, L 184; **overjarige bok**: *ovvərjərrəgə bók*, L 263a; **weer**: *weer*, L 181, O 160a; *wéjər*, P 167; **kas**: *kas*, K 299; *kás*, K 242, L 281; *kès*, K 242; *kés*, K 276; *kásj*, K 240; *kàsj*, K 238; **fokschaap**: *fokschoop*, L 147; **jaarling**: het type *jaarling* in: K 157a, 176; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **overjarig**: *oovvərjaorəch*, L 180*; zo'n schaap heet een – het type *overjarige* in: K 137; **hamel**: *aoməl*, I 118.

VOLWASSEN SCHAAP IN HET ALGEMEEN VAN MEER DAN ÉÉN JAAR

Erwachsenes Schaf von mehr als einem Jahr im allgemeinem – full grown sheep of more than one year in general – mouton adulte de plus d'1 an en général (N 77, 9)

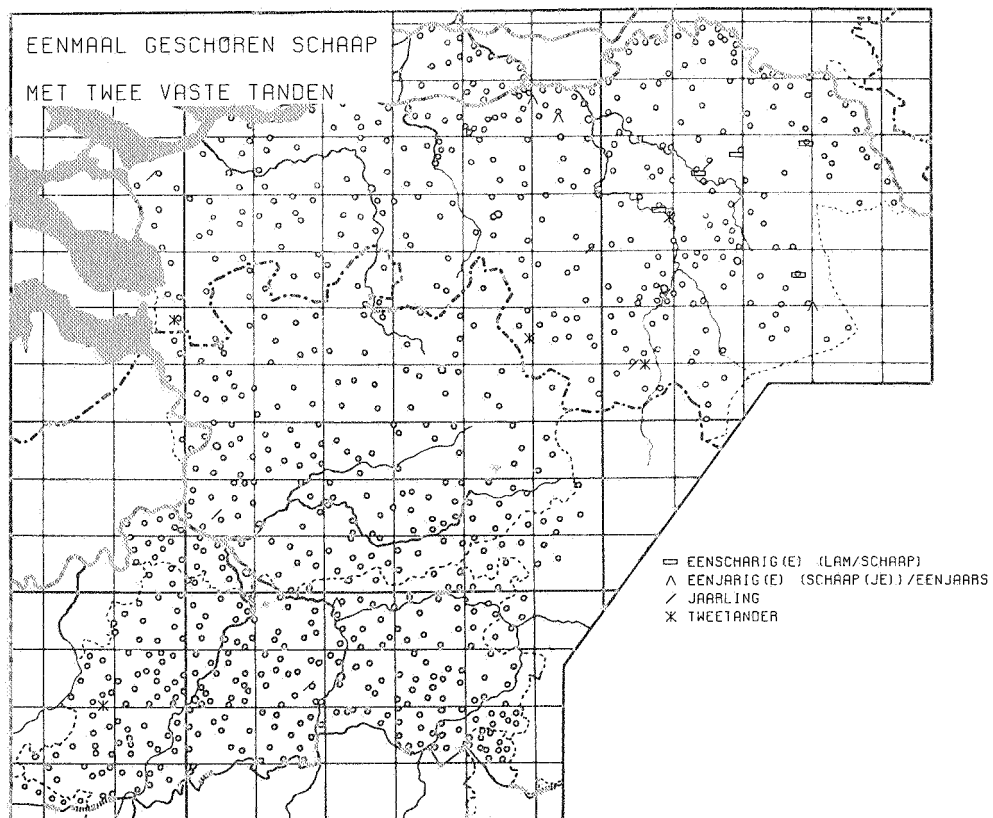
[In dit lemma duiden de typen „jaarling”, „schaarling”, „eenling”, „enterling”, „eenwinter”, meer een eenjarig schaap aan.]

schaap: het type *schaap* in: K 186, 276; *schaop*, K 168, 174, L 152, L 181; *schoop*, L 147; *schòðp*, K 216; *schaowp*, L 200a; *schawp*, K 288; *skòðp*, O 160a; *skaop*, L 181; *skawp*, O 69; **lemmen**: *lemmən*, O 69; *lèmmən*, O 160a; *lemmə*, K 324, P 106; **ooi**: het type *ooi* in: K 242, 299; **jaarling**: *jòrling*, K 187; **eenling**: *in-ling*, K 187; **schaling**: *schaling*, L 280; **scheerling**: het type *scheerling* in: K 301; **overjarig schaap**: *ovvərjərrich schaop*, L 263a; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **overjarige**: het type *overjarige* in: K 137; **enterling**: het type *enterling* in: L 147; **eenwinter**: *eenwintər*, L 200; **germ**: *gèrm*, L 159; **moeder**: *mòðjər*, K 299; **belle**: *bèllə*, O 160a.

EENMAAL GESCHOREN SCHAAP (zie kaart)

Einmal geschorenes Schaf – sheep which has been shorn once – mouton tondu une fois (N 77, 12; N 77, 13; N 77 L 152 toeg.; N 70, 6a; DC 4, 22b; DC 4, 22c; znd 20, 22b; znd 20, 22c)

[Bedoeld wordt een schaap dat eenmaal is geschoren en één paar vaste tanden heeft. Het schaap wordt voor de eerste keer geschoren, als het ongeveer 15 maanden oud is. Het heeft twee tanden, als het ongeveer 1 3/4 jaar oud is. Globaal gesproken kan men zeggen, dat het in

dit lemma gaat om een schaap van ongeveer 15 maanden tot ongeveer 2 jaar.]

scheerling: het type *scheerling* in: K 215; *scharling*, K 215; *scherling*, K 196; *schéjrling*, K 273; **schaling:** *schaling*, K 215; *schöllang*, L 262; **eenscharig schaap:** *eenschaarich schaop*, L 180; **eenscharig lam:** *èenschórrich laam*, L 184; **eenschaling:** *inschaalång*, znw.m. *eenschaling* < *eenschaarling* ± *eenjarig schaap*, dat éénmaal geschoren is met twee kiezen in de onderkaak, De Bont; **eenscheer:** *eenscheer*, vrouwelijk schaap dat ééns geschoren is, Goossenaerts; **eenjarig schaap:** *eenjórriich schaop*, L 263a; **eenjarig schaapje:** *eenjaarich schopkə*, K 147; **jaarling:** het type *jaarling* in: L 280, P 79; *jòðrlíeng*, P 79; *jòrling*, K 187; *jaarling*, I 57b, L 180*; *jawrling*, K 288; **jarig schaap:** *jaarich schaowp*, L 200a; **eersteling:** het type *eersteling* in: O 275; **tweetander:** *tweetandər*, K 216, L 280; *tweetaandər*, L 200a; *twiétandər*, O 160a; *twéjtaandər*, I 118; **schaap met twee tanden:** *skawp me twiēj tann*, O 69; **enterling:** het type *enterling* in: L 147; **jonkie:** het type *jonkie* in: L 147; **lam:** het type *lam* in: L 280; **lammetje/lemme(n)tje:** *lemməkə*, P 145; **schaapje:** de volgende opgave is meer-

voud: *schöpkəs*, L 261; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **eenscharige:** het type *eenscharige* in: L 200; *èsskeurigé*, L 200; *inschurrəga*, L 244; *iejšschórrəga*, L 285; *eenscharige*, schaap dat eenmaal geschoren is. Een eenscharige heeft 2 tanden, Cuijpers 4, 843; **eenjarige:** *eenjaarəga*, K 137; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **eenscharig:** *eenschórrich*, L 181; *eenskórrich*, L 181; *èenschórrig*, L 184; *éénschurrach*, L 152; **eenjaars:** *eenjaors*, P 22.

TWEEMAAL GESCHOREN SCHAAP

Zweimal geschorenes Schaf – sheep which has been shorn twice – mouton tondu deux fois

(N 77, 13; N 77, 14; N 77, 15; N 77, L 152 toeg.; N 70, 6b; DC 4, 22c; N 77, 9)

[Bedoeld wordt een schaap dat tweemaal geschoren is en twee paar vaste tanden heeft. Het schaap wordt voor de tweede keer geschoren, als het ongeveer 27 maanden oud is. Het heeft vier tanden, als het ongeveer 2½ jaar is. Globaal gesproken kan men zeggen, dat het in dit lemma gaat om een schaap van iets meer

dan 2 jaar tot ongeveer 2½ jaar.]

tweejarig schaap: het type *tweejarig schaap* in: P 77; *tweejörrich schaap*, L 263a; *tweejaorich schaap*, I 57b; *tweejaorich schaowp*, L 200a; de volgende opgave is waarschijnlijk meervoud: *tweejaorægə schaap*, L 180*; **tweejarig schaapje:** *tweejaorich schopkə*, K 147; **tweescharig schaap:** *tweeschaarich schaap*, L 180; **tweescheer:** *tweescheer*, vrouwelijk schaap dat tweemaal geschoren is, Goossenaerts; **viertander:** het type *viertandər*, in: K 215; *viertandər*, I 118, L 200a; *viertandər*, K 216; *viertandər*, L 280; *viertandər*, O 160a; **schaap met vier tanden:** *skawp me viēr tann*, O 69; **schaap:** *skaop*, L 244; **schaapje:** de volgende opgave is meervoud: *schöpkəs*, L 261; **tweeschaling:** *twischalləng*, znw.m. tweeschaling, een tweemaal geschoren schaap met 4 kiezen in de onderkaak, De Bont; **schaling:** *schalling*, L 280; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **tweejaarse:** *tweejawrsə*, K 288; **tweejarige:** *tweejaorægə*, K 137; *twējörrægə*, K 187; **tweescharige:** het type *tweescharige* in: L 200; *twischurrægə*, L 244; *tweeskurrægə*, L 200; *twiejəschörrægə*, L 285; *tweescharige*, schaap dat tweemaal geschoren is. Een tweescharige heeft 4 tanden, Cuijpers 4, 843; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **tweescharig:** *twêêschörrəch*, L 184; *tweeschörrəch*, L 181; *tweeschörrəch*, L 181; *tweeschurrəch*, L 152.

DRIEMAAL GESCHOREN SCHAAP

Dreimal geschorenes Schaf – sheep which has been shorn three times – mouton tondu trois fois

(N 77, 14; N 70, 6c)

[Het schaap heeft drie paar vaste tanden, als het ongeveer drie jaar oud is. Het wordt voor de derde keer geschoren, als het ongeveer 3¼ jaar is. Globaal gaat het in dit lemma dus om een schaap van 36-39 maanden.]

driejarig schaap: *driejaorəch schaop*, I 57b; **driejarig schaapje:** *driejaorəch schopkə*, K 147; **driescharig schaap:** *drieschaarəch schaop*, L 180; **drieschaling:** *drieschalləng*, znw.m. drieschaling ± driejarig schaap dat 3 × geschoren is, De Bont; **zestander:** het type *zestander* in: K 215; de volgende typen zijn geen specifieke benamingen voor een driejarig schaap: **ouder schaap:** *awər skaop*, L 244; **overjarig schaap:** *ovvərjurrəch schaop*, L 244; **schaapje:** de volgende opgave is meervoud: *schöpkəs*, L 261; **lam:** het type *lam* in: K 125; **lēm:** *lēm*, K 125; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **driescharige:** *driejschurrægə*, L 244; *driescharige*, schaap dat driemaal geschoren is. Een driescharige heeft 6 tanden, Cuijpers 4, 843; **driejarige:** het type

driejarige in: P 77; *driejaoriggə*, K 137; *driejörægə*, K 187; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **driescharig:** het type *driescharig* in: L 200; *drieschörrəch*, L 184.

SCHAAP MET VIER PAAR VASTE TANDEN

Schaf mit vier Paar bleibenden Zähnen – sheep with four pairs of permanent teeth – mouton ayant quatre paires de dents permanentes

(N 77, 15)

[Het schaap heeft vier paar vaste tanden, wanneer het ongeveer 3¾ jaar en ouder is.] **volwassen schaap:** *volwassən, schoop*, L 147; **volwas:** het type *volwas* in: K 288; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **vierjarige:** *viērjorrægə*, K 187; *vierjaorægə*, K 137; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **vierscharig:** *vierschörrəch*, L 184.

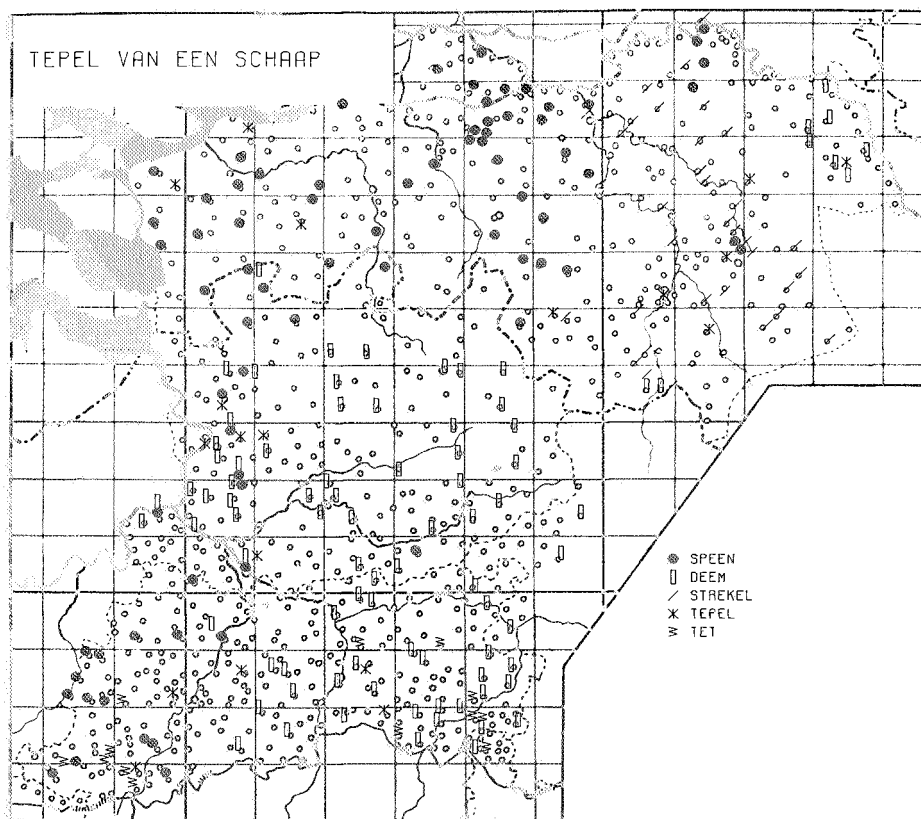
OUD VERSLETEN VROUWELIJK SCHAAP

Altes abgenutztes weibliches Schaf – a broken-mouthed ewe – une vieille brebis

(N 77, 17)

[Ten aanzien van het type „brijntje” heeft de informant uit K 324 de volgende toelichting gegeven. Algemeen heeft „brijnkes” de betekenis van dieren (alle veesoorten, ook schapen en geiten) die niet meer drachtig te krijgen zijn. Verder ook dieren die vanwege een bepaalde ziekte of handicap slechts nuttig zijn voor de slacht.]

oude mie: het type *oude mie* in: P 77; **brak:** het type *brak* in: K 301; **oude lemmen:** *àdvə lemmən*, O 70; **oude ooi:** *aaw ooj*, K 216; de volgende opgave is meervoud: het type *oude ooiën* in: L 280; **moeder:** *meujər*, K 288; **oude versleten lemmen:** *òð vərslēetə lemmən*, O 69; *aa vərslēetə lemmən*, O 69; **oude moeder:** *āā moojər*, P 106; **oud schaap:** *aaw schaop*, L 152; *aw schaop*, L 181; *aw skaop*, L 181; *aaw schaop*, L 263a; *aat skawp*, O 69; **oud mieke:** *àdt meekən*, O 160a; **versleten schaap:** *vərslēetə skawp*, O 69; **versleten ooi:** het type *versleten ooi* in: L 200; *vərslēetə ooj*, L 200a; **brijntje:** de volgende opgave is meervoud: *brijnkəs*, K 324; **ooi:** het type *ooi* in: K 174; **afstik:** de volgende opgave is meervoud: *afstikka*, I 118; **mok:** *mòk*, L 281; de volgende opgave is meervoud: het type *mokken* in: L 147; **oude karonje:** *āā kàrajna*, O 160a; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **aftands:** het type *aftands* in: K 157a, 176; *àftans*, L 159; *aftans*, K 187.

OUD VERSLETEN MANNELIJK SCHAAP

Altes abgenutztes männliches Schaf – old decrepit male sheep – un vieux béliér (N 77, 16)

[Ten aanzien van het type „brijntje” heeft de informant uit K 324 de volgende toelichting gegeven. Algemeen heeft „brijnkes” de betekenis van dieren (alle veesoorten, ook schapen en geiten) die niet meer drachtig te krijgen zijn. Verder ook dieren die vanwege een bepaalde ziekte of handicap slechts nuttig zijn voor de slacht.]

oude bok: *aawə bók*, L 263a, 281; *oudə boek*, P 77; *awə bok*, L 152; *âə bok*, P 106; *âəwəm bók*, O 160a; *âəm bók*, O 160a; *aawən bók*, L 147; **versleten bok:** het type *versleten bok* in: L 200, 280; *varsleeta bok*, L 200a; **oude weer:** *awə weer*, L 181; *âəə weer*, O 160a; **rammelaar:** *ramməlijr*, K 288; **oude ram:** het type *oude ram* in: K 301; *aawə ram*, K 216; *âəvə ram*, O 70; *aa ram*, O 69; *òð ram*, O 69; **ram:** het type *ram* in: K 174; **afstik:** de volgende opgave is meervoud: *afstikka*, I 118; **brijntje:** de volgende opgave is meervoud: *brijnkəs*, K 324; het vol-

gende type is een bijvoeglijk naamwoord: **af-tands:** het type *af-tands* in: K 157a, 176; *âftans*, L 159; *aftans*, K 187.

—2.3.3. Lichaamsdelen

TEPEL (zie kaart)

Zitze – teat – la tette

(znd 49, 6b; DC 30, 6b; Gent I, 6b)

speen: het type *speen* in: I 57b, 78, 79, K 101a, 107, 125, 133a, 133c, 133d, 135, 138, 138a, 139, 140, 142, 144, 145a, 146, 150a, 152, 153, 156, 157a, 161b, 163, 164, 164a, 169, 171, 173a, 173b, 174, 176, 179b*, 183b, 184, 186, 188a, 189, 190, 191, 197, 198, 204, 215, L 96, 96b, 100, 149, 205, 206, O 74, 153, 154, 158, 159, 160a, 274a, 275; *speen*, K 191, O 157, 158; *spéén*, K 189b, 221a, 225, 348, O 72, 153, P 10; *spèèn*, K 199a, 281a; *spèn*, O 289; *spééjn*, I 221, K 201, 243, 251, 324; *spijn*, O 250; *spéjn*, I 221, O 255; de volgende opgave is meervoud: *spééna*, K 330; **deem:** het type *deem* in: K 189, 234, 238, 240, 248, 292, 295, 307, 317, 344, L 158a, 159, 160, 184, 185, 186, 187, 281, 281*, P

23, 24, 26, 77, 81, 86, 131; *deem*, K 209, 210, 230, 233, 234, 237, 238, 241, 244, 273, 273a, 275, 277, 307, 358, 361, P 89, 127; *déém*, K 221, 221a, 256, 274, 276, 280, 281, 283, 287, 310, 311, 312, 330, 342a, P 10, 126; *dèem*, I 220, K 330; *dèem*, P 92, 136; *dééem*, P 76; *dèem*, P 93; *déam*, K 279; *dém*, P 41; *dam*, P 145; *dum*, P 48, 107, 109, 111, 144, 146, 147, 152, 161, 167; *duum*, P 163; *dèum*, P 108a; *dèum*, P 106; *dtem*, K 243, 251, 276; *döjm*, P 96a; *dijm*, K 287, 289, 296, 297, 299, 349, 355; *déjm*, I 221, P 76, 81; de volgende opgave is meervoud: *dééma*, K 330; **deempje**: de volgende opgave is meervoud: *dimkas*, L 283; **strekel**: het type *strekel* in: K 218c, L 96, 145, 145a, 147, 151, 200, 202, 204, 204a, 205, 206, 225a, 243, 259, 280; *streekal*, K 150a, L 148, 200, 281, 281*; *strikkal*, L 99, 152, 180, 180**, 180b, 208a, 240, 241, 263, 264, O 265; *strekkal*, L 244; *strékkal*, L 244; de volgende opgave is meervoud: *strikkals*, L 263; **strekelkje**: *strikkaltje*, L 152; **tepel**: het type *tepel* in: I 57, K 123*, 177b, 218b, 244, 253, 330, L 185, 229a, 236, 261, P 86, 138; *téepal*, K 225, 245; *tééjpal*, O 178a, P 63; *téppal*, L 183; de volgende opgave is meervoud: *tééjpal*, O 286; **tet**: het type *tet* in: O 244, 290, P 30, 39, 110; *tet*, P 163; *tét*, O 274a; *tèt*, O 278, P 168; *tat*, P 157a; *tèet*, P 148; *tétj*, O 175; de volgende opgave is meervoud: *téttā*, O 286; **tiet**: het type *tiet* in: K 133d; **mem**: het type *mem* in: K 218, L 160; **pieletje**: de volgende opgave is meervoud: *pielakās*, I 57.

HORENS

Hörner – horns – les cornes
(N 77, 21)

[De vraag van N 77, 21 luidt: hoe noemt u de horens van het schaap, als het ras die heeft.]
horens: het type *horens* in: L 147; *horrās*, L 181, 184, 200a; *hórrās*, L 263a; *horrés*, L 200; *hoorās*, I 93, K 174, 276, P 106; *oorās*, K 288; *oorāns*, O 67; *ūūjras*, O 69; *ūūras*, O 70; *ijāns*, O 153; *ōerās*, O 273; *ēūras*, O 275; *eurāns*, P 77; **bokkehorens**: het type *bokkehorens* in: L 147; **knothorens**: *knojijūūras*, O 160a.

STAART

Schwanz – tail – la queue
(N 77, 23)

staart: *stèert*, K 174; *start*, K 187, 216, L 152, 184; *stjéét*, O 69, 275; *stjét*, K 276; *stjéjt*, O 153; *stet*, P 106; *stjéét*, O 273; *sjéét*, O 160a; *sjijt*, K 288; **schaapsstaart**: *schaowpsstart*, L 200a; **schapestaart**: *schòòpāstart*, L 263a; de volgende typen duiden een bepaalde soort staart aan: **rattestaart**: *rattāstart*, L 184; **koristaart**: *kortstart*, L 200; **pinstaartje**: *pinstértje*, L 200; de volgende typen geven een eigenschap van

de staart aan: **kale staart**: *kaalā stāart*, K 157a, 176; **lange staart**: *langā staert*, L 180*.

MELKGEBIT

Milchgebisch – milk-teeth – les dents de lait
(N 77, 27)

melktanden: het type *melktanden* in: P 77; *melktaant*, K 168; *mellāktaant*, K 216, L 263a; *melktiann*, O 69; *melktannā*, K 288; **melktandjes**: het type *melktandjes* in: K 157a, 176; *melktiéntjās*, K 187; de volgende opgave is enkelvoud: *melktéjntjā*, L 281; **lammertanden**: *lammərtaant*, L 184; **lamstanden**: *lamstaant*, L 147; **eerste tanden**: *uurstātaant*, L 200a; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **de lammertanden nog hebben**: het schaap – *hé dā lammərtaant noch*, L 200.

BLIJVEND GEBIT

Bleibendes Gebiss – permanent teeth – les dents permanentes
(N 77, 28)

blijvend gebit: *bléévānt gəbit*, I 118; **volle bek**: *vollā bék*, L 159; *vóllā bek*, L 263a; **volle mond**: het type *volle mond* in: L 181; **tanden**: *tāāndā*, K 276; *tann*, O 69; **brede tanden**: *breej tant*, K 187; **schapetanden**: *schoopāntaant*, L 147; **grote tanden**: *gròòtā taant*, L 184; **vaste tanden**: *vaastā taant*, L 200a; **bakkes**: *bakkās*, K 288; het volgende type is een woordgroep: **de bek vol**: *dān bék vól*, K 216; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **volzet**: *volzet*, P 77.

–.2.3.4. Eigenschappen

STOTER

Schaf das gern stösst – butter – un méchant bélier
(N 77, 18)

[Een stoter is een schaap dat graag stoot.]
stomper: het type *stomper* in: P 77; *stòèmpər*, O 153, 160a; *stoempər*, K 288; **stoter**: het type *stoter* in: O 275; *stootər*, O 67; **stoterd**: het type *stoterd* in: K 137; **bokser**: het type *bokser* in: K 324; *boksər*, O 69, O 153; **dotser**: het type *dotsər* in: K 157a, 174, 176; **botser**: *butsər*, znw. m. boetsər, schaap dat (graag) stoot, De Bont; **bok**: het type *bok* in: P 106; de volgende opgave is meervoud: *bokkən*, L 200; **bokkig schaap**: *bokkəch schoop*, L 147; **koppig schaap**: *köppəch schoop*, L 263a; **stootheks**: *stòòtheks*, L 184; de volgende typen zijn werkwoorden: **stoten**: van zo'n schaap zegt men – *dè schaowp dē stut*, L 200a; zo'n bok is een – *bók die stöt*, L 263a; **dotsen**: *dotsen*, w.,

1.1.1.2.

b. en o. stooten gelijk schapen en geiten met den kop doen, Corn.Vervl. A.; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **kwaadaardig**: het type *kwaadaardig* in: K 301; **kwaadaardig en willoos**: het type *kwaadaardig en willoos* in: L 280.

GOED GRAZEND, GEZEGD VAN HET SCHAAP

Gut weidend (vom Schaf) – good grazer, said of the sheep – un mouton qui broute bien (N 77, 19)

gretig: het type *gretig* in: K 324; **greet**: *grèèt*, K 174; **goed greet**: *goet grèèt*, K 157a, 176; **wreed**: *vréét*, L 184; **kalm gretig**: het type *kalm gretig* in: K 301; **gezond en levendig**: het type *gezond en levendig* in: L 280; **ijverig**: *ūūjvərəch*, bnw. en bijw. uverig, ijverig. Ze (schapen) kunne zen uiverig waeie (weiden, grazen). De Bont; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **gulzige**: *gulzəgə*, L 263a; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **vreter**: *frijtər*, K 288; de volgende typen bestaan uit een bijvoeglijk en een zelfstandig naamwoord: **greet**: *greet*: *greet* *greet*, L 181; *greet* *greet*, L 181; **groeizaam schaaap**: *groeizaam schaaap*, L 152; **mak schaaap**: *mak schoop*, L 147; **goede vreter**: *goeda vrettər*, P 77; **goede weier**: *goejə wéejər*, L 263a; *goejə wáár*, O 160a; *goejə waar*, O 69; **goede weierd**: *goejə wijèrt*, L 200; het volgende type is een werkwoord: **weien**: *wijə*, L 159; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **altijd goed weien**: zo'n schaaap – *wéjt aalt goet*, L 200a.

KWAARDAARDIG SCHAAP

Bösartiges Schaf – vicious sheep – un mouton méchant (N 77, 20)

[In N 77, 20 is gevraagd, hoe noemt u „kwaadaardig, gezegd van het schaaap”. De antwoorden van de respondenten duiden niet alleen op het schaaap in het algemeen, maar ook op speciaal de bok en de ooi. Een splitsing naar groepen is binnen dit lemma aangebracht.]

aanschieter: *ənschiejtər*, L 263a; **deugniet**: het type *deugniet* in: K 299; *deugniet*, O 69; **kreng**: het type *kreng* in: L 184; **smeerlap**: *smijrlap*, K 288; **vechter**: het type *vechter* in: K 176, 157a; **kwaad schaaap**: *kwoj schaaap*, K 174; *kój schaaap*, L 181; *kòdj, schaaowp*, L 200a; *kòèt skòòp*, O 160a; **lastig schaaap**: *lastich schaaowp*, L 200a; **vies schaaap**: *vies skòòp*, O 160a; **droog en hard schaaap**: het type *droog en hard schaaap* in: L 280; **kwaad beest**: *kwoj beest*, P 77; het volgende type is een werkwoordelijke uit-

drukking: **overal aanschieter**: zo'n schaaap is een – *schaap die ovvəral ənschiet*, L 263a; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **slechte**: *slechta*, L 200; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **bokkig**: het type *bokkig* in: L 147, P 93; *bokkəch*, O 153; *bókkəch*, K 242; **driftig**: het type *driftig* in: K 301; **kwaad**: *kòdj*, K 216; *kwaad*, 3. van schapen slecht, Goossenaerts; het volgende type is een woordgroep: **niet te vertrouwen**: *nīē tə bətréévən*, O 160a; de volgende typen slaan volgens de toelichtingen van de informant op de bok: **bokker**: het type *bokker* in: K 186; **dromer**: *drummər*, O 160a; **wildewater**: *wijlləwáátər*, O 160a; **briestige bok**: *breesjtəgəm bók*, O 160a; **briestige weer**: *breesjtəgə weer*, O 160a; **vieze ajuin**: *vīězən əjojn*, O 160a; *vīězən arjōèèn*, O 160a; **vieze araab**: *vīězən árááb*, O 160a; **vieze bok**: *vīězəm bók*, O 160a; **vieze cadé**: *vīězə kaadee*, O 160a; **vieze duivel**: *vīězən dūūvəl*, O 160a; **vieze kastoor**: *vīězə kaastáár*, O 160a; **vieze klant**: *vīězə kálánt*, O 160a; **vieze klorre**: *vīězə klurrən*, O 160a; **vieze loerejas**: *vīězə loorajàs*, O 160a; **vieze loeter**: *vīězə lōètər*, O 160a; **vieze otter**: *vīězən òttər*, O 160a; **vieze sloeber**: *vīeze slōèbbər*, O 160a; **vieze [drásjkər]**: *vīězən drásjkər*, O 160a; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **woest**: *wōést*, O 160a; de volgende typen slaan op de ooi: **ros**: *ròs*, O 160a; **vieze castine** (fr.): *vīězə kaastinnə*, O 160a; **vieze karonje**: *vīězə kàrajnə*, O 160a; **vies mieke**: *vīēs meekən*, O 160a; **vieze pros**: *vīězə pròs*, O 160a; **vieze prij**: *vīězə práá*, O 160a; **vieze ros**: *vīězə ròs*, O 160a; **vieze tang**: het type *vieze tang* in: O 160a; **vieze teef**: *vīězə teef*, O 160a.

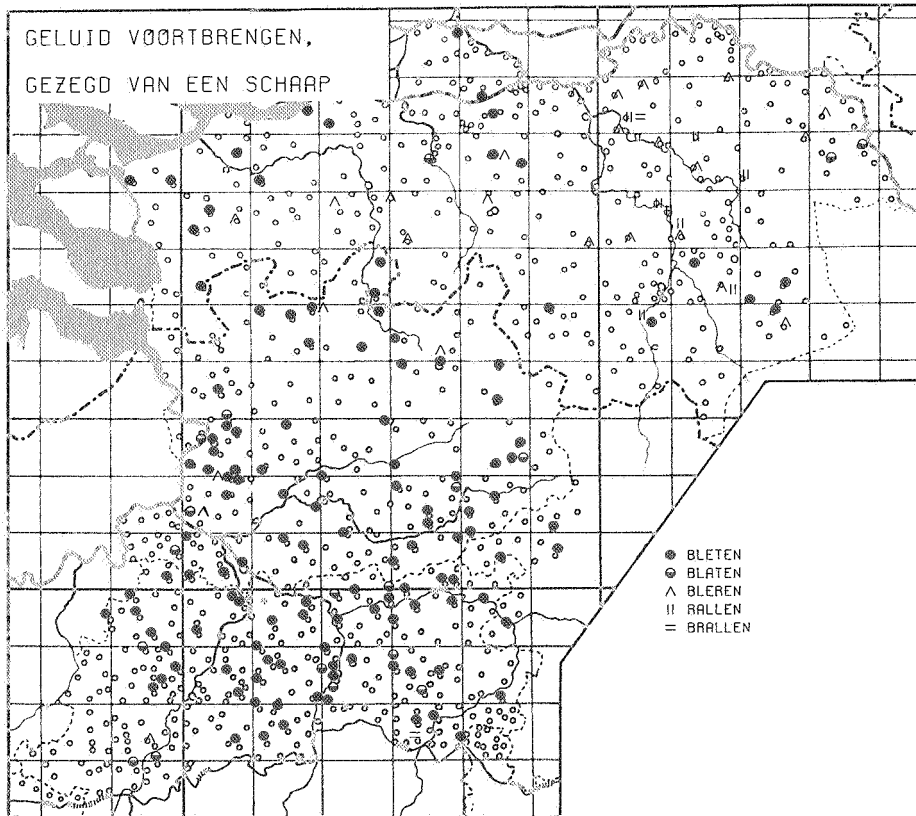
—2.3.5. Verrichtingen, gedrag

GELUID VOORTBRENGEN, GEZEGD VAN EEN SCHAAP (zie kaart)

Blöken (vom Schaf) – to produce sound, said of a sheep – les cris émis par le mouton, le bèlement

(N 19, 76a)

blaten: *blààtən*, O 163; *blaatə*, K 276, L 185, O 286, 288, P 88, 94, 104; *blààtə*, L 187; *blaətə*, P 22; *blaotən*, K 163; *blòòtə*, K 243, 287, O 286, P 89; *blōōətə*, K 244; *blòwtə*, K 307; *blòttə*, I 271; *blèùtə*, P 25; de volgende opgave is een zelfstandig naamwoord: **geblaat**, het telkens of aanhoudend blaten of blaren; het geluid van schapen, Goossenaerts; **bleten**: *blaetən*, I 57a; *bléétən*, K 205, 212, 235, 240, 241, 245, 260, 274, 276b, 311, 320, 330, O 69; *bléétn*, K 241, 352, O 69a; *bléétn*, K 241; *blééʔn*, K 310; *blééta*, K 133a, 191, 204, 208,

210, 235, 237, 244, 245, 254, 266, 274, 276, 276a, 291, 292, 296, 304, 309, 311, 312, 324, 346, 350, 352, 354, 358, L 235, 257, P 4, 16, 17, 25, 27, 29, 35, 35a, 41, 70, 72, 76, 84, 95, 126, 133, 136a, 149, 166; *bléjta*, K 249, 281a, 330, 339, O 173, P 18, 66; *blééata*, K 244, 250, 318, P 128; *bléētā*, K 250, 281; *bleeta*, K 204c, 295, 307, 309, L 263, P 29, 36, 88; *blèetān*, K 124a, 164, 174a, 218b, L 263; *blèēta*, I 57, 57a, K 102, 125a, 141, 152, 157, 165, 173b, 174, 188a, 193a, 243, 248, 283, 329, L 243, P 25, 89, 94, 99, 127; *blèttān*, O 177; *blètn*, O 73; *blèʔn*, K 240; *bletta*, K 157; *blèttān*, I 275; *blèttā*, I 275, K 324, P 48, 70, 86, 88, 131; *bléjta*, O 165; *bléttān*, P 41; *blétn*, O 63a; *bléttā*, K 225, 346, P 7, 88, 145; *bléjta*, K 206, 251, 332, 346, 348, 349, 349a, 351, O 177, P 4, 33, 83; *bléjāta*, O 174a; *bléāta*, P 69b; *bléttā*, K 291; *bljāta*, K 333, L 242, P 77; *bljāta*, K 309, P 23, 86; *bljāta*, P 112; *bli-jāta*, P 5; *blittā*, K 295; het schaap — *blēt*, K 276; *bleten*, blaten, Goossenaerts; *blēten*, blaten, hs 1229a; *blā.tā(n)*, zw. ww. intr. bleiten, blaten (van geiten en schapen gezegd), De Bont; *blēten*, w. o. — Hetzelfde als het Holl. Blaten, wordt niet alleen gezegd van schapen en geiten, maar ook van koeien en kalveren, Corn. Vervl.; *bléjta*,

blaten, van schapen, hs Schrevens; **blaren:** *blōrrā*, K 314; **blären:** *blaerān*, L 144, 201; *blaerā*, L 178; *bléera*, K 179a, 183c, L 150, 203b, 263b, O 255; *blèerān*, K 164, 181, 187; *blèera*, K 148, 174, 178*, 205, 237, 287, L 145, 148, 160, 180, 241; *blèrrā*, K 281; een schaap — *bléert*, L 184; *blèrt*, L 184; *bleren*, blaten, Brabantius; *blère*, blaten van schapen en geiten, hs Renders L 226; **blaken:** het type *blaken* in: P 48; *blaaka*, P 44; **bleken:** *bléeka*, K 357; *bléjka*, P 169; **blessen:** *blissān*, K 237; **rallen:** het type *rallen* in: L 147, 200; *ralla*, L 180b, 183, 200a, 203b, 241, 257; *ralā(n)*, zw. w.w. intr. rallen, gezegd van het geluid, dat vooral van honger blatende geiten en schapen en krolse katten maken, De Bont; **brallen:** het type *brallen* in: L 147; *bralla*, P 152; **mekken:** *mééʔā*, P 60; **mekkeren:** *mekkarā*, L 264; *mékkarā*, K 237; een schaap — *mékkart*, L 159; **jammeren:** *jāmmarā*, I 271; **kwēken:** *kweukān*, L 200; **schreeuwen:** het type *schreeuwen* in: P 1; *skrējvān*, O 69a; *schriēn*, O 63a; **beeën:** *beeēn*, blaten gelijk de schapen, Tuerlinckx; *beēn*, blaten gelijk de schapen, Corn.; **beten:** *bēēta*, K 292; de volgende types zijn klankna- bootsingen: *mèè:mè.*, (è langgerekt) Naboot-

1.1.1.2.

sing van het geblaas v.e. schaap of geit, Corn.; **bèè**: *bèè*, P 137; *b(e)é*, het geblaas der schapen, Goemans; *bää*, geluid van schapen en geiten, Tuerlinckx.

MELKTANDEN VERLIEZEN

Die Zähne wechseln — to loose milk-teeth — perdre les dents de lait (N 77, 26; N 77, 27)
(tanden) wisselen: het type *wisselen* in: K 137, 288, 301; L 147, 180*; P 77; *wissala*, I 118, K 168, K 187, 216, L 159, 181, 184, 200a, 263a, 281, P 93; *taandə wissələ*, L 152; *wiesələn*, K 157a, 176; *wiesələ*, K 174; het schaap heeft — *gəwissəlt*, L 200; **tanden verliezen**: *tannə vərliēzn*, O 69; **vertanden**: *vərtənn*, O 160a; **uitvallen van zuigtanden**: men zegt — *zójachtənnə vällən ójat*, O 153.

ZICH OP DE RUG WENTELEN

Sich auf den Rücken wälzen — to roll over the back — se rouler sur le dos (N 77, 29)

wentelen: *wentələ*, K 216; L 200a; *wintələ*, L 184; *wiēntəln*, O 69; *wénjtəlén*, O 153; **verwentelen**: het type *verwentelen* in: L 147; *vərwentələ*, L 263a; het volgende type geeft mede de oorzaak aan: **wentelen van ukse**: *wéjntəlnvənuksəl*, O 160a; **zich wentelen**: *eulə wiēntəln*, O 69; **tuimelen**: het type *tuimelen* in: K 288, 299; *toumələ*, K 288; **rugliggen**: het type *rugliggen* in: K 157a, 176; **rollen**: het type *rollen* in: P 77; *rollə*, K 174; *róllə*, K 187; **vast rollen**: het type *vast rollen* in: K 186; **winkelen**: het type *winkelen* in: O 70; **krensen**: *kriēnsə*, L 152; **vast liggen**: *vaast liggə*, L 281; **spartelen**: *spəttələ*, K 276; **schobben**: *schóbbə*, L 181.

GELUID MAKEN, GEZEGD VAN LAMMEREN

Blöken (von Lämmern) — producing sound, said of the lambs — le cri des agneux (N 77, 24)

blaten: *bláátə*, O 160a; *blójtən*, O 153; **blaten**: *blèətən*, K 157a, 176; *blééta*, I 118, K 187, 242, 276, L 263a; *bléétə*, O 69; *blijtə*, K 288; *blèətə*, L 152, P 93; *blettə*, P 92; *bléetən*, O 273; *blijtən*, O 67; *blééata*, K 216; **schreeuwen**: het type *schreeuwen* in: L 280; *skriēvən*, O 70; *skriējvən*, O 69; **mekkeren**: het type *mekkeren* in: K 137, 157a, 176, 186, 324, P 106; **blèren**: *blèərə*, L 200a; *blééra*, K 168, L 184; *blèrrə*, K 174; *blèèrən*, L 147, 200; *blejrn*, O 69; **blekkeren**: *blékkərə*, L 281; **janken**: *jankə*, K 187; **rallen**: *srállən*, L 181; **brallen**: het type *brallen* in: L 147; **roepen**: het type *roepen* in: K 301; **naar de moeder zoeken**: het type *naar de moe-*

der zoeken in: L 280; **naar moeder vragen**: het type *naar moeder vragen* in: L 180*; de volgende typen zijn klanknabootsingen: **béé**: *bij*, P 77; **meimiei**: *mijmēij*, O 275.

ZICH REKKEN

Sich recken — to stretch oneself — s'étirer (N 77, 30)
rekken: het type *rekken* in: P 77; *rekkən*, O 69; *rekkə*, K 288, L 200a; *rèkkə*, K 187, L 184; *rèkkə*, L 152; *srekkə*, L 181; **zich rekken**: *eulə rekkən*, O 69; *ém rékkən*, O 153; het schaap — *rékt zich*, L 263a; **uitrekken**: het type *uitrekken* in: K 157a, 176; *oojətrékkən*, O 160a; **strekken**: *strekka*, K 174; de volgende twee typen zijn zelfstandige naamwoorden: **rekker**: het type *rekker* in: K 137; de volgende opgave is meervoud: het type *rekkers* in: L 147; **strekker**: de volgende opgave is meervoud: het type *strekkers* in: L 147; de volgende twee typen geven meer de oorzaak aan van het zich rekken: **flinke groei**: *flinkə groej*, L 159; **ongesteld**: het type *ongesteld* in: L 180*.

—2.3.6. Voortplanting

TOCHTIG, GEZEGD VAN EEN SCHAAP

Brünstig (vom Schaf) — in heat, said of a sheep — être en chaleur (N 19, 70a; Go 1b; Go 2, 11; C, 4b; Ceusters)
rits: het type *rits* in: K 133a, 148, 165, 182, 187, 204c, 292, 296, 304, 314, 357, L 99, 145, 147, 148, 149, 150, 153, 159, 178, 180b, 183, 184, 200, 200a, 201, 203b, 233, 235, 241, 242, 243, 244, 257, 263, P 29, 41, 95, 99, 166; *rits*, K 205; 210, 235, 240, 241, 276a, 276b, 307, 309, 346, P 44, 48, 104, 145, 149; *rets*, K 314, 315, 316, 318, 353, 358, P 44, 48; *rèts*, K 307, 313a, P 45, 46, 47; *rīets*, K 346; *rèets*, L 183; *rèets*, L 183; *rīets*, K 238; *ruts*, K 174, 204; *reuts*, K 357; *srits*, L 181; *chrīets*, K 354; *ruts*, van schapen. Paardrift vertonende, Goossenaerts; **ritsig**: het type *ritsig* in: K 179a, 314, 315, 316, 318, 353, 358, P 44, 48; *ritsich*, K 240, P 86, 167, 169; *rīetsəch*, K 225, 245, 260, 276, 281, 346, 349, P 16, 17, 18, 89; *rīetsiēch*, K 204c, 245, 291, P 29, 41, 171; *rètsəch*, K 348; *rutsich*, K 174; **tochtig**: het type *tochtig* in: I 57a, K 151, 333, P 76; *tòchtəch*, I 275; *tòchtīēch*, K 250, 281; *tòechtīēch*, K 318; *tuchtəch*, I 275; **boks**: *bòks*, O 250, 287, 289, P 198, 199; *bòeks*, P 125; **bokkig**: het type *bokkig* in: K 102, 124a, 133a, 137, 169, 218b, P 33; *boekəch*, P 137; *bòèkkəch*, I 275, K 235, 307, 349, 351, O 63a, 73, 165, 174a, P 4, 17, 23, 25, 29, 35a, 36, 60, 69b, 72, 83, 86, 127, 128, 131, 133; *bòèkiēch*, K 281a; *bó-kich*, K 208; *bòkkəch*, K 152, 212, O 177, 178,

255, 286, 288, 290; *bòʔəch*, K 352; *bokkəch*, bronstig van een schaap, hs Mischgofsky L 95; **bok**: *bòk*, O 285; **rammig**: het type *rammig* in: K 143, 157, 188a; *rammäch*, K 287, 324, 330, P 7; *rämmäch*, K 245, 248; *römmäch*, K 320, P 5; *rammig*, tochtig, sprek, van schapen, Corn. Vervl. A.; *rammig*, Te K. vermoedelijk niet, Goossenaerts; **ramstig**: *rémstäch*, K 243; **duchtig**: *duchtäch*, O 173; **bronsstig**: *brönstäch*, P 70; *bronzich*, K 179a; **bruistig**: *breustäch*, K 276; *brustäch*, K 307, O 163; **brems**: het type *brems* in: K 102; **bremstig**: *brémstäch*, K 243; **lopig**: *luppäch*, K 251; *lūpäch*, P 76; **loops**: *lups*, K 184; **germig**: het type *germig* in: K 220; **bochtig**: *bóchtäch*, K 350; **schrammig**: *schròmmäch*, I 271; **lammerig**: *lamməräch*, K 310; de volgende typen zijn werkwoorden: **rammen**: van zo'n schaap zegt men: het – *ramt*, K 157; **rammelen**: *rémmlə*, P 152; **ritsen**: het type *ritsen* in: K 291; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **bokkig zijn**: *bòëkkäch [zijn]*, O 69a; **boks zijn**: *bòks [zijn]*, O 288; **briestig zijn**: *brustich [zijn]*, O 69a; **rammig staan**: *rammäch [staan]*, K 329; **rits zijn**: *rits [zijn]*, P 27; **rits staan**: *rīēts [staan]*, K 266, 274, 311; **de rits hebben**: *də rits [hebben]*, P 48; **ritsig zijn**: *ritsig [zijn]*, I 57a; **ritsig staan**: het type *ritsig staan* in: K 291.

GENEIGD TOT PAREN, GEZEGD VAN DE RAM

Geil (vom Schafbock) – inclined to mating, said of the ram – monter de l'ardeur sexuelle en parlant du bélier (N 77, 31)

bokkig: *bókkäch*, K 276; *boekäch*, O 70; **virig**: *virräch*, O 153; **heet**: *iet*, O 273; **rits**: het type *rits* in: K 242; **ritsig**: het type *ritsig* in: P 106; **driftig**: *driftäch*, O 160a; **scherp**: het type *scherp* in: L 147; **erg**: *érch*, O 160a; **dekrijp**: het type *dekrijp* in: L 200a; **[bərnozjəch]**: *bərnozjəch*, O 160a, z.s.h.; de volgende typen zijn werkwoorden of werkwoordelijke uitdrukkingen: **remmelen**: het type *remmelen* in: P 77; **springen**: het type *springen* in: L 181; **driftig zijn**: *drīēftäch zaajn*, O 69; **hitsig zijn**: *īētsäch zaajn*, O 69; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **bokkestreken**: *bókkastreek*, L 263a; het volgende type is een woordgroep: **op zoek**: *óp zōēk*, K 216.

PERIODE DER BRONSTIGHEID

Periode der Brunst – rutting time – le rut (N 77, 32; N 77, L 263a)

[Volgens de toelichtingen van K 301, L 280, P 77, P 106, kan deze periode lopen van september tot januari.]

rits: het type *rits* in: I 118, K 168, 186, 355, L

147, 152, 200, 200a, 263a, P 93; *rits*, K 174; **ritsigheid**: het type *ritsigheid* in: O 67; **ritstijd**: *ritstiet*, L 184; **dektijd**: het type *dektijd* in: L 181, 263a; **paartijd**: het type *paartijd* in: L 281; **brons**: het type *brons* in: K 216; **brustigheid**: *brustəgaajt*, O 69; **[ketballən]**: *ketballən*, K 324; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **(het) bokkig staan**: *ət bōëkkäch stawn*, O 69; *bokkäch stōjn*, O 153; **brustig staan**: *brustechstawn*, O 69; **rits zijn**: de schapen – *zén rits*, K 187; **rits staan**: het type *rits staan* in: K 299; **rits worden**: het type *rits worden* in: L 180*; **ritsig lopen**: het schaap – het type *loopt ritsig* in: O 67; **ritsig staan**: *rit-sech stawn*, K 288; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **bronzig**: *bronsich*, K 157a, 176; **brustig**: *brustäch*, K 276; *broestech*, O 275; **heet**: *iet*, O 273; **bokkig**: *boekech*, O 70; *bókkäch*, O 160a.

DEKKEN, MET HET SCHAAP ALS OBJECT (zie kaart)

Decken – mating with the sheep as object – saillir

(N 77, 33; N 77, 34; Go, Ib; Ceusters)

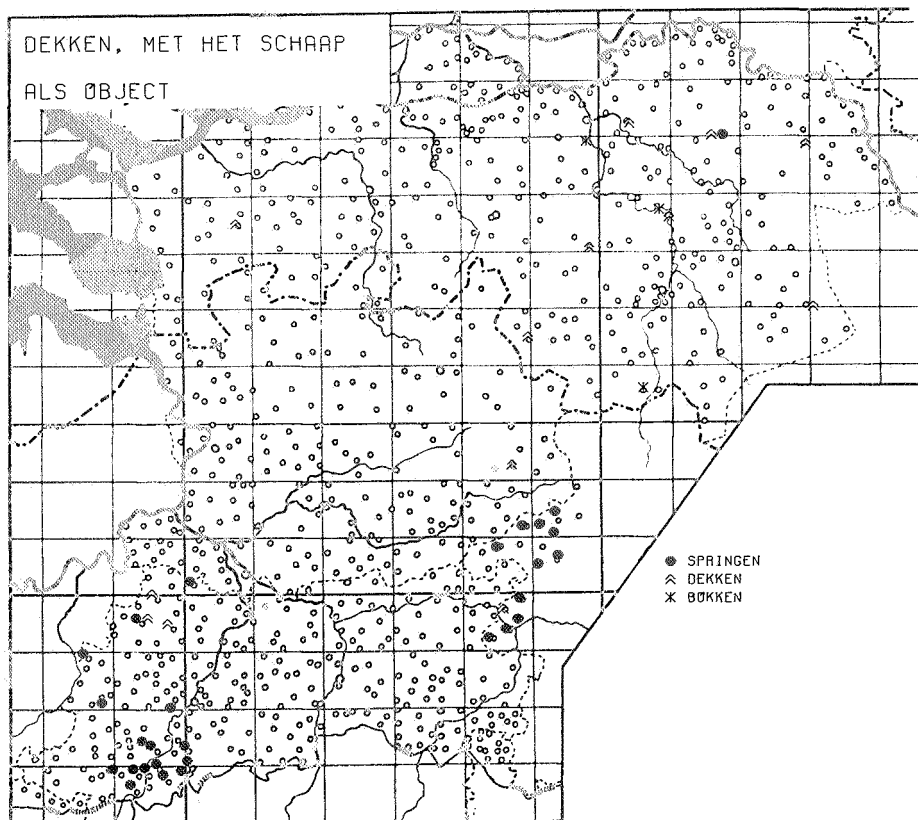
dekken: het type *dekken* in: L 147, O 67; *dékkən*, O 69, 70; *dekkə*, K 174; *dékkə*, L 152; *dékkə*, K 187, 216, 276, L 184, 200a, 263a, P 44; het schaap is – het type *gedekt* in: K 157a, 176; **springen**: het type *springen* in: K 324; *sprīəngə*, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *sprīəngən*, O 69, 153; *sprīəngn*, O 178, 250; *springən*, O 160a; *springə*, K 314, 315, 316, 318, 353, 357, 358, L 152, P 45, 46, 47, 48; *sprēngə*, P 167; **bokken**: het type *bokken* in: L 200; *bókkn*, K 168; *bókkə*, L 281; **laten dekken**: *laatə dékkə*, I 118; **staan**: het type *staan* in: L 180*.

LATEN DEKKEN, MET HET SCHAAP ALS OBJECT

Decken lassen – to have copulation, with the sheep as object – copuler avec le mouton comme objet

(N 77, 33; Ceusters)

laten dekken: *laatə dekkə*, K 174, L 200a; *laatə dékkə*, L 263a; *lòətə dékkə*, K 187, 216; *laatə dekkən*, K 355; *lawtn dekkən*, O 69; **laten springen**: het type *laten springen* in: K 324; *lawtə sprīəngən*, O 69; *lòētə springən*, O 160a; *lawtə springə*, K 288; **laten bokken**: *lòətə bókkə*, L 281; **naar de bok gaan**: *naar dən bók gaan*, K 276; *nōj dən bók gōjn*, O 153; *nə dən bók gōdn*, P 106; **bij de bok gaan**: *bū dām bók gōēn*, O 160a; *bò dən bók chōēn*, O 273; **mee naar de bok gaan**: *mè nò dən bók gōdn*, L 184; **met het ootje bij de bok gaan**: *mét iūkə ba dən bók gōēn*, O 250, 255, 285, 286, 287, 288, 290, P

125; *mét ūūkə ba dən bøk gòn*, O 289, P 198, 199; *mét ūūkə ba dən bøk gòòn*, O 178; **de bok bij een bronstig schaap laten**: het type *de bok bij een bronstig schaap laten* in: L 280; **bij ram brengen**: het type *bij ram brengen* in: K 301; **aanremmelen**: *anrémmələ(n)*, zw. w.w. tr. aanremmelen, (een voedster) door de remmeler (ram) laten bespringen, De Bont; bij de volgende types is het onduidelijk, wie het subject van de handeling is: **toelaten van de bok**: het type *toelaten van de bok* in: L 147; **toelaten van de ram**: het type *toelaten van de ram* in: L 147.

DEKUIG

Dekgeschirr – service stocks – montoir, atelier de monte (N 77, 37)

[Het dektuig is een lapje of een krijtblok of iets dergelijks dat ervoor zorgt, dat men kan zien, welk schaap door de ram gedekt is. Volgens de toelichting van de informant uit L 280 bindt men de bok een zakje met krijt of kleursel onder zijn buik. Als de ram gedekt heeft, wordt het krijt vochtig en wordt het gedekte schaap op het kruis gekleurd, zodat het als

„gedekt” herkenbaar is.]

dektuig: het type *dektuig* in: K 137, 157a, 176, L 200, 263a; *déktèuch*, K 216; **dektuig met krijtblok**: *dektuich meej krijtblok*, K 174; **krijtblok**: het type *krijtblok* in: L 200a; **dekblok**: *dékblok*, L 184; **dekriem**: het type *dekriem* in: K 186; **merkblok**: *mérkblòk*, K 242; **sloof**: het type *sloof* in: L 180*; **weresloof**: *weerəsloof*, L 181; **gekleurd kussentje dat afgeeft**: *gəkleut kussəkən dət əfgòèt*, O 160a; **gekleurd lapje dat afgeeft**: *gəkleut ləpkən dət əfgòèt*, O 160a; **stift**: het type *stift* in: K 187; het volgende type duidt meer het gevolg aan van het werken met het dektuig: **verfstreep**: het type *verfstreep* in: L 147.

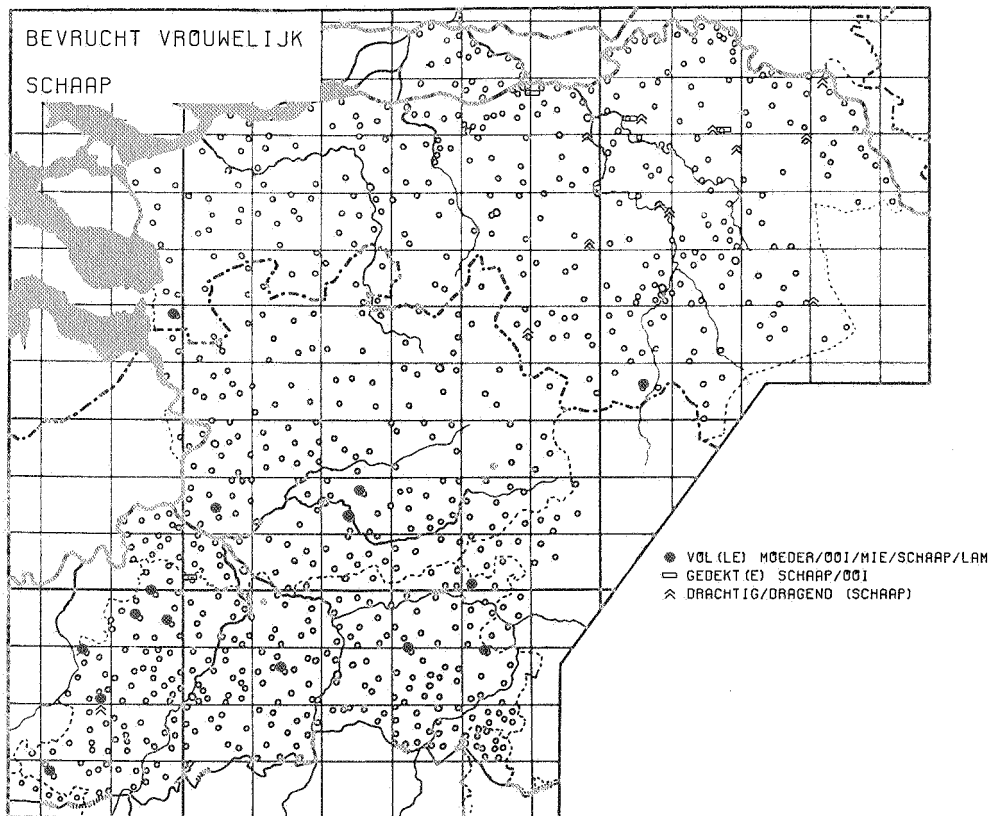
SPRINGLAP

Springlappen – a mating prevention apron – tablier (N 77, K 187; N 77, L 281)

[Lap die om de romp van een mannelijk schaap gebonden wordt, zodat deze niet kan dekken.]

springlapje: *springlapke*, doek zo achter de voorste poten van een ram vastgemaakt dat

deze geen schapen kan bespringen, Goosenaerts; **bokkebaaltje**: *bókkabóltja*, L 281; **kaslap**: *káslap*, L 281; **schort**: het type *schort* in: K 187; **sloof**: *sloowf*, K 187; *slöëf*, L 281; **zak**: het type *zak* in: K 187.

ONBEVRUCHTE OOI

Bei der Begattung nicht befruchtetes Mutterschaf – ewe which is not fecundated – brebis vide

(N 77, 36)

leeg schaap: het type *leeg schaap* in: K 355; *leech schaap*, I 118, O 67; *leech schop*, P 106; *lichschaap*, L 152; *leech schaowp*, L 200a; *leech schaap*, K 324; *leedich schaap*, O 67; **lege mie**: *liggə mie*, K 288; **lege moeder**: *leegə moejər*, P 77; **lege ooi**: het type *lege ooi* in: K 137; L 147; **gust schaap**: *gust schaowp*, L 200a; *gust schôp*, L 184; **mans schaap**: *maans schaap*, L 152; **verloopen schaap**: *varloopə schaap*, K 168; **kween**: het type *kween* in: O 70; **overloper**: het type *overloper* in: K 242; L 281; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **guste**: *gustə*, L 263a; **lege**: het type *lege* in: K 299; L 281; *leegə*, K 216; de

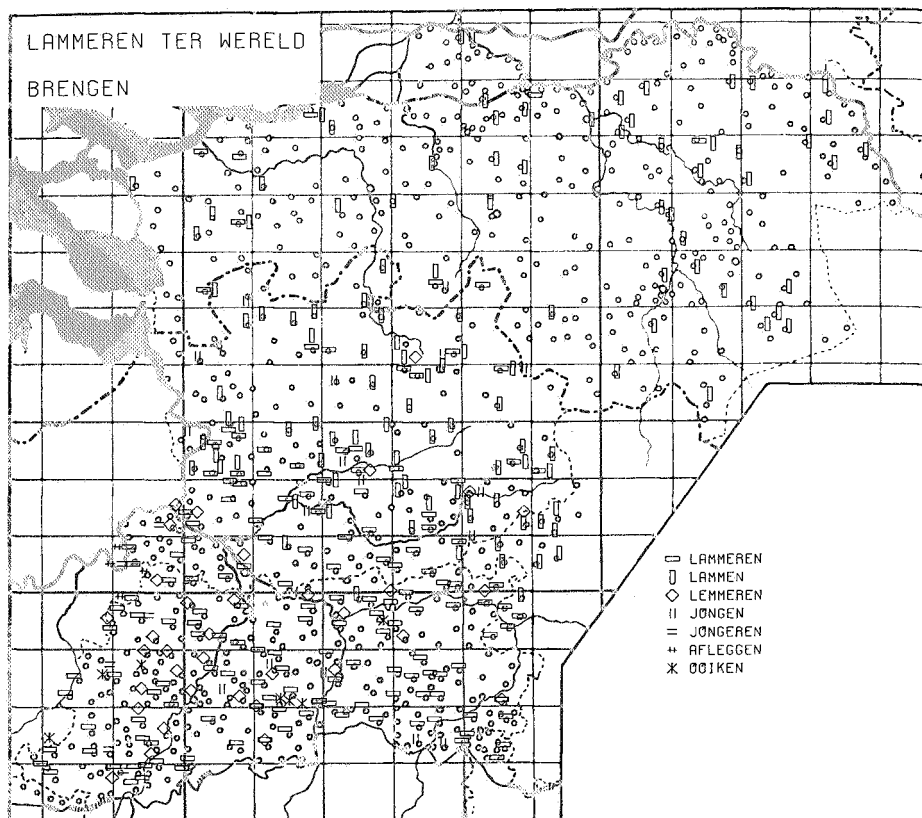
volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **gust**: het type *gust* in: L 159; **leeg**: het type *leeg* in: K 157a, 176; L 180*, 181; *leech*, O 69; *leech*, K 187; *leech*, O 153; *leech*, O 160a; **verloopen**: *varloopə*, K 187; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **niet behouden zijn**: het schaap – *is nie bəhoudən*, K 276; met het volgende type wordt waarschijnlijk het gewoon vrouwelijk schaap bedoeld: **ooi**: het type *ooi* in: K 301.

BEVRUCHTE OOI (zie kaart)

Befruchtetes Mutterschaf – fecundated female sheep – brebis pleine

(N 77, 35; znd 29, 32)

volle moeder: *vollə moejər*, K 299; *vollə mòdjər*, K 299; *vollə moejər*, P 77; *vollə möějər*, I 118; **vol schaap**: het type *vol schaap* in: K 355; *vol schaap*, O 67; *vol schôp*, P 106; **volle ooi**: het type *volle ooi* in: K 301; *völlə oof*, L 281; **vol lam**: *vólám*, O 153; **volle mie**: *vollə mie*, K 288; **gedekt schaap**: het type *gedekt schaap* in: K 324; *gədəkt schaap*, L 152; **gedekte ooi**: het type *gedekte ooi* in: K 137; L 147; **drachtig schaap**: *drachtich schaap*, K 168; *drachtich*

schoop, L 147; **dragend schaap**: *draogənt schaap*, L 200, 263a; *draagənt schôdp*, L 184; **schaap vol lam**: *skawp vol lam*, O 69; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **vol**: het type *vol* in: O 70, 275; P 93; *vôl*, O 160a; het schaap is – *vol*, O 69, 166; **drachtig**: het type *drachtig* in: L 181; *drachtəch*, K 187, L 159; *drächtəch*, O 160a; *drachtich*, L 152, 200a; **dragend**: *draagənt*, K 216; *draogənt*, L 152; **behouden**: het schaap is – *bəhawə*, K 276; **gewonnen**: het type *gewonnen* in: L 180*; het volgende type is een woordgroep: **(met) lam in**: het type *lam in* in: K 157a, 176; *met lam in*, van een drachtige ooi, Goossenaerts.

LAMMEREN TER WERELD BRENGEN (zie kaart)

Ablammen – to lamb – agneler
(N 19, 67; znd 29, 32; znd 1, 55)

lammeren: het type *lammeren* in: I 275, K 124a, 174, 195, 196, 209, 213a, 236, 240, 244, 265, 291, 292, 296, 301, 307, 309, 310, 333, 341, 348, O 69, 70, 71, 157, 158, 166, 178, 239, 241, 243, 250, 255, 274, 275, 285, 286, 287, 288, 290, P 25, 33, 77, 99, 105, 123, 126, 127, 136, 137,

145, 157a, 160, 162, 198, 199; *lamməran*, I 265, 275, K 206, 213a, 243, 265, 268, 293, 296, 301, 307, 309, 336, 341, 348, O 69, 158, 274, P 24, 25, 99; *lamməra*, K 137, 151, 174, 188a, 206, 213a, 235, 244, 250, 251, 256, 260, 262, 269, 274, 277, 281, 283, 287, 295, 300a, 307, 324, 329, 330, 331, 339, 343, 346, 348, 349, 350, 351, 356, L 180b, O 286, P 2, 3, 4, 7, 10, 25, 27, 35a, 41, 44, 46, 60a, 70, 73, 80, 81, 83, 86, 94, 95, 96a, 98, 102, 112, 127, 129, 171, 198, 199; *lamməran*, K 206, O 69, 177, 247; *lamməran*, O 177; *lamməra*, I 271, K 152, 245, 276, 281, 281a, 287, 295, 307, 320, 336, 339, 346, 349, 349a, O 173, 286, 286a, 288, P 13, 16, 17, 18, 22, 25, 29, 36, 41, 44, 48, 60a, 66, 70, 72, 84, 86, 89, 94, 96, 99, 104, 126, 128, 131, 133, 139, 145, 149, 166, 169; *lamməra*, P 35, 47, 48, 94, 167; *lammərn*, I 266, K 310, O 68, 69a, 157, 243; *lomməra*, K 286, 291, 348, 351, P 25, 32, 94, 136a; *laoməra*, P 95; *laməra*, wkw lammeren, Goemans; *lame'ra*, wkw lameren, Goemans; *lammeren*, w., o. -Z. Wdb. -Spr. Hij zal in de hei nie lammeren, Corn; *lammeren*, (ww) ook voor lammen: werpen v.h. schaap, Goossenaerts; *lamərt*, 3e p e ott van lammeren, jongen werpen v.e. schaap, Eylenbosch O 253; **lemmeren**: het ty-

pe *lemmeren* in: K 286, P 16, 37, 112; *lemmārən*, O 247; *lemmārə*, K 287, 330, O 174a, 251, P 60, 65, 77, 127; *lémmārən*, I 275, O 163; *lémmārə*, K 235, 269, 330, O 165, 174a, 177, 255, 285, P 1, 4, 5, 25, 27, 41, 69b, 88, 133; *lémmārən*, O 63a, 73; *lémmārən*, K 314; *lémmārə*, I 275, K 307, O 285, P 88, 112; *lummārən*, I 221b; *lummārə*, I 221b; **lammen**: het type *lammen* in: I 57a, K 102, 124a, 150, 163, 164, 165, 173b, 174, 174a, 193a, 195, 204, 210, 212, 218b, 232, 236, 237, 239, 240, 241, 255, 268, 272, 274, 276, 308, 312, 346, 354, L 144, 181, 201, 243, 263; *lammən*, K 206, 239, 241, 268, 273, 305; *lammə*, I 57a, K 125a, 133a, 136a, 141, 157, 174, 178*, 179a, 183c, 188a, 195, 204, 204c, 205, 210, 211, 213a, 225, 235, 236, 237, 238, 240, 243, 244, 245, 249, 251, 254, 263, 264, 267, 274, 276, 277, 277a, 295, 296, 305, 307, 309, 311, 312, 312a, 314, 315, 316, 357, L 148, 150, 160, 178, 180, 180b, 183, 184, 185, 187, 241, 242, 257, 263, 264, 279, P 23, 45; *lammə*, K 208, 245, 248, 250, 266, 292, 318, 353, 358; *lammən*, K 237, 241; *lammə*, L 159, 263b; *laamən*, K 311, L 147, 200, 285; *laamə*, K 276a, L 145, 153, 184, 200a, 235; *lámamə*, L 203b; *lòmmən*, K 241; *lòmmə*, K 191, 204, 204c, 206, 210, 212, 235, 237, 240, 276b, 304, 307, 309, 318, 332, 346, 354, 357, 358; *lammen*, het werpen van geit of schaap, Goossenaerts; *lammen*, 't jongen van geiten en schapen, hs Renders L 226; *lámə*, het schaap moet lammen, hs Renders L 226; *lamə(n)*, zw. w.w. intr. en tr. lammen, lammeren werpen, De Bont; *laamə*, lammeren werpen, Elemans 213; *lammen*, hetz. als lammeren, lammeren werpen, Corn. Vervl.; **lemmen**: *lémmə*, K 330, P 27; *lémmə*, K 257; **lammenen**: *lammənə*, K 332; **lemmesen**: *lèmməsə*, P 112; **jongen**: het type *jongen* in: K 102, 195a, 230, 237, 265, 307, P 152; *jongə*, K 189a; *jöəngə*, P 88; *joəngən*, K 240, 301; *joəngə*, K 203, 240, 295, P 68, 155; *jöəngə*, K 244, P 76; *joəngən*, K 352; *joəngə*, K 352; **jongelen**: *joəngələn*, P 77; *joəngələ*, P 18; *joənələ*, P 31, 73; **jongenen**: *joəngənə*, K 330; **jongeren**: *joəngərən*, I 221b, 266, O 166, 244; *joəngərə*, O 286; *joəngərən*, O 69; **ooiken**: *ōēkən*, O 241; *ōēkən*, O 168, P 80, 129; *ōējkə*, P 32, 81; *oējkjn*, O 156; **afleggen**: het type *afleggen* in: I 265, 266, 274; *afleggən*, O 69a; **kalven**: *kalvə*, K 206; [**ōeta**]: *ōeta*, P 25; **jongen krijgen**: *joəng krijgən*, K 307; **jongen leggen**: *joəngən leggən*, K 291; **jongetjes leggen**: *joekskəs leggən*, K 279; **jongetjes gaan hebben**: het schaap — *goe joengskəs emmə*, P 127.

NAGEBOORTE

Nachgeburt — afterbirth — l'arrière-faix
(DC 33, 19c; DC 33, 19b; N 77, 38)

vuil: het type *vuil* in: I 57, K 133a, 153, 158b,

161b, 164a, 173, 176, 184, 188a, 197, 215, 218a, 218b, 218c, L 260, 263; *veul*, K 186; *völ*, K 184, L 281; *voul*, L 152; *vòwəl*, L 183; **vuilnis**: het type *vuilnis* in: K 184, L 208a, 264; *vòwlnis*, L 183; *vuiləs*, L 264; *vulləs*, L 259; *vuulas*, L 283a; *vòwlas*, L 235; *vòwlas*, L 183; **vuiligheid**: *völlachhèt*, L 148; *vollaghet*, L 145, 177c; *völlaghéjt*, L 145, 147; *vaolagheet*, L 151a; **navuil**: het type *navuil* in: L 259; **bocht**: het type *bocht* in: L 104, 112, 152, 158a, 160; *boocht*, L 183, 185; **nageboorte**: het type *nageboorte* in: K 129a, 164a, 218b, L 180*; *nógabórtə*, L 148; *naogabórtə*, L 181; **haal**: *aal*, K 173a; *aol*, I 57; **reet**: het type *reet* in: K 128; *rit*, K 106; **genees**: het type *genees* in: K 133d.

AFSCHEIDING UIT DE SCHEDE

Ausfluss aus der Scheide — secretion from the vagina — écoulements de la vulve

(N 77, 38)

[Afscheiding uit de schede tot ongeveer één week na de bevalling.]

vuil: het type *vuil* in: K 174, L 200, 200a; *vuil*, L 152; *vüül*, L 184; [*ffjèùl*, I 118]; **navuil**: het type *navuil* in: K 137, O 67; *ndòvèùl*, K 216; *naovuil*, L 263a; **kort vuil**: het type *kort vuil* in: L 147; **klein vuil**: *klaa voojəl*, K 288; **slijm**: *sléém*, L 281; **zuiver**: het type *zuiver* in: O 67; **zuivering**: *zojvərēnk*, O 69.

AFSCHEIDING GEVEN UIT DE SCHEDE

Ausfluss geben aus der Scheide — to secrete from the vagina — produire des écoulements de la vulve

(N 77, 38)

[Het betreft hier: afscheiding geven uit de schede van het schaap tot ± 1 week na de bevalling.]

zuiveren: het type *zuiveren* in: K 301, 324, P 77; *zèùvərə*, K 216; *zojvərén*, O 153; *zojvərən*, O 69; **navuilen**: het type *navuilen* in: K 186; **sluieren**: *slüürən*, K 157a, 176; **rijzen**: *reezən*, L 280; **kuisen**: *kojsjkən*, O 160a.

—2.3.7. Ziekten

ENTEROTOXAEMIE, HET BLOED

Infektiöse Enterotoxämie — Pulpy kidney disease — maladie du rein pulpeux
(N 77, 66)

[Een ziekte veroorzaakt door bacteriën die in het weiland voorkomen. In het lichaam vormen deze bacteriën vergiften. De zieke dieren springen plotseling op, draaien rond, vallen neer, maken fietsende bewegingen, buigen het

1.1.1.2.

hoofd naar boven, krijgen schuim op de bek en sterven spoedig.]

bloed: het type *bloed* in: K 242, L 147, 281, O 67; *bloet*, L 263a; *blōēt*, L 184; **bloedziekte:** het type *bloedziekte* in: K 137; **beslag:** het type *beslag* in: L 180*; *bəslach*, L 152; **beroerte:** *bəroertə*, I 118; **dolziekte:** *dolziekt*, L 181; **kolder:** het type *kolder* in: K 157a, 176; **klem:** het type *klem* in: K 151; *klém*, O 160a; *klim*, K 309; **koliek:** het type *koliek* in: K 301.

MOND— EN KLAUWZEER

Maul- und Klauenseuche — foot and mouth disease — la fièvre aphteuse, la cocotte (N 19, 68)

[Bepaalde tongziekte van schapen en geiten, er ontstaan uitwassen aan de tong.]

mond- en klauwzeer: het type *mond- en klauwzeer* in: K 174, 251, L 200; *mònt én klòdòwziēr*, K 245; *mònt en klaazier*, K 287; **mondzeer:** het type *mondzeer* in: K 151; *mòntsēer*, K 320; **klauwzeer:** *klaazier*, O 163; **mondziekte:** *mòntsīēktə*, P 17; **pootziekte:** het type *pootziekte* in: O 67; *pōētsīēktə*, K 330; *pōētsiktə*, O 286; *pōētsīēktə*, K 349; *pōētsīēktə*, K 244, 329; *pōētsiktə*, P 22; *pōētsīēktə*, K 295; *pōēwətsīēktə*, K 339; *pōēwətsīēktə*, K 324; *pōējtsīēktə*, K 281; *pōtsiktə*, K 349a; *pūutziēktə*, O 174a; **pootjesziekte:** *pēūtjəsziēktə*, K 309; *putjəsziēktə*, K 307; *putjəsziēktə*, K 312; *putsjəsziēktə*, K 274; *putsjəsziēktə*, K 307; *puutsjəsziēktə*, K 309; **tongziekte:** *tōēngziēktə*, I 275; **tongblaar:** *tongblaor*, L 241; **muilplaag:** *moelplaaēch*, I 275; **bleinziekte:** *bléējnziēktə*, O 173; *bléēanzīēktə*, P 83; *bléēnziēktə*, P 48; *blaanzīēktə*, P 133; *blaanzīēktə*, P 70; *blòdñziēktə*, P 152; **blein:** *blaēn*, O 165; **blaarziekte:** het type *blaarziekte* in: I 57a.

ECTHYMA, ZERE BEKJES, MUILSCHURFT

Aphthöse Mundentzündung — aphthous stomatitis — ecthyma contagieux, maladie ulcéreuse des lèvres, stomatite pustuleuse (N 77, 62; N 19, 68; DC 48A, 49; DC 48A, 50) [Een soms goedaardige, soms ook kwaadaardige aantasting van de slijmvliezen van de mondholte, waarbij op de lippen korsten ontstaan.]

spruw: *sprēw*, L 184; *sprow*, L 181; *spraaw*, L 200a; *spraaw*, K 276; *spraak*, O 67; *spréé*, O 69; *sprīj*, O 67; *sproja*, O 153; **schuil:** *schoojl*, K 240; *schòdòl*, K 244; *scheuwl*, K 281a; *schöl*, K 269; **zere bek:** *zeerə bek*, L 263a; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *zere bekken* in: K 137, 157a, 176; **zeer bekje:** het type *zeer bekje* in: L 147; de volgende opgaven zijn

meervoud: het type *zere bekjes* in: K 188; *zeerə békjəs*, L 281; *zeer bekskəs*, K 288; **muilziekte:** *muilziēktə*, P 106; *maalziēktə*, P 163; **langmuil:** het type *langmuil* in: P 33; **lankmoel:** *lankmòel*, P 5; **lankmuil:** *lankmòdòl*, K 210, 235; *laangkmòwəl*, K 307; *langkmòel*, znw. o. lankmoel, zekere staartvormige uitwassen op de tong van schapen en geiten, De Bont; **lanksmoel:** *lanksmoel*, L 180b; *lònksmòēl*, I 271; **bekschurft:** *békschörrəft*, K 187; **brandwroet:** *bràntvəròēt*, O 160; **kopschurft:** *kopskuèrft*, L 200; **moelrui:** *moelrui*, L 200; **moelruig:** *mulruich*, L 180*; **mondzeer:** het type *mondzeer* in: K 137; **scheurbek:** *schurbék*, K 216; **wit:** *wut*, O 160a; **witziekte:** het type *witziekte* in: O 68a; **zabbertong:** het type *zabbertong* in: O 160a; **roven aan de bek:** *roovə an də bek*, L 263a; **schurft op de lippen:** *schurft op də lippə*, L 152; **worm op de tong:** *wèurəm op də tong*, L 208a.

COENUROSIS, DRAAIZIEKTE

Drehkrankheit — coenurosis, circling disease — le coenurose, le tournis (N 77, 58; N 77, 59)

[Hersenziekte, veroorzaakt door een draadworm (Coenurus cerebralis). De zieke dieren maken draaiende bewegingen.]

draaizieke: het type *draaizieke* in: K 137, 157a, 176, 288; *droojziēktə*, O 67; *droowəziēktə*, P 106; *drèèjziēkt*, L 184; *drèjziēkt*, L 181; **valse draaizieke:** het type *valse draaizieke* in: L 147; **dolziekte:** *dolziēktə*, L 200a; **kopziekte:** het type *kopziekte* in: K 301, L 200; **vallende ziekte:** het type *vallende ziekte* in: O 67; **brokstok:** *brokstok*, I 118; **(de)draai-er:** *draajər*, K 216; *den draajər*, K 242; **eiwitvergiftiging:** *ééjwitvərgiftiging*, L 263a; **klem:** het type *klem* in: K 157a, 176; **lintworm:** het type *lintworm* in: O 67; *lintjwurm*, O 160a; **longworm:** *longwörrəm*, I 118; **schapehorzel:** *schoopəhorzəl*, L 147; **tetanie:** het type *tetanie* in: P 77; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **draaielings worden:** *drèèlings wèrrən*, O 160a.

ZWAAIER

Lamm das mit dem Hintern drehende Bewegungen macht — sheep, suffering from listeriosis, turnsick sheep — mouton souffrant du tournis, qui tournoie (N 77, 65)

[Door een gedeeltelijke verlamming van de achterhand maken de dieren een zwaaiende beweging bij het lopen. Het merendeel van de hier verzamelde woorden duidt een zogenaamde „zwaai-er” aan.]

zwaai-er: het type *zwaai-er* in: L 147, 280;

zwòðjær, K 216; *zwééjær*, K 242; *swèèjær*, L 200; **draaigat**: *dròðwægat*, P 106; **kwakkelgat**: het type *kwakkelgat* in: O 67; **kweddelgat**: *kwédðlgát*, O 160a; **zwaddergat**: het type *zwaddergat* in: K 301; *zwaddærgat*, K 276; **grensziekte**: het type *grensziekte* in: K 137; **lendebloed**: *lèndabloet*, L 152; **van Zwijndrecht**: het type *van Zwijndrecht* in: K 324; het volgende type is een werkwoord: **zwaaien**: het type *zwaaien* in: K 288; de schapen zijn — **lendelam**: *lèndalam*, I 118; **verlamd**: *vèrlamt*, L 200a; **slap op de benen**: *slap óp da been*, K 187; **toerdraai**: *toerdrij*, P 77.

SCHAAPSPOKKEN

Schafpocken — sheep pox, scabrot — variolæ ovine, clavelée, picotte (N 52, 14; DC 48A, 27)

[Een zelfstandige soort dierpokken. De dieren zijn één dag flink ziek, ze hebben hoge koorts; de huid is hier en daar rood en pijnlijk, de ogen tranen; er kan zelfs blijvende blindheid optreden, de dieren hoesten en hebben wat uitvloeiing uit de neus. Eerst later openbaren zich de eigenlijke pokken. Sedert 1893 zijn schaapspokken in Nederland niet meer waargenomen.]

schaapspokken: het type *schaapspokken* in: K 180, 206, L 144, 148; *schòðspòkka*, K 189; *schaapspòʼa*, K 313; **schapepokken**: *schaop-pokka*, K 133a; *schaopapoeka*, P 163; *schaop-pòk*, K 169; **schaappokken**: het type *schaappokken* in: K 277; **pokken**: het type *pokken* in: L 285, O 160a; *pòkka*, K 210; *pòèkka*, I 268; **wratten**: het type *wratten* in: K 186; **troep**: het type *troep* in: K 147; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **rot**: *rót*, P 41a.

LEVERBOTZIEKTE, DISTOMATOSE

Leberegelseuche, Distomatose — liver fluke, distomatosis — la douve du foie, la distomatose (N 19, 69; N 77, 64; DC 32, 15a, b, c; DC 48A, 27)

leverbot: het type *leverbot* in: K 124a, L 200, P 77; *leevàrbot*, I 118; *leevàrbòt*, K 307; *lèèvèrbòt*, K 329; *leejvèrbot*, K 216; *lijvèrbot*, K 280; **leverziekte**: het type *leverziekte* in: K 301; **leverbotziekte**: het type *leverbotziekte* in: K 188; **rotte lever**: *rottà leevèr*, L 200a; **ongans**: het type *ongans* in: K 100, L 180b, 181, 200, O 73; *on-gaans*, K 105, 128, 133a; *ongans*, Breda e.o. Hoeufft; **galligheid**: het type *galligheid* in: K 157a, 176.

NECROBACILLOSIS, ROTKREUPEL

Fussfäule, Moderhinke, Stallkrüme — footrot of sheep, infectious pododermatitis — piétin, mal de pied, nécrobacillose (hépatique) (N 52, 16; N 77, 63; DC 48a, 29)

[Een besmettelijke klauwaandoening. Het begint met een ontsteking van de huid tussen de klauwen, daarna wordt de hoornwand aangestast en de zool van de klauw; deze laten los en er ontstaat kreupelheid.]

rotkreupel: het type *rotkreupel* in: I 57b, K 100, 133a, 137, 146, 147, 157a, 164a, 171a, 174, 176, 180, 186, 188, 188a, 269, 277, L 97, 144, 147, 148, 160, 180b, 181, 182, 184, 185, 200, 208a, 241, P 77; *rotkreupæl*, I 118, L 152, O 69; *ròtkreupæl*, K 187, 313; *rotkreupèl*, L 263a; *ròtkreupæl*, K 242; *ròtkrøèpæl*, K 189; *rotkreupel*, een besmettelijke ziekte bij schapen, waarbij de hoorn van de zoolvlakte afrot, wat veel pijn, erg manken en fel vermageren veroorzaakt, Goossenaerts; **kreupelrot**: het type *kreupelrot* in: L 281, 281*; **rot**: het type *rot* in: K 216, L 147, 184, 200a, 280; **rothoef**: *ròthòèf*, L 159; **rotstraal**: *rotstraol*, K 174, L 152, 244; *ròtstraol*, L 259; *rotstròðl*, L 184; *ròtstraol*, L 159; **rotvoet**: het type *rotvoet* in: K 299; de volgende opgave duidt waarschijnlijk de voeten zelf aan: *rotfoetæn*, K 288; **rotpoot**: het type *rotpoot* in: K 186, 301; *rotpòet*, L 285; *rotpòèt*, P 163; **rotte poot**: de volgende opgave is meervoud: *ròttà pòèwata*, P 41a; **rot pootje**: het type *rot pootje* in: L 281, 281*; **kankerpoot**: de volgende opgaven zijn meervoud: het type *kankerpoten* in: P 77, 79, 106, 107; **kloofpoot**: *kleufpoewæt*, K 307; **hink**: *tèngk*, P 41; **hinker**: *hunkær*, K 206; *unkær*, K 301, O 67; *tènkær*, O 160a; **hoornworm**: *hornwörm*, L 200; *hörnwörm*, L 181; *horwörm*, L 184, 200a; *oorworm*, L 180*; **hoornvoet**: *horvoet*, K 299; *hörvöèwt*, K 216; **klemvoet**: het type *klemvoet* in: L 148; **schurft**: *scheurft*, L 112; **klauwziekte**: het type *klauwziekte* in: P 22; *klaawziektà*, K 174; **pootziekte**: *pawatzjèktà*, P 106; **klauwontsteking**: het type *klauwontsteking* in: L 263a; **tussenklauwontsteking**: *tussaklawóntsteeking*, L 281; **tussenhoefontsteking**: het type *tussenhoefontsteking* in: K 137; **kaalzweraage**: *kool-zwéèròzja*, O 160a.

—2.3.8. Behandeling en verzorging

LAMMEREN OVERWENNEN

Lämmer an ein anderes Mutterschaf gewöhnen — to get the lambs of one mother-animal accustomed to another mother-animal — faire adopter les agneaux d'une mère par une autre (N 77, 50)

1.1.1.2.

[Lammeren van een moederdier wennen aan een ander moederdier.]

overwennen: het type *overwennen* in: K 137, 324, L 147; *oovværwennā*, L 263a; *oowværwennā*, K 216; *oowværwénnā*, L 281; **overzetten:** het type *overzetten* in: K 301; *ooværzetta*, I 118, K 288; *ððværzéta*, L 184; *oowværzéta*, K 187; **bijlappen:** *bèlappā*, L 200a; **bijzetten:** *bijzéta*, L 152; **verspenen:** *værspaenān*, O 153; **aan een andere oude doen:** *ðn æn andær aaw dōæn*, K 216; **veranderen van moeder:** het type *veranderen van moeder* in: P 77; **lammetjes moederen:** *léjmækas muieræn*, O 67; het volgende type slaat waarschijnlijk op het gedrag van het nieuwe moederdier: **aannemen:** het type *aannemen* in: K 157a, 176; het volgende type is moeilijk duidelijk: **de moeder vasthouden:** *da moejær vástádvæn*, O 160a.

BETASTEN, MET HET SCHAAP ALS OBJECT

Das Schaf betasten — palpation with the sheep as object — tâter avec le mouton comme objet (N 77, 54)

[Dit betasten geschiedt om bijv. de conditie van de schapen vast te stellen.]

(schapen) voelen: *schaopæ voelā*, I 118; *vuulā*, L 152, 184, 200a; *vüüjla*, K 187; *schaop veujla*, L 263a; **afvoelen:** *afvüülān*, O 70; **betasten:** het type *betasten* in: K 157a, 176; **bevoelen:** *bavuulā*, L 181; *bavuujla*, L 281; **handelen:** het type *handelen* in: P 77; **keuren:** het type *keuren* in: L 147; *keura*, K 276; *keurʷn*, O 160a; **nakijken:** *nòðkééka*, K 216; **visenteren:** het type *visenteren* in: K 288; *viezæntaeræn*, K 324.

CASTREREN MET DE 'OPEN' METHODE

Kastrieren nach der „offenen” Methode — to castrate, using the „open” method — castrer en employant la méthode dite „ouverte” (N 77, 41)

[Bij de „open” methode worden de testikels uit de balzak gehaald.]

snijden: het type *snijden* in: K 299, 324, L 281, O 67, P 77; *snijæn*, K 157a, 176, 355, L 147; *snijā*, K 188a; *snijn*, K 202a; *snijjæn*, L 200; *snijjā*, P 106; *snéjā*, K 276; *snèjā*, K 216, L 152; *snaejā*, L 184; *snojæn*, O 153; *snàðan*, O 70; *snaan*, O 69; *snáan*, O 160a; *snaa*, K 288; **castreren:** het type *castreren* in: K 137, 324; *kastreerā*, I 118, L 200a, 263a; *kastæreerā*, K 187; **eruit trekken:** *dæröjt trekkā*, L 263a; **een stukje van zak snijden:** het type *een stukje van zak snijden* in: L 180*; **doorsnijden met scheermes:** *deursnijā met schirmes*, L 181.

CASTREREN MET DE 'GESLOTEN' METHODE

Kastrieren nach der „geschlossenen” Methode — to castrate using the „closed” method — castrer en employant la méthode dite „fermée”

(N 77, 42)

[Bij de „gesloten” methode worden de testikels niet verwijderd, maar de zaadstreng wordt zodanig beschadigd of afgeklemd, dat de aanvoer van sperma verhinderd wordt.]

nijpen: het type *nijpen* in: K 157a, 176, O 67; *nijpæn*, O 153; *nijpā*, K 188a; *néépæn*, O 160a; *néépā*, K 187; *naapā*, K 288; **afnijpen:** het type *afnijpen* in: K 299, 301; *afnéépæn*, O 69; **afbinden:** *afbindā*, L 152; *avbéénā*, L 281; *åfbèjn*, O 160a; *afbèjnā*, L 200a; *afbïënnæn*, O 69; *afbiena*, L 184; **afknijpen met tang:** *afknijpā met tang*, L 181; **castreren:** het type *castreren* in: K 137; *kastreerā*, L 263a; **knippen:** het type *knippen* in: K 157a, 176, 186; *knippā*, K 216; **pitsen:** *pitsā*, P 106; **snijden:** *snéjā*, K 276; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **geklemd met een tang:** het type *geklemd met een tang* in: K 299.

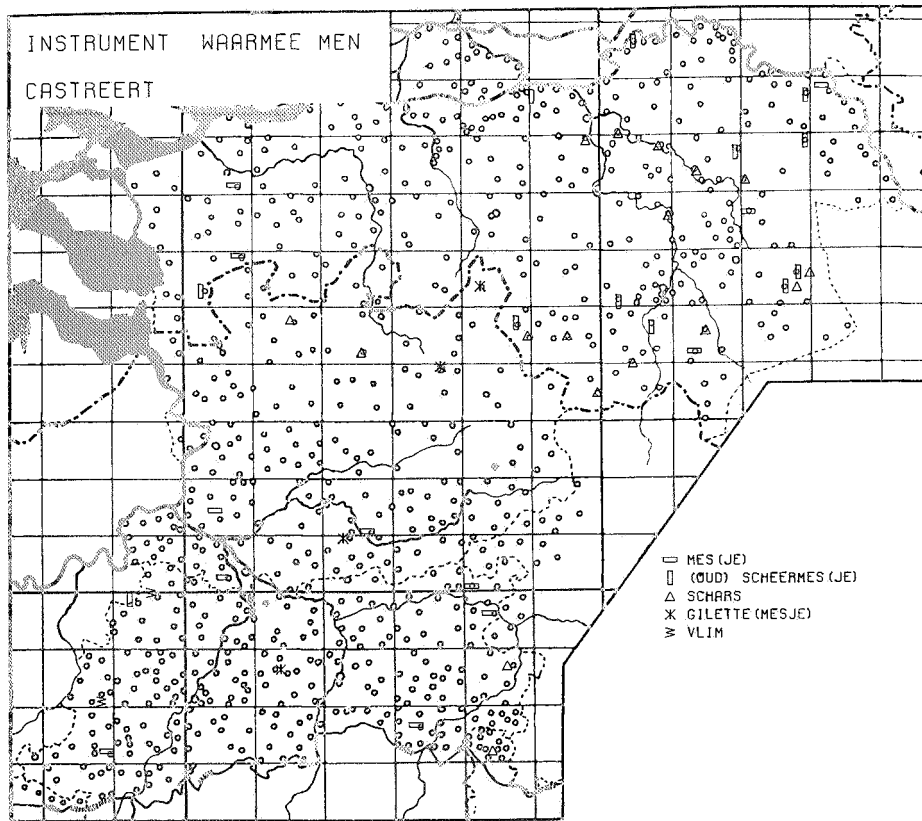
GEREEDSCHAP WAARMEE MEN CASTREERT

Kastriergerät — castrating instruments — les instruments avec lesquels on procède à la castration

(N 77, 43; N 77, 42)

[Uit de opgaven blijkt, dat men met verschillende soorten gereedschap castreert. Deze verschillende soorten zijn groepsgewijze binnen het lemma bij elkaar gebracht.]

de volgende types duiden een tang aan: **tang:** het type *tang* in: K 157a, 176, 187, 299, L 180*, 200, 280; *tang*, L 200; *taang*, L 263a; **castreertang:** het type *castreertang* in: K 137, 301, L 152, 181, 200a; **nijptang:** *neptang*, K 174; *néptang*, I 118; *nèptang*, K 216; **pitstang:** het type *pitstang* in: P 106; de volgende types duiden een mes aan: **mes:** het type *mes* in: L 159, 280; *més*, O 160a; **mesje:** *meskā*, K 288; **castreermes:** het type *castreermes* in: L 281; **schaars:** het type *schaars* in: L 280; **schaarsmes:** *skejsmes*, O 69; **scheermes:** *schérmes*, L 184; **snijmes:** het type *snijmes* in: K 324; **vlim:** *vlim*, O 67; *vliēm*, O 160a; de volgende types duiden een andersoortig gereedschap aan: **rekker:** *rèkkær*, O 160a; **ring:** *rink*, O 160a; **touw:** het type *touw* in: L 152; het volgende type is een woordgroep: **met de mond:** het type *met de mond* in: I 118.

COUPEREN

Stutzen – to dock – amputer la queue
(N 77, 44)

afbinden: *afbində*, L 263a; **afdraaien:** het type *afdraaien* in: K 299; **staart(en) afsnijden:** *start afsnijə*, L 181; *stértə afsnéjə*, I 118; **couperen:** het type *couperen* in: K 137; *koepaerən*, L 200; **wringen:** het type *wringen* in: K 299; **met een elastiekje afbinden:** *mi ən stiekskə afbijə*, L 181; **met de hand afdraaien:** *mi də haant afdrèjən*, L 181.

DE STAART MET EEN RING COUPEREN

Den Schwanz mit einem Ring stutzen – to dock the tail with a ring – amputer la queue au moyen d'un anneau
(N 77, 44a)

afbinden: *afbèjn*, O 160a; **staartjes afdoen:** *startjes afdōe*, L 263a; **blokken:** zo'n schaap wordt – het type *geblokt* in: K 157a, 176; **staart couperen:** *start kōèpeera*, K 216; **staart erafdoen:** *start erafdōèn*, K 187; **kastrenen:** het type *kastrenen* in: K 288; de volgende types geven een benaming van de ring weer: **gummiring:** het type *gummiring* in: K 301; **illus-**

trator: *illəstraator*, L 281.

DE STAART MET EEN GUMMIRING COUPEREN

Den Schwanz mit einem Gummiring stutzen – to dock the tail with a rubber ring – amputer la queue au moyen d'un anneau de caoutchouc
(N 77, 44b)

afbinden: *afbèjn*, O 160a; *avbéena*, K 242; **afkrullen:** *afkrulla*, L 281; **blokken:** zo'n schaap wordt – het type *geblokt* in: K 157a, 176; **staart couperen:** *start kōèpeera*, K 216; **overschuiven:** het type *overschuiven* in: K 301; **met een gummiring de staart afdoen:** *meej ən gummiring də stèert afdoen*, K 174; **ringetjes op de staart doen:** *ringkəs óp də start doe*, L 263a; de volgende types geven een benaming van de gummiring weer: **elastiek:** het type *elastiek* in: L 159; **elastiekje:** *sīèkjə*, L 180*.

DE STAART MET EEN MES OF SCHAAR COUPEREN

Den Schwanz mit einem Messer oder einer Schere stutzen – to dock the tail with a knife

1.1.1.2.

or scissors – amputer, écourter au moyen d'un couteau ou de ciseaux

(N 77, 44c)

afkappen: *afkàppà*, L 152; **blokken:** zo'n schaaap wordt – het type *geblokt* in: K 157a, 176; **(staart) couperen:** *kopeerà*, L 200a; **start kôepeerà**, K 216; **frizen:** *frīezan*, O 160a; **knippen:** het type *knippen* in: L 147; *knippà*, L 281; **nijpen:** *nīēppan*, O 153; **snijden:** *snééjā*, K 187; de volgende types geven een benaming weer van het instrument waarmee men coupeert: **mes:** het type *mes* in: L 280; *més*, I 118; **vlim:** het type *vlim* in: O 67; **zakmes:** *zakmés*, I 118.

DE STAART MET DE HAND COUPEREN

Den Schwanz met der Hand stutzen – to dock the tail by hand – écourter la queue à la main (N 77, 44d)

(staart) afdraaien: *afdraajā*, L 152; **start afdrèjā**, K 216; **afwringen:** *âfvingan*, O 160a; **blokken:** zo'n schaaap wordt – het type *geblokt* in: K 157a, 176; **breken:** het type *breken* in: P 77; **draaien:** het type *draaien* in: K 299; *drèjā*, L 184; **vreilen:** *vrèjlā*, L 200a; **wringen:** *wringā*, L 281; **met de hand draaien:** het type *met de hand draaien* in: L 280; **een caoutchouc rond doen:** *an kajatjoe ront doen*, P 106.

HET ACHTERSTE VAN DE SCHAPEN ZUIVER MAKEN

Den Hinteren der Schafe reinigen – to clean the hind-part of the sheep – décrotter (N 77, 45)

afvegen: *afvègā*, P 106; **bijscheren:** *bajscheerā*, L 263a; **kladscheren:** het type *kladscheren* in: K 301; **opscheren:** *opschээрan*, L 200; **zuiveren:** het type *zuiveren* in: K 137; **stront afdoen:** het type *stront afdoen* in: L 180*; **klotters erafdoen:** *kleutars arafdōē*, L 263a; **klotten afsnijden:** *klöttʳn âfsnān*, O 160a; **konten knippen:** *kóntā knippā*, I 118; **noten afknippen:** *nowtā afknippā*, K 242; **stront afknippen:** *stront afknippā*, L 181; **vuil erafknippen:** *vuil arafknippā*, L 200a; **hun gat wassen:** *eulā gat wassā*, K 288; **hun geschift wassen:** *eulā gāschift wassā*, K 288; **klink wassen:** het type *klink wassen* in: K 157a, 176; het volgende type duidt de klitten aan die verwijderd worden: **mestkladden:** het type *mestkladden* in: K 301; het volgende type duidt het instrument aan waarmee men het achterste van de schapen zuiver maakt: **schapenschaar:** het type *schapenschaar* in: L 280.

SCHEREN VAN DE SCHAPEN

Schafe scheren – sheep shearing – la tonte des moutons

(N 77, 46)

scheren: het type *scheren* in: K 137, L 180*, 200, P 77, 93; *schээрan*, K 157a, 176; *scheerā*, I 118, K 187, L 152, 200a; *schээрā*, K 216, 276, L 184; *schээрā*, K 174, 188a; *schijrā*, K 288; *schiejārā*, P 106; *skaerā*, L 181; *skээрʳn*, O 160a; *skijrn*, O 69; *skéjran*, O 153; *sjkээрan*, O 273; *schээрā*, scheren (v. schapen), hs Schrevens; *scheren*, vooral van schapen, ze van hun wol ontdoen, Goossenaerts; **schaapscheren:** *schopsschaerān*, L 147; *schaapschээрā*, L 263a; *schòpschээрā*, K 242.

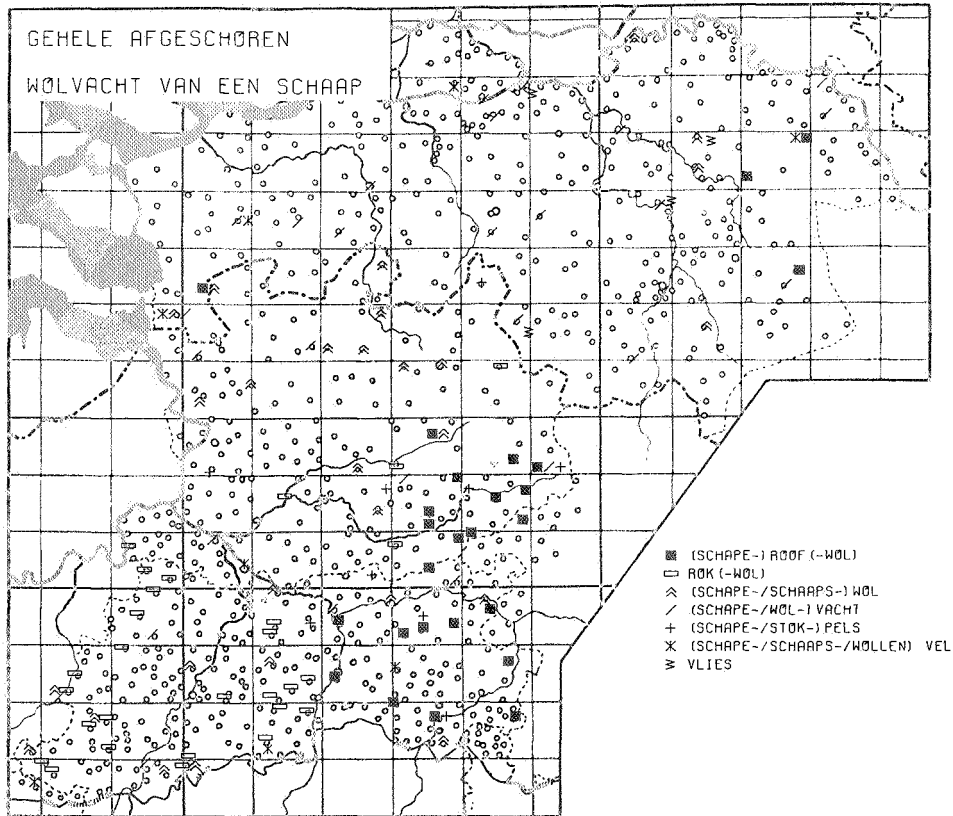
GEHELE AFGESCHOREN WOLVACHT (zie kaart)

ganzer abgeschorener Wollpelz – entire shorn fleece – la toison

(znd 41, 37; N 38, 19; N 77, K 240 toeg.)

het type *roof* in: K 188a, 277; *ròof*, P 145; *ròôf*, L 184; *róf*, L 183; *roef*, K 276, P 40; *ròēf*, P 143a; *ròēf*, K 276, 307, 310, 314, 349a, P 27, 40, 107; *ròēf*, P 37, 161; *roewāf*, P 41a; *ròewāf*, K 352; *ruif*, L 244, P 38, 107; *roof*, 1. wol van een schaaap, Goossenaerts; *roof*, (roeëf), de wol, welke jaarlijks v.e. schaaap geschoren wordt, Tuerlinckx; **roofwol:** *ròofwol*, K 272, 309; *roowāfwòl*, K 307; *roefwol*, K 309; *roewāfwol*, K 277; *roef wool*, L 244; *ròēf wol*, K 307, 312, 346, P 89; *ròēf wòl*, K 307; **schaperoof:** *schaapānroewāf*, K 313; **rok:** het type *rok* in: P 18; *rok*, I 274, K 240, 291, 347, O 67, 69, 157, 162, 239, 244, 274, P 18a, 79, 198, 199; *rók*, P 199; *ròk*, I 265, K 240, O 158, 238, P 67, 80, 129, 133; **rok wol:** *rók wòl*, I 275, K 274, P 81, 128; *rók wòllā*, O 275; *ròk wòllā*, O 157; **vacht:** het type *vacht* in: I 118, K 135, 160, 203, 206, 351, L 148, 200, O 287; *vacht*, K 326a, L 160; *vācht*, L 159; *vaacht*, K 184, L 243, 280; *vāacht*, K 215; *vāàcht*, K 177b; *vaagt*, K 133a; *vāágt*, K 277; **schapevacht:** *schaapānvacht*, P 26; *schaopāvag*, K 305; *schaopāvacht*, K 174, L 160; *schaopāvāacht*, K 141; *schoopāvaagt*, K 215; *schaopāvāágt*, K 186; **wolvacht:** het type *wolvacht* in: K 180, L 200; *wollā-vacht*, O 73; **wol:** het type *wol* in: I 118, K 188a, L 180b; *wol*, K 208, 210, 224, 226, 237, 272, 302, 307, P 41, 64, 76; *wól*, L 261, P 155; *wòl*, K 191, 235, 269; *wòllā*, O 232, 289, P 198; *wòllā*, O 158, 238; **schapewol:** *schaopāwol*, L 91b; *schòopāwól*, P 14; *schaapānwol*, L 180; **schaapswol:** *schaapwollā*, P 25; **vuile wol:** *vuilā wól*, K 209; **pels:** het type *pels* in: K 277, 303, 307, 344, O 251; *pels*, P 25; *péls*, K 250, P 145; **schapepels:** *schaapāpels*, P 38; *schòòpāpéls*, P 21; *schèùpāpéls*, P 25; **stokpels:** het type *stokpels* in: K 196; **vel:** het type *vel* in: I 118; *vel*, huid (in casu:) van schapen met de wol eraan, Goossenaerts; **schapevel:** *schaapāvel*, K 330; *schaopāvel*, K 128, 174, P 94; *schòēpāvéil*, P 133;

schaapsvel: *schopsvel*, L 184; **wollen vel:** *wòllə vél*, O 273; **scheersel:** het type *scheersel* in: K 349a; **scheerwol:** *schééarwòl*, K 233; **vlies:** het type *vlies* in: K 137, L 180b, 200; *vliës*, K 216; **broek:** het type *broek* in: P 18; **huid:** *haot*, P 145; **gehele hoop:** *gielən huup*, P 65a; **schaapje:** *schaopka*, K 188; **schoot:** *schoet*, O 289.

SCHAPEN NA HET SCHEREN 'S NACHTS BINNENHOUDEN

Schafe nach der Schur nachts im Stall halten
– to keep the sheep in at night after being shorn – tenir les moutons dans la bergerie après la tonte
(N 77, 48)

[Dit binnenhouden gebeurt volgens de toelichting van de informant in K 186 ter voorkoming van longontsteking. De informanten van K 299, L 180, L 263a en L 280 zeggen, dat het binnenhouden alleen nodig is bij koud weer.]

binnenhouden: *bīēnaavən*, O 69; *binnʹnāvən*, O 160a; *binnəhaawa*, K 187; *binnəhōdva*, P 106; **ophokken:** het type *ophokken* in: K 137;

óphokkə, K 216, L 281; **opstallen:** *opstallə*, K 174, L 200; *ópstallə*, L 184; *oepstallə*, K 288; **opsluiten:** *opsluitən*, L 200a; **stallen:** het type *stallen* in: P 77; **in het kot houden:** in *ət kot àvən*, O 160a; het volgende type geeft een mogelijke reden weer om de schapen 's nachts binnen te houden: **schaapskou:** *schaapskou*, znw., v. in de maand mei worden de schapen geschoren; men heeft dan soms nog koude dagen en nachten, wat de geschoren schapen doet lijden van de koude, die men dan *schaapskou* noemt, Corn. Vervl.

SCHAPESCHEERDER

Schafscherer – sheepshearer – le tondeur
(N 77, 47)

[Volgens de informanten in I 118, en K 299 is de persoon die de schapen scheert, ook wel de herder zelf.]

schape(n)scheerder: het type *schapenscheerder* in: P 77; *schaopənschijrdər*, K 202a; *schaapənschèrdər*, K 157a, 176; *schaapənschijrdər*, K 301; *schaopənscheerdər*, L 152; *schaopəschéerdər*, L 159; *schōpəschèjardər*, P 106; *skōpəskéerdər*, O 160a; *skoepənskéjrdər*,

1.1.1.2.

O 153; *skawpaskjrdar*, O 69; **schaapscheerder**: het type *schaapscheerder* in: K 137, 186, 276; *schaopschirdar*, L 263a; *schòpschêrdar*, K 242; *schawpschjrdar*, K 288; *skaopskeerdar*, L 200; *skopskeerdar*, L 181; *schaowpsscheerdar*, L 200a; *schopsschêerdar*, L 184; **scheerder**: het type *scheerder* in: K 324, L 147, O 275; *scheerdar*, K 187; *schêerdar*, K 216; *schêerdar*, K 174; *sjkêrdar*, O 273.

SCHAAPSSCHAAR

Schafschere — sheepshears, hand sheep clip-pers — une tondeuse à moutons
(N 18, 119)

schaapsschaar: *schaapsschaer*, K 176; *schawp-schaer*, L 201; *schaopschaer*, L 187; *schop-schaer*, L 242, 263; *schopsschaer*, L 206; *skops-skaer*, L 180b; *schaapscheer*, K 135, 145a, 241, 266, 291, 358, L 144, P 76, 77; *schapscheer*, O 165; *schaopscheer*, K 339; *schoopscheer*, K 295, L 263, P 86; *schòopscheer*, K 237, 295, 307, 318, 358; *schòpscheer*, K 307; *schòpscheer*, P 44; *schòwpscheer*, K 307; *schaapschêér*, I 57a, K 208, 324, O 69; *schaapsschêér*, K 294; *schapschêér*, K 241, 291; *schaopschêér*, K 174, P 35; *schaopsschêér*, K 136a; *schòopschêér*, K 191, 204, 205, 210, 212, 235, 241, 244, 245, 248, 250, 260, 274, 276, 281, 287, 304, 309, 310, 346, 350, 357, O 177, 286, 288, P 17, 41, 125; *schoowpschêér*, P 35a; *schòopschêér*, L 263b; *schopschêér*, K 204c; *schòpschêér*, K 165, 238, 241, 274, 324, 346, P 70; *schèùpschêér*, P 25; *schòòpsjêér*, P 136a; *schaapschêèr*, I 275; *schoopschêèr*, K 281; *schòòpschêèr*, K 235; *schopschêèr*, K 188a, L 243; *schèùpschêèr*, P 25; *schòòpschêèr*, P 95; *schòòpschêèr*, K 245; *schopschêèr*, L 160; *schopsschêèr*, L 184; *skopskêèr*, L 200a; *schòòpscheejr*, K 276; *schòòpscheejr*, K 251; *schaapschêéar*, K 281a; *schaopschêéar*, O 255; *schòòpschêéar*, K 245, 250, 312; *schòpschêéar*, K 225; *schòpschêéar*, K 314; *schaopschêéjr*, K 330, O 73; *schapschêéjër*, K 311; *schaopschêéjr*, O 173, P 18; *schòòpschêéjr*, P 69a; *schòòpschêér*, P 60; *schòòpschêèr*, K 245; *schòòpschêèr*, P 69b; *schaapschêér*, I 271, P 4, 5; *schòòpschêér*, K 276a; *schòpschêér*, K 348; *schòpschêér*, L 183; *schòpschêér*, L 235; *skòpskêér*, L 182; *sgòòps-gêjr*, O 174a; *sòpsêjr*, P 33; *schaopschêér*, K 163; *schòòpschêér*, K 287; *schòòpschêèr*, P 128; *schopschêér*, L 241; *schopschêér*, L 187a; *schòòpschêèr*, P 127; *schaopschêèr*, L 150; *schòpschêèr*, L 153; *schòòpschêèr*, P 48; *schòòpschêèr*, K 206; *schaapscheer*, schaar om schapen te scheren, Goossenaerts; *schòp-schêèr*, znw. vr. schapsscheer, schapeschaar; mnl. schaepschare, De Bont; **schapeschaar**: *schoopscheer*, P 29; *scheepscheer*, P 171; *schaoppschêér*, K 133a, 174; *schòòpschêér*, K

243, P 16, 29; *schòòpschêér*, O 63a; *schaop-schêèr*, K 102, 190; *schòòpsjêèr*, P 94; *schòòpschêèr*, P 39; *skowpaskêèr*, P 169; *schòòpschêejër*, P 99; *schawpschêéjr*, K 351; *schòòpschêéjër*, K 276b; *schaoppscher*, K 151; *schooppschêér*, P 86; *schòòpschêér*, K 352; *schòèpasjër*, P 89; **wolschaar**: *wolschêér*, K 292; *wòlschêér*, P 4, 131; *wòlschêèr*, K 173b; *wòlscheer*, P 39; *wòlschi-jër*, P 22; **lamme-schaar**: *lamməscheer*, P 149; **lemschaar**: *lèms-sjêér*, P 88; **lemmenschaar**: *lèmməschêér*, P 1, 133; *lèmməscheejër*, P 145; *lèmməschêéar*, P 72; **herderschaar**: *érdərschêér*, K 320; **sche-persschaar**: *schéjərschi-jr*, O 177; **schaar**: *schí-jər*, P 152; **scheermes**: *schééjrmés*, P 131; **molschaar**: *mòlschêér*, K 251; **molijzer**: *mol-aozər*, P 27.

SCHAPEN WASSEN, ENIGE TIJD NA HET SCHEREN

Schafen waschen nach der Schur — to dip the sheep, some time after shearing — la baignade quelque temps après la tonte
(N 77, 40)

wassen: het type *wassen* in: K 137, P 77; *wassn*, O 69; *wassə*, K 288; *waasən*, L 147; *waasə*, K 187; *wàəsə*, L 152; *wāəsə*, L 184; **de rug was-sen**: *da rucə waasə*, L 263a; **dompelen**: het type *dompelen* in: K 157a, 176; **in het bad doen**: *in ət bat doen*, L 200a; **ontluizen**: *ontluizə*, L 181; **ontsmetten**: het type *ontsmetten* in: L 180*.

SCHAPEN WASSEN, ENIGE TIJD VOOR HET SCHEREN

Schafen waschen vor der Schur — to dip the sheep, some time before shearing — la baignade quelque temps avant la tonte
(N 77, 39)

[Volgens de toelichting van de inforanten uit de plaatsen K 299, K 301, en L 280 gebeurt dit wassen in de betreffende plaatsen niet.]

wassen: het type *wassen* in: K 137, P 77; *wassn*, O 69; *wassə*, I 118, K 216, 288; *waasən*, L 147; *waasə*, K 187, L 181, 263a; *wāəsə*, L 152; **ba-den**: *baadə*, L 281; **in het bad doen**: *in ət bat doen*, L 200a; **zand verdwijderen**: *zant vərwijsən*, L 180*; het volgende type is een woordgroep: **in het bad**: *int bat*, L 200.

WASINRICHTING VOOR SCHAPEN

Waschgelegenheit für Schafe — dipping place for sheep — le dipping
(N 77, 55)

bad: het type *bad* in: L 263a; **kuip**: het type *kuip* in: L 152; **leemkuil**: de volgende opgave is meervoud: *leemkawla*, L 181; **put**: het type *put* in: K 187; **putring**: het type *putring* in: L

200a; **schaapsbad**: *schopsbat*, L 147; **schaapskuil**: *schòpskèùl*, L 281; **voetbad**: het type *voetbad* in: L 263a; **wasgang**: het type *wasgang* in: K 288; **wasplaats**: het type *wasplaats* in: P 77; **wasserette**: het type *wasserette* in: K 137.

ZOMERVERBLIJF

Sommerstall — summer resort — le parcage d'été
(N 78, 25)

schapenstal: *schaopəstal*, L 152; **schapenkot**: *schaopəkot*, L 152; **schaapskooi**: het type *schaapskooi* in: K 299; *schaopskooj*, K 186; *schapskooj*, K 240; *schaopskòj*, L 152; **ren**: het type *ren* in: L 178a, 200a; **stal**: het type *stal* in: I 118, K 216; **schapenkooi**: het type *schapenkooi* in: I 57b; het volgende type is een woordgroep: **op de hei**: *op də hééj*, L 263a.

WINTERVERBLIJF

Winterstall — winter resort — la bergerie
(N 78, 26)

schaapskooi: *schaopskooj*, K 186, L 178a; *schaowpskooj*, L 200a; **schaapsstal**: *schopsstal*, L 263a; **schapenstal**: het type *schapenstal* in: K 355; **stal**: het type *stal* in: K 187, 216; **[mestip]**: *mestip*, I 57b.

VERPLAATSBARE SCHUTTING

Versetzbarer Zaun — movable sheep hurdle — barrière déplaçable
(N 77, 56)

[De schutting wordt geplaatst om de schapen tegen de wind te beschermen.]

bochthekken: *bochtekkə*, I 118; **kooi**: *kooj*, L 152; **kot**: het type *kot* in: P 77; **schaapskooi**: *schaowpskooj*, L 200a; **schop**: het type *schop* in: P 106; **shot**: het type *shot* in: K 157a, 176; *schòt*, K 216; **schut**: het type *schut* in: K 288; **schutting**: het type *schutting* in: L 263a; **windscherm**: het type *windscherm* in: K 137; **windshot**: *wentshot*, L 147.

LOOPSTAL

An mehreren Seiten offener Stall — shed which is permanently open at one or more sides — une bergerie ouverte
(N 78, 27)

[Stal die aan één of meerdere zijden blijvend open is.]

loopstal: *louwpsstal*, L 263a; **stal**: het type *stal* in: K 187; **afdak**: het type *afdak* in: L 200a; **hangar**: *hangaar*, K 355.

STALDEEL VOOR SCHAPEN DIE PAS GEWORPEN HEBBEN

Sonderteil im Stall für Schafe, die gerade gelammt haben — part of the shed for sheep which have just lambed — partie de la bergerie réservée aux brebis qui viennent d'agneler
(N 78, 28)

kraamhokken: *kraomhokkə*, L 200a; **lammerstal**: *lamməstal*, L 263a; **lammerkot**: *lammərkòt*, K 216; *lammərskot*, K 280; **opvangkot**: het type *opvangkot* in: K 186; **apart verblijf**: het type *apart verblijf* in: K 299; **lamshok**: het type *lamshok* in: L 178a; **hok**: de volgende opgave is meervoud: *hòkkə*, K 187.

GROTE DEUREN VAN DE SCHAAPSTAL

Grosse Türen des Schafstalls — big doors of the sheep-shed — les grandes portes de la bergerie
(N 78, 29)

schaapsdeuren: *schaopsdeurə*, L 152; *schaowpsdeurə*, L 200a; *schopsdurrə*, L 263a; *schaopsdurrən*, L 178a; **staldeuren**: *staldeurə*, I 118; **stalpoort**: het type *stalpoort* in: K 280; **dubbele deuren**: het type *dubbele deuren* in: K 187; **mendeuren**: het type *mendeuren* in: I 57b.

BOVENDEUR

Obere Hälfte der Türen des Schafstalls — upper half of the sheep-shed doors — la moitié supérieure des portes d'une bergerie
(N 78, 30)

[Bovenste helft van de deuren van de schaapsstal.]

halfdeur: het type *halfdeur* in: K 280, L 152; **halve deur**: het type *halve deur* in: K 186; **ventilatiedeur**: *ventielaasiedeur*, L 263a; **draaideur**: het type *draaideur* in: K 299; **bovenste helft**: *boovənstə helft*, L 200a; **bovendeur**: de volgende opgave is meervoud: *boovədeurə*, I 118.

—2.3.8.1. Hoeden

SCHAPEN HOEDEN

Schafe hüten — to herd the sheep — laisser paître les moutons
(N 77, 49)

[Bedoeld wordt het laten grazen van de schapen, terwijl men ze bijeenhoudt. Ten aanzien van het type „rijhok” geeft de informant de volgende toelichting: met gaas maakte men een rijhok klaar, een honderd meter of meer palen met gaas, welke men steeds verder kon

1.1.1.2.

stellen en verplaatsen. Men hield hierdoor de schapen bijeen.]

hoeden: het type *hoeden* in: K 137, 301, 324, L 280; *huujən*, K 186, L 147, 200; *huujə*, L 152, 181, 263a, P 106; *hüüjə*, K 187, 242, L 281; *hüüjə*, L 184; **opletten:** *oplettən*, O 153; (**schapen**) **wachten:** het type *wachten* in: K 301, 324; *schaopə waachtə*, I 118; *wachten*, waken, hoeden, de schapen wachten, Goossenaerts; **laten weiden:** *lawtə waan*, O 69; **op een troep houden:** *op unna troep haawə*, L 200a; **op de schapen letten:** het type *op de schapen letten* in: O 70; **op de schapen passen:** het type *op de schapen passen* in: O 70; het volgende type duidt de persoon aan die de schapen laat grazen: **hoeder:** het type *hoeder* in: P 77; het volgende type duidt de plaats aan waar men de schapen laat grazen: **wei:** *wij*, K 288; het volgende type duidt een verplaatsbare omheining aan: **rijhok:** het type *rijhok* in: K 157a, 176.

SCHAPEN NAAR DE GRAASPLAATS LEIDEN

Schafe zum Weideplatz führen – to lead sheep to the pasture – mener les moutons au pré

(N 77, 51; Go, 1b; N.E. II, 80)

leiden: *léén*, K 357, 358, P 45; *lééə*, P 46; *léé*, P 47; *laan*, K 314, 353; *laajən*, K 316; *laajə*, K 318; *laaə*, K 315; (**schapen**) **drijven:** het type *drijven* in: K 301, L 280; *skaop drijvən*, L 200; *skaop drijvə*, L 200; *drīēvə*, L 184, 263a; *dréēvə*, P 44, 46, 47; **hoeden:** *huujən*, L 147; **gaan hoeden:** *gōdn huujə*, P 106; **stouwen:** het type *stouwen* in: K 157a, 176, 186, 324; *staawə*, L 281; *stāəwə*, K 216; *staan*, O 67; **trekken:** het type *trekken* in: L 147; **uitstouwen:** *uitstawən*, K 216; **verscharen:** het type *verscharen* in: K 137; **verzetten:** het type *verzetten* in: K 288; **wegbrengen:** *əwéčbrenğə*, K 187; *wegbrenğə*, L 152; **naar de wei brengen:** *nao də wěj brenğə*, L 181; *nò də wáə brīēngən*, O 160a; **naar de wei doen:** *nó də wáə dūūn*, K 276; **ernaar toe drijven:** *ərnòtoe drijvə*, L 200a; **naar de wei jagen:** *nò də wáə jòdğən*, O 160a; **naar de wei leiden:** *nò də wáə láán*, O 160a; **op de wei zetten:** *òp də wáə zèttʔn*, O 160a; **met de schapen uitgaan:** *me də skawpən oojtchawn*, O 69.

SCHAPEN VAN DE ENE GRAASPLAATS NAAR DE ANDERE LEIDEN

Schafe von einem Weideplatz zum andern führen – to lead sheep from one pasture to another – changer les moutons de pré

(N 77, 52)

verscharen: *vərschoorən*, L 147; *vərschòdrə*, L 184, 200a; *vərschaorə*, L 152, 159; *vərskaorə*, L 181; **drijven:** het type *drijven* in: L 280; **her-**

zetten: *herzettə*, P 106; **schapen hoeden:** *schaepən hōên*, K 202a; **loodsen:** *leutsən*, K 288; **overscharen:** het type *overscharen* in: K 137; *oowvərschòdrə*, K 187; **overstouwen:** *oowvərstaawə*, K 216, L 281; **overzetten:** *oovərzèttə*, L 152; **perken:** het type *perken* in: K 301; **stouwen:** *stouwə*, K 174; **schapen verleggen:** *schaop vərleggə*, L 263a; **verplaatsen:** het type *verplaatsen* in: K 301, P 77; **verstouwen:** het type *verstouwen* in: K 157a, 176; (**schapen**) **verweiden:** *vərwaajə*, K 242; *skawpə vərwaan*, O 69; **verzetten:** het type *verzetten* in: K 324; *vərzèttə*, L 181; *vərzèttʔn*, O 160a; **van wei veranderen:** *və wáə vərändərʔn*, O 160a.

SCHAPEN IN EEN VANGHOK DRIJVEN

Schafen in einen Fangstall treiben – to drive sheep in a funnel shaped enclosure to catch them more easily – faire entrer les moutons dans une clôture en forme d'entonnoir

(N 77, 53)

[De schapen in een trechtervormige omheining drijven om ze gemakkelijker te kunnen vangen.]

afstouwen: het type *afstouwen* in: K 324; **kralen:** *kròdòlə*, L 281; **opdrijven:** *opdrèēvən*, L 147; **vastjagen:** *vaastjaagə*, L 200a; **in het vanghok drijven:** *in ət vanghok drēēvə*, L 184; **achter de hekken jagen:** *achter də hekkəs jaogə*, L 263a; **in de hoek drijven en afsluiten met hekken:** *in dən hoek drijvə en afsluitə mi hèkkə*, L 152.

TRECHTERVORMIGE OMHEINING

Fangstall – funnel shaped enclosure – clôture en forme d'entonnoir

(N 77, 53; N 78, 7)

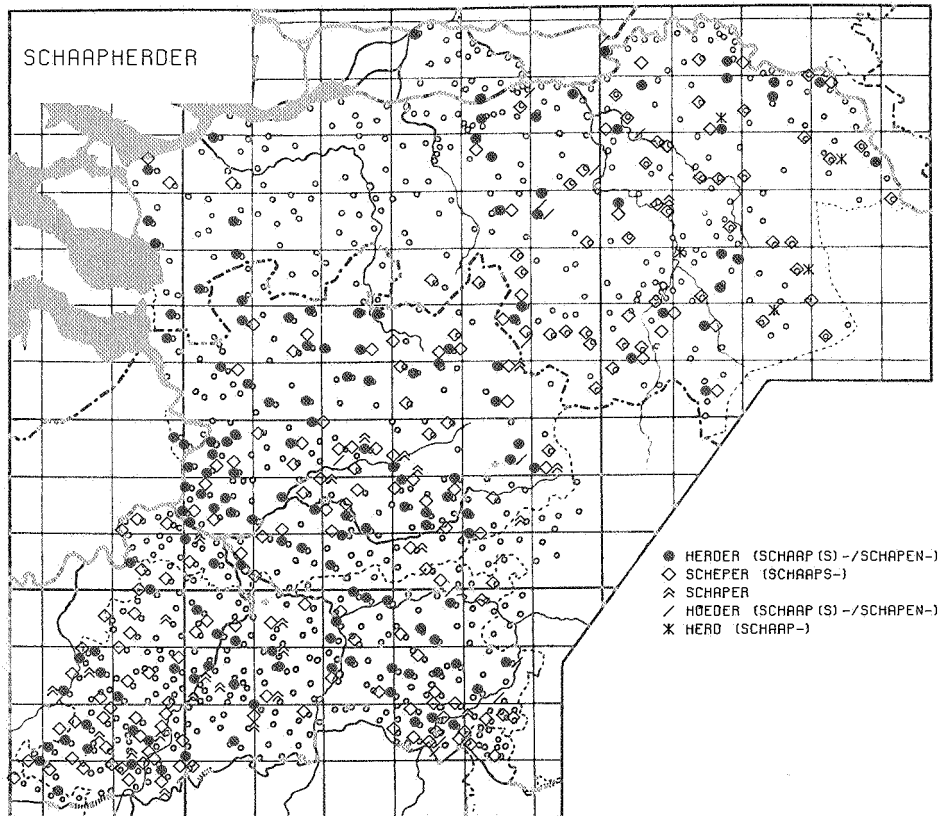
bocht: het type *bocht* in: K 176, 157a, O 67; **schapenbocht:** het type *schapenbocht* in: O 67; **kraal:** *kròdòl*, L 281; **vangkooi:** *vangkoj*, L 181; *vangkòj*, L 200a; het volgende type duidt de doorgang tot de trechtervormige omheining aan: **verplaatsbare rennen:** het type *verplaatsbare rennen* in: K 299; **trechter:** het type *trechter* in: O 67.

OMHEINDE GRAASPLAATS

Umzäunter Weideplatz – an enclosed pasture – prairie clôturée

(N 78, 31b)

schapenbocht: het type *schapenbocht* in: I 57b; **bocht:** het type *bocht* in: I 118; **schapenren:** *schaopənren*, K 186; **wei:** het type *wei* in: L 152; *wěj*, L 200a; *wèèj*, K 187; *wáə*, K 280; **dries:** het type *dries* in: L 178a.

DOOR SLOTEN OMGRENSEDE PLAATS OM TE GRAZEN

Durch Wassergräben umgrenzter Weideplatz
— a pasture enclosed by ditches — prairie en-
tourée de fossées
(N 78, 31c)

uitloop: *öjtlouwp*, L 263a; **schaapswei:**
schaopswèj, L 178a; **wei:** het type *wei* in: L
152; *wèj*, L 200a; *wèj*, K 187; *waaj*, K 186; de
volgende opgave is meervoud: *weidæn*, I 57b.

AFRASTERING VAN DE GRAASPLAATS

Abzäunung des Weideplatzes — railings of the
pasture — la clôture d'un pré
(N 78, 32; N 78, 31b K 216)

afrastering: het type *afrastering* in: L 263a;
vree: *vréj*, L 178a; bij de volgende typen
worden steeds bepaalde soorten omheining
bedoeld: **weidraad:** *waadraat*, K 280; **hekken:**
hèkkæ, L 152; *hèkkæs*, L 263a; *ékkæs*, I 118;
draad: het type *draad* in: K 355; **gaas:** *gaos*, K
186, L 200a; *gòds*, K 216; **pikkerdraad:** *pik-
kædraot*, L 152, 200a; **heining:** *héjning*, K 187;
schapengaas: *schaopægas*, L 263a.

SCHAAPHERDER (zie kaart)

Schäfer, Schafhirt — shepherd — le berger, le
pâtre, le moutonnier
(N 78, 1; N 77, 47 O 69; N 77, toegift O 67; DC
48, 18a; znd 1 a-m; znd B 1, 110; znd 26, 32a;
sgv 13; ceusters 357)

herder: het type *herder* in: I 78, K 100, 152a,
164a, 174, 185, 206, 209, 213a, 214, 215, 226,
237, 241, 257, 274, 288, 299, 300a, 330, L 91,
104, 145, 152, 154, 199, 237, 241, 256, 280, O
155, 166, 273; *herdær*, K 205; *hèrdær*, K 236,
276, 307, 308a, 333, L 148, 154a, 236, P 25, 27,
35a, 99, 107; *hèrdær*, K 148, 204, L 150, 189,
285, O 274, P 27, 95, 98; *hijdær*, K 210; *hardær*,
K 245; *haærdær*, P 99; *haardær*, K 310; *erdær*, I
118, K 207, 330; *èrdær*, K 232, 279, 286, 287,
320, 328, 330, O 241, P 13, 29a, 65a, 69a, 88,
145, 198; *èrdær*, I 180, K 215, P 2, 88, 94; *ardær*,
K 231, 244, 247; *ærdær*, P 149; *ærdær*, K 244; *èrdær*,
K 244, P 25; *èrdær*, I 180; *ijrdær*, O 67; *herder*,
wel goeien herder! (uitroep), Corn.; *heirder*,
zvw. herder, Fr. pasteur, pâtre, Corn. Vervl.;
èrdær, zvw. m. zeldz. herder, Goemans;
schaapherder: het type *schaapherder* in: K 188,
229, 229a, 267, 280, 289, 291, 293, 330, L 261,

O 155, P 86; *schaapherdar*, K 352; *schaaphérdar*, K 237; *schaopherdar*, I 57b, K 133a, 140, 146, 164, 164a, 183, 237, 277, 305, 309, 332, L 159, O 242, P 77, 111, 198; *schaophérdar*, K 206, 208, 237, P 98; *schaophijrdar*, K 188a, 283, 291; *schaaapherdar*, K 206, 287; *schawjpheddar*, K 341; *schoupherdar*, I 266, K 295, O 250a; *schoopherdar*, O 289; *schòphérdar*, K 248; *schòppherdar*, P 150; *schoophéjdar*, K 241; *schopherdar*, K 311; *schaepherdar*, O 239; *schoepherdar*, K 188a, P 126; *schoejphardar*, P 23; *skaapherdar*, O 243; *skophérdar*, O 241; *schaophardar*, K 246; *schouphaordar*, K 247; *schouphaærdar*, K 274; *schaaperdar*, K 291, 330, O 154; *schaapeerdar*, K 330; *schaophaærdar*, K 245, 250; *schaapérdar*, K 251, 286, 330; *schaoperdar*, O 255, P 86; *schaopérdar*, K 189a, 237, O 174a, P 10; *schaoperdræ*, O 181; *schaperdar*, K 201; *schawperdar*, O 239; *schaowpérdar*, K 332; *schoperdar*, K 206; *schêûpérdar*, O 156; *skaopérdar*, O 286; *skouperdar*, O 158; *skóophérdar*, L 148; *skôépérdar*, O 155; *schaapardar*, I 119; *schaopardar*, K 244; *schaopaardar*, K 244; *schoopardar*, K 245; *schoopárdar*, K 221; *schòpærdar*, K 188a; *schòpárdar*, K 244; *schaapheider*, znw. *schaapsherder*, Fr. *berger*, Corn. *Vervl.*; **schaapsherder**: het type *schaapsherder* in: K 291; *schaopsherdar*, K 186, 237, 249, 277, P 24, 38, 39; *schaopshérdar*, K 237, P 73; *schaepsherdar*, K 237; *schaepshérdar*, K 307b; *schapshérdar*, K 276a; *schapshijrdar*, K 240; *schapshéddar*, K 276a; *schaopsherdar*, K 339; *schoopsherdar*, L 148, O 175, P 102; *schòps-hérdar*, K 307; *schaapserdar*, P 60a; *schaops-erdar*, K 237; *schaopsérdar*, K 207; *schòpsháárdar*, K 240; *schòëpsérdar*, P 127; *schèps-herdar*, K 183; **schapenherder**: *schaapsherdar*, K 100; *schaapærdar*, I 79; *schòpænhérdar*, K 255; *schòpænhirdar*, P 38; **scheper**: het type *scheper* in: I 57, 57b, K 136a, 183, 197, 213, 218a, 220, 237, 241, 250, 257, 280, 292, 307, 312, L 100, 112, 144, 152, 159, 187, 200, 201, 240, O 72, 244, 274, P 102; *scheepar*, K 171, 171a, 187, 195, 196, 201, 213a, 215, 219, 237, 239, 242, 262, 268, 272, 295, 299, 307, 339, L 145, 151, 152, 157, 159, 179, 184, 200a, 229, 255, 260, 261, 279, 280, O 238, 242, 274, 275; *schêëpar*, O 160a; *schéëpar*, I 220, K 195, 196, 201, 206a, 210, 212, 213, 216, 221a, 237, 240, 241, 251, 267, 268, 273, 274, 277, 280, 288, 305, 332, 335, 348, 349a, 352, L 178a, O 276, P 10, 16, 30, 37, 41, 80, 127; *schèëpar*, K 216, 164a, 299, 330, O 274, P 80; *schêëpar*, K 196, 250, 305, 332, P 146, 152, 167; *schéëpar*, P 171; *schéppar*, K 197a, 216, 239, 240, 277, 309, 312, 332, 339, 356, L 259, P 27, 105, 144; *schèppar*, K 153, 206, 206a, 210, 213, 218, 235, 240, 241, 255, 265, 269, 277a, 301, 304, 310, 331, 339, O 247; *schéapar*, P 154, 166; *schèapar*, O 162, 172; *schéjpar*, L 183; *schéjpr*, O 178, 255, 286, 287, 288, 289, P 125, 198, 199; *schéjpar*, O 162; *scheupar*, P 161; *schîëpar*, L 144, 145; *schîëpar*, L 185, 285, P 147, 148; *schîëpar*, K 168, L 109, 153, 158, 162, 186, 190, 283, O 177, P 147, 160, 161; *schîëjpar*, L 104; *schîëjpar*, L 185; *schjéëpar*, K 262; *schjîepar*, L 256; *schjippar*, L 212, 258, O 63a, P 41, 198; *schjijpar*, I 265, 274, 275, K 265, 267, 268, 269, 274, 296, 322, 350, L 182, 208, 208a, 263a, O 67, 171, 174a, 248, 250, 274, 274a, P 4, 13, 145; *schijapar*, K 287, L 244, 264, P 96a; *scheejpar*, K 195, 296, L 257, O 67, P 18; *scheewpar*, L 184; *schéëjpar*, O 251; *schéëajpar*, O 288; *schéëjpr*, K 304; *schaiejpar*, I 221b; *schéjapar*, P 154a; *schéjapar*, P 159; *schèjpar*, K 273; *skeepar*, L 147, 148, 199, 204, O 274a, 286; *skéëpar*, O 153, 157, 239, 244, 245, 255, 272, 275, 286; *skéëppar*, L 178; *skèëppar*, O 286; *skéëppar*, L 178; *skéëapar*, L 152; *skéjpar*, L 183, O 250, 285, 290; *sjéëpar*, P 129; *sjèëpar*, K 239, P 80; *sjèëpar*, P 129; *skîëpar*, L 148; *skijpar*, L 180**, O 69; *sjîëpar*, L 0265; *schaajpar*, K 214, 215; *schajpar*, K 253, 287, O 238; *schajapar*, L 244, P 105; *schojpar*, K 206a; *schoejpar*, P 89; *scheper*, *schaapsherder*, *Meierij*, *Lixa 3*; *scheper*, *schaapsherder*, *Van Dam 2*; *scheper*, *schaapsherder*, *Goossenaerts*; *scheper*, *schaapsherder*, *Hoeufft*; *schaepar*, *schaapsherder*, *Hoeufft*; *scheeper*, *schaapsherder*, *hs 1229a*; *schèëper*, *schaapsherder*, *hs 1229a*; *schéëpar*, znw. m. *scheper*, *schaapsherder*, *De Bont*; *schèëper*, *schaapsherder*, *Brabantius*; *schéëjpar*, *schaapsherder*, *hs Schrevens*; *schéper*, *schaapsherder*, *hs Sassen*; **schaapsscheper**: de volgende opgave is meervoud: *schops-scheepars*, L 200; **schaper**: *schaapar*, K 274, 277, 296, 305, O 158, P 80, 157a; *schaopar*, K 287, O 255, 289, P 68, 73, 89; *scháápar*, K 240; *scháápræ*, K 320; *skaapar*, O 70, 156; *schòpar*, K 267, O 286; *schoupar*, K 348, P 18, 65c; *schòppar*, K 314, P 60a; *schòëpar*, P 127; *scha-per*, zie *scheper*, *Goossenaerts*; *schaper*, *schaapsherder*, *Hoeufft*; **hoeder**: *hoëjar*, L 91; *hüüjar*, K 171; *hûur*, K 216; *hûur*, P 107; *üüjar*, P 112; **schaaphoeder**: *schaaphoëdar*, K 265; *schaophuujar*, K 137, 185; *schaophûur*, K 354; *schaophôer*, P 35a; *chaapüüjar*, P 112; **schaapshoeder**: *schaopshuujar*, K 186; *schops-hoëjar*, L 177c; *schoopshoëjar*, L 177c; **schapenhoeder**: *schòppænoëjar*, P 154a; *schòpænhüütær*, K 276; **lemmenshoeder**: *lijmasoëjar*, P 155; **schaapwachter**: *schaapwaachtær*, K 206; *schòpwaachtær*, K 188a; **schaapswachter**: *schòpshááchtær*, K 189c; **schapenstouwer**: *schaapstouwær*, K 265; *herd*: *hèrt*, L 185; *hiërt*, L 244; *hört*, L 263; *hjèërt*, L 233; **schaapherd**: *skoopheert*, L 152; **herde**: *erdæ*, K 189a; **lemmensherde**: *lémmasheujda*, P 169a; *lémmas-heuda*, P 169a; **schapenhoeder**: het type *schapenhoeder* in: K 355; **[sjassar]**: *sjassar*, P 199.

HERDER DIE ALLEEN ZIJN EIGEN
SCHAPEN HOEDT

Schäfer, der nur seine eigenen Schafe hütet – shepherd who only herds his own sheep – berger qui ne garde que les moutons à lui (N 78, 2)

herder: het type *herder* in: K 299; *herdər*, L 152; **sheper:** *schèèpər*, K 216, 299; *schéépər*, L 178a; **zelfstandige sheper:** *zelfstandigə sheepər*, L 200a; **schapenboer:** het type *schapenboer* in: K 355; **schapenhouder:** het type *schapenhouder* in: I 57b.

HERDER DIE ALLEEN DE SCHAPEN
VAN EEN ANDER HOEDT

Schäfer der nur die Schafe eines andern hütet – shepherd who only herds someone else's sheep – berger qui ne garde que les moutons d'un autre (N 78, 3)

herder: het type *herder* in: K 299; *herdər*, L 152; **schaapherder:** het type *schaapherder* in: I 57b; **huurherder:** *uurerdər*, I 118; **sheper:** *schèèpər*, K 299; *schéépər*, L 178a; **huursheper:** *hüürschéépər*, L 263a; **knecht:** het type *knecht* in: K 280, 355; *knèècht*, L 200a.

HERDER DIE ZOWEL ZIJN EIGEN ALS
OOK ANDERMANS SCHAPEN HOEDT

Schäfer, der sowohl seine eigenen als auch anderer Schafe hütet – shepherd who herds his own and someone else's sheep as well – berger qui garde ses propres moutons ainsi que ceux d'autrui (N 78, 4)

herder: het type *herder* in: K 299; *herdər*, L 152; **sheper:** *schèèpər*, K 299; *schéépər*, L 178a; **huursheper:** *hüürschéépər*, L 263a; **invaller:** *invallər*, L 200a.

HERDERIN

Hirtin – shepherdess – bergère

herderin: *heiderin*, znw. herderin, Corn. Vervl.

SCHAAPHERDER (SPOTBENAMING)

Spottname für Hirt – the shepherd's nickname – sobriquet pour berger (N 78, 5)

luie sheper: *lui-jə sheepər*, L 152, 200a; *lui-jə schéépər*, L 178a; **lamme sheper:** *lamma sheepər*, L 152; **kousenbreier:** *kousən brijdər*, I 57b; **leugenaar:** het type *leugenaar* in: K 355; *leugənéér*, K 280.

HERDERSTAS

Hirtentasche – the shepherd's pouch – panière du berger (N 78, 12a)

[De tas waarin de herder zijn voedsel heeft.]

eetzak: het type *eetzak* in: K 280; **broodzak:** *bròetsak*, I 118; **herderstasje:** het type *herdersstasje* in: L 263a; **sheperstas:** het type *sheperstas* in: K 186; **tas:** het type *tas* in: K 187, 216; **knik:** het type *knik* in: L 263a; **zak:** het type *zak* in: L 152; **reistas:** *rijstas*, L 200a; **beursje:** *buzzəʔə*, K 240; uit de volgende opgave blijkt dat de herder zijn voedsel ook wel vervoerde in een rode zakdoek: **rode zakdoek:** *rójə zakdoek*, L 263a.

LINNEN LAMSBUIDEL

Leinener Lammsbeutel – linen lamb's bag – bourse d'agneau en toile (N 78, 12b)

[In deze buidel wordt het lam direkt na de geboorte geborgen.]

lammerzak: *lammərzak*, K 216; **jute zakje:** *jüüttə zékksə*, K 187; **zak:** het type *zak* in: L 152, 178a, 200a; **scholk:** het type *scholk* in: L 200a; **bonenzakje:** *bónnə zekskə*, L 263a.

HERDERSFLUIT

Flöte (vom Hirten hergestellt) – the shepherd's pipe – chalumeau du berger (N 78, 16)

[Deze fluit wordt door de herder zelf kunstig gemaakt.]

shepersfluit: *schéépərsflèüt*, L 263a; **vlierefluitje:** *vlierəfluitjə*, K 186; **fluitje:** *fluitjə*, L 200a.

BREIEN

Stricken – to knit – tricoter (N 78, 19a)

[Bezigheid van de herder tijdens het hoeden om de tijd te doden.]

breien: het type *breien* in: K 299; *brejən*, L 152; *brèjə*, L 200a; *braajə*, K 216; *bràù*, K 280; *bréjə*, L 263a; **kousen breien:** *kawsə brééjə*, K 240.

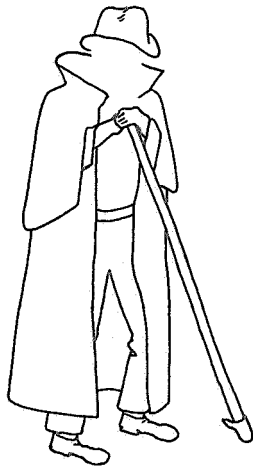
BREINAALDENKOKER

Stricknadelbüchse – case for knitting needles – carquois pour les aiguilles à tricoter (N 78, 20)

breischij: *brijschij*, L 152.

1.1.1.2.

RUSTEND MET DE STOK VOOR OP DE GROND, GEZEGD VAN DE SCHAAPHERDER (zie tekening)

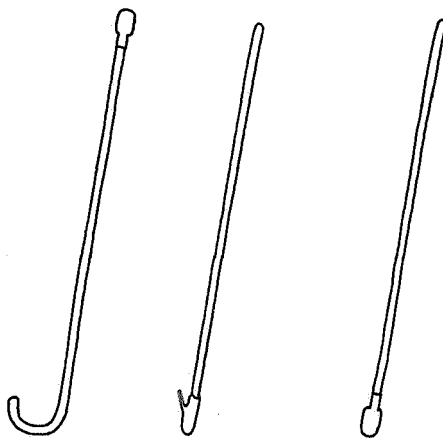

Auf den Stab gelehnt (vom Schäfer) — resting with the stick in front on the ground, said of the shepherd — se reposant en s'appuyant sur son bâton, dit du berger (N 78, 8b)

[Bij deze rusthouding heeft de herder de stok voor zich op de grond en steunt er met beide handen op.]

voorop gaan hangen: *veurop gon hangə*, L 263a.

HERDERSSCHOPJE (zie tekeningen)

Hirtenschaukel, Hirtenschippe — the shepherd's shovel — la houlette (N 18, 11; N 78, 10a; N 78, 10b; Go 1b; Ceusters)

schopje: het type *schopje* in: K 307, 358, P 17, 128; *schöpka*, P 167; *schupka*, I 118, K 187, L 200a, 263a; **herdersschopje:** *hërdərsshöpka*, P 35a; *hërdərschöpʹa*, K 206; *hërdərschoepka*, K 178*; *hërdərsshupka*, K 208, 307; *hërdərschupka*, K 276b, 307, 318, P 48; *hërdərschupka*, K 212; *hërdərsshupka*, K 141, 165, L 185; *hərdərsshupka*, K 193a; *hërdərsshöpka*, L 243; *ërdərschöpka*, P 171; *hërdərschüüpkə*, O 255; *ërdərschüüpkə*, K 294, P 41, 69b; *ëërdərschüüpkə*, K 204c; *hërdərschüüppəkə*, K 248, P 25, 35; *ërdərschüüppəkən*, O 73; *hërdərschüüpkə*, K 346; *hërdərschïëpkən*, O 63a; *hërdərschïëppəkə*, K 287; *ërdərschïëpkə*, K 324; **schepersschopje:** *schëépərschupka*, K 312; *schëépərschupka*, L 184; *schëéj-pərschupka*, L 263a; *schëj-pərschupka*, L 183; *schïëpərschupka*, L 187a; *schïëpərschupka*, L 150; *skeepərschupka*, L 145; *scheepərschüüpkə*, K 295; *schëépərschüüpkə*, P 4; *schëépərschüüpkə*, K 243, 266; *schëp-pərschüüpkə*, P 60; *schëjapərschüüpkə*, I 275; *schëj-pərschüüpkə*, K 348; *schëépərscheupka*, K 310; *skeepərskupka*, L 148; *skeepərschupka*, L 180b; **schaapsschopje:** *schòðpschupka*, P 44; *schòpschüüpkə*, K 238; **distel-schopje:** *téstəlschüüpkə*, O 173; **polschopje:** *pòlschuupka*, K 165; **herdersschop:** *hërdərschup*, K 276a, 357; *ërdərschup*, K 251; *hërdərschüüp*, K 274; *ërdərschüüp*, K 260, O 174a, 177, P 70; *hërdərschoep*, P 95, 99; *ërdərschoep*, K 250, 281; **schepersschop:** het type *schepersschop* in: L 206; *schëépərschòp*, K 245; *scheepərschup*, K 333, L 200; *scheepərschup*, K 307; *schëépərschup*, K 241; *schïëpərschup*, L 153; *sjëepərschup*, P 88; *schijpərschup*, L 241; *scheepərschuu*, L 144; *schëépərschüüp*, O 286; *schëppərschüüp*, I 275; *schëépərschüüp*, P 133; *schëj-pərschüüp*, O 177, P 4; *skëj-pərskup*, L 182; *skëapərskeup*, P 169; *sjëepərsjip*, P 88; **schaapsschop:** *schòðpschup*, K 191; *schòp-schup*, K 240; **schapenschop:** *schaapəschup*, P 77; **schepje:** *schëpkə*, K 204; **schaapsschep:** *schaopschep*, K 188a; **vork:** *vörk*, K 210, 235, 313a, 350, L 200a, 235, 263; *vörrək*, K 187, 216, 240, 241, 242, 304, 307, 313a, L 263; *vurk*, L 200, 263b; *vurrək*, L 201; *vöðrək*, K 237; *veurk*, *schaapherderschop* (Meierij), Lixa 3; *veurk*, *schaapherdersschopje* (Meierij), Lixa 2; *vörrək*, znw. vr. vork, klein schopje met lange steel dat aan beide zijden een weinig naar binnen gebogen is; ze werd veel gebruikt door schepers en drijvers, die er kluitjes aarde mee staken, De Bont; **schepersvork:** *skëépərsvörk*, L 200a; *schëépərsvöðrək*, K 309; *schëépərsvurk*, K 274; *schëépərsvurk*, L 242; *sjchëépərsvörkak*, K 274; *scheepərsföðrək*, znw. vr. schepersvork, klein schopje van een schep, waarmee hij één of meer aardkluiten steekt,

om een of ander schaap een aanwijzing te geven, De Bont; **schaapsvork**: *schopsvurrak*, L 241; **slikvork**: het type *slikvork* in: K 179a; *slikvurk*, K 205; **spriet**: het type *spriet* in: I 118, K 151, 280; *spriët*, K 243, 244, 283, 349; *spriët*, I 271, K 225, 245, 281, 291; *sprêët*, K 250, 281; *spruut*, K 174, 176; *sproet*, K 174; *spriet*, znw. schaapherdersstaf, Corn. Vervl.; *spriet*, schupje met lange steel waarmede schaapherders aarde werpen om hun hond(en) op een bepaalde plaats te doen gaan, b.v. om de schapen om te halen, Goossenaerts; **schaaps-priet**: *schòðpspriët*, K 287; **herdersspriet**: het type *herdersspriet* in: I 57a; **stafje**: *stafkə*, K 193a; **schaapsstaf**: *schòðapstaf*, K 245; **herdersstaf**: *herðarstaf*, P 33; *herðarstaf*, K 295; *herðarstòf*, K 339; **schaapslepel**: het type *schaapslepel* in: K 163; *schòðpsleepəl*, K 276; *schòðpsléppəl*, K 245; *scheupsleéjəpəl*, K 250; **schaapslepel**, de naam van de van een klein schopje voorziene staf van een schaapherder, Goossenaerts; **herdersstok**: *herðarstòk*, P 1; *erðarstòk*, K 237; **schepersstok**: *schéjəpərstòk*, O 178, 286, 287, 288, 289, P 125, 198, 199; *skéjəpərstòk*, O 250, 285, 290; **herdersschepper**: *erðarschéppər*, K 320.

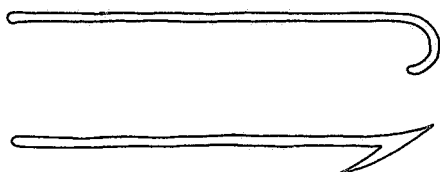
HAAK AAN HET SCHOPJE

Haken an der Hirtenschaufel/-schippe – hook at the shovel – le crochet de la houlette (N 78, 10c)
[Deze haak wordt gebruikt om een schaap naar zich toe te trekken.]
vanghaak: *vanghaok*, L 263a; *vanaok*, I 118;
vork: *vörrək*, K 216.

STOK MET DWARSSTUK

Stab mit Querstange – stick with cross-piece – bâton avec traverse (N 78, 9)
[Deze stok dient tot steun bij het staan.]
kruk: het type *kruk* in: L 200a; **steunstok**: *steunstòk*, L 263a; **vork**: *vörrək*, K 187; **spriet**: het type *spriet* in: I 57b, K 355; **herdersschop**: *herðarsschup*, L 152; **schepersschop**: *schee-pərsschup*, L 152; **schepersschopje**: *schéé-pərsschupkə*, L 178a.

VANGSTOK (zie tekeningen)

Fangstab – sheep-hook, sheep-catcher – bâton avec crochet pour saisir les moutons (N 78, 11a)
[Stok met brede of smalle haak om de schapen bij de poten te kunnen pakken.]
vangstok: het type *vangstok* in: K 355, L 263a;
vanghaak: het type *vanghaak* in: K 186; **wandelstok**: *wandəlstok*, L 200a; *waandəlstok*, I 118.

TROKAAR

Trokar – trocar – trocart (N 78, 13)
[Driehoekig instrument om gassen uit de buik van het schaap te laten verdwijnen.]
sonde: het type *sonde* in: K 186; **slang**: het type *slang* in: L 200a; **trokaar**: *tròkaar*, K 242; *trokart*, L 263a.

HERDERSFLUITJE

Flöte (vom Hirten verwendet) – shepherd's whistle – sifflet de berger (N 78, 14)
[Dit fluitje gebruikt de herder om de hond te roepen.]
herdersfluitje: *herðarsfluitjə*, L 152; **schepersfluit**: *schééjəpərsflèùt*, L 263a; **schaapsfluitje**: *schaopsfluitjə*, K 186; **hondefluitje**: *hondə-fluitjə*, L 200a; **fluit**: het type *fluit* in: K 355; **fluitje**: *flòijə*, L 178a.

SCHAAP DAT VOOROP LOOPT

Leithammel – sheep which leads the way – mouton de tête (N 78, 17a; N 78, 17b)
belhamel: *belhaməl*, K 355, L 178a, 263a;
koploper: *kòploopər*, K 216; **beldrager**: *bèl-draogər*, L 200a; **zeeg schaap**: *zeech schaowp*, L 200a.

SCHAAPSBEL

Schafsklingel – sheep's bell – cloche de mouton (N 78, 17b)
schaapsbel: *schopsbèèl*, L 263a; **schapebel**: *schaopəbèl*, L 152; **bel**: *bèèl*, L 263a; *bèl*, L 178a.

AFGEDWAALD SCHAAP

Abgeirrtes Schaf – strayed-off sheep – un mouton égaré (N 78, 17c)
verloren schaap: *vərloorə schaowp*, L 200a;
verlorene: *vərlòrnə*, L 178a; **afdwaler**: *af-*

1.1.1.2.

dwaalər, L 263a; **verdwaalde**: *vərdwaoldə*, L 178a; **dwaler**: *dwaalər*, K 187.

MET ZAND GOOIEN

Mit Sand werfen — to throw sand — jeter de la terre, du sable (N 78, 18)

[De herder gooit met zand naar de schapen om ze in het gareel te houden.]

kluitjes gooien: *klutjəs goojə*, L 200a; *klütjəs goojən*, L 178a; **kluitje steken**: *klutje steekə*, L 152; **met kluitjes gooien**: *mi kluitjəs gójə*, L 263a; **aarde gooien met de vork**: het type *aarde gooien met de vork* in: K 299; **met de spriet zand gooien**: *mi də spriet saant gójə*, I 118; **met aarde gooien**: *met jéér goojən*, K 280; **kluit gooien**: *klòt gojə*, K 187; **gooien**: *goojə*, K 216.

HERDERSHOND

Schäferhund — shepherd's dog — chien de berger

(N 78, 21a; Ceusters; Go 1, b; znd 6, 30)

schepershond: het type *schepershond* in: K 186, 272, 276, 307, 353, 355; *schéepərshònt*, K 280, L 178a, O 251, 275, P 164, 171; *schéepərshónt*, K 208, P 199; *scheepərshónt*, K 314, 315, 353; *schéepərsónt*, K 268; *schéépərsònt*, I 220, K 245, K 300a, 340, O 286, P 129; *scheepərshont*, P 99; *schéepərshóont*, K 358; *schéepərhoont*, K 307b; *schéepərsount*, K 250, 272; *scheepərsoont*, K 188a; *scheepərshóont*, K 307; *schéepərzónt*, P 25, 112; *schéepərsónt*, O 162, P 45; *schéepərzónt*, P 167; *schéepərzónt*, P 167; *schéepərzónt*, K 204; *schéepərsónt*, K 212a; *schéepərshónt*, P 35a; *schéepərshont*, K 189a, 191, 196, 206, 213, 231, 241, 267, O 274, P 41; *schéepərzónt*, P 154; *schéepərsónt*, P 80; *scheupərshont*, P 25; *schéepərsoent*, O 286; *schijpərshont*, K 273, 283, P 18, 72; *schijpərzónt*, K 325, O 67; *schéepərsont*, O 178, 255, 287, 289, P 125, 198, 199; *schíepərshónt*, P 48; *schíepərshont*, P 43; *schíepərshònt*, P 47; *skéepərsónt*, O 238; *skéepərsont*, O 250, 290, 285; *sjéepərsónt*, P 129; *sjéepərzónt*, P 94; *sjíepərshont*, P 88; *sjíepərzónt*, P 89; *keepərshoent*, O 286; *schééjərsòent*, schaapherdershond, hs Schrevens; **schapershond**: het type *schapershond* in: P 72; *schaapərshont*, K 330, 350; *schoupərsont*, I 269; *schoupərshoont*, K 247; *schapershond*, weinig gebruikt voor scheper, Goossenaerts; **scheper**: het type *scheper* in: K 292; *scheepər*, K 244, 307, 356, P 99, 133a; *schéepər*, K 204, 208, 240, 330, 349a, 352, P 13, 14, 25, 27, 129; *schéepər*, K 299; *schéepər*, K 291; *schéepər*, I 266, K 196, 205, 206, 244, 257; *schippər*, P 171; *schijpər*, K 296, 330, 350, O 178a; *schíepər*, P 43, 96; *skijpər*, P 2; *sjíepər*, P 89; **schaper**: *schoupər*, I 269;

schaapshond: *schaopshont*, L 178a; *schaaphont*, K 189a; *schaapont*, K 189a; *schapshont*, K 305, 315, 353; *schaowpshont*, L 200a; *schauphont*, I 180; *schapshoent*, K 315; *schóps-hónt*, K 316, 318, P 44; *schóps-hont*, K 296; *schopshónt*, L 263a; *schóps-hónt*, K 187, 216; *schóps-hónt*, P 46; *schupshont*, K 300a, 332; *schíepshoont*, P 47; *schaapshond*, hond die een schaapherder gebruikt om zijn schapen te begeleiden en te bewaken, Goossenaerts; *schaapshond*, znw. schaapherdershond, hond, die de schaapskudde bewaakt, Fr. chien de berger, Corn. Vervl.; **herdershond**: *herdərshont*, L 152; *erdərsónt*, I 118; **schaapherdershond**: het type *schaapherdershond* in: I 57b.

ROND DE KUDDE LOPEN, GEZEGD VAN DE HOND

Um die Herde gehen (vom Schäferhund) — to walk around the herd, said of the dog — le chien travaille autour du troupeau

(N 78, 22)

keren: *keerən*, L 152; *keerə*, K 187, L 200a; *kèerən*, L 178a; **tot een pol zetten**: *toe unna pol zettən*, K 186; het volgende type is een bevel dat aan de hond gegeven wordt als hij rond de kudde moet gaan lopen: **keerop**: *kiróp*, L 263a.

NAAR DE SCHAPEN HAPPEN, GEZEGD VAN DE HOND

Nach den Schafen schnappen (vom Schäferhund) — to snap at the sheep, said of the dog — mordre les moutons

(N 78, 23)

bijten: het type *bijten* in: L 152; *bijtə*, L 200a; *béétə*, K 187; *bèètə*, K 216; *bààtə*, K 280; **vatten**: *vattə*, L 152; **wippen**: het type *wippen* in: K 186; **stoten**: het type *stoten* in: K 186.

DRIJF DE SCHAPEN BIJEEN (bevel aan de hond)

Treibe die Schafe zusammen (Befehl an den Hund) — round up the sheep (order given to the dog) — allez les rassembler (ordre à un chien)

(N 78, 24a)

vooruut: *vuruit*, L 152; **haal op**: *haolop*, L 152; **haal ze eens**: *hòlt zə əs*, L 200a; **haal ze maar**: *haoltsə mèr*, L 178a; **ga er voor**: *gò dər vur*, I 118; **keer op**: *kir óp*, L 263a; **dichter**: het type *dichter* in: K 299; **ga voor**: het type *ga voor* in: K 299; **gaat hoger**: het type *gaat hoger* in: K 280; **kom lager**: *kom lijjər*, K 280; **sta voort**: *staa vórt*, K 216; **blijf**: het type *blijf* in: K 187;

het volgende type is een infinitief: **bij mekaar keren**: *bé makòòrà keerà*, K 187.

JAAG DE SCHAPEN VOORUIT (bevel aan de hond)

Jage die Schafe nach vorn (Befehl an den Hund) — drive the sheep forward (order given to the dog) — allez, chassez les (ordre à un chien)

(N 78, 24b)

[Bij het vooruit jagen moet de hond achter de schapen aan lopen.]

keer op achter op: *kiróp achtéróp*, L 263a; **gaat er achter**: het type *gaat er achter* in: K 280; de volgende typen zijn infinitieven: **blijven**: *bljvə*, L 200a; **drijven**: het type *drijven* in: K 186; *drèjvə*, L 178a; **voort drijven**: *vórt dréevə*, K 187; **opjagen**: het type *opjagen* in: K 355; **stuwen**: het type *stuwen* in: K 355.

LOOP VOOR DE SCHAPEN UIT (bevel aan de hond)

Lauf vor den Schafen her (Befehl an den Hund) — go on ahead the sheep (order given to the dog) — allez, devant (ordre à un chien)

(N 78, 24c)

[De hond moet voor de schapen uit lopen om te zorgen dat ze niet te snel lopen.]

keer op: het type *keer op* in: L 200a; **houd tegen**: *aw teegə*, I 118; **keer op voor op**: *kiróp vooróp*, L 263a; **gaat er voor**: het type *gaat er voor* in: K 280; **voor op**: *veuróp*, K 216; **ga eens voor op**: *gò əs vurop*, L 152; de volgende typen zijn infinitieven: **voorop blijven**: *vurop blèjvə*, L 178a; **voorgaan**: *vur gòòn*, K 187; **voort sjokken**: het type *voort sjokken* in: K 186.

BEVEL AAN DE HOND OM DE SCHAPEN HARD AAN TE PAKKEN

Befehl an den Hund, die Schafe hart anzufassen — to order the dog to take a firm line with the sheep — ordre à un chien de contrôler les moutons d'une façon plus rigoureuse

(N 78, 24d; N 78, 23)

[Dit bevel wordt gegeven als de schapen weerspanning zijn.]

pak ze maar: *pak zə mar*, L 200a; **pak ze**: het type *pak ze* in: K 280; *pak sə*, L 263a; **pak vast**: het type *pak vast* in: K 299; **vat ze**: *vətsə*, L 178a; **pas erop**: *pəstərop*, L 178a; het volgende type is een infinitief: **bijten**: *bèètə*, K 216.

BELET DE SCHAPEN OVER EEN BEPAALDE LIJN TE KOMEN (bevel aan de hond)

Verhindere, dass die Schafe eine bestimmte

Linie überschreiten (Befehl an den Hund) — to keep the sheep from crossing a certain line (order given to the dog) — empêche les moutons de dépasser une certain ligne (command à un chien)

(N 78, 24e)

gaat er over: *gaot ər oovər*, L 200a; *gòt ər oovvər*, K 187; **keer op**: het type *keer op* in: L 200a; **er over**: *dur oovər*, I 118; **blijf staan**: *bljif ston*, L 263a; **kom hier neven**: *kom hier neffə*, K 280; **in de voor**: *in də voor*, K 216; **er neven**: *dur neffə*, K 186; de volgende typen zijn infinitieven: **blijven**: *blèjvə*, L 178a; **op je kant blijven**: *op oewə kant blèevə*, K 216; **keren**: *keera*, K 216.

BLIJF LIGGEN (bevel aan de hond)

Liegen bleiben (Befehl an den Hund) — order to the dog not to get up — couchez

(N 78, 24f)

af: het type *af* in: K 186, L 152, 200a; **liggen**: het type *liggen* in: K 186; *liggə*, I 118, K 187; **blijf liggen**: *bljif liggə*, L 263a; **gaat er liggen**: *gaot ər liggən*, L 178a; **leg je**: *legdoe*, K 280; *legt oe*, K 280; **blijf**: het type *blijf* in: K 186.

SCHAAPHERDERSVERBLIJF OP DE HEIDE

Schäferobdach auf der Heide — hut for the shepherds on the heath — cabane de berger

(N 78, 7)

herdershuisje: *herdərshuiska*, L 200a; **herdershut**: *hèrdərshut*, K 242; **herdershutje**: het type *herdershutje* in: L 263a; **scheperhut**: *scheepərshut*, K 242; **schaapshut**: *schaopshut*, K 186.

—2.3.9. **Roepwoorden, vleinamen, spothbenaming**

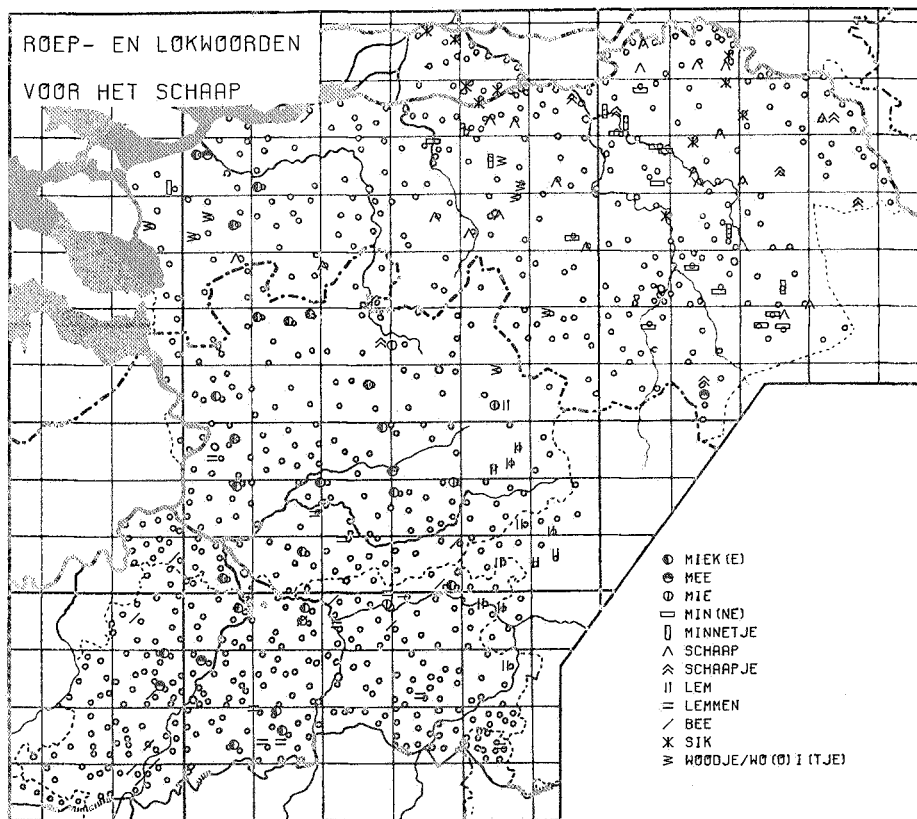
ROEP- EN LOKWOORDEN VOOR HET SCHAAP (zie kaart)

Ruf- und Lockwörter für das Schaf — call words for the sheep — appellation familiale du mouton

(N 19, 74a; VC 14, 2j (R); znd B 2, 259f; N 77, L 263a)

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

miek(e): het type *mieke* in: K 333; het type *mieke*, *mieke* in: K 151, 157, 174; *mīëkkə*, K 245, O 165; *mīëka*, K 329, P 7; *mèkkə*, P 126; *mèkkə*, P 128; *mīëkkə*, *mīëkkə*, K 225, 274, 281a, 296, 351; *mīëka*, *mīëka*, K 266; *mèkkə*, *mèkkə*, K 204c; *mèkkə*, *mèkkə*, K 205; *mēëkə*, *mēëkə*, P 131; *mīëkkə*, *mīëkkə*, *mīëk*, K 174;

mïëkkə, mïëkkə, mïëkkə, K 274, P 16, 18; *mïëkkə, mïëkkə, mïëkkə*, K 232; *mèk, mèk, mèk*, K 204; *mïëkkə, mïëkkə, mïëkkə, mïëk*, K 304; *min(ne)*: *mien*, L 148, 178a, 180a, 264; *mïèn*, K 162, L 235; *mienə*, L 145; *mien, mien*, L 203b, 241, 263; *mïèn, mïèn*, K 187a, L 257; *mïèn, mïèn*, L 178; *mienəmienəmien*, L 263b; *minnetje*: *mienəkə*, I 57, K 164, L 144a, 147, 204, 243; *mïënnəkə*, L 144a; *mienəkə, mienəkə*, L 243; *mèè: méé, méé*, O 173, P 60; *mè, mè*, K 151, L 285; *mie: mïë, mïë*, K 307; *mie, mie, mie*, K 212; *mïë, mïë, mïë*, K 241, P 25; *mïëmïëmïëmïë*, P 25; *mielsje: mielskə*, L 183*; *miem: mïëm, mïëm*, K 241; *mieres: mïërrəs*, L 183; *mieras, mïerəs*, L 152; *mieresje: mïërrəskə*, L 183; *schaap*: het type *schaap* in: K 183, L 93, 263a; *schaop*, K 141, 143, 170, 182, 183, 184a, 187, 190, L 180*; *skaop*, L 180, 183; *schoop*, K 188, L 100, 104, 263; *schôdp*, L 145; *skoop*, L 152; *schaop, schaop*, L 160; *schaapje: schaopkə*, K 148; *schopkə*, K 164a; *schôpkə*, K 212; *schôpkə*, L 160, 209a; *schëupkə*, L 283; *skôpkə*, L 144a, 183*; *lam*: het type *lam, lam, lam* in: K 309; *lem*: het type *lem, lem* in: K 276b; het type *lem, lem* in: K 314, 318; *lém, lém*, K 241, 276b, 354, 357, P 44, 107; *lém, lém, lém*, K

276, 276a, 358, P 41; *lemmen: lemma*, P 33, 127; *lémma*, K 248; *lòmma*, P 104; *lémma, lémme*, P 169; *lèmma, lèmma*, P 131; *lééma, lééma*, P 27; *lòmmalòmmlòm*, K 339; *lémma, lémma, lémma*, K 295, P 25, 133; *lemmetje: liemkə*, L 185; *kom*: het type *kom* in: K 324; het type *kom, kom* in: K 193a; *kòm, kòm*, K 307, 346, P 145; *kóm, kóm*, K 348; *kóm, kóm*, K 311; *kóm, kóm, kóm*, K 243; *bèè: béé*, K 346, O 69, 177, 286a; *bèù*, P 17; *bè, K 124a; béé, béé*, K 350, O 255, 288, P 36; *bbéé, bbéé*, O 286; *bè, bè*, K 193a, O 255; *béé, béé, béé*, I 271; *bu, bu*, P 22; *sik*: het type *sik* in: K 102; het type *sik, sik* in: K 100a, 133a, 133c, 133d, L 103, 157, 180b; het type *sik, sik, sik* in: L 180b; *sik, sik*, L 150; *suk, suk, suk*, L 200a; *ei*: het type *ei, ei* in: K 210, 235; *hem*: het type *hem, hem* in: P 5; *hes: hés, hés*, K 307; *kas: kəs, kəs*, K 310; *kas*, roepwoord voor een ram, hs Renders L 226; *lien*: het type *lien, lien* in: L 187; *mat*: het type *mat, mat* in: P 41; *môt, môt*, P 41; *ojie: ôjie*, K 183c; *poeitje: poejəkə, poejəkə, poejəkə*, P 137; *poeris: poerrəs, poerrəs, poerrəs*, L 263a; *poerisje: pöërrəskə*, L 208; *poeruskə*, L 263a; *poet: pöët, pöët*, P 136a; *siem*: het type *siem, siem* in: L 185; *sien*: het type *sien, sien* in: L

162; **tiem**: het type *tiem*, *tiem* in: L 184; *tîem*, *tîem*, L 184; **tiempje**: *tîemkə*, *tîemkə*, L 159; **tik**: het type *tik* in: L 157; **wei**: het type *wei*, *wei* in: K 237; **wotje**: *wotja*, K 173b; *woetja*, I 78; *wotja*, *wotja*, K 174a; **woi**: het type *woi*, *woi* in: K 218b; *wòə*, K 240; *wooj*, *wooj*, K 166, 183b; *woi-woi*, 't geroep waarmede men de schapen roept, (Meierij), Cuijpers 2; *woi-woi*, roep waarmee schapen worden geroepen; ook de jongens roepen het onder elkaar, als ze me velen samenkomen of gaan, bv. bij het in – en uitgaan der school (Meierij), De Bont; *wo'i*, tussenw. *wōoi*, roep tot een kudde schapen, De Bont; **wooitje**: *woojka*, K 164; **allez kom**, **kom**: *allée kòm*, *kòm*, P 166; **arree mannen**: *hòrree mònna*, P 48; **kom eens hier**, **kom**: *kòmmazîe*, *kòm*, K 287; **kom jongen**: *kom jongə*, K 183; **kom lemme**: *kòm lèmma*, P 83; *kòm lömma*, P 99; **kom makke**: *kòm makkə*, P 149; **kom mannetje**: in de volgende opgave is het zelfstandig naamwoord een meervoudsvorm: *kòm mènna*, P 48; **kom manske**: *kòm manske*, P 149; **kom mieke**: *kom miēka*, P 23; *kòm mikkə*, O 174a; in de volgende opgave is het zelfstandig naamwoord een meervoudsvorm: *kòm miēka*, I 275; **kom mieke kom**: *kòm miēkkə kòm*, O 163; **lemmetje bèè**: *lèmməkə bééj*, P 66.

ROEP- EN LOKWOORDEN VOOR HET LAM

Ruf- und Lockwörter für das Lamm – call words for the lamb – appellation familiale de l'agneau

(N 19, 74b; VC 14, 2k (R))

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

miek(e): het type *mieke* in: K 333; het type *mieke*, *mieke* in: K 174; *miēkkə*, K 245, O 165; *miēka*, K 329, P 7; *mèkkə*, P 126; *mèekə*, P 128; *mieke*, *mieke*, K 151; *miēkkə*, *miēkkə*, K 351; *miēka*, *miēka*, K 266, 307, P 25; *mèkkə*, *mèkkə*, K 205; *mikkə*, *mikkə*, K 204c; *mèkkə*, *mèéəkə*, P 131; *miēkkə*, *miēkkə*, *miēk*, K 174; *miēkkə*, *miēkkə*, *miēkkə*, K 274; *mèk*, *mèk*, *mèk*, K 204; *miēkkə*, *miēkkə*, *miēkkə*, *miēk*, K 304; **min**: *mien*, L 148; *miēn*, K 162, L 235, 279; *mien*, *mien*, K 143, L 203b; *miēn*, *miēn*, K 187a, L 257; **minnetje**: *mienəkə*, I 57, K 164, L 144a, 145, 147, 151, 152, 178a, 180, 201, 236, 241, 243, 263; *miēnnəkə*, K 187, L 180a, 180b, 280, 281, 281*; *mienəkə*, *mienəkə*, K 148a, L 243; *miēnəkə*, *miēnəkə*, L 263; *mienəkə*, *mienəkə*, *mienəkə*, L 200a; **mèè**: *mèéə*, P 17; *mèé-mé*, O 288; *mèé*, *mèé*, O 255, 286; *maa*, *maa*, K 310; *mè*, *mè*, K 151, O 255; *mèé*, *mèé*, *mèé*, I 271; **mie**: het type *mie*, *mie* in: K 348; *miē*, *miē*, *miē*, K 212, 241; *miēmīemiēmīē*, P 25; **miem**:

miēm, *miēm*, K 241; **mieresje**: *mierəskə*, L 152; *mīerrəskə*, L 183; *mierskə*, L 204*; **mies**: het type *mies* in: L 264; **lam**: het type *lam* in: K 183, 184a, 188, 190, L 93, 263a; het type *lam*, *lam*, *lam* in: K 309; *laam*, L 104; *lam*, *lam*, K 296; **lem**: het type *lem*, *lem* in: K 276b; het type *lem*, *lem*, *lem* in: K 314, 318; *liem*, L 187; *lém*, *lém*, K 241, 276b, 354, 357, P 44; *lèm*, *lèm*, L 187; *liem*, *liem*, L 184; *lém*, *lém*, *lém*, K 276, 276a, 358, P 41; **lemme**: *lèmma*, K 248; *lòmna*, P 104; *lèmma*, *lèmma*, P 169; *lèmma*, *lèmma*, P 131; *lòmna*, *lòmna*, *lòm*, K 339; *lèmma*, *lèmma*, *lèmma*, P 16, 25, 48, 133; **lammetje/lemme(n)tje**: *lamməkə*, K 141, 164a, 182; *lammərəkə*, K 212; *lèmməkə*, K 240, P 33; *lèmməkə*, K 248; *lèmməkə*, K 212; *léeməkə*, P 27, 35; *laamkə*, L 183; *lèemkə*, L 244; *lemkə*, L 160; *lèmkə*, K 143, L 145, 180, 183*; *lèmpkə*, L 240; *lèmpkə*, L 152; *liemkə*, L 185, 209a; *liemskə*, L 209a; *lèmməkə*, *lèmməkə*, *lèmməkə*, K 295; **schaap**: *schaop*, L 180**; **schaapje**: *schaopja*, K 183; *schupkə*, L 100, 263; *schèupkə*, L 283; *sköpəkə*, L 144a; **kom**: *kòm*, *kòm*, K 274, 320, 346; *kòm*, *kòm*, K 311; *kóm*, *kóm*, K 243; **bèè**: *béé*, K 245, 346, O 69, 177; *beee*, K 183; *bè*, K 124a; *béé*, *béé*, P 36; *beu*, *beu*, O 173; *bu*, *bu*, *bu*, P 22; **sik**: het type *sik* in: K 102; het type *sik*, *sik* in: K 100a, 133a, 133c, 133d; **ei**: het type *ei*, *ei* in: K 210, 235; **hem**: het type *hem*, *hem* in: P 5; **huhu**: *hōhōhō*, *hōhōhō*, K 307; **mat**: het type *mat*, *mat* in: P 41; *mòt*, *mòt*, P 41; **poeitje**: *pōejkə*, P 127; *poejəkə*, *poejəkə*, *poejəkə*, P 137; **poerisje**: *pōerrəskə*, L 208; **poet**: *pōēt*, *pōēt*, P 136a; **poertje**: *pōēt-tərəkə*, P 86; **siem**: het type *siem*, *siem* in: L 186*; **siempje**: *siemkə*, *siemkə*, L 185; **sien**: het type *sien*, *sien* in: L 162; **tiem**: het type *tiem*, *tiem*, *tiem* in: L 184; *tîem*, *tîem*, L 184; **tiempje**: *tîemkə*, *tîemkə*, L 159; **tikje**: *tīekkīē*, *tīekkīē*, L 158; *tīèkskə*, *tīèkskə*, L 150; **tiks**: *tix*, *tix*, *tix*, L 180b; **wotje**: *wotja*, K 173, 173b; *woetja*, I 79; *woetja*, *woetja*, I 78; **wooitje**: *woojka*, *woojka*, K 166, 183b; **allez kom**, **kom**: *allée kòm*, *kòm*, P 166; **kom eens hier**, **kom**: *kòmmazîe*, *kòm*, K 287; **kom lemmetje**: *kòm lèmməkə*, P 83, 99; **kom makke**: *kòm makkə*, P 149; **kom mannetje**: *kòm mènna*, P 145; in de volgende opgave is het zelfstandig naamwoord een meervoudsvorm: *kòm mènna*, P 48; **kom manske**: *kòm manskə*, P 149; **kom mieke**: *kom miēka*, P 23; *kòm mèkkə*, O 174a; **kom mieke kom**: *kòm miēkkə kòm*, O 163.

ROEP- EN LOKWOORDEN VOOR DE HAMEL

Ruf- und Lockwörter für den Hammel – call words for the wether – appellation familiale du mouton mâle castré (N 19, 74c)

1.1.1.2.

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm aan. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

miek(e): *mīēka*, K 329, P 7; *mīēkkā*, K 151, O 165; *mēekā*, P 128; *mēkkā*, P 126; *mīēka*, *mīēka*, K 266; *mīēkkā*, *mīēkkā*, K 351; *mēkkā*, *mēkkā*, K 204c; *mēkkā*, *mēkkā*, K 205; *mīēkkā*, *mīēkkā*, *mīēkkā*, *mīēk*, K 304; **min:** *mien*, L 148; *mien*, *mien*, L 203b; **minnetje:** *mienākā*, K 164, L 147; *mienākā*, *mienākā*, *mienākā*, L 200a; **mèè:** *mè*, *mè*, K 151; **mie:** *mīē*, *mīē*, *mīē*, K 241; **lem:** het type *lem*, *lem* in: K 276b; *lém*, *lém*, K 241, 276b; *lém*, *lém*, *lém*, P 41; **lemmen:** *lémma*, P 127; *lémma*, *lémma*, P 169; **kom:** *kòm*, *kòm*, K 274; *kòm*, *kòm*, K 311; *kóm*, *kóm*, *kóm*, K 243; *bèè:* *béé*, K 245; *bèù*, P 17; *bè*, K 346; *béé*, *béé*, P 36; *bej*, *bej*, K 210, 235; *bu*, *bu*, *bu*, P 22; **bok:** *bōēk*, K 248; **kas:** *kés*, *kés*, K 310; *kòsj*, *kòsj*, *kòsj*, K 314; **sik:** het type *sik*, *sik*, *sik* in: L 180b; **tiempje:** *tīēmka*, *tīēmka*, L 159; **woi:** het type *woi*, *woi* in: K 218b; **allez kom, kom:** *alléé kòm*, *kòm*, P 166; **kom eens hier, kom:** *kòmmazīē*, *kòm*, K 287; **kom makke:** *kòm makkā*, P 149; **kom manske:** *kòm manskā*, P 149.

VLEIWOORD VOOR HET SCHAAP

Kosename für ein Schaf – pet word for the sheep – le petit mot flatteur du mouton (VC 14, 2j (v))

schaap: het type *schaap* in: L 93; *schaop*, K 133a, 133c, 148a, 182, 197, L 100, 258, 264; *schoop*, K 164a, L 283; *skaop*, L 180, 183*; **schaapje:** *schaapka*, K 100a, L 263a; *schaopka*, K 141, 143, 183, 188, 190, L 258; *schapka*, I 79, K 133a, 133d, 187, L 280; *schōpka*, K 212; *schoopka*, K 148, 183; *schupka*, L 263; *schōpka*, L 99, 104, 144a, 152, 153, 160, 178a, 180**, 201, 208a, 209a, 262, 264; *scōpka*, L 263a; *scheupka*, L 145; *schōēpka*, L 103, 157, 185; *skōpka*, L 144a, 152, 180; *schoepka*, L 145, 148, 183; **min:** *mien*, L 180a, 204; *mīēn*, L 279, 281, 281*; **minnetje:** *mienākā*, I 57, L 144a, 147, 204, 243; *mīēnnākā*, K 187a, L 144a, 279; **germ:** het type *germ* in: K 187; **lemmetje:** *liemka*, L 185; **lien:** het type *lien* in: L 187; **mieres:** het type *mieres* in: L 157; **poerisje:** *poeraska*, L 208; **siempje:** *siemka*, L 185; **sien:** het type *sien* in: L 162; **sik:** het type *sik* in: K 133, L 152; **tiem:** *tīēm*, L 184; **tikje:** *tikkie*, L 159; **veulentje:** het type *veulentje* in: K 184a; **weer:** het type *weer* in: K 187; **wotje:** *wotja*, K 173; **woitje:** *wojka*, K 183; **wooitje:** *wojka*, K 164, 166, 183, 183b; **ha jongen:** *ha jongā*, K 183; **ha mannetje:** *ha mennākā*, K 183; **mieke lemme:** *mīēka lemna*, P 198.

VLEIWOORD VOOR HET LAM

Kosename für ein Lamm – pet word for the

lamb – le petit mot flatteur de l'agneau (VC 14, 2k (v))

lam: het type *lam* in: K 133c, 197, L 183*, 258, 263a, 264; *lām*, L 187; **lem:** *liem*, L 187; **lammetje/lemme(n)tje:** *lammākā*, I 78, K 100a, 141, 164, 164a, 182, 183, 184a, 188, 190, L 258; *lammārka*, K 212; *lemnākā*, L 178a, 240; *lèmmākā*, K 148, 212, L 152, 153; *liemāskā*, L 209a; *laamka*, L 183; *laemka*, L 280; *lemka*, L 104, 112, 160, 208a, 209a; *lèmkā*, K 143, 187; *liemka*, L 185, 187; *lèmpka*, L 152; **schaapje:** *schapka*, K 133a, 133d; *schoopka*, K 148a; *schopka*, K 164a, 183; *schupka*, L 263; *schōpka*, L 93, 144a, 160, 180**; *schēūpka*, L 283; *schōēpka*, L 100; *skōpka*, L 144a; *skōēpka*, L 145; **jong schaapje:** *jong schapka*, K 133a; **klein schaapje:** [*klein*] *schaopka*, K 183; **min:** *mien*, K 143; **minnetje:** *mienākā*, I 57, L 144a, 147, 151, 201, 236, 243, 262; *mīēnnākā*, K 187, 187a, L 144a, 180a, 180b, 264, 279, 281, 281*; **bokje:** *bōēkskā*, L 99; **germpje:** *germka*, L 99, 145; **mannetje:** *mennākā*, K 183; **mieresje:** *mierskā*, L 204*; **poerisje:** *poeraska*, L 208, 244; **siempje:** *siemka*, L 185, 186*; **sien:** het type *sien* in: L 162; **sik:** het type *sik* in: K 133d, L 152; **sikje:** het type *sikje* in: K 102; **tiem:** *tīēm*, L 184; **tikje:** *tikkie*, L 158; **wotje:** *wotja*, K 173; *woetja*, I 79; **wooitje:** *wojka*, K 166, 183b; **lemmetje bèè:** *lèmmākā bè*, P 198; het volgende type is een werkwoord: **fole:** *foolen*, aaien, verwennen (bv schaapje), hs Etten K 176.

SCHAAP (spotnaam)

Spotname für Schafe – sheep (nickname) – sobriquet pour mouton (N 77, 57)

blaat: *bléēt*, K 276; **maanschaap:** het type *maanschaap* in: K 301; **minnetje:** *mienākā*, L 147; **petieter:** *pēītētār*, O 160a; **pierewiet:** *pirrāwitj*, O 160a; **rotzak:** het type *rotzak* in: K 157a, 176; **schelm:** het type *schelm* in: L 200; **stoterd:** *stootart*, L 200; [**zakkonfeech**]: *zakkonfeech*, L 180*, z.s.h.; de volgende types zijn meervoud: **moffen:** *moffā*, L 200a; **kreuten:** *kreutʔn*, O 160a; **troskoppen:** *troskoppā*, L 200a; **zwarte koppen:** *zwētta kōppān*, O 160a.

–2.4. De geit

–2.4.1. Soort en herkomst

GEIT

Ziege – goat – la chèvre (N 77, 74; DC 9, 20; znd 14, 32; znd A 2, 437; NE 1, 16; sgv; Van Gerwen V, 13; Go 1b; Ceusters)

[Het is de vraag of er wel overal geit in het algemeen bedoeld is, en niet vrouwelijke geit.]

geit: het type *geit* in: I 57, 78a, 79, 102a, 180, K 100, 100a, 101a, 102, 125a, 127, 132, 133a, 133c, 133d, 135, 136a, 142, 143, 148, 149, 150, 151, 153, 154, 155, 157, 158, 158a, 158b, 159, 160, 161, 161a, 163, 163c, 164, 165, 168, 171, 172, 173a, 174, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 182a, 183, 183a, 183b, 184, 184a, 185, 187, 188a, 190, 193a, 194, 197, 198, 205, 206, 207, 213, 216a, 218a, 218b, 220, 221, 225, 233, 234, 244, 256, 267, 269, 272, 273, 274, 307, L 104, 109, 110, 112, 144a, 145, 146, 147, 151a, 152, 156, 159, 161, 162, 178, 178a, 180, 180*, 184, 185, 187, 199, 201, 207, 209a, 227, 228, 229a, 237, 240, 244, 255, 255b, 257, 258, 259, 260, 262, 263, 279, 281, 285, O 70a, P 40, 43; *gijt*, K 196, 297, 307, L 145a, 200, 200a, 228, P 33; *gijat*, I 220, L 151; *gijjat*, P 99; *géjt*, K 152, 188a, 204b, 212, 227, 295, 307, L 99, 112, 155, 158, 161, 162, 185, 188, 189, 207, 244, P 146; *géjat*, K 204b, 208, 237, P 41a; *géajt*, L 199a; *gèjt*, K 183, 333b, L 102, 103, 153, 177, 199a, 200, 200b, 256, 260; *gaejt*, L 153, 200, 227; *gaet*, K 109, L 93, 99, 100, 201, 280; *gaeat*, L 91; *geejt*, K 161a, 172, 195, L 91a, 151, 180, 199, 199a, 202, 207, 207a, 240; *geet*, L 100, 255, P 161; *geewt*, L 150; *gèèt*, L 178, P 167; *gèéjt*, K 249, 301, L 150, O 67; *gèét*, K 183, 187, 208, 211, 272, 274, 301, 307, 316, 318, 357, L 99, 205, 208, 243, 263a, P 44, 45, 46, 47, 48, 112; *gèéta*, O 273; *gèéat*, K 145a, 213, P 161, 171; *gèéjt*, K 188a, 205, L 104, 212; *gèèt*, K 107a, 143, 148, 195, 225, 233, 244, 282, 301, L 95, 100, 178, 179, 190, 205, 206, 240, O 276, P 42; *gèèat*, K 273; *get*, L 144a; *gét*, K 150, 224, P 161; *gèt*, K 201; *gèat*, K 281a, P 97, 166; *gèt*, K 183b, 184a, 258, L 144a, 145, 145a, 147, 149, 161, 179, 199, 199a, 201, 208, 208a, 225, 228, 229a, 257, 261, 262, P 81, 99; *gèat*, P 97, 166; *gajt*, K 187, 187a, 207, 236, 237, 238, 244, 245, 246, 251, L 226, 228, 233, 239, 256, 283a, O 70, P 39, 46, 65, 70; *gajət*, I 275, K 255, L 229a, P 76; *gatj*, K 216; *gat*, K 277, 342, O 238, P 29a, 89, 198; *gawt*, K 330; *gaət*, I 268, K 241, 246, 356, P 41; *gájt*, K 236, 237, 254; *gát*, K 312; *gáat*, K 276; *gájt*, K 226; *gaajt*, I 220, K 235, 237, 244, 291, L 151, 226; *gaat*, I 180, K 202a, 237, 240, 247, 254, 268, 276, 277, 295, 296, 299, 300a, 302, 303, 307, 314, 315, 329, 330, 332, 333, 334, 335, 339, 346, 348, 352, 353, O 70, 162, 178, 239, 243, 250, 255, 286, 287, 288, 289, 290, P 10, 12, 18a, 25, 27, 29a, 30, 30a, 33, 41, 60a, 61, 63, 69b, 75, 77, 85, 86, 88, 89, 94, 95, 96a, 105, 125, 127, 129, 145, 152, 154, 198, 199; *gaəat*, K 206, 245, 251, 253, 282, 286, 308a, 330, O 238, P 4; *gáajt*, K 235, 238; *gáat*, K 276, 296, 303, 310, 349, 353, P 38, 41, 93, 155; *gáəat*, K 299, 352; *gàat*, P 88; *gàəat*, K 313; *gòjt*, P 10; *gòat*, I 221b, K 322, O 153, 158, P 4; *gòata*, O 275; *gòot*, P 86; *goojt*, O 157; *gaot*, K 234, 240, 299, 300, 330, 331, P 88, 129, 154; *gaotə*, O 274,

275; *gaoət*, K 240; *guit*, K 187, L 152, 180, 180**, 226, 228, 236, 237, 241a, 242, 263, 264; *guwt*, L 157a; *göjt*, L 180; *göt*, L 152, 241, 263, 264, P 88; *geut*, L 207a, 263; *gèùjt*, K 237, L 181, 182, 183, 234a; *gèüt*, K 175, 212, 231, L 236, 241, 244, P 86; *gèùat*, L 263a; de volgende opgaven zijn meervoud: *gèéta*, L 261; *gajata*, K 241; *gaeit*, geit, hs Renders L 226; *gèéjt*, Elemans; *gait*, geit, hs Mischgofsky L 95; *guujt*, geit, hs Vissers L 180; *gai.t*, geit, hs Schrevens; *ga:t*, geit, hs Schrevens; **melkgeit:** *mèlləkgijt*, L 159; **sik:** het type *sik* in: I 57, 78, 78a, 79, K 100, 124a, 126, 127, 133a, 148, 149, 153, 154, 155, 157, 158a, 158b, 159, 160, 161, 161a, 163, 168, 171, 173a, 174, 175, 176, 179b, 180, 181, 182, 182a, 183, 185, 197a, 214, 215, 216, 218, 219, 242, L 91a, 94, 95, 96, 99, 100, 103, 104, 109, 112, 144, 144a, 145, 146, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 156, 158, 159, 161, 162, 179, 180, 180**, 183, 184, 185, 186, 187, 190, 199, 207, 207a, 208, 212, 229, 236, 241, 255, 256, 257, 258, 260, 261, 280, 281, 283, 285; *sək*, K 198, L 158, 161, 187; *siek*, K 141, 142, 149, 172; *sīək*, L 109, 148, 153; *sik*, geit, hs Sassen K 153; *sik*, geit, hs Renders L 226; *sik*, geit, AG; *sik*, hs L 212; *sik*, dikwijls sikske, geit, ook als lokwoord, Goossenaerts; **sim:** *sīəm*, L 186; **minnetje:** *minnəkə*, K 213, L 235; *mienəkə*, K 147, 175, 181, L 242, 244; *min*, *minneke*, geit, hs Renders L 226; **mina:** *mina*, geit, De Bont; **mieke:** het type *mieke* in: I 180; *mieken*, znw., geit in de kindertaal, Corn. Vervl.; *mieke*, benaming voor de geit, Goossenaerts; **miekegeit:** *mīəkəgaat*, K 254; *mieke-geit*, geit in de kindertaal, Corn.; **sjoek:** het type *sjoek* in: K 273; **sjoekje:** *sjoekske*, geit in de kindertaal, Corn.; **sjoekemie:** het type *sjoekemie* in: K 273; **bellemie:** *bellemie*, geit, vooral in de kindertaal, Corn. Vervl. A.; **bellemieke:** *belləmīəkən*, O 69; **belle:** *bēēlə*, O 162; **belletje:** *belləkən*, O 69; **pittemieke:** *pittemieke(n)*, geit in de kindertaal, Corn.; **trui:** *trui*, *trot*, geit in de kindertaal, Corn. Vervl.; **platstaart:** *platstart*, znw. m. platstaart, geit, De Bont.

GEIT VAN HET KLEINE RAS

Ziege von kleiner Rasse – goat of the small breed – chèvre de petite race
(N 77, 71)

dwerggeit: *dwerggijt*, L 200a; *dwèrg géjt*, L 181; *dwèrg géjt*, L 147; *dwèrrəch gaat*, L 184; *dwèrg geet*, L 263a; *dwèrrəch géét*, K 187; *dwèèrg géjt*, L 184; **dwerggeitje:** het type *dwèrggeitje* in: L 180*, 200; de volgende opgave is meervoud: het type *dwèrggeitjes* in: L 152; **berggeit:** *berggijt*, L 200a; *berggaajt*, O 69; *berggaat*, P 77; de volgende opgave is meervoud: *berggèjtə*, K 174; **berggeitje:** *berggèjtə*, O 70; **klein soort:** *klāän soort*, K 276.

1.1.1.2.

TOGGENBURGER

Toggenburger Ziege – Toggenburger goat – chèvre de race Toggenburg (N 77, 70)
toggenburger: *toggənbuʁgər*, K 242, L 147; *töggənbuʁgər*, L 281.

SAANENGEIT

Saanenziege – Saanengoat – chèvre de Saanen (N 77, 70)
saanengeit: *saanə gijt*, K 157a, 176, L 147, 184, 200; *zaanəgijt*, L 180*; *saanaagijt*, K 186, L 159; *zaanaagijt*, L 181; *saonə gijt*, L 152.

–2.4.2. Naar geslacht en/of leeftijd

–2.4.2.1. De mannelijke geit

MANNELIJKE GEIT

Bock – he-goat – bouc (N 70, 8; N 77, 78; N 77, 80; znd 32, 78; znd A 1, 222; DC 9, 19; RND 89; Go 1b)
geite(n)bok: het type *geitenbok* in: K 135, 168, 172, L 112, 147, 187, 200, 228, 264, 280; *gijtabók*, L 160, 200a; *gijtabök*, P 111; *gèjtənbók*, L 147; *gèjtənbök*, L 160; *gèjtənbok*, L 179; *gèjtənbok*, L 263a, P 47; *gèjtənbök*, L 284; *gèjtənbök*, L 225; *gèjtənbök*, L 187; *gijtənbok*, O 67; *gèjtənbök*, L 187a; *gèjtənbök*, K 220, L 156, 187; *gèjtənbök*, L 151, 158a; *gèjtənbök*, L 263a; *gèjtənbök*, L 203; *gèjtənbök*, L 148, 149, 177, 178, 241; *gèjtənbök*, P 199; *gèjtənbök*, K 318; *gèjtənbök*, K 276; *gèjtənbök*, L 189, 190; *gèjtənbök*, L 144a; *gèjtənbök*, L 159; *gèjtənbök*, L 255; *gèjtənbök*, L 162; *gèjtənbök*, K 244; *gajtənbok*, L 152; *gajtənbök*, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *gajtənbök*, O 158; *gajtənbök*, O 250, 278; *gajtənbök*, O 158, 242, 244, 274a, 282; *gajtənbök*, O 250, 252; *gajtənbök*, O 69; *gajtənbok*, P 77; *gajtənbök*, P 10, 63; *gajtənbök*, O 165, P 76, 122, 127, 166; *gajtənbök*, O 156, 161, 281; *gajtənbök*, O 173a; *gajtənbok*, P 63; *gajtənbök*, L 180; *gajtənbök*, L 180; *gajtənbök*, O 232, 241, 274, 275; *gajtənbök*, O 153, 155; *zjaajtənbok*, mannelijke geit, bok, Mischgofsky L 95; **geitenvader:** *gijtənvadər*, K 202a; **bok:** het type *bok* in: I 57b, 78, K 100, 100a, 102, 109, 124a, 125a, 126, 132, 133, 133a, 133c, 133d, 135, 137, 141, 143, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 157, 157a, 158a, 158b, 159, 163, 164, 168, 169, 171, 172, 173a, 174, 177, 180, 182, 182a, 183b, 184a, 185, 186, 188a, 190, 194, 195, 195a, 196, 197, 201, 207, 208, 213,

215, 216a, 217, 221, 226, 237, 244, 245, 247, 249, 276, 277, 291, 307, 312, 314, 315, 316, 318, 353, 357, 358, L 91, 93, 95, 97, 99, 103, 104, 110, 144a, 145, 145a, 147, 149, 152, 153, 156, 157a, 159, 160, 161, 162, 178, 180, 180*, 180**, 181, 185, 186, 187, 199, 201, 208, 208a, 209a, 235, 236, 239, 240, 244, 255, 258, 259, 262, 263, 263a, 280, 281, 283a, O 153, 157, 158, 174a, 177, 178, 178a, 237, 238, 239, 241, 243, 244, 251, 252, 274a, 275, 277, 286, 287, 288, P 10, 25, 41, 60a, 79, 86, 105, 106, 145, 161, 198; *bök*, I 57, 78, 79, 102a, 180, 219, 265a, K 102, 110, 125, 126, 129, 133a, 135, 141, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 161a, 163, 164, 164a, 168, 169, 170, 172, 173, 173a, 175, 176, 177b, 177c, 180, 181, 182, 183, 183b, 184, 184a, 185, 186, 187, 190, 192, 194, 195, 195a, 197, 198, 199a, 200, 208, 211, 212a, 214, 216, 218, 237, 242, 245, 276, 317a, L 93, 99, 100, 102, 144, 145, 146, 147, 151, 152, 156, 157, 158a, 159, 159b, 177, 179, 182, 183, 184, 186, 187, 199, 201, 201, 203, 208, 209a, 212, 235, 237, 240, 244, 256, 258, 260, 261, 262, 263, 263a, 264, 279, 281, 281*, O 238, 289, P 10, 41, 48, 65, 99, 107; *bök*, I 118, 275, K 125, 165, 174, 175, 184, 188, 188a, 189, 189a, 191, 193, 201, 205, 207, 212, 225, 226, 231, 237, 241, 243, 244, 246, 247, 247a, 249, 251, 277, 287, 291, 330, L 91b, 92, 96, 100, 110, 200, 204, 204, 204a, 205, 206, 207, 228, 241, 244, 257, 263, O 155, 157, 158, 174a, 238, 239, 242, 255, 272, 273, 275, 276, 286, 287, 289, 290, P 18a, 29a, 61, 64, 70, 88, 97, 127, 150, 161, 166, 167, 198, 199; *bök*, L 151; *bök*, O 241, P 157a; *bök*, L 161; *bökkə*, K 225; *bök*, L 285, O 275; *boek*, I 119, 265, 266, 271, 275, K 101a, 132, 161, 202a, 203, 205, 206, 209, 210, 212, 213, 224, 231, 232, 233, 235, 238, 240, 244, 265, 267, 268, 272, 274, 277, 285, 286, 287, 296, 307, 309, 329, 330, 336, 341, 346, 348, 349, 351, 354, O 67, 72, 162, 165, 166, 174a, P 3, 17, 18a, 22, 24, 25, 26, 41, 60, 60a, 63, 64, 74, 76, 81, 86, 88, 89, 90, 93, 94, 97, 125, 126, 128, 131, 133, 139, 143a, 152, 198; *bök*, I 149, 220, 221, 221a, 221b, 222, 265, 266, 267, 268, 268a, 269, 270, 271, 273, 274, 275, 275a, K 100, 101, 107a, 128, 129a, 131, 132, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 205, 206, 209, 210, 213, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 237a, 238, 239, 240, 241, 242b, 243, 244a, 245, 246, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 273a, 274, 275, 277, 279, 280, 281, 281a, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 293, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 307a, 308, 308a, 309, 310, 311, 312, 312a, 312b, 313, 314, 315, 316, 317, 322, 323, 324, 325, 325a, 326, 326a, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 339, 340, 341,

342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 352a, 353, 354, 355, 356, 357, 358, O 67, 68, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 156, 162, 171, 172, 173, 174, 174a, 178a, 248, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 29a, 30, 30a, 31, 33, 35, 35a, 36, 38, 39, 39a, 40, 41, 41a, 42, 42a, 43, 44, 45, 46, 59, 60, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 65a, 65b, 65c, 66, 66a, 67, 68, 69, 69a, 69b, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 80, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 96a, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 122, 122a, 123, 124, 124a, 125, 126, 129, 130, 132, 133, 136, 137, 138, 139, 143, 143a, 144, 145, 149, 154, 198; *bōēk*, I 120, 275, K 302, 303, O 67, P 10, 45; *bōek*, K 240, O 166, P 73, 76, 86, 89; *boekt*, K 282, 295; *bōēkt*, K 292, 294, 295, 298, 338; *buk*, P 27; *būük*, K 236; *book*, K 145a, 163c, L 285; *bōok*, K 273; *bōwk*, K 196, 210, 312, 357; *bawk*, K 240, P 157a; *book*, geitebok, De Bont; *bok*, bok, Mischgofsky L 95; *bók*, geitenbok, hs Renders L 226; *dān bók*, bok, Elemans; *bok*, 't bekende dier, Goossenaerts; *bok*, bük, -skə, het dier, ook fig. v.e. man, Goemans; *buk*, bok, mannelijke geit, hs Schrevens; *bokje*: *bokskən*, O 67; *geit*: het type *geit* in: I 78a; *gèējt*, L 99, 100; *gèèt*, K 143; *gàāt*, P 15, 74, 122a, 125, 133; *gaet*, L 201; *sik*: het type *sik* in: I 78a, 79, K 150, 157, 158a, 189, L 255, 279; *ram*: het type *ram* in: K 169; *steenbok*: *steenbok*, mannelijke geit, hs Etten K 176; *heer*, bok, hs Sassen; *ijkmeester*: *ijkmistar*, K 187a; *scherprechter*: het type *scherprechter* in: K 187a.

GECASTREERDE MANNELIJKE GEIT

Kastrierter Bock – castrated he-goat – bouc castré
(N 77, 81)

hamel: het type *hamel* in: L 184; *haaməl*, L 159; *hamməl*, K 187, L 152; *hammèl*, L 200a; **rammel**: *ramməl*, K 168; **pummel**: het type *pummel* in: P 77; **gesneden bok**: *gəsnééjəm bók*, K 276; *gəsnéejn bōēk*, O 69; **ooi**: *ooi*, L 146.

–2.4.2.2. De vrouwelijke geit

VROUWELIJKE GEIT

Weibliche Ziege, Geiss – she-goat – chèvre
(N 77, 79; N 77, 82; Go 1b; Ceusters)
geit: het type *geit* in: K 174, 168, 276, L 152, 181, 280; *gijt*, L 200a, P 106; *gèēt*, K 316, 318, 357, 358, L 263a, P 44, 45, 46, 47, 48; *gaajt*, O 69; *gaat*, K 242, 315, 353, L 281, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 77, 93, 125, 198, 199; *gójat*, O 153; *gèēt*, P 167; *geit*, het bekende, vrouwelijke herkauwende zoogdier,

Goossenaerts; **melkgeit**: het type *melkgeit* in: K 276; **fokgeit**: het type *fokgeit* in: L 147; **dekgeit**: *dékgijt*, L 184; **germ**: het type *germ* in: L 160; *gèrrəm*, K 314; **mieke**: *mīēka*, O 178, 250, 285, 286, 287, 288, 289, 290 P 125, 198, 199; *meekə*, O 255; *mi.kə*, vrouwelijke geit, hs Schrevens; **lam**: het type *lam* in: L 159; **sik**: *sek*, vrouwelijke geit, Mischgofsky L 95.

–2.4.2.3. Het jong van de geit

JONGE GEIT

Junge Ziege – young goat, a kid – cabri
(N 19, 71a; N 77, 75; DC 9, 21; NE I, 16; sgv; Ceusters 376)

geitje: het type *geitje* in: I 57a, 79, K 124a, 133c, 158a, 182a, 202a, 237, L 145, 159, 180, 185, 263, 285; *getjə*, I 78, 78a, K 124a, 133a, 141, 145a, 150, 178*, 184a, 205, 216a, 291, L 144a, 178, 255; *gétjə*, K 174, 208, 283, 291, 292, 339; *gètjə*, K 107a, 125a, 133a, 148, 153, 173a, 174a, 184, 190, L 144a, 147, 199; *gaetjə*, L 201; *gòtjə*, O 177; *guitjə*, L 157a, 180b, 180**; *gijjtən*, O 153; *gajkə*, K 324, O 255, 287, 288, 289, P 4, 41, 104, 125, 128, 198, 199; *gaojkə*, P 149; *gòjkə*, K 351; *gèjkə*, P 23; *gèjkən*, O 67; *gakjə*, P 83; *getsjə*, K 237; *gètsjə*, K 212, 260; *gètsjə*, K 225, 238, 243, 245, 248, 250, 274, 307, 309; *gitsjə*, K 244, 274; *gatsjə*, K 244, O 285, 286, 290; *gijtʔə*, K 241; *gètjə*, L 201; *gajtjə*, L 283a; *gaajtjə*, L 200; *gajtsjə*, I 271; *gakkə*, P 152; *gaakə*, P 41; *gáakə*, O 70; *gikkə*, K 349a; *gèkkə*, P 5, 98; *gèkkə*, K 320, 349, P 48; *gijtakə*, P 106; *gèétakə*, K 307, 358, P 44, 171; *giitakə*, O 165, P 86; *gattakə*, O 255; *gaatəkə*, K 276a, 346, P 26; *gáatəkə*, P 27; *gòttəkə*, P 131; *gòòtakə*, P 89, 136a, 145; *gétʔə*, K 204; *gèétʔə*, K 191; *gatʔə*, P 25; *geeʔjə*, K 240; *gattən*, O 69; *gaatən*, O 69; *gòatn*, O 63a; *gajtn*, O 69a; *gajtjə*, O 178, 250; *gajjə*, O 178, 250; *gètchə*, K 287; *gòèttənkə*, P 88; *gajtakən*, O 163; de volgende opgave is meervoud: *gaatakəs*, P 86; **klein geitje**: *klaj gètjə*, K 281; *klèè gèèjə*, K 240; *klaagékʔə*, K 349; *klèè gèètakə*, P 99; *klaa gaatakə*, P 84; *klòò gòòtakə*, P 133; **jong geitje**: het type *jong geitje* in: K 126, 172, 174, L 200a, 263, P 77; *jong gètjə*, K 157, 159, 184a, L 153; *jòng gètjə*, K 175, 193a; *jongə gètjə*, K 190, 195; *jong gajtjə*, K 185; *joong gajtjə*, L 264; *jòng gajtjə*, L 263a; *jòong gijtjə*, L 263a; *jong guitjə*, L 181; *jòenk gèjətəkə*, P 169; de volgende opgave is meervoud: *jòèng gèjkəs*, I 275; **geit**: het type *geit* in: L 209a, 228, 244; *geet*, L 255, P 88; *gèèt*, L 205, 206, 240; *gèt*, L 208, 208a; *gèùt*, L 241; *guit*, L 236, 237; *gajt*, L 259; de volgende opgave is meervoud: *gijjtə*, L 156; **kleine geit**: *klééjn gèéjt*, K 307; *klaan gaat*, K 309; *kláán gáát*, P 27; *klòn gòt*, K 295; **jonge geit**: het type

jonge geit in: K 163c, L 259; *jöëng géét*, K 357; *jöëngə gòt*, O 173; *jöëng góát*, P 27; *jöëngə gaajt*, O 69; **platte geit**: *plattə gòt*, K 254; *plóttə gaat*, K 210, 235; *plattə gáát*, K 235; *plattə gájt*, K 245; *plat*, ook van geiten, platte geit, pasgeboren geit, Goossenaerts; **geitejong**: *gaatajööngk*, K 249, O 177, P 69b, 70; *gaatajöönk*, P 94; *gaatajöönk*, P 66; *gaatajööng*, P 126; *gattajööngk*, O 174a; *gòotajööngk*, P 60; *gèèatajööngk*, K 244; *gèétajööng*, P 166; **lamgeit**: het type *lamgeit* in: K 151; **geitelammetje/geitelemme(n)tje**: *gijta lèmkə*, L 200a; *gòdòtalèmməkə*, K 287; *gaaʔəlamməʔən*, K 310; **geitelam**: het type *geitelam* in: K 148, 151, 218b, L 160, 185, 200; *gijtañlaam*, L 161, 162, 184, 187; *gijtalààm*, L 159; **lammetje/lemme(n)tje**: het type *lammetje* in: K 151, 164, 168, L 201; *lamməkə*, K 132, 157, 173a, 174, 179a, 183b, 188a, 194, 205, 292, 295, 296; *lèmməkə*, K 266, 276, 348, 350, P 25, 35, 35a, 88; *lèmməkə*, P 112; *lòmmerkə*, K 244, P 22; *lèmkə*, K 171, L 104, 156, 185, 186, 281; *lèmkə*, L 150; *lèmkə*, L 159, 186; *lamkə*, L 152; *lèémkə*, L 183, 203b, 241; *lèmjə*, K 314; *lieməškə*, L 187; **lam**: het type *lam* in: I 57a, K 136a, 151, 173b, 174, 177, 182, 245, 250, 251, 274, 281, 307, 312, L 110, 112, 180*, 181, 235, 257, 264, 280; *lààm*, L 263b; *lòm*, K 205, 206, 276b, 307, 354, P 25; *laam*, L 103, 145, 145a, 149, 153, 180b, 184, 185; *lammə*, K 333; *lam*, jong van een geit, Corn.; de volgende opgave is meervoud: *lòmmar*, K 295; **lemmen**: *lèmma*, P 35a; **sikje**: het type *sikje* in: K 100, 151; *sikskə*, I 57a, K 100a, 109, 126, 133a, 135, 148, 149, 150, 153, 157, 158a, 158b, 174a, L 91, 93, 95, 99, 145, 150, 159, 178; *sikskən*, K 188a; de volgende opgave is meervoud: *siekskəs*, K 141; **sik**: het type *sik* in: K 101a, 125a, 133a, 137, L 100, 151; **miekegeit**: *miečkagaat*, P 127; **mieke**: het type *mieke* in: K 182; *miečkə*, K 250, 276; *miečkə*, P 1, 33; **minnetje**: *minnəkə*, K 182, 198, L 202; *mienəkə*, L 99, 200, 207a, 262; *mienəkən*, K 168; *minnəkə*, geitje, hs Jansen L 200; **nikkertje**: *nikkerkə*, K 153; **nikker**: *nikkə*, K 193a, 205; *nèkkə*, K 208; *nekker*, znw. jonge geit (kindertaal), Corn. Vervl.; *nikker*, jonge geit (Oug), Weijnen GR 4; **jongetjes**: *joengskəs*, P 77; **jongen**: *jöëng*, O 286a; **germpje**: *gèrmkə*, K 352; *gèrmkə*, L 152; **tiempje**: *tiemkə*, L 160; **ootje**: *ûukə*, O 273; **liemesje**: *lieməškə*, L 187.

MANNELIJK JONG VAN DE GEIT

Männliches Junges der Ziege – a male kid – chevreau, cabri (N 19, 71b; N 77, 76; DC 9, 21) **bokje**: het type *bokje* in: K 124a, 151, 197, L 144, 201; *bòkjə*, K 152; *bojktjə*, K 292; *bokskə*, I 57a, K 102, 124a, 133a, 141, 157, 159, 164,

173b, 174, 174a, 178*, 179a, 188a, 193a, 205, 330, L 150, P 88, 106; *bokskən*, O 153; *bòkskə*, K 204c, 208, 225, 243, 276, 283, P 112; *bòkskə*, I 271, K 204, 212, 237, 241, 244, P 48, 166, 171; *bòskə*, K 205; *bòkskə*, L 147, 148, 149, 152, 160, 181, 184, 203b, 241; *bukskə*, K 148, 149, 168, 171, 172, 183c, 237, 336, L 153, 180, 181, 263, 281, P 33, 88; *beukskə*, P 89; *beukskən*, K 310; *böëksjə*, P 83; *böëktjə*, K 295; *böëkskə*, I 275, K 202a, 206, 210, 235, 237, 238, 240, 244, 245, 248, 249, 250, 260, 266, 274, 281, 287, 296, 304, 307, 309, 314, 320, 324, 329, 339, 346, 348, 349, 350, 351, 354, L 159, O 173, 174a, P 4, 5, 7, 16, 17, 23, 25, 27, 29, 35, 35a, 36, 41, 60, 69b, 72, 77, 86, 88, 99, 126, 127, 131, 136a, 145, 149, 152; *böëkskən*, I 275, O 63a, 69, 69a, 73, 163; *böëkskə*, K 245, 274, 349a, P 44, 133; *búukskə*, P 89; **bok**: het type *bok* in: K 125a, 137, 148, 174, 241, L 145, 159, 180b, 200a, 243, 263; *bòk*, K 165, 241, 250, 281, 292, 333, 358, L 183; 184, 235, P 169; *bòk*, K 191, 274, 276, 357, 358; *buk*, P 88; *book*, K 276a, 276b, L 285; *böëk*, K 291, 307, P 18, 22, 25, 29, 70, 84, 94, 95; *böëk*, K 324, P 66, 128; *bak*, K 312; **kleine bok**: *klijnən bok*, K 251; *klaanə böëk*, K 346; **jonge bok**: het type *jonge bok* in: K 185; *jonən bók*, L 257; *jong bok*, L 180; *jöëngə böëk*, O 69, P 94; **geitebokje**: *gijtabòkskə*, L 200a; *gèètəbukskə*, L 147; *gaatabòkskə*, O 286; *gaatənbòkskə*, O 288; *gaataböëkskə*, P 104; *gaatəbèkskə*, O 177; **geitebok**: het type *geitebok* in: K 218b, L 187, 200, P 137; *gèètəbók*, L 263a; *gaatanbók*, O 255; *gaaʔəbòk*, K 352; **geitje**: het type *geitje* in: K 151; *gèjtjə*, K 237; **geit**: *geet*, P 88; *gawat*, K 241; **lamgeit**: het type *lamgeit* in: K 151; **lammetje**: *lèmməkə*, K 235, 276; **lam**: het type *lam* in: K 151; **rammetje**: *ramməkə*, K 245, 330; **ram**: het type *ram* in: K 136a; **mannetje**: *mennəkə*, O 165; **poetertje**: *pöëttərkə*, P 88; **poeter**: *pöëttər*, P 88.

VROUWELIJK JONG VAN DE GEIT

Weibliches Junges der Ziege – a female kid – chevrette (N 19, 71c; N 77, 77; DC 9, 21) **geitje**: het type *geitje* in: K 124a, 151, 152, 174, L 144, 181, 201, 263; *gijtjə*, L 200a; *gèjtjə*, L 184; *getjə*, I 57a, K 133a, 141, 148, 174, 178*, 205, 251; *gétjə*, K 204, 205, 208, 241, 266, 292, 295, 304, 348; *gétjən*, K 310; *gètjə*, K 157, 164, 173b, 174, 174a, 188a, 193a, 210, 235; *gijtjə*, K 204c; *götjə*, L 183; *gijtsjə*, K 330; *gajtsjə*, I 271; *gètsjə*, K 225, 237, 238, 243, 245, 249, 287, 307, 309; *gètsjə*, K 212; *gèétsjə*, K 237; *gijtsjə*, K 244; *gajtsjə*, K 287; *gijtakə*, P 106; *gèjətəkə*, P 169; *gajtakən*, O 163; *gèéatakə*, K 307, P 171; *gaatakə*, K 276, 307, 312, 346; *gattakə*, K 350; *gòòatakə*, P 89, 104, 136a; *gòttakə*, P 145; *gajkə*, K 324, P 41; *gajkən*, I

275; *géēka*, P 36; *gékka*, K 349a, P 25, 33, 35, 48; *gèkka*, K 349, P 89; *gaakə*, P 152; *gakkə*, P 25, 35a, 89; *gòkka*, P 29; **geit**: het type *geit* in: P 137; *géēji*, K 307; *géēt*, K 357; *geet*, P 88; *gajtn*, O 69a; *gaat*, K 276a, P 22, 84; *gaaat*, P 95; *gaatən*, O 69; *gòt*, K 191, P 94; *gòatn*, O 63a; **klein geitje**: *klaa géētja*, K 309; **kleine geit**: *klaan geet*, K 346; **jonge geit**: *jong gijt*, L 147; *jong géēt*, L 263a; *jóngə gòdat*, K 241; *joengə gaajt*, O 69; *jȫngə gaat*, P 94; **geitejong**: *göttajȫngk*, O 177; **geitelam**: het type *geitelam* in: L 187; *gè̄etalam*, L 147; **lamgeit**: het type *lamgeit* in: K 151; **lammetje/lemme(n)tje**: *lamməkə*, K 179a, 208, 296; *lømməkə*, K 206; *lémməkə*, K 276, 276b, 358, P 25; *lèmməkə*, P 112; *lìmməʔə*, K 240; *lemkə*, L 263; **lam**: het type *lam* in: K 136a, 151, L 159; *lam*, K 274; *laam*, L 145; *lòm*, P 22; **miekegeitje**: het type *miekegeitje* in: K 330; *mī̄kkəgétja*, K 281; *mī̄kkəgajkən*, I 275; **miekegeit**: *mī̄kkəgaat*, P 25; *meēkəgéēt*, K 250, 281; *meēkəgáat*, P 27; *meēkəchaat*, K 335; **mieke**: het type *mieke* in: K 202a, 291, 333, P 77; *mī̄kə*, I 275, K 245, 248, 250, 260, 292, 304, 320, 324, 329, 336, 339, 351, P 4, 5, 7, 16, 17, 18, 23, 25, 29, 86, 127; *mī̄kən*, O 69a; *meēkə*, K 330, P 66, 69b, 72, 83, 88, 126, 128; *meējka*, P 70; *méēkə*, P 60, 131, 133; *mikkə*, O 173, 174a; **miekelen**: *miekaləm*, K 255; **minnetje**: *minnəkə*, K 143, 183c, 187a, 197, L 180*, 187, 258, 280; *mienəkə*, K 163, 165, 168, 182a, 184, L 144a, 148, 180, 180*, 262, 263, 264; *meenəkə*, K 145a, 147, L 148; *mī̄məʔən*, K 241; *minnəkə*, jong geitje, A G; *minneke(n)*, znw. o. geitje, vr. geitje, De Bont; **truitje**: *tròjʔgən*, K 241; **germpje**: *germkə*, L 153, 160, 180b, 181, 200a, 241, 243, 263; *gè̄rmkə*, L 150, 152, 159; *gè̄rrəmkə*, K 307; *gè̄rəmkə*, K 274, 354; *girmkə*, K 274; *gè̄rmjə*, K 314; *gè̄mmaʔə*, K 352; *gijmkə*, K 187a; **germ**: *gè̄rm*, K 165, L 184, 235; *gè̄rm*, L 203b; *gè̄rrəm*, L 257; **ooitje**: *ȫëkkən*, O 73; *ǖëkkə*, O 286; *ǖükə*, O 286a, 288; **ootje**: *ȫëjkə*, P 41, 48; *ȫëwkə*, P 149; *ǖüjkə*, P 44; **ooi**: *ooj*, L 200; *ȫëj*, P 166; **sikje**: *sikskə*, I 57a, K 102, 174; **sik**: het type *sik* in: K 137; **vrouwtje**: *vró̄wkə*, K 244; *vrijkə*, O 165; **wijfe**: *wé̄fkə*, P 99.

—2.4.2.4. Naar leeftijd onderscheiden

OUDE VERSLETEN GEIT

Alte abgenutzte Ziege — old decrepit goat — chèvre à réformer (N 77, 85)

oude versleten geit: *óó vər̄sleetə gaajt*, O 69; **oude geit**: *aaə gijt*, P 106; *aaw gijt*, L 152; *aaw géēt*, K 187, L 263a; *ààw gáat*, K 276; **oude bok**: *ouwə bok*, K 174; **oude krak**: het type

oude krak in: P 77; **oude brik**: *aa brī̄ëk*, O 69; **aftandse geit**: *aftansə gijt*, L 200a; **steengeit**: *steengaat*, K 202a; **kleerkast**: *klī̄ëjrkas*, O 69; **kapstok**: het type *kapstok* in: O 69; **zaagstoel**: *zaachstō̄ël*, O 69; **heks**: het type *heks* in: O 67; **mok**: het type *mok* in: L 147; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **afgedankt**: het type *afgedankt* in: L 180*; **aftands**: *aftans*, L 159.

—2.4.3. Lichaamsdelen

HORENS

Hörner — horns — les cornes

(N 77, 86)

horens: het type *horens* in: L 147, 280, O 275; *hooras*, K 276; *oorns*, K 153; *ooras*, O 67; *woorns*, K 153; *horrans*, L 152; *horras*, L 184, 200a; *hórras*, K 187, 216, L 263; *orras*, K 174; *ȫeras*, O 273; *hawras*, P 106; *hȫrrans*, L 181; *hȫrs*, L 159; *heuras*, P 77; *eujras*, O 67; *ǖüjras*, O 69; *úurəs*, O 70; *ierns*, O 153.

SIK

Ziegenbart — a goat's beard — la barbe

(N 77, 87)

sik: het type *sik* in: K 168, 174, 187, 216, L 147, 152, 181, 184; *sik*, K 276; *sī̄ëk*, O 153; *sjī̄ëk*, L 159; **geitesik**: *gijtāsik*, L 200a; *géētāsik*, L 263a; **sikkebaardje**: *sikkəbartja*, L 109; **baard**: het type *baard* in: P 77; *bàat*, O 70; *bawat*, P 106; *baot*, K 202a; **baard**, bij een geit, Goosenaerts; **baardje**: het type *baardje* in: K 186, O 275; *bojtn*, O 69; **geitebaard**: het type *geitebaard* in: O 67.

LELLETJES AAN DE HALS

Kehllappen — wattles on the neck — les lobes du cou

(N 77, 88)

lelletjes: *lèlləkəs*, K 202a, L 181, 184; *lèlləkəs*, L 152; **lellen**: *lèlla*, L 159, P 106; **geitelelletjes**: *gijtalèlləkəs*, L 200a; **belletjes**: *belləkəs*, K 186, L 280, O 69, P 77; *bèlləkəs*, K 187, 216, 276, O 153; *bàllekes*, de beide pluizige uitwassen aan de onderzijde van de hals bij sommige geiten, De Bont.

STAART

Schwanz — tail — la queue

(N 77, 89)

staart: *start*, K 187, 216, L 152, 159, 181, 184, 200a; *stert*, K 168; *stè̄ert*, K 174; *stet*, P 106; *steet*, K 202a; *stjèt*, K 276, O 153, 273; *stjé̄t*, O 69, 275; **geitestaart**: *géētəstart*, L 263a; *gaata-*

1.1.1.2.

staart, P 77; *geitestaart*, Goossenaerts; **kwikstaart**: het type *kwikstaart* in: O 67; **platstaart**: *platstart*, L 147; **kwispeltje**: het type *kwispeltje* in: K 186.

TEPEL

Zitse – teat – le trayon

(DC 30, 6c; znd 49, 6c; Gent 1, 6c; N 77, 119)
deem: het type *deem* in: K 189, 234, 238, 240, 248, 275, 276, 277, 292, 295, 307, 317, 344, 355, L 112, 153, 158a, 159, 160, 184, 185, 186, 187, 281, 281*, 283, P 10, 23, 24, 26, 77, 81, 86, 89, 131; *deem*, K 209, 210, 230, 233, 234, 237, 238, 241, 244, 273, 273a, 275; *déem*, K 221, 221a, 256, 274, 276, 280, 283, 287, 310, 311, 312, 330, 342a, P 126; *dèem*, I 220; *dêem*, P 92, 93, 136; *déem*, K 279; *dëem*, P 76; *dijm*, K 287, 289, 297, 299, 330, 349, P 81; *déjm*, K 296, P 86; *dôjm*, P 96a; *dèùm*, P 106; *dêùm*, P 108a; *dum*, P 48, 107, 109, 111, 144, 146, 147, 152, 161, 167; *duum*, P 163; *dîem*, K 243; *dam*, P 145; de volgende opgave is meervoud: *déema*, K 330; **speen**: het type *speen* in: I 57b, 78, 79, K 101a, 107, 123*, 125, 133a, 133c, 133d, 135, 138, 138a, 139, 140, 142, 145a, 146, 150a, 152, 152a, 153, 156, 157a, 161b, 163, 164, 164a, 169, 171, 173a, 173b, 174, 176, 179b*, 183b, 184, 186, 188a, 189, 190, 191, 197, 198, 201, 204, 215, 324, L 92, 96, 96b, 149, 205, 206, O 72, 74, 153, 154, 158, 159, 160a, 274a; *speen*, K 191, O 157, 158; *spéén*, K 189b, 221a, 225, 291, 348, O 153; *spéénj*, K 243, 251, O 255; *spèèn*, K 199a, 281a; *spèn*, O 289; *spijn*, O 250; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *spenen* in: O 275; *spééna*, K 330; **strekkel**: het type *strekkel* in: K 217, 218, 218b, 218c, 242, L 96, 100, 145, 145a, 147, 151, 153, 200, 202, 204, 204a, 205, 206, 208a, 225a, 236, 243, 259, 280; *streekæl*, K 150a, L 148, 281, 281*; *strekkæl*, L 243a, 244; *strékkæl*, L 182, 244; *strèkkæl*, L 183; *strikkæl*, L 99, 152, 180, 180b, 180**, 240, 263, 264, O 265; *strïèkkæl*, L 200; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *strekels* in: L 262, 263a; *strikkæls*, L 263; *strekkel*, speen van een geit, hs Renders L 226; **geitestrekkel**: *gijtestrikkæl*, L 152; *gijstreekæl*, L 200a; **tepel**: het type *tepel* in: I 57, K 177b, 244, 251, 253, 330, L 185, 229a, 261, P 63, 86, 127, 138; *téépæl*, K 225, 245; *téjpal*, O 178a; *téppæl*, L 241; de volgende opgave is meervoud: *tééjpæls*, O 286; **tet**: het type *tet* in: O 244, 290, P 30, 39, 110, 163; *tét*, O 274a, P 4; *tèt*, O 175, 278, P 148, 168; *tat*, P 157a; *téttæ*, O 286; **mem**: het type *mem* in: L 160; het volgende type is meervoud: **pieletjes**: *pielækæs*, I 57.

–2.4.4. Eigenschappen

GEIT DIE MAAR BLIJFT STAAN MEKKEREN

Fortwährend meckernde Ziege – goat that keeps on bleating – chèvre qui ne cesse de bêler

(N 77, 90)

bleter: *bleetær*, P 77; *bléetær*, K 242, L 263a, 281; *blèetært*, K 174; **bleet**: *blèt*, K 276; **bleer**: *bléér*, K 168; **bedelaar**: *béddælérj*, O 153; **laller**: *laalær*, K 216; **schreeuwer**: *skrëejvør*, O 69; **kweker**: *kwëjkært*, L 200a; **blaakmuil**: het type *blaakmuil* in: P 106; **meier**: het type *meier* in: O 67; **ralgeit**: het type *ralgeit* in: L 184; **ralkloot**: *ralklö.t*, znw.m. ralkloot, geit die veel ralt, De Bont; **ritsige geit**: het type *ritsige geit* in: K 186; **geremde geit**: het type *geremde geit* in: L 280; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **bandeloos**: het type *bandeloos* in: L 147; het volgende type is waarschijnlijk een werkwoord: **schooien**: *skoojæ*, L 181.

GEIT DIE VEEL MELK GEEFT

Ziege, die viel Milch gibt – goat that gives a lot of milk – une bonne laitière

(N 77, 91)

melkgeit: het type *melkgeit* in: L 180*, P 77; *melkgijt*, P 106; *mellækgeét*, L 263a; *melkgaat*, L 281; *mèllæk géét*, K 187; **goede melkgeit**: *göěj mèllæk géjt*, K 216; **goede geit**: *göējå gijt*, L 159; *göěj géét*, K 187; *goej gaajt*, O 69; **goedgevende geit**: het type *goedgevende geit* in: L 147; **geefgeit**: *gééfchèèt*, znw. vr. geefgeit, geit die veel melk geeft, De Bont; **goede geef**: *goej gééf*, L 184; *goej geef*, K 186; **goede gever**: *goejå geevør*, L 200a; **goede melkgever**: *goejå melkgeevør*, O 69; het volgende type is een werkwoord: **veel geven**: zo'n geit noemt men een – *gijt die veul géft*, K 276; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **goede**: *goejå*, K 174.

STINKENDE BOK

Stinkender Bock – stinking he-goat – un bouc puant

(N 77, 92)

stinkbok: het type *stinkbok* in: K 168, L 200a, 280; *stinkbók*, K 187, 242, L 184, 263a; *stinkboek*, O 67, P 77; **stinkende bok**: het type *stinkende bok* in: L 181, P 106; *stinkåndæ bok*, L 152; *stienkåndæ bok*, K 174; *stïenkåndæn böèk*, O 69; **stinkerd**: het type *stinkerd* in: K 276; *stinkært*, K 216; **dekbok**: het type *dekbok* in: L 200; **ritse bok**: het type *ritse bok* in: L 147; **smeerlap**: het type *smeerlap* in: K 186; het volgende type is een werkwoordelijke uit-

drukking: **naar de bok rieken:** *nōj dān bok rikkān*, O 153; het volgende type is een woordgroep: **niet zuiver gehouden:** de bok is – *nie zuivār gāuwā*, K 174.

MET DE HAKKEN NAAR BINNEN STAAN

Mit den Fersen nach innen stehen – standing with the hough(hock) turned inside – *ayant les talons tournés vers l'intérieur* (N 77, 93)

de Franse stand hebben: *dā fransā stant hēbbā*, L 184; er **Frans op staan:** de geit – *stōt ar frans óp*, K 187; **fransen:** de geit – *franst*, O 67; **mutjesknieën hebben:** *muttākaskniēn emmān*, O 69; **volvoetig zijn:** het type *volvoetig zijn* in: K 153; de volgende typen zijn woordgroepen: **Franse stand:** het type *Franse stand* in: K 186, L 181; **op zijn Frans:** het type *op zijn Frans* in: O 67; van de volgende typen is nhet niet uit te maken of het een zelfstandig naamwoord dan wel een werkwoord betreft: **koeiepoten:** *koěj-powātā*, P 106; **koehakken:** het type *koehakken* in: L 180*; **schijthakken:** *schéjthakkā*, K 216, 242; **geitebenen:** *gijtabeen*, L 200a; *gijtabeen*, L 200a; *géjtabeen*, K 216; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **hakgeit:** *hakgaat*, P 77; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **Heikants:** het type *Heikants* in: L 147.

MET KORTE HAREN

Kurzhaarig – short-haired – à poils courts (N 77, 73)

met kort haar: *mée kōetā hòd*, K 276; *mé kut awr*, O 69; **korte haren:** het type *korte haren* in: P 77; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **kortharige:** het type *kortharige* in: L 147; *korthaorāgā*, L 200a.

MET LANGE HAREN

Langhaarig – long-haired – à longs poils (N 77, 72)

met lang haar: *mée langā hòd*, K 276; *mé lank awr*, O 69; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **langharige:** het type *langharige* in: L 147, P 77; *langhaorāgā*, L 200a; **ruwharige:** *rawhaorāgā*, L 152.

MET ZWARTE HAREN

Schwarzhaarig – black haired – à poils noirs (N 77, 68)

het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **zwarte:** het type *zwarte* in: K 187, 355, L 152, 200a, P 77; *zwétta*, K 276, O 69.

MET WITTE HAREN

Weisshaarig – white haired – à poils blancs (N 77, 67)

het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **witte:** het type *witte* in: K 355, L 152; *wittā*, K 216, 276, L 200a, P 77; *wüüttā*, O 69.

MET BRUINE HAREN

Braunhaarig – brown haired – à poils bruns (N 77, 69)

de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **bruine:** *bruina*, L 152, 200a; *bruin*, P 77; *broojn*, O 69; *brōon*, K 276; *brèùn*, K 187; **rosse:** *rossā*, O 69.

–2.4.5. Verrichtingen, gedrag

UITWERPSELEN

Exkrementen – droppings – crottes

[Zie ook het lemma vaste uitwerpselen van schaaap en geit.]

(znd 20, 22f; DC 4, 22f)

geitekeutels: het type *geitekeutels* in: K 148a; *gā.tākšjūtāl*, znw. m. geitekeutel, hard stukje drek van een geit, De Bont; *geitekeutel*, Goossenaerts; **keutel:** het type *keutel* in: K 197; **geitebolletjes:** *geitābollākās*, O 67.

MET DE HORENS STOTEN, GEZEGD VAN DE BOK

Mit den Hörnern stossen (vom Bock) – butting, said of the he-goat – *donner des coups de corne*

(N 19, 75)

stoten: het type *stoten* in: L 200, 201, 263; *stootā*, K 102, 148, 179a, 183c, L 145, 147, 180, 263b, 264; *stoojtā*, K 164; *stoowātā*, L 200a; *stōdōtā*, L 160, 184, 200a, 205, 257; *stōdōtān*, K 165; *stōwtā*, L 235; *stōwātā*, K 240; *stōwātā*, K 240, L 183; *stōētā*, P 4, 139, 171; *stōējtn*, O 69a; *stoewātā*, K 193a; *stōēwātā*, K 274, 307, 309, 346, 357, 358, P 25, 33, 41, 104; *stōēwātān*, K 352; *stōēwātā*, K 274, 276a, 307, 348, P 41; *stōētā*, K 238, 276, 276b, 309, 318, 354, P 35, 44, 48, 83, 84, 94, 166; *stōētān*, I 275, K 310, O 70; *stōētā*, K 133a, 237, 266, 295, 311, 312, L 153; 203b, P 36, 94; *stōētān*, K 241; *stōē?ā*, K 314; *stōē?ān*, K 241; *stēutā*, P 89; de bok – *stōot*, L 201; *stut*, K 310, L 144; *stōt*, L 159; **stompen:** het type *stompen* in: O 69a; *stōmpā*, K 205; *stōm?ā*, K 314; *stoempān*, O 69a, P 37, 137; *stōēmpā*, K 206, 210, 225, 235, 240, 243, 244, 245, 248, 249, 254, 260, 281, 283, 287, 291, 292, 295, 296, 304, 324, 329, 330, 339, 346, 348, 349,

351, O 286, P 1, 5, 7, 17, 23, 25, 27, 29, 41, 48, 69b, 70, 76, 86, 127, 128, 131, 133, 136a, 145, 149, 152, 169; *stōēmpān*, O 73, 163; *stōēmpā*, K 245, 281a, 324, 349a; *stōēmpā*, P 86; *stūūmpā*, K 349; *fōmpen*: het type *fōmpen* in: K 237; *fōēmpā*, K 266; *bokken*: het type *bokken* in: L 147; *bōkka*, O 255, P 27; *bōokān*, K 333; *bōēkā*, P 35a; *boksen*: het type *boksen* in: K 124a, 237, 241, L 181, O 70; *bōksā*, K 125a; *boksn*, O 69a; *bōksā*, K 204c, 208, L 241, P 7, 70, 72; *bōksān*, I 275, O 69; *bōksā*, I 271, K 204, 243, 320, 329, 336, 351, O 173, 174a, 177, 286a, 288, P 4, 36, 60, 126; *bōksān*, O 63a, 73; *booksa*, K 191; *bōēksā*, K 212, P 4; *bōtsā*, K 193a; *bōtsā*, L 241, P 22; *bōtsā*, K 250, 276, 281, P 95; *bōtsān*, O 177, P 41; *boetsā*, K 164, L 145, 178, 180b, 243, 263; *boetsān*, L 150, 242; *bōētsā*, O 165; *bōētsā*, P 88; *bōtse(n)*, znw. tr. *botsen*, stoten, De Bont; *dōtsen*: het type *dōtsen* in: K 174, 174a; *dōtsā*, K 141, 157, 173b, 174, 188a; *dōtsen*, stoten, gezegd van een bok, Weijnen EV 7; *dōtsen*, 'i stoten van de geit, Weijnen GR 12; *tōtsen*: *tōtsā*, I 57, 57a, K 151, 173b; *knōtsen*: *knōtsā*, P 136a; *kōppen*: *kōppā*, P 27; *tōkken*: *tōkka*, P 88; *tukkā*, P 88; *tōēkkā*, P 88, 145; *tūūkkā*, P 89; *fōkken*: *fōēkkā*, P 18; *steken*: het type *steken* in: K 174a; *steekā*, K 174; *vechten*: *vēchtā*, O 165; *schoppen*: *skuppān*, O 69a; *scherpen*: *schurpā*, K 251; *moren*: *moorā*, L 148; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: *stōter*: *stōetār*, P 99; *bokkes-toot*: *bōkkāstōewat*, P 112.

GELUID VOORTBRENGEN, GEZEGD VAN DE GEIT

Meckern (von der Ziege) — producing sound, said of the goat — le cri produit par la chèvre (N 19, 76)

blaten: *blaata*, O 255, 286, 288, P 86, 104; *blaota*, P 89; **blēten**: *bleeta*, K 204c, 307, 309, 339; *blēētā*, P 22; *blēētān*, K 241, 312, O 69; *blēētān*, K 241, O 69a; *blēētā*, K 205, 210, 212, 235, 238, 240, 244, 245, 254, 260, 266, 274, 276a, 276b, 287, 292, 296, 304, 309, 311, 320, 324, 330, 346, 349, 350, L 235, 263b, P 1, 4, 17, 25, 29, 35, 41, 70, 76, 84, 133, 136a, 166; *blēēʔān*, K 310; *blēēātā*, K 225, 318; *blēētān*, K 164, 218b; *blēētā*, I 57a, K 102, 152, 165, 173b, 174, 193a, 248, 283, 329, L 180b, 263, O 177, P 25, 99; *bleejtā*, K 218a; *blēējtā*, K 330, 339, P 66; *blettān*, K 151; *blēttān*, P 41; *blēttā*, P 7, 27, 88, 145; *blēātā*, P 69b; *blēttān*, I 275; *blēttā*, K 324, P 70, 88, 131; *blēʔān*, K 240; *blittā*, K 295; *blijtān*, K 150, 333, P 4, 33, 137; *blijtā*, P 23; *blējtā*, K 208, 348, 351, P 83; *blējtā*, O 174a; **blaren**: *blōdār*, K 314; **blēren**: *blēērā*, L 150, 153; *blēērān*, K 164; *blēērā*, K 148, 205, 287, L 148, 187, 241; de geit — *blaert*, L 159; *blēērā*, *blaten*, van geiten en schapen, Elemans;

[blesān]: *blesān*, K 237; **bleken**: *blēēkā*, K 357; *blēēʔā*, K 314; **beuken**: *beukā*, K 358; **mekken**: *mekkā*, K 178*, 179a; *mēkkā*, K 183c, 206, 243, 249, O 255, P 27; *mēēkā*, K 191; *mēʔā*, P 133; *mējā*, K 307; *mōōjā*, P 5; **mekkeren**: het type *mekkeren* in: I 57a, K 124a, 163, 174, L 147, P 33; *mēkkārā*, K 125a, 133a, 141, L 145; *mēkkārān*, O 63a; *mēkkārā*, I 271, K 243, 244, 251, 276, 281, 292, 307, 354, O 286a, P 27, 29, 133; *mēkkārān*, L 181, O 70; *mēkkārā*, K 157, 188a; *mikkārā*, I 57, K 174, 250, 281; *mēēkārā*, K 349a, P 36; de geit — *mēkkārt*, L 159; **memmeren**: *mēmmārān*, P 48; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: *mēē doen*: *mēē mēē dōwn*, K 357; **grinniken**: het type *grinniken* in: K 137, L 201; **rallen**: *rallā*, L 200a, 257; **janken**: *jangkā*, P 149; **kweken**: *kwēēkā*, P 99; **schreeuwen**: *skrēējvān*, O 69a; **lamenteren**: *lammāntēējā*, P 127; **brullen**: *breulā*, P 169; de volgende types zijn klankna-bootsingen: *bēē*: *bēj*, K 349; *mēē*: *mē mē mē*, L 200; *mēē mej mēē*, O 165.

—2.4.6. Voortplanting

TOCHTIG, GEZEGD VAN DE GEIT

Bockig (von der Geiss) — ruddy (in heat), said of the she-goat — être en rut

(N 19, 70b; Go 2, 12; N C, 4c; N 77, 95)
tochtig: het type *tochtig* in: K 333, P 76; *tōchtāch*, I 275; *tuchtāch*, I 275; *duchtāch*, O 173; **bokkig**: het type *bokkig* in: I 57a, 102a, K 102, 124a, 125a, 127, 141, 143, 146, 151, 157, 169, 173b, 174, 174a, 178*, 182, 184, 187, 188a, 218b, L 160, P 77; *bokkāch*, K 204c, 208; *bōkkāch*, I 271, K 152, 212, 243, 244, 309, 312, L 159, O 68, 177, 288; *bōkkāch*, K 183, 313a, 350, O 153; *bōʔāch*, K 352; *boekāch*, O 69, 70, P 137; *bōēkkāch*, I 275, K 206, 235, 237, 244, 245, 248, 250, 254, 260, 281, 281a, 283, 287, 307, 320, 324, 329, 330, 346, 348, 349, 351, 354, O 70, 73, 165, 174a, P 4, 5, 7, 17, 18, 22, 23, 25, 27, 29, 33, 35, 35a, 36, 41, 60, 66, 69b, 72, 83, 84, 127, 128, 131, 133, P 86; *bōēʔāch*, K 240; *bōēkāch*, K 245, 349a; *bōēkīch*, K 238; *bokkāch*, bokkig, ritsig, tochtig (van geiten gezegd); De Bont; **boktig**: *bōēktāch*, K 295; **ritsig**: het type *ritsig* in: K 165, 179a, 292; *ritsāch*, K 276, P 169; *rētsāch*, K 225, 237, 291, P 16, 17, 29, 41, 89, 171; *rutsāch*, K 174; *srītsāch*, O 67; **brōnstig**: *brōnstāch*, P 70; *brunstāch*, O 163; *brēunstāch*, K 276; **bruistig**: *breustāch*, K 202a; *brustāch*, O 69a; **brōnzig**: *bronzāch*, K 179a; **lopig**: *luppāch*, K 251; *lūūpāch*, P 76; **ramstig**: *rēmstāch*, K 243; **driftig**: *driftāch*, K 307; **geitig**: *gaatach*, O 286; **muntig**: *muntāch*, K 237; **rits**: het type *rits* in: K 133a, 137, 148, 165, 186, 220, 292, 296, 304,

314, 339, 355, 357, L 99, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 152, 153, 159, 178, 180, 180b, 181, 183, 184, 200, 200a, 201, 203b, 233, 235, 241, 242, 243, 257, 263, 263a, 263b, P 29, 41, 94, 95, 99, 166; *rits*, K 201, 210, 235, 241, 276, 276a, 276b, 307, 310, P 44, 48, 104, 145, 149; *rīets*, P 94; *ruts*, I 102a, K 204; *rēets*, L 183; *srits*, K 168, L 181; *rits(ch)*, *ritsig*, *bokkig*, *sprek*. van ene geit, Corn. Vervl.; *ritsch*, van geit (verlangend naar den bok), hs 1756; *rits*, *reeds*, bronstig van geiten, hs Sassen; *rets*, bronstig van een bok, hs Moschgofsky L 95; *rits*, bronstig geit, Elemans 213; *rits*, tochtig (bij een geit), hs Vissers L 180; *ritsheet*: *ritsiet*, L 184; *heet*: *ēet*, O 273; *loops*: het type *loops* in: L 152; *rams*: het type *rams* in: K 188a; *boks*: *bòks*, O 286a; *boks(ig)*, geslachtsdrift hebbend, Goosenaerts; *brems*: *brems*, K 102; *oois*: het type *oois* in: K 188a; *rils*: *rils*, K 193a; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **bokkig staan**: *bòëkkäch staon*, I 275, K 250, 281, 309; *boekäch staan*, *bokkig staan*, van de geit gezegd, hs Schrevels; **bokkig zijn**: *bòëkkäch zaajn*, O 69a; *rits staan*: *rits staon*, K 193a; *rīets staon*, K 311; *rīets stòdn*, K 266, 274, 295; **ritsig staan**: het type *ritsig staan* in: K 291; **zot staan**: *zót staon*, P 70; **naar de bok moeten**: de geit — *moet naar ðam bòëk*, K 249; de volgende typen zijn werkwoorden: **ritsen**: het type *ritsen* in: K 291; **rammelen**: *rémmla*, P 152; de geit — *rammält*, K 274; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **ritsigheid**: het type *ritsigheid* in: L 180*; *ritsächhét*, L 281.

DE GEIT NAAR DE BOK LEIDEN

Die Geiss zum Bock führen — to take the she-goat to the he-goat — faire copuler (N 77, 96)

naar de bok gaan: *nòo ðan bok gaan*, K 276; *no ðan bók gòn*, K 187; *ne ða bok gojn*, P 106; *nòj ðan bok gòjn*, O 153; **naar de bok doen**: het type *naar de bok doen* in: O 67; *naw ðan bòëk dōen*, O 69; **naar de bok leiden**: *nao ðan bok lijā*, L 181; **bij de bok laten**: *bè ðan bók lootā*, K 216; **laten dekken**: het type *laten dekken* in: O 70; *laotādekkā*, L 152, 200a, 263a; **bokken**: *bokkā*, L 181; *bòkā(n)*, zn. w.w.tr. bokken, door de bok laten dekken, De Bont; **aanbokken**: het type *aanbokken* in: L 147; *a'nbòkā(n)*, zw.w.w.tr. aanbokken, een geit door een bok laten bespringen, De Bont; **leiden**: *laaien*, hedde ze al *gelaaid*, is ze al bij de geit geweest, (van de geit), hs K 183.

DEKKEN, GEZEGD VAN DE BOK

Decken (vom Bock) — mating, said of the he-goat — saillir (N 77, 97)

dekken: het type *dekken* in: L 147, O 67; *dekkān*, O 69; *dekkā*, K 276, L 200a, 263a; *dèkkā*, K 187, 216, L 184; *dèkkā*, K 153; **bokken**: het type *bokken* in: L 200; *bokkā*, L 159, 180*; *bòkkā*, L 184; **springen**: *springā*, K 168, L 152; *springān*, O 69; *springān*, O 153.

BEVRUCHT

Befruchtet — fecundated — chèvre fécondée (N 77, 98)

drachtig: *drachtāch*, K 187, L 159; **vol**: het type *vol* in: O 153; **behouden**: het type *behouden* in: K 276; *bəhouwān*, L 280; *bəhaawā*, K 216, L 180*; **gewonnen**: *gəwonnā*, L 181; *gəwónnā*, L 184; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **volle**: het type *volle* in: K 355; *vollā*, P 77; **dragende**: het type *dragende* in: L 147, 184, 200; *draagānda*, L 263a; *dròðgānda*, K 216; **drachtige**: het type *drachtige* in: K 168, L 152, 200a; het volgende type is een woordgroep: **vol lam**: *vol lam*, O 69.

NIET BEVRUCHT

Nicht befruchtet — not fecundated — vide, en parlant de la chèvre (N 77, 99)

leeg: het type *leeg* in: L 181; *leech*, O 153; *leejch*, K 187, 216; **mans**: *mans*, K 187; **gust**: het type *gust* in: L 159; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte bijvoeglijke naamwoorden: **lege**: het type *lege* in: K 186, 355, L 147; *léech*, L 184; *leegā*, L 200a, P 77; *lijgā*, O 69; **manse**: *maansā*, L 152; **guste**: *gustā*, L 200a, 263a; het volgende type is een woordgroep: **niet behouden**: het type *niet behouden* in: K 276; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **niet vol lam zijn**: zo'n geit noemt men een geit — *da nīē vol lam is*, O 69; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **kween**: het type *kween* in: O 70.

EEN ZWELLEND E UIER KRIJGEN

Ein schwellendes Euter bekommen — to get a swelling udder — commencer à avoir le pis enflé (N 77, 100)

[Tengevolge van de vraagstelling: „het zwel len van de uier, een maand voor het werpen, bij geiten die voor de eerste keer zullen gaan werpen” is het mogelijk dat een enkele keer de betekenis „zwellen van de uier” bedoeld is.] **uieren**: *uiarā*, L 181; *uirān*, L 147; *eujaarā*, L 184; *eerān*, O 153; *èurā*, K 187, 216; *eurā*, O 69; *ōarā*, K 168; *èèrā*, L 263a; *uurā*, K 174; **beginnen te uieren**: de geit — *bagint tā eurān*, O 67; **aanuieren**: *aanuirān*, L 147; **opuieren**: het type *opuieren* in: K 186; **groeien**: het type *groeien*

1.1.1.2.

in: P 77; **uitschieten**: de uiers — *schīetā uit*, L 200a; **een mooie uier hebben**: de geit heeft — *an moojā uiar*, K 174; **een dikke uier hebben**: de geit heeft — *nān dikkān òjār*, K 276; **schijfjes in de uier hebben**: de geit heeft — *schijfkās in dā uiar*, L 152; **in de uier komen van hef**: men zegt — het type *er komt hef in de uier* in: O 67; *dōj komt éf in*: O 153; **[hulst] van de uier**: *hulst van dān uiar*, P 106.

ZWELLEN VAN DE TEPELS

Das schwellen der Zitzen — swelling of the teats — enflément des trayons (N 77, 101)

[Dit wordt gezegd van geiten die niet voor de eerste keer gaan werpen.]

uieren: het type *uieren* in: L 200; **aanuieren**: *aanuīrān*, L 147; **zwellen**: *zwillān*, O 67; **opzetten**: de tepels — *zettā òp*, L 200a; **vers worden**: *vors worrān*, L 147; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: **vleesuijer**: *vlišèèr*, L 263a; **schijndracht**: het type *schijndracht* in: L 159.

JONGEN TER WERELD BRENGEN

Junge werfen — to drop young, to kid — mettre bas (N 77, 94; Ceusters)

lammeren: het type *lammeren* in: K 202a, 355, L 280, O 67, 70, P 77, 106; *lammārān*, O 153, 273; *lammārā*, K 153, 242, L 281, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *lammārān*, O 69, 178, 255; **lammēn**: het type *lammēn* in: K 276, L 200; *lammā*, K 168, 174, 186, 187, 216, L 152, 181, 263a; *laamān*, L 147; *laamā*, L 159, 184, 200a; de geit heeft — *gālamt*, K 174; **jongēn**: *jongā*, L 152; **afleggen**: het type *afleggen* in: O 69.

NAGEBOORTE

Nachgeburt — afterbirth — arrière-faix (DC 33, 19e)

vuil: het type *vuil* in: I 57, K 133a, 146, 153, 161b, 164a, 173, 176, 184, 188a, 197, 215, 218a, 218b, 218c, L 260, 263; *vōl*, K 184, L 281; *veul*, K 186; *vōwāl*, L 183; *vowl*, L 152; **vuilnis**: het type *vuilnis* in: K 184, L 208a, 264; *vōwlnis*, L 183; *vuilis*, L 264; *vōwlnis*, L 183; *vōwlas*, L 235; *vullis*, L 259; *vuulās*, L 283a; **vuiligheid**: *vollāchhet*, L 145, 177c; *vōllāchhijit*, L 145, 147; *vaolāchhet*, L 151a; *vōllāchhēt*, L 148; **navuil**: het type *navuil* in: L 259; **nageboorte**: het type *nageboorte* in: K 129a, 164a, 218b; *noogāboritā*, L 148; **reet**: het type *rit* in: K 106; *reet*, K 128; *riē*, K 144; *riet*, K 148b; **bocht**: het type *bocht* in: L 104, 112, 152, 158a, 160; *boocht*, L 183, 185; **haal**: *aal*, K 173a; *aol*, I 57; **[gānees]**: *gānees*, K 133d.

DROOGLIKKEN

Das Junge trocken lecken — licking dry — lécher

(N 77, 102)

[Dit wordt gezegd van het moederdier ten aanzien van het pasgeboren geitje.]

aflekkēn: het type *aflekkēn* in: L 200, P 77; *aflekkā*, K 174, L 181; *aflēkkā*, K 216; *aflēkkā*, L 200a; **drooglekkēn**: *druuch lekkān*, P 106; *druujch lekkān*, O 69; *dreuch lēkkā*, K 187; **schoon lekkēn**: het type *schoon lekken* in: L 147; *schōn lekkā*, L 152; **zuiver lekkēn**: *zōjvār lekkā*, L 263a; **lekkēn**: *lekkān*, O 69; *lēkkā*, L 184; **smuisterēn**: het type *smuisterēn* in: O 67.

AANZETTEN TOT DRINKEN

Zum Trinken auffordern — urging to drink — pousser à téter

(N 77, 103)

[Het aanzetten tot drinken geschiedde door het pasgeboren geitje op het kruisje te tikken.]

aanopperēn: *aonuppārān*, L 147.

ONVRUCHTBARE GEIT

Unfruchtbare Ziege — infertile she-goat — chèvre infertile (N 19, 72)

[Het is niet duidelijk in de vraag gesteld of er nu een onvruchtbare geit in het algemeen, of een onvruchtbare vrouwelijke geit bedoeld is.]

steenbok: het type *steenbok* in: I 57a, K 102, 145a, 148, 163, 174, 179a, 251, L 150, 178, 180, 180b, 185, 187, 200, 263; *staenbok*, K 218b; *steejnok*, K 124a; *stēēnbok*, K 157; *stēēnbók*, L 183; *steenbōēk*, K 309, P 22; *steenbōēk*, K 349a; *stēēnbōēk*, P 33; *stenbok*, L 153; *stēnbók*, K 307; *stēnbók*, K 235; *stēnbōēk*, K 238, 314; *stinbok*, L 203b; *stijānbōēk*, P 29; *stējānbōēk*, K 240; *stjeēnbok*, K 174a; *stjenbok*, L 200a; *stjēnbók*, K 241, L 235; *stjēnbók*, K 204; *stjēnbok*, K 141; *stīēnbók*, O 165; *stīēnbōēk*, K 330; *stīēnbeuk*, P 88; *stīēnbók*, K 244, O 288; *stīēnbōēk*, K 330; *stjējānbók*, I 271, K 358; *stīējānbók*, K 204c; *stīējānbók*, K 276; *stīējānbōēk*, K 206; *stīējānbók*, K 250, 274, 276, 281, 307, 309; *stīējānbōēk*, K 260, 274, 307, 348, P 17, 23, 88; *stīējānbook*, K 276a, 276b; *stīējānbeuk*, K 310; *stienbok*, K 336; *stienbók*, K 332, P 48; *stīēnbōēk*, I 275, K 266, 287, 350, 354, P 25, 26, 29, 83; *stiēnbōēk*, O 69; *stīēnbok*, K 133a; *stīēnbók*, K 241, 245, 292; *stīēnbók*, K 191, 237, 312, P 48; *stīēnbók*, P 1; *stīēnbōēk*, K 210, 235, 237, 245, 248, 249, 304, P 35, 149; *stīēnbōēk*, K 237; *stīēnbōēk*, P 41; *steenbok*, znw. onvruchtbare geit, geit waar men geen lam in krijgen kan, Corn. Vervl.; **steengeit**: het type *steengeit* in: K 333; *stīējāngaāt*, K 339,

351; *stîngèèt*, K 295; *stîngaat*, K 349, P 35; *stîngòòt*, K 295; *steenteef*: *stîntééjff*, O 173; **tijbok**: *taajboek*, O 69a; *tòàbòk*, K 329, O 63a; *tòàbòèk*, I 275; **tijgeit**: *tòàgòòt*, K 324; **gesneden bok**: het type *gesneden bok* in: L 153; **stormbok**: *sturbòèk*, K 237; **onvruchtbare geit**: *ònvruchtbòòrə gaaat*, K 243; **guste geit**: het type *guste geit* in: L 148; **geit**: *gèèt*, K 164; **kween**: het type *kween* in: L 147, 159, 200, 241, 263a, P 5, 7; *kween*, K 225, 240, 266, 281, 307, O 163; *kweejn*, K 287, L 257; *kwéén*, K 245, 349, 357, P 16, 27, 35a, 89, 127; *kwééjn*, K 320, O 286, 286a, P 66, 94, 128, 131; *kwééan*, K 314, P 70; *kwèèn*, K 329; *kwén*, P 7; *kwèn*, K 296; *kwin*, K 274; *kwéjn*, O 174a, 177, P 86, 133, 136a; *kwijn*, O 67; *kwéjən*, K 346, 349a, P 25; *kwīēn*, O 255; *kwīēn*, P 25; **kwee**: het type *kwee* in: K 152; *kweej*, K 124a; *kwééj*, P 99; *kwij*, P 112; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **mans**: *maans*, L 263; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **niet vol gaan**: zo'n geit is een geit — *dîē ni vól gējə*, P 169.

DOOR NATUURLIJKE OORZAKEN ONVRUCHTBARE MANNELIJKE GEIT

Aus natürlichen Ursachen unfruchtbarer Bock — an infertile he-goat due to natural causes — un bouc infertile pour causes naturelles (N 77, 84)

steenbok: het type *steenbok* in: L 159; *stînbók*, K 242, L 281; **simbok**: *simbók*, K 187; **tijbok**: *tajboek*, O 67; **piet**: *piēt*, O 69; *peet*, P 77; **kween**: het type *kween* in: L 152, 184; **kwee**: het type *kwee* in: K 187; *kweej*, K 168; **klopgeit**: het type *klopgeit* in: L 147; **manse geit**: *maansə gijt*, L 152; het volgende type is een werkwoordelijke uitdrukking: **geen goed zaad hebben**: van zo'n geit zegt men — *die hi gin goej zaot*, L 200a.

—2.4.7. Behandeling en verzorging

BIJVOEDEREN

Beifüttern — supplementary feeding — donner un fourrage de supplément (N 77, 104)

[In dit lemma is *de geit* object.]

bijvoederen: *bijvoejərə*, L 152; *bijvöējərə*, L 159; *béjvoejərə*, L 263a; *beevoejəran*, L 184; *bévöējərə*, K 216; *bəvoejəran*, L 147; *baajvoejərn*, O 69; *bààvójərə*, K 276; *bəvoojəran*, P 106; **bijvoeren**: *bijvoera*, K 174; **voederen**: *vöējərə*, K 187; **apart voederen**: *apart voejərə*, L 200a; **aanspekken**: de geit is — *aongaspekt*, L 181; **eten geven**: het type *eten geven* in: P 77; **bijgezet worden**: *bijgazet worra*, L 181.

BORSTELLEN

Bürsten — brushing — panser (N 77, 105)

[In dit lemma is als object *de haren* te denken.] **borstelen**: het type *borstelen* in: L 147; *borstələ*, L 152; *boorstələ*, L 263a; *bōostələ*, P 106; *bustələn*, O 153; *bustələn*, O 69; *bèustələ*, K 276; *borsələ*, L 159; *bössələ*, K 174; **roskammen**: het type *roskammen* in: P 77; **rossen**: *rossə*, L 152, 200a; **kammen**: *kəjmə*, L 152; **opknappen**: *opknappə*, K 216.

CASTREREN

Kastrieren — castrating — castrer (N 77, 106)

[In dit lemma is *de bok* object.]

snijden: het type *snijden* in: L 180*, P 77; *snijən*, K 355, L 147; *snèjə*, K 276; *snejə*, L 152; *sneejə*, L 184; *snaaən*, O 70; *snaan*, O 69; *snojən*, O 153; **castreren**: *kastreerə*, K 187, 216, L 159, 200a, 263a; **lubben**: het type *lubben* in: L 200; *lubbə*, K 186; **pitsen**: *pitsə*, P 106.

CASTREERTANG

Kastrierzange — emasculator — ésmaculateur (N 77, 107)

tang: het type *tang* in: K 187, L 152, 180*, 200, 263a; *tang*, L 200a; **nijptang**: *neptang*, K 174; *néptang*, K 216.

CASTREERMES

Kastriermesser — castrating knife — bistouri à castrer (N 77, 107)

mes: het type *mes* in: L 159, 180*, P 77; **schaarsmes**: *skijsmes*, O 69; **snijmes**: het type *snijmes* in: K 186; **snijijzer**: *snéjādəzər*, K 276.

DEKGELD VOOR DE GEIT

Deckgeld für die Geiss — service fee — le prix de la monte (N 77, 108)

dekgeld: het type *dekgeld* in: L 181, 200, O 67; *dékgelt*, L 184, 263a; *dékgélt*, K 187; *dékgèlt*, L 152; *dekgelt*, L 200a; **bokgeld**: *boekgelt*, P 77; **bokkegeld**: *bókkəgelt*, K 216; *boekəgelt*, K 202a; *böëkkəgelt*, O 69; *bòkəgält*, znw. o. bokkegeld, het bedrag dat men betaalt voor het dekken van een geit, De Bont.

GEITESTAL

Ziegenstall — a goat's shed — étable pour chèvres (N 77, 109; N 77, 110)

1.1.1.2.

geitestal: het type *geitestal* in: K 153, 174, L 147, 181, 184, 200, 262; *gijtəstal*, L 152, 159, 200a, O 67, P 106; *gėjtəstal*, K 216; *gėétəstal*, L 263a; *gaajtəstal*, O 69; *gaatəstal*, P 77; *gaatəstal*, K 202a; *gáátəstal*, K 276; *gaatəstal*, O 70; *gojətəstal*, O 153; **geitestalletje:** *gijtəstélləkə*, K 168; **stal:** het type *stal* in: K 187, L 200, P 77; **stalletje:** *stálləkə*, L 280; **geitehok:** *gėétəhok*, L 263a.

BOKKESTAL

Stall für den Bock – shed for the he-goats – étable pour boucs (N 77, 112)

stal: het type *stal* in: K 153; **bokkestal:** het type *bokkestal* in: K 276, L 184, 200; *böëkkəstal*, O 69; **bokkekot:** het type *bokkekot* in: P 106; *bokkəkot*, O 153; **bokkehok:** het type *bokkehok* in: L 181; *bókkəhòk*, K 187; **bokkekooi:** het type *bokkekooi* in: L 147; *bokkəkoj*, L 200a.

GEITJESSTAL

Stall für die Zickel – shed for the kids – étable pour chevrettes (N 77, 111)

geitestal: het type *geitestal* in: K 355; *gaajtəstal*, O 69; **geitestalletje:** *gaajtəstálləkən*, O 69; **geitekribje:** *gijtakripkə*, L 181; **geitehokje:** *gijtəhokjə*, L 200a; *gėjtəhòkskə*, K 216; **lammerhok:** het type *lammerhok* in: L 200; **lemmetjeskot:** *lémməkəškòt*, K 276; **kooitje:** *kójkə*, L 152.

—2.4.8. Roepwoorden, vleinamen

ROEPWOORDEN VOOR DE GEIT

Rufnamen für die Ziege – call words for the goat – appellation familiale pour la chèvre (N 19, 74e; VC 14, 2L(v); znd B2, 259e)

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

mieke: *miekə*, K 161a, 182, 183, 184, 187a, 307, P 4, 86; *mīëkkə*, K 346, O 165, P 36; *mīëkə*, K 286, 329, 333, P 7, 127; *meekə*, P 128; *mėjkə*, P 104; *miekə miekə*, K 183, 193a, 232, 237, 291, 333, 351; *mīëkə mīëkə*, K 254, 266, 274, 296, 307, 308a, 311, 332, P 27, 29a, 30, 35; *meekə meekə*, K 279, 291, P 60a; *méeëkə méeëkə*, P 131; *mīëkə miekə miekə*, K 274, 292, P 77; *mīëkkə mīëkkə mīëkkə*, P 16; *mīëkə mīëkə mīëkə*, K 212, 238, 245, 276, 295, 304, 320, 339, P 25; *meekə meekə meekə*, P 66; *méeëkə méeëkə méeëkə*, K 191, P 133; **miek:** *miek miek*, K 174; **miekegeit:** *mīëkəgaat*, P 27; **minnetje:**

mīënəkə, K 141, 164, 215, L 144a, 145a, 148, 180b, 183, 200, 200a, 201, 204*, 240, 243, 263, 283; *meenəkə*, L 243; *minnəkə*, L 280, 281, 281*; *minkə*, K 212; *mīënəkə mīënəkə*, K 148, 183c; **mie:** *mīë*, K 349a; *mīëj*, K 240; *mie mie*, P 5; *mīë mīë*, K 276b, 307; *mīë mīë*, K 308a, 310, 349, 350, P 33; *mie mie mie*, K 245, 309; *mīë mīë*, K 241, 245, P 25; *mīë mīë mīë*, I 275, K 206, 241, 245, 248, 250, 267, P 25; *mīë mīë mīë mīë*, K 349; **mien:** *mien*, K 140, 141, L 148, 180a, 180**, 262, 263; *min*, K 187, L 235; *mien mien*, K 143, 171, 184, L 148, 203b, 240; *min min*, K 162, 182, 218b, 214, 276, L 257, 279, 280; **miene:** *mīënə*, L 144a, 145; *mīënə mīënə mīënə*, L 263b; **mèè:** *méeé*, K 346, O 288, P 17; *méeé*, K 244; *mè*, L 162; *mèə*, K 349a; *mèè mèè*, P 22; *méeéj méeéj*, O 173; *mé mé*, P 27; *mėj mėj*, K 348; **bèè:** *bee*, P 83; *bée*, K 244, O 69; *bè*, L 178; *bée bée*, I 180, 271; *bée bée bée*, O 286; **mekke:** *mèkkə*, P 126; *mèkkə mèkkə*, K 210, 235; *mèkkə mèkkə*, P 99; *mikkə mikkə*, K 204c, P 44; *mèkkə mèkkə mèkkə*, K 210; **nekke:** *nèkkə*, P 147; *nekkə nekkə*, K 193a; *nèkkə nèkkə*, P 105, 145, 154a; *nèkkə nèkkə nèkkə*, K 212; **mek:** *mèk*, K 161; *mék mék mék*, K 204; **sik:** *sik*, K 133a, 133d, 143, L 145a, 147, 150, 162, 180, 200, 204*; *siek*, K 164; *sik sik*, I 57a, 79, K 100a, 101, 101a, 102, 133a, 133c, 148, 151, 153, 157, 166, 173, 173a, 173b, 174, 174a, 183b, 188, 195, L 102, 103, 144a, 145, 147, 151, 152, 153, 157, 158, 160, 161, 178a, 180b, 184, 185, 186*, 187, 236; *sik sik sik*, K 124a, 151, 152, 174, L 99, 145, 153, 159, 200a; *sīëk sīëk sīëk*, K 235; **sikje:** *sikskə*, L 150, 152, 180b; *sikskə sikskə*, K 174a, L 147; **sikkie:** *sikie*, L 184; *sikie sikie*, K 158a; **sjoek:** *sjòëk*, K 208, 237; *sjoek sjoek*, K 237; *sjòëk sjòëk*, K 235; *tsjòëk tsjòëk tsjòëk*, K 237; **tik:** *tik tik*, L 160; *tik tik tik*, L 184; **tiempje:** *tiëmkə tiëmkə*, L 160; *tīëmkə tīëmkə*, L 159; **geit:** *gijt*, K 183, 190, L 104; *geet*, K 143, L 244; *gèèt*, K 141; *gèt*, K 170, 183, 184a, L 145; *gajt*, L 100; *geut*, L 263; *gèùt*, L 152; *guit*, L 180, 183, 264; *güut*, L 263a; **geitje:** *gijtjə*, L 160, 183*; *gétjə*, K 164a, L 209a; **lam:** *lam*, L 93; *löm löm*, K 277; **lem:** *lém lém*, K 354, 357; *lem lem lem*, K 314; *lém lém lém*, K 276a, 358, P 41; **lemmen:** *lémmə lémmə*, P 37, 169; **poet:** *pòët pòët*, P 29a, 136a; **poetje:** *pöëttəkə*, P 88; **bel:** *bél bél bél*, K 276; *böl böi böi*, K 312; *bel*, vocatief v. geit (Z.d.K.), Corn. Vervl. A.; **belletje:** *bölləkə bölləkə*, K 312; *billəkə billəkə billəkə*, K 251; **woetje:** *woetjə*, I 78; *woetje*, driemaal kort na een herhaald is het een lokroep in verband met een geit, Goossenaerts; **bok:** *bok*, K 141; **kom:** *kóm kóm kóm*, K 243; **kom mieke:** *kom miekə*, K 245; **mieke kom:** *mīëkə kòm*, K 260; **kom gauw:** *kò gò*, P 48; **kom makke:** *kòm makkə*, P 149; **kom[mòæt]:** *kòm mòæt*, P 107; **kom gauw kom:** *kòmmə gòò kòm*, O 163; **kom eens hier**

kõmmaziekòm, K 287; **harree gauw**: *hòree gò*, P 48; **harree mannetje**: *hòree ménnakə*, P 48; **titt**: *titt*, O 68a.

VLEIWOORD VOOR DE GEIT

Kosewort für die Ziege — pet word for the goat — petit nom flatteur pour la chèvre (VC 14, 2L(v))

geitje: *gijtja*, L 112, 160, 183, 262, 263; *gaetja*, L 99, 148; *geetja*, L 209a; *getja*, L 104, 178a; *gêetja*, K 133d; *gètja*, K 143, 148, 183, 184a, 190, L 145; *gitja*, K 187; *gajtja*, L 264; *gaajtja*, L 208a; *guitja*, L 157; **geit**: *gijt*, K 100a, 133a, 133c, 197, L 263a; *gèet*, K 141; *gèt*, K 164, 183; *gajt*, L 100, 145; *guit*, L 183*, 264; **miekegeit**: *miekəgaat*, P 198; **mieke**: *miekə*, I 78, K 183, 184, 187a; **minnetje**: *mienəkə*, K 171, 183, L 144a, 152, 180a, 180**, 201, 204*, 205, 243, 244, 262; *mienkə*, K 212; *minnəkə*, K 215, L 279, 280, 281, 281*; *mieneke*, vleiwoord tegen een geit, hs Vissers L 180; **mien**: *mien*, K 140, 184, L 240; *min*, K 182; **sik**: *sik*, I 79, K 101, 101a, 102, 133a, 133d, 148, 148a, 153, 158a, 162, 164, 170, 173a, 188, L 144a, 145a, 151, 152, 153, 161, 162, 180b, 184, 186*, 187, 200, 236, 258; *siek*, K 164; **sikje**: *sikja*, K 151; *sikskə*, K 166, 183b, L 144a, 145a, 147, 152, 153, 157, 158, 160, 180, 180a, 180b, 185, 187, 258; **sikkie**: *sikie*, K 158a, 173, 195; **tikkie**: *tikie*, L 159; **bok**: *bok*, K 141; **schaapje**: *schöpkə*, L 93.

ROEPWOORDEN VOOR DE JONGE GEIT

Rufnamen für die junge Ziege — call words for the kid — appellation familiale pour la chevrette

(N 19, 74f; VC 14, 2m(r))

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

mieke: *miekə*, K 184, 349a; *mīekkə*, O 165; *mīəkə*, K 237, 248, 329; *meeəkə*, P 126; *miekə* *miekə*, I 78, 79, K 182, 183, 187a, 210, 235, 237, 266, 291, 318, 333, 351, P 5; *mīekkə* *mīekkə*, K 274, 349, P 27; *mīəkə* *mīəkə*, K 235, 296, 307, 311; *mēékə* *mēékə*, P 131; *miekə* *miekə* *miekə*, K 274, 292, 295, P 16; *mīekkə* *mīekkə* *mīekkə*, P 18; *mīəkə* *mīəkə* *mīəkə*, K 206, 274, 276, 304, 339, P 25; **minnetje**: *mienəkə*, I 57, K 164, L 144a, 145, 147, 148, 178a, 180, 180a, 180**, 236, 240, 243, 262, 263; *minnəkə*, K 215, L 180b, 280, 281, 281*; *mienəkə* *mienəkə*, K 140, 148, 164, 171, 183, 184; *minnəkə* *minnəkə*, K 162, 166, 183b, 187; **mimmetje**: *mimməkə*, L 258; **mieresje**: *mierəskə*, L 204*; **mie**: *mīē*, P 127; *mīē* *mīē*, K 276b; *mīē* *mīē*, K 349, 350, P 33; *mī* *mī*, K 310; *mīē* *mīē* *mīē*, K 309; *mīē* *mīē* *mīē*, K 241, 245; *mīē* *mīē* *mīē*, I 275, K 241, P

25; **mien**: *mien*, K 143; *mien* *mien*, K 171; *min* *min*, K 187, 218b, 241, L 257, 279, 280; *min* *min* *min*, K 276; **miene**: *mienə*, K 129a; **mèè**: *méé*, K 346, P 17; *mè*, K 184; *méé* *méé*, P 27; *mééj* *mééj*, O 173; *mêê* *mêê*, P 22; *méé* *méé* *méé*, O 286; **bèè**: *béé*, K 245; **mek**: *mék* *mék* *mék*, K 204; **mekke**: *mékkə* *mékkə*, P 99; *mikkə* *mikkə*, K 182, 204c; **mikkie**: *mikie* *mikie*, K 195; **nekke**: *nékkə* *nékkə* *nékkə*, K 205; **lam**: de volgende opgave is meervoud: *lammər*, L 264; **lem**: *lém* *lém*, K 354, 357; *lem* *lem* *lem*, K 314; *lém* *lém* *lém*, K 276a, 358, P 41; **lemmen**: *lémmə* *lémmə*, P 169; **lemmetje**: *lemkə*, L 160; *lempkə*, K 240; *liemkə*, L 209a; **liemesje**: *lieməskə*, L 209a; **siempje**: *siemkə*, L 162; **sik**: *sik*, K 128a, L 145a, 258; *sik* *sik*, K 100, 101, 102, 133a, 133c, 133d, 151, 170, 173a, 188, 190, L 157, 158, 160, 186*, 187; *sik* *sik* *sik*, K 152; **sikje**: *sikskə*, K 101a, 133a, L 199, 100, 104, 144a, 145, 147, 151, 152, 153, 161, 162, 178a, 187, 258; *sikskə* *sikskə*, K 148, 153; **sikkie**: *sikie* *sikie*, K 173; **tiempje**: *tīemkə* *tīemkə*, L 159; **tik**: *tik* *tik*, K 129a, L 99, 103; **tikkie**: *tikie*, L 159; *tikie* *tikie*, K 158a; **belletje**: *bélləkə*, K 244; **bokje**: *bokskə*, K 141; **geitje**: *gijtja*, L 152, 183, 263; *gaetja*, K 212; *geetja*, K 141; *gètja*, K 164a, 183, L 145; *gajtja*, L 263a; *gaajtja*, L 244; **jong geitje**: *jong geetja*, K 143; **geit**: *get*, K 184a; **mut**: *mét* *mét*, K 348; **poertetje**: *pōēt-tərəkə*, P 86; **woet**: *wōëtta* *wōëtta*, P 88; *wōët* *wōët* *wōët*, P 36; **kom**: *kóm* *kóm* *kóm*, K 243; **kom gauw**: *kò gò*, P 48; **kom makke**: *kòm makkə*, P 149; **mieke kom**: *mīəkə kòm*, K 260; **kom eens hier kom**: *kòmmazīèkòm*, K 287; **kom gauw kom**: *kòmmə gòd kòm*, O 163; **harree mannetje**: *hòree ménnəkə*, P 48; **harree gauw**: *hòree gò*, P 48.

VLEIWOORD VOOR DE JONGE GEIT

Kosewort für die junge Ziege — pet word for the kid — petit nom flatteur pour le cabri (VC 14, 2m(v))

sikje: *sikja*, K 151, 164; *sikskə*, I 78, K 101a, 133a, 143, 148b, 153, 170, 188, 190, L 99, 100, 102, 104, 144a, 145a, 147, 151, 152, 153, 157, 160, 161, 162, 178a, 187; **sik**: *sik*, K 101, 102, 148, 173a, L 145a, 152, 158; *siek*, K 164; **sikkie**: *sikie*, K 128a; **tikkie**: *tikie*, K 158a, L 159; **mikkie**: *mikie*, K 195; **minnetje**: *mienəkə*, I 57, K 140, 148a, 164, 171, 183, L 144a, 152, 180, 180a, 180**, 236, 240, 243, 244, 262; *mīenəkə*, K 184; *minnəkə*, K 166, 183b, 187, 197, 215, L 180b, 279, 280, 281, 281*; **mieke**: *miekə*, I 78, 79, K 173, 182, 184, 187a, P 198; **mien**: *mien*, K 143; **mīme**: *miemə*, L 258; **mèè**: *mè*, K 184; **mannetje**: *menneke*: *siempje*: *siemkə*, L 162; **geitje**: *gijtja*, I 79, K 100a, 133c, L 183, 263; *gaetja*, K 212, L 99; *getja*, K 133a, 141, 184a; *gètja*, K 148, 164a, 183, L 145, 201; *guitja*, L

1.1.1.2.

145, 157, 183*, 208a; **jong geitje**: *jong gēetjə*, K 133d; **jonge geit**: *jongə gijt*, L 263a; **klein geitje**: *klijn gētjə*, K 183; **geitelemmetje**: *gijtə-lemkə*, L 160; **lam**: de volgende opgave is meervoud: *lammər*, L 264; **bokje**: *bokskən*, K 141.

SPOTNAAM VOOR DE GEIT

Spotname für die Ziege – nickname for the goat – sobriquet pour la chèvre (N 77, 113a)

armemensenkoe: *arməmensənkoej*, K 202a; *èrəmmənsəkoej*, L 152, 200a; **armemensenkoetje**: *errəmiənsəkoejkən*, O 69; **koe van de arme mensen**: *koe van de erm minsə*, L 147; **armeluis**: *aarməluis*, K 188a; **arbeiderskoe**: het type *arbeiderskoe* in: K 186; *èr-bəjarskoe*, L 147; **werkmanskoe**: *wèrkman-skoej*, K 216; **herenkoe**: *hīrəkoej*, L 181; **sik**: het type *sik* in: K 168, L 280; **geitesik**: het type *geitesik* in: L 180*; **geit**: *geejt*, L 280; **bleet**: *bléét*, K 276; **zeik**: *zààk*, K 276; **minnetje**: *mīnəkə*, L 147; **willem**: *willéem*, K 216; **gits**: *gits*, spottend voor geit, Corn. Vervl. A..

SPOTNAAM VOOR DE GEITENHOU- DER

Spotname für den Ziegenhalter – nickname for the goatkeeper – sobriquet pour le chevrier (N 77, 113b)

geitenboer: het type *geitenboer* in: K 174, L 180*, 181, 280, O 67; *gijtaboer*, L 152; *gējtənbōēr*, K 216; *gēétəbōēr*, K 187; **geitenboertje**: *gaajtənbōērəkən*, O 69; **bokkenboer**: *bókkənbōēr*, K 216; **geitenbreier**: *gēétəbrééjər*, L 263a; **geitenmelker**: *gijtamélləkər*, L 200a; **keuterboertje**: *keutərboerəkə*, K 276; **heer met de witte koeien**: de volgende opgave is meervoud: *heerə met də wittə koej*, L 147.

–3. Pluimvee

–3.1. Kippen

–3.1.1. Soort en herkomst

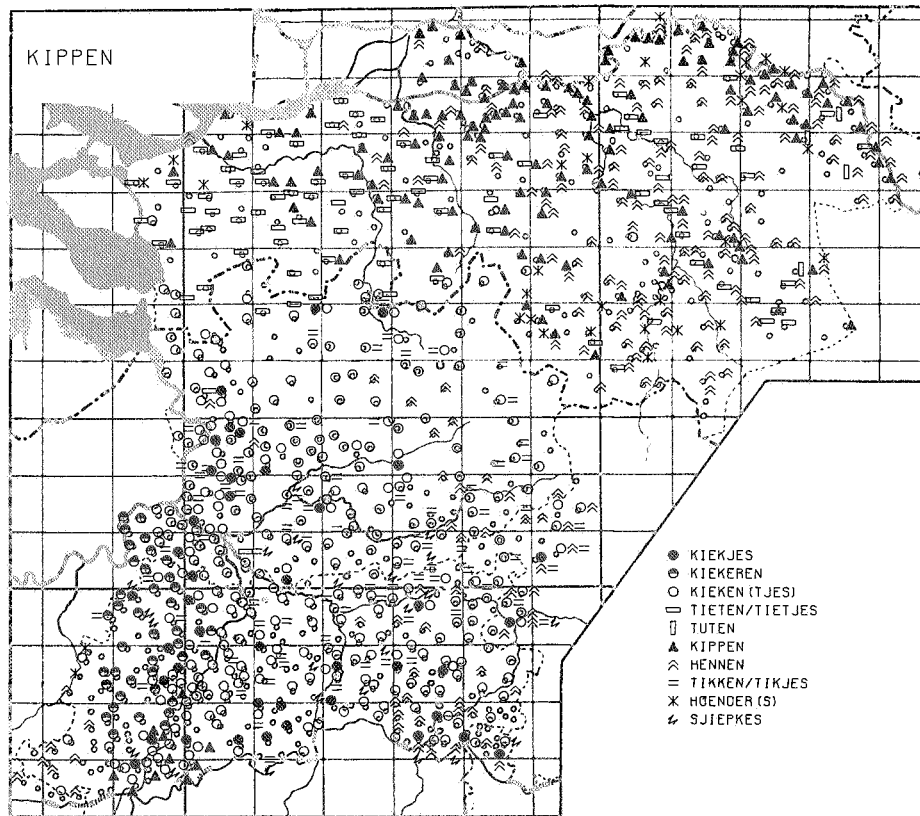
KIPPEN (zie kaart)

Hühner – chickens – poules

(RND 1; Go 1b; Van Gerwen V 14; sgv 14; Ceusters 388; N 19, 37; N 19, 38)

kippen: *kippən*, K 100, 100a, 124a, 128, 129a, 131, 132, 133, 133d, 150a, 155, 157, 161, 163, 168, 182, 182a, 183b, 184a, 195a, 199a; *kippə*, K 101, 123, 130, 138, 138a, 139, 142, 152, 160, 161a, 164a, 183b, 190, 194, 195, 214, L 91, 157;

kippənən, K 152; *kīepən*, I 57, 79, K 131, 133, 133c, 135, 141, 143, 145, 148, 148a, 150, 158, 158c, 170, 171, 172, 179, 181, 182, 183, 184, 199a, 218, 220, L 93, 94, 96b, 102, 150, 153, 159b, 177, 200b, 203, 205, 206, 237, 255, 265a; *kīeppən*, K 162; *kīēppən*, I 79, K 129a, 140, 158c, 164a, 218, L 152, 157, 184; *kīēpən*, K 134, L 91b; *kīepə*, I 79, K 141, 145a, 150, 157a, 160, 165, 168, 185, 197, 218, L 93, 94, 95, 100, 102, 103, 104, 109, 110, 150, 152, 153, 154a, 155, 158, 159, 160, 162, 189, 190, 200a, 201, 226, 228, 235, 237, 244; *kīēppə*, K 101, 102, 110, 128, 128a, 129, 133a, 135, 136a, 143, 148b, 159, 161a, 162, 164a, 168, 171, 172, 177b, 177c, 179a, 181, 182, 182a, 183, 183b, 184, 185, 186, 197, 198, L 91, 92, 93, 96, 99, 100, 102, 104, 110, 144, 148, 150, 156, 158a, 159, 177, 187, 202, 228, 237, O 255, 285, 287, 288, 290, P 125, 198, 199; *kīēpə*, K 141, 150, 151, 154, 158, 164a; *kīēppə*, L 159; *kīēpn*, O 178, 250; *kīēppənənə*, K 160; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *kīp*, K 110, 161; *kīep*, K 175, 216a, L 96a, 158, 224; *kīēp*, K 164; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: het type *kippen* in: K 124a; *kīepən*, L 147; **kipjes**: *kīēpkəs*, I 79; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: *kīpkəs*, K 133a, 157; *kīepkəs*, K 148, L 145, 147, 181, 185, 187; de volgende opgave is enkelvoud: *kīēpkə*, P 99; **kiekens**: het type *kiekens* in: K 250; *kīēkkəs*, I 118, K 193a, 333; *kīekəs*, I 102, P 1; *kīēkkəs*, I 180, K 202, 243, 247, 247a, 316, 350, O 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 45, 46, 48, 100; *kīēkəs*, I 78, 102a, 118, 119, 120, 149, 221, 221a, 221b, 222, 268, 269, 271, 275, K 189, 189a, 192, 193, 195a, 196, 201, 202a, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 212a, 213, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 242b, 244, 244a, 246, 249, 250, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273a, 274, 276, 277, 279, 280, 281, 282, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 307, 308, 310, 311, 312, 312a, 317, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 326a, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 336, 338, 339, 341, 342, 344, 345, 347, 348, 349, 354, 355, 356, O 70, 155, 242, 244, 281, P 2, 5a, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 35, 35a, 39, 39a, 40, 41, 42a, 43, 59, 69a, 70, 74, 79, 85, 89, 93, 111; *kīēkəs*, K 281a, 283, 284, 291; *kīēʔəs*, K 241, 313, 340, 352, 353; *kīēʔn*, K 275; *kīēs*, K 310; *kīejkəs*, P 112; *kīēkənə*, I 268a, O 173, P 5, 5a, 13, 125, 198, 199; *kīēkənən*, P 107; *kījkəs*, K 248; *kēékə*, O 174, P 65, 65b, 66a, 67, 72, 73, 90, 92, 101, 102, 104, 123, 124a, 126, 127, 132, 135, 137, 138, 144, 145, 159; *keekəs*, K 335, O 285, 287, P 42; *kēékəs*, O 173a, 178a, 250, 252, 255, 286, 287, 288, 289, 290, P 10, 60a, 61, 62,

63, 65a, 66, 68, 99, 122a, 125, 133, 154, 155; *keekas*, K 245; *kéekas*, K 251, 330; *kéekana*, O 178, 252, 256, P 64, 65c, 69, 122; *keujagas*, K 240; de volgende opgaven zijn enkelvoud: het type *kieken* in: K 307; *kīēʔan*, K 241; *kieka*, K 197a; *kīēkkā*, K 276, 358, P 97, 105, 109; *kīēka*, P 44, 47, 76, 81, 84, 86, 87, 88, 94, 96a, 98, 106, 112, 124, 130, 136, 139, 167, 169; *kīēka*, P 86; *kéekān*, P 150, 151; de volgende opgaven komen uit de kindertaal: *kīēkas*, K 243, 281, 281a, 307; *kiekas*, K 174; *kīēkkas*, K 318; *kiekās*, P 33; *keekas*, O 255; **kiekeren**: *kiekaran*, O 68; *kīēkaran*, O 69; *kīēkkara*, I 275; *kīēkara*, I 219, 220, 267, O 74, 169, 174a, 177, P 2, 4, 60; *kīkkara*, O 177; *keekara*, O 174a, 248, 251; *kéekara*, P 4; *kīēkarn*, O 178; *keekarn*, O 253; *kéekarna*, O 247, 253; *kiekarna*, I 265, 265a, 266, 270, 274, 275a, O 63a, 67, 68, 69, 69a, 70b, 73, 156, 161, 162, 165, 166, 171, 172, 175, 238, 245; **hennen**: het type *hennen* in: K 100, 107, 133b, 140, 150a, 164b, 165, 167, 170, 182a, 183b, 184, 186, 198, 199, 199a, 218, L 99, 102, 147, 149, 150, 151, 152, 153, 155, 156, 157, 162, 177, 177b, 178, 178a, 179, 180, 180**, 180a, 180b, 181, 182, 183, 185, 187, 199, 200b, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208a, 209a,

212, 225a, 226, 234a, 235, 240, 243, 255, 255b, 259, 260, 261, 262, 262a, 263a, 264, 283, 284; *hēnnān*, K 165, L 186, 203, 209a, 212, 281, 281*; *hēnnān*, L 159b, 237, 283; *hennā*, L 150, 226, 264, 279; *hēnnā*, K 132, 160, 161, 162, 164, 169, 170, 172, 183b, 187, 216, 220, 242, 306, L 100, 145, 146, 149, 151, 152, 154, 155, 156, 157, 158, 159b, 177, 179, 180, 180**, 181, 182, 183, 185, 187, 187a, 189, 190, 199, 200, 200b, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 212, 224, 225, 233, 234a, 235, 237, 240, 241, 243, 244, 255, 256, 258, 260, 261, 262, 263a, 264, 279, 284, P 169; *hēnnā*, L 152, 158, 159, 178, 182, 189, 190, 204, 204a, 208, 236, 256; *hēnnā*, L 159; *hēnnā*, K 217; *heena*, L 144, 236; *hēēnā*, L 149; *hinn*, K 352; *hinnā*, K 164a, 171, 172, 185, 218, 237a, 272, 273, 310, 312, 312b, 314, 315, 317, 357, 358, L 94, 96a, 100, 103, 145, 145a, 146, 147, 148, 158a, 160, 162, 178, 178a, 179, 180, 182, 184, 185, 186, 187a, 200, 200a, 201, 201a, 203, 204, 205, 206, 208, 209a, 212, 224a, 226, 228, 235, 238, 242, 244, 257, 258, 262, 279, 280, P 44, 45, 46, 47, 48, 112; *hīnā*, K 239; *hīnnān*, K 318; *hinnān*, K 147, 318, L 285; *hīnen*, K 232; *hīēnnā*, K 159, 238, 307a, 346, P 33, 35a, 36, 38, 95, 147, 169; *hīēnā*, P 108a; *hīēnnān*, K 135,

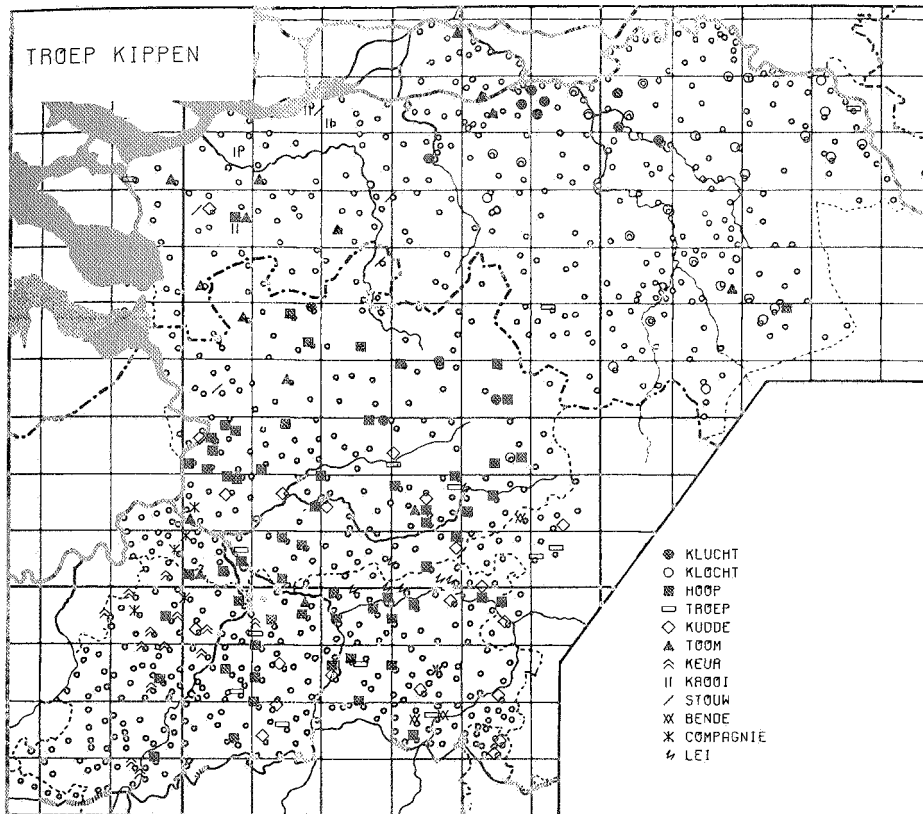
145, 146, 147, 194, 216, 314, L 285, P 168, 171; *hinnāna*, K 278a; *hēnnāna*, K 200; *haennān*, L 188; *haenān*, K 107, 125a, 155, 169, 186, L 96b, 183, 205, 206; *innā*, P 167; bij de volgende opgaven is het lidwoord niet weggevallen: *dinnā*, O 272, 282; *dīennā*, O 158, 232, 239, 241, 274, 274a, 275, P 28, 95, 103, 143, 143a, 148, 154, 166; *dīennān*, P 149, 150, 152, 157a; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *hin*, K 133, 164, 225, 256; *hin*, K 316; *hien*, K 352; *haen*, K 133; de volgende twee types zijn enkelvoud: **poele**: *poelan*, K 183b; *poela*, K 185; *pōella*, O 174a; **poelie**: *pōējla*, P 4; **tuten**: *tuuta*, L 244; *tūutta*, L 186; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: het type *tuten* in: L 160; *tūutta*, L 184; **tieten**: *tietā*, I 79, K 152, O 153, 155, 157a, 161a, 175a, 175, 177a, L 160; *tīetta*, K 157, 158c, 173, 173a, 174, 188, 188a; *tīetā*, I 57, K 126, 127, 158a, 158c, 161, 175, 176, 177b; *tietān*, I 57, 78, 102a, K 125, 125a, 126, 154, 155, 156, 157, 159, 161, 163, 173, 173a, 173b, 173c, 174, 175a*, 177, 178, 179b, 180, 182, 182a, 184, 190, 190b, 220, L 180a, 200b; *tīettān*, K 125; *tīētān*, L 187; *tīētān*, K 158c, 176, 180; *tīētāna*, K 153, 155; *tīettānān*, K 156; *tījtān*, L 264; *tījtā*, L 243a; de volgende opgaven zijn enkelvoud: het type *tiet* in: K 161a, 195, 218b, L 144, 147; *tiet*, L 183, 235; *tīēt*, K 164, 175; *tiet*, kip, Van de Biezen; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: *tietā*, K 136a, 151, 165, 174, 183c, 193a, L 148; *tīētā*, K 204, 204c; *tīējtā*, L 257; *teejtā*, L 243, 263b; *tietā*, Van Gerwen S 14, kinderwoord (K 172); **tietjes**: het type *tietjes* in: L 181, 201a, 203b, 264; de volgende opgave is enkelvoud: *tīetsjā*, K 225; de volgende opgaven behoren tot de kindertaal: het type *tietjes* in: I 57a, K 125a, 146, 157, 164, 173b, 174, 174a, 178*, 179a, 183c, 188a, 205, L 148, 150, 177c, 178, 180, 180b, 181, 183, 200, 200a, 203b, 241, 242, 264, 279; *tījtās*, L 263; *tīētjās*, K 152; *tīētākās*, K 330; *tietākās*, K 193a; *tīttās*, K 191; *tietjā*, Van Gerwen, S 14, kinderwoord; **hoenders**: het type *hoenders* in: I 57a, K 123, 148, 170, 173a, 218, L 94, 154, 158, 236, 257, 261, 280; *hōēndār*, L 255; van de volgende opgaven is niet met zekerheid te zeggen of het een enkelvoud dan wel een meervoud betreft; tevens zijn lidwoord en zelfstandig naamwoord niet geschieden: *dōēngār*, O 153, 157; *dōēndār*, I 57; van de volgende opgaven is niet met zekerheid te zeggen of het een enkelvoud dan wel een meervoud betreft: het type *hoender* in: K 171, 197a, 214, 215, 216a, 218, 219, L 104, 145, 150, 153, 184, 229, 260; *hōēndār*, L 109, 153, 244; *huundār*, L 229; de volgende types behoren tot de kindertaal: **kuikens**: *kuikās*, K 145a; **kiekentjes**: *kiekātjās*, K 174; **kiekjes**: *kiekskās*, O 69a, P 4, 48, 127; *kikskās*, K 205, 208, 237, P 1, 88, 131, 145; *kiekskāns*, K 283; *kīēkākās*, K

260; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *kīēkskā*, K 237, P 125, 126, 128, 136a; *kīēkskā*, I 271, K 225, 237, 243, 244, 245, 250, 274, 281, 287, 295, 324, 336, 357, O 165, 173, 174a, 255, 286, P 35, 70, 88, 94, 99, 133, 152, 166, 171; **tuutjes**: het type *tuutjes* in: L 160; **tjuupjes**: *tjuupkās*, L 285; **hennetjes**: *hinnākās*, K 312; de volgende opgave is enkelvoud: *innākā*, P 169; **tikken**: het type *tikken* in: K 237, 244, 292, O 70; *tīēkkān*, O 63a; *tīēkkās*, K 287, P 95; *tēkkā*, K 307, 348, 351; *tikkā*, K 208, 235, 240, 320, 358, P 27, 33, 44, 94; *teekan*, K 307; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *tik*, K 346, 349a; *tīēk*, K 241, 291, 314, 329, 346, 354, O 177, P 66, 127; *tīēkkā*, I 275, K 206, 248, 254, 266, 276, 281, 292, 295, 309, 311, 332, 339, 349, P 23, 25, 26, 27, 29, 35, 70; *tukkā*, K 212; *tīēkaaā*, K 251; *tik*, hen, hoen, fr. poule, Tuerlinckx, Corn. Vervl.; *tik*, hen, ook tikke, Tuerlinckx; *tik*, hen, kindertaal, Tuerlinckx B; **tikjes**: *tīēkskās*, I 271, K 238, 311, 318, 333, 346, P 7, 41, 48, 72, 86, 127; *tīēkskās*, P 86; *tikskās*, K 210, 235, 237, 240, 241, 244, 245, 249, 276b, 292, 307, 309, 314, 346, 349, P 25, 27, 33, 76, 77, 84, 89; *teekskās*, K 307; *tīēkākās*, K 307, 357; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *tīēkskā*, K 237, 250, 276, 276a, 283, 287, 295, 296, 304, 309, 330, 350, P 18, 35a, 36, 48, 60, 66, 69b, 70, 133; *tēkskā*, K 351; **tiktikjes**: *tiktikskās*, P 104; **tokjes**: *tōkskās*, P 48; **koekeloerettes**: *kōēkkālōērrākās*, K 324; **pietjes**: *pittākās*, O 68a, 163; *piētākās*, I 275; **pieten**: *piētān*, O 63a; **pielletjes**: *pielākās*, K 174, 237; **tsjiejjes**: *sjīēppākās*, K 333, O 69, 73, P 35, 88, 94, 152; *sjēpkākās*, P 25; *schīēppākās*, P 83; *tsjīēppākās*, I 275, K 330, P 22; *tsjīpkās*, O 286; de volgende opgaven zijn enkelvoud: *sjīēpkā*, K 292, O 288, P 48, 133, 137, 166; *sjēēpkā*, P 36; *tsjīēpkā*, P 166; *tjīpkā*, K 349a; *tsīpkā*, P 169; *tsjīpkān*, K 310; *tjiejepen*, *tjiejepen* (*scherpe e*) *tjiejepen*, kiekken in de kindertaal. Corn. Vervl.; **tsjiejepen**: *tsjīp*, K 310; de volgende opgave is enkelvoud: *tsjīēppā*, P 139, 171; *sjīppā*, P 149a; de volgende types (uit de kindertaal) zijn enkelvoud: **tsjiek**: *tsjīēk*, O 177; **tikkenhen**: *tikkāninnā*, P 27; **tesetje**: *teeseken*, kiekentje in de kindertaal (z. der k.). ook: tikskken, tjeep(e)ken en tjiejepen. Corn. Vervl. A.; **keesje**: *keeske(n)*, *keezek(e)n*, kuikentje, (in de kindertaal) (Zoersel). Corn..

TROEP KIPPEN (zie kaart)

Trupp Hühner — flock of chickens — une troupe de poules
(N 19, 63; NE II, 11)

[Enkele woorden in dit lemma zoals *nest* en *kipsel* worden vermoedelijk alleen gebruikt, wanneer de kippen uit hetzelfde nest komen. *Toom* wordt vermoedelijk alleen gebruikt,

wanneer de kippen een bepaald leefverband hebben.]

de woorden kippen, henne, tieten, kiekens, etc. zijn niet gedocumenteerd:

hoop: het type *hoop* in: K 174, 204, 333, L 263, P 127, 137; *hoop*, K 307; *hōep*, K 235, 241, 266, 295, 311, 312, 332, O 70, P 36, 94; *hōep*, K 241, 276, 276b, 296, 304, 310, 336, 346, 349a, P 22, 29, 35, 44; *hōep*, P 66; *hoewap*, K 309; *ōep*, K 244, 245, 248, 249, 250, 281, 332, P 17, 72; *ōep*, K 206, 210, 235, 243, 254, 260, 281, 329, P 7, 17, 18, 25, 27, 29, 70, 86, 88; *ōēwap*, P 41; *ōēwap*, K 324, P 41; *ōēp*, K 330, O 288, P 152; *ūup*, P 126; *ūup*, K 243; *ūup*, O 173; *ōēp*, K 281a; *hēup*, K 240; **grote hoop:** *grōetandep*, K 292; **hoopje:** *hōppakə*, K 296; **klucht:** het type *klucht* in: K 136a, 137, 145a, 146, 163, 205, L 144, 148, 178; *klucht*, K 237, 241; *klūucht*, K 266; *klūucht*, K 237; **klocht:** het type *klocht* in: K 148, 150, 164, L 145, 147, 160, 184, 185, 187, 200a, 201, 264, 285; *klōcht*, K 165, 183c, L 150, 153, 184, 235, 241, 257; *klōcht*, L 159, 181; *kloocht*, K 276, L 183, 242, 263; *klōocht*, L 279; *klōcht*, K 164, L 180b; 'n *klogt* (*kiepe*), hs Jansen L 200; **klōcht**, troep kippen, hs Renders L 226; **kudde:** het type *kudde* in: P 77; *kuddə*, K 244, P 128;

kūuddə, O 174a; *kéddə*, P 133; *kūūjjə*, P 41; *kūū*, K 318; *kòə*, P 4; *kōēwə*, K 274, 346; *kōe*, K 283, 291, 295; *kōēwə*, K 274; **kot:** *kot*, K 309; *kòt*, P 35a; *kut*, P 48, 89, 104, 112; *kòt*, P 169, 171; **kooi:** *koef*, K 251; *kwoj*, L 203b; *kōej*, K 238; **toom:** het type *toom* in: K 102, 174, 180, 201, 228; *tōdm*, I 57, K 157; *tōēm*, K 133a, 309; *tōem*, K 141, 245, P 16; *tōēwəm*, K 324; *toowm*, K 287; *tōwm*, L 241; *twōjəm*, K 188a; 'n *toom* (*kippen*), hs Jansen L 200; *toom*, broedsel of nest, Pipers 721; **keur:** *kūūrə*, O 73; *kūūrrə*, I 275, O 69a, 70, 163, 177, 286, P 4, 60, 70; *kurra*, O 165, 286a; *kīerrə*, O 63a; **keurtje:** *kūūrrəkən*, O 69a; **troep:** het type *troep* in: I 57a, K 218b, L 161; *trōep*, K 307, 330, 354, 357, P 69b, 70, 84, 86, 131, 145; *trōep*, K 274; **trop:** *tróp*, K 358; *tróp*, K 318; **krooi:** het type *krooi* in: K 125a, 174; *krooj*, K 124a, 152, 174a; **koppel:** het type *koppel* in: K 133a, 151; **stouw:** het type *stouw* in: K 124a, 174a, 179a; *stōuw*, K 191; *stōdw*, K 225; **stouwtje:** *stouwka*, K 157; **bende:** *bēnda*, P 145, 152; *bēnda*, P 99; *bānda*, P 149; *bén*, K 314; **nest:** het type *nest* in: P 48; *nést*, K 307; *nēsjt*, O 286a; *níst*, P 25; **zwerm:** *zwrām*, P 88; **compagnie:** *kompaniē*, K 287; *kōmpāniē*, P 1; *kómpāniē*, O 69; *kāmpāniēu*, P

1.1.1.2.

95; *kompànie*, O 70; *kòmponie*, K 320; *kòm-pòngjīē*, K 287; *kòmponjīn*, I 271; **kompagnietje**: *kompantiēkən*, O 69a; **lei**: *lāá*, K 349, 351, P 25; *la*, P 23; *laa*, K 350; *lò*, K 295; *léé*, K 307; *lòwā*, P 33; *lei*, hoop kiekens, Corn. Vervl. **vlucht**: *vleucht*, K 205; **slag**: het type *slag* in: L 243; **kipsel**: het type *kipsel* in: K 204c; **klats**: *klòts*, P 166; **kliék**: *klīēk*, O 177; **klad**: het type *klad* in: K 333; *klát*, K 244; *klòt*, P 83; **groep**: *grōēp*, K 348, P 86; **ken**: *ken*, P 77; **onze kiekens**: *òns kēējkəna*, P 125.

KRIELKIP

Zwerghuhn – bantam – une poule naine (N 19, 42)

[Een krielkip is een zeer klein soort kip.]

kriel: het type *kriel* in: K 141, L 187, 203b; *krīēl*, K 241; **krieltje**: *kriēlka*, L 264; *kriēlaka*, K 150, 174, 179a, 183c, 193a, L 148, 160, 180, 180b, 181, 183, 184, 185, 235, 243, 263, 263b, 264; *krīēllaka*, K 191, 204, 204c, 205, 206, 210, 212, 225, 235, P 36; *krīēlaka*, K 266, 329; *krēēlaka*, K 330; de volgende opgaven zijn meervoud: *kriēlakas*, O 69a; *krīēllakas*, K 260; *krīllakas*, K 245; *kriēleke(n)*, znw. slag van zeer kleine hoenders, Corn. Vervl; *kriēleke*, een soort van kleine kippen, Goossenaerts; **krielkip**: het type *krielkip* in: K 124a, 133a, 174; *krīēlkip*, K 152; *kriēlkiep*, K 136a, 137, 145a, 148; *krīēlkiēp*, L 159; **krielkipje**: het type *krielkipje* in: K 151; *kriēlkipka*, I 57a, K 125a; *kriēlkiepkā*, K 163, 178*, L 150; **krielhen**: het type *krielhen* in: K 164, L 145, 177c, 203b; *kriēlhēn*, L 263b; **krielhennetje**: *kriēlhennaka*, K 164, 165, L 144, 147, 153, 178, 183, 200a, 201, 241, 242, 263, 279, 285; *kriēlhēnnaka*, K 183c; *krīēlhēnnaka*, K 276, L 257; *krīēlhēnnaka*, K 274; *krīēlhēnnaka*, L 159; *kriēlhinnaka*, K 146, 237; *krīēlhinnāʔa*, K 241; *krīēliēnnaka*, K 238, P 41; *kriēliēnnaka*, K 237; de volgende opgave is meervoud: *kriēlhennakas*, K 218b; **krieltiet**: het type *krieltiet* in: K 173b, 174; **krieltietje**: het type *krieltietje* in: K 157, 173b, 174, 174a, 188a; *krīēlīētjā*, K 205; **krielkieken**: *kriēlkieka*, I 57a, K 193a; **krielkiekje**: *kriēlkiekska*, O 255; *kriēlkiekska*, een soort van kleine kippen, Goossenaerts; **krielhoentje**: het type *krielhoentje* in: L 201; *kriēlōēntjā*, K 151; **krielhaantje**: *kriēlhaontjā*, L 147, 279; *kriēlhōntjā*, K 183c; *kriēlhōntjā*, L 183; **kriēzelhennetje**: *krīēzzālhēnnaka*, P 86; *kriēzzālhinnaka*, K 237, P 48; *krīēzzālhinnaka*, K 318, 358; *krīēzzālhinnaka*, P 44; *krīēzzālhīēnnaka*, K 350, 354, 357; *krīēzzāliēnnaka*, P 41; *krījzālhinnāʔa*, K 240; *krīēzzālhēnnaka(n)*, znw.o. kriezelhenneke, krielhenneke, De Bont; **kriēzelhaantje**: *krīzālhāʔntʔa(n)*, znw.o. kriezelhaantje, krielhaantje, De Bont; **Engels hennetje**: *éngəls hēnnaka*, K 307; *ennəls*

hēnnaka, K 351; *éngəls hinnaka*, P 33; *éngəls hinnaka*, K 309, 346, P 35; *éngəls hīēnnaka*, K 346; *ingəls hēnnaka*, K 276; *ingəls innaka*, P 27; *ingəls hīēnnaka*, K 309; *eéngəls hīēnnaka*, K 350; *iēngəls hīēnnaka*, P 35a, 36; *iēngəls hīēnnaka*, P 29; *iēngəls iēnnaka*, P 94; de volgende opgaven zijn meervoud: *éngəlsā hēntsjsas*, K 311; *éngəlsā hinnakas*, K 346; *éngəlsā hīēnnakas*, K 297, 311; *éngəlsā iēnnakas*, O 69a; **Engels kieken**: het type *Engels kieken* in: K 333; *éngəls kīēkka*, K 336; *éngəls kīēkka*, K 349; *éngəls kīēka*, K 292; *éngəls kīēka*, K 249; *ingəls keekā*, K 244; *iñnəls kīēkka*, P 22; *iēngəls keekā*, P 60a; de volgende opgaven zijn meervoud: *éngəlsā kīēkas*, K 283, 348, 349; *éngəlsā keekas*, K 251; *ingəlsā keekas*, K 330; *iēngəlsā kīēkkas*, P 16, 18; *iēngəlsā kīēkka*, P 88; *ingəlsā kīēkkarən*, O 177; **Engels kiek**: *éngəls kīēk*, K 274; *iēngəlsā keek*, P 88; de volgende opgave is meervoud: *ingəlsā kīēk*, K 287; **Engels kiekje**: *éngəls kiekkska*, K 248; *éngəls kīēkska*, P 4; *ingəls kiekkska*, K 287, P 77; *ingəls kīēkska*, P 5, 27, 125; *ingəls kīkskən*, O 163; *iēngəls kīēkska*, K 324, O 63a, P 60, 66, 83, 86, 89, 127, 128, 136a; *iēnjəls kīēkska*, P 137; de volgende opgaven zijn meervoud: *éngəlsā kīēkskas*, K 250, 281, 320, O 286a, 288; *ingəlsā kīēkskas*, K 245, 250, 281, 287, 330, P 25; *iēngəlsā kīēkskas*, O 69, 165, 177, P 17, 69b, 70, 72, 84, 126, 133; *iēngəls kīēkska*, Engelse hen, hs Schrevens; *iēngəlsā kīēkskas*, kippen van Engels ras, hs Schrevens; **Engels haantje**: *iēngəls dōngkā*, P 136a; de volgende opgaven zijn meervoud: *iēngəls óngkas*, O 69; *iēngəlsā huntjās*, P 25; *iēngəls ungkā*, Engelse haan, hs Schrevens; **Engels sjetje**: *ingəlsjīpkā*, P 131; **Engels poeletje**: *iēngəls pōēllakā*, P 29; **kiekje**: *kīēkska*, O 63a; **klein kiekje**: *klēē kīēkska*, K 295; **Schotse kiek**: *schòts kīēk*, K 274; **hennetje**: *iēnnaka*, P 166, 171; **klein hennetje**: *klējān innaka*, P 169; **huishennetje**: *hēūshinnaka*, K 358; **Spaans hennetje**: *spans innaka*, P 149; *spōwəns iēnnaka*, P 152; **[kōōashinnakā]**: *kōōashinnaka*, P 48; **chasse-hennetje**: *sjasīēnnaka*, P 95; **chasse-tje**: *sjōskā*, P 95, 99, 104; **poeletje**: *poēlakā*, P 112; *pōēllakā*, P 126; **poel**: *pōēl*, P 25, 145; **poelietje**: *pōējlakā*, I 275; **poelie**: *pōējl*, P 7; **poeliēn**, klein soort kippen, Hoeufft; **pulletje**: *pullakā*, K 339; **pul**: *peul*, K 310; *pūūl*, K 352; **poelen**: *poelen*, klein soort kippen, Hoeufft; **kleine poele**: *klaan pōēllā*, O 173; **klein poeletje**: *klaaā pōēllakā*, K 243; **zanghaantje**: *zingōngkā*, P 145; **fazantje**: *fāzaantsjā*, K 244; **kukelneusje**: *kuʔəlnéskā*, K 314; **kreute**: *kruttən*, I 275; **piertje**: *piērkā*, K 292; **schar**: *schérra*, O 73; **barbu-tje**: *bōrbūūkkā*, P 133; **leerzenmannetje**: *leerzenmanneken*, haan van zeer kleine hoendersoort. Ook hoendersoort zelf, Tuerlinckx; de volgende typen zijn

meervoud: **krienhennetjes**: *krīēniēnnəkəs*, P 41; **krienhaantjes**: *krīēnōnkəs*, P 41; **Engelse hanen**: *iēngəlsə òðnə*, P 16; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **engelsen**: *iēngəlsə*, O 70; **sierkiekjes**: *sīērkiēkskəs*, P 4; **Japanse kiekjes**: *zjōpōni-jšə kiēkskəs*, P 133; **Italiaanse kiekjes**: *iētōljōnsə kiēkskəs*, P 133; **steense kiekjes**: *sīēntsə kiēkskəs*, K 243; **jeannettetjes**: *zjanētəkəs*, K 324; **vliegertjes**: *vliggərkəs*, O 174a; **punthanen**: *pūūnthòðnə*, K 287.

—3.1.2. Naar geslacht en/of leeftijd

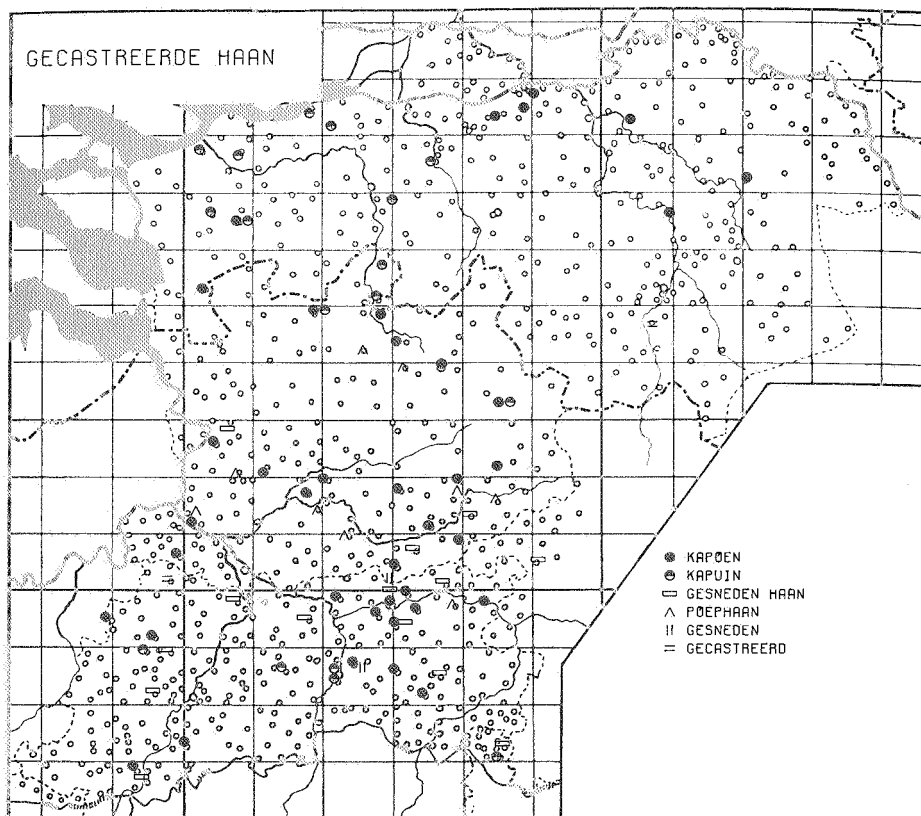
HAAN

Hahn – cock – un coq

(N 19, 39; znd 7, 27; znd 14, 19; znd A2, 506; DC 6, 1a; Go 1b; Ceusters 386; WEM 5; van Gerwen)

haan: het type *haan* in: K 100, 124a, 125a, 129a, 137, 143, 150, 151, 159, 161, 174, 174a, 177, 179a, 182, 185, 188a, 191, 205, 206, 213, 214, 234, 235, 237, 244, 255, 269, 272, 273, 291, 329, 330, 332, 333, L 97, 110, 144a, 148, 152, 156, 159, 160, 161, 184, 185, 186, 186*, 187, 187a, 190, 226*, 235, 237, 242, 259, 263, 264, 285, O 70, P 5, 33, 42, 77, 126, 164; *haan*, K 191, 226, 232, 266, 307, 309, 319, 333, 353, 358, L 158, P 45, 97; *háán*, L 263b; *hààn*, K 208, L 159; *haaən*, K 349; *hádəən*, P 105; *haən*, K 351, P 95; *hāən*, P 99; *han*, O 165; *hān*, K 309; *haon*, K 100a, 101, 101a, 102, 109, 110a, 124a, 125a, 127, 127a, 128a, 129a, 131, 132, 133, 133a, 135, 136a, 141, 142, 143, 145a, 146, 147, 148, 148a, 149, 158b, 162, 163a, 164, 165, 168, 171, 172, 174, 179a, 180, 182b, 183, 183b, 183c, 184, 187a, 190, 193a, 195, 196, 197, 199a, 206, 210, 211, 213, 216a, 218, 218b, 231, 235, 237, 238, 240, 241, 258, 268, 274, 276, 287, 293, 296, 297, 300a, 301, 302, 305, 307, 310, 312, 315, 333b, 339, 340, 349, 353, 356, 357, L 93, 95, 99, 100, 102, 103, 104, 112, 144, 144b, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 157, 162, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 181, 182, 183, 187, 199, 200, 200a, 201, 202, 203, 203b, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 208a, 209a, 226, 228, 229a, 236, 241, 242, 243, 244, 255, 257, 258, 260, 262, 263a, 264, 279, 280, 281, 281*, 283, O 157, 255, P 18, 18a, 41, 85, 96, 99; *hòðn*, K 165, 204c, 208, 212, 213, 235, 238, 240, 241, 247, 248, 254, 273, 274, 276, 276a, 276b, 277, 295, 296, 299, 300, 302, 303, 304, 307, 310, 312, 313, 314, 315, 316, 318, 336, 339, 342, 346, 349, 350, 353, 354, 357, L 177c, 183, 203b, 241, 257, O 274, P 17, 29, 30, 38, 41a, 60a, 85, 94, 96a; *hāon*, L 150; *haoən*, P 16, 22; *hòðən*, K 240, P 35, 44, 46, 47, 48; *hawn*, I 180, K 150, P 41; *hawən*, O 67; *haawn*, K 349a; *hoon*, K 205, 292, 295, 310, L

201, P 29, 86, 126; *hoonə*, O 274; *hòðn*, K 245, L 99, P 35a, 36, 47, 48; *hòən*, K 348, P 199; *hòon*, I 102a, K 212, 272, 339, 352, 353, L 240, P 23, 66, 69b, 95, 161; *hòn*, K 258, 273, 299, 301, 303, 308a, 311, 348, 358, P 33; *hón*, K 296, P 88, 128, 137; *haojn*, P 46; *hòðjn*, P 48; *hown*, K 247, 307, 349a, P 171; *hòwn*, I 266, K 307; *hòwən*, P 145; *hówən*, L 285; *houn*, K 304, L 201, 239, P 171; *houən*, P 40, 43; *houwən*, P 99; *hòèn*, P 133a; *hòen*, P 133; *hòèn*, O 238; *hòn*, K 307, P 33; *heun*, O 155, P 25; *hun*, K 314; *hòwn*, L 200; *haen*, K 166, 183b, 194; *aan*, I 79, 269, 275, K 206, 224, 225, 226, 237, 243, 244, 246, 281a, 286, 287, 324, 325, 329, 330, 335, L 264, O 69, 70, 163, P 2, 4, 7, 41, 70; *áán*, K 330; *ààn*, K 152, 245, 283; *aaən*, K 175, P 1; *ááən*, P 146; *áən*, K 322; *an*, O 165; *aon*, I 57, 57a, 78, 78a, 180, 220, 221, 221b, 275, K 151, 153, 155, 157, 162a, 173a, 173b, 174, 176, 177, 178*, 179, 188a, 207, 225, 227, 237, 238, 244, 245, 247, 250, 281, 287, 324, 330, 331, P 2, 13, 14, 25, 27, 36, 41, 60, 70, 80, 91, 129, 154; *òðn*, I 220, 273, K 201, 204, 205, 208, 233, 237, 243, 244, 245, 246, 249, 251, 254, 260, 282, 299, 301, O 158, 177, P 10, 16, 26, 27, 29a, 30, 41, 61, 72, 75, 76, 84, 94, 127, 129, 139, 171, 198, 199; *aoən*, P 18, 88, 95, 166; *òðən*, K 243, 244, 245; *awən*, O 69a; *awən*, P 149; *aawən*, O 67; *oon*, I 267, K 188a, 204b, 205, 227, 244, 251, 253, 254, 281, P 12, 27, 29, 30a, 41, 86, 88, 89; *òðn*, K 257, O 243, P 10, 83, 112, 171; *ðən*, K 237, 251, O 174a, P 41, 48, 136a, 152, 166, 167; *ðon*, K 244, O 173, P 127, 145, 154, 161; *ðn*, I 220, 266, 271, K 244, 281a, 330, 331, 334, O 73, 288, 289, P 29a, 41, 70, 80, 81, 104, 126, 161, 198, 199; *ðn*, K 244, P 41; *ðn*, P 198; *òjn*, O 288, P 69b; *òwn*, O 63a; *owən*, P 169; *òwən*, P 145, 152; *oun*, K 332, O 162, P 63, 86, 88, 112; *òðwn*, K 320, P 76, 89; *oown*, P 89; *oen*, I 268, O 178a, 251, 286; *òēn*, O 178, 239, 250, 255, 285, 286, 286a, 287, 290, P 39, 86, 88, 89, 125, 133; *òēnə*, O 286a; *òēn*, O 238, 276, P 65, 88, 125; *ðen*, P 131; *èùn*, K 206, P 25; *un*, O 153; *unnə*, O 275; *èn*, I 275; *ééjn*, K 237; *ééjən*, P 155; *awnən*, P 112; de volgende opgave is meervoud: *haoənən*, K 148a; *hoin*, haan, Mischgofsky L 95; *hòðn*, haan, (Huis-seling) Elemans; *den hòðn*, de haan, (Huis-seling) Elemans; *u.n*, znw. m. ònkə, *haan*, *Goemans*; *v.n*, haan, hs Schrevens; *haan*, het mannetje van kippen of hoenderachtige vogels, Goossenaerts; *u.ən*, de haan, Eylenbosch O 253; **haantje**: *òðənəkə*, P 65; **kraaier**: *kròər*, K 332; **coq**: *kòkkə*, P 127, 128; **tokkelaar**: *tokələr*, znw. m. (onomat.) tokkeler, (wel eens voorkomende naam voor de) haan, De Bont; **koekeloerenhaan**: *koekəloerənaən*, P 77; *koekəloerənhaon*, O 70; *kòëkkəlòërrənoon*, K 281; *kòëkkəlìrə òðn*, P 83; *koekeloeren haan*, znw. haan in de kindertaal, Corn. Vervl.; **koekeloere**: *kòëkkəlòërrə*, I 271; de volgende

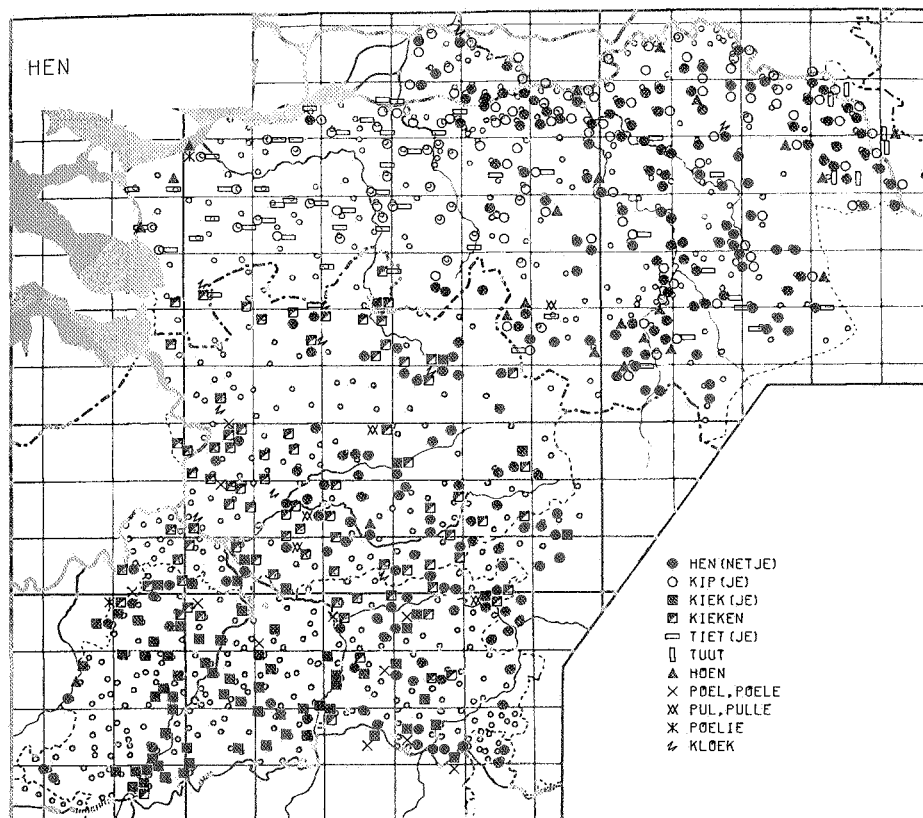
twee types behoren tot de kindertaal: **tietenhaan**: *tietenhaan*, (korte ie), haan in de kindertaal, Corn.; **tikkenhaan**: *tiekkənawn*, O 69a; *tikkenhaan*, in de kindertaal, voor haan, Goossenaerts; [kəjeur]: *kəjeur*, P 169; **eend**: *ent*, K 188a (z.s.h.).

GESNEDEN HAAN (zie kaart)

Verschnittener Hahn — capon — chāpon
(N 19, 60a)

kapoen: het type *kapoen* in: K 136a, 137, 174, 307, L 147, P 33; *kapōen*, K 241, 244, 260, 276b, O 63a, P 94; *kápōen*, K 208; *kaapōen*, K 292; *kapōen*, P 35; *kaapōen*, P 41; *kapōen*, K 310, P 86; *kapoewn*, L 200a; *kaapōewn*, P 104; *kəpoen*, K 174, 188a, 205, L 183; *kəpōen*, K 141; *kapōen*, K 349; *kōpōen*, K 212, 241, 346, P 25, 29, 36; *kōpōen*, I 271, K 287, 307, O 73, P 22; *kōpōen*, K 304; *kapoon*, P 125; *kápōn*, K 237; *kōpōon*, O 286; *kapōōan*, K 296; *kōpōwən*, K 307; *kōpōwōn*, K 346; *kapuīn*, kapoen, Breda e.o. Hocufft; *kapu:n*, znw. m. dim. *kapuñkə*, kapoen, Goemans; **kapuīn**: het type *kapuīn* in: K 124a, 163, 174, 174a, 179a, 193a, P 77; *kəpuīn*, K 125a, 152; *kapōn*, P 88; *ka-*

puīn, K 151; *kápōjn*, K 241; *kōpōjn*, O 163; *kōpeun*, K 205; *kōpēun*, K 191; *kōpēun*, P 89; *kōpaan*, P 171; *kapuīn*, znw. gesneden haan, Fr. chapon, Corn. Vervl.; *kapuīn*, gesneden haan, Goossenaerts; **gesneden haan**: het type *gesneden haan* in: K 311; *gəsnéjən aan*, O 165; *gəsnéén haon*, K 357; *gəsnéejən haon*, K 348; *gəsnéjən aon*, P 99; *gəsnéjən hōōn*, K 350; *gəsnéjən hōōn*, P 17; *Gəsnéjən òōn*, O 177; *gəsnéjə òōn*, K 243; *gəsnéjən hōōn*, P 36; *gəsnéén ówən*, P 169; *gəsnéjən óēn*, O 286a; *gəsnén òn*, P 5; *gəsnéejən èun*, P 25; *gesneden haan*, kapoen, Pipers p. 368; **gecastreerde haan**: *gəkōstreerdən èun*, P 25; **poephaan**: *pōēphaon*, K 210, 235; *pōēphōōn*, K 307, 312; *pōēpaon*, K 287; *pōēphōōn*, K 307, 312; *pōēphōōn*, K 339, P 35a; *pōēmpōōn*, K 251; *pōēpōōn*, K 238; **koekoek**: *kukuk*, P 88 (z.s.h.); het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **kale**: *kōjln*, O 73; de volgende typen zijn voltooid deelwoorden: **gesneden**: *gəsnéjə*, P 25; *gəsnéjə*, P 86; **gecastreerd**: *gəkāstreert*, L 257; *gəkōstreet*, I 275; **gebuut**: *gəbūūddə*, P 166.

VECHTHAAN

Kampfhahn — fighting-cock — un coq de combat

(Go 1b; Ceusters)

vechthaan: *véchthaan*, K 353, 357, 358, P 45; *véchthòàn*, K 315, 316, 318; *vichthòàn*, P 44, 46; *vèchtòjn*, O 288, 289, P 198, 199; *vichthòàn*, K 314; *vèchtòèn*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 290, P 125; *vèchtoon*, vechthaan (voor wedstrijd), hs Schrevens; *vichthaan*, vechthaan, haan die in de hanengevechten gebr. wordt, fig. iem. die gerne vecht, vechtersbaas, Corn. Vervl.; **soorthaan:** *sòwthòàn*, P 48; *sòwthòàn*, P 47; *sòrtòàn*, P 167.

HEN (zie kaart)

Henne — hen — poule

(N 19, 37; NE II, 10; znd 1a-m, 39; znd 22, 22; DC 6, 1b; sgv; Go 1b)

[De hen is het wijfje van het tamme huishoen.]

hen: het type *hen* in: K 124a, 148, 150, 164, 172, 187, 195a, 196, 206, 210, 212, 213a, 218, 236, 237, 238, 240, 262, 265, 268, 274, 276, 277, 291, 300a, 310, 312, L 100, 145, 145a, 147, 148, 150, 151, 152, 153, 156, 158, 159, 161, 177c,

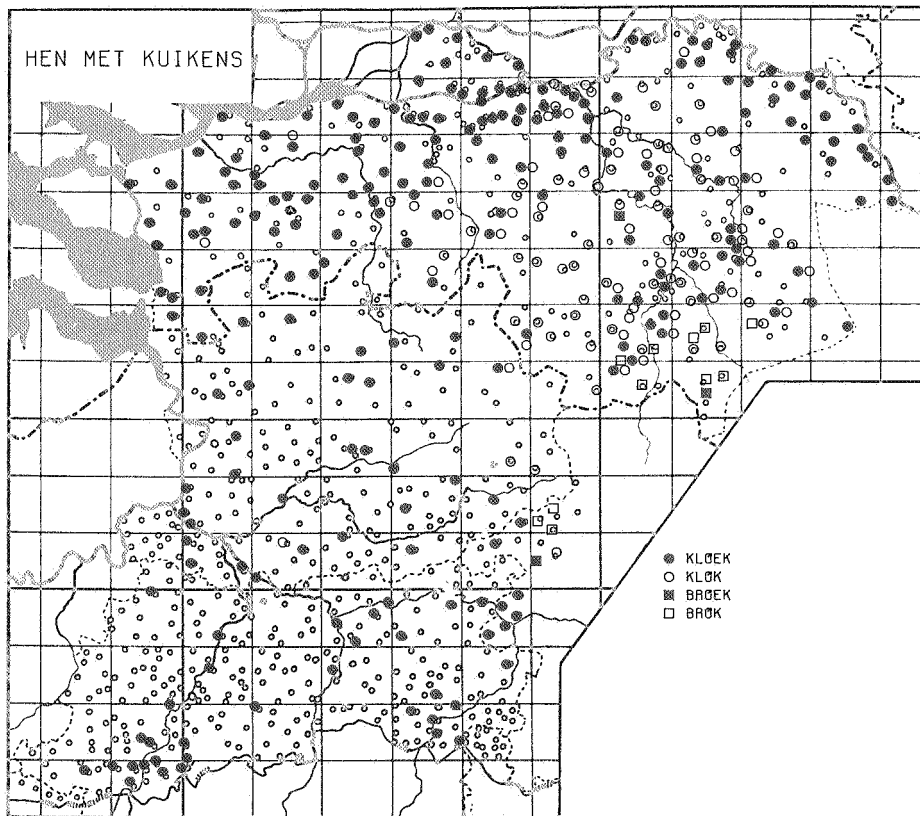
178, 178a, 179, 179a, 180, 180b, 181, 184, 185, 199, 200, 200a, 204, 205, 207, 226, 228, 235, 240, 242, 244, 255, 255b, 260, 262, 263, 264, 279, O 275, P 137; *hèn*, K 100, 101a, 102, 128a, 132, 135, 136a, 137, 143, 164, 165, 168, 171, 172, 183c, 184, 185, 187a, 199, 214, 218, 236, 237, 267, 276, 307, 330, 348, 351, L 99, 100, 112, 144, 144a, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 160, 161, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 183, 185, 186, 186*, 187, 187a, 199, 200, 201, 202, 203, 203b, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209a, 226, 226*, 236, 237, 239, 240, 242, 244, 255, 257, 258, 259, 260, 262, 264, 280, 281, 281*, 283, P 41; *hèn*, K 215, 219, L 99, 100, 102, 109, 147, 152, 153, 156, 158, 159, 162, 182, 187, 189, 190, 208, 212, 233, 237, 240, 244, 256, 259, 261, 263, 263a, 263b; *en*, K 237, 240, 330; *én*, K 330; *hin*, K 133, 133a, 133b, 133c, 133d, 136a, 145a, 146, 147, 193a, 195, 213, 216, 235, 236, 237, 240, 241, 248, 255, 267, 269, 272, 273, 274, 276, 276a, 276b, 277, 292, 296, 299, 300a, 301, 304, 305, 307, 309, 310, 311, 312, 314, 315, 316, 318, 338, 339, 346, 348, 349a, 352, 353, 356, 357, 358, L 149, 283, 285, O 158, P 32, 44, 45, 46, 47, 48, 96a, 107; *in*, I 266, K 204, 213, 332, P 25, 41, 80, 94, 95, 112,

129, 154, 155, 167; *héén*, L 208a, 241, 263; *hèèn*, L 159b, 186, 236, 241, 243, 262, 263a; *ééən*, K 245; *hien*, K 195, 206, 237, 241, 295, 304, 307, 309, 311, 339, 346, 354, 357, P 25, 29, 35a, 36, 44, 48, 94, 95, 99, 112; *hiën*, K 237; *iën*, K 205, 329, P 152, 171; *tēn*, K 237; *un*, P 169; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *hennen* in: L 200, 201, 203b, 235; *henna*, L 144, 160, 183, 242; *hénna*, O 255; *hinna*, K 102, 349, 350, O 67, 274, P 33, 99; *inna*, P 27, 149, 166; *hiënnə*, O 69a, 70, P 86; *iënnə*, I 275, O 63a, P 139; *hén*, hen, hs Mischgofsky L 95; *hén*, kip, hs Visser L 180; *hén*, znw. vr. hen, kip (welk woord in ons dialect niet gebruikt wordt), De Bont; *en*, hen, Goemans; *hin*, hen, Goossenaerts; *in*, hen, hs Schrevens; *in*, hen, kip, hs Schrevens; *hén*, kip, Elemans; **hennetjje**: *hénnekə*, K 109; *unnəkə*, P 169; **kip**: het type *kip* in: K 100, 100a, 101, 102, 109, 110a, 124a, 125a, 127, 127a, 128, 129, 129a, 131, 132, 133a, 136a, 150, 151, 153, 154, 159, 160, 161, 161a, 162, 162a, 174, 175a*, 177, 182, 182b, 183, 184a, 185, 194, L 91, 240, 259; *kiep*, I 78, 79, K 128a, 133a, 135, 136a, 137, 141, 142, 143, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 155, 158b, 160, 163c, 164, 164a, 165, 166, 168, 172, 174, 176, 178*, 179, 179a, 179b, 180, 183, 183b, 183c, 184, 184a, 185, 187, 195, 197, 215, 216, 216a, L 93, 95, 97, 99, 100, 102, 103, 104, 110, 112, 144b, 145, 145a, 148, 149, 150, 152, 153, 154, 154a, 156, 157, 158, 159, 159b, 160, 162, 180, 184, 185, 187, 190, 199, 205, 206, 207, 209a, 226, 228, 229a, 237, 240, 244, 260, 279; *kīēp*, K 148a, 164, L 93, 159, 257; de volgende opgaven zijn meervoud: *kiepə*, K 160, L 144, 201, 240; *kip*, kip hs Mischgofsky L 95; *kiēp*, kip, hs Sassen; *kīēp*, vr., kip, Brabantius; *kiep*, kip, Elemans; **kipje**: *kiepkə*, L 180; **kiek**: het type *kiek* in: K 237, 336, O 68, 70, 162, 255, P 70, 88, 89, 129, 132; *kīēk*, I 275, K 274, 329, O 73, 163, 165, 286, P 18, 36, 70, 86, 88; *kīēk*, K 318, 324, O 63a, 69, 155, 178, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 4, 7, 29, 60, 84, 89, 94, 125, 127, 198, 199; *kīēk*, P 89; *kīējk*, P 41; *kīējk*, O 251; *keek*, O 177, 178a, 286, 286a, 287, 288, P 60a, 66, 68, 69b, 70, 72, 76, 88, 126, 128, 131, 133, 139, 149, 198; *kéék*, K 330, P 133; *keejk*, P 125, 166; *kik*, O 173, 174a, P 136a; *kijk*, P 10, 88, 104; *kuwk*, P 145; *ki:k*, kip, hs Schrevens; *ke:k*, een kiek, kip, Eylenbosch O 253; **kiekje**: *kīēkskə*, P 35; **kieken**: het type *kieken* in: I 119, 180, 221b, K 210, 225, 237, 284, 334; *kiekən*, K 193a, O 70; *kīēkkən*, K 333; *kīēkən*, O 69a; *kiekə*, K 188a, 189a, 204, 210, 236, 237, 244, 246, 256, 257, 284, 294, 323, 330, 332, 343, 356, P 2, 41; *kīēkə*, I 102a, 271, K 191, 206, 207, 208, 237, 244, 245, 247, 249, 250, 254, 266, 275, 276a, 283, 287, 291, 292, 295, 325a, 332, 339, 341, 349, 349a, P 22, 25, 96, 99; *kīēkkə*, I 271, 275, K 210, 212, 225, 235, 243, 244, 276, 281, 281a, 296, 307,

309, 311, 320, 346, 350, P 35, 86; *kīēkn*, I 266; *kīēkə*, K 330, P 23; *kīēʔən*, K 310; *kīēʔə*, K 314; *kien*, K 240; *kīēn*, K 266; *kikkə*, P 136a; *kijʔə*, K 240; *keekə*, K 244, 245, 250, 281; *keejkə*, K 330; de volgende opgaven zijn meervoud: *kiekəs*, K 205, P 1; *kīēkkəs*, K 204, 204c, 205, 235; *kīēkəs*, K 260, 349, P 27; *keekəs*, O 286a; *kieken*, het bekende pluimdier, hier de gewone naam voor *hen*, Goossenaerts; *ki:kən*, kieken, Goemans; **tiet**: het type *tiet* in: I 57, 57a, K 124a, 125a, 127, 129, 151, 153, 154, 155, 157, 160, 164, 173b, 174, 174a, 175a*, 176, 178*, 179a, 179b, 184a, 188a, 216, 218b, L 180, 260; *tīēt*, I 78, 78a, K 125a, 127a, 132, 151, 153, 155, 157, 158b, 159, 161, 162, 165, 174, 177, 179a, 180, 188a, 190, 191, L 235, 264, 280; *tit*, K 175a; *teet*, K 175; *teejt*, L 241; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *tieten* in: L 201, 242; *tietə*, K 125a, 160, L 177c; *tīētə*, I 79; *tīētə*, K 205; *tīet*, vr., kip, Brabantius; *tiet*, kip, Hoeufft; *tiet*, kip, hs Sassen; *tiet*, kip, hs Etten; *tiet*, znw. hoen, kieken, Corn.; *tiet*, AG; *tiet*, kip in het algemeen, Goossenaerts; het volgende type is meervoud: **tietjes**: *tīētjəs*, L 263a; **tuut**: het type *tuut* in: L 156, 159; *tūūt*, L 162, 185, 186, 187; **hoen**: het type *hoen* in: I 57, K 148, 151, 171, 185, 214, 215, L 94, 151, 162, 184, 229, 260, 280; *hoewn*, L 244, 255; *hōēn*, K 220; *oen*, I 78; *hown*, L 257; de volgende opgaven zijn meervoud: *hōēndərs*, K 300a; *hoendər*, L 185; *hōēnnər*, O 157; **poel**: *pōēl*, I 275, K 243, 281, P 26, 36, 70, 94, 149, 166; *pōēl*, P 139; **poele**: *poellə*, O 70, 255, P 1; *pulə*, poele, een volwassen leghen, Eylenbosch O 253; **pul**: het type *pul* in: K 218b; *pūūl*, K 266, 295, P 41; **pulle**: *pūūlla*, K 332; **poelie**: het type *poelie* in: K 151; *poejlə*, O 69a; **kloek**: het type *kloek* in: K 188a, 205, 206, 225, 237, 287, 291, 343; *kloek*, L 152; *klōēk*, K 102; **klok**: het type *klok* in: K 237; **legghen**: het type *legghen* in: P 1; **poeliejong**: *poejləjəng*, O 69a.

HEN MET KUIKENS (zie kaart)

Henne mit Küken – a hen with chickens – une poule avec des poussins (znd B2, 320; NE II, 11; WEM 2; Roukens 3, 40; Go 1b; DC 6, 1c; DC 6, 1d)
kloek: het type *kloek* in: I 57, 57a, 78, 79, 102, 102a, 118, K 100, 100a, 107a, 110, 123, 124a, 125, 125a, 126, 127, 128, 129, 129a, 130, 131, 133, 133a, 133b, 133d, 134, 135, 136a, 138, 140, 141, 142, 143, 145, 145a, 146, 147, 148, 148a, 150, 150a, 151, 152, 153, O 153, 154, 155, 156, 157, 157a, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 161a, 161b, 162, 163, 164, 164a, 165, 167, 168, 169, 173, 173a, 173b, 173c, 174, 175, 175a, 175a*, 176, 177, 177a, 177b, 177c, 178, 179, 179b, 180, 181, 182, 182a, 183, 184, 185, 190, 190a, 190b, 195, 202, 204, 213, 216, 225, 226, 237, L 91b,

96a, 96b, 99, 100, 102, 103, 110, 112, 150, 152, 153, 154, 154a, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 162, 177, 179, 180a, 183, 184, 185, 187, 188, 190, 200a, 200b, 201, 204, 205, 206, 208, 209a, 212, 226, 228, 235, 237, 240, 241, 244, 257, 260, 263, 263a, 265a, 279, P 88; *kløek*, I 78, K 101, 102, 128a, 136a, 145a, 155, 158c, 164, 164a, 169, 176, 188a, 201, 210, 212, 231, 232, 237, 240, 251, 267, 268, 274, 286, 287, 291, 307, 308a, 312, 314, 320, 322, 330, 333, 335, 339, 348, 353, L 93, 112, 144, 150, 157, 162, 180, 182, 184, 185, 187a, 201, 209a, 224, 225, 236, 256, 257, 258, 263, 280, O 67, 178, 250, 255, 276, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 10, 25, 27, 29a, 30, 35a, 37, 44, 45, 46, 47, 48, 60a, 105, 107, 125, 127, 144, 145, 147, 154a, 166, 167, 198, 199; *kløek*, K 245, 279, P 41; *kloek*, L 152; *kløek*, K 107; *kliewk*, K 240; *kloek*, klokhen, Goossenaerts; *kloek*, kloek (vr.) Brabantius; *kloek*, klokhen, Elemans; *en kluk*, een klokhen, Eylembosch O 253; *kluk*, kloek, hs Mischgofsky L 95; *kluk*, klokhen, hs Schrevens P 86; *klok*: het type *klok* in: K 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 155, 161a, 165, 166, 170, 171, 172, 173, 179a, 182, 182a, 183, 183b, 184, 184a, 185, 186, 187, 194, 195, 197, 198, 199, 199a,

200, 216, 216a, 218, 220, 242, L 99, 145, 145a, 148, 151, 152, 177b, 178, 178a, 179, 179a, 180, 180*, 180a, 180b, 181, 182, 183, 199, 200, 201, 202, 202, 203b, 204, 205, 206, 207, 208, 208a, 224, 224a, 225a, 226, 227, 228, 234a, 235, 237, 238, 240, 241, 242, 244, 255, 255b, 256, 258, 259, 260, 262, 262a, 263, 264, 279, 280; *kløk*, K 184a, 185, 215, 240, 276, 332, 358, L 145a, 152, 177, 178, 182, 202, 203, 208, 226, 255b, 264; *kløk*, I 180, K 184, 217, 277, L 152, 239; *klook*, I 243a, L 244; *kløok*, K 172, L 177, 205; *klok*, kloekhen, hs Vissers L 180; *klok*, kloek(hen), De Bont; *kløk*, broedhen, hs Renders L 226; *kløk*, klokhen, West-Noord-Brabant en om de Maas: kloek, Weijnen EV 7; **broedse klok**: *bruuschə kløk*, L 146; **klok met kuikens**: *klok mee kuikes*, Van de Biezen; **kloekhen**: het type *kloekhen* in: K 172; *kloekhen*, kloek, Hoeufft; **klokhen**: het type *klokhen* in: K 157a, 164b; *kløkén*, K 247; **broedhen**: *broejhen*, K 150, L 264; **brøk**: het type *brøk* in: L 259, 261, 262, 264, 280, 291, 283, 284, 285; *prøk*, K 315, 316, 318; *brøk*, L 262; *brook*, L 284; **brøek**: *brøek*, L 199, 285; *prøek*, K 357; **kiek**: *kīek*, K 193a; *keek*, P 10; **kiek**, kloek, weijnen EV 7; **hen**: *én*, K 244.

KUIKEN

Kūken – chicken – un poussin

(DC 6, 1d; sgv; Go 1b; Van Gerwen V, 15)

kuiken: het type *kuiken* in: K 100, 102, 110a, 124a, 137, 141, 143, 145a, 147, 148, 150, 168, 183b, 185, 188a, 197, L 97, 99, 100, 102, 145, 152, 240, 244, 263; *kuikə*, L 93, 99, 103, 104, 144a, 150, 153, 157, 182, 200, 203, 203b, 208, 228, 242, 243, 264; *kōjkə*, L 150; *keujkə*, K 199a; *kojkə*, L 205, 206, 207, 208a, 236, 237, 263a; *keukən*, K 165; *kōkkən*, L 236; *kēūkə*, K 164, L 145, 146, 147, 151, 178, 178a, 179, 201, 204, 204a, 257; *kuukən*, L 156, 158, 159, 160, 161, 185, 190, 209a, 283; *kuukə*, L 185, 187, 212; *kūūkkən*, L 185, 186, 186*, 187, 285; *kūūkkə*, L 110, 112, 156, 162, 185, 187a, 209a; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *kuikens* in: K 183, L 226; *kuikas*, K 183b, L 94, 95, 100, 104, 109, 149, 151, 153, 180, 182, 183, 200b, 205, 208, 234a, 241, 264; *kōkkəs*, L 145; *kuukəs*, L 156, 185, 189; *kūūkkəs*, L 155, 158; *kūukəns*, K 172; *kujkə*, kuiken, hs Mischgofsky L 95; *kōjke*, kuiken, Elemans; **kuikentje:** het type *kuikentje* in: I 79, K 109, 135, 147, 148, 149, 150, L 95, 150, 180; *keujkəntjə*, K 164; *kēūkəntjə*, K 183*; *keukəntjə*, K 184; *kuukəntjə*, L 159; de volgende opgave is meervoud: het type *kuikentjes* in: K 100a; **kuikel-tje:** *kūūkkəltjə*, K 155; **kuik:** het type *kuik* in: K 101a, 128a; *kojk*, L 244; *keuk*, L 240; **kuik-je:** *kuikskə*, K 142, 147, L 144b, 149, 152, 263a; *kōkskə*, K 149; *kēūkskə*, K 164; *kojkskə*, K 236; *kukskə*, K 101, 133, 133a, 133b, 133d, 136a; *kuukskə*, L 187; de volgende opgaven zijn meervoud: *kuikskəs*, L 228, 229a, 244; het volgende type is meervoud: **jonge kuikjes:** *joong kojkskəs*, L 237; **piepkuiken:** *piepkuiken*, jong kuiken o f kicken, Pipers 570; **kicken:** het type *kicken* in: I 78a, K 100, 124a, 151, 179a, 180, 182, 194; *kiekə*, I 78, K 174, 179; *kīēkkə*, K 315, 316, 318, 357, P 44, 45, 46, 47, 48; *kieʔə*, K 314, 353; *kikkə*, K 173a; *kékkə*, K 358; de volgende opgave is meervoud: *kiekəs*, L 279; *kicken*, kuiken, Hoeufft; *kīējkə(n)*, znw.o. kicken, kuiken, De Bont; *ke.kən*, archaisch noemt men een kuiken nog wel eens –, Eyllenbosch O 253; *kicken*, kuiken, hs Etten K 176; **kiekentje:** *kiekəntjə*, K 157, 175; **kiekeltje:** *kiekeltjə*, kuiken, hs Sassen K 153; **kiekje:** *kiekskə*, K 190; *kīēkskə*, K 316, P 44, 167; *kiekskən*, kuiken, kiekentje, Corn. Vervl. A.; *kiekske*, jonge hen zolang ze bij de klokken loopt, kuiken(tje), Goossenaerts; **kipje:** *kipkə*, L 91, P 47; *kiepkə*, K 164a, 168, 171, 172, 176, 185, 187a, 199a, 214, 215, 216a, 218, L 93, 100, 102, 144, 145, 145a, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 159b, 161, 162, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 183, 185, 189, 190, 199, 200, 202, 203b, 204, 204a, 208, 209a, 212, 226, 240, 244;

kīēpkə, I 102a; de volgende opgaven zijn meervoud: *kiepkəs*, K 164, 166, 172, 183, 183b, L 179, 181, 183, 199, 200, 200b, 203, 226*; *kiepkə*, kuiken, hs Vissers L 180; **jong kipje:** *jonk kiepkə*, L 158; de volgende opgave is meervoud: *jong kīēpkəs*, I 79; **poel:** het type *poel* in: K 132, 162, 163c; de volgende opgave is meervoud: *poelə*, K 218; **poete:** het type *poete* in: K 183b; *poelən*, K 129a, 164; **poel-tje:** *pōēlləkə*, K 127, 127a, 129a, 131, 132, 158b, 159, 161, 162a, 164, 216; de volgende opgave is meervoud: *pōēlləkəs*, K 129a; **pul:** het type *pul* in: L 262, 264, 279; **pulle:** *pullən*, L 258; **pulle-tje:** *pulleke*, K 125a, 219; *pullēken*, kuiken, Brabantius; **poelie:** het type *poelie* in: K 155; de volgende opgave is meervoud: het type *poelies* in: K 141; het volgende type is meervoud: **poelietjes:** *pōēllēkkəs*, K 182; **pieletje:** *pieləkə*, I 79, K 158b, 161a, 174, 177, 179a, 182, 182b, 188a, 194, 195, L 228, 239, 240, 241, 255, 258, 259, 260, 261, 262, 264, 280, 281, 281*; *pīēlakə*, K 173a, L 241; de volgende opgave is meervoud: *pieləkəs*, L 264; *pielekens*, kuikens, AG; *pieleke*, kuikentje, Van de Biezen; *piele-ke*, kuiken, K 182, Weijnen; **hennetje:** *hennəkə*, K 219, L 100, 104, 109, 186, 208, 256; *hēnnəkə*, L 233; *hēnnəkə*, L 185, 189, 190, 236; *hēnnəkən*, L 283; *hinnəkə*, K 215, L 153; **jong hennetje:** *jonk hēnnəkə*, L 158; **klein hennetje:** *klien hēnnəkə*, L 162; **hoentje:** het type *hoentje* in: K 171, 214, 215, 218, L 94, 145, 151, 184, 229, 257, 260, 261; *hōēntjə*, L 244, 255; *hūūntjə*, K 148; *hoontjə*, L 102; **jong veldhoendertje:** *jonk veldhoendərtjə*, L 158; **sjiep:** *sjiēp*, kuiken, hs Schrevels; *tjip*, een tjip, kuiken, Eyllenbosch O 253; **sjiepje:** *tsīēpkə*, K 330; *tsīēpkə*, K 330; *sjiepeke(n)*, kuikentje, Corn; *tjipkən*, een tjipken, kuiken, Eyllenbosch O 253; *teepeken*, kiekentje, Corn. Vervl.; **tietje:** het type *tietje* in: L 150; *tietəkə*, K 133, 133a, 133b, 133d.

MANNELIJK KUIKEN

Männliches Kūken – male chick – poussin mâle

(N 19, 41b; znd A2, 507)

haan: het type *haan* in: K 174, 333; *haon*, K 348, 357, L 187; *hōòn*, K 240, 274, 354, P 94; *hōən*, P 22; *hōn*, P 137; *hoon*, K 205; *hoṅə*, O 276; *hungən*, K 310; *aan*, K 330, O 163; *āan*, K 283; *aon*, K 173b, 324; *ōòn*, K 204, 244, P 26, 171; *oon*, K 205; *ēùn*, P 25; *ōwən*, P 152; *ōng*, P 86; *ōjngə*, P 166; *ōjṅən*, O 239; *ōnnən*, O 177; **haantje:** het type *haantje* in: K 102, 129a, 179a, 182, 232, 237, 246, 291, L 185, 242, 264, P 5, 76; *haəntjə*, L 153; *hāntjə*, K 231; *hantjə*, L 160, 184, 200a, 241, 243, 263; *haontjə*, K 124a, 125a, 133a, 136a, 137, 145a, 146, 148, 157, 163, 164, 205, 218b, L 144, 147, 148, 180, 180b, 201, 279;

hòntjə, K 276, L 203b; *hòntjə*, L 257; *hòntjə*, L 183; *hontjə*, I 57a, K 141, 150, 165, 183c, L 145, 150, 178, 181; *hòntsja*, K 238, 281a; *hòntjə*, K 204c, L 177c; *hòantjə*, L 264; *hòontjə*, K 226; *howntjə*, L 200; *hoontsjə*, K 287; *hòntsja*, K 287; *hòòntsja*, K 245; *hoentjə*, K 309; *hòentjə*, O 255; *hòntjə*, K 212, 292, 303; *huntjə*, K 266, 274; *héntjə*, K 307; *héentjə*, K 276; *huntsja*, K 274, 307, 309; *heuntsja*, K 274; *hòntə*, K 191, 210, 235; *hòntə*, K 205; *hòntə*, K 206; *huntə*, P 25; *héntə*, K 307; *hééjntə*, K 276b; *hòjntn*, O 238; *hònjə*, K 240; *hònjə*, K 314; *hònjən*, K 241; *hénʔjə*, K 352; *hangjən*, K 277; *hánjən*, K 241; *hóngjə*, K 277; *hòjjə*, K 240; *àantjə*, K 152; *aaontjə*, P 70; *aontjə*, K 151, 157, 173b, 178*; *òontjə*, K 281; *òontjə*, K 226; *òntjə*, K 237, 244; *òntjn*, O 158; *òantjə*, O 173; *òntjə*, P 131; *untjə*, K 251; *èuntjə*, K 322; *àntsja*, K 237; *aontsjə*, K 247, 250, 281; *òòntsja*, K 244, 248, 251; *òòntsja*, I 180; *òòntsja*, K 245; *òntsja*, K 244, 245, 246, 249, 251, 320, P 65; *òntsja*, O 290; *òjntsja*, P 126; *òntsja*, K 243; *òntsja*, K 243; *òntsja*, K 244; *òèntsja*, P 39; *òntsja*, K 249, 253, 282, 330; *untsja*, K 249, 260, 286; *òongtsja*, O 286; *òntsə*, K 237; *aantə*, K 281a; *òntə*, K 244, 254; *òòntə*, K 243; *òntə*, O 286a; *òntə*, K 201; *òjntə*, I 268; *òntən*, O 63a; *òjntən*, O 63a; *òntə*, P 25; *ongtə*, K 246; *haankə*, P 77; *haəngkə*, K 350; *hangkə*, P 97; *hannəkə*, K 333; *hajngkə*, P 35, 161; *hajnkò*, P 333; *hòngkə*, K 354, 358, P 18a, 29, 104; *hòjnkə*, K 351, P 96a; *hòjngkə*, P 44, 60a, 95; *hòònkə*, K 318; *hòənkə*, K 339; *hónkə*, P 60; *hóngkə*, O 69; *hójnkə*, P 4; *hónjnkə*, P 23; *hóñkə*, P 29; *hoongkə*, P 86; *hóonkə*, P 66; *hónkə*, K 308a, 349a; *hóngkə*, K 339, 342; *hóngkən*, K 302; *hunkə*, K 292, 295, 304, 349; *hungkə*, K 295, 339, 349, P 10, 33, 36; *heungkən*, O 70; *hènkə*, P 105; *hèjngkə*, P 99; *hénkə*, K 339, 346, P 48; *héngkə*, K 346; *hèngən*, K 352; *angkə*, P 112, 161; *əngkə*, P 41; *anjnkə*, P 166; *òòngkə*, P 136a; *òòjngkə*, O 288; *ònkə*, P 198; *òngkə*, P 4, 29, 41, 104, 145; *ongkə*, P 88; *onkə*, P 41, 88; *ònkə*, P 10; *ònkə*, P 89; *ònkə*, K 329; *òkkə*, K 324; *òngkə*, P 88; *òjnkə*, K 329, P 29a; *òjngkə*, P 4, 17, 41, 61, 72, 88, 127; *òjngkən*, O 73; *òjnkən*, O 69a; *òjngkə*, P 198; *òjnkə*, P 128; *òjnkə*, I 275; *òjngkə*, O 165, P 63, 199; *onjnkə*, P 41; *òankə*, P 145; *òəngkə*, P 18, 48; *òonkə*, P 7; *òwngkə*, P 10; *oonəkə*, P 27, 30a, 86, 89; *oownəkə*, P 86; *òònəkə*, P 29a; *òònəkə*, P 65; *òwəngkə*, P 145; *awəngkə*, P 145; *aawənkə*, P 149; *ònkə*, P 25; *òngkə*, P 27; *òjnkə*, P 127; *unkə*, K 335; *ungkə*, P 27, 30; *ujnkə*, P 29a; *òènkə*, P 86; *énkə*, K 332; *èjnkə*, I 275; *òònkjə*, P 75; *òənkjə*, P 83; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *haantjes* in: K 129a, 182; *hàntjəs*, L 159; *haontjəs*, K 174, 193a; *hontjəs*, K 150; *aontjəs*, K 287; *hankəs*, P 35a; *hunkəs*, K 295; *unkəs*, I 275; *hòntje*,

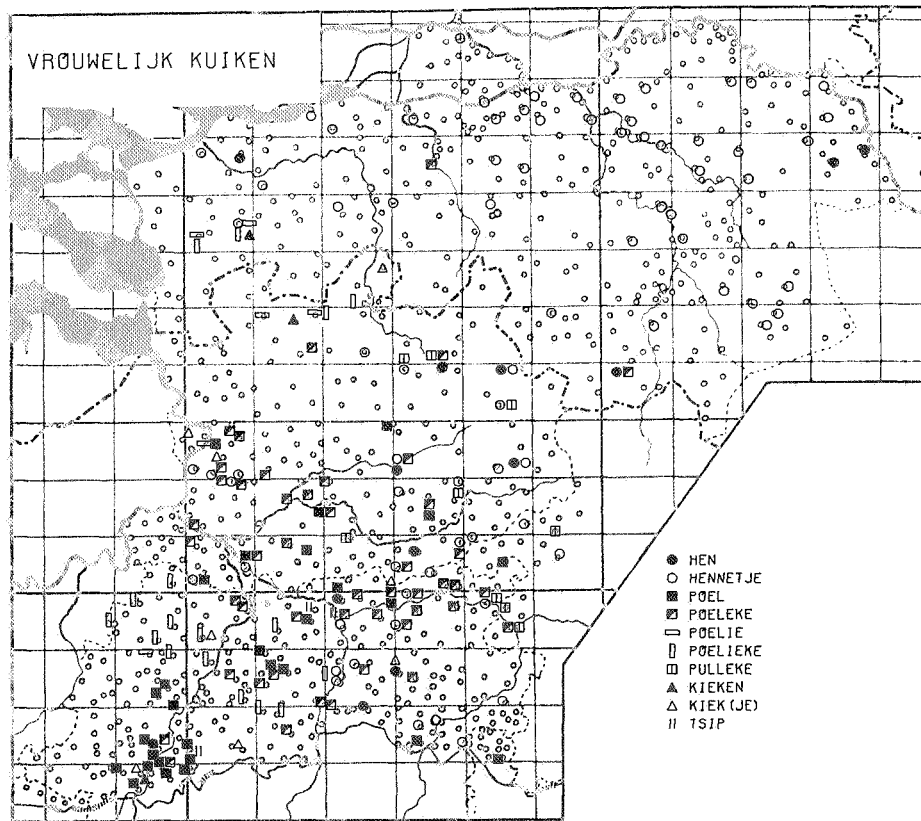
mannelijk kuiken (Huisseling), Elemans 212; *ontəs*, 30 haantjes, mnl jonge kip, Eylenbosch O 253; **jonge haan**: het type *jonge haan* in: P 77; *jòngən aən*, P 99; *jöəngən òòn*, K 250; *jöəngən òn*, P 70; *jöəngən ówən*, P 169; **jong haantje**: *jong hantjə*, K 208; *jöəng huntjə*, K 235; *jóng antjə*, K 208; *jöəng òòntsja*, K 245; *jöəng héngkə*, K 346; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *jonge haantjes* in: I 57a; *joong hantjəs*, L 235; *jongə aontjəs*, K 174; **kleine haan**: *klaanən òjn*, P 69b; **poelie**: *pöëllē*, K 205; **poeletje**: *püülləkə*, K 296; het volgende type is meervoud: **pieletjes**: *pieləkəs*, K 188a; **tsjiep**: *sĕjəp*, P 16; *sĕp*, P 16; **kieken**: *kĕkə*, K 237; het volgende type is meervoud: **kraaiers**: *kraoərs*, K 309; **tikkenhaantje**: het type *tikkenhaantje* in: K 291; **aapje**: *apkə*, P 166.

VROUWELIJK KUIKEN (zie kaart)

Weibliches Küken – pullet chick – poussin femelle

(N 19, 41a; Ceusters; DC 6, 1d)

hen: het type *hen* in: L 185, 187, 279, P 137; *hén*, K 274, 276, 348; *hĕn*, P 22, 94; *hin*, K 240; *hunnə*, O 255; *én*, K 152; *een*, K 237; **hennetje**: *hennəkə*, K 102, 124a, 125a, 133a, 137, 141, 148, 150, 157, 164, 165, 174, 179a, 183c, 218b, L 144, 145, 147, 148, 150, 153, 160, 177c, 178, 180, 180b, 181, 183, 184, 200, 200a, 201, 203b, 241, 242, 243, 263, 264; *hènnəkə*, K 276, 307, L 257; *hĕnnəkə*, K 274, 304, P 36, 86; *hinnəkə*, K 136a, 146, 210, 235, 276, 276b, 346, 349, 349a, 358, P 33, 104, 145; *hinnəʔə*, K 240, 314, 352; *hinnəʔən*, K 241; *hinkə*, L 264; *ennəkə*, K 151, 157, 178*; *ènnəkə*, K 249, 251, 324, 330; *ĭènnəkə*, P 27, 41, 88, 89, 112, 166; *ĭènnəkən*, O 68a; *innəkə*, K 250, 281, P 145, 149; de volgende opgaven zijn meervoud: *hennəkəs*, K 129a; *hènnəkəs*, L 159; *hénneke*, vrouwelijk kuiken (Huisseling), Elemans; **poel**: het type *poel* in: P 76, 77; *pöël*, K 244, 309, 324, 330, P 17, 22, 25, 70; **poele**: *pöëllə*, K 333, O 173, 178, 250, 255, 285, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *pöëlan*, O 177; **poeletje**: *poeləkə*, K 163, P 77; *pöëlləkə*, K 243, 245, 250, 281, 281a, 287, 291, 329, 330, L 279, O 69, 165, 288, P 7, 17, 25, 27, 29, 33, 35, 36, 48, 66, 72, 83, 86, 95, 131, 136a; *pöëlakə*, K 274, O 255; *poelka*, P 5; *püülləkə*, K 238; de volgende opgave is meervoud: *pöëlləkəs*, I 275; **poelie**: het type *poelie* in: K 173b, 174; *pöëllē*, K 205; *pöëjlə*, O 163; **poelietje**: *poeliekə*, K 173b, 205; *pöëllĕkkə*, K 204c, 244; *pöëjləkə*, I 275, O 165, P 4, 18, 60, 69b, 127, 128; *pöëjlkən*, O 63a, 69a, 73; *poejlkən*, O 69a, 70; *pöëjaləkə*, P 88; de volgende opgaven zijn meervoud: *poeliekəs*, K 174, 193a; **pul**: het type *pul* in: K 240, 357; *peul*, K 354; *püül*, K 266, 295, P 152, 171; de volgende opgave is meervoud: *peulan*, K 310;

jonge pul: *jöəngə pul*, P 169; *jəngə pūil*, P 99; **pulletje:** *pulləkə*, K 237, P 41; *pulləkə*, K 235, 307, 318, 339, P 44, 48; *pulləʔən*, K 241; *pūülləkə*, K 206, 237, 245, 260, 274, 281, 287, 292, 296, 309, 320, 332, 346, 349, 350, 351, P 23, 41; de volgende opgaven zijn meervoud: *pūülləkəs*, K 295, P 35a; **jong pulletje:** *jöəng pūülləkə*, K 346; **kieken:** *kīēkkə*, K 204; *keekə*, O 286a; de volgende opgave is meervoud: *kiekəs*, K 174; **kiek:** *kīēk*, P 94; **kiekje:** *kīēkskə*, K 244, 248, P 4, 25, 126; *kikskə*, O 286; *keekskə*, K 191; **jong kiekje:** *jöəng kīēkskə*, K 245; **kuiken:** *kōēkə*, K 283; **kipje:** *kiepkə*, K 164; de volgende opgave is meervoud: *kiepkəs*, K 145a; **sjiep:** *sjiēp*, P 26; *sīēp*, P 16; *sīējəp*, P 16; **sjiepje:** de volgende opgave is meervoud: *sjiēpkəs*, P 125; **hoen:** *hoon*, K 205; *oon*, K 205; **tietje:** het type *tietje* in: I 57a; de volgende typen zijn meervoud: **jonge hennetjes:** *joong hēnnəkəs*, L 235; **pieletjes:** *pieləkəs*, K 188a; **jonge pieletjes:** *jəngə pieləkəs*, I 57a.

NOG IN HET EI ZITTEND KIPJE

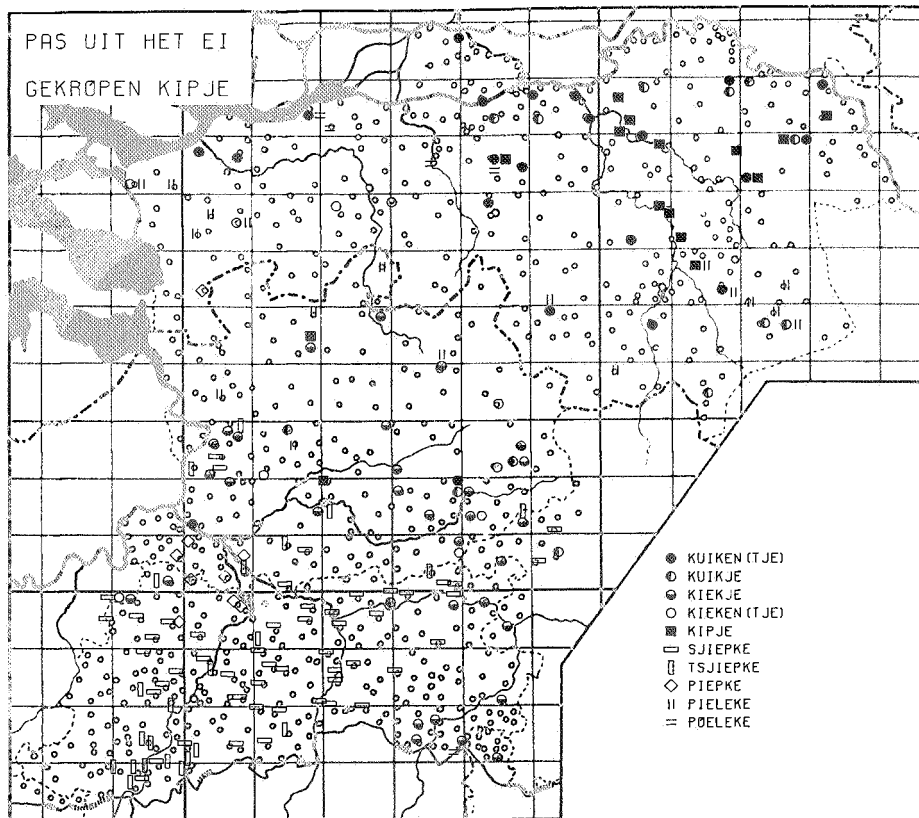
Noch im Ei steckendes Küken — a chick still sitting in the egg — un poussin toujours dans

Poef

(N 19, 40a)

kuiken: het type *kuiken* in: K 137, L 201; *kuikə*, L 144, 150, 180b, 235; *kēukə*, L 257; *kōəjkə*, K 251; **kuikentje:** *kuikəntjə*, K 164; *kuikatjə*, K 152; *kēukəntjə*, K 165; *kōjkəntsjə*, K 250, 281; **kuikje:** *kuikskə*, L 263; *kūukskə*, L 184; **kuiken in het ei:** *kuikə tēn at aaj*, K 148; **kuiken in de dop:** *kuikə tēn dən dop*, L 147; **niet voldragen kuiken:** *nie voldroggə kuikə*, K 157; **kieken:** het type *kieken* in: K 179a, 218b; *kīēkən*, O 69a; *kiekə*, K 125a, 174, 295, 307; *kīēkkə*, K 178*, 307, 346, P 36; *kīēkə*, K 266; *kijjə*, P 166; *kiejjə*, K 174, L 279; *kijʔə*, K 240; de volgende opgave is meervoud: het type *kiekens* in: K 312; **nog in het ei zittend kieken:** zo'n kipje noemt men een — *kīēkkə daa noch in d'aa zut*, K 346; **nog niet uit het ei zijnd kieken:** zo'n kipje noemt men een — *kīēkkə dō nōch niē eut aa tēs*, K 346; **kiekje:** *kiekskə*, K 205; *kīēkskə*, I 275, K 244, 245, 276, 276b, 287, 309, 314, 318, 339, O 63a, P 23, 25, 136a, 149, 152, 171; *kikskə*, K 210, 235, 241, 292, 349a, P 149; *kikskən*, K 241; *kēkskə*, K 191; *kīēksjə*, P 83; **kiekje in het ei:** *kīēkskə tēn d'aaar*, P 95; **kipje:** *kiepkə*, L 148, 181, 200, 203b; *kīēpkə*, K

296; *kiëppakə*, O 173; *sjiep*: *sjiep*, O 177; *sjiepje*: *sjiepkə*, K 350, O 288, P 127; *sjieppakə*, K 336, P 26, 128; *sjieppakən*, O 73; *sjieppakə*, K 349; *sjiepje in het ei*: *zjiepkə ien et or*, P 133; de volgende opgave is meervoud: *sjieppakəs ien at ò*, O 163; *plat sjiepje*: *plət sjiepkə*, K 357; *siepje*: *sieppakə*, P 18; *tsjiepje*: *tsjieppakə*, O 286a, P 22; *wiedetje*: *wiedəʔən*, K 241; *pietje*: *piëttakən*, I 275; *piekka*, K 188a; *pepje*: *pëppakə*, K 330; *embryo*: *éembroëj*, P 36; *ambrjèdn*, K 324; *ómbrièdn*, K 324; *émböjèdn*, P 125; *kwab*: *kwap*, L 241; *kwaap*, K 240, L 183; het volgende type is meervoud: **broedkiekere**: *bröëjkiekerən*, O 69; de volgende typen hebben betrekking op de toestand van het ei: **bevrucht ei**: *bəvrucht aaj*, P 25; **bebroed ei**: *bəbreut éjə*, P 169; *bəbröëjt aaj*, K 225; *bəbröëjt ow*, O 165; *bəbröët aar*, P 126; *bəbröëjt aar*, O 174a; de volgende opgave is meervoud: *bəbröedə oor*, K 287; **broedei**: *brüütaaj*, K 354; *bruujei*, L 263; *brüüja*, K 311; *brooiaa*, K 250; **broedsel**: *bröëtsəl*, P 5; *bruutsəl*, L 185; *broejsəl*, L 187; *bröjsəl*, P 70; **goed ei**: *guuj aa*, K 348; **gekípt ei**: *chəkiëpt aaj*, K 245; *chəkipt éé*, K 307; *chəkiëpt òj*, K 237; *gəkiëpt ààj*, K 238; **ongekípt ei**: *ònchəkipt aa*, P 104; het vol-

gende type is een woordgroep: **nog niet gekípt**: het ei is — *noç nïë chəkiëpt*, K 274, P 69a; **nog niet rijp ei**: *nòç nïë rajp a*, O 177; het volgende type is een werkwoord: **kíppen**: het type *kíppen* in: O 70; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **aan het kípén zjén**: de eieren — *zén ààn 't kiëppən*, K 309; **geschapen zjén**: het ei — *iës chəschaopə*, K 193a; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **onvolkomen**: *ònvòlkòjmə*, P 99; **[kómà éé]**: *kómà éé*, K 274.

PAS UIT HET EI GEKROPEN KIPJE (zie kaart)

Gerade aus dem Ei geschlüpfes Küken — a chick just out of the egg — un poussin qui vient de sortir de l'oeuf

(N 19, 40b)

kuiken: het type *kuiken* in: K 137, 307, L 150, 201; *kuikə*, K 133a, 148, L 180b; *kuukə*, K 151, L 184; *kèükən*, K 218b; *kèükə*, K 183c, L 177c, 257; *koukə*, K 287; *kojkə*, L 241; *köjkə*, L 183; **kuik**: *kuik*, K 136a; **kuikentje**: *kuikəntjə*, K 102, 124a, 164, 276; *kuikəntjə*, K 152; *küükkəntjə*, L 159; *kèukəntjə*, K 165;

1.1.1.2.

kökkantsə, K 307; *kòòkantsə*, K 287; *kókkaskə*, K 287; de volgende opgave is meervoud: *kuikəntjəs*, K 150; **kuikje**: *kuikskə*, L 153, 263b, 264; *kuukskə*, L 264, 285; *kūukskə*, L 184; *kukskə*, K 254; *kēukskə*, K 276, 358; *kökskə*, K 141, 146, 307, L 145, 150; *kukskə*, P 25; **kuikel**: *kuukəl*, K 151; **piepkui-ken**: *piepkuukə*, L 187; **eendagskuiken**: *ēēndagskuikə*, K 157; de volgende opgave is meervoud: *iāndoochsə kaokəs*, K 292; **kieken**: *kiekən*, K 179a; *kīēkən*, O 69a; *kīēkkə*, K 276b, 311, 346; *kiekkə*, K 178*; *kīēʔən*, K 241; *kīēʔəkə*, K 260; **kiekentje**: *kiekəntjə*, I 57a; *kiekəntjə*, I 57a, K 174; **kiekje**: *kiekskən*, O 69a; *kiekskə*, P 48; *kīēkskə*, I 275, K 206, 208, 237, 238, 243, 244, 245, 250, 266, 274, 276, 276a, 281, 295, 304, 307, 309, 311, 314, 346, 354, P 35, 35a, 41, 48, 112, 145, 149, 152, 166, 171; *kiekskə*, P 48; *kīēkskə*, I 275, K 206, 208, 237, 238, 243, 244, 245, 250, 266, 274, 276, 276a, 281, 295, 304, 307, 309, 311, 314, 346, 354, P 35, 35a, 41, 48, 112, 145, 149, 152, 166, 171; *kiekskə*, K 245; *kīkskə*, K 204, 205, 235, 240, 241, 307, 346, 352, P 44, 104, 145, 149, 169; de volgende opgave is meervoud: *kīēkskəs*, K 281; *kiekske*: een nog maar onlangs uit het ei gekropen jong, Corn.; **klein kiekje**: *klaakīēkskə*, K 349; *kleen kīēkskə*, K 204c; *klējn kīēkskə*, K 193; *klaən kīkskə*, K 210, 235; *klēkīēkskə*, P 95; de volgende opgaven zijn meervoud: *klaan kīēkskəs*, P 27; **klein kieken**: *klījn kīēkkə*, K 212; de volgende opgave is meervoud: *klaen keekəs*, K 251; **eendagskieken**: *eendachs kīēkə*, K 309; **vers kieken**: *vəs kīēkə*, K 348; **plat kieken**: *plat kīēʔən*, K 310; *plat kīēʔn*, K 310; **plat kiekje**: *plat kīēkskə*, K 287; **kipje**: *kiepkə*, K 164, L 144, 147, 148, 160, 178, 181, 183, 184, 200, 200a, 203b, 235; *kīēpkə*, K 296; *kīēpjə*, K 206; **kiesje**: *kīeska*, K 244; *kīēzəkə*, K 244; *keeskə*, K 287; **tikje**: *tīēkskə*, K 339, 358; de volgende opgave is meervoud: *tīkskəs*, K 312; **tiesje**: *tīēzəkə*, K 281a; de volgende opgave is meervoud: *tīēssakəs*, K 291a; **tiepje**: *tīēpkə*, K 243; **tsjiejje**: *tsjīēpkə*, I 275, K 245, 249, O 255; *tsjīēppəkə*, K 295, 330; *tsjīpkə*, O 288, K 349a; *tsjīppəlkə*, P 131; *tsīēpkə*, O 287; *tsīēppəkə*, O 177; *tjīeptkə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 290, P 125, 198, 199; *tsīpkə*, K 349a; *tschīēpkə*, P 60a; de volgende opgaven zijn meervoud: *tsjīepkəs*, O 70; *tjīēppəkəs*, K 332; **sjiejje**: *sjīēpkə*, K 250, 318, P 66, 69b, 72, 88, 125, 126, 137, O 173, 177, 286a, 288; *sjīepəkə*, K 333; *sjīēppəkə*, K 248, 336, P 4, 16, 17, 23, 26, 35, 60, 70, 76, 88, 89, 94, 128; *sjēpkə*, K 351; *sjīēppəkə*, P 29, 36; *sjīpkə*, K 357; *sjīēppə*, P 76; *sīpkə*, P 33; *sīēpkə*, K 350, P 4, 35a, 127, 136a; *sīēppəkə*, O 69, P 16, 18, 25, 27, 77, 84, 86, 94; *sīēppəkə*, P 16; *schīēppəkə*, P 83; *zīēppəkə*, O 174a; *zjīēpkə*, P 133; de volgende opgaven zijn meervoud: *sjīēppərs*, O 70; *sjīēpkən*, O 63a; *sjīēppəkən*, O 69a; *sjīēppəkən*, O 73a; *sjīēppəkəs*, O 163; **wiedetje**: *wīēddəʔən*, K 241; **piepje**: *piēppəkə*, K 324, O 70, P 5; *piēppəkə*, I

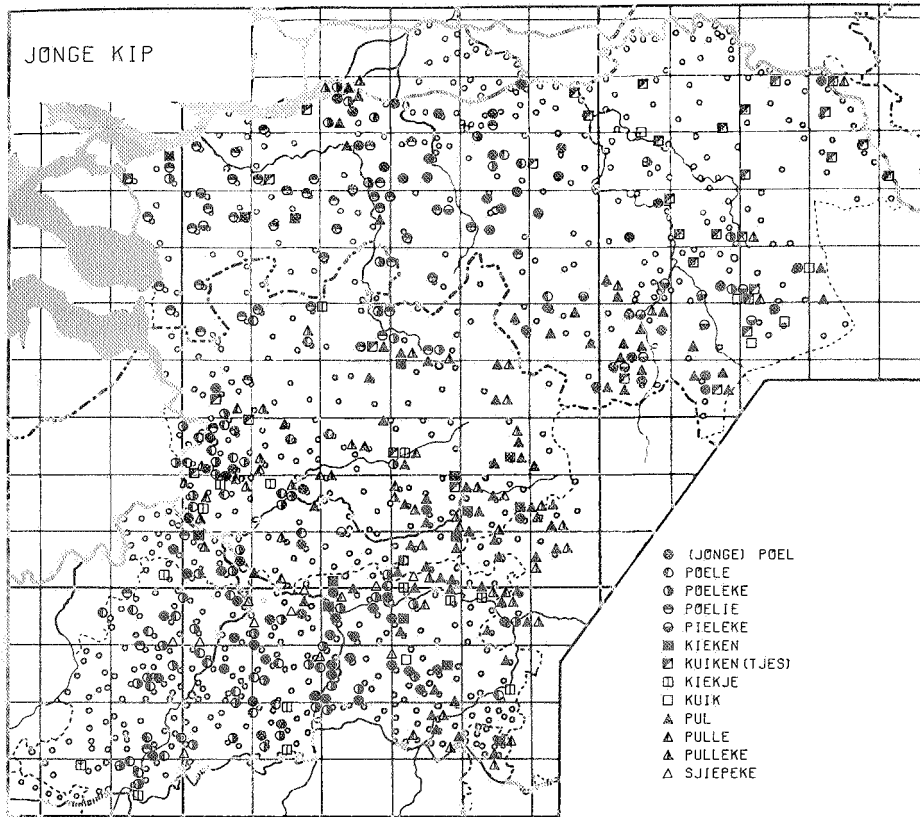
271, K 329; *pīəpəkə*, P 7; *pīējəpəkə*, K 324; *piējəkən*, O 68a; *pjīpəkə*, K 320; *piekkə*, K 188a; **pepje**: *pēppəkə*, K 330; **pietje**: *pietəkə*, K 193a; de volgende opgaven zijn meervoud: *piēttəkəs*, I 275, O 63a, 69a; *piēttəkəs*, O 70; **pieletje**: *pieləkə*, I 57, 57a, K 173b, 174, 174a, L 241, 242, 243, 263, 263b, 279; *piēlləkə*, K 174, 191, 225, 237, L 257; *piēləkə*, K 205, 237; de volgende opgaven zijn meervoud: *pieləkəs*, L 235; *piēlləkəns*, K 218b; **eendagspieletje**: *eēnsdaags pieləkə*, K 174; **poel**: *pōēl*, P 22; **poeletje**: *poeləkə*, K 124a, 163, 164; **pui**: het type *pul* in: K 349; **pulletje**: *puuləkə*, P 166; *pulləkə*, K 124a, 125a; **kletskaie**: *kletskaalə*, L 185; **klein tietje**: het type *klein tietje* in: I 57a; **[tjuukə]**: *tjuukə*, K 314; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **gekipt zijn**: van zo'n kipje zegt men — *təs gəkipt*, O 165; **vers gekipt zijn**: zo'n kipje is — *vəs chəkīēpt*, P 95, 99.

JONGE KIP (zie kaart)

Junges Huhn — pullet — une poulette
(N 19, 40c; N 19, 40d; Go 1b; znd B2, 321; Roukens 3, 39; Roukens 14, 23b; DC 6, 1b I 79)

[Waarschijnlijk hebben de respondenten niet altijd onderscheid gemaakt tussen *jonge kip* en *kuiken*. De jonge kip is het grote kuiken dat niet meer bij de moederkip is, het kuiken loopt altijd met de moederkip mee.]

jonge kip: het type *jonge kip* in: K 124a; *jongə kiep*, K 135, L 144; *jong kiep*, L 153; *jong kīēp*, L 184; de volgende opgaven zijn meervoud: *jong kiepən*, K 145a; *jonge kiepən*, K 137; *jongən kiepə*, K 163; *jong kiepə*, L 148; *jong kīēppə*, L 150; **kipje**: *kiepkə*, K 165, L 148, 177, 179, 203; *kipkə(n)*, znw. o. kiepkje, kuikentje, jong kipken, De Bont; **kieken**: het type *kieken* in: I 57, K 177b; *kiekə*, I 57; *kīēkkə*, K 307, 311, 320, 346, P 26, 36, 99; *kīēkə*, P 22; *kiekə*, P 169; *kīēʔə*, K 314; de volgende opgave is meervoud: *kīēkkəs*, P 26; *kieken*, jong hoen, Corn. Vervl.; *kieken*, nooit kuiken, e kieken is ofwel een jong hoen/haan of hen, ofwel een haan in het algemeen, Corn.; **klein kieken**: *klein kiekə*, K 193a; **jong kieken**: *joēngk kīēkə*, K 286; *jōnk kīēʔən*, K 310; *jōē kīēkə*, K 324; de volgende opgave is meervoud: *jōwngə keekəs*, K 251; **graankieken**: *grawnkiekən*, O 69a; *grōwnkīēkən*, O 63a; **kiekentje**: *kiekəntjə*, I 57a; **kiekje**: *kiekskə*, K 205, P 33; *kīēkskə*, I 275, K 274, 276, 291, O 286a, P 35a, 41, 112, 128; *kīkskə*, K 349, P 131; *kīēkskən*, O 276; *keejskə*, K 287; de volgende opgave is meervoud: *kīēkjəs*, K 281; **jong kiekje**: *joēngk kīēkskə*, K 244; **jonge kiek**: *jōēngə ki-jk*, P 104; **graankiekje**: *graankīēkskə*, P 4, 5; *graonkīēkskə*, K 287; **kuiken**: het type *kuiken* in: I 57a, L 145,

152, 183, 200, 203, 235, 279; *kuikə*, K 148, 157, 165, L 157, 178, 235; *kuukan*, L 190, 285; *küüka*, L 185; *kuuka*, L 154, 160, 187, 241; *kukkə*, K 307; *keuka*, K 174, 225, L 145, 264; *këuka*, L 177c; *köjkan*, L 203b; *kojkan*, L 205; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *kuikens* in: L 242; *küükkəs*, L 159; **jong kuiken**: *jong kuika*, L 263; *joong koika*, L 243; de volgende opgave is meervoud: *jongə kuikəns*, K 131; **hennekuiken**: *hennakuuka*, L 162; **kuikentje**: het type *kuikentje* in: K 124a; *köjkətsjə*, K 245; *këukəskə*, K 210, 235; *ködöwəka*, K 274; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *kuikentjes* in: K 150; *ködəkəntjəs*, K 250; **kuik**: het type *kuik* in: L 242, 264; *kujk*, P 95; *koujk*, L 244; *këujk*, L 263b; *ködök*, znw. vr. *kuik*, jonge kip, znw.v. *kuikska*, *kuikentje*, De Bont; **eenjarige kuik**: *eejanjowəragə köjk*, P 145; **kuikje**: *kuikska*, L 263; *kukska*, L 146; **poel**: het type *poel* in: K 126, 129, 131, 135, 141, 158, 159, 161, 161a, 161b, 163, 164, 169, 170, 183, 183b, 183c, 184, 186, 216, 237, L 200, 260, P 137; *pöel*, K 125, 126, 158, 218b, 225, 237, 238, 242, 244, 250, 251, 281, 287, 292, 309, 314, 324, 330, 333, L 159, 201, 241, 244, 263a, 279, 280, 281, 283,

285, P 7, 17, 18, 22, 25, 27, 29a, 30, 36, 48, 66, 70, 76, 83, 86, 89, 94, 95, 104, 127, 131, 136a; *pöel*, P 88, 133; *pöel*, P 13, 88; *pöel*, I 271; *pul*, P 167; *poel*, jonge kip, Enschoot, W.; **jonge poel**: *jöəngə pöel*, K 329, P 29; de volgende opgaven zijn meervoud: *joəngə poellən*, O 70; *jongə poelən*, K 131; **poele**: *poella*, K 165, 206, 243, 244, 248, 249, 251, 264, 283, 287, 333, 349, L 201, 257, 264, O 69, 73, 255, 286, 286a, 288, P 5, 25, 60a, 69b, 72, 77, 88, 125, 127, 128; *poela*, O 63a, P 112; *pöela*, P 60; *pöellən*, K 218b, O 177; de volgende opgaven zijn meervoud: *poelən*, K 164, L 201; *poellən*, O 70; *pöelləs*, K 243, 287, 291; **jonge poele**: *jong poela*, K 165; *jöəngə pöella*, O 173; *jöəngə pöella*, P 86; *jongə pöella*, O 288; **legpoele**: *léchpöella*, P 4; **poeletje**: *poeləka*, I 57, K 126, 127, 164a, P 88; *pöeləka*, K 237; *pöeləka*, K 125, 125a, 160, 164, 191, 208, 237, 243, 244, 245, 249, 250, 274, 281, 287, 291, 292, 324, 329, 330, L 205, 241, 179, O 165, 173, 177, 286, 286a, P 1, 4, 18, 25, 27, 29, 35, 48, 69b, 70, 72, 83, 84, 89, 104, 125, 126, 131, 133, 136a, 137; *pöelka*, P 27; *pöelləka*, K 212; *püülləka*, K 238; de volgende opgaven zijn meervoud: *pöelləkəs*, K 251, O 174a; **poelie**: het type *poelie* in: I 57, 79, 102, 118, K 141,

1.1.1.2.

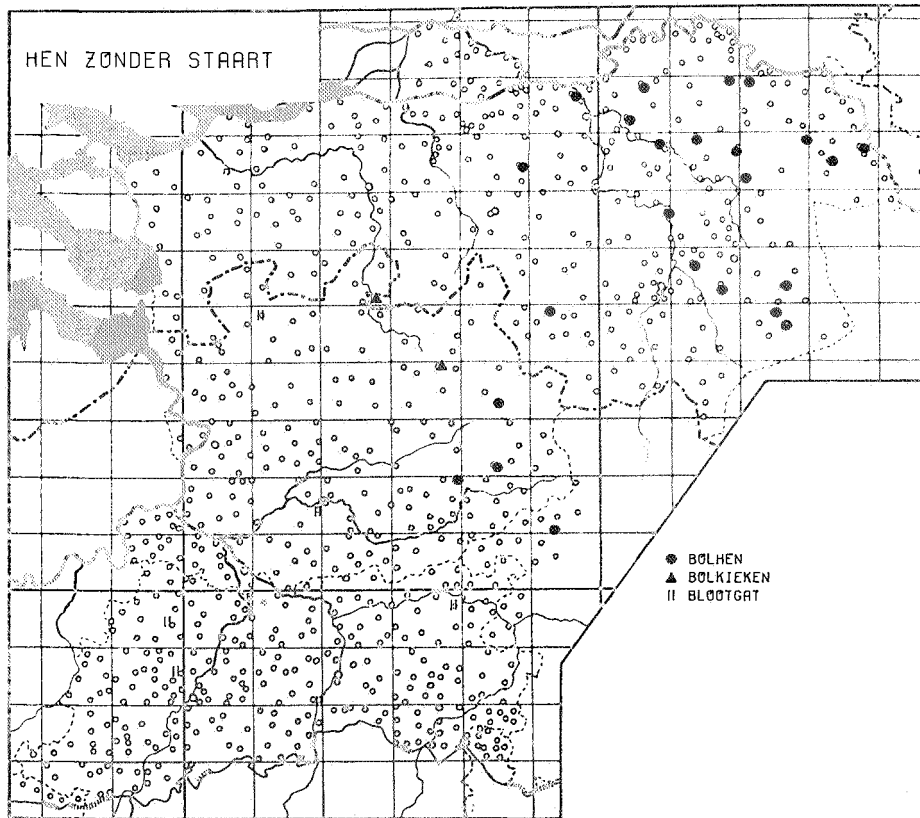
152, 153, 154, 157, 157a, 160, 161, 173b, 174a, 175, 176, 177, 178, 179, 179a, 179b, 180, 181, 182, 184a, 190, 195, 197, 202, 205, 237; *pöelie*, K 151; *pöelie*, K 191; *pöelie*, K 245; *pöeli-j*, K 201, 210, 237; *poeli*, I 78, K 158, 226; *pöelie*, K 152, 188a, 204c, 205, 208, 212, 244; *pöelj*, K 320; *pöejla*, O 69a, 163, 255; de volgende opgaven zijn meervoud: *poelies*, I 57a, K 174, 174a, 178*, 188a; *poelie*, klein soort kippen, jonge kippen, cfr. *poelakə*, AG 253; *poelie*, jonge hen die nog geen of pas eieren legt, Goossenaerts; *poelie*, jonge kip, die reeds eieren legt, Fijnaart, W.; *poelies*, jonge kippen, Weijnen GR 12; *poelie*, jonge kip, hs Etten K 176; *jonge poelie*: *jongə poelie*, K 193a; *jəngə pöelie*, K 212; *jöəngə pöejla*, P 4; de volgende opgave is meervoud: *jongə poelies*, K 174; **legpoelie**: het type *legpoelie* in: K 174; **poelietje**: *pöejlakə*, O 178, P 60a, 127; de volgende opgaven zijn meervoud: *poeliekəs*, K 174; **pul**: het type *pul* in: K 125, 125a, 126, 158, 179b, 210, 215, 217, 218, 220, 235, 240, 241, 242, 276, 276a, 276b, 277, 307, 308a, 312, 314, 315, 316, 318, 349, 349a, 353, 354, 357, 358, L 224, 224a, 244, 256, 257, 258, 259, 262, 263a, 279, 280, 281, 283, 284, 285, P 44, 45, 47, 48, 105, 145, 154a; *pöl*, L 258, P 33; *peul*, K 310; *pèul*, K 276b; *puul*, K 232, 237, 240, 254, 266, 267, 274, 295, 309, 311, 312, 335, 346, 348, 350, 351, 352, P 16, 23, 35a, 37, 41, 107, 147, 166, 171; *pul*, pullie, poelie, znw. jonge hen, Corn. Vervl.; *pul*, jonge hen, Tuerlinckx; *pul*, jonge kip, die pas legt, hs Renders L 226; *pöl*, znw. vr. pul, kuiken dat bijna volwassen is, De Bont; **jonge pul**: *jongə püül*, P 99; **grote pul**: *grootə püül*, K 348; **volwassen pul**: *vólwössə püül*, K 346; **pulle**: *pullə*, K 281a, 304, 312, P 44; *püüllə*, K 274, 296, 336, 346, P 35, 152; *peulə*, P 169; de volgende opgaven zijn meervoud: *pullən*, L 159, 242; *püülləs*, K 245, 260, 287; *pulle*, L 279, Van Gerwen; *pulle*, = poelekes, jonge kippen, AG 253; **jonge pulle**: *joəngə pullə*, K 339, P 149; **pulletje**: *pulləkə*, K 125, 126, 235, 276a, 281a, 304, 307, 318, 357, 358, L 205, 224, 257, P 48, 145, 149, 166; *püülləkə*, K 206, 237, 245, 248, 260, 268, 279, 292, 296, 309, 320, 332, 346, 350, P 23, 41, 166, 171; *püülləʔə*, K 240; *pulləʔə*, K 353; de volgende opgaven zijn meervoud: *püülləkəs*, K 287, 348; *pulləkəs*, P 44; *pulləʔən*, K 240, 241, 315; *puləkəs*, poeleke, vrl. jonge kip, Eylenbosch O 253; **pullie**: *pulie*, K 204; de volgende opgave is meervoud: *püültəs*, K 281; **piele**: *piëllə*, K 339; **pieletje**: *pieləkə*, K 161a, 173, 173a, 174, 182, L 228, 240, 241, 255, 261, 264, 279, 280; *piëlləkə*, K 200, 339, L 280; *piëlləkə*, K 174; *pieləkə*, L 257; **pietje**: *piëttəkə*, K 324; *piëttəkən*, O 69; *piëjəkən*, O 68a; **pijepje**: *pijəpəkə*, K 322; **pieper**: *pijəpər*, K 274; de volgende opgave is meervoud: *pijəpərs*, O 70; **sjiep**: het type *sjiep* in: P 17; *sjip*, O 163;

siēp, P 86; **sjiepje**: *sjiepəkə*, P 7; *sjippəkə*, O 165; *sjiepəkə*, I 180; *sjiepəkə*, P 27, 198; *sjipəkə*, P 33; *siēppəkə*, P 16, 17, 25, 60, 66, 70, 88, 94; *siējəkə*, P 16; *tsjēppəkən*, I 275; *tsjiepəkə*, K 247; *tjēppəkə*, K 339; **tietje**: *tietjə*, K 205; **hen**: het type *hen* in: K 137, L 159; *hén*, K 274; *hiën*, K 231, 266, P 29; *in*, K 174; *én*, K 237; **jonge hen**: *jong hen*, K 165, 183, 185, L 147, 153, 178, 178a, 180b, 185, 187, 200, 224a, 255, 264; *jongə hen*, K 124a, 133a, 148, 161a, L 145, 202; *jongə hén*, L 159; *jongə hin*, K 309; *jongə hiën*, K 186; *joong héén*, L 263b; de volgende opgaven zijn meervoud: *jong hennə*, K 165, L 150, 160, 177c; 180, 200a, 203b; *jongə hennə*, L 241; *joong hennə*, L 183, 235, 263; *jəngə hénna*, K 152; *jəng hénna*, L 184; *jong hennən*, L 181; *jongə hennən*, I 57a, K 102, 150, 164, O 68; *jong hinnə*, K 146; *jon hinnə*, K 136a; *jöəng énnə*, K 330; **hennetje**: *hennəkə*, K 183c, L 178, 183, 200a; *ennəkə*, K 178*; *innəkə*, P 27; **jong hennetje**: *jong hennəkə*, K 166, L 153, 184, 200; *jəng hénna*, L 257; de volgende opgave is meervoud: *jong hennəkəs*, L 181, 184; **haan**: het type *haan* in: K 333; **haantje**: *hunjə*, P 25; **kraaier**: *kròòr*, O 69a; de volgende typen zijn meervoud: **grote kuikens**: *grootə kuikəs*, K 136a, L 180b; *grootə kuikəns*, L 144; **grote poelen**: *grootə poelən*, P 77; **jonge poeletjes**: *jöəngə pöelləkəs*, P 126; **grote siepetjes**: *grootə siēppəkəs*, P 77; **tieten**: *tietən*, K 164; **jonge tieten**: het type *jonge tieten* in: K 174, 174a; *jongə tieta*, K 125a; **ieghennen**: *léchinna*, P 1; **jonge hanen**: *joəngə haonən*, O 70; **lopers**: *lòppərs*, O 177; de volgende typen zijn woordgroepen: **tegen de leg**: zo'n kip is — *teegən də lech*, L 147; *teejgə də léch*, L 257; **aan de leg**: zo'n kip is — *aon də lech*, L 147; *òn də léch*, L 257.

HAAN ZONDER STAART

Hahn ohne Schwanz — cock without a tail — un coq sans queue (N 19, 62a)

bolhaan: het type *bolhaan* in: K 174, 237, L 145, 147, 184, 185, 200a, 243, 263; *bòlhaan*, K 307, L 235; *bólháán*, L 263b; *bolhòòn*, K 137, 193a, 218b, L 178, 180, 180b, 181, 187, 203b, 241, 242; *bólhòòn*, K 307, 314, 318; *bòlhòòn*, K 165, 241, 276b, L 183; *bòlhòòn*, K 240; *bòlhòòn*, K 307; *boolhaan*, K 348; *boolhòòn*, L 150; *bò-laan*, P 7; *bòlaan*, O 163; *bólààn*, K 237; *bò-lòòn*, K 237, 238, 241, 287; *bòlòòn*, P 83; *bolhaon*, haan zonder staart, hs 1229a; *bòlhòòn*, znw. m bolhaan, haan met stompe, kleine staart, De Bont; **haan zonder staart**: het type *haan zonder staart* in: P 23; *hòòn zòndər stərt*, L 257; *hòòn zòndər stéjət*, K 346; *hòòn zòndər stjét*, K 240; *hòòn zòènnər stét*, K 357; *hòòn zòndər stéért*, K 210, 235; *hòòn zòndər stjéét*, P

22; *hòn zöëndər stéért*, K 235; *òdn zòndər stéért*, K 243; *òdn zòndər stéjət*, P 84; *òdn zòndər stjéèt*, K 254; *òdn zòndər sjéjt*, O 173; *òdn zòndə sjéét*, K 324; *òdn zòndər sjéét*, K 320; *òjn zòndər sjéét*, O 288; *ðen zòndər sjéét*, O 286a; *èun zòndər stéjət*, P 25; *èun zòndər stjéét*, P 25; *òwən zòndər stòt*, P 169; *òon zònda sjéat*, P 69b; **poephaan**: *pōēphaan*, K 351; *pōēphòdn*, K 346; *pōēpòdn*, P 16; **ruifhaan**: *roofòdn*, K 287; **stompstaart**: *stumpsjéèt*, P 89; **blootgat**: *blúutgòt*, O 174a; **kale haan**: *kòðlə aan*, K 287; **gepikte haan**: *gəpīēktən òdn*, K 324; **geplukte haan**: *gəplòkkə haan*, K 266; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **kale**: *kòðlə*, P 41; het volgende type is een woordgroep: **zonder staart**: *zoondər sjét*, K 276; *zònnər sjét*, O 165; **[piējə]**: *piējə*, P 35a.

HEN ZONDER STAART (zie kaart)

Henne ohne Schwanz – hen without a tail –
une poule sans queue

(N 19, 62b)

bolhen: het type *bolhen* in: K 148, 218b, L 145, 147, 150, 178, 180b, 181, 185, 187, 200a, 263;

bolhén, L 184; *bolhèn*, L 184, 263; *bòlhen*, L 153; *bòlhén*, K 307; *bòlhén*, K 165, L 235; *bolhin*, K 318; *bòlhin*, K 241, 276b; *bolhèen*, L 241, 243; *bòlhèen*, L 183; *bòlhéén*, L 263b; *bòltèn*, K 238; *bolhen*, een kip die bij het ruien de staart is kwijtgeraakt, *hs* Vissers, L 180; *bòlhén*, zelfst. naamwoord vr. *bolhen*, kip met stompe, kleine staart, *De Bont*; *bolhen*, kip zonder staart, *Pipers* 131; **bolkieken**: het type *bolkieken* in: K 193a; *bolkiekən*, K 237; **bolgat**: *boolgat*, *kieken* (jong eener hen) zonder steert, *Tuerlinckx*; **blootgat**: *blòtchat*, K 295; *blòetchat*, K 204c; *blòetchat*, O 70; *blòetgat*, P 35a, 83; *blúutgòt*, O 174a; **ruifkieken**: *roofkīēkə*, K 287; **poephen**: *pōēphén*, K 351; **misbaksel**: *meesbòksəl*, K 307; **stomp**: het type *stomp* in: K 193a; **stompstaart**: *stumpsjéèt*, P 89; **pul**: *pèul*, P 88; **kale kip**: *kaolə kiep*, K 163; **kalekont**: *kaalkont*, L 160; **kaal kieken**: *kòðl kīēkə*, K 287; **gepikt kieken**: *gəpīēkkət kīēkə*, K 324; **geplukt kieken**: *gəplòkkə kīēkə*, K 266; **uitgeruifd hoen**: *aatchəròwve òwən*, P 145; **kieken zonder staart**: het type *kieken zonder staart* in: P 23; *kīēkə zòndər stéjət*, P 25; *kīēkə zòndər stjéét*, P 22, 25; *kīēkə zòndər stjéét*, K 254; *kīēkə zòndər stéért*, K 243; *kīēkkə zòndər*

1.1.1.2.

stéért, K 210, 235; *kīēkkə zōēndər stéért*, K 235; *kīēkkə zōndər sjéjət*, K 346; *ki-jə zōēndər stjét*, K 240; **kiek zonder staart**: *keek zōndər sjét*, O 288; *keek zōndər sjéat*, P 69b; *kéék zōndər sjéét*, O 286a; *kīēk zōndər stéjət*, P 84; *kīēk zōndər sjéét*, K 324; *kik zōndər sjéjət*, O 173; **hen zonder staart**: *hīēn zōēnnər stét*, K 357; *in zōndər stòdət*, P 169; **hen met een bolgat**: het type *hen met een bolgat* in: K 348; de volgende typen zijn woordgroepen: **met een bloot gat**: zo'n kip noemt men een kip – *mee ən blōetchat*, K 287; **zonder staart**: *zōēndər stjáat*, P 126; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **kaal**: *kòdł*, P 41.

TWEESLACHTIGE JONGE KIP

Doppelgeschlechtiges junges Huhn – hermaphroditic pullet – une poulette hermaphrodite (N 70, 10)

kween: het type *kween* in: K 215, L 280, P 74, 88; *kweejn*, L 257; *kwééən*, K 314; *kween*, *kwéén*, hoen dat noch haan noch hen is, dat heel den dag raast en kakelt, zelfs nu en dan kraait, doch geen eieren legt, Corn. Vervl. A.; **kwee**: het type *kwee* in: P 90; *kwéj*, K 147; **kapuin**: het type *kapuin* in: K 174, O 158, 275; **kapoen**: *kəpōēn*, L 187; **poephaan**: *poephaon*, P 90; *pōēphaon*, K 307; *pōēpaan*, K 237; *pōēp-hèèn*, K 307; *poephaan*, hen, die geen eieren legt en kraait gelijk een haan, Corn. Vervl. A.; **pulhaan**: *pūlhòdèn*, P 41a; **hen(ne)haan**: *henhaon*, K 217; *hinnəhaon*, P 22; **kriethaan**: *kre.tu.ən*, kriethaan, een tweeslachtige jonge kip, Eylenbosch; **tweeslachtig kuiken**: *tweeslachtetə kèùkə*, K 169; **kieken**: *kikkən*, O 273.

—3.1.3. Lichaamsdelen

SPOREN

Sporen – bony core of spur – les ergots (znd 7, 27)

sporen: het type *sporen* in: P 128; *spoorə*, I 220, 267, 268, K 188a, 201, 204, 208, 227, 237, 243, 244, 245, 258, 268, 291, 293, 296, 300a, 307, 324, 325, 330, 331, 332, 353, 356, O 251, P 2, 13, 14, 16, 18, 27, 36, 76, 80, 85, 88, 91, 94, 129, 133a, 136, 164, 171, 199; *spoorn*, I 272; *spoor-rə*, P 95, 96, 99, 112; *spòdwrə*, K 220, O 286; *spoojrən*, O 67; *spoojra*, P 25; *spòdrən*, K 241, 305; *spòdrə*, K 307, 349a; *spòdrn*, K 353; *sporrən*, I 220, 266, K 191, 206, 213, 244, 268, 272, 273, 276, 287, 292, 295, 296, 301, 302, 304, 310, 315, 340, O 162, 238, P 25, 41, 43, 136, 171; *spówrə*, K 250, 330, O 178a, O 286; *spòorə*, K 257; *spoerən*, I 180, O 274; *spòèrrə*, K 319; *spòèrən*, K 273; *spòèrə*, K 307; *spaawrə*, P

89; *spawrə*, P 154; *speurən*, O 155; *spoor*, aan de poten van een haan, Goossenaerts; het volgende type is enkelvoud: **hanespoor**: *hanespoor*, scherpe hoornachtige uitwas langs de binnenzijde aan den poot van een haan, Pipers 292; **nagels**: het type *nagels* in: K 360; *naogəls*, K 273.

HET GEHEEL DER GESLACHTSORGANEN VAN EEN KIP

Gesamtheit der Geschlechtsorgane eines Huhns – the hen's reproductive organs – les organes de ponte de la poule (N 19, 57)

eierstok: het type *eierstok* in: K 174, 333, L 177c, 181; *aajərstok*, K 136a, 141, 146, 163; *aajərstòk*, K 240; *òjərstòk*, K 241; *òòərstòk*, K 241; *òjərstòk*, K 318; *aərstòk*, P 70; *òərstòk*, P 4; *aarstòk*, P 29; *aarstòk*, P 36, 41, 66, 72, 128; *òòrstòk*, P 133; *éərstòk*, P 48; *éərstòk*, K 357; *aarstòk*, O 70; *aarastòk*, K 276, 287, 307, 309, 346, P 88; *áarastòk*, K 237; *aarastòk*, I 271, K 235, 276b, 287, 307, 311, 324, 339, O 286a, P 17, 18, 69b, 70, 88; *aarastòk*, K 348; *òòrastòk*, K 329, P 88; *òòrastòk*, P 29, 131; *arrastòk*, K 350; *òrrənstòk*, O 177; *éərastòk*, K 260, 274; *òərastòk*, K 281; de volgende opgaven zijn meervoud: *aarəstakkə*, K 225; *òòrəstòkkə*, K 295; **eierstek**: *aarsték*, P 35a, 152; *éərsték*, P 48; **eiertak**: *ajrəntak*, K 245; *ajrəntak*, K 245; *aajrəntòk*, K 245; *aarəntak*, K 249; *áarəntàk*, K 312; *áarənték*, K 237; **eiertros**: *áarənròs*, K 237; *áarənròs*, K 250; *òòrənròs*, K 254; **eierbalk**: *aarənbalk*, K 287; *aarənbòlk*, K 287; **eierkorf**: *éjərkeurəf*, P 169; *òòrəkurraf*, O 73; *òərəkòrf*, P 5; **eierbed**: *aarəbét*, P 104; *aarəbit*, P 25; **eierzak**: *aarəzak*, O 69a; *òrrəzòk*, O 163; **eierkrans**: *aaərkrāəs*, K 251; *aarəkròns*, O 286; **eieraars**: *éərənèüs*, P 99; **eierdarm**: *aarndərm*, O 69a; **eierrand**: *aajrərənt*, K 243; **eierlegger**: *òərəléggər*, O 63a; **eierleider**: *aarlòdər*, K 287; **eileider**: *ááládádər*, K 248; *aalajdər*, P 125; **eiaars**: *áájést*, P 27; **legstok**: het type *legstok* in: K 124a, 133a, 174, 174a, 205; *léchstòk*, K 240, 266, P 16; **legbal**: het type *legbal* in: K 174, 174a, 204c, 237, L 263; *légbàl*, K 174, L 263b; *léchbàl*, K 237; *lègbal*, K 188a; *legbol*, L 263; *légbòl*, K 205, 212; *léchbòl*, K 210, 235; *lééchbòl*, K 191; *legbal*, leg, Corn. Vervl. A.; **iegbalk**: het type *iegbalk* in: K 137, 148, 164, 173b, 193a, L 144, 145, 147, 148, 153, 160, 178, 180b, 185, 187, 200, 200a, 201, 203b, 241, 242, 243, 264, 279, P 33; *légbalk*, K 165, 183c, 238, L 184; *légballək*, K 243, L 183; *légbállək*, L 159; *léchballək*, L 235, 257; *léchbállək*, K 241; *léchbaalək*, K 206; *légbalk*, L 184; *légbòlk*, I 275, O 288, P 89; *léchbòlk*, K 204, 240, 354, P 166; *léchbòllək*, K 307; *ligbòllək*, K 237; *légballək*, znw. m. *iegbalk*, baarmoeder van een

kip, De Bont; **legzakje**: *léchsòkskə*, O 177; **legkrans**: *léchkrans*, P 4; **legdarm**: *légdaarm*, K 244; *légdòrm*, O 288; **legdooier**: het type *legdooier* in: K 125a; **gatdarm**: *gatderm*, L 200; *gaidèerm*, K 218b; *gaddèerm*, K 145a; **aarsdarm**: *ésdèerm*, K 314; *ajòzdeèerm*, P 95; **stok**: *stòk*, P 25; **krans**: *kròns*, O 173; **kransje**: *kranskə*, P 77; **aars**: *aas*, K 346; *éjs*, P 83; *éjəs*, K 346; *i-js*, P 86; *ès*, P 23; **rand**: *rònt*, O 68a; **legger**: *léggər*, O 174a; **einde**: *ent*, K 178*, 291; *ént*, K 292; *unt*, K 291; *én*, K 309, 310; **baarmoeder**: *baarmoedar*, K 157; *bòdormòèddar*, K 250, 281; **draagzak**: *draagzak*, de moederlijke zak waarin het jongste ei zich vastnestelt om tot volwassen, maar nog altijd ongebooren dier, d.i. tot foetus uit te groeien, Goossenaerts; **klोक**: *klòèk*, K 274.

KAM

Kamm — comb — la crête
(DC 39, 3c)

kam: het type *kam* in: I 79, K 100, 129a, 133a, 133c, 133d, 138, 140, 142, 143, 146, 152a, 153, 158a, 161, 161b, 164, 164a, 173, 173a, 174, 176, 179, 183, 184, 188a, 195, 198, 199a, 215, 217, 218a, 218c, L 91a, 96a, 145, 147, 148, 159, 177c, 178, 180**, 183, 200, 203, 204, 208a, 236, 240, 241, 259, 260, 281, 281*, 283a; *kaam*, I 57, K 128, L 112, 149, 152, 153, 158a, 160, 185, 263; *kààm*, L 263a; *kaamp*, L 285; *kamp*, L 262, O 265; *kèem*, L 204; *kaajm*, L 244; de volgende opgave is meervoud: *kajmə*, L 264; *kam*, min of meer getande, rode, vlezige uitwas op de kop van hoendervogels, hier inzonderheid van kiekens, Goossenaerts; *kaim*, kam, hs Mischgofsky L 95; *kam*, kam van pluimvee, hs Schrevens; **hanekam**: *hanekam*, Goossenaerts.

HANGKAM

Herabhängender Kamm — hanging comb — une crête tombante

hangkam: *hangkam*, bij een kieken, enkele, aan één kant neerhangende kam, Goossenaerts; **flodderkam**: *flòddarkamp*, znw.m. flodderkam, slappe overhangende kam van een kip, De Bont; **slodderkam**: *slodderkam*, bij een hen, grote kam die over een zijde neerhangt, Goossenaerts; **troskam**: *troskam*, bij een hen, lage, platte, dubbele, soms drie- en vierdubbele kam, Goossenaerts.

—3.1.4. Eigenschappen

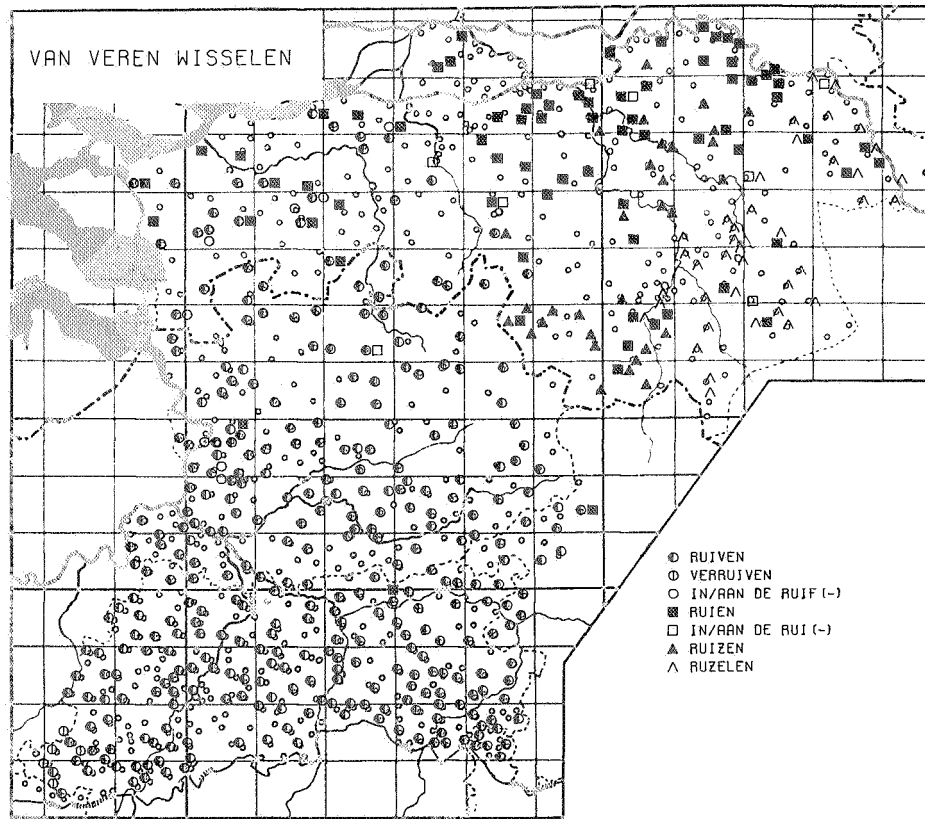
VAN VEREN WISSELEN (zie kaart)

Der Federwechsel — shedding feathers — renouvellement des plumes

(N 19, 51; DC 26, 8; znd 6, 20; znd 42, 5; znd B2, 322; Luik 2, 10; Luik 4, 8; sgv; Go 1b; Ceusters)

ruiven: het type *ruiven* in: I 79, 118, 119, 120, 180, 220, 266, K 124a, 153, 157, 158, 158a, 158b, 161a, 173, 173b, 174, 174a, 177b, 184, 188a, 189, 189a, 190, 191, 192, 195, 196, 197a, 201, 204, 205, 207, 210, 212, 225b, 226, 234, 237, 238, 240, 244, 247, 266, 267, 272, 276, 277, 281, 287, 292, 295, 303, 307, 309, 312, 313, 317, 333, 337, 344, 355, 358, O 69, 74, 153, 154, 156, 160a, 162, 242, 243, 244, 256, 275, 286, 290, P 2, 18, 23, 25, 30, 35, 37, 38, 39, 72, 77, 84, 86, 92, 96a, 100, 108a, 110, 127, 131, 138, 144, 152, 157a, 159, 164; *ruivə*, I 57, 57a, K 125a, 174, 179a, 184, 188a, 191, 193a, 196, 204, 205, 213, 231, 314, O 251, P 77, 103, 108a, 146, 157a; *ruivəvan*, K 305; *ruivəvə*, P 30; *ròjvən*, I 222, K 212a, 277, P 73; *ròjvə*, K 244; *ròəvən*, O 242, P 25, 93; *ròəvə*, K 276; *ròwvən*, K 201, 209; *ròwvə*, K 174, 293, O 250, P 2; *ròwvən*, I 220, 274, 275, K 189, 192, 195a, 196, 204, 205, 206, 210, 212, 224, 226, 229, 231, 234, 237, 243, 244, 250, 272, 287, 295, 306, 344, O 69, 72, 156, 162, 238, 243, 244, 251, 256, 275, 281, 289, P 16, 26, 35a, 69, 76, 81, 89, 94, 99, 101, 107, 126, 127, 128, 139, 198, 199; *rèùəvən*, O 274a; *rèùəvəvən*, O 153; *rèùəvəvə*, K 307, 358; *rèùəvən*, K 189b, 213, 247, 255, 316, O 238, 244, 276, P 148; *rèùəvə*, K 188a, 189b, 191, 201, 204, 204c, 208, 210, 212, 221, 221a, 225, 231, 233, 244, 249, 314, 317, 318, 358, O 255, 286, 289, 290, P 44, 45, 46, 47, 48, 99, 105, 125, 148, 154, 155, 199; *reujvən*, O 250; *rèuvə*, P 86, 94; *reuwvə*, K 281a, O 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; *reuwvən*, O 178, 250; *reuvən*, K 204, O 239, 274; *reuvə*, K 205, O 286a, 288, P 43, 95, 96, 96b, 99, 154, 199; *rujvə*, K 212; *ruwəvə*, K 309; *ruwvə*, I 221a, K 208, P 48; *ruvən*, I 180, O 70, 158; *rùjvə*, P 69; *ròjvən*, K 238, 241, 287, 292, 301, 304, O 158, 159, 166, P 3, 79, 81; *ròjvə*, K 232, 244, 245, 275, 281, 283, 299, O 165, P 10, 60a, 126, 128, 133a; *ròjəvən*, K 324, O 153, 274a; *ròjəvə*, K 296, 320, P 88, 199; *rvòjvə*, P 133; *ròəvən*, K 206, 250, 254, 265, 269, 272, 273, 274, 276; 286, 294, 296, 300, 301, 302, 304, 305, 310, 333, 339, O 63a, 153, 157, P 14, 25, 37, 41; *ròəvə*, I 180, 269, K 234, 235, 249, 251, 255, 257, 266, 268, 274, 279, 291, 292, 295, 296, 320, 333, 339, 349a, 350, P 16, 25, 35, 35a, 37, 76, 80, 84, 85, 94, 129; *ròwəvən*, K 206, 296, 297, O 162; *ròwəvə*, K 268, 274, 276, 303, 307, 309, 339, O 238, P 23, 41, 88; *ròwvən*, K 272, 316, O 158, P 111; *ròwvə*, K 272, 281a, 289, 318, 330, P 109; *roojvən*, K 235, 240, O 69a, 154, 160a, 175, P 10, 80; *roojvə*, K 237, 240, 287, 320; *ròðvən*, K 206, 274, 287, 340, 353, O 157, 158; *ròðvə*, I 220, K 232, 243, 244, 245, 250, 251, 268, 276, 280, 295, 307b, 320, 356, P 35a, 41; *roowəvə*, K 244, 348, P 41; *roowvə*, K 287; *roovən*, K 286,

1.1.1.2.

291, 330, O 157; *roovə*, K 245, 250, 286, 287, 325; *ròjvən*, I 220, 265, 274, K 237, 241, O 68, 163, 174, P 14, 18, 18a, 41, 67, 74, 79, 80, 86; *ròjvə*, K 236, 237, 238, 240, 241, 243, 244, 245, 248, 250, 276, 277, 281, 320, 349a, O 178, P 27, 70, 133; *ròjvə*, I 271; *ròəvən*, K 353, O 68; *ròəvə*, K 206, 210, 235, 244, 251, 254, 257, 258, 268, 276, 276b, 279, 281, 281a, 295, 300a, 307, 320, 322, 335, 336, 339, 348, 353, 354, P 10, 17, 18, 25, 29, 29a, 35a, 36, 41, 60a, 66, 69b, 76, 86, 88, 127; *ròəwəvə*, K 307, 346, 349, P 25, 33, 41; *ròəvən*, K 240; *ròəvə*, K 291; *ròəwəvə*, K 320; *ròəvə*, K 189, 244, 286, 287, 291, 311a, 330, 333; *ròəvə*, K 291; *ròəjvən*, K 241, O 177; *ròəjvə*, K 238, 240, 244, 245, 246, 251, O 177; *ròəəvən*, K 241, 307, 353, O 68a, 70; *ròəəvə*, I 268, K 235, 243, 244, 248, 249, 250, 252, 254, 256, 260, 274, 276, 276a, 283, 292, 296, 304, 307, 309, 311, 332, 349, P 14, 16, 17, 22, 26, 27, 30, 70, 72, 76, 94, 131, 133; *ròəvən*, K 267, 274, 307, 332; *ròəwəvə*, P 10, 161; *ròəvən*, K 291, 352; *ròəvə*, K 286, 287, 291, 311a, 312, 330, 348, 352, P 109; *rajvən*, K 295, O 159, 162; *rajvə*, K 357; *rajvə*, P 145; *rajəvən*, K 349; *raəvə*, K 267, P 169; *rawəvən*, K 274, 310, 355; *rawəvə*, K 346, 350, 353; *rawvən*, K 316, P 111,

167; *rawvə*, P 164; *ravvə*, K 244, P 154a, 166, 171; *raajvə*, K 357; *ràəjvən*, O 162; *raəəvən*, K 308a; *raəəvə*, P 112; *raəwəvə*, K 349a, 351; *raəwvən*, P 167; *ràəwvən*, P 167; *raəvən*, P 104, 138, 161, 162a, 171; *raəvə*, K 250, 269, 313, O 287, P 104, 112, 139, 144, 145, 147, 152, 163, 171; *ràəvə*, P 163, 168; *roejvən*, K 326a, O 70, 165, P 4, 64, 128, 133; *roejvə*, K 307; *ròəjvə*, O 178a, P 4; *ròəjvən*, I 275, O 74; *ròəjvə*, O 178a, P 4, 64; *ròəjəvən*, O 178a; *ròəvən*, I 275, O 73; *ròəvən*, K 310; *ròəvə*, K 329, O 173, 174a, P 5, 7, 35, 86, 88, 89; *ròəvə*, I 275, P 1, 88, 89; *roewəvə*, P 65; *ròəwəvə*, P 60; *ròəwəvə*, K 324; *roevən*, P 88; *roevə*, K 201; *ròəvəvə*, P 88; *ròəvə*, I 275, P 13; *rijvən*, K 176; *rijvə*, P 136, 137; *rijəvən*, P 37, 137a; *rèəvən*, P 137a; *rèəvə*, P 136a; *réjvə*, P 83; *rèəvən*, P 157a; *révən*, O 278; *révə*, P 137; *révə*, P 167; de kip – *ròəwəf*, P 41; *ruiven*, ruien; het haar of de vederen verliezen, ontbladeren, sprekende van mensen, dieren, vogelen en bloemen, Tuerlinckx; *ruiven*, hetz. als Holl, ruien, het haar of de vederen verliezen, ontbladeren sprek. van mensen, dieren, vogelen en bloemen, Corn. Vervl.; *ruiven*, het op regelmatige tijden uitvallen van oude haren of veren, die door nieuwe vervangen worden,

Goossenaerts; *ruəvə*, ww. ruien, Goemans; **ruien**: het type *ruien* in: I 57a, 78, K 101, 124a, 126, 137, 143, 150, 150a, 151, 157, 158b, 164, 164a, 165, 170, 171, 174, 176, 177b, 185, 190, 197, 317, L 96, 101, 101a, 102, 110, 144, 150, 154, 154a, 201, 257, 258; *ruian*, K 102; *ruia*, K 101a, 133a, 136a, 141, 143, 145a, 146, 148, 151, 157, 171, 178*, 183c, L 91, 94, 104, 109, 145, 150, 153, 180b, 181, 184, 187, 199, 208, 241, 264; *zruia*, L 152; *rōjan*, K 150a; *rōja*, L 147, 148, 189; *rēujan*, K 165; *rēuja*, K 215, L 100, 144, 145, 177c, 255, 279; *rēuan*, L 279; *reuja*, L 186, 256; *ruja*, P 25; *ruwə*, K 152; *rōdja*, K 245; *rōdje*, ruien, Elemans; **ruizen**: het type *ruizen* in: K 216, 216a, 217, 220, 242, L 152, 157, 179, 199, 259, 279; *ruizə*, K 218, L 152, 280; *reuzə*, K 214, 215; *rēuzən*, K 215; *rēuzə*, K 218b, 219, L 224, 260; *rēusə*, K 184; *rōzzən*, K 220; *rōzzə*, L 281; *rōwzən*, L 180a, 200; *rōwzə*, L 180, 180b, 200a; *zrōwzə*, L 180b; *rōzzən*, L 145; *rōzzə*, L 145, 148; *rōozə*, L 151; *zrōozən*, L 151; *roowzə*, L 200; *roozə*, L 182; *rōdžən*, L 147; *rōdžə*, L 145, 147, 178, 178a, 199; *srōdžə*, L 178; *rawzən*, L 152; *roazen*, ruien, Van de Biezen; **ruzelen/ruizelen**: *ruuzələn*, L 112, 185, 187, 209a, 285; *ruuzələ*, L 159, 160, 162, 184, 185, 187, 190, 212, 283; *rūuzələn*, L 186, 190; *rūuzələ*, L 158, 159, 186, 261; *rūuzələn*, L 263a; *rūuzələ*, L 185; *ruusalən*, L 283; *ruizələn*, L 162, 240, 262, 285; *ruizələ*, L 229a, 235; *ruuzələn*, L 205, 206, 208, 236, 240, 241, 244, 263, 263a; *reuzələ*, L 183, 204, 204a, 207, 236, 241, 244, 257, 263, 263b, 264; *reusələ*, L 205, 206; *reuwəsələ*, L 229; *ruzzələn*, L 264; *ruwzələ*, L 183; *rēuzələ*, L 243, 257; *rōwzələ*, L 235; *rōssələ*, L 237; *rōwsələ*, L 203b; *rowsələ*, L 229; *rawzələ*, L 233; *rūselen*, ruien of ververen van vogels, hs Sassen; **rinzelen**: *rinzelen*, „de hennen rinzelen” (loslaten van veren), hs Renders; **ruimen**: *reuma*, P 154; **flodderen**: *floddərə*, P 128; **kiekeren**: *kīēkərən*, O 238; **verruiven**: het type *verruiven* in: O 241, 242, 243, 274, 275; *vərōjvən*, O 274; **verpluimen**: *vərplōjmə*, P 125; *vərplōmən*, O 73; **verwisselen**: *verwissələ*, O 286; **ververen**: *vərve.rə(n)*, zn.w.w.intr. ververen, van veren wisselen (van hennen gezegd), ruien, De Bont; **changeren van pluimen**: *zjangi-jrə van ploejmə*, P 124a; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **in de ruif (zijn)**: het type *in de ruif* in: K 158b, 176; *īēn də rōjff zéén*, K 250, 281; *īēn də rēūff séén*, K 244; **in de ruif zitten**: het type *in de ruif zitten* in: K 177c; **in de rui (zijn)**: het type *in de rui (zijn)* in: K 163, 210, L 144, 242; *in də rui*, L 159; *in də rui zéén*, K 183c; de kippen — *zin in dən rēuj*, L 183; de volgende typen zijn woordgroepen: **in de ruif geschoten**: het type *in de ruif geschoten* in: L 118; **aan de ruif**: het type *aan de ruif* in: K 173; **aan de rui**: het type *aan de rui* in: L 148; **aan de ruzel**: *an də rūuzəl*, L 159.

RUITIJD

Mauserzeit — moulting time — période de mue (N 19, 51; DC 26, 8)

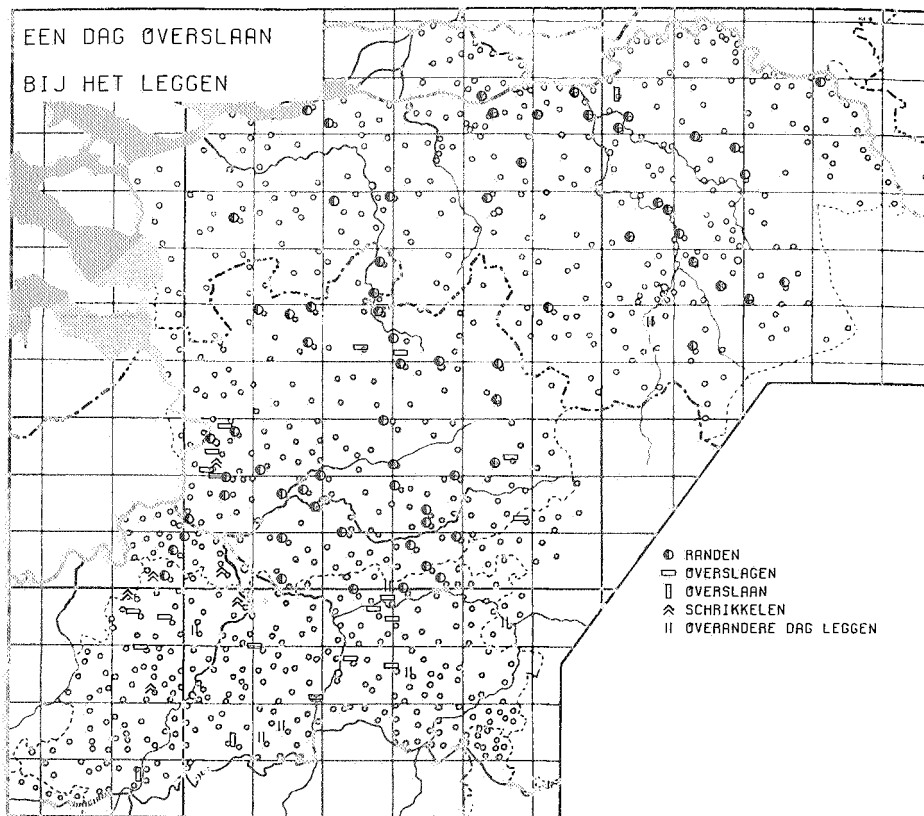
ruif: het type *ruif* in: I 118, K 158b, 173, 176, 177c, 179, 188; *rōjff*, K 250, 281; *rōdof*, K 244; **ruiftijd**: *ruiftijd*, ruitijd, fr. temps de la mue, Corn. Vervl.; **rui**: het type *rui* in: I 102, K 100a, 101, 129, 129a, 133a, 133c, 133d, 138, 140, 142, 145a, 148, 149, 150, 151, 152, 158, 162, 163, 166, 169, 182b, 184b, 188a, 197, 210, L 96, 96a, 96b, 100, 103, 144, 144b, 145, 148, 153, 157, 159, 159b, 180**, 199, 242, 243, 263, 263a, 264, 283a; *rōj*, L 100, 148, 152, 200; *rēuj*, L 103, 183; *reuj*, L 226; *ruj*, L 185; *ruuj*, L 104; *roej*, L 93, 149; *rōēj*, L 99, 149; *rōōj*, rui (v. kip), Elemans; *rui*, het veranderen van veders bij de vogels, Pipers 631; **ruzel**: *ruuzəl*, L 159.

EEN DAG OVERSLAAN BIJ HET LEGGEN (zie kaart)

Beim Eierlegen einen Tag überschlagen — to skip a day in the laying — sauter un jour pendant la ponte (N 19, 36)

randen: het type *randen* in: K 218b, 237, 283, 291; *randə*, K 146, 148, 150, 179a, 204, 204c, 205, 276b, 281, L 201; *raandan*, L 147; *raanda*, K 124a, 125a, 133a, 141, 165, 174, 183c, 191, 193a, 212, 235, 237, 244, 245, 266, 292, 307, L 148, 159, 180b, 200a, 235, 241, 242, 243, 262; *sraanda*, L 181; *ràanda*, K 174, 208, 237, 238, 245; *rāanda*, K 178*; *rōnda*, K 240, 295, 346; *rōnda*, K 296; *rāngdə*, K 206; *rēnda*, K 245; *rannən*, K 241, 310, 348; *ranna*, K 260, 295, 309, 350, P 23, 33; *raana*, K 274, 287; *rōnnən*, I 275, K 336; *rōnnə*, I 271, K 241, 287, 304, 307, 320, 332, 339, 349a; *raaanka*, K 157; de kip heeft — het type *gerand* in: L 200; *geraant*, L 203b; *randə(n)*, zw. ww. intr. randen, een of meer keer overslaan in een regelmatig opvolgend gebeuren, vooral gezegd van kippen (die tijdelijk ophouden met leggen), De Bont; *randen*, een dag overslaan met eieren leggen (gezegd van kippen), hs Sassen; *gerand*, (van randen), overgeslagen (bv. iets niet doen), AG K 157; **overslagen**: het type *overslagen* in: O 69; *oovərsloogə*, P 83; *oovərslōdgan*, O 70; *oovərslōdga*, K 210, 235, 243, 248, 276; *ōd-vərslōdga*, K 250, 281; *ōdvwərslōggə*, P 70; *oovərsluggə*, K 314; *oovərslēugə*, P 25; *ōv-vərslaagan*, O 163; *ōvwərsloogə*, P 29; *ōv-vərslōdga*, P 94; *ōvərslōggə*, P 86; *ōvwərslōdga*, P 36; **overslaan**: *ōdvwərslōēn*, O 286a; de kip heeft — *oovərgəslaagə*, L 144; *avvərgəslōēggə*, P 126; **schrikkelen**: *schriēkkələ*, K 250, 329, P 7; *skriēkkələn*, O 69a; de kip heeft — *geschriēkkəlēt*, I 275, O 177; *schrikkelen*, overslaan, Corn. Vervl.; **schuiven**: *schoovvə*, L

1.1.1.2.

159; *schoova*, L 185; *schôdêvân*, L 150; *schôdôvân*, een keer overslaan, Brabantius; **verspringen**: *vêrsprîênga*, P 128; **mankeren**: *mangkêéjra*, O 255; **remmen**: *rémma*, K 245; **rateren**: *rateera*, K 330; **schakelen**: *schôwkalan*, O 63a; **kotsen**: *kotsen*, overslaan, randen, Corn. Vervl.; **overandere dag leggen**: *oovâr andara dach leggân*, P 4; *oovârôndarêndôch léggâ*, P 25; *ôwvârôndarêndach leggân*, P 95; *ôwvârôndarêndôch lééjâ*, P 131; *ôwvâr ôndarêndôch léé?â*, P 133; *ôwvârônnara dôch léggâ*, P 48; *oowvârandalâksân dach léggâ*, L 257; **niet leggen**: *nîê lééjâ*, P 22; de kip heeft — het type *niet gelegd* in: K 333; *ni galêêt*, P 169; *nêj galêet*, K 357.

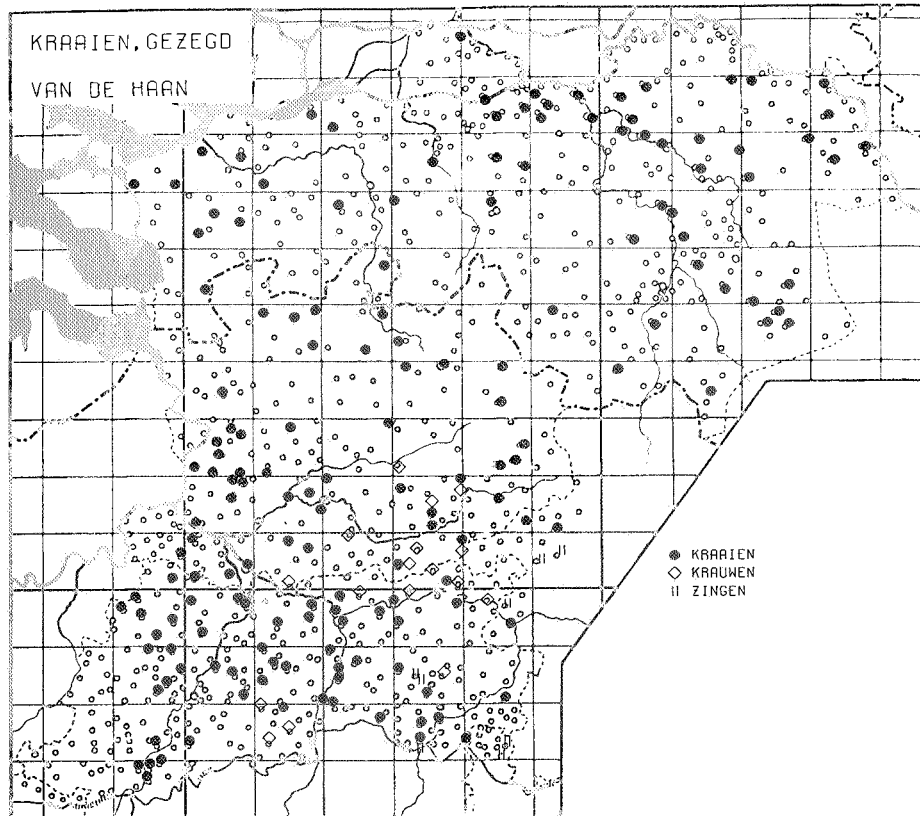
—3.1.5. Verrichtingen, gedrag

§ KRAAIEN, GEZEGD VAN DE HAAN (zie kaart)

Krähen (vom Hahn) — crowing, said of the cock — chanter en parlant du coq (N 19, 49)

kraaien: het type *kraaien* in: I 57a, K 163, 164,

237, 291, P 77; *kraaja*, K 102, 124a, 125a, 133a, 136a, 141, 146, 148, 157, 173b, 174, 174a, 178*, 183c, 205, L 180, 185, 242, 243, 279, P 48; *krajâ*, K 237; *krâjâ*, K 152, 208; *kraawjâ*, P 149; *kraejân*, L 285; *kraejâ*, K 145a, 150, 174, L 153, 159, 177c, 178, 184, 187, 200a, 201, 263; *krââjâ*, K 181a; *kraojâ*, I 57, 57a, K 137, 151, 179a, 188a, 218b, O 173, P 60a; *kraoa*, K 333; *kraon*, O 165; *krêjâ*, L 147, 160, 263; *krêjâ*, P 83; *kreejâ*, K 314; *krèèjan*, K 165, 241; *krééjâ*, K 240, L 181, 257; *krèèjâ*, L 183, 184, 187, 203b, 235, 241, 263b, 264, P 136a; *krééan*, K 241; *krijân*, L 200; *krijâ*, L 144, 145, 148, 150, 180b; *kroojâ*, O 287, P 88; *kròòjâ*, K 204, 204c, 205, 212, 225, 235, 237, 238, 240, 244, 245, 251, 254, 276a, 283, 312, 318, 330, O 286, P 48, 139; *kròòjn*, O 288; *kròòajâ*, K 243, 249, 250, 276, P 25; *kròjâ*, K 191, 281; *kròjâ*, K 210, 235, 260, 287; *kròojâ*, P 69b; *kròòjâ*, O 255; *kròajâ*, K 206, 276, 276b, 307, P 66; *kròajâ*, P 166; *kròòjâ*, K 250, 281; *kròòn*, K 295, 304, 311, 349, O 68a, 69, 177; *kròòan*, K 346, O 73, 174a, 177; *kròòn*, K 287, 292, 309; *kròòn*, K 266, 292, 295, O 63a; *kròo*, P 27, 35, 35a, 94; *kròò*, K 248, 292, P 22, 70; *kròòn*, O 69a, 70, P 1; *kroon*, I 275, K 287; *kròò*, I 271, K 320, 324, 329, P 5,

60, 70, 76; *kròdà*, K 283, 307, 332, 346, P 4, 16, 17, 26, 72, 128; *kròà*, K 296, 350, P 16, 18, 25, 29, 36, 84; *krò*, P 7; *kròn*, O 163; *kròèjə*, P 125; *kròen*, K 310; *kròe*, P 86, 88; *kròè*, P 88, 89; *kròèn*, O 286a; *krèùə*, P 94; *kranna*, P 112; *kròwəjə*, P 104, 145, 152; *kròwəgə*, P 145; *krèèjə*, kraaien, geluid van de haan, Elemans; *krajə*, kraaien, hs Mischgofsky L 95; *kròdà*, kraaien, soms van oude kiekens, hs Schrevens P 86; *kraaien*, van een haan, Goossenaerts; *kreijen*, kraaien, Breda e.o., Hoeufft; **krauwen**: *kraawə*, K 349a; *krawə*, P 133; *kroowən*, K 348; *kroowə*, P 41; *kròwən*, K 339, 346; *kròwən*, K 309; *kròdòwən*, K 346; *kròwə*, K 307, 336, 349, 351, 354, P 33, 127; *kròwə*, K 274, P 23, 41; *kròdòwə*, K 274, 307, P 99; *kròdòjwə*, P 133; *kròèwə*, P 131; **krauwēnen**: *krawəna*, P 126; **zingen**: *zingə*, K 357, 358, P 44, 104, 169; *zìngə*, P 95, 171; *zeengə*, P 152; **koekeloeren**: het type *koekeloeren* in: K 193a, P 137; *kòèkkalòèrə*, O 288, P 27; het volgende type is een klanknabootsing: **koekeloereloe**: *koekeloereloe*, klanknabootsing van het hanengekraai, Corn..

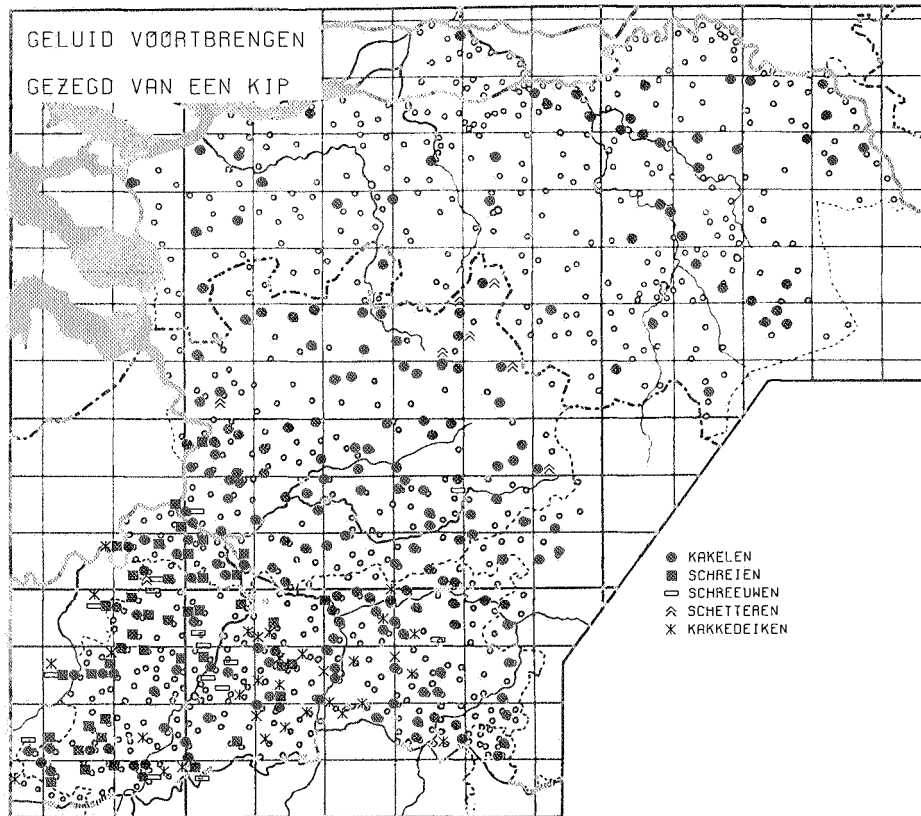
GELUID VOORTBRENGEN, GEZEGD VAN EEN KIP (zie kaart)

Gackern (von einer Henne) — producing sound, said of a chicken — caqueter (N 19, 46; znd 34, 12; znd 34, 13)

[Dit lemma is onderverdeeld in geluiden die de kip maakt 1: voordat ze een ei gaat leggen; 2: nadat ze een ei gelegd heeft; 3: zonder nadere omschrijving.]

kakelen: voordat de kip een ei gaat leggen: het type *kakelen* in: I 275a, K 203, 210, 271, 307, 312, 338, O 69, 275, P 40, 105, 127, 145, 152; *kaakələn*, K 291; *kaakələ*, K 267; *kaekələ*, K 210, 286; *kākələ*, K 237, 287; *kāəkələ*, K 269; *kawkələn*, O 68, P 3; *kaokələn*, I 274, K 201, 206, 208, 210, 212, 224, 230, 235, 249, 250, 267, 273, 276, 295, 296, 325, O 241, P 26, 27, 29a, 37, 198; *kakkələ*, P 99, 145, 150; *kokələn*, O 244; *kokələ*, K 256, 295, P 66, 160; *kookələ*, K 338; *kòòkələ*, K 235, 238, 274, 307, P 32; *kòəkələ*, K 269; *kowkələ*, K 306, P 76; *koowkələn*, O 68, P 76; *kòòkələn*, O 157; *koukələn*, K 272, 307, 332, O 68; *kèukələ*, P 25; *kòòkələ*, P 89; *kiukələn*, O 156; *kaeʔələn*, K 352; *kaələn*, K 240; *kaoʔələn*, K 277; *kaoʔələ*, K 277; *kaoln*, K 276; de kip —

1.1.1.2.

kakelt, P 89; nadat de kip een ei gelegd heeft: het type *kakelen* in: I 57a, K 102, 150, 291, 333, L 147, 150, 153, 181, 200, 201, 203b, 242, 285, P 48; *kaakala*, K 145a, 191, 237, 266, 309, 348, 357, 358, L 145, 148, 159, 177c, 178, 180b, 184, 185, 200a, 235, 243, 263, 264, P 48, 112, 139, 145, 149, 166; *kääkala*, K 152, 208, 283, L 187; *káákala*, L 263b; *kaaakala*, P 41; *kaækala*, P 169; *kaawkala*, K 349a; *kaekala*, K 174; *kaokalan*, K 124a, 137, 163, 218b, 287; *kaokala*, I 57, 57a, K 125a, 133a, 136a, 146, 148, 151, 157, 164, 174, 174a, 178*, 179a, 183c, 188a, 205, L 180, 241, 279, P 23; *kakkala*, I 271, K 329, L 160, P 26, 44, 99, 152, 171; *kookala*, K 205, 292, 295, 307, 309, P 27, 29, 83, 88, 89, 104; *kòðkala*, K 204, 204c, 210, 212, 225, 235, 237, 243, 244, 245, 248, 249, 250, 251, 254, 260, 274, 276, 276a, 276b, 281, 287, 295, 304, 307, 318, 332, 336, 339, 346, 349, 350, 354, L 183, P 29, 41, 84; *kòðkala*, L 257, O 286a, P 94; *kòðakala*, K 243, 244, 245, P 35; *kòokala*, P 35a; *kòðkala*, P 36, 66; *kòwkala*, K 307, 351; *kòðʔalan*, K 241; *kòðʔaln*, K 241, 210; *kòðʔaln*, K 241; *kòðʔala*, K 240; *kòʔala*, K 240; *kòkkala*, K 206, 281a, 292, 296, 311, 312, 324, 330, O 287, P 22, 33, 60a, 70, 125, 128; *kòkkala*, P 25; *koukalan*,

L 201; *kuukalan*, L 187; *kuʔala*, K 314; *kòèkkala*, O 177; *kèèkala*, K 173b; *kakelen*, van kippen; het geluid dat hennen maken en vaak inzonderheid: het geluid dat zij maken wanneer ze gelegd hebben, Goossenaerts; zondere verdere omschrijving: het type *kakelen* in: K 196, 203, 210, 212, 235, 240, 244, 250, 255, 268, 277, 305, 307, 309, 312, 330, 338, 339, O 69, P 25, 33, 40, 83, 105, 107, 145; *kaakalan*, I 275a, K 237, 291, 325; *kaakala*, K 206, 213, 244, 251, 263, 286, 287, 310, O 287, P 76, 83, 125, 145, 152; *kaekalan*, K 210, 286, O 166; *kaekala*, K 207, 307; *kaaakalan*, K 238, P 94; *kaaakala*, P 80; *kakkalan*, P 150; *kakkala*, K 320, 330, P 99, 145; *kaokalan*, K 201, 206, 210, 224, 230, 235, 237, 240, 247, 250, 267, 272, 276, 277, 286, 293, 296, 301, 307, 312, 334, 336, 350, O 69, 166, P 27, 35a, 125; *kaokala*, K 203, 211, 212, 231, 236, 237, 244, 249, 295, 338, P 24, 83; *kaosakala*, P 23; *kookalan*, K 231, 295, O 274, P 37, 88; *kookala*, K 256, 296, O 251, 286, P 41, 160; *kòðkalan*, O 243; *kòðkala*, K 188a, 196, 235, 274, 307, O 174a, P 32, 34, 123; *kòðakala*, K 269; *kòakalan*, K 273, 286, O 243; *kòðwkalan*, I 265, P 76; *kòkkala*, K 267; *kawkalan*, K 351, P 73; *kawkaln*, O 68;

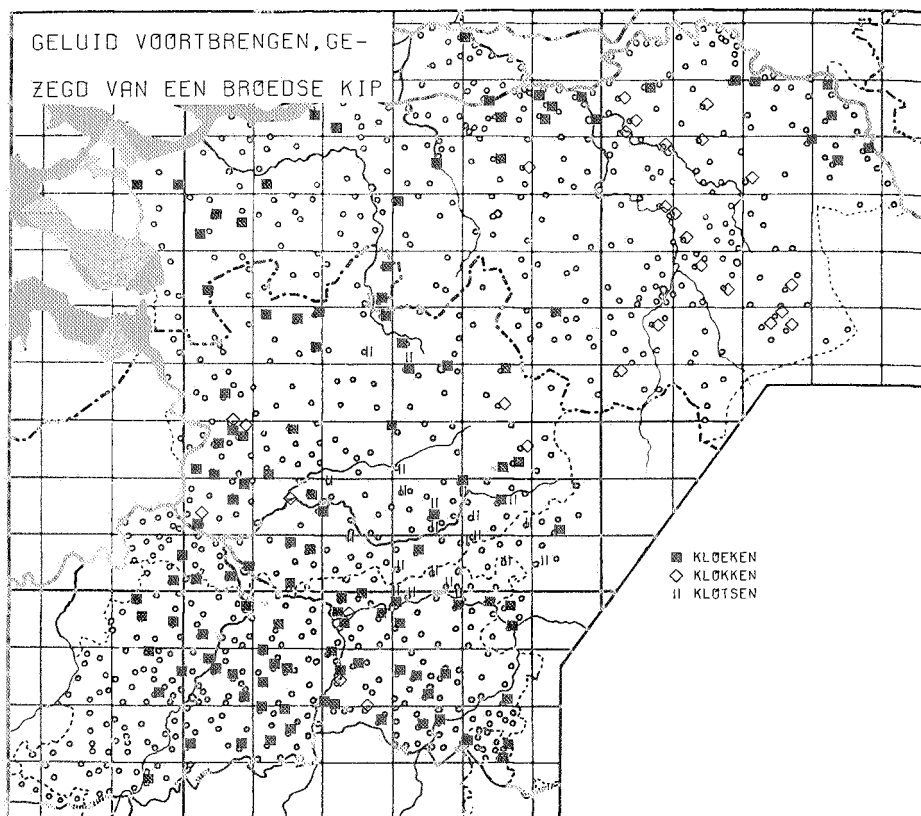
kawkalə, I 267, K 249, 348; *kòwkalə*, K 287, 306; *koukalən*, K 272, 332, O 68, 157, 232; *koukalə*, K 307, P 128; *keekalən*, P 143a; *koekalən*, K 329; *kòekalə*, P 89; *kèukalə*, P 25; *kaʔələn*, K 352; *kaeʔələn*, K 352; *kaoʔələn*, K 277; *kaoʔələ*, K 240; *kooʔələn*, K 352; *kòʔələn*, K 277; *kooʔələ*, K 277; *kaələn*, K 240; *kooln*, K 276; *kooʔəln*, K 241; *kaakalə*, kakelen, geluid van de kip, Elemans; *kaakalə*, kakelen, hs Mischgofsky L 95; *kookalə*, kakelen (van hoenders), hs Schrevens P 86; **schreien**: voordat de kip een ei gaat leggen: *schrijən*, O 70, 157; *schraan*, I 265, O 166, 285, P 2; *schraaən*, O 72, 156, 243; *schrààən*, I 275, O 162, 239, P 18; *skraan*, O 238, 239, 276; *schroen*, O 68; *schraa*, I 269, K 320, P 78; *schràa*, K 320; *schraoa*, K 286; nadat de kip een ei gelegd heeft: het type *schreien* in: P 77; *schraan*, O 174a; *schraaən*, O 69; *schrààən*, O 70; *sjchraaja*, K 330; *schraa*, I 271, K 320, 324, P 18, 126; *schràa*, P 7; *schròà*, P 60; *schriè*, K 244; *skraan*, O 69a; *skrààn*, O 163; zonder verdere omschrijving: het type *schreien* in: O 70, 241; *schrajən*, O 241; *schraaən*, I 274, O 275; *schrààən*, O 72, 156; *schaən*, O 72, 162, 239, P 18; *skrièn*, O 68; *schròon*, O 68; *skròən*, O 157; *schraan*, O 69, 162, 244, P 198; *schraan*, P 2; *schrààn*, O 166; *schràán*, O 162, P 60; *schraon*, O 70; *schraen*, I 275; *schran*, O 70, 285, P 3; *schra*, I 222, 269; *schraa*, K 329, P 26, 77, 78, 80; *skran*, O 156; *skraan*, O 238, 239, 276; **schreeuwen**: voordat de kip een ei gaat leggen: het type *schreeuwen* in: K 307; *schrièvvə*, P 68; *schrièjvə*, P 60; *skrièvə*, O 287; *schraawn*, O 67; *schroon*, O 264; *schrown*, O 232; *schròo*, K 287; nadat de kip een ei gelegd heeft: *schrièvə*, P 198; *schròòn*, I 275; *schròo*, P 4; zonder verdere omschrijving: *schrievən*, P 66; *schrievə*, P 60a, 66, 68; *schrievən*, P 39; *skrièvə*, O 287; *schraawn*, O 67; *schròon*, O 68; *schròòn*, O 157; *schròo*, P 4; **schetteren**: voordat de kip een ei gaat leggen: *schettərən*, K 213, 225, 237, 240, 277, 307; *scheetərə*, K 196; *schéjtərə*, K 211; nadat de kip een ei gelegd heeft: het type *schetteren* in: K 237; de volgende opgave is een vervoeging: *schéttər*, I 275; **roepen**: voordat de kip een ei gaat leggen: het type *roepen* in: K 188a; nadat de kip een ei gelegd heeft: het type *roepen* in: P 1; zondere verdere omschrijving: *roepə*, K 320; **kakkedeiken**: voordat de kip een ei gaat leggen: *kottədijkən*, O 272, P 18a, 74; *kottədijkə*, P 74; *kettədijkə*, P 76; *kakkədaaka*, P 155; *kokkədeekə*, P 88; *kokkədaaja*, O 250; *kakkədaaən*, P 32; *kokkədèkkə*, P 77; *kətkədijkə*, P 76; *ketkədijkə*, P 76; *kakkədijkən*, P 37; *kotkodijkən*, P 18a; *kakkədaaka*, P 155; nadat de kip een ei gelegd heeft: *katkədata*, P 12; *katkədaatən*, P 127, 136; *katkədaata*, P 70, 129; *kattədaata*, P 80, 127, 129, 133, 137; *kotkodijtən*, O 157;

katkədaata, P 137; *kuitkuiduitə*, P 199; *katkədaat*, P 133; *kətkədòntə*, P 12; *koitkoitkədaa*, P 94; *kuiduitən*, O 289; *koitkoitkoitkədijt*, O 166; *kokholijtən*, I 265; *kòkkədaa*, O 250; zonder verdere omschrijving: *katkədijən*, P 77; *katkədaata*, P 127; *kòtkədaata*, P 69b; *kòtkəddòtə*, P 133; *kòtkədòkkə*, P 72; *kòtkədəən*, O 68; *kottəkəddòtə*, P 131; *kətkətkədòdòtə*, P 136a; *katkadak*, P 137; *kòkkədèjkə*, P 86; *kòkookaakə*, P 25; *kòkkədòe*, P 95; *kokodekkə*, P 86; de volgende typen duiden het geluid voortbrengen van een kip aan, voordat ze een ei gaat leggen: **krekenen**: *kreekələn*, O 241; *krijkələn*, O 162; *krijkələ*, P 198; **zingen**: het type *zingen* in: K 240, 251; **kakeren**: *kòkkərn*, O 70; **karen**: *kaarə*, K 286, 347; **tokken**: *tokkə*, K 325; **schakelen**: het type *schakelen* in: I 222; **tateren**: *taotərən*, K 350; **graaien**: *graajə*, K 203; **[westərən]**: *westərən*, K 237; het volgende type is een klanknabootsing: **kokkok**: het type *kokkok* in: K 293; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: **gekakel**: *gəkəkəl*, K 238; **geschetter**: *gəschettər*, K 231; de volgende typen duiden het geluid voortbrengen van een kip aan, nadat ze een ei gelegd heeft: **tokken**: *tòo*, K 352; **hard kakelen**: *hàrt kaokələ*, K 193a; de volgende typen duiden het geluid voortbrengen van een kip aan zonder nadere omschrijving: **kaken**: het type *kaken* in: K 188a; **kwetteren**: *kwuttərən*, K 240; het volgende type is moeilijk duidelijk: **kiekenest**: het type *kiekenest* in: K 206.

GELUID VOORTBRENGEN, GEZEGD VAN EEN BROEDSE KIP (zie kaart)

Glucken (von der Glucke) — producing sound, said of a broody hen — le son émis par une poule qui veut couver (N 19,47)

kloeken: het type *kloeken* in: K 137, 150, 237, P 77; *kloekə*, I 57, 57a, K 102, K 102, 124a, 125a, 133a, 141, 146, 148, 157, 163, 164, 173b, 174, 174a, 179a, 188a, 193a, 205, 333, L 145, 150, 153, 160, 184, 185, 187, P 48, 76, 112; *klöèkkən*, O 69, 69a, 70, 163; *klöèkkə*, I 271, 275, K 204, 204c, 205, 206, 208, 225, 235, 238, 243, 245, 249, 250, 254, 260, 266, 276, 276b, 281a, 283, 287, 292, 295, 307, 324, 329, 330, 332, 336, 348, L 159, O 174a, 177, 286a, P 4, 7, 18, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 35a, 41, 44, 60, 60a, 69b, 70, 72, 83, 84, 86, 88, 95, 99, 104, 125, 126, 127, 131, 133, 136a, 145, 149, 166, 169, 171; *klöekə*, K 191, 212, 237, 244, 309, 312, 318, 324, P 36, 66, 94, 128, 139; *klöekə*, P 86; *klöèʔən*, K 240; de kip — *kloekt*, K 145a; *kloekke*, geluid van een broedse kip, (Huisse-ling), Elemans; *klu.kə*, klokken, geluid van broedende kippen, hs Schrevens; *kloeken*, Brabantius; **klökken**: het type *klokkən* in: L

147; *klokkə*, L 144, 151, 183, 200, 264; *klòʔən*, K 241; *klòkkə*, K 243, 245, 287, L 200a; 203b, P 27; *klòkkən*, K 165; *klòkkə*, L 235, 241, 257, 263, 263b; *klokkən*, K 291, L 178; *klòkkə*, L 180b; *klookə*, K 276a; *klòkkə*, L 279; *klukkə*, P 89; de kip – *klòkt*, L 243; *klookt*, L 148; *klukənt*, klokkend rondlopen van de klokken nadat ze 2-3 dagen gebroed heeft, hs Schrevens; *ze klòkt*, – van kip die gaat broeden, hs Renders L 226; *klòka(n)*, zw.w.w. inh. klokken, gezegd van het geluid van hennen die broeds zijn of die kuikens hebben, De Bont; *klotsen*: *klotsə*, P 33; *klòtsə*, K 210, 235, 274, 296, 304, 307, 309, 310, 311, 312, 314, 339, 349, 349a, 352, 354, 357, P 25, 35a; *klòtsə*, K 309, 346, 350; *klotsen/klutsen*, klokken van hennen (Westerloo) Corn.; *tokken*: *tokkə*, L 187; *tòkkə*, K 358; *tokkelen*: *tòkkəla*, K 183c; *kakelen*: *kaokəla*, K 248; *kòkəla(n)*, zw.w.w.intr. kokkelen, tokken (van klokhenen en hanen gezegd), De Bont; *sissen*: het type *sissən*, in: L 181; *roepen*: *ròðəpə*, K 251; *krijssen*: *krissə*, K 250, 281; [*krittəra*]: *krittəra*, K 250, 281; *kuieren*: *kaojere*, het tevreden kokkelen van kippen, klagelijker en zachter dan kakelen, Weijnen EV 9; de volgende typen zijn klank-

nabootsing: **kloekkloek**: *klòèkkklòèk*, K 218b; **klokkklokklok**: *klok klok klok*, P 137; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **geklok**: *geklok*, het aanhoudend klokkend geluid, dat hennen maken die kiekens hebben, om deze tot zich te roepen, Pipers 236.

GELUID VOORTBRENGEN, GEZEGD
VAN EEN JONGE KIP

Piepsen (von Küken) – producing sound, said of a young chicken – le son émis par une poulette (N 19, 48)

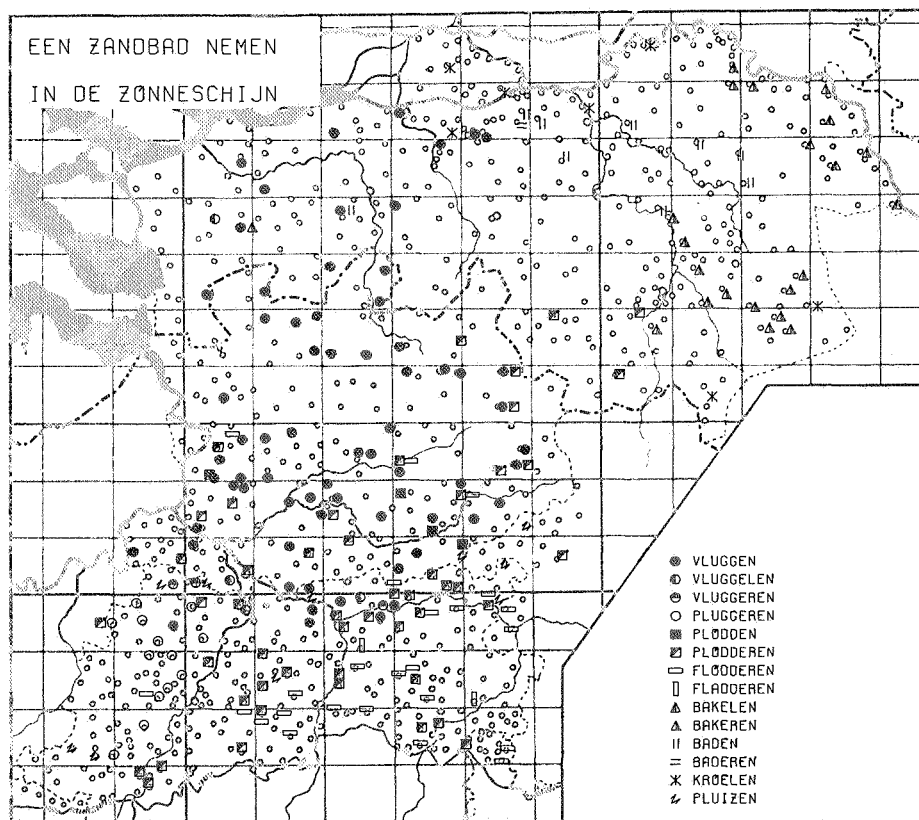
piepen: het type *piepen* in: K 102, 124a, 137, 145a, 164, 165, 218b, 237, 291, L 144, 147, 181, 184, 200, 201; *piepə*, I 57a, K 125a, 133a, 141, 146, 148, 151, 157, 173b, 174, 183c, 188a, 292, L 145, 148, 150, 160, 180b, 185, 187, 263, 264, P 76, 77; *piēpən*, K 287, O 63a; *piēpə*, K 238, 243, 332, L 153, 184, P 25, 41, 171; *pieppə*, K 178*; *piēppə*, K 274, 276a, 295, 307, 330, 351, 358, O 165, P 27, 35, P 36, 37; *piēpən*, K 241; *piēpə*, K 235, 254, 266; *piēpən*, K 205, O 70; *piēpə*, K 208; *piejpən*, L 263; *piejpə*, L 241, 263b; *piējpən*, O 69a; *piējəpən*, O 68a; *piējəpən*, K

241; *piējapa*, K 204c, 296, 324; *piējpa*, L 183, P 41; **pijpen**: *pijapa*, K 309, 320; *pijpa*, K 240; *pija*, P 104; *pēppa*, K 330; *pippa*, O 174a; *pujpa*, P 145; **sjielpen**: *sjielpan*, K 174a, L 242; *sjielpa*, K 136a; *sjīēlpā*, K 292, 304, 314, 349, P 4; *sjilpa*, K 307; *sjielapa*, K 173b, 174, L 200a; *sjīēllapa*, K 260, 309, P 29, 99; *sjīēllapa*, K 276; *sjillaja*, K 205; *sjilja*, K 205; *tsjilpn*, K 310; *tsjīēllapa*, K 244, 248, 274, 346, P 94, 152; *tsjielpa*, K 174, 245; *tsjīēlpā*, K 329; *tjielpān*, K 241; *tjielpān*, I 57a, K 163; *tjielpā*, K 295, L 203b, P 48; *tjiēlpān*, K 241; *tjīēllapa*, K 276b, 283, 295, L 159; *tjūūllapa*, K 152; *tielpā*, K 295; **sjiepen**: *sjīēppa*, O 165, P 35a, 72, 86; *sjīēpa*, P 17; *sjippa*, P 149; *zjīēpa*, P 133; *stēpa*, P 94; *tsjīēppān*, O 177; *tsjīēppā*, I 275, K 225, 276, 330, 349, 354, O 255, 286, P 7, 23, 44, 66, 69b, 70, 88, 125, 126, 145, 166; *tsjīēpa*, I 271, P 5; *tsjīēpa*, K 245; *tsjīēpa*, K 336; *tsjīēpa*, K 244, 249, 318, O 286a, P 27, 41; *tsjippān*, O 163; *tsjippā*, K 212, P 104, 112; *tsjeepā*, K 244; *tjīēpān*, L 200, P 60a; *tjīēppān*, P 33; *tjīēppā*, K 281a, 307, P 22; *tjīēpa*, K 206; *tjeepen*, *tjīēpen*, piepen schreeuwen, zoals jonge kiekens en jonge volgels doen, Corn. Vervl.; *getjeep*, (scherpe e), getjīep. Gepiep van jonge hoenders, Corn. Vervl. A.; **sjieperen**: *sjīēppāra*, P 60; **tsjīēptsjīēpen**: *tsjīēptsjīēpān*, O 286a; **sjierpen**: *sjīēpān*, K 150; *sjīēpān*, K 333; *sjīēpa*, L 279; *sjīēpa*, K 191, P 18, 35, 95, 128, 131; *sjīērapā*, K 311, 357, L 257, P 25; *sjīrpā*, K 312, P 48; *sjīērapā*, K 346; *siērpā*, P 4; *siērrapā*, P 16; *schīērpān*, P 83; *tsjīērpān*, K 339; *tsjīērpā*, K 250, 274, 281, P 84; *tsjīērrapā*, K 237, P 29; *tsīērpān*, K 333; *tsīērpā*, K 251; *tsīrrapā*, P 145, 169; *tjīērpā*, P 127; *tjīērrapā*, P 136a; **slīerpen**: *slīērpān*, L 200; **skīerpen**: *skīērpān*, L 178; *skīērapā*, L 180b; **piērpēn**: *piērrapā*, K 346; **sjīēken**: *sjīēkēn*, K 307; *tsjīēkkā*, O 173, 288, P 86, 89; *tsjīēkkā*, K 307; *tjīēkēn*, K 281; **tiepen**: *tīēpā*, K 210, 235, 243, P 25; **schateren**: *skaatara*, L 235; **schreeuwen**: *schriēwā*, K 245, 349a; *schriēwā*, P 1, 25; *sxri:wā*, schreeuwen van hoenders. Dit doen ze als ze van het nest komen, hs Schrevens P 86; **schetteren**: *schettarā*, K 174, 193a; *shētārā*, K 348; *schittarā*, K 174; *schetteren*, van kiekens. Zeker scherpklinkend geluid voortbrengen, Goossenaerts; **kraaien**: *kraojā*, K 245; *krooa*, P 77; **zingen**: het type *zingen* in: O 70; *zingā*, L 235; *zīēngā*, P 26; **kreken**: *krēēkālān*, O 69; **frazelen**: *frōōzalā*, K 350; het volgende type is een klanknabootsing: *piep piep*: *piēp*, *piēp*, K 287.

MET DE POTEN IN DE AARDE KRABBEN

Scharren — scraping with the legs in the ground — gratter le sol avec les pattes (N 19, 61a; znd 33, 20)

scharren: *scharra*, K 281, 350, L 153, 159, 160, 184, P 23; *schaarān*, K 272; *schawān*, K 241; *schaarān*, K 213a, 218b, 226, 231, 233, 237, 239, 240, 272, 273, 287, 291, 296, 307, 329, 330, 333, 336, 341, 348, 351, L 201, P 24, 25, 32, 94; *schaarn*, K 352; *schaarā*, I 271, K 206, 235, 240, 244, 249, 251, 260, 274, 276, 276a, 276b, 287, 307, 309, 314, 324, 336, 346, 349a, 351, 352, L 279, P 16, 22, 25, 26, 29, 35a, 36, 41, 86, 94; *sjchaarā*, K 274, 330; *schaarza*, L 180b, 243, 264; *skaarzān*, L 180; *skaarza*, L 145, 200a; *schāāra*, K 248, 250, L 242, P 27; *skāāra*, L 203b; *schāārā*, K 283; *schōrrā*, K 295, P 94, 95; *schōrrā*, K 330; *schōdārān*, K 241; *schōdōra*, K 245, 332, L 257, P 29, 104; *schūrrān*, O 156; *schī-jrā*, P 5; *scheerā*, P 86; *schijrān*, I 266, K 105a, 207, 212, 250, 329, O 243, P 2, 26, 73, 111; *schējra*, P 4, 83; *schējara*, P 169; *schērrā*, P 84; *schērn*, O 63a; *sjērrā*, P 88; *schēēra*, K 183c, 266, O 255, P 17, 48, 70, 126, 128; *skēērn*, O 69a; *schēējra*, P 18, 131; *schērrān*, K 213, O 162, P 73; *schērrā*, P 4, 70; *schēara*, P 69b; *schēārān*, L 285, O 70; *schēārān*, O 73; *schēārā*, I 275, K 165, P 7, 94; *sjēārā*, P 88, 89; *schāren*, met de poten krabben, van hennen, hs Rendens L 226; *schēējra*, scharrelen (van hoenders), hs Schrevens; *sjcharra*, scharren, Mischogofsky L 95; *schaarā(n)*, zw. w.w. ontr. en tr. scharren, scharren; met de poten in de grond krabbelen of scharrelen, De Bont; **scharrelen**: het type *scharrelen* in: K 164, 209, 250, L 181, O 69; *scharralān*, K 291; *scharralā*, K 133a, 136a, 141, 148, 151, 179a, 245, L 150, 185, 187, P 27; *schārralā*, L 159; *schōrralā*, K 237, P 60; *schērralā*, O 255; **schrobben**: het type *schrobben* in: I 57a, K 163, 173b, 174, 174a, 237; *schrobbān*, I 57a, K 124a, 133a, 157, 174, 178*, 188a, 193a, 205; *schrōbbā*, K 152, 225, 237; *schrōbbā*, K 174, 191, 212, 237, 244, 245; *schroebān*, K 201, 204, 204c, 205, 206, 210, 212, 232; *schroebā*, K 125a; *schrōēbbā*, K 204, 205; *schrubbān*, K 208; *schroeben*, met de nagels in de grond schrobben, hs Etten K 176; **schrabben**: het type *schrabben* in: K 137, 164; *schrābbā*, K 208; **schabben**: het type *schabben* in: L 147, 242; *schabbā*, L 177c; *skabbā*, L 148, 178; *schabben*, krabben (v. kippen), Van de Biezen; **schobben**: het type *schobben* in: K 102; **schobbelen**: het type *schobbelen* in: K 102; **schommelen**: *schōēmmlā*, K 243; **schrommelen**: *schrōmmalān*, K 237; *schrōēmmlā*, K 235; **dabben**: het type *dabben* in: K 201, 203, 206, 209, 225, 226, 237, 239, 240, 241, 244, 245, 255, 263a, 267, 269, 272, 273, 274, 275, 277, 292, 295, 301, 304, 306, 307, 309, 312, 336, 341, 348, 351, 352, 354, L 263, P 24, 25, 33, 76, 77, 78, 80, 105, 111, 157a; *dabbān*, K 310; *dabn*, K 352; *dabbā*, K 254, 266, 276, 292, 296, 309, 311, 312, 352, L 235, 241, 263, P 35; *dābbān*, K 241; *dābbā*, K 238, L

263b; *daaba*, K 292; *dōbbā*, K 210, 235, 240, 281a, 295, 304, 307, 314, 318, 339, 346, 348, 349, 351, 354, 357, 358, P 25, 29, 44, 166; *dōābān*, K 332; *doppān*, K 307b; *dubbān*, K 203; *dabberēn*: het type *dabberēn* in: P 77; *dōbbārā*, P 17; *doppārān*, P 76; *krabben*: het type *krabben* in: I 265, 266, 271, 275, K 145a, 150, 188a, 209, 221, 225, 231, 235, 237, 244, 249, 255, 267, 269, 285, 286, 287, 307, 312a, 324, 329, 330, 348, 351, 352, L 200, 201, O 67, 69, 70, 72, 156, 157, 158, 162, 174a, 177, 241, 246, 272, 274, 275, 288, P 3, 17, 22, 25, 32, 60, 63, 64, 68, 73, 77, 80, 86, 88, 89, 94, 124, 128, 129, 131, 133, 139, 145, 152, 198; *krabbān*, I 265, K 243, O 63a, 69a; *krabbā*, I 275a, K 133a, 146, 183c, 244, 250, 281, 287, 324, 329, 330, L 144, 150, 183, 184, 200a, P 125, 127, 145; *kraabān*, O 288; *kraabā*, K 278, P 41, 69b; *krōbbān*, O 177; *krōbbā*, I 275, K 287, 430, O 165, 173, 174a, 177, 286, 286a, P 25, 36, 60a, 66, 72, 88, 128, 136a, 145, 149, 152; *kroppān*, O 253; *achteruitkrabben*: het type *achteruitkrabben* in: P 137; *krabbelen*: het type *krabbelen* in: K 237, 329, P 73; *krabbāla*, P 7; *krauwen*: het type *krauwen* in: K 265; *kraawā*, K 203; *krassen*: *krassā*, L 257, 263b; *krāwsān*,

L 200; *kratsen*: *krētsā*, P 171; *gritselen*: het type *gritselen* in: P 77, 150; *gritsāla*, P 149; *grētsāla*, P 72, 89, 128, 133, 152; *frutselen*: *frutsāla*, P 12; *froesjālān*, O 178a; *ritselen*: *rutsālān*, O 174a; *wroeten*: het type *wroeten* in: I 275, K 237, 243, 286, 307, 341, P 76, 125; *wreutā*, O 178; *writtān*, O 158; *vriētā*, P 27; *wroetelen*: het type *wroetelen* in: P 152; *aarden*: *aarden*, *krabben* van een kip, Van de Biezen; *pikken*: *pikka*, K 225, 232, O 162, 166, 251, P 88; *peuteren*: het type *peuteren* in: O 166; *pluizen*: *plōwāzjā*, K 267; *generen*: het type *generen* in: O 166; *zjanējra*, O 177; *putten maken*: het type *putten maken* in: K 330.

EEN ZANDBAD NEMEN IN DE ZONNESCHIJN (zie kaart)

Mit aufgeplustertem Gefieder ein Sandbad nehmen – sandbathing in the sunshine – prendre un bain de sable au soleil (N 19, 61b; DC 28, 13a; DC 28, 13b; Luik 6, 13b)

vluggen: het type *vluggen* in: K 138, 139, 162, 174, 188a, 190, 204, 209, 210, 237, 238, 253, 267, 268, 292, 295, 297, 302, 307, O 70;

vluggan, K 189b, 241; *vlugga*, K 125a, 152, 157, 174, 178*, 179a, 188a, 193a, 204c, 210, 212, 235, 237, 251, 276, 276a, 281a, 291, 292, 307, 309, 312; *vliüggan*, I 265; *vliüggā*, K 174, 206, 225, 237, 240, 245, 248, 250, 254, 266, 274, 281, 287, 292, 295, 296, 307, 309, 311, 320, 332, 336, 348, 349, P 16, 17, 22, 25; *vliüga*, K 238, 260; *flüüggā*, K 250; *vliëggā*, K 287, P 29; *vleuga*, K 205, 240; *vldōga*, K 191; *vligga*, K 337; *vlegga*, K 129; *vluggen*, zich zitten te koesteren in de warme zon, van hoenders en andere volgels, Corn. Vervl.; *vluggen*, van kiekens; in het zand zitten te woelen, Goossenaerts; *vluggen*, van een kip gezegd, met de vleugels een zandband nemen (Beek), hs Etten K 176; **vluggelen**: het type *vluggelen* in: K 174a; *vliüggala*, K 329; *flüüggala*, P 7; *vliüchala*, P 23; **vluggeren**: *vliüggārā*, I 275; *vliëggārā*, K 324; *vliëggārā*, P 29; **pluggeren**: het type *pluggeren* in: O 69, 244, 247, P 4; *pluggārā*, O 165; *plüüggārān*, O 163, 177; *plüüggārā*, O 173, 174a, P 4; *plüüggārān*, O 69a, 73, P 1; *plüüjārān*, O 163; *plüëggārān*, O 63a; *plöëggārān*, O 69; **plodderen**: het type *plodderen* in: K 213, L 225a, P 33, 35, 77; *ploddārā*, P 127; *ploddrān*, K 218b, 333; *plóddārā*, K 330, 350, P 5, 29, 88; *plóddārā*, I 271, K 240, 241, 244, 248, 274, 276, 276b, 283, 287, 295, 307, 330, 339, 349a, 351, 358, O 286, 286a, 288, P 18, 25, 26, 27, 36, 41, 60, 69b, 70, 72, 88, 89, 95, 145, 149, 166; *plóddārān*, O 63a, P 1; *plòdrān*, K 241; *plòdrā*, P 126; *pluddārā*, L 279; *plóddārā(n)*, zw.w.w. intr. *plodderen* (van vogels als kippen, patrijzen en mussen gezegd) in het gulle zand ploeteren, De Bont; **plodden**: *plódda*, K 346; *plóddān*, K 310; *plòdda*, K 304; *plodden*, hetzelfde als *vluggen*, sprekend van hoenders, Corn. Vervl.; **plorken**: *plórrākā*, K 357; *plurrākā*, K 318; **flodderen**: het type *flodderen* in: P 35, 48, 81, 137; *floddārā*, P 127; *flóddārā*, P 44, 94, 95, 152, 169; *flóddārān*, K 243; *flóddārā*, K 274, 307, O 177, P 25, 35, 35a, 41, 48, 69b, 86, 94, 99, 104, 128, 131, 136a, 171; *floodārā*, P 86; *flóddārā*, in het zand gaan liggen *flodderen*, hs Schrevels; **fladderen**: het type *fladderen* in: P 30, 110; **bakeren**: het type *bakeren* in: L 240; *baakarān*, K 174, L 200a, 242, 263; *baakārā*, L 104, 150, 153, 235, 263, 264; *báákārā*, L 203b, 263b; *báákārā*, L 104, 159, 187; *bòdkārān*, L 183a; *bòdkārā*, L 241, 243, 244, 257; *bòdkārā(n)*, zw. w.w. intr. *bakeren*, zich (al liggende in het zand en met de vleugels slaande) in de zon warmen, De Bont; **bakelen**: het type *bakelen* in: L 160; *baakāla*, L 160, 184; *bàākāla*, L 185; *bākelen*, zich wentelen, van kippen in 't zand, hs L 212; **blaken**: *blòðkā*, K 276; **blakeren**: het type *blakeren* in: L 201; *blookārā*, P 88; *blòðkārā*, K 163; **baden**: *baajān*, L 200; *baajā*, L 180b; *bòðjān*, K 169, L 181; *bòðjā*, K 136a, 146, 178*, L 183; *bojān*, L 147; **baderen**: *bòðjāra*, K

143; **broeden**: *broejān*, L 203; **braden**: het type *braden* in: P 163; **pluizen**: het type *pluizen* in: O 242, 243, P 77, 93; *plòzza*, K 314; *plöëwāzā*, K 324; *plòezān*, I 275; *ploowāzā*, P 41; *plówāzā*, P 41; *plòwāzā*, K 346; *plòzā*, K 354, P 16; **luizen**: *lòwāzā*, K 346; **vlooiën**: het type *vlooiën* in: K 173b; **kroelen**: *kroela*, K 101, 133d, 138, 150a, L 93, 263a, 285; **schuren**: het type *schuren* in: K 137; *schüürā*, P 66; **rollen**: het type *rollen* in: L 200; *ròlla*, P 83; **kruizen**: *kröëzā*, K 151; **ploeteren**: het type *ploeteren* in: K 208; **mullen**: *müüllā*, P 125; **aarden**: het type *aarden* in: L 147; **nestelen**: *néstāla*, K 156; **profiteren**: *pròfjētēérā*, O 255; **zonnen**: *zōnnā*, K 249; **kakelen**: *kòokālan*, K 210; **spallen**: het type *spallen* in: L 200; **mangelen**: *mangāla*, L 148; **bijeenkruipen**: de kippen — *kròopā badiejn*, P 109; **in het zand in de zon liggen**: het type *in het zand in de zon liggen* in: K 148; **liggen te zonnebaden**: het type *liggen te zonnebaden* in: I 57a; **in het stof zitten**: *ïent stòf zïētā*, P 133.

AAN DE LEG ZIJN

Am Legen sein — to be laying — être en pondaison

(N 19, 50a)

het werkwoord *zijn* is niet fonetisch gedocumenteerd:

aan de leg (zijn): het type *aan de leg zijn* in: K 102, 124a, 174a, L 144, 243, P 4, 48; het type *aan de leg* in: K 133a, 137, 145a, 163; *aan dā léch [zijn]*, I 271, K 266, 287, 349a; *aan dā léch*, K 349; *àan dā léch*, K 152; *aon dā lech [zijn]*, I 57, 57a, K 125a, 136a, 148, 151, 164, 173b, 174, 179a, L 145, 148, 153, 180, 181, 185, 200a, 279; *aon dā lech*, K 146, 157, 178*, 218b; *òon dā léch [zijn]*, K 212, 240, 307, 346, P 29, 60; *òon dā léch*, K 309; *òown dā léch [zijn]*, K 320; *an dā lech [zijn]*, L 185, 263, 285; *an dā lech*, L 241; *an dā léch [zijn]*, L 184; *on dā lech [zijn]*, K 150; *òn dā lech [zijn]*, L 150, 177c; *òn dā léch [zijn]*, K 205, 210, 235, 238, 240, 241, 244, 251, 281, L 257, O 177, P 16, 89, 166; *òn dā léch*, K 183c, L 183; *onnā léch [zijn]*, K 314; *òan dā léch*, P 36; *òn dā léch [zijn]*, L 203b; *òēn dā léch [zijn]*, O 286; *un dā léch [zijn]*, K 237; *aan dā lich [zijn]*, K 208; *òon dā lich [zijn]*, K 254, 350; *òon dā lich*, K 241; *òn dā lich [zijn]*, K 204c, 274; *òn dā lich [zijn]*, P 25; *òon dā lééch [zijn]*, K 276b; *òn dā lééch [zijn]*, K 191; *un dā lijch [zijn]*, P 27; *ón dā lij [zijn]*, P 27; *òn dā lêē*, P 70; *òn dā lech sējn*, leggen (van kip), Elemans; *aan de leg zijn*, van kippen; *aan het leggen* d.i. in de legperiode zijn, Goossenaerts; **goed aan de leg (zijn)**: *goet aan dā lech [zijn]*, K 193a; *goe aan dā lech [zijn]*, L 242; *gōēt àn dā léch*, L 159; *gōē òn dā léch [zijn]*, K 274; **volop aan de leg (zijn)**: het type *volop aan de leg zijn* in: K 287; het type *volop aan de leg*

in: L 147; **aan het leggen (zijn):** *òont léggə [zijn]*, K 295, 307; *òont léngə [zijn]*, K 276a; *òntléggə*, K 248, P 169; *òntlaggə*, P 149; *òntlaagə*, P 145; *òèn at léggən*, O 177; *oon at léjə*, P 86; **in de leg (zijn):** het type *in de leg zijn* in: P 60a; *tèn də léch [zijn]*, O 63a, P 99; *èn də léch [zijn]*, L 235; **volop in de leg (zijn):** *vólòëp tèn də lich [zijn]*, K 292; *vólòëp tèn də lich*, K 287; **in (de) volle leg (zijn):** het type *in de volle leg* in: O 70; *in vòllə lech*, O 174a; *in vòllə léch*, P 25, 131; *tèn vòllə léch [zijn]*, K 329, P 69b; **in haar leg:** *in durra léch*, K 312; **in het leggen zijn:** *tènt liggə [zijn]*, K 245; **goed aan het leggen:** *gòët ant léggə*, P 4; **leggen:** het type *leggen* in: K 174, 250, 291, 333, P 33, 127; *leggən*, O 69a; *leggə*, K 174, 205, L 160, 178, 264; *léggən*, K 311, 346, O 63a, 73, 163; *léggə*, K 204, 206, 245, 249, 276, 304, 307, 309, 318, 324, 349, 351, 354, 358, L 184, O 165, 255, 286a, 288, P 17, 22, 23, 44, 66, 70, 72, 128; *lécha*, K 346; *liggə*, K 244, 250, 281, 330, P 41; *léjgə*, P 83; *léégə*, K 174; *léngən*, K 241; *leejə*, P 94; *lééjə*, P 84; *léjə*, K 330, P 27, 29; *lééə*, P 128, 139; *lêê*, P 77, 88; *laja*, P 152; *léə*, P 18; *léé*, P 88; *lèè*, I 275, P 88; *lè*, P 88; *lèù*, P 89; *de kip — lécht*, P 48; *leecht*, P 41; *léét*, P 126; *leggen*, met verzwijging van het object; eieren leggen, Goossenaerts; *léggə*, leggen (van kip), Elemans; *lééə*, leggen (van kippen), hs Schrevens; **gaan leggen:** *gaon leggə*, K 188a; **goed leggen:** het type *goed leggen* in: K 237, O 69; *goet leggən*, L 150; *goet leggə*, K 174; *goet léggə*, P 112; *goe léggə*, L 263b; *gòë léggə*, K 274, 296, P 16; *gòë léggə*, P 25; *güüwt léggə*, K 240; *gòë liggə*, K 295; *gòwt léjgə*, P 133; *güü légn*, K 310; *gòëwt lajə*, P 104; *goewt li*, L 200; **regulier leggen:** *reegüülter léggə*, P 7; *réggaleer léjə*, P 136a; **egalig leggen:** *tegaaləch liggə*, P 5; **regelmatig leggen:** *reegalmaotəch léggə*, K 339; **volledig leggen:** *vóléédəch léggə*, K 245; **door leggen:** *dur leggə*, L 180b; **alle dagen leggen:** *òllə dòggə léggə*, K 245; **dagelijks alle dagen leggen:** *dachəluks òllə daggə léggə*, P 99; **in haar volle vuur zijn:** *in ör vòlle vüür [zijn]*, P 171; **aan haar rand zijn:** het type *aan haar rand zijn* in: O 68a; **goede leggers zijn:** *goejə leggərs [zijn]*, L 201; **een legghen zijn:** *ən léghēn [zijn]*, P 35; **[tòòkələ]:** *tòòkələ*, K 307; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: **legperiode:** *léchpérjoowdə*, P 125; **legghen:** *léchhēn*, K 276, 307; *léghin*, P 35a; *léghēn*, K 348; **pulle:** *püüllə*, K 332; **gezonde kiek:** *gəzòndə kik*, O 173.

VAN DE LEG AFRAKEN

Nachlassen der Legetätigkeit — to be on the decline of egg-laying — cesser de pondre (N 19, 50b)

het werkwoord *zijn* is niet fonetisch gedocumenteerd:

uitgelegd (zijn): het type *uitgelegd zijn* in: K 287, 291, 333, 348, P 60a; *uitgalijt [zijn]*, P 112; *uitgaleejt*, K 124a; *òetgalijt [zijn]*, P 5; *òetgaléjt*, O 174a; *òetgalééjt*, O 173; *òetchalééjt*, O 73; *òetchaléet [zijn]*, P 88; *òetgalèè [zijn]*, I 275; *òëwətgəléét*, P 131; *òètchəlėj*, I 275; *òètgəlécht [zijn]*, P 4; *òëwətchələé*, K 324; *òèjtgəlijt [zijn]*, P 4; *utgaléécht*, K 312; *utgaléjt [zijn]*, P 48; *utgaleet*, K 314, P 44; *utchaleet [zijn]*, K 354; *utchalééjt [zijn]*, P 99; *òttaléch [zijn]*, O 286; *òtchaleet [zijn]*, K 244; *òwtgəliët*, P 88; *òtgəléj [zijn]*, K 346; *euwtchalee [zijn]*, K 281a; *èutchələé [zijn]*, K 276a; *éwtchaleet*, P 41; *éjtgəliët*, P 83; *èatgaléét [zijn]*, P 136a; *òjtgəléjt [zijn]*, O 165; *wójtgəléét*, P 126; *òotgaléét*, P 94; *òotgaléé*, P 35; *òotgaliggə*, P 35a; *òjtgəleecht*, K 237; *òjtgəléjt*, O 177; *òjtgəz léét*, O 177; *òtchalee [zijn]*, K 295; *òatchaléécht [zijn]*, P 70; *òatchalééjt [zijn]*, P 18; *òatchaléj [zijn]*, I 271; *òatgalee*, P 29; *òatgaléé [zijn]*, P 25; *òatchalééj [zijn]*, K 320; *òatchalèè*, P 25; *òotchaléjcht*, P 27; *òotchaléjt*, P 27; *òotchaléét*, P 27; *ootgalajt*, P 104; *oowtgaleej [zijn]*, K 287; *òòtgəlééjt*, O 255; *òòtgəliët*, P 127; *òòtgəlééj [zijn]*, K 330; *òòatchalééj [zijn]*, K 249; *aatchalécht [zijn]*, P 166; *aatchaléét*, P 139; *aatgalajt*, P 149, 152; *aatchalaajt*, P 145; *aatgaléét*, P 169; **uitgelegd raken:** *òatgaleech rookə*, P 29; **uitleggen:** *òwətléggə*, K 346; **afgelegd zijn:** *afgalécht [zijn]*, K 251; *afgaléé [zijn]*, K 250; *afchəliët [zijn]*, K 329; **niet meer leggen:** het type *niet meer leggen* in: P 33; *niet meer lééjə*, P 84; *nīe mir leggə*, L 263; *nīē mur léggə*, K 281; *nīē mēr léggə*, K 237; *nīē mīē léjgə*, P 133; *nīē mīē lèè*, P 77; *nimmer leggən*, K 193a; *nə mīe léggən*, K 310; *nə mīe léggə*, K 304; *nə mīē léggə*, P 72; *nə mīējə léggə*, K 307; *nə mīē léggə*, P 66; *nə mī-jə léggə*, K 307; *nə mīe liggə*, P 25; *nó mīē liggə*, P 86; *nə mīējə léégə*, P 22; *nə mīer léngən*, K 241; *nə mīe lèə*, P 128; *nə mīe lee*, P 16; **van de leg (zijn):** het type *van de leg zijn* in: K 125a, 151, L 264; het type *van de leg* in: K 133a, 137, 163; *van də léch [zijn]*, K 235, 244, 266; *van də lich [zijn]*, K 208, 241, 254; *vòn də léch [zijn]*, K 240, 307; *vòn də lééch [zijn]*, K 191; **van de leg af (zijn):** het type *van de leg af zijn* in: I 57, 57a, K 157, 173b; het type *van de leg af in:* K 102, 136a, 145a, 174; *van də lech af [zijn]*, K 350; *van də lèch af*, L 184, 203b; *van də léch af [zijn]*, P 86; *vòn də léch òf [zijn]*, K 240, 339, P 48; **uit de leg zijn:** *òwət də léch [zijn]*, P 23; **van de leg raken:** *van də lech raakə*, K 150, L 148, 177c, 180b; *van də lech ròòkə*, K 146, 164, 174, 178*, L 183; *van də léch ròòkə*, K 183c; *vòn də léch ròòkə*, K 276; *de kip is — van də lech gərakt*, L 181; *van də léch raakə*, ophouden met eieren leggen, Elemans; **van de leg afraken:** het type *van de leg afraken*

in: L 147, 160, 243, 285, P 48; *vàn dā léch àfrààkà*, K 152; *van dā lech afròòkà*, K 148, 179a, L 180, 279; *van dā léch afròòkà*, L 257; *vòn dā léch òfròòkà*, K 204; de kip is – het type *van de leg afgeraakt* in: L 144, 242; **afraaken**: *afraokàn*, K 218b; *afrowkàn*, L 201; de kip is – *àfgaràkt*, L 159; **van de leg afgeraken**: *vòn dā léch òfgaròòkàn*, K 206; **uitscheiden met leggen**: het type *uitscheiden met leggen* in: O 69; *uitschòòjə mij leggə*, K 205; *òewatschìejə mee leggə*, K 324; *òòatskièn mee leggən*, O 70; *uitscheerə met leggən*, K 174a; *uitschjèrə mèj liggə*, K 188a; de kip – *schìèt òwət mee leggə*, P 41; **uitscheiden van (te) leggen**: *èùtschie vòn leggə*, K 243; *òòtschie van tə liggə*, K 287; **(er) uitscheiden**: *òeischie*, P 7; *òòtschien*, O 63a; *eruutschijən*, L 187; *eruutschaajən*, K 193a; de kip is – *uitgaschaajt*, K 318; **ophouden met leggen**: *òpaavə mé leggə*, P 69b; *òèpaavə mèj leggə*, P 36; **ophouden van leggen**: *opaavən van leggən*, O 69a; **ophouden**: *òphoon*, K 358; *òpòvən*, O 163; **gelegd hebben**: de kip – *éé galéét*, O 288, P 1; **slecht leggen**: *slecht leggə*, K 295; *slécht leggə*, K 274; **teruggaan in het leggen**: de kippen – *gaon truch in ət leggə*, K 174; **verdrogen**: *vərdrojə*, L 241; *vərdròewəgə*, K 274; *vərdruugə*, L 150; *vərdrúugə*, K 292, L 153; *vədrúujəgən*, K 311; *vədròjəgə*, L 235; *vədreugən*, L 263; *vədreugə*, L 145, 185; *vədreujəgə*, L 200a; de kip is – *vədreucht*, L 159, 200; **droog staan**: *dròech stòòn*, K 212; *dròèch stòòn*, K 309; *drúuch stòòn*, K 241, 296; *drúuch stùn*, K 260; *drúuch stoon*, K 292; *drúujəch stàn*, K 309; **droog worden**: *dròch worden*, L 150; **ruiven**: *rèùvə*, O 286a, P 125; *rèvvə*, P 137; *ròvvə*, K 210, 235; *ròavə*, P 17; **ruien**: *ròjə*, K 245; **vingeren**: *vingərə*, K 357; **randen**: *raandə*, L 178; **beginnen te randen**: *bəgìenə tə raandə*, K 245; **afranden**: de kip – *raant əf*, K 244; **afvallen**: *afvallən*, O 69a; **afgaan**: *òfgòòn*, K 307; **gaan kloeken**: *gòòn klòèkkə*, P 16; de kip – *goo klòèkkə*, K 295; **de rand afleggen**: *də rant is əfgəlìjt*, O 69a; **zaad gelegd hebben**: de kip heeft – *zòòət chələét*, P 16; **af zijn van haar ransel**: van zo'n kip zegt men – *éérən rònsəl əs əf*, P 89; het volgende type is een woordgroep: **gedaan met leggen**: de kip heeft – het type *gedaan met leggen* in: K 248; *gəddòòn mée leggə*, K 245; het volgende type is een bijvoeglijk naamwoord: **broeds**: het type *broeds* in: K 174.

–3.1.6. Voortplanting

TREDEN

Treten – treading – cocher
(Go 1b)

[Treden is het paren van de kippen.]

treden: *trèèn*, K 316, P 45; *trèè*, K 358, P 44, 47, 48; *tréèən*, K 353; *trééə* K 318; *tréèn*, K 357; *trîè*, P 46; *treden*, van de haan, paren, Pipers 722; **rijden**: *rééjə*, (gezegd van de haan), het bevruchten van een kip, Elemans; *də kípə raijə*, gezegd van een haan die kippen bevrucht, hs Mischgofsky L 95.

EEN KIP TE BROEDEN ZETTEN

Eine Henne brüten lassen – to set a hen hatching – mettre une poule à couver
(N 19, 45)

zetten: *zettə*, L 153; *zetten*, van een kloek, eliptisch voor: ze te broeden zetten, Goosse-naerts; **een kip zetten**: *ən kíp zettə*, K 179a; *ən kíp setə*, een hen eieren laten uitbroeden, hs Mischgofsky L 95; **een kloek zetten**: *ən klok zettən*, L 180b; *kloèken zetten*, ze op eieren te broeden zetten, Corn. Vervl.; *een kloek (kloek) zetten*, ze laten broeden, hs Vissers; *(een koek) zétn*, een kloek gelegenheid geven om een nest eieren uit te broeden, Eylenbosch; *'n klok zettə*, een kloek op eieren te broeden zetten, De Bont; **op eieren zetten**: *(òp èèjə) zètte*, aan het broeden zetten (gezegd van een klokken), Elemans.

BROEDEN, OP EIENEN ZITTEN

Brüten – to hatch, to sit on eggs – couver (des oeufs)

(N 19, 45; znd 1, a-m; znd 22, 22; sgv 5; Go 1b)
broeden: het type *broeden* in: K 291; *bròèddə*, O 174a, 286a; *broejən*, I 221b, 266, 272, K 102, 163, 164, 189a, 196, 206, 210, 213, 213a, 224, 225, 236, 237, 238, 240, 245, 247, 274, 276, 277, 291, 294, 305, 309, 333, 352, L 147, 258, 259, 264, 285, O 67, 69a, 70, 158, 162, 253, 274, P 77, 88, 106, 126; *bròèjən*, K 204, 206, 235, 239, 311, O 68a, 163, 174a, P 89; *bròèjn*, O 250, 178; *bròèjən*, K 305; *broejə*, I 57, 57a, K 124a, 125a, 133a, 157, 167, 168, 174, 178*, 184, 201, 204, 204c, 205, 213, 214, 215, 237, 244, 287, L 159, 162, 177, 187, 189, 212, 241, 256, 261, 264, P 2, 68, 80; *bròèjə*, I 271, 275, K 148, 152, 193a, 204, 205, 207, 213, 225, 237, 238, 244, 245, 246, 250, 262, 274, 281, 281a, 287, 320, 323, 324, 330, 349, 354, 357, O 251, 255, 285, 286, 286a, 287, 288, 289, 290, P 1, 7, 18, 25, 29, 33, 35, 41, 48, 60, 70, 76, 80, 84, 86, 88, 94, 95, 96a, 125, 126, 129, 133, 136a, 145, 198, 199, 248; *bròèjə*, K 208, 210, 235, 240, 244, 245, 274, 318, 330, 341, P 4, 13, 72, 88, 89, 94, 127, 128, 131, 139; *bròèñ*, I 266; *bròèn*, I 272, K 150, 206, 255, 268, 269, 272, 287, 305, O 69, P 99; *bròè*, I 271, K 240, 256, 291, 329, 343, 356; *bròè*, K 249; *bròèjə*, I 220; *bròèwən*, K 310; *broej*, P 132; *brujan*, K 197a, 216, 220, 300a, 304, 316, L 102, 154, 179, 201, 258; *brujə*, K 185, 191, 204, 212, 218, 235,

1.1.1.2.

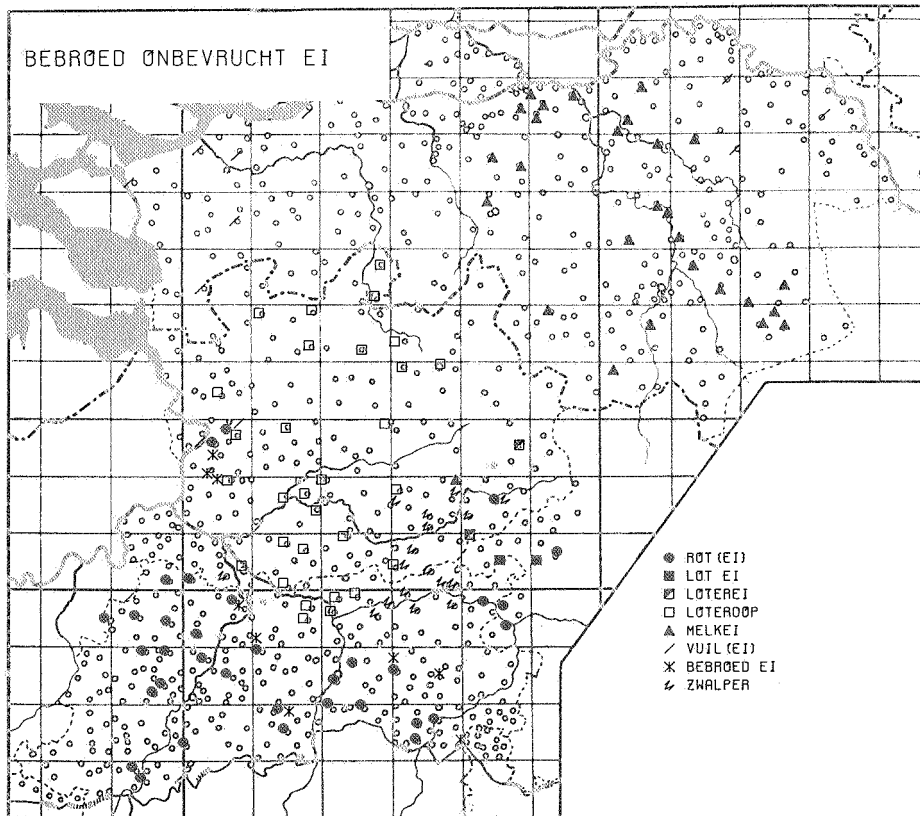
276, 276a, 276b, 307, 314, 357, L 91, 93, 94, 104, 109, 147, 150, 152, 155, 157, 183, 199, 209, 233, 236, 242, 257, 260, 280, P 45, 152, 154; *bruujan*, K 137, 165, L 200; *bruuja*, K 136a, 141, 145a, 146, 148, 170, 171, 173b, 174, 174a, 183c, 188a, 205, 215, 218b, 257, 307, 349a, L 100, 144, 145, 148, 150, 158, 160, 177c, 178, 180, 182, 184, 185, 200a, 203b, 205, 206, 229, 235, 237, 255, 262, 263, 279, P 23, 112; *brüujan*, K 273, 305, 311; *brüuja*, K 206, 235, 236, 260, 266, 277, 295, 309, 330, 346, 348, 351, 358, L 153, 263b, P 44, 48, 95, 99, 104, 149, 155, 166; *brüujan*, L 154a, 159b; *brüuja*, K 219, 244, 267, 283, 352, L 152, 159, 184, 186, 190, 244, 257, 279, P 35a, 96, 112, 171; *brüun*, K 292, 314, 315, 353, 358, P 44, 47; *brüun*, K 241, 295, 299, 310, 352; *brüuja*, K 292; *brüu*, P 32, 98, 107, 169; *brüu*, K 254, 169, 196, 301, 350, L 159, P 46, 48; *brüuwā*, K 324; *breujan*, I 180, K 188a, 276; *breujn*, L 283; *breuja*, K 276, 318, L 229, 243, 285; *brëuja*, K 309; *brëun*, I 119, K 304; *brëuja*, L 264; *brëu*, K 312, 348; *broojan*, K 241; *brooja*, K 151, 250, O 178a, 286, P 66, 69b, 70, 125; *brójan*, K 244; *brója*, K 349, P 83; *brója*, K 236, 274, 276, 300a, 339, O 177, 287, P 22, 60a, 137; *bróon*, K 241; *brójan*, K 274; *brója*, K 300a; *brówan*, K 305; *brëja*, P 25, 27, 29, 36; *brëja*, K 339; *brîen*, K 338; *brien*, K 267; *brüūa*, P 167; de kip – *breujt*, L 180b; *breujat*, K 251; *bröet*, K 307; *bröejan*, zww. ww. intr. bruien, broeden, De Bont; *brujan*, broeden, Brabantius; *bru(d)en*, broeden, Corn. Vervl.; *bruja*, broeden, Goemans; *broeden*, onoverg. zwww. niet met over, doch met op, ook wel zonder voorzetsel, Goossenaerts; *bruuja*, broeden, hs Mischgofsky L 95; *brëja*, broeden, hs Schrevens P 86; *bruuja*, broeden, hs Visser L 180; **bebroeden**: *bebroeden*, broedens bedekken, Goossenaerts; **uitbroeden**: *aotbrija*, P 27; *ëutbrëjan*, uitbroeden (van eieren), Eyllenbosch O 253; *uitbru(d)en*, uitbroeden, Corn. Vervl.; *ödrü.jə(n)*, zw. w.w. tr. uitbroeden, De Bont; **klokken**: *klokkən*, K 274; de kip – *klokt*, K 211, 235, 277, 312, L 180b, 200a, O 275; **kloeken**: het type *kloeken* in: K 237, 268, 291, 304, 305; *kloekən*, K 267, 274, O 274, P 2; *kloeka*, K 244, P 198; *klöëkkə*, K 237, 296, 325a, 332, 336, P 10; *klöekən*, K 240; *klüükə*, K 307; de kip – *kloekt*, K 210, 212, 235, 236, 237, 240, 265, 269, 277, 284, 296, 330, 332, O 289, P 198; *klöëkt*, K 281, O 165; *kluukt*, K 237; *kluukt*, K 201, 237, O 157, P 94; de volgende opgave is een zelfstandig gebruikt tegenwoordig deelwoord: *klöëkəndə*, K 309; **klotsen**: het type *klotsen* in: K 274, 304, 305, 309, 312, 352; de kip – *klöst*, K 348; *klöst*, K 305, P 25; **brotsen**: *brotsən*, zn ww. intr. brotsen, broeden, De Bont; **zitten**: *ziëttə*, K 237; de volgende opgave is een zelfstandig gebruikt tegenwoordig deelwoord: *ziëttəndə*, P 83; op

het nest zitten: *up də nest ziëttə*, op het nest zitten (van een broedse hen), hs. Schrevens P 86; **uitzitten**: *aotsittə*, P 27; **gaan**: het type *gaan* in: K 334.

BEBROED, ONBEVRUCHT EI (zie kaart)

Bebrütetes, nicht befruchtetes Ei – a set, unfertilized egg – un oeuf couvé non fécondé (N 19, 54b)

rot ei: het type *rot ei* in: P 48; *roté*, P 44; *rot éé*, K 358; *ròt éé*, K 358, P 48; *rot aaj*, K 312; *ròt aaj*, K 243; *rot aa*, O 70; *rot aa*, K 244, O 69; *ròtaa*, K 324, O 165; *ròt a*, O 177, P 125; *rot aar*, O 173; *rot aar*, P 86; *ròtaar*, O 286, P 41, 66, 70, 128, 131; *ròt òò*, O 286a; *ròt ò*, O 163; *ròt òə*, O 63a; *ròt òò*, I 275; *rot òòr*, P 137; *ròt òòr*, P 60, 89, 145, 149; *ròt òər*, P 4, 5; **verrot ei**: *vròttə éé*, P 171; **lot ei**: *lodaaj*, K 313a; *lòdaaj*, K 354; *loowatéé*, K 357; *lòet aaj*, K 314; **loterei**: *lootəroj*, K 276a; *looʔəraaj*, K 352; *lootəraar*, K 276a; **kloterei**: *klòdətəraaj*, K 178*; **loterdop**: het type *loterdop* in: K 193a, 204c, 206, 291, 333; *lootərdòp*, K 225, 237; *lootərdòp*, K 205, 212, 266, 296, 304, 339, 349; *lòdətərdòp*, K 336; *lòdwtərdòp*, K 254, P 22; *lòdətərdòp*, K 332; *lootərdòp*, K 191; *lòdwtərdòp*, P 16; *lowtərdop*, K 291, 292; *lòwtərdòp*, P 23; *lòwtərdòp*, K 245, P 26; *lòwtərdòp*, K 292; *lòwtərdòp*, K 295, P 17; *lottərdòp*, K 281; *lòttərdòp*, K 210, 235; *laatərdòp*, K 330; **kloterdop**: *klootərdop*, K 205; **botertop**: *bòttərtòp*, K 274; **melkei**: *mèlləkéj*, K 307; *melkaaj*, K 148; *mulkij*, L 147, 200, 242; *mòlkij*, K 145a, 218b, L 145, 148, 180b, 200a, 201, 243, 263, 264; *mòlkéj*, L 178, 203b, 235; *mòlləkééj*, L 257; *mòlkééj*, K 165, L 263b; *mòlkaj*, L 241, 279; *mòlkáj*, L 203b; *mòlkaaj*, K 136a, 137, 146, 164, 183c; *mòlkei*, onbevrucht ei, Van de Biezen; **zwalpei**: *zwalpéé*, K 274; *zwallapéé*, K 274; **zwalper**: het type *zwalper* in: P 33; *zwalpər*, K 312, 329; *zwallapər*, K 309, 310, 311, 350, P 35; *zwalləbər*, P 35a; *zwòlpər*, K 304, 307, 349; *zwalləpər*, K 309, 346, 348, 349a, 351, P 25, 29; *zwalper*, bebroed ei, Pipers 828; **zwalp**: *zwòlp*, P 18; **zwalmei**: *zwàlmáar*, P 27; **zwalmpot**: *zwòlləmpòt*, P 29; *zwòlmpòt*, P 36; **vuil ei**: het type *vuil ei* in: I 57a, K 124a, 151, 152, 174, L 181; *vuilaaj*, K 188a; *vuul ij*, L 160; *vèùlòdij*, K 244; *vòjəlaaj*, K 245; *vòjəlaaj*, K 245; *vòdəl aaj*, K 245; *voojl aa*, O 69a; **bebroed ei**: *bəbröëjt èè*, K 250, 281; *bəbrüüddə èè*, P 99; *bəbröëajt áá*, K 248; *bəbröet aar*, P 70; *bəbröëjdaar*, P 7; *bəbroojtaar*, P 128; *bəbrüüt aar*, P 166; *bəbrüüddə òr*, P 94; **schommelei**: het type *schommelei* in: K 157, 174, 174a; *schomməlaaj*, K 125a; **schier ei**: het type *schier ei* in: L 185, 187; *schïər ij*, L 184; *schïər aej*, L 153; **slecht ei**: *slécht òò*, P 1; *slécht aaə*, K 243; *sléchtaar*, P 69b; **kwaad ei**: *kàaj aaj*, K 208; *kòdaj aaaj*, K

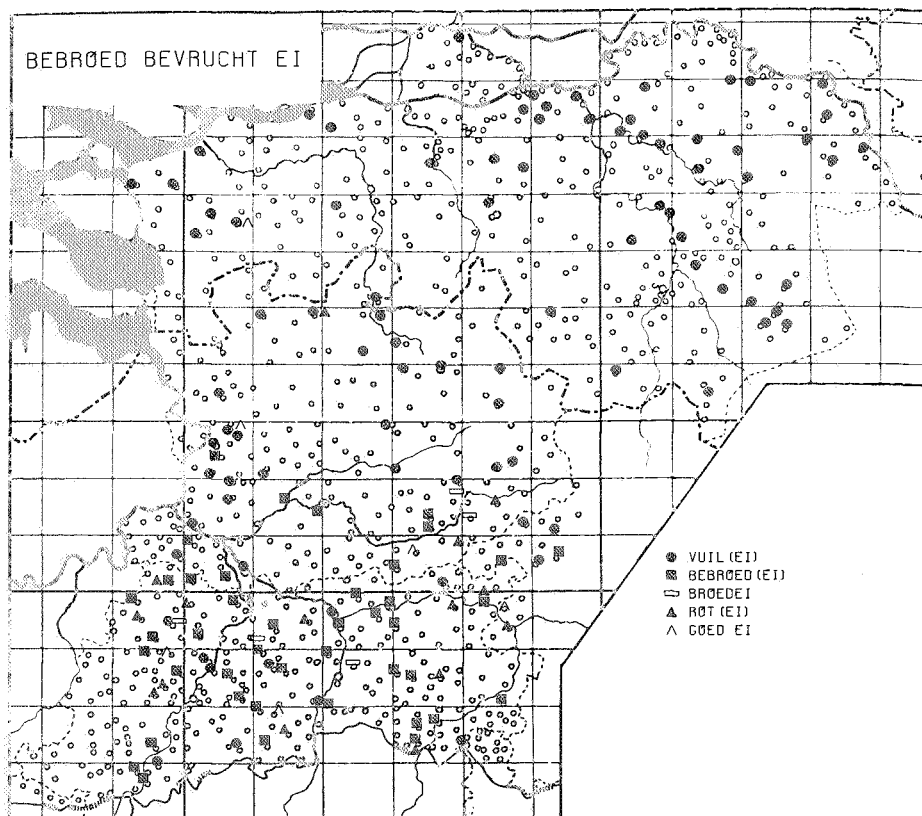

235; **colère-ei**: *kléëraar*, P 70; *kleejraar*, K 287; de volgende opgave is meervoud: *klééjr òðrn*, O 73; **los ei**: *lòs àj*, K 241; *lòs òj*, K 240, 241; **poelie ei**: het type *poelie ei* in: L 144; *poelie èj*, L 235; **schouwei**: het type *schouwei* in: K 174; **zwaaderei**: *zwàddàràár*, P 27; **afgelicht ei**: *afgàliecht aa*, O 69a; *òfchàlìecht aa*, I 271; **uitgelicht ei**: *òðtchàlìecht aar*, K 287; **ongestoken ei**: *òngàstòkkà aar*, P 41; **niet gestoken ei**: *nìe gàstòwkà ar*, O 174a; *né chástòkkà éé*, K 307; **niet gevogeld ei**: *ni gáfòchalt éjə*, P 169; **goed ei**: het type *goed ei* in: P 33; **dobber**: *dòbbə*, K 251; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **rotte**: *ròttə*, P 94, 136a; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **rot**: het type *rot* in: P 152; *ròt*, I 275; **verrot**: *vrot*, P 112; **vuil**: het type *vuil* in: L 150; **bebroed**: *bəbròèjt*, P 145, 152; *bəbroajt*, O 177; **vuil gebroed**: *vòelgəbròèjt*, I 275; **afgelicht**: het type *afgelicht* in: O 70; **uitgelicht**: *òðàtgəlìcht*, O 70; **ongestoken**: *òngàstòokà*, L 150; **niet gestoken**: *nìe gàstòwkà*, P 127; **doorlopen**: *dàrlòepə*, P 86.

BEBROED BEVUCHT EI (zie kaart)

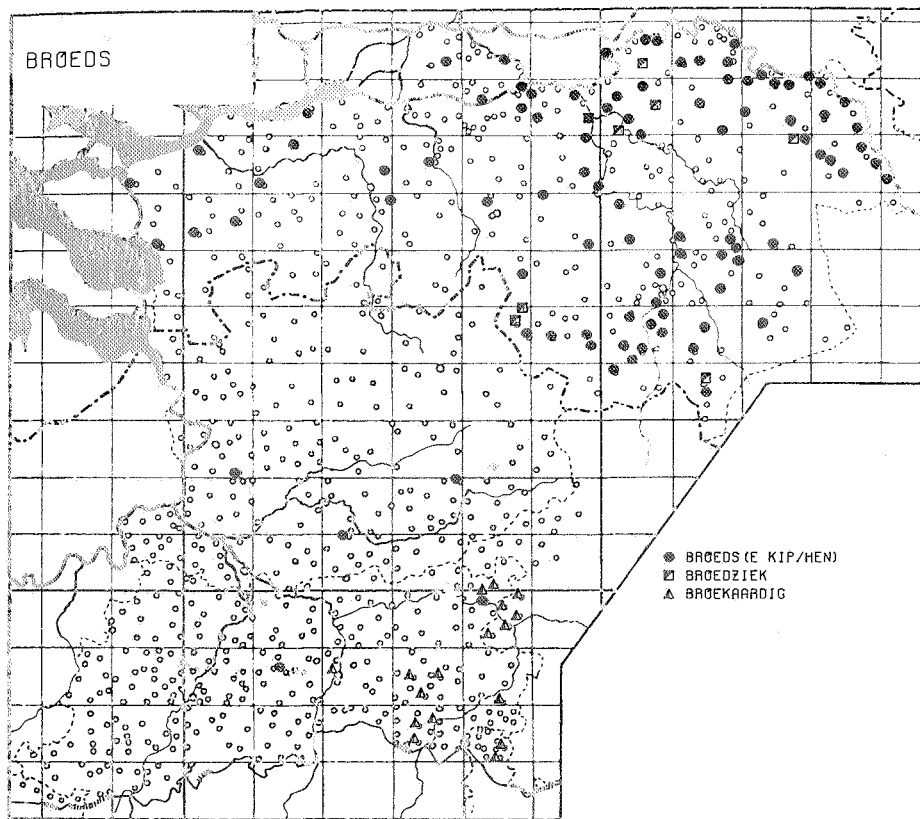
Bebrütetes, befruchtetes Ei — a set, incubated egg — un oeuf couvé et fécondé (N 19, 54c)

vuil ei: het type *vuil ei* in: I 57, 57a, K 102, 124a, 145a, 150, 151, 173b, 174, 174a, 204c, L 150, 181, 187, 242, 263, 264, P 76; *vuil aej*, L 153; *vuil èèj*, L 263b; *vuilə ij*, L 201; *vuil aaj*, K 125a, 136a, 137, 146, 148, 163, 164, 178*, 193a, 205; *vüül ij*, L 159, 160, 184, 185, 187; *vèül èèj*, K 165; *vèül aaj*, K 183c, 218b, 225; *vèül əj*, L 279; *vèül òòj*, K 244; *vul aaj*, K 314; *vul əj*, K 318; *vujl òòr*, P 60; *vòwl èj*, L 203b; *vòl éé*, K 357; *voel ij*, L 285; *vowl əj*, L 180b, 200, 200a; *vojl ij*, L 243; *vowl èèjə*, L 180; *vojl əj*, L 241; *vojl aar*, P 60a; *vòol éé*, K 266; *vòol aaj*, K 276; *vòol ar*, K 350; *vòwal éé*, K 274; *vòjl ààj*, K 237; *vòjl əj*, K 281; *vòjl aar*, P 126; *vòwal èj*, K 307; *vòwwəl èj*, L 183; *vòal éé*, K 260; *vòjal éé*, K 250, 281; *vòjal aaj*, K 245; *vòjl aaj*, K 240, 243; *vòjal aa*, I 271; *vòjl aa*, O 288; *vòal əj*, K 210, 235; *vòjal əj*, K 245; *vòjl əj*, K 237; *vòal òòj*, K 241; *vòjl òj*, K 240; *vòal òəj*, K 276b; *voel ij*, L 145; *vòdl aar*, K 287; *voowlaar*, K 287; *vòdl ij*, L 147, 148; *vòdl èj*, L 177c, 178; *vòdwal éé*, K

274; *vòðal aa*, O 70; *vòðal áá*, K 250, 283; *vòðal aar*, P 26; *vòðal aaaj*, K 235; *vòðwal aaaj*, K 276; *vòðal òòj*, K 241; *vòðl òr*, K 330; *vaal aar*, P 166; *vèl aaaj*, K 212; *vèjl òòr*, P 83; *vöwl èèj*, Elemans; **bebroed ei**: *bàbròèjt ij*, K 329; *bàbroeda èjra*, K 291; *bàbròèdda ija*, P 112; *bàbroejt aa*, O 69a; *bàbròèjt aa*, I 275; *bàbròèjt áá*, K 248; *bàbròèjadaa*, K 324; *bàbròèjdaa*, O 255; *bàbròèt aar*, P 25; *bàbròèt aar*, P 25; *bàbròèjt aar*, P 84; *bàbròèt aar*, P 70; *bàbròèdaar*, K 320, O 286; *bàbròèdaaar*, P 95; *bàbròèt ar*, O 174a; *bàbròèdòò*, O 286a; *bàbròèt òòr*, P 29, 133; *bàbròèjt ò*, O 163; *bàbròèjt òar*, P 5; *bàbròèjdòar*, P 4; *bàbrüüjtéé*, K 358; *bàbrüüt aa*, K 349; *bàbrüüjt aaaj*, K 354; *bàbrüüt a*, K 309; *bàbrüüwt aar*, P 18; *bàbrüüdaar*, P 94; *bàbrüüdda òr*, P 94; *bàbreutaa*, K 310; *bàbrujt è*, K 295; *bàbrut òòr*, P 149; *bàbruddòòr*, P 145; *bàbröt a*, P 23; *bàbroojat aar*, P 66; *bàbròadaar*, P 69b; *bàbri-jdàár*, P 27; *bàbréét aar*, P 36; *bàbrédda aar*, P 29; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *bebroeide eieren* in: K 291; *bàbroejda aaran*, P 77; *bàbròèjdòòrn*, O 73; **broedei**: *broejaa*, O 70; *bròèjaar*, P 86; *brüüjéé*, K 307; *brüüjaa*, K 311; *broojaar*, P 70; **gebroed ei**: het type *gebroed ei* in: K 251; *gàbròèjt aa*, K

243; **vuil gebroed ei**: *vòol gàbròèjt òa*, O 63a; **rot ei**: *rottà ij*, P 48; *ròttà èè*, P 99; *ròt aa*, K 346, O 69; *rotaaj*, K 312; *ròttà aa*, K 346; *ròt aar*, O 173, P 41; *ròt aar*, P 17, 131; *ròt a*, O 177; *ròt òò*, P 1; *ròdt òò*, I 275; *rétòòj*, K 205; **goed ei**: *goej ij*, K 174; *gòèjé*, P 44; *gòèj aaaj*, K 245; *gòèdaar*, P 128; *güüj aa*, K 348; *goot aa*, O 165; **bevrucht ei**: *bàvrucht èèj*, L 257; *bàvrüücht aar*, K 287; **vruchtbaar ei**: *vrüüchtbór aa*, K 292; **gezond ei**: *gazònda èé*, P 171; **kwaad ei**: *kòj áj*, K 241; **afgestorven ei**: *òfchastoorvanaj*, K 191; **gestoken ei**: *gastòwkà òòr*, P 89; **poelie ei**: het type *poelie ei* in: L 144; **pieletjesei**: *pielakas aaaj*, K 188a; **loterei**: *lootàaar*, K 276a; *lootàaròj*, K 276a; **loterdop**: *lòdwtàrdòp*, P 22; **gekipt ei**: *gèkipt aa*, K 346; **gevogeld ei**: *gafòchàlt èj*, P 169; **ei met kieken in**: *aa mé kíèkàn ièn*, K 296; **zwalper**: *zwalpàr*, K 312; *zwallàpàr*, K 307, 349a, P 35; **zwadderpot**: *zwòddàrpòt*, P 86; het volgende type is een zelfstandig gebruikt bijvoeglijk naamwoord: **rotte**: *ròttà*, P 35a; de volgende typen zijn bijvoeglijke naamwoorden: **vuil**: *vöwl*, L 235; *vèul*, K 208; *vòðjl*, K 238; **bebroed**: *bàbròèt*, P 136a; *bàbròèjt*, P 4, 25, 41, 127, 152; *bàbrüüjat*, P 41; *bàbròot*, P 70; *bebroeid*, van eieren waarop 3 à 4 dagen lang

en meer een kip (of vogel) te broeden zat, Goossenaerts; **rot**: het type *rot* in: P 152; **hescheten**: *bāscheeta*, P 25.

BROEDS (zie kaart)

Brütig – broody – couveuse
 (sgv 5; N 19, 43a; N 19, 43b; DC 6, 1c; znd 22, 22; Go 1b)

broeds: *broets*, K 157, 173b, L 256; *broejs*, K 197a, L 147, 159, 159b, 187, 189, 256; *bruts*, K 219, 307, L 91, 237, 264, 285; *bruuts*, K 148, 171, 216, 220, L 93, 100, 102, 150, 151, 162, 184, 190, 199, 205, 206, 208, 229, 233, 244, 255, 258, 259, 261, 279, 280; *brüuts*, K 218, L 94; *brüuts*, L 257, P 41; *brujs*, L 104, 152, 157, 236, 260; *bruujjs*, L 144, 154, 155, 158; *brüüjs*, K 168, 185, L 109, 153, 186; *brüüs*, L 262; *bröts*, K 251, 339; *bröts*, P 77; *bruuts*, broeds, hs Mischgofsky L 95; *bruuts*, broeds (gezegd van een kip), Elemans; *bröts*, hen die op het nest blijft zitten broeden, broedende kip, De Bont; *brüts*, bnw. broeds, De Bont; **broedsig**: *broetsäch*, K 194; **broedziek**: *bruujziek*, L 145, 145a, 184; *bruuziek*, K 214, 215, L 148; *bruuziek*, K 150; *breujzeek*, L 283; *brüuwzïejk*,

bnw. *bruuziek*, broedziek, broeds (van kippen), De Bont; *broeiziek*, genegen om te broeden, Corn. Vervl. A.; *brüuwziek*, bnw. *bruuziek*, broedziek, broeds (van kippen), De Bont; **broedaardig**: *bröjëräch*, P 41; **broek-aardig**: *broekaaräch*, P 145; *bröekòdëräch*, P 48; *bröjkaoräch*, K 356; *bröjkdòräch*, P 41; *bröjkdòräch*, P 145; *bruukaaräch*, P 41; *brüukawräch*, P 41; *brüukòdëräch*, P 46; *brüük-äräch*, P 171; *bruukaaräch*, P 149; *bruujk-òdëräch*, P 45; *brüüjkòdëräch*, P 44; *bröekaodäch*, P 99; *bröekaawädäch*, P 112; *bröekòdäch*, P 95; *bröekòdäch*, P 112; *bröekòdäch*, P 48; *bröek-òdäch*, P 88; *bröekòdäch*, P 47; *bröek-òwädäch*, P 145; *bröjkwätäch*, P 145; *bruujk-òwätäch*, P 152; *bronkawädäch*, P 112; *brök-awdäch*, P 112; *bruukwòddäch*, P 104; *brüük-òdäch*, P 167; *bröetkòdëräch*, P 48; *bröetgow-äräch*, P 169; **broedachtig**: *bruujächtäch*, brui-achtig, broedachtig (van kippen gezegd) enig-zins broeds, enige neiging tot broeden heb-bend, De Bont; **kloeks**: het type *kloeks* in: L 185; *kloeks*, L 212; **klok**: het type *klok* in: L 147; *klók*, klok, neiging om te kloekken, De Bont; het volgende type is een werkwoorde-lijke uitdrukking: **broedsgezind zijn**: van zo'n

1.1.1.2.

kip zegt men — *zes bröjərschazētent*, I 275; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden of samenstellingen met een zelfstandig naamwoord: **broedse hen**: het type *broedse hen* in: L 144a; *broetsə hen*, L 201; *bröëtsə hèn*, L 99; *bruutsə hen*, L 100, 145, 160, 186*, 226, 255; *bruutsə hèn*, L 244; *bruujətsə hen*, L 112, 144, 177c, 184, 185; *bruusə hen*, L 186; *breujətsə hen*, L 157; *bruutsə hēèn*, L 241; de volgende opgave is meervoud: *bruutsə hēnnə*, L 203b; **broedse kip**: het type *broedse kip* in: I 57a, K 101, 133a, 157, 159, L 201; *broetsə kip*, K 109, 124a; *broetsə kiep*, K 137, 163; *bröëtsə kīēp*, L 99; *bruutsə kiep*, K 135, 136a, 146, 148, 150, 183c, L 93; *broejəsə kiep*, I 79, K 150, 155, 174, 179a, 187; *bruujətsə kiep*, L 153, 159; *brūijətsə kīēp*, L 159; *brūusə kiep*, K 172; **broedse tiet**: *broetsə tiet*, K 125a; **broedsige tiet**: *broetsəgə tiet*, K 174; *broejəgə tiet*, K 174; **kloek**: het type *kloek* in: K 174, 218b; *klöëk*, K 237, 292; **klotsbok**: *klotsbok*, hen die gedurig klotst en niet legt, Corn.

BROEDENDE KIP DIE MEN OP EIEREN HEEFT GEZET

Brütende Henne, zum Ausbrüten fremder Eier benutzt — a broody hen which one has set on the eggs — poule qui couve que l'on a mis sur des oeufs

(N 19, 43a; DC 6, 1c; znd 14, 21; Go 1b)

kloek: het type *kloek* in: I 57, 57a, 78a, 79, 102a, 180, K 100, 100a, 102, 110a, 124a, 125a, 127, 127a, 128a, 129a, 132, 133, 133a, 133b, 133d, 136a, 137, 141, 142, 143, 145a, 147, 148, 148a, 149, 150, 151, 153, 157, 158b, 161, 162, 162a, 163, 163c, 164a, 164b, 168, 173a, 173b, 174, 174a, 175, 176, 177, 178*, 179, 179a, 182, 183b, 188a, 190, 193a, 205, 214, 237, 291, 333, L 93, 95, 97, 99, 102, 103, 104, 144, 144b, 149, 150, 152, 153, 156, 160, 162, 184, 185, 187, 187a, 190, 201, 209a, 228, 237, 240, 244, 257, 258, 279, O 68a, 69a, P 5, 48, 77, 112, 137; *klöëk*, I 220, 221b, 271, 275, K 101a, 152, 188a, 196, 204, 204b, 204c, 205, 207, 208, 212, 213, 224, 225, 227, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 240, 243, 244, 245, 249, 250, 251, 254, 255, 258, 260, 266, 267, 268, 269, 272, 273, 274, 276, 276a, 276b, 281, 281a, 282, 283, 287, 292, 296, 297, 299, 300, 300a, 301, 303, 304, 307, 310, 311, 312, 314, 320, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 336, 339, 346, 348, 350, 350a, 351, 352, 354, 356, 357, L 110, 158, O 63a, 67, 69, 70, 73, 153, 157, 162, 165, 173, 174a, 177, 286, 286a, 288, P 1, 4, 7, 12, 16, 18, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 30, 33, 35a, 36, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 60, 60a, 66, 69b, 70, 72, 76, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 88, 89, 93, 94, 95, 99, 104, 125, 126, 127, 129, 131, 133, 136a, 145, 149, 152, 154, 166, 171, 198; *klöëk*, K 151,

164, 191, 210, 212, 235, 244, 245, 274, 287, 309, 349, 349a, O 255, P 35, 41, 88, 94, 128, 139; *klöëk*, K 205, 235; *kloek*, K 195, L 180, 281, 281*; *klöök*, K 165, 166, 183b, L 205, 206, 237, 280; *klöök*, K 241; *klöök*, L 200, O 243; *klouk*, P 95; de volgende opgaven zijn meervoud: *kloekkə*, O 274, 275; *klöëkkə*, O 177, P 155; *klöekə*, K 237; **kloekhen**: *klöëkhén*, K 276; **klök**: het type *klok* in: K 171, 182b, 183, 185, 187a, 194, 199a, 206, 214, 241, 247, 272, L 144, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 183, 199, 200, 201, 202, 203, 203b, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 208a, 226, 228, 229a, 236, 239, 240, 242, 243, 244, 255, 259, 263, 263a, 264, 279, P 112; *klok*, K 216a, L 180b; *klók*, K 165, 172, 183a, 208, L 177c, 181, 183, 201, 235, 241, 242, 257, 263, 263a, 263b, *klök*, K 197, 211, 238, 240, 243, 276, 309, 312, 352, L 200a, 203b, 208, 241; *kluuk*, K 213, 235, 240, 273, 276, 301, 307, 313, 333b, 346, 349, 353, O 238, P 33, 38, 41, 41a, 88, 146, 161; *klaok*, L 149; **brök**: het type *brok* in: L 260, 262, 264, 285; *brok*, L 264; *brook*, L 285; *bröök*, L 283; *pröëk*, K 318, 358; **kip**: het type *kip* in: K 151; **broedhen**: *bruujhen*, L 145, 182, 237; *bruujhèn*, L 262; *bruujhin*, K 358; **broekhen**: het type *broekhen* in: L 258; **hen**: het type *hen* in: K 124a; **broedkip**: *bruujkiep*, L 103; **broedier**: *broejər*, O 69a; *bröëjər*, O 67; *bruujər*, I 78; *brūur*, K 318, 358; *broeier*, kip die broedt, gewoonlijk met de bijbetekenis dat ze makkelijk, veel broeit, Goossenaerts; **klots**: *klots*, K 348; het volgende type is een tegenwoordig deelwoord: **broedend**: de kip is — *broejəndə*, K 180; *bruujəndə*, L 153.

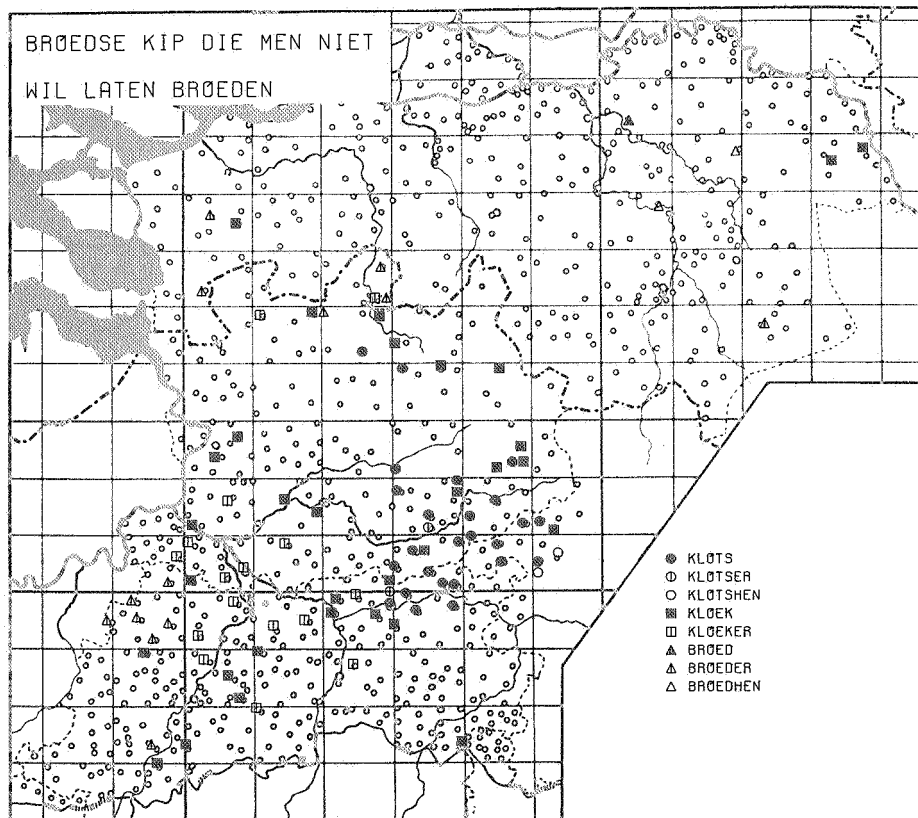
BROEDSE KIP DIE MEN NIET WIL LATEN BROEDEN (zie kaart)

Brütige Henne, die man nicht brüten lassen will — broody hen which isn't allowed to sit — une poule qui veut couver mais à qui on ne le permet pas

(N 19, 43b; Go 1b)

klots: *klóts*, K 276, 304, 307, 309, 311, 314, 315, 346, 348, 353, P 33; *klòts*, K 210, 235, 274, 307, 312, 349, 349a, 350, 351, 352, 354, 357, P 25, 35, 35a; **klotser**: *klòtser*, K 310, P 25; **klotshen**: *klòtshin*, K 358; *klòtshin*, K 357; **kloek**: het type *kloek* in: K 174, 237, 291, L 185, 187; *klöëk*, K 208, 240, 245, 248, 276, 276a, 276b, 295, 307, 318, 324, 348, O 163, 288, P 22, 25, 26, 29, 36, 66, 69b, 70, 125, 166; *klöëk*, K 212; de volgende opgave is meervoud: *klöëkkə*, K 287; **kloeker**: het type *kloeker* in: K 193a; *klöëkkər*, I 271, K 204c, 205, 283, 320, 329, 330, 332, O 286a, P 4, 5, 17, 18, 23, 60, 86, 127; *kloekərt*, K 205; **opgesloten kloek**: *òpgəslawtə klöëk*, P 126; **kloekse hen**: *klöëksə hèn*, L 159; **klök**: *klók*, K 208, 241, L 235; **klökhen**: *klók-*

hén, L 257; [klóktórt]: *klóktórt*, K 183c; **broeder**: *bröëjar*, I 275, O 63a, 69a, 70, 73; *brøer*, O 69; *brødjar*, O 255; *brujar*, K 193a, 205; *breujar*, K 191; *bruujar*, K 174a, 188a; *broejart*, L 264; *bruujart*, L 264; **broedhen**: *breujhen*, L 181; *bruujhen*, L 200; **broedse hen**: *brüüjsa hén*, L 257; **broed**: *bruuj*, L 147; **brok**: het type *brok* in: L 263; *brók*, L 263b; *brók*, een broedse kip waarvan men liever heeft dat ze niet broedt, De Bont; **kween**: het type *kween* in: P 77; **kwee**: het type *kwee* in: P 77.

BRŌEDSEL

Brut – brood – la couvée
(znd A2, 357)

broedesel: *bröëtsal*, K 295, P 25, 29a, 30a, 86, 88, 89, 97; *bröëjsal*, I 180, 268, 275, K 201, 226, 231, 237, 244, 246, 247, 249, 251, 281a, 291, 322, 330, 335, P 4, 10, 29a, 33, 41, 65, 69b, 70, 86; *bröëjsal*, K 232, 244, 329, O 276, P 88; *bröëjsl*, K 237; *bröesal*, P 86; *bröëssal*, P 161; *bröëjsal*, O 158, 239, 290; *bröëzjal*, O 238; *brüütsal*, K 251, 286, 303, 307, 333, P 75, 96a; *brüüjsal*, K 205, 212, 245, 308a, 352; *brüütsal*, K 282; *brüütsal*, P 99; *brüëtsal*, K 339; *brütsal*, P

105, 127, 145; *bruwtsal*, P 166; *brujsal*, K 274, 277, P 10; *bruwsal*, P 145; *bröjsal*, K 253, 254; *broöjsal*, P 60a, 61, 63, 198; *bröjsal*, K 246, 251, 339, 342, P 198, 199; *bröjsal*, P 18a, 65; *bréjsal*, K 302; *broeisel*, van kiekens, de gezamenlijke terzelfder tijd uitgebroed wordende eieren of uitgebroede jongen van vogels, Goossenaerts; **gebroedsel**: *gabrüütsal*, znw. o. gebrüütsel, gebroedsel, broedsel, De Bont; **broed**: *brü.i*, znw.m. bruui, broed, De Bont; *broed*, broedsel, Breda e.o., Hoeufft; **nest**: *nést*, P 86; *nest*, broedsel, kipsel, Corn. Vervl. A.

–3.1.7. Ziekten

SNOT

Ansteekender Geflügelschnupfen, Coryza – Coryza – Coryza infectieux
(N 19, 64)

[Coryza avium contagiosa, snot is een verkoudheid, gepaard gaand met neusvloeing. De kippen hebben zwarte natte neuzen, de niezen, de ademhaling kan bemoeilijkt zijn. De ogen zijn vochtig; de leg is teruggelopen en

de eetlust is verminderd. Snot als alleenstaande ziekte is niet zo ernstig, meestal gaat snot gepaard met andere ademhalingsziekten en dan vertroebelt het beeld.]

snot: zonder nadere aanduiding: het type *snot* in: I 57, K 102, 133a, 137, 141, 145a, 146, 148, 150, 151, 157, 163, 164, 173b, 174, 174a, 179a, 188a, 205, 225, 237, 287, 292, 309, 330, 346, L 144, 145, 148, 153, 178, 180, 180b, 184, 200, 200a, 241, 243, 263, 264, 279, 285, O 69a, 70, P 5, 23, 33, 60a, 77, 88, 89, 94, 112, 127, 137; *snòt*, K 237, 246, 350, P 44, 70, 88, 133; *snòt*, I 271, 275, K 152, 165, 183c, 204, 205, 212, 237, 238, 241, 243, 244, 245, 249, 274, 276, 276a, 276b, 281, 295, 296, 304, 307, 310, 330, 339, 349, 349a, 351, 354, L 183, 257, O 63a, 163, 165, 173, 174a, 177, 286, 288, P 4, 17, 18, 22, 25, 27, 29, 35, 36, 41, 48, 60, 66, 69b, 70, 72, 86, 88, 89, 94, 95, 99, 104, 125, 126, 128, 136a, 145, 149, 166; *snoot*, K 348, P 29, 86; een soort verkoudheid: hoesten- slijm opgeven: het type *snot* in: K 124a, P 48; *snòt*, K 206, 287; *snòt*, K 240, 324, 329, 349, P 171; *snòdòt*, K 191; verkoudheid: het type *snot* in: I 57a, K 178*, 218b, 287, 318, 336; *snòt*, I 275, K 250, 281, 287, 309, O 73, P 16, 84; oogziekte: *snòt*, K 210, 235, P 131; neusziekte: het type *snot* in: K 125a, 152, 222, 291; *snòt*, O 60a; *snòt*, K 266, 312, O 286a, P 25, 39, 83; ademhalingsziekte: het type *snot* in: K 254, L 177c; *snòt*, P 35a; kopziekte: het type *snot* in: K 174; *snòt*, K 346, P 169; *snòt*, K 240, 324, 357, P 4; versuffing: het type *snot* in: K 193a; *snòt*, K 320, P 26; pluimziekte: *snòt*, K 281a; geneesmiddelen: het type *snot* in: L 147, daartegen hielp boerenwormkruid, bloemen gedroogd, later thee van gezet en met het ochtendvoer vermengd, L 150, bij snotziekte smeerde men de snavel wel in met petroleum; *snòt*, K 251, om die ziekte tegen te gaan legde men een verroeste keten in de drinkbank, P 133, geneesmiddelen: javelwater, kopersulfaat, aviol (product), kalk in kippenhok strooien, formol; *snot*, snotziekte, diphteritis of *snòt*. De verschijnselen waardoor deze ziekte zich openbaart, zijn de volgende: veranderde wijze van ademhaling, waarbij het dier veelal den hals uitstrekt, den snavel geopend houdt, in een meer gevorderd stadium hoest, niest en een piepend of rochelend geluid uitstoot en door schudden met de kop een stinkend, taai slijm wegslingert of tracht weg te slingeren, Goossenaerts; *snòt*, coryza: zowel bij hoenders als bij duiven, hs Schrevens P 86; 't *snot*, bepaalde kippeziekte, Wouters; *snot*, Fr. morve, snotziekte der vogels, Corn. Vervl.; **kiekensnot:** *kīēkasnòt*, K 283; **snotziekte:** het type *snotziekte* in: L 159, 181, 185, 187; *snòtziēktā*, K 314; *snòtziēkt*, L 263b; **ronk:** *rongk*, K 212; *ròēnk*, I 271, K 292; *ròēngk*, O 69, 73; **pip:** het type *pip* in: L 183,

200, 241; *pip*, P 48; *piēp*, P 171; *de pip*, bepaalde kippeziekte, Wouters; **pips:** het type *pips* in: L 180b; *pips*, *pip*, de kip heeft de pips, hs Vissers L 180; **gròl:** *gròl*, K 311, 346; *gròl*, K 210, 235, 307, 357; CRD: *see-ér-dee*, K 237, chronic respiratory disease, slepende ademhalingsziekte; **speenogen:** *speenogen*, bepaalde kippeziekte, Wouters; **kik:** *kik*, ziekte van hoenders, waarbij zij van tijd tot tijd de kop schuddend, een scherp gerucht laten horen, Tuerlinckx B.

POKKEN EN DIFTERIE

Geflügelpokken/Geflügeldiphterie — fowl pox — variòle aviaire (N 19, 64)

[Pokken en difterie, variòla avium en diphteria avium, zijn twee namen voor dezelfde pluimveeziekte, veroorzaakt door een virus. Het is een ziekte van de huid: oogleden, kam, lellen, en van de slijmvliezen: keelholte, strottenhoofd. Uitwendig ziet men wratachtige zweren en inwendige gele, eveneens wratachtige etterpunten.]

pokken: *pokkā*, K 174, 188a, L 177c, 200a; *pòēkkān*, O 63a; *pòēkka*, K 292; *pokken*, een vorm van diphteritis bij kippen, Wouters; **difterie:** ademhalingsziekte: het type *difterie* in: K 151, L 145, 150, 184; *dīēftārīē*, P 99; *dīēftārīē*, K 287; *dīēftārīēj*, P 36; *dīēftārīēj*, P 125; *dīēftārīēng*, P 25; *dīēftārīēt*, K 237; keelziekte: *dīēftārīē*, O 73; *dīēftārīē*, K 287; *dīēftārīēj*, P 39; darmziekte: het type *difterie* in: K 210, 235; *dīftārīē*, K 320; kopziekte: het type *difterie* in: K 174, L 159, 177c, O 70; *dīēftārīē*, K 237; *dīēftārī*, O 174a; *dēfteerīē*, K 348; **geel:** geen nadere aanduiding: het type *geel* in: P 48; *gēél*, K 245; [g]léél, K 330, 354; *gējl*, K 346; [g]jél, K 348; keelziekte: *geel*, K 307; [g]jeel, P 131; *gēéal*, diphteritis, bij hoenders en duiven, hs Schrevens P 86; *het geel in de bek*, een vorm van diphteritis bij kippen, Wouters; **wit:** *wit*, K 210, 235; **spruw:** *sprūū*, K 291; **sprouw:** *spruw*, K 179a; *spròw*, K 266; *sprò*, K 295, P 7, 137; *spròā*, P 5, 88; *sprooj*, P 72; *spròò*, I 275, K 329, P 29, 136a, 152; *spròòāj*, K 244; *spraaw*, K 235, 243; *spraa*, I 271, 275, K 245, 292, 333, 346, 350, P 29, 35a, 128; *spràā*, K 248, 250; *spraj*, K 281; *sprīj*, K 291; *sprēj*, P 60; *sprēja*, P 4; *spréé*, K 250, 260, 281, 307, 310, O 69a; *sprīef*, K 314, 354; *spraaw*, zekere ziekte der kiekens, Corn. Vervl. A.; *sprouw*, een ziekte bij gevogelte zoals kippen, er komt een pel op de tong die er afgedaan wordt, Goossenaerts; *spraa*, spruw, Wouters; 't *sprei*, 't spruw, Wouters; *sprouw*, sprauw, zekere ziekte der kiekens, Corn.; *sprouw*, pip., zekere vogelziekte, Tuerlinckx; **sprīk:** het type *sprīk* in: P 41; *sprīk*, K 357; **velletjesplaag:** *vellēkasplawch*, O 69a; **vellet-**

jesziekte: *vellekensziekte*, 'n vorm van diphteritis bij kippen, Wouters; **krop:** *kröp*, P 104; *kröp*, O 63a, 173, P 17, 83; **gerochel:** *gəròchal*, diphteritis, bij hoenders en duiven, hs Schrevens; **stinkende adem:** *stīngkəndən ósəm*, difteritis, bij hoenders en duiven, hs Schrevens.

VOGELTUBERCULOSE

Geflügel-Tuberculose — cevian tuberculosis — tuberculose aviare

(N 19, 64)

[Tuberculose, een zeer moordende kippenziekte. Het eerste verschijnsel is loomheid, vervolgens treedt er zwakte in de poten op. Soms komen er knobbels voor aan de gewrichten.]

pootziekte: het type *pootziekte* in: I 57a; *pòetsièktə*, K 249; **in de poten:** *iën də pòetə*, P 66; **ziekte op de poten:** het type *ziekte op de poten* in: L 144; **van de poten gaan:** *van də pòejtə gawn*, O 69a; *vòn də pòetə gaan*, I 275; *vaan də pòetə gòdn*, P 16; **kramppoot:** *kròm-pòet*, P 48; **plodde(r)tje:** *ploddərkə*, K 287; *plòddəkə*, K 307, P 25; *pluddəkə*, K 238; *pluttəkə*, K 276; *plèütəkə*, K 276b; *plodde-ke(n)*, soort van ziekte onder de hoenders, waardoor ze slappe pooten krijgen, Corn.; **de ziekte:** het type *de ziekte* in: K 312.

PSEUDOVOGELPEST

Atypische Geflügelpest, New-Castle-Krankheit — fowl pest, New-Castle-disease — pseudo peste, peste aviare asiatique, maladie de Newcastle

(N 19, 64)

[Pseudevolgpest, New-Castle ziekte is een virusziekte. Ademnood en zenuwstoornissen zijn de voornaamste kenmerken, ook verdwijnt de leg plotseling praktisch helemaal.]

vogelpest: het type *vogelpest* in: K 163, 174, 179a, L 181, 200a; *voogəlpést*, K 346; *voowəlpést*, L 247; *vöwəlpéést*, P 36, 39; **kiekenpest:** *kīēkəpést*, K 354, P 18; *kīēʔəpést*, K 314; *kéékəpést*, K 330; **pest:** het type *pest* in: K 174, 179a, 324, L 187; *pést*, K 287, 311, 320, 348, O 63a, P 125, 169; *pést*, L 177c; *pist*, K 329; **kiekenplaag:** *kīēkəplaaəch*, P 1; *kiekəplòdch*, O 70; **plaag:** *plaaç*, I 275, P 4; *plààch*, O 165; *plòdch*, O 70; *plòdwch*, O 63a; **van Sint-Gilles:** *vòn sint-gilləs*, P 149.

KALKPOTEN

Kalkbeine — calcareous legs — sarcopte changeant

(N 19, 64)

[Kalk- of schurftpoten, de kwaal wordt ver-

oorzaakt door een bepaald soort mijt. Deze nestelt zich tussen de schubben der poten. Aanvankelijk gaan de poten er grijsgeel uitzien, vooral aan de voorkant, alsof ze vuil zijn, in een later stadium vormen zich grotere en kleinere knobbelvormige massa's die zich weldra over de hele poot uitbreiden daarbij kalkachtige schubben of korsten vormend.]

kalkpoten: het type *kalkpoten* in: L 159; *kalkpootə*, L 145; *kalkpòtə*, K 174; *kaaləkpòetə*, P 16; *kòlkpòetə*, P 131; *kòlkpòeʔə*, K 314; de volgende opgave is enkelvoud: het type *kalkpoot* in: L 180b; **knobbelpoten:** *knòèbbəlpòetə*, P 16; **knobbels op de poten:** het type *knobbels op de poten* in: L 200.

DIKKE LEVERZIEKTE

Hühnerleukose — avian leucosis — leucosis aviare

(N 19, 64)

[Dikke leverziekte, leucose is een virusziekte. De aangetaste dieren hebben een dorre kam; ze zien er bleek uit. Ofschoon de dieren erg vermageren, maakt het achterlijf een dikke indruk; soms is de te dikke lever te voelen in de buikholte.]

leverziekte: het type *leverziekte* in: K 174, L 200a; *lèèvərziektə*, L 187; *lèéjvərziektə*, O 73; **dikke lever:** het type *dikke lever* in: K 188a; **leucose:** *leukoosə*, K 237; **leukemie:** *lukkəmiē*, K 287; **waterkont:** *wòtərkont*, K 174; *watərkont*, L 200, 241; **watergat:** het type *watergat* in: P 5; *wawtergat*, O 69a; *wòtərgat*, K 312, P 27; *watergat*, opgeblazen aars, ziekte der kiekens, Corn. Vervl. A.; **het water:** het type *het water* in: K 318, L 200; *ət wujər*, K 314.

PULLORUM

Weisse Kükenruhr, Pullorumseuche — pullorum disease, bacillary white diarrhoea (BWD) — pullorose, diarrhée blanche des poussins

(N 19, 64)

[Pullorum, een zeer besmettelijke ziekte, veroorzaakt door een bacterie. Witte diarree is een van de voornaamste kenmerken.]

pullorum: *pūuloorūm*, P 125; *puloorum*, K 174; *pòèlōwroem*, P 36, 39; *paloorējoem*, K 346; **witschijt:** *wūutskaajt*, O 69a; *wiētschoot*, bacterium pullorum: een erfelijke ziekte bij kuikens, hs Schrevens; **krijtziekte:** *kròətzièktə*, I 271; **krijtschijt:** *kraajtschaajt*, P 125; **ingewandstoornis:** *ingəwandəstoornis*, L 187; **strontgat:** *stròntchòt*, P 36, 39.

COCCIDIOSE

Rote Kükenruhr, Blinddarmkokzidiose, Dünndarmkokzidiose — coecal coccidiosis,

1.1.1.2.

duodenal coccidiosis — coccidiose coecal, coccidiose duodénale

(N 19, 64)

[Coccidiose aan de dunne darm, kuikendiarrée.]

coccidiose: het type *coccidiose* in: K 163; *kòksédīēoozə*, K 307; *kòksīēdīēusə*, K 287; *kòksichoodə*, L 184; *kòksīēdīējoos*, P 35a; *kòksīēdīēōws*, P 36, 39; *kooksiēdjòos*, K 191; *kooksénjoos*, K 348; **coccidiosis:** *kòksīēdīēoosəs*, K 324; *kòksīēdīēoostēs*, K 237; *kosijdiioozəs*, L 200a; **magerziekte:** *moog-arziēktə*, coccidiosis: een verlamming van jonge hoenders, als gevolg van besmettelijke ziekten, hs Schrevens; **terende ziekte:** *téerəndə ziēktə*, coccidiosis: verlamming van jonge hoenders als gevolg van besmettelijke ziekten, hs Schrevens; **bloedschijt:** *blīūwtschaajt*, K 240; *blēwtschaajt*, K 240; **schijt:** het type *schijt* in: P 127; *schijt*, K 174a; *schéjət*, P 169; *schééjt*, K 354, P 35a; *schéét*, P 48, 104; *schaajt*, K 240; *schaat*, K 249, 310, P 25, 41; *schàət*, K 309; *saaət*, P 69b; *schat*, K 309; *schaat*, I 275; *schòdət*, P 89; *schòət*, P 16; **spel:** het type *spel* in: L 241, 285; *spél*, L 184; **afgang:** *afgangk*, K 309, P 127; **geel:** het type *geel* in: K 287; **spoersen:** *spoersen*, kip, die aan de diarrhée is spoerst, hs Renders L 226.

BRONCHITIS

Infektiöse Bronchitis — infectious bronchitis — bronchite infectieuse

(N 19, 64)

[Besmettelijke bronchitis, storingen in de ademhaling, die gepaard gaan met niezen, neusvloeïing en vochtige ogen.]

bronchitis: het type *bronchitis* in: K 174, L 177c; *bronchīēttəs*, L 184, 257; *brònsjīēt*, P 36, 39; **infectueuze bronchitis:** *infeksieeuzə bronchietəs*, K 174, L 200a; **hoest:** *oest*, K 188a.

ZIEKTEN VAN DE KROP

Kopfkrankheiten; Kropfverstopfung, Waserkropf — diseases of the crop; impacted crop — maladies du jabot; obstruction du jabot, catarrhe de jabot

(N 19, 64)

[Te onderscheiden zijn 1. harde krop, dat is een gevolg van voeding met te veel of moeilijk te verteren voedsel, na het drinken van water zet de krop uit; 2. weke krop, een gevolg van te grote afkoeling door het drinken van te veel koud water, er treedt een verlamming van de spieren op.]

1. harde krop: **harde krop:** het type *harde krop* in: O 69a; **harde etenrop:** *hardə ettərop*, O 69a; **versluisde krop:** *vərslòəstə kròp*, P 36; 2. weke krop: **waterkrop:** *waterkrop*, ziekte der

kiekens, waardoor de krop groot en vol water is, Corn. Vervl. A.

VEREN PLUKKEN

Federfressen — feather eating, feather picking — picage

(N 19, 64)

[Opgesloten zitten en gebrek aan afleiding zijn belangrijke oorzaken van deze kwade gewoonte.]

plukziekte: *plūūkzeektə*, K 245; **pluimziekte:** *plòemziēktə*, O 174a; **veren pikken:** het type *veren pikken* in: L 180b; **ruifziekte:** *ròefziēktə*, O 174a, P 5; *ròofziēktə*, K 266; *ròdwafsiktə*, K 307, heel het jaar door ruiven.

BLAUWE KAMZIEKTE

Blaufärbung des kammes — blue comb illness — tyflohelatite, choléra

(N 19, 64)

[Blauwe kamziekte is een ziekte, waarvan het meest kenmerkende verschijnsel gevormd wordt door de blauwe verkleuring van de kam.]

blauwe kamziekte: het type *blauwe kamziekte* in: K 174; *blaawə kamməziēktə*, K 157; *blauwkamməziēktə*, L 187; *blaakòmziēktə*, K 324; **de blauwe kam:** het type *de blauwe kam* in: K 210, 235.

BEVROREN KAM

Erfrorener Kamm — frozen comb — crête gelée

(N 19, 64)

[Bij vorst kan het voorkomen dat de punten en randen van de kam bevroren; ze verdonkeren, verschrompelen en vallen tenslotte af.]

bevrozen kam: *bəvròdza kam*, P 27.

BEEFZIEKTE

Ansteckende Gehirn- un Rückenmarkentzündung — avian encephalomyelitis — encéphalomyélite aviaire

(N 19, 64)

beefziekte: *beefsiēktə*, K 324.

UITZAKKEN VAN DE LEGDARM

Gebärmuttervorfall — prolapse of the hen's reproductive organ — prolapse de l'oviducte

(N 19, 64)

de legbalk uitschijten: *də léchbòlk utschaaajən*, K 240.

VOGELCHOLERA

Geflüchelcholera — fowl-cholera — choléra,

pasteurellose aviaire
(N 19, 64)

cholera: het type *cholera* in: K 324; *kòleera*, K 287.

GAAPZIEKTE

Gähncrampf – the gapes – syngamose
(N 19, 64)

gaapziekte: *gòòpsjëktə*, K 349.

VALLENDE ZIEKTE

Epilepsie – epilepsy, falling disease – épilepsie
(N 19, 64)

vallende ziekte: *vòlländə zeektə*, K 245.

ENGELSE ZIEKTE

Rachitis, Vitamin-D-Mangel – rickets (vitamine D-deficiency) – rachitisme, carence en vitamine D
(N 19, 64)

Engelse ziekte: het type *Engelse ziekte* in: K 287.

MAREKSE KIPPENVERLAMMING

Mareksche Hühnerlähme – fowl paralysis, Marek's disease – paralyse infectieuse
(N 19, 64)

Marekse verlamming: *verràksə verlamming*, L 148; **verlamming:** het type *verlamming* in: K 324.

SCHURFT, WORMEN, LUIZEN

Grind, Würmer, Läuse – scabies, worms, lice – la gale, vers, poux
(N 19, 64)

[Kippen kunnen last hebben van schurft; ook worden ze geplaagd door wormen en luizen.]
schurft: *schurft*, K 251, 310, O 288; *schurrəft*, K 249; *schurraf*, P 152; **wormen:** het type *wormen* in: K 210, 235; *wurrəmə*, P 35a; *wèèrmə*, K 191; **luizen:** het type *luizen* in: P 133.

–3.1.8. Behandeling, verzorging

KORTWIEKEN (zie kaart)

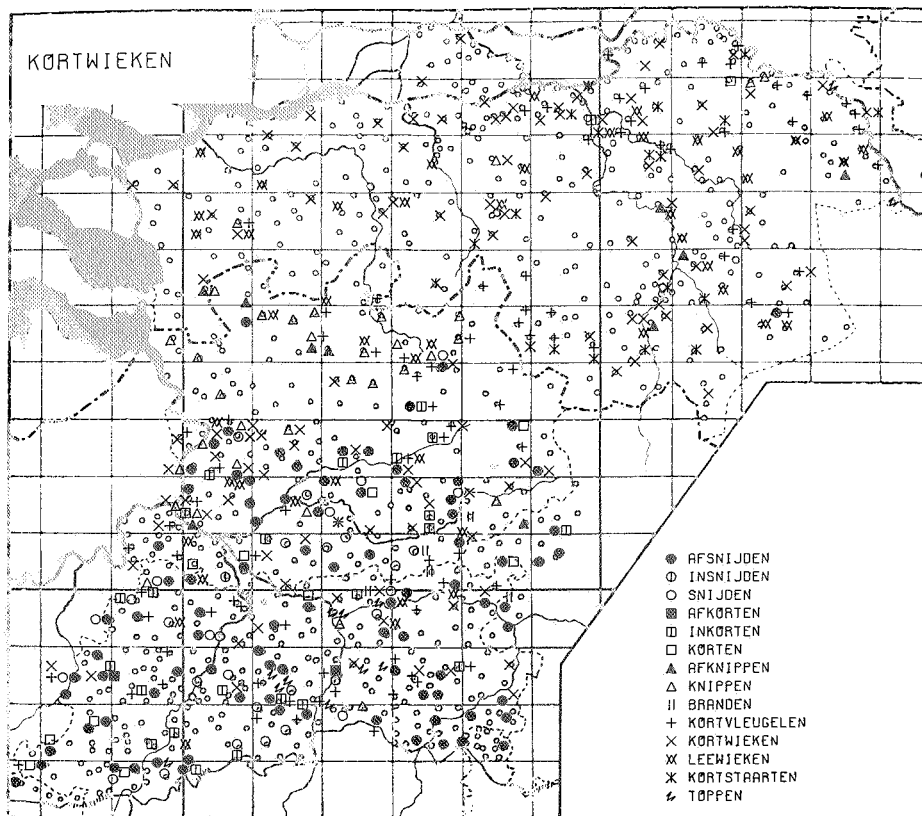
Flügel stutzen – to clip the wings – rogner les ailes

(N 19, 53; NE III, 8; sgv 19; znd 28, 35; znd 1a-m, 50)

bij de volgende type is het woord *kip* of een synoniem daarvan niet gedocumenteerd:

kortvleugelen: het type *kortvleugelen* in: K

168, 174, 196, 197a, 210, 213, 214, 215, 216, 218b, 235, 237, 240, 291, L 91, 147, 148, 152, 154, 156, 161, 178a, 204, 205, 242, O 274; *kortvleugala*, K 136a, 145a, 196, 218, 236, 237, 244, 246, 274, 291, L 100, 102, 104, 145, 148, 158, 159b, 162, 178, 189, 236, 244, 260, P 102; *kortvleujgala*, L 144, 145; *kortfleugala*, K 215; *körtvleugala*, K 193a; *kortvleugaran*, P 127; *kortvluigalan*, K 220; *kortvluiggala*, L 263; *kurtvleugalan*, K 213; *kurtvleugala*, K 274; *kurtvlèugala*, K 243; *kurtflèugala*, K 249; *kurtvluiggala*, K 250; *kurtfluggalan*, I 265, K 206, 241, 272, 273, 274, 291, 330; *kurifluggala*, K 274; *keurtvluiggala*, K 206; *körtvlöggala*, K 239; *kertvleugalan*, K 205; *kutvleugaln*, K 241; *kutvleugala*, K 349a, 356, O 165, P 95; *kutvlèugala*, P 89; *kutvlèugala*, P 35, 72; *kutfleugala*, K 240, P 25; *kutvleugara*, P 25; *kutfleugara*, P 18; *kutvluigala*, P 130a; *kutvluiggalan*, K 310; *kutvluiggala*, K 330; *kutfluggala*, I 271, P 7, 25; *kutfluggarn*, O 69; *kutvlöggala*, K 350; *kutvlöwgala*, P 83; *kutvlöggara*, P 94; *kutvliwgala*, P 5; *kutvlöjgala*, P 104; *kutvlöjgala*, P 139; *kutvloewgara*, P 81; *keutvleugalan*, O 67; *keutvleugala*, K 291, P 2; *keutvleugara*, P 98; *körtvleugala*, K 240, 241; *körtfleugalan*, K 241; *körtfleugaln*, K 241; *körtvlöjgalan*, P 139; *körtvluiggala*, K 346; *kèutfleugala*, K 276a; *körtvluiggalan*, O 177; *kèutvluiggala*, K 339; *kèitfleegaran*, O 157; *kèitvleugalan*, I 221b, K 287; *kitvlèjgala*, P 88; *kuvluggala*, O 173; *kortvleugelen*, kortwieken, Hoefft; *kortvleugelen*, kortwieken, kortvlerken, Goossenaerts; *kurtflöwgala(n)*, zw.w.w.tr. kortvleugelen, kortwieken, wat vaak met hennenen geschiedt, opdat ze niet over het gaas van hun kooien zouden vliegen, De Bont; *körtvleugelen*, kortwieken, de vleugels korten, fnuiken, fig. in bedwang houden, intomen, Corn. Vervl.; **vleugelen:** het type *vleugelen* in: I 265, K 233, 310; *vleugala*, P 41; **kortwieken:** het type *kortwieken* in: I 57, 57a, K 102, 127, 128a, 131, 136a, 142, 145a, 146, 147, 150, 154, 155, 161, 164, 171, 174, 174a, 176, 179b, 182, 183, 184, 195a, 213a, 216, 218, 220, 237, 246, 253, L 103, 144, 145, 145a, 147, 151, 152, 161, 179, 180, 184, 185, 200, 201, 204, 205, 207, 226, 235, 244, 255, 280, 285, O 156; *kortwieka*, K 124a, 133a, 141, 146, 148, 179a, 185, 219, L 94, 153, 229, 243, 256, 257, 279; *körtwieka*, K 183c, 210; *kortwïekən*, L 261; *kortwïekə*, L 279; *kortwïejka*, L 255; *körtwïekka*, K 174, L 159; *kortwïkkən*, K 129a; *kurtwieka*, I 57a, K 204, 254; *kurtwïekə*, K 208, 248, 249, 283; *kurtwïekka*, K 212; *keurtwïekən*, K 230, 237, 244, 274; *keurtwïekə*, K 204; *körtwieka*, K 188a, 205; *kèurtwïekən*, I 180; *kèurtwïekə*, K 191; *kirtwïekə*, K 244; *kòtwïekə*, P 112; *kutwïekən*, I 266, K 251, 274, 277, 285, 286, 308, 330, 333, 339, 352; *kutwieka*, K 300a, P 25, 32,

35a, 41, 69a; *kutwīēkkā*, K 307, P 99; *kutwīēkā*, K 257, 260, 266, 283, 287, 307, 313a, P 107; *kutwie?an*, K 277; *keutwīēkā*, P 13; *kutweekā*, K 313a, 330; *kutweejkā*, P 70; *kutwēēkā*, K 330; *kutwējkā*, P 104; *kōtwīēkān*, K 273, 287, 305; *kōtwīēkā*, P 99; *kōtwīēkkā*, K 287, 336; *kētūtwīēkā*, K 268; *kētūtwīēkkā*, K 276; *ketwīēkān*, I 221b, K 245, 268, 287, 307, 339; *ketwīēkā*, P 86; *kētūtwīēkān*, O 157; *kētūtwīēkā*, K 339; *kitwīēkā*, P 22; *kōētūtwīēkā*, K 309; **kortwieken**: *kortwīēkā*, K 125a; **knotwieken**: *knotwīēkā*, L 185; **kortvlerken**: het type *kortvlerken* in: L 161; **leewieken**: het type *leewieken* in: K 137, 163, 174, 174a, L 147, 185, 264; *leewīēkā*, K 148, 151, 157, 174, 183c, L 148, 160, 177c, 180b, 181, 184, 187, 200a, 235, 241; *leewīēkkā*, K 205, 274; *leewīēkā*, K 281a, P 125; *leejwīēkān*, K 165; *leejwīēkā*, L 203b; *leejwīēkkā*, P 36; *leejāwīēkā*, K 346; *léewīēkā*, L 183; *lèewīēkā*, L 184; *leewīēkkā*, K 178*; *liewīēkān*, O 70; *liewīēkkā*, K 281; *lèwīēkā*, K 238; *liewīēkkā*, K 204c; *liewīēkā*, K 320; *liewēēkā*, K 210, 235; *liewāwīēkā*, K 324; *lawīēkān*, K 173b; *lawīēkā*, P 25; *luwīēkkā*, L 257; *luwīējkā*, L 236b; *lawīēkā*, K 179a; *leewīēkā*, beroven van het laatste vleuggellid, Elemans; **leeuweriken**:

het type *leeuweriken* in: K 237; *liewāwīēkkā*, K 244; **leekwieken**: de kip is — *galīēkwīēkt*, K 296, P 35a; [**līēkwīēnājrā**]: *līēkwīēnājrā*, K 292; **wieken**: het type *wieken* in: K 210; *wīēkā*, K 174; *wīēkā*, K 292; *wīēkā*, L 150; **kortstaarten**: het type *kortstaarten* in: K 183, 184a, 195, 218, 220, L 145a, 152, 228, 240, 262; *kortstarten*, K 147, 216, L 103, 145a, 148, 161, 178, 179, 259; *kortstertān*, K 148, 195; **blokstaarten**: het type *blokstaarten* in: K 155; *blokstartān*, K 198; *blokstertān*, I 57; *blokstertān*, K 176; **kortzwissen**: *kutzwīēsna*, O 251; **zwissen**: het type *zwissen* in: K 269; **korthouden**: *katawān*, O 241; **zingen**: *zwingān*, K 237; *zwīēngā*, K 245, 265, 266; **pluimen**: *plaama*, P 102; *plōdānā*, K 274; **branden**: *brannā*, K 311; *braanā*, K 349a; *brōnnā*, K 348, P 44; *broonā*, P 23; **plukken**: het type *plukken* in: K 351; *plukkā*, O 286a; *plūūkkā*, K 250, 281; **scheren**: *schēera*, K 330; **ruiven**: *rōjvān*, O 163; **binden**: *bīēnā*, K 329; *baajnā*, K 237; bij de volgende typen is het woord *vleugel* of een synoniem daarvan niet gedocumenteerd: **afsnijden**: het type *afsnijden* in: K 291, 333, L 263, O 177; *afsnijān*, K 244, 277, 301, O 63a, 156, 174a, P 99; *afsnijā*, K 201, 237, 261, 262, 265, 267, 274, 275, 277, 282, 296,

301, 307, 341, 342, 351, P 145, 152; *afsnij*, P 16, 18, 157a; *afsnéejə*, P 112; *afsnée*, P 80, 129; *afsní-jə*, P 105; *afsnée*, P 99, 145; *afsnéejda*, K 243; *afsnéejə*, P 112; *afsnéeə*, P 94; *afsnèèn*, K 295; *afsnèè*, K 251, 293; *afsnèə*, P 160; *afsnien*, P 112; *afsnaajən*, K 330, O 156; *afsnaja*, K 237, 239, 249, 276, 279, 284, 307, 330; *afsnaaən*, O 69, 238; *afsnaən*, O 156, 177; *afsnaan*, O 154, 239, 272, 274, 288, P 198, 199; *afsnan*, O 285; *afsnān*, I 275, K 309a, 346, O 69; *afsnaa*, K 324, P 32, 60a, 80; *afsnā*, I 269, K 296, 305, 307b, O 241, P 37, 41, 76, 77, 128; *afsnōjən*, O 157, 239; *afsnōjə*, P 4; *afsnōjə*, K 330; *afsnowən*, O 158; *afsnōdōn*, P 2; *afsnujə*, P 33; *aafsnéjə*, P 104; *ōfsnēejə*, P 166; *ōfsnēè*, P 112, 155; *ōfsnéjə*, K 307, 318, 354, P 48, 145, 169; *ōfsnééjə*, K 307, 358; *ōfsnééə*, P 44; *ōfsnéè*, P 139; *ōfsnējə*, P 152; *ōfsnaja*, K 357; *ōfsnaan*, K 346, O 286; *ōfsnaa*, K 351, P 25, 69b, 70, 128; *ōfsnō*, P 4; *ōfsnōdōn*, I 275, O 286a; **insnijden**: *iēnsnōd*, K 329; **snijden**: het type *snijden* in: O 70; *snéén*, K 295; *snaaja*, K 237, 245, P 25; *snaajə*, P 65a; *snaaən*, K 292, O 70, 157; *snaaə*, P 4; *snaan*, I 275, K 295, 301, 307, 332, 338, 339, 348, 349, O 69a, 70, 285, 289; *snaa*, P 10, 29, 66, 81, 126, 127, 131, 136; *snōdə*, P 89; *snōən*, O 63a; *snōd*, P 133; **afkorten**: *afkettən*, O 166; *afkettə*, P 88; *afkuttə*, P 70; **inkorten**: het type *inkorten* in: K 150, 318; *iēnkurtən*, K 239, 272, 274, 331; *ikuttə*, K 309; *inkuttən*, O 67; *inkeutən*, P 198; *inkettən*, K 265, 286; *inkettə*, O 252; *énkōttə*, P 98; *ienkuttən*, O 69a; *iēnkuttə*, P 126; *iēnkuttə*, K 274, 310, O 255, P 23, 68; *iēnkuttən*, O 166; *iēnkēutən*, O 177; *iēnkōttə*, P 80, 129; *iēnkōttə*, K 250; **korten**: het type *korten* in: K 275, 338; *kortə*, L 150; *kurtən*, K 354; *kuttə*, O 286, P 16; *keutən*, K 301, O 238, 241; *kōttə*, K 322, 330; *ketn*, O 274; **afknippen**: het type *afknippen* in: K 188a, 189a, 206, 209, L 200; *afknippə*, L 186, 233, 257; *ōfknippə*, K 314; *afknīēppə*, K 287; **kortknippen**: het type *kortknippen* in: K 312; **knippen**: het type *knippen* in: K 188a, 203, 206, 211, 212, 231, 232, 249, 312; *knippə*, I 119, K 164, 174, 204, 205, 206, 208, 210, 213, 235, 240, 286, 295, L 109, 153, P 27, 137; *knīēppə*, I 275, K 204c, 225, 237, 244, 251, 254, 287; *knīēpə*, K 245; **afkappen**: *ōfkōppən*, K 203, O 244; *ōfkōppə*, P 17; **kappen**: *kappə*, P 94; **afdoen**: het type *afdoen* in: K 291; *ōfdōən*, K 309; *afduun*, K 275; **toppen**: *tōppə*, L 159, 212; *sjōppə*, P 86; *tsjōppə*, P 94; *sjōppə*, O 288, P 77, 136a; *sōppə*, P 26, 27, 29; *sjuppə*, P 80, 81; *sjōppə*, inkorten der vleugels van het pluimvee, hs Schrevens; de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: **korter maken**: *kuttər maakən*, P 3; **kopje kleiner maken**: *kopkə klendər mowkə*, K 274; **op water en brood zetten**: *op wawtər én brūūt zéttən*, O 241.

NESTEI

Nestei — nest-egg — le nichet

(sgv 25)

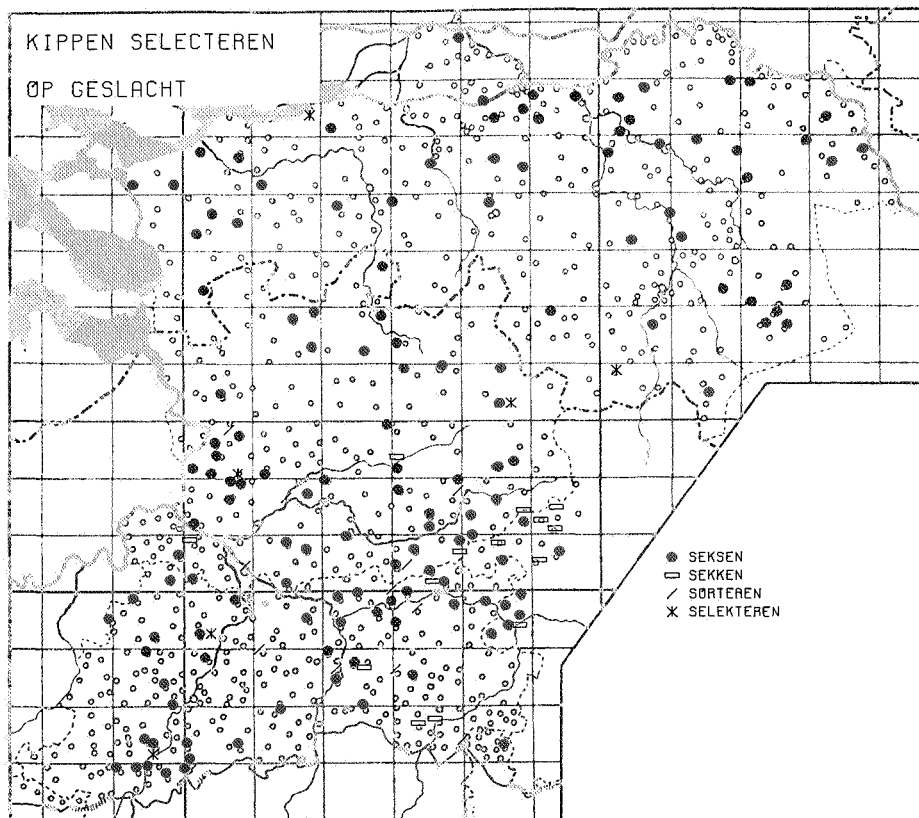
[Een nestei is het ei dat men bij het wegnemen van de eieren van kippen in het nest laat, opdat er andere bijgelegd worden. Soms gebruikt men een ei van klalk, soms een vuil ei.] **nestei**: *nestij*, K 218, L 150, 152, 162, 184, 186, 257; *nestèj*, L 102, 199, 260; *nesteej*, L 104; *nestèèj*, L 144; *nestaj*, K 216; *nestaaj*, K 197a, 219, 220, L 91, 279, 280; *nestaaj*, K 215; *nèstij*, L 154, 159, 160; *nèstèèj*, L 229, 233, 255; *nistèèj*, L 109, 148, 153; *nistaaj*, K 148, 184, 185; *nèestèj*, L 189; *nèestèèj*, L 256; *nèestaj*, L 237, 244, 264; *neestij*, L 261; *neestèèj*, L 158; *neestowj*, K 214, 215; *nèestij*, L 185; *nestei*, ei (gewoonlijk een vuil ei) dat men in hoendernesten laat liggen om zoveel mogelijk te beletten dat de hennen elders zouden leggen, Goosse-naerts; *neest èè-iej*, vuil ei dat men in legplaatsen voor kippen laat liggen, om de kippen ertoe te brengen dat ze daar leggen, hs Vissers L 180; *nèstàə*, nestei, Eylenbosch O 253; *nestei*, ei dat men bij het wegnemen der eiers in een kippennest laat, om er andere te laten bijleggen, Pipers 500; **kalkei**: *kalkaj*, L 236; *kalkèèj*, namaakei, wanneer de boer een kip aan het leggen tracht te krijgen, Elemans; *kallakèèj*, znw.vr. en o., kalkei, kalken ei dat men als nestei laat liggen waar de hennen plegen te leggen, De Bont; *kalaka:r*, een kalkei, een stenen ei dat in het nest gelegd wordt, hs Schrevens.

KIPPEN SELECTEREN OP GESLACHT
(zie kaart)

Geschlechtssortierung — chick sexing — sexage

(N 19, 58; Go 1b)

seksen: het type *seksen* in: I 57a, K 137, 163, 164, 173b, 174, 174a, 218b, 237, 333, L 144, 147, 150, 180b, 181, 187, 201, 263, 285, P 33; *seksen*, K 157, O 69a; *séksən*, I 275, K 241, 287, 310, 311, O 63a, 163, P 23; *séksn*, O 73; *séksn*, O 178, 250; *seksə*, I 57, 57a, K 102, 125a, 133a, 136a, 141, 146, 148, 151, 157, 174, 178*, 179a, 188a, 205, 208, 244, 287, 314, L 145, 148, 160, 177, 178, 184, 185, 200a, 203b, 241, 242, 243, 263, 264, P 5, 137; *séksə*, I 271, K 152, 165, 183c, 204, 206, 210, 212, 225, 235, 237, 238, 240, 245, 248, 249, 250, 260, 266, 274, 276, 281, 281a, 283, 287, 292, 296, 304, 307, 309, 311, 312, 324, 332, 336, 339, 346, 348, 349, 349a, 350, 352, 354, 358, L 183, 257, 263b, O 173, 255, 285, 286, 287, 289, 290, P 4, 17, 25, 27, 29, 35a, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 60, 84, 86, 95, 125, 126, 128, 169, 198, 199; *séksə*, K 292, L 153, P 86, 89; *séksə*, P 22; *seeksə*, K 349a; *séeksə*, K

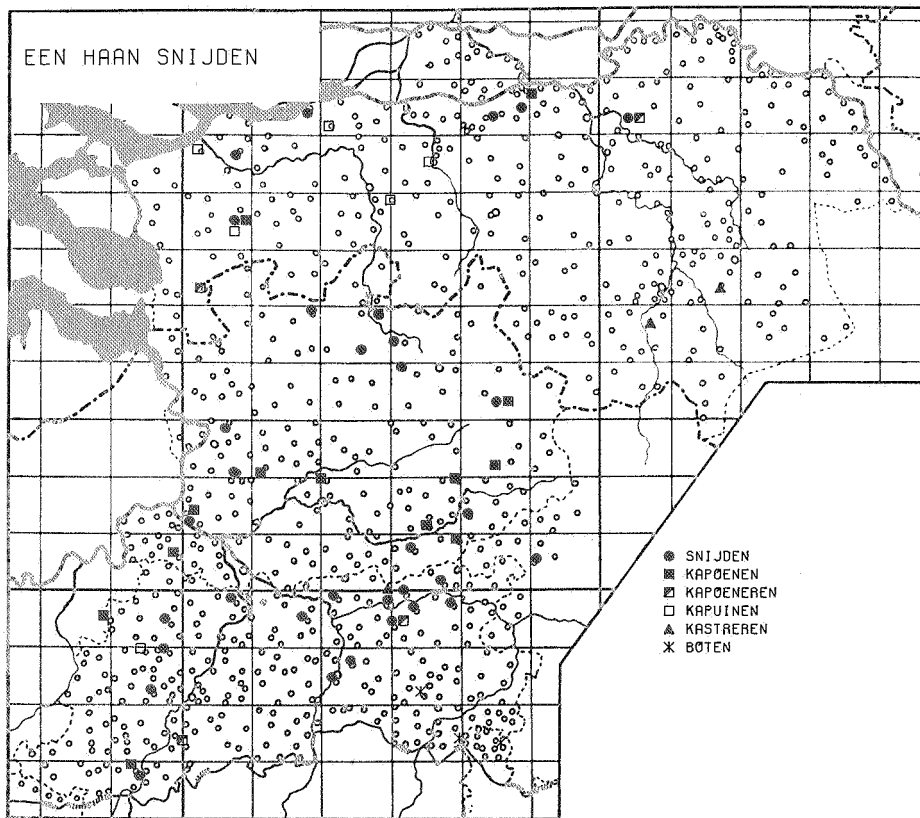
191, 276b, P 36; *sèkse*, selecteren volgens geslacht, Elemans; *sekken*: *sèkkə*, K 314, 318, 320, 346, 353, 357, P 48, 86, 145, 149; de kippen worden — *gəsèkt*, K 350; *sekten*: *sèktə*, P 131; *steksen*: *stèksə*, K 274; *sekteren*: *sèkteerə*, K 346; *seksioneren*: *sèksjèònéjə*, P 99; *selecteren*: *sèlekteerə*, L 279; *səlèktéerə*, K 251, O 255; *səlèkteern*, K 241; *sélèktirə*, P 4; *silikteerən*, K 124a; *seleksen*: *səlèksə*, I 275; *selektioneren*: *sélèksjònaajə*, P 145; *sélèktièò-nèrrən*, K 243; *sorteren*: het type *sorteren* in: K 291; *sortéerə*, K 291; *sòrtéerə*, K 243, 307, 330, 349, P 35; *sòrteerə*, P 25; *sòòrtéerə*, P 166; *sortèrrə*, P 94; *sórtéjə*, P 88; *sórtéjə*, P 70; *keuren*: *keurə*, O 69; *kèujə*, P 16; *kòwə*, P 83; *triëren*: *trèejə*, P 133; *trèejéjə*, O 286a; *afzonderen*: *òfzòndərə*, P 22; *scheiden*: *schien*, K 291, O 70; *schte*, K 291; *schie*, P 69b; *schoten*: *schòeta*, K 204c; *uitzoeken*: *òetzuukən*, L 200; *uitkiezen*: *òetkizza*, O 174a; *vaneenzetten*: *vanènzètn*, K 241; de volgende typen zijn zelfstandig gebruikte voltooiden deelwoorden: *gesekte*: *gəsèktə*, K 274, 314, 315; *gəsèGdə*, K 316, 357; *gesekste*: *gəsèkstə*, P 27.

EEN HAAN SNIJDEN (zie kaart)

Einen Hahn verschneiden — caponizing a cock — châtrer un coq
(N 19, 60b)

sniijden: het type *sniijden* in: K 311; *snijà*, K 124a, 136a, 141, 174, 205, L 147; *sni-jə*, P 86; *snèjə*, K 208; *snèjə*, K 212; *snèə*, K 210, 235; *snèejə*, K 152, 205; *sneen*, O 165; *snajə*, K 350, 357, O 177; *snájən*, K 241; *snaajə*, P 25; *snaajə*, K 243, 251; *snààən*, O 70; *snaan*, K 348; *snaa*, P 17, 25, 35, 35a, 36, 86; *sna*, P 22; *snòə*, P 89; *snòòə*, K 287; *snòòn*, O 286a; *snò*, P 5; *snúujə*, P 33; *kapoenen*: *kapoenə*, K 137; *kapòènan*, O 63a; *kapòèna*, K 260, 276b, 287; *kapòènnən*, K 241; *kapòènan*, K 310; *kapoenə*, K 174; *kòpòènan*, K 241; *kòpòèna*, K 346; *kòpòènnə*, I 271; *kòpoona*, O 286; *kapòòəna*, K 296; *kòpòwəna*, K 307, 346; *kapoenen*, een haan snijden, lubben, Pipers 368; *kapuinen*: het type *kapuinen* in: K 163; *kapuina*, K 174, 179a; *kapuina*, K 125a; *kòpuina*, K 151; *kòpòjnən*, O 163; *kapuinen*, hanen kapuinen, snijden, tot kapuin maken, Corn.; *kapoeneren*: het type *kapoeneren* in: L 147; *kapoe-neerə*, K 188a; *kòpòènéerə*, P 36; *kapoonéjə*, P

125; **kastreken:** *kastreera*, L 241; *kastareera*, L 257; *köstreera*, P 25; **boten:** *büütta*, P 104; *büuta*, P 169; *büüwtä*, P 166; **lubberen:** het type *libberen* in: K 174a.

KIP VAN BROEDSHEID GENEZEN

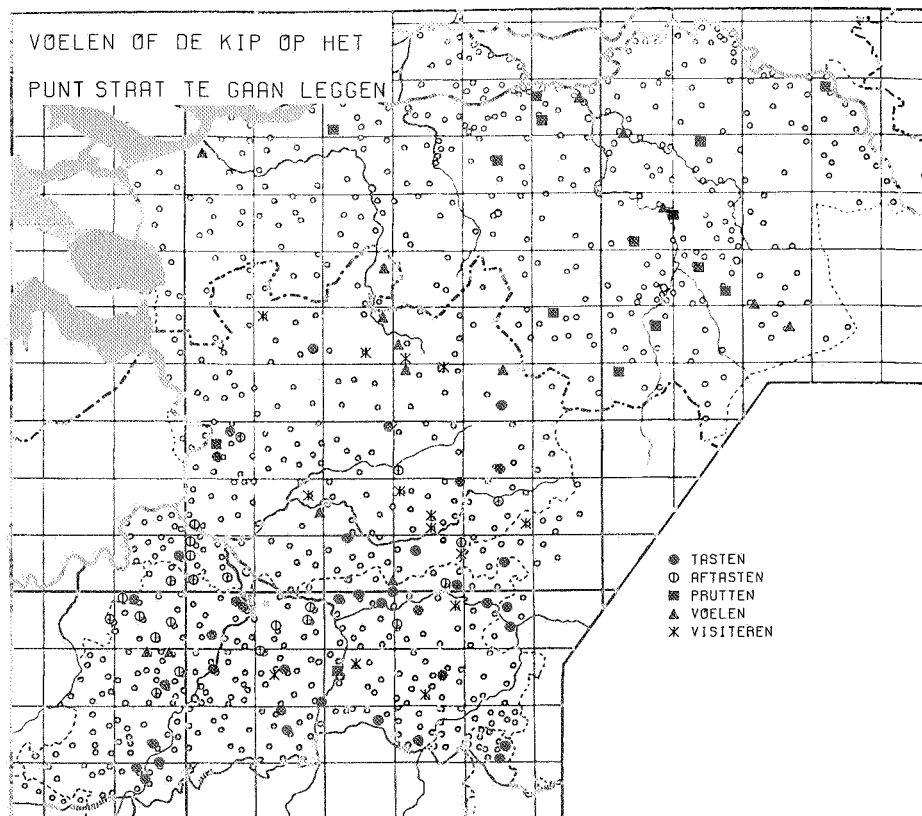
Brütenentwöhnung — controlling broodiness — empêcher de couver (N 19, 59)

[In de vragenlijst werd gevraagd naar de termen voor *een kip van broedsheid genezen door ze in een emmer water te stoppen met haar achterste*. Enkele opgaven (de eerste typen in dit lemma) geven synoniemen voor *kip van broedsheid genezen*. Vervolgens zijn er antwoorden gegeven die de methode vermelden welke gebruikt wordt om het doel te bereiken; ofwel de kip in het water houden ofwel de kip afzonderen.]

ontbroeden: *öntbröëja*, P 4; *öntbröëja*, K 287; **broedsigheid eraf halen:** *broetsəghijt eraf haalan*, K 174; **van het broeden afhelfen:** *van het brujan afhelfən*, L 200; **doen ophouden met kloeken:** *doon öpaavə mé klöëkkə*, P 69b; **het kloeken verleren:** *klöekə vərliərə*, P 86; **koel-**

prutten: het type *koelprutten* in: L 201; *koelpruttä*, L 178, 200a, 235, 241; *köelpruttä*, K 309, 349; *köelpruttä*, K 339, 351, P 35a; *köelprötta*, K 350, P 35; *koelpreutan*, L 241, P 33; *köelpreutä*, K 304, 349a; *köelprüüttən*, O 163; *köelprüütta*, K 250, 281; *köelprüütta*, K 332; *küülprüütta*, K 354; *köelpröëtta*, K 309; *koelprietən*, L 148; *kulprotə(n)*, zw, koelprutten, een kip van haar broedsheid afhelfen door ze met haar achterste in koud water te houden, De Bont; **prutkoelen:** *prutköëlla*, K 358; *preutköëlla*, K 358; **afkoelen:** *afkoela*, L 180b; *afköëla*, K 266, P 94; *afköëlla*, K 274, 276; *afkoola*, K 245; *afkööle*, K 245; *afkoowla*, P 70; *afköwla*, P 70; *aafkoela*, K 133a; *aafköëlla*, K 307; *öfköëlla*, K 307, 320, P 5; *öfköëla*, K 276, P 36, 88; *öfkoola*, O 255, 288, P 66; **af laten koelen:** *afloota koela*, L 203b; **[köëlspittə]:** *köëlspittä*, K 287; **klotsen:** *klötsə*, K 348; **dompelen:** het type *dompelen* in: I 57a, K 174a; **dopen:** *döepə*, K 191; *döewəpə*, K 260; **soppen:** *soppə*, K 174, 188a; **door het water slaan:** *deur ət waotər slaon*, K 124a; **(met hun gat) in het water steken:** het type *in het water steken* in: P 4; *int waotər steekə*, K 193a, 276b; *in ət waotər stéëka*, K 243, 357; *int wöötər stee?ən*, K 241;

1.1.1.2.

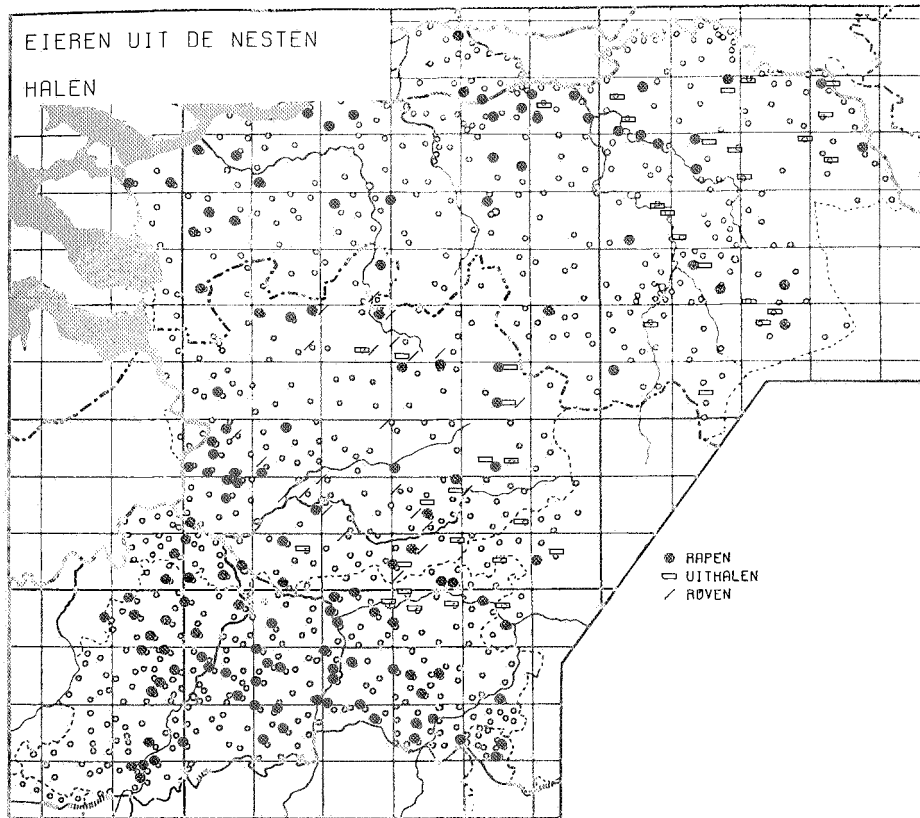
tēnt wōjtər stéekə, P 48; *int wōtər stékkə*, P 169; men zegt — *ik steek zə mé zə gat in at waatər*, L 263; in het water houden: *tēnt waatər aovə*, P 133; in het water duwen: *tēnt waatər daowvə*, K 330; *int waatər déúwə*, L 257; in het water soppen: het type in het water soppen in: K 312; in het water zetten: het type in het water zetten in: P 77; *int waotər zettən*, K 124a, L 144; *tēnt waotər zéttə*, K 346; *int wōttər zéttə*, K 346; *tēnt waatər zittə*, K 330; *tēnt wēūtər zéttə*, P 25; *ient wōttər*, P 60a; onder water steken: *ōndər wōttər steekə*, K 225; in een emmer zetten: *ien ən tējəmər zéttə*, P 17; in (een) emmer water steken: *tēn ən tēmər waatər stééjkə*, O 286a; *in emmər watər steekən*, K 318; in een emmer water zetten: het type in een emmer water zetten in: K 291; in een emmer water stoppen: het type in een emmer water stoppen in: K 148; in de kuip smijten: *tēn də kōəp smōdətə*, P 16; koelbad geven: *kōēlbōt gévəvə*, K 206; waterbad geven: *wōjtərbēt gééjəvə*, P 99; in een vat met water zetten: de kip is — *in ən vat met waatər gəset*, K 324; in een vat zetten: *tēn ən vat séttə*, K 296; in een ketel water zetten: *tēn nə kéjtəl waatər zéttə*, O 173; verzuipen: *vərzaojpə*, K 251; koud maken: *kowtmaokə*, K

151; *koo mōdkə*, P 83; *kaat mōwkə*, K 307; in een kooi zetten: het type in een kooi zetten in: L 187; in een kloekenkooi zetten: het type in een kloekenkooi zetten in: L 147; in het kloekvat zetten: *ient klōēkvat séttə*, K 329; gebonden leggen: *gəbōnnə léggən*, I 275; afzonderen: *aafzōndərə*, K 287; afhieten: *afhīētən*, O 70; in een mand zetten: *ienən mōn zéttə*, P 17; onder een mand zetten: het type onder een mand zetten in: K 274; de brand er op koelen: *dən braant ər op koelən*, L 180b; de volgende typen zijn woordgroepen: onder een mand: het type onder een mand in: L 150; in een vat: het type in een vat in: P 127.

MET DE HAND VOELEN OF DE KIP OP HET PUNT STAAT TE GAAN LEGGEN (zie kaart)

Mit der Hand fühlen, ob die Henne im Begriff is zu legen — manually checking whether the hen is at the point of laying or not — tâter une poule pour sentir si elle est sur le point de pondre (N 19, 52)

tasten: het type *tasten* in: O 68a, P 5, 48, 77;

tastə, K 248, P 7, 35, 41, 83; *tassən*, K 241, O 69a; *tassə*, K 266, O 255, P 171; *taastən*, K 243; *tòstə*, I 271, K 339, 351, 354, P 22, 23, 25, 29, 41, 44, 48, 99, 128, 131, 152, 169; *tòssə*, K 206, 276b, 307, 348, O 173, 286, 286a, 288, P 4, 60a, 139; *tòssən*, K 241; *aftasten*: het type *aftasten* in: O 69, 70; *aftastə*, K 287, 324, 329, P 70; *aftaastə*, K 312; *aaftaastə*, K 287; *aaftaasə*, P 16; *aftassən*, O 63a, 69a; *aftassə*, K 274, 350, P 4; *òftòstən*, K 287; *òftòstə*, I 271, 275, K 245, 320, P 17, 18, 25, 29, 36; *òftòssə*, I 275, O 174a, 177; *òftassə*, K 346; *òftòsn*, O 73; *betasten*: *bəstə*, K 251; *bətòstə*, P 131; *visiteren*: *viëssənteerən*, K 237, P 77; *viëssənteerə*, K 204c; *viëssəntèèrə*, K 309; *viëzzənteerə*, K 346, P 35a; *viëzzəntèèrə*, P 86; *viesietèèrə*, K 304; *vissənteerən*, K 310; *vissənteejərə*, K 314; *vizzənteerə*, K 210, 235; *vizzəntajərə*, K 292, P 104; *vissətijərə*, K 309; *prutten*: het type *prutten* in: K 137, 218b, L 200a, 201; *pruttə*, K 146, L 159, 180b, 235, 241; *prүүttə*, K 244, P 88; *preuten*, K 164; *preutə*, K 125a, L 279; *preujtə*, L 257; *prot:(n)*, *prutten* (nl. een kip) al tastend bij de aarsopening 's avonds onderzoeken, of een kip de volgende dag een ei zal leggen. 'n hen *pruttə*, een hen *tasten*, De Bont;

pruttelen: *pruttələ*, K 330; *voelen*: *vöëllə*, K 240; *vöèlə*, K 151, 295; *vuulən*, L 200; *vүүüllən*, O 163; *vuulə*, K 148, L 148; *vүүülə*, K 191, 208, 212, 235, P 25; *veulə*, L 263b, O 165; de kip is – *gəvuult*, L 242; *afvoelen*: *afvoelə*, K 188a; *afuulə*, K 244; *keuren*: het type *keuren* in: K 237; *kèujərə*, P 69b, 133; *kéèrə*, P 86; *vingeren*: *vingərə*, K 357, 358; *seicteren*: *sulləkteerə*, K 174; *de kip neerleggen*: *də kip nijlèggə*, P 1; *zien of dat ze een ei opheeft*: *zièn of dassən aar dèp èèt*, P 94; de volgende typen betreffen constateringingen welke betrekking hebben op het resultaat van de handeling „voelen”: de volgende typen zijn werkwoordelijke uitdrukkingen: *het/een ei (hoog) ophebben*: de kip – het type *heeft een ei op* in: K 307; *heeft at ij hoch op*, K 124a; *gaar voor de leg zijn*: de kip is – *gaor vöèr də lech*, K 250, 281; *leggereed staan*: de kip – *stòd lèggəsgərèjət*, K 274.

EIEREN UITHALEN UIT DE NESTEN (zie kaart)

Eier aus den Nestern holen – to pick up the eggs out the nests – ramasser les oeufs dans les nids

1.1.1.2.

(N 19, 35a)

rapen: het type *rapen* in: K 237, O 69, P 77; *raapən*, K 329, L 201, O 73, 163; *raapə*, I 271, 275, K 102, 150, 174, 174a, 237, 260, 283, 330, L 145, 148, 150, 159, 177c, 178, 180b, 235, O 165, P 7, 48, 104, 145, 169; *ràðpə*, K 152, 208; *ráápə*, L 263b; *raaapə*, K 287, 309, P 1; *raopən*, K 218b; *raopə*, I 57, 57a, K 124a, 125a, 133a, 136a, 137, 141, 146, 148, 151, 157, 164, 173b, 174, 178*, 179a, 183c, 188a, 205, 225, 250, 254, 281, 287, 324, 332, 349, 357, L 180, 187, 243, 279, O 173, P 145, 166; *raoəpən*, O 70, 255; *raoapə*, K 243, 248, P 22; *roopən*, K 241; *roopə*, K 191, 204, 204c, 235, 240, 243, 244, 249, 250, 251, 274, 276b, 287, 307, 350, L 241, O 177, 286, 286a, 287, P 26, 27, 29, 41, 70, 72, 84, 86, 88, 89, 94, 95, 125, 127, 128, 136a, 139, 149; *ròòpə*, K 165; *ròopə*, P 23, 69b; *ròðpə*, K 295, O 288, P 36, 83, 88; *ròppə*, K 281a, 295, 336, P 60, 60a, 70, 99, 171; *ròppə*, K 281, P 137; *ròəpə*, O 174a, P 18, 66; *ròəpən*, O 68a; *ròəppə*, P 126, 133; *ròepə*, P 133; *ròēpə*, P 89, 131; *rappə*, P 4, 112, K 348; *rappə*, P 41; *rəjpə*, I 275; *rawpə*, K 351; *rawpən*, O 69a; *ròawpə*, K 320; *ròòwpə*, P 76; *ròwpən*, O 63a; *ròwəpə*, P 152; *raapə*, eieren uit de legnesten halen, Elemans; **oprapen:** *òp-raopə*, K 318; **halen:** *òllə(n)*, K 311; **uithalen:** het type *uithalen* in: K 333; *uithaalə*, L 263, 264; *uithaalə*, K 145a, L 147, 153; *uithoolən*, L 150; *uthaalən*, K 241; *uithaalə*, K 210, 235, 276, 346; *uthoolə*, K 307; *uthòòlə*, K 354; *uthaalə*, K 309; *uthòòlə*, K 358, L 185; *òthaolə*, P 44, K 346; *òthòòlə*, K 240; *èuthaalə*, K 276b; *òèthòòlə*, K 314; *üüthaalə*, L 160, 184; *òèthaalə*, L 159; *òèthaalən*, L 285; *aoøthaalə*, K 349; *òathòòlə*, P 35; *òothèùlə*, P 25; *òòthòòlə*, P 35a; *òthaolə*, L 180b; *owthoolən*, L 200; *owthòòlə*, L 183; *owthawlə*, L 144; *òwthòòlə*, L 203b; *òwathòòlə*, P 33; *òwathòwlə*, K 307; bij de volgende opgaven is 'de hennen' lijdend voorwerp: *oojthòòlə*, K 238; *uithaalə*, L 242, 263; *òthòòlə*, L 257; *òwthaalə*, L 235; *owthaolən*, L 181; *owthaalə*, L 200a; *aoøthaalə(n)*, zw. ww. tr. uithalen, ièn hén aoøthaalə, de eieren van de kippen uit het nest nemen, De Bont; **garen:** *gaoəpə*, K 243; *gээрən*, O 68a; *gээрə*, K 244; *geren*, verzamelen, inzamelen, eieren géren (Kl.Brab.), Corn.; **vergaren:** *vərgээрən*, O 177; **roven:** het type *roven* in: K 237; *roovə*, K 307; *ròevən*, K 241; *ròevə*, K 208, 210, 212, 235, 295, 296, 304; *ròèvə*, K 237, 245, 266, 292; *ròēvə*, K 245; *ròēwə*, K 291; *rúuvə*, K 292; *rúúvə*, K 260; *ròēwəvə*, K 205, 307, 309, 339, 349; *ròēwəvə*, K 348; bij de volgende opgaven is het lijdend voorwerp 'de kiekens': *ròevə*, K 206, 310; *ròēwəvə*, K 193a; **zoeken:** *zīēkə*, P 27; bij de volgende typen is 'de hennen' lijdend voorwerp: **langen:** *langə*, K 276, 312, 352; *laangə*, K 276a; *lòngə*, K 346; **uitlangen:** *oojtləngə*, K 238; *utlòngə*, K 307.

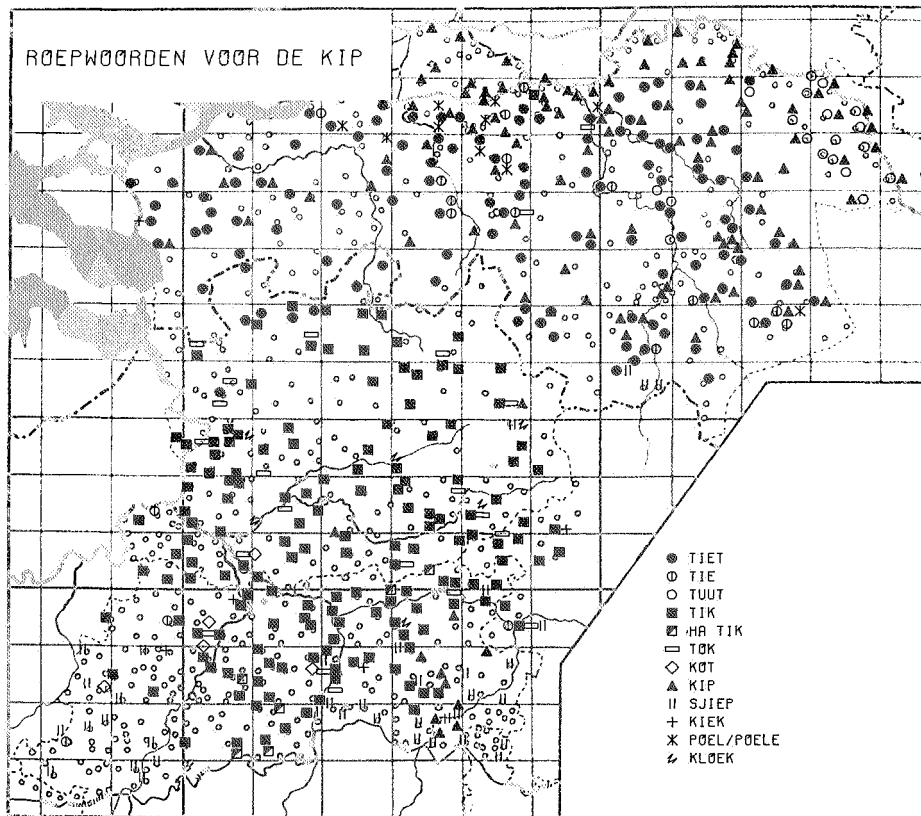
—3.1.9. Roepwoorden, vleinamen

ROEPWOORDEN VOOR DE KIP (zie kaart)

Rufwörter für das Huhn — call words for the chicken — nom d'appel pour une poule (N 19, 44a; znd 47, 9a; znd B2, 259a; DC 6, 2b; VC 14, 2n(r); NE II, 10)

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

tīk: *tik tik*, K 201, 203, 212, 236, 240, 272, 277, 307, 308a, 311, 320, 335, 339, 346, 347, 348, P 6, 18, 29a, 33, 101, 104; *tik tik tik*, I 180, 220, K 137, 204, 205, 206, 207, 209, 210, 212, 226, 235, 237, 238, 239, 240, 244, 245, 246, 247, 249, 251, 256, 257, 267, 269, 272, 274, 276, 279, 281a, 287, 291, 295, 301, 305, 307, 309, 310, 311, 312, 320, 330, 332, 333, 333a, 341a, 348, 349, 353, 355, 356, 358, O 70, P 10, 14, 17, 21, 25, 26, 37, 44, 80, 83, 87, 88, 89, 93, 127, 129, 131, 144; *tik tik tik tik*, I 220, 274, K 204, 206, 210, 212, 240, 286, 291, 292, 310, 325, 335, O 166, P 23, 27, 38; *ték*, K 312; *ték ték*, K 210, 240; *ték ték ték*, K 236, 310a, 351; *ték ték ték ték*, P 105; *tiēk tiēk*, K 277; *tiēk tiēk tiēk*, K 318; *tiēk tiēk tiēk tiēk*, K 203, 353; *tīēk*, K 357, P 7, 22; *tīēk tīēk*, K 213, 254, 304, P 18, 26, 29, 36, 72; *tīēk tīēk tīēk*, I 271, 275, K 206, 232, 238, 239, 245, 249, 250, 266, 274, 276, 281, 283, 287, 314, 324, 330, 339, 346, 349, 353, 354, 358, O 63a, P 14, 16, 17, 25, 27, 41, 66, 70, 84, 89, 133; *tīēk tīēk tīēk tīēk tīēk*, K 251; *tīēk*, K 237; *tīēk tīēk*, K 237, 240, 243, 244, 245, 248, 274, 281, 295, 296, 309, 311, 329, 346, 354, O 177, P 10, 23, 86; *tīēk tīēk tīēk*, I 180, K 208, 237, 240, 241, 244, 250, 251, 274, 276, 291, 292, 295, 307, 309, 333, 348, 350, P 29, 35, 35a, 37, 41, 48, 60, 60a, 69b, 76, 77, 83, 94, 125, 126; *tīēk tīēk tīēk tīēk*, K 273, 276a, 311, 320, P 86; *tīēk tīēk tīēk tīēk tīēk*, K 330; *tīēk*, P 127; *tīēk tīēk*, K 307; *tīēk tīēk*, P 4; *tīēk tīēk*, P 60a; *tīēk tīēk tīēk*, K 322, 330; *tīēk tik tik*, K 292; *tiēk tik tik tik tik*, K 236, 256, 294, 296, P 86; *tiēk tik tik tik tik*, P 25; *tik tīēk*, K 352; *tik tik tik tik tiēk*, K 353c; *tik tiēk tiēk*, P 75; **kom tik:** *kom tik tik tik tik*, I 268, K 333a; **tik tik tik kom:** *tik tik tik kom*, K 287, P 6; *tīēkə tīēkə tīēk kóm*, I 180, 271; **tik kom:** *tīēkó tīēkó*, P 95; **kom tik tik:** *kom tik tik kom tik tik*, K 341; **kom tik kom:** *kom tiēk tiēk tiēk kom*, O 69a; *koom tīēk tīēk tīēk koom*, K 333b; *kom tik tik tik tik tik kom*, I 275; **ha tik:** *ha tik tik*, K 349a; a *tik tik tik*, P 69, 126; *aa tīēk tīēk tīēk*, P 25, 126, 128, 133; *a teek teek teek*, P 128; **hoor tik:** *hór tīēk tīēk tīēk*, P 30; **rikketikketiketik:** *rikkə-tikkəetikkatik*, K 204; **tikke tikkenaak:** *tīēkə tīēkənaak*, K 333; **tikke:** *tikkə*, K 177; *tikkə tikkə*, K 193a; *tīēkkə tīēkkə tīēkkə*, K 245; **tok:** *tok tok tok*, K 307, 330, 349, 353; *tok tok tok*

tok, K 183, 307; *tók*, K 168; *tók tók tók*, K 206, 353, P 89; *tók tók tók tók*, K 203, 225b, 291, P 35a; *tòk tòk*, K 311; *tòk tòk tòk*, K 237, P 48, 88; *tòèk tòèk tòèk*, P 4; *tuk tuk*, K 225; *tuk tuk tuk*, K 241, 260; *tuk tuk tuk tuk tuk tuk tuk*, K 244; **kop tik**: *kòdwp ìèk ìèk ìèk ìèk*, K 330; **tokke**: *tukkə*, K 157; **kot**: *kót kót kót kót*, K 330, O 161; *kòt kòt kòt*, P 88; *kut kut kut*, P 10, 60; *kaet kaet*, P 88; **kom**: *kóm kóm*, K 352; *kóm kóm kóm*, O 67, 68a, 165; *kò kò kò*, K 310; **kom mannetjes kom**: *kom mannəkəs kom*, K 287; **tiet**: *tiet*, I 79, K 153, 155, 158a, 159, 161, 161a, 162, 163c, 164, 166, 168, 171, 172, 173, 173a, 174, 177, 182, 183, 183b, 184, 187a, 190, 194, 195, 197, 214, L 145, 145a, 147, 148, 151, 180a, 180b, 201, 207, 226, 240, 258, 262, 263a, 279; *tiet tiet*, I 78, K 125a, 127a, 129a, 132, 136a, 143, 150, 151, 157, 174, 174a, 183, 187, 187a, 215, 218b, L 144, 147, 153, 178, 201, 203b, 240, 242, 243, 264, 279, 280, 283; *tiet tiet tiet*, I 57, 57a, 78a, K 124a, 125a, 131, 136a, 146, 151, 158a, 163, 164, 165, 166, 171, 172, 173b, 178*, 179a, 182, 183b, 183c, 184, 188, 188a, 189, 204, L 145, 147, 148, 149, 179, 180b, 181, 208; *tiet tiet tiet tiet*, I 78, K 188a, 192; *tiet tiet tiet tiet tiet*, I 78, K 182; *tièt*, L 280, 283; *tièt*

tièt, K 204c; *tièt*, K 143, 216a, 225, L 259, 260, 262, 263a; *tièt tièt*, K 152, 188a, 201, 205; *tièt tièt tièt*, K 191, 201; *tiejt*, L 148, 152, 178a, 180, 201, 235; *tiejt tiejt*, L 177c, 180**, 200; *tiejt tiejt tiejt*, K 127, 164a, 218, L 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 178, 178a, 179, 180, 180b, 182, 183, 200a, 203b, 204, 204a, 208, 226, 237, 242, 255, 280; *tièjt tièjt tièjt*, L 257; *tijjèt tijjèt*, L 236; *tiit*, K 173a; *teet*, K 175; *teejt teejt*, L 241, 243; *teejt teejt teejt*, L 241, 264; *ti-jt ti-jt ti-jt ti-jt*, L 183; *tjeejt*, L 201; *tijt*, L 263a, 264; *tijt tijt tijt*, L 264; *tiet*, het gewone en enige lokwoord tegenover kippen, Goossenaerts; *tiet*, roepwoord om de kiekens of hoenders te lokken, Corn.; *tiet tiet*, roepwoord voor kippen, hs Renders L 226; *tiet*, znw. vr. tiet, roepnaam voor de hen, De Bont; *tiejt*, roepnaam tegen kippen, hs Vissers L 180; *tiejt-tiejt*, roepnaam voor kippen, L 263a, Baader IX-X; **tie**: *tie*, K 172, 182b, L 239; *tie tie tie*, K 124a, 135, 142, 161a, 182, 183, L 259, O 70, 242, P 48; *tie tie tie tie*, K 164; *tie tie tie tie tie*, K 183; *die die*, I 221; *tee tee tee tee*, L 263b; *tij tij tij*, L 263, 264; *tij tij tij tij*, L 263; **tieje**: *tièjə tièjə tièjə*, K 332; **hititi**: *hiiti*, K 179a; **tuut**: *tuut*, L 156, 159, 162, 180a, 185, 186,

186*, 187, 190, 209a; *tuut tuut*, L 153, 159, 160, 161, 184; *tuut tuut tuut*, L 185, 187; *tüüt tüüt*, L 162; *tüüt*, L 158, 187a; *tüüt tüüt*, L 185, 187; *tuujt*, L 202; *tuujt tuujt tuujt*, L 112, 200; *tüüjt tüüjt*, L 185; *tüüt, tüüt, rüüt*, L 184; *tüt*, kippen worden door de boerin geroepen met: *tüt, tüt, tüt*, hs Sassen L 161; **kip**: *kip*, K 151, 159, 164, L 152; *kip kip*, K 132, L 184, 241; *kip kip kip*, K 100a, P 35a, 96a, 145; *kép káp*, P 105; *kiep*, K 133, 133a, 133b, 133d, 137, 141, 143, 145a, 148, 148a, 149, 150, 162a, 168, 170, 174, 176, 183, 184a, 187, 199a, 214, L 100, 102, 103, 144a, 144b, 145, 145a, 147, 148, 149, 150, 153, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 178a, 180, 180a, 180b, 183, 183*, 184, 185, 187, 190, 203, 205, 206, 207, 208, 208a, 209a, 228, 229a, 236, 244, 255, 257, 258, 262, 263, 263a; *kiep kiep*, I 79, K 101a, 102, 133a, 133c, 141, 142, 145a, 148, 218b, 339, L 93, 99, 110, 153, 160, 161, 180b, 183, 187, 200, 201, 205, 208a, 240, 243, P 150; *kiep kiep kiep*, I 79, K 100a, 102, 109, 129a, 133a, 133d, 135, 138, 147, 148, 150, 153, 157, 160, 181, 187, 200, 241; *kiep kiep kiep kiep*, L 184; *kīēp*, L 158, 162; *kīēp kīēp*, L 159, P 99, 147; *kīēp kīēp kīēp*, L 93, 95, 99, 102, 104, 110, P 106; *kīēp*, L 93, 243; *kīēp kīēp*, P 154a; *kīēp kīēp kīēp*, K 128a, L 103, O 173, P 145; *kiep kip kip kip*, P 105; *kiep*, roept men tegs de kippen als ze gevoerd worden, hs Vissers L 180; *kiep*, roepwoord kip, hs Renders L 226; *kip*, *ki.p*, lokwoord of roepnaam voor kippen, De Bont; *kīp kīp*, roepwoord voor kippen, hs Mischgofsky L 95; *kīip kīip*, roepwoord voor kippen, hs Mischgofsky L 95; **kipje**: *kiepkā*, L 160; *kīēpkā*, K 164a; **sjiep**: *sjiep sjiep*, P 83, 150; *sjīēp*, P 83; *sīēp*, P 88, 136, 166; *sjīēp sjīēp*, P 93; *sīēp sjīēp sjīēp*, P 137; *sīēp sjīēp*, P 136a; *sjip sjip*, P 149; *tjīēp*, L 281, 281*, O 239; *tjīēp tjīēp*, L 279, P 41; *tjīēp*, O 161; *tjīēp tjīēp*, K 247, P 145; *tjīēp tjīēp tjīēp*, O 153, 163, 275; *tjīēp tjīēp tjīēp tjīēp*, O 238; *tjīēp*, O 175; *tjīēp tjīēp*, O 242; *tsjīēp*, P 139; *tsjīēp*, O 255, 286, 288, P 88, 166; *tsjīēp tsjīēp tsjīēp tsjīēp tsjīēp*, P 154; *tsjīēp tsjīēp*, K 275, P 105, 107, 152, 171; *tsjīēp tsjīēp tsjīēp*, P 112; *tsjīēp tsjīēp tsjīēp tsjīēp*, O 286a; *tsjip*, P 104; *tsīēp tsīēp*, P 48; *tsjīēp tsīēp tsīēp*, P 110; *tsip tsip*, P 169; *tjip*, *tjīēp*, lokwoord voor hennen, Tuerlinckx; **sjuup**: *tjuup*, L 283, 285; **sjiek**: *tsjīēk*, O 177; **sjoekje**: *sjoekske(n)*, kieke, hoen, vooral om ze te roepen, Corn.; **sjieuw**: *tsjīēw tsjīēw*, K 353; **tiep**: *tīēp*, O 274; *tīēp tīēp*, L 279, O 245; **wiet**: *wīēt wīēt*, K 272; **wiek**: *wīēk wīēk*, L 280; **piet**: *pīēt*, I 275; *pīēt pīēt pīēt*, O 69; **kom piet**: *koo pīēt pīēt pīēt*, O 73; **piek**: *pīēk pīēk*, I 275; *pīēk pīēk pīēk*, O 70, P 1; **kiek**: *kīēk kīēk kīēk*, K 318, P 5; *kīēk kīēk kīēk*, I 78, P 86; *kīē kie kie*, O 165; **kom kiekje kom**: *kòm kīēkskā kòm*, K 322; **kīēk kīēk**: *kīēk kīē kīē kīē*, K 291; **poel**: *poel*, K 140, 162, 164, 164a, L 263;

poel poel poel, K 125a, 131, 164; **poele**: *poelā*, K 150, 158b; *poelā poelā poelā*, K 133a; **poeletje**: *poelākā*, K 212; **kloek**: *kloek kloek kloek*, K 274; *klōēk*, K 293; *klōēk klōēk*, K 311, P 36; *klōēk klōēk klōēk*, K 246; *kloe kloe*, K 275; *kloek*, kloek, vocatief voor hoen kieke, Corn.; **klōk**: *klōk klōk*, K 244, O 286a, P 106; **hen**: *hen*, K 164, L 152, 180, 183, 263, 264; *heen*, L 249; **koere**: *koerā koerā koerā*, P 65; **topjes**: *tōpkas*, P 27.

VLEINAAM VAN DE KIP

Kosename für das Huhn — pet name for the chicken — petit nom d'amitié pour une poule (VC 14, 2n(v))

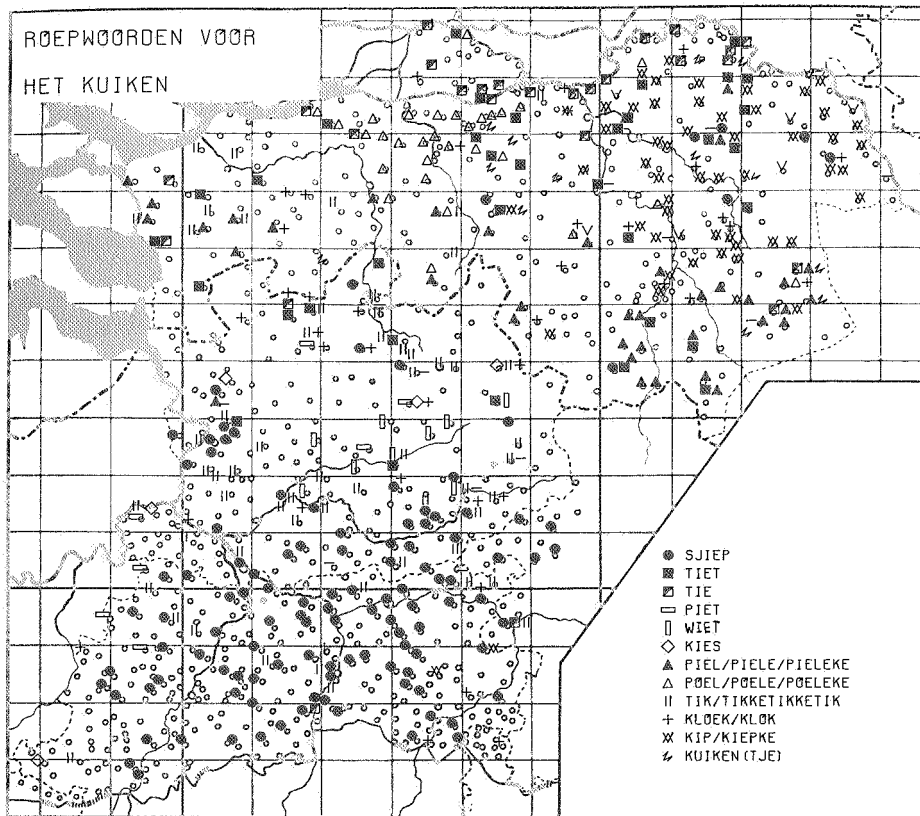
kip: het type *kip* in: K 100a, 101a, 133a, 133c, 137; *kiep*, I 79, K 148, 148a, 183, L 93, 100, 103, 144, 144a, 145, 148, 152, 153, 159, 162, 180a, 183*, 187, 258; *kīēp*, K 164a, 170; **kipje**: *kiepkā*, K 141, 143, 183, 184a, L 99, 104, 152, 157, 158, 159, 160, 180**, 204, 208, 209a, 236, 243, 258; *kīēpkā*, K 133a, 133d, 138; **hen**: het type *hen* in: K 137, L 264, 283; **hennetje**: *hennākā*, L 152, 164, 166, 171, 178a, 183, 183b, 187, 187a, 208a, 262, 263, 263a, 280; **tiet**: het type *tiet* in: K 143, 151, 153, 158a, 173a, 188, 188a, 215, L 145a, 204, 244; *tīējt*, L 152; **tietje**: het type *tietje* in: K 171, 173, 190, L 145a, 148, 151, 180a, 180b, 204, 262, 279; **tuut**: het type *tuut* in: L 161, 162, 187, 246b, 247; *tüüt*, L 186; **tuutje**: het type *tuutje* in: L 245b; *tuutjā*, L 185; **poel**: het type *poel* in: K 140; **poeletje**: *poelākā*, L 264; *pōēllākā*, K 212.

ROEPWOORDEN VOOR HET KUIKEN
(zie kaart)

Rufwörter für das Küken — call words for the chick — nom d'appel pour un poussin (N 19, 44b; znd 41, 4b; VC 14, 2o(r); DC 6, 2c; Van Gerwen)

[De in dit lemma opgenomen types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

sjiep: *sjiep sjiep*, P 6, 83; *sjīēp sjīēp sjīēp*, P 17; *sjīēp sjīēp*, I 180; *sjīēp sjīēp sjīēp*, K 246, O 69, P 17, 25, 26, 29, 35, 35a, 36, 60, 69, 70, 72, 86, 93, 136a; *sjīēp*, K 333; *sjīēp sjīēp*, P 93; *sjip sjip*, K 225, 348, P 16; *sjip sjip sjip*, K 314, 33a, P 26, 37, 38, 77, 88, 96a, 101, 104, 126, 129, 131, 150; *sjēp sjēp sjēp*, K 310a, 351; *zīēp zīēp zīēp*, P 133; *tjīēp*, K 183c, L 180b, 184, 185, 204*, 279; *tjīēp tjīēp*, K 339, L 152; *tjīēp tjīēp tjīēp*, K 325, 348, P 86; *tjīēp tjīēp*, K 304, P 126; *tjīēp tjīēp-tjīēp*, K 192, 249, 275, 291, 308, 310, 330, 348, 349, 354, O 166, P 21, 23, 25, 35a, 41, 86, 87, 88, 106; *tjip*, K 346, 349a, O 175; *tjip tjip* O 161; *tjip tjip tjip*, K 309, P 33, 69b; *tjēp tjēp tjēp*, K 310a; *tsjīēp*, P 88; *tsjīēp*, I 275, K 244, 245, 248,

295, 324, 333, 350, 354, 357, 358, O 70, 165, 177, 255, 286, 286a, P 22, 27, 41, 66, 86, 88, 94, 95, 125, 152, 166; *tsjēp tsjēp tsjēp*, I 180, K 307, O 286a; *tsjēp*, K 335; *tsjēp tsjēp*, K 318, P 127; *tsjip*, P 145; *tsjip tsjip*, K 330, 348, P 5, 10, 136, 145; *tsjip tsjip tsjip*, I 180, K 330, 341a, 347, 358, P 10, 14, 27, 89, 126, 131; *tsjiep*, I 180; *tsjēp tsjēp*, P 48; *tsjip tsjip tsjip*, K 349, O 173; *sjēp sjēp sjēp*, P 18, 70; *sjep sjep*, K 311, P 16, 37; *sjēp sjēp*, P 18, 75; *sip sip*, I 180; *tjēp tjēp tjēp*, K 243, 346, P 25; *tjip tjip tjip*, K 210, 235, P 112; **sjiepe**: *sjēpkə sjēpkə sjēpkə*, P 137; *sjipkə sjipkə*, P 149; **ha sjiep**: *a sjēp sjēp sjēp*, P 128; *aa tsjēp tsjēp tsjēp*, P 133; **sjie**: *tsjē tsjē tsjē*, I 271; *tji tji*, K 204c; **kom sjiep(jes)**: *kom tsjippəkəs kom tsjip tsjip tsjip*, I 275; **sjiek**: *tsjēk*, P 44; **kip**: *kip kip*, L 184; *kiep*, K 147, 171, 187, 218, L 144, 144a, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153, 156, 159, 160, 161, 162, 178, 178a, 179, 180a, 180b, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 200, 200a, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 208a, 209a, 228, 229a, 235, 236, 237, 242; *kiep kiep*, L 99, 144a, 152, 153, 201, 208, 208a; *kiep kiep kiep*, K 171, L 185, 200; *kjēp*, L 158; *kjēp kjēp*, P 99; *kjēp kjēp kjēp*, L 187a; *kjēp kjēp*, P 106; *kjēp kjēp kjēp*, L 151, 157,

184; **kipje**: *kiepkə*, K 183, L 152, 183*, 209a, 236, 263; *kiepkə kiepkə*, L 112, 160, 208; *kjēpkə*, L 180**; **kipje kip**: *kiepkə kiep kiep kiep*, L 160; **tiet**: *tiet*, K 125a, 173a, 194, L 102, 145, 150, 207; *tiet tiet*, K 102, 133a, 143, 146, 157, 164, 188a, 204, 212, 274, L 147, 148, 180b, 181, 201, 279, 285; *tiet tiet tiet*, K 164, 165, 172, 183; *tiet tiet tiet tiet*, I 79; *tjēt*, L 262; *tjēt tjēt*, K 205, 241; *tjēt tjēt tjēt*, L 153; *tjēt tjēt tjēt tjēt tjēt*, K 204; *tjejt tjejt tjejt*, K 164a, L 150, 157; *tjējt tjējt tjējt*, L 257; *teet teet teet*, K 191; *tjeejt*, L 201; *tjt tjēt tjēt*, K 245; *tiet*, dient om het geluid van jonge kiekens en jonge vogeltjes na te bootsen, Corn.; *tiet*, roepnaam voor het kuiken, Elemans; **tiete**: *tietə tietə*, K 151; **tie**: *tie*, K 124a, 137, 148, 168, 204, L 95, 99, 102, 104; *tie tie*, I 79, L 93, 103, P 48, 83; *tie tie tie*, I 57, K 100a, 133, 133a, 133b, 133d, 148, 164; *tie tie tie tie*, K 101a, 158a; *tjē*, L 103; *tjē tjē*, L 99; *tjejt*, K 149, L 144b, 149; *tjējt tjējt tjējt*, L 103; *ti-j ti-j ti-j*, L 244; *tij tij tjij*, L 263; **tietetje**: *tietəkə tietəkə*, K 100a; **tuut**: *tuut*, L 158, 185; *tjūt tjūt*, L 153; **tuutje**: *tuutjə tuutjə*, L 159; **tiere-tje**: *tierəkə tierəkə*, K 133c, 133d; **tieterediet**: het type *tieterediet* in: L 183; **piel**: *piel*, K 195, L 180b, 263; *piel piel*, L 280; *piel piel piel*, L

I.1.1.2.

264, 280; **piele:** *pielə*, K 173, 177, 179, 214, L 240, 259, 263a, 264, 281, 281*, 283; *pielə pielə*, I 78a, K 174, L 150, 241, 242, 255, 258, 263, 263b, 264; *pielə pielə pielə*, L 226, 240; *pielə pielə pielə pielə*, I 78; *piëllə*, L 259, 262; *piëllə piëllə*, I 78; *piëlə piëlə*, K 184; *piele piele*, roepw. *kuikens*, hs *Renders* L 226; **pieletje:** *pieləkə*, K 182, 187, 188, 215, L 240, 244, 257, 281, 281*, 283, 285; *pieleke pieleke*, K 174, L 241, 243; *pieləkə pieləkə pieləkə*, I 57a; *piëlləkə*, K 225; **poel:** *poel*, K 125a, 132, 141, 159, 161, 162, 162a, 164, 164a; *poel poel*, K 129a, 132, 142; *poel poel poel*, K 131; *powl*, K 161; *powl powl powl*, K 164; **poelie:** *poelie*, K 155; **poele:** *poelə*, K 158a, 158b, 163c, 164, 195; *poelə poelə*, K 129a, L 200, 243; *poelə poelə poelə*, K 124a, 127, 129a, 136a, 141, 163, 164, 179a, L 145; **poeletje:** *poeləkə*, K 102, 140, 164, 164a, 187a; *poeləkə poeləkə*, K 161a, 182; *poeləkə poeləkə poeləkə*, K 138; **tik:** *tik*, K 194; *tik tik*, K 236, 237, 311; *tik tik tik*, I 220, K 205, 206, 212, 235, 238, 240, 244, 256, 274, 295, 301, 307, 312, 320, 355, 356, O 67, 70, 274a, P 88; *tik tik tik tik*, K 302, 210, 212, 236, 292, 313, 330, P 83, 88; *tiək tiək tiək*, K 137, 240, 243, 250, 276, 291, 292, P 23, 48, 76; *iïək*, K 235; *iïək iïək*, K 213; *iïək iïək iïək*, K 237, 250, 251, 276, 281, 283, 307, 330, 339, 349, P 84, 89; *iïək iïək iïək*, K 208, 240, 276a, 296, 309, 346; *iïək iïək*, P 4; *tiək tik tik tik*, K 256, 291; *tiək tik tik tik tik*, K 294; **tikje:** *tikjə*, K 235; *tikskə tikskə*, K 235, 240; *tiëkskə iïëkskə*, K 276; **tikke:** *tikkə*, K 157; *tikkə tikkə*, K 182b; *tiəkə tiəkə*, K 151; *tiəkə tiəkə tiəkə*, L 93; **tik(ke):** *tikkə tikkə tik*, K 151, 152, 173b, 174, 174a, 178*, 182, 193a; *tiəkə tiəkə tiək*, I 78; **tok:** *tok*, K 177, 183; *tok tok*, K 102, 125a, 137; *tok tok tok*, K 235, 291, 293; *tòk tòk*, K 307, 311, P 48; *tuk*, K 173a; *tuk tuk tuk*, I 78; *tuk tuk tuk tuk tuk tuk tuk*, K 244; *tök*, K 182; *tōëk tōëk tōëk*, P 4; **tokke:** *tukkə tukkə tukkə*, K 157, 173a, 174; **tok(ke):** *tokkə tokkə tokkatok*, K 174; **tik kom:** *tiək tiək tiək kom*, K 287; **kom tik:** *kom tik tik tik tik*, I 268, K 333a; **kom tik kom:** *koom iïëk iïëk iïëk iïëk koom*, K 333b; **kom tikjes kom:** *kom tikskəs kom*, K 295; **kom:** *kom kom kom*, K 341; *kòm kòm*, K 310; **kom mannetjes kom:** *kom mannəkəs kom*, K 287; **kom pietjes kom:** *kom pittəkəs kom*, O 70; **piep kom:** *piëp piëp piëp kòm*, I 271; **kom pie:** *kom piej piej piej piej*, O 69a; **piep:** *piep*, L 178a; *piëp piëp piëp*, K 287; *piëp piëp*, P 7; *piëp piëp*, I 221, K 320, 329; *piëjəp piëjəp piëjəp*, I 275, K 324; *pjiëp pjiëp*, K 269; *piëp piëp piëp*, K 330; *peep*, K 260; **pie:** *pie pie pie*, O 69a; **pieoew:** *piëoe piëöëw piëöëw*, K 296; **jiep:** *jiep*, L 186*; *jiep jiep jiep*, L 144, 186*; **kloek:** *kloek*, K 148a, 163c, 175, 177, 187a, 199a; 216a, L 185, 204, 204a, 239, 264; *kloek kloek*, K 240, L 99; *kloek kloek kloek*, K 128a, 147, 176, 207, 210, 305, 311, L 147, 152,

190, 202, 228, O 153, P 41, 110; *klöëk klöëk*, K 201, 307, 312, L 243; *klöëk klöëk klöëk*, K 239, 287, 295, 351, P 154, 169; **klok:** *klok*, L 205, 206, 236, 243; *klok klok*, K 206; *klok klok klok*, K 204, 209, 341, L 180; *klók*, K 172, L 201; *klòk klòk klòk*, K 209; *kluk kluk kluk*, K 276; **kok:** *kok kok kok*, K 341; **kiek:** *kiek*, K 183; *kïëk*, O 177; *kïëk kïëk kïëk*, K 274; *kik kik*, K 225; **kieken:** *kiekan*, K 183, L 161; **kiekje:** *kïëkskə*, K 212; *kïëkskə*, K 272; **kuiken:** *kuikə*, K 183, 190, L 100, 104, 180, 183; *kuikn*, K 141; *kojka*, L 263a; *kojk*, L 244; **kuikentje:** *kuikəntjə*, K 164, 183; *kuikskə*, K 164, L 264; *kojkskə*, L 244; *kukskə*, K 170; *kökskə*, K 143; **piet:** *piët piët piët*, K 281, O 63a; *piët piët*, K 206; *piët piët piët*, I 220, 274, K 239, 267; *pit pit pit*, O 163; **piete:** *piëttə piëttə piëttə*, O 288; **pietje:** *piëttəkə*, P 171; **piek:** *piëk piëk piëk*, O 70, P 1; **pieke:** *piekə piekə piekə*, P 105; **wiet:** *wiet wiet wiet*, K 235, 269, 272; *wiët wiët*, K 234, 241, 274, 307; *wiët wiët wiët*, K 258, 266, 273, 292; **wiel:** *wiel*, K 237; **wiele:** *wielə wielə wielə*, L 280; **kiele:** *kielə kielə*, L 150; **kies:** *kies kies kies*, K 240; *kïës kïës kïës*, K 239, O 274; *kiejs kiejs*, K 225b; *kïes kïes*, I 221; **ske:** *ske ske*, P 107a; **stiep:** *stiep*, P 14; **hititi:** *hiitiiti*, K 179a; **hennetje:** *hennəkə*, L 263; *hënnəkə*, L 183*.

VLEINAAM VOOR HET KUIKEN

Kosename für das Küken – pet name for the chick – petit nom d’amitié pour un poussin (VC 14, 2o(v))
kuiken: *kuikə*, K 133a, 133c, 148, 197, L 93, 100, 180; *köjka*, L 152; **kuikentje:** *kuikəntjə*, K 100a, 141, L 102, 145, 183; *kuukatjə*, K 151; *küükkəntjə*, L 153; **kuikje:** *kuikskə*, L 208a, 263a; *kuukskə*, L 187; *küükskə*, L 153; *kukskə*, K 101a, 133a; *kukskn*, K 141; *kökskə*, K 143, L 99, 104, 144a; *këejkskə*, K 133d; **kiekentje:** *kiekəntjə*, K 153; *kiekəntjə*, I 57; **kiekje:** *kiekskə*, K 183, 190; *kïëkskə*, K 212; **kip:** *kiep*, L 144a, 147, 148; **kipje:** *kipkə*, K 187; *kiepkə*, K 171, 183, 187a, L 144a, 145, 145a, 148, 151, 152, 157, 159, 160, 161, 162, 178a, 180, 180a, 180b, 183*, 185, 186, 201, 204*, 208, 209a, 236, 243, 244, 263; *kïëpkə*, L 180**; **poel:** *poel*, K 158a, 162, 164a; **poele:** *poelə*, L 200; **poeletje:** *poeləkə*, K 102, 140, 164, L 200, 201, 243, 263a, 264; **piel:** *piel*, L 258; **piele:** *pielə*, I 78, K 184; **pieletje:** *pieləkə*, K 182, 183, 184, 187, 188, 188a, 215, L 258, 262, 264, 279, 280, 281, 281*, 283; **tiet:** *tiet*, K 173a; **tie:** *iïë*, L 103; **tietje:** *tietjə*, K 158a, L 153; **krieltje:** *krieləkə*, K 183; **sjiepje:** *tjiejpkə*, L 204*; *jiejpkə*, L 186*; **beestje:** *beesjə*, K 129a; **jonge hennen:** *jongə hennən*, K 197.

ROEPWOORDEN OM DE KLOKHEN TE LOKKEN

Lockrufe für die Glucke – call words to lure the broody hen – noms d'appel pour attirer la mère poule
(N 19, 44c)

[De in dit lemma opgenomen types geven de grondvorm. Eventueel voorkomende herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

kloek: het type *kloek* in: K 145a, 150, 174, 188a, L 160, 263, 279, P 48; *kloek, kloek*, K 102, 125a, 136a, 137, 173b, 174a, 178*, 218b, 237, 333, 348, L 145, 178, 184, 185, 187a, 203b, 241, 242, O 68, P 23, 33, 94, 112; *kloek, kloek, kloek*, I 57a, K 146, 148, 163, 179a, 193a, 291, L 148, 150, 153, 200a, 201, O 165, P 5, 25, 77, 137; *klöek*, K 204c, 208, 210, 225, 235, 243, 244, 245, 249, 250, 260, 281, 314, 349a, O 177, 286, 286a, P 29, 41, 70, 99, 126, 127, 131; *klöek, klöek*, K 206, 235, 240, 266, 276, 276b, 281, 292, 296, 302, 307, 309, 310, 324, 329, 346, 350, 354, 357, O 163, 177, 255, P 7, 17, 26, 29, 35, 36, 44, 48, 72, 83, 86, 88, 95, 104, 133, 136a, 145, 149, 169, 171; *klöekklöek*, K 204, 320, 346; *klöek, klöek, klöek*, I 275, K 238, 250, 274, 276, 295, 307, 330, 349, 358, L 257, O 173, 288, P 18, 27, 84, 125, 166; *klöekklöekklöek*, P 35a; *klöekklöekklöek*, K 311, 349, P 16; *klöek*, K 237, 346, P 66; *klöek, klöek*, K 191, P 4; *klöek, klöek, klöek*, K 151, 244, 274, L 263b; *klöek*, P 86; **kluk:** *kluk, kluk, kluk*, P 89; **klok:** *klok, klok, klok*, K 341, L 180b, 200, 243; *klok, klok, klok*, I 57a, K 241, O 63a, 70; *klök, klök*, K 276a, 309; *klök klök*, K 307; *klök, klök, klök*, K 339, P 22, 27; *klok, klok, klok*, roepwoord voor de kloek met de kuikens, hs Renders L 226; **klook:** het type *klook* in: L 180; *klook*, K 318; **kök:** *kök, kök, kök*, I 271; **kut:** *kut*, O 69; *kut, kut, kut*, P 88; **tik:** *tik, tik, tik*, K 205, 212, 240, 287, 295; *tiek, K 243, 244; tiek tiek, tiek*, K 283; *tiek, tiek, tiek, tiek*, K 251; *tiek tiek*, P 4; **a tik:** *a tik tik tik*, P 128; *a tiek tiek tiek tiek*, P 128; **tok:** het type *tok tok tok* in: K 157, 241; **tiet:** het type *tiet tiet* in: K 164, L 147; *tiet tiet tiet*, L 181; *tiet, tiet*, K 205; **kiep:** *kiep, kiep*, L 144; *kiep, kiep, kiep*, K 133a; **tij:** het type *tij tij tij* in: L 263; **poel:** het type *poel poel* in: K 164; **kom:** het type *kom kom kom* in: O 69a; **pik:** het type *pik pik pik* in: P 1; **hiep:** het type *hiep hiep hiep* in: L 181; **kom manneke kom:** het type *kom manneke kom* in: K 287; **sjiep:** *tsjöp*, O 286a; *tjeep, tjiep*, dient om een klokken met hare kiekentjes te roepen, Corn. Vervl.; **tji:** *tji*, K 204c; **tees:** *tees*, dient om de klokken met hare kiekentjes te roepen; ook *tik, tjeep, tjiep*; Corn.

ROEPWOORDEN OM DE KIPPEN WEG TE JAGEN

Rufwörter zum Wegjagen der Hühner – call words to chase off the chickens – noms d'appel pour chasser les poules
(N 19, 44d)

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

ks: *ks*, K 350, P 35a, 70, 86, 128, 171; *kss*, K 204c, 244, 251, 276, 307, 349, 351, L 183, O 69a, P 5, 7, 25, 26, 33, 69b, 145; *ksss*, I 275, K 164, 165, 204, 218b, 243, 276, 292, 296, 324, 346, 357, 358, L 145, 150, 153, 159, 160, 180, 183, 184, 243, 264, O 63a, 68, 165, P 4, 22, 60, 72, 77, 88, 112, 149; *kssss*, K 102, 124a, 136a, 146, 179a, 163c, 206, 333, L 263, P 127, 137; *ksssss*, L 200; **kchsss:** *kchsss*, K 307; **ksst:** *ksst*, I 57a, K 188a, 210, 235, 330, L 184, 185, 187, P 77; *ksssst*, K 133a, 157, 173b, 174, 178*, L 263b, 285; *kst kst kst*, K 174, 287, O 177; **ksst-ksst-rrr:** *ksst-ksst-rrr*, L 263; **ksj:** *ksj*, K 148, 225, 240, 244, 245, 249, 250, 287, 292, 295, 311, 320, 324, 329, 330, O 69, 163, 177, 255, 286, 288, P 4, 16, 17, 18, 23, 27, 48, 70, 76, 84, 88, 94, 104, 136a, 139, 166; *kasj*, P 66; *ksssj*, O 70; *ksjsss*, K 174; *ksjsj*, K 281, 309, P 89, 133, 145; *ksjsjsj*, K 241, 276b, L 148, O 73, P 152, 154; *ksj ksj ksjjsjsjsj*, O 173; **ksjt:** *ksjt*, K 141; *ksjsjsjsjt*, K 152; **kzj:** *kzj*, P 41; *kzjzj*, K 346; **kwst:** *kwst*, L 180b; **kis:** *kis*, K 145a; *kis, kis*, K 174, 276; *kis, kis, kis*, K 163; *kisss, kisss*, K 358; *kis kis ksss*, K 151; *kis, kis*, uitroep waarmede men hoenders verjaagt, Corn.; **kus:** *kus, kus*, K 309; *kus, kuskus*, uitroep om een dier (hen, duif enz.) te verjagen, Corn.; **kiest:** *kiest*, K 174a; **koesj:** *köesj, köesj*, P 29; *köesj, köesj, köesj*, I 271; **kso:** *kso*, L 178; **ksjoe:** *ksjöp*, *ksjöp*, K 339; **ksjuu:** *ksjüü*, P 131, 133; **sj:** *sj*, K 260, 283, 314, 346, P 41, 104; *sj sj sj*, K 205, 235, 241, 250, 274, 281, 307, 310, 318, 349, P 48, 86; *sssj ssj*, K 266; *sjs sjs sjs*, K 348; **zj:** *zj*, K 274; *zjzjzj*, K 276a; **sch:** *sch*, P 83, 95; *sch sch sch*, K 291; **sjt:** *sjt*, K 245; *sjt, sjt*, K 304, 307; *sjt, sjt*, P 35; *sjsjt sjsjt sjsjt*, O 286a; *sssjt*, L 257, 279; *sjsjsjsjsjt* . . . , K 238; **sss:** *sss*, K 208, 212, 248, 251, L 241, P 27, 29, 171; **sssst:** *sssst*, L 144, 203b, 235; *sssssst*, L 201; **gsst:** *gssst*, K 137; **chs:** *chs*, P 44; **ps:** *ps, ps*, P 169; **pss:** *pss*, K 237; **psj:** *psj*, P 126; *psjpsjpsjpsj*, P 25; **sju:** *sju*, P 4; *sjuu sjuu*, K 193a; **hoesj:** *höesj*, P 36; **so (hen) (so):** *so*, L 147; *sò*, L 263b; *sò hen*, L 177c; *só hén só*, L 235; **sjo hen:** *sjo hen*, L 150; **swo hen:** *swo swo swo hen*, L 200a; **ru:** *ru ru*, O 165; **brrr:** *brrr* . . . , K 174, 187, P 1, 35a; **gwrrsk:** *gwrrsk*, L 180b; **haj:** *haj haj*, P 99; **allez hup:** *allez heup*, K 287; **arree:** *arree*, O 69a, 70; **weg:** *wech*, O 69a; **wsttt:** *wsttt*, L 181.

1.1.1.2.

ROEPWOORDEN VOOR DE HAAN

Rufwörter für den Hahn – call words for the cock – noms d'appel pour le coq
(DC 6, 2a)

[De in dit lemma opgenomen types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

kip: *kip*, K 151; *kip kip*, K 132; *kiep*, K 148, 148a, 214, L 150, 209a, 244; *kiep kiep kiep*, I 79, K 133, 133a, 133b, 133d; **tiet:** *tiet*, K 158b, 161, 166, 171, 172, 177, 183, 183b, 214; *tiet tiet*, I 78a, K 132; *tiet tiet tiet tiet tiet*, K 182; *tīēt*, K 173a; *tijt*, L 264; **tie:** *tie*, K 172; **tuut:** *tuut*, L 185, 209a; *tuut tuut tuut*, L 156; **sjiep:** *tjiep*, L 281, 281* **sjuup:** *tjuup*, L 285; **tok:** *tok*, K 159, 168, 194, L 160, 208a, 255, 263; *tok tok tok*, L 180; **kok:** *kok kok kok*, L 186*; **tikke:** *tikkə*, K 177; **koppe:** *koppe (kōppe)*, haan, *kōppe*, *kōp-pe!* kom haan, Tuerlinckx.

—3.2. Eenden

—3.2.1. Soort en herkomst

EEND

Ente – duck – canard

(sgv; znd 1(a-m); znd A1, 48; znd 47bis, 26; NĒ II, 55; Go 1b)

eend: het type *eend* in: I 57, 180, K 124a, 125a, 127, 128, 129, 143, 150, 153, 154, 155, 160, 161, 161a, 174, 175a*, 176, 183, 184, 187, 189a, 195, 197a, 213, 225, 226, 231, L 152, 159b, 199, 207, 226, 228, 240, 242, 244, 255, 255b, 263, O 67; *eent*, K 201, 247, 274, 307, L 144, 162, 205, 206, 260, 280, 283; *éent*, K 208, 210, 250, 273; *èent*, L 190; *ēent*, K 274; *eejnt*, K 251; *jeent*, K 216; *èengt*, K 246; *éeng*, P 47, 48; *êeng*, P 112; *ééjn*, P 33; *ééən*, K 316, 318, 357, 358, P 44; *éèn*, P 45; *ent*, K 131, 143, 145a, 147, 148, 155, 170, 174, 179b, 182, 184, 184a, 185, 195, 204, 205, 213a, 218, 240, 241, 245, 253, 257, 268, L 91, 93, 99, 100, 103, 104, 112, 145a, 147, 148, 150, 151, 153, 154, 154a, 155, 156, 157, 158, 159, 161, 177, 178, 178a, 179, 179a, 180, 184, 186, 187, 199, 200, 204, 205, 229, 233, 235, 237, 240, 244, 256, 257, 258, 261, 263, 264, P 2, 41; *ént*, K 205, 244, 249, 254, 282, 286, 291, 330, L 236, 285; *ènt*, K 171, 184, 213, 239, 244, L 102, 109, 145, 148, 152, 153, 159, 185; *éent*, K 136a, 183, L 94, 189, 212, 262; *i-jənt*, L 208; *éet*, K 244; *jent*, K 219, 220, L 279, 280; *jənt*, K 215; *ènt*, K 212, 244, 251; *éngt*, K 237, 244, 245, 246, 249, 281a; *enkt*, K 237; *éng*, P 25, 29a, 80, 86, 88, 89, 94, 95, 96, 98, 129, 166, 167; *éng*, P 18a, 96a, 97, 99, 105, 145, 154; *énch*, P 99; *énj*, P 80; *en*, I 272, K 295, 304; *én*, I 268, K 302, 303, 307, 314, 315, 322, 329, 333, 335, 339, 352, 353, P 13, 25,

29a, 30, 30a, 75; *èn*, I 272, K 300a, 305; *éən*, K 339; *hèn*, K 332; *éw*, K 349a; *int*, K 148, 168, 172, 183, 185, 218, 356, L 112, 145a, 178, 180, 185, 228, 260, P 161; *éjnt*, K 204, L 262; *èjnt*, L 255; *ient*, L 226; *tēnt*, K 330, P 10, 29; *iēnt*, P 65; *iēn*, P 46, 161; *iew*, P 107; *önt*, K 232, 277; *èunt*, K 277; *ön*, K 308a, 342; *énda*, I 220; *éngə*, P 10, 69b, 70, 127, 199; *əngə*, O 178a, P 60a, 61, 63; *öngə*, P 198; *enjə*, P 102; *ajna*, O 162; *əgn*, K 250; *énnə*, O 158, 239, 276; *innə*, P 4; *unnə*, O 238; *eend*, de bekende vogel, Goosse-naerts; *ënd*, eend, hs L 212; *end*, eend, hs Sassen; *end*, znw., eend, Corn. Vervl.; *ént*, *ènt*, eend, Elemans; *end*, eend, hs Renders L 226; *ən énnə*, een eende, Eylbosch O 253; *eng*, (äng, ijing) eend, Tuerlinckx; *en*, eend (z.d.K.), Corn. Vervl. A.; *éng*, eend, hs Schrevens; *end*, eend, L 263a, Baader IX-X; *ént*, znw. vr. end, eend, De Bont; *ender*, (vogel) eend, hs K 133a; *ent*, eend, hs Jansen L 200; **eendje:** *hentjə*, O 274; **ant:** *jant*, K 214, 215; *ang*, P 88; *ant*, eend, hs Mischgofsky L 95; **eendvogel:** *èntvoogəl*, I 180; *eendvogel*, (wilde) eend, hs Etten K 176; *endvogel*, Corn.; *eendvogel*, Breda e.o. Hoeufft; **cane:** *kannə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; **piel:** *pīel*, I 180; *piel*, eend, hs Sassen; *piel*, eend (Oug), Wijnen GR 4; **pieletje:** *pieləka*, K 174, 175a*.

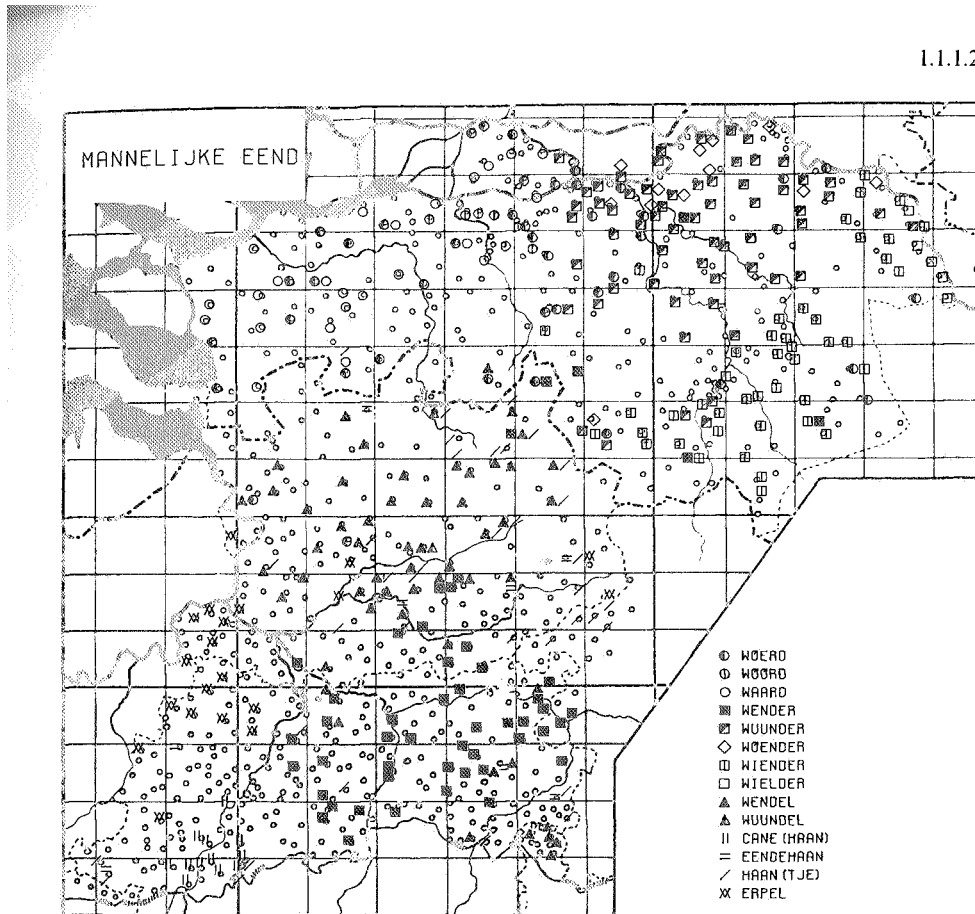
—3.2.2. Naar geslacht en/of leeftijd

MANNELIJKE EEND (zie kaart)

Enterich/Erpel – drake, male duck – canard mâle

(sgv; znd 1(a-m), 24; znd 3, 3; znd 14, 18; Go 1b; GV 2)

woord: het type *woord* in: I 79, 102, K 100, 100a, 102, 110a, 125a, 132, 133c, 133d, 135, 128, 146, 148a, 150, 154, 155, 160, 161, 164, 164a, 168, 174, 183, 183a, 185, 190, 190b, 195, 196, 218, 257, L 150, 152, 209a, 228, 244, 263a; *woert*, K 125, 157, 170, 183, 224, L 110; *wōert*, L 152; *woer*, K 153; *wōerd*, mannetjeseend, hs L 212; *woerd*, winter, Breda e.o. Hoeufft; **woord:** het type *woord* in: K 129a, 160; *woort*, K 127, 130, 131; *wort*, K 164a; **waard:** het type *waard* in: K 124a, 125a, 127a, 161, 163, 163c; *wart*, K 101a, 101b, 107a, 110, 128a, 133a, 133c; *wärt*, K 110a; *weert*, K 158c, 188a; *wèert*, K 157, 177c; *wèèt*, K 173; *wèrt*, I 78a, K 151, 153, 173a, 175, 176, 177, 188a, 190b; *wèert*, I 78; **waald:** *waolt*, K 164b; *wal*, P 68; **koert:** *kōërt*, L 262; **wender:** het type *wender* in: K 300a, 330, P 41, 41a, 43; *wëndər*, K 300a, 330, 356, P 40, 41, 41a, 43, 47, 48; *wëndər*, P 42, 47; *wëndərt*, P 48; *wentər*, P 95; *windər*, K 197a, 213, 300a, 305, 356, L 264, 280; *wintər*, K 196;

wijndər, L 147, P 46; *wéjndər*, P 47; *wijəndər*, P 46; *wéəndər*, P 46; *wènnər*, K 348, P 38; *winnər*, P 80, 129; *wəngər*, P 25, 41, K 304; *wəngər*, K 303, 339, 349, P 25, 30, 33, 46; *wəngr*, P 25; *wəngər*, K 346, 349a, P 13, 15, 25, 29a, 63, 76, 88, 89, 93, 94, 95, 96, 127a, 129, 136, 146; *wingər*, P 13, 80; *wéjngər*, P 18, 27, 107; *wajngər*, P 95, 96a, 133a; *wenjər*, P 102, 136; *wənjər*, P 80, 96a, 102; *wéjər*, K 349a; *wèər*. — 128; *wender*, manlijke eend, fr. canard mâle, Corn. Vervl.; *windər*, rsp. wündər, znw. m. wiender rsp. wuunder, woerd, mnl. eend, De Bont; *wəngər*, woerd, waard: mnl. eend, hs Schrevens; **wuunder**: het type *wuunder* in: K 136a, 137, 143, 145, 147, 148, 149, 150, 165, 167, 168, 170, 185, 218, L 91, 92, 95, 96b, 99, 100, 144, 144a, 145, 147, 148, 149, 153, 154, 157, 157a, 160, 177, 180b, 199, 200, 229, 255, 257; *wüündər*, K 109, 145, 145a, 148a, 168, 172, 183, L 93, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 151, 177, 178, 178a, 179, 180, 180a, 182, 183, 200, 201, 203b; *wüündər*, K 216, L 150, 154a, 162, 179; *wüundər*, L 104; *wuundər*, K 136a, L 147, P 41; *bundər*, K 172; *wuunder*, mannetjeseend, Elemans; *wyndr*, manlijke eend, hs Mischgofsky L 95; *wuunder*, (Dint, Gef), Weijnen

EV 7; **woender**: het type *woender* in: K 135, 145a, 216a, L 144, 153, 159; *wöəndər*, K 149, L 93, 153; *wöəndər*, K 148a, 150, L 94, 97, 146; *wójndər*, P 5; **wiender**: het type *wiender* in: K 171, 184, 217, 218, 219, 220, L 112, 156, 158, 159b, 162, 184, 185, 186, 187a, 203, 204a, 205, 206, 207, 207b, 208, 208a, 228, 229, 233, 236, 237, 239, 240, 241, 242, 244, 255, 256, 258, 260, 261, 264, 264a, 280, 283, 283a, 285; *wiəndər*, K 218, L 186, 209a, 242, 244, 259, 262, 264; *wiəndər*, K 356, L 279, 280, 285; *wiengdər*, L 158; *wiendərt*, L 240, 262; *wienər*, L 285; *wiender*, woerd, mannelijke eend, hs Sassen; *wiender*, mannetjeseend, hs Renders L 226; *wiender*, wuunder, eend (mann.), hs Jansen L 200; *wiender*, eend, woerd, Cuyk, hs 1756; *wiender*, mannetjeseend (Rijk, B1, Lisch), Weijnen EV 7; *wiender*, woerd, L 263a, Baader IX-X; **wenderik**: *wéəndərik*, P 45; *wéénərik*, K 358; **wendel**: het type *wendel* in: K 204, 206, 221, 228, 231, 234, 235, 240, 241, 250, 255, 256, 257, 267, 268, 272, 283, 292, 295, 296, 305, 307, P 169; *wendəl*, K 206, 213, 234, 238, 255, 267, 268, 269, 272, 273, 282, 295; *wéndəl*, K 211, 225, 233, 235, 236, 237, 295, 296, 299, 301, 303, 331, 332, P 18, 98; *wéndəl*, K 224, 227, 238, 239,

1.1.1.2.

254, 299, 307, 332, 334, P 14; *wèendəl*, P 99, 162a, 171; *wéəndəl*, P 152; *wengdəl*, K 237; *wéngdəl*, K 237; *windəl*, I 102a, K 195, 206, 213, 296; *wi-jəndəl*, P 165; *weendəl*, K 273, 274, 307; *wééndəl*, K 273; *wèéndəl*, P 171; *weundəl*, P 171; *wèundəl*, P 164; *wennəl*, K 297; *wengəl*, K 240, P 41; *wéngəl*, K 347; *wendel*, manlijke eend, fr. canard mâle, Corn. Vervl.; *wendel*, mannetjeseend, woerd, Goossenaerts; *weendel*, mannetjeseend, waard, woerd, Tuerlinckx; *wuundel*: *wüündəl*, K 267; *wundəl*, K 208, 330; *wiendel*: *wiejəndəl*, P 99; *wielder*: *wieldər*, L 161, 187, 189; *wiejəldər*, P 99; *wielər*, L 190, 212; *wiëllər*, L 187; *wuulder*: *wüüldər*, L 190; *eender*: *éjngər*, P 96; *eend*: het type *eend* in: K 142; *eent*, K 225, 274, 277, 307; *eejnt*, K 273, 275; *ent*, K 183; *ént*, K 205, 207, 237, 241, 244, 274, 276, 325; *ènt*, K 240, L 201, 263a; *éjnt*, K 273, 275; *èent*, K 213; *iënt*, P 41; *én*, K 330, P 129; *eeng*, P 171; *eng*, P 88; *éjn*, K 237, 333b; *endə*, I 266, K 110a; *əndə*, L 159; *éjndə*, I 266; *éjnə*, O 243; *engə*, P 126; *enjə*, O 178a; **mannetjeseend**: *mennəkəseent*, L 259; *mannəkəsəent*, K 191; *mennəkəsəent*, K 148; **mannetjesant**: *mennəkəsəjant*, K 214, 215; **mannetje**: *mennəkə*, K 166; *mènnəkə*, K 215; *maənəkə*, P 112; **eendehaan**: het type *eendehaan* in: K 205, O 275; *éendənhəon*, K 276; *eengənaon*, P 112; *éngənhəon*, P 99; *énnəz nòdn*, K 299, 307; *əjnəown*, O 162; *éñdèn*, eendenhaan, mannelijke eend, Eylenbosch O 253; **haaneend**: *haonəent*, K 278; **haan**: het type *haan* in: K 213, 269, 273, 318, 332, O 275; *haan*, K 235, 301, 353; *həwn*, K 346; *həən*, K 237; *hòdn*, K 190b, 208, 211, 213, 213a, 240, 241, 276, 296, 300, 314, 315, 316, 318; *òdn*, K 208, 250, P 12, 112, 154, 199; *hòdn*, K 258; *òn*, P 81, 198; *hòən*, P 161; *òən*, P 167, 199; *hoon*, K 313, O 274; *həwn*, K 273; *hòon*, K 212, 272, 353; *òenə*, O 275; **haantje**: *aongkə*, P 154; **cane-haan**: *kannəndən*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 290, P 125; *kannənójn*, O 288, 289, P 198, 199; **cane**: *kannə*, O 286, 288; **erpel**: *érpəl*, I 221, 221b, 273; *érpə*, K 262; *érpəl*, I 266, K 276; *érrəpəl*, I 220, 269, K 286, 291, O 69; *ijrpəl*, I 220; *arpəl*, I 180; *əlpər*, O 68; *élpər*, O 153, 238; *élləpər*, I 273, 275; *əlpər*, O 70; *i-jlpər*, O 67; *ijlpər*, O 67, P 2, 4; *aaəlpər*, O 70; *éəlpər*, I 220, 274, O 238, P 2; *reppəl*, K 316; *əlpər*, *erpel*, mannelijke eend, Corn. Vervl.; **[karpəl]**: *karpəl*, I 180; **[jaar]**: *jaar*, O 286; **[rouhen]**: *rouhen*, O 275; **piel**: *piəl*, K 247; **pielen**: *pielən*, K 124a; **tjoek**: *tjoek*, K 150; **wielewielewiele**: *wieləwieləwielə*, L 237.

VROUWELIJKE EEND

Weibliche Ente — duck — une cane

(sgv; znd 1(a-m), 24; Go 1b)

eend: het type *eend* in: L 280; *eent*, K 250, L

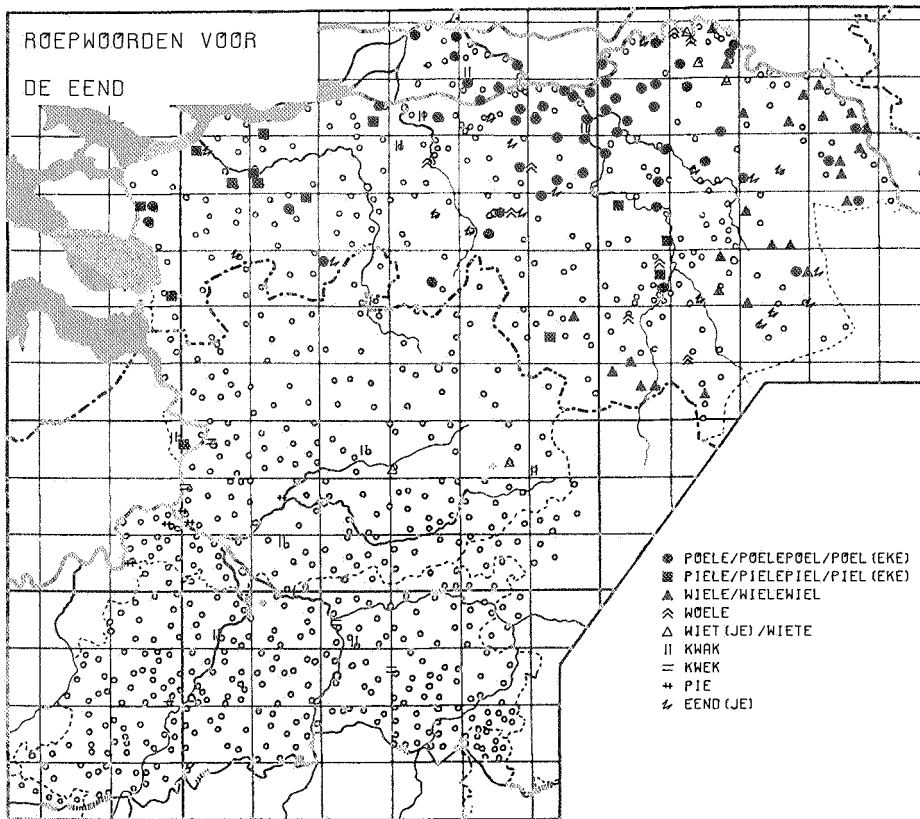
162, 260; *jeent*, K 216; *ent*, K 168, 185, L 91, 100, 104, 147, 154, 154a, 158, 159b, 184, 186, 229, 233, 237, 244, 258, 261, 264; *ént*, K 330, L 285; *ent*, K 171, 197a, 239, L 109, 145, 148, 153, 185; *èent*, L 144, 189, 212; *i-jənt*, L 208; *jent*, K 219; *int*, K 218, 356, L 236; *jant*, K 216; *èèn*, P 45; *éng*, P 25, 44; *énch*, P 99; *en*, K 304; *én*, K 314, 353; *in*, P 154; *ièn*, P 46; *unnə*, O 67; **hen**: *hin*, K 241, 305, 315, 316, 318, 332, 358, P 48, 99; **poel**: *poel*, K 213; *pòel*, P 80; *pul*, P 167; *pul*, vrl. eend, hs Schrevens; **poelie**: *poeljə*, O 274; **poele**: *pułə*, *poele*, vrouwelijke eend, Eylenbosch O 253; **cane-poele**: *kannəpòèllə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; **cane-tje**: *kannəkə*, P 2; **wijfjeseend**: *wijfkəseent*, L 259; *wijfkəsəent*, L 256; *wəfkəsəent*, K 148; *wəfkəsəent*, L 257; *wəfkəsəjant*, K 214, 215; **wijfje**: *wijfkə*, L 93; *wəfkə*, P 112; *wəfkə*, K 215; **gent**: *gent*, L 187; **gander**: *gèndər*, L 152.

—3.2.3. Verrichtingen, gedrag

ROEPEN, GEZEGD VAN EENDEN

Rufen (von Enten) — calling, said of ducks — crier, en parlant de canards (znd 37, 8b)

kwaken: het type *kwaken* in: I 266, 275, K 196, 201, 234, 237, 248, 250, 265, 268, 272, 291, 301, 302, 305, 315, 330, O 72, 157, 242, 275, 288, P 15, 25, 26, 46, 66, 74, 93, 99; *kwaəkən*, K 254, O 157, 241; *kwaakə*, K 231, 237, 272, 292, 312, 318, 330, 338, 357, O 174a, P 4, 14, 25, 39, 60a, 66, 80, 134, 157a, 271, 198; *kwáákən*, P 131; *kwáákə*, K 195a, 256, O 286; *kwáákəkən*, K 273; *kwáákə*, O 286, P 133; *kwaəʔən*, K 241, 276, 352; *kwòòkə*, K 206, 244, O 178, 290, P 128; *kwòòkən*, K 246, 272, 295, 351, O 239, 243, P 139; **kwakken**: het type *kwakken* in: K 344, O 158; *kwakkə*, K 208, P 81, 109, 169, 171; *kwákkən*, I 265; *kwawkə*, P 3; *kwòkkən*, O 272; *kokkən*, O 245; de eend — *kwòkt*, O 286; **kwakken**, van eenden, hs Renders L 226; **kweken**: *kwaəkən*, K 210; *kweekən*, K 312, O 69, P 25; *kwèèkən*, K 213; *kwéékə*, K 269, 287, 307, P 25, 35, 60, 76, 129; *kwééəkə*, O 255; *kwèèkən*, I 274, K 206, 210, 231, 238, 240, 241, 244, 274, O 238; *kwèèkə*, K 204, 209, 210, 212, 231, 244, 255, 274, 286, 306, 317a, 320, O 251, P 4, 27, 77; **kwekken**: het type *kwekken* in: O 289, P 125; *kwekkə*, K 342; *kwékkən*, K 235; *kwékkə*, P 89; *kwèkkə*, K 240; de eend — *kwekt*, K 230, O 156; **kwijken**: het type *kwijken* in: I 266, I 188a, 221, 224, 225, 226, 231, 273, 301, 307, 309, 311, 346, O 67, 154, 157, 162, P 18, 18a, 40; *kwijkə*, K 295, 296, 301, 344, 346; *kwéjkən*, O 166; *kwejkə*, K 246; *kwééjkən*, O 166; *kwajkən*, K 303; *kwaajkən*, K 252; *kwaajkə*, P 199; *kwòòjkən*, O 175;

kwakkelen: het type *kwakkelen* in: K 265, P 199; *kwakkala*, P 69; **kakelen:** *kääkalän*, P 2; *kääk*, O 70; *kökkærn*, O 70; de eend — *kookalt*, P 64; **kwetteren:** het type *kwetteren* in: K 189; **kwellen:** *kwëllän*, K 240; **roepen:** het type *roepen* in: K 203, 270, 293, P 76; *röëppän*, K 208; **schreeuwen:** *schreevå*, P 128; *schrievå*, O 251, P 66; *schriëvå*, O 287, P 80; *schrievån*, O 69; *schriëvån*, O 69; **snateren:** het type *snateren* in: K 211, 313, 318, 341, 353, P 46; *snaotårän*, K 275; *snajårän*, O 162; *snattårå*, K 267; *snetårån*, P 86; **snakeren:** *snaokårå*, K 244; **snavelen:** *snaevålän*, K 266; **snebben:** het type *snebben* in: K 357; *snëbbårå*, K 270; **snetzen:** het type *snetzen* in: K 313; **gaggelen:** het type *gaggelen* in: K 277; *göggåla*, P 161a; de volgende typen zijn zelfstandige naamwoorden: **gekwaak:** het type *gekwaak* in: O 72, 288, P 35a; **gekweek:** *gëkwijk*, I 265, K 277, O 177; **gekwek:** *gëkwëk*, I 269; **gesnater:** het type *gesnater* in: K 309; *gësnattår*, K 238; **getater:** het type *getater* in: P 105.

LOPEN, GEZEGD VAN EENDEN

Gehen (von Enten), watschelen — walking,

said of ducks — courir, en parlant de canards (N 70, 2)

waggelen: het type *waggelen* in: I 57b, K 137, 147, 157a, 172, 215, 217, L 97, 180, 200, 244, 280, P 22, 74, 79, 88, 145; *waggålän*, K 125, L 187; *wagglån*, K 125; *waggåla*, K 135, 169, 174, 188a, 307, 314, L 91b, 160, 244, 261, P 41a, 90; *wöggåla*, P 149; *waagåla*, P 79; *wachålän*, L 184, 201; *wazåla*, wachelen (v. eenden), hs Mischgofsky L 95; **kwakkelen:** het type *kwakkelen* in: P 25; *kwakkålän*, O 158; *kwakkåla*, K 237, O 275, P 25; **kwakken:** de eend — *kwakt*, K 146; het volgende type is een zelfstandig naamwoord: **trappers:** het type *trappers* in: K 186.

—3.2.4. Roepwoorden, vleinamen

ROEPWOORDEN VOOR DE EEND (zie kaart)

Rufwörter für die Ente — call words for the duck — noms d'appel pour un caneton (VC 14, 2r(r); GV 2; znd B2, 259b)

[De in dit lemma opgenomen types geven de

1.1.1.2.

grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

poele: *poelə*, L 102, 145, 148, 209a; *poelə poelə*, K 127a, 136a, 146, 148a, 150, 165, 185, L 99, 103, 144a, 144b, 200, 244; *poelə poelə poelə*, I 78a, K 131, 133a, 133c, 133d, 145a, 149, 167, 168, 170, 171, 177c, 195, L 92, 94, 145, 146, 147, 149, 177, 178a, 180*, 180a, 183, 185, 200, 228; *pöëllə pöëllə pöëllə*, K 150; *poelə poelə poelə poelə*, I 78, K 148a; **poele poel:** *poelə poel*, K 101b; *poelə poelə poel*, K 185, 190, L 152; **poel:** *poel*, L 144a, 147, 148, 162, 178a; *poel poel*, K 102, 133c, 143, 148, L 144; *poel poel poel*, K 100, 110, 183, 184, L 145a, 147, 148; **poelie:** *poelie poelie*, K 145; **poeletje:** *poeləkə*, L 209a; **piele:** *piëllə piëllə*, K 176, 247; *pielə pielə pielə*, I 78a, K 127, 151, 154, 218, L 199, 202; *pielə pielə pielə pielə pielə*, K 157; *piele piele*, roepwoorden voor eenden, hs Renders L 226; **piele piel:** *pielə pielə pielə piel*, K 156; **piel:** *piel piel piel*, K 153; *pil*, znw. piel, roepnaam van de eenden, De Bont; **pieletje:** *piëləkə piëləkə*, I 102a; *pieləkə pieləkə pieləkə*, K 153; **woele:** *woelə woelə*, K 163, 165, L 96b; *woelə woelə woelə*, L 255, 283a; *woelə woelə woelə woelə*, K 183; *woele woele*, roepwoord eend, hs Renders L 226; *wulə wulə*, bij roepen van eenden, hs Mischgofsky L 95; **wiele:** *wielə*, L 160; *wielə wielə*, L 241, 244; *wielə wielə wielə*, L 97, 104, 156, 157, 158, 159, 161, 162, 185, 187, 207, 208, 208a, 209a, 236, 242, 285; *wiëllə wiëllə wiëllə*, L 186, 187; *wiëlə wiëlə wiëlə*, L 279, 280; *wiele-wiele*, roepnaam voor eenden, L 263a, Baader IX-X; **wiele wiel:** *wielə wielə wiel*, K 217, L 185, 281, 281&; *wiëlə wiëlə wiëlə wiël*, L 207; **wiet:** *wiet wiet*, L 96b; *wiet wiet wiet*, L 150, P 41; *wiët wiët wiët*, K 274, 276, P 25; *wiet*, vocatief voor eend (Westerloo), Corn.; **wietje:** *wietjə*, L 100; *wietjə wietjə*, P 171; *wiëtəkə wiëtəkə*, P 105; **wiete:** *wiëtə*, P 147, 166; *wiëtə wiëtə*, P 107; *wiëtə wiëtə wiëtə*, P 144; **wiede wie:** *wiedə wiedə wie*, L 203; *wiede-wiede*, roepnaam voor eenden, L 263a, Baader IX-X; **wie:** *wie wie wie*, K 164a; **wiene:** *wienə wienə wienə*, L 261; **tiet:** *tiet*, I 79, L 145; *tiet tiet tiet tiet*, L 264a; *tijt tijt tijt tijt tijt*, L 264a; **tie:** *tie tie tie*, K 213; *tīē tīē tīē tīē*, I 79; *tie tie tie tie*, I 79; **die:** *dīē dīē dīē*, I 221b, K 286, 287, 291; *dīē dīē dīē*, I 221b, K 286, 287, 291; *dīē dīē dīē dīē*, I 266; **koele:** *koelə koelə*, L 180**; **koere:** *koerə koerə*, L 147; **kwak:** *kwak kwak*, K 277, 332, L 159, P 10, 30; *kwak kwak kwak*, I 180, K 168, 267; *kwàk kwàk kwàk*, K 130; *kwaak kwaak*, K 133c; *kwaak kwaak kwaak*, K 161; **kwek:** *kwèk*, K 244; *kwék kwék*, K 279, P 27; *kwééka*, O 178; *kwèèk kwèèk*, P 94; **cane:** *kannə kannə kannə*, K 307, L 263a; **kôm:** *kôm kôm kôm*, K 320; **tik:** *tīèk tīèk tīèk*, K 245, 312; **tok:** *tòok tòok*, K 129a; *tuk tuk tuk*, L 147; **piep:** *piep piep piep*, O 274; **dikke:**

dīèkkə dīèkkə, K 335; **he:** *he he he*, K 318; **eend:** *eent*, K 141, 151, 183, 188, L 93; *èènt*, L 183; *ent*, K 143, 170, 182, 190, L 180, 183*, 244; *ènt*, L 263a; *int*, K 183, 184a, L 240, 263; *ijnt*, L 264; *ungə unğə unğə unğə*, P 129; **eendvogel:** *entvoogəl*, K 183; **eendekuijk:** *endəkòjk*, L 244; **wiender:** *wiendər*, L 240.

VLEINAAM VAN DE EEND

Kosename für die Ente – pet name for the duck – petit nom flatteur pour un canard (VC 14, 2r(v))

eend: *eent*, K 141, 151, 188, L 93; *èènt*, L 183; *ent*, K 100a, 133a, 133c, 148, 182; *ènt*, L 180, 183*, 263a; *ijnt*, L 100, 262, 264; *int*, K 183, L 145; *iènt*, K 164a; **eendje:** *eentjə*, K 183, L 99, 160; *entjə*, K 133a, 133d, 138, 143, 190, L 104, 145, 153; *èntjə*, K 187a, L 160; *endəka*, K 133a; *intjə*, K 183, 187, L 152, 180**, 208a, 258, 263; **poel:** *poel*, K 101, 184, L 144a, 147, 162, 200; **poele:** *poelə*, I 78, K 170; **poeletje:** *poeləkə*, K 101, L 209a; **pieletje:** *pieləkə*, K 164; **wiele:** *wielə*, K 173; **woele:** *woelə*, L 250; **tiet:** *tiet*, K 173a.

ROEPWOORDEN VOOR DE JONGE EEND

Rufwörter für die junge Ente – call words for the young duck – noms d'appel pour un caneton

(VC 14, 2s(r))

[De in dit lemma opgenomen types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

poeletje: *poeləkə*, K 101, 187, L 148, 178a, 209a; *pöëlləkə*, K 101a; **poel:** *poel*, K 128, 133a, L 144a, 147, 162; *poel poel*, K 100a, 133c; *poel poel poel*, K 184; **poele poel:** *poelə poelə poel*, L 152; **poele:** *poelə*, L 102, 145, 148; *poelə poelə*, L 99, 103, 133a, 200; *poelə poelə poelə*, K 133d; **wiele wiel:** *wielə wielə wiel*, L 281, 281*; **wiele:** *wielə wielə wielə*, L 159; **eendje:** *eentjə*, K 151, 164a, 183; *entjə*, K 182, L 104; *èntjə*, L 160, 263a; *intjə*, K 184a, L 240, 263; **eend:** *ènt*, L 183*; **jong eendje:** *jong eentjə*, K 143; *jong entjə*, K 141; **jonge eend:** *jongə eent*, L 93; *jongə ent*, K 190; *jong ènt*, K 188, L 180; **eendekuijk:** *endəkòjk*, L 244; **tiet:** *tiet*, K 173a, L 145; **kwak:** *kwak kwak*, L 159; **koele:** *koelə koelə*, L 180*.

VLEINAAM VAN DE JONGE EEND

Kosename für die junge Ente – pet name for the young duck – petit nom d'amitié pour un caneton

(VC 14, 2s(v); Ceusters)

eendje: *eentjə*, K 151, 164a, L 99, 160; *entjə*, K

148, 182, L 104, 145, 160, 263a; *intjə*, K 183, L 145, 152, 180**, 208a, 258, 263; *indəkə*, L 180**; **eend**: *ent*, L 183*; **jong eendje**: *jongə eentjə*, K 188; *jong entjə*, K 141, 143, 190; *jong ijntjə*, L 262; **klein eendje**: *klij eentjə*, K 183; **jonge eend**: *jongə eent*, L 93; *jongə ent*, K 133d; *jong ent*, L 180; **eendekuikje**: *endəkukskə*, K 133a; **eendekuiken**: *endəkuikən*, K 133c; **poeletje**: *poeləkə*, K 100a, 101, 101a, 128a, 187, L 144a, 162, 209a; **poel**: *poel*, K 184, L 147; **pieletje**: *pieləkə*, K 153, 164; **tiet**: *tiet*, K 173a; **cane-tje**: *kannəkə*, O 178, 250, 255, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199.

–.3.3. Ganzen

–.3.3.1. Soort en herkomst

GANS

Gans – goose – une oie
(DC 6, 5; sgv; znd I(a-m); znd I, 58; znd A1, 42; Go 1b; Ceusters)

gans: het type *gans* in: I 220, 266, 269, 272, K 124a, 127, 127a, 161, 168, 183, 191, 196, 213, 214, 215, 216, 218, 219, 227, 231, 241, 257, 258, 268, 272, 283, 291, 292, 296, 300a, 304, 305, 315, 325, 332, 333, 335, 352, L 94, 100, 151, 154, 155, 179, 184, 185, 187, 189, 201, 208, 209a, 229, 237, 240, 256, 260, 263a, 280, O 162, 238, 277, 286, P 14, 18, 29a, 41, 43, 80, 85, 86, 88, 89, 94, 95, 98, 99, 102, 128, 133a, 145, 199; *gans*, I 268, 275, K 148, 171, 215, 239, 251, 277, 286, 295, 302, 303, 307, 308a, 314, 316, 318, 322, 339, 330, 339, 342, 353, 357, 358, L 93, 148, 255, O 67, 158, 178, 238, 239, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 4, 10, 18a, 29a, 30, 30a, 33, 41, 44, 45, 60a, 61, 63, 65, 69b, 70, 75, 86, 88, 89, 96a, 97, 99, 105, 125, 127, 145, 166, 198, 199; *gāns*, K 247, 249, 315, O 276; *gās*, K 274; *gaəns*, K 250, L 187, O 178a; *gaəns*, I 102a, 180, 129a, 141, 155, 165, 176, 183*, 184, 185, 188a, 189a, 197a, 201, 204, 205, 206, 210, 212, 212a, 213a, 226, 231, 232, 237, 244, 272, 277, 307, 330, 352, L 91, 99, 100, 104, 109, 144, 145, 148, 152, 153, 154a, 157, 158, 159b, 162, 186, 187, 190, 205, 206, 208, 208a, 212, 236, 244, 257, 261, 262; *gāəns*, K 226; *gāəns*, K 237, 273, 276, 307; *gāəns*, K 205, 245, 274; *gaas*, P 46, 47, 48, 107, 112, 161, 167, 171; *gəns*, K 349a, P 25, 27, 39, 48, 88, 96, 145, 154; *gəns*, P 2; *gaəns*, K 246, L 95; *gēəns*, K 246; *gēəns*, K 251, 254; *gēəns*, K 237, 244, 249, 282; *gēəns*, K 244, 246, 281a; *gēs*, K 253; *gəns*, K 244, 245, L 150, 189; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *ganzen* in: K 166, 183b; *ganza*, K 244, 350, 356, O 274; *gaanzə*, P 13; *gənzə*, P 25; *gəns*, gans, Eylenbosch O 253; *gəns*, Goossenaerts; *gaəns*, gans, Elemans; *gəns*,

gans, hs Mischgofsky L 95; *gans*, znw.vr. *gans* mv. ganze(n), De Bont; *gans*, znw. vr., mv. -zə, *gans* Goemans; *gans*, gāns, Zeeland, Brabantius; *gaos*, gans, hs Schrevens; **ganzerik**: *genzərik*, L 146.

TROEP GANZEN

Trupp Gänse – flock of geese – un troupeau d'oies

(DC 4, 18)

[Het type *toom* heeft waarschijnlijk betrekking op een nest.]

het woord ganzen is niet gedocumenteerd:

klocht: het type *klocht* in: K 165, 170, 171a, 172, 183, L 91, 97, 99, 101, 104, 147, 150, 154, 157, 162, 178a, 181, 184, 185, 199, 200, 201, 203b, 237, 258; *klócht*, K 172, 183, 184, L 187; *kloocht*, L 153; **klucht**: *klucht*, K 135, 136a, 137, 145a, 164, 166, 182a, 195, L 144a, 146, 147, 148, 149, 177c, 179, 180a; **hoop**: het type *hoop* in: K 133a, 136a, 147, 174, 195, L 147, 149, 178, 180b, 180*, 183, 200, 207, 262, 263, 263a; *hoop*, L 202; *hōöp*, L 201; *howp*, L 182, 204a, 237; *hówəp*, L 264; *hōep*, L 285; *wōep*, K 175; *oop*, K 173; **troep**: het type *troep* in: I 102a, K 102, 110, 127, 128a, 129, 132, 136a, 138, 163, 164a, 171, 173a, 176, 185, 195, 214, 216a, 218, L 145, 145a, 158, 178, 180, 180b, 185, 190, 200, 201, 205, 206, 208a, 209a, 226, 236, 264a; *trōöp*, L 200; **trop**: het type *trop* in: L 99, 112, 185, 186, 187, 178a, 207b, 240, 242; **koppel**: het type *koppel* in: K 101a, 109, 110a, 127a, 133b; *koppəl*, K 133b; *kōppəl*, K 106; **krooi**: het type *krooi* in: I 78, 78a, K 158, 174, 177; *kooi*: *kooj*, K 187, L 203; *koj*, K 181; **vlucht**: het type *vlucht* in: I 78, K 174, 180, 183, 213; **partij**: het type *partij* in: K 169, 175, 195, L 180*; **slag**: het type *slag* in: L 208, 244, 264, 281; **stouw**: het type *stouw* in: K 179b, L 285; **trek**: het type *trek* in: L 262, 285; **toom**: het type *toom* in: K 124a; **kwak**: *kwək*, K 106; **zooi**: *zooj*, K 187; **deel**: *dəl*, L 187.

WILD, GEZEGD VAN GANZEN

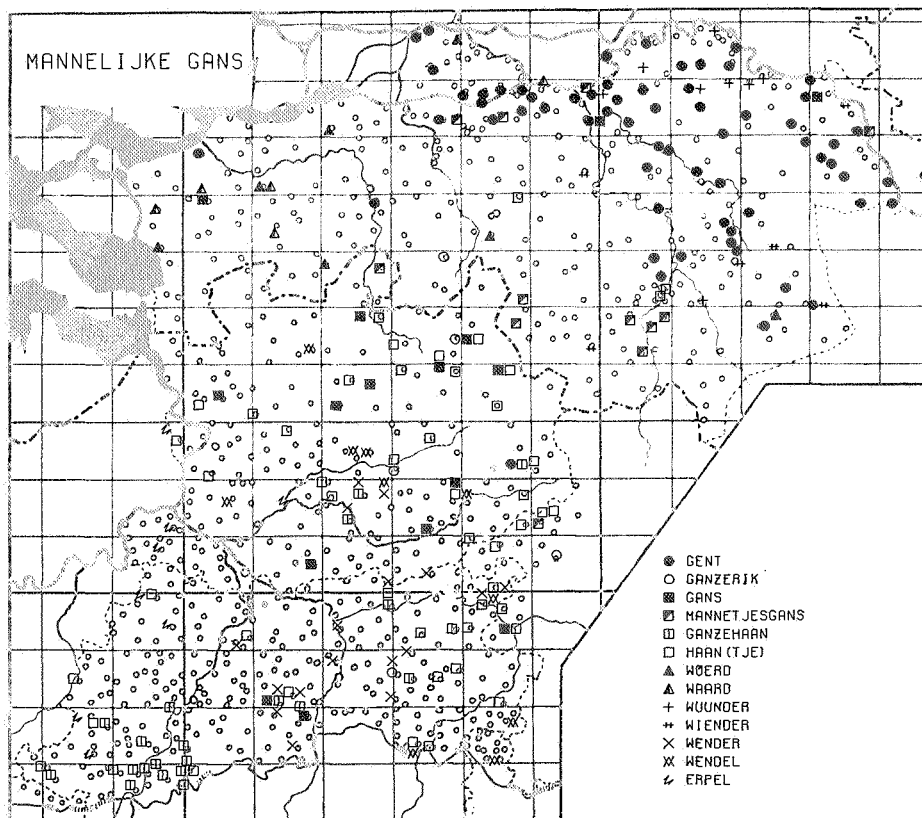
Wild (von Gänsen) – wild, said of geese – sauvage en parlant d'oies

(sgv)

[Uit de vraagstelling blijkt niet duidelijk wat er precies bedoeld is. Waarschijnlijk wordt er gevraagd naar *niet tam*.]

wild: het type *wild* in: K 148, 168, 171, 185, 197a, 214, 215, 216, 218, 219, L 94, 100, 104, 144, 145, 148, 154, 158, 162, 184, 186, 189, 190, 208, 229, 240, 244, 255, 256, 257, 260, 261, 280, 285; *wilt*, K 215, L 109, 150, 152, 153, 185, 189, 236; *wiēlt*, L 187, 212.

1.1.1.2.

—3.3.2. Naar geslacht en/of leeftijd

MANNELIJKE GANS (zie kaart)

Gänserich/Ganter – gander, male goose – le jars
(DC 6, 5a; sgv; znd 1(a-m); znd 1, 59; znd 14, 20; Go 1b; Ceusters)

gent: het type *gent* in: K 100, 100a, 101a, 131, 133, 133a, 133b, 133d, 136a, 137, 141, 145a, 148, 150, 151, 179, 214, L 91, 93, 100, 102, 104, 112, 144, 144a, 144b, 145, 145a, 147, 149, 151, 152, 156, 157, 162, 178, 178a, 179, 180, 182, 183, 184, 185, 186, 186*, 187a, 190, 200, 204, 204a, 205, 206, 207, 209a, 212, 226, 226*, 233, 243, 263a, 264; *gènt*, K 149, L 93, 158; *gaent*, L 99; *géejnt*, K 276; *gāant*, K 135; *gent*, mannetjesgans, Weijnen EV 7; **genk:** het type *genk* in: L 204, 204a; **gander:** het type *gander* in: K 257; *gaandər*, P 47; *gendər*, K 168; **ganderik:** *gendər̄ik*, K 145a; **ganzerik:** het type *ganzerik* in: K 194, 213, P 94; *ganzarik*, K 358; *gaanzər̄iēk*, K 274; *gènzər̄iēk*, P 94; **ganzerik,** znw. het manneke van de gans, Corn. Vervl.; **gans:** het type *gans* in: K 150, 213, L 156; *gans*, K

240, 310; *gaans*, K 173a, 225, 233, 307; *gááns*, K 207; *gàáns*, K 225, 237; *gaas*, P 48; *gòòns*, K 333b; *gòns*, K 232, P 80, 129; *gèèns*, K 237; **mannetjesgans:** *mannəkəsgans*, K 191, 315; *mennəkəsgans*, K 148, 214, 215, L 255, 256, 259; *mannəkəsgaans*, K 132; *mennəkəsgaans*, K 142, L 162, 257; **mannetje:** *mannəkə*, I 79; *mennəkə*, L 199, 281*; *mènnəkə*, K 215; **knobbelgans:** *knoebəlgans*, L 244; **ganzehaan:** *ganzənhəən*, P 95; *ganzəndòèn*, K 301, P 80, 129; *ganzəndòjn*, O 288, 289, P 198, 199; *ganzənhòèn*, K 276; *gònzəndòèn*, K 299; *ganzəndòèn*, P 129; *gānzənhówəən*, P 40; *ganzəndēn*, O 178, 250, 255, 285, 286, 187, 290, P 125; *ganzəndēn*, O 238; *gāzzəndəna*, K 275; *ganzənhəun*, P 25; **haan:** het type *haan* in: I 180, K 231, 272; *hawəən*, O 67; *haən*, K 237; *hāən*, P 42; *āən*, K 224, 237; *ān*, P 41; *hòèn*, K 183b, 213, 235, 237, 238, 240, 241, 274, 276, 296, 297, 307, 33, 314, 315, 316, 356, L 228, 229a, O 157, P 38, 98, 99; *hòðən*, P 44, 48; *dòèn*, K 208, 250, P 12, 41; *hòn*, K 296; *dən*, P 81, 198; *hòən*, K 212, 352, 353; *dən*, P 152, 154, 167, 199; *hoon*, O 274; *oon*, K 227, 254; *òòn*, P 112; *dən*, P 154; *hówəən*, P 99; *dēn*, O 238; *èùn*, P 25; *u.ən*, haan, mnl. gans, Eylenbosch O 253; *òòn*,

ganzerik, hs Schrevens; **haantje**: *dòngkə*, P 154; **woerd**: het type *woerd* in: I 79, K 102, 125a, 184, 190, L 263; **woert**, K 157; **waard**: *wart*, K 135; *wèèrt*, K 173a; *wèrt*, I 78a, K 177; *wert*, K 157; **wuunder**: het type *wuunder* in: K 149, L 97, 145, 149; *wuundər*, L 150, 153, 240; *wüüundər*, L 109, 145; **wiender**: het type *wiender* in: K 171, 220, L 159b, 208, 237, 263a; *wiender*, mannetjesgans, hs Renders L 226; **wender**: het type *wender* in: P 41; *windər*, K 356; *winnər*, P 80, 129; *wengər*, P 133a; *wéngər*, K 299, 301, 303, 349a, P 25, 27; *wèngər*, P 85, 93, 94; *wingər*, P 13; *wéjngər*, P 27; *wenjər*, P 102, 128; **wendel**: het type *wendel* in: K 267; *wendəl*, K 206, 268, 283; *wéndəl*, K 303, 307, P 41; *wèndəl*, P 152; *wèndəl*, K 307; *windəl*, K 307; *weendəl*, P 171; *wééndəl*, P 161; **erpel**: het type *erpel* in: I 180; *erpəl*, K 291; *érpəl*, I 221b; *érrəpəl*, I 269; *elpər*, O 238, 243; *élpr*, O 70; *ijlpər*, O 67; **kapoen**: *kòpöëwn*, P 171; **eend**: *endə*, I 266; *entj*, O 286; **enter**: *éntər*, K 325; **wieker**: *wiejəkdər*, P 99.

VROUWELIJKE GANS

Weibliche Gans – goose, female goose – une oie
(DC 6, 5b; znd 1(a-m); Go 1b; Ceusters; sgv)
gans: het type *gans* in: I 78a, 79, K 102, 136a, 148, 150, 157, 168, 194, 214, 218, 220, L 91, 93, 103, 144a, 154, 159b, 162, 179, 185, 186, 186*, 187a, 200, 201, 202, 203b, 209a, 226, 226*, 240, 259, 260, 280, P 94; *gans*, K 149, 314, 353, L 158, O 67; *gāns*, L 158; *gaans*, K 101a, 131, 133, 133a, 133b, 133d, 141, 145a, 173a, 190, L 93, 99, 100, 104, 109, 112, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 178, 178a, 179, 180, 182, 183, 186, 190, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209a, 212, 228, 237, 242, 243, 244, 257, 263a, 264; *gāns*, K 274; *gaaans*, K 250; *gaas*, K 125a; **wijfjesgans**: het type *wijfjesgans* in: K 100; *wijfkəsgans*, L 256; *wefkəsgans*, K 148, 214, 215, L 259; *wèfkəsgans*, L 255; *wijfkəsgaans*, L 162; *wefkəsgaans*, K 142; *wèfkəsgaans*, L 257; **vrouwtjesgans**: *vrouwkasgaans*, K 132; **wijfje**: *wijfkə*, K 171, L 145, 281*; *wefkə*, L 199; *wèfkə*, K 215; **vrouwtje**: *vrouwkə*, I 79, K 151; **ganzepoele**: *ganzəpöëllə*, O 178, 250, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 125, 198, 199; **poele**: *pul*, P 167; *pulə*, poele, vrl. gans, Eylenbosch O 253; *pul*, vrl. gans, hs Schrevens; **kol**: het type *kol* in: K 149; *kollə*, L 144b, 149; **hen**: het type *hen* in: K 100a, 183b; *hin*, K 241, 315, 316, 358, P 48, 99; **kip**: *kiep*, K 228, 229a; **eend**: *ent*, L 97.

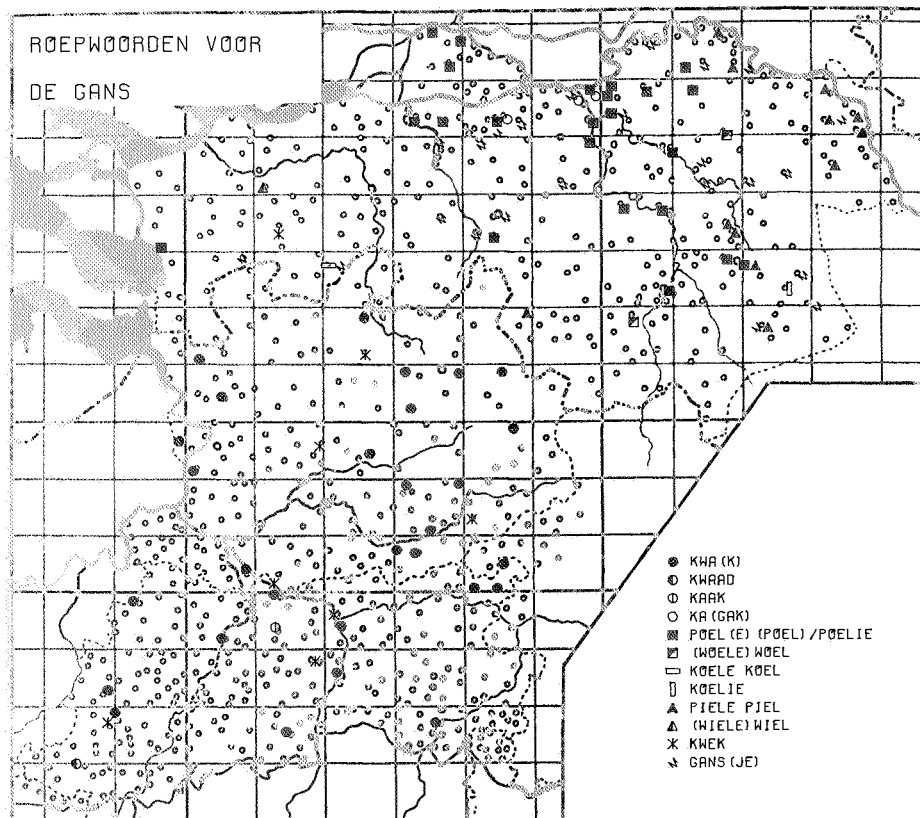
JONGE GANS

Junge Gans, Gössel – gosling, young goose –

un oison, une oisonne

(DC 5, 5c; znd 34, 15; Ceusters)

gansje: het type *gansje* in: I 79; *ganskə*, I 265, K 244; 255, 286, 295, 325, 350, O 68, 72, 178, 238, 250, 251, 255, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 60, 67, 89, 99, 105, 125, 143a, 198, 199; *ganzəkə*, K 244, 339, O 244; *gaanskə*, K 235; *gaaənzəkə*, K 210; *gònskə*, P 145; *gaenskə*, L 95; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *gansjes* in: K 151; *ganskəs*, L 259; *gaanskəs*, K 100a, L 162; *gènskəs*, L 156; **gans**: het type *gans* in: K 305, L 144a, P 136; *gaas*, K 307; **klein gansje**: het type *klein gansje* in: K 352; *kleen ganskə*, P 145; *klaa ganskə*, K 277; **kleine gans**: *klijnə gaans*, K 307; *klaan gans*, P 32; *kleen gans*, P 145; *klaaən gans*, P 12; **jong gaansje**: *jonk gansjə*, L 228, 229a; *jong ganskə*, I 79; *joenk ganskə*, K 293; de volgende opgave is meervoud: *jong gaanskəs*, K 142; **jonge gans**: het type *jonge gans* in: K 150, 196, 268, 301, 309, L 209a, O 241, P 25, 26, 74, 76, 198, 199; *jongə gans*, K 240, O 68, 177, P 29a, 99, 152; *jongə ganzə*, O 232, 274, 275; *jong gans*, K 213, L 259, 263a; *jongə gaans*, K 101a, 230, 276, 277, 307; *jòngə gaans*, K 277; *jong gaans*, L 145; *jongə gaans*, P 107; *jòonkə gans*, O 162; *jongə gaans*, K 271; *jongə gééns*, K 237; *jongə gens*, K 237; *joongə gans*, O 289; *joong gans*, L 240; *joongə gaans*, K 272; *joong gaans*, L 208a, 244; *jungə gans*, P 133; *jungə gaans*, K 210; *joengə gans*, I 267, 269, 275a, K 208, 210, 240, 244, 256, 267, 273, 286, 295, 296, 301, 310, 320, 330, 332, 334, 336, 338, 347, 352, O 69, 156, 157, 166, 239, P 18a, 27, 37, 40, 41, 60a, 65, 66, 68, 76, 77, 78, 89, 94, 128, 198; *jöəngə gans*, I 265, K 226, 267, 269, 306, O 68, 157, 174a, 286, P 23, 64, 80, 89, 129; *jöəngə gans*, P 145; *joenjə gans*, P 150; *joengə gaans*, K 132, 188a, 201, 206, 207, 212, 231, 235, 272, 276, 312; *jöəngə gaans*, K 196, 307; *joengə gaas*, K 203, 244; *jöəngə gons*, O 250; *jöəngə gòns*, K 269, 287, O 70, P 2, 3, 25, 155; *jöəngə gòns*, O 243; *joengə géés*, K 244; de volgende opgaven zijn meervoud: het type *jonge ganzen* in: K 102, 136a, 194, L 152, 156; *jongə gaanzə*, K 173a, L 94; *jongə gaazə*, K 125a; *jong ganzən*, L 281*; *jong gaanzən*, L 235, 237; **ganzekuiken**: *ganzəkuikə*, K 150, L 185; *ganzəkuukən*, L 185; *ganzəkəjkə*, L 263a; de volgende opgave is meervoud: *ganzəkèùkəs*, L 145; **ganzekuikje**: *ganzəkuikskə*, L 144b, 149; de volgende opgave is meervoud: *ganzəkòkskəs*, K 149; **kui-ken**: het type *kuiken* in: L 97; *kuikə*, K 149; **ganzejong**: het type *ganzejong* in: K 188a; *ganzəjoenk*, P 18; **jong**: het type *jong* in: L 100; **hennetje**: *hennəkə*, I 222; **poele**: het type *poele* in: K 101; *poelən*, K 100, 148; **kiekje**: *kīèkskə*, O 243; **kwakkeltje**: het type *kwakkeltje* in: K 307; **jonge kwaak**: het type *jonge kwaak* in: K 271; **eend**: *ent*, K 240; *eñgt*, K 237; *eeng*, P 88;

eng, P 88; *ijng*, P 88; *ènnə*, O 156; *jonge eend*: *joengə eng*, P 35a; *joeng en*, K 329; *beestje*: *biesjə*, L 204, 204a; de volgende typen zijn meervoud: *pietjes*: *pieləkəs*, K 157; *wienders*: het type *wienders* in: L 244; *dietjes*: *diekəs*, I 274.

—3.3.3. Roepwoorden, vleinamen

ROEPWOORDEN VOOR DE GANS (zie kaart)

Rufwörter für die Gans — call words for the goose — noms d'appel pour une oie (DC 6, 6; znd 47, 9d; VC 14, 2p(r)) [De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

kwak: *kwak kwak*, K 225, 240, 305, 330, 347, 348, O 161, P 10, 14, 88; *kwák kwák*, I 180; *kwaak kwaak*, K 238, 307, 354, 356, O 245; *kwak kwak kwak*, K 207, 239, 249, 275, 355, O 69a, P 27; *kwaak kwaak kwaak*, K 203, 235, 267, 307, P 131; **kwa**: *kwa kwa*, P 145; *kwa kwa kwa*, K 310; **kwaad**: *kwaat kwaat kwaat*, O

274a; **kaak**: *kaak kaak*, P 18; **ka**: *ka ka ka*, K 142; **kagak**: *kagaak kagaak*, K 148; *kagaga-gagak*, K 149; **kwék**: *kwéék kwéék*, P 14; *kwék kwék*, K 177; *kwék kwék kwék*, K 311; *kwék kwék kwék*, P 26; *kwék kwék kwék*, K 258; *kwéék kwéék kwéék*, O 238; *kwijk kwijk kwijk*, K 210, P 75; **poel**: *poel*, K 148, L 144a, 178a; *poel poel*, K 102, 129a, 141, L 144a; *poel poel poel*, K 100a, 101, 131, 184, L 199, 144b, 145, 149, 180; **poele**: *poelə poelə poel*, K 150, L 228; **poele**: *poelə poelə*, L 99, 144a, 200; *poelə poelə poelə*, I 79, K 149, 168, L 236, 237; **poelie**: *poelie*, L 178a; **woele woel**: *woelə woelə woel*, L 152; **woele**: *woelə woelə woelə*, L 255; **koele koel**: *koelə koelə koel*, K 190; **koelie**: *koelie koelie koelie*, L 243; **piele piel**: *pielə pielə piel*, K 157; **wiele wiel**: *wielə wielə wiel*, L 185; **wiele**: *wielə*, L 160; *wielə wielə*, K 214, L 161; *wielə wielə wielə*, L 97, 104, 159, 161, 162, 185, 204, 204a, 237, 264; *wiele-wiele*, roepnaam voor ganzen, L 263a, Baader IX-X; **wiet**: *wiet wiet*, P 96a; *wiēt wiēt wiēt*, K 239; *wiet wiet wiet wiet*, K 312; **wiede**: *wiedə*, L 263a; *wiede-wiede*, roepnaam voor ganzen, L 263a, Baader IX-X; **wie**: *wie wie wie*, P 38; het volgende type is meervoud: **wietjes**: *wietarkəs*, P 110; *wittakəs*

wittakəs, P 106; **die**: *dīē dīē dīē dīē*, I 275, K 291; **tiet**: *tiet*, L 145; *tīēt tīēt*, K 129a; *tīēt tīēt tīēt tīēt*, K 173a; **tie**: *tie*, I 79; *tie tie*, K 124a; **tiēk**: *tīēk tīēk tīēk*, K 206, 269; **tieke**: *tiēkə tiēkə tiēkə*, K 151; **kom tiēk kom**: *kóm tīēk tīēk tīēk tīēk koom*, K 333b; **kip**: *kīep kīep*, P 150; **sjiep**: *sjīep sjīep*, P 150; **krip**: *krip krip krip*, K 209; **kuu**: *kuu kuu*, L 228, 229a; **koer**: *koer koer koer*, L 145; **keure**: *keurə keurə keurə*, P 23; **tok**: *tok tok tok*, K 206; **kok**: *kok kok*, K 127a; **kom**: *kom*, I 271; *kom kom*, K 100a, K 269, 274, O 153; **komme**: *kommə kommə kommə*, P 41; **kom maar**: *kòm mār kòm mār*, L 263a; **noe**: *noe noe*, K 203; **pff**: *pff pff*, K 209; **gans**: *gans*, K 141, 162, 183, 188, L 93, 104, 144a, 160, 180**, 263a, 264; *gaans*, K 143, 148a, 182, 183, 184a, L 100, 183, 244; *gàans*, L 180; *gàans*, L 183*; *gèns*, K 170; de volgende opgave is meervoud: *gaansə*, K 190; **gansje**: *ganskə*, K 164a.

VLEINAAM VAN DE GANS

Kosename für die Gans – pet name for the goose – petit nom flatteur pour une oie (VC 14, 2 p (v))

gansje: *ganskə*, L 152, 160; *gaanskə*, K 131, 132, 138, 139, 141, 143, 164a, 183, L 145, 258; *genskə*, L 104; *gènskə*, L 99, 180**; **gans**: *gans*, K 100a, 133c, 141, 148, 183, 188, 197, L 93, 144a, 160, 262, 263a, 264; *gaans*, K 133a, 133d, 148a, 164a, 182, 183, 184a, 196, L 100, 145, 180, 183; *gàans*, L 183*; **poel**: *poel*, K 184, L 144a; **poele**: *poelə*, I 78, L 200; het volgende type is meervoud: **poeletjes**: *poeləkəs*, L 200; **beestje**: *beesjə*, K 129a; **wiele**: *wiela*, L 161.

ROEPWOORDEN VOOR DE JONGE GANS

Rufwörter für die junge Gans – call words for the young goose – noms d'appel pour un oison

(VC 14, 2q(r))

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

poel: *poel*, L 144a; *poel poel*, K 100a; *poel poel poel*, K 184; **poele**: *poelə poelə*, L 99, 144a, 200; **poeletje**: *poeləkə*, L 178a; **wiele**: *wiela wiela*, L 161; *wiela wiela wiela*, L 159, 160; **woele woel**: *woelə woelə woel*, L 152; **kagak**: *kagaak kagaak*, K 148; **tiet**: *tiet*, L 145; **gansje**: *gansjə*, K 183; *ganskə*, K 164a; *genskə*, L 104; *gènskə*, L 180**; **gans**: *gans*, L 144a, 263a; *gaans*, K 182, 184a; de volgende opgave is meervoud: *gaansə*, K 190; **jonge gans**: *jongə gans*, K 188, L 93; *jong gans*, L 244; *jogn gans*, K 141; *jong gaans*, K 143, L 180; *jong gàans*, L 183*; **ganzekuik**: *ganzəkəjk*, L 244.

VLEINAAM VAN DE JONGE GANS

Kosename für die junge Gans – pet name for the young goose – petit nom flatteur pour l'oison

(VC 14, 2q(v))

gansje: *gansjə*, K 183; *ganskə*, K 148, 164a, L 152, 160; *gaanskə*, L 145, 258; *genskə*, L 104, 160; *gènskə*, L 99, 180**; **gans**: *gans*, K 188, L 144a, 263a; *gaans*, K 182, 183; **jong gansje**: *jongə ganskə*, K 133a, 143, L 145; **jonge gans**: *jongə gans*, L 93, 262; *jogn gans*, K 141; *jongə gaans*, K 190; *jong gaans*, K 133d, L 180; *jong gàans*, L 183*; **klein gansje**: *klèn gaanskə*, K 131, 132, 138, 139, 141, 143, 164a; **poel**: *poel*, K 184, L 144a; het volgende type is meervoud: **poeletjes**: *poeləkəs*, K 100a; **wieletje**: *wieləkə*, L 161.

–3.4. Kalkoenen

–3.4.1. Soort en herkomst

KALKOEN

Truthuhn – turkey – dinde

(DC 6, 3; Roukens 14, 3; znd B 2, 305; znd 17, 11; znd 1, 113; znd 1, 45; sgv.)

[Het is niet helemaal zeker of de opgaven *poelepetaat* betrekking hebben op de kalkoen of op het parelhoen.]

kalkoen: het type *kalkoen* in: I 79, 102a, 221, 221b, 266, K 100, 110a, 119, 126, 127, 129, 135, 136a, 139, 141, 148, 150, 158, 161, 161a, 165, 168, 178, 179b, 180, 182, 183, 183b, 184, 184a, 185, 191, 195a, 197a, 204, 205, 212, 213, 214, 215, 226, 233, 235, 241, 242, 247, 255, 256, 258, 268, 269, 272, 273, 274, 292, 295, 296, 300a, 301, 302, 304, 305, 310, 311, 315, 316, 318, 325, 330, 339, 350, 352, 353, L 91, 94, 99, 100, 149, 149a, 151, 154, 159, 160, 162, 177, 184, 186, 187, 201, 205, 209a, 212, 226, 228, 229, 236, 243, 256, 257, 263, 263a, 264, 280, 283, O 67, 162, 275, 277, 286, P 2, 18, 27, 35a, 41, 47, 68, 80, 85, 96a, 99, 126, 128, 133a, 136, 145, 147, 171; *kalkoen*, K 215; *kalkoen*, K 148; *kalköèn*, L 99; *kalköèn*, K 210, 227, 235, 237, 250, 251, 274, 276, 277, 287, 307, 312, 333, 339, 348, L 106, O 276, P 25, 35a, 88, 112, 154a; *kalköèn*, K 188a, 201, 212, 218, 219, 231, 232, 239, 254, 267, 268, 271, 274, 279, 280, 296, 301, 304, 305, 307, 325, 332, 335, L 114, 119, 154, 156, 157, 158, 159, 159b, 160, 161, 185, 189, 208a, 262, 269, 281, 285, O 70, P 13, 14, 27, 29a, 32, 37, 41, 80, 85, 89, 94, 95, 98, 107, 129; *kalköèn*, L 264, P 88; *kalköèn*, L 188, P 76, 199; *kalkoejn*, P 88; *kalkoewn*, L 145, 149, 171, 180, 200, 203b, 233, 236, 244, 255, 260, 264; *kalköëwn*, P 166; *kalköëwn*, K 330, L 179, P 88, 105; *kalkoewən*,

1.1.1.2.

L 208, P 145; *kalkoeng*, K 244, P 198; *kalkdœn*, K 244; *kaalkdœn*, K 349a; *kallækoen*, I 180, 269, 272, K 107, 126, 129a, 131, 132, 148a, 150, 160, 164, 184a, 189a, 204, 213a, 216, 235, 237, 245, 255, 262, 272, 332, 346, 353, L 95, 102, 150, 162, 190, 228, 229a, 280, P 41, 102; *kallækoen*, K 175; *kallækdœn*, I 180, K 188a, 245, 273, L 153; *kallækdœn*, I 220, 272, K 206, 257, 307, 322, 352, 356, L 104, 109, 152, 153, 157, 183, 186, O 68, 238, P 112; *kallækoewn*, L 144, 147, 148, 178, 181, 207; *kallækdœng*, K 244, 320; *kallækuun*, K 276a, O 238; *kallækdœwn*, K 240; *kaalækoen*, I 180, 266, K 300a, L 182; *kalkoon*, K 330, O 178a, P 127, 144; *kalkdœn*, K 291, 330, O 178, P 10, 60a; *kalkown*, L 236, P 10; *kalkoown*, L 241; *kalkdœn*, K 330, L 237, P 10; *kalkdœwn*, L 244; *kalkdœng*, P 198; *kalkuun*, K 272, 276a; *kalkuun*, K 308a; *kaalkuun*, K 330; *kallækoen*, O 286; *kaalækdœn*, P 25; *kaalækuun*, P 145; *kolkdœn*, K 246, 287, P 27, 48; *kolkdœn*, P 25, 145; *kolkdœjn*, P 96; *kolkdœng*, P 154; *kolkdœn*, O 286; *kollækdœn*, P 25; *kælkoen*, L 150; *keldœn*, L 261; *kækoen*, K 192, 208; *kælkeun*, P 88; *kalkoun*, O 288, P 46, 88; *kalkounj*, P 198; *kakoejn*, L 199; *kallekoen*, hetzelfde als *kalkoen*, Corn. Vervl.; *kalkdœn*, *kalkoen*, Eylenbosch O 253; *kalkoen*, komt te K op de hoeven sporadisch een enkele keer voor, Goossenaerts; *kætkuun*, *kalkoen*, hs Mischgofsky L 95; *kalku:n*, znw. vr. *kalkoen*, Goemans; *kalkoet*: het type *kalkoet* in: I 180; *kallækoet*, I 180; *kaalækoet*, I 180; *kallekoet*, hetzelfde als *kalkoen*, Fr. dinde, Corn. Vervl.; *schroet*: het type *schroet* in: L 212; *snotneus*: het type *snotneus* in: K 231; *snœtnœus*, K 268; *snotpiet*: het type *snotpiet* in: K 274, 295, 304; *snotpiet*, K 267, 301, 305; *snœpiet*, K 302; *poelepetaat*: het type *poelepetaat* in: L 190; *pullæpetaat*, L 156; *pœullæpætoot*, L 154; *tœullæpætaat*, L 161.

—3.4.2. Naar geslacht en/of leeftijd

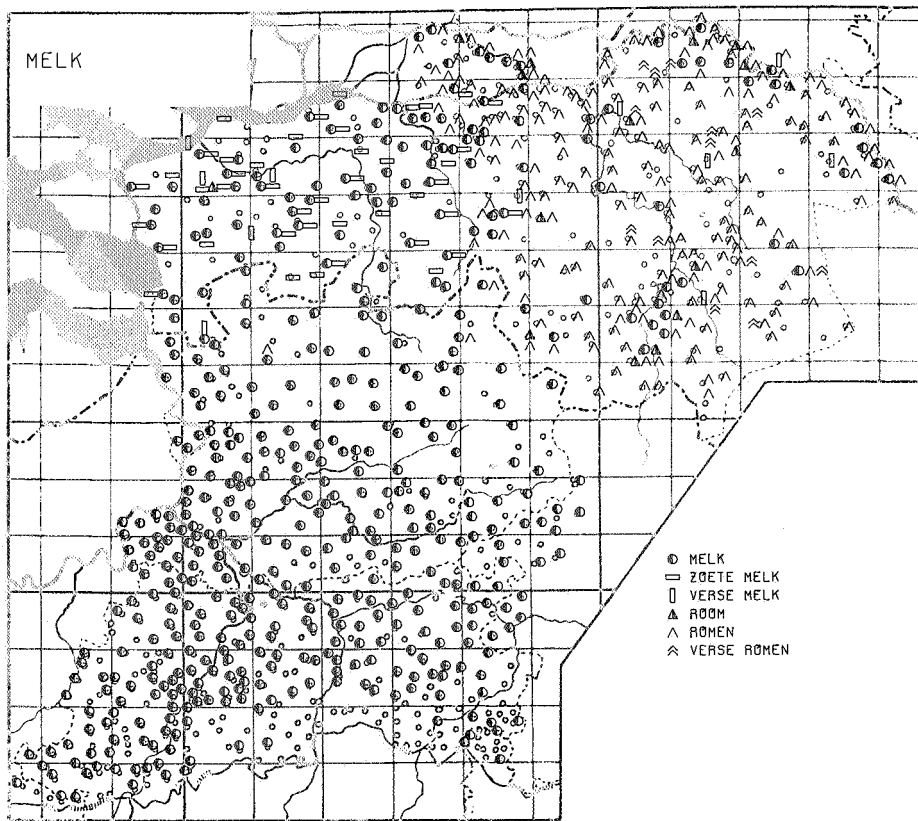
MANNELIJKE KALKOEN

Truthahn, Puter — turkey-tom — dindon (DC 6, 3a; znd 1, 113)
kalkoense haan: het type *kalkoense haan* in: K 125a, 143, 151, 188a; *kalkoensan haan*, K 129a, L 187, 260; *kalkoensæ hœdn*, K 101a, 102, 136a, L 145, 162; *kalkoensan hœdn*, K 133, 133a, 133b, 133d, L 152, 185, 200, 228, 240, 255, P 72; *kalkdœnsan hœdn*, K 276; *kalkdœnsan hœwan*, P 43; *kalkdœnsan hœwan*, L 285; *kalkdœnsan aan*, K 291; *kalkoensan œdn*, I 78, K 153, P 145; *kallækoensan œdn*, I 87a; *kallækdœnsan œdn*, O 238; *kalkuŋskæn u.æn*, *kalkoenske haan*, mannelijke *kalkoen*, Eylen-

bosch O 253; **kalkoenhaan**: het type *kalkoenhaan* in: L 152, 156, 237, 259; *kalkdœnhaan*, L 186*; *kalkdœnhaan*, L 190; *kalkoenhœdn*, K 128a, 141, 142, 148, 187a, L 100, 148, 243, 264; *kalkdœnhœdn*, L 112; *kalkoewnhdœdn*, L 145, 205, 206; *kalkoewhdœdn*, L 145a; *kalkoenhoon*, L 145; *kalkoendœdn*, K 176; *kallækoenhœdn*, K 171, L 259; *kallækoendœdn*, K 173a; **kalkoene haan**: *kalkoensan hœdn*, L 150, 244; *kalkoewnæn hœdn*, L 202; **kalkoen snotpiik**: *kallækoen snœtpik*, K 173a; **kalkoen**: het type *kalkoen* K 155; **haan**: het type *haan* in: K 100, 124a, 151, 182, 214, L 97, 144a, 239; *hœdn*, K 100a, 145a, 194, 218, L 93, 99, 144, 144b, 146, 147, 149, 150, 151, 157, 178, 178a, 179, 183, 203, 203b, 208, 226; *hœdn*, L 99; *aan*, I 79; *œdn*, L 179; **mannetje**: *mannækæ*, I 79, K 157; *mennækæ*, K 131, 150; **schroethaan**: het type *schroethaan* in: L 161, 209a; **schroet**: het type *schroet* in: L 204, 204a.

VROUWELIJKE KALKOEN

Truthenne, Pute — turkey-hen — la dinde (DC 6, 3b; znd 1, 113)
kalkoense hen: het type *kalkoense hen* in: K 101a, 102, 125a, 136a, 143, 188a, L 145, 152, 162, 185, 200, 228, 240, 255, 260; *kalkoensæ hæn*, L 187; *kalkoensan hæn*, K 129a; *kolkdœnsæ hæn*, P 48; *kalkoensæ hin*, K 133, 133a, 133b, 133d, 191, 268, 272, 315, P 145; *kalkdœnsæ hin*, L 285; *kalkdœnsæ hæn*, K 296; *kalkdœnsæ hæn*, P 43; *kalkdœnsæ èn*, P 14; *kalkoensan en*, I 78, K 153; *kallekoensæ hin*, K 272; *kallækoensæ hæn*, K 352; *kallækdœnsæ hæn*, K 206; **kalkoenhæn**: het type *kalkoenhæn* in: K 128a, 141, L 100, 145, 148, 152, 156, 237, 259, 264; *kalkdœnhæn*, L 112, 186*; *kalkoewnhæn*, L 145, 205, 206; *kalkoewhæn*, L 145a; *kalkoenhæn*, L 243; *kalkoenhin*, P 171; *kalkoenen*, K 176; *kallekoenhæn*, K 171, L 259; *kaalækoenhæn*, K 183; **kalkoene hen**: *kalkoensæ hæn*, L 244; *kalkoewnæ hen*, L 202; **kalkoen**: het type *kalkoen* in: K 142, 177, 187a, L 150, P 145, 171; *kalkdœn*, L 190; *kallækoen*, I 269, K 173a; *kallækoen*, I 78; *kallækdœw*, O 238; **kalkoense kip**: *kalkoensæ kiek*, K 183*; **kalkoenkip**: *kalkoentjip*, K 148, L 156; **kalkoensjip**: *kalkoentjip*, O 277; **hen**: het type *hen* in: K 100, 100a, 124a, 133a, 151, 182, 194, 214, 218, L 99, 144, 144a, 144b, 146, 147, 149, 150, 151, 157, 178, 178a, 179, 183, 203, 203b, 208, 226, 239; *hæn*, L 99; *in*, I 78a; *hinna*, O 277; **kip**: het type *kip* in: K 155; *kiep*, K 145a, L 97; **pulle**: het type *pulle* in: K 258; **wijffe**: *wefkæ*, K 131; *wefkæ*, P 199; *wefkæ*, L 150; *weefkæ*, K 150; **vrouwtje**: *vrouwkæ*, I 79, K 151, 157; **schroethen**: het type *schroethen* in: L 161, 209a; *schrœthèn*, L 190; **schroetje**: het type *schroetje* in: L 204, 204a; **snotneus**: het type *snotneus* in: K 268.

–3.4.3. Roepwoorden

ROEPWOORDEN VOOR DE KALKOEN

Rufwörter für das Truthuhn – call words for the turkey – noms d'appel pour la dinde (DC 6, 4; znd 47, 9d)

[De in dit lemma voorkomende types geven de grondvorm. Eventuele herhalingen zijn hierbij opgenomen.]

koelē: *koelā koelā*, K 100, 214; *koeljā koeljā*, P 93; *kojlā kojla*, O 245; *koelā koelā koelā*, K 110a, 125a, 310, L 99, 158, 1255, P 41; *kōëllā kōëllā kōëllā*, I 180, O 279; **koelē koelē:** *koelā koelā koelē*, I 78, K 155, 157, 249, 291; *kōëllā kōëllā kōëllā*, I 180; **koenē:** *koenā koenā*, K 151; **kroelē:** *kroelē*, L 204, 204a; **woelē:** *woelā woelā*, L 156; **poelē:** *poelē poelē*, K 141, 143, L 144a; *poelē poelē poelē*, K 164a; **poelē:** *poelā poelā*, L 178a; **kloekē:** *kloekē kloekē kloekē*, K 188a; **kloē:** *kloekē kloekē kloekē*, K 307; **gloekē:** *glōëkē glōëkē glōëkē*, P 89; **gloē:** *gloekē gloekē gloekē*, K 148a, 199a; **goelē:** *goelā goelā*, O 161; **koetē:** *koetē koetē koetē*, K 204; **klokē:** *klokē klokē klokē*, K 333; **koē:** *koē koē koē*, K 348; **kollē:** *kollā kollā kollā*, O 275; *kollā kollā kollā kollā*, O 238; **kollē kolē:** *kollā kollā kollā kolē*, K

296; **kallē:** *kallā kallā kallā*, K 204, 310, I 275, O 274a, P 88, 131; **kalkē:** *kalkē kalkē kalkē*, P 75; **tietē:** *tietē*, K 173a; *tietē tietē*, I 78; *tietē tietē tietē*, K 131; **tieē:** *tieē tieē*, K 124a; *tieē tieē tieē*, K 100a; **tuutē:** *tuutē tuutē*, L 159, 209a; **kiepē:** *kiepē kiepē*, K 101a, P 150; *kiepē kiepē kiepē*, K 148; **tikē:** *tikē tikē tikē*, K 239; **kiekē:** *kīëkē kīëkē kīëkē*, K 311; **kuuē:** *kuuē kuuē*, L 228, 229a; **keuē:** *keuē keuē keuē*, O 69a; **komē:** *komē*, I 271; *komē komē*, I 274, K 355; **komē tikē komē:** *koomē tīëkē tīëkē tīëkē tīëkē koomē*, K 333b; **pietē:** *pietē pietē*, P 107a; **sjiepē:** *sjiepē sjiepē*, P 150; **wieē:** *wieē wieē wieē*, P 121; **kwakē:** *kwakē kwakē*, P 150; **brrē:** *brrē brrē brrē*, K 207; **brrē allezē:** *brrē brrē allezē allezē*, K 209; **kalkoene snotpikē:** *kallā-koenā snōtpikē*, K 175.

–4. Producten

–4.1. Van het vee

MELK (zie kaart)

Milch – milk – le lait (RND 40; RND 127; DC 3, 3; DC 7, 14; znd A1, 216; znd 4, 3d; znd 1, p.63; sgv 23; Rou-

1.1.1.2.

kens 3, 71; Go lb; Weijnen 21)
[De types met het zelfstandige naamwoord
romen betreffen pluralia tantum].

melk: het type *melk* in: I 57a, 78, 78a, 79, 102, 118, 180, 220, K 100, 100a, 101, 107, 109, 110, 124a, 125a, 126, 127a, 128, 129, 133a, 135, 138, 138a, 139, 143, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158b, 160, 161, 161a, 161b, 162a, 164b, 168, 172, 173, 173a, 173b, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 182, 183, 183a, 184, 188a, 190, 191, 204, 205, 210, 213, 213a, 214, 218, 225, 226, 234, 235, 241, 244, 247, 257, 267, 268, 272, 273, 276, 283, 291, 292, 295, 296, 304, 315, 330, 350, 353, L 94, 95, 100, 104, 110, 144a, 153, 162, 200, 228, 229, 256, 259, 260, O 162, 178a, 237, 238, 243, 244, 248, 251, 274, 281, 290, P 2, 4, 25, 42a, 43, 46, 47, 65, 102, 106, 126, 133, 164, 171, 199; *mellæk*, I 78, 79, 269, K 107a, 150, 153, 155, 157a, 160, 173, 174, 177a, 179, 179a, 221, 251, 253, L 208, 238, 244, 255, O 67, P 76, 88, 102; *mèlk*, I 266, 268, K 201, 205, 208, 210, 230, 237, 244, 246, 251, 254, 256, 268, 273, 274, 277, 303, 307, 332, 333, 339, L 187, O 153, 155, 156, 157, 158, 169, 171, 174, 175, 177, 178, 238, 239, 241, 242, 245, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 255, 256, 276, 277, 281, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 5, 5a, 10, 12, 14, 17, 18a, 29a, 30, 33, 60, 60a, 63, 65, 66a, 69b, 89, 98, 105, 108a, 111, 122, 122a, 126, 127, 145, 161, 166, 198, 199; *mèllæk*, I 57, 78, 79, 102a, 118, 119, 120, 149, 180, 219, 220, 221, 221a, 221b, 222, 265, 265a, 266, 267, 268, 268a, 269, 270, 271, 274, 275, 275a, K 129, 135, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 158c, 159, 160, 161, 163, 168, 173, 173a, 174, 175, 176, 177b, 177c, 180, 181, 182, 184a, 188, 188a, 189, 189a, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 195a, 196, 200, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 212a, 213, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 237a, 238, 239, 240, 241, 242b, 243, 244, 244a, 245, 246, 247, 247a, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 273a, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 181a, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 307a, 308, 308a, 309, 310, 311, 312, 312a, 313, 314, 315, 316, 317, 317a, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 325a, 326, 326a, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 352a, 353, 354, 355, 356, 357, 358, L 162, 187, 190, O 67, 68, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 162, 165, 169, 172, 173, 173a, 174a, 178a, 247, 248, 286, 289, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 35a, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 42a, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 59, 60, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 65a,

65c, 66, 66a, 67, 68, 69, 69a, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 79, 81, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 96a, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108a, 109, 111, 112, 123, 124, 125, 126, 127, 130, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 143, 143a, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 157a, 159, 161, 166, 167, 168, 169, 171, 198, 199; *mèlk*, I 102a, 118, K 163c, 241, 244, 305, 352, L 150, 154, 159, 162, 189, 190, O 232, 244, 272, 274, 274a, 275, 282, 285; *mèllæk*, K 150, 157, 165, 168, 175, 246, 250, 257, L 228, 257, O 287, 290, P 45, 95, 97, 99, 100, 159, 166; *millæk*, L 255, P 162; *millæk*, I 268, K 206, 239, 245, 295, 330, 349, 349a, 356, O 68, P 24, 25, 41, 80, 145; *meelk*, L 186, O 286, P 198; *méélæk*, I 180; *mulk*, K 130, 138, 158b, 158c, 160, 161, 162, 163b, 164a, 179, 184a, 194, 244, 300a, L 99, O 158, 161, 166; *mullæk*, K 125, 126, 127, 129a, 131, 158a, 158c, 161, 161a, 163, 164a, 178, 195; *mòlk*, K 127, 129a, 131, 158c, 161, 162a, 163, 195, L 99; *møllæk*, K 158c, 161a, 164, 181, 182, 183, 184a, 213, L 260; *muilk*, K 161a, 182, 195; *mujlæk*, K 249; *mùulæk*, K 127; *mällæk*, P 157a; *æt mullæk*, de melk, AG 253; *mòlk*, melk, Brabantius; **zoete melk:** het type *zoete melk* in: I 57, 57a, 78, 79, K 123, 124a, 125, 151, 152, O 153, 156, 157, 173, 177, 177b, 182a, 183; *zoeta mellæk*, I 57, 78, K 153, 155, 173a; *zuutæ melk*, K 125a, 133, 133a, 155, 158, 163c, 176, 177c, 179b, 190, 190a, 190b, 195; *zûutæ melk*, I 102, K 180; *zûutæ melk*, K 163; *zuutæ mullæk*, K 125, 129a, 130, 161a; *suutæ mullæk*, K 182a; *zuutæ mòlk*, K 158c, 181, 194; *zuutæ møllæk*, K 182; *zûutæ mòlk*, K 159; **verse melk:** het type *verse melk* in: K 151, 202, L 185; *vorsæ melk*, K 157, 183b, L 110, 240; *varsæ melk*, L 144a; *vaarsæ melk*, L 180*; *vossæ melk*, K 173a, 177; *vössæ melk*, K 173a; **vers gemolken melk:** *vors gæmolken melk*, K 157; **volle melk:** het type *volle melk* in: I 79, K 151, 160; **rauwe melk:** het type *rauwe melk* in: K 153; *raawæ melk*, K 125a, 173a; **goede melk:** *goej melk*, K 195b; **koeielmelk:** het type *koeielmelk* in: K 168; **ongetimde melk:** *ongætindæ melk*, K 173; **room:** het type *room* in: K 102, 110a, 186, 216, L 96b, 102, 104, 147, 155, 181, 256, 259, 280; *room*, K 110, 110a; *rôôm*, K 110, 153; *ròm*, L 235; *room*, zoete melk, Lixa 1; **romen:** *roomæn*, L 200b, 224; *roomæ*, K 100a, 101a, 101b, 107, 109, 110a, 128, 128a, 131, 133a, 133c, 134, 135, 136a, 137, 140, 141, 142, 143, 145a, 147, 148, 148a, 150, 150a, 164, 164a, 165, 166, 167, 169, 171, 172, 183, 183a, 183b, 184, 184a, 185, 186, 187, 196, 197, 197a, 198, 199, 199a, 200, 214, 216, 216a, 217, 218, 219, 220, L 91, 92, 93, 94, 109, 110, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 178, 178a, 179, 180, 180b, 180*, 182, 187, 190, 200, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208, 212, 224a, 226, 228, 236, 237, 238, 240,

242, 243, 244, 255, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 265a, 279, 280, 283, 283a, 285; *ròdmān*, K 143; *ròdmā*, K 102, 133d, 136a, 143, 150, 164a, 168, 170, 183, 185, 218, L 147, 158a, 187, 199, 239; *ròðamā*, L 184; *roowmā*, K 100, 102, 107a, 110, 128, 132, 133a, 133d, 138, 139, 141, 142, 145, 147, 148, 150, 164, 164a, 184, 184a, 186, 197, 213, 216a, 220, L 92, 157, 209a, 225, 285; *rzoomā*, L 199; *rsoomā*, L 183; *rwoomā*, K 131, 132, L 150, 233; *roemā*, K 164; *rðemān*, L 284; *rðemā*, K 141, 143; *rðemān*, L 283, 285; *rðemā*, K 101, 128, 145a, 147, 164, 164a, L 92, 209a, 212, 244, 284, 285; *rûumā*, L 190; *rweemān*, L 283; *rommān*, L 158; *rommā*, K 149, 168, 171, 172, 183, L 91, 91b, 93, 94, 96a, 96b, 97, 99, 100, 101a, 102, 103, 104, 109, 112, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 154a, 156, 158, 159, 160, 161, 162, 177, 177b, 178, 178a, 179, 180, 180b, 180**, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 187a, 188, 190, 199, 200, 200a, 201, 202, 203, 203b, 204, 204a, 205, 206, 208, 208a, 209a, 225a, 226, 228, 229a, 234a, 235, 236, 237, 240, 242, 255, 256, 258, 260, 261, 262, 263a, 264, 279, 280, 281, 281*; *rømmā*, K 146, 165, 168, 172, 199a, 200, 220, 242, L 93, 96, 99, 100, 101, 102, 147, 149, 152, 159, 179, 180, 180a, 180b, 189, 199, 201, 203, 207, 242, 244, 263, 263a, 264a, 279, 280, 281, 281*; *rømmā*, K 138, 149, 150, 165, 171a, 172, 183c, 185, L 91, 93, 96, 99, 100, 102, 110, 112, 144, 144b, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 156, 157, 157a, 158, 158a, 159, 159b, 160, 161, 162, 177, 177c, 178, 179, 180, 182, 184, 185, 186, 187a, 190, 199, 200, 201, 205, 206, 207, 208, 208a, 209a, 225, 225a, 235, 236, 237, 240, 241, 242, 243, 244, 255, 256, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 263a, 264, 280, 283a; *rðomā*, K 137, 143, L 179, 185, 187a, 244, 263a; *rojma*, L 256; *rwommā*, K 101a, 220, L 153, 237, 255b, 264; *rwømmā*, L 183, 203b, 235, 263a; *rwømmā*, K 101a, L 256; *srommā*, L 183, 203, 208, 240, 41, 261; *srømmā*, L 152, 179, 182, 183, 200, 202, 203, 204, 204a, 207, 208, 225, 241; *zrømmā*, L 207b; *rzømmā*, L 152; *rzówamā*, L 183, 235; *rømmānā*, L 152; *rðemā*, L 180, 228, 237; *rðewmā*, L 285; *rðemān*, L 285; *rðemā*, K 164, 213, L 190, 285; *rummā*, L 224, 263; *srummā*, L 240; *rwømmā*, L 256; *rwammā*, K 146; *rwømmā*, K 107; *roomān*, melk, hs 1229a; *rome*, melk (altijd meervoudig), Cuijpers 3; *rðōmen*, zoetemelk, Brabantius; *romme*, gewone naam voor melk, hs Kapteijns L 177; *rømmā(n)*, znw. mv. melk heet hier *rome*, altijd meervoudig, De Bont; *rømmē*, gewone melk, hs Renders L 226; *roamā*, melk, hs Mischgofsky L 95; *rømmē*, romme, melk, Elemans; *rwomme*, hs Jansen L 200; *verse romen*: *vorsā roomā*, L 145, 146, 180b, 202, 244; *vorsā rommā*, L 147, 152, 157,

237, 240, 264; *vorsā rømmā*, L 201; *vorsā rømmā*, L 99; *vorsā rðomā*, L 240; *vors rommā*, L 147; *zoete romen*: *zuutā roomā*, K 165; *zuutā rommā*, L 262a; *zuujtā rommā*, L 180a; *suutā rommā*, L 203; *goede romen*: *goej rommā*, L 224a; *zure romen*: *zoer rðomā*, L 146; *warme romen*: *wèrm rommā*, K 187a; *roompjes*: *rumkās*, K 185; *ròmkes*, kleine hoeveelheid melk, Elemans; *wittigheid*: *wittigheid*, melk, karnemelk, Van de Biezen.

DUN, GEZEGD VAN MELK

Dünn (von Milch) – thin, skimmed milk – lait écrémé

(RND 100; Luik 1, 46)

[In dit lemma zijn ook die opgaven opgenomen die betekenen: met water vermengd. Dit betreft enkele opgaven *fluitjesmelk*, en de opgaven *katjesdrank* en *melk van de blauwe koe*.]

dun: het type *dun* in: L 203, 241; *dun*, I 57, 78, 79, 180, K 100, 101, 102, 110, 125, 126, 128, 129, 129a, 131, 135, 141, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 163, 164, 164a, 165, 168, 169, 170, 172, 173a, 174, 175, 176, 177b, 177c, 180, 181, 182, 183, 183b, 184, 184a, 185, 186, 188, 188a, 189, 189a, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 195a, 196, 197, 198, 199a, 200, 205, 208, 210, 211, 212, 212a, 213, 214, 216, 217, 218, 220, 232, 234, 235, 237, 237a, 238, 239, 240, 241, 242, 242b, 247, 247a, 266, 270, 272, 273, 273a, 274, 275, 276, 277, 302, 305, 307, 307a, 308, 309, 310, 311, 312, 312a, 312b, 313, 315, 316, 317, 317a, 318, 345, 352a, 357, 358, L 92, 93, 96, 99, 100, 102, 110, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 156, 160, 162, 177, 178, 179, 180, 182, 184, 186, 187, 187a, 189, 190, 199, 200, 201, 202, 204, 204a, 205, 206, 207, 209a, 212, 225, 228, 235, 237, 240, 255, 256, 258, 262, 279, 281, 281*, 284, P 42, 45, 47, 108a, 109, 145, 147, 157a, 159, 169, 171; *dōn*, L 146, 183, 260; *deun*, L 261, 264; *dèun*, L 157, 208, 243, 263, 263a; *dèun*, L 244; *din*, K 340; *düun*, I 102a, 118, 119, 120, 149, 219, 220, 221, 221a, 221b, 222, 265, 265a, 266, 267, 268, 268a, 269, 270, 271, 274, 275, 275a, K 132, 133a, 143, 161a, 173, 187, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 206, 207, 209, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 235, 236, 243, 244, 244a, 245, 246, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 271, 279, 280, 281, 281a, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 301, 303, 304, 306, 314, 319, 323, 325a, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 342, 344, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, L 258, O 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 162, 165, 166, 169, 171, 172, 173, 173a, 174, 174a, 175, 177, 178, 178a, 232,

1.1.1.2.

238, 239, 241, 242, 245, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 255, 256, 274, 274a, 275, 281, 285, 286, 287, 288, 289, 290, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 33, 35, 35a, 38, 39, 39a, 40, 41, 42a, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 59, 60, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 65a, 65b, 65c, 66, 66a, 67, 68, 69, 69a, 70, 72, 73, 74, 76, 79, 81, 84, 86, 90, 92, 93, 94, 95, 96a, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 111, 112, 122, 122a, 123, 124, 124a, 125, 126, 127, 130, 132, 133, 135, 136, 137, 138, 139, 143, 143a, 144, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 155, 161, 161a, 166, 167, 168, 198, 199; *dīen*, I 273, K 287, 300, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 326a, 336, 337, 338, 339, 341, 342, O 63a, 68, 153, 155, 156, 157, 158, 161, 166, P 30, 85, 86, 88, 89; *zeur*, K 291, O 173a, 174, 175, 177, 178, 178a, 247, 248, 250, 251, 252, 255, 286, 287, 288, 290, P 59, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69a, 72, 81, 122a, 123, 124, 124a, 126, 127, 133, 198, 199; *zeujr*, K 245, O 286, P 157a; *zêur*, O 173, 256, 289, P 65a, 65b, 66a, 69, 122, 130, 132, 135; *zoor*, P 92, 102, 104, 138, 143a, 144, 148, 152; *zoowr*, P 46; *zôdr*, K 357, P 42a, 101, 103, 143, 149, 150, 151, 155, 166, 168; *zôdwr*, P 44, 45; *zowar*, L 208; *zoer*, K 183b, 184, 185, 187a, L 94, 103, 147, 157, 158, 177, 180, 180a, 180b, 200, 201, 203, 203b, 208, 208a, 209a, 236, 242, 262, 263, 281, 283a; *zôër*, L 255, 262; *zôër*, K 149, 164, 165, 169, 170, 172, 183b, 184, 185, 186, 187, 197, 198, 199a, 200, 214, 216, 217, 218, 273a, 275, 276, 277, 306, 307a, 309, 312, 312a, 312b, 313, 314, 315, 317, 317a, 345, 346, 348, 249, 350, 351, 352, 352a, 353, 354, 356, L 96, 144, 147, 151, 158a, 159, 177, 178, 183, 200, 201, 207, 208, 209a, 225, 240, 243, 258, 263a, P 22, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 35a, 36, 38, 39, 39a, 40, 85, 90, 93, 94, 95, 98, 100, 105, 107, 108a, 109, 111, 112, 137, 139, 154; [z]ôër, K 355, P 41; *zôer*, L 187, 187a, 205, 207, 264, O 286; *zôewar*, L 208; *zôër*, K 220, 279, 284, 316, L 100, 145, 146, 148, 149, 152, 156, 159, 160, 179, 180, 182, 184, 186, 189, 190, 201, 202, 203, 204, 204a, 205, 206, 212, 228, 235, 241, 244, 256, 260, 261, 263, 264, 279, 281, 281*, 284, 285, P 42, 43, 47, 99, 106, 136, 145, 147, 159, 161, 161a, 167, 169, 171; [z]ôër, L 159b, 162, 237; *zôé*, L 99, 110, 150; *zuurə* [melk, romen], I 78, 78a, 79, K 100, 109, 110a, 125a, 129a, 141, 148, 153, 157, 158b, 162a, 168, 173a, 179, 180, 183, 188a, 195, 202, L 110, 145, 152, 259; *zïerrə* [melk], P 88; *zôdrə* [romen], L 240; *zoerə* [melk, romen], K 172, L 144a, 161, 162, 201, 244, P 171; *zoer*, verzuurd (van melk), Elemans; *zuir*, van melk gezegd: zuur, hs Mischgofsky L 95; *zuur*, van melk, een zure smaak hebbende, Goossenaerts; de volgende opgave is een werkwoord: **zuur worden**: *zuurworden*, het zuurworden der melk wordt veroorzaakt door de staafvormige bacteriën, Goossenaerts.

ZUUR, GEZEGD VAN MELK

Sauer (von Milch) – sour – lait tourné

(RND 100; DC 7, 15; znd 1, 7; znd B2, 251)

zuur: het type *zuur* in: K 157, 205, 212a, 244, 295, 330, L 93, O 178a, 281, P 5, 10, 42a, 76, 96a, 109; *zuur*, K 132, 133a, 143, 145a, L 258, 260; *zûur*, I 57, 78, 79, 102a, 118, 119, 120, 149, 180, 219, 220, 221, 221a, 221b, 222, 265a, 266, 267, 268, 268a, 269, 270, 271, 274, 275, 275a, K 100, 101, 102, 110, 125, 126, 128, 129, 129a, 131, 132, 133a, 135, 137, 141, 143, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 158a, 158c, 159, 160, 161, 161a, 163, 164a, 168, 173, 173a, 174, 175, 176, 177b, 180, 181, 182, 183, 184a, 188, 188a, 189a, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 195a, 196, 197, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 212a, 213, 216, 218, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 237a, 238, 239, 241, 242b, 243, 244, 244a, 245, 246, 247, 247a, 249, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 319, 323, 325a, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 334, 335, 344, 347, L 92, O 67, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 162, 165, 169, 171, 172, 174a, 232, 238, 239, 241, 242, 244, 245, 253, 272, 274, 274a, 275, 282, 285, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 48, 60, 70, 73, 74, 76, 79, 84, 87, 125; [z]ûur, P 65c; *zûujr*, K 244; *zûûr*, K 247a, 248, 250, 281a, 283, 284, L 157, P 86; *zûujər*, K 240;

zûû, L 102, 110; *zjûur*, K 251; *zïer*, I 273, K 287, 300, 320, 321, 322, 324, 325, 326, 326a, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, O 63a, 68, 153, 155, 156, 157, 158, 161, 166, P 30, 85, 86, 88, 89; *zeur*, K 291, O 173a, 174, 175, 177, 178, 178a, 247, 248, 250, 251, 252, 255, 286, 287, 288, 290, P 59, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69a, 72, 81, 122a, 123, 124, 124a, 126, 127, 133, 198, 199; *zeujr*, K 245, O 286, P 157a; *zêur*, O 173, 256, 289, P 65a, 65b, 66a, 69, 122, 130, 132, 135; *zoor*, P 92, 102, 104, 138, 143a, 144, 148, 152; *zoowr*, P 46; *zôdr*, K 357, P 42a, 101, 103, 143, 149, 150, 151, 155, 166, 168; *zôdwr*, P 44, 45; *zowar*, L 208; *zoer*, K 183b, 184, 185, 187a, L 94, 103, 147, 157, 158, 177, 180, 180a, 180b, 200, 201, 203, 203b, 208, 208a, 209a, 236, 242, 262, 263, 281, 283a; *zôër*, L 255, 262; *zôër*, K 149, 164, 165, 169, 170, 172, 183b, 184, 185, 186, 187, 197, 198, 199a, 200, 214, 216, 217, 218, 273a, 275, 276, 277, 306, 307a, 309, 312, 312a, 312b, 313, 314, 315, 317, 317a, 345, 346, 348, 249, 350, 351, 352, 352a, 353, 354, 356, L 96, 144, 147, 151, 158a, 159, 177, 178, 183, 200, 201, 207, 208, 209a, 225, 240, 243, 258, 263a, P 22, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 35a, 36, 38, 39, 39a, 40, 85, 90, 93, 94, 95, 98, 100, 105, 107, 108a, 109, 111, 112, 137, 139, 154; [z]ôër, K 355, P 41; *zôer*, L 187, 187a, 205, 207, 264, O 286; *zôewar*, L 208; *zôër*, K 220, 279, 284, 316, L 100, 145, 146, 148, 149, 152, 156, 159, 160, 179, 180, 182, 184, 186, 189, 190, 201, 202, 203, 204, 204a, 205, 206, 212, 228, 235, 241, 244, 256, 260, 261, 263, 264, 279, 281, 281*, 284, 285, P 42, 43, 47, 99, 106, 136, 145, 147, 159, 161, 161a, 167, 169, 171; [z]ôër, L 159b, 162, 237; *zôé*, L 99, 110, 150; *zuurə* [melk, romen], I 78, 78a, 79, K 100, 109, 110a, 125a, 129a, 141, 148, 153, 157, 158b, 162a, 168, 173a, 179, 180, 183, 188a, 195, 202, L 110, 145, 152, 259; *zïerrə* [melk], P 88; *zôdrə* [romen], L 240; *zoerə* [melk, romen], K 172, L 144a, 161, 162, 201, 244, P 171; *zoer*, verzuurd (van melk), Elemans; *zuir*, van melk gezegd: zuur, hs Mischgofsky L 95; *zuur*, van melk, een zure smaak hebbende, Goossenaerts; de volgende opgave is een werkwoord: **zuur worden**: *zuurworden*, het zuurworden der melk wordt veroorzaakt door de staafvormige bacteriën, Goossenaerts.

DROOGREK VOOR VATEN EN EMERS BUITENSHUIS

Trockengestell für Milchkannen und Eimer – drying rack for milk churns and pails – râtelier de séchage pour bidons à lait et seaux (DC 15, 25)

droogrek: het type *droogrek* in: L 100, 144a, 280; *droochrek*, I 79, K 155; *droochrik*, K 158a; *dròjchrék*, L 237; *dröëchrik*, L 148; *druiachrek*, L 285; *druchrek*, K 183; *dreuch-*

rek, K 143, 166, 183a, 183b, L 145, 160, 161; *drechrek*, K 184a; **droogrekje**: *dreuchrekskə*, K 147; **kannenrek**: het type *kannenrek* in: K 129a, 161, 161b, 164, 168, 172, 183, 185, 187, 187a, 215, 216a, L 152, 157, 180a, 244, 258, 283; *kannarek*, K 131, 161b, L 148, 149, 150, 151, 152, 171, 178, 178a, 179, 179a, 180, 180b, 182, 184, 202, 204*; *kannarek*, L 147; *kannarek*, L 180**; **roomkannenrek**: het type *roomkannenrek* in: L 180a; **tuitenrek**: het type *tuitenrek* in: L 91, 93, 163, 154, 158, 159, 160, 186, 186*, 209a; *tuitarek*, L 93, 99, 112, 144, 145, 146, 160, 162, 170, 184, 185, 186, 187a; *tuitarek*, L 187; *töjtarek*, L 159; *töjtarek*, L 103; **rek voor de tuiten**: *rek vur dā tawtə*, L 100; **kiepenrek**: het type *kiepenrek* in: K 242a; *kieparek*, K 242, L 280; **kiepenrekje**: *kieparekskə*, K 242; **kruikenrek**: het type *kruikenrek* in: L 207, 208, 208a; *kruikarek*, L 264, 280, 281, 281*; *krojarek*, L 203; **bussenrek**: het type *bussenrek* in: K 129a, 136a, 149, L 93, 144; *bussarek*, K 124, 148; *büüssarek*, K 140; **melkbussenrek**: het type *melkbussenrek* in: K 136a; **melkrek**: het type *melkrek* in: K 144, 175, 184a, L 104; *mëlkrek*, K 168; *méélkrek*, K 183; **druiprek**: het type *druiprek* in: K 168; **afdruiprek**: het type *afdruiprek* in: K 141; *afdröeprek*, K 183a; **lekkrek**: *lekkarek*, L 237; **wasrek**: het type *wasrek* in: L 226; **emmerrek**: *emmarek*, K 124; **pottenrek**: het type *pottenrek* in: I 79; **pannenrek**: *pannarek*, K 183; **bordenrek**: *bordanrek*, K 144; **rek**: het type *rek* in: K 127, 182b, 183, L 110, 144, 279, 283a; **rekje**: *rekskə*, L 145; **pothein(?)**: *pothijn*, K 173a; *potijn*, I 57, 79; *pothijn*, I 78; *poteng*, K 173; **pottenstelling**: het type *pottenstelling* in: K 105, 128a, 133a; *pottasteling*, K 100a, 101, 101a, 102, 104, 109, 133a, 133d; *pottastéling*, K 104; *pottasteeling*, K 133d; **pottenbak**: *pottabak*, K 188a; **pottenbank**: het type *pottenbank* in: K 157a, 176; *pottabank*, I 102a, K 153; *pottabaank*, K 173a; *pottabaank*, I 188; *pöttabäängk*, K 175; **kannenbank**: *kannabaank*, K 183a; **kannenvree**: *kannävree*, L 180b; **kruikenhout**: *kruikənhawt*, L 263a; **horretje**: *hoorəkə*, K 147; *hordəkə*, K 168; **schraag**: *skràäch*, L 237; **bankje**: *benkskə*, L 200; **karrad**: het type *karrad* in: K 218.

KOELBAK VOOR DE MELK

Kühlbottisch für die Milch – cooling trog for milk – rafraîchissoir pour le lait (DC 7, 29; N H)

[De koelbak voor de melk bevindt zich in het melkhuis. Vaak echter wordt de melk gekoeld in de put op het erf.]

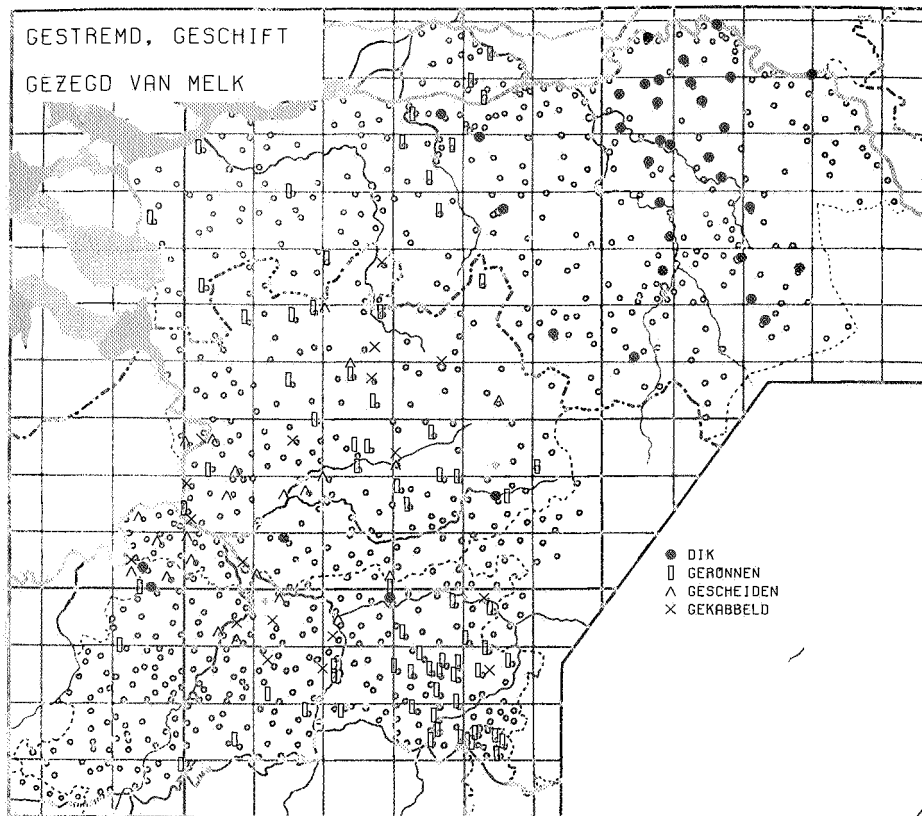
koelbak: het type *koelbak* in: K 125a, L 100, 104, 160, 180a, 180b; *köëlbak*, K 283; *köëlbòk*, O 73; *kulbak*, Trog in dem die Milch gekült

wird, hs Mischgofsky L 95; **koelteil**: *koelteil*, aarden teil, waarin men de melk te koelen zet, Corn..

GESTREMD, GESCHIFT, GEZEGD VAN MELK (zie kaart)

Gestandene Milch – curdled – caillé, tourné en parlant du lait

(RND 100; DC 7, 15; znd 1, 7; znd B2, 251)
geronnen: het type *geronnen* in: K 151, 161a, 163c, 182; *gəronnə*, K 107a, 129a, 133a, 133c, 161, 196, 204, 205, 269, 304, O 162, O 43, 80, 129, 165, 169, 171; *gəronnə*, K 228, 250, 277, 286, 307, 308a, P 25, 88, 89, 94, 95, 96, 96a, 97, 98, 99, 100, 106, 107, 108a, 126, 129, 136, 154, 162a, 166, 167, 199; [g]əronnə, P 37; *gəronnə*, K 131, 307a, 312, P 35a, 41a, 105, 144, 145, 147, 154a; [g]əronnə, K 188a; *gəronnat*, O 67; *gəronnə*, K 175, 190, 204, 234, 255, 272; *gərönnə*, K 208; *gərüünnə*, K 201, 267, 268; *gəronnə mellək*, geronnen melk, AG; **gerond**: het type *gerond* in: I 273; [g]ərōnt, O 178; **gescheiden**: *gəschijə*, I 220, 269, K 210; *gəschijə*, K 291; *gəschijə*, K 241, 291, 292, 296, P 10; *gəschien*, K 247; *gəschijē*, I 274, K 244, 251, 274, 322, 335, P 13, 15, 25, 27; *gəschēen*, I 275; *gəschēē*, K 231, 320; *gəscheejə*, K 205; *gəschee*, K 283, 286; **gekabbeld**: het type *gekabbeld* in: K 191, 210, 237, P 76; *gəkabbalt*, K 232, 257, 274, 279, 287, 330, P 29a, 88; *gəkabbəljt*, P 18; *gəkəbbəlt*, K 244; *gəkəbbəlt*, P 108a; *gəkabbaldə [melk]*, I 266, K 244, P 13, 41; *gekabbeld*, gekappeld, geschift, van melk, Corn. Vervl.; **gekapperd**: het type *gekapperd* in: K 204; *gəklonterd*: *gəklontərt*, P 41; *gəklōowtərt*, P 131; 133; *gəklontərdə [melk]*, O 273; **gemat**: *gəmat*, K 273; *gəmatə [melk]*, K 276; *gemat*, gematten, gekappeld, geschift, van melk, Corn. Vervl.; **gekeerd**: *gəkiērt*, K 244; *gəkiēt*, O 276; *gəkeerdə [melk]*, P 89; **gehotteld**: het type *gehottelde [melk]* in: K 135, 161; **gedrezen**: *gədreəzə [melk]*, P 171; **gedrezeld**: *gədrozzəldə [melk]*, P 41 (z.s.h.); **geschoten**: *gəšhootən*, L 260; **bijeengeschoten**: *bəjijənggəšhootə*, K 276; **te hoop geschoten**: het type *te hoop geschoten* in: O 162; *toop gəšhootən*, I 273; **gestold**: *gəstoltə [melk]*, P 41; **gekazeld**: *gəkijzəlt*, P 18; *gəkezzəlt*, K 257; **gezuurd**: *gəzuurdə [melk]*, K 151; **neergeslagen**: *nirgəslōggən*, K 240; **omgelopen**: *omgəloopən*, K 276; **dik**: het type *dik* in: I 273, K 131, 218, 348, L 112, 149, 150, 151, 178, 200, 207, 244, O 67, P 25; *dik*, L 202, 237, 242; *dīək*, K 312; *dīək*, K 332; *dikkə [melk, romen]*, I 274, K 183, L 93, 97, 99, 144, 145, 145a, 146, 148, 152, 178a, 179, 180*, 182, 226, 242, 264, 280; *dīēkkə [melk]*, K 164a; **kapot**: *kapòt*, K 212, 240; *kapòt*, I 180; **rot**: het type *rotie[melk]* in: K 128a; **te gaar**: *tə goowər*, P 107; het volgende

type is een zelfstandig naamwoord: **mat**: *mat*, znw. vr., geronnen melk, Goossenaerts.

STREMMEN, SCHIFTEN, GEZEGD VAN MELK

Stocken, gerinnen – to curdle – *laisser cailler*, *laisser tourner le lait* (DC 7, 15; znd B2, 251)

runnen: *runnen*, *ron*, *geronnen*, stremmen, van melk, Corn.; *ronnen*, runnen, stremmen, 't melk begint te ronnen, Corn. Vervl. A.; *runnen*, van melk, alleen in *geronnen*, Goossenaerts; **rinnen**: *rinnen*, *ron*, *geronnen*, stremmen, van melk, Corn.; *rinə*, w.w. rinnen, van de melk, Goemans; **hottelen**: het type *hottelen* in: L 285; **hotteren**: *hotteren*, hotten, schiften, van melk gezeid, Corn. Vervl. A.; **drezelen**: *drezelen*, samenschieten, schiften, van melk gezeid, Corn. Vervl. A.; **kerelen**: *kerelen*, matten, schiften, Corn. Vervl.; **omgroten**: *omchrwōōtn*, K 240; **haar gat omgooien**: de melk (room) – *hêet èr gat omgegooid*, de melk is geschift, hs K 183.

–4.2. Van het pluimvee

EI

Ei – egg – un oeuf

(RND 123; znd 1, pg.24; znd 3, 8; znd 5, 79; znd 26, 13b; Go 1b)

ei: het type *ei* in: K 191, 196, 210, 213, 226, 231, 235, 237, 240, 244, 249, 255, 267, 269, 272, 275, 283, 293, 299, 301, 305, 307, 340, O 155, 274, 275, P 47, 106, 161, 169; *ij*, K 244, 250, 274, 300a; *èj*, I 220, K 153, 173, 175, 177b, 177c, 244, L 161, 162, 187, 187a, 189, 209a; *èj*, K 156; *ija*, I 265, P 157; *eej*, P 39; *ééj*, I 57, 78, 79, K 155, 173a, 174, 176, 187, L 92, 110, 156, 158a, 159, 159b, 160, 184, 186, 243, 263a, 284; *ééja*, P 112; *èèj*, K 168, 170, 172, 185, 189, 202a, 203, 204a, 221, 222, 223, 224, 225, 227, 277, 317a, L 203, 205, 206, 240, 261, 262, 263, 264; *èè*, K 358, P 99, 159; *ééa*, K 357, P 98, 112, 157a, 159; *èèa*, K 309; *ae*, O 158; *ee*, K 328, P 24, 260, 171; *éé*, K 266, 274, 307, 312b, 357, 358, P 43, 44, 45, 46, 47, 48, 96, 107, 112, 161, 161a, 169; *èè*, I 180, 220, 265a, K 234, 247, 247a, 249, 251, 253, 255, 256, 258, 259, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 271, 272, 273a,

274, 281, 282, 283, 290, 291, 292, 296, 297, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 308, 310, 311, 345, 348, 355, P 39, 39a, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 97, 98, 99, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 199; *èa*, P 98; *è*, K 228, 250, 270, 298; *aaj*, K 188a, 189, 189a, 191, 195, 196, 201, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 213, 213a, 231, 236, 244, 245, 272, 273, 314, 315, 316, 318, 352, 353, 354, P 96; *aaaj*, K 295; *ááj*, I 102a, K 100, 125, 126, 128, 141, 143, 147, 150, 158a, 160, 164, 164a, 165, 169, 183, 184, 188a, 190, 195, 195a, 202, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 220, 226, 228, 230, 231, 232, 233, 235, 236, 237a, 238, 239, 240, 241, 243, 244, 244a, 246, 248, 273, 275, 306, 307a, 312, 313, 314, 315, 316, 352a, 353, 354, L 147, 151, 152, 179, 180, 207, 228, 241, 258; *áááj*, K 242, 318; *ááj*, I 118, 119, 120, 149, K 101, 102, 129, 129a, 131, 133a, 135, 158c, 159, 161, 161a, 163, 180, 181, 182, 183, 183b, 184a, 186, 189a, 191, 192, 194, 196, 197, 198, 199a, 200, 206, 208, 212a, 214, 217, 218, 221, 242b, 245, 273, 305, 352, 353, L 93, 96, 99, 100, 102, 145, 146, 148, 149, 150, 177, 178, 182, 199, 200, 201, 202, 204, 204a, 208, 225, 235, 237, 244, 255, 256, 260, 279; *aaə*, K 239, 250, O 171, 272, 274, P 35a; *ááə*, K 254, O 157; *ááə*, O 161, 238; *aa*, I 180, 266, 269, 274, K 257, 267, 268, 291, 295, 296, 300a, 304, 305, 309, 310, 330, 338, O 67, 166, 175, 238, 242, 243, 244, 248, 251, 275, 286, 288, P 199; *aaw*, O 162; *áá*, I 219, K 229, 252, 257, 294, 312a, 338, 339, 344, 347, 349, O 162, 178a, 255, 287, 288, 289, 290, P 125, 147, 198; *áá*, I 221, 265, 266, 267, 268a, 269, 270, 271, 274, 275, 275a, K 323, 324, 340, O 67, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 156, 165, 166, 171, 172, 176, 177, 239, 242, 244, 245, 247, 250, 253, 255, 272, 274a, 282, 285, P 1, 3, 23, 40, 147; *áá*, L 144; *aj*, I 119, 220, K 196, 225, 237, 241, 243, 246, 291, 341; *aaj*, P 99; *áj*, K 151, 154, 157; *aə*, K 206, 239, 305, O 68; *áə*, O 238; *a*, I 266, 272, 274, 275, K 247, 265, 292, 310, 328, 339, 348, O 154, 162, 245, 289, P 198, 199; *ā*, K 247; *òò*, I 273, O 63a, 68, 232; *òòə*, I 273, O 153, 155, 158, P 88; *òò*, O 274, 275; *òj*, K 276; *òə*, O 157; *ow*, O 241; *ò*, O 70, 172; *u*, P 160; *ijr*, K 262; *ijər*, K 253, P 164; *eeraə*, P 165; *éér*, P 171; *ééər*, P 167, 168; *èèr*, K 250, 261, 279, 280, 281a, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 291, 293, 346, 351, P 252, P 41, 60a, 68, 96a, 104, 122a, 127, 164; *èèər*, K 356, P 42a; *èr*, P 171; *ir*, P 167; *aajr*, P 126; *aar*, I 221, K 276, 286, 287, 320, 325, 330, 331, 332, 347, 356, O 69, 177, 178a, 250, 252, 286, P 2, 4, 5, 10, 13, 14, 15, 18, 25, 29, 31, 32, 35a, 37, 38, 41, 60a, 65, 76, 80, 86, 88, 89, 94, 95, 99, 102, 126, 127, 129, 133, 136, 145, 155; *aaər*, K 250, P 150; *áár*, K 276, 317, 319, 320, 325, 331, 333, 335, O 173a, 174a, 178, 248, 286, P 6, 13, 16, 18, 25, 26, 27, 35a, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 69, 69a, 70, 72, 73, 74, 76, 81, 86, 92, 96a, 101, 122, 124, 126, 133, 135, 143a, 145, 148, 150, 151, 152,

154, 155, 156; *ààr*, I 221a, 221b, 222, 268, K 300, 321, 322, 236, 326a, 327, 328, 329, 330, 334, O 169, 173, 174, P 2, 4, 5, 5a, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 21, 28, 29, 30, 31, 35, 36, 38, 59, 65, 68, 69a, 73, 79, 80, 81, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 94, 95, 102, 123, 124a, 127, 130, 132, 136, 137, 138, 139, 143, 144, 145, 149; *ààər*, K 325a, P 103; *ajr*, K 291, P 96; *ar*, P 27; *aər*, P 77; *oor*, O 241; *òòr*, P 13, 95, 154; *òòər*, P 93; *ur*, P 18; *jur*, P 99; *ei*, Goossenaerts; *ij*, ei, Corn.; *èèj*, (mv. *èèjer*), ei, Elemans; *èèie*, ei, hs Vissers L 180; *èèj*, ei, hs Mischgofsky L 95; *ei(e)r*, ei, Fr. oeuf, Corn. Vervl.; *a:r*, Goemans; *a:rən*, eieren, Eylenbosch O 253; *aai*, ei, hs K 133a; *ä,i*, znw.vr., ei, De Bont; *eitje*: *èèəka*, P 33; *aakə*, K 300a, 349, 349a, 350; *áákə*, K 341; *ááəkə*, O 281; *ààəkə*, K 350, P 22, 23, 24, 26; *aajkə*, K 350; *ajkə*, K 350; *akkə*, K 283; *awkə*, P 23; *òòəkə*, P 27; *ïèkkə*, O 255; *kippèèi*: *kipanaii*, kippenei, hs Mischgofsky L 95; *tikkeèi*: *tikkenei*, in de kindertaal voor kippenei, Goossenaerts; *tietèèi*: *tietenei*, ei, hennenei in de kindertaal, Corn.; *tietei*: *tietei*, ei (in de kindertaal), hs Vissers L 180; *tiä,i*, znw.v. (kindertaal), tietei, kippèèi, De Bont; *tietje*: *tietje*, ei, in de kindertaal, hs Vissers L 180; *tietje*, ei, hs Sassen L 244; *tietje*, ei, Van Gerwen L 181; *eitjetiet*: *aaike-tiet*, ei, hs K 183; *gatappel*: *gatapəl*, znw.m., gatappel, wel eens voorkomende, schertsen-benaming voor ei, De Bont.

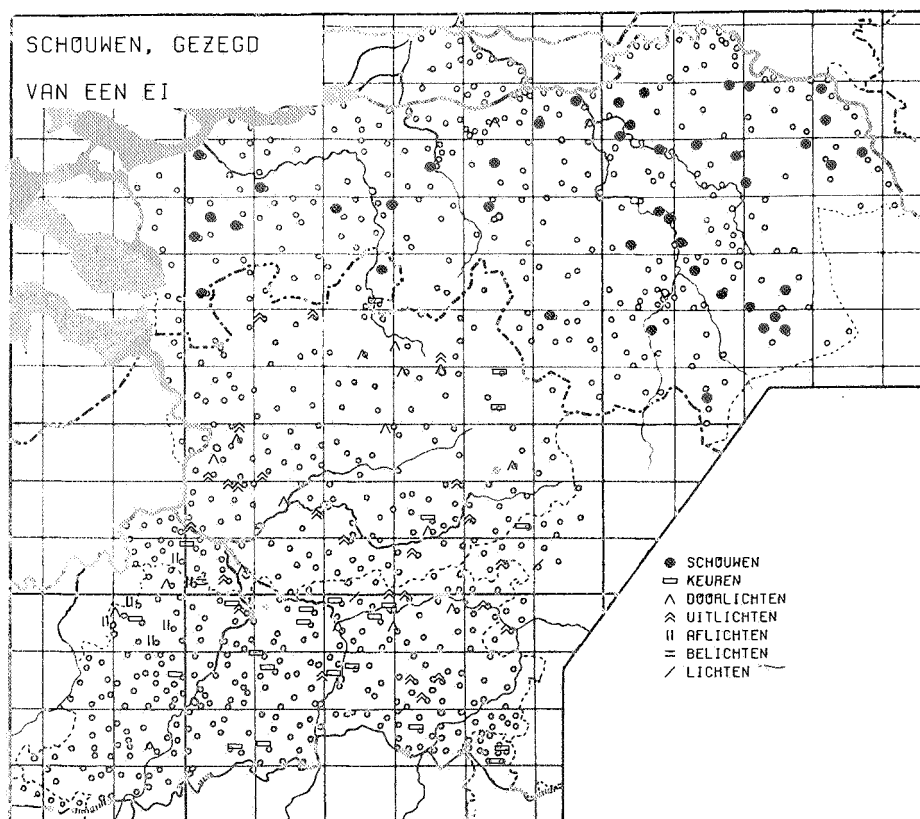
SCHOUWEN, GEZEGD VAN EEN EI (zie kaart)

Eier durchleuchten mit dem Eierspiegel – to candle – mirer des oeufs
(N 19, 56)

[Men schouwt een ei om na te gaan of het goed is voor consumptie. Men doet dit door het ei naar het licht te houden of het in het water te leggen: als het zinkt, is het goed.]

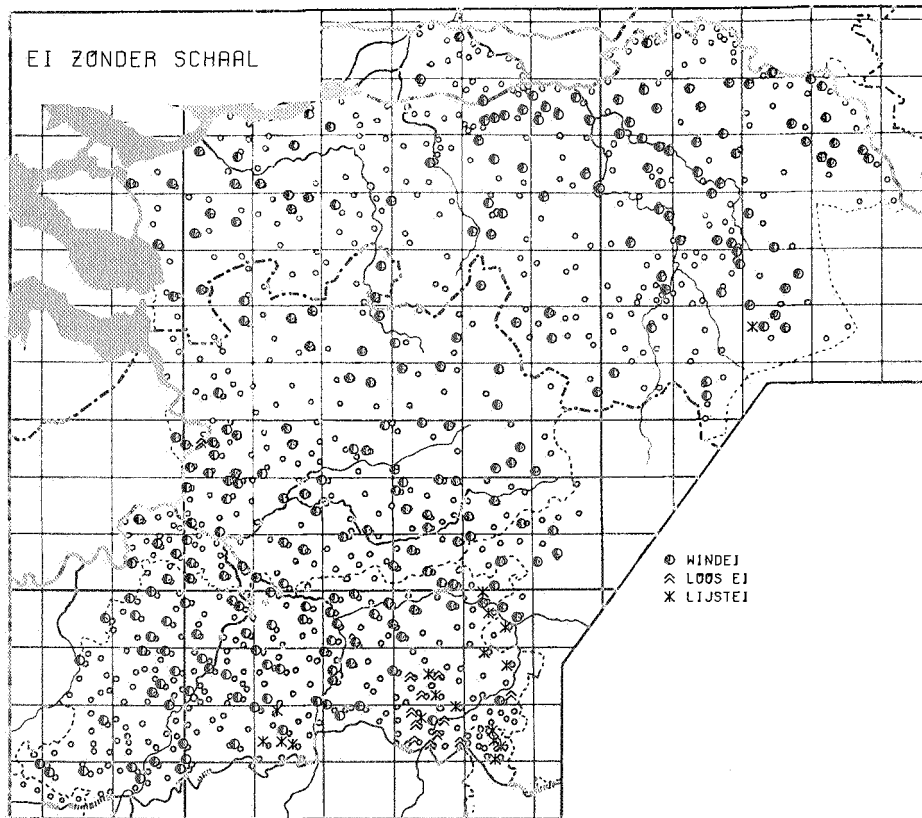
schouwen: het type *schouwen* in: K 163, 164, 173b, 174a, L 144, 160, 181, 185, 187, 285; *schouwə*, K 151, 157, 174, 178*, 179a, 188a, L 150, 153, 159, 180b, 184, 241, 243, 263b, 264; *skouwə*, L 148; *schòwə*, K 191; *schòdòwə*, L 183; *schaawən*, K 218b, L 147, 200, 201, 263; *schaawə*, K 146, 148, 183c, L 242, 257; *skaawə*, L 145, 178, 200a; *skèèwə*, L 203b; *skèüwə*, L 235; *schàwə*, K 238; *schouwen*, van eieren die enkele dagen bebroed zijn; ze bij het licht van b.v. een lamp bekijken om te zien of de kiem zich ontwikkeld heeft tot een levend organisme, Goossenaerts; *èèjer schòdòwe*, eieren doorlichten om te zien of ze van binnen zuiver zijn, Elemans; *schaawə(n)*, zww.w.tr. schaauwen, schouwen, inspecteren, d.i. zien of ze bebroed zijn, De Bont; *schajwə*, eieren onderzoeken of ze bevrucht zijn, hs Mischgofsky L 95; **keuren**: *keurə*, K 193a, 240,

1.1.1.2.

320, O 69, P 5, 25; *keurn*, K 241; *kèjra*, P 16; *keuwrə*, P 70, 76; *kèuwrə*, P 17, 22, 126; *kuwrə*, P 169; *kōwrə*, P 133; *kōrrə*, O 174a; *kōjra*, K 314; *kōjra*, P 149; *kōdwrə*, P 171; *kôêrə*, K 309; *ki-jra*, P 86; *kéjra*, P 88; *kéjra*, P 29; *kéérə*, P 86; **doorlichten**: het type *doorlichten* in: K 291; *durlichtə*, K 210, 235; *durlechtən*, K 310; *durliechtə*, K 141, 266, 291; *durliechtə*, P 35a; *deurlichtə*, K 212; *deurliechtən*, I 275, K 150; *deurliechtə*, K 237, 248; *deuliechtə*, K 276, 330; *dèujliechtə*, O 255; *dèurliechtə*, K 245; *dèrliechtən*, O 68; *déjliechtə*, P 36; *déjlichtə*, P 27; **uitlichten**: het type *uitlichten* in: K 204c; *òjliechtən*, K 237; *òjliechtə*, K 281; *òòjliechtə*, K 245; *utlichtə*, K 307, P 48; *utliechtə*, K 354, P 41; *euwlichtə*, K 281a; *eutlichtə*, K 205; *èutliechtə*, P 95, 99; *ootliechtə*, K 287; *oowtlichtə*, K 287; *oowtlichtə*, K 348; *òòtlichtə*, K 287; *òòatlichtə*, K 250, 295, 311; *òòwattlichtə*, K 307; *òwiltlichtə*, K 287; *òwattlichtə*, K 339, P 33; *òatlichtə*, K 260; *òatlichtə*, P 25; *òetlūchtə*, K 329; *òetlōchtə*, P 7; *ietlichtə*, P 88; *aatlichtə*, P 104; *uitlichten*, eieren waarop een hen reeds gebroed heeft, tegen het licht houden om te zien of er kuikens zullen van voortkomen, Corn. Vervl. A.;

aflichten: het type *aflichten* in: O 70; *aflichtən*, O 69a; *aflichtən*, O 63a; *aflichtə*, K 324; *òfliechtən*, O 73; *òfliechtə*, I 271; **belichten**: *bəliechtə*, K 324; **lichten**: *liechtə*, K 357, P 23; **doorzien**: *durzīən*, P 25; *dōwzee*, P 69b; **nazien**: *nòdōzīən*, K 274; *nóziən*, K 292; **zien**: *zi-jn*, P 166; **doorkijken**: *durkajkə*, P 128; **bekijken**: *bəkaokə*, P 1; **kijken**: het type *kijken* in: K 124a; **proberen**: *pròbirrən*, K 243; **testen**: *tésta*, K 307; **luisteren**: het type *luisteren* in: K 251; **visiteren**: *vīēzzətéjra*, P 83; *vīēsanteera*, K 330; **mireren**: *mīērējra*, P 125; **kijken of het een vuil ei is**: *kīējka of ut ə vuil ij is*, L 263; **zien of het goed is**: *zīən of at goet és*, O 163; *zīən of at gōet iēs*, K 243; **zien of dat het een goed of een slechte is**: *zīən of da tən gōēj of ən slēchtən iēs*, K 206; **letten naar een ei voor te zien dat het niet rot is**: *létta nò ən dō vō tə zīən dōt nīē rōt és*, O 286a; **naar het licht houden**: het type *naar het licht houden* in: O 165, 137; *nor ut liecht haawa*, K 193a; *nò at liecht àawə*, K 245; *nòdōt liecht haava*, K 350; *nò at liecht aava*, O 173; **in het water leggen**: *tēnt wòdōtar léggə*, K 346; **in het water steken**: *tēn twòdōtar stikkə*, K 274.

VIERDEEL EIEREN

Viertel Eier — a baker's dozen — une douzaine d'oeufs

(znd 8, 44)

vierdeel: *vīerdeel*, K 325; *vīerdêel*, K 307; *vīerdiel*, K 330; *vīerdîel*, K 291; *vīerdtiel*, K 243; *vierdiejal*, K 257; *vierdtiel*, K 323; *vierdtiël*, P 199; *vīerdiël*, O 238; *vīerdtiël*, K 206; *vīerdtiël*, K 304, P 128; *vērdiel*, O 286; *vierdäl*, K 358; *vīerdäl*, I 221; *virdäl*, P 171; *vīediël*, K 258, 268; *vīediël*, K 292; *vidiël*, P 14; *vidtiel*, K 296; *viedal*, P 96, 154, 164; **vierendeel:** *vierēndiël*, P 95; *vīerēndiël*, K 188a; *vīerēndiël*, P 25; *vīerēndiël*, P 99; *vīrēndiël*, P 99; *vierādijal*, P 136; **viendeel:** *viēndiël*, K 247; *vīēndiël*, K 315; *vīndiël*, I 220; *vīndiël*, I 269; *vīndier*, P 198; *vīndjēl*, I 266; **getal:** *gatal*, P 80; **zesentwintig:** *zissēntwīēntāch*, P 126; *zizzēntwīēntāch*, P 13.

EI ZONDER SCHAAL (zie kaart)

Ei ohne Schale — soft-shelled egg — un oeuf hardé

(N 19, 54a; BN 17, 26; EB 2; znd 5, 80; znd B2, 366)

windei: het type *windei* in: I 57, 57a, K 124a, 150, 151, 152, 157, 164a, 172, 174, 175, 176, 177c, 218, L 187, 201, 237, 264, 285; *windij*, K 184a, 185, 196, 213, 215, 244; *windaa*, I 266, K 268, 279, 283, 292, 296, 300a, 310, 346, 349a, O 70; *windée*, K 358, P 46; *windōe*, I 180; *windēej*, I 57a; *windaaj*, K 136a, 140, 141, 142, 147, 183, 184, 184a, 189a, 191, 204, 206, 225, 243, 350, 352; *windaj*, K 204, 205; *windaaj*, K 235; *wiēndij*, I 79, 102a, K 153, 157, 173b, 174, 174a, L 110, 158, 159, 160, 184, 185, 186*, 187, 187a, 188; *wiēndaa*, I 271, K 268, 292, 339, 348, 349; *wiēndāa*, K 245; *wiēnda*, P 22; *wiēndaaj*, K 243; *wiēndee*, L 110, 184, 185, 186*, 187a, 188; *wiēndee*, L 237; *wiēndēe*, L 201; *wiēndō*, K 295, O 177; *wiēndōa*, K 254; *wiēndaaj*, K 178*, 188a; *wiēndaaj*, K 125a, 140, 141, 163, 179a, 205, 232, 314, 354, O 178; *wiēndāaj*, K 244; *wiēndaj*, K 188a, 231, 237; *wēnda*, K 247; *wēndaa*, K 257; *wēndaa*, O 275; *wēndāāa*, K 305, 307, 307a; *wēndaaj*, K 142, 147, 183, 184, 184a; *wēndaaj*, K 164, 193a; *wēndaaj*, K 183c, 201, 240, 312; *wēndāj*, K 240; *wēndaj*, K 191, 276; *wēndāj*, K 241; *wēndēej*, K 165; *wēndjao*, O 274; *wēndaaj*, K 137; *wēndaj*, K 210, 241; *wēndaj*, K 277; *wēndij*, K 250; *wūndij*, L

208, 228; *waendij*, K 218b; *wijndij*, K 102, L 144, 150, 151, 200, 208, 228; *wijndaa*j, K 128a, 133a, 146, 148, 242, 279, L 279; *wijndaj*, K 273; *wijndaij*, L 279; *wijndèèjə*, L 180; *wintij*, K 245, 271; *wintaa*, K 310, 346, 348, 349, O 165; *winta*, K 309; *wintée*, K 307, P 44; *wintò*, P 1; *wintòə*, K 320; *wintéj*, K 307; *wintaaj*, K 237, 318; *wintaj*, K 241; *wintéj*, K 281a; *wièntij*, K 124a, L 159; *wièntaa*, I 275, K 244, 249, 267, 291, 292, 296, 309, 311, 324, 339, 346, O 288; *wièntáá*, K 248, 283; *wièntàà*, O 286a; *wiènta*, P 23; *wièntaa*, K 251, P 70; *wièntee*, K 304; *wièntéé*, K 260, 274, 357; *wièntèè*, K 250, 281; *wiènté*, K 266; *wièntó*, O 155; *wièntaa*j, K 225, 245; *wièntaj*, I 220; *wèntaa*, O 276; *wéntéé*, K 307; *wéntaa*j, K 210, 240; *wéntaj*, K 241; *wéntéj*, K 307; *wéntáaj*, K 212; *wéntajj*, K 210, 235; *weéntéj*, K 307; *wééntaj*, K 208; *wééntaa*j, K 212; *wéèntàaj*, K 276, 276a, 276b; *wèəntaj*, K 208; *wijntij*, K 145a; *wijntaej*, L 153; *wièntsjaá*, O 286; *wiènta*, K 308a; *wièntéé*, K 307; *wéngdé*, K 174; *wièngdaə*, K 245; *wingta*, K 250; *wingtaaj*, K 244; *wingtèèj*, K 244; *wièngtaaə*, K 251; *wièngtaaj*, K 245; *wièngtaj*, K 237, 245, 281; *wingij*, L 182a, 243; *wingaaj*, L 205, 206; *wingaj*, L 241; *wengaaj*, L 207, 244; *winaa*, I 269; *winnaaə*, O 238; *wienij*, L 283; *wiènij*, L 182, P 77; *wiènijə*, P 112; *wien-aa*, O 69a; *wiènaa*, I 275, K 322, 324, O 67, 69, P 4, 27, 125, 198; *wiènaà*, I 275, O 69, 70, 73; *wièna*, O 177, P 199; *wiènaə*, O 63a; *wènij*, L 148; *wenéij*, L 178; *wéneéj*, L 257; *wènij*, L 112, 144, 145, 145a, 147, 148, 149, 177c, 178, 178a; *wènaaj*, L 179; *wijnij*, K 155, 171, L 93, 145, 147, 150, 152, 180, 180a, 180b, 181, 200, L 200a, 203, 226, 242, 263; *wijnéé*, L 203; *wijnaj*, L 243, 264; *wijndj*, L 203b; *wijnèèj*, L 263b; *wièngdàaj*, K 238; *windijr*, K 333; *windaar*, P 65; *wintòòr*, K 312; *wièndaar*, K 287, 291, 295, 330, 350, O 173, P 26, 35a, 60a, 76, 126; *wièndààr*, P 127; *wièndàr*, K 325, 330, 332, P 88; *weèndààr*, K 336; *wéèndaar*, K 276a; *wintaar*, P 88; *wintààr*, P 88, 89, 94, 145; *wintáàr*, P 27, 88; *wiantaar*, K 356; *wièntaar*, K 287, 330, 333, 335, P 14, 16, 17, 18, 25, 35, 36, 41, 60a, 86, 88, 127; *wièntààr*, K 332, P 28, 88, 89; *wièntàr*, P 60; *wièntà*, K 330; *wièntèər*, P 41; *wièntèúr*, P 83; *wéntaar*, K 351; *wéntar*, P 145; *wééntaar*, K 276; *wingdààr*, P 131; *winaar*, K 320, O 286, P 77; *winà*, O 163; *winèər*, P 29a; *wiènaar*, K 333, O 286, P 7, 12, 27, 29, 30, 35a, 37, 66, 69b, 70, 80, 84, 88, 94, 136; *wiènaàr*, K 329; *wiènaər*, P 5; *wiènar*, O 174a; *wiènar*, P 94; *wièndòr*, P 136a, 137; *wièndər*, P 4; *wènaar*, P 86; *weenaar*, K 292; *wèndoar*, K 215; *windèitje*: *wintaawəkə*, K 349a; *wintòwəkə*, P 33; *windblaas*: *wintblòòəs*, P 45; *windel*: *wièndəl*, P 10; *wind*: het type *wind* in: O 162; *loos ei*: *lòèséé*, P 99; *lòèsèèj*, P 99; *loezaaj*, K 244; *lòèwazéé*, P 112; *loesar*, P 166; *loewasààr*, P 145; *loze*: *lòèzə*, P 139; *lijstei*:

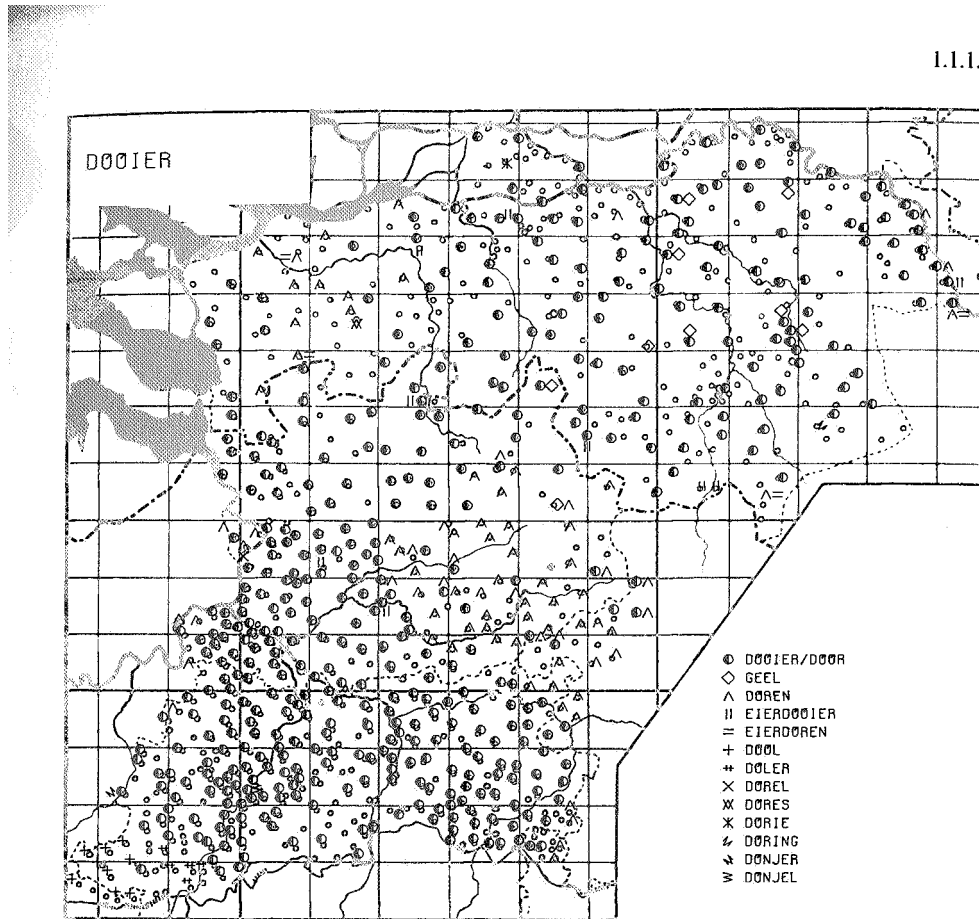
lèjstijə, P 169; *liestij*, P 106; *lièstéé*, P 48; *lièstéé*, P 107; *lèjstee*, P 171; *liesij*, P 41a; *lièzèé*, P 48; *leesij*, L 264; *léésaa*, P 147; *léézéé*, P 96; *léézèè*, P 105; *lijsij*, P 169; *lijstijər*, P 164; *lès-teeraə*, P 165; *lièzaar*, P 41; *lijsaar*, P 133a; *làəzjààr*, P 131; *lajsaar*, P 128; *lièzjaar*, P 41; *lajsaàr*, P 133; *lèjsaar*, P 145; *leesaar*, P 154a; *léésaar*, P 104, 144, 152, 166; *léésààr*, P 149; *léézààr*, P 154; *lèzààr*, P 95; *leezààr*, P 95; *léézàr*, P 95; *léézaaər*, P 95; *liesei*, (liesää, lijsää, lääsäa), ei zonder schaal, Tuerlinckx; **leeg ei**: *lègaar*, P 27; **kalkèi**: het type *kalkèi* in: K 237; **bloot ei**: *blòèwətə* òòr, P 145; **lodder**: *lòddər*, P 25; **blindei**: *bléntaj*, K 276; **zwalpei**: *zwalpéé*, K 274; **zwalppot**: *zwalpot*, O 61; **[pòèndaa]**: *pòèndaa*, O 255; **[liènaar]**: *liènaar*, P 41; **[lòòao]**: *lòòao*, O 275.

DOOIER (zie kaart)

Dotter — yolk — jaune d'oeuf

(RND 123; znd A2, 383; Go 1b)

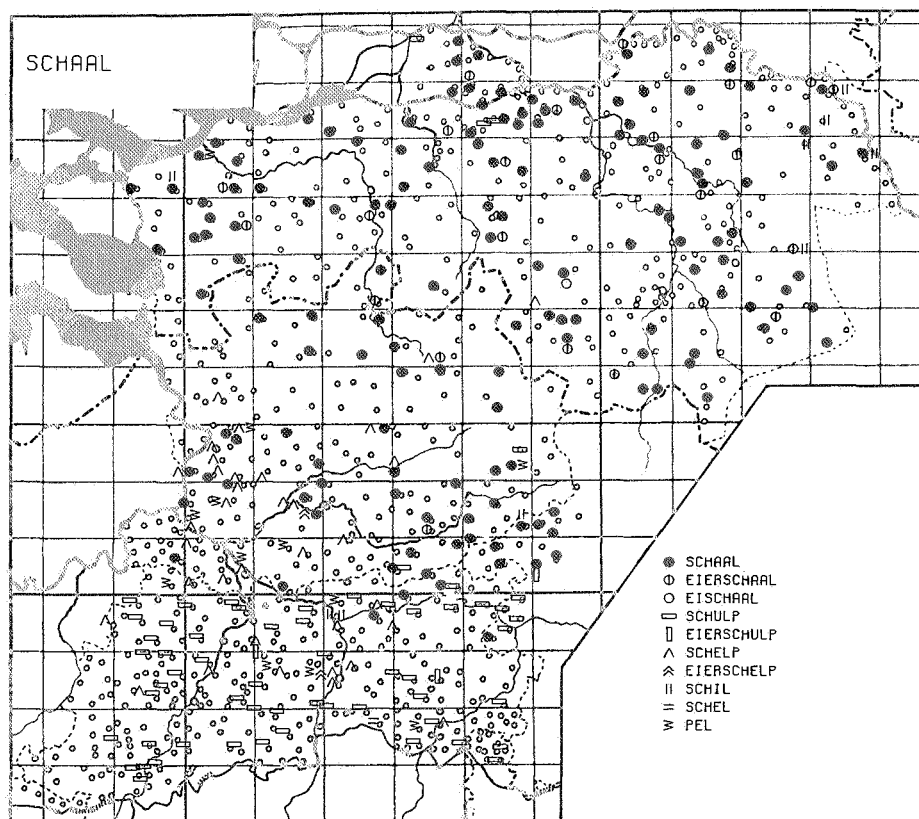
dooier/door: *doojər*, K 189, 197, 201, 202, 203, 205, 207, 209, 210, 212a, 216, 218, 222, 223, 235, 240, 244a, 246, 316, 317a, L 93, 102, 144, 148, 178, 180, 203, 244, 279, 281*, 284, P 4, 89; *doowjər*, K 212; *dòòjər*, K 208, L 96, 100, 145, 147, 156, 157, 158, 179, 182, 200, 202; *dòòjər*, L 209a, O 239, 276, P 10; *dójər*, I 57, 78, 120, 149, 275, 275a, K 100, 102, 110, 126, 128, 129, 132, 135, 150, 155, 158a, 160, 161a, 163, 164, 164a, 168, 169, 170, 172, 173, 180, 181, 182, 183, 183b, 184, 184a, 185, 186, 189a, 190, 191, 192, 194, 195, 195a, 196, 198, 199a, 200, 206, 213, 214, 217, 220, 221, 231, 242, 245, 246, 248, 252, 281a, 294, 295, 298, 299, 300, 317, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325a, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 339, 341, 342, 344, 351, L 110, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 156, 157, 158a, 159, 177, 183, 199, 200, 201, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 212, 225, 235, 240, 241, 243, 255, 256, 258, 260, 261, 262, 263, 263a, O 67, 69, 69a, 70a, 70b, 173, 178, 247, 288, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 7, 8, 10, 16, 22, 23, 24, 25, 29a, 31, 35a, 39, 39a, 40, 47, 48, 60, 65, 75, 86, 87, 88, 93, 96a, 97, 98, 99, 100, 104, 105, 132, 135, 137, 139, 145, 166, 167, 199; *dòòjər*, K 129a, 131, 173a; *dójər*, K 165, 193, 204, 204a, 205, 211, 226, 227, 228, 230, 234, 239, 246, 251, 254, 255, 260, 261, 262, 263, 281, 282, 290, 329, 330, 335, 338, 339, 349, 350, L 159b, 160, 161, 162, 184, 186, 187, 187a, 189, 190, O 73, 74, 153, 156, 158, 161, 162, 165, 166, 169, 171, 172, 173a, 174, 174a, 175, 177, 178a, 238, 239, 245, 248, 250, 252, 253, 255, 256, P 6, 9, 10, 13, 15, 18, 18a, 21, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 30a, 33, 35, 36, 41, 42, 42a, 43, 47, 48, 59, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 65a, 65c, 66, 67, 68, 69, 69a, 70, 72, 73, 74, 76, 79, 81, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 94, 95, 96a, 97, 101, 102, 103, 106, 107, 109, 112, 122, 122a, 123, 124, 124a, 125, 126, 127, 130, 133, 136, 138,

143, 143a, 144, 145, 148, 149, 151, 152, 154, 155, 157a, 159, 166, 167, 168, 198, 199; *dwójær*, L 237; *doejær*, K 257; *dōejær*, I 102a, 118, 119, 273, K 141, 143, 159, 161, 237, 243, 244, 246, 249, 291, 337, L 99, O 63a, P 14; *dōejær*, K 133a, 176; *dōejær*, K 231, 237, 245, 251, L 202, 228, P 69b; *dōejær*, K 201, L 92; *dujær*, K 229, 232, 233, 253, 254, 256, 258, 259, 274, 281a, 293, 297, O 70, 251, P 66a, 69, 88, 105, 108a, 111, 147, 150; *dujr*, P 63; *dujær*, K 322, P 198; *dōjær*, K 226, 253, 296, 303, L 190, P 61, 75, 198; *deujær*, K 284, 292; *dūūjær*, K 205; *dējær*, O 238; *dajær*, P 38, 92; *dōdør*, K 202a, 212, 225, 267, 279, 286, 288; *dōdør*, K 249, 250, 280, 283, 352, P 99; *dōdør*, K 326a, 342, 353, O 289; *dōdør*, I 180, 221, 221a, 221b, 222, O 155, P 127; *dōdør*, K 307; *dōdør*, I 265a, 268, 268a, 269, 270, 271, 274, K 282, 308a; *dōdør*, K 277; *dēūr*, K 290, 291; *dēūr*, P 10, 30, 100; *dūūr*, I 267, 271; *door*, K 285, 286, 287, 326; *dór*, K 348; *dør*, K 325; *dōēr*, I 79, O 157; *dēūr*, K 289; *do'jær*, znw.m. dooier, De Bont; *dojer*, (m) dooier, Zeeland, Brabantius; *den doojær*, dooier van een ei, Elemans; *doojær*, dooier van een ei, hs. Schrevens; *dōjær*s, dooiers van eieren, Eyllenbosch O 253; *dooiem*: *doojäm*, K

316; *doren*: *dooræn*, K 273, 277, 302, 314, 315, 318, 353, P 45; *doorn*, K 277, 304; *dōdøræn*, K 272, 308; *dōdørn*, K 241; *dooræ*, K 125, 147, 153, 157, 158c, 188, 188a, 236, 237, 237a, 238, 242b, 264, 265, 266, 268, 269, 270, 271, 274, 275, 276, 296, 301, 302, 303, 307, 309, 310, 311, 312, 312b, 313, 314, 315, 317, 317a, 318, 340, 345, 352a, 357, 358, P 44, 46, 161, 161a; *dōdøræ*, K 247a, 273a, 306, 312a; *dōdøræn*, K 307a; *dōdøræ*, L 285; *[d]dōdøræ*, O 68; *dorræn*, K 151; *dōrræn*, K 154; *dōrn*, K 352; *dōrræ*, I 180, 220, K 152, 175, 177c, 346, 347, 354, 355, 356, P 44, 45, 46; *dōrræ*, L 189; *dōdøræ*, P 169, 171; *dōdøræ*, I 219, K 174, 247; *durræn*, L 161; *durræ*, L 212; *dūūræ*, I 266; *doren*, dooier van een ei, hs. Etten K 176; *dorel*: *dōdøræl*, K 247; *dool*: *dool*, O 232, 241, 274a; *dōdøl*, O 242; *dōdøl*, O 272, 274, 275, 281, 282; *doler*: *dōllær*, O 287; *dōljær*, O 290; *dōljær*, O 244, 285, 286, 290; *dores*: *dōrræs*, K 177b; *dorie*: *dōrīē*, K 101; *doring*: *dōring*, L 264; *donjer*: *dōnjær*, O 158; *donjel*: *dōnjæl*, P 65b; *eierdooier*: *ējærdōjær*, L 190; *ējærdōjær*, L 190; *åjærdōjær*, K 132, L 281, 281*; *åjærdōdōjær*, K 158; *åjærdōjær*, K 216; *åjærdōjær*, K 193; *ēærändōjær*, K 260; *ēærändōjær*, K 295; *eierdoren*: *ējærdōoræ*, K 188; *ājærdōoræ*, K 152; *ēj-*

I.1.1.2.

ardörra, L 212; *ééjardôëran*, L 285; *geel*: [g]eel, K 196, 241; [g]éél, K 187, L 177; [g]ééäl, L 144, 201, 204, 204a; [g]têl, L 150.

EIWIT

Eiweiss – white of egg – blanc d’oeuf
(Go 1b)

wit: *wit*, K 314, 315, 316, 318, 353, 358, P 45, 46, 47, 167; *wîet*, K 357, P 44; *et wit*, het eiwit, Elemans; *t wit*, het wit van een ei hs Schrevens; *eiwit*: *ééwit*, P 48.

VLIES

Eihaut – membrane – la pellicule
(Go 1b)

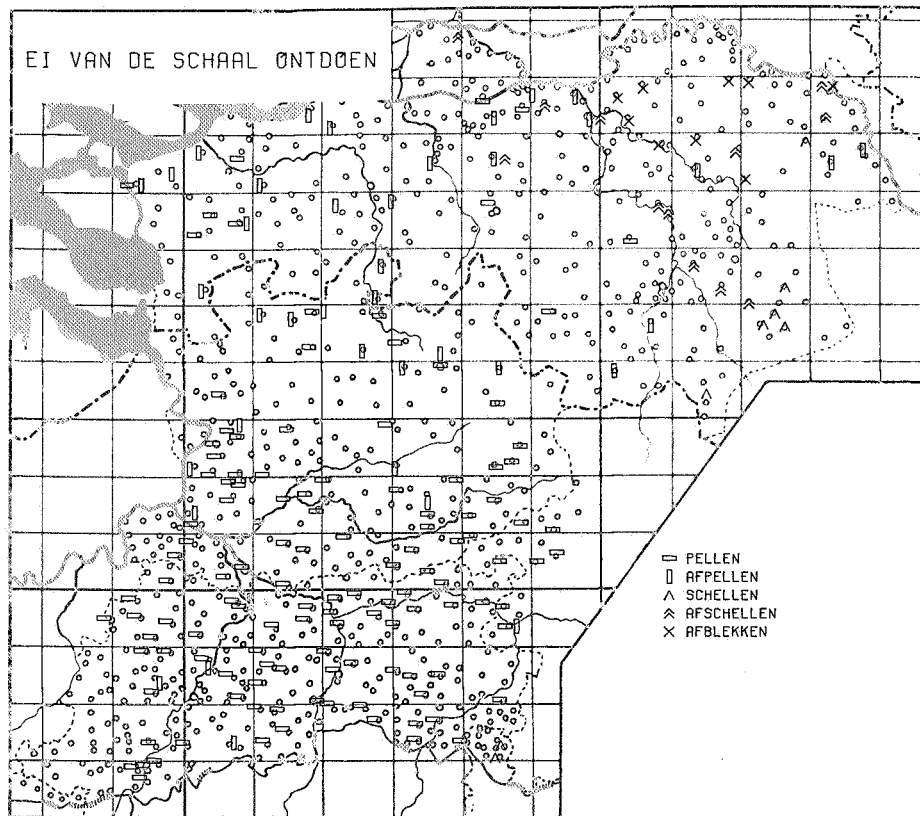
vliës: *vliës*, P 47; *lijst*: *li-jst*, P 46; *li-js*, P 44; *leest*, P 48; *lîest*, P 47, 48; *vel*: *vél*, P 45; *schel*: *de schél*, vlies om het ei (?), Elemans; *blek*: *den blék*, vlies om het ei (?), Elemans.

SCHAAL (zie kaart)

Schale – shell – coque
(N 19, 55a; DC 39, 9a; DC 39, 9b; Go 1b)

schaal: het type *schaal* in: I 79, K 107, 133c, 133d, 145a, 152a, 161, 173, 173a, 174, 179, 188, 188*, 195, 204c, L 96a, 158a, 159, 160, 184, 185, 200, 201, 260, 263, 285; *schaal*, I 271, K 266, 309, 350, 353, 358; *schaawl*, K 349a; *schâal*, K 152, 208, L 159, 185, 187; *sjaal*, L 0265; *skaal*, L 235; *schaaäl*, K 309, L 158a; *schaäl*, L 285; *schaol*, I 57, 57a, K 101b, 102, 124a, 125a, 128, 129a, 133a, 133c, 133d, 136a, 137, 138, 142, 143, 145a, 146, 148, 151, 153, 157, 158a, 161b, 163, 164, 164a, 165, 171, 173b, 174, 174a, 176, 178*, 179a, 183, 183c, 184, 188a, 191, 198, 199a, 204, 210, 212, 215, 217, 218a, 218b, 218c, 235, 237, 240, 241, 243, 245, 249, 250, 274, 276, 276b, 281, 295, 296, 304, 307, 312, 314, 315, 318, 336, 346, 349, 352, 354, 358, L 91a, 96a, 144, 145, 147, 148, 149, 152, 153, 177c, 178, 180b, 180**, 183, 200, 201, 203, 236, 241, 242, 243, 244, 257, 259, 262, 263a, 264, 281, 281*, 283a, P 29, 33; *skaol*, K 133a, L 145, 148, 152, 178, 180, 200a, 203b, 204; *schòdwal*, K 358; *schòdal*, K 245, 254, 357, L 263a; *schòl*, K 238; *schòl*, K 311; *schòwl*, K 307; *schòal*, K 206; *school*, K 205, 281, 292, 316, 318, 348, L 104, 153, P 47; *skool*, L 145, 148; *schöal*, L 200; *school*, eierdop, Braban-

tius; *schòdèl*, (eier)schaal, Elemans; *schaal*, aan een ei, Goosenaerts; **eierschaal**: het type *eierschaal* in: K 179, L 112, 159, 208a; *ijørschaol*, K 133c, 153, 174; *èjørschaol*, L 180*; *ajørschaal*, K 237; *ajørschaol*, K 218a, L 279; *aajørschaol*, K 138, 145a, 164, 184, 193a, L 91a, 150; *aejørskaol*, L 178; *ojørschool*, L 177c; *èerschaal*, L 240; *èèrschàal*, L 263b; *èrschaal*, L 263; *èèrschaol*, L 181; *aarèschòdèl*, K 310; *dèjèrschòjl*, schaal van een ei, hs Mischgofsky, L 95; **eischaal**: *ijschaol*, K 199a; **schel**: het type *schel* in: I 57, L 160, 187; *schél*, K 314, L 159, P 26; *schèl*, L 184; *schèèl*, L 208a; de volgende opgave is meervoud: *schéèlèl*, P 27; **schil**: *schul*, P 139; **schulp**: het type *schulp* in: K 100, O 70; *schulp*, O 173, 174a, 177, 255, 288, P 1, 4, 18, 66, 72, 104, 125, 126, 133, 137; *schullap*, K 349, 351, O 69, 73, P 7, 16, 25, 35, 35a, 41, 44, 45, 46, 48, 84, 94, 112, 128, 152, 166; *skulp*, O 69a; *skullap*, O 163; *sjullap*, P 136a; *scheulp*, P 48; *scheulap*, P 169; *schòlp*, O 165, P 4, 5, 17, 69b, 127; *schòwlp*, P 83; *schòllap*, K 140, 141, P 25, 44, 60, 131; *skòlp*, O 286a; *sjòlp*, P 95; *schèùlp*, K 276a; *schòlp*, O 286; *schòllap*, P 145; *skòlp*, O 287; *schòèjlap*, P 23; *sjòèllap*, P 94; *schüùlp*, P 171; *schèùlp*, P 167; *skòlp*, schaal van een

ei, Eylenbosch O 253; **eierschulp**: *èèrschullap*, K 357; *èèrschullap*, P 99; *èèrèschullap*, K 295; *aarèschullap*, P 70; *òòrèschulp*, K 295; **schelp**: het type *schelp* in: K 291, 333, P 77; *schelp*, K 330; *schèlp*, K 243, 245, 249, 251, 266, 274, 281a, 287, 320, 330, 339, O 63a, 177, P 60a, 88; *schèllap*, K 225, 237, 244, 248, 250, 260, 283, 287, 292, 324, 329, 330, P 27, 29, 36, 70; *sjèlp*, P 86, 88; *sjèllap*, P 86, 89; *sèllap*, P 89; *schallap*, P 145; *schèllap*, de schaal van een ei, hs Schrevens; **eierschelp**: *ààrèsjèllap*, P 88; *òòrèschèlp*, K 295; *eirèschellap*, eierschaal, eierdop, Corn. Vervl.; **pel**: het type *pel* in: K 151; *pel*, K 245, 287, 330, P 88; *pél*, I 275, K 276, 283, 287, 332, P 22, 76, 149; **dop**: het type *dop* in: I 79, K 143; **eierdop**: *éèrdop*, L 264; *ajèrdòp*, schaal van een ei, hs Mischgofsky L 95; **blek**: *blék*, schil van een ei, Elemans.

EI VAN DE SCHAAL ONTDOEN (zie kaart)

Schällen (von Eiern) — to shell an egg — enlever la coque (N 19, 55b)

peilen: het type *peilen* in: K 173b, 174a, 218b,

1.1.1.2.

291, 333, O 70, P 33, 77, 127; *péllan*, K 243, 310, 311, O 63a, 68a, 69, 163, 177; *pellə*, I 57, K 133a, 174, 205, 208, 245, 248, 250, 254, 281, 287, 330, 350, P 5, 25, 41, 88, 94, 137; *pèlla*, K 292, P 112; *pèlla*, I 271, 275, K 136a, 152, 183c, 206, 212, 225, 237, 238, 243, 244, 245, 251, 260, 266, 276, 276a, 276b, 281, 281a, 283, 287, 292, 295, 296, 304, 307, 309, 311, 312, 318, 320, 329, 330, 332, 336, 339, 346, 348, 349, 352, 354, 357, 358, O 69, 165, 177, 255, 286, 286a, 287, 288, P 4, 7, 16, 17, 18, 22, 23, 25, 26, 27, 29, 35, 36, 41, 44, 48, 60, 66, 69b, 70, 72, 76, 83, 84, 86, 88, 94, 95, 99, 104, 125, 128, 131, 133, 136a, 139, 145, 149, 152, 166; *pelln*, O 69a; *péln*, K 241; *péln*, K 352, O 63a, 73; *pillə*, K 314, 349a, P 77; *peelə*, P 35a; *pöln*, K 241; *pullən*, K 241; het ei is een — *gapeldə*, L 201; **afpellen**: het type *afpellen* in: I 57a, K 137, 150, 163, 164, 174, 204c, 237, L 185, 187, P 48, 60a; *afpella*, I 57, 57a, K 124a, 148, 151, 157, 174, 178*, 179a, 193a, L 180, 187, 279; *afpèlla*, K 174, 235, 238, 245, 249, 274, 287, L 247, P 126; *afpèlla*, K 188a, 274; *afpilla*, K 274; *aafpella*, K 125a, 141; *aafpèlla*, K 287; *aofpèlla*, K 237; *öpfèlla*, K 204, 205, 210, 235, 240, 309; *öpfèlla*, O 173; *öpféla*, K 191; **schellen**: het type *schellen* in: L 242, 263, 285; *schèlla*, L 263b, P 171; *schèlla*, L 184; *schilla*, L 243, 264; *schéela*, P 169; **afschellen**: het type *afschellen* in: K 150, 164, L 181, 200; *afschella*, L 160, 241; *afschèlla*, L 159; *afschella*, K 145a; *afskellən*, L 200a; *afskèlla*, L 235; *afschilla*, K 102; **blekken**: *blekkə*, L 148; **afblekken**: het type *afblekken* in: L 144, 147, 150; *afblekkə*, L 145, 153, 178, 180b; *afblèkkə*, L 183; *afblèkkə*, L 159; **afdoen**: het type *afdoen* in: L 263; het type *afdoen* in: L 263; *avdöən*, K 324; **afblotten**: *afblötən*, L 203b; *afblötta*, K 165, L 177c; **afvellen**: *afvella*, K 174, L 184; **afpluizen**: *afpluizə*, K 146; **kuisen**: *kèusa*, P 1; **schuipen**: *scheuləpə*, P 169.

DE EIERSCHAAL DOORPRIKKEN

Die Eierschale durchstechen — to prick the shell — perser la coque
(Go 1b)

kippen: *kippə*, K 314, 318, 353, 357, 358, P 44, 46, 47; *kīpə*, P 45; **gekippen**: *gəkippə*, P 48; **pikken**: *piʔən*, K 315; **piepen**: *pīpə*, K 316(?).

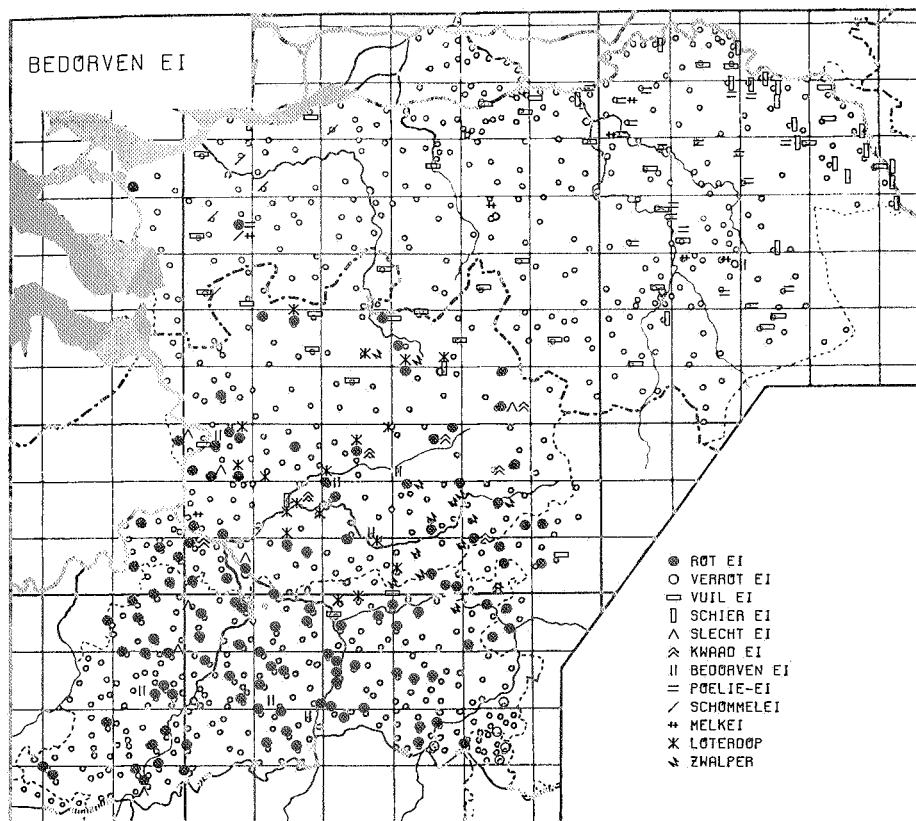
BEDORVEN EI (zie kaart)

Faules Ei — a bad, rotten egg — un oeuf pourri
(N 19, 54d; znd 6, 39; sgv)

[In een deel van de antwoorden wordt een bedorven ei bedoeld dat klotst als men ermee schudt.

Ei/eieren is niet fonetisch gedocumenteerd. Hierbij is ook vaak niet duidelijk of er een enkelvoud of meervoud bedoeld wordt.]

rot ei: het type *rot ei* in: I 57a, K 174, 204c, 333, P 76, 77, 152; *rot [ei/eieren]*, I 266, 269, K 204, 245, 307, 312, O 67, 69a, 162; *rót [ei/eieren]*, I 180, 220, K 208, 225, 249, 268, 276, 330, 332, 350, 353, O 69, 173, 178a, 251, 286, P 2, 13, 14, 18, 25, 44, 70, 72, 77, 85, 88, 89, 133, 137; *ròt [ei/eieren]*, I 271, 275, K 212, 235, 240, 241, 243, 244, 250, 251, 287, 297, 307, 310, 314, 320, 324, 325, 329, 330, 339, 349a, 352, 354, 357, O 63a, 73, 163, 165, 177, 255, 286, 286a, 288, P 4, 5, 7, 16, 17, 18, 25, 27, 29, 36, 41, 48, 60, 66, 69b, 70, 83, 84, 86, 95, 125, 127, 128, 131, 145, 149, 166, 199; *rottə [ei/eieren]*, K 257, 272, 273, 276, 305, 315, 352, O 238, 274, 275, P 25, 41, 43, 48, 94, 136; *röttə [ei/eieren]*, K 287, 351, P 35, 41, 47, 94; *róttə [ei/eieren]*, K 287, 296, 307, 350, P 27, 94, 95, 96, 128, 133a, 136a; **verrot ei**: *vrot [ei]*, P 112; *vrót [ei/eieren]*, P 154, 169; *vrottə [eieren]*, P 164, 171; *vröttə [ei/eieren]*, P 112, 171; **vuil ei**: het type *vuil ei/eieren* in: K 124a, 133a, 136a, 137, 151, 163, 168, 173b, 189a, 196, 197, 213, 218, 231, L 104, 263, 264, 280; *vuilə [eieren]*, K 188a; *vuul [ei/eieren]*, L 159, 160, 184; *vüül [ei]*, L 159; *vöjlə [eieren]*, K 212a; *vöwl [ei]*, L 203b; *vèül [ei]*, K 244, 358, L 227; *veul [ei]*, K 191, 205; *vèul [eieren]*, K 208; *vowl [ei/eieren]*, L 100, 200; *vowəl [eieren]*, K 206; *vòəl [ei/eieren]*, K 206, P 25, 26; *vöël [eieren]*, L 189; *vaolə [eieren]*, L 179; *vöwl èèj*, bedorven ei, Elemans; **snotvuil ei**: *snotvuul [ei]*, L 185; **schier ei**: het type *schier ei* in: K 237, L 94, 102, 150, 154, 154a, 158, 162, 185, 186, 187, 190, 208, 212, 256; *schīēr [ei/eieren]*, L 109, 153, 189; *schiera [eieren]*, K 148, L 184; *schēr [ei/eieren]*, K 291; **slecht ei**: *slècht [ei/eieren]*, K 250, 330, O 165, 286a, P 1; *slècht [ei/eieren]*, K 241, 244; **kwaad ei**: *kaaja [eieren]*, K 267, 272; *koj [eieren]*, K 292; *kòòj [ei]*, K 241; *kow [ei/eieren]*, K 349a, 356; *kòò [ei]*, K 276b; **kapot ei**: *kapottə [eieren]*, P 99; **loos ei**: *lòs [ei]*, K 237; **kwaliijk ei**: *koeləka [eieren]*, L 93; **bedorven ei**: *bədurvən [ei/eieren]*, K 274, 300a, 356, O 177; *bədurvə [ei/eieren]*, K 296, L 187; *bədörvən [eieren]*, K 244, L 237; *baduft [ei/eieren]*, P 80, 129; **bebroed ei**: *bəbröəd [ei]*, P 126; *bəbröëjt [ei]*, K 248; *bəbruwd [ei/eieren]*, P 154; **slecht bebroed ei**: *slicht bəbröëjt [ei]*, P 152; **stinkend ei**: *stīēnkənd [ei]*, P 99; **verlegen ei**: *vərleegə [ei]*, K 174a; **poellieëi**: het type *poellieëi* in: K 148, 174, L 144, 145, 147, 148, 150, 153, 178, 180b, 181, 183, 184, 200, 200a, 201, 203b, 241, 242, 243; *poellie-èèj*, bedorven ei dat men kan horen klotsen als het bewogen wordt, Elemans; **poetei**: *pōēl[ei]*, K 276, P 88; **loterei**: *looʔər[ei]*, K 352; **lootei**: *loot[ei]*, L 285; **kloterei**: *klōōtər[ei]*, K 179a; *klōōtər[ei]*, K 178*; *kloterei*, ei dat wat uitgedroogd is, zoals vuilgeworden maar niet bebroede eieren, en dat lotert, Goossenaerts; *kloterei*,

schommelei, vuil ei (Beek), hs Etten K 176; **boterei**: *bootarfeij*, K 276a; **schommelei**: het type *schommelei* in: K 125a, 157, 174, 174a, 188a; *schómmalfeij*, K 152; **klotsei**: *klòtsfeij*, K 274; *kloetsfeij*, O 70; **zwalpei**: het type *zwalpei* in: K 273, P 33; *zwalpei*, *zwalpei(e)r*, bebroed ei, wat niet uit kan komen of bedorven is, Corn. Vervl.; **melkei**: het type *melkei* in: K 174; *mèlkfeij*, K 287, L 144; *mòlkfeij*, K 183c, L 148, 263b; *mòllakfeij*, L 233, 236; **dop-ei**: *dopfeij*, P 25; **loterdop**: het type *loterdop* in: K 237, 291; *lootardòp*, K 237; *lootardòp*, K 210, 235, 238, 266, 296, 340, 349; *lootardòp*, K 204; *lòdwtardòp*, K 251; *lòdwtardòp*, K 245, 260, 295, P 22; *lowtardop*, K 291; *lòwtardòp*, P 23; *lòwtardòp*, K 245; *lòwtardòp*, K 292; *lòwtardòp*, K 295; de volgende opgaven zijn meervoud: *lootardòppa*, K 268, 332; **kloterdop**: *klóotardòp*, K 205; **boterdop**: *bòdàrdòp*, K 243, 250, 281; **botertop**: *bootartòp*, K 274; **zwalper**: *zwalpàr*, K 312; *zwallapàr*, K 311; *zwallabàr*, P 35a; *zwòlpàr*, K 210, 235, 307; *zwallapàr*, K 309, 346, 348, P 25; de volgende opgaven zijn meervoud: *zwalpàrs*, K 305, 307; *zwòlpàrs*, K 307; *zwallapàrs*, K 307b, 349a; **zwalppot**:

zwòlpòt, P 25; **zwalmpot**: *zwallampòt*, P 29; **klotspot**: *klòtspot*, P 86.

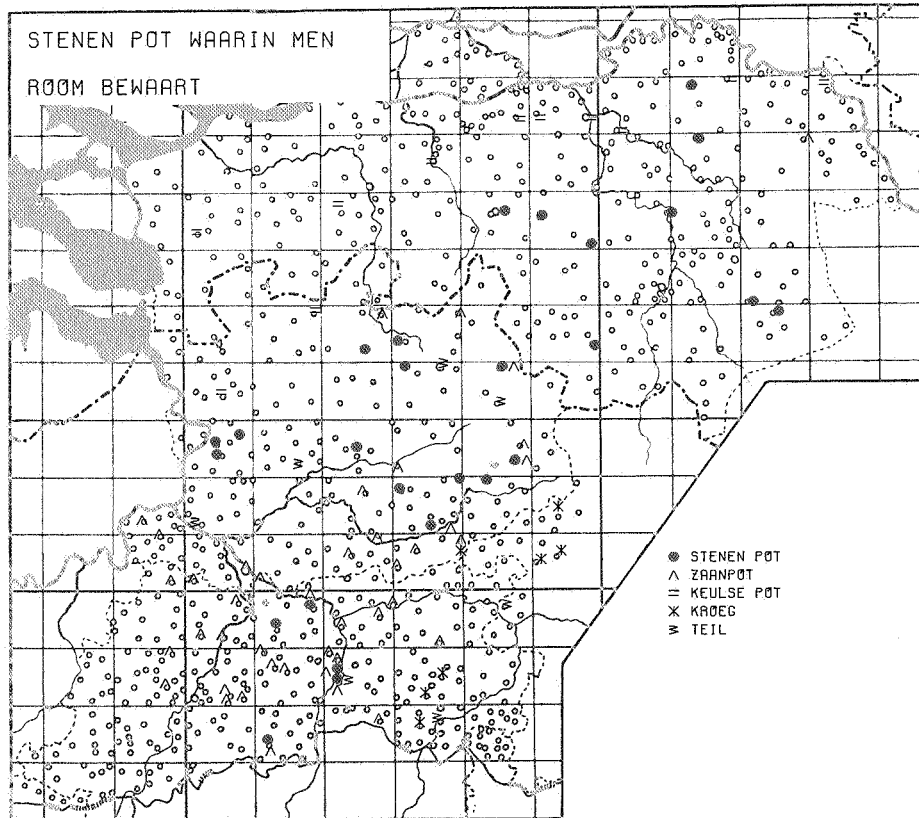
–5. Verwerking van veeteeltproducten

–5.1. Het karnen

AARDEN SCHOTEL WAARIN MEN DE MELK TE ROMEN ZET

Satte, in der man die Milch stehen lāsst, bis sich der Rahm oben abgesetzt hat – earthen bowl in which milk is allowed to cream – terrine dans laquelle le lait peut crémier (N 12, 60; Eylenbosch 16)

teil: het type *teil* in: K 193a, 262; *tééjl*, K 212, 318, O 63a, P 105; *téél*, K 274, 281a, P 41a, 99; *tèèl*, K 191; *tèl*, K 268; *tajl*, K 237, 240, 245; *taal*, K 249, 307, 324, 349, P 18, 25, 27, 29, 70, 78, 84, 88, 89, 104, 125, 133; *táál*, K 283; *tààl*, P 77; *taala*, P 133; *tal*, P 198; *tāl*, P 95; *tawəl*, K 241; *taəl*, K 241, O 161, P 76; *tòòl*, I 275, P 85, 139, 149; *tòòla*, P 10; *tòl*, P 67, 68; *tòal*, K 241, O 63a, 165, P 4; *tíel*, O 158; *teil*, aarden vaat-

werk waarin men zoetemelk zet om de zaan boven te doen komen, Goossenaerts; **teiler**: *tallər*, O 173; **melkteil**: *mélktéijl*, K 291; *milk-téél*, K 332; *mélláktèèl*, K 191, 301; *milk-téél*, K 304; *mélktèl*, K 207; *mélktaal*, K 295; *mélláktaal*, K 251, 341a; *mélktôðl*, P 69b; *milláktòjl*, K 248; *mélláktòl*, K 330; *melkteil*, platte kegelvormige aarden bak waar de melk ingegoten wordt om te romen, Tuerlinckx; *melkteil*, diepe aarden schotel waarin men de versgemolken melk doet om ze te laten runnen, Corn. Vervl.; **zaanteil**: *zòðntoojal*, K 335; *zòèwntéél*, P 48; **boterteil**: *bottartaæl*, K 235; *buttartíèl*, O 153; **roomteil**: *ròèmitòðl*, P 39; **zaanpot**: *zòðnpòt*, L 180b; *zéènpòt*, O 165, 170; *zéènpòt*, O 69a, P 3, 4, 60b; *zéèjnpòt*, O 73, 164; *zéèápòt*, P 62; *zéèènpòt*, O 70, 74, P 60, 61; *zéènpòt*, K 340; **zaanpot**, aardenpot, waar de zaan der melk in bewaard wordt, of waar men de melk in laat runnen, Corn. Vervl. A.; **vetpot**: *vétpòt*, P 127; *vatpòt*, O 170; *vatpòt*, O 72, P 59, 66; **tuitpot**: *tuitpòt*, K 133a; **aflaatpot**: *òflaàtpòt*, K 346; *òflòðtpòt*, K 310, 346; **pijppot**: het type *pijppot*

in: L 150, 200a, 241; *pijppot*, K 170; *peèppòt*, L 183; *peèppòt*, K 187; **druppot**: *dròppòt*, K 166; **aarden pot**: *ardə pòt*, K 330; *jéèrəpuut*, K 310; **stenen pot**: *stìèna pòt*, O 74; *stéjna pòt*, K 307; *staajna pòt*, K 244; *stààna pòt*, P 10, 126, 127, 133; *staaənə pòt*, I 268, K 312; *stààna pòt*, O 67, P 63, 66, 69, 69a; *stààəna pòt*, I 220; *stòðəna pòt*, I 220; **Keulse pot**: het type *keulse pot* in: K 146; **testpot**: *téspòt*, O 252, 255, 256, P 198, 199; *téspòt*, P 125; **test**: het type *test* in: K 193a; *tést*, K 201, 204c, O 232, 238, 240, 241, 242, 243, 244, 249, 250, 250a, 251, 253, 254, 254a, 272, 273, 274, 274a, 275, 276, 277, 278, 281, 281a, 285, 286, 286a, 287, 288, 289, 290; *tèst*, O 286a; **schotel**: *schòðwtəl*, P 16; **melkschotel**: *milkschottəl*, K 248; **zaanschotel**: *zoonschootəl*, L 180b; **boterschotel**: *bootərschootəl*, K 312b; *bòðtərschòðtəl*, K 358; *bootərschottəl*, L 241; **roomschotel**: het type *roomschotel* in: K 307; **aarden schotel**: *éèrdən schòttəl*, L 159; **melkkom**: *méèləkòèem*, K 248; **zaankom**: *zaankom*, aarden vat waar men de melk in laat runnen, Corn.; **boterkom**: *botərkóm*, K 163; **stenen kom**: *staaən kòèem*, K 348; **houten kom**: *howtən kómma*, L 242; **zaanstoop**: *zòənstòèp*, K 331; **stenen stoop**:

staana stôep, K 291; **vat**: het type *vat* in: K 301; **zaanvat**: *zaanvat*, houten vat met twee oren waar men de melk in laat runnen, Corn. Ver- vl.; **tobbe**: *tóbbā*, O 163, 174; *tóbbān*, O 66a, 154, 155, 160, 162, 168, 169, 170, 172, 173, 176, 237, 238, 239; *tóbbān*, O 68, 72, 153, 157, 158, 159, 160a, 161, 166, 171, 175, 177, 246, 247; **vettobbe**: *vatóbbān*, O 156; *vatóbbān*, O 71, 167; **zaanton**: *zònton*, K 179a; **zaankit**: *zònk- kit*, K 240; **afroomschaal**: *afrôðmschòlā*, K 184; **kruik**: *krèùwk*, K 210; **kroeg**: *kröech*, K 357; **kroes**: *kröēs*, K 314; **soemel(?)**: *söëmmāl*, P 3; *söëmal*, P 2.

STENEN POT WAARIN MEN DE ROOM BEWAART (zie kaart)

Steinerner Topf zum Aufbewahren des Rahmes — stone jug in which the cream is kept — pot en grés dans laquelle on conserve la crème (N 12, 59)

stenen pot: *steenā pot*, L 149, 180b, 242; *steenā pôt*, K 183, 307; *stèenā pot*, K 304; *stèenā pôt*, K 212; *stèenān pot*, K 186; *stééjñā pôt*, K 210; *stéjñā pôt*, K 307, 312b; *steejñā pot*, L 200a; *staana pot*, K 220, 346, P 18; *staana pot*, K 276, P 89, 133; *staana pôt*, K 268, 310, P 16, 88; *staana pôt*, K 310; *stajñā pôt*, K 245; *stajñā pot*, K 248; *stajñā pôt*, K 244; *stāñā pôt*, K 240; *stòñā pôt*, P 16; *stijñā pot*, K 187, L 263; het is een — pot *staañā*, K 235; **driekroonse stenen pot**: *driekrónsā stèenā pot*, L 183; **aarden pot**: *éerdā pot*, L 159; *éerdāpôt*, K 191; *éerāpôt*, K 237; **Keulse pot**: het type *Keulse pot* in: K 146, 150, 163, 173b, 178*, L 148, 150; *kulsāpot*, K 205; *kulsāpôt*, K 225; *kòlsā pot*, L 159; *kòelsā pot*, K 143; **zaanpot**: het type *zaanpot* in: L 184; *zaanpot*, K 330, 335; *zaanpôt*, I 220, K 330, P 25; *zaanpôt*, I 268; *zàñpôt*, P 16; *zānpôt*, K 211; *zoñpôt*, K 301, P 29; *zoñpôt*, P 39, 89; *zòñpôt*, K 208; *zòñpôt*, I 220, K 240, 274, 276, 276a, 341a, P 84, 139; *zōñpôt*, P 88; *zōēñpôt*, P 89; *zeñpôt*, P 77; *zeñpôt*, P 4; *zéēñpôt*, P 76; *zèēñpôt*, P 133; *zéēñpôt*, K 324; *ziēñpôt*, P 69b; *zi-jñpôt*, P 67, 68; *zēñpôt*, O 165; *zējñpôt*, O 165; *zējñpôt*, I 275; *zējñpôt*, P 5; *zéejñpôt*, P 76; *zéejñpôt*, P 70; *zòjñpôt*, P 85; *zaampôt*, P 27; *zeempôt*, K 310, P 70; *zéēmpôt*, P 10; *zēmpôt*, K 346; *zēmpôt*, K 340, 348; *zumpôt*, K 349; *zéejñpôt*, O 173; **roompot**: het type *roompot* in: K 307; *ròmpôt*, L 153; *ròēmwāmpôt*, K 251; **afroompot**: *af- ròðmpottā*, K 184; **boterpot**: *bootārpôt*, K 191; *butārpôt*, O 153; **tuitpot**: *tuutpot*, L 261; *toot- pôt*, K 207; *toewtpot*, L 263; **pijppot**: het type *pijppot* in: L 200, 241; **zuurpot**: het type *zuur- pot* in: K 193a, L 180; **stijve pot**: het type *stijve pot* in: K 170; **kroeg**: *kröech*, K 316, 357, 358, P 99; *kröech*, P 104; *kröechā*, P 99; *kròðwch*, P 149; **kroegje**: *kròëgskā*, P 99; **melkkroeg**:

soort van aarden melkkruik, Tuerlinckx; **zaankroeg**: *zöëwnkröëch*, P 48; *zowānkröëch*, P 95; *zowānkröëwch*, P 41a; *zaankroeg*, *zanēnkroeg*, gr. aarden pot om zaan in te zetten, Tuerlinckx; **kroes**: *kröēs*, K 314; **roomkroes**: *ròemkrus*, K 318; **zaankroes**: *zanēnkroes*, gr. aarden pot om zaan in te zetten, Tuerlinckx; **kruik**: *krèùk*, K 201, 204c; **zaankruik**: *zaankruik*, bij landbouw, zaan- stoep, Corn.; **teil**: het type *teil* in: K 262; *tél*, P 44; *taal*, K 287, P 145; *tal*, K 241; *taāl*, K 241; *taajl*, K 237; *taawāl*, K 241; *tòðwāl*, P 89; **melkteil**: *mélktaaal*, K 254; **tobbe**: *tóbbā*, O 161; **zaantobbe**: *zéejñtóbbā*, O 63a; **room- tobbe**: *ròmtóbbā*, K 166; *ro'mtāp*, znw. m. roomtob, melktobbe d.i. eene kuip of tobbe waarin de zoete melk bewaard wordt tot dat zij moet gekeernd worden, De Bont; **zaankom**: *zeenköëmmā*, P 198; **test**: *tést*, O 288; **testpot**: *téspôt*, P 125; **zaanstoop**: *zaanstôep*, K 332; *zòñstôep*, K 331; *zòñstôep*, K 295; *zòñ- stôep*, K 248; **zaanstoop**, stoep waar men zaan in zet, Corn. Vervl.; **stenen stoop**: *stèenā stôep*, K 291; *staana stôep*, K 291; *stòðñā stöëwāp*, K 332; **rauw**: *raaw*, K 249; *ròuw*, K 281a; *raa*, K 283, 287; **bedon**: *bādōng*, O 158; **verlakte em- mer**: *vārlaktān iemār*, K 291; **afroomschaal**: *af- ròðmschaolā*, K 184; **roomhool**: *ro'mhōyl*, znw. o. roomhool, alle vaatwerk dat dient tot berging van melk (vooral pijppotten en tob- ben), De Bont.

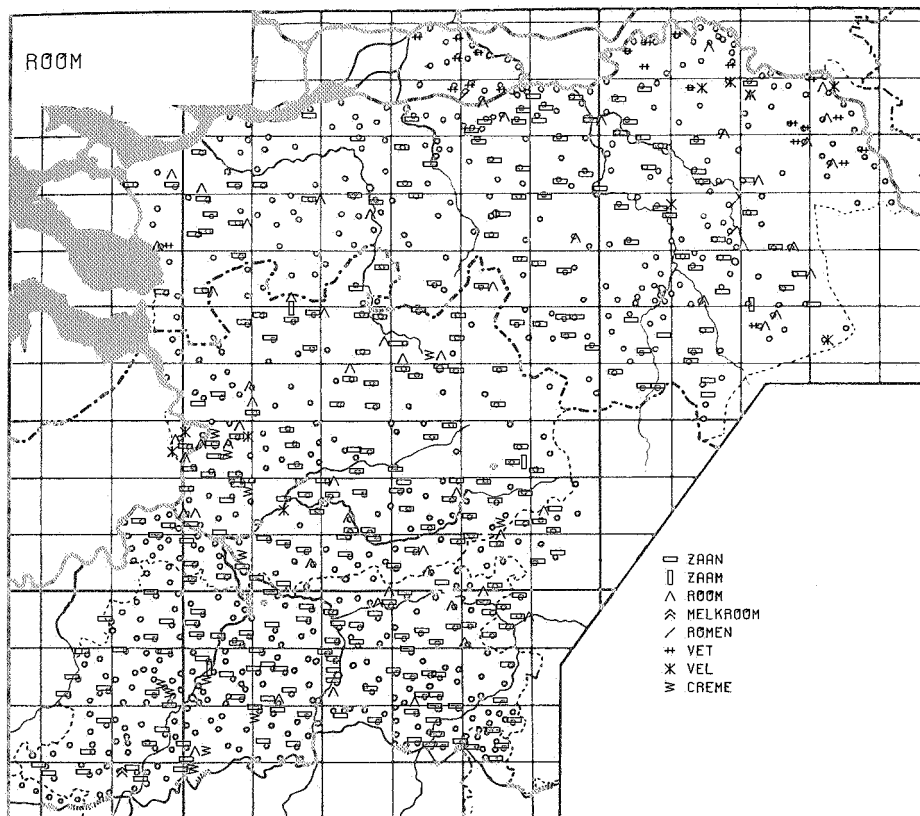
ROOM (zie kaart)

Rahm — cream — la crème

(N 16, 17; DC 39, 7a; znd B2, 249; znd 14, 22a; znd 14, 22b; znd 6, 15; sgv 30; Luik 1, 3; Go 1b; Roukens 3, 71)

[De room is het vette deel van de ongekoekte melk, dat boven komt drijven als men de melk rustig laat staan.]

zaan: het type *zaan* in: I 268, K 158a, 167, 173, 173a, 182a, 188, 188a, 191, 195, 197, 205, 206, 213, 218c, 225, 231, 234, 235, 237, 238, 240, 241, 247, 254, 267, 272, 273, 276, 276a, 281a, 291, 297, 330, 353, L 179, 200, 203, 261; *zaan*, I 268, K 232, 235, 269, 274, 291, 301, 329, 330, 333, 335; [z] *Jaen*, K 330; *zaawn*, K 216a; *zaaan*, K 213, 237, 308a, 331, P 4; *záán*, K 291; *zààn*, K 207, 237, 244, 268, 279, 283, 320, 322; *zan*, K 211; *zawn*, K 332, P 41; *zaan*, K 332, L 244, P 40, 95; *zaon*, I 57, 57a, 102, 221b, K 124a, 129a, 136a, 137, 138, 140, 143, 145a, 146, 148, 150, 151, 153, 157, 161, 161b, 163, 164, 164a, 165, 167, 170, 171, 172, 173b, 174, 174a, 176, 178, 179, 183, 183b, 184, 185, 188a, 191, 192, 195, 196, 198, 199a, 201, 204, 204b, 204c, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 212a, 213, 215, 217, 218a, 220, 225, 233, 235, 236, 237, 240, 241, 244, 245, 249, 250, 251, 254, 257, 262, 267, 268,

273, 274, 276, 277, 282, 287, 291, 295, 296, 300, 300a, 301, 305, 307, 307b, 310, 312, 314, 315, 325, 330, 331, 332, 333, 340, 341a, 346, 352, 356, L 144, 145, 147, 148, 153, 177c, 180, 180*, 183, 199, 200, 200a, 207, 208, 233, 236, 241, 243, 244, 255, 259, 260, 262, 279, 281, 281*, 283, 283a, 285, P 3, 12, 14, 16, 17, 18, 26, 27, 29a, 30, 37, 41a, 45, 84, 85, 92, 94, 139, 145, 164, 166; *zaown*, K 312b; *zaowæn*, P 99, 144; *zaoæn*, K 353, 358, L 200a, P 45, 47, 85, 93, 99, 112, 147; *zòn*, K 207, 235, 240, 258, 268, 273, 295, 304, 307, 311, 336, 339, 348, 349; *zòwn*, K 312b, P 88; *zòwæn*, P 95, 105, 154a; *zòæn*, K 235, 348, 353, P 41, 42, 95, 99, 104, 105, 146, 152, 154; *zònnæn*, P 145; *zònnæ*, K 224; *zoon*, I 220, K 188a, 227, 238, 276, 292, 295, 307, 313, 316, 318, 332, 349, L 145, 147, 148, 178, 180b, 235, P 27, 28, 29, 39, 88, 171; *zoown*, P 89; *zoojn*, P 46; *zòðn*, K 357, L 180b, 201, 263a, P 38, 44, 46, 47, 48, 112, 145, 161, 167, 171; *zòñ*, K 248; *zown*, K 272, 332, 350; *zówæn*, P 88, 169; *zòon*, I 268, K 245, 272, P 107, 154, 155; *zoen*, P 88; *zòèn*, K 330; *zòēn*, P 88; *zòen*, K 352, P 48, 95, 96; *zòên*, P 41a, 48; *zun*, K 307; *zòñ*, K 201, 276, P 25; *zòæn*, P 33; *zèùn*, K 251, P 25; *sūün*, P 2; *zīen*, O 286a, P 127; *zaen*, K

173, L 260, O 153, 158, 161, 162, 165, P 69b, 77, 81, 125, 133a, 136; *zeejn*, O 67, P 60, 136; *zéén*, I 220, K 324, O 63a, 162, 178, 251, 276, 286, P 13, 71, 125, 129, 199; *zééjn*, O 63a, P 10, 16, 66, 70, 76; *zééan*, P 198; *zèèn*, O 238, 243, 286, P 88, 128; *zèèan*, O 238; *zijn*, I 220, 268, O 67, 70, 157, P 2, 4; *zéjn*, I 268, O 73; *zén*, O 153, 255; *zéan*, O 177, P 199; *zèn*, P 80, 125; *zèan*, P 128, 133; *zeenæ*, O 274; *zèènæ*, O 274, 275; *zaan*, room, Goossenaerts; *zaan*, room van melk, Fr. crème, Corn. Vervl.; *zaan*, room van melk, Tuerlinckx; *zaan*, room van de melk, hs Vis-sers L 180; *zaan*, room, hs 1229a; *zaan*, room (Meierij), Cuijpers 3; *zòðn*, vet van de melk, Elemans; *de zòðn*, de room, Elemans; *zoån*, het vetlaagje dat op de melk komt in de kelder, hs Renders L 226; *zaon*, room Weijnen GR 4; *zaon*, room op de melk, Brabantius; *zaon*, *zaan*, room van de melk, hs Vissers L 180; *zo'n*, *zaan*, room van melk, De Bont; *zón*, room, hs Schrevens P 86; *zoon*, room voor het boteren, hs Kapteijns L 177; **zaam**: *zaam*, K 204, 267; *zééjm*, P 60a; *zeum*, L 242; **room**: het type *room* in: I 57, K 133a, 150, 173a, 174, 179, 187a, 196, 205, 226, 235, 237, L 96a, 159, 160; *room*, K 333b; *ròòm*, I 79, K 204, 212, 299;

rwoom, K 133a, 176; *ròòm*, I 79, K 142, 174; *ròòwm*, P 144; *rom*, K 287; *rówam*, P 89; *rzòjam*, L 244; *roem*, P 25; *ròem*, K 244; *ròejm*, K 246, 247; *ròem*, K 204, 227, 231, 286, 307, 348, 349a, P 35a, 41, 80, 125; *ròem*, K 188a, 237, 245, 247, 296, 307, 315, 353, O 153, P 25, 29, 35a, 41, 43, 46; *reum*, L 152, 240, 263; *rèùm*, L 184; *rjeum*, I 180; *ròjm*, L 183; *ruim*, L 208a, 264; *rúum*, L 185, P 41; *riem*, I 180; *room*, ongewoon voor zaan, Goossenaerts; **melkroom**: *melkruum*, O 286; **romen**: *rommā*, L 204; *ròēma*, K 133; **vet**: het type *vet* in: I 79, K 100, 101b, 102, 107, 128, 133c, 133d, L 91a, 93, 112, 145, 158a, 160, 184, 185, 187, 264; *vèt*, L 104, 149, 158; *vat*, room(van melk), hs Mischgofsky L 95; **vel**: het type *vel* in: K 291, L 149, 159, 200, O 265; *vél*, K 247; *[v]él*, K 244, 246; *vél*, L 150, 153; **peil**: *pil*, K 301; *pillā*, O 255; **crème**: *kreem*, K 281a; *krèem*, K 244; *kréem*, K 330, P 60a, 198; *kréjē*, O 173; *krjéem*, K 281a; *krijm*, K 353; *krem*, K 237; *krém*, O 178a, P 125; *kréam*, K 246, P 127; **brok**: het type *brok* in: P 88; *brók*, P 89, 127; *bròk*, P 41; **rok**: *rók*, P 127; **roof**: *ròef*, K 346, 348; *ròējf*, K 350a; **dik**: het type *dik* in: K 164; **veer**: *vée*, O 288; **lies**: *lies*, K 237.

AFROMEN

Entrahmen/abschöpfen – to skim off the cream – *écrémer*

(DC 23, 3; Go 1b; Luik 1, 3)

[Het afromen kan met de hand geschieden; in dat geval wordt de room van de melk afgeschept. Maar ook kan het machinaal gedaan worden, met een centrifuge. Sommige opgaven hebben betrekking op de eerste manier van bewerken, andere op de tweede manier.] **romen**: *ròemā*, K 318; *rúūma*, P 48; **afromen**: het type *afromen* in: K 164, L 201; *afroomā*, K 205; *afraomān*, L 255a; *afròemā*, K 243; *af-ròemā*, K 237, P 35a; *af-rúūma*, P 44, 47; *af-rúūma*, P 45; *afreumān*, L 152; de melk is – *afgaroomt*, P 198; *afromen*, de room, de zaan wegnemen van het overige van de melk d.m.v. een afromer, Goossenaerts; *afroomen*, de room van de melk scheiden door middel van de afrooier, Corn.; *afro. mən(n)*, zw.w.w.tr. afzaneñ, de zaan (= room) afscheppen, afromen, De Bont; **zanen**: *zanen*, afroomen, Corn. Vervl.; *zòna(n)*, van de zaan ontdoen, afromen, De Bont; **afzane**: het type *afzane* in: K 153, 237; *afzaonān*, K 164a; *afzaonā*, K 143; *afzaenān*, K 189; *afsawnā*, K 287; *afzeumān*, L 152; de melk is – *afchazònti*, K 210; *afzane*, afroomen, de zaan afdoen, Corn. Vervl.; *afsaane*, afromen, Weijnen GR 4; **uitzane**: *uitzane*, de gansche afzondering van de room/zaan ondergaan, van melk gezegd, Tuerlinckx; *vloten*: *vlaotā*, P 158; *vlòetā*, K 320;

afvlieten: het type *afvlieten* in: P 17; **aflaten**: het type *aflaten* in: O 74, P 39, 131; *aflootā*, K 318, P 88; *aflòotā*, P 44, 47, 48; *aflòotā*, K 314; *aflòotā*, P 45; *afluttā*, P 46; de melk is – *afgolaatan*, P 159; *aflaten*, het bezinksel, de melk, van onder de zaan laten aflopen, Tuerlinckx; **afdraaien**: het type *afdraaien* in: K 192; *avdròdjān*, K 316; *avdròdjā*, K 353; *avdròdn*, K 314, 315; *avdréén*, K 357, 358, P 45; **doordraaien**: *dòrdréēā*, P 46; **afscheppen**: *afschòppā*, K 357, 358; *afskòppā*, L 235; **afkoelen**: het type *afkoelen* in: L 96; **laten aflopen**: *lootān af-lòepān*, K 315; **doordoen**: *dòār dōēn*, P 167; **duimen**: het type *duimen* in: O 159; *dèūmā*, P 157; **boteren**: het type *boteren* in: O 286; **klutsen**: *klòēsja*, O 286.

MELK ZEVEN

Milch sieben – to strain the milk – *passer le lait au tamis*

(sgv 46)

zijen: *zijgān*, K 216, L 147; *zijgā*, K 148, 171, 218, L 93, 100, 104, 150, 153, 229; *zeggā*, L 145; *zèègān*, K 170, L 144, 259; *zèègā*, K 184, 185, 197a, 214, 215, L 91, 94, 148, 199, 255, 257; *zeegā*, K 167; *ziegān*, L 154a; *zèjge*, melk zeven, Elemans; **zijen**: *zijān*, L 154, 283; *zijā*, L 109, 158, 159, 189, 208, 212, 236, 257, 260, 280; *zèjā*, L 162; *zèjān*, K 220; *zèjā*, L 152; *zeejā*, L 155, 184, 185, 186, 190, 261; *zèejā*, K 219, L 237, 244; *zi-jā*, L 187; *zèien*, zijen (van melk d.m.v. zijgvat), Brabantius; **uitzijen**: *uitzèe*, L 264; *òitsèejā(n)*, zw.w.w.tr. uitzijen, uitzijgen, doorzijen d.i. door de zij gieten, zuiveren, De Bont; **zeven**: *zeevān*, L 285; **ziften**: *ziftā*, L 256; **kienzen**: *klezen*, melk zeven, Weijnen GR 12; *klèezen*, gieten door een kleins, Brabantius.

MELKAFROMER

Milchenträher – a skimmer – *une écrémeuse*

(N 12, 57; Go 1b; Luik 1)

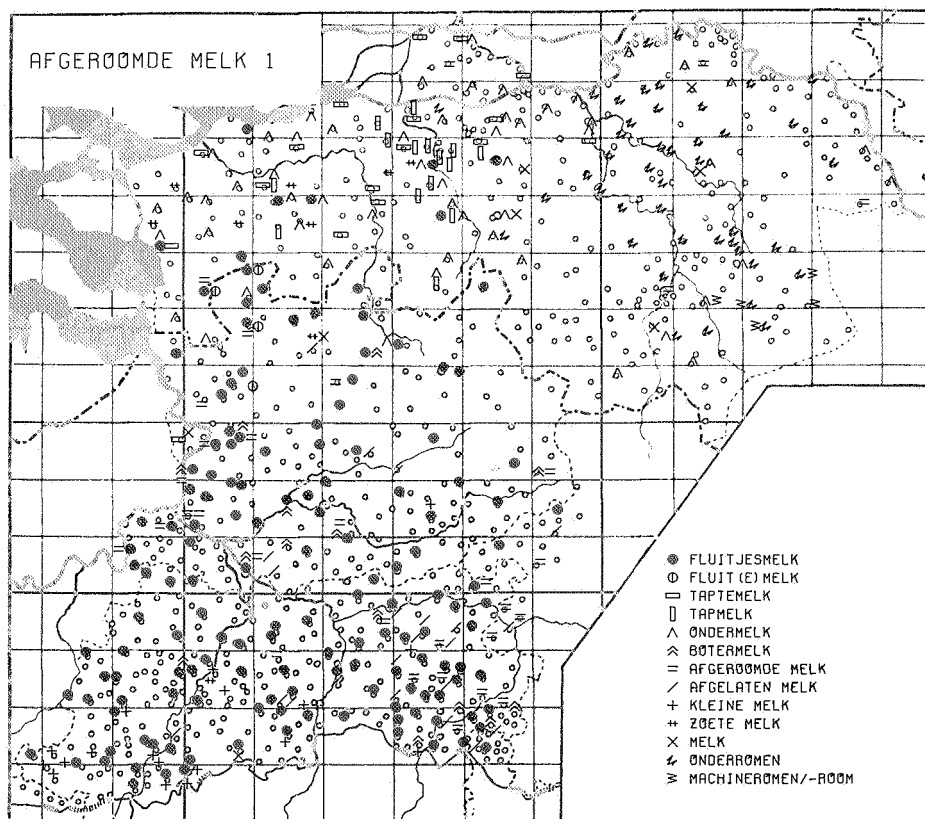
melkafromer: het type *melkafromer* in: K 348, P 5; *melkafròdmār*, K 178*; *mèlkafròdmār*, K 281a; *mèllakafròdmār*, P 16; *mèllakafròdmār*, K 208; *mèllakaafròewāmār*, K 346; *mèllakòf-ròdmār*, K 310; *mèllakaf-rúūmār*, P 44; *mèllak-òfrúumār*, O 173; *millakafròemār*, K 330; *millakafròemār*, K 241; *millakaafròewāmār*, K 332; **afromer**: het type *afromer* in: K 324, 331, L 201, P 77; *afroamār*, K 188a; *afròdmār*, K 204c, 248; *afròdmār*, K 178*, 184; *aafroomār*, K 201; *aafròdmār*, K 276; *aafròdmār*, K 205; *òfroomār*, K 287, O 63a; *òfròdmār*, P 88; *òfròdmār*, K 204; *òfròdmār*, K 210; *af-ròemmār*, O 275; *af-ròemār*, K 357; *af-ròemār*, K 207, 248, 283, 293, 315, 316, 318, 341a, 353, 358, P 18, 29, 133, O 63a; *af-ròemār*, K 191, 192, 225, 244,

249, 254, 316, P 89; *aafrøemær*, P 104; *aaf-røemær*, P 88; *øfrøemmær*, P 99; *øfrøemær*, K 330, 358, P 48, 69b, 125, 149, 198; *øfrøemær*, I 220, 268, K 331, P 16, 25, 44, 70, 84; *øfrøemær*, I 275, K 318, O 153, 158, 161; *afruumær*, P 46; *afruumær*, P 10, 47; *afruumær*, P 45, 48; *afrøewmær*, K 191; *afrøewamær*, K 357; *afrøewamær*, K 324; *afrøejamær*, K 324; *afrøejamær*, K 240; *aaf-røewamær*, K 346; *aaf-røejamær*, K 335; *øfrøewamær*, K 268; *øfrøewamær*, K 241; *øfrøewamær*, P 39; *øfrøejmær*, P 89; *øfrøemmær*, P 95; *øfrøwmær*, K 240; *afrūijamær*, P 41a; *øfrūijamær*, P 105; *afromer*, werktuig om de room der melk af te scheiden van het overige, Goossenaerts; *af-roomer*, deze woorden zijn onder schoolsen en boekeninvloed in zwang gekomen, sedert de boeren naar de oude methode niet meer karen; room behoort niet tot de volkstaal, 't gewone woord is zaan, Corn.; *afroomer*, toestel om de melk af te roomen, ontroomer, fr. *écrémeuse*, Corn. Vervl.; *romer*: *røemmær*, O 288; *røemær*, P 85; *røemær*, K 349; **melkcontroer**: *milkøntroemær*, K 274; **ontromer**: *ontroomær*, K 166; *øntroomær*, K 166, 183, 183c; *ontroemær*, P 27; *ontroomer*, toestel om de melk af te roomen. fr. *écrémeuse*, Corn. Vervl.; **melkromer**: *milkruummær*, O 165; *mèlk-rùumær*, P 133; **melkmachine**: *mèlkmàsjiën*, K 307; *mèlkmaasjiën*, K 310; *mèlkmòsjiën*, K 312b, P 70; *mèllàkmàsjiën*, K 276a, 353; *mèllàkmaschiën*, K 301; *mèllàkmaksjiën*, K 314; *mèllàkmòsjiën*, K 301; *milkmasjiën*, K 291; *milk mòsjiën*, P 67, 68; *millàkmasjiën*, K 276; *millàkmasjiën*, K 312, 314; *millàkmesjiën*, K 340; *mullàkmasjiën*, K 241; **melkaf-trekker**: *milkaftrèkkær*, K 307; **af-trekker**: het type *af-trekker* in: K 304; *aftrèkkær*, K 304; **zaanaf-trekker**: *zònaftrèkkær*, K 348; **afzàner**: *afzàndær*, K 143; *afzòndær*, K 237; *afsondær*, K 166; *afsonnær*, K 235; *afzaander*, *afromer*, Goossenaerts; **zaanmachine**: *zaanmesjiën*, K 237; *zòðnmàsjiën*, K 212; *zònmòsjiën*, K 274; **botermachine**: *botermachine*, bij landb. melk-afroomer, Corn. Vervl. A.; *écrémeuse*: *ékrèmmèus*, P 133; *crèmeuse*: *krémèùs*, P 167; **crèmeur**: *krèmeur*, P 76; **zaanemmer**: *zòðn-èmmær*, L 180b; **centrifuge**: *sentrifèfuus*, L 183; *sentrifèfuusa*, L 200a; *sentrifju*, K 188a; *sén-træfuu*, L 159; *sentærfuzie*, K 184; *sentærfuu*, K 151; *saantræfuus*, K 211; **schuimspaan**: *schuimspoon*, L 201; *skuimspoa*, L 148; **spaan**: *spaan*, K 173b; **hevel**: *heevæl*, K 307; **vlotter**: *vløttær*, K 258; *vløttær*, K 304; **melotte**: *mælòt*, K 245; *mælòt*, K 291; **boterschotel**: *boø-tærshòttæl*, L 241; **houten pollepel**: het type *houten pollepel* in: K 146; **pijppot**: het type *pijppot* in: L 200a; **roomton**: het type *roomton* in: K 178*; **zijgschotel**: *zijgschòttæl*, L 150; *zij*: *zij*, K 187; **teems**: *tems*, L 150.

AFGEROOMDE MELK (zie kaart)

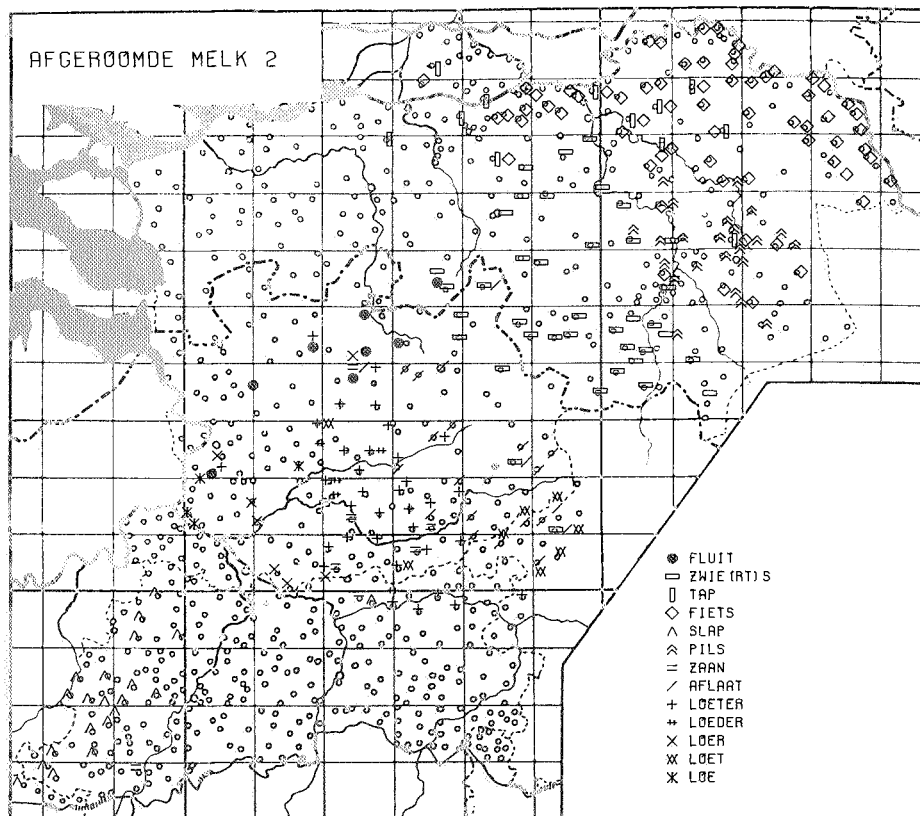
Entrahmte Milch – skimmed milk – le lait *écrémé*
(Weijnen BN 9, 5; DC 23, 4a; DC 23, 4b; DC 23, 4c; DC 7, 17; znd 27, 29; Luik 1, 4a; Go 1b)
fluitjesmelk: het type *fluitjesmelk* in: I 79, 120, 221b, 266, K 123*, 163, 164, 175a, 182, 188, 188a, 189, 189a, 192, 196, 201, 204, 205, 207, 210, 212, 231, 238, 244, 249, 255, 276, 280, 287, 292, 293, 309, 312, 320, 330, 339, 349, 355, O 69, 153, 232, 245, 286, P 18, 34, 35a, 38, 60a, 63, 84, 92, 96a, 100, 108a, 127, 131, 144; *fluitæsmèlk*, O 156; *fluikæsmèlk*, O 256, P 30, 77, 81, 92, 94, 101, 143a, 199; *fluikæsmèllæk*, P 32; *fluikæsmolk*, I 274, K 324, P 198; *flutjæsmèlk*, I 79, K 287, 295, 296, 304, 307, 344, O 250, P 23, 104; *flutjæsmèlk*, I 265, K 255, 307; *flutjæsmèllæk*, I 220, K 210, 245; *flutjæsmèllæk*, K 237, 258; *flutsjæsmèlk*, K 257, 330; *flutsjæsmèllæk*, K 225b, 256, 281, 348, P 25; *flutsjæsmèlk*, K 243, 249, 276, 287, 320, 330, O 178a; *flutsjæsmèllæk*, K 244, 250, 281a, 291, 320, 330, 333, 348; *flutsjæsmèllæk*, K 246; *fluttækæsmèlk*, K 316; *flukkæsmèlk*, P 42, 98, 143, 148, 163; *flukkæsmèlk*, O 74, P 166; *flukkæsmèllæk*, P 97, 154, 157a; *flukkæsmèllæk*, P 168; *fluwkæsmèlk*, P 2; *fluttæsmèlk*, O 175; *fluttæsmèllæk*, K 353; *fleutjæsmèlk*, K 268, 289; *fleutjæsmèllæk*, K 320; *fleukæsmèlk*, O 289; *fleukæsmèllæk*, P 105; *fløtjæsmèllæk*, K 189b; *fløtsjæsmèlk*, K 221a; *fløtsjæsmèllæk*, K 281a; *fløtsjæsmèllæk*, K 225, 233, 291; *fløtsjæsmèllæk*, K 279; *fløj-kæsmèlk*, P 136; *fløkkæsmèllæk*, P 86, 157; *fløttæsmèlk*, P 25; *fløttæsmèlk*, O 159, 244, 290; *fløttæsmèlk*, O 158; *fløtsjæsmèlk*, O 278; *fløtsjæsmèllæk*, K 287; *fløtsjæsmèlk*, O 286; *fløtsjæsmèlk*, P 65c; *fløttækæsmèlk*, P 126; *fløj-kæsmèlk*, P 18a, 37; *fløj-kæsmèllæk*, P 86; *fløj-kæsmèlk*, P 17; *fløj-kæsmèlk*, P 64; *fløj-kæsmèllæk*, P 88; *fløkkæsmèlk*, P 41; *fløttæsmèlk*, O 274a; *fløttæsmèlk*, O 166; *fløjkæsmèllæk*, I 275; *fløokæsmèlk*, O 174a, P 10, 80, 128, 129, 198, 199; *fløttæsmèllæk*, O 162; *fluutjæsmèlk*, K 176, 182, P 18; *flūutjæsmèlk*, K 182; *flūukæsmèlk*, I 274; *flaj-kæsmèllæk*, P 35a; *flakkæsmèllæk*, P 145; *fløekæsmèllæk*, P 13; *flétjæsmèlk*, I 265, K 272, 287, 320, O 174a; *flèkkæsmèlk*, O 255, P 127; *fluitjesmelk*, afgezaande melk, Corn. Vervl. A.; *fluitjesmelk*, afgeroomde melk, Goossenaerts; **fluit(e)melk**: het type *fluitmelk* in: K 188a, 201; *fløjtæsmèllæk*, K 226; *fluutæmelk*, K 189; **taptemelk**: het type *taptemelk* in: I 79, K 100, 102, 110a, 125, 141, 151, 155, 157, 160, 164a, 168, 179, 180, L 144a, 228; *taptæmulk*, K 164a; *taptæmullæk*, K 129a; *taptæmølk*, K 161; **tapmelk**: het type *tapmelk* in: K 127, 157, 161, 161a, 162a, 163, 163c, 164a, 177, 182, 182a, 195; *tapmulk*, K 158b, 161, 163; *tapmølk*, K 129a, 161, 162a; **getapte melk**: het type *getapte melk*

in: K 174, 176; **afgetapte melk**: het type *afgetapte melk* in: K 124a; **ondermelk**: het type *ondermelk* in: I 78, 78a, 79, 118, K 100a, 102, 124a, 125a, 128a, 133c, 133d, 141, 143, 145a, 148, 150, 151, 153, 154, 155, 157, 161, 161a, 163, 164, 168, 173, 173a, 173*, 176, 177b, 179, 182, 182b, 183, 189a, 190, 194, 195, 197, 202, 212, L 91a, 99, 150, 180*, 237, 240, 255, 260, 279, 282a; *ondarmelk*, L 187; *ondarmelk*, K 173a; *ondarmellak*, K 173a, 175; *oondarmelk*, L 190; *ondarmulk*, K 142; *ondarmullak*, K 131, 143; *ondarmölk*, K 184; *ondermelk*, bij het behandelen van zoetemelk: het (dunne) deel dat na het wegnemen van de room in een of ander vaatwerk overblijft, Goossenaerts; **fietsmelk**: het type *fietsmelk* in: L 160; **piepjesmelk**: *piepkasmelk*, L 190, 209a; **botermelk**: *botermelk*, K 210, 245, 249, 277, 291, 330, 332, 339, O 174a, P 25, 29, 147, 152, 159, 161a; **watermelk**: het type *watermelk* in: L 201; **duimpjesmelk**: *duimkasmelk*, O 154; **pinmelk**: het type *pinmelk* in: K 204; **presmelk**: het type *presmelk* in: P 129; **roommelk**: het type *roommelk* in: I 221; **afgeroomde melk**: het type *afgeroomde melk* in: K 286, L 100, 209a, P 111; *aafgeroomde melk*, K 101; *aafgeroemde melk*, I

221b, K 101, 188a, 201, 224, 230, 244, 246, 249, 277, 287, 304, 330, 339, P 32, 39, 73, 95, 99, 150; *afgärümda melk*, I 180, 265, P 41, 112; *afchärüümda mellak*, P 44; *afchärumdä mellak*, K 357, P 46, 47; **ontroomde melk**: *ontroomde melk*, P 150; *öntrumdä melk*, K 320; **geroomde melk**: *gärawmdä melk*, P 145; **afgelaten melk**: het type *afgelaten melk* in: P 32, 39, 164; *afgälaotä melk*, K 206, 267, 274, 330, 334, O 252, P 32, 37, 38, 80, 81, 89, 94, 102, 105, 145; *afchälöötä mellak*, K 318; *afchälöötä mellak*, P 48; *afchälöttä mellak*, P 167; *afchälöötä mellak*, afgeroomde melk, hs Schrevens P 86; **afgekoelde melk**: het type *afgekoelde melk* in: L 96; **afgedraaide melk**: het type *afgedraaide melk* in: P 159; *afgädraoadä melk*, P 158; *afgädrawädä melk*, K 352; **afgezaande melk**: *afgäzijnd melk*, K 206, 210, 235, P 65c; **kleine melk**: *klijn melk*, O 241, 275, 288, P 60a, 98, 131, 152; *klajn melk*, O 245, P 68; *klaan melk*, P 93; *kla melk*, K 309, O 255, 289, P 129, 199; *kleen melk*, O 274; *kleemelk*, O 243; *kléé melk*, O 274a, P 198; **zoete melk**: het type *zoete melk* in: I 57, 78, K 152, 174, 175, 177b, 206; *zuutä melk*, K 163; *zuutämulk*, K 159; *zootämelk*, P 60a; **magere melk**: *maagär melk*, K 224; **dunne**

melk: het type *dunne melk* in: P 95; **blauwe melk:** *blaauw melk*, I 120; *blaa melk*, P 95; **crèmeuse melk:** *kremeusa melk*, P 164; *krèmeusmèllak*, P 168; *kràmèùsmèllak*, P 167; **fluitjesromen:** *flaajtarszòòmà*, L 244; **onderromen:** *ondərroomà*, K 131, 185, L 93, 199, 203, 204, 205, 206, 208, 260, 264; *ondərrommà*, K 149, 171, 172, 184, L 93, 112, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 151, 152, 153, 158, 177, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 185, 200, 201, 203b, 208, 226, 237, 242, 244, 261; *onderroomē*, ondermelk, hs Vissers L 180; *onderromme*, ontroomde melk, hs Kapteijns L 177; *ondaroomà*, afgeroomde melk, hs Mischgofsky L 95; *òndaromà(n)*, znw.mv. onderromen, ondermelk, de van de room ontdane melk, De Bont; **machineromen:** *mäsienroomà*, L 244; *mäsienrommà*, L 240, 242, 244, 264; *mäsienrommà*, L 263a; *mäsiejnroomà(n)*, znw.mv. machineromen, ondermelk, De Bont; **machineroom:** het type *machineroom* in: L 264; **piepjesromen:** *piepkàs rommà*, L 185; **afgezaande romen:** *afgəzaandà rommà*, K 187a; **dunne romen:** *dunnà roomà*, K 142; **fluitjeskaas:** *fluitjaskèès*, L 180a; **fluitkaas:** *fluitkèès*, L 180b; **fluit:** het type *fluit* in: K 195, 201, 206, 207, 210, 212,

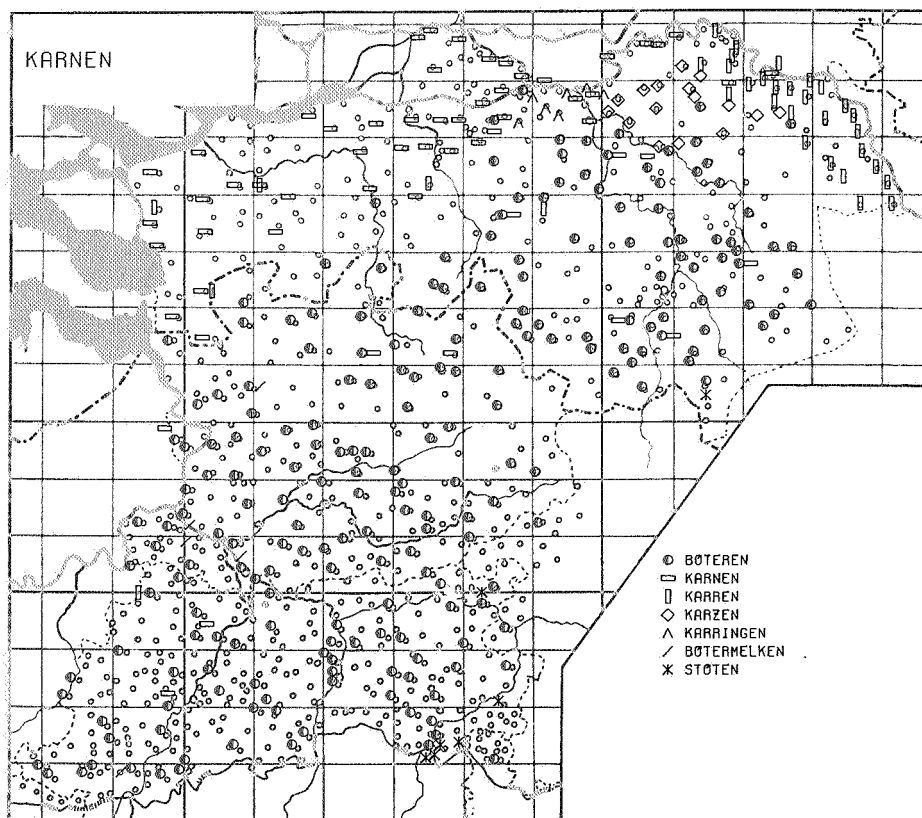
231, 250; *flòjt*, K 226; *flüüt*, P 81; *flòt*, K 191; **tap:** het type *tap* in: K 101a, 132, 133a, 149, 158b, 164, L 145a, 147, 149, 152, 178, 205; **zwierts:** het type *zwierts* in: K 168, 169, 172, 187, L 199, 201, 202, 228, 255, 257, 258, 260, 281; *swierts*, L 201, 255; *zwierts*, K 165, 183, 183b, 185, 195, 197, 198, 215, 216, 217, 218, 218a, 242, L 255b, 258, 259, 262, 279, 280, 283a, 285; *swiers*, K 164, 183b, 184, 216a; *zwiest*, L 228; *zwies*, K 195; *zwīēs*, K 195a, 196, 211, 213, 240, 276; *zwis*, K 318; *zwirts*, *zwirs*, znw.m. zwierts, ondermelk, taptemelk, De Bont; *zwis*, afgeroomde melk, Corn.; *zwis*, dunne melk met waterachtige schijn, afgezaande melk, Corn. Vervl.; **fiets:** het type *fiets* in: K 128a, 135, 136a, 141, 142, 143, 145a, 147, 148, 148a, 149, 164, L 93, 94, 97, 99, 100, 192, 103, 104, 109, 110, 112, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 156, 157, 158, 158a, 159, 159b, 160, 161, 162, 178, 178a, 179, 180*, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 187a, 188, 190, 200, 205, 208, 209a, 242, 244; *fiets*, K 137, L 96, 149, 150, 241; *fiets*, ondermelk, Elemans; *fiets*, ondermelk, van de boterfabriek, hs Renders L 226; **onderfiets:** het type *onderfiets* in: L 93; **fietspils:** *fiètspièls*, L 241; **pils:** het

type *pils* in: L 241; *piels*, L 180a, 182, 200, 201, 202, 203, 203b, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 208a, 226, 228, 235, 236, 237, 241, 242, 260, 264; *piëls*, L 208; *piels*, nieuw woord voor ondermelk; denkkelijk wel om het vlug rondraaien der turbine op de boterfabriek, waar de ondermelk uitloopt, hs Renders L 226; *pils*, znw. m. *piels*, enigszins bekende naam voor ondermelk, De Bont; **loeter**: het type *loeter* in: K 234, 255, 266, 302, 304, P 35a; *lōēttar*, K 339; *lōētār*, I 274, K 206, 231, 233, 250, 255, 265, 267, 269, 272, 274, 296, 299, 301, 304, 305, 307, 308, 308a, 309, 338, 339, 340, 341, 346, 348, 349, 351, P 25, 35, 35a; *luutar*, P 34; *lūūjtār*, P 45; *loetar*, afgezaande, afgelaten melk, Corn. Vervl. A.; **loeder**: het type *loeder* in: K 296, 297, P 25; *lōēdar*, K 258; *lowdar*, K 267; **loer**: het type *loer* in: K 231, 248, 284, 293, 334, 336, 341; **loet**: het type *loet* in: K 255, 349, P 25; *lūūt*, K 353; *leut*, K 314, 316, 318, 357, 358, P 45; *lut*, afgeroomde melk, Corn.; **loe**: *loe*, K 262, 286, 287; *lōē*, K 250; **slap**: het type *slap* in: I 266, 274, O 67, 69, 72, 74, 156, 157, 158, 159, 160a, 171, 175, 177, 238, 239, 241, 243, 245, 272, 274, 275, P 24; **melk**: het type *melk* in: K 206, 244, P 126; *muulk*, L 149; *mulk*, K 165, L 180; *mullāk*, L 257; *möllāk*, K 183; **zaan**: het type *zaan* in: K 310, 341, 348; *zaon*, K 231, 299, L 228; *zējn*, O 286; *zuiān*, P 23; **wei**: het type *wei* in: I 79; *waaj*, K 100a, 128a, 132; **zwei**: *zweej*, L 285; *zwēēj*, L 283; *zwēēj*, znw. m. *zwei*, ondermelk, De Bont; **[lak]**: *lak*, P 25; **[lék]**: *lék*, P 27; **fuus**: het type *fuus* in: L 209a; **pres**: het type *pres* in: P 77, 80, 81; **klēts**: *klēts*, K 314; *klēts*, K 307; **truk**: *truk*, P 160, 161; **[sliēbəs]**: *sliēbəs*, K 236; **zwadder**: het type *zwadder* in: I 220; **aflaat**: het type *aflaat* in: K 196, 231, 235, 236, 272, 273, 274, 276, 276a, 277, 277a, 307, 309, 311, 316, 352, 357; *aflaat*, K 353; *afldōt*, K 237, 314, 315, 316, 318; **afdraai**: *afdreēj*, L 183, 207; *afdrēēj*, L 207; **aftapsel**: het type *aftapsel* in: L 99; **afroom**: *afroem*, P 77; **roomsel**: *roemsal*, P 73; **blauwbord**: *blawbort*, K 221; **spoeling**: *spuuling*, L 200; **lombok**: *lōmbōk*, znw. m. *lombok*, andere bijna verdwenen benaming voor wat thans *zwierts* = ondermelk, taptemelk genoemd wordt. *Lombok* is waarschijnlijk identisch met *lambik* (*lambiek*, *lambic*) de naam van het Brussels bier, De Bont.

KARNEN (zie kaart)

Zu Butter rühren – to churn – baratter
(DC 7, 23; znd 1, 114; znd B2, 252; znd 1 a-m, 45; sgv 17; znd 22, 8)
karnen: het type *karnen* in: I 118, K 100, 150, 151, 182a, 183, 188a, 202, L 110, 150, 260; *karnā*, L 255, P 10; *kaarnā*, L 179; *kornān*, K 109, 142, 148, L 91, 177; *kornā*, K 133d, 148, L

93, 94; *kōrnān*, K 149; *kernān*, I 57b, 78, 79, K 102, 151, 158b, 160, 164a, 173; *kernā*, I 79, K 100a, 129a, 131, 135, 177, 213a, L 237; *kerrānān*, K 157; *kerrānā*, K 125a; *kērnān*, K 110a, 124a, 132, 133a, 141, 151, 161, 163c, 177; *kērnā*, K 175, O 178a; *kērrānān*, K 173a; *kērrānā*, I 79, K 127; *kijrnā*, K 188a, 210; *kaernā*, K 173a; *keernā*, I 78, K 129a, 153, 157, 162a; *kéernā*, K 188a; *kēèrnān*, K 100, 160; *kēèrānā*, K 101a, 107a; *kjèèrnān*, I 180; *kērne*, karnen, hs K 133a; **karren**: *kerrān*, K 158b, L 97, 102, 154, 160, 185; *kerrā*, K 185, L 100, 103, 104, 109, 110, 112, 153, 157, 162, 184, 185, 186, 187, 190, 209a, 212; *kērrā*, L 109; *kērrān*, L 154a, 159b, 161, 190; *kērrā*, L 100, 102, 150, 153, 155, 156, 158, 159, 185, 189; *kijrān*, O 67; *keerā*, K 188a; *kēèrān*, I 78a; *kjennān*, K 161a; *kērrē*, karnen, Elemans; *kōrrā*, boteren, karnen, hs Mischgofsky L 95; **karzen**: *kaorzān*, L 144a, 146, 178a; *kaorza*, L 144, 145, 145a, 149, 178; *koorzān*, L 147; *korzān*, L 147; *kowrsān*, L 99; *kowrsā*, L 100; *kowzā*, L 99; *kerzān*, L 152, 157; *kerzā*, L 150, 152; *kērzān*, L 151; *kērzā*, L 158; *kersā*, L 157; *kēèrzān*, L 152; **koarzen**, karnen, Boselie L 147; *kōdōrze*, karnen, Elemans; *kērrzen*, karnen, Brabantius; *korzen*, boteren, hs Kapteijns L 177; **karringen**: *kōringān*, K 143, 145a, 147, 148, 148a, 149; *kōringā*, K 137; *keringe*, karnen, Weijnen EV 8; **afkarnen**: *ofkarnān*, L 96a; **boteren**: het type *boteren* in: I 119, 221b, 266, 272, K 141, 167, 168, 169, 170, 183, 183b, 184, 185, 187a, 191, 194, 195, 196, 197, 197a, 204, 206, 210, 213, 216a, 235, 236, 237, 238, 240, 244, 247, 255, 258, 267, 268, 269, 272, 274, 276, 277, 304, 305, 307, 312, 315, 330, 350, L 201, 258, 259, 281, 283a, O 67, 158, 162, 277, P 35a, 41, 72, 133a, 198; *bootārān*, I 180, K 212, 212a, 216, 239, 241, 267, 305, 307, 309, 348; *bootārā*, I 220, 269, K 135, 184, 189a, 195a, 196, 201, 204, 205, 210, 213, 214, 215, 218, 225, 231, 232, 235, 237, 244, 246, 265, 267, 268, 274, 276, 277, 279, 284, 287, 291, 296, 300a, 301, 305, 307, 310, 311, 312, 322, 323, 330, 332, 334, 338, 339, 343, 349a, L 201, 208, 279, 280, P 2, 4, 13, 14, 18, 25, 27, 29a, 30, 32, 41, 43, 48, 80, 85, 94, 95, 98, 102, 107, 128, 129, 132, 145, 171; *boowtārā*, I 271, K 251, 286, 291, L 260, P 105; *bootārān*, I 266, K 240, 304, O 276; *bootārā*, K 274; *boo?ārān*, K 352; *boo?ārān*, K 352; *bōdōtārā*, K 262, 325, 330, P 127, 198; *bottārān*, K 172, 179, 190, 206, 245, 247, 273, 277, L 158, 177, O 238; *bottārā*, K 141, 164, 171, 172, 185, 201, 205, L 199, 256, 260; *bowtārān*, K 220; *bowtārā*, K 219, 227, 244, 245, 250, L 257, P 88, 145, 154; *bōttārān*, K 206, 226, 267, 268, 308a, 325a; *bōttārān*, O 157; *bōtrān*, K 237; *bōdōtārā*, K 204, 237; *bōttārā*, K 206, 207, 236, 237, 276, 277, 296, 310, 339, 350, P 25, 89; *bōwtārā*, K 254, 291, O 174a, 289, P 84; *bōwtārān*, O 253; *bōttārā*, K 335, P 37;

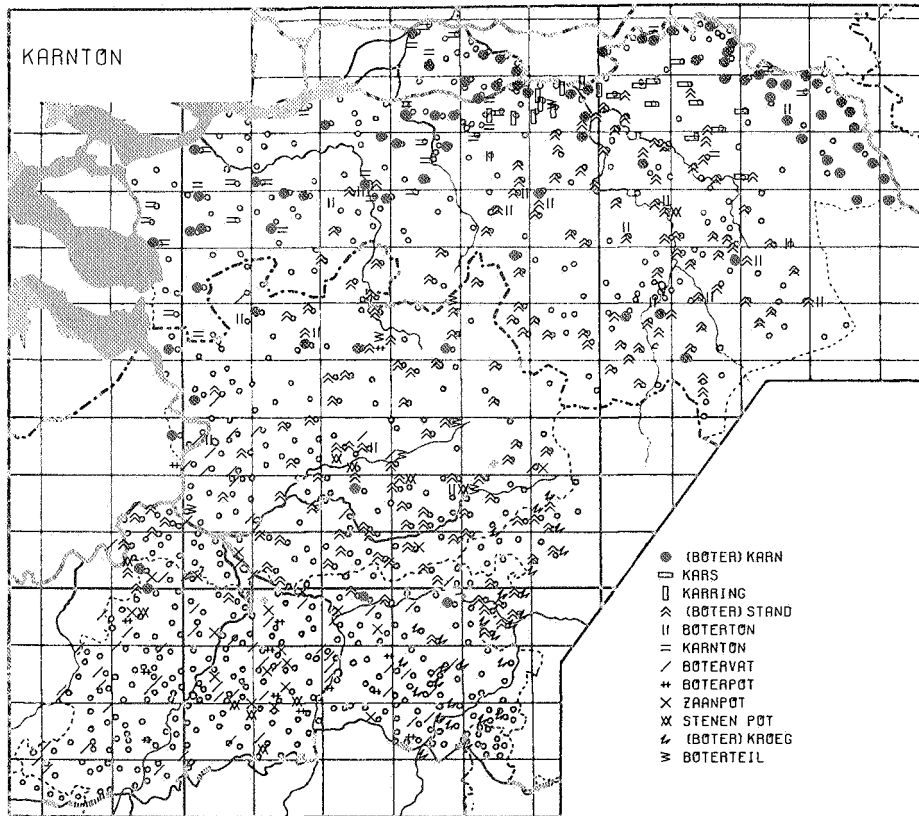
bòwtərə, O 178, 251, P 145, 154a, 199; *bòtərə*, P 10; *bawtəran*, P 95; *bawtərə*, K 256, O 286, P 60a, 68, 88, 96a, 126, 144, 145; *baawtərə*, P 145; *buwtəran*, K 341; *buttəran*, L 179, 180, 180*, 203b, 205, 208, 208a, 236, 237, 240, 242, 244, 262, 263; *buttərə*, K 171, L 148, 151, 178a, 180a, 180b, 182, 200, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208a, 226, 235, 236, 237, 242, 244, 264; *beutəran*, L 283; *beutərə*, L 205, 206, 264; *böttəran*, L 179, 264; *böttərə*, L 201, 261, 263a; *bèutərə*, L 233; *buitəran*, L 262; *buutərə*, L 241; *hoetəran*, K 294, O 275; *boetərn*, O 274; *buwtərə*, L 199; *boteren*, karnen (Meierij), Lixa 3; *boteren*, karnen, Corn. Vervl.; *buttere*, *buitere*, karnen (Meierij), Cuijpers 3; *buttere*, karnen, hs Jansen L 200; *bautərə*, karnen, hs Schrevens P 86; *bòwtərə(n)*, zw.ww.tr. boteren; boter uit de melk karnen, De Bont; *boteren*, karnen, Hoeufft; *kaboteren*: *kabotteren*, versterking van *boteren*, Corn. Vervl.; *botermelken*: het type *botermelken* in: K 226; *bootərmelkə*, K 330, O 286; *bootərmélkə*, K 287; *bòdətərmélləkə*, K 320; *stòten*: *stòdətən*, L 285; *stòdètə*, P 41, 166; *stòdètn*, L 285; *stòdètə*, P 154; *stòdèwətə*, P 112, 154a, 155; *boter stoeëte*, boter karnen, Tuerlinckx; *rollen*: *rollə*, P 171; *ròllə*,

P 112; *afzanen*: *afzaonə*, K 257; *avzaonə*, P 27; *afboteren*: het type *afboteren* in: K 283; *afdraaien*: *afdraen*, K 269; *romen*: het type *romen* in: K 304; *uitwerken*: *oijtwerkən*, K 292; *bewerken*: *bəwerkə*, K 299; *werken*: het type *werken* in: I 266, K 212; *opmaken*: *òpmaokən*, K 211; *òpmaəkən*, K 272; *òèpmdòkən*, K 310; *boter maken*: *bootər maokə*, K 204, 299; *bootər mookə*, P 32; *bootər mowkən*, K 273; *bòwtərmòdøkə*, O 251; *kneden*: *knèè*, K 268; *kabbelen*: *kabbələ*, O 286; *teillen*: *tèllə*, K 301; *zwadderen*: *zwadderen*, wijze van boter karnen, Tuerlinckx; *zwadderen*, karnen van het zwaddevat, Corn. Vervl.

KARNTON (zie kaart)

Butterfass — churn vessel — baratte (N 12, 51; N 12, 58; DC 7, 19; sgv; N H; NE I; Luik 6; znd 1a-m, 45)

karn: het type *karn* in: K 100, 150, 188a, L 256, 283a; *karn*, L 255; *korn*, K 109, 133d, 135, 148, 149, L 91, 93, 94; *kowrn*, P 24; *kijrn*, K 210; *kern*, K 125a, 135, 137, 158b, 173, 197, 213a, L 237; *kèern*, K 176; *kèrn*, K 110a, 131, 133a, 133c, 151, 161, 163c; *kjèrn*, I 180; *kéern*, K

204c; *kèern*, K 107a, 129a, 132, 133c, 157, 160; *kèèrən*, K 101a, 107a; *kèrnə*, K 131, 157; *karra*, L 179; *kijrə*, K 188a, O 67; *kerrə*, I 79; *kèrrə*, L 159; *kèrrə*, K 173a, 175, 177; *kèèrə*, K 173b, 188a; *ker*, L 97, 100, 103, 104, 109, 112, 150, 153, 154, 160, 184, 185, 186, 187, 190, 209a, 212; *kèer*, K 185, L 153; *kér*, L 159, 186; *kèr*, L 100, 102, 153, 154a, 155, 158, 159, 159b, 160, 161, 162, 185, 189, 190; *kèèr*, L 162; *kjen*, K 161a, 179a, P 35a; *kòr*, boterstand, hs Mischgofsky L 95; *kèr*, karn, Elemans; **boterkarn**: het type *boterkarn* in: K 168; *bootàrkènnə*, I 274, K 206; *bootàrkijrə*, I 180; *bootàrkar*, K 224, 301; *bootàrkijr*, I 120; **kars**: *koors*, L 145; *kòòrs*, L 144, 145, 145a, 146, 149; *kowrs*, L 99; *kers*, L 180b; *kèers*, L 152; *kèrs*, L 151; *keers*, L 157; *kèèrs*, L 152; *kjèèrs*, L 183; *keerz*, karnton, Brabantius; **karring**: *koring*, K 143, 145a, 146, 147, 148a, 149; *kòrəng*, K 137; *korng*, K 148; *kèrng*, K 141; **stand**: het type *stand* in: K 169, 184, 187, 187a, 214, 215, 216a, 218, 219, 220, 262, L 152, 180*, 201, 208, 233, 237, 241, 255, 258, 259, 279, 280; *stant*, I 221, K 172, 206, 230, 235, 239, 240, 241, 255, 265, 267, 273, 274, 296, 304, 305, 307, 308, 309, 334, 339, 340, 341, 348, 349, L 202, P 25; *stànt*, K 268, 274; *stònt*,

K 240, 241; *stont*, L 201; *staant*, K 160, 165, 166, 167, 168, 170, 171, 183, 183b, 184, 185, 186, 190, 191, 192, 197a, 208, 211, 215, 216, 237, 254, 268, 274, 276, 276a, 307, 312b, L 144, 144a, 147, 148, 177, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 183, 199, 200, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208, 226, 233, 235, 236, 237, 240, 241, 242, 244, 257, 260, 261, 262, 263, 264, P 5; *stäänt*, K 178, L 200a; *staont*, L 151, 261; *stan*, K 187, 305, 314, 315, 332, 341a, 350, 353, L 285, P 41a; *stòn*, K 310, 332, 340, 349a, P 25, 39, 44; *stówən*, K 358; *stòon*, K 358; *staan*, K 316, 318, 358, L 283, 285, P 44, 45, 46, 47, 48; *staawən*, K 357; *standə*, I 220, 265; *stòndə*, I 220; *stannə*, I 274; *stand*, vóór een paar geslachten nog gebruikt voor karne, Goosse-naerts; *stand*, boterkarn, lixa 3; *stand*, vat waarin boter gemaakt wordt, Hoeffutt; *stand*, boterkarn, Corn. Vervl.; *stant*, znw. vr. stand, karnton; de stand was van eikehout gemaakt en liep naar boven iets nauwer toe, waar ze door *den hëursreep* werd afgesloten, De Bont; *staand*, karnton, hs Jansen L 200; *staand*, botterstaand, hs Kapteijns L 177; *staand*, karn, Van Dam I; *staand*, karnton, hs Vissers L 180; **boterstand**: het type *boterstand* in: K 170, 180,

183, 194, 213, 252, L 201, 264, 281; *bootərstant*, I 221b, K 196, 204, 205, 206, 210, 213, 231, 233, 235, 236, 237, 240, 262, 265, 267, 268, 272, 274, 276, 276a, 277a, 291, 296, 304, 305, 307, 308a, 309, 311, 332, 336, 339, 341, 346, 352, P 23, 25, 41; *bottərstant*, K 172, L 201, 256; *buttərstant*, L 182; *böttərstant*, L 263a; *bottərstant*, L 201; *bootərstaant*, K 150, 183, 184, 185, 193a, 195, 204, 205, 208, 210, 225, 235; *bottərstāant*, K 204, 274; *bootərstòont*, K 212; *bootərstéent*, K 237; *beutərstaant*, L 205, 206; *buutərstaant*, L 236; *bottərstaant*, K 171, 191, L 199, 208, 240, 241, 242; *böttərstaant*, L 264; *buttərstaant*, L 205, 207, 208, 274; *bootərstan*, K 301, 304, 341a, 356; *bòdwtərstan*, K 283, 295; *bootərstòn*, K 312, 331, 346; *bottərstan*, K 300a; *bootərstaan*, I 268, K 318; *böttərstaan*, L 283; *bootərstandə*, I 220; *böttərstòndə*, K 309; *bootərstònna*, I 274, O 67; *boterstand*, karn, hs Sassen (Eersel); *boterstand*, karn, boterkarn, Corn. Vervl.; *bötərstant*, znw. vr. buiterstand, gebruikte karnton, De Bont; *bòwtərstant*, znw. vr. boterstand, hoog eikenhouten vat waarin een boterstaf op en neer bewogen werd door een opening van het deksel waarmee de boterstand werd afgesloten, De Bont; *botterstaand*, hierin geschiedt het boteren, hs Kapteijns L 177; *karnstand*: *korstaant*, L 147; *stompstand*: *stoempstaant*, K 272, 307, 352; *stompstan*, K 314; *draaistand*: *drèjstāant*, L 200a; *ton*: het type *ton* in: K 174; *tonnetje*: *tönnəkə*, P 167; *boterton*: het type *boterton* in: K 183, 183b, 185, 201, 206, 244, 307, L 158, 201, 240; *bootərtòn*, K 267; *bottərtòn*, K 164, 178, 178*, L 201; *böttərtòn*, L 263a; *buitərtòn*, L 200, 208a, 229, 237; *karnton*: het type *karnnton* in: I 118, K 100, 102, 141, 151, 163, 182a, 202, L 94, 110, 180*; *kornton*, K 142; *kernton*, I 78, 79, K 100a, 102, 124a, 129a, 151, 164a, 179; *kèrnton*, I 79, K 102*, 133a, 157, 163, 177; *käärnton*, K 174; *kaernton*, K 173a; *kээрnton*, K 133a; *kèèrnton*, K 124a, 160, 162a; *kèrnton*, I 78, L 156; *kèèrnton*, I 78a; *kèèrnton*, K 153; *karston*: *koarston*, boterstand, karnton (Berlicum), Boselie L 147; *melkton*: *mulkton*, L 200a; *botervat*: het type *botervat* in: I 220, 265, 275, K 189a, 244, 253, 274, 277, 293, 299, 330, 331, 351, O 72, 156, 162, 177, 241, 243, 245, 274, 289, P 2, 27, 35, 76, 77, 80, 89, 94, 95, 99, 102, 126, 145; *bootərvat*, I 220, K 225, 324, 330, P 4, 13, 94, 95, 98, 99; *bootərvat*, K 267; *bòd-tərvat*, K 248; *bootərvaat*, O 63a; *bootərvoèt*, I 220, 275, K 287, 331, 349, O 158, 161, P 18; *bòd-tərvoèt*, P 89; *bòdwtərvat*, K 330; *bòdwtərvoèt*, K 330, 335, P 16, 69b, 70, 76, 105, 149; *bòdwtərvaat*, P 16; *baawtərvat*, K 251; *boetərvat*, O 274; *bòèttərvat*, O 275; *bèjttərvoèt*, P 85; *botərvat*, K 281a, 324; *böttərvat*, P 133; *böttərvoèt*, O 63a, 173; *bowtərvat*, K 249, 250, P 154; *bòwtərvat*, K 244, 248, P 29; *bòwtərvoèt*, O 165,

P 67, 84, 145, 198; *bòwtərvoèt*, K 245; *bawtərvat*, P 133; *böttərvaat*, P 88; *buttərvoèt*, O 153; de volgende opgave is meervoud: *bòwtərvoota*, P 88; *bautərvat*, de karn, hs Schrevens P 86; *karnvat*: het type *karnvat* in: L 201; *stampvat*: het type *stampvat* in: I 275; *rolvat*: *ròlvat*, K 357; *rolvoèt*, K 318; *stootvat*: het type *stootvat* in: K 277; *zaanvat*: *zonvoèt*, P 27; *boterpot*: het type *boterpot* in: K 210, 249, O 72, 172, 255, P 18, 73, 80, 94, 102, 129, 152; *bootərpot*, P 89; *testpot*: het type *testpot* in: P 198, 199; *zaanpot*: het type *zaanpot* in: K 277, 324, 330, P 77; *zoonpòt*, P 27; *zòdnpòt*, P 16, 139; *zòonpot*, P 18, 32, 73; *zééjnpòt*, I 275; *zéémpot*, P 10; *zjinpòt*, K 348, O 69, P 68, 81, 127, 128; *ziènpot*, P 78; *stenen pot*: *stééjnpòt*, K 307; *steejəna pot*, L 200a; *stīēnə pòt*, P 69b; *staajəna pòt*, O 69; *staanəpot*, I 266, K 265, 269, 305, P 127, 129; *stannə pot*, P 133; *stenen boterpot*: *stiēnə but-ərpòt*, P 10; *zeelpot*: het type *zeelpot* in: I 266; *Keulse pot*: *keulsə pot*, K 150; *wieg*: het type *wieg* in: I 221, 274, O 63a; *boterwieg*: het type *boterwieg* in: I 275; *kroeg*: het type *kroeg* in: P 38, 105, 145, 147, 160; *kròèch*, K 318, 353, 357, P 45, 46, 48, 107; *kròèch*, P 44, 98, 104; *kròèwch*, P 41a; *kruuch*, P 154; *króch*, K 315, 316, 358; *krówch*, P 167; *boterkroeg*: het type *boterkroeg* in: P 95, 99; *bootərkroech*, P 99; *bowtərkroech*, P 39, 95, 98, 145, 150, 159; *boojtərkroèch*, P 47; *stootkroeg*: *stòetkroèch*, P 112, 161; *stòèwətkroèch*, P 112; *tobbe*: *tobbən*, O 157, 239; *botertobbe*: *bowtərtobba*, P 65c; *stafitobbe*: *stafitobbən*, O 239; *test*: het type *test* in: O 241, 243, P 198; *tést*, O 288; *botertest*: het type *botertest* in: O 175, 288, P 198; *zaan- test*: *zèntest*, O 298; *stafitest*: *stafitést*, O 239; *teil*: *taal*, P 125; *boterteil*: *bootərtijl*, K 145a, 211, 212, 273, 274, 287, 307; *bootərtiël*, I 180; *botermolen*: *bootərmeulen*, K 167; *karnmolen*: het type *karnmolen* in: K 151; *zaankuijpe*: *zéénkojpa*, O 272; *boterkuijpe*: *bootərkuijpa*, P 161a; *boterkit*: het type *boterkit* in: K 231; *boterstoop*: *bootərstòèp*, K 291; *boterschotel*: het type *boterschotel* in: K 284, 301, P 25; *boterstomper*: *bootərstoempər*, K 277, 332; *botermachinetje*: *bootərməsjientja*, K 286; *boterkeerder*: *bootərkéèrdər*, P 65a; *standstoop*: *staanəstòèpa*, K 291; *standhout*: *staanhéét*, K 310; *karn*: *kernər*, K 188a; *kroes*: *kròès*, K 314; *kruik*: het type *kruik* in: P 77; *rauw*: *raw*, K 281a; *raa*, K 286; *zuil*: het type *zuil* in: K 277.

KARNMOLEN

Buttermaschine – churn mill – moulin à batter

(N 12, 55)

karnmolen: het type *karnmolen* in: K 307; *kaarnmeulə*, K 174; *kernmeulan*, K 163, L 184;

kernmeulə, K 151; *kèrnmeulə*, K 102*, 133a, 157; *kermēulə*, L 150; *kèèrəmeulə*, K 173b, 188a; *kèrrəmeulə*, K 124a; *kèèrnmoowlə*, K 124a; *kèrmeulə*, een karnmolen, Elemans; **karsmolen**: *kèrzmeulə*, L 180b; *kūjèrsmeulə*, L 183; **karringmolen**: *korringmeulə*, L 146; *koringmeulə*, K 143; **botermolen**: *bootərmeulən*, K 176, 193a, P 5; *bootərmeuln*, K 241; *booʔərmeuln*, K 314; *bootərmeulə*, I 220, 268, K 170, 184, 186, 187, 191, 204, 208, 220, 225, 235, 237, 240, 262, 274, 276a, 287, 291, 301, 304, 307, 310, 312, 318, 332, 349, 358, L 149, 263, P 41, 44, 76; *bòðtərmeulə*, K 287, 357; *bootərmèùlə*, P 25; *bootʔərmeulə*, K 240; *bootərmöllə*, K 268; *bootərmullə*, I 275, K 205, 211, 212, 346, 348, P 18; *booʔərmullən*, K 241, 310; *booʔərmuln*, K 241; *bootərmeelən*, O 161; *bootərmeelə*, K 324, O 63a; *beutərmeulə*, K 207, 276; *bèùʔrméélən*, K 340; *baatərmééjlə*, P 89; *bottərmeulən*, K 150, L 201; *bottərmeulə*, K *bootərmèùlə*, P 25; *booʔərmeulə*, K 240; *bootərmöllə*, K 268; *bootərmullə*, I 275, K 205, 211, 212, 346, 348, P 18; *booʔərmullən*, K 241, 310; *booʔərmuln*, K 241; *bootərmeelən*, O 161; *bootərmeelə*, K 324, O 63a; *beutərmeulə*, K 207, 276; *bèùʔrméélən*, K 340; *baatərmééjlə*, P 89; *bottərmeulən*, K 150, L 201; *bottərmeulə*, K 178, 179a, L 263; *bòttərmeulə*, L 261; *bòttərmeulə*, L 159; *bòttərmeelə*, K 341a; *bòttərmullə*, O 173; *bòttərmuwlə*, P 133; *bòttərméjlə*, P 89; *bòttərméjlə*, P 88; *buttərmeulən*, L 200, 200a; *buttərmeulə*, L 180, 207, 235; *buttərmullə*, O 153; *boowtərmeulə*, K 165, 183c; *boowtərmèùlə*, P 70; *boowtərmoolə*, K 281a; *bòwtərmeulə*, K 283, O 165; *bòwtərmèùlə*, K 248; *bòwtərmullə*, K 244; *bawtərmeulə*, P 99; *boowtərméjlə*, K 166, 183; *boowtərmèùjlə*, P 16; *boowtərmujlə*, P 41a; *boowtərméjlə*, P 39; *bòðwtərméjlə*, P 89; *bòðwtərméjlə*, P 88; *bòwtərméjlə*, P 29; *bawtərmòðjlə*, P 104; *boowtərmuwlə*, K 251; *boowtərmèùwlə*, K 335, P 69b; *boowtərmöwlə*, K 330; *baowtərmèùwlə*, P 133; *bòðwtərmèùwlə*, K 254; *bòðwtərmöwlə*, K 249; *bòðwtərmuwlə*, P 16; *bòwtərmèùjlə*, K 295; *bòwtərmuwlə*, K 245; **botermeulen**, soort van molen of groot rad, dat door enen boterhand bewogen wordt en de stand of boterkarn doet gaan, Corn. Vervl.; *boutərmöülə(n)*, znw.m. botermeulen, botermolen, molen d.i. een groot rad, dat door een boterhand bewogen werd en met behulp waarvan de boterstaf in beweging werd gebracht. Intussen zijn de botermolens verdwenen, De Bont; *buttermeulen*, = karnmolen, tegen de gevel aan gebouwd. ruim verbreed rond 1900, Van Dam 2; **tredmolen**: het type *tredmolen* in: L 150; **rosmolen**: *rosmeulə*, K 170; *ròðsmullə*, K 191; *ròðmeulə*, tredmolen met paard erin om te karnen, Elemans; **molen**: *meelə*, K 324; *mullə*, K 312b; **molen voor de**

karnnton: *meulə vur də kèérnton*, K 133a; **boterton**: het type *boterton* in: K 183; *bòðwtərtònna*, P 125; **boterstand**: *bootərstaan*, K 316; *bootərstònt*, K 192; **boterwiél**: *bootərwīèl*, K 276; **botermachine**: *bootərmòsjjēn*, O 158; *bòttərməsjiēn*, P 133; **boterstok**: *bòwtərstòk*, P 145; **botervat**: *bootərvòt*, K 331, P 41; *boowtərvat*, K 330; *boowtərvòt*, P 39; *bòðwtərvòt*, O 288; *bòwtərvòt*, P 48; *bowtərvòt*, P 67, 68; **karnvat**: *kéèrnvat*, K 204c; **rolvat**: *ròlvòt*, P 48; **duikelaar**: *deukaléér*, K 204c; **tuimelaar**: *toomaleer*, K 201; **ronsel**: *roonsəl*, K 193a.

DRAAIENDE KARNTON

Im Kreise sich drehendes Butterfass — a turning churn vessel — baratte tournante (N 12, 58; znd 27, 69; Go 1b)

[Karnnton die met een zwengel wordt rondgedraaid.]

botervat: het type *botervat* in: I 180, 221b, 266, 274, K 201, 206, 213, 224, 233, 249, 253, 262, 265, 267, 268, 274, 276, 284, 287, 293, 307, 308a, 324, 330, 332, 334, 335, 336, 338, 351, O 63a, 67, 69, 72, 156, 157, 171, 172, 174a, 177, 238, 239, 241, 243, 245, 275, 286, 289, P 5, 18, 24, 25, 27, 32, 35a, 37, 38, 41, 73, 76, 77, 80, 81, 94, 95, 98, 105, 126, 129, 198; *bootərvat*, K 225, 291, 324, P 89; *bootərvòt*, P 25; *boowtərvòt*, P 39; *bòðtərvat*, K 341, O 174a, 255, 274a, 288, 289, P 10, 27, 35, 39, 68, 73, 80, 95, 102, 127, 128, 145, 198, 199; *bòðwtərvat*, K 248, 254, 283; *bòðwtərvòt*, K 330, P 125; *bòðwtərvaat*, P 16; *boojtərvat*, P 47; *boetərvat*, O 274; *bèùtərvòt*, K 340; *bèùwtərvòt*, P 88; *bottərvat*, K 191, 324; *bottərvòt*, I 275, K 287, 331; *bòwtərvat*, K 295, P 29, 41a, 133, 139; *bòwtərvòt*, O 165, P 67, 68, 84, 198; *bawtərvòt*, P 95, 104; *buttərvòt*, O 153, 158, 161; **beweegbaar botervat**: *bawéjgboor bòttərvaat*, P 88; **rolvat**: het type *rolvat* in: K 277a, P 99, 112, 159, 160, 161; *ròlvat*, P 44, 45, 46, 48, 167; *ròlvat*, K 314, 315, 316, 353, 357, 358; *ròlvòt*, P 44, 89; *ròlvòt*, K 358, P 48; *rolvowət*, P 161a; *rolvaat*, K 318; *ròlvòòt*, K 318; *ròðlvòt*, K 358; *rolvat*, bij landbouw; botervat welke rond eene spil draait, Corn. Vervl. A.; **zwaddervat**: het type *zwaddervat* in: K 206, 296, 305, 340; *zwaddərvat*, K 341a; *zwòddərvat*, K 276, 276a; *zweervat*, P 89; *zwaddervat*, bij landbouw; tonkarn, karn in den vorm ener loodrecht geplaatste ton, welke te midden ener as draait, Corn. Vervl.; **tuimelvat**: het type *tuimelvat* in: I 275; *tèùwməlvòt*, O 63a; *tòèməlvòt*, I 275; *tòəməlvòt*, O 63a; **draaivat**: *draovat*, P 25; *dròðvòt*, K 349; **ronselvat**: het type *ronselvat* in: K 272; **karnvat**: het type *karnvat* in: P 5; **standvat**: *staandvat*, K 206; **boterstand**: *bootərstònt*, K 212; *booʔərstant*, K 241; *boo-*

1.1.1.2.

tərstaant, K 195a, 210, 211, 212, 213, 231, 235, 241, 250, 265, 272, 273, 274, 276, 276a; *botərstaant*, K 235; *bootərstéént*, K 237; *bootərstan*, K 268, 296, 301, 305, 309, 338, 341, 346, P 23; *booʔərstan*, K 314, 352; *bootərstòn*, K 310; *bottərstan*, K 307; **boterstand met een draaijer**: *bottərston mee nən dròər*, K 346; **zwadderstand**: *zwaddərstan*, K 301; **tuimelstand**: *tuimelstaant*, K 193a, L 180b, 200a, 235; *tojməlstaant*, L 241; *teuməlstaant*, K 165; *tèuməlstaant*, K 166; **draaistand**: het type *draaistand* in: K 235, 236, 255, 265, 272; 273, 304, 305, 307, 308, 309, 311, 352; *drowòstaant*, K 268; *dròòwastaant*, K 274; *dròostaan*, K 310; *draaistand*, *draaistaand*, *boterkarn*, welke bij 't karnen om een spil ronddraait, Corn.; **boterkarn**: het type *boterkarn* in: K 296; **tuimelkarn**: het type *tuimelkarn* in: K 17, 179a; *tuimalkèr*, L 150; *tuimalkèr*, L 153; *tuumalker*, L 184; **tuimelkars**: *tòjmalkèèrs*, L 183; **roomkarn**: *ròmker*, L 159; **botermachine**: *bowtərməsjiənə*, K 206, P 150; *boowtərməsjiən*, K 183c; **karnmachine**: *kèrnmasièn*, K 102*; **boterton**: het type *boterton* in: K 184, 187, 196, 206, 210, 221, 240, 244, 247, 296, 307; *botərton*, K 178*; *bawtərton*, K 330, O 252, P 25, 145; *buutərtonnə*, O 272; **karnton**: het type *karnton* in: K 330; **botermolen**: *bootərmeulan*, K 206, 272; *bootərmeulə*, P 16; *bòòwtərmeulə*, K 281a; *baawtərmeuwlə*, K 251; **handmolen**: *handmeulə*, K 174; **boterpot**: het type *boterpot* in: P 152; **boterteil**: *bootərtaal*, K 235; **tuimelaar**: *toojəmaléér*, P 69b; *tòəmaléér*, I 220, 268; *tòòwmaléér*, K 287; *tòòəmaléér*, I 220; *tòòəmalər*, K 244; *tòòəmalər*, K 249; *twojmaléər*, P 133; *tòəmaléér*, O 173; *tòəmalər*, K 188a, 205; *tèuməleer*, K 201; *tèumaléér*, K 192, 204c, O 288; *tèuwmaleejer*, P 105; *tèumalijr*, I 274; *tummaléér*, K 205; *tømmaléér*, K 207; *taaməleer*, P 149; **tuimelaar**, tonvormig botervat dat in een houten raam met een draaijer in beweging gebracht wordt derwijze dat het aanhoudend omtuimelt, Goossenaerts; **duikelaar**: *duikalèèr*, K 157, 188a; *dèùkaléér*, K 201, 204; **stand**: het type *stand* in: I 265, K 240, 265, 273, 277, 299, 301, 304, 305, 307, 348, 349, 352; *stant*, K 240; *staant*, K 211, 307; *stònt*, K 240; *stan*, K 304; *stòn*, K 332; *staan*, K 316; **karn**: *kern*, K 151; *kijr*, I 120; **kars**: *kòòrs*, L 149; **karring**: *korring*, K 146; **ton**: het type *ton* in: K 286; **teil**: *taal*, K 274; *tíel*, I 220; **stomp**: *stoemp*, K 265; **tobbe**: *tobbə*, K 188a, O 241; **kroeg**: het type *kroeg* in: P 99.

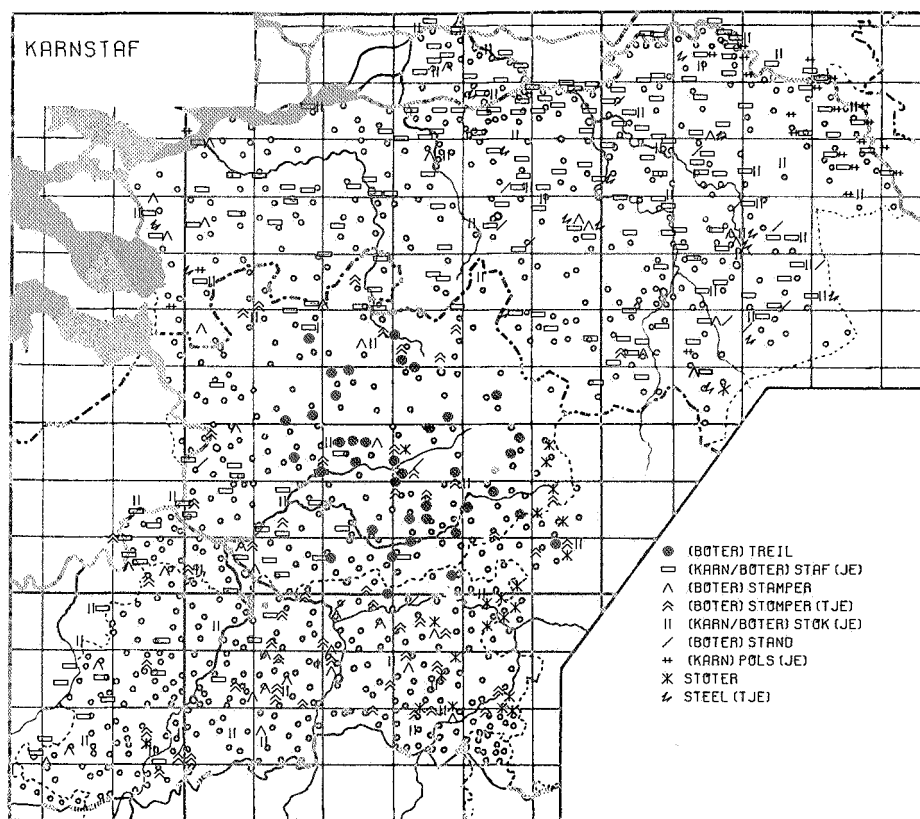
KARNSTAF (zie kaart)

Butterstössel mit durchbohrter Scheibe – churn staff – baraton
(N 12, 52; DC 7, 20; DC 16, 8a; DC 16, 8b; znd 27, 68; Go 1b)

[De karnstaf is het geheel van stok en cirkelvormige, van openingen voorziene plank, die in de karnton op en neer bewogen wordt. Enkele opgaven hebben alleen betrekking op de stok.]

karnstaf: het type *karnstaf* in: K 133a, 141, 150, 164, 164a, 173a; *karnstaaf*, L 102; *kornstaf*, K 109, 133d, 143, 148, 149, L 93; *kernstaf*, I 78, 79, K 100a, 124a, 128a, 129a, 131, 133c, 151, 153, 157, 158b, 164a, 174, 176, 188a, L 110; *kèrnstaf*, K 101, 133a; *kèrnstaf*, K 100a, 101a, 102, 110a, 133a, 161, 163c, 164; *kèrnstaf*, K 102*; *kèrrànstaf*, K 101a, 133a; *kéèrnstaf*, K 162; *kéèarnstaf*, L 152; *kéèrnstaf*, K 157, 162a; *kaornstaf*, L 145a; bij de volgende opgaven is het niet duidelijk of het type *karnstaf* dan wel *karsstaf* is: *kjenstaf*, K 161a, 182; *kaerastaf*, K 173a; *kèèrastaf*, I 78, K 153, 173b, 188a; *kerrastaf*, I 79; *kèrrastaf*, K 175; *karnestaf*, *boterstaf*, Goossenaerts; **karnstafje**: *kèrnstáfka*, K 175; *kerstééfka*, L 152; *kèrnstaofka*, K 132; *et kèrstééfka*, *karnstaafje* dat uit een lange houten steel bestaat en twee ronde doorboorde plankjes die in de halsopening van de bus passen, Elemans; **karsstaf**: *kaorsstaf*, L 144, 145, 145a, 146, 147, 149, 177c, 178, 178a; *kowrsstaf*, L 99; *koorsstaf*, L 144a, 145, 145a; *kèrsstaf*, L 152, 157, 180b; *kèrsstaf*, K 173a, L 183; *kèrsstáf*, K 175; *kéèrsstaf*, L 151, 152, 183; *kaèrsstaf*, L 183; *kòrsstaaf*, L 147; *kéèrsstáf*, L 151; *kaursstaf*, L 99; *koarsstaf*, *boterstaf*, Boselie L 147; *kaersstaf*, *karnstaf*, AG; **karsstafje**: *kowrsstáfka*, L 99; *kaersstefka*, L 149; *kèrsstéfka*, L 103; **karstaf**: *kerstaf*, L 97, 103, 104, 150, 159, 160, 185, 186, 188; *kèrstaf*, L 159; *kèrstaf*, L 100, 156, 159, 160, 184; *kéèrstaf*, L 103; *kerstaaf*, L 101, 112; *kèrstaaf*, L 190; *kèrstaof*, L 102; *kaorstaf*, L 145a, 178; *kaarstaf*, L 147; **karringstaf**: *kaoringstaf*, K 164; *korringstaf*, K 136a, 143, 145a, 146, 147, 148a, 149; *kòrrangstaf*, K 137; **karningstafje**: *kèrningstáfka*, K 164; **karnstok**: het type *karnstok* in: K 100, 184a, L 110; *kernstok*, K 163; *kèrnstok*, K 100, 133a; *keernstok*, I 78; *kéèrnstok*, K 107a, 124a; *kéèrnstok*, K 188a; *kerstok*, L 161; *kèrstok*, L 100; *karnstok*, houten staf die bij het boteren op en neer in de boterstand bewogen werd, bestond uit de eigenlijke staf met aan de onderzijde een van gaten voorziene ronde schijf, De Bont; **karnstokje**: *kèrstukska*, L 102; **karsstok**: *kaarsstok*, L 183; *karsstok*, L 161; *korsstok*, L 147; **karnstek**: het type *karnstek* in: P 35a; **karnpols**: het type *karnpols* in: I 118, K 188a; *karpols*, L 161; *kerpols*, L 104, 153, 160, 161, 184; *kèrpols*, L 159; *kèrpols*, L 100, 153, 156, 158, 185, 187; *kerpòls*, L 162; *keerpols*, L 103; *kéèrpols*, L 103, 112; *kerpuls*, L 185; *kèrpòls*, L 186, 209a; **karspols**: *kerspòels*, L 187; **karnsteel**: *kornsteel*, K 133d; *kersteel*, L 209a; **karnhout**: *kèr-*

hout, L 100, 102; **karnstamper**: kérnastampør, K 188a; **kernstampør**, K 157; **karntop**: het type karntop in: L 208; **karngemak**: kèrngəmak, L 100; **kerɡəmak**, L 185; **karnstand**: kèrnstant, K 168; **karnton**: het type karnton in: L 145; **boterstaaf**: het type boterstaaf in: I 220, K 166, 168, 180, 182, 183, 183b, 184, 185, 187, 187a, 191, 194, 195, 195a, 205, 206, 242, 286, 296, 332, 334, 336, L 180*, 199, 201, 236, 258, 259, 260, 261, 263a, 280, 281, P 5; **bootərstaaf**, K 207, 218, 225, 291, 341a, L 93, 152, 199, 242; **bootərstòf**, I 220, K 287; **bootərstaaf**, K 183b, 186, L 240; **bootərstaaf**, K 197, 216a, 331; **boowtərstaaf**, K 183, 249; **boowtərstaaf**, K 165; **bòdərstaaf**, K 220, L 279; **bòdərstaaf**, K 215; **bòdərstòf**, P 70; **bòdwtərstaaf**, K 281a; **bòdwtərstòf**, K 330; **bòdwtərstòf**, P 70; **bòdwtərstaaf**, P 16; **baawtərstaaf**, K 251; **beutərstaaf**, L 264; **beutərstaaf**, L 283; **buutərstaaf**, L 236; **bowtərstaaf**, L 255; **bottərstaaf**, K 150, 157, 172, 178, 179, 179a, L 177, 201, 207, 224, 241, 242; **bottərstaaf**, K 170; **böttərstaaf**, K 168, 172; **bòdərstaaf**, K 177c, 218, L 93, 112, 152, 180, 180b, 187a; **böttərstaaf**, L 201, 263a; **böttərstàf**, L 263a; **butərstaaf**, L 148, 151, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 180*, 180**, 182, 183, 200,

200a, 202, 203, 203b, 207, 208, 226, 233, 235, 237, 240, 241, 242, 243, 244, 262, 263, 264; **butərstaaf**, L 207, 263; **butərstoof**, L 180; **bwtərstaaf**, znw.m. boterstaaf, houten staf die bij het boteren op en neer in de boterstand bewogen werd, karnstok, boterstoter; hij bestond uit de eigenlijke staf met aan de onderzijde een van gaten voorziene ronde schijf, De Bont; **boterstaaf**, houten, ongeveer 1 m. lange staaf, met betrekkelijk grote, zware schijf, aan het ondereind bevestigd. In die schijf zijn gaten, om melk te boteren, Goossenaerts; **buterstaaf**, karnstok, Van Dam I; **boterstaafje**: **bootərstefkə**, K 183; **butərstèfkə**, L 243; **butərstééfškə**, L 264; **boetərstèfkə**, L 264; **edböttərstééfškə**, kleine karn die slechts bestaat uit een staaf en een rond plankje dat in de melkbus op en neer wordt bewogen, Elemans; **boterstok**: het type boterstok in: I 220, K 183b, 185, 196, 201, 206, 265, 307, O 243, 288, P 81, 94, 105, 126, 145, 152; **bootərstòk**, K 210, 291, 324, 358, P 41; **boowtərstòk**, P 125; **bòdərstòk**, P 10, 145; **boetərstok**, L 178, O 272; **bottərstòk**, K 324, P 133; **butərstok**, L 183*, 200, 205, 207, 208a, 237, 240, 244, 264; **butərstòk**, O 153; **böttərstòk**, P 88; **böttərstòk**, L 263a; **boterstek**:

bòwtarsték, P 48; **boterstaak**: *bawtarstaajk*, P 104; *bootarstòk*, I 220; **boterstamp**: het type *boterstamp* in: K 210, L 148, 280; *bootarstòmpær*, K 318; *bòdtarstòmpær*, P 89; *bòtarstòmpær*, L 180b; **boterstamp**: *bootarstòmpær*, L 280; *bootarstoempær*, K 204c, 309, P 37, 80, 128, 145, 198; *bootarstòempær*, K 316; *bòdwtarstòempær*, P 16; *bòwtarstumpær*, P 88; **boterstoter**: *bowtarstoetær*, P 147; *boterstoter*, houten staf die bij het boteren op en neer in de boterstand bewogen werd, bestond uit de eigenlijke staf met aan de onderzijde een van gaten voorziene ronde schijf, De Bont; **botertreil**: *bootartrijl*, K 212, 231, 236, 262, 274, 311; *botertreil*, znw. ook treil. een staf of stok van onder voorzien van een houten schijf met gaten doorboord, en dienende om de melk te boteren of te karnen, Corn. Vervl.; **botertriele**: *bootartrielle*, K 235, 242; **boterronsel**: het type *boterronsel* in: L 280; **boterlepel**: het type *boterlepel* in: I 180, K 211, 284, P 38; **boterstand**: het type *boterstand* in: K 197, 224; *bootarstant*, K 183b; *bootarstaant*, K 184, L 261, 263; *bòdtarstont*, K 248; *bòwtarstòn*, P 27; *bòtarstaant*, L 264; *buttarstaant*, L 180; *bòtarstaan*, L 208a; **boterton**: *botterton*, K 184a; **botertuig**: *buttärtuich*, L 183*; **treil**: het type *treil* in: K 262; *trijl*, K 206, 230, 233, 235, 255, 265, 267, 268, 269, 272, 273, 274, 276, 304, 305, 307, 308, 340; *trijæl*, K 274, 314; *tréjl*, K 307; *tréjæl*, K 268; *tréjøl*, K 310, 346; *trééjl*, K 307; *trééjæl*, K 274, 312; *trajæl*, K 304; *tròjæl*, K 241; *traajl*, K 241, 251; *traal*, K 255, 272, 276, 276a, 296, 305, 307, 309, 341, 346, 348, 349, P 25; *traaal*, K 254; *trawal*, K 241; *traol*, K 340; *draal*, K 310; *trul*, K 358; *treil*, bij landbouw. Houten staf, aan het onderinde van een met gaten doorboorde schijf voorzien en dienende om de melk in de stand te boteren of te karnen, Corn. Vervl.; **treidel**: *traajdæl*, K 237, 265; **treier**: het type *treier* in: K 352; *trajær*, K 301; **trein**: *tréên*, K 314; **treizel**: *trajzæl*, K 235, 305; **trendel**: het type *trendel* in: K 240, 301; *trèndæl*, K 240; *tréngæl*, K 240; **staf**: het type *staf* in: I 265, 266, 274, K 102, 124a, 129a, 133a, 133c, 140, 141, 143, 147, 151, 157, 160, 161, 164, 166, 171, 173a, 174, 177, 183, 184, 190, 191, 193a, 195, 206, 208, 265, 283, 287, 295, 330, 339, 341, L 94, 110, 147, 149, 162, 186, 200, 208, 208a, 244, 262, O 157, 239, 241, 245, 274, 289, P 68; *stòf*, I 268, K 204, 211, 332, 349, O 63a, 158, 161, 165, 173, P 18; *staafl*, L 103; *staafl*, K 216a, L 149; *steef*, K 161; *staf*, boterstaf, staf, karnstaf, Goossenaerts; **stafje**: *stafkæ*, K 132, 164a; *stefkæ*, K 183; *steefkæ*, L 152; **stamp**: het type *stamp* in: I 79, K 151, 173, 187, 187a, 202, L 148, 149, 205, 206, 261, 283, P 95; *stampær*, I 274, K 210, 248, 267, 330, O 156, 274a, 275, P 27, 32, 80, 127, 133, 150, 198; *stòmpær*, I 275, K 205, 335, P 76; *stèmpær*,

K 245, P 39, 76; *stèmpær*, P 85, 89; *staampær*, I 78a, K 101, 163; **stomper**: het type *stomper* in: P 77; *stowmpær*, K 212; *stòmpær*, K 192; *stòempær*, I 265, K 201, 213, 235, 244, 274, 277, 287, 296, 304, 305, 307, 324, 332, 353, 357, 358, O 67, 172, 255, 289, P 18, 24, 29, 38, 69b, 73, 84, 95, 99, 102, 112, 129, 149, 159, 198, 199; *stòempær*, K 237, 357, P 139; **stompertje**: *stòempærkæ*, K 330; *stòempærkæ*, P 39; **tomper**: *toempær*, I 220, O 72; **stok**: het type *stok* in: K 101, 143, 183b, 188a, 286, L 209a; *stòk*, O 63a, 288; **karn**: het type *karn* in: K 102, 184a; *kern*, K 102, 178; *tjèn*, K 182; **kars**: *koors*, L 145; *kèrs*, L 152; **karring**: *koring*, K 143; **kar**: *kèr*, L 158; **stand**: *staant*, L 180, 244; *stàant*, L 208; *stāant*, L 144a; *stan*, K 305, P 35; **pols**: het type *pols* in: K 151, L 104, 153, 160, 161, 184, 190, 283a; *pòls*, L 186, 188, 209a; **polsje**: *pulskæ*, L 160; **stoter**: *stòetær*, L 285; *stòetær*, P 46; *stuuætær*, P 105; *stüütær*, P 41a; *stüütær*, K 316, 318, 358, P 44, 45, 47, 48; *stüu?ær*, K 315; *stuuætær*, K 274, 277, 277a, O 255, P 39, 98, 145, 150, 160, 161, 161a; **steel**: het type *steel* in: I 79, K 133a, 164, 172, 187, 187a, 188a, 215, L 99, 180b, 205, 206, 263a, 285; **steeltje**: *stilkæ*, L 264; **schommel**: het type *schommel* in: K 140; **toerder**: *tòerdær*, O 241; het volgende type is meervoud: **vleugers**: *vleugærs*, I 221; **boteraar**: het type *boteraar* in: K 206; **polsstok**: het type *polsstok* in: L 185; *polstok*, K 151; **standstok**: *stantok*, K 341, P 23; **slagstok**: *slòochstok*, O 238; **stoopstok**: het type *stoopstok* in: I 120; **zaanstok**: *zaanstòk*, K 331; **melkstamp**: het type *melkstamp* in: K 151; **stompstand**: *stòempstaant*, K 312b; **botersteel**: het type *botersteel* in: K 213; **stampstaf**: het type *stampstaf* in: K 187a.

KARNSCHIJF

Durchbohrte Scheibe – churning disc – planche trouée en forme de disque et fixée au bout du baraton

(DC 16, 8c; N 12; DC 7, 20)

[Dit is de cirkelvormige van openingen voorziene plank onderaan de karnstaf]

karnschijf: het type *karnschijf* in: K 133a; *kornschijf*, K 133d; *kèrrønschijf*, K 133a; *tjènschééf*, K 182; **karsschijf**: *kéærsschijf*, L 152; *kaorsschééf*, L 149; *koorsschijf*, L 144a; **karschijfje**: *kéærsschééfka*, L 151; **karschijf**: *kèrschijf*, L 103, 104, 150; *kèrschijf*, L 100; *kaarschijf*, L 183; *korschijf*, L 180*; *kaorschijf*, L 144a; *kaorschééf*, L 147, 205, 206; **karring-schijf**: *korringschijf*, K 149; **boterschijf**: het type *boterschijf* in: K 184, 185, 187; *bootarschééf*, K 184, 197; *bootarskééf*, L 280; *butterschijf*, L 178a, 180, 180**, 262; *butterschijf*, L 202; *butterskijf*, L 183*; *butterschief*, L 264; *butterschééf*, L 179; *botterschaaf*, L 224; *bou-*

tarsXe.f, znw. vr. boterschijf, de van openingen voorziene ronde schijf aan de boterstaf, De Bont; **boterschijffe**: *bòttarschiēfka*, L 264; **standschijf**: *staantschijf*, L 180b; **jaagschijf**: het type *jaagschijf* in: L 180; **karnplank**: *kerplank*, L 209a; *kèrplank*, L 158; **karnplankje**: *kèrplènskā*, L 102; **boterplank**: *buttærplank*, L 243; **karnpols**: *kèrpols*, L 160; **karspols**: *kèrspols*, L 157; **bodem van de karnstaf**: *bòdm van dā kèrænstaf*, K 133a; **schijf**: het type *schijf* in: I 79, K 102, 133a, 141, 183b, 188a, 215, L 153, 180; *schijf*, K 143, 216a; *scheijf*, L 148; *skijf*, L 200; *schīēf*, L 187a; *scheef*, L 244; *schéēf*, K 143, L 207; *schéēf*, K 183; *schéēaf*, L 145a; *skeef*, L 183; *skéēf*, L 208a; *skéēaf*, L 148; **schijffe**: *schéfkā*, K 183; *skéfkā*, L 151; *schéēfkā*, L 264; *schéēafkā*, L 264; **schrijf**: *schrijf*, K 140; **plank**: het type *plank* in: K 164; **plankje**: *plènskā*, L 103; **blad**: *blad*, bij landbouw, blad van de treil, onderste deel, plankje vol gaten, dat in de boterstand de melk roert, Corn. Vervl. A.; **troelie**: *troelie*, L 258; **pols**: het type *pols* in: L 159, 161, 209a; *pōls*, L 186; **voet**: het type *voet* in: K 173a, 182; **druij**: het type *druij* in: K 161; **buutje**: *buutjā*, K 147; **ronsel**: het type *ronsel* in: K 100a, 151; **stamper**: het type *stamper* in: K 184a, 195.

BOOG

Bogen — the bow nailed against the ceiling — espèce d'arc fixé au plafond et qui fait tourner le baraton au moyen d'une corde (N 12, 54)

[De tegen de zolder genagelde boog die met een pees de karnstok doet omspringen.]

boog: het type *boog* in: K 176, 179a, 183, 184, 187, 193a, 307, P 5; *booch*, K 205, 225, 240, 274, 287, 291, 307, 310, 314, 331, 346, 358, O 63a, P 18, 44; *boowch*, K 183c; *bòdwch*, K 249, 281a, 330, 335, P 16, 69b, 89; *bòwch*, K 248; *bawch*, P 95; *baawch*, K 251; *böch*, P 88; *bèuch*, K 340; *bèuwch*, P 88; **beugel**: het type *beugel* in: K 174; **kram**: het type *kram* in: K 348; **mik**: *mik*, K 241; **spanner**: het type *spanner* in: K 193a; **karngemak**: *kergəmak*, L 150; **karnwip**: *kèrnwip*, K 157; **boterwip**: *bòdərwiēp*, K 357; **wip**: het type *wip* in: L 184; *wip*, K 276a, 358; **wiplat**: het type *wiplat* in: K 241; *wiplòt*, K 268.

WIP

Wippe — balance beam — bascule (N 12, 53)

[De wip is de veerkrachtige lat tegen de zolder, die met de karnstok verbonden is.]

wip: het type *wip* in: K 157, 170, 176, 179a, 183, 184, 187, 193a, L 150, 159, 233, 261, P 70; *wip*, K 205, 240, 241, 245, 307, 312, 314, 318, 346, P 44, 78, 88, 104; *wup*, K 241, 340; *wīēp*, K 248,

249, 251, 281a, 287, 301, 348, 349, 357, P 69b, 70, 85, 89, 95, 133; *wīēp*, K 274, 291, 330; *wip*, de boterstoter is gehecht aan de wip, d.i. een veerkrachtige houten lat, waarvan het ene deel tegen de zolder is gevestigd, terwijl het andere op en neer kan wippen, Goossenaerts; *wip*, deel van de boterstand (karnen), Corn. Vervl. A.; **wipper**: *wéppər*, K 310; **boterwip**: *bootərwiēp*, K 274; *boterwip*, een wip, die aan de zolder vast is, en waar men de botertreil aan bevestigt, om met meer gemak te boteren, Corn. Vervl.; **wiplat**: het type *wiplat* in: P 5; *wiplòt*, K 268; **wipboog**: *wīēpawch*, P 95; **wipstok**: *wépstòk*, K 358; **wippetouter**: *wīēppataatər*, K 287; **lat**: *lòt*, P 88; **boog**: *bawch*, P 95; **zweep**: het type *zweep* in: K 174; *zwiep*, K 184; *zweep*, toestel om het boteren te vergemakkelijken. Een tamelijk lange lat wordt op halve lengte tegen de zolder bevestigd; aan het dunste einde wordt een touw vastgemaakt dat aan de boterstaf bevestigd wordt, Goossenaerts; **zwik**: *zwiēk*, K 287, P 16; **schijf**: het type *schijf* in: K 163; **zwong**: *zwōēng*, K 225; **slager**: *sléējgər*, K 291; **veer**: *vēēr*, K 331; **doordrijver**: *deurdrijvər*, K 193a; **karsgemak**: *kòd̀rsgəmak*, L 149; **spanroede**: *spanroej*, P 29.

KONING

Königsachse — king-pin, upright shaft — un arbre vertical placé dans l'étable et surmonté d'une grande roue (N 12, 56)

[De koning is de in de voorstal opgestelde verticale as met bovenop een kroonwiel waardoor b.v. de karnmolen in beweging wordt gebracht.]

koning: het type *koning* in: K 183, 307; *koning*, K 184; *kuning*, L 159; *kuningk*, K 276, 276a; *keuning*, K 357; *keuwniēng*, K 330; *kèuwniēngk*, P 69b; **wiel**: *wi-ijl*, K 240; **boterwiel**: het type *boterwiel* in: P 5; **jachtwiel**: *jachtwiēl*, K 281a; **kroonwiel**: het type *kroonwiel* in: K 176; **kronement**: het type *kronement* in: K 187; **as**: het type *as* in: K 235, 248, 291, L 207; *òs*, K 274; **nokas**: *nòkòòs*, K 312; **rad**: *ròt*, O 165; **zierrad**: *zwiēròt*, K 191; **kroonrad**: *kroonròt*, K 358; **molen**: *meulā*, I 268; **botermolen**: *bòdwtərmèuwlā*, K 254; **pin**: het type *pin* in: I 275; **staander**: *staondər*, L 180b; **centrifuge**: *sentrafjuus*, K 174; **transmissie**: *trònsmissə*, P 78; **ronsel**: *rònsəl*, K 174; **veer**: *vējəra*, P 95; **middelmann**: het type *middelmann* in: L 183.

KARNGEMAK

Vorrichtung zum Bewegen des Butterfasses — installation that moves the churn vessel — in-

1.1.1.2.

stallation qui sert à mettre la baratte en mouvement

(N 12, 62)

[De installatie die dient om de hele karnton in beweging te brengen. Deze bestaat uit een hefboom of een stelsel van hefbomen, die (dat) met de hand bediend wordt of waaraan een plank zodanig verbonden is, dat het in beweging brengen met de voeten kan geschieden.]

gemak: het type *gemak* in: L 149, 153, 180, 180b; **karn**gemak:** *kèrgəmak*, L 150, 153, 184, 185; *kèrgemak*, karn die door middel van een hefboom met de hand op gang werd gehouden, Elemans; **kars**gemak:** *kjèrsəmak*, L 183.****

DEKSEL VAN DE KARNTON

Deckel des Butterfasses – the lid of the churn vessel – convercle de la baratte tournante (DC 7, 21).

deksel: het type *deksel* in: I 79, K 100, 101a, 102, 110a, 131, 133c, 143, 148, 151, 160, 172, 173a, 183b, L 100, 103, 201, 207, 242, 264; *dèksəl*, K 137; *dèksəl*, K 175, L 190; *diksəl*, K 107a; **boter**deksel:** *buttərdeksəl*, L 208; **karn**deksel:** het type *karndeksel* in: L 110; *korndeksəl*, K 133d, L 93; *kerndeksəl*, K 100a; *kèrndeksəl*, K 133a; **karring**deksel:** *koringdeksəl*, K 149; **stand**deksel:** *staaənddeksəl*, L 240; *staanddeksəl*, L 226; **boter**tondeksel:** het type *botertondeksel* in: K 183b; **deksel van de karn:** *dèksəl van də kərn*, K 132; **deksel van de karring:** *dèksəl van də koring*, K 148a; **deksel van de kars:** *dèksəl van də kowrs*, L 99; **deksel van de stand:** *dèksəl van də staant*, L 144a; **schijf:** het type *schijf* in: K 171, L 104, 180, 208; *skijf*, L 180*; *scheef*, L 285; *schēēf*, L 260; *skeef*, L 205, 206; **schijfje:** *schijffkə*, L 258; *schiefkə*, L 99; **boters**schijf:** het type *botersschijf* in: K 183, 216a, L 201, 259, 281; *buttərschijf*, L 180a, 180b, 200, 202; *buttərschēēf*, L 178a, 179; *bottərscheef*, L 240; *buttərscheef*, L 151, 244, 264; **karns**schijf:** *kornschiif*, K 148; bij de volgende opgaven is het niet duidelijk of het hier varianten van het type *karnschiif* dan wel varianten van het type *karschiif* betreft: *kerschiif*, L 97; *kaorscheef*, L 145, 145a, 146; **karss**schijf:** *kersschijf*, L 152, 157; *kaorsschēēf*, L 178a, 205; *kaorsskēēf*, L 178; **karrings**schijf:** *korningschiif*, K 147; **stands**schijf:** het type *standschiif* in: L 180*, 236, 258; *stantschēēf*, L 280; *stantschēf*, K 218; *staantscheef*, L 262; *stantschēēf*, L 236; **brons**schijf:** het type *bronschiif* in: K 141; **scheel:** het type *scheel* in: K 168, 173, 173a, 177, 179, 195, L 255; *scheel*, K 135; *schēēl*, L 185, 203b, 283; *schēl*, K 133a, 133c, L 208a; *schijl*, L 203; *schaajl*, L 264; *skeel*, L 201; **boters**scheel:** het type *boterscheel* in: L 201; *böttərschēēl*, L 263a; *boetərschēēl*, L************************

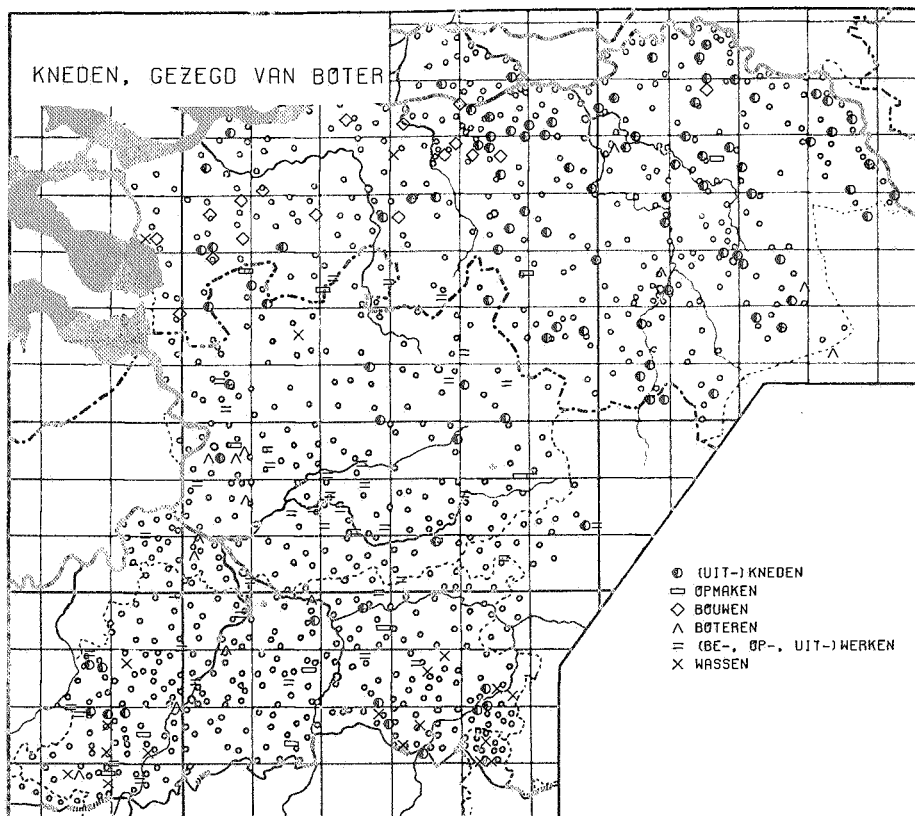
178; **karns**scheel:** het type *karnscheel* in: K 202; *kornschēl*, L 93; *kèrrəscheel*, I 78a; *kèərscheel*, I 78; *kaorscheel*, L 149; *kèrschēl*, L 161; *kerschēl*, L 160; **karrings**scheel:** *korningscheel*, K 145a; **stands**scheel:** *staantschējəl*, L 244; *stantschēēl*, znw. v. standscheel, houten deksel van de stand, De Bont; **scheel van de stand:** *scheel van də staant*, K 190; **dèk:** *dik*, L 159; **kar**dek:** *kerdek*, L 112; *kèrdek*, L 186; **dèk van de karn:** *dèk van də ker*, L 156; **karn**plank:** *kernplank*, K 128a; **karn**plankje:** *kèrplēēnkskə*, L 103; **kars**plank:** *kèərsplank*, L 152; **zaan**plank:** het type *zaanplank* in: K 164; **stand**klep:** *staantklep*, L 179; **lid:** het type *lid* in: K 124a, 129a, 157, 161, 164a, 177c, 182, 194; *lit*, K 163c, 184; *līēt*, K 149; **gelid:** het type *gelid* in: K 141.******************

BOTER

Butter – butter – beurre

(DC 4, 26b; znd 20, 26b; Go 1b)

boter: het type *boter* in: I 102a, 266, K 137, 142, 165, 183, 185, 196, 197, 199a, 213, 214, 218, 224, 235, 240, 244, 246, 255, 263, 269, 287, 300, 301, 310, 311, 316, 318, 357, L 146, 152, 200, 240, 258, 259, 281, 283a, 285, O 67, 69, P 41, 132, 136, 171, 198; *bootər*, K 136a, 141, 147, 150, 160, 170, 171, 183, 184, 194, 195, 216a, 218, 276, 296, 299, 307, 315, 316, 318, 330, 332, 339, 350, 356, 357, 358, L 94, 112, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 153, 156, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 182, 183, 185, 187a, 200, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208, 226, 236, 237, 242, 260, 262, 264, 279, 280, P 25, 32, 44, 45, 46, 80, 94; *boowtər*, I 271, P 48; *bōōtər*, K 166, L 201, 208, 240; *boowatər*, L 285; *boojtər*, P 47; *booʔər*, K 314, 353; *bōōtər*, I 78, 78a, 79, K 100a, 101a, 102, 107a, 109, 124a, 125a, 127, 127a, 128a, 129a, 131, 132, 133a, 135, 138, 145, 148, 148a, 149, 153, 156, 157, 158, 160, 161, 161a, 161b, 164, 164a, 168, 170, 171a, 172, 173, 173a, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 184a, 187, 188a, 190b, 273, 301, 305, L 93, 97, 99, 101, 104, 110, 144a, 146, 147, 149, 150, 154, 157, 160, 162, 177c, 179, 181, 184, 185, 186, 187, 199, 201, 204a, 207b, 208a, 209a, 237, 242, 243, 244, 255, 261, 263, 263a, 264, 264a, 283, P 129; *bōjtər*, L 91, 145, 255, 280*; *bōwtər*, K 256, 262, 294, P 167; *bōōtər*, K 106, 129, 133b, 136a, 140, 157a, 163, 181, 182a, L 158, 190, 244; *bōwtər*, O 251, P 145; *bawtər*, O 286, P 68, 96a, 126; *buttər*, K 110a; *buwtər*, K 330; *bōōtər*, L 147, P 89; *boetər*, O 274, 275; *bōētər*, K 110; *būūtər*, P 41; *botr*, boter, hs Mischgofsky L 95; *botter*, boter, hs 1229a; *botter*, boter, hs Etten K 176; *botter*, boter, Hoeffutt; *bōōtər*, boter, hs Jansen L 200; *bōwtər*, znw.vr. boter, De Bont.

KLOMP BOTER

Klumpen Butter – a lump of butter – motte de beurre

(znd B2, 289)

boterklomp: *bootarklōemp*, K 232; *bótarklōemp*, K 339, P 88; het woord *boter* is niet gedocumenteerd, behalve in die gevallen waarbij assimilatieverschijnselen optreden:
klomp: *klōmp*, K 226, 276; *klōmp*, K 237; *kloomp*, I 180; *klōemp*, K 212, 231, 240, 244, 245, 267, 268, 274, 286, 287, 291, 312, 320, 322, 332, O 178, P 10, 25, 30, 107; *klōemp*, K 279, P 27, 41, 198; *klōembootar*, K 210, 251, 322; *klōembōttar*, K 307; *klōembōttar*, K 244; **klont:** *klónt*, K 335, P 37, 127; *klónt*, K 201, 330, O 276, P 29a, 30, 60a, 105, 144, 145, 147, 166; *kónt*, P 154a; *klont*, inzonderheid van boter, klomp, kluit, Goossenaerts; **kluit:** *klót*, K 308a, P 107; *klót*, K 212, 251, 333, P 35a; **weg:** *wécha*, K 188a; *wéj*, K 247; **stootsel:** *stutsəl*, K 277.

KNEDEN, GEZEGD VAN BÖTER OM ER DE KARNEMELK UIT TE DRUKKEN (zie kaart)

Kneten (von Butter) – to knead in order to press the buttermilk out of the butter – pétrir, presser le beurre pour en faire sortir le lait battu

(DC 28, 7; Luik 6, 7)

knedén: het type *knedén* in: K 188a, 189, 210, 234, 238, 310, 317, L 259, P 23, 92, 108a, 138; *knéédə*, K 244; *kneejan*, K 179, L 96b, 159, 159b; *knééjan*, O 153, 175; *knèéjan*, L 190, 283; *knèjan*, L 180; *kneeja*, K 140, L 281, 281*; *knééja*, K 173b, 177, 189b, L 153; *knèèja*, L 96, 186, 187; *knèja*, L 104; *knèên*, K 133a, 149, 151, 161b, 183, 184, 196, 216a, 217, 218b, 273, L 148, O 154, 159, 160a, P 110, 111; *knèèan*, L 243; *knèè*, L 93; *knijən*, K 109, 123, 133, 133a, 136a, 138, 139, 145a, 146, 161a, 164, 169, 173, 183b, 187, 217, L 149, 152, 158a, 160, 180a, 209a, 225a, 226, P 152; *knijə*, K 101a, 133a, 142, 143, 146, 171, 184, 186, L 112, 144b, 147, 178a, 181, 200, 203, 205, 206, 208, 263, 280; *knīēja*, L 148; *knīē*, P 16; *knaejən*, L 100; *knaajən*, L 242; *knajə*, K 221, L 241; **uitkne-**

den: *uitknijən*, L 151a, 183; *awtkneejə*, L 180b; **opmaken:** het type *opmaken* in: K 188, 190a, 197, O 247, P 74, 131; *opmaokən*, O 278; *opmaokə*, L 180b; *ōpmòðkə*, K 276; *upmòðkə*, K 311a; *ǽp̄mookə*, P 29; *ǽp̄mòðkə*, K 243; **bouwen:** *bowən*, I 78, 102a, K 129, 153, 162, 173, 173a, 176, 179a; *bowə*, K 125, 174; *bòwə*, K 156; *bawən*, K 128, 138, 139, L 100; *baawə*, K 138a; *bouwen*, met houten lepel in een teil, zo dat het water er zeker uit weggewerkt wordt, Goossenaerts; *bouwen*, kneden van boter, Brabantius; **boteren:** het type *boteren* in: K 244, 287, 320, P 10; *bootərən*, O 274a, P 10; *bootərə*, K 246; *bòdətərə*, K 245; *bowtərə*, K 244, 281a; *bòdwtərə*, O 178a; *bawtərə*, K 337; *buttərən*, L 148, LO 265; *buttərən*, L 226*; *beutərə*, L 244; **werken:** het type *werken* in: K 190, 195, 237, 299; *wèrkən*, I 275; *werkə*, K 191; *wijrkə*, K 268; *wijrəkən*, K 297; *wijrəkə*, K 263; **bewerken:** het type *bewerken* in: K 213, 295, 317, O 74, 153, 158, 159, 244, P 30, 77, 93; *bawérkə*, K 330, O 286, P 64; *bawijrkən*, P 5; **opwerken:** *oepwerkən*, K 240; *ǽp̄wéérəkə*, K 256; **uitwerken:** het type *uitwerken* in: K 249, 253, 269, 292, 307, 344, 349; *utwérrəkən*, K 353; *utwerkə*, K 276; *òtwtérrəkə*, I 220; *ótwtéérəkə*, K 291; *ojtwerkən*, K 302; *èutwáárəkə*, K 221; *èutwáárəkə*, K 225; *aotwijrəkə*, K 296; *uitwerken*, de boter kneden totdat al de wei er uit is, Corn. Vervl. A; **wassen:** het type *wassen* in: I 78, K 158b, 204, O 162, 244, 250, 278, P 39, 92, 96a, 108a, 144, 167; *wassə(n)*, P 148; *wassa*, P 109, 163, 168; *waskən*, O 160a, 274a; **nijpen:** het type *nijpen* in: P 60a; *nijpən*, L 262; *nèèpən*, O 74; **kleisen:** het type *kleisen* in: L 236, P 39; *klètsə*, P 162; *kloesjən*, O 242; **stoten:** *stòètən*, L 285; *stòèta*, P 161; **persen:** *parsən*, L 145; **uitpersen:** het type *uitpersen* in: P 1; **schaven:** *schaavə*, O 244, P 35; **stampen:** *stampə*, K 287; **knevelen:** het type *knevelen* in: K 273; **uitduwen:** *òdàtdééwən*, O 68; **uitdegen:** *uitdògə*, P 146; **rollen:** het type *rollen* in: L 261; **stanzen:** het type *stanzen* in: L 241; **zuiveren:** het type *zuiveren* in: P 81; **kerven:** *karvən*, K 226; **ondereenzetten:** *òndərēnzéttə*, K 291; **zooien:** het type *zooien* in: K 242; **afkarnen:** *afkarnen*, de stand afkarnen totdat men al de boter uit de melk heeft, Corn. Vervl. A..

BAK OM BOTER IN TE KNEDEN

Trog, in dem man Butter knetet — trough in which butter is kneaded — bac dans lequel on pétrit le beurre

(N 12, 61; DC 7, 22; Go 1b)

boterschotel: het type *boterschotel* in: K 148, 148a, 169, 183, 183b, 184, 186, 248, 318, 331, 341a, L 99, 144, 144a, 146, 149, 152, 157, 179, 180b, 180*, 201, 236, 240; *bootərschootal*, K 287, 291, 316, 331, 346, 349, 358, L 93, 145,

145a, 148, 149, 150, 151, 182, 200, 202, 203, 203b, 208, 237, 244, 264, P 18, 89; *boowtərschoowtəl*, K 165, 166, 183; *bootərskootəl*, K 187, 187a, L 148, 178, 178a, 180*, 201; *boo?ərschoo?əl*, K 314; *bòdətərschòdətəl*, K 357, P 89; *bòdwtərschòdwtəl*, K 254, 281a, P 16; *bòdwtərschòwtəl*, K 248; *bòdwtərschewtəl*, K 295; *baawtərschaawtəl*, K 251; *bèù?ərschèù?əl*, K 340; *bottərschootəl*, K 145a, 147, 150, 170, L 153, 186; *bóttərschootəl*, K 146, 307, L 186; *bottərskootel*, L 180b, 180*, 199; *bóttərskòdətəl*, L 200a; *bottərschoottəl*, K 172, L 102, 104, 158, 160, 161, 179, 180a, 200a, 226, 240; *bót-tərschòttəl*, L 150, 153, 184, 235; *bóttərschòt-təl*, K 341a; *bòttərschòttəl*, K 143; *b̄pwtərschòwtəl*, P 27; *bottərskottəl*, L 152, 177, 207; *bóttərskóttəl*, L 183; *bóttərschootal*, L 201; *boterschotel*, houten schotel om er de boter in te kneden, Corn.; **houten boterschotel:** *hééjətə bootərschootal*, K 348; **melkschotel:** *mulkskottəl*, L 180; **houten schotel:** *òttə schòdwtəl*, K 330; **pontschotel:** *pòntschooital*, K 237; **boterteil:** het type *boterteil* in: K 131, 161a, 188a, 194, 205, 262, 291, L 97, 259, 264, 280, 283; *bootərtijl*, K 194, L 97; *bootərtéél*, K 205, 208, 274, 304; *bootərtèèl*, K 218, 301, L 242; *bootərtèl*, K 207, L 263; *bòdətərtèl*, L 285; *bootərtéél*, I 220; *bootərtaal*, I 268, K 216a, 312b, 346, L 258; *boo?ərtiáál*, K 314; *boo?ərtal*, K 241; *boowtərtòd*, P 39; *bòdwtərtòd*, K 330; *bootərtòd*, K 241; *bottərtijl*, K 161, 162a, 164a, 178, 179, 179a, L 264; *bóttərtijl*, L 261; *bót-tərtéjl*, K 307; *bottərtéél*, K 133a; *bottərtèèl*, K 191; *bóttərtèèl*, L 263a; *bottərtèl*, K 133a, L 242, 244, 263; *bóttərtawəl*, K 241; *boterteil*, teil om boter in te bewerken, Corn. Vervl. A.; *boterteil*, teil waar men de boter in zout en kneedt, Corn.; *bòwtərtèèl*, znw. vr. boterteil, houten schotel, waarin de boter werd gekneed en opgemaakt, De Bont; **houten teil:** *aatə taal*, P 18, 70; *ajtə taal*, P 29; **teil:** het type *teil* in: K 190, L 103, 260, 281, P 85; *tijl*, K 163c, 210; *tééjl*, K 212; *téél*, K 225, P 44, 45, 46, 47, 48; *tèèl*, K 191, 192, L 260; *tél*, K 211; *tèl*, K 268, L 255; *tajl*, K 240, L 262; *taajl*, K 244, P 76; *taaəl*, K 235; *taal*, K 237, 276, 276a, 307, 310, 312, 314, 324; *tal*, P 198; *tòjl*, K 240; *tòdəl*, P 16; *tòd*, P 16; *tòd*, I 275; *tòl*, K 332; **boterbak:** het type *boterbak* in: K 124a, 129a, 151, 157, 176, 183b; *bootərbak*, K 141, L 112; *bottərbak*, I 78, 79, K 101a, 109, 128a, 129a, 133a, 133d, 141, 153, 157, 173a, 174, 177, 178, L 100; *bóttərbak*, K 137; *bóttərbak*, K 149, 175, L 156, 162; *bòotərbak*, L 200; **kneedbak:** het type *kneedbak* in: K 102, L 110; *knèèjbak*, L 190; **bak:** het type *bak* in: K 102, 132; **botervloot:** het type *botervloot* in: K 148, L 205, 206; *bootərvloowt*, L 205; *bottərvloot*, K 100, 174, L 93, 185, 241; *bóttərvloot*, L 156; *bóttərvlòèt*, L 156; *botərvlot*, L 241; **botervlootje:** *bottərvlotjə*, K

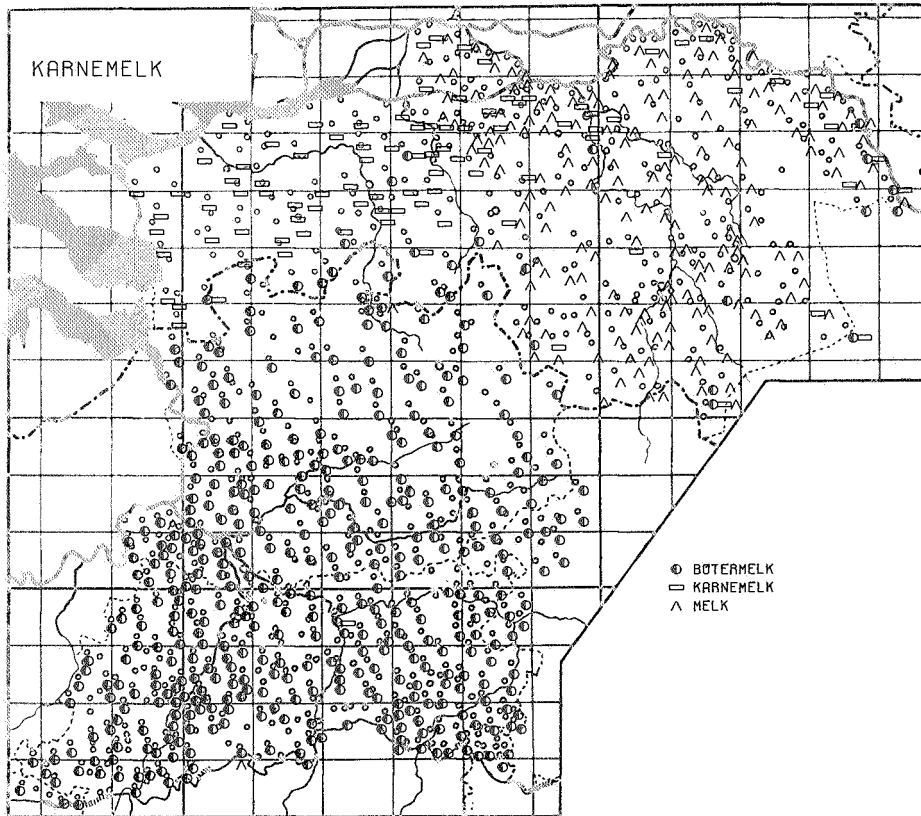
100a; **vloot**: het type *vloot* in: I 79, L 208a, 209a; *vloot*, L 208; *vlot*, K 107a; **vlootje**: *vlotje*, K 107a; **boterkuip**: *bootarkèup*, P 45, 46; *bòwtarkèup*, P 41a; *boojtarkèup*, P 47; *bowtarkèup*, P 48; *bóttarkeup*, P 44; **boterkuipje**: het type *boterkuipje* in: P 5; *bottarkuipkə*, I 78; *bottarkuupkə*, L 159; *bawtarkupkə*, P 95; *bawtarkapka*, P 104; *bawtarkaapka*, P 99; **rondkuipje**: *rònt köpkə*, O 288; **kuipje**: *kupkə*, P 125, 133; **boterkom**: het type *boterkom* in: K 171, 193a, L 160; *bòwtarköëm*, K 248, P 149; *bòwtarköëm*, K 245; *bottarkom*, K 124a, 173b, L 177; *bóttarköëm*, K 332; *buttarköëm*, O 153; *bòwtarkum*, P 88; **kneedkom**: het type *kneedkom* in: K 307; *knijkom*, K 184; **houten kom**: *aatə köëm*, K 291; **botermaatje**: *bottərmaotjə*, K 173b; **maat**: *maot*, I 78a; **boterpot**: *bóttarpot*, L 159; **boterplank**: *bòdərplòngk*, K 358; **boterkneder**: *bòwtarknèéjdar*, P 16; *bóttarknèé*, L 178; **botertelder**: *bootərteldər*, L 207; **botersoemel**: *bòdwtərsöëmməl*, K 249; **boterpaneel**: het type *boterpaneel* in: P 77; **boterschep**: *boterschep*, houten kom waar men boter in bewerkt, Corn. Vervl.; **kneedschaal**: het type *kneedschaal* in: K 160; *wasvat*: *wòsvòt*, O 63a; *wòsfòt*, O 158, 161; *wésvét*, O 165; **wasvaatje**: *wòsvòkkə*, O 173; **tobbe**: het type *tobbe* in: K 151; **tobbetje**: *tobbəkə*, K 151; **nap**: het type *nap* in: K 110a, 149, 151; **trog**: *tròch*, K 248; **test**: *tést*, K 201, 204c; **kroes**: *kròës*, K 314; **slager**: *sleegər*, P 44, 45; **[wijn]**: *wijn*, K 185; **[schérrabét]**: *schérrabét*, P 69b; **[tétaléér]**: *tétaléér*, K 287.

KARNEMELK (zie kaart)

Buttermilch – buttermilk – lait battu
(WEM 22; DC 7, 16; znd 27, 30; znd 1, 103; Roukens 3, 71; RND 100;) RND 4, 100; RND 5, 100; RND 7, 100; RND 8, 100; RND 9, 100; RND 10, 100; RND-100 (atlas 1); RND-100 (atlas 3); RND-100 (atlas 4); Go 1b; sgv)
karnemelk: het type *karnemelk* in: I 79, 118, K 100, 107, 124a, 126, 129, 131, 133a, 133d, 134, 148, 150, 153, 154, 157, 160, 161, 161b, 163c, 164b, 179b, 180, 182a, 183, 188a, 218, L 93, 110, 144a, 201, 263a, 265a; *karnemelk*, K 123; *karnamèlk*, K 165, L 190; *karnamèlk*, L 96, 186; *karnamèllək*, K 168; *karnamèllək*, L 102, 150, 285; *karnamullək*, K 131, L 178; *karnamulk*, K 141, 150a; *karnamölk*, K 141; *karnameulk*, K 164a; *karnamuilk*, K 182, 161a; *kaarnamelk*, K 157a; *kaernamelk*, K 161, 173a; *kaernamèllək*, K 158a; *karnamöllək*, K 168; *kaernamullək*, K 129a, 182a; *karnamelk*, K 100a, 102, 124a, 125a, 128a, 135, 158, 158c, 160, 177, 179; *kèrnamelk*, I 79; *kernamèllək*, I 78, K 155; *kèrnamèllək*, K 155; *kèrnamèllək*, K 128, 129, 147, 180, 182; *kernamölk*, K 132, 164a; *kèrnamölk*, K 129a, 161; *kernamöllək*, K

182; *kernamulk*, K 158b, 161, 179, 182; *kèrnamulk*, K 131, 161a; *kèrnamulk*, K 162; *kernamullək*, K 161a; *kèrnamullək*, K 129a, 130; *kèrnamèllək*, K 158; *kernmelk*, I 78; *kèèrnamelk*, K 160, 163; *kèèrnamölk*, K 128a; *kéèrnamöllək*, K 161a; *kèèrnamullək*, K 161; *kéèrnamullək*, K 129a; *karramelk*, K 100, L 110; *karramèllək*, K 100, L 150; *kaeramaelk*, L 159; *karmelk*, L 102; *kèrmèllək*, L 156, 160; *kerramelk*, I 57, 57a, 78, 102, 118, K 100, 133a, 135, 151, 153, O 153, 156, 157, 160, 173, 173a, 176, 177, 177c, 178, 179b, 180, L 159, 187; *kèrramelk*, I 78a, K 151, 177b, 179b; *kèrramèlk*, L 187; *kèrramèllək*, I 57, 79, K 153, 157, 157a, 173a, 177a; *kèrramèllək*, K 156, 177b, L 110; *kèrramèllək*, I 57, 118, K 152, 154, 155, 173, 173a, 175, 177b, 188, 188a, L 110, 159, 187, P 27; *kèrramèllək*, K 157; *kèrramèllək*, I 78, K 175; *kèrramèllək*, I 79, 102a, K 150; *kèrramölk*, K 158c, 164a; *kèrramöllək*, K 158c; *kèrramulk*, K 181; *kèrramullək*, K 178, 182a; *kèrramullək*, K 181; *kèrramèlkt*, K 179a; *kéèramèllək*, K 151, 153, 156, 159, 160, 177c; *kéèra`mèllək*, K 174; *kèèramölk*, K 162a; *kéèramullək*, K 163; *kèèranamelk*, K 125a, L 110; *kèèranamelk*, K 125a; *kèèranamullək*, K 126; *kéèranamèllək*, K 102; *kennamölk*, K 182; *kjennamölk*, K 182; *karnamèlək*, karnemelk, hs Mischgofsky L 95; **botermelk**: het type *botermelk* in: I 120, 180, 221, 221b, 265, 266, 274, K 168, 188a, 190, 190a, 194, 195, 195a, 196, 201, 202, 204, 205, 206, 210, 211, 212, 212a, 213, 221, 224, 226, 230, 231, 233, 235, 236, 237, 240, 244, 246, 250, 255, 258, 265, 267, 268, 269, 272, 273, 274, 276, 276a, 277, 277a, 284, 286, 287, 296, 301, 304, 305, 307, 308, 309, 310, 311, 315, 324, 330, 332, 334, 336, 338, 339, 340, 341, 346, 348, 349, 351, 352, L 190, 209a, 241, 285, O 67, 69, 72, 156, 157, 171, 172, 174a, 238, 239, 241, 243, 245, 274a, 275, 277, 286, P 18, 24, 25, 32, 35, 35a, 37, 38, 41, 72, 73, 77, 80, 94, 98, 105, 127, 128, 129, 133a, 159, 160, 161, 161a, 171, 198; *bootarmelk*, K 325, P 27; *bootarmèlk*, K 283, 291, 307, 355, O 153, 155, 156, 157, 158, 171, 174, 175, 241, P 14, 41, 85; *bòdèarmèlk*, O 238; *bòdèarmèlk*, O 177, 255, P 107; *bootarmèllək*, K 193a, P 25; *bootarmèllək*, I 119, 120, 149, 180, 220, 221, 221b, 222, 265, 265a, 266, 267, 268a, 270, 271, 274, 275, 275a, K 189, 189a, 191, 192, 193, 196, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 212a, 216, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 237a, 238, 239, 240, 241, 242b, 243, 244, 244a, 245, 246, 247, 247, 247a, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 258, 259, 260, 262, 263, 264, 265, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 273a, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 281a, 282, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305,

1.1.1.2.

306, 307, 307a, 308, 309, 310, 311, 312, 312a, 312b, 315, 316, 317, 317a, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 326, 327, 328, 329, 331, 332, 333, 339, 342, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 354, 356, 357, 358, O 63a, 67, 68, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 162, 165, 172, 178a, P 1, 2, 3, 4, 5, 5a, 7, 8, 13, 18, 23, 25, 33, 35, 35a, 44, 45, 46, 48, 59; *bootarmellak*, L 283, O 232, 281, 290; *bôd-tarmellak*, K 326a, P 40, 70; *bôdtarmellak*, P 27, 127, 130; *bôdwtarmèlk*, O 242, 247, 248, 250, 251, 252, 253, 256, 285, 286, 287, P 65, 65a, 66a, 93, 122a, 126, 133; *bôdwtarmèlk*, O 274a; *boowtarmellak*, I 268, 269, K 256, 257, 261, 290, 298, 325, 325a, 330, P 14, 41, 48, 76, 106, 149, 151, 154, 155; *bôdwtarmellak*, P 100, 138; *bôdwtarmellak*, K 334, 335, 336, 337, 338, 341, 344, O 173, 173a, 174a, P 6, 9, 15, 16, 21, 22, 24, 26, 28, 29, 30, 31, 36, 38, 39, 42, 42a, 47, 60, 60a, 61, 63, 64, 65b, 65c, 67, 69, 69a, 72, 73, 74, 79, 85, 86, 89, 90, 92, 94, 95, 96a, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 108a, 109, 112, 123, 125, 136, 139, 143a, 144, 145, 147, 150, 159, 161, 166, 167, 168, 169, 171; *boowtarmullak*, P 43; *bootarmulk*, L 283, O 161, 166, P 35a; *bootarmölk*, K 195; *bootarmellak*, K 213; *bôwtarmèlk*, P 199; *bôwtarmèlk*, O 244; *bowtarmèlk*,

K 213, 244, 249, 253, 265, 292, 330, 341, O 174a, 177, 248, 255, 288, 289, P 27, 39, 60a, 65c, 68, 80, 81, 95, 99, 102, 112, 126, 145, 150, 152, 198, 199; *bowtarmaelk*, K 227; *bowtarmellak*, 254; *bôwtarmellak*, P 122, 152; *bowtarmellak*, P 167; *bôdätarmèlk*, O 178, 239, 245, 288, 289, P 124, 199; *bôdätarmellak*, O 169, 174a, P 62, 66, 68, 81, 84, 87, 111, 132, 135, 143; *bottarmèlk*, K 180, 181, 190, 190b, 191, 197, 241, 276, 283, 291, 307, L 161, 209a, 212, 241, 265a, P 43, 88; *bottarmèlk*, K 296, O 238, P 18, 48; *bôttarmèlk*, L 187; *bottarmellak*, I 269, K 206; *bôt-tarmellak*, K 195, 195a, L 209a; *böttarmellak*, P 145; *bottarmellak*, K 190, 194, 324; *bottarmölk*, K 159, 161, 184a; *böttarmöllak*, K 184a; *bôt-tarmölk*, K 181; *bottarmulk*, K 194; *bot-tarmeulk*, K 196; *böetarmèlk*, O 272, 274, 275; *böetarmèlk*, O 282; *buttarmèlk*, O 272, 274; *bawtarmullak*, P 88; *baawtarmèlk*, P 89; *bâawtarmellak*, P 10, 148, 198; *bâawtarmèlk*, P 157a; *beuwarmellak*, P 88; *bôttarmèllag*, L 190, 212; *boo?armèlk*, K 352; *boo?armellak*, K 313, 314, 315, 340, 352, 352a, 353; *booftarmellak*, P 47; *botermèlk*, karnemelk, Hoeufft; *botermèlk*, karnemelk, Corn. *botarmellak*, karnemelk, Corn. Vervl.; *bautarmellak*, karnemelk, hs

Schrevens P 86; **melk**: het type *melk* in: K 100, 100a, 101, 102, 109, 110a, 132, 133a, 133c, 133d, 135, 148, 150, 168, 186, L 91, 92, 93, 94, 96b, 97, 102, 103, 104, 109, 112, 153, 154a, 155, 156, 158, 159, 160, 162, 179, 184, 185, 187a, 257, 285, P 126; *mèlk*, K 110, L 91b, 159, 162, 190; *mèlk*, L 92, 158, 186; *mèllæk*, K 101a, 107a, 148a, 172, 193a, L 96a, 104, 150, 153, 162, 200a, 285; *mèllæk*, K 110, L 177, 178, 208, 260; *mèllæk*, I 221a, K 101, 133a, 135, 137, L 96, 156, 159b, 160, 161, 162, 184, 186, 187a; *mèélæk*, K 197; *mölk*, K 128, 133a, 136a, 138, 138a, 139, 141, 142, 143, 145, 145a, 146, 147, 148a, 149, 164a, 165, 171, 172, 183, 184, 185, 186, 187a, 197, 197a, 218, L 94, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 157, 177, 177b, 178, 178a, 179, 180, 180a, 180b, 180**, 181, 182, 183, 199, 200, 201, 202, 203, 203b, 205, 206, 207, 208, 208a, 224, 224a, 226, 235, 236, 237, 239, 240, 242, 243, 244, 255b, 256, 257, 258, 260, 262a, 263, 264, 280, 281, 281*, 283, 284; *möllæk*, K 131, 140, 164, 164a, 169, 170, 172, 183, 183b, 184, 185, 186, 187, 198, 199, 199a, 200, 214, 216, 216a, 217, 218, 220, 242, L 93, 99, 100, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 157, 179, 180, 182, 183, 199, 200, 200b, 201, 202, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 225, 225a, 228, 229a, 235, 240, 241, 243, 255, 256, 258, 261, 263, 263a, 264, 279; *mulk*, K 126, 141, 147, 149, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 172, 183b, 184, 185, 187, 197, 198, 199a, 200, 215, 216, 217, 218, 220, L 94, 99, 100, 145, 147, 149, 152, 157, 177, 179, 180a, 180*, 182, 183, 199, 200, 201, 203b, 208, 208a, 228, 234, 234a, 237, 238, 240, 242, 244, 258, 259, 262, 263, 263a, 264, 279, 283a, 284; *mullæk*, K 132, 143, 167, 169, 171, 220, L 100, 144, 180, 183, 225, 226, 228, 235, 237, 244, 255, 279; *millæk*, L 158a; *mælk*, K 107, L 188; *malk*, L 93; *meulk*, K 166, 183b, 216a; *mèulæk*, L 180, 261; *mèulæk*, K 148a, L 262; *meujlæk*, L 262; *moelk*, L 208; *möëllæk*, L 279, 281, 281*, 284; *möëwlk*, L 255; *mujlæk*, K 143; *mujlk*, K 142; *mujlæk*, L 262; *mölk*, karnemelk, Elemans; *mölk*, karnemelk, hs Sassen; *mölk*, karnemelk, hs 1229a; *mölk*, karnemelk, Brabantius; *mölæk*, karnemelk, De Bont; *mulk*, karnemelk, hs Jansen L 200; *mulk*, melk die geboterd is, hs Kapteijns L 177; *mulk*, karnemelk, hs K 183; *mülk*, karnemelk, hs Vissers L 180; *mülk*, karnemelk, hs Renders L 226; **karningmelk**: *kèrnigamèllæk*, K 155; *kaeringamullæk*, K 127; *kèringamullæk*, K 158a; *kééringamullæk*, K 125; *keeranamèlk*, K 125; **boter**: het type *boter* in: K 151; *bottær*, K 151, L 209a; *buttær*, K 151; **zure melk**: het type *zure melk* in: K 133; *zôër mèllæk*, L 189; **spoeling**: het type *spoeling* in: K 305; *spielink*, P 95; **klontermelk**: *klawtærmelk*, P 128; **watermelk**: het type *watermelk* in: K 307; **geronnen melk**: *gæronnamèlk*, K 157a; **machinemelk**: het

type *machinemelk* in: P 147; **zure room**: *zôër rømmæ*, L 203; **onderroom**: *ondærrøeoomæ*, K 131; **water**: *waotær*, P 73; **boterpap**: het type *boterpap* in: K 309; **zwaai**: *zweaj*, L 285; **melkezuip**: *mölkezöjp*, karnemelk als consumptieartikel, Elemans.

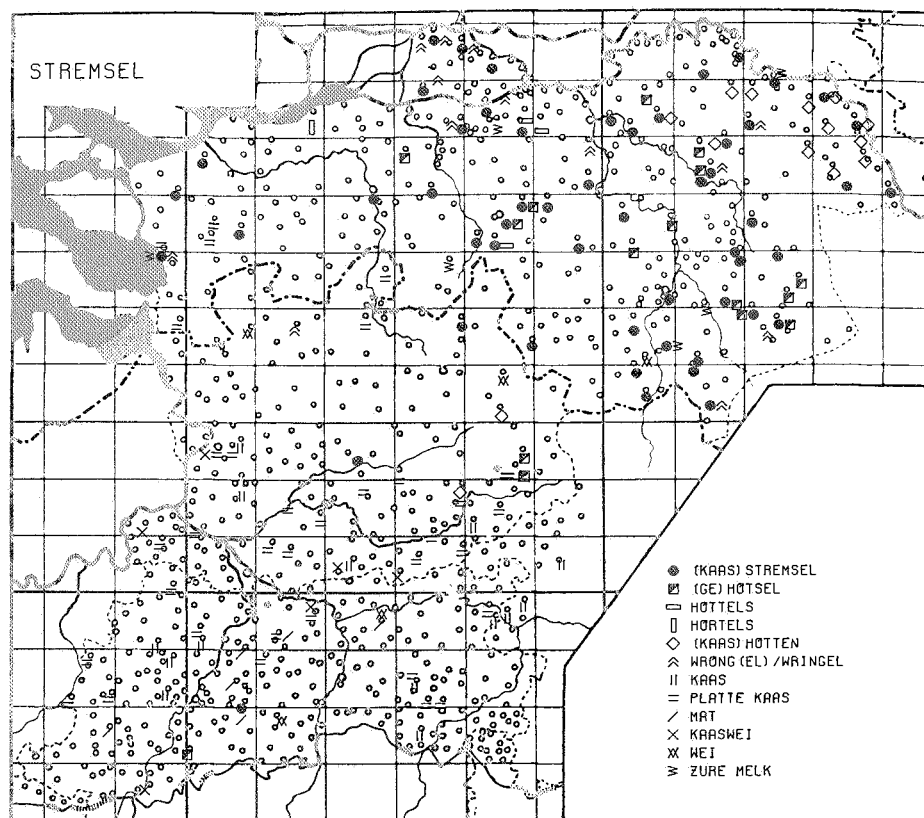
STREMSEL (zie kaart)

Lab/Gerinnsel – cheese rennet – la présure (N 16, 79; DC 7, 25; DC 7, 26; znd 27, 31; NE III, 39e; Go 1b)

[De karnemelk die gebruikt wordt voor de kaasbereiding, wordt op een zacht vuurtje gezet. Bij een bepaalde temperatuur begint ze te strekken.]

stremsel: het type *stremsel* in: I 57, 79, K 100a, 102, 107a, 128a, 132, 133a, 143, 151, 160, 161a, 171, 174, 183, 183b, 184, 184a, 185, 187a, 211, 216, L 100, 102, 110, 144a, 145a, 147, 152, 153, 157, 159, 161, 180, 180*, 186, 199, 205, 206, 207, 208, 228, 242, 255, 262, 263, 280, 281, 283a; *strémsæl*, K 268, L 186, 241, P 69b; *strèmsæl*, L 190; *strimsæl*, L 285; **kaasstremsel**: *kaosstrempsæl*, L 144a; *kèesstrempsæl*, L 260; **strem**: *ström*, P 99; **wrongel**: het type *wrongel* in: K 100, 102, 133d, 168, 204, L 157, 180*, 264; *wrongæl*, I 79, K 101a, 132; **wringel**: *wringæl*, K 100a; **wrong**: *wrong*, L 285; **runsel**: *runsæl*, K 204; *rïensæl*, P 95; *reünsæl*, runsel, stremsel, leb, Corn. Vervl. A.; **scheidsel**: *schaajsæl*, K 195; *schïèsæl*, K 291; **zinksel**: *zingksæl*, K 316; **schiftsel**: *schifsæl*, K 183b; **kromsel**: *krómsæl*, P 89; **griezel**: het type *griezel* in: K 195; het volgende type is meervoud: **kappers**: het type *kappers* in: K 157, 173b, 174; **kabbeling**: het type *kabbeling* in: K 195; **zuursel**: het type *zuursel* in: K 176, L 259; **zuur van de melk**: *zïür van da mèllæk*, K 248; **hotsel**: het type *hotsel* in: K 161, 183b, L 145, 180, 180b, 200a, 201, 241, 242, 243, 244, 263; *hòtsæl*, K 183, 276, 276a; *hotsæl*, znw.o. hotsel, dik van geschifte karnemelk, De Bont; **gehotsel**: *gæhòtsæl*, P 125; het volgende type is meervoud: **hottels**: het type *hottels* in: K 136a, 146; *ottæls*, K 184; het volgende type is meervoud: **hortels**: het type *hortels* in: K 124a; **hot**: het type *hot* in: K 307; de volgende opgaven zijn meervoud: *hotta*, L 145a, 152, 156, 159, 160, 162, 184, 185, 187; *høttæ*, L 150, 153; *høttæn*, K 241; *høtn*, K 241; het volgende type is meervoud: **kaashotten**: *kèeshotta*, L 161; **mat**: het type *mat* in: P 18; de volgende opgaven zijn meervoud: *matta*, O 238, P 13, 29; *møtta*, P 66, 69b; *mat*, kezeling of samen geronnen deeltje van gekabbelde of geschifte melk, Corn. Vervl.; **kaas**: *kees*, K 341a, 358, O 165, P 149; *kèes*, P 44, 45; *kêes*, K 245; *kéés*, K 301, 311, P 4; *kééjs*, O 173; *kééas*, K 281a; *kééjæs*, P 41a; *kéjs*, O 73; *kéjæs*, P 95; **platte kaas**: het type

1.1.1.2.

platte kaas in: I 118; *plattā kees*, K 244, 295; *plattā kēēs*, P 3; *plattā kēēs*, K 191, 207, 274, 301, 348; *plättā kēēs*, K 291; *plattā kēs*, K 336; *plattā kēās*, K 246; *plattā kēs*, I 79, K 174a; *plattā kijs*, K 173; *plaatā kēēs*, K 307; *plöttā kees*, K 276, 295, 307, O 158, P 16; *plöttā keejs*, P 95; *plöttā keejas*, P 104, 105; *plöttā kēēs*, I 268, K 307, 310, 312, 331, 346, P 41, 70; *plöttā kēéjs*, K 332, O 153, 158, 161, P 18; *plöttā kéjs*, K 287, 346, I 275; *plöttā kējs*, K 246; **botermelkkaas**: *bòdtarmèllākēēs*, P 72; *bòdtarmèllākīēs*, O 286a; *bòwtarmèllākēēs*, P 169; **kaaswei**: *keezāwaa*, K 341a; *keejāzāwaj*, K 244; *kéézāwaa*, K 244; *kéézāwaa*, I 220, K 349; *kéézāwāā*, I 220; *kéēsāwaa*, P 16; *kīēzāwò*, O 286a; **wei**: het type *wei* in: L 259; *wéj*, P 29; *wōj*, K 201; *waaj*, K 240; *wa*, P 128; **melk**: het type *melk* in: L 180b; **zure melk**: het type *zure melk* in: I 79, K 141, L 110, 240; *zuur melk*, K 194; *zoerā melk*, L 260; **geronnen melk**: het type *geronnen melk* in: K 124a, 128a; *gərunnā melk*, K 153; *gərunnā mēllāk*, K 175; **ondermelk**: het type *ondermelk* in: K 142; **gestremde melk**: het type *gestremde melk* in: K 143, 163c; **geschoten melk**: *gəschootā mūūlk*, L 200; **geschifferde melk**: *gəschiffərdā mēllāk*, L 150;

gehottelde melk: het type *gehottelde melk* in: K 179a; **gehotselde melk**: het type *gehotselde melk* in: L 201; **gehotte melk**: *gəhot mūlk*, L 144; **hottemelk**: *hòttāmelk*, L 153; **moeliemelk**: het type *moeliemelk* in: L 158; **room**: *rojm*, L 264; **dikke romen**: *dikkā roomā*, L 236; *dikkā rommā*, L 201, 281; **gestremde romen**: *gəstremde roomā*, K 132; **zure romen**: *zoerā rommā*, L 160; **geronnen romen**: *gəronnā rommā*, L 180; **geschifferde romen**: *geschiffərdā roomā*, L 146; **gescheiden botermelk**: *gəschīe bootərmīlk*, K 333; **karnemelk**: het type *karnemelk* in: L 146; **zaan**: *zaon*, K 149, P 17; **zuiers**: *zwiērs*, K 184; **leb**: het type *leb* in: K 168; *lup*, K 107a, 132; **kwark**: het type *kwark* in: K 185; **dik**: bij de volgende opgave is ook het lidwoord opgenomen: *āīēk*, P 25; **[brōēm]**: *brōēm*, P 17; **loer**: het type *loer* in: K 237; *loereman*: *lōērāmòñ*, K 211; het volgende type is meervoud: **klonters**: *klòngtars*, K 249; **jan in de zak**: het type *jan in de zak* in: K 151; **kerel**: *kerel*, mat deeltje afgescheiden kaasstof in de melk, Corn. Vervl.; **kerelingen**: *kerelīngēn*, kerels, afgescheiden kaasdeeltje, Corn. Vervl.

WATERACHTIG VOCHT VAN OUDERE KARNEMELK

Wässerige Flüssigkeit älterer Buttermilch – watery liquid from old buttermilk – liquide aqueux de lait battu

Wässerig Flüssigkeit älterer Buttermilch – watery liquid from old buttermilk – liquide aqueux de lait battu

(DC 9, 15b)

wei: het type *wei* in: I 79, K 157, 175, L 144a, 179, 239, 240, 244; *wij*, K 157, 173a; *wèj*, L 144a; *wèèj*, L 178; *waaj*, K 125a, 133d, 149, 161, 182, 182a; *waj*, K 159; *wōj*, K 204c; **water:** het type *water* in: K 148, 151, 216a, L 185, 201, 208, 209a, 236, 258, 259; *waetər*, K 183b, L 151; *wattər*, K 171, L 149, 180**, 208a; *waotər*, K 101a, 132, 145a, 148, 184, L 100, 145a; *wōtər*, L 285; **spoeling:** het type *spoeling* in: I 78a, K 132; *spōëling*, L 239; **watermelk:** het type *watermelk* in: K 135; **zwers:** het type *zwers* in: K 197; **hotsel:** het type *hotsel* in: L 228; **pils:** *piels*, L 152; **tap:** het type *tap* in: L 144a; **dun:** het type *dun* in: L 160; **dunne melk:** *dun mölk*, K 187a; **blauwbaard:** *blaawbaort*, K 173a.

BOTERLEPEL

Butterlöffel – butter scoop – une cuillère de beurre

(N 12; DC 28, 7)

boterlepel: *bottərlippəl*, L 180b, 240; **kneedlepel:** *kneejlĕppalkə*, L 250; **spaan:** *spaoon*, K 188a; **boterspaan:** *bottərspaoon*, K 178*; **kneeder:** het type *kneeder* in: L 201.

–5.2. **Het kaas maken**

KAAS

Käse – cheese – fromage

(RND 66; znd A2, 316; sgv 16; DC 7, 24; Go 1b)

kaas: het type *kaas* in: I 118, K 102, 124a, 148, 150, 151, 168, 182a, 183, 188a, 202, 244, 342, L 100, 160, 180*, 185, 200, P 25; *káás*, K 150, 168, 185, L 93, 110; *káás*, L 150; *káásj*, I 268, K 320, 322, P 73; *kajs*, I 268, K 187a, 214, 215; *kaws*, I 180; *kòòs*, I 78, 180, K 110a, 135, 247, L 144a; *kòòəs*, L 228; *kòòsj*, K 186; *koos*, K 102, 247; *kĭəs*, P 46, 47, 48, 86, 88, 89, 96a, 123, 124, 136; *kĭes*, P 86, 88, 96, 107; *tjĭəs*, P 135; *kies*, P 88; *kĭəs*, O 290, P 127; *kaes*, I 79, K 109, 151, 157, 158b, 173a, L 94, 240, 258; *kĭəs*, I 79, K 184, 316, P 44, 45, 99, 108a, 109, 111, 151, 154, 157a, 167; *kees*, I 272, K 100a, 107, 135, 147, 149, 163c, 164, 168, 171, 172, 183b, 185, 189a, 194, 197, 204, 213a, 237, 253, 268, 274, 300a,

307, 314, 315, 318, 339, 353, 358, L 92, 98, 99, 102, 104, 109, 144, 145, 145a, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154a, 157, 177, 178, 179, 180b, 186, 199, 201, 207, 209a, 255, 257, 261, 263, 264, O 162, 274, P 102; *keejs*, K 244; *kééəs*, I 57, 78, 102a, 149, 180, K 199a, 200, 244, 245, 250, 272, 318, 325a, 326a, 333, 334, 336, 337, 338, 341, 342, 344, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 353, 354, L 146, 147, 149, 150, 151, 152, 156, 157, 158a, 159, 159b, 160, 161, 162, 177, 178, 183, 184, 186, 187, 187a, 199, 204, 204a, 225, 235, 256, 279, 281, 281*, 284, 285, O 162, 171, 173a, 174a, 177, 178a, 232, 238, 239, 241, 244, 247, 248, 250, 253, 256, 272, 275, 281, 285, 286, 287, 288, 289, P 13, 15, 16, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 35a, 36, 38, 39, 40, 41, 42, 42a, 43, 44, 45, 47, 60, 60a, 61, 62, 63, 64, 65, 65a, 65c, 66, 66a, 67, 68, 69, 69a, 70, 72, 74, 76, 81, 84, 85, 86, 87, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 122, 122a, 125, 126, 127, 130, 132, 133, 136, 137, 138, 139, 143, 143a, 144, 145, 147, 148, 149, 150, 152, 155, 159, 161, 166, 167, 168, 169, 171, 198, 199; *kééjəs*, K 216, P 112; *kééəsĭ*, L 144, 261; *kééjs*, I 221, 221a, 221b, 222, 267, 268a, 270, 271, 275a, K 319, 321, 323, 325, 326, 327, 328, 329, L 100, 144, 145, 179, 190, 200, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 228, 237, 240, 243, 244, 263a, 264, P 2, 3, 18a, 33, 65b; *kéés*, I 118, 119, 120, 219, 220, 265, 265a, 266, 272, 274, 275, K 100, 101, 110, 125, 126, 128, 129, 129a, 131, 132, 133a, 137, 147, 151, 154, 155, 156, 158, 161a, 163, 164, 165, 169, 170, 173, 173a, 174, 176, 180, 182, 183, 183b, 184, 187, 188, 188a, 189, 189a, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 195a, 196, 197, 198, 201, 202, 202a, 203, 204, 204a, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 212a, 213, 214, 217, 218, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 234, 235, 236, 237, 237a, 238, 239, 241, 242, 243, 244, 244a, 246, 247a, 248, 249, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 273, 273a, 274, 275, 276, 277, 279, 280, 281, 281a, 282, 283, 284, 285, 286, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 307a, 308, 309, 310, 311, 312, 312a, 312b, 313, 314, 315, 316, 317, 317a, 324, 329, 330, 332, 333, 339, 340, 345, 349a, 352, 352a, 355, 356, 357, 358, L 92, 93, 96, 99, 102, 178, 180, 186, 189, 201, 209a, 240, 241, 255, 258, 260, 262, 263, O 63a, 67, 68, 69, 69a, 70, 70a, 70b, 73, 74, 153, 155, 156, 157, 158, 161, 165, 166, 169, 172, 173, 174, 175, 178, 239, 242, 245, 251, 252, 255, 274, 274a, 276, P 1, 4, 5, 5a, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 18, 25, 29a, 30, 30a, 39, 41, 60a, 61, 65, 70, 79, 86, 94, 96a, 198, 199; *kjéés*, P 63, 75, 90, 102; *kéésĭ*, K 186; *kééza*, L 148; *kééəs*, K 331, 335, L 281, 281*; *kééjs*, K 287, L 240; *kèès*, I 78, K 107a, 129a, 131, 133a, 141, 143, 145a, 148a,

1.1.1.2.

149, 151, 152, 153, 157, 158a, 158c, 160, 161, 162a, 164a, 169, 170, 172, 175, 177b, 177c, 179, 181, 184a, 190, 179a, 204, 205, 216, 218, 239, 240, 241, 273, 281a, 330, L 91, 93, 94, 95a, 99, 100, 103, 112, 148, 155, 156, 158, 161, 162, 179, 180a, 182, 184, 185, 187, 190, 200, 202, 203, 203b, 205, 206, 208, 226, 237, 242, 244, 260, 263a, 280, 281, 281*, 283, 283a, P 4, 29a, 59; *kes*, K 304, 305, L 264; *kées*, K 148, 171, 184, 215, 219, 220, L 93, 100, 154, 158, 159, 187, 189, 199, 212, 229, 233, 237, 240, 256, 258, 264, 279, 283, 285; *kéas*, P 9, 97, 112, 145, 154, 161, 166; *kés*, K 302, 308a, L 208, O 238; *kès*, I 78a, 79, K 100, 101a, 125a, 128a, 129a, 132, 133a, 133c, 142, 157, 159b, 160, 161, 173a, 175, 190, 237, 245, 250, 332, L 97, 159, 160, 180*, 200, 208a, 237, 259, 262, 264, 280, 285, O 286, P 80; *kij*s, K 166, 173, 183b, 216, 273, 350, L 205, 206, 208, 236, 240, 244, O 67, P 2, 4; *kéjs*, I 275, K 244, 322, P 65, 69b; *kéjās*, K 245; *kéjs*, L 236; *kéjās*, L 244; *kös*, K 277; *kèüs*, K 277; *kaas*, Goossenaerts; *kias*, kaas, Goemans; *kees*, kaas, Hoefufft; *ke.s*, kees, kaas, De Bont; *kées*, kaas, Brabantius; *kees*, kaas, hs Kapteijns L 177; *keës*, Corn. Vervl. A.; *kéés*, kaas, Elemans; *kééas*, kaas, hs Schrevens P 86; *kèès*, kaas, hs Mischogfsky L 95; *kès*, kaas, hs K 133a; *kès*, kaas, hs Jansen L 200.

WEI

Molke – whey – petit-lait
(DC 7, 27; DC 7, 28; DC 9, 15; znd I, 103; znd 27, 31; sgv 15; Go 1b)
[De wei is de dunne, zoete vloeistof die, na de afscheiding van de kaasstof, van de melk overblijft.]
wei: het type *wei* in: I 78, 78a, 79, 118, K 102, 124a, 143, 147, 148, 149, 151, 157, 160, 163c, 164, 168, 171, 172, 173, 173a, 175, 183b*, 185, 187a, 194, 202, 226, L 97, 102, 110, 144a, 146, 152, 157, 159, 161, 162, 179, 180*, 180b, 186, 187, 190, 201, 208, 208a, 244, 259, 260, 262, 263, 264, 280, 281, 283, 285, P 171; *wij*, K 173a, 175, L 180; *wèj*, K 170, L 147, 180; *wèèj*, L 95, 109, 153; *wééa*, K 210, 212, 221, 224, 231, 255, 267, 272, 274, 309, P 112, 161a, 167; *wee*, P 171; *wéé*, K 274; *waj*, K 100, 133a, 148, 159, 161, 179, 184, 188a, 205, 206, 213, 235, 250, 265, 273, 276, 276a, 277, 277a, 305, 309, L 100, P 152, 161; *waaj*, K 100a, 101a, 102, 107a, 125a, 126, 128a, 132, 133a, 133d, 135, 141, 143, 145a, 184, 184a, 187a, 204, 213, L 100, 200, 208, 280, P 102; *waa*, K 206, 239, 356; *waa*, I 221b, 266, K 272, 286, 287, 296, 300a, 301, 305, 311, 330, 332, 336, 338, 339, O 239, 243, 251, P 25, 80, 95, 127, 128, 147, 198; *woaj*, P 154; *wei*, hui, Tuerlinckx; *weï*, overschot van de melk waaruit kaas bereid is hs Kapteijns L 177; **weik**: *waajk*, P 145; **dikke wei**: het type *dikke*

wei in: K 168, 173, L 110, 146, 161, 262, 285; *dikkə wèj*, L 186; *dikkə weej*, K 149; *dikkə waj*, K 184; **kaaswei**: het type *kaaswei* in: K 163c; *kijswa*, O 174a; *kijrzwa*, O 69; *kééswéé*, K 357; *keezwéé*, K 358; *keezwaj*, K 318; *kèswaj*, K 182; *kééswéé*, P 45; *kèèswaj*, K 316; *kééjās-wééa*, P 112; *kaazəwij*, K 265, O 275; *kîèzəwéé*, P 46, 47, 48; *kîèzəwao*, P 89; *keezəwij*, O 274; *keezəwaj*, K 262, 314, 341, 352; *keezəwaa*, I 266, O 243, 274, 289, P 84; *keezəwa*, O 162; *keezəwaa*, K 356; *kèèzəwéé*, P 44; *kéézəwa*, I 265, K 330, 339, 346, O 157, 171, 239, 241, 245, 255, 272, 274a, 289, P 18, 25, 27, 38, 39, 41, 129, 145, 198, 199; *kèèzəwij*, K 269, 301, 305, 340, O 174a, P 98; *kijzəwaj*, K 350; *kijzəwaa*, I 221, 274, K 284, 287, 305, 308, 311, 324, 332, 349, O 67, 69, 156, 241, 288; *kijswaa*, P 2; *kijzəwao*, O 177; *kajzəwaa*, O 252, P 150; *kajzəwaoə*, O 172, 241; *kèzəwei*, kaaswei, Corn.; *kéézəwää*, kaaswei, het dun dat door het stramien wegloopt, hs Schrevens P 86; **kaasweik**: *keezəwajk*, K 315; *keezəwajk*, K 277, 352, 353; **scheidwei**: *scheewei*, wei van gestremde melk, Corn. Vervl.; **portelwei**: het type *portelwei* in: K 100a; **hui**: het type *hui* in: K 183b; *heuj*, L 185; **kaaswater**: *keeswaatər*, K 267, 299, 351, P 77, 102, 145; *keeswattər*, L 263; *keswaatər*, L 264; **kaaslek**: *keeslek*, K 307; *kajzəlek*, P 25; **kaas[riet]**: *kijsriet*, P 24; **weikaas**: *wakaj*s, O 238; **kaasnat**: *keesnat*, P 38; **botermelksewei**: *bootərmelksəwaj*, K 235; **weibotermelk**: *waa-bootərmelk*, K 265, 268; **botermelk**: het type *botermelk* in: P 35a; *bootərmellək*, P 25; *bootərmellək*, P 94, 95, 107; *bootərmellək*, P 80; *bowtərmellək*, K 250; *bowtərmèlk*, O 178a; **kaasmelk**: *keesmelk*, K 305; **melk**: het type *melk* in: P 60a; *mölk*, L 264; **zure melk**: het type *zure melk* in: K 253, 265; *zuur mèlk*, P 99; **fluitjesmelk**: het type *fluitjesmelk* in: K 212a; *flöjtəsmèlk*, K 330; *fleutjəsmèlk*, P 133a; *fluijəsmèlk*, O 67, P 128; *flöjkəsmèlk*, P 199; *flöjkəsmèlk*, P 72; *flöokəsmèllək*, P 80; **geronnen melk**: *gəronnə mèlk*, P 99; **kleine melk**: *kleen melk*, P 171; *klèèn mèlk*, P 48; *kljñ mèlk*, O 274, 277, 286; *kléj mèlk*, P 18; *klaa mèlk*, K 330; *klaa mèllək*, P 27; **ondermelk**: het type *ondermelk* in: K 196, L 187; **onderromen**: *on-derrommə*, L 180**, 228; **spoeling**: het type *spoeling* in: K 132; *spöèling*, K 149, 197a, L 155, 162, 208a; *spuuling*, L 180**; **zuiers**: het type *zuiers* in: K 197, L 159; *zwîərs*, K 196; *zwierts*, K 168; *swierts*, L 240; *zwîəs*, K 196, 237; **zaan**: het type *zaan* in: K 241, 277, 305; *zeen*, I 266; **zeiksel**: *zaaksəl*, I 180; *zoksəl*, I 274; **water**: het type *water* in: I 120, K 233, 244, 249, 274, 307, 330, P 25, 73, 94, 126, 159; **nat**: het type *nat* in: I 180; **pekel**: het type *pekel* in: K 128a; **scheidsel**: *schijəsəl*, L 162; **portel**: het type *portel* in: K 160, L 281; **fiets**: het type *fiets* in: L 159, 187; **fluit**: het type *fluit* in: K 191,

212a; **klits**: *klīets*, K 352; **pel**: het type *pel* in: K 304; **brok**: het type *brok* in: P 88; **slap**: het type *slap* in: O 67; **zwaai**: *zwèej*, L 256; **dun**: het type *dun* in: P 94; **loeter**: het type *loeter* in: K 272; *lōēttar*, K 272, P 35; *lōētār*, K 296; *lūūtār*, P 35a; **loeder**: *loedar*, K 258, 268, 296; **loer**: het type *loer* in: K 292; *lōēr*, K 291, 325; **loe**: het type *loe* in: K 283; **boter**: het type *boter* in: K 307; het volgende type is meervoud: **matten**: *mattār*, K 273; het volgende type is meervoud: **hotselen**: *hotsələ*, K 171; **aflaat**: het type *aflaat* in: K 272; *aflaot*, K 241, 276, 307, 315; *aflowt*, K 272; **afroom**: *òfrôēm*, P 27; **[deulək]**: *deulək*, P 25.

PLATTE KAAS

Flacher Käse – cottage cheese – fromage blanc

(Go 1b; DC 7, 15; znd 2, 15)

platte kaas: *plattə kies*, P 88; *plattə kīēs*, P 46, 47, 48; *plattə kees*, K 314, 315, 318, 353, 358, P 84; *plattə kēēs*, K 316, P 167; *plattə kées*, K 357; *plattə kēs*, K 173a; *platte kaas*, versche kaas, Tuerlinckx; *plattə kéeəs*, platte kaas, verse ongerijpte kaas, hs Schrevens P 86;

schijntjeskaas: *schijntjeskees*, zoete melksche platte kaas, Corn. Vervl.; **loerkaas**: *loerkees*, half doorgelopen, zeer dunne platte kaas, Corn. Vervl. A.; **botermelkse kaas**: *botermelkse keēs*, platte kaas van karnemelk, Corn. Vervl. A.; **fluit**: *fluit*, platte kaas, Corn. Vervl. A.; **pas-op**: *pas-op*, half doorgelopen, zeer dunne platte kaas, Corn. Vervl. A.

KAASMANDJE

Käsekorb – cheese basket – panier à fromage
kaasmandje: *kéeəsmannəkə*, kaasmandje, hs Schrevens; *kèzemandeken*, mandje om de wei uit de kaas te laten lopen, Corn. Vervl. A.; **kaasspint**: *kèèsspint*, mandje om de wei uit de kaas te laten lopen, Corn. Vervl. A.; *kaasspint*, mandje om de wei uit kaas te laten lopen, Tuerlinckx; **spint**: *spint*, teenen korfje waarin men de wei uit de kaas laat lopen, Tuerlinckx; **buist**: *bòsji*, een klein gevlochten korfje zonder hengel en met rechtopstaande zijwanden, niet hoger dan een twintigtal centimeters. Het diende hoofdzakelijk bij de bereiding van kaas, Eylenbosch O 253.

1.1.1.2.

Register over de paragraaf 1.1.1.2. VEETEELT. Hierin zijn opgenomen de woordtypen van de afleveringen over het rund (afl. 3), het paard (afl. 4), het tuig van het paard (afl. 5) en kleinvee/pluimvee (afl. 6).

- à retour 778
a tik 1003
a-schaap 894
aafsom 447
aal 596
aalschop 869
aalt op zijn ijzers gooien 633
aanberen 849
aanberen, laten – 849
aanbindsels 722
aanbokken 945
aandoen 758
aandoen, de haam – 759
aandoen, de toom – 759
aandoen, gareel – 758
aandoen, getrek – 758
aandoen, getuig – 758
aandoen, het gareel – 759
aandoen, het paard – 758
aandoen, zadel – 758
aandraden 437
aaneengesloten, goed – 386
aangebeld 388
aangebeld, goed – 388
aangebeld, mooi – 388
aangebonden, te kort – zijn 662
aangelag 878
aangeleerd 550
aangeribd 59
aangeslagen, goed – 832
aangesloten 386, 591
aangesloten, goed – 386
aangesloten, niet – 593
aangesper 707
aangeven 510
aangevet worden 428
aangezet, van achteren goed – 389
aangroeien 424
aanhaakriem 746
aanhalen 679
aanhengsten 643
aanhouden 289, 290, 864
aankleden 758
aankomen 423, 509
aankomen, hij hoort hem al – 614
aankomend verken 821
aankomend zoegje 823
aankomer 810
aankoppeling 717
aankoppels 728
aanleg voor vervangen 655
aanleggen, een die niet goed kan – 607
aanleiden 642
aanleren 677
aanlopen 655
aanmesten 295
aannemen 509, 920
aanopperen 946
aanpassen 678
aanpraten 679
aanremmelen 914
aanschietsen 758
aanschietsen, gareel – 758
aanschietsen, overal – 910
aanschieter 910
aanslaan 633, 634
aansluitriem 706
aansluitstuk 722
aanspannen 677, 758
aanspanstok 718
aanspekken 947
aansteken 758
aansteken, gareel – 758
aanstieren 290, 415
aanstoten 628, 628, 634
aanstoter 629
aanstouwen 495
aantouwen 758
aantrekken 629, 648, 758, 776
aantrekken, kremmig in het – 628
aantrekken, met schokken – 628
aantrekken, stijf – 628
aantuieren 322
aantuigen 677, 757
aanuieren 423, 945, 946
aanvetten 295
aanvleien 679
aanvoederen 295
aanwas 660
aanwassen 424
aanzetten 629
aapje 961
aar 325, 717, 774
aar-hier 769
aar-kom-hier 769
aar-oe 769
aar-op-kom-hier 769
aar-over 769
aar-weg 774
aard, goede – 331
aard, van een goede – 331
aard, van goede – 330, 331
aardappeldraaier 308
aardappelkneder 308
aardappelmachine 308
aardappelmolen 308
aardappelmolentje 308
aardappelschillen 888
aardappelstamper 867
aardappelstomper 868
aarde gooien met de vork 932
aarde, met – gooien 932
aarden 978, 979
aarden pot 1030, 1031
aarden schotel 1030
aarden, goed om patatten aan te – 637
aarijnt 717
aars 458, 969
aars, de – komt af 458
aarsbeen 377, 381
aarsdarm 458, 969
aas, koeken – 855
aasketenen, de – 747
aasketens, de – 747
aasketting, de – 699
aaskettingen, de – 747
aaslap, kettinkjes van de – 747
aasriem, de – 699
abces 669
aboelur 625
abortus 455
abortus besmet 457
achillespees 286, 286
acht dagen voor haar tijd 432
acht, binnen – dagen aan de rekening zijn 432
acht, binnen – dagen gaan kalven 432
acht, nog – dagen af zijn 432
acht, nog – dagen moeten staan 432
acht, nog – dagen van de rekening zijn 432
acht, nog – dagen van het kalf zijn 432
acht, nog – dagen van kamp zijn 432
acht, nog een dag of – afzijn 432
acht, varken van vier tot – weken 819
achter 776
achterbeen 577, 578
achterbil 581
achterblijver 340, 830, 895, 903
achterblijvertje 830, 903
achterblijvertjes 853
achterboelee 584
achterboks 743
achterboks, ketting van de – 747
achterboks, kettinkjes van de – 747
achterbolee 584
achterbroek 743, 744, 745, 747
achterbroek, kettinkje van de – 747
achterbroekhaak 746
achterbroekketen 747
achterbroekkettingen 747
achterbroekringen 744
achterdarm 288
achterdeel 567
achterdeem 359, 359
achterdeem, linker – 357
achterdeem, rechter – 358
achtereren, breed van – 389
achtereren, de klink komt naar – 443
achtereren, goed van – 389
achtereren, links kwartier van – 357
achtereren, schoon van – 389
achtereren, van – dik 389
achtereren, van – goed aangezet 389
achter(en), van voren lopen en van – gaan 623
achterend 377, 567
achtergareel 743
achtergetrek 727, 730, 731, 734, 743
achterhaam 737, 738, 738, 743, 744, 747
achterhaam, kettingen van de – 747
achterhaamkettingen 747
achterhaamringen 744
achterhachten 731, 732
achterhakken 583
achterhalen 633, 634
achterhand 359, 567, 581, 582
achterhand, dikke – 389
achterhand, goede – 389
achterhand, linkse 357
achterhand, met goed – 387
achterhand, rechtse – 358
achterhelp 743
achterhesp 581
achterhiel 583
achterhoef 585
achterkant 567, 575, 581, 583, 738
achterkant van de boelee 579
achterkant van de boelee 584
achterketting 746
achterkettingen 747
achterknie 577, 581, 582
achterknikker 663
achterknobbel 583
achterknoezel 583, 584
achterkoot 584
achterkruis 377
achterkwartier 359, 359, 377, 567
achterkwartier aan de hand 358
achterkwartier met de handzij 358
achterkwartier op u aan 358
achterkwartier van de hand 357

- achterkwartier van de handzij weg 357
 achterkwartier van de losse kant 357
 achterkwartier van de staartkant 358
 achterkwartier, bij de hands – 357
 achterkwartier, rechter – 357
 achterkwartier van de hands – 358
 achterlap 737, 738, 743, 744, 745, 746, 747
 achterlap, de keetjes van een – 747
 achterlap, keten van (de) – 747
 achterlap, kettingen van (de) – 747
 achterlap, strengen van de – 747
 achterlapketen 747
 achterlapkettingen 747
 achterlappen, strengtjes van de – 747
 achterlapriem 746
 achterlid, linker – 357
 achterlies 581
 achterlijf 567
 achterrom 778
 achteronderbeen 578
 achterop 778
 achterover, de kop – 446
 achteroverkoot, 662
 achterpaard 567
 achterpijp 578
 achterpoot 578
 achterriem 744, 744
 achterriempje 706
 achterschenkel 575, 578, 582
 achterschouderblad 575
 achterspeen 359
 achterspeen, linker – 357
 achterspeen, linkse – 357
 achterspeen, rechter – 358
 achterspeen, rechtse – 358
 achterspiervan de voorpoten 577
 achterst kwartier 359, 359
 achterst links kwartier 357
 achterste boelee 584
 achterste deem aan de linkse kant 357
 achterste deem links 357
 achterste deem rechts 358
 achterste demen 359, 359
 achterste hespebeen 582
 achterste knie 581, 583
 achterste kwartier 359, 359, 359
 achterste kwartier aan de hand 357
 achterste kwartier aan de linkse hand 357
 achterste kwartier aan de rechtse hand 358
 achterste kwartier links 357
 achterste kwartier op de hand 356
 achterste kwartier rechts 358, 358
 achterste kwartier van de hand 357, 358
 achterste lid 359
 achterste linkse schijf 357
 achterste onderbil 582
 achterste pijpbeen 578
 achterste poten 567
 achterste rechtse schijf 358
 achterste riem 707
 achterste riempje 707
 achterste schijf 359
 achterste schijf aan de andere kant 356
 achterste schijf aan de handzij 358
 achterste schijvers 359
 achterste spenen 359
 achterste, (het) – 567
 achterste, het – eind komt het eerst 447
 achterste, linkse – deem 357
 achterste, linkse – kwartier 357
 achterste, met zijn – zijn voorste kapotlopen 633
 achterste, net van het – van het paard 749
 achterste, op zijn – poten staan 624
 achterste, rechts – deem 358
 achterste, rechtse – kwartier 358
 achterste, rechtse – schijf 358
 achterste, 't – 377
 achterste, twee – spenen 359
 achterste, zich op zijn – benen zetten 624
 achterste, zich op zijn – poten zetten 624
 achterstel 377, 567
 achterstel, goed – 389
 achterstel, mooi – 389
 achterstel, schoon – 389
 achterstevoren 446
 achterstuk 744
 achtertuig 734
 achteruier 359, 359
 achteruier links 357
 achteruier rechts 358
 achterruit 340, 777
 achterruit deinzen 778
 achterruit-aar-om 769
 achterruit-eweg 778
 achterruit-huut-om 774
 achterruit, met een poot – 622
 achterruitkrabben 978
 achterruitlopen 627
 achterruitstoten 629
 achterruitwerken 627
 achtervaars 351
 achterwaarts 446
 achterwerk 377, 566, 581
 achterwerk, mooi – 389
 achtyaar 550
 achtyenmaander 546, 548, 549
 actie, te weinig – hebben 635
 adem, het aan de – hebben 635
 adem, het aan de – hebben 674
 adem, het op zijn – hebben 466
 adem, kort van – 675, 857
 adem, kort van – (zijn) 674
 adem, korte – (hebben) 674
 adem, stinkende – 989
 ademkuilen 375
 aderspat 668
 af 933
 af laten koelen 995
 af tijd zijn 440
 af zijn van haar ransel 981
 afbaggen 851
 afbinden 345, 654, 920, 921, 921, 921
 afbinden, met een elastiekje – 921
 afbladen 305
 afbladeren 305
 afblaren 305
 afblekken 1028
 afblotten 1028
 afboenen 680
 afborstelen 680
 afboteren 1038
 afbreken 442
 afbrengen 654
 afdak 925
 afdoen 305, 307, 307, 459, 653, 683, 760, 862, 993, 1028
 afdoen, baggen van de zog – 862
 afdoen, de kant – 494
 afdoen, (de) tenen – 888
 afdoen, de toom – 760
 afdoen, het gareel – 761
 afdoen, het voorlijf – 459
 afdoen, met een gummiring de staart – 921
 afdoen, staartjes – 921
 afdoen, stront – 922
 afdoen, tanden – 872
 afdoen, tandjes – 872
 afdoen, van de oude – 654
 afdoen, van de zog – 862
 afdoen, van het paard – 654
 afdraai 1037
 afdraaien 444, 921, 1033, 1038
 afdraaien, met de hand – 921
 afdraaien, (staart) – 922
 afdraaier 446
 afdraden 641
 afrijven 445
 afdruijprek 1019
 afdwaler 931
 afgaan 981
 afgaan, dun – 474
 afgaan, plat – 474
 afgang 466, 468, 487, 655, 847, 857, 886, 990
 afgang hebben 474, 857
 afgang, de – hebben 886
 afgang, kwade – 487
 afgang, pijnen – 473
 afgang, platte – 857
 afgang, witte – 465
 afgarelen 760
 afgebild 388
 afgebild, goed – 388
 afgebild, laag – 388
 afgedaan, de staart – (worden) 683
 afgedankt 941
 afgedankte knol 551
 afgedraaide melk 1035
 afgeeft, gekleurd kussentje dat – 914
 afgeeft, gekleurd lapje dat – 914
 afgehaald 832
 afgejongd 832
 afgekalfd 427
 afgekalfde 354
 afgekalfde koe 353, 353, 354
 afgekalfde maal 353, 354
 afgekalfde schot 353
 afgekalfde vaars 353, 354, 454
 afgekapt 392
 afgekoelde melk 1035
 afgelaten melk 1035
 afgelegd zijn 980
 afgelicht 983
 afgelicht ei 983
 afgemest 428
 afgemolken 427
 afgeraken, van de leg – 981
 afgereden paard 552
 afgeroomde melk 1035
 afgeruist 673
 afgesneden, 'n goede om de nek – te worden 392
 afgespannen zijn 636
 afgestierd 428
 afgestorven 830
 afgestorven ei 984
 afgestotene 903
 afgetapte melk 1035
 afgetrokken 422, 832

1.1.1.2.

afgetrokken gust 832
 afgetrokken van het zog 832
 afgevallen 832
 afgeven, dikke draden – 437
 afgeven, draagsel – 437
 afgeven, melk niet graag – 516
 afgeven, slijm – 437
 afgeven, zog – 838
 afgevoerd paard 552
 afgewisseld 371
 afgewisselde tanden 370
 afgezaande melk 1035
 afgezaande romen 1036
 afgezakt, de heup – 594
 afgezakte kont 391
 afgezogen 832
 afgezoken 832
 afgezoogd 832
 afgezuikte 832
 afgooien 641
 afgooien, het lijf – 457
 afgroeien 458
 afhaken 760
 afhaker 313
 afhalen 445, 859
 afhalen, baggen – 859, 859
 afhalen, jongen – 859
 afhalen, kurrtes – 859
 afhalen, vitjes – 859
 afhangend gat 391
 afhangend kruis 392
 afhangend, hard – 392
 afhangende bil 392
 afhangende kont 391
 afhanggat 391
 afharden 887
 afheffer 313
 afhelfen, van het broeden – 995
 afheten 996
 afhoeden 493
 afkalven 453
 afkalven, alles – 458, 459
 afkappen 922, 993
 afkarnen 1037, 1048
 afklemmen 345
 afkletsoren 755
 afknijpen 345
 afknijpen met tang 920
 afknijpen, tanden – 872
 afknippen 683, 872, 993
 afknippen, hoeven – 888
 afknippen, noten – 922
 afknippen, stront – 922
 afknippen, tanden – 872
 afkoelen 995, 1033
 afkoelen, zichzelf aan het – zijn
 845
 afkomen 456, 459
 afkomen van het lijf 458
 afkomen, baarmoeder – 459
 afkomen, de baarmoeder – 459
 afkomen, het kalf – 456
 afkomen, het koningshoofd – 458
 afkomen, het lijf – 458
 afkomen, laten – 456
 afkomen, vuil – 453, 464
 afkomen, wit – 464
 afkomst, van beste – 331
 afkomst, van goede – 331
 afkoppelen 305
 afkorten 993
 afkrijgen, gat – 762
 afkrullen 921
 afkuisen 680
 afkwispelen 680
 aflaat 1037, 1055
 aflaatpot 1030

aflaten 1033
 aflaten, niet – 514
 aflaten, zog – 838
 afleggen 459, 760, 917, 946
 afleggen, de rand – 981
 afleiden 766
 aflekkeren 946
 aflichten 1022
 afloop 473
 aflopen 456
 aflopen, (de voeten) (ijzers) – 633
 aflopen, laten – 1033
 aflossen 760
 afmaaien 306
 afmelken 511
 afmesten 295
 afmoren 406
 afnemen 421
 afnemer 313
 afnijpen 345, 920
 afnijpen, tanden – 872
 afnijpen, zuigtanden – 872
 afspellen 437, 1028
 afpikken 294
 afpitsen 345
 afpluizen 1028
 afplukken 307
 afproeven 642, 643
 afraken 981
 afraken, van de leg – 980
 afranden 981
 afrapen 305
 afrastering 927
 afrengen 305
 afroeien 641
 afroeren 641
 afrollen 444
 afromen 1033
 afromer 521, 1033
 afrom 1037, 1055
 afroombak 521
 afroompot 1031
 afroomschaal 1031, 1031
 afrossen 680
 afscheiden, slijm – 641
 afschellen 1028
 afscheppen 1033
 afschilferen 673
 afschrafelen 307
 afschudden 615
 afschuren 616
 afsikkelen 306
 afslaan 436, 641, 755
 afsluiten, in de hoek drijven en –
 met hekken 926
 afsluitstuk 721
 afsmijten 456, 459, 641, 648
 afsmijten, alles – 425
 afsmijten, de veemdraad – 641
 afsmijten, draad – 641
 afsmijten, haar bedde – 459
 afsmijten, haar lijf – 457
 afsmijten, natuur – 641
 afsmijten, slijmerij – 641
 afsmijten, vuil – 641
 afsnappen 307
 afsnijden 306, 306, 307, 445, 683,
 887, 992
 afsnijden, klotten – 922
 afsnijden, pees – 654
 afsnijden, staart(en) – 921
 afsnijder 395
 afspannen 671, 760
 afspeenhouk 874
 afspenen 862, 887
 afstammeling, van goede – 331
 afstamming, beste – 331

afstamming, goede – 331
 afstamming, van gecontroleerde –
 330
 afstamming, van goede – 331
 afstampen 304
 afstaven 354
 afsteken 305
 afstik 907, 908
 afstouwen 490, 926
 aftander 552
 aftandig 552
 aftands 552, 553, 907, 908, 941
 aftands paard 552
 aftands zijn 617
 aftandse geit 941
 aftandse knol 551
 aftandse koe 398
 aftandse (koe) 353
 aftapsel 1037
 aftasten 997
 aftouwen 760
 aftrekken 305, 306, 307, 423, 445,
 760
 aftrekken, de toom – 761
 aftrekken, het gareel – 760, 761
 aftrekker 1034
 aftreksel 455
 aftuigen 759, 760
 afval 304, 853
 afvallen 421, 456, 981
 afvat 313
 afvegen 922
 afvellen 1028
 afvlieten 1033
 afvoederen 304, 307
 afvoelen 920, 997
 afvoeren 445
 afvuilen 452
 afwassen 458, 647
 afwennen 654, 862, 887
 afwerken 459
 afwerken, het lijf – 457
 afwerken, het moederbed – 459
 afwerken, natuur – 641
 afwerpen 436, 456, 459, 641
 afwerpen, alles – 459
 afwerpen, bellen – 437
 afwerpen, draad – 641
 afwerpen, sturigheid – 641
 afwijkend 394
 afwinden 445
 afwisselen 617
 afwoelen 445
 afwringen 922
 afzadelen 760
 afzagen 445
 afzakken 421
 afzaten 1033, 1038
 afzaker 1034
 afzeisen 306
 afzetten 323, 653, 862
 afzetten, baggen van de zog – 862
 afzetten, van de meer – 653
 afzetten, van de zeug – 862
 afzetten, van de zog – 862
 afzetten, van het paard – 653
 afzijn, nog een dag of acht – 432
 afzijn, van de merrie – 654
 afzogen 832
 afzonderen 994, 996
 afzuiken 832
 afzuiveren 436, 453
 ajé 499
 ajé kom (met varianten) 499
 ajuin, vieze – 910
 ajut 774
 ajuu 776

- akerstok 316
 albion 783
 alle dagen leggen 980
 alle tanden 370
 alle, dagelijks — dagen leggen 980
 allee 776, 778, 781, 783
 allee achteruit 778
 allee djuu 778
 allee hup 776, 776
 allee jong 776, 778
 allee jongen 783
 allee juu 776, 778
 allee kom 783
 allee meiske 783
 allee schiet op 778
 allee terug 778
 allee vooruit 778
 allee vort 778
 allee zulle 778
 allee-hop 776, 781
 allee-hup 778, 781
 allee-om 774
 allee-omhoog 781
 allee-op 781
 allee-poot 781
 allee-recht 781
 allee-sta-op 781
 allee-voet 780
 allee-voetje 780
 alleen beginnen te eten 837
 alleen drinken 837
 alleen eten 837
 alleen opbrengen 860
 alleen vreten 837
 alleen, jongen — zetten 887
 allemaal, 't slaat — in 376
 alles afkalven 458, 459
 alles afsmijten 425
 alles afwerpen 459
 alleseter 831
 allez (eventueel eenmaal herhaald) 499
 allez hup 1003
 allez kom (met varianten)
 allez kom kom 935, 935, 936
 allez kom vooruit 499
 allez mannekes kom 501
 allez rode(n) 499
 allez zwarte(n) 499
 allo vooruit hup 779
 alloo, van goed — 331
 ameel 763
 ander, bij een — zetten 861
 ander, bij een — zog leggen 862
 andere, aan een — oude doen 920
 andere, achterste schijf aan de — kant 356
 andere, de — week moeten kalven 432
 andere, de ene bij de — gooien 861
 andere, in een — wei doen 492
 andere, korter als — 856
 andere, op de — springen 400
 andere, op een — zij leggen 444
 anderhalfjaar 548
 anderhalfjarig 548
 anders (in) 447
 angel, losse — 313
 angelbeet 478
 angelbeten 478
 angelbulten 478
 engelenbeet 478
 angelsbeet 478
 angelsbeten 478
 anslap, de — 744
 ansriem, de — 744
 ansriemen, de — 744
 ant 1004
 antérieur 555
 apart eten 837
 apart verblijf 925
 apart voeden 947
 apart zetten 653, 862, 887
 apart, kooitje -- 874
 aparte bil 389
 appelachtige uitstulping 458
 appelbloeschimmel 586
 appelbloesem 586
 appelbloesemschimmel 586
 appeloog 659
 appelschimmel 585
 apprehensie maken 435, 440, 649, 836
 araab, vieze — 910
 arbeid 449, 649, 836
 arbeid hebben 449, 649, 836
 arbeid krijgen 440, 449
 arbeid maken 449, 836
 arbeid, de — hebben 449
 arbeid, de — is eraan 449
 arbeid, er is — in 449
 arbeid, in — zijn 449
 arbeid, met — staan 449
 arbeiden 440, 449, 649, 836
 arbeiden, al zijn best — 449
 arbeiderskoe 950
 arçon 737
 ardeen, ardenner (ardens —) 536
 arden 597
 ardennais 597
 ardennais, type — 597
 ardennees 598
 ardenner 597, 610
 ardenner (ardens ardeen) 536
 ardenneux 598
 ardens 598
 ardens paard 597
 ardens paardje 597
 ardens ras 597
 ardens, ardenner (— ardeen) 536
 ardense mannen 597
 ardense paarden 536
 ardense, lichte — ras 334
 aren 367
 arlésien 561
 arm 394, 576
 arm, houten — 525
 arm, kleine — 577
 armbeen 576
 arme, koe van de — mensen 950
 armeluiske 950
 armemensenkoe 950
 armemensenkoetje 950
 arree 776, 778, 781, 1003
 arree djuu 776
 arree hup hup 778
 arree mannen 935
 arree vooruit 778
 arree-hup 776, 778, 781
 arree-jong 778
 arree-om 774, 778
 arree-omhoog 781
 arreejuu 778
 arret 487
 artist 292
 as 1045
 asem 651
 asem, buiten — 675
 asem, een korte — hebben 675
 asem, geen — hebben 675
 asem, het op de/zijn — hebben 675
 asem, het op zijn — hebben 858
 asem, kort van — 675, 857
 asem, korte — 858
 asem, slecht van — 675
 asem, zijn — niet goed kunnen krijgen 675
 asem, zonder — 675
 asemen, rap en onregelmatig — 675
 astrakan 893
 atelle, de — 699
 aujeszky 858
 aujeszky, ziekte van — 858
 aujeszkyziekte 858
 averecht(s) 446
 averechtse kant 553
 baaike 782
 baaltje 749
 baan 325
 baan, witte — 562
 baar 321, 875
 baard 558, 562, 941
 baardje 941
 baarmoeder 373, 853, 969
 baarmoeder afkomen 459
 baarmoeder uit 459
 baarmoeder, de — afkomen 459
 baarmoeder, de — laten zien 459
 baarmoederontsteking 463, 856
 baarmoederziekte 856
 baarslag 303
 baarziekte 856
 baas 393
 baasje 504, 882
 baat, aan de — zijn 434
 baat, in de — zijn 430
 baatkoe 350
 babbelaar 651
 bache 750
 baches 732
 bachelteje 750
 baconverken 801
 bad 924
 bad, een — nemen 845
 bad, een zwart — pakken 845
 bad, in het — 924
 bad, in het — doen 924, 924
 badden 845
 badden 845
 baden 924, 979
 baderen 979
 bag 813, 816, 818, 818, 821, 881, 881
 bag die van de zeug af kan 819
 bag, jonge — 816
 bag, kleine — 818
 bag, malse — 831
 bag, opgelepte 861
 bag, twaalfweekse — 821
 baggen 850
 baggen afhalen 859
 baggen erafhalen 859
 baggen fokken 863
 baggen halen 859
 baggen van de zog afdoen 862
 baggen van de zog afzetten 862
 baggen van de zog vatten 862
 baggen van de zog zetten 862
 baggen vangen 859
 baggen, helpen — 860
 baggen, vaker — 812
 baggen, zogende — 818
 baggenben 874
 baggengriep 858
 baggenhoest 858
 baggenhok 874
 baggenkist 875
 baggenkooi 874

1.1.1.2.

baggenkooitje 874
 baggenmand 874
 baggenmes 872
 baggenest 875
 baggensnijder 871
 baggerbont 384
 baggeren 845, 851
 baggetje 818
 bagje 814, 881
 bagkooi 875
 bagkoorts 856
 bagziek 856
 bagziekte 856
 bak 309, 874, 875, 889, 889, 1048
 bak, aan de – komen 838
 bak, al aan de – eten 837
 bakbeest 428
 bakelen 979
 bakeren 979
 bakkes 371, 556, 562, 563, 823, 824, 909
 bakkes vol 563
 bakkes, brand in de – 857
 bakkes, brand in het/de – 660
 bakkes, de – vol 371
 bakkes, een jonge – hebben 340
 bakkes, gezwollen – 660
 bakkes, hard – 607
 bakkes, nog een kalf in de – zijn 340
 bakkes, toom in de – 720
 bakkes, vol – 371
 bakkes, volzet – 371
 bakkes, zijn – kapot hebben 660
 bakkoe 428
 bakstukken 706, 707
 bal 552, 569, 575, 602
 bal, oude – 552
 balans 525
 balg 366, 695
 baliën 624
 balk 507, 691, 691, 693, 695, 695
 balken 402
 balkziekte 467
 ballee 579, 584, 584
 ballemakers 660
 ballen 444, 568, 570, 828, 884
 balletjes 828
 ballieër 601
 balzak 570
 bamisvoeder 299
 band 502, 504, 506, 704, 750
 band, aan de – leggen 323
 band, op de – leggen 323
 bandeloos 459, 465, 942
 bandeloos (zijn) 404
 bandeloosheid 464
 banden 377, 699
 banden, de – vallen weg 443
 banden, de – zijn door 443
 banden, de – zijn weg 443
 banden, door de – 443
 banden, geen – hebben 404
 banden, weg in de – zijn 443
 bandje 707
 bang 394, 610
 bangachtig 610
 bangig 610
 bank 881, 882
 bankje 519, 1019
 barak, oude – 552
 barbieren 682
 barbu-tje 954
 bareelringen 705
 barenkot 874
 barg 803, 804, 816, 818
 bargje 818

bark 816
 barsten 294
 barstketel 314
 barstpot 314
 bassen 840
 bast 566, 730
 bastaard 330, 545, 893, 893, 895
 bastaardkoe 329
 basten 731
 basten, houten – 730
 bastje 730, 731
 batelen 682
 baten, aan de – 434
 batterij 875
 bebje 861
 bebreien 681
 bebroed 983, 984
 bebroed ei 963, 982, 984, 1028
 bebroed, slecht – ei 1028
 bebroeden 982
 bed 374, 435, 450, 451, 452, 649, 652, 852, 886
 bed, haar – opmaken 835
 bed, het – is opgebleven 453
 bed, met het – op blijven staan 460
 bedanken 839
 bedde 852, 886
 bedde, haar – afsmijten 459
 bedde, vuil – 463
 beddemelk 455
 beddetje 852
 bedeksel 738
 bedelaar 942
 bedjesmelk 455
 bedmelk 455
 bedon 1031
 bedorven 609
 bedorven ei 1028
 bedorven hengst 539
 bedorven paard 602
 bedrageling 420
 bedriegeling 354
 bedrijf, een gesloten – hebben 862
 bedziekte 463
 bèè 912, 934, 935, 936, 944, 948, 949
 béé 891, 912
 beeën 911
 beefziekte 853, 990
 beeke 903
 been 576, 578, 582, 583
 been, bovenste – 576
 been, kort op zijn – 834
 been, slap te – 663, 859
 been, van de – zijn 661
 beenblok 755
 beenderen van de onderkaak 562
 beenderen van het gebit 562
 beenderman 382
 beendermeel te kort hebben 859
 beenderziekte 654, 859
 beenpijp 578
 beenspat 668
 beenwerk, fijn van – 600
 beenwerk, tenger van – 600
 beenziekte 654, 859
 beer 293, 801, 804, 806, 817, 818, 822, 823, 830
 beer, bij de – doen 850
 beer, bij de – gaan 850
 beer, de – uitlaten 850
 beer, de – zijn kooi 876
 beer, de – zijn kot 876
 beer, dekrijpe – 822, 823
 beer, (ermee) naar de – gaan 850
 beer, (ermee) naar de – rijden 850
 beer, gesneden – 805, 816

beer, grote – 823
 beer, jonge – 817, 822
 beer, kleine – 817
 beer, kwade – 835
 beer, naar de – brengen 850
 beer, naar de – doen 850
 beer, naar de – jagen 850
 beer, oude – 823
 beer, volslagen – 823
 beerachtig 663
 beerboer 850
 beergeld 850
 beergelt 810, 817, 818, 822, 823
 beergeltekost 866
 beerklauw 600
 beerklauwer 663
 beerkooi 876
 beerkot 876
 beerleider 850
 beerpoten hebben 638
 beerschop 869
 beerstal 876
 beertje 803, 817, 822
 beertje, klein – 817
 beervoetig 663
 beest 326, 327, 350
 beest met een vlekpoot 330
 beest voor de dood 392
 beest zonder papieren 330
 beest zonder stamboek 329
 beest zonder tanden 340
 beest, gecontroleerde – 330
 beest, gekeurde – 330
 beest, gewoon – 329
 beest, goed – 781, 782
 beest, halfbloed – 329
 beest, het – heeft ijzer in 472
 beest, ingeschreven – 330
 beest, kempse koe/kempse – 335
 beest, kwaad – 910
 beest, leeg – 354
 beest, mans – 354
 beest, middelbare – 330
 beest, opgeschreven – 330
 beest, overgehaalde – 330
 beest, slecht – 602
 beest, stom – 835
 beest, vers – 454
 beest, vet – 392
 beest, vol – 329
 beest, vreemd – 329
 beest, vreemde – 329
 beest, vuil – 484
 beest, wild – 329
 beest, wilde – 328, 330
 beestjong 294
 beesten 289, 325
 beesten, bont-zwarte – 332
 beesten, bonte – 332
 beesten, met de – langs de berm laten grazen 494
 beesten, rode – 334
 beest(en), rood-bonte – 333
 beesten, rosse – 334
 beesten, vale – 334
 beesten, vosse – 334
 beesten, zwart-bonte – 332
 beest(en), zwarte – 332
 beestendokter 292
 beesteneten 297
 beestenmolen 308
 beestenvoer 297
 beestje 327, 328, 497, 499, 500, 781, 782, 782, 880, 881, 882, 1002, 1012, 1013
 beestjes 477
 beestkeutel 618

- beeststront 618
 beetje, het lijf komt een — 458
 beetje, 'n klein — 776
 beetmolen 307
 begeleiden 763
 beginmelk 455
 beginnen op te komen 648
 beginnen te brullen 437
 beginnen te eten 837
 beginnen te gaan uieren 646
 beginnen te kwijnen 437
 beginnen te randen 981
 beginnen te trippelen 437
 beginnen te uieren 646, 945
 beginnen te werken 440
 beginnen te zuipen 837
 beginnen vol te komen 648
 beginnen voor te brengen 437
 beginnen, al eigens — te drinken 837
 beginnen, alleen — te eten 837
 beginnen, de bellen — te komen 437
 beginnen, gaan — kalven 442
 beginnen, gang in de uier — te maken 647
 behandelen 293
 behangen 382, 385
 behangen, goed — 385, 388
 behangen, mooi — 385
 behangen, schoon — 385
 behangenis 555
 behouden 417, 430, 850, 916, 945
 behouden zijn 646, 648
 behouden, niet — 644, 945
 behouden, niet — zijn 915
 behouden, niet (willen) — 425
 beierke 700
 beiersvier 854
 beiersvuur 854
 beisemriem 734
 bek 563
 bek, brand in de — 660
 bek, de — vol 371, 550, 909
 bek, de kalvertanden nog in de — hebben 340
 bek, een jonge — hebben 340
 bek, hard van — 607
 bek, harde — 607
 bek, (nog) een kalf in de — zijn 340
 bek, roven aan de — 918
 bek, schuil in de — 660
 bek, volle — 371, 909
 bek, zere — 918
 bekalfd 430
 bekellen 678
 bekerelen 678
 bekijken 1022
 bekje, zeer — 918
 bekleding 695
 bekleedsel 689
 beklemd 672
 bekloppen 678, 679
 bekomen 831
 bekschurft 918
 bekwaam 411
 bekwaam genoeg 411
 bekwaam om naar de stier te gaan 411
 bekwaam om te leiden 411
 bekwaam om te stieren 411
 bekwaam om te varren 411
 bekwaam om te winnen 411
 bel 437, 931, 948
 bel van de dracht 437
 bel vuil 437
 bel, bruine — 437
 bel, lopige — 437
 belderen 436
 beldrager 931
 beleg 695
 beleggen 491
 belegsels 695
 belegsels 692
 beleiband 507
 belg 599
 belgisch landverken 799
 belgisch, licht — trekpaard 597
 belgischachtig 601
 belhamel 899, 931
 belichten 1022
 bella 782, 783
 belle 905, 905, 937
 bellemie 903, 937
 bellemieke 937
 bellen 414, 436, 700, 700, 708
 bellen afwerpen 437
 bellen smijten 437
 bellen, de — beginnen te komen 437
 bellenboord 708
 bellenkrans 700, 708
 bellenransel 700
 bellentoom 708
 belletje 903, 904, 937, 948, 949
 belletjes 700, 708, 941
 belonen 678
 beloop 878
 belriem 700, 708
 bemeesteren 293
 bemmeluier 360
 ben 756, 874, 888, 889
 benaauwd 675
 benaauwd zijn 858
 benaauwd, het — hebben 854, 858
 benaauwdheid 466
 benaauwdigheid 466
 bende 296, 798, 798, 892, 953
 beneden de maat 383
 benen in een gat steken 637
 benen, dikke — 668
 benen, fijn in de — 600
 benen, frans op zijn — staan 631
 benen, grof van — 601
 benen, grove — 601
 benen, hoge — 381, 834
 benen, hoog op de — 834
 benen, kramp in de — hebben 661
 benen, krampen in de — hebben 661
 benen, kwade — 859
 benen, lange — 381
 benen, licht van — 600
 benen, met de — uiteen staan 636
 benen, met haar — slaan 649
 benen, met slappe — gaan 662, 663
 benen, slap op de — 859, 919
 benen, slecht op de — 859
 benen, slungel op zijn — 596
 benen, stijf op de — 859
 benen, te nauw op z'n — staan 637
 benen, van de — af raken 859
 benen, van de — af zijn 859
 benen, van de — gaan 859
 benen, van de — zijn 859
 benen, water in de — 666, 667
 benen, zich op zijn achterste — zetten 624
 benen, (zijn —) overeengeslagen 632
 benen, zijn — slepen 662
 benen, zwak op de — 859
 benen, zwakke — 859
 benetten 631
 bengelen 624
 benkeuje 819
 bepbag 861
 beplodden 679
 beppen 861
 berd 691
 bereden, van de mare — 557
 berehok 876
 bereklauw 482, 601, 662
 bereklauw hebben 662
 bereklauwen hebben 662
 berekooi 876
 berekot 876, 877
 beren 849
 beren, bij de hengst — 642
 beren, laten — 850
 berentepel 856
 berentet 856
 berepoot 662
 berepoten hebben 662
 berestaf 876
 berg 803, 803, 816, 817, 822, 823, 865
 berg, gesneden — 805
 bergdwerg 805
 berggeit 937
 berggeitje 937
 bergje 803, 816, 818
 beheggen 897
 berig 848, 849
 berig staan 848
 berigheid 849
 berm, met de beesten langs de — laten grazen 494
 beroerte 655, 918
 berremelk 455
 berrie 691
 berriebanden 739
 berriem 739, 740, 742
 berstziekte 468
 bertel 328
 berzie 296, 798, 892
 bes 660
 bes, er hangt een — aan 437
 besace 756
 besace-je 756
 bescheten 985
 beslaan 679
 beslaan, laten — 679
 beslag 655, 670, 693, 696, 866, 918
 beslagen 679
 beslagen, laten — 679
 beslagkuip 869
 beslengeren 437
 beslobberen 304
 besmet 484
 besmet, abortus — 457
 besmette uierontsteking 479
 besmettelijk verwerpen 457
 besnijden, klauwen — 888
 bespierung 555
 bespringen 849
 bespringen, laten — 415
 besprongen worden 643
 besprongen, wordt — 415
 best 331, 331, 384, 386
 best schaaap 894
 best, al zijn — arbeiden 449
 best, al zijn — werken 449
 best, zijn — zuigen 837
 beste 831, 894
 beste afstamming 331
 beste billen 389
 beste jongen 782
 beste van de troep 894
 beste, met — papieren 332
 beste, van — afkomst 331

1.1.1.2.

- beste, van een — lijst 332
 beste, van het — ras 332
 bestel maken 440, 449
 bestellen 303
 bestierd 414
 bestieren 415, 763
 bestuiten 679
 besturen 763
 besturen met een kordeel 764
 betasten 920, 997
 beten 911
 beteren 510
 beu 339
 beugel 507, 705, 724, 873, 1045
 beugel, houten — 873
 beugelgebit 724
 beugelhaken 732
 beugelrug 833
 beugels 727, 727, 728, 731, 731, 732
 beugeltoom 724
 beuken 402, 944
 beuling 286
 beurs 374, 568, 570, 570, 649, 884
 beursje 929
 beutje 339
 bevangen 657, 675, 675, 858
 bevangen poot 657
 bevangen staan 657
 bevangen zijn 470
 bevangen (zijn/staan) 655
 bevangen, de hoef — 657
 bevangenheid 655, 657
 beven 615, 853
 bever 670, 854
 bevleesd, goed — 385
 bevoederen, met de fles — 887
 bevoelen 293, 920
 bevolken 491
 bevrozen kam 990
 bevrucht ei 963, 984
 bevruchten 416, 431, 849
 bewaken 494
 bewaringspremie 343
 beweegbaar botervat 1041
 beweging, maaiende — 630
 beweiden 491
 bewerken 1038, 1048
 bezaden 431
 bezet 695
 bezetsel 695, 695
 bezetten, (de wei) — 491
 bezetting 466
 bezochte merrie 646
 bezonken 382, 385
 bibber, de — 853
 bibberaar 854
 bibberen 615, 853
 bibberziekte 853
 bidden 842
 bidet 536
 bidetje 536
 bidon 756
 biebie 536
 bieden 459
 bieden, het lijf — 457
 biek 881
 dienst 454
 bies 409, 536
 bies, de — omhoog steken 409
 bies, op de — zijn 409
 biesknobbels 479
 biesmelk 454, 886
 biest 454, 653, 886
 biestmelk 454, 887
 biestkalf 337
 biestmelk 454, 653, 853, 887
 biestmutte 337
 biestromme 454
 bieten 888
 bietengreep 316
 bietenkuip 312
 bietenmolen 308
 bietensnijder 309
 bietewortelen 888
 bietmelk 455
 bietsig zijn 409
 biezemelk 454, 887
 biezen 408
 big 812, 816, 818, 819, 821, 881, 881
 big, moederloze — 861
 big, niet gespeende — 816
 big, zuigende — 816
 biggelen 850
 biggen 850
 biggen afhalen 859
 biggen erafhalen 859
 biggen halen 859
 biggen pakken 859
 biggen vangen 859
 biggen werpen 851
 biggen, jonge — 818
 biggen, mes om — te snijden 872
 biggenbak 875
 biggenben 874
 biggenen 850
 biggengriep 858
 biggenhoest 858
 biggenkooi 874, 875
 biggenkot 874
 biggenmand 874
 biggensnijder 871
 bigger 803, 805, 813, 818
 biggeren 850
 biggertje 813, 818
 biggetje 813, 818, 819, 821, 881
 bigje 816
 bij-uieren 423
 bij, zijn — 293
 bijdehand 554
 bijdehandsekant 554
 bijeen kooien 839
 bijeen, riem om gareel — te houden 727
 bijeen, te kort — staan 637
 bijeendoen 861
 bijeengesloten 1019
 bijeenkruipen 979
 bijeenslagen 862
 bijeenspannen 761
 bijeenzetten 761, 861
 bijgezet worden 947
 bijhangen 761
 bijkarhachten 731
 bijknippen 681
 bijkomen 423, 509
 bijlappen 920
 bijlopen, bij de stier laten — 416
 bijmaag 366
 bijscheren 922
 bijsnijden, hoeven — 888
 bijspannen 761
 bijspeten 304
 bijstaan 886
 bijtempelen 304
 bijtemperen 304
 bijten 932, 933
 bijten, moeten — 604
 bijten, stro — en nestelen 835
 bijter 602, 835
 bijtziekte 605
 bijvoederen 888, 947
 bijvoedsel 888
 bijvoeren 304, 838, 947
 bijzetten 861, 920
 bijzetteugel 715
 bik, 552, 595
 bik, oude — 552
 bikmelk 455
 biks 866
 bil 575, 581, 582
 bil, afhangende — 392
 bil, aparte — 389
 bil, dikke — 390
 bil, platte — 581
 bil, stuk van de — 576
 bil, voorste — 576
 bil, voorste van de — 581
 bil, zweerderij aan zijn — 476
 biljarderen 630
 billebeer 805
 billeman 339, 389, 390, 393, 834
 billeman, dubbele — 390
 billen 567
 billen, beste — 389
 billen, goede — 389
 billen, met goede — en borsten 387
 billen, mooie — 389
 billen, rond van — 389
 billen, schone — 389
 billen, strengel in de — 670
 billen, zwaar in de — 389
 billenriem 745
 billig 389
 bilriem 744
 bilspeer 581
 bindband 704
 binden 323, 684, 992
 binden, aan de pen — 323
 binden, aan de stek — 323
 bindhalster 703
 bindhelchter 703
 bindhelfster 703
 bindhelfter 703, 704
 bindhelster 703
 bindriem 707, 707
 bindsel 507, 699
 bindteugel 715
 bindtoom 703
 bindzeel 501, 718
 bindzeeltje 718
 binnen moeten 490
 binnen zijn 431
 binnenbal 539
 binnenbeen 577
 binnenbeer 805
 binnenbeer, gebroken — 806
 binnenblijven 490
 binnenbrengen 490
 binnendoen 490
 binnengaan 490
 binnengareel 692, 695, 695
 binnengelegen tepel 856
 binnenhaam 695, 695, 698
 binnenhalen 490
 binnenhengst 538
 binnenhoorn 368
 binnenhouden 490, 923
 binnenkant van de bovenpoot 577
 binnenketen 747
 binnenknie 577
 binnenkomen 490
 binnenkort komt de rekening 432
 binnenkussens 692
 binnenleer 695
 binnenste 286
 binnenste, het — uitkomen 460
 binnenstouwen 490
 binnentraps 631
 binnenwaarts 631

- binnenweefsels 367
 binnenzadel 735, 737
 binnenzetten 490, 767
 birzen 409
 bit 454, 536, 548, 563, 718, 720, 887
 bit, dubbel – 721
 bit, gebroken – 721
 bitringen 705
 bitsen 409
 blaaien 629
 blaaiër 630
 blaaiëren 629
 blaak, een – uitlaten 402
 blaakmuil 942
 blaar 332, 380, 384, 396, 397, 465, 467, 486
 blaarkop 334, 396, 397, 397
 blaarkop, groninger – veeslag 332
 blaartje 397
 blaarvee 332
 blaarziekte 918
 blaas 286, 437, 649, 652
 blaas aan de knie 668
 blaas, de – is gebroken 437
 blaas, de – komt af 437
 blaas, koude op de – 486
 blaasje 651
 blaasjes 367
 blaasontsteking 486
 blaasspeen 363
 blaasziekte 486
 blaas 467, 936
 blaas, een – laten 401
 blaaskop 465
 blad 738, 1045
 bladen 305, 367, 367
 bladeren 305, 367, 367
 bladermaker 366
 bladers 486
 bladmaag 365, 366
 blaffen 840, 841
 blajert 594
 blaken 402, 911, 979
 blakeren 979
 blallen 401
 blare 334
 blaren 305, 307, 367, 401, 469, 911, 944
 blaren, gaan – 305
 blaten 401, 615, 842, 910, 912, 944
 blater 465, 605, 671
 blauw 332, 587
 blauwbaard 1053
 blauwbord 1037
 blauwe kamziekte 990
 blauwe melk 1036
 blauwe ziekte 855
 blauwe, de – kam 990
 blauwe, melk van de – koe 1018
 blauwgrijs 588
 blauwschimmel 587
 blauwziek 855
 blauwziekte 855
 blazen 403, 409, 436, 469, 614, 675
 blazen, kort – 858
 blazer 858
 bledden 731, 732
 bleek 585
 bleek, op de – zetten 323
 bleekzucht 465
 bleer 942
 bleer, de – hebben 402
 bleet 942, 950
 bleet, de – hebben 401
 blein 486, 657, 669, 918
 blein, de – 857
 bleinen 483
 bleinziekte 485, 857, 918
 blek 552, 1026, 1027
 bleken 911, 944
 blekken 1028
 blekkeren 912
 blère 334
 bleren 401
 blèren 911, 912, 944
 bles 379, 380, 380, 395, 396, 536, 538, 556, 557, 559, 560, 561, 781, 782, 782, 783, 783, 783
 bles, brede – 380
 bles, doorlopende – 380, 561
 bles, lange – 380, 561
 bles, smalle – 561
 bles, witte – 380, 396, 559
 bleshaar 396, 561
 blesje 559, 781, 783, 783
 bleskop 396
 blesoog 658
 blesriem 706
 blessen 911
 blesseren 634
 blesstreep 561
 blestopje 561
 bleten 910, 912, 944
 bleter 942
 blik 595
 blieker 659
 blijf 932, 933
 blijf liggen 933
 blijf staan 933
 blijftanden 563
 blijven 933, 933
 blijven steken 767
 blijven, bij de zog – 860
 blijven, buiten – 488
 blijven, erbij – 860
 blijven, gust – 426
 blijven, in het vuil – staan 453
 blijven, kort – 856
 blijven, met het bed op – staan 460
 blijven, op je kant – 933
 blijven, steken – 767
 blijven, voorop – 933
 blijvend gebit 563, 909
 blijvende tanden 370, 563
 bliken 641
 blind 658, 658
 blinde 659
 blindedarm 288
 blindei 1024
 blinder 659
 blismelk 455
 bloed 918
 bloed trekken 419
 bloed, slecht – 330
 bloed, van goed – 331
 bloedarmoede 467
 bloedblein 669
 bloedmelk 462
 bloedoploper 675
 bloedpaard 592, 596
 bloedschijt 990
 bloedspeer 555
 bloedziekte 467, 918
 bloem 397
 bloem op het paard 587
 bloem, de – 858
 bloem, de – op het oog 657
 bloempje 894
 bloes 782
 blok 325, 388, 585, 599, 755
 blok van een kalf 393
 blok van een koe 389
 blok zetten 683
 blok, korte – 592
 blok, vierkantig – 387
 blokhaam 691
 blokje 383, 592
 blokjes 696
 blokken 682, 683, 698, 921, 921, 922, 922
 blokken, in haar – kalven 354
 blokkenhaak 697
 blokstaarten 682, 992
 bloot 394, 595
 bloot ei 1024
 blootgat 967, 967
 blootgat, met een – 968
 blottkop 397
 blubber 847
 bobbels 660
 bobbels, dikke – 667
 bochel 382
 bocht 450, 451, 452, 652, 853, 878, 886, 917, 926, 926, 946
 bochten 731
 bochttekken 925
 bochtig 912
 bochtige rug 833
 boddelen 624, 628, 628
 bodem van de karnstaf 1045
 bodem-wijd staan 636
 bodemnauw 637
 boef 577
 boeg 375, 575
 boegbeen 576
 boegen 555
 boeggewricht 377
 boegknobbel 576
 boegpunt 576
 boei 507
 boeien 755
 boeizeel 507
 boek 365, 367
 boek, van een – 332
 boekmaag 365, 365, 366, 366
 boekmaagverstopping 461
 boekpens 365, 365, 366
 boektanden 564
 boekweitmeel 303
 boelee 574, 576, 578, 578, 584, 584, 601
 boelee, achterkant van de – 579
 boelee, achterste – 584
 boelee, de – knikken 662
 boelee, dikke – 668
 boelee, door zijn – gaan 662
 boelee, over de – 662
 boelee, over de – knikken 662, 663
 boelee, over de – staan 663
 boelee, over zijn – staan 662
 boelee, vierkante – 579
 boelee, wrat op de – 579, 584
 boelees 667
 boelees, dikke – 667
 boenen 680
 boenter 549
 boer-ie 770
 boer-ie-kom 770
 boerderij 289
 boeren 290, 409
 boerenkastzadel 735
 boerenpaard 599
 boerenverken 800
 boerenzadel 735
 boerenzadel, licht voor – 740
 boerepaard, half – 597
 boerhelp 740
 boeten 344, 684
 bogen 724
 bogerd 878
 bok 394, 505, 552, 593, 595, 671,

1.1.1.2.

- 737, 898, 899, 901, 904, 904, 905, 909, 912, 936, 938, 940, 948, 949
- bok staan 636
- bok van een kalf 395
- bok, bij de — gaan 912
- bok, bij de — laten 945
- bok, briedige — 910
- bok, de — bij een bronstig schaap laten 914
- bok, germ en een — 883
- bok, geschikt om naar de — te brengen 897
- bok, gesneden — 899, 939, 947
- bok, jonge — 902, 904, 904, 940
- bok, kleine — 940
- bok, kreupele — 671
- bok, lompe — 599
- bok, mee naar de — gaan 912
- bok, met het ootje bij de — gaan 912
- bok, naar de — doen 945
- bok, naar de — gaan 912, 945
- bok, naar de — leiden 945
- bok, naar de — moeten 945
- bok, naar de — rieken 943
- bok, oude — 552, 908, 941
- bok, oude versleten — 552
- bok, overjarige — 905
- bok, ritse — 912
- bok, slente — 902
- bok, stijve — 552
- bok, stinkende — 942
- bok, toelaten van de — 914
- bok, versleten — 908
- bok, vieze — 916
- bokgeld 947
- bokhachten 599
- bokje 394, 904, 936, 939, 940, 949, 950
- bokje, jong 904
- bokkebaal 915
- bokkebeen 637
- bokkebeen, een — hebben 662
- bokkedans 884
- bokkegeld 947
- bokkehok 948
- bokkehorens 909
- bokkekooi 948
- bokkekop 895
- bokkekot 948
- bokkelam 904
- bokken 912, 944, 945, 945
- bokken, laten — 912
- bokkenboer 950
- bokker 910
- bokkesprongen 884
- bokkesprongetjes leggen 884
- bokkesprongetjes maken 884
- bokkestal 948
- bokkestoot 944
- bokkestreken 912
- bokkig 609, 910, 912, 912, 912, 944
- bokkig schaap 909
- bokkig staan 945
- bokkig zijn 912, 945
- bokkig, (het) — staan 912
- boks 567, 581, 744, 912, 945
- boks zijn 912
- boks, met een goede — 389
- boksen 944
- bokser 909
- boksjie 383
- boktig 944
- bol 343, 365, 458, 593
- bol, ijzeren spil met — erop 322
- bolder 467
- bolee 584
- bolee, achterkant van de — 584
- boletten 555
- bolgat 967
- bolgat, hen met een — 968
- bolhaan 966
- bolhen 967
- bolkieken 967
- bollekesriek 316
- bolle 444, 570
- bolletjes 700, 885
- bollie 601
- bollig 667, 669
- bolmaag 365
- bolrug 833
- bolspat 667, 668, 669
- bommel 825
- bommelen, erheen — 625
- bommeluijer 360
- bonen 287
- bonenzakje 929
- bonk 552, 594, 599, 783, 783, 783
- bonk van een kalf 393
- bonk van een koe 385
- bonk, een — van een paard 599
- bonk, een zware — 599
- bonk, grijnzig — 602
- bonk, holle — 593
- bonk, krampige — 671
- bonk, magere — 595
- bonk, oude — 552
- bonk, oude versleten — 552
- bonk, scheve — 594
- bonk, versleten 552
- bonkkoren 298
- bonrog 298
- bont 332, 334, 383, 384, 587, 589, 801, 893
- bont paard 589
- bont schaap 893
- bont vee 332
- bont verken 801
- bont-zwarte beesten 332
- bonte 332, 333, 334, 384, 893
- bonte beesten 332
- bonte koe 333
- bonte koe(ien) 332
- bonte vee 333
- bonte, zwarte — 332
- boodschappendoener 607
- boog 737, 1045, 1045
- boom 525, 696, 738
- boom, een met een — 330
- boom, planken van de — 737
- boompje 873
- boomplankjes 738
- boon 660, 660
- boor 828
- boorselen 407
- bordenrek 1019
- boren 407
- borg 804, 816, 818
- borie 770
- borie-kom 774
- borie-weg 774
- borrie 770, 774
- borrie-kom 770
- borst 375, 555, 555, 562, 575, 726
- borst en voorpoten 555
- borst, breed in de — zijn 636
- borst, deel van de — 576
- borst, diepe — 375
- borst, dikke — 471
- borst, een dikke — 555
- borst, hardigheid in de — 466
- borst, overbouwd in de — 636
- borstband 726
- borstbeen 375, 576
- borstel 396, 561, 824
- borstelen 680, 682, 947
- borstelhaar 825
- borstels 700
- borsten, met goede billen en — 387
- borstgareel 508, 717, 725, 726
- borstgareel, bovenstuk van het — 727
- borstgareel, met het — rijden 766
- borstgareel, voorband van het — 727
- borstgesp 698, 726
- borstgetuig 726
- borsthaam 726
- borsthaken 728
- borstkant 555
- borstkas 375
- borstkussen 576
- borstkussens 555
- borstkwabben 555
- borstlap 726, 726, 727, 727, 734, 748
- borstnet 748, 749
- borstnetje 748
- borstogen 731
- borstriem 698, 726, 726
- borstschenk 375
- borstspieren 555
- borststuk 555, 726, 726, 748
- borsttoom 726
- borsttuig 508, 726, 726
- borstvliegennet 748
- borstwater 466, 471
- borstwerk 726
- borstziekte 466, 858
- bos 783
- bossche kleur 334
- bosvoeder 299
- bot 798
- boten 995
- boter 1046, 1051, 1055
- boter maken 1038
- boteraar 1044
- boterbak 1048
- boterdeksel 1046
- boterdop 1029
- boterei 1029
- boteren 625, 1033, 1037, 1048
- boterkarn 1039, 1042
- boterkeerder 1040
- boterkit 1040
- boterklomp 1047
- boterkneder 1049
- boterkom 1030, 1049
- boterkroeg 1040
- boterkuiltje 375
- boterkuip 1049
- boterkuipje 1040, 1049
- boterlepel 1044, 1053
- botermaatje 1049
- botermachine 1034, 1041, 1042
- botermachinetje 1040
- botermelk 1035, 1049, 1054
- botermelk, gescheiden — 1052
- botermelken 1038
- botermelkkaas 1052
- botermelksekaas 1055
- botermelksewei 1054
- botermelkskalf 339
- botermolen 1040, 1041, 1042, 1045
- boterpaneel 1049
- boterpap 1051
- boterplank 1045, 1049
- boterpot 1031, 1040, 1042, 1049
- boterpot, stenen — 1040
- boterput 376

- boterronsel 1044
 boterscheel 1046
 boterschep 1049
 boterschijf 1044, 1046
 boterschijffe 1045
 boterschotel 1030, 1034, 1040, 1048
 boterschotel, houten — 1048
 botersoemel 1049
 boterspaan 1053
 boterspraak 1044
 botersraf 1043
 botersrafje 1043
 botersramer 1044
 botersstand 1039, 1041, 1041, 1044
 botersstand met een draaier 1042
 boterssteel 1044
 botersstek 1043
 botersstok 1041, 1043
 botersstomper 1040, 1044
 botersstoop 1040
 botersstoter 1044
 boterteil 1030, 1040, 1042, 1048
 botertelder 1049
 botertest 1040
 botertobbe 1040
 boterton 1040, 1041, 1042, 1044
 botertondeksel 1046
 botertop 982, 1029
 botertreil 1044
 botetrielie 1044
 botertuig 1044
 boteruier 360
 botervat 1040, 1041, 1041
 botervat, beweegbaar — 1041
 botervloot 1048
 botervlootje 1048
 boterwieg 1040
 boterwiel 1041, 1045
 boterwip 1045, 1045
 botje 782, 782, 783
 botsen 944
 botser 909
 bottelen 410, 628, 628
 botziekte 476
 bout 321, 575
 bouten 555
 boutvuur 476
 bouw, harmonisch van — 387
 bouwen 1048
 boven komen 423
 boven, royaal van — 387
 boven, spaan van — 694
 bovenarm 576, 582
 bovenarmen 724
 bovenbeen 575, 576, 582
 bovenbil 581
 bovenbil, voorste — 576
 bovendeur 925
 bovendijbeen 582
 bovineindes 694
 bovenen, van — 555
 bovengewricht 575
 bovenhak 582
 bovenhalster 707
 bovenhoef 580
 bovenlijf 565
 bovenlijn 555
 bovenlip 556
 bovennek 557
 bovenpaard 555, 565, 566
 bovenpijp 576, 582
 bovenpoot 576, 582
 bovenpoot, binnenkant van de — 577
 bovenriem 707, 727, 746
 bovenschonkel 576
 bovenschonkel 582
 bovenstangen 724
 bovenste been 576
 bovenste gewricht 575, 581
 bovenste helft 925
 bovenstuk 724, 727, 746
 bovenstuk van het borstgareel 727
 bovenwerk 377, 555, 707
 bovenzeeffe 523
 box 875, 875
 braaf 611, 679, 882
 braaf kloppen 678
 braak lopen 897
 brabant 536, 592, 599
 brabant, echte — 536
 brabanters 333
 brabant ras 335
 braddel 305
 brade 555, 575, 578
 braden 979
 bragel 305
 brak 503, 595, 907
 braken 625
 brakken 409
 brakker 856
 bral 467
 bral uitlaten 401
 bral, de — hebben 464
 bral, een — 465
 brallen 400, 911, 912
 braller 465
 bralziekte 467
 bram 897
 bram, oude — 552
 brancard 691
 branches 724, 724
 brand 660, 665, 669, 672, 673, 855
 brand hebben 855
 brand in de bakkes 857
 brand in de bek 660
 brand in de mond 660
 brand in de muil 660
 brand in het/de bakkes 660
 brand op het tandvlees 660
 brand uitslagen 855
 brand, de — er op koelen 996
 brand, zwarte — 855
 brandachtig 855
 branden 345, 992
 brander 856
 branderig 855
 brandig 855
 branduitslag 855
 brandvos 589
 brandwroet 918
 branken 376
 bras 297, 305, 866
 brasketel 311
 braskuip 312
 brasmik 316
 braspot 314
 brasriek 316
 brassen 436, 464
 brede bles 380
 brede tanden 370, 563, 909
 brede tanden krijgen 397
 brede, nog geen — tanden hebben 340
 bredeman 389
 breed 385, 388, 611
 breed gaan 636
 breed in de borst zijn 636
 breed sporen 636
 breed van achteren 389
 breed van kruis 392
 breed zijn 636
 breed, (er) te — op staan 636
 breed, goed — 388
 breed, mooi — 388
 breed, mooi — kont 389
 breed, te — staan 631
 breed, (te) — staan 635
 breekbak 873
 breekmachine 309
 breekmolen 308
 breg, jonge — 897
 breggen 897
 breidel 320, 701, 702, 705, 707, 710, 719, 719, 724, 748
 breidel, met de — rijden 764
 breidelhaakjes 722
 breidelhaken 722
 breidelringen 721
 breien 681, 929
 breien, kousen — 929
 breien, (staart) — 682
 breischijf 929
 breken 397, 442, 617, 922
 breken, tanden — 872
 breken, tandjes — 872
 breken, water — 437
 breker 308, 873
 bremmig 848
 brems 848, 912, 945
 bremsig 414
 brems 848
 bremstig 848, 912
 bremzig 848
 brengen, beginnen voor te — 437
 brengen, bij de hengst — 642
 brengen, bij ram — 914
 brengen, geschikt om naar de bok te — 897
 brengen, in het gras — 489
 brengen, naar de beer — 850
 brengen, naar de hengst — 642
 brengen, naar de stier (de var) — 416
 brengen naar de wei — 489, 926
 brengen, op stal — 490
 bres 798
 breuk 539
 breukhengst 539
 breukje 539
 breukmolen 308
 bri-kom 770
 bricole 734
 bride 719, 721
 brienselen 613
 briensen 613, 614, 615
 briesen 612, 614, 615
 briestig 848
 briestig zijn 912
 briestige bok 910
 briestige weer 910
 briestigheid 849
 briezen 409
 briezer 465
 brij 866, 866
 brijntje 907, 908
 brijnschop 317
 brijvoer 866
 brik 552, 594, 595, 596
 brik, oude — 552, 941
 brikske 394
 bril 506
 brits 751, 848, 897
 britsen 409
 britsig 848
 britsig zijn 414
 broed 987, 987
 broedaardig 985
 broedachtig 985
 broedei 963, 984
 broeden 979, 981

1.1.1.2.

- broeden, van het — afhelfen 995
 broedend 986
 broeder 986, 987
 broedhen 959, 986, 987
 broedkiekeren 963
 broedkip 986
 broeds 848, 981, 985
 broedse hen 986, 987
 broedse hoen 986
 broedse kip 986
 broedse klok 959
 broedse tiet 986
 broedsel 799, 963, 987
 broedsgezind zijn 985
 broedsig 848, 985
 broedsige tiet 986
 broedsigheid eraf halen 995
 broedziek 985
 broek 374, 383, 390, 567, 568, 570, 570, 581, 582, 650, 691, 727, 738, 744, 744, 745, 746, 923, 959
 broek, dikke — 389
 broek, er de — ophangen 758
 broek, hachten van de — 747
 broek, in het — zijn 488
 broek, kettinkjes van de — 747
 broek, kontstuk van de — 744
 broek, met een — aan 389
 broek, met een goede — 389
 broek, paard met een slechte — 539
 broekaardig 985
 broekband 744, 745, 747
 broekbeugels 744
 broekepisser 486
 broekhachten 747
 broekhaken 747
 broekhen 986
 broekkeet 747
 broekketen 747
 broekketting 746
 broekkettings 746
 broekkettinkjes 747
 broekleer 747
 broekman, 389, 390, 393
 broekriem 744, 744, 746
 broekriemen 738, 747
 broekriempje 744, 745
 broekriempjes 747
 broekringen 744
 broekstrengen 747
 broekstuk 745
 broekzak 394
 broes 651
 broeseling 305
 broesten 614
 broezen 613, 614
 brok 391, 866, 888, 959, 986, 987, 1033, 1055
 brokjes 888
 brokkelachtig van hoef 664
 brokkelhoef 663
 brokkelhoorn 664
 brokkelige hoeven 664
 brokkelpoot 664
 brokkelvoet 664
 brokken 462, 888
 broksel voeten 664
 brokstok 853, 918
 brokvoet 664
 brommen 403
 bronchitis 466, 990
 bronchitis, infectueuze — 990
 bronkogen 659
 brons 848
 bronschijf 1046
 bronst 849, 912
 bronstig 414, 848, 912, 944
 bronstig, de bok bij een — schaap laten 914
 bronzig 414, 848, 849, 912, 944
 brood, op water en — zetten 993
 broodvigge 815
 broodzak 929
 bros 396, 664
 brosse hoeven 664
 brosse poot 664
 brosse voet 664
 brossel voet 664
 brot 571
 brotsen 982
 brr 1015
 brr allez 1015
 brrr 1003
 brucellose 457
 bruddelen 403
 brug 694, 720, 728, 737, 737, 737
 brug, gebroken — 721
 brugsluiter 728
 brugzadel 735
 bruin 587, 588, 588, 589, 589, 783, 893
 bruin paard 588, 589
 bruin schaap 893
 bruine 783, 783, 893, 943
 bruine bel 437
 bruine lemmen 893
 bruinrijs 588
 bruinschimmel 587
 bruintje 782, 783, 783
 bruisen 641
 bruisig 848
 bruistig 638, 847, 849, 912, 944
 bruistig zijn 640
 bruistigheid 641
 brul 345, 414, 414, 426, 427, 464, 465, 897
 brul hebben 464
 brul naar de stier 414
 brul worden 414, 464
 brul zijn 409, 414, 414, 464
 brul, aan de — zijn 464
 brul, de — hebben 414, 464
 brul, een — 414, 464
 brul, een — uitstoten 400
 brul, een — zijn 409, 414
 brul, het — hebben 464
 brul, van het — hebben 464
 brulden 407
 brulgeluid, een — geven 400
 bruling 821
 brulkoe 400, 427, 464
 brulle 464, 465
 brulle, het — hebben 464
 brulleke, een — 464
 brullen 400, 400, 409, 464, 944
 brullen, aan het — zijn 464
 brullen, beginnen te — 437
 brullend 465
 brullig 427, 848
 brullig zijn 464
 bruls 427, 465
 bruls zijn 464
 brulsheid 464
 bruspot 311
 brustig 414, 848, 912
 brustig staan 912
 brustigen 409
 brustigheid 912
 brutsot 311
 bruut 384, 609
 buddelen 403
 buffel 609
 buien, de — hebben 849
 buik 374, 374, 565, 565
 buik, de — laten zakken 513
 buik, krampen in de — 467
 buik, opgezwollen — 470
 buik, ruw aan zijn — 573
 buik, ruw haar onder de — 573
 buik, ruw onder zijn — 573
 buik, tyfus in de — 466
 buikband 733, 741, 742
 buikgriep 486
 buikkrampen 656
 buikloop 467, 487, 656
 buikloop hebben 474
 buiknet 749
 buikoploop 468
 buikpijn 467, 656
 buikriem 731, 732, 734, 737, 740, 740, 742, 750, 825
 buikriem van de trekking 742
 buikriem van de/ het zaal 740
 buikriempje 733
 buiksband 733
 buiksingel 740
 buiktouw 742
 buiktyfus 466
 buikvulling 297
 buikvulsel 297
 buikzak 552, 566
 buikzeel 733, 734, 741, 741
 buikzeeltje 742
 buil 524
 buisoer 698
 buist 504, 1055
 buitelen 633
 buiten asem 675
 buiten blijven 488
 buiten laten komen 489
 buiten zijn 488
 buiten, de voeten naar — slaan 630
 buiten, het lijf komt naar — 458
 buiten, naar — doen 489
 buiten, naar — gaan 489
 buitenbak 889
 buitenben 889
 buitendoen 488
 buitengooien 489
 buitenhalen 489, 767
 buitenjagen 489
 buitenkant 553
 buitenknie 583
 buitenkomen, het moederbed — 459
 buitenkooi 878
 buitenkussens 698
 buitenlaten 489
 buitenleggen 489
 buitenloop 878
 buitenslagen 630
 buitensmijten 489
 buitenste ringen 721
 buitenuitgooien (de poten) 630
 buitenvoeder 298
 buitenwaarts stappen 638
 buitenzetten 489, 491
 buizen, lederen — 732
 bul 341, 343
 bulk 467
 bulk, de — krijgen 402
 bulk, een — laten 402
 bulken 402
 bulkziekte 467
 bulling 566
 bult 833
 bult, ene met een — 833
 bult, varken met een — 833
 bulten 377, 463, 479, 660
 burcht 803, 804, 816, 817, 822

- burg 804, 816, 817
 burlen 400
 burrelen 403
 bus 569, 570
 bussel 396
 bussen 459
 busrenrek 1019
 buten 871
 buutje 1045

 cadé, vieze — 910
 cadzands 800
 camionneur 597
 camionlicht 740
 camionpaard 597
 camiontoom 701
 camionzadel 735
 cane 1004, 1006, 1008
 cane-haan 1006
 cane-poele 1006
 cane-tje 1006, 1009
 caoutchouc. een — rond doen
 922
 capabel voor de stier 412
 capabel zijn 412
 capelet 666
 capuchon 501, 502, 503, 508, 873
 capuchonnetje 504
 caroot 833
 carré 833
 carréziekte 858
 castine, vieze — 910
 castor 552
 castratie 871
 castreermes 920
 castreermesje 872
 castreertang 920
 castrenen 344, 683, 684, 920, 920,
 947
 castreur 871
 cataract 657
 cavaleriegebit 721
 cavaleriestang 721
 centrifuge 1034, 1045
 changereren 761
 changereren van pluimen 971
 chasse-hennetje 954
 chasse-tje 954
 chevalier 751
 cholera 991
 chose 372, 828
 chronische diarree 487
 chs 1003
 circusman 835
 circuspaardje 589
 clown 596, 600
 coccidiose 990
 coccidiosis 990
 coifferen 682
 col 873
 colère-ei 983
 collier 691, 704, 873
 commerciebeest 388
 commerciekoe 388
 compagnie 296, 798
 conditie, in goede — 387
 console 698
 contrarie 447
 coq 955
 cornage 674, 675
 cornard 603, 674, 675
 cornard zijn 675
 cornard, het — hebben 675
 couperen 344, 681, 682, 682, 921
 couperen, staart — 921, 921
 couperen, (staart) — 922
 cravache 751

 crd 988
 crème 1033
 cremeur 1034
 cremeuse 1034
 crémeuse melk 1036
 crevasse 665
 croisé 597
 croupière 746, 746, 747
 croupièrerieempje 746
 cuisinière 311
 culeron 746
 culot 746
 curator 871
 da maat da 499
 daalders, met — gevlekt 587
 daalriek 316
 daas, er zit een — op hun rug 409
 dabben 407, 625, 626, 628, 628,
 649, 845, 851, 977
 dabber 628
 dabberen 625, 978
 dag, nog een — of acht afzijn 432
 dag, overandere — leggen 972
 dagelijks alle dagen leggen 980
 dagen, acht — voor haar tijd 432
 dagen, alle — leggen 980
 dagen, binnen acht — aan de reke-
 ning zijn 432
 dagen, binnen acht — gaan kalven
 432
 dagen, dagelijks alle — leggen 980
 dagen, nog acht — af zijn 432
 dagen, nog acht — moeten staan
 432
 dagen, nog acht — van de rekening
 zijn 432
 dagen, nog acht — van het kalf zijn
 432
 dagen, nog acht — van kamp zijn
 432
 dagen, nog een paar — kunnen
 staan 432
 daggeraar 625
 daggeren 625
 dakkig kruis 392
 dakkruis 392
 daliën 624
 dalrug 593, 833
 damp, piepende — 674
 dampen 675
 dampig 674
 dampigheid 674
 dansen 625
 danser 854
 dansertje 620
 dapper 611
 dapperaar 611
 darm 287
 darm, dikke — 288, 366
 darm, dunne — 288
 darm, grote — 288
 darm, kleine — 288
 darm, kromme — 288
 darm, kronkel in de — 656
 darm, pens en — 286
 darm, rechte — 288
 darm, slag in de — 656
 darm, twaalfvingerige — 288
 darmen 286
 darmen, jacht in de — 438
 darmen, kramp in de — 467
 darmontsteking 487, 655, 656
 darmpek 617
 darmpellen 617
 darmpje 287
 darmpjes, kleine — 288
 darmstoornis 656

 darmstop 656
 darmstoring 477
 darmstoring, maag- en — 467
 darmwormen 478
 darmziekte 466
 dartel 610
 das 695, 695, 700
 dasje 700
 datten 463
 dauwwormen 478
 daveren 616, 854
 dazen 625, 627
 dazennet 747, 748, 748
 debberen 628
 deel 296, 798, 892, 1009
 deel van de borst 576
 deelgaffel 316
 deekkuip 312, 312
 deelmik 316
 deelriek 316
 deelschotel 312, 317
 deem 361, 572, 827, 883, 908, 942
 deem, achterste — aan de linkse
 kant 357
 deem, achterste — links 357
 deem, achterste — rechts 358
 deem, die — geeft geen straal melk
 519
 deem, droge — 519
 deem, een loze — 517
 deem, lamme — 519
 deem, links voorste — 356
 deem, linkse — van achter 357
 deem, linkse — van voor 356
 deem, linkse achterste — 357
 deem, loze — 519
 deem, luie — 519
 deem, rechts achterste — 358
 deem, rechts voorste 357
 deem, rechtse — van achter 358
 deem, rechtse — van voor 357
 deem, slechte — 519
 deem, voorste — aan de linkerkant
 356
 deem, voorste — links 356
 deem, voorste — rechts 357
 deempje 572, 827, 909
 deerlijk 394
 deinzen 778
 deinzen, achteruit — 778
 deisem 734
 deisemriem 699, 744
 dek 748, 749, 750, 1046
 dek van de karn 1046
 dekbeer 806, 822, 823
 dekbekwaam 411
 dekblok 914
 dekbok 905, 942
 dekdeken 750
 deken 750
 deken, stoffen — 749
 dekensingel 750
 dekentje 736
 dekgaar zijn 411
 dekgeit 939
 dekgeld 947
 dekgelt 810, 823
 dekje 736, 642, 643, 849, 912, 945
 dekken, bij de hengst gaan — 642
 dekken, bij de hengst laten — 642
 dekken, doen — 850
 dekken, laten — 642, 850, 912,
 912, 945
 dekken, (laten) — 415
 dekken, willen — 849
 dekking, gaar voor de — 412
 dekking, rijp voor — 640

1.1.1.2.

dekkleed 750
 deklapies 696
 dekling 897
 dekmerrie 541
 dekniet 748, 749
 deksam 905
 dekriem 750, 914
 dekrijp 343, 411, 849, 912
 dekrijp schaap 897
 dekrijpe beer 822, 823
 dekrijpe zug 810
 deksargie 750
 deksel 694, 695, 698, 1046
 deksel van de karn 1046
 deksel van de karring 1046
 deksel van de kars 1046
 deksel van de stand 1046
 dektijd 912
 dektuig 914
 dektuig met krijtblok 914
 dekzeil 748, 750
 delfgaffel 316
 demen 356, 648
 demen, achterste — 359, 359
 demen, er zijn stopjes aan haar — 647
 demen, (er) zitten stopjes aan de — 647
 demen, kegels aan de — hebben 647
 demen, met drie — 517
 demen, tippelen aan de — 647
 demen, volle — 648
 demen, voorste — 358, 358, 358
 demen, voorste — aan de rechterkant 357
 demen, was aan de — hebben 647
 demmelen 625
 demmes 552
 demp 674
 dempig 603, 674, 857
 dempig zijn 655, 854
 dempigheid 674, 674, 857
 denteren 625
 depriek 316
 der, her en — lopen 624
 derde kwartier 356, 358
 derdehalfjarig 548
 derdejarig 549
 derems 334
 derjarig 549
 derling 549
 dertien speen 834
 dertigmaander 549
 desteren 624, 625, 628
 deugd, goede — 331
 deugniet 602, 835, 910
 deur, halve — 925
 deuren, dubbele — 925
 diarree 466, 473, 857, 885
 diarree hebben 474
 diarree, chronische — 487
 diarree, witte — 465
 dibberen 616
 dicht, te — stappen 633
 dichtbij 433, 637
 dichter 932
 didderen 615
 die 1008, 1013
 dienen, laten — 642
 dienstig 849
 diep 382, 384, 387, 834
 diep aan de grond 383
 diep bij de grond 383
 diep gebild 388
 diep, te — 833
 diep, ze is niet — genoeg 382

diepbeen 381
 diepe 834
 diepe borst 375
 diepe putten 375
 dier, jong — 294
 dierejong 294
 dietjes 1012
 difterie 467, 988
 difteritis 468
 dij 575, 581, 582
 dijbeen 576, 582
 dijen, met flinke — 389
 dijen, met goede — 389
 dijkhamer 318
 dik, 389, 391, 393, 591, 1019, 1033, 1052
 dik geblokt 591
 dik gedrongen 591
 dik staan 469
 dik staan worden 469
 dik vuil 437
 dik worden 424, 469
 dik, de was zit er — aan 647
 dik, een — lijf krijgen 469
 dik, te — staan 470
 dik, te — worden 469
 dik, te — zijn 470
 dik, van achteren — 389
 dikbeen 668
 dikbil 339, 389, 389, 393
 dikbilder 390
 dikbroek 538
 dikgedraaid 388
 dikhakken 667
 dikke 1008
 dikke achterhand 389
 dikke benen 668
 dikke bil 390
 dikke bobbels 667
 dikke boelee 668
 dikke boerees 667
 dikke borst 471
 dikke broek 389
 dikke darm 288, 366
 dikke draad 437
 dikke draden afgeven 437
 dikke hak 666
 dikke hakken 667
 dikke hielen 667
 dikke kaak 468
 dikke keel 468
 dikke klossen 667
 dikke kop 468, 475
 dikke korte gesloten 592
 dikke lever 989
 dikke loper 821
 dikke maag 365
 dikke melk 455
 dikke pens 470
 dikke poten 666, 666, 667
 dikke romen 1052
 dikke snoer 288
 dikke tong 485
 dikke vel 288
 dikke verzenen 667
 dikke wei 1054
 dikke zak 470
 dikke zenen 286, 286
 dikke, 'n — 393
 dikke, een — borst 555
 dikke, een — pook krijgen 469
 dikke, een — uier hebben 946
 dikke, een — zak krijgen 469
 dikkebast, een — krijgen 469
 dikkop 468

dikpens 471
 dikpoot 600
 dikwijls, al — gebagd hebben 812
 ding 782
 dissel 699, 718
 disselboom 699
 disseldrager 699
 disselketen 699
 disselketting 699
 disselriem 699, 734
 disselstok 699, 718
 disseltouw 699
 distelschopje 930
 djak 497, 751, 753, 754
 djakje 754
 djakken 755
 djakleer 753
 djakstapel 752
 djaksteel 752
 djek 551, 595
 djek, houten — 551
 djek, oude — 551
 djekker 551
 djekker, oude — 551
 djemmelen 625
 djempelen 625
 dju 770, 773, 783
 djuitsen 776
 djut 770, 773, 776
 djut-eweg 773
 djut-om 770, 773
 djut-op 773
 djut-weg 773, 776
 djuu 776, 779
 djuut 773
 djuut-haar 770
 djuut-ho 773
 djuut-om 773
 djuut-om-ho 774
 djuut-weg 770, 773
 djuutom 774
 dobber 983
 dode 830
 dode ogen 659
 dode speen 856
 doek 524, 552
 doek, flanelen — 524
 doek, vilten — 524
 doekje 524
 doekje, linnen — 524
 doen 305, 307, 307
 doen dekken 850
 doen komen 292
 doen leren 677
 doen ophouden met kloeken 995
 doen, aan een andere oude — 920
 doen, bij de beer — 850
 doen, een caoutchouc rond — 922
 doen, geweld — 449, 649
 doen, goed om bij de var te — 412
 doen, (het) goed — 831
 doen, in de goede — zijn 831
 doen, in de wei — 489, 491
 doen, in een andere wei — 492
 doen, in goede — zijn 611
 doen, in het bad — 924, 924
 doen, lelijk — 403
 doen, mée — 944
 doen, met de machine — geboren worden 445
 doen, moeite — 449
 doen, naar buiten — 489
 doen, naar de beer — 850
 doen, naar de bok — 945
 doen, naar de hengst — 642
 doen, naar de smid — 679
 doen, naar de stier (de var) — 416

- doen, naar de wei — 489, 491, 494, 926
doen, naar huis — 490
doen, op stal — 490
doen, ringetjes op de staart — 921
doen, stierig — 400
doen, van de meer — 654
doen, van de moeder — 654, 862
doen, van de oude — 654
doen, van de uier — 653
doen, van de zoeg — 862
doen, van het paard — 654
doen, van stal — 488
doen, vriendschap — 679
doen, woest — 403
doezem 695
dof, rap — zijn 675
dofkop 590
dokter 292
doktersdraf 620
dol 486
doler 1025
dolheid 486
dolle hond 486
dolle hond 834
dolistierig 414
dolziekte 853, 918, 918
dompelen 924, 995
dompen 317
dondersteen 602
donjel 1025
donjer 1025
donker 589
donker maanoog 658
donkerbruin 588, 589
donkere vos 588, 589
donkerrode koe 334
donkervos 587, 589
dood 294, 830
dood gaan 294
dood, beest voor de — 392
dood, een voor de — 552
dood, hengst voor de — 539
doodafgekomen 830
doodaerlijk 387
doodgeboren 830
doodgeborene 830
doodgemakkelijk 612
doodknippen 345
doodleggen 841
doodliggen 841
doodnijpen 345
doodop 553
doodpletteren 841
doodslager 552, 602
doodtrappen 841
doodwerker 600
dooiem 1025
dooier/door 1024
dool 1025
door 673
door leggen 980
door (zijn) 442
door, de banden zijn — 443
door, de drie weken — zijn 431
door, dooier/ — 1024
doorbreken 397, 622
doordoen 1033
doordraaien 1033
doordrijver 1045
doordrukken 673
dooreenslagen, (ze) — 632
doorfokken 290
doorgebild 388
doorgedrukt 673
doorgeduwde voet 657
doorgefokt 331
doorgegaan 418
doorgelopen 418
doorgereiden haar 672
doorgeluist 673
doorgesloten 394
doorgeschuurd 673
doorgespannen 663
doorgetrokken 673
doorgeven, 512
doorgeven, niet — 514, 516
doorgezakte lende 593
doorgezakte rug 593, 833
doorgezakte, een — koot hebben 662
doorgezwikte koot 662
doorhouden 289, 290, 864
doorjager 395, 474, 593, 656, 832
doorkijken 1022
dorknikken 661, 663
doorknikker 662
doorknoten 594, 661, 662
doorleggen ei 1028
doorlichten 1022
doorloop 473, 886
doorloop hebben 474
doorloop, de — hebben 886
doorlopen 488, 983
doorlopen, niet — 622, 624
doorlopende bles 380, 561
doorloper 487, 656, 820
doorlopers 897
doorn 483, 690
doorregen 588
doorschieten 661
doorschieter 834
doorslaan 622, 622, 663
doorslag 754
doorslagen 622, 633, 663
doorsnijden met scheermes 920
doorstaan 661, 663
doorstappen 633
doorstekers 698
doorvoederen 304
doorwerkt zijn 663
doorwinteren 490
doorzakken 593, 661, 663, 859
doorzakker 833
doorzetten, niet — 620
doorzien 1022
doos 571
dop 368, 1027
dop, kuiken in de — 962
dopei 1029
dopen 995
doppel 588
doppen 573
doppen aan de/d'r spenen hebben 647
doppen eraan hebben 647
dopspeen 856
dopspenen hebben 856
doptepel 856
dor 426, 427, 595
dorel 698, 1025
doren 1025
dores 1025
dorie 1025
doring 1025
dorstig 848
dot 892
dotje 940
dotsen 909, 944
dotser 909
douche 311, 314
douchen 845
draad 641, 927
draad afsnijten 641
draad afwerpen 641
draad hebben 641
draad spinnen 641
draad verliezen 641
draad, dikke — 437
draad, er hangt een — aan 437, 641
draad, schone — 437
draad, vuile — 437
draadjes laten vallen 641
draadnagel 705
draagbalk 313
draagband 727
draagbeest 437
draagbel 437
draagberrie 524
draaghout 312, 524
draagmoeder 374
draagplank 524
draagplankjes 737
draagriem 727, 738, 739, 744, 745
draagriemen 727
draagsel 437
draagsel afgeven 437
draagsel geven 647
draagsel hebben 647
draagstok 313, 524
draagstukken 727
draagtijd 886
draagzadel 735
draagzak 374, 452, 969
draai op 776
draaideur 925
draaiel 508
draaielings worden 918
draaien 443, 444, 845, 922
draaien, het kalf — 443
draaien, in zijn hakken — 631
draaien, met de hand — 922
draaien, over de rug — 443
draaijer 325, 581, 631, 722, 723
draaijer, boterstand met een — 1042
draaijer, (de) — 918
draaijer 638
draaijerknook 575
draaijers 377, 722
draaigat 919
draaihaak 722
draainagel 722, 723
draairing 723
draaistand 1040, 1042
draaivat 1041
draaiziekte 467, 657, 853, 918
draaiziekte, valse — 918
draalhoutje 325
drabbelen 625
drabben 620, 628
dracht 374, 437, 642, 828, 886
dracht, bel van de — 437
dracht, de — laten kijken 459
dracht, de — over 439
dracht, een vuil — ophebben 456
dracht, einde — 434
dracht, er hangt — aan 424, 437
dracht, in — zijn 431, 886
dracht, over — 439
dracht, ten einde — 434
dracht, van goede — 332
drachtbel 437
drachtig 428, 645, 850, 916, 945
drachtig paard 645
drachtig schaap 915
drachtig zijn 648, 886
drachtig, niet — 643
drachtige 945
drachtige maal 351
drachtige meer 645
drachtige merrie 645
drachtige pink 351

1.1.1.2.

- drachtige vaars 351
drachtslooi 437
drachtijd 886
draden 436, 641
draden, dikke – afgeven 437
draf 620
draf, door de – gaan 622
draf, draven in de – 620
draf, halve – 623
draf, in – gaan 620
draf, lopen in – 620
draf, ongeregelde – 623
draf, op een – 620
draf, tussen gang en – 623
drafbak 309
drafje 620, 620
drafje, op een – (lopen) 619
drafje, op een – lopen 620
drafkuip 309
dragen 430, 645, 648, 659, 886
dragen, met nest – 835
dragen, met nesteling 835
dragen, met stro – 835
dragen, nest – 835
dragen, niet willen – 425
dragen, nog een week moeten staan – 432
dragen, stro – 835
dragen, te lang – 439
dragend 428, 850, 916
dragend paard 645
dragend schaap 916
dragend verken 823
dragend zeugje 810
dragend, niet – 643
dragende 945
dragende gelt 810
dragende maal 351
dragende merrie 644
dragende vaars 351
drager 524
drangriem 739
drank 297, 865
drankbak 309, 869
drankeston 311
drankgreep 316
drankhoos 869
drankketel 311, 869
drankkuip 311, 869
drankmachine 308, 309
drankmolen 308,
drankoest 317
drankpot 311, 314
drankput 869
drankriek 316
drankschep 316, 869
drankschepper 316, 869
drankschop 316
drankstomper 868
drankton 869
drankvat 869
drappelen 625
draston 869
drauwketel 311
draven 409, 620
draven in de draf 620
draven, bij schokjes – 619
draven, niet schoon – 622
draven, op een schokje – 619
draven, traag – 620
draven, zachtjes – 620
draver 596, 620
draver, gemene – 620
drek 435, 618
drek, vette – 435
drekschepper 317
drekschop 317
drekstomper 868
drenken 304
drenker 339
drenkgaffel 316
drenkgreep 316
drenkkalf 339
drenkmik 315
drenkmutten 339
drenkriek 316
drenkschep 316
drenkschop 316
drenkschotel 317
drenselen 625
drentelen 625
drentenaar 893
drents heideschaap 892
drents schaap 893
dres 847
dres, de – hebben 474
dreske 380
dresseren 678
drets, met de – liggen 857
drezelen 1020
dribbelen 625, 628
drie 883
drie jongen 883
drie spenen 517
drie, de – weken door zijn 431
drie, met – demen 517
drie, op – poten lopen 620
drie, verken van twee – . . . worpen 812
driedeem 517, 518
driedemer 517, 518
driedemig 518
drieën, met – tegelijk geboren worden 883
driehoek 502, 505, 517
driejaar 550
driejaars 550
driejaarig 549
driejarig schaap 907
driejarig schaapje 907
driejarige 907
driekantig 387, 518, 593
driekantig goed 518
driekets 623
drieklets, op een – 623
driekroonse stenen pot 1031
drieling 371, 536, 549, 550, 597, 883
drielinghit 536
drielingpaard 536
drielingpaardje 536
drielings 536
drielingspaard 536
driemaander 547
driepikkel 314, 517, 520, 593
driepikkelen 622
driepoot 520
dries 926
drieschaling 907
driescharig 907
driescharig schaap 907
driescharige 907
drieslag, (op een) (in een) – (lo-
pen) 622
driespeen 516, 518
driespeender 517
driespener 517, 519
driespenig 519
driestrekkel 517, 519
drietepel 517
drift 296, 596, 798, 820, 821, 866
drift, met – 604
drift, zware – 821
driftig 414, 610, 611, 849, 910, 912,
944
driftig zijn 912
driftslijm 641
drifttijd 642
driftvarken 820
driftverken 810, 820
drijfhamer 319
drijfzoeg 810, 812
drijfzoeg, jonge – 810
drijfjaar 550
drijfjaars 550
drijfjaarse tanden 563
drijfjaarsje 550
drijfjaarsveulen 550
drijfjaarig 549
drijfjaariger 550
drijfjling 550
drijven 495, 766, 850, 926, 933
drijven, ernaar toe – 926
drijven, in de hoek – en afsluiten met hekken 926
drijven, in het vanghok – 926
drijven, (schapen) – 926
drijven, voort – 933
drijver 820, 821, 822, 823, 823
drinkbak 312
drinkbakje 312
drinken 404, 837, 837, 887
drinken, al eigens beginnen te – 837
drinken, al mee – 837
drinken, alleen – 837
drinken, koemelk laten – 887
drinken, laten – 838, 839, 861, 887
drinken, uit de emmer – 837
drinken, uit de kribbe – 837
drinken, uit de trog – 837
drinken, uit een jat – 837
drinken, zelf – 837
drinkensbak 312
drinker 339, 395
drinkkalf 339
drinkkrib 312
drinkkuip 312
drinkmutte 395
drinkmutten 337, 339
drinkpapier 524
drinkschep 316
dripselaar 611
dripselen 619, 620, 625
droes 659, 660, 675, 676, 677
droes uit de ogen kijken 659
droes, de – hebben 659
droes, erge – 676
droes, geen slechte – 676
droes, goedaardige – 676
droes, goede – 676
droes, kwade – 676
droes, lichte – 676
droes, tweede – 676
droes, zware – 676
droesachtig 659
droesen 677
droeskop 659
droest 674, 674, 677
droest, kwade – 676
droest, lichte – 676
droest, open – 676
droest, slechte – 676
droezelachtig 659
droezelen 659
droezelig 659, 677
droezelogen 659
droezen 455
droezer 659
droezerig 659
droezig 659
droes deem 519

- droge speen 856
 droge uier 519
 drogen 421
 drollen 846
 drols 611
 drom 748
 dromer 659, 910
 droog 394, 422, 594, 866
 droog en hard schaap 910
 droog eten 866
 droog gaan 421
 droog komen 421
 droog meel 866
 droog staan 422, 981
 droog (staan) 419
 droog vallen 421, 422
 droog voeder 866
 droog vuil 437
 droog worden 421, 981
 droog zijn 422
 droog, zich — maken 421
 droog, zich — zetten 421
 drooglekken 946
 droogrek 1018
 droogrekje 1019
 droogspeen 856
 droogstaan 516
 droogvoeder 297
 droogvoer 866
 droogzetten 511
 droppen 620
 droppen aan het uier hebben 647
 drubberige ogen 659
 druif 1045
 druipen 648
 druipkol 380, 380, 559, 561, 561
 druiprek 1019
 druipspeen 513
 druisen 449
 drukken 449, 672
 drukken, zich — 673
 drukkussens 698
 drukplakken 672
 drukplekken 672
 drullen 444, 617
 drullen, over de rug — 444
 drupjes hebben 647
 drupogen 659
 druppen 641
 druppot 1030
 dubbel 391, 598
 dubbel bit 721
 dubbel gebit 721
 dubbel guide 766
 dubbel hangkoord 716
 dubbel koorden 766
 dubbel kordeel 766
 dubbel lijnt varen 765
 dubbel mouw 668
 dubbel rijden 765
 dubbel, leiden met — lijnt 765
 dubbel, mensen met — lijn 765
 dubbel, met — kordeel 766
 dubbel, met — lijnt 765
 dubbel, met — lijnt varen 765
 dubbel, met de — 765
 dubbel, met de — lijnt 765
 dubbel, met een — handkoord
 mensen 765
 dubbel, met een — rijden 765
 dubbel, op de — leiden 765
 dubbel, op de — lijnt 765
 dubbel, varen met — lijn(t) 765
 dubbelbil 389, 390, 393
 dubbele billeman 390
 dubbele deuren 925
 dubbele guide 712
- dubbele hit 536
 dubbele leisten 713
 dubbele lijn 765
 dubbele lijnt 712, 716
 dubbel(e) lijnt 765
 dubbele lijnt leidsels 713
 dubbele loenjes 717
 dubbele maag 365
 dubbele manen 557
 dubbele ponie 597
 dubbele ponnies 535, 597
 dubbele toom 713
 dubbele, de — lei 766
 dubbele, een — hoorn hebben 446
 dubbele, korte — 592
 dubbele, met — leisten 766
 dubbele, met — leisten rijden 765
 dubbele, met — lijnt 765
 dubbele, met de — guide 766
 dubbele, met de — lijnt 765
 dubbel(e), met de — lijnt varen 765
 dubbele, met de/een — lijnt 765
 dubbel(e), met — lijn 765
 dubbele, met een — lijn 765
 dubbel(e), met (een) — lijnt rijden
 765
 dubbele, op — lijn leiden 765
 dubbele, op het — handkoord lei-
 den 765
 dubbele, rijden met — lei 765
 dubbele, rijden met (de) — leisten
 765
 dubbelguide 712, 718
 dubbelhaam 712
 dubbelhangkoord 712
 dubbelhelp 740
 dubbelkoord 766
 dubbelkoord, met de — 766
 dubbelkordeel 712
 dubbelleiden 765
 dubbelleist 712
 dubbelleisten 709
 dubbellijn 712, 718, 765
 dubbellijn, met de — 765
 dubbellijnt 701, 709, 711, 716, 765
 dubbellijnt, met (een) — rijden 765
 dubbelloenje 712
 dubbelstang 721
 dubben 839
 duchtig 412, 413, 605, 638, 912
 duchtig staan 412, 413
 duchtig zijn 413
 duikelaar 1041, 1042
 duikelen 617
 duimen 1033
 duimpjesmelk 1035
 Duits landvarken 799
 Duits landverken 800
 Duits ras 800
 Duits schaap 893
 Duits verken 800
 Duits, een — 800
 Duits, veredeld — landverken 800
 Duitser 800
 duivel 313, 315
 duivel, grove — 600
 duivel, oude — 552
 duivel, ranke — 596
 duivel, vieze — 910
 duivelshaar 573, 672
 duivelsplekken 672
 duivelsplekken 672
 duiveltje 313
 duiveltjeshaar 573
 dul zijn 409
 dun 394, 596, 600, 1017, 1053, 1055
 dun aan de mest 466
- dun aan de schijt 466
 dun afgaan 474
 dun linnen 749
 dun schijten 473, 886
 dun spuiten 474
 dun touw 749
 dun, te — 595
 dun, te — schijten 655
 dunlapje 524
 dunne 857
 dunne darm 288
 dunne fijne koorden 749
 dunne joekerd 595
 dunne lat 595
 dunne melk 1035, 1053
 dunne poten 600
 dunne romen 1036
 dunne schijt 466
 dunne slidder 435
 dunne, aan de — 474, 857
 dunne, aan de — staan 474
 dunne, aan de — zijn 474
 dunsels 375
 dunte 566
 duntjes 375
 durm 330
 duutweg 774
 duwen 449, 673
 duwen, in het water — 996
 duzze 602
 dwaas 465, 610
 dwaler 932
 dwang 721, 724, 724
 dwanggebit 718, 720, 721, 724
 dwars 607, 609
 dwars lopen 624
 dwars zijn 514, 627
 dwars, noes en — over de weg 625
 dwarse 835
 dwarserik 609
 dwarskop 609
 dwarszetten 630
 dwerg 834
 dwerggeit 937
 dwerggeitje 937
 dwergschaap 893
 dwingen 724
 dwinger 724
 dwinggebit 718, 721
 dwingring 723
 dwingschakel 755
 dwingstangen 723
 dwingstuk 720
 dwingstukken 724
 dwingtoom 701, 724
- echt gebit 563
 echte brabant 536
 echte hollander 600
 echte tanden 370
 écremeuse 1034
 eczeem 665
 eczema 665
 eczemen 668
 ederik, de — zit vast 471
 ederikkwaal 471
 eef 516
 één 882
 één heup 594
 één jong 882
 één keer gebagd hebben 812
 één lam 883
 één van een tweeling 883
 één, maar — heup hebben 594
 één, met — kloot 539

1.1.1.2.

- eend 956, 1004, 1006, 1006, 1008, 1008, 1008, 1009, 1011, 1011, 1011,
eend, jonge — 1008, 1009, 1012
eendagskieken 964
eendagskuiken 964
eendagspoeletje 964
eendehaan 1006
eendekruik 1008, 1008
eendekruiken 1009
eendekruikje 1009
eender 1006
eendje 1004, 1008, 1008, 1008
eendje, jong — 1008, 1009
eendje, klein — 1009
eendvogel 1004, 1008
eenhandig paard 609
eenheuper 594
eenheupig 594
eenjaars 546, 548, 906
eenjaarsveulen 548
eenjarig 548
éénjarig 342
eenjarig schaap 904, 906
eenjarig schaapje 906
eenjarige 328, 906
eenjarige kuik 965
eenling 882, 905
eenschaling 906
eenscharig 897, 906
eenscharig lam 906
eenscharig schaap 906
eenscharige 906
eenscheer 906
eenwinter 328, 340, 548, 549, 550, 905
eerjuu 776
eerlijk 387
eerlijk, rondom — 387
eerlijk, vierkant — 387
eerlijn 710, 712
eerst, het achterste eind komt het — 447
eerst, kalf voor (het) — 352
eerste gelt 812
eerste kwartier 357
eerste kwartier links 356
eerste kwartier rechts 356, 358
eerste maag 365
eerste maal 351, 353
eerste melk 455
eerste mest 618
eerste stront 618
eerste tanden 369, 564, 909
eerste vaars 351, 353
eerste zeug 812
eerste zog 811, 812
eerste, een vaars voor het — kalf 352
eerste, koe van het — kalf 353
eerste, vaars met haar — kalf 353
eerste, voor de — keer gebagd hebben 812
eerste, zeug van de — keer
eerste, zog die voor de — keer gebagd heeft 812
eerstejaars 548, 812
eersteklas 387, 894
eersteling 328, 340, 351, 353, 546, 810, 811, 812, 897, 897, 906
eersteling, volle — 351
eerstelingszeugje 811
eerstelingsoeg 812
eetbak 756
eetdarm 287
eetzak 756, 929
effer 828
- egalig 387
egalig leggen 980
egier 539
egje 506
egstreng 730, 730
ei 934, 935, 1020
ei met kieken in 984
ei, afgelicht — 983
ei, afgestorven 984
ei, bebroed — 963, 982, 984, 1028
ei, bedorven — 1028
ei, bevrucht — 963, 984
ei, bloot — 1024
ei, doorleggen — 1028
ei, gebroed 984
ei, gekipt 963, 984
ei, gestoken — 984
ei, gevogeld — 984
ei, gezond — 984
ei, goed — 963, 983, 984
ei, het/een — (hoog) ophebben 997
ei, kapot — 1028
ei, kiekje in het — 962
ei, kijken of het een vuil — is 1022
ei, klots — 1029
ei, kuiken in het — 962
ei, kwaad — 982, 984, 1028
ei, kwalijk — 1028
ei, leeg — 1024
ei, loos — 1024, 1028
ei, los — 983
ei, lot — 982
ei, niet gestoken — 983
ei, niet gevogeld — 983
ei, nog in het — zittend kieken 962
ei, nog niet rijp — 963
ei, nog niet uit het — zijnd kieken 962
ei, ongekipt — 963
ei, ongestoken — 983
ei, poelie — 983, 984
ei, rot — 982, 984, 1028
ei, schier — 982, 1028
ei, sjiepie in het — 963
ei, slecht — 982, 1028
ei, slecht bebroed — 1028
ei, snotvuil — 1028
ei, stinkend — 1028
ei, uitgelicht — 983
ei, verlegen — 1028
ei, verrot — 982, 1028
ei, vruchtbaar — 984
ei, vuil — 982, 983, 1028
ei, vuil gebroed — 984
ei, zien of dat ze een — opheeft 997
eiaars 968
eieraars 968
eierbalk 968
eierbed 968
eierdarm 968
eierdooier 1025
eierdop 1027
eierdoren 1025
eieren, op — zetten 981
eierkorf 968
eierkrans 968
eierlegger 968
eierleider 968
eierrand 968
eierschaal 1027
eierschelp 1027
eierschulp 1027
eierstek 968
eierstok 968
eiertak 968
eiertros 968
eierzak 968
- eigengereid 609
eigenlijke klets 753
eigens, al — beginnen te drinken 837
eigenste, van de — tuk 799
eileider 968
eind 289
eind, het achterste — komt het eerst 447
einddarm 288
einde 755, 969
einde dracht 434
einde, ten — dracht 434
einden 289
einder 289
eindetje 755
eindjes 289
eischaal 1027
eitje 1021
eitjetiet 1021
eiwit 1026
eiwitvergiftiging 858, 918
elastiek 921
elastiekje 921
elastiekje, met een — afbinden 921
elegant 592
elfmaander 547
elite 331, 387
ellebek 575
elleboog 575
elleboogknobbel 575
elleboogsknobbel 581
ellendig 394
embryo 963
emmer 317, 869
emmer, in (een) — water steken 996
emmer, in een — water stoppen 996
emmer, in een — water zetten 996
emmer, in een — zetten 996
emmer, uit de — drinken 837
emmer, verlakte — 1031
emmeren 614
emmerrek 1019
endeldarm 288
endetoe 288
eng 637
eng lopen 631
eng staan 637
eng, in een — spoor lopen 637
eng, te — 637
eng, te — op de grond 637
eng, te — staan 637
enge stand 637
engels haantje 954
engels hennetje 954
engels kiek 954
engels kieken 954
engels kiekje 954
engels poeletje 954
engels schaap 892
engels sjiepie 954
engelse 800
engelse hanen 955
engelse kop 536
engelse ziekte 859, 991
engelsen 955
englopen 631
enig geboren zijn 882
enkel 579, 583, 584
enkel kordeel 715, 764
enkel leiden 763
enkel lijnt 710, 715
enkel, mennen met een — lijn 764
enkel, mennen met een — lijnt 764
enkel, met — kordeel 764

enkel, met – kordeel rijden 764
 enkel, met een – handkoord men-
 nen 764
 enkel, met een – rijden 764
 enkel, op – kordeel rijden 764
 enkel, op de – leiden 763
 enkele lijn 716
 enkele lijnt 716, 764
 enkele loenjes 717
 enkele, leiden met de – lijnt 763
 enkele, met – lijn 764
 enkele, met – lijn leiden 763
 enkele, met – lijnt 764
 enkele, met – lijnt leiden 763
 enkele, met – lijnt rijden 764
 enkele, met – lijnt varen 764
 enkele, met de – handkoord 765
 enkele, met de – handkoord rijden
 764
 enkele, met de – lijnt varen 764
 enkele, op de – lijnt varen 764
 enkelloenje 713
 enter 328, 548, 549, 549, 550, 1011
 enteren 403
 enterling 905, 906
 enterstier 342
 epilepsie 467
 erafdoen 653, 862, 887
 erafdoen, klotters – 922
 erafdoen, staart – 921
 erafhalen 859
 erafhalen, baggen – 859
 erafhalen, biggen – 859
 erafhalen, tanden – 872
 erafknippen, vuil – 922
 erafsnijden, een stuk – 888
 erafzetten 653, 862, 862, 887
 erafzijn 654
 erbijgooien 861
 ere, weer op de – komen 490
 erg 912
 erge droes 676
 erkmaag 365, 365, 366
 erkpaal 321
 eropgaan 293
 erpel 1006, 1011
 erre 769
 erwt in de poot 669
 essen 722
 essen spanen 693
 eten 297, 404, 488, 837
 eten geven 947
 eten, al aan de bak – 837
 eten, al mee – 837
 eten, alleen – 837
 eten, allen beginnen te – 837
 eten, apart – 837
 eten, beginnen te – 837
 eten, bij – 837
 eten, droog – 866
 eten, twee keer – 406
 etenkrop, harde – 990
 etter in de maanstapel 673
 etter, witte – 464
 evenaar 699
 evenredig gebouwd 385
 evenwichtsstoornis 467
 expert 292
 exportverken 801
 ezel 536, 602, 609
 ezeligheid 609
 ezelsvoet 672

 f 1-varken 801
 f 1-verken 801
 faan 424

fabriek, lui – 842
 fak 286, 364, 365
 fanie 783
 fazantje 954
 fazel 371, 458, 571, 828, 884
 fazzel 571
 fazzer 571
 fel 387, 389, 393, 604, 849
 fel gebild 388
 felle, een – uier 424
 ferm 591, 611
 ferm gesloten 591
 fervent 414
 fetteren 622
 feut 545
 feutje 781
 feutre 692, 695, 726
 feutres 737
 fiakker 553
 fieteldans 853
 fiets 1036, 1054
 fietsen 853
 fietsers 854
 fietsmelk 1035
 fietspils 1036
 fijn 394, 600
 fijn gebeend 600
 fijn in de benen 600
 fijn van beenwerk 600
 fijne poten 600
 fijne, dunne – koorden 749
 fijngebouwd 600
 fijt 482, 857
 fijtpoot 483
 fijtvoet 483
 fik 800
 filet 724
 filter 521, 523
 filterdoek 523
 filterdoekje 523
 filterpapier 523
 filtertje 523
 filterwat 523
 filterwatje 523
 filterwatten 523
 filtreerblad 523
 filtreerlapje 523
 filtreerpapier 523
 filtreerwatje 523
 fistel 672, 672
 fits 672
 fitsel 672, 672
 fladderen 979
 flamakken 679
 flanellen doek 524
 flank 374, 565, 581
 flank, linker – 554
 flank, linkse – 554
 flanken 566, 567
 flanken, grove – 376
 flanken, holle – 376
 flankriem 738
 flater 399
 flateren 678
 flats 399
 flatsknie 381
 flatteren 678
 fledderen 678
 flemen 678
 flensen 679
 flepveulentje 545
 flereijn 859
 fleren 678
 fles, (de) – geven 861
 fles, de – geven 887
 fles, met de – 861
 fles, met de – bevoederen 887

fles, met de – grootbrengen 546,
 860, 887
 fles, met de – grootgebracht 545
 fles, met de – opbrengen 860
 fles, met een – grootbrengen 860
 flesbag 861
 flesbig 861
 fleskurre 861
 fleslam, moederloos – 903
 flessemannetje 903
 flessen 838, 861
 flesuier 360
 flesverken 861
 flesveulen 545, 546
 flet 721
 fletsen 678
 fletser 393
 fletteren 622
 fleuris 466
 flink 385, 571, 592
 flink, het – onder de leden hebben 455
 flinke groei 912
 flinke, met – dijen 389
 flip 783
 flipje 782
 flissen 682
 flodderen 635, 678, 971, 979
 flodderkam 969
 flodderkloot 635
 flondeel 706
 flos 560, 569
 flos, rode – 700
 flosje 700
 flosje, de staart hangt met een – 409
 flosjes 699
 flossen 679, 699
 flossetoppen 699
 fluisteren 679
 fluit 568, 569, 782, 828, 884, 931,
 1036, 1054, 1055
 fluit(e)melk 1034
 fluitenier 596
 fluitje 781, 929, 931
 fluitjeskaas 1036
 fluitjesmelk 455, 1018, 1034, 1054
 fluitjesromen 1036
 fluitkaas 1036
 flusjes 754
 foerie 774
 foes 396
 foes op 780
 foet 780
 foetje 780
 foetop 780
 foezel 314
 fokbedrijf 863
 fokbeer 806, 817, 823
 fokgeit 939
 fokgelt 822
 fokken 290, 643, 862, 944
 fokken, baggen – 863
 fokken, varkens – 862
 fokken, verken – 862
 fokker 863
 fokkerij 863
 fokmeer 541
 fokmerrie 541
 fokooi 905
 fokpaard 541
 foks 783
 fokschaap 905, 905
 fokstal 875
 fokstallen 290
 fokverken 821, 823
 fokverken, goed – 834
 fokverkensboer 863
 fokzeug 812, 812, 823, 834

1.1.1.2.

fokzeugje 810
 fokzug 812, 823
 fokzug 822
 folen 679, 936
 foppen 944
 fontein 557, 673, 737
 fontein, geblesseerd op de – 673
 fooi 896
 fooi fooi 779
 fopspeen 856
 forme 667, 668, 672
 formepoot 671
 fornuis 311, 313, 314
 fornuisje 313
 fornuisketel 311
 fornuispot 311, 314
 fornuisriek 316
 fornuisschepper 316
 fors 384
 forsballen 555, 576
 forsbol 555, 576
 fourage 297
 fourcheren 633
 fouten, zonder – 387
 frans 637, 638
 frans gaan 629
 frans lopen 629
 frans lopen/gaan 631
 frans op zijn benen staan 631
 frans staan 629, 631, 636, 637, 637
 frans, er – op staan 638, 943
 frans, op z'n – staan 629
 frans, op zijn – 638, 943
 frans, op zijn – (staan) 631
 franse gang 630, 632
 franse poten 630
 franse stand 630, 638, 672, 943
 franse, de – stand hebben 943
 fransen 629, 631, 631, 634, 638, 649, 943
 franser 630
 franses opstaan 638
 franses staan 638
 fransjes 700
 fransman 601, 630, 632, 638
 frazelen 977
 freiten 696
 freithaken 697
 frenselen 613
 frensen 613
 fries melkschaap 894
 fries schaap 892, 894
 fries vee 332
 fries-hollands 332
 fries, hollands en – veeslag 332
 friezen 557, 681, 682, 682
 fris 611
 friseren 681, 682
 frizen 922
 froe 395
 froe-froe 395
 frondeel 695
 frontal 706
 frontriem 706
 fros 367
 frou 560
 frou-frou 561
 frullen 367
 frutselen 978
 fuit 542, 547
 fuitje 543, 547
 futer 643
 fuus 1037
 ga 776
 ga eens voor op 933
 ga er voor 932

ga voor 932
 gaaf 592
 gaan 488, 494, 619, 619, 763, 982
 gaan beginnen kalven 442
 gaan bij 292
 gaan blaren 305
 gaan heffen 624
 gaan hengsten 642
 gaan hoeden 926
 gaan kalven 442
 gaan kloeken 981
 gaan leggen 980
 gaan lezen 662
 gaan lopen 623
 gaan naar 292
 gaan snijden 306
 gaan veulen 648
 gaan zoeken 307
 gaan zogstaan 839
 gaan, achter de koeien – 494
 gaan, beginnen te – uieren 646
 gaan, bekwaam om naar de stier te – 411
 gaan, bij de beer – 850
 gaan, bij de bok – 912
 gaan, bij de hengst – 642
 gaan, bij de hengst – dekken 642
 gaan, bij de ploeglijn – 765
 gaan, bij de rugriem – 766
 gaan, bij de stier – 416
 gaan, binnen acht dagen – kalven 432
 gaan, breed – 636
 gaan, (de melk) laten – 512
 gaan, de wei in – 489
 gaan, dood – 294
 gaan, door de draf – 622
 gaan, door de knieën – 662
 gaan, door de koot – 662
 gaan, door zijn boelee – 662
 gaan, droog – 421
 gaan, er eens tegen – raisonneren 839
 gaan, er tussenuit – 623
 gaan, er vandoor – 623
 gaan, (ermee) naar de beer – 850
 gaan, erop – 860
 gaan, erop – liggen 841
 gaan, frans – 629
 gaan, frans lopen/ – 631
 gaan, gaar om mee naar de var te – 412
 gaan, gauw – kalven 442
 gaan, gestadig – 619
 gaan, goed – 831
 gaan, het vertellen – 839
 gaan, in de hand – 678, 764
 gaan, in de roei – 678
 gaan, in de sprong – 622
 gaan, in de wei – 489
 gaan, in draf – 620
 gaan, in galop – 621
 gaan, in zigzag – 625
 gaan, jongetjes – hebben 917
 gaan, kapot – 294
 gaan, kreupel – 670
 gaan, kriskras – 625
 gaan, krom – 671
 gaan, laten – 619
 gaan, lopen – 624
 gaan, mank – 670
 gaan, mee naar de bok – 912
 gaan, met een guide – 765
 gaan, met het ootje bij de bok – 912
 gaan, met het paard naar de smid – 679

gaan, met schokjes – 619
 gaan, met slappe benen – 662, 663
 gaan, naar buiten – 489
 gaan, naar de bok – 912, 945
 gaan, naar de hengst – 642
 gaan, naar de hoefsmid – 679
 gaan, naar de smeder – 679
 gaan, naar de smid – 679
 gaan, naar de stier (de var) – 416
 gaan, naar de travalje – 679
 gaan, naar de wei – 494
 gaan, naar de weide – 489
 gaan, naar de/het smidse – 679
 gaan, naar een travalje – 679
 gaan, niet lang meer – 432
 gaan, niet liber genoeg – 635
 gaan, niet vol – 947
 gaan, niet vol (willen) – 425
 gaan, nog een week moeten – 432
 gaan, om voer – 307
 gaan, onder de stier – 416
 gaan, op de haken – 623
 gaan, op (de) hol – 623
 gaan, op de loop – 622
 gaan, op (de) loop – 623
 gaan, op de wei – 489
 gaan, op haar gemak – 620
 gaan, op het gemak – 619
 gaan, op het kordeel – 764
 gaan, op hol – 622
 gaan, op kordeel leren – 678, 764
 gaan, op stap – 619
 gaan, over de koot – 662
 gaan, over de tijd – 440
 gaan, over haar tijd – 440
 gaan, over tijd – 439
 gaan, overkoot – 662
 gaan, overvoet – 662
 gaan, scheef – 625, 631
 gaan, smidse – 679
 gaan, staps – 619
 gaan, stapvoets – 619, 619
 gaan, van de benen – 859
 gaan, van de poten – 989
 gaan, van de poten af – 859
 gaan, van de/zijn poten – 859
 gaan, van links naar rechts – 625
 gaan, van voren lopen en van achter(en) – 623
 gaan, vierklauwens – 621
 gaan, viervoets – 622
 gaan, vlaams – 631
 gaan, vlaams –/zijn 631
 gaan, vol – 417
 gaan, voorop – hangen 930
 gaan, werk – maken 440
 gaan, zijn twee tanden – zetten 617
 gaapziekte 991
 gaar 412
 gaar om mee naar de var te gaan 412
 gaar om te stieren 412
 gaar voor de dekking 412
 gaar voor de leg zijn 997
 gaar voor te springen 343
 gaar, te – 1019
 gaas 524, 927
 gaasdoek 524
 gaasje 524
 gaat 774, 776
 gaat er achter 933
 gaat er liggen 933
 gaat er over 933
 gaat er voor 933
 gaat hoger 932
 gaat jul 776

- gaat-eweg 774
 gaat-gaat 774
 gaat-op 781
 gaat-weg 774, 774
 gaat-ze 774
 gaat, het lijf – uit 458
 gaat, koe die – kalven 351
 gaatjes 728
 gaders 570
 gaffel 316, 506, 834, 834
 gaffel, slechte – 316
 gaffeltje 316
 gaggelen 1007
 gal, 666, 667, 668, 669
 galant 387, 592
 galblaasjes 668
 galklier 667
 galknieën 670
 galle 576
 gallekes 667
 gallen 401
 galletje 668
 gallig 668
 galligheid 919
 galop 622
 galop, in – 622
 galop, in – gaan 621
 galop, in – lopen 621, 622
 galop, in volle – 623
 galop, op een – 622
 galop, viervoets – 622
 galoppen 621, 628
 galopper 596
 galopperen 409, 620, 622
 galopperen, vierkappens – 622
 galopperen, vierklauwens – 621
 galopperen, viervoets – 622
 galspat 669
 gander 1006, 1010
 ganderik 1010
 gang in de uier beginnen te maken 647
 gang, aan de – zijn 649
 gang, franse – 630, 632
 gang, geen vaste – hebben 625
 gang, goede – 592
 gang, in – krijgen 629
 gang, in – trekken 629
 gang, in – voeren 629
 gang, in – zetten 629
 gang, lamme – 625
 gang, los van – 625
 gang, losse – 625
 gang, tussen – en draf 623
 gang, vlaamse – 631, 632
 gangwater 525
 gans 1009, 1010, 1011, 1013, 1013, 1013, 1013
 gans, jonge – 1011, 1013, 1013
 gans, kleine – 1011
 gansje 1011, 1013, 1013, 1013, 1013
 gansje, jong – 1011, 1013
 gansje, klein – 1011, 1013
 ganzehaan 1010
 ganzejong 1011
 ganzekuik 1013
 ganzekuiken 1011
 ganzekuikje 1011
 ganzepoel 1011
 ganzepoele 1011
 ganzerik 1009, 1010
 gapen 624
 gaper 603, 625,
 gard 752
 gareel 502, 505, 507, 508, 524, 689, 691, 692, 693, 696, 702, 709, 714, 715, 719, 726, 727, 744, 872
 gareel aandoen 758
 gareel aanschieten 758
 gareel aansteken 758
 gareel met een leer 694
 gareel opzetten 758
 gareel, de kap van het – 695
 gareel, het – aandoen 759
 gareel, het – afdoen 761
 gareel, het – aftrekken 760, 761
 gareel, het – opleggen 759
 gareel, het – opsteken 759
 gareel, het – uitdoen 761
 gareel, houten – 505
 gareel, kussens van het – 695
 gareel, leer van het – 695
 gareel, riem om – bijeen te houden 727
 gareel, slot van het – 698
 gareelbalk, 693, 695, 695
 gareelgesp 698
 gareelnaken 696, 697, 697, 732
 gareelkap 694
 gareelkussen 695, 695, 698
 gareelkussens 692
 gareellappen 698
 gareeloren 694
 gareelringen 728
 gareelsleutel 698
 gareelslot 698, 698, 705
 gareelspanen 692, 694
 gareelspanen, kop van de – 694
 gareelstekken 694
 gareeltje 502, 505, 872
 gareeltoppen 694
 garelen 758
 garen 307, 998
 garneersel 700
 garreau 737
 gat 372, 567, 567, 581
 gat afkrijgen 762
 gat voorgeven 762
 gat voorhebben 762
 gat voorstaan 762
 gat, 'n – voorgeven 762
 gat, afhankelijk – 391
 gat, benen in een – steken 637
 gat, haar – omgooien 1020
 gat, hun – wassen 922
 gat, in een – staan 637
 gat, kaken van zijn – 581
 gat, (met hun) – in het water ste-
 ken 995
 gat, zijn – uitslagen 627
 gatappel 1021
 gatband 744
 gatdarm 288, 969
 gateind 288
 gatnet 749
 gatriem 744
 gatsnoer 288
 gauw gaan kalven 442
 gauw gauw 499
 gauwer 779
 geappeld 586
 geavanceerd, wijd – 431
 gebagd, al dikwijls – hebben 812
 gebagd, één keer – hebben 812
 gebagd, voor de eerste keer –
 hebben 812
 gebagd, zog die voor de eerste keer
 – heeft 812
 gebarsten hoef 663
 gebastaardeerd 330, 800
 gebastaardeerde 330
 gebasterdeerder 598
 gebastreerd goed 329
 gebeend, fijn – 600
 gebeend, lang – 381
 gebeerd 850
 gebeest 326
 gebies 409
 gebijt 563
 gebild 388, 391
 gebild, diep – 388
 gebild, fel – 388
 gebild, goed – 388
 gebild, mooi – 388
 gebild, schoon – 388
 gebit 371, 562, 705, 718, 720, 721,
 748
 gebit met een krul erin 724
 gebit met kinketting 718
 gebit, beenderen van het – 562
 gebit, blijvend – 563, 909
 gebit, dubbel – 721
 gebit, echt – 563
 gebit, gebroken – 718, 721, 724
 gebit, geplooid – 721
 gebit, gesloten – 563
 gebit, gezwollen – 660
 gebit, halster met – 719
 gebit, los – 718, 721
 gebit, ringen van het – 705, 721
 gebit, scherp – 724
 gebit, stangen van het – 723
 gebit, vast – 563
 gebit, volledig – 371
 gebit, volzet – 563
 gebit, zwaar – 724
 gebitbeugel 724
 gebithaakjes 722
 gebithaken 722
 gebitketentje 723
 gebitogen 722
 gebitringen 705, 721
 gebitsdragers 722
 gebitsring 723
 gebitsstang 720
 gebitsstangen 723, 724
 gebitstoom 718
 geblesseerd 673
 geblesseerd op de fontein 673
 gebleven, gust – 644
 gebleven, te klein – 856
 gebloemd 332, 334, 384, 586
 gebloemde 332
 gebloemde, zwarte – 332
 gebloemerd 587
 geblokt 382, 384, 387, 388, 591
 geblokt lopen 755
 geblokt, dik – 591
 geblokt, goed – 388
 geblokt, kort – 591
 geblokt, schoon – 387, 388
 gebogen rug 833
 gebogen zijstangen 724
 geboken 673
 gebonden leggen 996
 gebonden zellen 323, 323
 geboortemest 618
 geboortenet 853
 geboortevel 650
 geboren lam 901
 geboren, enig – zijn 882
 geboren, met de machine doen –
 worden 445
 geboren, met drieën tegelijk –
 worden 883
 geboren, met twee – zijn 883
 gebouwd, evenredig – 385
 gebouwd, goed – 385, 385
 gebouwd, grof – 601
 gebouwd, harmonisch – 385
 gebouwd, kort – 592

1.1.1.2.

gebouwd, locht — 593
 gebouwd, mooi — 385, 388
 gebouwd, niet mooi — zijn 594
 gebouwd, schoon — 385
 gebouwd, slecht — 592
 gebracht, met de fles groot — 545
 gebrand 588
 gebras 305
 gebreken, vierkant zonder — 387
 gebrekkelijk 671
 gebrekkig 410
 gebrekkige hengst 539
 gebroed ei 984
 gebroed, vuil — 983
 gebroed, vuil — ei 984
 gebroedsel 987
 gebroekt, goed — 388
 gebroken 465, 672, 673
 gebroken binnenbeer 806
 gebroken bit 721
 gebroken brug 721
 gebroken gebit 718, 721, 724
 gebroken hengst 539
 gebroken mondstuk 721
 gebroken oog 658
 gebroken paard 539
 gebroken ruin 539
 gebroken stang 720, 721
 gebroken trens 721
 gebroken, de blaas is — 437
 gebroken, nog niet — 340
 gebruiken, de kalfmachine — 445
 gebuut 956
 gecastreerd 956
 gecastreerde haan 956
 gecastreerde hengst 538
 gecontroleerd 330, 331
 gecontroleerde 330
 gecontroleerde beest 330
 gecontroleerde koe 330
 gecontroleerde, van — afstamming 330
 gecroiseerd 800
 gecroiseerde 330
 gecroiseerde koe 330
 gedaalderd 587
 gedaan met leggen 981
 gedaan, rap zeer — zijn 606
 gedeelte, platte — van de hoef 574
 gedekt moeten worden 412
 gedekt schaaap 915
 gedekt zijn 886
 gedekte ooi 915
 gedouwen 673
 gedraaid 387, 388, 447, 591
 gedraaid mondstuk 721
 gedraaid, goed — 387, 388
 gedraaid, mooi — 387, 388
 gedraaid, schoon 388
 gedrest 587
 gedretst 384
 gedrezeld 1019
 gedrezelde melk 462
 gedrezen 1019
 gedrongen 387, 591
 gedrongen staan 637
 gedrongen, dik — 591
 gedrongen, goed — 591
 gedrongen, kort — 382, 591
 gedrukt 672, 673
 gedrukte plek 672
 gedrukte plekken 672
 geduwd 672, 672, 673
 geduwd, zich — hebben 594
 geef hem nog een tuier 323
 geef, goede — 942
 geefgeit 942
 geeft niet meer 419

geeft, die deem — geen straal melk 519
 geeft, mem die niet — 856
 geel 988, 990, 1026
 geelwater 654
 geelziekte 476
 geerde 497, 828
 gefijterd graan 303
 geflankt 376
 gedaan, over tijd — zijn 440
 gegeddeld staan 636
 gegeten, iets scherps — 472
 gegeten, iets scherps — hebben 472
 gegeten, ze heeft het scherp — 472
 gegeten, (ze heeft) ijzer — 472
 gegeten, ze heeft scherp — 472
 gegeten, (ze) heeft wat scherps — 472
 geheel, gespan 689
 gehele hoop 923
 geheupt, scheef — 594
 gehoppeld 384
 gehoppelde, zwart — 332
 gehotsel 1051
 gehotselde melk 1052
 gehotte melk 1052
 gehotteld 1019
 gehottelde melk 462, 1052
 gehouden, niet zuiver — 943
 geier 325
 geil 414, 849
 geit 382, 394, 903, 937, 939, 939, 939, 940, 941, 947, 948, 949, 949, 950
 geit, aflandse — 941
 geit, geremde — 942
 geit, goede — 942
 geit, goedgevende — 942
 geit, guste — 947
 geit, jonge — 939, 941, 950
 geit, kleine — 939, 941
 geit, manse — 947
 geit, onvruchtbare — 947
 geit, oude — 941
 geit, oude versleten — 941
 geit, platte — 940
 geit, ritsige — 942
 geit, smerige — 835
 geitachtig 382
 geitebaard 941
 geitebak 889
 geitebenen 382, 943
 geitebok 940
 geitebokje 940
 geitebolletjes 885, 943
 geitehak 381, 883
 geitehok 948
 geitehokje 948
 geitejong 940, 941
 geitekeutels 885, 943
 geiteklaauw 482
 geitekoot 883
 geitekop 883
 geitekorrels 888
 geitekribje 948
 geitelam 940, 941
 geitelammetje/ geitelemme(n)tje 940
 geitelalletjes 941
 geitelemme(n)tje, geitelammetje/ — 940
 geitelemmetje 950
 geitelint 320
 geitenboer 950
 geitenboertje 950
 geite(n)bok 938
 geitenbreier 950
 geitenmelker 950

geitenoog 659
 geitenuier 360
 geitenvader 938
 geitepoot 482, 883
 geitesik 941, 950
 geitestaart 941
 geitestal 948, 948
 geitestalletje 948, 948
 geitestrekel 942
 geitestront 885
 geitetouw 320
 geitetuier 319
 geiteüier 883
 geitevoer 888
 geitezeel 320
 geitig 944
 geitje 394, 901, 903, 904, 939, 940, 940, 948, 949, 949, 949
 geitje, jong — 939, 949, 950
 geitje, klein — 939, 941, 950
 geitspoten 637
 gejaagd zijn 675
 gek 414
 gek zijn 414
 gekabbeld 1019
 gekabbelde melk 462
 gekakel 975
 gekalfd hebben 354
 gekalfd, vaars die pas — heeft 354
 gekalفة 354
 gekalفة vaars 353, 454
 gekalفة, verse — 454
 gekalفة, verse — koe 454
 gekapperd 1019
 gekapt 392, 593
 gekastreerde gelt 809
 gekazeld 1019
 kekeerd 1019
 kekeurd 331, 343
 kekeurde 330
 kekeurde beest 330
 kekeurde stier 343
 gekippen 1028
 gekipt ei 963, 984
 gekipt zijn 964
 gekipt, nog niet — 963
 gekipt, vers — zijn 964
 geklemd met een tang 920
 gekleurd koord 749
 gekleurd kussentje dat afgeeft 914
 gekleurd lapje dat afgeeft 914
 gekleurd touw 749
 geklist, in elkaar — 557
 geklodderd 557
 geklok 976
 geklonterd 1019
 gekloven poot 483
 gekloven poten 483
 geknookt 384
 geknuf 841
 gekraakt zijn 662
 gekrepeerd, de meer is — 545
 gekruist 800
 gekruist ras 800, 893
 gekruist schaaap 893
 gekruist verken 800
 gekruiste 330
 gektuchtig 414
 gekwaak 1007
 gekweddeld 557
 gekweek 1007
 gekweekt, in het wild — 329
 gekwek 1007
 geladen 675
 geld 427
 gelders 596
 gelders paard 596

- gele stront 618
geleerd, een liedje – hebben 404
gelegd hebben 981
gelegd, zaad – hebben 981
geleiden 850
geleidteugel 708
gelid 1046
gelijk een tafel 387
gelijk een zatte (lopen) 624
gelijk het moet zijn 449
gelijk, niet – 517
gelijk, niet – geven 519
gelijklopend 387
gelijnd 385, 591
gelijnd, goed – 385
gelijnd, mooi – 385
gelint 875, 878
gellig 414
gelep 414
gelt 807, 808, 810, 812, 816, 817, 818, 822, 823, 830
gelt, dragende – 810
gelt, eerste – 812
gelt, gekastreerde – 809
gelt, gesneden – 808
gelt, jonge – 810
gelt, malse – 831
gelte 805
geltje 810, 816, 818, 821
gelubd, slecht – 539
gemaakt 386, 388
gemaakt verken 833
gemaakt, goed – 385, 386, 388, 591
gemaakt, goed – paard 596
gemaakt, goed vierkantig – 387
gemaakt, lomp – 594
gemaakt, mooi – 388
gemaakt, schoon – 386, 388
gemaakt, slecht – 592
gemaakte, een vet – 392
gemaal 568
gemacht 374, 568, 569
gemak 612, 1046
gemak, op haar – gaan 620
gemak, op het – 779
gemak, op het – gaan 619
gemakje, op haar – lopen 620
gemak(je), op zijn – lopen 620
gemakkelijk 611
gemakkelijk paard 597
gemarmerd 396
gemat 1019
gemeen 895
gemeen koe 330
gemene draver 620
gemolken, scheef – 519
gemolken, vers – melk 1016
genees 917
generen 978
genk 1010
genoeg, bekwaam – 411
genoeg, groot – om te stieren 412
genoeg, mentig – zijn 412
genoeg, niet liber – gaan 635
genoeg, stug – 412
genoeg, stug – zijn 412
genoeg, ze is niet diep – 382
gent 1006, 1010
gepakt zijn 646
gepakt, het heeft niet – 419
gepakt, niet – geweest 644
gepend 587
gepennigd 855
gepennigd 587, 855
gepikt kieken 967
gepikte haan 967
geplakt 384, 587, 590
geplakt, rood – 590
geplekt 332, 334, 383, 384, 396, 587, 590, 801
geplekt schaap 893
geplekt, rood – 334
geplekt, wit-zwart – 332
geplekt, zwart – 332
geplekt, zwart-wit –, 332
geplekte 332
geplekte koeien 332
geplekte lemmen 893
geplekte lippen 379
geplekte, zwart – 332
geplekte, zwart – koeien 332
geplekte, zwarte – 332
geplooid gebit 721
geplukt kieken 967
geplukte haan 967
gepommeleerd 587
gepoot, hoog – 381, 834
geprimeerd 331, 343
geps 663
geraaktheid 655
geraamte 737, 737
geraken, niet aan het wisselen – 340
geraken, niet van de grond – 635
geraken, niet vol – 425
geraken, vol – 417
gereden, de manen – 557
gereed 412, 440
gereed maken 758
gereed om te kalven 440
gereed om te stieren 412
gereed staan 440
gereed te kalven 440
gereed voor te kalven 440
gereed zijn 435, 440
gereed, zich – maken 440, 648
gereed, zich – maken om te kalven 435
gereguleerd worden 392
gerel 289, 309
gerek 502, 506, 522, 524, 872
gerekend 434
gerekt 387, 834
gerekt staan 636
gerekt varken 833
gerekt verken 833
gerekte 834
geremde geit 942
geringd 870
geringd, een – verken 870
gerling 903
germ 896, 897, 897, 902, 903, 904, 904, 905, 905, 905, 936, 939, 941
germ en een bok 883
germ, jonge – 904, 904, 905
germ, manse – 897
germeling 896
germig 912
germlam 902, 904, 905
germlemme(n)tje 902
germpje 896, 897, 902, 904, 936, 940, 941
gerochel 989
gerond 1019
geronnen 1019
geronnen melk 1051, 1052, 1054
geronnen romen 1052
geroomde melk 1035
gershoest 477
gersmook 471
gerst 298, 888
gersziekte 475
geschaar 563
geschapen zijn 963
gescheiden 1019
gescheiden botermelk 1052
gescherft 297
geschetter 975
geschicht 372, 374, 568, 571, 828, 884
geschicht, het – groeit 443
geschicht, het – komt aan 437
geschicht, het – komt voor 443
geschifferde melk 1052
geschifferde romen 1052
geschift 372, 571
geschift, hun – wassen 922
geschikt om naar de bok te brengen 897
geschonden, maanstapel is – 673
geschoten 1019
geschoten melk 1052
geschoten, de uier is – 647
geschoten, het melk is in de uier) – 648
geschoten, in de ruif – 971
geschoten, te hoop – 1019
geschouwd 672
geschuurd 673
geschuurd, kapot – 673
gesekte 994
gesekte 994
gesipsap 516
geslagen graan 303
geslinderde manen 557
geslipte zoeg 809
gesloten 371, 385, 591
gesloten gebit 563
gesloten paard 552
gesloten van tanden 371
gesloten, dikke korte – 592
gesloten, een – bedrijf hebben 862
gesloten, ferm – 591
gesloten, goed – 386, 388, 591
gesloten, kort – 386, 591
gesloten, kort en – 592
gesloten, mooi – 386
gesnater 1007
gesneden 297, 816, 956
gesneden beer 805, 816
gesneden berg 805
gesneden bok 899, 939, 947
gesneden gelt 808
gesneden haan 956
gesneden hengst 538
gesneden kas 899
gesneden kasje 899
gesneden lam 899
gesneden lammetje 899
gesneden lem 899
gesneden lemmen 899
gesneden ram 899
gesneden rammetje 899
gesneden schaap 899
gesneden schaapje 899
gesneden varken 805
gesneden verken 805
gesneden weer 899
gesneden zeug 808
gesneden zoeg 808
gesneden zoegje 809
gesneden zog 809
gesneden zug 808
gesneden, half – 539
gesneden, niet zuiver – 539
gesneden, rauw – 539
gesneden, slecht – 538
gesneden, te licht – 539
gesp 698, 706, 740
gesp, licht met – 740
gesp, met een – 740
gesp, riem met – 740
gespan, geheel – 689
gespan, in – 767

1.1.1.2.

gespannen houden 767
 gespannen, naar binnen — staan 637
 gespannen, te hard — staan 637
 gespatterd 384
 gespeend 546, 821
 gespeend kurre 820
 gespeend veulen 546
 gespeend worden 838
 gespeend zijn 838
 gespeend, niet — veulen 546
 gespeende, niet — big 816
 gespel 663
 gespen 705, 722, 728, 728, 732
 gespikkeld 332, 334, 383, 384, 587
 gespleren 727
 gespleten klauw 483
 gesplicht 740
 gesprikt 384
 gesprongen 643, 850
 gesprongen hoeven 664
 gesprongen, niet — 418
 gesprongen, wordt/is — 415
 gespruit 299
 gestaan hebben 419
 gestabileerd 591, 601
 gestadig gaan 619
 gestapeld, goed — 601
 gestapeleerd, sterk — 383
 gestel 506, 755, 872
 gesteld voor de stier 412
 gesterde 396
 gesteriliseerde zoeg 809
 gestierd 352
 gestierd kunnen worden 412
 gestierd worden 412
 gestierde pink 352
 gestoken ei 984
 gestoken, niet — 983
 gestoken, niet — ei 983
 gestoken, slecht — 592
 gestold 1019
 gestopt 382, 591
 gestopt, goed — 387, 591
 gestorven 830
 gestreept 396
 gestrekt 387, 591
 gestrekt, mooi — 387
 gestrekte 834
 gestrekte rug 834
 gestremde melk 1052
 gestremde romen 1052
 gestript 509
 gestuiverd 587
 gestukt 833
 getal 1023
 getapte melk 1034
 getater 1007
 getekend 384, 587
 getekend, rood — op de poot 383
 geteld zijn 434
 getijgerd 384, 587
 getouw 710
 getrek 508, 689, 872
 getrek aandoen 758
 getrek opsteken 758
 getrokken 387, 591, 855
 getrokken, lang — paard 596
 getrokken, mager — 832
 getui 319
 getuierd 323
 getuierd leggen 323
 getuierd zetten 323
 getuig 689, 710, 726, 873
 getuig aandoen 758
 getuig opkleden 758
 getuig opleggen 758
 getuig, het — erop gooien 758

getuig, het — leren 677
 getuig, in het los — 766
 getuig, met los — 766
 getuigd, in de strengen — 767
 gevaren, er door — zijn 673
 gevee 289
 geven 512, 887
 geven, de fles — 887
 geven, (de) fles — 861
 geven, de pil — 887
 geven, draagsel — 647
 geven, een brulgeluid — 400
 geven, een schop — 626
 geven, eten — 947
 geven, klopje — 678
 geven, koelbad — 996
 geven, koemelk — 887
 geven, lucht — 512
 geven, meer (melk) — 510
 geven, (melk) — 887
 geven, natuur — 647
 geven, niet gelijk — 519
 geven, niet hetzelfde — 519
 geven, niet meer — 514
 geven, niet vierkant — 517
 geven, niet vierkantig — 518
 geven, poot — 781
 geven, stukken — 462
 geven, tutter — 860
 geven, veel — 942
 geven, voordeel — 762, 762
 geven, voorrang — 762
 geven, vooruit — 763
 geven, voorzwing — 762
 geven, vuil — 641
 geven, waterbad — 996
 geven, wormpil — 887
 geven, zog — 838
 geven, goede — 942
 geveleesd, mooi — 385
 gevlekt 384, 587, 590, 801
 gevlekt, met daalders — 587
 gevoelig 605, 608
 gevogeld ei 984
 gevogeld, niet — ei 983
 gevormd, goed — 385, 385, 388
 gevreten, hij heeft scherp — 472
 gevreten, ze heeft scherp — 472
 gevuld 385
 gevuld, goed — 385
 gevuld, mooi — 388
 gevuld, niet — 376
 gewaarst, in elkaar — 557
 geweest, niet gepakt — 644
 gewei 368
 gewel 667
 geweld doen 449, 649
 geweldig 849
 gewend maken 677
 gewennen 677
 gewenste rastype 387
 gewerf 581, 583
 gewerkt, kapot — 672, 673
 gewichtig 388
 gewillig 608, 611, 612
 gewisseld 371, 563
 gewisseld, nog niet — hebben 340
 gewone merrie 541
 gewone tanden 370
 gewonnen 916, 945
 gewonnen zijn 648
 gewonnen, niet — 644
 gewoon 449
 gewoon beest 329
 gewoon koe 329
 gewoon maken 677
 gewoon, van — soort 329

gewricht 579
 gewricht, bovenste — 575, 581
 gewrichten, water in de — 654
 gewrichtsontsteking 654, 859
 gewrichtsziekte 859
 gewringd 672, 673
 gezeeg 612
 gezet 550, 591
 gezet, bij de zeug — worden 817
 gezet, slecht — 856
 gezeten, de kuiper heeft er op — 595
 gezicht 377
 gezogen, niet — hebben 545
 gezond 387
 gezond ei 984
 gezond en levendig 910
 gezond verken 831
 gezonde 831
 gezonde kiek 980
 gezuiverd, niet — 426
 gezuurd 1019
 gezwel 424, 463, 483, 577, 583, 666, 667
 gezwel hebben 424
 gezwel krijgen 424
 gezwellen 476
 gezwollen 470, 660
 gezwollen bakkes 660
 gezwollen gebit 660
 gezwollen hielen 667
 gezwollen tandvlees 660
 gezwollen uier 463
 gezwollen uier hebben 647
 gezworen nat 479
 gier 293, 847
 gift 853
 gillette 872
 gilletesmeje 872
 ginds, hers en — lopen 624
 giraffe 596
 gisting 665
 gistmook 471
 gistplekken 482
 gits 950
 glad 592
 gleufpoot 483
 gloe 1015
 gloek 1015
 godvermiljaarnonde 779
 goed, 331, 385, 386, 388, 393, 412, 449, 591, 592
 goed aan de leg (zijn) 979
 goed aan het leggen 980
 goed aaneengesloten 386
 goed aangebild 388
 goed aangeslagen 832
 goed aangesloten 386
 goed achterstel 389
 goed afgebild 388
 goed beest 781, 782
 goed behangen 385, 388
 goed bevleesd 385
 goed breed 388
 goed ei 963, 983, 984
 goed fokverken 834
 goed gaan 831
 goed gebild 388
 goed geblokt 388
 goed gebouwd 385, 385
 goed gebroekt 388
 goed gedraaid 387, 388
 goed gedrongen 591
 goed gelind 385
 goed gemaakt 385, 386, 388, 591
 goed gemaakt paard 596
 goed gesloten 386, 388, 591

- goed gestapeld 601
 goed gestopt 387, 591
 goed gevormd 385, 385, 388
 goed gevuld 385
 goed greet 910
 goed groeien 831
 goed in elkaar 592
 goed ineengestoken 387
 goed komen 831
 goed kont 389
 goed leggen 980
 goed model 389
 goed om bij de var te doen 412
 goed om patatten aan te aarden 637
 goed om te stieren 412
 goed om te varren 412
 goed open staan 636
 goed opwassen 832
 goed opwillen 832
 goed ras 331
 goed schaaap 894
 goed soort 386
 goed soortig 386, 389
 goed staan 414, 640
 goed te poot 592
 goed type 592
 goed uitgebreid 388
 goed van achteren 389
 goed van maaksel 387
 goed van tuk 331
 goed varken 831
 goed vast 387
 goed verken 831
 goed vierkant 386, 389, 591
 goed vierkantig gemaakt 387
 goed voor de stier 412
 goed voor de var 412
 goed werken 449
 goed zijn 412, 640
 goed zuiver melken 511
 goed-boer-ie 770
 goed, altijd — weien 910
 goed, driekantig — 518
 goed, een die niet — kan aanleggen 607
 goed, gebastreerd — 329
 goed, geen — zaad hebben 947
 goed, heel — verken 833
 goed, (het) — doen 831
 goed, met — achterhand 387
 goed, niet — 447
 goed, niet — vierkant 518
 goed, niet — vierkantig 518
 goed, niet vierkantig — 518
 goed, past — bij elkaar 387
 goed, staat — uiteen 387
 goed, tet die niet — uitkomt 856
 goed, van — allooi 331
 goed, van — bloed 331
 goed, van — ras 331, 387
 goed, van achteren — aangezet 389
 goed, van een — ras 331
 goed, van een — type 331
 goed, vierkant — 387
 goed, vierkantig — 387
 goed, ze staat — uiteen 385
 goed, zien of dat het een — of een slechte is 1022
 goed, zien of het — is 1022
 goed, ziet er — uit 387
 goed, zijn asem niet — kunnen krijgen 675
 goed, zit — in elkaar 387
 goedaardige droes 676
 goede 331, 831, 942
 goede aard 331
 goede achterhand 389
 goede afstamming 331
 goede billen 389
 goede deugd 331
 goede droes 676
 goede gang 592
 goede geef 942
 goede geit 942
 goede gever 942
 goede groeier 831
 goede harde stront 846
 goede kant 553
 goede komaf 331
 goede kweekzoeg 834
 goede leggers zijn 980
 goede lengte 834
 goede lijn 385
 goede meer 541
 goede melk 1016
 goede melkgeit 942
 goede melkgever 942
 goede mester 834
 goede natuur 565
 goede opkomer 831
 goede origine 331
 goede romen 1017
 goede rug 387
 goede soort 331
 goede tuk 331
 goede vreter 910
 goede weier 910
 goede weierd 910
 goede zoeg 812
 goede, een — uier krijgen 423
 goede, geen — 609
 goede, in — conditie 387
 goede, in — doen zijn 611
 goede, in de — doen zijn 831
 goede, met — billen en borsten 387
 goede, met — dijen 389
 goede, met — kwartieren 385
 goede, met — papieren 332
 goede, met — uier 387
 goede, met een — boks 389
 goede, met een — broek 389
 goede, met een — origine 332
 goede, 'n — 393
 goede, 'n — om de nek afgesneden te worden 392
 goede, 'n — schrik 592
 goede, 'n — voor met de knijptang 516
 goede, redelijke — 330
 goede, van — aard 330, 331
 goede, van — afkomst 331
 goede, van — afstammeling 331
 goede, van — afstamming 331
 goede, van — dracht 332
 goede, van — komaf 331
 goede, van — oude (mv) 331
 goede, van — ouder (mv) 331
 goede, van — ouders 330, 331
 goede, van — soort 331
 goede, van — stam 331
 goede, van — tucht 331
 goede, van — tuk 331
 goede, van een — aard 331
 goede, van een — koe voortgekomen 331
 goede, van een — lijn 331
 goede, van een — oude 331
 goede, van een — soort 331
 goede, van een — stal 331
 goede, van een — stam 331
 goede, van een — stek 331
 goede, van een — stier 331
 goede, van een — tak 331
 goede, van een — tucht 331
 goede, van een — tuk 331
 goede, van een — ver 331
 goedeaard, met — 331
 goedgekeurd 343
 goedgeemaakt 383, 592
 goedgespied 385
 goedgevende geit 942
 goedmodel 592
 goedsortig 331, 591
 goedzak 612
 goeitsen 755
 goele 1015
 gonzen 403
 gooien 932
 gooien, aalt op zijn ijzers — 633
 gooien, aarde — met de vork 932
 gooien, bij elkaar — 861
 gooien, de ene bij de andere — 861
 gooien, de machine erachter — 445
 gooien, eraf — 760
 gooien, het getuig erop — 758
 gooien, kluit — 932
 gooien, kluitjes — 932
 gooien, met aarde — 932
 gooien, met de spriet zand — 932
 gooien, met kluitjes — 932
 gooien, op de rug — 444
 gorger 565
 goudvos 588, 588, 589
 gourme 676
 graag, melk niet — afgeven 516
 graaien 307, 975
 graan, gefijterd — 303
 graan, geslagen — 303
 graankieken 964
 graankiekje 964
 graaspaal 321
 gras, in het — brengen 489
 grasduikel 399
 grashoest 477
 grasjizer 507
 graskalf 328, 339, 339
 graskalfje 328
 graskamp 468
 graskoortsen 475
 graskramp 461, 475
 graspaard 548, 548, 548, 549, 549, 549, 549, 550, 550
 graspaardje 549
 grasveulen 548, 676, 676
 grasziekte 461, 475, 854
 grauw 588
 grauwe staar 657
 grazen 487, 492, 494, 884
 grazen, aan het — zijn 487
 grazen, kantjes — 494
 grazen, laten — 324, 494
 grazen, met de beesten langs de berm laten — 494
 greeg schaaap 910
 greep 313, 316
 greep met platte tanden 316
 greet 910
 greet, goed — 910
 gremel 465
 grendelslot 705
 grensziekte 919
 gretig 910
 gretig, kalm — 910
 griep 858
 griezel 1051
 grijnzer 605
 grijnzig bonk 602
 grijs 587
 grijze staar 657
 grijzige vlies 657

1.1.1.2.

grillig 393
 grimmen 615
 grimmer 465, 602, 605
 gringel 698
 grinniken 614, 944
 grinsen 615
 grinzer 602
 gritselen 978
 groei in de uier 424
 groei, flinke — 912
 groeibulten 479
 groeien 424, 945
 groeien, goed — 831
 groeier, goede — 831
 groeier, harde — 831
 groeiig 831
 groeit, het geschicht — 443
 groeizaam schaap 910
 groen 298
 groene schijt 487
 groeneten 298
 groenigheid 298
 groenkuil 312
 groenmest 298
 groenvoeder 298, 866
 groenvoedsel 888
 groep 296, 798, 798, 954
 grof 384, 387, 389, 393, 599, 600
 grof gebouwd 601
 grof van benen 601
 grof van poten 601
 grof, niet — 600
 grof 988
 grollen 403, 840
 grommen 403
 grommiën 614
 grond, aan de — 383
 grond, diep aan de — 383
 grond, diep bij de — 383
 grond, hoog van de — 381
 grond, in de — zijn 407
 grond, kort aan de — 383
 grond, kort aan de — zitten 834
 grond, kort bij de — 834
 grond, kort tegen de — 834
 grond, laag aan de — 383, 834
 grond, laag bij de — 383, 834
 grond, laag tegen de — 383
 grond, niet van de — geraken 635
 grond, te eng op de — 637
 grond, tegen de — vechten 407
 groninger blaarkop veeslag 332
 gronneken 614
 gronniën 614
 gronsen 840
 groot 381, 384
 groot genoeg om te stieren 412
 groot melkschaap 892
 groot net 749
 groot varken 803
 groot verken 803
 groot vuil 450
 groot wit schaap 892
 groot, met de fles — gebracht 545
 groot, te — 382, 596
 groot, te — van ziel 376
 grootbrengen 860
 grootbrengen, er veel kunnen — 835
 grootbrengen, met de fles — 546, 860, 887
 grootbrengen, met de koe — 860
 grootbrengen, met een fles — 860
 grootbrengen, met een tutter — 860
 grootbrengen, met koemelk — 860
 grootbrengen, zelf — 860
 grootbrengen, zonder oude — 860
 groottrekken 861

grootvader 823
 grote beer 823
 grote darm 288
 grote hamer 319
 grote hoop 953
 grote houten hamer 319
 grote kuikens 966
 grote maag 288, 365, 366, 366.
 grote poelen 966
 grote pollepel 869
 grote pul 966
 grote riem 744
 grote siepetjes 966
 grote tanden 370, 563, 909
 grote vaars 340
 grote zoeg 812
 grove benen 601
 grove duivel 600
 grove flanken 376
 grove klippel 600
 grove kluppel 600
 grove maag 366
 grove poten 601
 grove zijdoek 523
 grove zomen 366
 grunken 404
 gsst 1003
 guide 709, 711, 712, 713, 715, 715, 716, 766
 guide-beugel 722
 guide-haken 722
 guide-ring 723
 guide-ringen 721
 guide-stang 724
 guide, dubbel — 766
 guide, dubbele — 712
 guide, kleine — 714
 guide, korte — 714
 guide, leiden met de — 765
 guide, met — 766
 guide, met (de) — rijden 765
 guide, met de — rijden 766
 guide, met de dubbele — 766
 guide, met de/ een — 765
 guide, met een — 765
 guide, met een — gaan 765
 guide, met een — rijden 764, 765
 guide, ogen voor de — 728
 guide, op de — 766
 guide, op de — leiden 765
 guide, ringen van de — 705
 guideren 765
 guideringen 705, 728
 guides rijden 765
 guides, korte — 717
 guides, lange — 713
 guides, met — leiden 765
 guides, met twee — 766
 guides, met twee — rijden 765
 guides, voeren met de — 765
 guide(s), ringen van de — 728
 guis 426
 guise schapen 897
 guist 644
 guiwse koe 354
 gulp 746
 gulzige 910
 gummering 921
 gummering, met een — de staart afdoen 921
 gust 354, 419, 426, 644, 832, 897, 915, 945
 gust blijven 426
 gust gebleven 644
 gust schaap 915
 gust, afgetrokken — 832
 guste 915, 945

guste geit 947
 guste maal 354
 guste schot 354
 guste zeug 810
 gustig 426
 gwrrsk 1003

 ha jongen 936
 ha mannetje 936
 ha sjiep 1001
 ha tik 998
 haak 322, 525, 698, 698, 723
 haak, in de — (gaan/zijn) 631
 haak, in de — staan 633
 haak, koude — 313
 haakbenen 631
 haakje 723
 haakjes 722, 728
 haakjes voor de strengen 728
 haakjes, de kleine — 313
 haakpoten 670
 haakriem 745
 haaks 376
 haaks staan 636
 haaks (zijn) (lopen) (staan) 630
 haakstaak 321
 haakstok 322
 haaktanden 660
 haal 450, 452, 652, 853, 886, 917, 946
 haal op 932
 haal ze eens 932
 haal ze maar 932
 haal, met de — staan 460
 haalboom 313
 haalhout 313
 haalschaar 313
 haam 505, 508, 525, 649, 690, 693, 695, 698, 702, 726, 774, 873, 652
 haam, de — aandoen 759
 haam, de — uitdoen 761
 haambellen 700
 haamdeksel 694
 haamhaak 698
 haamhaakje op slot 698
 haamhaken 697
 haamhout 694, 731
 haamhouten 693
 haamhouthaak 697
 haamijzer 698
 haamkap 693
 haamkussen 695
 haamleer 696
 haammat 695
 haamogen 697
 haamoren 694
 haamschei 699, 730, 731, 731, 731, 731, 731
 haamslot 698, 705
 haamspaan 694
 haamspaanders 692, 694
 haamspanen 692
 haamstek 694
 haamtreat 697
 haan 955, 960, 966, 1006, 1010, 1014
 haan zonder staart 966
 haan, gecasteerde — 956
 haan, gepikte — 967
 haan, geplukte — 967
 haan, gesneden — 956
 haan, jonge — 961
 haan, kale — 967
 haan, kalkoene — 1014
 haan, kalkoense — 1014

- haan, kleine — 961
 haaneend 1006
 haantje 955, 960, 966, 1006, 1011
 haantje, engels — 954
 haantje, jong — 961
 haar 554, 717, 767, 774, 778, 825
 haar-an 769
 haar-dju 769
 haar-djut-om 769
 haar-eweg 769
 haar-ho 769
 haar-hu 769
 haar-ie 769
 haar-ju 769
 haar-oehoe 769
 haar-om 717, 768, 774
 haar-om kom hier 769
 haar-om-ho 769
 haar-om-ju 769
 haar-op 769
 haar-u 769
 haar-weg 769
 haar, doorgereden — 672
 haar, hot en — 625
 haar, met kort — 943
 haar, met lang — 943
 haar, ruw — 573
 haar, ruw — onder de buik 573
 haar, ruw van — 573
 haar, (van) hot naar — (lopen) 624
 haar, vreemd — 672
 haar, wild — 672
 haarband 507, 562, 579, 580, 583, 584
 haarband, te lang van — zijn 663
 haarband, te recht van — zijn 662
 haarborstel 825
 haarbuik 573
 haard 314
 haarenkelaar 601
 haarenkelen 631, 633
 haarkammer 681
 haarkant 554
 haarkraag 562
 haarkuif 561
 haarleiden 765
 haarlijn 717
 haarlijnt 717
 haarlok 585
 haarom 774, 778
 haarop 774
 haarsekant 554
 haartoom 717
 haarworm 482
 haarzeef 521
 habbelen, het kordeel laten — 767
 hacht 320, 507, 755
 hachtbuikband 733, 734
 hachten 728, 729, 729, 729, 730, 730, 730, 730, 731, 731, 731, 731, 734, 734, 747
 hachten van de broek 747
 hachten, ijzeren — 730
 hachten, in de — zetten 766
 hachten, kleine — 747
 hachten, korte — 731
 hachten, lange — 731
 hachten, leren — 729
 hachtenbeugel 731, 732
 hachtendraaier 732
 hachtendraaiers 731
 hachtjes, kleine — 747
 hachtring 728
 hagelands verken 800
 haj 1003
 hak 583, 883
 hak, dikke — 666
 haken 631, 660, 660, 697, 722, 728, 728, 731, 732
 haken van de strengen 728
 haken, op de — gaan 623
 hakgeit 943
 hakken 626
 hakken, dikke — 667
 hakken, in zijn — draaien 631
 hakkepezen 286, 286
 hakkig 381
 haks 381
 haksel 297
 hakspat 668
 hakstaak 321, 322, 322
 halder 703
 halen 292, 307, 307, 324, 445, 490, 859, 998
 halen bij 292
 halen, baggen — 859
 halen, biggen — 859
 halen, broedsigheid eraf — 995
 halen, de veterinair erbij — 445
 halen, het/ een kurre — 859
 halen, in de wei — 489
 halen, lammetjes — 886
 halen, op stal — 490
 halen, van de wei — 490
 halen, vitjes — 859
 halen, zich — 633
 half boerepaard 597
 half gesneden 539
 half keten 732
 half streng 730
 half vreemde 330
 half zwaar 598
 half zwarte 332
 half-strengen 729
 halfbloed 329, 597, 801
 halfbloed beest 329
 halfbloedige 329
 halfbloedje 329
 halfbloedpaard 597
 halfdeur 925
 halfgoed 299
 halfgraan 298
 halfhachten 730, 731, 732, 734
 halfjaarling 547
 halfjaar 547
 halfjang 801
 halfscharig 340
 halfster 703
 halfvolbloed 329
 halfvreemd ras 330
 halfwas 820
 halfwild 330
 halfzwing, op — (staan) 762
 hallee jup 776
 hals 555, 557, 565
 halsband 502, 703, 704, 727, 873
 halsband, touw van de — 704
 halsnet 748
 halsriem 704, 706, 707, 707, 727
 halsringen 728
 halsnoer 325
 halster 320, 501, 502, 503, 506, 701, 702, 703, 704, 710, 713, 767, 873
 halster met gebit 719
 halster, leiden aan de — 766
 halster, los met het — 766
 halster, met de — 767
 halster, ringen van de — 705
 halsterring 705
 halsters 729
 halsterstalband 703
 halsterstreng 711
 halter 702, 703
 halve deur 925
 halve draf 623
 halve keten 732
 halve manen 728, 732
 halve steiloor 801
 halve wilde 330
 halve, met een — heup 594
 ham 581, 652
 hamel 899, 902, 905, 939
 hamel, houten — 319
 hamelenbout 899
 hamellam 900, 902
 hameltje 899
 hamer 318
 hamer, grote — 319
 hamer, grote houten — 319
 hamer, houteren — 319
 hampshire 893, 894
 hamschenk 581
 hand 665
 hand leiden 764
 hand, aan de — 554, 554
 hand, aan de — houden 763
 hand, achterkwartier aan de — 358
 hand, achterkwartier van de — 357
 hand, achterste kwartier aan de — 357
 hand, achterste kwartier aan de linkse — 357
 hand, achterste kwartier aan de rechtse — 358
 hand, achterste kwartier op de — 356
 hand, achterste kwartier van de — 357, 358
 hand, bij de — houden 766
 hand, in de — gaan 678, 764
 hand, in de — houden 766
 hand, in de — staan 761
 hand, in de — zetten 762
 hand, koude — 313
 hand, kwartier achter aan de — 358
 hand, kwartier links voor van de — 356
 hand, kwartier rechts voor van de — 356
 hand, kwartier achter van de — 357
 hand, met de — 553
 hand, met de — afdraaien 921
 hand, met de — draaien 922
 hand, middenste — 565
 hand, op de — 554
 hand, rechtse voorspeen van de — 357
 hand, tegen de — 554
 hand, ter — 553, 554
 hand, van de — 553, 762
 hand, voorkwartier aan de — 357
 hand, voorkwartier van de — 356
 hand, voorste kwartier aan de — 356
 hand, voorste kwartier aan de rechts — 356
 hand, voorste kwartier aan de slinkse — 356
 hand, voorste kwartier op de — 356
 hand, voorste kwartier van de — 356, 357
 handboom 313
 handelen 920
 handgreep 313
 handig 394, 592, 602, 608, 611
 handig rijbaar 608
 handig, niet — 516
 handijzer 692
 handkant 553
 handkant, van de — 553
 handkoord 710

1.1.1.2.

handkoord, leiden met een — 764
 handkoord, met de enkele — 765
 handkoord, met de enkele — rijden 764
 handkoord, met een dubbel — mannen 765
 handkoord, met een enkel — mannen 764
 handkoord, op de — leiden 764, 766
 handkoord, op het dubbele — leiden 765
 handkoorden, leiden met twee — 765
 handlijn 717
 handmolen 1042
 handpaard 554, 761, 762
 hands 553
 hands, bij de — achterkwartier 357
 hands, bij de — kwartier 356, 357
 hands, bij de — voorkwartier 356
 hands, van de — achterkwartier 356
 hands, van de — voorkwartier 356
 hands, voor de — kwartier 357
 handschepper 317
 handse, aan de — kant 554
 handse, op de — kant 554
 handse, ter — kant 553
 handse, van de — kant 553, 554
 handskant 553
 handspaad 597
 handspanen 692
 handvast, niet — 607
 handvat 752
 handwagen 315
 handwortel 577
 handzaam 611
 handzij 738, 761
 handzij, achterkwartier met de — 358
 handzij, achterkwartier van de — weg 357
 handzij, achterste schijf aan de — 358
 handzij, schijf langs de — 357
 handzij, voorkwartier met de — 357
 handzij, voorkwartier van de — weg 356
 handzijde 553, 553
 handzijkant 553
 hanekam 969
 hanen, engelse — 955
 hanen, jonge — 966
 hanepoot 670
 haneschreden maken 625
 hanespat 670
 hanespoor 968
 hanesprong 670
 hanestap 670
 hanetrap 670
 hanetred 669
 hanetrede 670
 hanetrek 670
 hangar 925
 hangbed 873
 hangen, aan de uier — 887
 hangen, d'r/de ijskorrels — eraan 647
 hangen, de stopjes — er aan 647
 hangen, de tepeltjes — eraan 647
 hangen, door de koten — 663
 hangen, door zijn knieën — 662
 hangen, er — kegels aan haar tepels 647

hangen, er — krekeltjes aan 648
 hangen, er — lekers aan 437
 hangen, er — wasdruppen aan 647
 hangen, het kordeel even laten — 767
 hangen, het kordeel los laten — 767
 hangen, het kordeel op laten — 767
 hangen, kegeltjes hebben — 647
 hangen, opeen — 400
 hangen, voorop gaan — 930
 hangend kruis 392
 hanggat 389, 391, 594
 hangkam 969
 hangkont 389, 391
 hangkoord 711, 715, 716
 hangkoord, dubbel — 716
 hangkoord, ring van een — 723
 hangkruis 392
 hangoor 800
 hangoorringen 728
 hangt, de sliert — 437
 hangt, de staart — met een flosje 409
 hangt, er — dracht aan 424, 437
 hangt, er — een bes aan 437
 hangt, er — een draad aan 437, 641
 hangt, er — sturigheid aan 641
 hangt, er — suiker aan de tet 648
 hangt, er — terpentijn aan 648
 hangt, er — was aan 647
 hangt, er — wat aan haar stopjes 647
 hanguijer 360
 hanik 395
 hannekemaag 366
 hans 343, 782, 783, 783, 783, 797, 805, 879
 hansje 782, 880
 hanske 547
 hanzing 752
 hapert, er — niets aan 387
 happen 837, 837
 har-ho-har 769
 hard 462, 462, 479, 515, 600, 607
 hard afhankelijk 392
 hard bakkes 607
 hard kakelen 975
 hard paard 595
 hard van bek 607
 hard vuur 475
 hard werken 649
 hard, droog en — schaap 910
 hard, te — gespannen staan 637
 harde bek 607
 harde etenrop 990
 harde groeier 831
 harde krop 990
 harde melker 515
 harde uier 463
 harde, 'n — 515
 harde, 't — van de poot 585
 harde, goede — stront 846
 harder 779
 hardgevig 516
 hardharig 825
 hardi 611
 hardigheid 462
 hardigheid in de borst 466
 hardigheid in de uier 463
 hardkop 607
 hardlijvig 656
 hardmelkig 515
 hardspat 668
 harduier 462
 haren 396, 562
 haren zijg 521
 haren, ineengekoekte — 557

haren, korte — 943
 haren, lange — 573
 harenzeef 521
 haring, ranke — 596
 haringkaakmesje 888
 hark 395
 harmonie 892
 harmonieus 591
 harmonisch gebouwd 385
 harmonisch van bouw 387
 harnas 690, 726
 harree gauw 949, 949
 harree mannetje 949, 949
 harsdraad 752
 hart 287, 368, 380, 559
 hart, ijzer aan het — 472
 hartbloed 467
 hartje 380, 559
 hartspat 667
 haspel 506
 haspelen 631
 haver 298, 888
 haver, jonge — 298
 haveren 304
 haverkist 593, 756
 haverknevel 558
 havermand 756
 havermandje 756
 haversnij 298
 haversnor 558
 haverzak 557, 756
 hazehak 381, 666, 668
 hazehakken 667
 hazelegers 375
 hazespat 668
 hazesprong 666
 he 1008
 hecht 551, 594, 594, 599, 671
 hecht, oude — 551
 hecht, schrale — 595
 hee hup 779
 heel verken 810
 heen, zo maar — slagen 625
 heer 769, 939
 heer met de witte koeien 950
 heer-dju 769
 heer-eweg 769
 heer-om 769
 heer-op 769
 heer-weg 769
 heeres 769
 heet 611, 640, 848, 912, 912, 945
 heet lopen 849
 heet staan 640
 heet zijn 414
 heetkont 611
 hef 463
 hef, in de uier komen van — 946
 hefboom 313, 525
 heffen, gaan — 624
 hefgreep 313
 hefhaak 313
 hei, op de — 925
 heibeen 381
 heideschaap 894
 heideschaap, drents — 892
 heideschaap, kempisch — 893
 heideschaap, verbasterd — 893
 heier 319
 heihamer 318
 heikants 943
 heikneuter 893, 894
 heikoe 329
 heimelijk 602
 heining 927
 heiningamer 318

- heinseling 313
 heinze 313
 heir-u 778
 heir-weg 769
 heischaap 892, 892, 894, 894
 hek 505
 hekelmolen 366
 hekken 502, 505, 872, 927
 hekken, achter de – jagen 926
 hekken, in de hoek drijven en afsluiten met – 926
 hekkentje 873
 hekket 505
 hekketje 505
 heks 583, 602, 835, 941
 heksenvechten 557
 hel 611, 611
 hel zijn 886
 helchster 703
 helchter 702, 703
 helfster 702, 703
 helft, bovenste – 925
 helfter 702, 703
 helftstuk 702
 helm 452, 650, 652
 helmster 703
 help 525, 740, 740, 751
 help, (verbindings-)riem van de – 740
 helpen 859, 886
 helpen baggen 860
 helpen jongen 860
 helpen kurren 860
 helpen lammen 886
 helpen lammeren 886
 helpen verlossen 886
 helpen viggeren 860
 helper 597
 helpriem 740
 helsen, eruit – 623
 helster, met de – houden 763
 hem 934, 935
 hemst 463
 hen 957, 959, 961, 966, 986, 1000, 1000, 1006, 1011, 1014
 hen met een bolgat 968
 hen zonder staart 968
 hen, broedse – 986, 987
 hen, jonge – 966
 hen, kalkoense – 1014
 hen, kalkoense – 1014
 hen, kloekse – 986
 hengel 313
 hengelen 625
 hengelhout 313
 hengsel 313
 hengst 536, 538, 544, 783
 hengst voor de dood 539
 hengst, bedorven – 539
 hengst, bij de – beren 642
 hengst, bij de – brengen 642
 hengst, bij de – gaan 642
 hengst, bij de – gaan dekken 642
 hengst, bij de – houden 642
 hengst, bij de – laten 642
 hengst, bij de – laten dekken 642
 hengst, bij de – leiden 642
 hengst, gebrekkige – 539
 hengst, gebroken – 539
 hengst, gecastreerde – 538
 hengst, gesneden – 538
 hengst, het paard moet naar de – 642
 hengst, jonge – 544
 hengst, met het paard naar de – 642
 hengst, naar de – brengen 642
 hengst, naar de – doen 642
 hengst, naar de – gaan 642
 hengst, naar de – rijden 642
 hengst, oude – 552
 hengstballen 570
 hengstebit 724
 hengstedwang 724
 hengstegebit 721
 hengst(e)gebit 724
 hengstemanieren, hij heeft nog – 539
 hengsten 614, 642, 643
 hengsten, gaan – 642
 hengsten, laten – 642
 hengsten, merrie voor te – 541
 hengstendwang 719
 hengstennek 557
 hengstestang 721, 724
 hengsteveulen 544
 hengsteveulentje 544
 hengstig 638
 hengstig lopen 640
 hengstig staan 640
 hengstig zijn 640
 hengstig, kwaad – staan 640
 hengstig, tijd dat ze – staat 642
 hengstige tijd 642
 hengstigheid 641
 hengstje 544
 hengstveulen 543
 hengstveulentje 544
 hen(ne)haan 968
 hennekegevaag 288
 hennekuiken 965
 hennen 951
 hennen, jonge – 1002
 hennenklauwen 620
 hennepkettinkje 723
 hennepstangen 723, 724
 hennepstrengen 730
 hennetje 954, 958, 960, 961, 966, 1000, 1002, 1011
 hennetje, engels – 954
 hennetje, jong – 960
 hennetje, jong – 966
 hennetje, klein – 954
 hennetje, klein – 960
 hennetje, spaans – 954
 hennetjes 952
 hennetjes, jonge – 962
 hennik 873
 hens 781, 782, 782, 783, 783
 hens hens 782
 henske 781, 782, 782, 783, 783
 henske henske 782
 her en der lopen 624
 her-dju 769
 her-om 769
 her-op-hop 769
 herbijten 406
 herbinden 324
 herd 928
 herde 928
 herder 927, 929, 929, 929
 herderin 929
 herderschaar 924
 herdersfluitje 931
 herdershond 932
 herdershuisje 933
 herdershut 933
 herdershutje 933
 herdersschepper 931
 herdersschop 930, 931
 herdersschopje 930
 herdersspriet 931
 herdersstaf 931
 herdersstok 931
 herderstasje 929
 herdoen 492
 herenkoe 950
 herfs ras 335
 herfse koe 333
 herfse koetjes 335
 herfstspurrie 299
 herfstvoeder 298
 herkauwen 406, 884
 herkauwingsmaag 365
 herkelen 403
 herklappen 324
 herknabbelen 406
 herknauwen 406
 herlopen 418, 426
 herlopig 426
 herlopig worden 418
 hermalen 406
 herpaggen 324
 herplaatsen 324
 hers en ginds lopen 624
 hersenband 706
 herslaan 323
 herslagen 323
 herspannen 761
 hersteken 324
 hertepotig 600
 hertuieren 323
 herzetten 323, 491, 761, 861, 926
 hes 934
 hesp 575, 581
 hesp, voorste – 575
 hespebeen 575
 hespebeen, achterste – 582
 hetzelfde, niet – geven 519
 heup 581, 581, 770
 heup af 594
 heup, de – afgezakt 594
 heup, de – ingelopen 594
 heup, de – ontzakt 594
 heup, de – verzakt 594
 heup, een slimme – hebben 594
 heup, één – 594
 heup, ingedrukte – 594
 heup, kleine – 581
 heup, maar één – hebben 594
 heup, met een halve – 594
 heup, scheef in de – 594
 heup, scheve – 594
 heupachtige koe 381
 heupband 733
 heupen 377, 567
 heupen, geen – hebben 594
 heupen, kleine – 377
 heupen, uitstekende – 381
 heupig, te – zijn 594
 heupriem 745
 heur 769
 heut 773
 heut-eweg 773
 heut-om 773
 heut-weg 773
 heuvelbeugel 724
 hevel 749, 1034
 hevig 610, 611, 849
 hè jongen 782
 hé kom maar 498, 500
 hiel 573, 583, 583, 584, 585, 883
 hielen, dikke – 667
 hielen, gezwollen – 667
 hielen, spat op haar – 668
 hielpezen 286, 286
 hiep 1003
 hier 769, 882
 hier-om 770

1.1.1.2.

- hiet-eweg 773
 hijgen 397, 675, 858
 hijs 525
 hil 553
 hindernis 873
 hink 919
 hinkelen 410, 670
 hinkepoot 671
 hinker 919
 hinkpoot 670
 hinniken 612, 614
 hirken 405
 hit 535, 538, 770, 783
 hit-op-hup 776
 hit, dubbele – 536
 hititi 999, 1002
 hitje 536
 hits 642
 hitsig 414
 hitsig zijn 912
 hitsig, tijd dat ze – is 642
 hitsigheid 641
 ho 499, 779, 779
 ho dju 770
 ho hier 770
 ho ho zachtjes aan 779
 ho huuj 780
 ho joe 780
 ho maar 779
 ho maar ho 779
 ho zachtjes 779
 ho-djuut-om-ho 774
 ho-haar 770
 ho-haar-om 770
 ho-her-om 770
 ho-hot 773
 ho-hut 770, 773, 776
 ho-huut 773
 ho-joet 773
 ho-jut-om 773
 ho-tuk 773
 ho-tuuk 773
 ho-weg 773
 ho-woer-ie 770
 hobbel 588
 hobbelen 481
 hobbels 377, 660
 hoeden 324, 492, 926, 926
 hoeden, gaan – 926
 hoeden, laten – 493
 hoeden, schapen – 926
 hoeder 926, 928
 hoef 289, 378, 573, 580, 583, 584, 883
 hoef, brokkelachtig van – 664
 hoef, de – bevangen 657
 hoef, gebarsten – 663
 hoef, kleine – 579
 hoef, kwade – 664
 hoef, misvormde – 672
 hoef, miswassen – 482
 hoef, platte gedeelte van de – 574
 hoef, rotte – 664, 665, 666, 671
 hoef, sprokke – 664
 hoef, vergroeide – 482
 hoef, week van – 657
 hoef, weke – 664
 hoefband 580
 hoefbevangen 657, 669
 hoefbevangenheid 657
 hoefkanker 665, 671
 hoefkrans 580
 hoefkroon 580
 hoefrand 580
 hoefrot 663
 hoefsmid, naar de – gaan 679
 hoefziekte 665
 hoefzool 573
 hoeje 570
 hoek, in de – drijven en afsluiten met hekken 926
 hoeken 506
 hoen 958, 962
 hoen, broedse – 986
 hoen, uitgeruifd – 967
 hoenders 952
 hoentje 960
 hoepel 595
 hoer 769
 hoer-ie 769
 hoer-oem 769
 hoerachtig 409
 hoeres 774
 hoerie 774
 hoerig 414
 hoes 524
 hoesj 1003
 hoest 466, 675, 858, 990
 hoest, kwade – 466
 hoesten 614, 676, 677
 hoestziekte 858
 hoet 772
 hoet-eweg 773
 hoet-om 772
 hoeven afknippen 888
 hoeven bijsnijden 888
 hoeven knippen 888
 hoeven, brokkelige – 664
 hoeven, brosse – 664
 hoeven, gesprongen – 664
 hoeven, slechte – 664
 hoeven, sprokkelige – 664
 hoezen 840
 hof 878
 hoge benen 381, 834
 hoge poten 834
 hoge rug 833
 hoge tempel 596
 hoge, een – rug hebben 833
 hoge, met – staartbot 392
 hoge, met een – staart staan 437
 hogepoter 381, 596, 834
 hoger, gaat – 932
 hok 798, 925
 hoken 845
 hokkeling 327, 342, 353
 hokschock, op een – 620
 hol 376, 592
 hol staan 636
 hol, een – lijf 376
 hol, het lijf – 376
 hol, op (de) – gaan 623
 hol, op (de) – slaan 623
 hol, op (de) – slagen 623
 hol, op (de) – zijn 623
 hol, op – gaan 622
 hol, op – schieten 623
 hol, op – slagen 622
 hol, op – zijn 409
 hola 776
 holderen 624
 hollander 596, 596, 632
 hollander, echte – 600
 hollands 332, 387
 hollands en fries veeslag 332
 hollands landverken 800
 hollands ras 332
 hollands rood 335
 hollands vee 332
 hollands zwart 335
 hollandse 332
 hollandse koe 332
 hollandse ras 332
 hollandse soort 800
 holle bonk 593
 holle flanken 376
 hollen 622, 624
 hollen, door de moos – 845
 hollerug 593
 hollig 609
 holpaard 593
 holsteiner 800
 holten 375
 holzak 593
 hom 774
 hom-staan 774
 hompen 582
 hond, dolle – 486
 hond, kwade – 486
 hond, razende – 486
 hond, razige – 486
 hondefluitje 931
 hondegareel 726
 honderd, voor – procent 387
 honderddagen 547
 hondsdoel 486
 hondsdoelheid 486
 hondsdrif 620, 623
 hondsgetuig 726
 hongerkuilen 375
 hoofd 694
 hoofd, een ster voor zijn – 559
 hoofdhaam 691
 hoofdflap 707
 hoofdriem 706
 hoofdstel 701, 707
 hoofdstel, leiden met het – 766
 hoofdzeel 701, 705
 hoog 364, 381, 596
 hoog gepoot 381, 834
 hoog op de benen 834
 hoog op de poten 381
 hoog op zijn poten 834
 hoog paard 596
 hoog landvlees 660
 hoog te poot 834
 hoog van de grond 381
 hoog van voet 381
 hoog, het/een ei (–) op hebben 997
 hoog, zijn poten veel te – opheffen 635
 hoogbeen 381
 hoogbeender 834
 hoogbener 381, 834
 hoogbenig 381, 834
 hoogdrachtig 431
 hoogdrachtig zijn 648
 hoogdragend 431
 hooggebeend 381
 hooggemikt 382
 hooggestegen 596
 hoogkijker 603
 hoogkruis 392
 hoogpoot 834
 hoogstelt 596
 hoogverken 834
 hoogvol 431
 hoogzadel 735
 hooi 888
 hooideempig 674
 hooigaffel 316
 hooikrib 888
 hooimandje 504
 hooiruif 888, 889
 hooiveulen 676, 676
 hooizak 566
 hooisel hebben 845
 hoop 295, 797, 798, 891, 953, 1009
 hoop, gehele – 923
 hoop, grote – 953

- hoop, te — geschoten 1019
 hoopje 953
 hoor tik 998
 hoorn 367, 368, 378, 576, 580, 585
 hoorn zonder schulp 368
 hoorn, de — hebben 446
 hoorn, de kleine — 577
 hoorn, een dubbele — hebben 446
 hoorn, krikkele — 664
 hoorn, vlok van — 664
 hoorn, weke — 664
 hoornbeen 368
 hoornborstel 396
 hoornpit 368
 hoornslot 705
 hoornstomp 368
 hoorntje 367
 hoorntros 395
 hoornvlies 368
 hoornvoet 483, 919
 hoornworm 919
 hoort, hij — hem al aankomen 614
 hoos 378, 869
 hoosgetuig 732, 734
 hooshachten 732
 hoosjes 830
 hop, 773, 774, 781, 781,
 hop op 779
 hop-hop 773
 hop-staan 781
 hop-terug 778
 hop-tiek-om 774
 hop-tieko 772
 hoppel 332, 384, 589
 hoppelgoed 299
 hoppelkoe 332
 hoppelpoot 383, 383
 hoppelvee 332
 hor-ie 769
 horen 573
 horen, zich al laten — 843
 horenband 501
 horenbeest 327
 horendol 502
 horens 694, 909, 941
 horens, de melk loopt/ gaat in de —
 921
 horens, in de — trekken 514
 horenschoen 585
 horengareel 694
 horentouw 501
 horenvee 326
 horenzeel 501
 horenziek 502
 horenzool 573
 horretje 1019
 horrie 774
 hortels 1051
 horten 607
 horzelbuilen 479
 horzelbult 478
 horzelbulten 478
 horzelvlieg, de — is er 409
 hot 553, 770, 770, 774, 776, 874, 1051
 hot en haar 625
 hot-aan 771
 hot-dju 771
 hot-draaien 774
 hot-eweg 771
 hot-haar 774
 hot-hu 771
 hot-huu-hot 771
 hot-ju 765, 771
 hot-om 770, 771, 774
 hot-om-ju 771
 hot-op 771, 774
 hot-ru 773, 778
 hot-weg 771
 hot, (van) — naar haar (lopen) 624
 hotkant 553
 hotlei 716
 hotlei, met de — rijden 764
 hotlijn 717
 hotlijnt 717
 hotlijnt, met de — rijden 764
 hotse lijnt 717
 hotsel 1051, 1053
 hotselen 1055
 hotsen 462
 hottehot 772
 hottelen 1020
 hottels 462, 1051
 hottemelk 1052
 hotten 462, 462
 hotteren 1020
 hottie 771
 hottie-hot 772
 hottie-kom 772
 hottom 717
 hottoom 711, 714, 717
 hottoom leiden 764
 hou vast 776
 houd tegen 933
 houd-vast 776
 houden 289, 290, 417, 430, 862
 houden, aan de hand — 763
 houden, aan de lijnt — 763
 houden, bij de hand — 766
 houden, bij de hengst — 642
 houden, bij de teugel — 766
 houden, (de melk) niet — 512
 houden, de wacht — 860
 houden, geen spoor — 625
 houden, geen streep — 625
 houden, gespannen — 767
 houden, het paard met kordeel —
 764
 houden, in de hand — 766
 houden, in het kot — 923
 houden, in het water — 996
 houden, kordeel — 763
 houden, met de helster — 763
 houden, met de lijnt — 763
 houden, met de toom — 763
 houden, naar het licht — 1022
 houden, niet — 425, 644
 houden, op een troep — 926
 houden, riem om gareel bijeen te —
 727
 houden, stijf — 767
 houden, toom — 766
 houden, varkens — 862
 houden, verkens — 862
 houden, zeugen — 863
 houderij 862
 houlst 455
 hout 313, 322, 507, 737
 houten 731
 houten arm 525
 houten basten 730
 houten beugel 873
 houten boterschotel 1048
 houten djek 551
 houten gareel 505
 houten hamel 319
 houten hamer 319
 houten kom 1030, 1049
 houten pollepel 1034
 houten ruif 889
 houten schep 317
 houten schepper 317
 houten schotel 317, 1048
 houten staketsel 873
 houten stamper 868
 houten strengen 730
 houten teil 1048
 houten vuist 319
 houten, grote — hamer 319
 houter 506
 houteren hamer 319
 houterige knol 595
 houtwerk 737
 houvast 698
 houvasten 695
 houvastrand 695
 houwen 626
 howee 499
 hozen 727, 729, 730, 731, 731, 732,
 734, 830
 hozenstel 734
 hs 776
 hu 499, 776, 780, 882
 hu-dju 770
 hu-haar 770
 hu-terug 774
 huhu 935
 hui 1054
 huid 923
 huid, worm in z'n — 478
 huidschilfers 481
 huidschimmel 481
 huiduitslag 481
 huidworm 478
 huidziekte 481
 huig 651
 huilen 403, 615, 842
 huis, naar — doen 490
 huishennetje 954
 hulp 738, 739, 742
 hulpjes 738
 hulpriem 745
 hulsel 650, 652
 hulst 424, 463
 hulst maken 424
 hummelen 614
 humperen 612
 hun 780
 hunkeren 612, 614
 hunst 463
 hunter 596, 659
 hup 774, 776, 776, 778, 779, 781,
 781
 hup allee 776
 hup hup allee 776
 hup hup hup 499, 776
 hup juu 779
 hup moeder 499
 hup nog eens 776
 hup vooruit 779
 hup-allee-hup 781
 hup-hop 781
 hup-kom-allee 770
 hup-om 774
 hup-op 781
 hup-terug 778
 hup-terug-aar-om 769
 hup-terug-huut-om 774
 hup-teruggaan 629
 hup-terugstoten 629
 hup-tieko 774
 hup-wat 781
 huppelaar 670
 huppelen 884
 huppost 552
 hur-oe 769
 husselen 614
 hut 770, 772, 776
 hut-eweg 772
 hut-om 770, 772
 hut-weg 772
 hutop 552

1.1.1.2.

huts 779
 huu dan 780
 huu(j) 780
 huu-houden 770
 huuj ho 780
 huurherder 929
 huurscheper 929, 929
 huut 770, 772, 774, 781
 huut-eweg 772
 huut-om 773
 huut-op 772
 huut-weg 773
 huut-ze 772
 huutom 774
 huutop 774
 huutweg 774
 hybride 801
 hybride verken 801
 hypor 801

ierlander 600
 iers 893, 894
 ijkmeester 939
 ijselbeest 335
 ijselvee 334
 ijselvee, maas- rij- — 334
 ijskorrels aan d'r tepels hebben 647
 ijskorrels, d'r/de — hangen eraan 647
 ijspinnen hebben 647
 ijssevelslag, maas- rij- — 334
 ijsstapels 647
 ijsstapels, (de) — hebben 647
 ijsstapels, met de — staan 647
 ijsverig 611, 910
 ijzer 322
 ijzer aan het hart 472
 ijzer in 472
 ijzer in het lijf 472
 ijzer inhebben 472
 ijzer ophebben 472
 ijzer, die koe heeft een — op 472
 ijzer, een — in 472
 ijzer, een — inhebben 472
 ijzer, het — inhebben 472
 ijzer, het beest heeft — in 472
 ijzer, krom — 697
 ijzer, ze heeft een — in 472
 ijzer, (ze heeft) — gegeten 472
 ijzerdraad, stuk — 871
 ijzeren hachten 730
 ijzeren pin 322
 ijzeren pot 314
 ijzeren reep 730
 ijzeren schepper 317
 ijzeren spil met bol erop 322
 ijzeren stok 719
 ijzeren strengen 730
 ijzerpin 321
 ijzers, aalt op zijn — gooien 633
 ijzers, (de voeten) (-) aflopen 633
 ijzers, (zich) (de —) treden 633
 ijzers, (zich) (op zijn —) (de voeten) kappen 633
 ijzerschimmel 588
 illustrator 921
 inbreien 681, 682
 inbrengen 489
 indien 767
 indoen 490
 indrijven 491
 ineen, overal vast 387
 ineengedrongen, kort — 591
 ineengekoekte haren 557
 ineengestoken, goed — 387

ineengeward 557
 infectieuze bronchitis 990
 ingedrukte heup 594
 ingelopen, de heup — 594
 ingereden, een — rug 376
 ingescheurd 483
 ingeschreven 330, 331, 343
 ingeschreven beest 330
 ingeschreven koe 330, 330
 ingeslagen 376
 ingespannen, los — 767
 ingevallen 376
 ingevallen rug 593
 ingevallen, verken met — rug 833
 ingewand 288
 ingewanden 286
 ingewandstoornis 477, 989
 ingewandsziekte 477
 ingewandziekte 466, 466
 inhalen 490, 633
 inhanger 828
 inhebben, een ijzer — 472
 inhebben, (er) (een) kalf 430
 inhebben, geen veulen — 644
 inhebben, het ijzer — 472
 inhebben, het scherp — 471
 inhebben, iets scherp — 472
 inhebben, iets scherps — 472
 inhebben, ijzer — 472
 inhebben, scherp — 471
 inhebben, wormen — 478
 inhouden 490, 514, 779, 873
 injagen, (de wei) — 491
 inkettingen 758
 inkomen 490, 648
 inkorten 683, 993
 inkorten, de nagelen — 888
 inkorten, tenen — 888
 inkrijgen, het zot — 409
 inktpoot 588
 inlands verken 800
 inleiden 767
 inpakken 417
 inrijden 678
 inscharen 488, 491
 insnijden 993
 inspander 549
 inspannen 678, 758, 758
 inspannen, kort — 762
 instouwen 491
 intrekken 514
 intuïgen 677
 invaller 929
 invlechten 681
 inzetten 767
 inzitten, er kan wel iets scherps — 472
 inzitten, geen veulen — 644
 irken 405
 irreken 884
 italiaanse kiekjes 955

ja 776
 jaagpens 858
 jaagschijf 1045
 jaar, van een — 342
 jaarlijks 342
 jaarling 328, 340, 342, 543, 546, 547, 547, 548, 548, 548, 549, 549, 550, 897, 904, 904, 905, 905, 905, 906
 jaarlingen 550
 jaarlingetje 342

jaarlings 328, 342, 548, 550
 jaarlingse 328
 jaarlingsrund 328
 jaarlingsstier 342
 jaarlingsveulen 548
 jaarlingveulen 546
 jaarman 328
 jaarmannetje 328
 jaars 328, 342
 jaarse mutte 328
 jaarse vaars 328
 jaarspaardje 548
 jaarstier 342
 jaartanden 563
 jabeuken 402
 jacht 296, 314, 463, 466, 477
 jacht in de darmen 438
 jacht in de uier komen 423
 jacht op de uier 463
 jacht, (er zit meer) — (in) 510
 jacht, het — hebben 474
 jachtwiel 1045
 jagen 397, 400, 491, 755, 858
 jagen, achter de hekken — 926
 jagen, in (de wei) — 491
 jagen, in de wei — 489
 jagen, melk naar de kop — 475
 jagen, naar de beer — 850
 jagen, naar de wei — 926
 jagen, op (de wei) — 491
 jagen, voeder voor op te — 888
 jammeraar 605
 jammeren 911
 jan 341, 343, 345, 783
 jan in de zak 1052
 janken 403, 614, 615, 842, 912, 944
 janker 605
 jankerd 835
 japanse kiekjes 955
 jarig 328, 342, 548
 jarig schaap 897, 906
 jarret 576, 576, 578, 583
 jarret, vuile — 668
 jat, uit een — drinken 837
 Jeanne 782, 783, 783
 jeannettetjes 955
 jekker, oude — 551
 jengelen 839
 jersey-tjes 334
 jeu 881
 jeuk 480
 jeuk hebben 845
 jeuken 295
 jeuken, staan te — 845
 jeukpest 858
 jeuksel 480, 665
 jicht 466, 670
 jiep 1002
 jo 783
 jodenverken 832
 joechelen 614
 joeken 839
 joekerd 565
 joekerd, dunne — 595
 joekeren 400
 joep 776
 jok 508, 524, 691, 872
 joke 782
 jokken 761
 jokriem 718
 jekteugel 718
 jokzeel 699
 jong 782, 783, 783, 815, 901, 1011
 jong bokje 904
 jong dier 294
 jong eendje 1008, 1009
 jong gansje 1011, 1013

- jong geitje 939, 949, 950
 jong haantje 961
 jong hennetje 960, 966
 jong kalf 339
 jong kieken 964
 jong kiekje 962, 964
 jong kipje 960
 jong koetje 353
 jong kuiken 965
 jong lam 902, 904
 jong lemme 901
 jong moedertje 903
 jong paard 543, 548, 549, 549, 550, 550
 jong paardje 543
 jong pulletje 962
 jong rammetje 904
 jong schaap 901, 904, 904, 904, 905
 jong schaapie 901, 903, 936
 jong varken 815, 819, 821
 jong veldhoendertje 960
 jong verken 815, 818, 821
 jong verkentje 815, 821, 882
 jong veulentje 547
 jong zeugje 812
 jong zijn 884
 jong zogje 812
 jong, één — 882
 jong, (het) — 294
 jonge bag 816
 jonge beer 817, 822
 jonge biggen 818
 jonge bok 902, 904, 904, 940
 jonge breg 897
 jonge drijfzoeg 810
 jonge eend 1008, 1009, 1012
 jonge gans 1011, 1013, 1013
 jonge geit 939, 941, 950
 jonge gelt 810
 jonge germ 904, 904, 905
 jonge haan 961
 jonge hanen 966
 jonge haver 298
 jonge hen 966
 jonge hengst 544
 jonge hennen 1002
 jonge hennetjes 962
 jonge kiek 964
 jonge kip 964
 jonge koe 353, 353, 353
 jonge kuikjes 960
 jonge kwaak 1011
 jonge kweekzeug 810
 jonge lemmen 904
 jonge maal 340
 jonge meer 545
 jonge mie 904
 jonge mutten 340
 jonge ooi 904, 905
 jonge pieletjes 962
 jonge poel 965
 jonge poele 965
 jonge poeletjes 966
 jonge poelie 966
 jonge pul 962, 966
 jonge pulle 966
 jonge ram 904, 904
 jonge rog 298
 jonge tieten 966
 jonge weer 902
 jonge zeug 810, 811, 812, 818, 823
 jonge zoeg 810, 812, 818, 823
 jonge zog 810, 811, 812, 823
 jonge zug 810, 812, 818
 jonge, de — 543
 jonge, een — bakkes hebben 340
 jonge, een — bek hebben 340
- jongelen 850, 917
 jongen 649, 782, 782, 783, 850, 917, 940, 946
 jongen afhaken 859
 jongen alleen zetten 887
 jongen krijgen 917
 jongen leggen 917
 jongen, drie — 883
 jongen, twee — 883
 jongenen 917
 jongeren 850, 917
 jongetje 815
 jongetjes 940
 jongetjes gaan hebben 917
 jongetjes leggen 917
 jongkooi 875
 jongziek 856
 jonkie 906
 jonkje 294
 jouw 780
 ju 770, 773, 776, 891
 ju-kom 770
 ju-terug 770
 ju-weg 773
 juën 776
 juist 449
 juist, niet vierkant — 518
 jujubetjes 885
 juk 502, 504, 508, 524, 691, 694, 699, 726, 872
 jukband 699
 jukriem 699
 juksluiting 698
 jules 343, 595, 602, 782, 783
 jup 774, 776, 776, 779, 781
 jup-arree-hup 781
 juppelen 884
 jus 879, 880, 882
 jut 770, 773, 776, 779
 jut-eweg 773
 jut-jut 773
 jut-om 770, 773
 jut-om-ho 773
 jut-op 773
 jut-weg 770, 773, 776
 jute 749
 jute zakje 929
 juu 775, 778, 781
 juu allee 778
 juu juu 776
 juu juu kalm aan 779
 juu juu vort 778
 juu nondedjuu 778
 juu paard 776
 juu-arree djuu 776
 juudop 779
 juu(j) 780
 juul 783
 juultje 782
 juupaard, vort — 779
 juus 880
 juut 770, 773, 774
 juut-eweg 773
 juut-huut 773
 juut-o-weg 773
 juut-om 773
 juut-op 773
 juut-weg 770, 773
 juutweg 774
 juw 881
- ka 1012
 ka, witte — 559
 kaak 581, 1012
 kaak, dikke — 468
- kaaksbeen 562
 kaakstang 724
 kaal 968
 kaal kieken 967
 kaalzwerage 919
 kaar 770
 kaas 1051, 1053
 kaas, botermelkse — 1055
 kaas, de — is er aan 648
 kaas, platte — 1051, 1055
 kaasdoek 524
 kaashotten 1051
 kaasjes 648
 kaaslek 1054
 kaasmandje 1055
 kaasmelk 1054
 kaasnat 1054
 kaasspint 1055
 kaasstremsel 1051
 kaaswater 1054
 kaaswei 1052, 1054
 kaasweik 1054
 kab 815, 882
 kabal 552
 kabas, oud — 552
 kabbelen 1038
 kabbeling 1051
 kabben 851
 kabelstrengen 730
 kabeltje 446
 kabje 815
 kaboteren 1038
 kadaver 294, 552, 830
 kader 506, 873
 kafketel 309, 311
 kagak 1012, 1013
 kaggen 830
 kajes 330
 kajuit 552
 kak 846
 kakelen 973, 976, 979, 1007
 kakelen, hard — 975
 kakelnest 830
 kakelnestje 830
 kaken 562, 565, 579
 kaken van zijn gat 581
 kakeren 975
 kakhieel 381
 kakhieken 667, 668
 kakkedeiken 975
 kakkeneest 861
 kakkerij 857
 kale 956, 967
 kale haan 967
 kale kip 967
 kale staart 909
 kalekont 967
 kalf 328, 335, 337, 338, 348, 499, 499
 kalf voor (het) eerst 352
 kalf, blok van een — 393
 kalf, bonk van een — 393
 kalf, bok van een — 395
 kalf, een — in de muil zijn 340
 kalf, een — in de smoel zijn 340
 kalf, ((een) —) vatten 417
 kalf, een — ophebben 430
 kalf, een vaars voor het eerste — 352
 kalf, (er) (een) — inhebben 430
 kalf, er geen — in kunnen krijgen 424
 kalf, er is — in 417
 kalf, er zit (een) — op 430
 kalf, er zit/is (een) — in 430
 kalf, geen — pakken 425
 kalf, geen — (willen) vatten 425

1.1.1.2.

kalf, haar – verschijnen 354
 kalf, het – afkomen 456
 kalf, het – draaien 443
 kalf, het – onder de leden 433
 kalf, jong – 339
 kalf, koe van het eerste – 353
 kalf, laat – 340
 kalf, met – zijn 430
 kalf, met – zitten 430
 kalf, niet/geen – (willen) opnemen 425
 kalf, nog acht dagen van het – zijn 432
 kalf, nog een – in de bakkes zijn 340
 kalf, (nog) een – in de bek zijn 340
 kalf, (nog) een – in de mond zijn 340
 kalf, nuchter – 337
 kalf, op het – werken 449
 kalf, overjarig – 339
 kalf, plat – 337
 kalf, vaars met haar eerste – 353
 kalf, vet – 339
 kalf, vol – 429
 kalftrekker 446
 kalfbak 446
 kalfbeest 348, 350
 kalfsbel 437
 kalfsblaasje 437
 kalffe 336, 337, 499
 kalffjesmelk 455
 kalffjesziekte 465
 kalffe 499
 kalffe, ons – 499
 kalffesziekte 460
 kalffklaar 441
 kalffkoe 348, 350, 351, 353, 353, 353, 353, 454
 kalffkoe, tweedejaars – 353
 kalffkoores 461
 kalffkorffe 504
 kalfflekker 437
 kalfflies 451
 kalffmaal 348, 351, 353, 354
 kalffmachine 445
 kalffmachine, de – gebruiken 445
 kalffmachine, kalven met de – 445
 kalffmachine, met een – werken 445
 kalffmachinetje 445
 kalffmandje 504
 kalffroos 461
 kalffbel 437
 kalffsbut 351
 kalffschot 351
 kalffsdep 468
 kalffsgereed 440
 kalffsliis 451
 kalffslinger 438
 kalffsmandje 504
 kalffsmelk 455
 kalffsnet 451
 kalffsroos 461
 kalffsschijt 465
 kalffsschot 348, 351
 kalffsslib 435
 kalffsslibber 435
 kalffsslijm verliezen 437
 kalffvaardig 441
 kalffsvlies 451
 kalffsvuil 450
 kalffsziekte 460, 475
 kalfftrekker 446
 kalffvaardig 441
 kalffvaars 348, 350, 351, 353, 354
 kalffvaarsje 348

kalfvlies 451
 kalffvuil 437
 kalffzak 374, 452
 kalffziek 442
 kalffziekte 460
 kalffziekte, slepende – 461
 kalffsjes 885
 kalffissen 679
 kalk 1015
 kalk, te weinig – 859
 kalk, tekort aan – 859
 kalffkei 993, 1024
 kalkoe 1013
 kalkoen 1014, 1014
 kalkoen snotpik 1014
 kalkoene haan 1014
 kalkoene hen 1014
 kalkoene snotpik 1015
 kalkoenhaan 1014
 kalkoehen 1014
 kalkoenkip 1014
 kalkoense haan 1014
 kalkoense hen 1014
 kalkoense kip 1014
 kalkoensjip 1014
 kalkoet 1014
 kalkpoten 989
 kalle 1015
 kalm 779
 kalm aan 779
 kalm gretig 910
 kalm worden 629
 kalmeren 629
 kalven 444, 459, 917
 kalven met de (kalf)machine 445
 kalven, binnen acht dagen gaan – 432
 kalven, binnen een week moeten – 432
 kalven, de andere week moeten – 432
 kalven, de naaste week moeten – 432
 kalven, een maal – 354
 kalven, gaan – 442
 kalven, gaan beginnen – 442
 kalven, gauw gaan – 442
 kalven, gereed om te – 440
 kalven, gereed te – 440
 kalven, gereed voor te – 440
 kalven, in haar blokken – 354
 kalven, klaar om te – 441
 kalven, klaar staan om te – 441
 kalven, klaar zijn om te – 441
 kalven, koe die gaat – 351
 kalven, koe die moet – 351
 kalven, koe die op het – is 351
 kalven, kunnen – als het wil 442
 kalven, kunnen – als ze wil 442
 kalven, moeten – 441
 kalven, nog een week en ze zal – 432
 kalven, op – staan 435, 441
 kalven, op het – staan 442
 kalven, over een week – (moeten) 432
 kalven, rijp (zijn/staan/staan om te –) 442
 kalven, te vroeg – 456
 kalven, vaardig staan om te – 441
 kalven, waardig zijn om te – 441
 kalven, zich gereed maken om te – 435
 kalvensgereed 440
 kalvensklaar 441
 kalvensvaardig 441
 kalverbaasje 504

kalverbed 374, 451
 kalverbek, een – hebben 340
 kalverbel 437
 kalverdifterie 467
 kalveren 444
 kalverenjacht 466
 kalverenkorffe 504
 kalvergereed 441
 kalverjuk 505
 kalverkorf 504
 kalverkorffe 504
 kalverkramp 467
 kalvermand 504
 kalvermandje 504
 kalvermelk 455
 kalverroos 461
 kalverschetser 291
 kalversgereed 441
 kalversklaar 441
 kalverskorf 504
 kalversliis 451
 kalversmandje 504
 kalversvaardig 441
 kalvertanden 369
 kalvertanden, de – nog in de bek hebben 340
 kalvertanden, de – nog (in) hebben 340
 kalvertandjes 369
 kalverzak 374
 kalverziekte 460, 475
 kalverziekte, luie – 461
 kalverziekte, slepende – 461
 kalverziekten 465
 kalving, op – staan 442
 kam 396, 557, 706, 825, 969
 kam van de nek 557
 kam, bevrozen – 990
 kam, de blauwe – 990
 kamank 671
 kamant 410
 kamer 375, 737
 kammen 562, 626, 628, 628, 649, 680, 681, 947
 kamp 557
 kamp, nog acht dagen van – zijn 432
 kampen 449
 kamverken 825
 kamziekte, blauwe – 990
 kan, bag die van de zeug af – 819
 kan, een die niet goed – aanleggen 607
 kan, er – te veel wind onder door 382
 kan, er – veel wind onderdoor 382
 kan, er – wel iets scherps inzitten 472
 kanker 665, 665, 669, 671
 kanker in de koten 671
 kankerhoef 669
 kankerpoot 383, 665, 666, 668, 669, 671, 919
 kankerpoten 664
 kankerstraat 665
 kankervoet 665, 671
 kannenbank 1019
 kannenrek 1019
 kannenvree 1019
 kannepoetsen 682
 kanon 578, 583
 kanonnen 576
 kant 387
 kant van de ophang 553
 kant van de voerman 554, 738
 kant, aan de handse – 554
 kant, achterkwartier van de losse – 357

- kant, achterste deem aan de linkse
 – 357
 kant, achterste schijf aan de ande-
 re – 356
 kant, averechtse – 553
 kant, de – afdoen 494
 kant, dé – van de weg af laten
 weiden 494
 kant, goede – 553
 kant, laten weiden langs de – 494
 kant, linker – 554
 kant, linkse 554, 738
 kant, nademe – 554
 kant, (nog) een week van – zijn
 432
 kant, op de handse – 554
 kant, op je – blijven 933
 kant, overrechtse – 554
 kant, rechtse – 553
 kant, ter handse – 553
 kant, uiterhandse – 553
 kant, van de handse – 553, 554
 kant, voorhandse – 553
 kant, voorkwartier van de losse – 356
 kantelen 444
 kantig 385
 kantjes grazen 494
 kap 508, 583, 693, 737, 752,
 881
 kap, de – van het gareel 695
 kap, stoot en – 706
 kaphaam 694
 kapittelstok 722
 kapittelstokjes 722
 kapje 737, 755
 kapjes 727
 kapmachine 309
 kapmes 309, 832
 kapmoor 590
 kapoel 396
 kapoen 956, 968, 1011
 kapoenen 994
 kapoeneren 994
 kapot 294, 483, 830, 1019
 kapot ei 1028
 kapot gaan 294
 kapot geschuurd 673
 kapot gewerkt 672, 673
 kapot-gegaan 294
 kapot, een kwartier is – 519
 kapot, een speen – 479
 kapot, een speen – hebben 519
 kapot, zichzelf – spellen 487
 kapot, zijn bakkes – hebben 660
 kapotleggen 841
 kapotliggen 841
 kapotlopen, met zijn achterste zijn
 voorste – 633
 kapotte mem 856
 kapotte mem hebben 856
 kapotte straal 666
 kapotte, een – speen hebben 519
 kapotwroeten 845
 kappen 625, 625, 627, 628, 634,
 649, 683, 755, 851, 993
 kappen, (zich) (op zijn ijzers) (de
 voeten) – 633
 kapper 601
 kappers 1051
 kappertje 861
 kappeson 748, 748, 748, 749, 756
 kappestremg 508
 kappesul 502, 873
 kaps 449
 kapstek 381
 kapstok 594, 595, 832, 941
 kapuin 956, 968
 kapuinen 994
 kapvleugels 694
 kar 1044
 kar, in de – spannen 759
 kar, in de – zetten 759
 kar, keten voor de – 730
 karakter, met – 604
 karen 975
 karhachten 731
 karhecht 551
 karhelp 740
 karhengst 552, 599, 609
 karhulp 742
 karketting 729
 karkussen 735
 karlei 716
 karleidsels 717, 731
 karlicht 739, 740
 karlijn 716
 karlijnt 716
 karn 1038, 1042, 1044
 karn, dek van de – 1046
 karn, deksel van de – 1046
 karndek 1046
 karndeksel 1046
 karneel 715
 karnemelk 1049, 1052
 karnen 1037
 karner 1040
 karngemak 1043, 1045, 1046
 karnhout 1042
 karningmelk 1051
 karningstafje 1042
 karnmachine 1042
 karnmolen 1040, 1040
 karnplank 1045, 1046
 karnplankje 1045, 1046
 karnpols 1042, 1045
 karnscheel 1046
 karnschijf 1044, 1046
 karnstaf 1042
 karnstaf, bodem van de – 1045
 karnstafje 1042
 karnstamper 1043
 karnstand 1040, 1043
 karnsteel 1042
 karnstek 1042
 karnstok 1042
 karnstokje 1042
 karnton 1040, 1042, 1043
 karnton, molen voor de – 1041
 karntop 1043
 karnvat 1040, 1041, 1041
 karnwip 1045
 karonje, oude – 907
 karonje, vieze – 910
 karot 833
 karpaard 599
 karperrug 833
 karrad 1019
 karree, weg zijn van zijn – 833
 karreep 731
 karremelk 455
 karren 1037
 karrestrengen 730
 karring 1039, 1042, 1044
 karring, deksel van de – 1046
 karringdeksel 1046
 karringen 1037
 karringmolen 1041
 karringscheel 1046
 karringschijf 1044, 1046
 karringstaf 1042
 kars 1039, 1042, 1044
 kars, deksel van de – 1046
 karschijf 1044
 karsgemak 1045, 1046
 karsingel 742
 karsmolen 1041
 karsplank 1046
 karspols 1042, 1045
 karspringer 599, 607, 609
 karsschijf 1044, 1046
 karsschijffe 1044
 karsstaf 1042
 karsstafje 1042
 karsstok 1042
 karstaf 1042
 karston 1040
 karstrengen 730, 730
 karszeel 742
 karwats 497, 751, 753
 karwatsje 755
 karzadel 734
 karzadelkje 734
 karzeel 742
 karzen 1037
 kas 375, 878, 895, 898, 899, 904,
 905, 934, 936
 kas, gesneden 899
 kasachtig 376
 kasje 899, 902
 kasje, gesneden – 899
 kaske 781
 kaslap 915
 kasloor 754
 kassen 755
 kast 565
 kast van een paard 593
 kastaar 393
 kastoer, vieze – 910
 kastreren 921, 995
 katharinawiel 481
 katharinaziekte 481
 katjesdrank 1018
 katrien, rad van sint – 854
 katrijn 801
 katrol 313
 kattedegareel 726
 katten 626
 kauwen 406, 884
 kavak 553
 kchsss 1003
 keef 873, 875
 keef op zijn ogen 659
 keef voor viggeren 873
 keefkurre 815
 keel 564
 keel, dikke – 468
 keel, onder de – 564
 keelaandoening 468
 keelband 502, 704, 706, 707, 707
 keeldarm 287
 keelgang 564
 keelgat 564
 keelhals 564
 keelholte 564
 keelriem 704, 706, 706, 706, 707
 keelsgat 564
 keelstreng 564
 keelstrook 564
 keelstrot 564
 keelziekte 468
 keen 573
 keer op 932, 933, 933
 keer op achter op 933
 keer op voor op 933
 keer, één – gebagd hebben 812
 keer, twee – eten 406
 keer, voor de eerste – gebagd
 hebben 812
 keer, zeug van de eerste – 811
 keer, zog die voor de eerste – ge-
 bagd heeft 812

1.1.1.2.

- keerop 932
 kees 343, 797
 keesje 821, 952
 keet 319, 321, 690
 keet, aan de — zetten 323
 keet, op de — zetten 323
 keetjes, de — van een achterlap 747
 keffen 620, 842
 kegels 573
 kegels aan de demen hebben 647
 kegels hebben 647
 kegels, er hangen — aan haar tepels 647
 kegeltjes 647
 kegeltjes aan de uier 647
 kegeltjes hebben 647
 kegeltjes hebben hangen 647
 kegger 830, 861
 keizersnede 445
 kejer, een — hebben 437
 kelder 374
 kelen 615, 842
 kellen 678
 kemel 382, 552, 593, 596, 835
 kemel, magere — 832
 kemelrug 833
 kempense koe 335
 kempisch 394
 kempisch heideschaap 893
 kempisch ras 334, 335
 kempisch schaap 893
 kempisch, koe van — ras 334
 kempische koe 334
 kempische ras 334
 kemps 334
 kempse koe/ kempse beest 335
 kempzeel 730
 kemst 502
 ken 502, 954
 kenne 525
 kennef 325, 502, 505, 507, 872
 kennen, het kordeel leren — 677
 kennepriem 706
 kennepriempje 707
 kenteken 559
 keper 516
 keperen 682
 kerel 393, 1052
 kerelen 1020
 kerelingen 1052
 keren 444, 932, 933
 keren, bij mekaar — 933
 kerf 525
 kern 368
 kernhoorn 368
 kerring 368
 kerspejvliesen 367
 kert 502
 kerven 1048
 kes 878
 ketel 314, 869
 ketel, in een — water zetten 996
 ketelboom 313
 ketelhaak 313
 ketelhout 312
 ketelijzer 313
 ketelkar 315
 ketelkarretje 315
 ketelmik 316
 ketelriek 316
 ketelschop 317
 ketelschotel 317
 ketelstoel 314
 ketelstok 313
 ketelvier 314
 ketelvoeder 298
 ketelvuysel 297
 ketelwagen 314
 ketelwagentje 315
 ketelwis 314
 keten 706, 729, 731, 731, 746, 747
 keten van (de) achterlap 747
 keten voor de kar 730
 keten, half — 732
 keten, halve — 732
 ketenriem 727, 727
 ketens 730, 731
 ketenstrengen 730
 ketsen, zichzelf — 633
 ketspoot 420, 483
 ketspoten 483
 ketter 342
 ketteren 622
 ketting 319, 690, 699, 706, 723, 729, 730, 731, 744
 ketting van de achterboks 747
 ketting, op de — zetten 323
 kettingbellen 700
 kettingen 729, 730, 730, 731, 731, 732, 747
 kettingen van de achterhaam 747
 kettingen van (de) achterlap 747
 kettingen, korte — 730
 kettinghozen 732
 kettingriem 746
 kettingring 723
 kettings 747
 kettingstrengen 730
 kettinkje van de achterbroek 747
 kettinkjes 747
 kettinkjes van de aaslap 747
 kettinkjes van de achterboks 747
 kettinkjes van de broek 747
 keu 796, 815, 878, 880, 880, 880, 882, 1015
 keu-tje 879, 880
 keuje 796, 807, 815, 878, 880, 880
 keuje, een — ringen 870
 keujes kom gauw 881
 keujes vangen 859
 keujesmand 874
 keukels 885
 keukenhanddoek 524
 keulse pot 1030, 1031, 1040
 keumelijk zijn 841
 keumen 397
 keur 953
 keurbeest 330, 388
 keure 1013
 keuren 920, 994, 997, 1021
 keuren, zeug mee — 811
 keurschaap 894
 keurstamboekvee 331
 keurtje 953
 keus 878, 880, 880
 keus, kleine — 815
 keusje 814, 880, 882
 keut-je 880
 keutel 846, 943
 keutelen 884
 keutels 884
 keuteltjes 884
 keuter 395
 keuterboertje 950
 keutje 815, 880, 882
 keuverken 797
 kevie 874
 kh kh kh 776
 ki 881
 kibbe 815
 kibbeke 338
 kibben 851
 kibberen 851
 kid 536
 kieben 337
 kiebes 499
 kiebes (een- of tweemaal) 500
 kiebeske 338
 kiek 958, 959, 962, 1000, 1002, 1015
 kiek ki 1000
 kiek zonder staart 968
 kiek, engels — 954
 kiek, gezonde — 980
 kiek, jonge — 964
 kiek, schotse — 954
 kiekeltje 960
 kieken 958, 960, 961, 962, 962, 964, 964, 968, 1002
 kieken zonder staart 967
 kieken, als een — erop staan 637
 kieken, ei met — in 984
 kieken, engels — 954
 kieken, gepikt — 967
 kieken, geplukt — 967
 kieken, jong — 964
 kieken, kaal — 967
 kieken, klein — 964, 964
 kieken, nog in het ei zittend — 962
 kieken, nog niet uit het ei zijnd — 962
 kieken, plat — 964
 kieken, vers — 964
 kiekenest 975
 kiekenpest 989
 kiekenplaaag 989
 kiekens 950
 kiekens, onze — 954
 kiekensnot 988
 kiekentje 960, 964, 964, 1002
 kiekentjes 952
 kiekeren 951, 971
 kiekje 954, 958, 960, 962, 962, 964, 964, 1002, 1002, 1011
 kiekje in het ei 962
 kiekje, engels — 954
 kiekje, jong — 962, 964
 kiekje, klein — 954, 964
 kiekje, plat — 964
 kiekjes 952
 kiekjes, italiaanse — 955
 kiekjes, japanse — 955
 kiekjes, steense — 955
 kiele 1002
 kielmand 874
 kiem 368, 612
 kiemen 648
 kiempot 314
 kiemen 648
 kiep 337, 338
 kiep (een- twee- of driemaal herhaald) 500
 kiep (eventueel tweemaal herhaald) 498
 kiepenrek 1019
 kiepenrekje 1019
 kiepke 337, 338, 499, 500
 kier 879, 880, 882
 kiere kiere koere 879
 kiertje 880, 880, 882
 kies 1002
 kiesje 882, 964
 kiest 1003
 kiet 576, 581
 kijken 1022
 kijken naar 293
 kijken of het een vuil ei is 1022
 kijken over 293
 kijken, de dracht laten — 459
 kijken, de/haar koningskop laten — 458
 kijken, droes uit de ogen — 659

- kijken, het lijf laten – 458
 kijken, komen – aan 293
 kijkerig 610
 kijkt, je – er onder door 382
 kik 988
 kinband 706
 kinderbek 564
 kinhaak 723
 kinijzer 723
 kink 552
 kink, oude – 552
 kinkel 552
 kinketen 706, 706, 723, 724
 kinketen, ringen van de – 721
 kinketenringen 721
 kinkettel 723
 kinketting 706, 722, 723
 kinketting, gebit met – 718
 kinketting, ring aan de – 723
 kinketting, ring van de – 723
 kinketting, toom en – 719
 kinkettinghaak 723
 kinkettinghaken 722
 kinkettingring 723
 kinkettinkje 706, 723
 kinnebak 562
 kinnebakkes 562, 701, 706, 719,
 720, 723
 kinriem 706, 707
 kinsketting 723
 kip 958, 986, 1000, 1000, 1001,
 1002, 1003, 1004, 1011, 1013,
 1014, 1015
 kip, broedse – 986
 kip, de – neerleggen 997
 kip, een – zetten 981
 kip, jonge – 964
 kip, kale – 967
 kip, kalkoense – 1014
 kipje 958, 960, 962, 962, 964, 964,
 1000, 1000, 1001, 1002
 kipje kip 1001
 kipje, jong – 960
 kipjes 950
 kippeëi 1021
 kippelen 631, 682, 682
 kippen 851, 950, 963, 1028
 kippen, aan het – zijn 963
 kippendrafje, op een – (lopen) 619
 kipsel 799, 954
 kir 882
 kirre 880
 kirremeel 866
 kirtje 882
 kis 1003
 kist 309
 kistkalf 338
 kitsig 606
 kj 881
 kjuus 878, 880
 kjuusje 880
 klaar 412, 441
 klaar om te kalven 441
 klaar om te stieren 412
 klaar staan 441
 klaar staan om te kalven 441
 klaar zijn om te kalven 441
 klaar, ervoor – staan 441
 klaar, ervoor – zijn 441
 klaarbel 437
 klad 296, 954
 kladscheren 922
 klafonkelen 634
 klakken 377
 klam 420, 618, 647
 klam trekken 419, 647
 klam, er zit – aan de uier 647
 klampen 628
 klamtrekker 420
 klamvaars 420
 klant, vieze – 910
 klap 497
 klapblaas 286
 klapdarm 288
 klapethaken 732
 klaphengst 538, 600
 klaphoep 594
 klapkoord 753, 754
 klapkoordje 754
 klapmouwte 666
 klappees 667
 klappen 631, 633
 klappen, eruit – 623
 klappens 857
 klapper 821, 821
 klappezoor 754
 klaprib 377
 klapsel 754
 klapskoord 753, 754
 klapskoordje 754
 klaptouw 754
 klapzweepje 754
 klasjaar 751, 753
 klaters 481
 klats 753, 954
 klatseis 753
 kla(t)sjaar 753
 klatsjoortje 754
 klauw 378, 580, 585
 klauw met lange tenen 482
 klauw, gespleten – 483
 klauw, lange – 482
 klauw, omgekrulde – 482
 klauwen 577, 622, 622, 626, 627,
 649, 829
 klauwen besnijden 888
 klauwen, in de lucht – 617
 klauwieren 617, 628, 649
 klauwontsteking 482, 919
 klauwpoot 483
 klauwtjes 829
 klauwtjes knippen 888
 klauwzeer 485, 857, 918
 klauwzeer, mond- en – 484, 857,
 918
 klauwzeer, muil- en – 485
 klauwziekte 919
 klavats 751
 klavetteren 622
 klavetteren 622
 klawieren 622
 klawierhaken 697, 728
 klawierogen 697
 kleden 758
 kleerkast 941
 kleesdoek 524
 kleewater 654
 klein 382, 394
 klein beertje 817
 klein eendje 1009
 klein gansje 1011, 1013
 klein geitje 939, 941, 950
 klein hennetje 954, 960
 klein kieken 964, 964
 klein kiekje 954, 964
 klein kolletje 559
 klein kuusje 815
 klein loopje 820
 klein melkschaap 893
 klein paardje 781
 klein poeletje 954
 klein schaapje 901, 936
 klein soort 937
 klein tietje 964
 klein varken 815, 818, 819, 821
 klein varkentje 815
 klein verken 815, 821
 klein verkentje 815, 819
 klein versje 584
 klein vigge 815
 klein voetje 573, 574, 579, 580
 klein vuil 435, 464, 853, 917
 klein wit schaap 893
 klein zoegje 816
 klein, het – 294
 klein, 'n – beetje 776
 klein, te – gebleven 856
 kleinbloedvuil 453
 kleine 782
 kleine arm 577
 kleine bag 818
 kleine beer 817
 kleine bok 940
 kleine darm 288
 kleine darmpjes 288
 kleine gans 1011
 kleine geit 939, 941
 kleine guide 714
 kleine haan 961
 kleine hachten 747
 kleine hachtjes 747
 kleine heup 581
 kleine heupen 377
 kleine hoef 579
 kleine keus 815
 kleine kurras 818
 kleine kussens 696
 kleine maag 288, 365, 366
 kleine melk 1035, 1054
 kleine mook 366
 kleine poele 954
 kleine snoer 288
 kleine tanden 369, 564
 kleine tandjes 369
 kleine teen 575
 kleine toom 799
 kleine trot 620
 kleine varkenspootjes 834
 kleine voet 573
 kleine zoeg 818
 kleine, de – haakjes 313
 kleine, de – hoorn 577
 kleine, de – tanden nog hebben
 340
 kleiner 856
 kleiner, kopje – maken 993
 kleinhoef 672
 kleinhoofd 365, 366, 366, 366
 kleinpootje 382
 kleintje 382
 kleinvuil 452, 453
 kleinvuiligheid 453
 kleinzerig 606
 klem 475, 477, 486, 507, 656, 660,
 672, 756, 918, 918
 klembakkes 477, 660
 klembek 477
 klemgebit 718, 721, 724
 klemhoef 671
 klemmen 344, 345, 684
 klemmen zetten 345
 klemmen, (zich) – 633
 klemmetje 870
 klemming 756
 klemmoel 477
 klemmond 477
 klemmondstuk 721
 klempoot 671
 klemtang 872
 klemtoon 719, 720, 721, 724
 klemvoet 671, 919

1.1.1.2.

klenzen 1033
 klep 507, 694, 751
 klepel 313, 316, 731
 klepels 732
 klephaken 728
 kleppen 633
 klepper 392, 596, 603
 klepperd 393
 kles 560
 klets 497, 751, 753, 754, 1037
 klets, eigenlijke — 753
 klets, op de — 624
 kletsen 755, 1048
 kletsje 754
 kletsjeur 497
 klets kale 964
 kletskoord 753, 753
 kletskoordje 753
 kletsleer 753
 kletssool 754
 kletssoor 753, 753
 kletssoortje 754
 klets spoot 857
 klets snoer 754
 kletsstapel 752
 kletssteel 752
 kletsstok 752
 kletszeel 754
 kleur, bossche — 334
 kleurenvos 587
 kleven 419
 klibber 435
 liefhamer 318
 liefpoot 483
 liek 296, 798, 954
 lieven 758
 likriem 742
 klinksingel 742
 kling 571
 klink 371, 570, 575, 828, 884
 klink wassen 922
 klink, de — komt naar achteren 443
 klink, de — wenden 458
 klink, de — werkt mee 641
 klink, de — wordt mals 437
 klink, een — hebben 443
 klinkende 755
 klinkgebit 724
 klinkkoord 754
 klinkpot 311
 klinkverken 833
 klippel 596, 599, 600, 602
 klippel, grove — 600
 klippeltjes 722
 klissen 557
 kliits 1055
 klocht 797, 798, 891, 953, 1009
 kloe 1015
 kloef 378, 594, 599
 kloef, lompe — 599
 kloefen 628
 kloefer 599, 628, 783, 834
 kloek 384, 958, 958, 969, 986, 986,
 986, 1000, 1002, 1003, 1015
 kloek, een — zetten 981
 kloek, opgesloten — 986
 kloeken 975, 982
 kloeken, doen ophouden met —
 995
 kloeken, gaan — 981
 kloeken, het — verleren 995
 kloekenkooi, in een — zetten 996
 kloeker 986
 kloekhen 959, 986
 kloek kloek 976
 kloeks 985
 kloekse hen 986

kloekvat, in het — zetten 996
 kloens 378
 klok 372, 572, 958, 959, 985, 986,
 986, 1000, 1002, 1003, 1015
 klok met kuikens 959
 klok, broedse — 959
 klokken 959, 986
 klokjes 700, 708
 klokken 975, 982
 klokker 603
 klokkerd 603
 klokklokklok 976
 klomp 1047
 klomper 600
 klont 1047
 klontermelk 1051
 klonters 557, 1052
 klonters 309
 kloofhamer 318
 kloofhoef 483
 kloofpoot 483, 919
 kloofvoet 483
 kloofziekte 482
 klook 1003
 kloot, met één — 539
 klootachtig 410
 klootjes 828
 kloopgeit 947
 kloophamer 318
 klophengst 538
 klophout 319
 kloppje geven 678
 kloppen 627, 634
 kloppen, braaf — 678
 kloppen, schoon — 678
 klopper 392, 545, 596
 klopper, korte — 592
 klopperd 392
 klopschenen 634
 klorre, vieze — 910
 klos 568, 579, 584, 584, 694, 755
 klosje 694
 klospoot 584
 klossen 635, 698
 klossen, dikke — 667
 klosser 600
 klosserd 393, 635
 kloten 568, 569, 570, 570, 828, 884
 kloterdop 982, 1029
 kloterei 982, 1028
 kloters 700, 708
 klots 986, 986
 klots ei 1029
 klotsbok 986
 klotsen 976, 982, 995
 klotsjer 986
 klotsjen 986
 klotspot 1029
 klotten afsnijden 922
 klotters erafdoen 922
 klucht 295, 797, 798, 891, 953, 1009
 kludde 496
 kluis 755
 kluit 1047
 kluit gooien 932
 kluitenklopper 319
 kluit 287, 369
 kluit, het aan zijn — hebben 466
 kluitje steken 932
 kluitjes gooien 932
 kluitjes, met — gooien 932
 kluk 1003
 kluppel 313, 393, 596, 602
 kluppel, grove — 600
 klupper 393
 klutsen 1033
 klutsje, op een — 620

klutskes 305
 kluwier 722
 knabbelen 406
 knakkig 855
 knap 387
 knapbats 377
 knapper 328, 340, 553
 knapzak 756
 knauwen 406
 knavel 507
 knecht 496, 929
 kneden 1038, 1047
 kneder 1053
 kneedbak 1048
 kneedkom 1049
 kneedleptje 1053
 kneedschaal 1049
 kneek 376
 knepels 722
 kneukelen 682
 kneuren 403
 kneuter 893
 kneuteren 840
 knevel 325, 558, 756
 knevel, rauwe — 558
 knevelen 722, 1048
 knevelijzer 507
 knevelringen 705
 knevels 705, 719, 722
 kneveltje 722
 knibbebijter 605
 knie 577, 581, 583
 knie, achterste — 581, 583
 knie, blaas aan de — 668
 knie, knikkende — 662
 knie, putje van de — 582
 knie, zever in de — 654, 667
 kniebal 577
 knieband 506, 755
 kniebandel 507
 kniebandschakel 507
 kniebeen 577
 kniebeugel 507
 knieën, door de — gaan 662
 knieën, door de — zakken 663
 knieën, door zijn — hangen 662
 knieën, door zijn — staan 662
 knieën, door de /zijn — zakken 662
 knieën, spat in de — 668
 kniegewricht 577
 kniehalster 755
 kniepoot 507
 kniering 507
 knieschijf 577, 581
 knieschijter 381
 kniezeel 507
 knijp 888
 knijpen 344, 344
 knijper 328, 756
 knijptang, 'n goede voor met de —
 516
 knik 929
 knikkelen 661, 663
 knikken 661, 663
 knikken, de boelee — 662
 knikken, over de boelee — 662, 663
 knikkende knie 662
 knikker 663
 knikpoot 662, 662, 662
 knikriem 742
 knikstreng 662
 knip 698, 888
 knipmes 872
 knippen 344, 681, 683, 684, 872,
 920, 922, 993
 knippen, hoeven — 888
 knippen, klauwtjes — 888

- knippen, konten — 922
knippen, tanden — 872
knippen, tandjes — 872
knipper 328
kriptang 888
knobbel 381, 393, 593
knobbeltgans 1010
knobbelpoten 989
knobbels 377, 463, 479, 577, 668
knobbels op de poten 989
knobbeltanden 660
knobbeltapel 856
knochen 839, 840
knochen, al — 839
knoefel 600
knoefel, lompe — 600
knoefelen 839
knoei 452
knoeien 436, 641
knoeper 328, 348, 392, 602
knoepêrd 393
knoersje 882
knoert vuil 464
knoerzel 579, 583, 584
knoeselaar 601
knoeselen 634, 637
knoeselijzer 507
knoest 583, 584
knoezel 579, 583, 584
knoezen 406
knoffen 839, 840
knoken 377, 377, 381
knokenman 376
knokig 384
knol 550, 592, 595, 599, 602, 669, 783
knol, afgedankte — 551
knol, aflandse — 551
knol, flouterige — 595
knol, heijke — 594
knol, oude — 550
knol, oude versleten — 551
knol, versleten — 551
knok, zware — 599
knolgroen 299
knook 376, 385, 593
knookert 376
knop 581, 752, 827
knopje 752
knopjes 825
knoot 575
knop 827
knop, de — al aan het uier hebben 647
knopen 557, 581, 825
knopen van toveressen 557
knopje 827
knopjes 825
knoppen 825
knoppen aan de tepels hebben 647
knoppeen 856
knor 305, 879, 880, 881
knorband 507
knorren 839, 839
knot 575
knotth 375
knotherens 909
knots 583, 584, 868
knotsen 377, 668, 944
knutwijken 992
knuit 381
knuppel 552, 596
ko 1045
kobus 783
koe 327, 347, 348, 348, 351, 353, 353, 353, 353, 497, 589, 882
koe die gaat kalven 351
koe die men niet meer volkrijgt 518
koe die moet kalven 351
koe die op het kalven is 351
koe (eventueel een- of tweemaal herhaald) 497
koe heeft het scherp op 472
koe uit een wilde stal 329
koe van de arme mensen 950
koe van het eerste kalf 353
koe van het stamboek 330
koe van het kempisch ras 334
koe van origine 330
koe van studboek 330
koe zonder papieren 329, 330
koe, afgekalfde — 353, 353, 354
koe, aftandse — 398
koe, blok van een — 389
koe, bonk van een — 385
koe, bonte — 333
koe, de — heeft scherp in 471
koe, de poten zo lomp als een — zetten 410
koe, die — heeft een ijzer op 472
koe, die — heeft het scherp op 472
koe, die — heeft scherp in 471
koe, die — staat met scherp op 472
koe, donkerrode — 334
koe, een — schetsen 291
koe, een — van een paard 600
koe, gecontroleerde — 330
koe, gecroisseerde — 330
koe, gemeen — 330
koe, gewoon — 329
koe, guiwse — 354
koe, herfse — 333
koe, heupachtige — 381
koe, hollandse — 332
koe, ingeschreven — 330, 330
koe, jonge — 353, 353, 353
koe, kempense — 335
koe, kempische — 334
koe, manse — 354
koe, melk van de blauwe — 1018
koe, met de — grootbrengen 860
koe, met de — naar de stier 416
koe, muntige — 354, 354
koe, ongecontroleerde — 330
koe, os van een — 385
koe, rood-witte — 334
koe, rotte — 484
koe, stijve — 410
koe, vale — 334
koe, van een goede — voortgekomen 331
koe, verbaastardeerde — 330
koe, verse — 353, 353, 453
koe, verse gekalfde — 454
koe, versgekalfde — 454
koe, verskalvende — 454
koe, verskalvige — 454
koe, volbloed — 330
koe, volle — 351
koe, volmaakte — 433
koe, volslagen — 353
koe, volwassen — 353
koe, vreemde — 329
koe, wild — 328
koe, wilde — 328, 330
koe, zwart-witte — 332
koeband 501
koebed 451
koebeest 327, 350
koebbeesten 326
koerbeugel 507
koebindsel 503
koeboeren 290
koedrank 297
koefer 599
koefflats 399
koeg 882
koegareel 508
koehakken 943
koehalster 503
koehamer 318
koeherde 496
koehoeder 495
koehoef 378
koehoop 399
koehoorn 367
koehout 319
koei koei koei 499
koeie lu lu lu 497
koeiebenen 636
koeieboek 399
koeiemaag 365
koei melk 1016
kocien 325, 494
kocien, achter de — gaan 494
kocien, geplekte — 332
kocien, heer met de witte — 950
kocien, onze — 325
kocien, roodgeplekte — 334
kocien, rosse — 334
kocien, zwart geplekte — 332
koe(ien), bonte — 332
koe(ien), rode — 334
koe(ien), rood-bonte — 333
koe(ien), vosse — 334
koe(ien), zwart-bonte — 332
koe(ien), zwarte — 332
koeiepasser 496
koeiepoep 399
koeiepoten 376, 943
koeietouw 320
koeike 499
koeike, 't koeike (ons —) 497
koeike, 't — (ons koeike) 497
koeileut 496
koeipiot 496
koeisop 297
koeje 880
koejé 497
koejer 495
koejertje 495
koejon 497
koejongen 495
koejwaks 399
koek 299, 650, 853, 855, 888
koekam 681
koekbreekmachine 309
koekbreker 308
koekdrank 300
koekeloere 955
koekeloereloe 973
koekeloeren 973
koekeloerenhaan 955
koekeloertjes 952
koeken 557
koeken aas 855
koekenboom 321
koekenbreker 308
koekenmolen 308
koeketel 310
koeketelriek 316
koekettel 506
koeketting 319, 506
koekje 299, 650
koekkraker 309
koeklauw 378
koeklets 497
koekleur 590
koekludde 496
koekmolen 308
koeknat 298

1.1.1.2.

- koekniebandel 507
 koekoek 956
 koeksnijmolen 308
 koeksop 298
 koekwadder 399
 koelbad geven 996
 koelbak 1019
 koele 1008, 1008, 1015
 koele koel 1012, 1015
 koelebber 496
 koelen, af laten — 995
 koelen, de brand er op — 996
 koele 1012
 koelijn 506
 koelprutten 995
 koelteil 1019
 koemelk geven 887
 koemelk laten drinken 887
 koemelk, met — grootbrengen 860
 koemest 399
 koemik 316
 koene 1015
 koens 498
 koepaal 321
 koepaard 589
 koepaardje 589
 koepaar 495
 koepieren 494
 koepiak 399
 koepokken 483
 koepoot 378
 koepootring 507
 koepot 311
 koeputter 496
 koer 878, 879, 880, 880, 1013
 koer koer 498
 koere 880, 1000, 1008
 koereet 450
 koeriek 316
 koering 507
 koerres 882
 koers koers 498
 koersen 409
 koert 1004
 koertje 880, 880, 882
 koes 497, 878, 880, 880, 882, 882
 koes (een- twee- of driemaal)-497, 499
 koes (eventueel eenmaal herhaald)-499
 koes koes kom maar 498
 koeschakel 507
 koeschep 316
 koeschepel 316
 koescheper 496
 koeschepper 316
 koeschieter 496
 koeschijt 399
 koeschoen 378
 koeschuiver 399
 koesj 1003
 koesje 497, 814
 koeske 498, 499, 500
 koesopper 496
 koespaan 668
 koespat 668
 koestaak 321, 507
 koestenger 496
 koestok 321, 497
 koestouwer 495
 koestrong 501
 koestront 398
 koesuus 496
 koesvuil 463
 koet 879, 880, 880, 882, 1015
 koetanden 371
 koeten 494
 koeter 495
 koeteren 494
 koetje 347, 353, 497, 497, 880, 882
 koetje, jong — 353
 koetjes, herfse — 335
 koeton 869
 koetouw 501
 koetui 321, 501
 koevent 496
 koevla 399
 koevoer 297, 298
 koevoet 378, 507, 519
 koevoetwis 507
 koewachten 493
 koewachter 495
 koewagen 315
 koeweerd 496
 koewis 497, 507
 koeze 497
 koeze koeze 498
 koezeel 501
 koezeeltje 501
 koezeik 399
 koezjodder 496
 koffiebonen 885
 koffievos 589, 589, 589, 589, 589,
 589, 589, 589, 589, 589, 589,
 589, 589, 589, 589, 589
 kogel 569, 578, 583, 583, 584
 kogel, door de — staan 663
 kogelbeen 577
 kogelvang 579
 kojo kojo 499
 kok 1002, 1003, 1004, 1013
 koker 568, 569, 569, 828
 kokkok 975
 kokoskoek 303
 kol 379, 559, 561, 657, 1011
 kolder 380, 475, 657, 918
 kolder in de kop 657
 kolder, de — hebben 657
 kolder, sluimerende — 657
 kolder, stille — 657
 kolderig 609, 657
 kolf 380
 koliek 467, 655, 656, 918
 kolieken 656
 kolk 559
 kolle 1015
 kolle kol 1015
 kollet 288
 kolletje 379, 380, 559
 kolletje, klein — 559
 kolvos 588
 kolwitkop 396
 kom 770, 774, 776, 781, 782, 782,
 783, 783, 879, 881, 882, 934,
 935, 936, 948, 949, 999, 1002,
 1003, 1008, 1013, 1015
 kom aan 498, 779
 kom allez (met varianten) 499
 kom aree (met varianten) 499
 kom arré (met variant) 501
 kom bles 782
 kom eens hier 948
 kom eens hier kom 935, 935, 936,
 949
 kom (eventueel een- of tweemaal
 herhaald) 498, 500
 kom gauw 948, 949
 kom gauw kom 948, 949
 kom hier neven 933
 kom hier se 499
 kom jong 782
 kom jongen 782, 935
 kom kiekje kom 1000
 kom koes 880
 kom kom 782
 kom kom (met eigennaam) 497
 kom lager 932
 kom lemme 935
 kom lemmetje 935
 kom maar 1013
 kom maar beestje 500
 kom maar dan 498
 kom maar gauw kom 499
 kom maar gauw, kom 500
 kom maar jongen 782
 kom maar koe 499
 kom maat 499
 kom makke 935, 935, 936, 948, 949
 kom manneke kom 500, 882, 1003
 kom mannen kom 499
 kom mannetje 935, 935
 kom mannetjes kom 999, 1002
 kom manske 935, 935, 936
 kom mieke 935, 935, 948
 kom mieke kom 935, 935
 kom mut 499
 kom mut kom mut kom mut 500
 kom mutten 499, 500
 kom pie 1002
 kom piet 1000
 kom pietjes kom 1002
 kom sjiep(jes) 1001
 kom tiek kom 1013
 kom tik 998, 1002
 kom tik kom 998, 1002, 1015
 kom tik tik 998
 kom tikjes kom 1002
 kom vos 782
 kom-haar-om 770
 kom-hier 774
 kom-hier-kom 770
 kom-mee 770
 kom-mee-zeg 770
 kom-op 781
 kom-weg 770
 kom, houten — 1030, 1049
 kom, stenen — 1030
 komaf, goede — 331
 komaf, van goede — 331
 komeling 810
 komen bij 293
 komen kijken aan 293
 komen, aan de bak — 838
 komen, beginnen op te — 648
 komen, beginnen vol te — 648
 komen, boven — 423
 komen, buiten laten — 489
 komen, de bellen beginnen te —
 437
 komen, (de melk) laten — 512
 komen, doen — 292
 komen, droog — 421
 komen, er — topjes op de tepels 647
 komen, eraf — 459
 komen, eruit — 459
 komen, goed — 831
 komen, in de uier — van hef 946
 komen, jacht in de uier — 423
 komen, laten — 292
 komen, leven in de uier — 423
 komen, met de uier — 432
 komen, met een uier — 423, 647
 komen, met melk — 510
 komen, niet laten — 514
 komen, niet meer laten — 514
 komen, niet vol willen — 425
 komen, op de melk — 510
 komen, te pas — aan 293
 komen, uit het wild — 329
 komen, vanzelf — 449
 komen, vol — 417, 424

- komen, weer op de ere — 490
 komen, zog laten — 838
 komen, zucht in de uier — 424
 komen, zucht op de uier — 424
 komfoor 313
 komfoortje 313
 komme 1013
 kommetje 581
 kompagnie 798, 892, 953
 kompagnietje 954
 kompartiment 366
 komplet 690
 komt, binnenkort — de rekening 432
 komt, de aars — af 458
 komt, de blaas — af 437
 komt, de klink — naar achteren 443
 komt, de vuiligheid — eraf 437
 komt, de waterblaas — (af) 437
 komt, er — al water af 437
 komt, er — nog vuil af 453
 komt, er — vuil af 437
 komt, het achterste eind — het eerst 447
 komt, het geschicht — aan 437
 komt, het geschicht — voor 443
 komt, het lijf — af 458
 komt, het lijf — een beetje 458
 komt, het lijf — eraf 458
 komt, het lijf — mee 458
 komt, het lijf — naar buiten 458
 komt, het lijf — voor 458
 komt, het vuil — eraf 453
 komt, ze — bij 387
 kondel 506
 koning 458, 1045
 koning, de — stoten 458, 459
 koning, haar — stompen 458
 koningsbal 365, 367
 koningsbed 365
 koningsbol 286, 365, 366, 366
 koningsgat, verstopt in het — 470
 koningshoofd 365, 366, 366, 366, 372
 koningshoofd, het — afkomen 458
 koningskop 364, 365, 366, 366, 366, 458
 koningskop, de/haar — laten kijken 458
 koningskop, de — laten zien 459
 koningskop, het — laten zien 458
 koningsmaag 365
 koningstoter 458
 koningsvliezen 367
 koninkje 830
 kont 296, 372, 377, 567, 567, 581, 744
 kont, afgezakte 391
 kont, afhangende — 391
 kont, goed — 389
 kont, mooi breed — 389
 kont, slechte — 602
 konteind 288, 567
 konten knippen 922
 konterig 389, 391
 kontig 389
 kontnet 748, 749
 kontriem 744, 744, 745
 kontstuk van de broek 744
 kontwerk 377, 567
 koof 578
 kooi 296, 798, 798, 874, 874, 877, 878, 891, 925, 953, 1009
 kooi voor mestvarkens 875
 kooi, de beer zijn — 876
 kooi, in een — zetten 996
 kooien 649
 kooien, bijeen — 839
 kooikalf 338
 kooitje 948
 kooitje apart 874
 kookketel 311, 314
 kooklepel 316
 kookpot 314
 kool 476, 476, 482, 854
 koolpoot 483
 koolvier 475, 854
 koolvuur 475, 854
 koolzaad 302
 koolziekte 475, 854
 koord 320, 446, 704, 710, 753
 koord, als op een — 632
 koord, gekleurd — 749
 koorden 729, 731
 koorden strengen 729
 koorden, dubbel — 766
 koorden, dunne fijne — 749
 koordenloper 632
 koordje 753, 754
 koordstrengen 729
 koorts 856
 koorts hebben 856
 koorts maken 856
 koorts, rode — 855
 koortsachtig 856
 koortsen 856
 koortsen hebben 856
 koortsig 856
 koos 783
 koot 578, 584, 584, 585, 883
 koot, door de — gaan 662
 koot, door de — slaan 662
 koot, door de — staan 662
 koot, doorgezwikte — 662
 koot, een doorgezakte — hebben 662
 koot, krep op de — 666
 koot, over de — 662
 koot, over de — gaan 662
 koot, over de — schieten 662, 663
 koot, over de — staan 662
 koot, over de — zijn 662
 koot, uit de — zijn 662
 koot, zwak in de — 663
 kootbeen 579
 kootbeentje 579
 kootgewricht 583
 kootje 584
 kootkogel 584
 kootziekte 485
 kop 555, 555, 557, 602, 694, 737, 823, 883
 kop op de poten 449
 kop tik 999
 kop van de gareelspanen 694
 kop van de mook 366
 kop, de — achterover 446
 kop, de — in de uier 446
 kop, de — van het lijf laten zien 458
 kop, dikke — 468, 475
 kop, engelse — 536
 kop, het in de — hebben 854
 kop, het zot in de — 657
 kop, kolder in de — 657
 kop, made in de — 475
 kop, melk naar de — jagen 475
 kop, met de — naar achter 446
 kop, met de — naar voren 449
 kop, 'n — van een paard 609
 kop, tegen — in 447
 kop, witte — 561
 kop, worm in de — 475
 kop, zot in de — hebben 464
 kop, zwarte — 590
 kopband 501, 706, 707
 kopbelien 708
 koperbeslag 700
 koperen 589
 koperen plaatjes 700
 koperen platen 700
 koggareel 694
 kophaar 396
 kopje kleiner maken 993
 kopjes krijgen 648
 kopkoord 501
 koplat 718
 kopleer 707
 koploenje 715
 koploper 931
 kopmand 503
 kopmandje 503, 504
 kopnet 748, 748
 koppe 1004
 koppel 295, 380, 703, 731, 763, 798, 892, 953, 1009
 koppel lammetjes 883
 koppelaar 699, 717
 koppelband 717
 koppelen 416, 761
 koppelhachten 734
 koppelhaken 728
 koppelhout 505, 717, 873
 koppelijzer 717
 koppeling 699, 717, 746
 koppelingsteugel 717
 koppelketen 699, 717
 koppelketting 699, 717
 koppelkoord 717
 koppelkordeel 717
 koppelat 717
 koppellicht 739, 740
 koppelijn 717
 koppelijnt 717
 koppelloenje 717
 koppelpaard 553
 koppelriem 699, 710, 717, 746
 koppelstang 717
 koppelstok 699, 717
 koppelstrengen 734
 koppelstuk 699, 717
 koppelteugel 699, 717, 717
 koppelteugel 699, 717, 717
 koppelteugel 699, 717
 koppelteugel 699, 717
 koppelzeeltje 717
 koppelzwing 503, 699
 koppen 694, 944
 koppen van de spanen 694
 koppen, zwarte — 936
 koppens 366
 koppig 594, 602, 607, 609
 koppig schaap 909
 koppigaard 609
 koppigheid 481, 609
 kopplek 380
 kopriem 501, 706, 707
 kopring 706
 kops 536
 kopsbenen 562
 kopschurft 918
 kopsel 507
 kopspanen 694
 kopstel 701, 726
 kopstuk 502, 701, 703, 706, 707, 710, 748
 kopstuk, riem van het — 707
 kopstukje 707
 kopsteugel 501, 718

1.1.1.2.

koptouw 501, 718
 koptouwte 501
 koptuig 701
 kopvliegennet 748
 kopzak 756
 kopzeel 320, 501
 kopzeeltje 501
 kopziekte 461, 474, 918
 kor kor kor 841
 kordeel 701, 708, 711, 712, 714, 714, 715, 716, 727, 764, 767, 873
 kordeel houden 763
 kordeel rijden 764
 kordeel voeren 764
 kordeel, besturen met een – 764
 kordeel, bij – 764
 kordeel, dubbel – 766
 kordeel, enkel – 715, 764
 kordeel, het – even laten hangen 767
 kordeel, het – laten habbelen 767
 kordeel, het – leiden 764
 kordeel, het – leren kennen 677
 kordeel, het – los laten hangen 767
 kordeel, het – op laten hangen 767
 kordeel, het paard met – houden 764
 kordeel, het paard met het – pakken 763
 kordeel, in het – 764
 kordeel, leiden met 763
 kordeel, met – 764, 767
 kordeel, met – rijden 764
 kordeel, met dubbel – 766
 kordeel, met een – 764
 kordeel, met een – leiden 763
 kordeel, met een – rijden 764
 kordeel, met enkel – 764
 kordeel, met enkel – rijden 764
 kordeel, met het – 764
 kordeel, met het – leiden 763
 kordeel, met het – rijden 764
 kordeel, met het – voeren 764
 kordeel, met het – wegen 764
 kordeel, op – 764
 kordeel, op – leiden 764, 766
 kordeel, op – leren gaan 678, 764
 kordeel, op – rijden 764
 kordeel, op enkel – rijden 764
 kordeel, op het – 764
 kordeel, op het – gaan 764
 kordeel, op het – rijden 764
 kordeel, op het – voeren 764
 kordeel, toom met – 767
 kordeelkant 554
 kordeelkoord 765
 kordeelogen 705, 722
 kordeelpaard 554, 761
 kordeelriem 714
 kordeelring 705, 723
 kordeelringen 721
 kordeelstukken 715
 kordeeltje 715, 764
 kordelen 763, 764
 kordelen, met twee – rijden 765
 koren en tarwe 298
 korenmeel 303
 korensnij 298
 korenspruiter 314
 korenspruiter 314
 korf 504, 506, 507, 874
 korfje 504
 korre 829
 korrekt 387
 korrel 866
 korrelen 648
 korrels 888

korrelvoeder 866
 kort 382, 591
 kort aan de grond 383
 kort aan de grond zitten 834
 kort bij de grond 834
 kort bij een volle uier 432
 kort blazen 858
 kort blijven 856
 kort en gesloten 592
 kort geblokt 591
 kort gebouwd 592
 kort gedrongen 382, 591
 kort gesloten 386, 591
 kort ineengedrongen 591
 kort inspannen 762
 kort op zijn been 834
 kort paard 592
 kort soortig 591
 kort te poot 834
 kort tegen de grond 834
 kort trappen 620
 kort van adem 675, 857
 kort van adem (zijn) 674
 kort van asem 675, 857
 kort van leden 592
 kort vuil 917
 kort zijn 858
 kort-om 770
 kort, beendermeel te – hebben 859
 kort, met – haar 943
 kort, te – aangeboden zijn 662
 kort, te – bijeen staan 637
 kort, te – staan 637
 kortademig 675, 858
 kortasemig 858
 kortbeender 834
 kortbener 834
 kortbij 433
 kortbij (staan) 432
 kortbij zijn 433, 648
 kortbij zijn om te veulen 648
 kortbij, heel – 433
 kortbijkomen 433
 kortbinden 715
 kortborstig 675
 korte adem (hebben) 674
 korte asem 858
 korte blok 592
 korte dubbele 592
 korte guide 714
 korte guides 717
 korte hachten 731
 korte haren 943
 korte kettingen 730
 korte klopper 592
 korte lijnt 715
 korte loenje 715
 korte ondergrond 383
 korte pootjes 834
 korte poten 382, 834
 korte, dikke – gesloten 592
 korte, een – asem hebben 675
 korten 682, 683, 872, 993
 korten, de tenen – 888
 korten, tandjes – 872
 kortepoot 834
 korter als andere 856
 korter maken 993
 korter zetten 762
 kortgebeend 382
 kortgepoot 382
 kortgepoot verken 834
 kortgestukt 592
 kortharige 943
 korthouden 992
 korting, teugels voor – 715
 kortketen 732, 747

kortknippen 993
 kortloenje 713
 kortoor 800
 kortpoot 382
 kortpoter 382, 834
 kortpotig 834
 kortroerder 316
 kortstaart 909
 kortstaarten 683, 992
 kortvlerken 992
 kortvleugelen 991
 kortvoeder 888
 kortvuil 453
 kortwieken 991
 kortzwissen 992
 kos 878, 880, 880, 882, 882
 kos kos 782
 kos kos kos 500
 kosj, oude – 552
 kosje 878, 880
 kossem 375
 kostelijk 331
 kostuum 689
 kot 296, 798, 798, 874, 875, 877, 925, 953, 999
 kot om vet te mesten 877
 kot, de beer zijn – 876
 kot, in een – steken 637
 kot, in het – houden 923
 kot, wissen – 874
 koten 830
 koten, door de – hangen 663
 koten, kanker in de – 671
 koten, slap in de – 663
 kotsen 972
 kotvarken 817, 821
 kotverken 800, 821
 kou hebben 675
 kou op de ogen 659
 kou pakken 676
 kou vatten 676
 kou, er zit een – in 659
 kou, zware – hebben 676
 koud maken 996
 koud vuur 476
 koude 466
 koude haak 313
 koude hand 313
 koude op de blaas 486
 koude op het water 486
 koude pis 486
 koudvuur 476
 kousen breien 929
 kousenbreier 632, 929
 kraag 525, 693, 694
 kraaiebek 871
 kraaien 972, 977
 kraaier 955, 966
 kraaiers 961
 kraakbeen 576
 kraakmachine 309
 kraakmolen 308
 kraal 926
 kraam 552
 kraamhok 875
 kraamhokken 925
 kraamkooi 875
 kraamkot 875
 kraaw 565
 krabbelen 978
 krabbeling 481
 krabben 306, 625, 626, 628, 631, 649, 978
 krabber 602, 631
 krabbes 637
 krabbie 481
 krabseling 367

krachthaken 697
 krachtvoer 866, 888
 krak 382, 552, 895
 krak, oude — 552, 941
 kraken 755
 kraker 309, 552
 kralen 885, 926
 kram 602, 870, 1045
 kram (staan) 631
 kram staan 631
 kram, een — op zijn neus zetten
 kramakelijk 410
 kramakkel 410, 593
 krambeen 632
 krammen 630, 631, 631
 krammentrekker 602
 krammer 670
 krammes 602
 krammig 632, 670
 krammiggel 859
 kramp 467, 656, 661, 670
 kramp hebben 649, 661
 kramp in de benen hebben 661
 kramp in de darmen 467
 kramp in zijn poten hebben 661
 krampachtig 661
 krampbenen 670
 krampbenen hebben 661
 krampen 649, 670
 krampen hebben 661
 krampen in de benen hebben 661
 krampen in de buik 467
 krampen in de poten hebben 661
 krampen krijgen 649
 krampen, de — hebben 661
 krampen, met — staan 661
 krampknikker 661
 krampenman 661, 670
 krampentred 670
 krampentrekken 670
 krampentrekker 661, 670, 671
 krampig 661, 670, 859
 krampige bonk 671
 krampigheid 670
 krampijzers 732
 krampkoe 410
 krampspoot 670, 989
 krampspoot, een — hebben 661
 krampspoten 410
 krampspoten hebben 661
 krampspotig 661, 670
 kramptrekken 670
 krans 288, 969
 kransbellen 708
 kransdarm 288
 kransje 969
 krant 356
 krap 481, 665
 krassen 978
 krat 665, 669, 875, 875
 kratsen 978
 krauw 480
 krauwage 480
 krauwen 614, 627, 973, 978
 krauwenen 973
 krawallig 611
 krawalligheid uitwerken 407
 krawei 452
 krawellig 606, 676
 kree kunen melken 516
 kreften 840
 kreithaken 697
 kreitogen 697
 krekel 602
 krekel ros 602
 krekelen 975, 977
 krekeltjes, er hangen — aan 648

kremer 605
 kremmelachtig 410
 kremmen 631
 kremmig 410, 632, 859
 kremmig in het aantrekken 628
 krepig 410, 859
 kreng 294, 552, 602, 602, 609, 710,
 830, 835, 910
 kreng van een paard 552
 kreng, oud — 552
 krengegebit 724
 krensen 912
 krenten 618, 885
 krentjes 885
 krep 482, 665
 krep op de koot 666
 krep, het — hebben 661
 krepachtig 666
 krepier 715
 krepvoet 483
 krepvoet 483
 kressen 840, 842
 krets 480, 875
 kreunen 471
 kreupel 410, 593, 661, 670, 671, 859
 kreupel gaan 670
 kreupel lopen 670
 kreupel staan 670, 670
 kreupel zijn 670
 kreupele bok 671
 kreupelen 670, 859
 kreupelend 410
 kreupelrot 919
 kreut 830
 kreute 832, 954
 kreuten 830, 936
 kreveren 294
 krewei 369
 krezen 830
 krib 312, 889, 889
 kribbe 889
 kribbe, uit de — drinken 837
 kribbebijten 605
 kribbebijter 602, 603, 604
 kribbelduchtig 605
 kribberig 606
 kribbezuiger 603
 kribbijter 605
 kribborstel 558
 kribzuiger 605
 kriegel 606
 kriel 954
 krielhaantje 954
 krielhen 954
 krielhennetje 954
 krielhoentje 954
 krielkieken 954
 krielkiekje 954
 krielkip 954
 krielkipje 954
 krieltiet 954
 krieltietje 954
 krielte 954, 1002
 krienhaantjes 955
 krienhennetjes 955
 kriethaan 968
 kriezelhaantje 954
 kriezelhennetje 954
 krijgen, arbeid — 440, 449
 krijgen, brede tanden 397
 krijgen, de bulk — 402
 krijgen, een dik lijf — 469
 krijgen, een dikke pook — 469
 krijgen, een dikke zak — 469
 krijgen, een dikke bast — 469
 krijgen, een goede uier 423
 krijgen, een mooie uier — 423

krijgen, een schone uier — 423
 krijgen, er geen kalf in kunnen —
 424
 krijgen, gezwel — 424
 krijgen, in gang — 629
 krijgen, jongen — 917
 krijgen, kopjes — 648
 krijgen, krampen — 649
 krijgen, kures — 852
 krijgen, niet meer vol — 897
 krijgen, niet vol (kunnen) — 425
 krijgen, niet vol te — zijn 425
 krijgen, pezen — 449
 krijgen, pijnen — 649
 krijgen, pozen — 449
 krijgen, stopjes — 647
 krijgen, uier — 423
 krijgen, van molenbeek — 467
 krijgen, van ninove — 467
 krijgen, verse tanden — 398
 krijgen, voordeel — 762
 krijgen, was aan de uier — 647
 krijgen, wasknoppen — 647
 krijgen, zijn asem niet goed kun-
 nen — 675
 krijgen, zucht — 424
 krijgen, zucht in de uier — 424
 krijgen, zucht op de uier — 424
 krijsen 614, 615, 976
 krijsers 605
 krijtblok 914
 krijtblok, dektuig met — 914
 krijtschijt 989
 krijtziekte 989
 krikkel 606
 krikkele hoorn 664
 krimmezérig 410
 kramper 830
 krip 1013
 kriskras gaan 625
 kritsig 414
 krochen 404, 449, 839, 840, 858
 krocher 552
 kroefel 600
 kroeg 1031, 1031, 1040, 1042
 kroegje 1031
 kroel 1015
 kroelen 839, 979
 kroep 567
 kroes 1031, 1031, 1040, 1049
 kroezelmanen 557
 kroezen 403
 krokant 375
 krol 829
 krolhoek 720
 krollestaart 829
 krolletje 829
 krols 848
 krolslag 753
 krolstaart 829
 krolzweep 753
 krom 410, 593, 594, 632, 671
 krom gaan 671
 krom ijzer 697
 krom mes 888
 krom staan 629, 671, 859
 krom (staan) 631
 krom verken 833
 krom zijn 671
 kromgebit 721, 724
 kromijzers 731, 732
 kromloper 671
 kromme 833
 kromme darm 288
 kromme poot 834
 kromme rug 392, 833
 kromme staart 829

1.1.1.2.

- kromme tenen 482
 krommen 631
 kromsel 1051
 kromstang 724
 kronement 1045
 kronkel 829
 kronkel in de darm 656
 kronkeldarm 288
 krooi 296, 798, 892, 953, 1009
 kroon 380, 574, 579, 585, 694
 kroonband 580
 kroonkanker 663
 kroonrad 1045
 kroonrand 580
 kroontje 694
 kroonwand 580
 kroonwiel 1045
 kroos 458
 kroot 618
 krop 365, 366, 438, 466, 468, 989
 krop, harde – 990
 krop, versluisde – 990
 krops 447, 449
 krot 830
 krotje 830
 krotjes aan (de) uier hebben 647
 krotter 830
 krozen 436, 649
 krrr 780
 kruchen 840
 kruchten 840
 kruiband 744
 kruiden 307, 307
 kruiden 649
 kruik 1031, 1031, 1040
 kruikenhout 1019
 kruikenrek 1019
 kruin 368, 380, 395, 825
 kruintje 395, 552
 kruiper 834
 kruiriem 744
 kruiriemen 695
 kruis 376, 502, 505, 567, 567, 745, 746, 873
 kruis, afhankelijk – 392
 kruis, breed van – 392
 kruis, dakkig – 392
 kruis, hangend – 392
 kruis, lang – 392
 kruis, lelijk – 392
 kruis, scherp – 392
 kruiselings zetten 631
 kruisen 631
 kruiser 632, 800
 kruishout 505
 kruising 291, 800
 kruisinger 800
 kruisje 380
 kruisleisten 718
 kruislijnt 718
 kruislijnten 717
 kruisling 800
 kruislingen 631
 kruispaard 599
 kruisplaatspieren 377
 kruisplaten 377
 kruisriem 727, 744, 744, 746
 kruisslager 632
 kruisstuk 744
 kruiswerk 376, 502, 746
 kruiwagenwiel 446
 kruizen 979
 kruk 313, 519, 552, 593, 600, 602, 931
 kruk van een paard 602
 krukachtig 410
 krukken 628
 krul 829
 krul, de – in de manen 557
 krul, gebit met een – erin 724
 krulhoef 482
 krulletje 829
 krulspaan 694
 krulstaart 797, 829, 880
 krulteen 482
 ks 331, 878, 881, 882, 1003
 ksj 1003
 ksjoe 1003
 ksjt 1003
 ksjuu 1003
 kso 1003
 ksst 1003
 ksst-ksst-rr 1003
 kubes 499
 kubes (eventueel eenmaal herhaald) 500
 kuch 466
 kuchen 403, 676, 840
 kucher 605
 kud 815, 879, 880, 880, 882
 kud, malse – 831
 kudde 295, 797, 798, 798, 807, 815, 818, 892, 953
 kudden 851
 kuddenkot 874
 kuddeschaap 894
 kuddetje 797, 815
 kuddezoeg 811, 812
 kudje 879, 880, 882, 882
 kug 466
 kui 878, 880, 880, 880, 882, 882
 kuid 879
 kuidje 882
 kuieren 976
 kuif 395, 560
 kuifje 395, 560
 kuik 960, 963, 965
 kuik, eenjarige – 965
 kuikel 964
 kuikeltje 960
 kuiken 960, 962, 962, 963, 964, 1002, 1002, 1011
 kuiken in de dop 962
 kuiken in het ei 962
 kuiken, jong – 965
 kuiken, niet voldragen – 962
 kuiken, tweeslachtig – 968
 kuikens 952
 kuikens, grote – 966
 kuikens, klok met – 959
 kuikentje 960, 962, 963, 965, 1002, 1002
 kuikje 960, 962, 964, 965, 1002
 kuikjes, jonge – 960
 kuilen 375
 kuilig 376
 kuip 311, 312, 312, 314, 868, 924
 kuip, in de – smijten 996
 kuiper 605
 kuiper, de – heeft er op gezeten 595
 kuipje 1049
 kuis 337, 338, 347, 878, 882
 kuis, nuchtere – 338
 kuisen 453, 680, 917, 1028
 kuisertje 524
 kuisje 337, 338, 347, 878, 880
 kuisje, nuchter – 338
 kuisje, vers – 338
 kuisjeskorfje 504
 kuiskalf 347
 kuiskalfje 347
 kuit 376
 kuitje 880, 880, 882
 kukelneusje 954
 kul 569
 kunnen kalven als het wil 442
 kunnen kalven als ze wil 442
 kunnen, er geen kalf in – krijgen 424
 kunnen, er nogal over – 623
 kunnen, er veel – grootbrengen 835
 kunnen, gestierd – worden 412
 kunnen, kree – melken 516
 kunnen, niet – zeiken 486
 kunnen, niet weg – 410
 kunnen, nog een paar dagen – staan 432
 kunnen, zijn asem niet goed – krijgen 675
 kurk 525
 kurkentrekker 482
 kurketrekker 828
 kurre 797, 798, 803, 814, 816, 818, 818, 819, 821, 821, 861, 879, 880
 kurre ku ku 881
 kurre kuu kuu 879
 kurre van vier weken oud 818
 kurre zonder moeder 861
 kurre, gespeend – 820
 kurre, het/een – halen 859
 kurregriep 858
 kurrelen 851
 kurren 840, 851
 kurren, helpen – 860
 kurren, zoeg mee – 811
 kurrenbast 874
 kurrenen 851
 kurrenkeef 875
 kurrenkorf 874
 kurrenkot 874
 kurrenmand 874
 kurrenstal 875
 kurren afhalen 859
 kurren krijgen 852
 kurren, haar – roepen 839
 kurren, kleine – 818
 kurrensbak 874
 kurrenen 851
 kurrengriep 858
 kurrenskeef 874, 875
 kurrenkorf 874
 kurrensmant 874
 kurrettje 814, 816, 818, 821, 880
 kurrettjeskeef 874
 kurrettjesmant 874
 kurrezeugje 811
 kurrezoeg 811, 812, 812
 kus 878, 880, 882, 1003
 kusje 878, 880, 882
 kusse kusse kuus 879, 881
 kussen 575, 650, 694, 695, 710, 726, 735, 736
 kussen, verdikt – 692
 kussenbekleding 695
 kussendrukkers 737
 kussenleer 695
 kussenplankjes 737
 kussenriem 740, 740
 kussens 555, 696, 698, 700, 736
 kussens van het gareel 695
 kussens, kleine – 696
 kussens, leer van de – 695
 kussens, leren – 695
 kussenspanen 737
 kussentje 555, 650
 kussentje, gekleurd – dat afgeeft 914
 kussentjes 696, 698
 kussenzadel 736

- kut 884, 1003
 kuu 879, 880, 882, 1013, 1015
 kuub (eventueel eenmaal herhaald) 500
 kuub kuub 498
 kuubbe 498
 kuubeke 338
 kuubke 499
 kuubke kuubke 497
 kuur 879, 880, 880
 kuurtje 880
 kuus 328, 497, 796, 807, 814, 878, 880, 880, 882, 882
 kuus (een- twee- of driemaal) 500
 kuus (eventueel eenmaal herhaald) 499
 kuusje 796, 814, 821, 878, 880, 880, 882
 kuusje, klein — 815
 kuuske 328, 497, 499, 500
 kuuske (eventueel eenmaal herhaald) 498
 kuuskesziekte 461
 kuuskuus 796
 kuut 879, 880
 kuut kuus 880, 880
 kuutje 880, 882
 kwa 1012
 kwaad 394, 410, 462, 479, 516, 593, 602, 910, 1012
 kwaad beest 910
 kwaad ei 982, 984, 1028
 kwaad hengstig staan 640
 kwaad oog 657, 658
 kwaad paard 602, 602
 kwaad schaap 895, 910
 kwaad schijt 466
 kwaad soort 593
 kwaad verken 835
 kwaad, een speen — 479
 kwaadaardig 465, 910
 kwaadaardig en willoos 910
 kwaadheid 462, 479, 481
 kwaadheid in de uier hebben 462
 kwaadlopig 414
 kwaadstierig 414
 kwaak, jonge — 1011
 kwab 375, 666, 667, 963
 kwabben 575
 kwadder 399
 kwade 830, 835, 895
 kwade afgang 487
 kwade beer 835
 kwade benen 859
 kwade droes 676
 kwade droest 676
 kwade hoef 664
 kwade hoest 466
 kwade hond 486
 kwade mam 856
 kwade melk 462
 kwade poot 485
 kwade poten 859
 kwade spel 487
 kwade strengen 676
 kwade tenen 482
 kwade uier 463
 kwade voet 664
 kwade zeug 842
 kwade ziekte 854
 kwade zoeg 835
 kwade zog 835
 kwade-dik, het — 468
 kwade, een — rug 376
 kwadeschijt 465
 kwadevergaring 464
 kwadigheid 481, 672, 855, 499, 500
 kwajongens 499, 500
 kwak 296, 798, 892, 1008, 1008, 1009, 1012, 1015
 kwaken 402, 1006
 kwakkelen 1007, 1007
 kwakkelgat 919
 kwakkeltje 1011
 kwakken 1006, 1007
 kwalijk ei 1028
 kwallen 367
 kwar 830, 833, 833
 kwark 1052
 kwartier 355
 kwartier achter aan de hand 358
 kwartier achter van de hand 357
 kwartier lins achter 357
 kwartier links van voor 356
 kwartier links voor van de hand 356
 kwartier rechtsachter 358
 kwartier rechts van achter 358
 kwartier rechts van voor 356
 kwartier rechts voor van de hand 356
 kwartier van achter 359
 kwartier, achterst — 359, 359
 kwartier, achterst links — 357
 kwartier, achterste — 359, 359, 359
 kwartier, achterste — aan de hand 357
 kwartier, achterste — aan de linkse hand 357
 kwartier, achterste — aan de rechtse hand 358
 kwartier, achterste — links 357
 kwartier, achterste — op de hand 356
 kwartier, achterste — rechts 358, 358
 kwartier, achterste — van de hand 357, 358
 kwartier, bij de hands — 356, 357
 kwartier, derde — 356, 358
 kwartier, een — is kapot 519
 kwartier, eerste — 357
 kwartier, eerste — links 356
 kwartier, eerste — rechts 356, 358
 kwartier, links — 360
 kwartier, links — achter 357
 kwartier, links — van achteren 357
 kwartier, links — van voor 356
 kwartier, links — voor 356
 kwartier, linkse — 360
 kwartier, linkse achterste — 357
 kwartier, recht — van voor 356
 kwartier, rechter — 359
 kwartier, rechts — 359
 kwartier, rechtse — 359
 kwartier, rechtse — achter 357
 kwartier, rechtse — van achter 357
 kwartier, rechtse — van voren 356
 kwartier, rechtse — voor 356
 kwartier, rechtse achterste — 358
 kwartier, slecht — 519
 kwartier, slinkse — van voor 356
 kwartier, te licht op dat — zijn 519
 kwartier, te licht op een — 517
 kwartier, tweede — 356, 358
 kwartier, tweede — links 357
 kwartier, tweede — rechts 358
 kwartier, verloren — 479
 kwartier, vierde — 357
 kwartier, voor de hands — 357
 kwartier, voorst — 358, 358
 kwartier, voorst links — 356
 kwartier, voorste — 358, 358, 554, 575
 kwartier, voorste — aan de hand 356
 kwartier, voorste — aan de rechtse hand 356
 kwartier, voorste — aan de slinkse hand 356
 kwartier, voorste — links 356, 356
 kwartier, voorste — op de hand 356
 kwartier, voorste — rechts 356
 kwartier, voorste — van de hand 356, 357
 kwartier, voorste rechtse — 356
 kwartier, voorste — 358
 kwartieren, met goede — 385
 kwartierontsteking 479
 kwasten 700
 kweddelgat 919
 kweddels 557
 kwee 427, 809, 947, 947, 968, 987
 kweek 341, 345, 427
 kweekbakkes 835
 kweekbeer 806, 823
 kweekgelt 810
 kweekkot 875
 kweekmeer 541
 kweekmerrie 541
 kweekos 345
 kweekpaard 541
 kweektijd 642
 kweekzeug 812, 823, 823
 kweekzeug, jonge — 810
 kweekzoeg 811, 812, 823, 823
 kweekzoeg, goede — 834
 kweekzog 812
 kweekzug 811
 kweel 427
 kween 427, 465, 465, 808, 809, 915, 945, 947, 947, 968, 987
 kweevaars 427
 kwek 1008, 1012
 kwekeling 834
 kweken 290, 614, 614, 839, 842, 863, 944, 1006
 kweken 911
 kweken, meer om van te — 541
 kweken, merrie om te — 541
 kweken, varkens — 863
 kweken, verkens 862, 863
 kweker 605, 835, 863
 kwekerd 942
 kwekken 1006
 kwekker 605
 kwelen 455
 kwellen 1007
 kwelling 756
 kwenen 897
 kweren 406
 kwetsen 344
 kwetteren 624, 975, 1007
 kwiek 611, 611
 kwiekachtig 606
 kwieker 605
 kwijken 1006
 kwijnen, beginnen te — 437
 kwijt, zich zelf — schijten 466
 kwikken 863
 kwikken, varkens — 863
 kwikken, verkens — 863
 kwikriem 734, 742
 kwikstaart 942
 kwiktouw 742
 kwikzeel 742
 kwikzeeltje 742
 kwispel 521, 560, 681
 kwispelaar 521
 kwispelen 679, 836

1.1.1.2.

kwispelen, met haar staart — 836
 kwispeltje 942
 kwst 1003
 kzj 1003

la 565, 892
 laag 382
 laag aan de grond 383, 834
 laag afgebild 388
 laag bij de grond 383, 834
 laag in de rug 593
 laag opgroeien 831
 laag tegen de grond 383
 laag van lijf 383
 laag verken 831, 834
 laaggebeend 382
 laagkruis 392
 laaskant 554
 laat kalf 340
 laat van wisselen zijn 340
 laat, een die zich schoon — zien 604
 laatst, op haar — 442
 laatste, in haar — week zijn 432
 laatste, op haar — staan 432
 laatste, op haar — zijn 432
 laatstkant 553
 labeurpaard 599
 lader 569
 lage rug 833
 lage, een — rug hebben 833
 lage, met — zak 383
 lage, met een — rug 833
 lager, kom — 932
 lakenbonte 335
 lakenvellig 335
 lal 467
 lallen 401
 laller 942
 lam 601, 607, 612, 897, 899, 899,
 900, 902, 903, 904, 904, 904,
 905, 905, 906, 907, 934, 934,
 936, 939, 940, 940, 941, 948,
 949, 950
 lam, één — 882
 lam, eenscharig — 906
 lam, geboren — 901
 lam, gesneden — 899
 lam, jong — 902, 904
 lam, (met) — 916
 lam, niet vol — zijn 945
 lam, overwend — 903
 lam, schaap vol — 916
 lam, verstoten — 903
 lam, vlaams — 904
 lam, vol — 915, 945
 lam, vroeg — 903
 lamenteren 944
 lamgeit 940, 940, 941
 lamme 890, 901
 lamme deem 519
 lamme gang 625
 lamme scheper 929
 lammen 917, 946
 lammen, helpen — 886
 lammenen 917
 lammeren 916, 946
 lammeren, helpen — 886
 lammeren, vol — 886
 lammerenhok, in het — zetten 887
 lammerhok 948
 lammerig 912
 lammerkot 925
 lammerstal 925
 lammertanden 909
 lammertanden, de — nog hebben
 909

lammerzak 929
 lammeschaar 924
 lammetje 899
 lammetje zonder moeder 903
 lammetje/lemme(n)tje 901, 903,
 904, 904, 904, 906, 935, 936,
 940, 941
 lammetje/lemmetje 903
 lammetje, gesneden — 899
 lammetje, moederloos — /lem-
 metje 903
 lammetjes 883
 lammetjes halen 886
 lammetjes moederen 920
 lammetjes, koppel — 883
 lammetjes, twee — 883
 lamp 901
 lamshok 925
 lamstanden 909
 landbouwrijpaard 598
 landman 800
 landras 800
 landstreng 731
 landvarken 799, 833
 landvarken, Duits — 799
 landvarken, Nederlands — 800
 landverken 799
 landverken, Belgisch — 799
 landverken, Duits — 800
 landverken, Hollands — 800
 landverken, Nederlands — 800
 landverken, veredeld Duits — 800
 landziekte 555, 675, 677
 lang 376, 381, 591, 834
 lang gebeend 381
 lang getrokken paard 596
 lang kruis 392
 lang varken 833
 lang verken 833
 lang, met — haar 943
 lang, niet — meer gaan 432
 lang, te — dragen 439
 lang, te — van haarband zijn 663
 lang, te — van poten 381
 langbeender 834
 langbener 381, 596, 834
 lange 834
 lange benen 381
 lange bles 380, 561
 lange guides 713
 lange hachten 731
 lange haren 573
 lange klauw 482
 lange maag 366
 lange poten 482
 lange rug 834
 lange schaatsen hebben 482
 lange schriek 833
 lange soort 833
 lange staart 909
 lange teen 482
 lange, in de — strengen 767
 lange, klauw met — tenen 482
 lange, met — poten 381
 lange, met — stekken 382
 lange, te — tenen 482
 lang 998
 langgebeend 834
 langgerekt verken 833
 langharig 943
 langketen 734
 langmidden 381
 langmuil 918
 langoor 800
 langpoot, 381, 596
 langpoter 381
 langwerpige maag 366

lanken 376
 lankmoel 918
 lankmuil 918
 lankmoel 918
 lans 374, 569
 lansier 806
 lap 504
 lapje 524, 650
 lapje, gekleurd — dat afgeeft 914
 lapoor 800
 lappen 698
 large witte 800
 last 410
 last hebben van wormen 478
 last van de maag hebben 477
 lastblok 755
 lasthout 525
 lastig 410, 516, 835
 lastig schaap 910
 lastige 835
 lat 374, 569, 1045
 lat, dunne — 595
 late wisselaar 340
 laten aanberen 849
 laten afkomen 456
 laten aflopen 1033
 laten beren 850
 laten beslaan 679
 laten beslagen 679
 laten bespringen 415
 laten bokken 912
 laten dekken 642, 850, 912, 912,
 945
 laten dienen 642
 laten drinken 838, 839, 861, 887
 laten gaan 619
 laten grazen 324, 494
 laten hengsten 642
 laten hoeden 493
 laten komen 292
 laten paren 415
 laten proeven 642
 laten rekken 512
 laten rijden 850
 laten rusten 642
 laten snijden 684
 laten springen 642, 912
 laten tutteren 860
 laten uitgaan 489
 laten uitgrazen 491
 laten weiden 323, 487, 494, 926
 laten weiden langs de kant 494
 laten zien 459, 642
 laten, (zè) — zuigen 838
 laten, af — koelen 995
 later, bij de bok — 945
 laten, bij de hengst — 642
 laten, bij de hengst — dekken 642
 laten, bij de stier — bijlopen 416
 laten, buiten — komen 489
 laten, de baarmoeder — zien 459
 laten, de bok bij een bronstig
 schaap — 914
 laten, de buik — zakken 513
 laten, de dracht — kijken 459
 laten, de kant van de weg af —
 weiden 494
 laten, de koningskop — zien 459
 laten, de kop van het lijf — zien 458
 laten, de lijfbol — zien 458
 laten, (de melk) — gaan 512
 laten, (de melk) — komen 512
 laten, (de melk) — lopen 511
 laten, (de melk) — rijden 512
 laten, (de melk) — schieten 512
 laten, (de melk) — stromen 512
 laten, (de melk) — vallen 512

laten, de romen — lopen 648
 laten, de rooi — zien 457
 laten, de room — lopen 437
 laten, de/haar koningskop — kijken 458
 laten, draadjes — vallen 641
 laten, een blaas — 401
 laten, een bulk — 402
 laten, het — koningskop zien 458
 laten, het kordeel — habbelen 767
 laten, het kordeel even — hangen 767
 laten, het kordeel los — hangen 767
 laten, het kordeel op — hangen 767
 laten, het lijf — kijken 458
 laten, het lijf — zien 457
 laten, het rode — zien 457
 laten, het rood — zien 457, 459
 laten, het rooi — zien 457
 laten, het voorlijf — zien 458
 laten, koemelk — drinken 887
 laten, los — lopen 766
 laten, lubberen — 767
 laten, melk — lopen 648
 laten, met de beesten langs de berm — grazen 494
 laten, niet — komen 514
 laten, niet — schieten 514
 laten, niet — vallen 514
 laten, niet meer — komen 514
 laten, slijm — lopen 641
 laten, spindraden — vliegen 641
 laten, (ze) — zuigen 838
 laten, zich al — horen 843
 laten, zich niet willen — melken 516
 laten, zich slecht — zien 625
 laten, zog — komen 838
 laten, zog — vallen 838
 lattenwerk 872
 lauwman 609
 lawaai maken 840
 leb 364, 365, 545, 1052
 lebbe 594
 lebber 375
 lebberen 838
 lebmaag 365, 366, 366
 lebveulen 545, 546
 lechter 852
 lechteren 436
 leden, het flink onder de — hebben 455
 leden, het kalf onder de — 433
 leden, het onder de — hebben 440
 leden, kort van — 592
 leder, uit — 730
 ledéren buizen 732
 leeftocht 650
 leeg 418, 643, 832, 915, 945
 leeg beest 354
 leeg ei 1024
 leeg schaaap 915
 leeg schot 354
 leeg zijn 511
 leeg, niet — zijn 646
 leeggevallen 419, 644
 leegmelken 511
 leegnijpen 345
 leegtrekken 511
 leekwieken 992
 leemkuil 924
 leemvos 588
 leep 810, 811, 818
 leer 695, 695, 696, 730, 738, 753
 leer over de neus 706
 leer van de kussens 695
 leer van de treithaken 696

leer van het gareel 695
 lepr, gareel met een — 694
 leerkussen 695
 leertje 506, 690, 698
 leerveulen 549, 549
 leerzenmannetje 954
 leeuweriken 992
 leewater 654, 668
 leewieken 992
 left 522
 lefter 853
 leg je 933
 leg, aan de — 966
 leg, aan de — (zijn) 979
 leg, gaar voor de — zijn 997
 leg, goed aan de — (zijn) 979
 leg, in (de) volle — zijn 980
 leg, in de — (zijn) 980
 leg, in haar — 980
 leg, tegen de — 966
 leg, uit de — zijn 980
 leg, van de — (zijn) 980
 leg, van de — af (zijn) 980
 leg, van de — afgeraken 981
 leg, van de — afraken 980
 leg, van de — raken 980
 leg, volop aan de — (zijn) 979
 leg, volop in de — (zijn) 980
 legbal 968
 legbalk 968
 legbalk, de — uitschijten 990
 legdarm 969
 legdooyer 969
 lege, 915, 945
 lege merrie 643
 lege mie 915
 lege moeder 915
 lege ooi 915
 lege schot 354
 lege schot voor de wei 354
 lege zoeg 810
 leger 652
 leggen 980
 leggen, aan de band — 323
 leggen, aan de stek — 323
 leggen, aan de tuier — 323
 leggen, aan het — (zijn) 980
 leggen, alle dagen — 980
 leggen, bij een ander zog — 862
 leggen, bokkesprongetjes — 884
 leggen, dagelijks alle dagen — 980
 leggen, door — 980
 leggen, egalig — 980
 leggen, gaan — 980
 leggen, gebonden — 996
 leggen, gedaan met — 981
 leggen, getuierd — 323
 leggen, goed — 980
 leggen, goed aan het — 980
 leggen, in de wei — 489
 leggen, in het — zijn 980
 leggen, in het water — 1022
 leggen, jongen — 917
 leggen, jongetjes — 917
 leggen, niet — 972
 leggen, niet meer — 980
 leggen, op de band — 323
 leggen, op de rug — 444
 leggen, op een andere zij — 444
 leggen, ophouden met — 981
 leggen, ophouden van — 981
 leggen, overandere dag — 972
 leggen, regelmatig — 980
 leggen, regulier — 980
 leggen, slecht — 981
 leggen, teruggaan in het — 981
 leggen, uitscheiden met — 981

leggen, uitscheiden van (te) — 981
 leggen, volledig — 980
 legger 667, 969
 leggereed staan 997
 leggers, goede — zijn 980
 legghen 958, 980
 legghen, een — zijn 980
 legghennen 966
 legkrans 969
 legperiode 980
 legpoele 965
 legpoelie 966
 legstok 968
 legzakje 969
 lei 709, 711, 954
 lei, de dubbele — 766
 lei, rijden met dubbele — 765
 leiband 507, 703, 709, 724
 leidbaar 412
 leiden 324, 492, 642, 763, 764, 765, 766, 926, 945
 leiden aan de halster 766
 leiden aan de lijnt 766
 leiden met de enkele lijnt 763
 leiden met de guide 765
 leiden met de loenje 764
 leiden met dubbel lijnt 765
 leiden met een handkoord 764
 leiden met een lijn 765
 leiden met het hoofdstel 766
 leiden met kordeel 763
 leiden met twee handkoorden 765
 leiden, aan de teugel — 766
 leiden, bekwaam om te — 411
 leiden, bij de hengst — 642
 leiden, enkel — 763
 leiden, hand — 764
 leiden, het kordeel — 764
 leiden, hottoom — 764
 leiden, in de losse strengen — 766
 leiden, in het tuig — 766
 leiden, los — 766
 leiden, los in het tuig — 766
 leiden, met de lijn — 765
 leiden, met de/een teugel — 766
 leiden, met een kordeel — 763
 leiden, met een lijnt — 763
 leiden, met een teugel — 764
 leiden, met enkele lijn — 763
 leiden, met enkele lijnt — 763
 leiden, met guides — 765
 leiden, met het kordeel — 763
 leiden, met losse strengen — 766
 leiden, met twee teugels — 765
 leiden, naar de bok — 945
 leiden, (naar de stier) — 416
 leiden, naar de wei — 926
 leiden, op de dubbel — 765
 leiden, op de enkel — 763
 leiden, op de guide — 765
 leiden, op de handkoord — 764, 766
 leiden, op dubbele lijn — 765
 leiden, op het dubbele handkoord — 765
 leiden, op kordeel — 764, 766
 leiden, op ploegkoord — 765
 leiden, van teugel — 766
 leidkordeel 711
 leidse 701, 709, 711, 712
 leidse, met een — 766
 leidse dragers 728
 leidse ring 723
 leidse ringen 721, 727
 leidse 714, 717
 leidse, dubbele lijnt — 713

1.1.1.2.

leidsels, mannen met – 765
 leidsels, met de – 766
 leidsels, ringen van de – 727, 727
 leidsels, twee – 766
 leidzeel 716
 leigebit 724
 leikoord 709, 715
 leilijnt 714
 leiogen 728
 leiriem 709, 718
 leiring 723
 leiringen 705, 721, 727, 728
 leisem 709
 leist 701, 709, 711
 leist, voermannen met een – 764
 leisten 713, 714, 717
 leisten, dubbele – 713
 leisten, met dubbele – 766
 leisten, met dubbele – rijden 765
 leisten, rijden met (de) dubbele – 765
 leisten, voermannen met twee – 765
 leistenring 727
 leiteugel 501
 leitoom 703
 leitouw 501
 leizeel 501, 502, 709, 711, 712, 714, 715
 lekelen 641
 leken 641
 lekers, er hangen – aan 437
 lekken 512, 641, 648, 946
 lekken, schoon – 946
 lekken, zuiver – 946
 lekrek 1019
 lel 375
 lelijk 593
 lelijk doen 403
 lelijk kruis 392
 lelijk paard 594
 lelijke knol 594
 lelijkerd 594
 lellen 941
 lelletjes 941
 lem 891, 901, 907, 934, 935, 936, 936, 948, 949
 lem, gesneden – 899
 lemme, jong – 901
 lemme, mieke – 936
 lemmen 890, 892, 899, 899, 901, 902, 904, 904, 904, 905, 905, 917, 934, 935, 936, 940, 948, 949
 lemmen, bruine – 893
 lemmen, geplekte – 893
 lemmen, gesneden – 899
 lemmen, jonge – 904
 lemmen, kom – 935
 lemmen, oude – 907
 lemmen, oude versleten 907
 lemmen, rits – 897
 lemmen, witte – 892, 893
 lemmen, zwarte – 893
 lemmenkeutels 885
 lemmens 897
 lemmensbok 899
 lemmenschaar 924
 lemmensherde 928
 lemmenshoeder 928
 lemmenskop 883
 lemmentront 885
 lemme(n)tje, lammetje / – 901, 903, 904, 904, 904, 906, 935, 936, 940, 941
 lemmeren 916
 lemmerenbok 899
 lemmeren 917

lemmetjes 891, 934, 936, 940, 949
 lemmetje béé 935, 936
 lemmetje, kom – 935
 lemmetje, lammetje/ – 903
 lemmetje, moederloos lammetje/ – 903
 lemmetjeskot 948
 lemoen 726
 lemschaar 924
 lende 555, 565
 lende, doorgezakte – 593
 lendebloed 467, 919
 lendebloed, met het – staan 467
 lendelam 919
 lendenen, zwakke – 833
 lendenriem 745
 lenderiem 738, 746
 lendeschoot 467
 lendeveer 463
 lendewater 466, 468, 654
 lengte, goede – 834
 lenig 592
 lep 861, 903
 lepbag 861
 lepbig 861
 lepel 869
 lepelveulen 545
 lepkeu 861
 lepkeutje 861
 lepkurre 861
 leplam 903
 leppen 837, 860, 887
 lepper 545, 548, 861, 887, 903
 lepper, met een – opbrengen 860
 lepperd 545, 903
 lepschaap 903
 lepveulen 547
 leren 677, 766
 leren hachten 729
 leren kussens 695
 leren riem 753
 leren strengen 729, 730
 leren trekken 677
 leren werken 677
 leren, de lijnt – 677
 leren, doen – 677
 leren, het getuig – 677
 leren, het kordeel – kennen 677
 leren, met een – riempje 753
 leren, op kordeel – gaan 678, 764
 letspringen 670
 letten 378
 letten naar een ei voor te zien dat het niet rot is 1022
 letten, loze – 698
 letten, op de schapen – 926
 letten, op de zoeg – 860
 leucose 989
 leugenaar 929
 leukemie 989
 leune 713
 leuning 713
 leven 368
 leven in de uier komen 423
 leven, het – 581
 levendig 604, 611, 611
 levendig, gezond en – 910
 lever, 287
 lever, dikke – 989
 lever, rotte – 919
 lever, slakken op de – 476
 lever, wormen in de – 476
 leverbot, 476, 919
 leverbotziekte 476, 919
 leverkwaal 476
 leverziekte 461, 476, 989, 919
 lezen 403

lezen, gaan – 662
 liber 592
 liber, niet – genoeg gaan 635
 lichaam, paard met weinig – 596
 licht, 285, 382, 588, 598, 600, 737, 738, 738, 740, 740, 751
 licht belgisch trekpaard 597
 licht maanoog 657
 licht met gesp 740
 licht op zijn poten 600
 licht paardje 597
 licht van benen 600
 licht van poot 600
 licht voor boerenzadel 740
 licht zakkegoed 749
 licht zijn 516
 licht, naar het – houden 1022
 licht, te – 595
 licht, te – gesneden 539
 licht, te – op dat kwartier zijn 519
 licht, te – op een kwartier 517
 licht, verstelbare – 740
 lichte ardense ras 334
 lichte droes 676
 lichte droest 676
 lichte vos 588, 588
 lichten 1022
 lichter 285, 438, 452, 652
 lichtereren 641
 lichtogen 728
 lichtooog 740
 lichtpoot 600
 lichtriem 739, 740, 740, 742
 lichtsingel 742
 lichtvos 587
 lid, 356, 1046
 lid, achterste – 359
 lid, voorste – 358
 liedje, een – geleerd hebben 404
 lief 387
 liemesje 940, 949
 lien 934, 936
 lies, 374, 451, 565, 566, 581, 649, 738, 782, 782, 783, 783, 783, 1033
 lieske 545, 782, 783, 783
 liesnet 649
 liezen 575
 liezevelletje 376
 lifflappen 679
 liggen 933
 liggen te zeuren 649
 liggen te zonnebaden 979
 liggen, blijf – 933
 liggen, erop gaan – 841
 liggen, gaat er – 933
 liggen, in de wei – 488
 liggen, in haar pose – 649
 liggen, in het zand in de zon – 979
 liggen, met de drets – 857
 liggen, open – 672, 673, 673
 liggen, van de poten – 859
 liggen, vast – 912
 ligger 575, 666, 666
 ligstuk 744
 lijden, het – 640
 lijder, open – 484
 lijf 372, 373, 458, 565, 566, 571, 650, 828
 lijf opstompen 457
 lijf stoten 457
 lijf uit 459
 lijf uitsmijten 457
 lijf, afkomen van het – 458
 lijf, de kop van het – laten zien 458
 lijf, een dik – krijgen 469
 lijf, een hol – 376

- lijf, ge ziet het – 458
 lijf, haar – afsmijten 457
 lijf, het – af 459
 lijf, het – afgooien 457
 lijf, het – afkomen 458
 lijf, het – afwerken 457
 lijf, het – bieden 457
 lijf, het – eraf 459
 lijf, het – gaat uit 458
 lijf, het – hol 376
 lijf, het – is er uit 459
 lijf, het – komt af 458
 lijf, het – komt een beetje 458
 lijf, het – komt eraf 458
 lijf, het – komt mee 458
 lijf, het – komt naar buiten 458
 lijf, het – komt voor 458
 lijf, het – laten kijken 458
 lijf, het – laten zien 457
 lijf, het – uit 459
 lijf, het – uitdoen 457
 lijf, het – uitschieten 459
 lijf, het – uitwerken 457
 lijf, ijer in het – 472
 lijf, laag van – 383
 lijf, los van – zijn 655
 lijf, met veel – 383
 lijf, oppgelopen – 471
 lijf, pijn in het – 656
 lijf, zonder – 382
 lijfbieden 457
 lijfbieder 458
 lijfbol 458
 lijfbol, de – laten zien 458
 lijfmoeder 373
 lijfmoederontsteking 463
 lijfnet 749
 lijfstoter 458
 lijk 294
 lijn, de – loopt 648
 lijnmeel 300, 301
 lijnmeelslobber 301
 lijnmeelsop 301
 lijneren 437, 641
 lijn 320, 709, 710, 712, 714, 715, 716, 765
 lijn(t), varen met dubbel – 765
 lijn, aan de – zetten 323
 lijn, bij de – voeren 765
 lijn, dubbele – 765
 lijn, een – 764
 lijn, enkele – 716
 lijn, goede – 385
 lijn, leiden met een – 765
 lijn, mannen met dubbel – 765
 lijn, mannen met een enkel – 764
 lijn, mannen met losse – 766
 lijn, met de – 765
 lijn, met de – leiden 765
 lijn, met dubbel(e) – 765
 lijn, met een – 764
 lijn, met een – rijden 765
 lijn, met een – varen 764
 lijn, met een dubbele – 765
 lijn, met enkele – 764
 lijn, met enkele – leiden 763
 lijn, mooie – 385
 lijn, op de – rijden 765
 lijn, op dubbele – leiden 765
 lijn, schone – 385
 lijn, van een goede – 331
 lijn, ze staan aan de – 323
 lijnat 301
 lijnen 323, 678
 lijnen, met – 385
 lijnig 385
 lijnkoek 299
 lijnkoekbreker 309
 lijnkoekdrank 300
 lijnkoekje 299
 lijnkoekmolen 308
 lijnmeel 300, 301
 lijnmeelpap 301
 lijnmeelslobber 301
 lijnmeelsop 301
 lijnmolen 308
 lijnogen 728
 lijnpap 300
 lijnringen 728
 lijnsels 731
 lijnsop 301
 lijnt 701, 701, 709, 710, 712, 714, 715, 716, 765
 lijnt, aan de – houden 763
 lijnt, de – leren 677
 lijnt, dubbel – varen 765
 lint, dubbel(e) – 765
 lijnt, dubbele – 712, 716
 lijnt, dubbele – leidfels 713
 lijnt, een – rijden 764
 lijnt, enkel – 710, 715
 lijnt, enkele – 716, 764
 lijnt, hotse – 717
 lijnt, korte – 715
 lijnt, leiden aan de – 766
 lijnt, leiden met de enkele – 763
 lijnt, leiden met dubbel – 765
 lijnt, losse – 767
 lijnt, mannen met een enkel – 764
 lijnt, met de – 764
 lijnt, met de – houden 763
 lijnt, met de dubbel – 765
 lijnt, met de dubbele – 765
 lijnt, met de dubbel(e) – varen 765
 lijnt, met de enkele – varen 764
 lijnt, met de/ een dubbele – 765
 lijnt, met dubbel – 765
 lijnt, met dubbel – varen 765
 lijnt, met dubbele – 765
 lijnt, met (een) dubbel(e) – rijden 765
 lijnt, met een – 764
 lijnt, met een – leiden 763
 lijnt, met een – rijden 764
 lijnt, met een – varen 764
 lijnt, met enkele – 764
 lijnt, met enkele – leiden 763
 lijnt, met enkele – rijden 764
 lijnt, met enkele – varen 764
 lijnt, op de dubbel – 765
 lijnt, op de enkele – varen 764
 lijnt, op een – rijden 764
 lijnt, ringen van de – 728
 lijnten, (met) twee – rijden 765
 lijnten, met twee – 765
 lijnthaak 727, 728
 lijntogen 728
 lijntoogjes 727, 728
 lijntriem 728
 lijntring 723
 lijntringen 721, 728
 lijnzaad 299
 lijnzaadbloem 300
 lijnzaaddrank 300
 lijnzaadkoek 299
 lijnzaadmeel 300, 301
 lijnzaadmeeldrank 300
 lijnzaadmeelslobber 301
 lijnzaadmeelsop 301
 lijnzaadpap 300
 lijnzaadslobber 301
 lijnzent 299
 lijnzentkoek 299
 lijnzentmeelslobber 301
 lijnzentmeelsop 301
 lijnzentpap 300
 lijnzentsop 301
 lijnzentzaadmeel 302
 lijpepap 301
 lijst 1026
 lijst, van een beste – 332
 lijstei 1024
 lijsterring 728
 lijverd 749
 lijverig 385
 lijzaad 299
 lijzaadmeel, 300, 301
 lijzaadpap 300
 lijzekoek 299
 lijzem 299, 300
 lijzemeel 300, 302, 866
 lijzemeeldeeg 300
 lijzemeeldrank 300
 lijzemeelkoek 299
 lijzemeelmolen 308
 lijzemeelpap 301
 lijzemeelpoeder 302
 lijzemeelpap 301
 lijzendepap 301
 lijzendmeelpap 301
 lijzent 299
 lijzentkoek 299
 lijzenteel 300, 302, 302
 lijzenteeldrank 300
 lijzenteelsop 301
 lijzepap 300
 lijzeremeel 301
 lijzermeeelpap 301
 lijzezaadpap 301
 likken 838
 lillen 616
 limburgs vee 334
 lincoln 894
 linker achterdeem 357
 linker achterlid 357
 linker achterspeen 357
 linker flank 554
 linker kant 554
 linker voorkwartier 356
 linker voorspeen 356
 linker zijde 554
 linker, voorste – schijf 356
 linkerachterkwartier 357
 linkerachterpoot 577
 linkerkant 738
 linkerkant, voorste deem aan de – 356
 linkerkwartier 360
 linkermiddenbeen 576
 linkervoordeem 356
 linkervoorlid 356
 links 594, 770
 links kwartier 360
 links kwartier achter 357
 links kwartier van achteren 357
 links kwartier van voor 356
 links kwartier voor 356
 links voorste deem 356
 links-om 770
 links, achterst – kwartier 357
 links, achterste deem – 357
 links, achterste kwartier – 357
 links, achterruier – 357
 links, eerste kwartier – 356
 links, kwartier – achter 357
 links, kwartier – van voor 356
 links, kwartier – voor van de hand 356
 links, schijf – van achter 357
 links, tweede kwartier – 357
 links, van – naar rechts gaan 625

1.1.1.2.

- links, voorst – kwartier 356
 links, voorste deem – 356
 links, voorste kwartier 356, 356
 links, voorruier – 356
 linksachterdeem 357
 linksachterkwartier 357
 linkse achterhand 357
 linkse achterspeen 357
 linkse achterste deem 357
 linkse achterste kwartier 357
 linkse deem van achter 357
 linkse deem van voor 356
 linkse flank 554
 linkse kant 554, 738
 linkse kwartier 360
 linkse schijf 360, 360
 linkse schijf van achter 357
 linkse voorhand 356
 linkse voorspeen 356
 linkse zijde 554
 linkse, achterste – schijf 357
 linkse, achterste deem aan de –
 kant 357
 linkse, achterste kwartier aan de –
 hand 357
 linkse, voorste – schijf 356
 linkskwartier 360
 linksvoordeem 356
 linksvoorkwartier 356
 linnen doekje 524
 linnen, dun – 749
 lint 320
 lintworm 478, 918
 lintwormen 478
 lintwormziekte 477
 linzent 299
 lip 556
 lip, witte – 561
 lippen, geplekte – 379
 lippen, op de – 379
 lippen, schurft op de – 918
 lipriem 706
 lissen 376
 lit 697
 liter 827
 lits 372, 698, 753, 755
 litsen 697
 liza 783, 783
 lizet 783
 lobbjes 594
 locht 593, 600
 locht gebouwd 593
 locht verken 834
 lochte 834
 lochte schoelie 834
 lodder 1024
 lodderogen 659
 loddervlechten 557
 loe 1037
 loebas 594, 600, 602
 loebes 612
 loeder 1037, 1055
 loefer 599
 loeien 400
 lōeje 715
 loenje 709, 710, 712, 713, 716
 loenje, korte – 715
 loenje, leiden met de – 764
 loenje, met de – 766
 loenjehaken 722
 loenjeogen 728
 loenjes 765
 loenjes, dubbele – 717
 loenjes, enkele – 717
 loenjes, met – voeren 765
 loenjes, met de – rijden 765
 loenjetjes 714
 loenjetjes, met de – rijden 765
 loenser 659
 loensoog 659
 loer 455, 1037, 1052, 1055
 loerder 659
 loerejas, vieze – 910
 loereman 1052
 loeriën 436
 loerkaas 1055
 loesje 827
 loet 1037
 loeten, met – 607
 loeter 1037, 1055
 loeter zijn 407
 loeter, vieze – 910
 loetsig 414
 loike 341
 lokken 614, 839
 lombok 1037
 lomp 384, 393, 601
 lomp gemaakt 594
 lomp paard 594, 599, 599
 lomp van po(o)t(en) 601
 lomp, de poten zo – als een koe
 zetten 410
 lompe bok 599
 lompe kloef 599
 lompe knoefel 600
 lompe os 599
 lomperd 599
 lomperik 594, 599
 lomuier 374
 long 650
 long, wormen op – 477
 longe 690, 705, 709, 711, 712, 713,
 715
 longen 285
 longen, het aan zijn – hebben
 854
 longes, met de – 767
 longjacht 466, 477
 longlijders 466
 longontsteking 466
 longscheutig 675, 858
 longworm 466, 477, 918
 longwormen 477
 longziekte 466, 466, 858
 longziekte, slepende – 477
 lonig 674
 lonker 659
 lonklappen 708
 lonnep 717
 loodsen 926
 looi 341, 343, 896
 looikalf 341
 loop 810, 820, 821, 878
 loop, op de – gaan 622
 loop, op (de) – gaan 623
 loop, op de – slagen 623
 loop, op de – zijn 409
 loop, op (de) – zijn 623
 loop, op de / een – schieten 623
 loopje 818, 819, 820, 861
 loopje, klein – 820
 loopje, op een – 620
 loopkoord 716
 loopleder, 694
 looppaard 597
 loopriem 740
 loops 414, 848, 912, 945
 loopstal 878, 925
 loopt, de lijm – 648
 loopt, het vuil – 836
 loopvarken 820
 loopverken 810, 820, 821, 823
 loopwei 878
 loos 285, 856
 loos ei 1024, 1028
 loosworm 477
 lootei 1028
 lopeling 820
 lopen 409, 436, 487, 512, 619, 620,
 620, 622, 624, 640, 648, 779, 884
 lopen gaan 624
 lopen in draf 620
 lopen te weiden 488
 lopen, aan het – vallen 623
 lopen, als een zottin – 409
 lopen, bij schokjes – 619
 lopen, braak – 897
 lopen, (de melk) laten – 511
 lopen, de romen laten – 648
 lopen, de room laten – 437
 lopen, de tepels – iets op 647
 lopen, dwars – 624
 lopen, eng – 631
 lopen, eruit – 512
 lopen, frans – 629
 lopen, frans – / gaan 631
 lopen, gaan – 623
 lopen, geblokt – 755
 lopen, heet – 849
 lopen, hengstig – 640
 lopen, her en der – 624
 lopen, hers en ginds – 624
 lopen, in de wei – 884
 lopen, in een eng spoor – 637
 lopen, in een sprong – 622
 lopen, in galop – 621, 622
 lopen, kreupel – 670
 lopen, los laten – 766
 lopen, melk laten – 648
 lopen, met de mast omhoog – 409
 lopen, met de staart in de lucht –
 409
 lopen, met de staart omhoog – 409
 lopen, naar binnen – 631
 lopen, naar de stier – 416
 lopen, nauw – 634
 lopen, op drie poten – 620
 lopen, op een drafje – 620
 lopen, op een pas – 620
 lopen, op een varkensdrafje – 619
 lopen, op een vierklets – 622
 lopen, op een viersprong – 622
 lopen, op haar gemakje – 620
 lopen, op stap – 622
 lopen, op stelten – 834
 lopen, op zijn poten – 633
 lopen, over en weer – 624
 lopen, over haar tijd – 440
 lopen, overkoot – 662, 662
 lopen, plankvoets – 622
 lopen, poten – 634
 lopen, ritsig – 912
 lopen, slijm laten – 641
 lopen, stillekens – 620
 lopen, stokkerig – 628
 lopen, te vierklauw – 621
 lopen, te vierklauwens – 621
 lopen, teens – 631
 lopen, tegen zijn schenen – 634
 lopen, tegen zijn voorste poten –
 633
 lopen, traag – 620
 lopen, tuchtig – 413
 lopen, van voren – en van achter-
 (en) gaan 623
 lopen, vierklauwens – 621
 lopen, vierklauwers – 622
 lopen, viervoets – 622
 lopen, weg en weer – 624
 lopen, zo maar aan – 620
 lopen, zot – 624

- lopende ogen 659
 lopende, los – weiden 488
 loper 328, 536, 596, 597, 600, 815, 818, 818, 818, 819, 819, 821, 878
 loper, dikke – 821
 lopers 966
 lopersmeel 866
 lopertje 820
 lopig 412, 412, 640, 848, 849, 912, 944
 lopig opspringen 400
 lopig staan 412, 412
 lopig worden 412
 lopig zijn 409, 412
 lopig, niet – (willen) worden 426
 lopige bel 437
 los 435, 592, 644, 767
 los ei 983
 los gebit 718, 721
 los in het tuig leiden 766
 los ingespannen 767
 los laten lopen 766
 los leiden 766
 los lopende weiden 488
 los met het halster 766
 los met het paard rijden 766
 los rijden 766
 los van gang 625
 los van lijf zijn 655
 los veulen 546
 los voor de strengen 767
 los zijn 443, 459
 los, de room zit er – in 512
 los, (een) paard 767
 los, het kordeel – laten hangen 767
 los, in het – getuig 766
 los, met – getuig 766
 los, met – tuig rijden 766
 los, met (het) – paard rijden 766
 los, met het/een – paard 767
 losbanden 378
 losbandig 465
 loslaten, niet – 514
 loslaten, zijn zog – 838
 loslopen 624
 losse angel 313
 losse gang 625
 losse lijnt 767
 losse neusriem 706
 losse stang 721
 losse strengen 767
 losse, achterkwartier van de – kant 357
 losse, in – strengen 767
 losse, in de – strengen leiden 766
 losse, mennen met – lijn 766
 losse, met – strengen leiden 766
 losse, met – teugel 767
 losse, voorkwartier van de – kant 356
 lossen 436
 losstouwen 491
 loswroeten 845
 lot 783, 798
 lot ei 982
 loterdop 982, 984, 1029
 loterei 982, 984, 1028
 lots 594
 lotsen 837
 loze 1024
 loze deem 519
 loze letten 698
 loze mam 856
 loze mem 856
 loze tet 856
 loze, een – deem 517
 lozen 732
- lub 341
 lubbe 612
 lubbe(n) 594
 lubben 344, 684, 871, 947
 lubber 871
 lubberen 995
 lubberen laten 767
 lubbie 781
 lucht 394
 lucht geven 512
 lucht, in de – klauwen 617
 lucht, met de staart in de – lopen 409
 luchtgareel 691
 luchthaam 691
 luchthapper 603, 854
 luchtschepper 603
 luchtsnuiver 603
 luchtzuigen 604
 luchtzuiger 603
 lui fabriek 842
 lui zijn 516
 luiden 509
 luie deem 519
 luie kalverziekte 461
 luie scheper 929
 luier, iets – 779
 luig 385
 luikzeel 753
 luisteren 1022
 luizen 979, 991
 luizen hebben 845
 lui 374, 568, 569, 570
 lummel 569
 lummer 375
 lus 754
 lutzeel 753
 luxe 596
 luxe paard 596
 luxe paardje 596
 luxe toom 701
 luxeschaap 894
- maag 364, 364, 365, 365, 366, 366
 maag- en darmstoring 467
 maag, dikke – 365
 maag, dubbele – 365
 maag, eerste – 365
 maag, grote – 288, 365, 366, 366
 maag, grove – 366
 maag, kleine – 288, 365, 366
 maag, lange – 366
 maag, langwerpige – 366
 maag, last van de – hebben 477
 maag, ronde – 365
 maag, scherp in de – 472
 maag, voorste – 366
 maagblaadjes 367
 maagbotten 367
 maagdarm 287
 maagklieren 367
 maagkramp 467
 maagspieren 367
 maagtanden 367
 maagvliezen 367
 maagwormen 478
 maagzak 365
 maai 811
 maaien 630
 maaien 306, 307, 628, 629, 649
 maaiende beweging 630
 maaike 880, 882
 maaipeel 321
 maaksel, goed van – 387
 maal 328, 346, 348, 351, 353, 353, 374, 454
 maal, afgekalfde – 353, 354
 maal, drachtige – 351
 maal, dragende – 351
 maal, een – kalven 354
 maal, eerste – 351, 353
 maal, geste – 354
 maal, jonge – 340
 maal, tweede – 353
 maal, verse – 353, 454
 maal, vette – 392
 maalkalf 328, 346
 maalkalfje 347
 maalkuis 347
 maalkuisje 347
 maalmolen 308
 maalmuk 347
 maaltanden, snij-en – 371
 maaltje 328, 346, 348, 353
 maan, witte – 561
 maan, zwerende – 673
 maanbeest 427
 maanblind 658, 658
 maanblinde 659
 maanblinder 659
 maanblindheid 658
 maand, om de – schijten 656
 maandagmorgenziekte 655
 maandagsziekte 655
 maandagsziekte, 's – 655
 maandagziekte 655
 maandachtig 428
 maandschijter 655
 maankam 557
 maankijker 659
 maanklier 673
 maankrans 557
 maanlichter 659
 maannek 557
 maanoger 658
 maanogig 658
 maanoog 657, 658, 658
 maanoog, donker – 658
 maanoog, licht – 657
 maanoog, zwart – 658
 maanschaap 936
 maanschijt 487
 maanschijter 474, 656
 maanslenders 557
 maanstapel 557
 maanstapel is geschonden 673
 maanstapel, etter in de – 673
 maanstang 556
 maanstreek 557
 maanstreng 557
 maanstuk 557
 maanuijer 427
 maanvetzwering 673
 maanvier 658
 maanvol 428
 maanziek 658
 maanziekte 658
 maar, de – rijden 557
 maas- rijn- ijselvee 334
 maas- rijn- ijselveeslag 334
 maat, 1049
 maat, beneden de – 383
 maat, slechte – 593
 maat, toe – 499
 machine 446, 522
 machine, de – erachter gooien 445
 machine, kalven met de (kalf) – 445
 machine, met de – doen geboren worden 445
 machineborstel 522
 machinemelk 1051

1.1.1.2.

machineromen 1036
 machineroom 1036
 macht 798
 madam 868
 madammeke 632
 made in de kop 475
 madebluts 478
 madebulten 478
 madebuten 478
 madebutsen 478
 madegat 479
 madehorst 478
 madehorsten 478
 madeknobbel 478
 madeknobbels 478
 madeknotsen 478
 maden 475, 478
 madeputten 478
 madeziekte 478
 mafkoei 599
 mager 394, 595, 832
 mager getrokken 832
 mager paard 595
 magere bonk 595
 magere kemel 832
 magere melk 1035
 magerziekte 990
 mai 497, 499
 mai smeel 303
 mak 608, 611
 mak en trekvast 612
 mak schaap 910
 maken, apprehensie — 435, 440, 649, 836
 maken, arbeid — 449, 836
 maken, bestel — 440, 449
 maken, bokkesprongetjes — 884
 maken, boter — 1038
 maken, er een ruïn van — 684
 maken, gang in de uier beginnen te — 647
 maken, gereed — 758
 maken, gewend — 677
 maken, gewoon — 677
 maken, (haar) nest — 835
 maken, haneschreden — 625
 maken, hulst — 424
 maken, koorts — 856
 maken, kopje kleiner — 993
 maken, korter — 993
 maken, koud — 996
 maken, lawaai — 840
 maken, nest aan het — zijn 835
 maken, nopjes — 648
 maken, os — 344
 maken, putten — 978
 maken, schokje — 619
 maken, toilet — 681, 682
 maken, toomwijn — 678
 maken, uier — 423
 maken, werk gaan — 440
 maken, zeugenest — 835
 maken, zich droog — 421
 maken, zich gereed — 440, 648
 maken, zich gereed — om te kalven 435
 makkelijk 611
 malee 579, 583, 584
 malen 406
 malissen 679
 mallig 400
 mals 387, 414, 831
 mals varken 831
 mals verken 831
 mals worden 442
 mals, de klink wordt — 437
 malse 831

malse bag 831
 malse gelt 831
 malse kud 831
 malse, 'n — 393
 malten, met — zitten 516
 mam 572, 826
 mam, kwade — 856
 mam, loze — 856
 mam, verdroogde — 856
 mammelokker 816

 mammen 825
 mammite 462, 479
 man 363, 610
 mand 504, 874
 mand, in een — zetten 996
 mand, onder een — 996
 mand, onder een — zetten 996
 mandhoos (?) 504
 mandje 504
 mane-oog 658
 manen 556, 557, 561
 manen zijn in de war 557
 manen, de — gereden 557
 manen, de — zweren 673
 manen, de krul in de — 557
 manen, de wolf in de — 557
 manen, dubbele — 557
 manen, geslinderde — 557
 manen, halve — 728, 732
 manen, nachtmerrie in de — 557
 manenbreien 557
 manenkam 557
 manenstapel 557
 manenstrang 556
 manenvaar 673
 manenvet 557
 manenziekte 673
 maneschijter 381, 656
 manetop 560
 manevlechten 557
 mangelen 617, 979
 mank 410, 670, 671
 mank gaan 670
 mank staan 670
 mankeert, er — niets aan 387
 mankel 671
 mankeliek 410
 manken 410, 620, 628, 661, 670, 670, 859
 mankepoot 483, 671
 manker 671
 mankeren 972
 mankeren op het water 486
 manneke 499, 500, 781, 782, 782, 783
 mannelijk schaap 899
 mannelijke, 't — 568
 mannen, ardense — 597
 mannetje, 341, 882, 936, 940, 949, 1006, 1010, 1014
 mannetjesant 1006
 mannetjesend 1006
 mannetjesgans 1010
 mans 422, 426, 644, 945, 947
 mans beest 354
 mans schaap 915
 manse 945
 manse geit 947
 manse germ 897
 manse koe 354
 manse schot 354
 manse zog 809
 marcheren 619
 mare, van de — bereden 557
 marekse verlamming 991
 maren 557

marie 783
 marmiet 308, 311, 314
 marmietje 314
 mars 296
 mascke 497
 massa 375, 385
 massaal 385
 mast 299, 319
 mast, met de — omhoog lopen 409
 masteluin 298, 496
 mastitis 462
 mat 325, 455, 934, 935, 1020, 1051
 mat van oog 659
 materiaal 823
 materie 479
 matje 524
 matkalf 339
 matrice 374
 matrijn 801
 matten 462, 462, 1055
 mattenmelk 462
 mauwtjes 668
 max 783, 783
 medailles, de — ophebben 672
 medailletje 379
 mee 911
 mée 934, 935, 936, 944, 948, 949, 949
 mée doen 944
 mee-eters 478
 meedrinken 837
 meel 301, 612, 866, 888
 meel, droog — 866
 meel, witte — 396
 meelbak 309, 889, 889
 meeldrank 297
 meelkuip 309
 meeloog 658
 meeloper 761
 meelschep 316
 meelschop 316
 meelton 309
 meelvoeder 866
 meelvoeren 866
 meelwater 298
 meer 538, 540, 545, 825
 meer om van te kweken 541
 meer, de — is gekrepeerd 545
 meer, drachtige — 645
 meer, goede — 541
 meer, jonge — 545
 meer, van de — afzetten 653
 meer, van de — doen 654
 meer, van de — wegzetten 653
 meer, van de — zetten 653
 meer, volle — 645
 meerjarig 550
 meermelk 653
 meertje 545
 meerveulen 544
 meerzog 653
 meesabberen 837
 meester 292
 meesteren 293
 meesteren over 293
 meet, witte — 561
 meevreten, al — 837
 meewerken 449
 meewillen 831
 meibulten 479
 meidje 347
 meier 942
 meimie 912
 meisje, stil — 882
 meisje, wijs — 882
 meiske, allee — 783

- mek, 948, 949
 mekaar, bij – keren 933
 mekke 948, 949
 mekken 911, 944
 mekkeren 911, 912, 944
 melange 299
 melk 653, 853, 887, 1016, 1037, 1051, 1052, 1054
 melk in de uier hebben 648
 melk laten lopen 648
 melk naar de kop jagen 475
 melk niet graag afgeven 516
 melk van de blauwe koe 1018
 melk, afgedraaide – 1035
 melk, afgekoelde – 1035
 melk, afgelaten – 1035
 melk, afgeroomde – 1035
 melk, afgetapte – 1035
 melk, afgezaande – 1035
 melk, blauwe – 1036
 melk, crèmeuse – 1036
 melk, de – loopt/gaat in de horens 421
 melk, (de –) laten gaan 512
 melk, (de –) laten komen 512
 melk, (de –) laten lopen 511
 melk, (de –) laten rijzen 512
 melk, (de –) laten schieten 512
 melk, (de –) laten stromen 512
 melk, (de –) laten vallen 512
 melk, (de –) neerlaten 512
 melk, (de –) niet houden 512
 melk, (de –) niet ophouden 512
 melk, die deem geeft geen straal – 519
 melk, dikke – 455
 melk, dunne – 1035, 1053
 melk, eerste – 455
 melk, gedrezelde – 462
 melk, gehotselde – 1052
 melk, gehotte – 1052
 melk, gehottelde – 462, 1052
 melk, gekabbelde – 462
 melk, geronnen – 1051, 1052, 1054
 melk, geroomde – 1035
 melk, geschifferde – 1052
 melk, geschoten – 1052
 melk, gestremde – 1052
 melk, getapte – 1034
 melk, goede – 1016
 melk, het – is in de ui(er) gescho-
 ten 648
 melk, kleine – 1035, 1054
 melk, kwade – 462
 melk, magere – 1035
 melk, met – komen 510
 melk, met de – opbrengen 861
 melk, ongetimde – 1016
 melk, ontroomde – 1035
 melk, op de – komen 510
 melk, rauwe – 1016
 melk, rotte – 462
 melk, slechte – 462
 melk, stukjes in de – 462
 melk, van – verminderen 421
 melk, vers gemolken – 1016
 melk, verse – 455, 1016
 melk, vette – 455
 melk, volle – 1016
 melk, vuile – 462
 melk, wrange – 462
 melk, zoete – 1016, 1035
 melk, zure – 455, 462, 1051, 1052, 1054
 melk, zuur van de – 1051
 melkafromer 1033
 melkaftrekker 1034
 melkbag 861
 melkbank 519
 melkbankje 519
 melkbeen 665
 melkbeest 350
 melkblok 519
 melkbussenrek 1019
 melkdoek 524
 melkdoekje 524
 melkdruppel 561
 melkei 982, 1029
 melken 509, 512, 887
 melken, goed zuiver – 511
 melken, kree kunnen – 516
 melken, zich niet willen laten –
 melker 354
 melker, een taaie – zijn 514
 melker, harde – 515
 melker, moeilijke – 516
 melkezuip 1051
 melkfilter 521
 melkgebit 369, 563
 melkgeit 937, 939, 942
 melkgeit, goede – 942
 melkgever 331
 melkgever, goede – 942
 melkgift, 887
 melkkalf 338, 339
 melkkoe 350, 353, 353
 melkkoe, simpel – 329
 melkkom 1030
 melkkoorts 461
 melkkoortsen 856
 melkkroeg 1031
 melkkruk 519
 melkkrukje 519
 melkkuil 374, 566
 melkkurre 861
 melkkurretje 861
 melklam 904
 melkmachine 1034
 melkontromer 1034
 melkput 376
 melkrek 1019
 melkromer 521, 1034
 melkroom 1033
 melkschaap 892, 893, 894, 896, 905
 melkschaap, fries – 894
 melkschaap, groot – 892
 melkschaap, klein – 893
 melkschaap, waals – 894
 melkschaap, zeeuws – 894
 melkschaapje 903
 melkschot 353
 melkschotel 1030, 1048
 melkslet 524
 melkspiegel 374
 melkstamper 1044
 melkstoel 519
 melkstoeltje 519
 melkstroppen 462
 melktanden 369, 564, 909
 melktanden, de – nog hebben 340
 melktanden, zijn – verliezen 617
 melktandjes 369, 564, 909
 melkteems 521
 melkteil 1030, 1031
 melkton 1040
 melkuier 360, 374, 572
 melkverken 861
 melkverkentje 861
 melkveulen 545, 546
 melkvigge 815, 861
 melkvigje 815
 melkvitje 816
 melkwatje 524
 melkwatten 524
 melkzak 572
 melkzeef 521, 524
 melkzeefje 521
 melkzese 522
 melkziekte 461, 461, 475, 856
 melkziekte, slepende – 461
 melkzift 521
 melkzij 521, 524
 melkzijdig 521, 524
 melkzijger 524
 melkzijdje 521
 melkzucht 461
 melotte 1034
 melter 650
 mem 572, 825, 856, 909, 942
 mem die niet geeft 856
 mem, kapotte – 856
 mem, kapotte – hebben 856
 mem, loze – 856
 mem, van de – nemen 654
 mem, van de – weg zijn 546
 mem, van de – zijn 654
 memkestanden 564
 memkorf 825
 memmel 826
 memmen 825, 837
 memmen, aan het – zijn 837
 memmen veel – 835
 memmeren 837, 944
 memmetje 826
 memtanden 369, 564
 memtandjes 369, 564
 memveulen 546
 memvrij 838
 men 710
 mendeuren 925
 mengbak 309
 mengelen 862
 mengeling 299, 329
 mengelkuip 869
 mengelmolen 308
 mengelteelt 299
 meniggene 484
 menlijn 710
 menlijnt 715
 menlijnt, rijden met de – 764
 mennen 763, 764, 765
 mennen met dubbel lijn 765
 mennen met een enkel lijn 764
 mennen met een enkel lijnt 764
 mennen met leidsels 765
 mennen met losse lijn 766
 mennen, met een dubbel hand-
 koord – 765
 mennen, met een enkel handkoord
 – 764
 mensen, koe van de arme – 950
 mentig 384, 591
 mentig genoeg zijn 412
 mepveulen 545
 mère 811
 meren 424
 merg 368
 merino 894
 merk 577
 merkblok 914
 merrie 538, 539, 541, 544, 783
 merrie om te kweken 541
 merrie voor te hengsten 541
 merrie, bezochte – 646
 merrie, drachtige – 645
 merrie, dragende – 644
 merrie, gewone – 541
 merrie, lege – 643
 merrie, van de – afzijn 654
 merrie, veulende – 646
 merrie, volle – 645

1.1.1.2.

- merriemelk 653
 merriepaard 540
 merrietje 544
 merrieveulen 544
 merrieveulentje 544
 mes 872, 888, 920, 922, 947
 mes om biggen te snijden 872
 mes, krom — 888
 mesje 446, 872, 920
 mesje, scherp — 872
 messie 618, 846
 messing 618, 846, 885
 mest 399, 617, 618, 846, 885
 mest, dun aan de — 466
 mest, eerste — 618
 mest, zwarte — 618
 mestbedrijf 864
 mestboer 864
 mesten 289, 295, 864
 mesten, kot om vet te — 877
 mesten, varkens — 863
 mesten, verkens — 863
 mester 339, 864
 mester, goede — 834
 mesterij 864
 mesthok 876
 mesthokje 876
 mestip 925
 mestkalf 338, 393
 mestkalfje 339
 mestkladden 922
 mestkoe 428
 mestkooi 876
 mestkot 877
 mestkuis 339
 mestkuisje 339
 mestliggen, tegen het — 455
 mestmatten 339
 mestplak 399
 meststal 877
 meststallen 289
 mestvaars 392
 mestvarken 821, 823, 864
 mestvarkens, kooi voor — 875
 mestvee 428
 mestverken 805, 821, 823, 865
 mestverkenskooi 877
 mestverkensschuur 877
 mestvla 399
 mestzeik 293
 metalen ruif 889
 mette 319
 mettekensmelk 455
 mettekestanden 369
 meu 337, 337, 809
 meu meu 500
 meu, nuchtere — 337
 meuen 403
 meur 827
 meuten 553
 meuzel 506
 middel 565
 middelbare beest 330
 middeldarm 288
 middelkant 565
 middelmaat, van de — 895
 middelman 1045
 middelstel 565
 middenbeen 578
 middenbenen 577
 middendarm 288
 middendeel 565
 middenhand 565
 middenlijf 565
 middenrib 565
 middenrif 565
 middenste 565
- middenste hand 565
 middenstuk 565
 middenwerk 565
 mie 783, 896, 905, 934, 935, 936,
 948, 949
 mie-mie 783
 mie, jonge — 904
 mie, lege — 915
 mie, oude — 907
 mie, volle — 915
 miek 948
 mieke, 545 782, 783, 882, 896, 903,
 904, 905, 905, 937, 939, 940,
 941, 948, 949, 949, 949
 miek(e) 933, 935, 936
 mieke kom 948, 949
 mieke lemme 936
 mieke, oud — 907
 mieke, vies — 910
 miekegeit 937, 940, 941, 948, 949
 miekegeitje 903, 941
 miekelem 941
 miekje 880
 mielsje 934
 miem 934, 935
 mien 948, 949, 949, 949
 miene 948, 949
 mierachtig 616
 mierenest 663
 mieres 934, 936
 mieresje 934, 935, 936, 949
 mies 935
 miezer 394
 mik 315, 505, 872, 1045
 mikkie 949, 949
 mikstok 316
 mill 476, 650
 milter 650
 miltgaten 375
 miltig 376
 milkje 650
 miltkuilen 375, 566
 miltvier 475
 miltvuur 475, 854
 mime 949
 mimmetje 949
 min 394, 935, 936, 936, 936
 min paard 594
 min schaap 895
 mina 782, 937
 mindere 895
 minderen 421
 minken 615
 min(ne) 934
 minnetje 896, 901, 904, 934, 935,
 936, 936, 936, 936, 937, 940,
 941, 948, 949, 949, 949, 950
 mireren 1022
 mirza 783
 mis 447, 581
 misbakken 593
 misbaksel 455, 967
 misboek 735
 misere 656
 miserie 435
 mis(ge)sned 539
 misgroeier 340
 miskalf 455
 miskalven 456
 mislukte 539
 mismaat 592
 mismeesterenzeik 293
 misselijk 611
 missie 885
 missneden 539
 misval 455
 misvormd 593
- misvormde hoef 672
 misvormde tepel 856
 miswassen hoef 482
 misworp 455
 mm 882
 modder, in de — rommelen
 845
 modder, in de — wroeten 845
 modderbeen 384
 modderbont 384
 modderen 845
 modderpoot 383
 modderrokken 845
 modderroller 845
 modderschieter 317
 model 388, 894
 model, geen — 593
 model, geen — hebben 594
 model, goed — 389
 model, in het — 389
 model, mooi — 389
 model, schoon — 389, 592
 model, slecht (van) 592
 modelkoe 388
 moe zijn 675
 moe, rap — 675
 moeder 374, 499, 811, 853, 896,
 905, 905, 907
 moeder, bij de — zuigen 837
 moeder, de — vasthouden 920
 moeder, geen — hebben 545, 903
 moeder, kurre zonder — 861
 moeder, lammetje zonder — 903
 moeder, lege — 915
 moeder, naar — vragen 912
 moeder, naar de — zoeken 912
 moeder, oude — 907
 moeder, van de — af 546
 moeder, van de — doen 654, 862
 moeder, van de — weg zijn 545
 moeder, van de — wegzetten 653
 moeder, veranderen van — 920
 moeder, veulen zonder — 545
 moeder, volle — 915
 moeder, vruchtbare — 834
 moederaccès 856
 moederbaar 374
 moederbed 374, 451, 649, 652, 852
 moederbed, het — afwerken 459
 moederbed, het — buitenkomen
 459
 moederbed, vuil — 463
 moederbeest 896
 moederbeestje 896
 modderen, lammetjes — 920
 moederhuis 875
 moederloos 546, 861, 903
 moederloos fleslam 903
 moederloos lammetje/lemmetje
 903
 moederloos varkentje 861
 moederloos veulen 545
 moederloos veulentje 545
 moederloze big 861
 moederloze vig 861
 moedermelk 653
 moedermost 618
 moedermosten 347
 moederpaard 541
 moederschaap 896, 905
 moederstal 875
 moedertanden 564
 moedertandjes 564
 moedertje 882, 896, 903
 moedertje, jong — 903
 moederziekte 461
 moederziekte, slepende — 461

- moederzorg 811
moedig 611
moedwillig 609
moefelzak 756
moeilijk 410, 516
moeilijk paard 607
moeilijke melker 516
moeite doen 449
moel 563
moeliemelk 1052
moelrui 918
moelruig 918
moermest 618
moervet 482
moervoet 483
moeten bijten 604
moeten kalven 441
moeten, binnen een week – kalven 432
moeten, de andere week – kalven 432
moeten, de naaste week – kalven 432
moeten, eraf – 654
moeten, gedekt – worden 412
moeten, naar de bok – 945
moeten, nog acht dagen – staan 432
moeten, nog een week – gaan 432
moeten, nog een week – staan 432
moeten, nog een week – staan dragen 432
moeten, nog – wisselen 340
moeten, op stal – 490
moeten, uit – 489
moezel 501, 503
moezik 847
moffen 936
mofje 666
mok 665, 666, 895, 907, 941
mök 499
mök (één-, twee- of driemaal) 499
mokbeen 666, 668
mokbenen 667
moken 407, 845
mokken 376, 403
mökkoot 666, 666
mökske 499, 499
mol 658
molen 308, 308, 563, 1041, 1045
molen voor de karnton 1041
molenbeek, van – krijgen 467
molenpaard 599
molijzer 924
molly 782
molschaar 924
mond 563
mond- en klauwzeer 484, 857, 918
mond, brand in de – 660
mond, de – vol 371, 563
mond, de – vol tanden 371
mond, met de – 920
mond, (nog) een kalf in de – zijn 340
mond, volle – 909
mondgebit 720
mondijzer 719, 720
mondlei, stoten van de – 727
mondstang 720, 721
mondstuk 705, 719, 719, 720, 724, 724
mondstuk, gebroken – 721
mondstuk, gedraaid – 721
mondstuk, ringen van het – 705
mondstukring 705
mondzak 756
mondzeer 485, 918, 918
- mondziekte 918
monika 825
monster 389, 393
monsteren 620
montuurringen 705
mooi 386, 387
mooi aangebild 388
mooi achterstel 389
mooi achterwerk 389
mooi behangen 385
mooi breed 388
mooi breed kont 389
mooi gebild 388
mooi gebouwd 385, 388
mooi gedraaid 387, 388
mooi gelijnd 385
mooi gemaakt 388
mooi gesloten 386
mooi gestrekt 387
mooi geveesd 385
mooi gevuld 388
mooi model 389
mooi omhangen 385
mooi soortig 386, 389
mooi uitgebreid 388
mooi van stuk 389
mooi vierkant 386, 389
mooi vol achter de schouderbladen 387
mooi, niet – gebouwd zijn 594
mooie billen 389
mooie lijn 385
mooie, een – uier hebben 946
mooie, een – uier krijgen 423
mooie, met – rug 387
mook 286, 364, 364, 365, 365, 366, 366, 566
mook, kleine – 366
mook, kop van de – 366
mook, opgestoten – 471
mookpens 364
mookzak 364
moor 590, 782, 783
moor, in de – wentelen 845
moorkop 587, 590
moorploeteren 845
moorschimmel 587, 590
moos, door de – hollen 845
moosbeen 384
moosput 878
moosvarken 845
moosverken 845
mooswinkelen 845
mop 399, 651
moppen 618
morebenen 632
moren 406, 944
morsen 436
morser 474
mot 665, 807
mot in de uier 463
moufflette 698
moustache 558, 722
moustache-je 558
mouw 575, 581, 666, 668
mouw, dubbel – 668
mouwte 575, 581, 665, 666
mozzik 293
muil 504, 556, 562, 756
muil- en klauwzeer 485
muil- en pootziekte 485
muil, brand in de – 660
muil, de – vol 371
muil, een kalf in de – zijn 340
muil, zachte – 608
muilband 503, 504, 706, 719
muilbreidel 719
- muilezel 536
muilkorf 503, 503, 873
muilkorfje 504
muilmandje 504
muilmelk 455
muilplaag 485, 857, 918
muilsband 504
muilskorf 504
muilstang 720
muilstangringen 721
muilstrop 503
muilziekte 485, 857, 918
muilziekte, poot-en – 485
muis 372, 571, 581, 666, 667, 668, 828
muishaar 589
muisje 581
muisjes 666
muiskleurige vos 589
muit 798
muitter 547
muk, 328, 337, 337, 348
muk, nuchtere – 337
muk, weter – 339
mukkie 499
mukse 337, 347
mukse, nieuw – 337
mullen 979
munt 426, 428, 897
munt schaaap 897
muntel 320, 501, 502
munteltje 504
muntere 897
muntig 354, 419, 426, 427, 465, 897, 944
muntig schaaap 897
muntig zijn 516
muntige koe 354, 354
muntige schot 354
muntige vaars 354
muntige, een – 352
murken 854
musette 756
muske 782
muskels 555, 581
musketons 755
mut 949
mut (eventueel eenmaal herhaald) 499
mut (eventueel tweemaal herhaald) 499
mut kom 500
mutjesknieën hebben 943
muts 365, 365, 366, 366
mutsezweet 782
mutske 782
mutsstaak 321
mutte 348
mutte, jaarse – 328
mutteke 337, 394, 499, 499
mutteken 337
muttekensmelk 455
muttekeskorf 504
muttekeskorfje 504
muttekestanden 369
muttekestandjes 369
muttekesziekte 461
mutton 336, 337, 340, 499, 499, 499, 903
mutton, jonge – 340
mutton, nuchtere – 337
mutton, platte – 337
mutton, vette – 339, 392
mutton, zoete – 339
muttonkorf 504
muttonmand 504
muttonsbaasje 504

1.1.1.2.

muttensbak 875
 muttensbocht 878
 muttenskorf 504
 muttenskorfje 504
 muttensmand 503, 504
 muttensmandje 504
 muttentanden, nog – hebben 340
 muttesbel 437
 muttesman 395
 muzikant 465

na 406
 naaien, eruit – 623
 naald 872
 naaste, de – week haar tijd uit zijn 432
 naaste, de – week moeten kalven 432
 nabocht 453
 nabrassen 452
 nachtmerrie in de manen 557
 nachtmerrie, de – rijden 557
 nademe kant 554
 nadoen 494
 nageboorte 449, 451, 452, 618, 650, 651, 853, 886, 917, 946
 nageboorte, het vuil van de – 452
 nagel 577, 690, 755
 nagelen, de – inkorten 888
 nagelrand 580
 nagels 829, 968
 nagels snijden 888
 nagelstreng 853
 nageltang 888
 nakijken 293, 920
 nakoortsen 856
 namelken 511
 nap 1049
 narijzen 452
 naslijver 435
 nasporren 842
 nassen 843
 nat 866, 1054
 natiepaard 599
 natogen 659
 natte straat 665
 natte voet 665, 667
 natte voeten 666
 nattig 640
 natuur 437, 641, 643
 natuur aan de tepels hebben 647
 natuur afsmijten 641
 natuur afwerken 641
 natuur geven 647
 natuur schieten 641
 natuur uitgooien 641
 natuur verliezen 641
 natuur, goede – 565
 natuur, spinnen van de – 641
 natuurtrekken 419
 natuurwerper 464
 nauw lopen 634
 nauw staan 637, 638
 nauw, te – op z'n benen staan 637
 nauw, te – staan 637
 navuil 453, 651, 852, 917, 917, 946
 navuilen 452, 917
 navuilnis 453
 nawerken 452
 nazien 293, 1022
 ne 882
 nederlands landvarken 800
 nederlands landverken 800
 neergeslagen 1019
 neerkauwen 884
 neerknauwen 406

neerlaten, (de melk) – 512
 neerlaten, het zok – 838
 neerlaten, romen – 838
 neerleggen 444
 neerleggen, de kip – 997
 neetoor 602
 nek 556, 557, 691
 nek, 'n goede om de – afgesneden te worden 392
 nek, kam van de – 557
 nekband 704, 727
 nekgaareel 691
 nekhaar 556
 nekke 948, 949
 nekkrans 708
 nekkussen 692
 nekkussens 698
 nekleer 695
 nekriem 704, 707, 707, 727, 727
 nekriem, stoten van de – 727
 nekriemen 699, 737
 nekriemhouders 727
 nekriemogen 728
 nekriemring 728
 nekringen 728
 neksleutels 727, 728
 nekspieren 557
 nektouw 704
 nelis 797
 nelly 783
 nemen, bij de toom – 763
 nemen, een bad – 845
 nemen, met de toom – 763, 764
 nemen, van de mem – 654
 nerf 482
 nes 722, 881
 nesje 879
 nest 798, 798, 953, 987
 nest aan het maken zijn 835
 nest dragen 835
 nest zoeken 835
 nest, (haar) – maken 835
 nest, met – dragen 835
 nest, op het – zitten 982
 nest, zijn oude – nog hebben 573
 nestei 993
 nestelen 835, 979
 nestelen, stro bijten en – 835
 nesteling, met – dragen 835
 nestelstro 835
 nesten 835
 nestkalf 339
 nestverken 815
 net 365, 367, 451, 649, 652, 748, 748, 748, 749, 783, 853
 net van het achterste van het paard 749
 net, groot – 749
 nete 665
 neteldoek 524
 neteldoekje 524
 netje 649, 782
 netmaag 365, 365, 366, 366
 netvlies 451
 neuf 879
 neukding 395
 neus 824
 neus, een kram op zijn – zetten 870
 neus, een ring op de/zijn – hebben 870
 neus, leer over de – 706
 neus, plek op de – 561
 neus, plekje op de /zijn – 561
 neus, ring op de – voor wroeten 871
 neus, witte – 379, 380, 380, 561

neusband 703, 705
 neusgaten, priem in de – 756
 neusklem 508, 756
 neusknijper 756
 neusleer 706, 706
 neusnijper 508, 756
 neusplek 561
 neusplekje 561
 neusprang 756
 neusriem 705, 706
 neusriem, losse – 706
 neusring 706, 706, 870
 neusring steken 870
 neusringsel 870
 neusspiegel 561
 neustang 756, 871
 neusvlek 561
 neusvlek, witte – 379
 neven, er – 933
 neveneën 761
 nevenriemen 727
 nichelen 614
 niek 557
 nieraanvoening 486
 nierbekkenontsteking 486
 nierbekontsteking 486
 nieren 286
 nieren, aan de – 486
 nierontsteking 486
 nierte 651
 niertjes 287
 nierziekte 486
 nieuw mukske 337
 niezen 614
 nijdig 611
 nijgduchtig 414
 nijglopij 414
 nijpen 344, 345, 684, 920, 922, 1048
 nijpen, tanden – 872
 nijper 756, 870, 871
 nijper steken 870
 nijplappen 698
 nijptang 871, 888, 920, 947
 nijver 592
 nijverig 849
 nikker 940
 nikkertje 940
 niks in zijn 644
 niksnutter 607
 ninove, van – krijgen 467
 nirken 405, 884
 nirkanden 371
 nistel 753
 nl, het – 800
 nn 882
 noe 1013
 noenen 403
 noes en dwars over de weg 625
 noeselen 634
 nok 882
 nokas 1045
 non 397
 nonnenkop 397
 nonnetje 397
 nood 756
 noordhollander 892
 noot 579, 584
 nootje 379, 581
 nopjes maken 648
 normaal 449
 noten afknippen 922
 nuchter 394
 nuchter kalf 337
 nuchter kuisje 338
 nuchter veulen 547
 nuchtere 337, 545
 nuchtere kuis 338

- nuchtere meu 337
nuchtere muk 337
nuchtere mutten 337
nuf 879, 881
nuf-nuf 841
nuffen 840
nuitmandje 504
nuka 338
nukvig 609
nus 879
- o 896, 905
occasie 598
och manneke 882
oeden 493
oer-ie-kom 770
oeriet 774
ogen 696, 697, 699, 700, 705, 722, 724, 728, 728, 731, 732
ogen van de stang 722
ogen voor de guide 728
ogen, dode — 659
ogen, droes uit de — kijken 659
ogen, drubberige — 659
ogen, iets op de — hebben 659
ogen, keef op zijn — 659
ogen, kou op de — 659
ogen, lopende — 659
ogen, troebele — 659
ogen, 't schel over de — hebben 659
ogen, verdrongen — 659
ogen, vuile — 659
ogen, wazige — 659
ojie 934
oldenburger 597
oliekot 314
olieslager 309
olievuur 313
olifant, poten als een — 601
om 770, 774
om, (de) (haar) tijd — zijn 434
om-staan 774
ombreken 437
omdraaien 443, 617
omdraaien, over de rug — 443
omdrullen 444
omduikelen 444
omgang 325
omgekrulde klauw 482
omgelegd 591
omgelopen 418, 1019
omgeslagen 447
omgooien 444
omgooien, haar gat — 1020
omgooien, zich — 444
omgroten 1020
omhangen, mooi — 385
omhoog 781
omhoog staan van de staart 409
omhoog-paard 781
omhoog, de bies — steken 409
omhoog, met de mast — lopen 409
omhoog, met de staart — lopen 409
omhoog, poot — 781
omhooggaan, zich — 624
omhoogpijlen 624
omhoogsteken, de staart — 409
omhoogzetten, (zich) — 624
omjagen 492
omkeren 444
omklauwen 407
omkoppelen 761
omleggen 444
omloper 746
omme 774
- ommer 774
ommes 774
ommoren 406
omroeien 617
omroeren 317
omrollen 444
omslag 750
omstoen 628
omtrekken 444
omtuimelen 444
omwoelen 407
omwroeten 845
omzetten 861
onbekalfd 419
oncourant schaaap 895
onderarm 576, 578
onderarmbeen 578
onderarmen 724
onderbakkes 562
onderbeen 578, 584
onderbil 581, 581, 582
onderbil, achterste — 582
onderbil, voorste — 576
onderbindzeel 742
onderblijfing 903
onderdijbeen 578
ondereenvoederen 304
ondereenzetten 1048
ondereinde 755
onderen, van — 575, 578
onderfiets 1036
ondergareel 692, 695, 695, 698, 736
ondergiet 286
ondergrond, korte — 383
onderhaam 522, 692, 695, 698, 736
onderhaam, viltten — 695
onderhalen 634
onderhoorn 368
onderhulp 742
onderin, riempje — 696
onderkaak 562
onderkaak, beenderen van de — 562
onderkaaksbeen 562
onderknie 578
onderknoezel 579
onderkussen 692, 695, 695, 736
onderkussens 698, 736
onderlegger 736
onderligger 524
ondertijf 566
ondermaatspaardje 535
ondermelk 1035, 1052, 1054
onderneus 558
onderpaard 566, 575
onderpijp 578
onderriem 706
onderringen 744
onderromen 1036, 1054
onderroom 1051
onderstangen 723
onderstel 575, 578
onderteugel 692
ondertuig 692
ondervlagen 676
onderwerk 575, 578
onderwroeten 845
onderzadel 692, 695, 735, 737, 750
onderzadeltje 735
onderzoeken 293
ondeugd 481, 602, 672, 830
ondeugend 611
ondeugend verken 835
ondeugende zog 835
ondiep 382, 382, 834
ongans 895, 919
ongans (zijn) 474
- ongeconroleerde koe 330
ongedurig 611, 848
ongedurig zijn 625
ongekipt ei 963
ongemak 481, 516
ongemakkelijk 410
ongemerkte 329
ongeregelde 354
ongeregelde draf 623
ongesteld 856, 912
ongestoken 983
ongestoken ei 983
ongetimde melk 1016
onkant 361, 518
onkantig 517, 518
onklaar 835
onregelmatig, rap en — asemen 675
onsoortig 376, 593
onsoortig paard 602
ontbladen 305
ontbroeden 995
onthaupt 594
onthouden 417
onthouden, niet — hebben 419
ontluizen 924
ontromer 1034
ontroomde melk 1035
ontsluiten 442
ontsmetten 924
ontsteking 461, 479, 669
ontstoken 479
ontstoken tepel 856
onttrekken 419
ontwisselen 397
ontwormen 887
ontzakt, de heup — 594
onvolkomen 963
onvolmaakt 856
onvruchtbaar 427, 809
onvruchtbare geit 947
onwillig 609
oog 556, 723, 752, 755
oog, de bloem op het — 657
oog, gebroken — 658
oog, kwaad — 657, 658
oog, mat van — 659
oog, strepen op het — 657
oog, vlekjes op het — 657
oog, vuil op z'n — 659
oogafstand, paard op een — 762
oogband 706
oogbeugels 731
oogdeksel 706
oogdesel 708
oogje 752
oogjes 728, 732
oogkappen 708
oogkleppen 708
oogkussen 698
ooglappen 707
oogontsteking 858
oogriem 706, 738, 742
oogringen 728
oogstanger 724
oogstrengen 697
ooi 296, 896, 897, 897, 902, 904, 904, 905, 905, 905, 907, 915, 939, 941
ooi, gedekte — 915
ooi, jonge — 904, 905
ooi, lege — 915
ooi, oude — 907
ooi, versleten — 907
ooi, volle — 915
ooievaar 382
ooiken 917

1.1.1.2.

- oailam 902, 904, 905
 oois 945
 ooischaap 905
 ooitje 896, 897, 902, 904, 905, 941
 oor 556
 oor, een ring in zijn — steken 870
 oorband 707
 oorlappen 748
 oorriem 706, 707
 oorslop 503
 oorvoorriem 707
 oostlander 536
 ootje 896, 897, 902, 904, 905, 941
 ootje, met het — bij de bok gaan 912
 op 781
 op hen 776
 opbatelen 682, 682
 opbeuken 402
 opbinden 682
 opbinden, (staart) — 682
 opbinders 715
 opbindriem 715
 opbindsel 715
 opbindseltje 715
 opblazer 603
 opborstelen 682
 opbreien 681, 682
 opbreken 426, 456
 opbrengen 860
 opbrengen, alleen — 860
 opbrengen, met de fles — 860
 opbrengen, met de melk — 861
 opbrengen, met een lepper — 860
 opbrengen, zelf — 860
 opcouperen 682
 opdoen 681, 683
 opdoen, (de) (staart) — 682
 opdraaien 682
 opdraaien, staart — 682
 opdrijven 926
 opdrinken 404
 opdrogen 421
 open 673
 open droest 676
 open liggen 672, 673, 673
 open lijder 484
 open pokken 484
 open staan 636
 open t.b. 484
 open t.b.c. 484
 open tering 484
 open tuberculose 484, 487
 open type 484
 open zijn 443
 openen 636
 opengaan 483
 opengereden 673
 opengewerkt 673
 operatiemesje 872
 opfokgelt 822
 opfokken 290
 opfokstier 343
 opfokverken 823
 opfokzeug 810, 823
 opfokzeugje 823, 823
 opfokzog 822
 opfriezen 681
 opgaander 596
 opgassen 469
 opgeblazen 470
 opgeblazen pens 470
 opgebleven, het bed is — 453
 opgebroken 418, 427, 644
 opgegeten, (ze) heeft scherp — 472
 opgejaagd zijn 470
 opgekoppeld 715
 opgelebd veulen 545
 opgelepte 861, 903
 opgelepte bag 861
 opgelopen 470
 opgelopen lijf 471
 opgelopen pens 470
 opgelopen staan 470
 opgelopen zijn 470
 opgepofst zijn 470
 opgeraapt 382
 opgeschoten 382, 394
 opgeschreven beest 330
 opgesloten kloek 986
 opgestegen zijn 470
 opgestijgd zijn 470
 opgestoten mook 471
 opgetrokken 376
 opgetrokken, varken met — rug 833
 opgeven 641, 648
 opgevreten, iets scherp — hebben 472
 opgezet 591
 opgezwollen buik 470
 opgezwollen zijn 470
 opgroeien, laag — 831
 ophaalriemen 727
 ophang 715, 727, 752
 ophang, kant van de — 553
 ophang, op de — 553
 ophang, paard op de — 762
 ophangen 400
 ophangen, er de broek — 758
 ophanghaak 722
 ophangpaard 762
 ophangriem 715
 ophebben, de medailles — 672
 ophebben, een kalf — 430
 ophebben, een vuil dracht — 456
 ophebben, het/een ei (hoog) — 997
 ophebben, het scherp — 472
 ophebben, iet scherp — 472
 ophebben, ijzer — 472
 ophebben, scherp — 471
 opheeft, zien of dat ze een ei — 997
 opheffen, poot — 781
 opheffen, voet — 780
 opheffen, zijn poten niet — 635
 opheffen, zijn poten veel te hoog — 635
 ophokken 923
 ophoudband 727
 ophouden 289, 290, 417, 430, 514, 767, 981
 ophouden met leggen 981
 ophouden van leggen 981
 ophouden, (de melk) niet — 512
 ophouden, doen — met kloeken 995
 ophouden, niet willen — 425
 ophoudende 821
 ophouder 328, 340, 746
 ophouders 715
 ophoudriem 728
 ophoudriemen 727
 ophoudstangen 724
 op jacht 468
 op jagen 295, 469, 491, 510, 933
 opkappen 887
 opkleden 758
 opkleden, getuig — 758
 opknappen 682, 682, 861, 947
 opknippen 681, 683
 opknopen 681
 opknopen, (de staart) — 682
 opkoetelen 679
 opkomen 423
 opkomen, niet — 856
 opkomer 831
 opkomer, goede — 831
 opkordeel 715
 opkuisen 682, 683
 opkweken 290, 615, 861
 oplangen, slecht — 635
 oplebberen 860
 opleggen, getuig — 758
 opleggen, het gareel — 759
 opleggen, zadel — 758
 opleppen 654, 860, 887, 903
 oplepper 545, 861, 887, 903
 opleren 677
 opletten 494, 926
 oploop 468
 oplopen 469, 476
 oplopen, het — 468
 oplopend zijn 470
 oplopendheid 468
 oploper 470
 oplopig zijn 470
 oploping 468, 674
 opmaken 681, 1038, 1048
 opmaken, haar bed — 835
 opmaken, (paard zijn staart) — 682
 opnemen 417, 430, 510
 opnemen, niet/geen kalf (willen) — 425
 oppassen 493
 oppasser 496
 opperarm 576
 opperarmbeen 576
 oppes 781
 oppoetsen 682
 oprallen 401
 oprapen 998
 oprapen, zijn eigen — 834
 opscharen 488
 opscheren 683, 922
 opschieter 382, 832
 opslaan 510
 opslabber 903
 opslenderen 681
 opslenderen, de staart — 682
 opslenteren 681
 opsluiten 923
 opsnijden 683, 888
 opsnoeten 682
 opspannen 840
 opspelen 842
 opspringen 400
 opspringen, lopig — 400
 opspuiten 469
 opstaan, er frans — 638
 opstaan, franses — 638
 opstallen 489, 923
 opsteken, getrek — 758
 opsteken, het gareel — 759
 opsteker 715
 opstieren 416
 opstijgen 469
 opstijging 468
 opstijven 424, 469
 opstijving 468
 opstompen, lijf — 457
 opstopping 674
 opstouwen 491, 495
 opteugeltje 715
 optomen 758
 optoom 715, 715
 optrekken 513, 516, 682, 861
 optrekken, weer — 514
 optrekker 516
 optuigen 682
 optuigen 677, 682, 757, 759
 optutteren 860

- opuiëren 423, 945
 opvangkot 925
 opvaren 400
 opvlechten 681
 opvlechten, (de staart) – 682
 opvliegen, de wei – 491
 opvoederen 304
 opvoeren 303
 opvreten, iets scherp – 472
 opvulsel 698
 opwassen, goed – 832
 opweiden 295
 opwerken 1048
 opwerspel 643
 opwillen, goed – 832
 opwiller 831
 opwroeten 845
 opzadelen 758
 opzet 715
 opzellijnt 715
 opzetriem 715
 opzetstuk 715
 opzetten, 290, 469, 861, 864, 946
 opzetten, de vang – 345
 opzetten, gareel – 758
 opzetteugel 715
 opzetteugel, ringen – 722
 opzettuig 715
 opzij 774
 opzuigen 424
 opzwellen 424, 469
 orde, vierkant in – 387
 oren 694, 732
 orie 770
 origine, goede – 331
 origine, koe van – 330
 origine, met een goede – 332
 orriet 774
 orie 305
 os 328, 345, 345
 os maken 344
 os van een koe 385
 os, lompe – 599
 osachtig 385
 ossegang hebben 631
 ossegareel 508
 ossegebit 724
 ossehalster 508
 osseknieën hebben 631
 osseknieën, met – 637
 ossekopstuk 508
 osselijnt, met – rijden 765
 ossengetrek 508
 ossengetuig 508
 ossenhaam 508
 ossenjok 508
 ossenjok 508
 ossepoten 376, 632, 834
 ossetoom 508
 ossezak 288
 otter, vieze – 910
 oud 553
 oud kabas 552
 oud kreng 552
 oud mieke 907
 oud paard 552
 oud schaap 896, 907
 oud scheermes 872
 oud slachtpaard 552
 oud vod 552
 oud, kurre van vier weken – 818
 oude bai 552
 oude barak 552
 oude beer 823
 oude bik 552
 oude bok 552, 908, 941
 oude bonk 552
 oude bram 552
 oude brik 552, 941
 oude djek 551
 oude djekker 551
 oude dju 552
 oude duivel 552
 oude geit 941
 oude hecht 551
 oude hengst 552
 oude jekker 551
 oude jul 552
 oude jut 552
 oude karonje 907
 oude kink 552
 oude knol 550
 oude kosj 552
 oude krak 552, 941
 oude lemme 907
 oude mie 907
 oude moeder 907
 oude ooi 907
 oude rakker 552
 oude ram 908
 oude schimmel 552
 oude tjekker 552
 oude tuk 552
 oude turk 552
 oude versleten bok 552
 oude versleten bonk 552
 oude versleten geit 941
 oude versleten knol 551
 oude versleten lemme 907
 oude versleten paard 552
 oude weer 908
 oude zeug 812
 oude zoeg 812, 823
 oude zeug 812
 oude zoeg 812, 823
 oude zog 812, 823
 oude zug 812
 oude, aan een andere - doen 920
 oude, nog bij de – 546
 oude, van de – 546
 oude, van de – afdoen 654
 oude, van de – doen 654
 oude, van de – zetten 653
 oude, van een goede – 331
 oude, van goede – (mv.) 331
 oude, van het – zetten 653
 oude, zijn – nest nog hebben 573
 oude, zonder – grootbrengen 860
 oudeman 593
 ouder schaap 907
 ouder, van goede – (mv) 331
 oudere zeug 812
 oudere zog 812
 oudere zug 812
 ouders, van goede – 330, 331
 oudeslag, van de – 332
 ouw 896
 ouwtje 896, 902
 oven 314
 over 440
 over zijn 440
 over, de dracht – 439
 over, er – 933
 over, er nogal – kunnen 623
 overal aanschieten 910
 overal vast ineem 387
 overal, heeft 't – zitten 387
 overandere dag leggen 972
 overboft zijn 470
 overbollen 444
 overbout 631
 overbouwd 384
 overbouwd in de borst 636
 overbrengen 492
 overdoen 492, 861
 overdracht, in – zijn 439
 overdragen 438
 overdragen, aan het – zijn 439
 overeenlagen, (zijn benen) – 632
 overeenstappen 632
 overeteling 305
 overgaals 801
 overgaan 439
 overgaan, (er) – 293
 overgedragen hebben 439
 overgehaald paard 597
 overgehaalde 330
 overgehaalde beest 330
 overgooien 444, 861
 overheen, de wind waait er – 383
 overhoef 663, 669, 671, 671
 overhoef, het paard heeft een – 671
 overhoefje 663
 overhoekse stap 632
 overhouder 865, 904
 overjaars 328
 overjaarse 328
 overjagen 492
 overjarig 328, 549, 905
 overjarig kalf 339
 overjarig schaap 905, 905, 907
 overjarige 905, 905
 overjarige bok 905
 overjarige ram 905
 overknie 667
 overknieën 661
 overknikken 661
 overkooien 861
 overkoot 661, 662, 663
 overkoot gaan 662
 overkoot lopen 662, 662
 overkoot schieten 662
 overkoot slaan 662
 overkoot slagen 662
 overkoot staan 629, 657, 662, 662
 overkoot zijn 661
 overkoten 661, 662
 overkoter 662
 overkotig zijn 662
 overkruis staan 631
 overleer 695
 overloper 915
 overplaatsen 862
 overpoot 662, 663
 overrechtse kant 554
 overrollen 444
 overscharen 491, 861, 926
 overschof 304
 overschot 304
 overschrijden 633
 overschuiven 921
 oversjouwen 492
 overslaan 971
 overslagen 633, 971
 overstaan 439, 661, 663
 overstaan, ze – 439
 overstappen 633
 overstouwen 491, 926
 overtrappen 631, 634
 overtrappen, (zich) – 633
 overtreden 633
 overtreden zijn 761
 overtrek 695
 overtreksel 695
 overtreksels 729
 overtrippeld zijn 761
 overtuieren 323
 overvoederen 304
 overvoet 663
 overvoet gaan 662
 overwas 663

1.1.1.2.

- overwend lam 903
 overwennen 920
 overwinteren 490
 overwroetelen 845
 overwroeten 845
 overzet zijn 761
 overzetten 323, 491, 631, 861, 920, 926
 paai 321, 322, 322, 322
 paal, aan een - zetten 323
 paalbeest, een - zetten 323
 paalhamer 319
 paaltjeskeuje 821
 paalzuiger 605
 paar, nog een - dagen kunnen staan 432
 paard 533, 538, 541, 550, 550, 782, 782 783, 834
 paard buiten tand 552
 paard dat met snukken trekt 606
 paard met een slechte broek 539
 paard met een zakbreuk 539
 paard met weinig lichaam 596
 paard op de ophang 762
 paard op een oogafstand 762
 paard staan 640
 paard, afgereden - 552
 paard, afgevoerd - 552
 paard, aftands - 552
 paard, ardens - 597
 paard, bedorven - 602
 paard, bloem op het - 587
 paard, bont - 589
 paard, bruin - 588, 589
 paard, drachtig - 645
 paard, dragend - 645
 paard, een bonk van een - 599
 paard, een koe van een - 600
 paard, (een) los - 767
 paard, eenhandig - 609
 paard, gebroken - 539
 paard, gelders - 596
 paard, gemakkelijk - 597
 paard, gsloten - 552
 paard, goed gemaakt - 596
 paard, hard - 595
 paard, het - aandoen 758
 paard, het - heeft een overhoef 671
 paard, het - met het kordeel pakken 763
 paard, het - met kordeel houden 764
 paard, het - moet naar de hengst 642
 paard, hoog - 596
 paard, jong - 543, 548, 549, 549, 550, 550
 paard, juu - 776
 paard, kast van een - 593
 paard, kort - 592
 paard, kreng van een - 552
 paard, kruk van een - 602
 paard, kwaad - 602, 602
 paard, lang getrokken - 596
 paard, lelijk - 594
 paard, lompe - 594, 599, 599
 paard, los met het - rijden 766
 paard, luxe - 596
 paard, mager - 595
 paard, met een - rijden 763
 paard, met het - naar de hengst 642
 paard, met het - naar de smid gaan 679
 paard, met het - rijden 763, 764
 paard, met (het) los - rijden 766
 paard, met het/een los - 767
 paard, (met) - naar de smid 679
 paard, min - 594
 paard, moeilijk - 607
 paard, 'n kop van een - 609
 paard, net van het achterste van het - 749
 paard, onsoortig - 602
 paard, oud - 552
 paard, oude versleten - 552
 paard, overgehaald - 597
 paard, rank - 595, 596
 paard, reil - 596
 paard, rood - 589
 paard, roodbont - 589
 paard, russisch - 536
 paard, schandalig - 595
 paard, schoon - 596
 paard, slap - 593
 paard, slecht - 601
 paard, tweedehand - 597
 paard, tweedehands - 597
 paard, tweehand - 597
 paard, tweehanden - 597
 paard, tweehander - 597
 paard, tweehandig - 597
 paard, tweehandigs - 597
 paard, tweehands - 597
 paard, van het - af 546, 654
 paard, van het - afdoen 654
 paard, van het - afzetten 653
 paard, van het - doen 654
 paard, van het - trekken 654
 paard, van het - zijn 654
 paard, van 't - zetten 653
 paard, versleten - 552
 paard, vol - 645
 paard, volslagen 550
 paard, vosebont - 589
 paard, wit - 585
 paard, zuur - 602
 paard, zwaar - 599
 paardachtig 382
 paardebâche 750
 paardebel 708
 paardebeltjes 700, 708
 paardebil 389, 390
 paardeborstel 681
 paardebreek 389
 paardedek 750
 paardedeken 750
 paardedekzeil 750
 paardefijtje 672
 paardefilter 521
 paardegareel 689, 691
 paardegebit 718
 paardegetrek 689
 paardegetuig 689, 726
 paardehaar, een rooster van - 521
 paardeharen zeef 521
 paardekam 681
 paardeketting 690
 paardekeutels 618
 paardekleeft 748, 749
 paardeleer 695
 paardemeester 291, 871
 paardemelk 652
 paardemest 618
 paardemoppen 618
 paarden, ardense - 536
 paardenblok 755
 paardenboei 755
 paarendokter 292
 paardenet 747, 748, 749
 paardepoot 585
 paarderomen 653
 paarderoskam 681
 paardesarge 750
 paardeshag 618
 paardestront 618
 paardetanden 563
 paardetanden, vaste - 563
 paardeteugel 718
 paardetoom 715
 paardetoort 618
 paardetuig 689
 paardevijgen 618
 paardezak 750
 paardgetuig 689
 paardig 638
 paardig staan 640
 paardig standen 640
 paardig zijn 640
 paardig, niet - 644
 paardigheid 641
 paardje 390, 534, 535, 543, 549, 781, 782, 782, 783
 paardje, ardens - 597
 paardje, jong - 543
 paardje, klein - 781
 paardje, licht - 597
 paardje, luxe - 596
 paards 638
 paards zijn 640
 paardsbellen 700
 paardsbil 389, 390, 392
 paardsborstel 681
 paardsdek 750
 paardsdeken 750
 paardsdekzeil 750
 paardsdoek 524
 paardsgareel 691
 paardsgebit 563
 paardsgetuig 689
 paardshaar 521, 695
 paardsharen zij 521
 paardshoop 618
 paardskalf 390
 paardskam 681
 paardskettel 690
 paardskeutels 618
 paardskop 556
 paardskopriem 706
 paardslijf 565
 paardslijn 690
 paardslijnt 710
 paardsmelk 653
 paardsmest 618
 paardsmoppen 618
 paardsromen 653
 paardssarge 750
 paardsstront 618
 paardstand 563
 paardstanden 563
 paardsteugel 704, 718
 paardstijd 642
 paardstoom 702, 724
 paardstoort 618
 paardstort 618
 paardstuig 689
 paardsuier 572
 paardszadel 735
 paardszog 653
 paarlingske 550
 paartijd 912
 paaslam 903
 paaslammetje/paaslemme(n)tje 903
 paaslemmen 903
 paaslemme(n)tje, paaslammetje/ - 903
 paasschaapje 903
 paddebakkes 660
 paddevlees 660

- pag 321
 pagatter 881
 pak 374
 pak vast 933
 pak ze 933
 pak ze maar 933
 pakken 430, 859
 pakken, biggen – 859
 pakken, een zwart bad – 845
 pakken, geen kalf – 425
 pakken, het paard met het kordeel – 763
 pakken, kou – 676
 pakken, verkens – 859
 pakken, wind – 469
 palleren 682
 pan 869
 pand 356
 panden 378
 pannenrek 1019
 pannetje 317
 pap 866
 papbig 861
 papieren, beest zonder – 330
 papieren, een met – 330
 papieren, koe zonder – 329, 330
 papieren, met – 332
 papieren, met beste – 332
 papieren, met goede – 332
 papieren, volbloed met – 330
 papierstrengen 730
 papiertje 524
 papknie 667
 paplam 903
 papmelk, vuile – 462
 pappot 545, 861
 papverken 861
 papveulen 545
 para-t.b.c. 487
 paratuberculose 487
 paratyfus 466
 pardoef 631
 pareltjes hebben 648
 paren 642
 paren, laten – 415
 parlevee 607
 parlevinker 607
 parten wegpakken 344
 partij 296, 568, 798, 892, 1009
 pas erop 933
 pas-op 1055
 pas, op een – lopen 620
 pas, te - komen aan 293
 pas, vlotte, vlugge – 592
 passeman 782
 passen, op de schapen – 926
 past goed bij elkaar 387
 pasternosterbolletjes 885
 pasteur 871
 pastoor 893
 patatmolen 308
 patatriek 316
 patatstamper 867
 patatstomper 867
 patatteketel 311
 patatten, goed om – aan te aarden 637
 patattenmes 872
 patattenmolen 307
 patattenmolentje 308
 patattenschepper 868
 patattenstamper 308, 867
 patattenstomper 867
 patattenstouwer 868
 patattenwamper 868
 paternoster 618
 patrasmolent 308
 patrasstomper 868
 paukenpaard 589
 peemolen 307
 pees 438, 569, 576, 578, 667, 753, 828
 pees afsnijden 654
 pees vuiligheid 438
 peesklap 666, 667
 peits 751
 pek 617
 pek, het – is er af 617
 pekdeken 750
 pekkel 1054
 pekzeil 750
 pel 1027, 1033, 1055
 pelen 682
 pellen 481, 1027
 pelletjes 481
 pels 922
 peluw 698
 pen 322
 pen, aan de – binden 323
 penis 828
 penningen 855
 penningkleur 587
 penningplekjes 855
 penningschimmel 586
 pens 286, 364, 365, 366, 366, 374, 565, 566, 568, 569
 pens en darm 286
 pens, dikke – 470
 pens, opgeblazen – 470
 pens, opgelopen – 470
 penserij 286
 penskoe 470
 pensmaag 364, 365, 365
 penspijn 467, 656
 pepje 963, 964
 perceel 325
 perche 755
 perfect 387
 perken 926
 persen 449, 649, 1048
 pest 858, 989
 pesterig 856
 pestziekte 858
 petieter 936
 petit 782
 petitje 782
 petjokkelpoot 670
 pettelaar 623
 petteman 609
 pettemen 462
 petteren 622
 peuten 978
 pezen 286, 286, 378, 436
 pezen krijgen 449
 pezen, er tussenuit – 623
 pezerik 288, 569, 827
 pff 1013
 piano 834
 pie 589, 1002
 piek 1000, 1002
 pieke 1002
 piel 569, 1001, 1002, 1004, 1006, 1008
 piele, 966, 1002, 1002, 1008
 piele piel 1008, 1012
 pielen 1006
 pieletje 909, 960, 964, 966, 1002, 1002, 1004, 1008, 1008, 1009
 pieletjes 942, 952, 961, 962, 1012
 pieletjes, jonge – 962
 pieletjesei 984
 pielskalf 339
 piemel 569
 pieoew 1002
 piep 1002, 1008
 piep kom 1002
 piep piep 977
 piepen 674, 674, 976, 1028
 piepen, het – 674
 piepende damp 674
 pieper 674, 966
 piepje 964
 piepjesmelk 1035
 piepjesromen 1036
 piepkuiken 960, 964
 piepziekte 466
 pier 830
 pieren 478, 494
 pierewiet 936
 pierpen 977
 piertje 954
 piet 538, 538, 657, 783, 806, 828, 947, 1000, 1002, 1015
 piete 1002
 pieten 501, 952
 piethengst 538, 538
 pietje 782, 963, 964, 966, 1002
 pietjes 952, 1002
 piétrain 801
 piétrains 801
 piétrainvarken 801
 piétrainverken 801
 piezel 568
 pijlen 624
 pijn in de zak 604
 pijn in de/het zak 656
 pijn in het lijf 656
 pijn in het zak 468
 pijn in 't zak 655
 pijnen afgang 473
 pijnen krijgen 649
 pijnzak 468, 603, 656
 pijp 565, 576, 578, 828
 pijpbeen 576, 577
 pijpbeen, achterste – 578
 pijpen 977
 pijpjes 578
 pijppot 1030, 1031, 1034
 pijpstuk 578
 pik 322, 322, 1003
 piket 321, 322, 322
 piket, op – zetten 323
 pikeur 292
 pikje 782
 pikkel 519
 pikkelen 410
 pikkelstoel 520
 pikken 307, 978, 1028
 pikken, veren – 990
 pikker 553
 pikkerdraad 927
 pikkie 781
 pikske 781
 pil, de – geven 887
 pillen 887
 pilot 321
 piis 1036, 1053
 pin 322, 322, 368, 374, 516, 569, 690, 690, 828, 884, 1045
 pin, aan de – 323
 pin, aan de – staan 323
 pin, aan de – zetten 323
 pin, ijzeren – 322
 pinbuik 566
 pingat 381
 pinhaar 573
 pink 327, 340, 341, 347, 821
 pink, drachtige – 351
 pink, gestierde – 352
 pinken 641
 pinksterziekte 655
 pinkstier 341

1.1.1.2.

- pinkvaars 328
 pinmelk 1035
 pinnen 367, 660
 pinnetje 690
 pinnetje 690
 pinstaart 893
 pinstaartje 909
 pip 988
 pips 988
 pis, 293, 847, 885
 pis, koude — 486
 pisblaas 286
 pisgat 571
 pissen 294
 pissier 569, 884
 pit 368
 pitsen 344, 920, 947
 pitstang 920
 pittemieke 937
 pitten, tanden — 872
 pjiepie 966
 plaag 989
 plaat 399
 plaatjes, koperen — 700
 plaats 774
 plaats, op zijn — 449
 plaats, van — veranderen 324
 plaatsier 339
 plak 379, 380, 855
 plakje 561
 plakkaat 399
 plakken 419
 plakken, witte — 672
 plakpoot 383
 plakziekte 854
 plamester 399
 plank 506, 1045
 planken van de boom 737
 plankje 738, 1045
 plankjes 737
 plankvoets lopen 622
 plankvoets springen 622
 plas 650, 885
 plasje 650
 plassen 294
 plat 337, 547, 847
 plat afgaan 474
 plat in de ribben 376
 plat kalf 337
 plat kieken 964
 plat kiekje 964
 plat schijten 473
 plat sjiepie 963
 plat, 't — van de voet 574
 plat, te — staan 663
 platen 377, 481, 693
 platen, koperen — 700
 platgeribd 376
 platheup 594
 platliggen 841
 platribber 376
 platschijt 472, 857
 platschijter 474, 656
 platschijterij 487
 platstaart 937, 942
 platstuk 694, 745
 platte afgang 857
 platte bil 581
 platte gedeelte van de hoef 574
 platte geit 940
 platte kaas 1051, 1055
 platte mutten 337
 platte rug 833
 platte schijit 847
 platte viggeren 818
 platte, greep — met tanden 316
 platte, riek met — tanden 316
 plattingkettinkjes 747
 plattuig 744
 platvoeten 662
 platvoeten hebben 631
 plek 379, 380, 559, 561, 561
 plek op de neus 561
 plek, gedrukte — 672
 plek, met een rode — 383
 plek, voze — 383
 plek, witte — 379, 380
 plekje 379, 379, 559, 561, 562
 plekje op de/zijn neus 561
 plekje, wit — 379, 380
 plekken 672, 855
 plekken, gedrukte — 672
 plekken met veel — 384
 plekken, rode — 855
 plekken, witte — 672
 plekken, zwarte — 855
 plekpoot 383, 383
 pleksnuit 379
 plekziekte 854
 pletmolen 308, 308
 pletser 389, 390, 393
 pletter 309
 pletteraar 309
 pletteren 345, 841
 plettermolen 308, 308
 plezant 611, 612
 plodden 979
 plodderen 845, 979
 ploddertje 857
 plodde(r)tje 989
 ploeggebit 721
 ploeghachten 730
 ploeghouder, met de — 766
 ploegkoord 716, 766
 ploegkoord, met de — 766
 ploegkoord, op — leiden 765
 ploegleiden 765
 ploegleidsels 717, 730
 ploeglijn 709, 712, 716, 766
 ploeglijn, bij de — gaan 765
 ploeglijn, met de — rijden 764
 ploeglijn, met een — rijden 765
 ploeglijnt 716
 ploeglijntje 716
 ploegreep 730
 ploegstreng 730
 ploegstrengen 729, 730, 730, 730,
 730
 ploeteren 845, 979
 ploffer 393
 plomp 594
 plooibaarlingen 721
 plooiagebit 721
 plorken 979
 pluche 560
 pluggeren 979
 pluim 700
 pluimage 700
 pluimen 992
 pluimen, changeren van — 971
 pluimziekte 990
 plus 700
 pluisjes 700
 pluizen 699, 978, 979
 plukgroen 298
 plukken 305, 307, 307, 683, 992
 plukziekte 990
 plusje 754
 pochel 565, 566
 poei 783
 poeike 783
 poeitje 934, 935
 poel 954, 958, 960, 961, 964, 965,
 1000, 1000, 1002, 1002, 1003,
 1006, 1008, 1008, 1008, 1009,
 1012, 1013, 1013, 1013, 1015
 poel, jonge — 965
 poele 952, 958, 960, 961, 965, 1000,
 1002, 1002, 1006, 1008, 1008,
 1008, 1011, 1011, 1012, 1013,
 1013, 1015
 poele poel 1008, 1008, 1012
 poele, jonge — 965
 poele, kleine — 954
 poelei 1028
 poeleke 543
 poelen 954
 poelen, grote — 966
 poelepetaat 1014
 poeles 545
 poeletje 954, 960, 961, 961, 964,
 965, 1000, 1000, 1002, 1002,
 1008, 1008, 1008, 1009, 1013
 poeletje, engels — 954
 poeletje, klein — 954
 poeletjes 1013
 poeletjes, jonge — 966
 poelie 952, 954, 958, 960, 961, 961,
 965, 1002, 1006, 1008, 1012
 poelie ei 983, 984
 poelie, jonge — 966
 poelieei 1028
 poeliejong 958
 poelietje 954, 961, 966
 poelietjes 960
 poeltjes 1013
 poemel 618
 poenkes (?) 367
 poephaan 956, 967, 968
 poephen 967
 poereske 543
 poeris 934
 poerisje 934, 935, 936, 936
 poesje 815
 poesjes 830
 poeske 782
 poet 543, 781, 782, 782, 783, 934,
 935, 948
 poet poet 782, 783
 poeter 543, 940
 poetertje 935, 940, 949
 poetje 543, 547, 781, 782, 782, 783,
 783, 783, 948
 poetje poetje 782, 783
 poets 782
 poezen 700
 pof 468
 pof, met — staan 470
 pofzak 471
 pogge 821
 pokken 367, 466, 476, 483, 484,
 858, 919, 988
 pokken, open — 484
 pol 544, 782, 783, 783
 pol, tot een — zetten 932
 polder 332
 polderkoe 332
 polderpaard 600
 polderschaap 894
 poldervee 332
 polleke 782
 polleman 782
 pollepel 317, 869
 pollepel, grote — 869
 pollepel, houten — 1034
 pols, 1044, 1045
 polschopje 930
 polsje 1044
 polsstock 1044
 polsterkussens 695
 polsterleer 695

- pommelee 586
 pompbak 312
 pompen 858
 pomper 858
 pompon 700
 ponie (voor: pony) 535
 ponie, dubbele — 597
 ponnie 534, 561
 ponnie, dubbele — 535, 597
 ponniepaard 535
 ponnetje 535
 pontschotel 1048
 pony 535
 ponyachtig 600
 ponytje 543
 pook 566
 pook, een dikke — krijgen 469
 poot 378, 578, 585, 780, 824, 883
 poot geven 781
 poot kom 781
 poot met vlekken 383, 384
 poot omhoog 781
 poot op 781
 poot opheffen 781
 poot- en muilziekte 485
 poot, bevangen — 657
 poot, brosse — 664
 poot, erwt in de — 669
 poot, gekloven — 483
 poot, goed te — 592
 poot, hoog te — 834
 poot, iets aan zijn — hebben 410
 poot, kort te — 834
 poot, kromme — 834
 poot, kwade — 485
 poot, licht van — 600
 poot, met een — achteruit 622
 poot, met een — staan 662
 poot, met een vlek op z'n — 383
 poot, rood getekend op de — 383
 poot, rotte — 665, 919
 poot, slap te — zijn 662, 859
 poot, sprokkel 664
 poot, 't harde van de — 585
 poot, verse — 665
 poot, zwerige — 483
 po(o)t(en), lomp van — 601
 pootje 482, 662, 781, 824, 883
 pootje, het — 485
 pootje, het — hebben 662
 pootje, met het — staan 662
 pootje, rot — 919
 pootjes, korte — 834
 pootjesziekte 485, 918
 pootkanker 671
 pootmuntel 507
 pootplaa 485, 857
 pootvoetwissel 507
 pootwjs 507
 pootwissel 507
 pootziekte 482, 485, 857, 859, 918, 919, 989
 pootziekte, muil- en — 485
 popje 600
 poren 403
 portel 1054
 portelwei 1054
 pose, in haar — liggen 649
 posterieur 567
 postje 520
 postsleutel 728
 pot, aarden — 1030, 1031
 pot, driekroonse stenen — 1031
 pot, ijzeren — 314
 pot, keulse — 1030, 1031, 1040
 pot, stenen — 1030, 1031, 1040
 pot, stijve — 1031
 poten 376, 626, 628, 649
 poten als een olifant 601
 poten lopen 634
 poten snijden 888
 poten snoeien 888
 poten, achterste — 567
 poten, buitenuitgooien (de —) 630
 poten, de — zo lomp als een koe zetten 410
 poten, dikke — 666, 666, 667
 poten, dunne — 600
 poten, fijne — 600
 poten, franse — 630
 poten, gekloven — 483
 poten, grof van — 601
 poten, grove — 601
 poten, het rot aan de — 665
 poten, hoge — 834
 poten, hoog op de — 381
 poten, hoog op zijn — 834
 poten, in de — 989
 poten, knobbels op de — 989
 poten, kop op de — 449
 poten, korte — 382, 834
 poten, kramp in zijn — hebben 661
 poten, kramp in de — hebben 661
 poten, kwade — 859
 poten, lange — 482
 poten, licht op zijn — 600
 poten, met — staan 440
 poten, met de — voor 449
 poten, met lange — 381
 poten, op drie — lopen 620
 poten, op zijn — lopen 633
 poten, op zijn achterste — staan 624
 poten, rap op zijn — 592
 poten, rotte — 664, 671
 poten, schoon op de — staan 636
 poten, slap in de — 663
 poten, slap op de /zijn — zijn 859
 poten, slecht op zijn — 859
 poten, te lang van — 381
 poten, tegen zijn voorste — lopen 633
 poten, van de — af gaan 859
 poten, van de — gaan 989
 poten, van de — liggen 859
 poten, van de — zijn 859
 poten, van de/zijn — gaan 859
 poten, ze staat sterk op de — 385
 poten, zich op zijn achterste — zetten 624
 poten, ziekte op de — 989
 poten, zijn — niet opheffen 635
 poten, zijn — veel te hoog opheffen 635
 poten, zware — 601
 potenziekte 485
 pothein 1019
 potig 385
 potketel 311
 potlam 903
 pottenbak 1019
 pottenbank 1019
 pottenrek 1019
 pottenstelling 1019
 potveulen 545
 poulain 543
 poulain-tje 543
 pozen 449
 pozen hebben 449
 pozen krijgen 449
 pppp 881
 praam 756
 prachten 614
 prang 723, 755, 756, 870
 prangen 345
 prangen van een wroeter 870
 pras 305
 praten 839, 840
 preekstoel 382
 premiebeer 806
 pres 1037
 presmachine 309
 presmelk 1035
 presser 309
 preut 571
 priebusje 395
 priem 321
 priem in de neusgaten 756
 prij, vieze — 910
 prijsbeest 331, 388, 393
 prijsskampkoe 388
 prijsskoe 388
 prijsstier 343
 prijsvar 343
 prijzen 679
 prima 387
 prima schaa 894
 prins 783
 prinsje 830
 prinske 782
 proberen 642, 1022
 procent, voor honderd — 387
 productiekoe 331
 proe 395
 proesten 614
 proeven 642
 proeven, laten — 642
 profiteren 979
 pront 387
 pront vierkant 387
 pros, vieze — 910
 prrrrr 780
 prrrrrr 776
 pruim 571
 pruimen 618
 pruisen 604, 613, 614
 pruisig 848
 prul 286
 prut 372, 828
 prutkoelen 995
 prutogen 659, 858
 pruttelen 997
 prutten 997
 ps 1003
 psj 1003
 pss 1003
 puisten 481, 855
 puisten hebben 481
 puiten 732
 puk 782
 pukkje 782
 pul 954, 958, 960, 961, 964, 966, 967
 pul, grote — 966
 pul, jonge — 962, 966
 pul, volwassen — 966
 pulhaan 968
 pulle 958, 960, 966, 980, 1014
 pulle, jonge — 966
 pulletje 954, 960, 962, 964, 966
 pulletje, jong — 962
 pullie 966
 pullorum 989
 pulpgreep 316
 pulpmand 315
 pummel 939
 punt 755
 punten 694
 punthanen 955
 put 924
 putje van de knie 582
 putring 924

1.1.1.2.

putten 375
putten maken 978
putten, diepe – 375

quasi 330
quatertempergroen 299

r-koe 330, 331
raak 660
raam 505, 691, 695, 695, 872
raampje 505
raapbrood 299
raapkoek 302
raapkoekdrank 298
raapkoekmeel 303
raapmolen 308
raastig 486
rachitisme 668, 859
rad 592, 1045
rad van sint katrien 854
raffel 857
raffel, aan de – 857
raggen 400
raisonneren, er eens tegen gaan – 839
raken 633
raken, uitgelegd – 980
raken, van de benen af – 859
raken, van de leg – 980
rakken 409
rakker, oude – 552
rakkeren 400
ralgeit 942
ralkloot 942
rallen 401, 911, 912, 944
ram 897, 899, 901, 904, 904, 905, 908, 939, 940
ram, bij – brengen 914
ram, gesneden – 899
ram, jonge – 904, 904
ram, oude – 908
ram, overjarige – 905
ram, toelaten van de – 914
ramer 607
ramlam 900, 901, 904, 904
ramlammetje 901
ramlammetje/ramlemme(n)tje 904
ramlemme(n)tje, ramlammetje/ – 904
rammekop 895
rammel 899, 939
rammelaar 395, 899, 900, 908
rammelaars 700
rammelbellen 708
rammelen 400, 912, 945
rammels 700, 708
rammeltjes 708
rammen 912
rammetje 899, 901, 904, 904, 940
rammetje, gesneden – 899
rammetje, jong – 904
rammig 912
rammig staan 912
rams 945
ramskop 895
ramstig 912, 944
rand 700, 969
rand, aan haar – zijn 980
rand, de - afleggen 981
rand, een week van de – zijn 432
randen 971, 981
randen, beginnen te – 981
rangen 367

rank 382, 596, 600
rank paard 595, 596
rank verken 834
ranke duivel 596
ranke haring 596
ransel, af zijn van haar – 981
ranselier 888, 889
rantsoen 325
rap 576, 592, 611, 611, 672, 673
rap dof zijn 675
rap en onregelmatig asemen 675
rap moe 675
rap op zijn poten 592
rap zeer gedaan zijn 606
rap, zo – niet 779
rapen 305, 998
rapide 611
rapidig 611
rappe 857
rappe, aan de – 474, 857
rappelzwing 763
rappen 481
rapper 779
rapper, wat – 779
rapperd, aan de – 474
rapperij 473
ras 331
ras zijn 655
ras, ardens – 597
ras, brabant – 335
ras, Duits – 800
ras, gekruist – 800, 893
ras, goed – 331
ras, halfvreemd – 330
ras, herfs – 335
ras, hollands – 332
ras, kempisch – 334
ras, kempische – 334
ras, koe van kempisch – 334
ras, lichte ardense – 334
ras, rood – 334
ras, rood-bont – 333
ras, (te) – (zijn) 474
ras, texels – 892
ras, tongers – 335
ras, van een goed – 331
ras, van goed – 331, 387
ras, van het – 332
ras, van het beste – 332
ras, van vreemd – 329
ras, verbasterd – 329
ras, vlaams – 892, 894
ras, vlaanderen – 334
ras, vlaanders – 335
ras, vreemd – 329
ras, wild – 329
ras, yorks – 800
ras, zwart – 332
rasbeest 330, 331
raskoe 330, 331
raskoe, geen – 329
rasmeer 541
raspaard 592
rasschaap 894
raasteel 888, 889
rastype, gewenste – 387
ratels 708
rateren 972
rattestaart 909
rauw 1031, 1040
rauw gesneden 539
rauwe knevel 558
rauwe melk 1016
rauwen 614
rauwigheid 298, 888
rauwvoeder 866, 888
rauwvoer 888

razelen 616
razend 486
razende hond 486
razende ziekte 486
razerig 486
razernij 486
razig 486
razige hond 486
reactiekoe 484
reageerder 484
rebbe 343, 395
rebbe 595
recht 592, 781
recht kwartier van voor 356
recht staan 637
recht, schoon – 387
recht, te – staan 663
recht, te – van haarband zijn 662
rechte darm 288
rechte rug 387
rechte, het is een – 449
rechter achterdeem 358
rechter achterkwartier 357
rechter achterspeen 358
rechter kwartier 359
rechter voordeem 357
rechter voorkwartier 356
rechterdijbeen 553
rechterflank 553
rechterkant 553
rechterkant, voorste demen aan de – 357
rechtermiddenbeen 577
rechterschouder 553
rechterruier 359
rechtervoorspeen 357
rechterzijde 553
rechtomhoogzetten 624
rechtop 781
rechts 594, 773
rechts achterste deem 358
rechts kwartier 359
rechts voorkwartier 356
rechts voorste deem 357
rechts, achterste deem – 358
rechts, achterste kwartier – 358, 358
rechts, achterruier – 358
rechts, eerste kwartier – 356, 358
rechts, kwartier – van achter 358
rechts, kwartier – van voor 356
rechts, kwartier – voor van de hand 356
rechts, schijf – van achter 358
rechts, tweede kwartier – 358
rechts, tweede kwartier – 358
rechts, van links naar – gaan 625
rechts, voorste deem – 357
rechts, voorste kwartier – 356
rechts, voorste kwartier aan de – hand 356
rechts, voorruier – 357
rechtsachterdeem 358
rechtsachterkwartier 357
rechtse achterhand 358
rechtse achterspeen 358
rechtse achterste kwartier 358
rechtse achterste schijf 358
rechtse deem van achter 358
rechtse deem van voor 357
rechtse kant 553
rechtse kwartier 359
rechtse kwartier achter 357
rechtse kwartier van achter 357
rechtse kwartier van voren 356
rechtse kwartier voor 356
rechtse schijf 359, 359

- rechtse schijf van voor 357
rechtse voorhand 357
rechtse voorspeen van de hand 357
rechtse, achterste kwartier aan de
— hand 358
rechtse, achterste — schijf 358
rechtse, voorste — kwartier 356
rechtse, voorste — schijf 357
rechtseflank 553
rechtsekant, voor de — 553
rechtshoek 359
rechtshoek 773
rechtshoek 357
recule 778
redelijk verken 821
redelijke goede 330
reebeen 666
reekalven 436
reep 730, 731, 737, 825, 873, 888,
889
reep, ijzeren — 730
reet 452, 650, 652, 853, 917, 946
refuseren 609
refuseur 609
regelmatig leggen 980
regenmantel 750
regenzeil 750
register 330, 330
registerkoe 329, 330, 330, 331
regulier leggen 980
reiger 382
reiger, smalle — 834
reil 596, 834
reil paard 596
reistas 929
rek 506, 1019
rek voor de tuiten 1019
rekening 434
rekening, aan de — (zijn) 434
rekening, binnen acht dagen aan
de — zijn 432
rekening, binnenkort komt de —
432
rekening, de — hebben 434
rekening, haar — hebben 434
rekening, nog acht dagen van de —
zijn 432
rekening, nog een week aan de —
432
rekening, nog een week van de —
zijn 432
rekening, om de — zijn 432
rekening, over de — zijn 440
regareel 691
rekje 1019
rekken 912
rekken, laten — 512
rekken, zich — 912
rekker 912, 920
remgebit 718
remketting 719, 723
remkettinkje 723
remmelen 400, 684, 845, 912
remmen 972
remring 723
remringen 721
remschakel 507
remstig 848
ren 506, 874, 875, 878, 925
ren, viervoets in de — 622
renen 403
rengen 305
rennen 622
rennen, verplaatsbare — 926
repel 737
repen 400, 729, 729, 730, 730, 730
repen, tussen de — 767
repenmagazijn 595
reper 400
reper zijn 657
reper, een — 376
repig 400
reppen 400
repper 606
repperen 400
rerer 403
ressortkettingen 731
ressorts 730
rest 305
retief 607, 609
retour, à — 778
retteketet 857
retteketet, de — hebben 857
reub 888
reun 326
reutje 899
ria 783
ribben 737
ribben, plat in de — 376
ribbenkast 565
ricinuskoek 303
ridder 538
ride 710
riek 316
riek met platte tanden 316
rieken, naar de bok — 943
riekschop 316
riels 591
riem 694, 698, 699, 704, 705, 706,
706, 707, 707, 710, 727, 727,
731, 744, 745, 746
riem met gesp 740
riem om gareel bijeen te houden
727
riem van het kopstuk 707
riem, achterste — 707
riem, grote — 744
riem, leren — 753
riem, (verbindings-) — van de help
740
riemen 730
riempje 699, 746, 755
riempje onderin 699
riempje, achterste — 707
riempje, met een leren — 753
riempjes 727
rieper 382
rieren 615
rij 296
rijbaar, handig — 608
rijband 701
rijdek 736
rijden 400, 763, 849, 981
rijden met de menlijnt 764
rijden met (de) dubbele leisten 765
rijden met dubbele lei 765
rijden met snoklijnt 764
rijden, de maar — 557
rijden, de nachtmerrie — 557
rijden, dubbel — 765
rijden, een lijnt — 764
rijden, (ermee) naar de beer — 850
rijden, guides — 765
rijden, kordeel — 764
rijden, laten — 850
rijden, los — 766
rijden, los met het paard — 766
rijden, met de breidel — 764
rijden, met de enkele handkoord
— 764
rijden, met de guide — 766
rijden, met (de) guide — 765
rijden, met de hotlei — 764
rijden, met de hotlijnt — 764
rijden, met de loenjes — 765
rijden, met de loenjetjes — 765
rijden, met de ploeglijnt — 764
rijden, met de snoktoom — 764
rijden, met dubbele leisten — 765
rijden, met een dubbel — 765
rijden, met (een) dubbellijnt — 765
rijden, met (een) dubbel(e) lijnt —
765
rijden met een enkel — 764
rijden met een guide — 764, 765
rijden, met een kordeel — 764
rijden, met een lijnt — 765
rijden, met een lijnt — 764
rijden, met een paard — 763
rijden, met een ploeglijnt — 765
rijden, met een teugel — 766
rijden, met enkel kordeel — 764
rijden, met enkele lijnt — 764
rijden, met het borstgareel — 766
rijden, met het kordeel — 764
rijden, met (het) los paard — 765
rijden, met het paard — 763, 764
rijden, met kordeel — 764
rijden, met los tuig — 766
rijden, met osselijnt — 765
rijden, met twee guides — 765
rijden, (met) twee lijnten — 765
rijden, met twee kordelen — 765
rijden, naar de hengst — 642
rijden, naar de stier — 416
rijden, op de lijnt — 765
rijden, op een lijnt — 764
rijden, op enkel kordeel — 764
rijden, op het kordeel — 764
rijden, op kordeel — 764
rijder 400
rijderen 615
rijelen 615, 853
rijerder 854
rijeren 853
rijgebit 721, 724
rijgelen 856
rijgen 856
rijgnestelen 436, 835
rijhok 926
rijkloot 400
rijlap 736
rijlen 856
rijlijnt 710
rijn-, maas- — ijsselvee 334
rijn-, maas- — ijsselveeslag 334
rijnpink 328
rijp 393, 412, 849
rijp (zijn/staan/staan om te kal-
ven) 442
rijp voor dekking 640
rijp zijn 412
rijp, nog niet — ei 963
rijpaard 395
rijtsarge 750
rijtsmeel 866
rijstrengen 734
rijtoom 701, 721
rijzadel 735
rijzen 452, 512, 853, 917
rijzen, (de melk) laten — 512
rijzing 462
rikketikketikketik 998
ril 696, 697, 698
rillen 615, 853
rils 382, 945
rils verken 834
rilmelen 616
ring 446, 507, 723, 756, 870, 873,
920
ring aan de kinketting 723

1.1.1.2.

- ring op de neus voor wroeten 871
ring van de kinketting 723
ring van de stang 724
ring, van een hangkoord 723
ring, een – in zijn oor steken 870
ring, een – op de/zijn neus zetten 870
ringdarm 853
ringelen 870
ringeloren 870
ringen 415, 705, 705, 721, 724, 728, 728, 731, 744, 869
ringen opzetteugel 722
ringen van de guide 705
ringen van de guide(s) 728
ringen van de halster 705
ringen van de kinketen 721
ringen van de leidsels 727, 727
ringen van de lijnt 728
ringen van het gebit 705, 721
ringen van het mondstuk 705
ringen, buitenste – 721
ringen, een keuje – 870
ringen, (een) verken – 870
ringen, varkens – 870
ringen, vaste – 724
ringen, verken – 870
ringentang 871
ringetje 870
ringetjes 721, 723
ringetjes op de staart doen 921
ringhaak 723
ringknevel 722
ringmaag 366
ringnagel 870
ringneus 870
ringschimmel 481
ringschurft 481
ringseel 870
ringtang 871
ringtangetje 871
ringworm 481
rinnen 1020
rinten 624
rinzelen 971
ripper 394
rispen 406
rissen 307
rits 414, 414, 638, 886, 897, 912, 912, 912, 944
rits lemmer 897
rits staan 912, 912, 945
rits worden 912
rits zijn 912, 912
rits, de – hebben 912
ritse bok 942
ritselen 616, 978
ritsen 912, 945
ritsheet 945
ritsig 414, 848, 849, 912, 912, 944
ritsig lopen 912
ritsig staan 912, 912, 945
ritsig zijn 912
ritsige geit 942
ritsigheid 912, 945
ritstijd 912
robuust 385
rochelen 839, 840
rode 334
rode bal 458
rode beesten 334
rode flos 700
rode koe(ien) 334
rode koorts 855
rode plekken 855
rode soort 334
rode vlek 383
rode vlekken 855
rode zakdoek 929
rode, het – laten zien 457
rode, met een – plek 383
roede 374, 568, 568, 827, 884
roefelen 845
roefen 628
roefen, met – trekken 606
roefer 606
roei 553, 762
roei, in de – gaan 678
roei, in de – staan 762
roei, te – 553
roeien 324, 649
roeikant 553, 762
roeikantpaard 553
roeikardeel 553
roeilijnt 714, 716, 717
roeiopaard 553, 762
roeizij 762
roeizijde 553
roekordeel 703
roepaard 761
roepen 292, 614, 615, 839, 840, 842, 912, 975, 976, 1007
roepen bij 292
roepen, haar kurren – 839
roer 805
roer, in de – staan 762
roerder 316
roergaffel 316
roerhout 316
roermik 316
roerschop 317
roerstok 316
roervork 316
roes 675
roetserd 606
roffen 839, 840
roffer 606
rog, jonge – 298
rogge 298, 888
rogge en tarwe 298
rogzaaier 553
rok 922, 1033
rok wol 922
rollen 443, 617, 845, 912, 979, 1038, 1048
rollen, over haar rug – 444
rollen, vast – 912
rollicht 739, 740
rolvat 1040, 1041, 1041
rolwagen 315
romen 653, 887, 1016, 1033, 1033, 1038
romen in de uier hebben 648
romen neerlaten 838
romen, afgezaande – 1036
romen, de – laten lopen 648
romen, dikke – 1052
romen, dunne – 1036
romen, geronnen – 1052
romen, geschifferde – 1052
romen, gestremde – 1052
romen, goede – 1017
romen, verse – 1017
romen, warme – 1017
romen, zoete – 1017
romen, zure – 1017, 1052
romer 1034
rommelbellen 700
rommelen, in de modder – 845
romp 565, 566
rompnet 749
rond van billen 389
rond, een caoutchouc – doen 922
rondbiezen 409
ronde 325
ronde maag 365
ronde rug 833
rondgooien 444
rondkruis 392
rondkuipje 1049
rondlopen 409
rondlopen, zot – 409
rondom eerlijk 387
rondschieten 409
rondwroetelen 845
ronk 988
ronker 674
ronsel 1041, 1045, 1045
ronselaar 722
ronselvat 1041
rood 334, 587
rood geplakt 590
rood geplekt 334
rood getekend op de poot 383
rood paard 589
rood ras 334
rood vee 334
rood-bont 333
rood-bont ras 333
rood-bont vee 333
rood-bonte beest(en) 333
rood-bonte koe(ien) 333
rood-wit 334
rood-witte koe 334
rood, het – laten zien 457, 459
rood, hollands – 335
roodbont paard 589
roodbonte 333
roodgehoppelde 334
roodgeplekte 334
roodgeplekte koeien 334
roodgevekte 334
roodgrijs 589
roodhoppel 334
roodpoot 383
roodschimmel 587
roodvonk 855
roodvos 589
roof 922, 1033
roofwol 922
rooi 458
rooi, de – laten zien 457
rooi, de – uitgaan 457
rooi, de – uithebben 457
rooi, het – laten zien 457
rooi, het – wenden 458
rooien 457
rooien, het – 458
rooier 458
rooileder 694
room 1016, 1032, 1052
room trekken 419
room, de – laten lopen 437
room, de – zit er los in 512
room, zure – 1051
roomdoekje 524
roomfilter 524
roomhool 1031
roomkalf 339
roomkannenrek 1019
roomkarn 1042
roomkroes 1031
roomkuis 339
roommelk 1035
roomopbrengst 887
roompjes 1017
roompot 1031
roomschotel 1030
roomsel 1037
roomteit 1030
roomtobbe 1031

- roomton 1034
 roomuier 360
 roomuiers 374
 roomzeef 521, 524
 roomzeefje 521
 roomzift 521
 roomzij 521, 524
 roomzigg 521, 524
 roomzijje 524
 roos 438, 458, 460, 461, 462, 660, 855
 roos aan het uier 462
 roos hebben 457
 roos in de uier 462
 roos in de uier hebben 462
 roos in het uier 462
 roos, de – hebben 457, 459
 roos, de – hebben in het uier 462
 roos, het – hebben 457, 459
 roos, het/de – hebben 462
 roosbal 458
 roosje 700, 783
 rooskoe 458
 rooster, een – van paardehaar 521
 roosuier 462
 ros 536, 552, 587, 588, 602, 910
 ros vee 334
 ros, krekkel – 602
 ros, vieze – 910
 rosbellen 700
 rosdoek 566
 roskammen 679, 682, 947
 rosmolen 1041
 ros paard 588
 rossard 602
 rosschimmel 587
 rosse 334, 943
 rosse beesten 334
 rosse koeien 334
 rossen 680, 947
 rosspaan 693
 rost 588
 rot 462, 479, 665, 830, 919, 919, 983, 985, 1019
 rot ei 982, 984, 1028
 rot pootje 919
 rot zijn 483
 rot, het – 665
 rot, het – aan de poten 665
 rotbok 593
 rothoef 671, 919
 rotklaau 483
 rotkreupel 665, 919
 rotpoot 665, 919
 rotstraal 574, 657, 664, 669, 671, 919
 rottand 660
 rotte 983, 984
 rotte hoef 664, 665, 666, 671
 rotte in de uier 462
 rotte koe 484
 rotte lever 919
 rotte melk 462
 rotte poot 665, 919
 rotte poten 664, 671
 rotte straal 665
 rotte voet 665
 rotte voeten 664, 666
 rotten, de straal is aan het – 665
 rotvoet 919
 rotzak 602, 835, 936
 rotzooi 462
 rouaangrijs 589
 roven 998
 roven aan de bek 918
 royaal van boven 387
 roze 459
 rozen 436, 457, 459, 858
 rozen, het – 458, 460
 rozend 458
 rozer 458
 rozig 461
 rozig zijn 409, 457, 459
 rrrrr 780
 ru 1003
 rubber 607
 ruchelen 613, 615
 rug 565, 566, 737
 rug, bochtige – 833
 rug, de – wassen 924
 rug, doorgezakte 593, 833
 rug, een hoge – hebben 833
 rug, een ingereden – 376
 rug, een kwade – 376
 rug, een lage – hebben 833
 rug, een strakke – hebben 833
 rug, een zwakke – hebben 833
 rug, er zit een daas op hun – 409
 rug, gebogen – 833
 rug, gestrekte – 834
 rug, goede – 387
 rug, hoge – 833
 rug, ingereden – 593
 rug, ingevallen – 593
 rug, kromme – 392, 833
 rug, laag in de – 593
 rug, lage – 833
 rug, lange – 834
 rug, met een lage – 833
 rug, met een schone – op 387
 rug, met mooie – 387
 rug, op de – gooien 444
 rug, op de – leggen 444
 rug, over de – draaien 443
 rug, over de – drullen 444
 rug, over de – omdraaien 443
 rug, over haar – rollen 444
 rug, platte – 833
 rug, rechte – 387
 rug, ronde – 833
 rug, scherpe – 833
 rug, slappe – 593, 833
 rug, sterke – 834
 rug, varken met een strakke – 833
 rug, varken met opgetrokken – 833
 rug, verken met ingevallen – 833
 rug, zwakke – 833
 rugband 727, 728, 738
 rugbeugel 737
 rugdek 750
 ruggedek 749
 ruggelen 617, 649, 845
 ruggeling 396
 ruggenet 748
 ruggeriem 733
 ruggestrong 565
 rugkussen 735
 rugliggen 912
 rugnet 748
 rugriem 699, 727, 727, 728, 733, 734, 735, 737, 738, 739, 740, 745, 746
 rugriem, bij de – gaan 766
 rugstuk 735, 746
 rugvliegennet 749
 rugzadel 734
 rui 480, 971
 rui, aan de – 971
 rui, in de – (zijn) 971
 ruiboom 313
 ruidig 481
 ruinen 491, 971, 981
 ruif 874, 888, 889, 971
 ruif, aan de – 971
 ruif, houten – 889
 ruif, in de – geschoten 971
 ruif, in de – (zijn) 971
 ruif, in de – zitten 971
 ruif, metalen – 889
 ruifeling 895
 ruifhaan 967
 ruifkijken 967
 ruiftijd 971
 ruifziekte 990
 ruig 480, 666, 673, 855
 ruig, 't – hebben 672
 ruiltanden 563
 ruim, (te) – staan 635
 ruimen 649, 971
 ruimscheut 649
 ruïn 537, 538
 ruïn, er een – van maken 684
 ruïn, gebroken – 539
 ruïner 538
 ruïnpaard 538
 ruïntanden 563
 ruïsen 295, 634, 844
 ruïsen, hem – 844
 ruïsen, zijn eigen – 844
 ruiter 597
 ruiven 481, 969, 981, 992
 ruïzelen, ruïzelen/ – 971
 ruïzen 971
 ruk 774
 ruk-weg 774
 rukbonk 606
 rukken, met – trekken 607
 rukker 606
 rukkerd 606
 rukkloot 606
 rukpaard 606
 rund 326, 326, 328, 339, 351, 398
 rund, vet – 392
 runddier 340
 runder 326
 runderbeten 478
 runderdarm 288
 runderen 326
 rundje 328
 rundsbeest 326
 rundsbeesten 326
 rundskaalfbeest 337
 rundsvee 326
 rundvee 326
 rundveestapel 326
 runnen 1020
 runniken 613, 614
 runsel 1051
 rus, een – 597
 russisch paard 536
 rusten, laten – 642
 ruw aan zijn buik 573
 ruw haar 573
 ruw haar onder de buik 573
 ruw onder zijn buik 573
 ruw van haar 573
 ruwharige 943
 ruwvoeder 888
 ruzel 971
 ruzel, aan de – 971
 ruzelen/ ruïzelen 971
 s-haken 728
 s-koe 331
 saanengeit 938
 sabberen 837
 sabel 569, 828
 sabot 585

1.1.1.2.

- sacherrijnig 602
sajet 522
salmonellen 466
salmonellose 466
sapkuilen 375
sapskuil 566
sarge 750
sargeriem 750
sassen 294
saucijzenman 595, 602
saucijzenpaard 552, 602
scabies 480
scapulier 506
sch 1003
schaap 889, 892, 893, 893, 8, 93,
893, 894, 894, 894, 896, 897,
899, 899, 901, 903, 903, 904,
904, 905, 905, 905, 907, 934,
935, 936
schaap met twee tanden 906
schaap met vier tanden 907
schaap vol lam 916
schaap voor te slachten 894
schaap, best — 894
schaap, bokkig — 909
schaap, bont — 893
schaap, bruin — 893
schaap, de bok bij een bronstig —
laten 914
schaap, dekrijp — 897
schaap, drachtig — 915
schaap, dragend — 916
schaap, drechts — 893
schaap, driejarig — 907
schaap, driescharig — 907
schaap, droog en hard — 910
schaap, Duits — 893
schaap, eenjarig — 904, 906
schaap, eenscharig — 906
schaap, engels — 892
schaap, fries — 892, 894
schaap, gedekt — 915
schaap, gekruist — 893
schaap, geplekt — 893
schaap, gesneden — 899
schaap, goed — 894
schaap, greeg — 910
schaap, groeizaam — 910
schaap, groot wit — 892
schaap, gust — 915
schaap, jarig — 897, 906
schaap, jong — 901, 904, 904, 904,
905
schaap, kempisch — 893
schaap, klein wit — 893
schaap, koppig — 909
schaap, kwaad — 895, 910
schaap, lastig — 910
schaap, leeg — 915
schaap, mak — 910
schaap, mannelijk — 899
schaap, mans — 915
schaap, min — 895
schaap, munt — 897
schaap, muntig — 897
schaap, oncourant — 895
schaap, oud — 896, 907
schaap, ouder — 907
schaap, overjarig — 905, 905,
907
schaap, prima — 894
schaap, schoon — 894
schaap, slecht — 895
schaap, textelaar — 894
schaap, textels — 892, 893, 894, 894,
894
schaap, tweejarig — 907
schaap, tweescharig — 907
schaap, veredeld — 893
schaap, verlopen — 915
schaap, verloren — 931
schaap, versleten — 907
schaap, vies — 910
schaap, vol — 915
schaap, volwassen — 907
schaap, wit — 892, 893
schaap, zeeg — 931
schaap, zwart — 893, 893
schaapherd 928
schaapherder 927, 929
schaapherdershond 932
schaaphoeder 928
schaapje 890, 901, 903, 904, 904,
904, 904, 905, 906, 907, 907,
923, 934, 935, 936, 936, 949
schaapje, driejarig — 907
schaapje, eenjarig — 906
schaapje, gesneden — 899
schaapje, jong — 901, 903, 936
schaapje, klein — 901, 936
schaapje, tweejarig — 907
schaapje, vroeg — 903
schaapmak 612
schaapmoedertje 903
schaapsoog 658
schaappokken 919
schaapsbad 925
schaapsbel 931
schaapsbok 899
schaapscheerder 924
schaapscheren 922
schaapsdeuren 925
schaapsfluitje 931
schaapsheerder 928
schaapshoeder 928
schaapshond 932
schaapshut 933
schaapskeutelen 885
schaapskeutels 885
schaapskeultjes 885
schaapskooi 925, 925, 925
schaapskou 923
schaapskralen 885
schaapskrenten 885
schaapskuil 925
schaapslepel 931
schaapsmessing 885
schaapsmest 885
schaapspokken 919
schaapsschaar 924
schaapsschep 930
schaapsscheper 928
schaapsschop 930
schaapsschopje 930
schaapsspriet 931
schaapsstaart 909
schaapsstaf 931
schaapsstal 925
schaapsstront 885
schaapsvel 923
schaapsvork 931
schaapswachter 928
schaapswei 927
schaapswol 922
schaapwachter 928
schaar 392, 562, 563, 892,
924
schaarbek 562
schaarhaken 697
schaars 694, 920
schaarsmes 920, 947
schaatsen, lange — hebben 482
schaatshoef 482
schaatshoeven 482
schabbe 354
schabben 845, 977
schacht 374, 569, 570
schachten 732
schaffelen 628
schafte 568, 828
schakel 507
schakel, een — verkrijgen in de
zwing 762
schakelen 972, 975
schakels 731, 747
schalier 888
schaling 905, 905, 906, 907
schalingbok 905
schalinggerm 905
schalmlicht 740
schandaal 593
schandalig paard 595
schapebel 931
schapebok 900, 905
schapebolletjes 885
schapebrok 888
schapehorzel 918
schapekeutelen 885
schapekeutels 885
schapekeultjes 885
schapekop 883
schapekorrel 888
schapelam 901
schapemest 885
schapen hoeden 926
schapen verleggen 926
schapen, guise — 897
schapen, met de — uitgaan 926
schapen, op de — letten 926
schapen, op de — passen 926
schapen, vuile — 897
schapenbocht 926, 926
schapenboer 929
schapenbok 899
schapendarm 288
schapengaas 927
schapenherder 928
schapenhoeder 928, 928
schapenhoef 482
schapenhouder 929
schapenklauw 482
schapenkooi 925
schapenkot 925
schapenoog 658
schapenram 899
schapenren 926
schapenschaar 922
schapenschop 930
schapenstal 925, 925
schapenstouwer 928
schapenvoerbak 889, 889
schape(n)scheerder 923
schapepels 922
schapepokken 919
schapepoot 883
schaper 928, 932
schaperroof 922
schapershond 932
schaperuif 888
schapeschaar 924
schapestaart 909
schapestront 885
schapestrontjes 885
schapetanden 909
schapevacht 922
schapevel 922
schapewol 922
schapezeik 885
schar 954
scharen 488, 491, 722, 724
scharen, bij elkaar — 861

- scharminkel 381, 394, 552, 602
 scharnieren 698
 scharnierhaken 697
 scharrelen 624, 977
 scharren 628, 977
 schars 872
 schateren 977
 schaven 634, 1048
 schavers 481
 schede 371, 571
 schedetje 371
 scheef 519, 594, 631
 scheef gaan 625, 631
 scheef geheupt 594
 scheef gemolken 519
 scheef in de heup 594
 scheef staan 594
 scheefheup 594
 scheefloper 607
 scheel 658, 1046
 scheel van de stand 1046
 scheelappen 708
 scheeloog 659
 scheen 578
 scheenbeen 577
 scheer 565
 scheerbeen 562
 scheerbek 562
 scheerder 924
 scheerlappen 708
 scheerling 904, 905, 905, 906
 scheermes 872, 920, 924
 scheermes, doorsnijden met – 920
 scheermes, oud – 872
 scheermesje 872
 scheersel 923
 scheerwol 923
 scheffelen 620
 scheiden 436, 684, 862, 862, 994
 scheidsel 643, 1051, 1054
 scheidtuig 734
 scheidwei 1054
 scheien 700, 732
 scheilijn 718
 schel 1026, 1027
 schel, 't – over de ogen hebben 659
 schel, 't – 659
 schele 659, 659
 schelthout 596
 schellen 1028
 schellenkrans 700
 schelm 602, 936
 schelp 1027
 schenen stampen 629
 schenen, tegen zijn – lopen 634
 schenkel 576, 582
 schenkelen 634
 schenkels 286
 schenken 660
 schep 316, 869
 schep, houten – 317
 schepbak 317
 scheper 928, 929, 929, 929, 932
 scheper, lamme – 929
 scheper, luie – 929
 scheper, zelfstandige – 929
 schepersfluit 929, 931
 schepershond 932
 schepershut 933
 schepersschaar 924
 schepersschop 930, 931
 schepersschopje 930, 931
 schepersstok 931
 schepersstas 929
 schepersvork 930
 schepje 317, 930
- scheplepel 869
 scheppan 317, 869
 scheppannetje 869
 scheppen 407
 schepper 316, 316, 869
 schepper, houten – 317
 schepper, ijzere – 317
 schepriek 316
 schepsen 478
 scheren 682, 683, 922, 992
 scherf 576
 scherfbak 309
 scherfmachine 309
 scherfmes 309
 scherfzeis 309
 schermlappen 708
 scherp 382, 394, 472, 605, 607, 832, 912
 scherp gebit 724
 scherp in 472
 scherp in de maag 472
 scherp inhebben 471
 scherp kruis 392
 scherp mesje 872
 scherp op 472
 scherp ophebben 471
 scherp, (dan) heeft ze – in 472
 scherp, de koe heeft – in 471
 scherp, die heeft het – op 472
 scherp, die koe heeft – in 471
 scherp, die koe heeft het – op 472
 scherp, die koe staat met – op 472
 scherp, het – 472
 scherp, het – hebben 472
 scherp, het – in 472
 scherp, het – inhebben 471
 scherp, het – op 472
 scherp, het – ophebben 472
 scherp, hij heeft – gevreten 472
 scherp, hij heeft – in 471
 scherp, iet – ophebben 472
 scherp, iets – in 472
 scherp, iets – inhebben 472
 scherp, ik denk dat ze – in heeft 472
 scherp, koe heeft het – op 472
 scherp, ze hebben – op 472
 scherp, ze heeft – gegeten 472
 scherp, ze heeft – gevreten 472
 scherp, ze heeft – in 471
 scherp, ze heeft – op 472
 scherp, ze heeft het – in 471
 scherp, (ze) heeft het – in 471
 scherp, (ze) heeft – opgegeten 472
 scherpe 833
 scherpe rug 833
 scherpe, 'n – 392
 scherpen 944
 scherprechter 939
 scherps, er kan wel iets – inzitten 472
 scherps, iets – gegeten 472
 scherps, iets – gegeten hebben 472
 scherps, iets – inhebben 472
 scherps, iets – op 472
 scherps, iets – opgevreten hebben 472
 scherps, iets – opvreten 472
 scherps, (ze) heeft wat – gegeten 472
 scherveling 297
 schets 291
 schetsen, een koe – 291
 schetskaart 291
 schetteren 975, 977
- scheuken 295
 scheuken, zijn eigen – 845
 scheurbek 918
 scheurhoeven 483
 scheurig 371
 scheurklauw 482, 482
 scheurpoot 482
 scheurvoet 483
 scheut in de uier 424
 scheut op zijn uier 463
 scheut op het uier 462
 scheuteling 818, 818, 819, 820, 821, 823
 scheutelingverken 820
 scheve bonk 594
 scheve heup 594
 scheve uier 519
 schibbelen 616
 schibbelziekte 853
 schicht 372, 571
 schichtig 605, 607, 610
 schiechelen 614
 schieloos 610
 schier 394
 schier ei 982, 1028
 schieren 854
 schiet op 779
 schieten 397, 424, 617, 641
 schieten, (de melk) laten – 512
 schieten, natuur – 641
 schieten, niet laten – 514
 schieten, op de/een loop – 623
 schieten, op hol – 623
 schieten, over de koot – 662, 663
 schieten, overkoot – 662
 schieten, slijm – 641
 schieter 394, 602, 610, 800, 832
 schieterd 610
 schietgroen*298
 schietlappig 610
 schiffen 669
 schifferen 462, 616
 schift 372
 schiften 462
 schifterig 610
 schiftig 610
 schiftsel 1051
 schijf 356, 462, 581, 1045, 1045, 1046
 schijf langs de handzij 357
 schijf links van achter 357
 schijf rechts van achter 358
 schijf, achterste – 359
 schijf, achterste – aan de andere kant 356
 schijf, achtste – aan de handzij 358
 schijf, achterste linkse – 357
 schijf, achterste rechtse 358
 schijf, linkse – 360, 360
 schijf, rechtse – 359, 359
 schijf, rechtse – van voor 357
 schijf, rechtse achterste – 358
 schijf, voorste – 358
 schijf, voorste linker – 356
 schijf, voorste linkse – 356
 schijf, voorste rechtse – 357
 schijfje 1045, 1046
 schijfjes in de uier hebben 946
 schijfwatten 524
 schijndracht 946
 schijntje 524
 schijntjeskaas 1055
 schijt 399, 465, 466, 468, 472, 487, 847, 856, 886, 990
 schijt hebben 886
 schijt, aan de – 466, 473

1.1.1.2.

- schijt, aan de — staan 466, 473
schijt, aan de — zijn 466, 473
schijt, aan het — 473
schijt, aan het — staan 473, 857, 886
schijt, aan het — zijn 473, 857
schijt, de — hebben 473
schijt, dun aan de — 466
schijt, dunne — 466
schijt, groene — 487
schijt, het — hebben 473, 857, 886
schijt, kwaad — 466
schijt, met het — staan 473
schijt, met het — zitten 886
schijt, platte — 847
schijt, witte — 465, 468
schijtbeen 381
schijtbos 399
schijten 436, 473, 857
schijten, dun — 473, 886
schijten, om de maand — 656
schijten, plat — 473
schijten, te dun — 655
schijten, wormen — 477
schijten, zich verloren — 655
schijten, zich zelf kwijt — 466
schijter 474, 656
schijterij 473, 487, 857, 886
schijterij hebben 473
schijterij, aan de — 473, 857
schijterij, aan de — staan 473
schijtershielen 666
schijthak 380, 583, 883
schijthakken 667, 943
schijthiel 381
schijthielen 666, 667
schijtknie 381
schijtknook 381
schijtvessem 381
schijtzak 474
schijven 524
schijvers, achterste — 359
schijvers, voorste — 358
schiksel 372
schil 1027
schilderen 592
schilfer 576
schilfers 481, 866, 888
schimmel 481, 585, 586, 783, 783
schimmel, oude — 552
schimmel, witte — 585
schimmelen 616, 854
schimmelziekte 481
schitten 481, 618
schobbeke 620
schobbeke, op een — (lopen) 619
schobbelen 295, 844, 977
schobben 295, 616, 620, 844, 912, 977
schobben, zich — 844
schobben, zijn eigen — 844
schobberen 844
schocht 695
schochtriem 727
schodderdraf, op een — 620
schoelie, lochte — 834
schoemelen 295
schoen 378, 585
schoenen 829
schoentjes 829
schoeren 844
schoeren, zich — 844
schoeren, zijn eigen — 844
schoft 555, 557, 575, 575, 581, 727
schoft, haar op de — 825
schoft, stekels op de — 825
schoftband 727, 727
schoftbeen 575
schoften 377, 555
schoftnet 749
schofriem 727, 727, 728, 745
schokbeen 562
schokje 620
schokje maken 619
schokje, op een — draven 619
schokje, op een — (lopen) 619
schokjes, bij — draven 619
schokjes, bij — lopen 619
schokjes, met — (lopen) 619
schokjes, met — gaan 619
schokken 838
schokken, met — aantrekken 628
schokken, met — trekken 607, 628
schokker 606, 620
scholk 929
schommel 1044
schommelaar 748
schommelei 982, 1029
schommelen 844, 854, 977
schone billen 389
schone draad 437
schone lijn 385
schone, een — uier krijgen 423
schone, met een — rug op 387
schonken 844
schooien 942
schooien om meer 839
school 892
schoon 386, 388, 393, 591
schoon achterstel 389
schoon behangen 385
schoon gebild 388
schoon geblokt 387, 388
schoon gebouwd 385
schoon gedraaid 388
schoon gemaakt 386, 388
schoon kloppen 678
schoon lekken 946
schoon model 389, 592
schoon op 553
schoon op de poten staan 636
schoon paard 596
schoon recht 387
schoon schaap 894
schoon van achteren 389
schoon van uier 387
schoon vierkant 389
schoon, een die zich — laat zien 604
schoon, hun eigen — schuren 845
schoon, niet — draven 622
schoongelijnd 385
schoonmaaksel 450, 652, 853, 886
schoonvierkantig 387
schoot 923
schootje 748
schop 925
schop, een — geven 626
schopduivel 496
schopje 316, 930
schoppen 407, 620, 626, 627, 633, 634, 635, 944
schort 915
schossem 375
schot 351, 352, 353, 353, 354, 454, 897, 905, 925
schot, afgekalfde — 353
schot, guste — 354
schot, leeg — 354
schot, lege — 354
schot, lege — voor de wei 354
schot, manse — 354
schot, muntige — 354
schot, vette — 392
schotel 1030
schotel, aarden — 1030
schotel, houten — 317, 1048
schoten 994
schotje 352
schotriem 727
schotse kiek 954
schotse, een — schreeuw schieten 404
schouder 575
schouderband 727
schouderbeen 575
schouderberrie 525
schouderblad 525, 575
schouderbladen, mooi vol achter de — 387
schoudergewricht 575
schouderhout 525
schouderplaat 377
schouderriem 727, 727
schouderingen 728
schouders 555, 555
schouderstuk 726
schouwei 983
schouwen 693, 1021
schraaf staan 636
schraag 381, 1019
schraal 393, 593, 595
schrabben 977
schrafelen 307, 307, 624
schrale 394
schrale hecht 595
schram 820
schrammig 912
schrampel 410
schrantie 832
schransen 406
schreeuw, eenschotse— schieten 404
schreeuwen 403, 606, 614, 614, 839, 840, 842, 911, 912, 944, 975, 977, 1007
schreeuwer 605, 835, 942
schreeuwpop 605, 671
schreien 975
schrempel 394
schrenkel 576, 582
schrenkels 286
schrepeel 394
schribbelen 616
schriek, lange — 833
schrief 394
schriesen 842
schrieserd 605
schrijf 1045
schrik, 'n goede — 592
schrik, 'n vierkante — 592
schrikachtig 610
schrikkelen 624, 971
schrikkelijk 607
schrikken 616
schrikker 605
schrikkerig 610
schrikkig 610
schrinkelpezen 286
schrobbe 576
schrobbeelen 844
schrobben 295, 844, 977
schrobben, zijn eigen — 844
schrobberd 821
schroet 1014, 1014
schroethaan 1014
schroethen 1014
schroetje 1014
schroffelen 624
schrommelen 977
schronie 595
schuchter 394

schuddegaffel 316
 schuddelen 649
 schudden 615, 649
 schudden, met zijn staart – 836
 schudder 854
 schudhalster 765
 schudhalster, met de – 765
 schudtouw 717
 schuieren 844
 schuieren, hem – 844
 schuieren, zich – 844
 schuieren, zijn eigen – 844
 schuifel 575, 669
 schuifelbeentje 578, 669
 schuifeleer 751
 schuifelen 614, 624
 schuifelkootjes 669
 schuifeltje 669
 schuiflicht 740
 schuil 468, 486, 660, 676, 918
 schuil in de bek 660
 schuil, het – hebben 660
 schuilen 397, 617
 schuilen, het – 660
 schuimspaan 1034
 schuiven 295, 971
 schuiverstuk 873
 schulp 1027
 schulp, hoorn zonder – 368
 schulpen 481, 1028
 schuplepel 316
 schuren 295, 616, 843, 979
 schuren, hem – 844
 schuren, hun eigen schoon – 845
 schuren, zich – 594
 schuren, zich – 843
 schuren, zichzelf – 844
 schuren, zijn eigen – 844
 schurft 480, 481, 665, 669, 672, 673, 855, 919, 991
 schurft hebben 845
 schurft op de lippen 918
 schurftachtig 481
 schurftig 480, 856
 schurftplekken 481
 schurftschilfers 481
 schurftziekte 855
 schut 525, 925
 schuthelster 702
 schutting 925
 schuurbelletjes 700
 schuurziekte 480
 schuw 610
 seesloper 597
 sekken 994
 seksen 993
 seksioneren 994
 sekten 994
 sekteren 994
 selecteren 994
 seleksen 994
 selektioneren 994
 selet 735
 seperogen 659
 sermijsdoek 524
 sesamkoek 303
 sesamsbeen 583, 584
 seter 481
 seterachtig 482
 seterplekken 482
 setersel 481
 shetlander 536
 shetlandertje 536
 shetter 536
 shettertje 536
 siem 934, 935
 siempje 935, 936, 936, 949, 949

sien 934, 935, 936, 936
 siepetjes, grote – 966
 siepje 963
 sieraad 700
 sierbelletjes 708
 sierkiekjes 955
 siezen 409
 sigaar 756
 sik 651, 934, 935, 936, 936, 937, 939, 939, 940, 941, 941, 948, 949, 949, 949, 950
 sikje 936, 940, 941, 948, 949, 949, 949
 sikkebaardje 941
 sikkelen 306, 307
 sikkie 948, 949, 949, 949
 silovoer 298
 sim 937
 simbok 947
 simpel 394
 simpel melkkoe 329
 singel 555, 565, 727, 738, 738, 740, 740, 750
 singelriem 740, 750
 singelstoot 751
 singeltje 741
 sint-antoniussvier 854
 sint-antoniussvuur 854
 sint-beiersvuur 854
 sint-bernardusvier 854
 sint-bernardusvuur 854
 sint-gilles, van – 989
 sint-hubertuszeug 856
 sint-jozefziekte 854
 sint-katharinawiel 854
 sint-rochusvuur 854
 sint-itusdans 853
 sint, rad van – katrien 854
 sintekatharinawiel 481
 sintekatrien 481
 sissen 976
 sj 1003
 sjang 783
 sjappen 837
 sjeesloper 834
 sjeng 552, 602
 sje 1001
 sjiek 1000, 1001
 sjieken 977
 sjiepen 977
 sjiepen 977
 sjieperen 977
 sjiepje 960, 962, 963, 964, 966, 1001, 1002
 sjiepje in het ei 963
 sjiepje, engels – 954
 sjiepje, plat – 963
 sjierpen 977
 sjieuw 1000
 sjik 651
 sjirreken 614
 sjirren 614
 sjo hen 1003
 sjobbelen 628
 sjoefelen 624
 sjoefen 887
 sjoek 937
 sjoek 948
 sjoekemie 937
 sjoekemieke 903
 sjoekje 937, 1000
 sjoenkelpoot 672
 sjokken 620
 sjokken, voort – 933
 sjokker 552

sjokkeren 620
 sjoer 345
 sji 1003
 sju 1003
 sjuup 1000, 1004
 ske 1002
 skierpen 977
 slaaf 552
 slaaghamer 319
 slaan 626, 626, 649, 674, 886
 slaan, de voeten naar buiten – 630
 slaan, door de koot – 662
 slaan, door het water – 995
 slaan, in de strengen – 766
 slaan, met haar benen – 649
 slaan, op (de) hol – 623
 slaan, overkoot – 662
 slaapziekte 657
 slaat, 't – allemaal in 376
 slabben 837
 slabberen 837, 843
 slabenen 630
 slach 286
 slacht, vaars voor de – 392
 slachtbeest 392
 slachtbonk 552
 slachten, schaaap voor te – 894
 slachtkalf 393
 slachtpaard 552
 slachtpaard, oud – 552
 slachtschaaap 894
 slachtvaars 392
 slachtvarken 831
 slachtverken 819
 slag 296, 325, 753, 754, 892, 954, 1009
 slag in de darm 656
 slag, zwaar – 383
 slagen 614
 slagen, (achteruit) – 627
 slagen, op (de) hol – 623
 slagen, op de loop – 623
 slagen, op hol – 622
 slagen, op stormen – 623
 slagen, overkoot – 662
 slagen, zo maar heen – 625
 slager 1045, 1050
 slaghaakje 698
 slagkoord 753, 754
 slagkuip 310
 slagriem 734, 739, 740, 740, 740, 742, 751
 slagstok 1044
 slagvuur 475
 slagzeel 742
 slak 482
 slakken op de lever 476
 slakkengang 620
 slakkenpoot 483
 slang 931
 slank 387, 596, 600
 slap 382, 410, 459, 608, 1018, 1037, 1055
 slap in de koten 663
 slap in de poten 663
 slap op de benen 859
 slap op de benen 919
 slap op de/zijn poten zijn 859
 slap paard 593
 slap staan 663
 slap te been 663, 859
 slap te poot zijn 662, 859
 slap verken 833
 slap voer 866
 slap, te – in de tiechel 663
 slaper 601, 659, 667

1.1.1.2.

slaperig 659
 slapers 667
 slappe 833
 slappe rug 593, 833
 slappe toom 721
 slappe, met — benen gaan 662, 663
 slaven 575
 slecht 394, 410, 410, 447, 516, 592
 slecht bebroed ei 1028
 slecht beest 602
 slecht bloed 330
 slecht ei 982, 1028
 slecht gebouwd 592
 slecht gelubd 539
 slecht gemaakt 592
 slecht gesneden 538
 slecht gestoken 592
 slecht gezet 856
 slecht kwartier 519
 slecht leggen 981
 slecht op de benen 859
 slecht op zijn poten 859
 slecht oplangen 635
 slecht paard 601
 slecht schaap 895
 slecht staan 419
 slecht van asem 675
 slecht (van) model 592
 slecht, zich — laten zien 625
 slechte 895, 910
 slechte bok 602
 slechte deem 519
 slechte droest 676
 slechte gaffel 316
 slechte hoeven 664
 slechte kont 602
 slechte maat 593
 slechte melk 462
 slechte tepel 856
 slechte tet 856
 slechte voet 664
 slechte, geen — droes 676
 slechte, paard met een — broek 539
 slechte, zien of dat het een goed of
 een — is 1022
 slecteren 997
 slede 315
 sleep 755
 sleepblok 755
 sleep hout 325
 steppaal 325
 sleepoot 635
 sleepotten 635
 sleepstok 325
 slef 369
 sleffen 635
 slefferen 635
 sleg 319
 sleghamer 319
 slek 368
 slenderen 679, 681, 682
 slenteren 635, 682
 slenters 462
 slepen 628, 635
 slepen, zijn benen — 662
 slepende kalfziekte 461
 slepende kalverziekte 461
 slepende longziekte 477
 slepende melkziekte 461
 slepende moederziekte 461
 sleper 325, 635
 sleten 539
 sleuf 374, 568, 569, 571
 sleur 602
 sleuren 635, 641
 sleurhout 325
 sleutel 728

sleutel, vallende — 728
 sleutel tje 699
 sleuteraar 594
 sleuters 728
 slib 435
 slibber 435
 slidder 435
 slidder, dunne — 435
 slierpen 977
 sliert 452
 sliert, de — hangt 437
 slierten 437, 462
 slij, in het — wroeten 845
 slijm 435, 438, 452, 618, 641, 649,
 650, 917
 slijm afgeven 437
 slijm afscheiden 641
 slijm laten lopen 641
 slijm schieten 641
 slijm trekken 419
 slijm verliezen 437, 641
 slijm, het — 858
 slijmbel 437
 slijmblaas 435, 452, 649
 slijmdraad 438
 slijmen 367, 436, 641
 slijmeren 437
 slijmerij afsmijten 641
 slijmmaag 365
 slijmpees 438
 slijmvlies 367, 438, 650
 slijmzak 452
 slijtlapjes 698
 slijver 435
 slikker 287, 565
 slikvork 931
 slim 594
 slim uier 519
 slimme, een — heup hebben 594
 slinger 438, 452
 slingeren 436, 624, 630, 631, 641,
 682, 853
 slinger gang 625
 slingerhannes 625
 slingerkloot 625
 slingerziekte 467, 853
 slinkse kwartier van voor 356
 slinkse, voorste kwartier aan de —
 hand 356
 slippen 436
 slipper 394
 slisse 374
 slob 297
 slobben 837, 843
 slobber 297, 301, 865
 slobberen 404, 837, 843
 slobberij 865
 slobberschijt, aan de — 473
 slodderkam 969
 slodderkont 391
 sloeben 843
 sloeber 305, 865
 sloeber, vieze — 910
 sloeberen 837, 837, 843
 sloebering 305, 865
 sloef 368, 375, 748, 755
 sloeferen 635
 sloeken 843
 sloekeren 843
 sloffen 635
 sloffer 635
 slofferd 629
 slok 287
 slokdarm 287, 366, 565
 slokken 838, 840, 843
 slokker 565
 slokmaag 365

slokker 866
 slompen 635
 slomper 600
 sloof 570, 914, 915
 slorpen 843
 slot 372, 377, 571, 693, 698, 698,
 699, 705, 706
 slot van het gareel 698
 slot, haamhaakje op — 698
 slotboom 321
 slotleer 699
 slotplaten 693
 slotriem 699
 sloven 732
 sluier 438, 452, 568, 569, 650
 sluijeren 436, 641, 917
 sluiers 462
 sluimerende kolder 657
 sluijpen 635
 sluijperd 635
 sluis 570
 sluitbeugel 698
 sluit haak 698
 sluiting 698
 sluitingshaakje 723
 sluitingsogen 697
 sluitpin 698
 sluitriem 698, 699, 706, 707, 707,
 746
 sluitriempje 699
 sluitsel 707
 sluitstuk 698
 slumering 305
 slungel op zijn benen 596
 slurf 368, 568, 569, 570
 slurpen 837, 838, 843
 slurven 635
 slus 368
 smaggel 305
 smak 497, 751
 smakje 755
 smakken 614, 755, 843
 smal 394, 593, 595, 596
 smal staan 637
 smal, te — 637
 smal, te — staan 637
 smalle bles 561
 smalle reiger 834
 smatsen 843
 smeder, naar de - gaan 679
 smeerlap 600, 602, 602, 835, 910,
 942
 smeerlappen 845
 smeren, erin — 845
 smerige geit 835
 smid 679
 smid, met het paard naar de —
 gaan 679
 smid, (met) paard naar de — 679
 smid, naar de — 679
 smid, naar de — doen 679
 smid, naar de — gaan 679
 smidse gaan 679
 smidse, naar de/het — 679
 smidse, naar de/het — gaan 679
 smijten 627
 smijten, bellen — 437
 smijten, in de kuip — 996
 sminken 634
 smitten 679
 smodder 305
 smoel 824
 smoel, een kalf in de — zijn 340
 smos 305
 smuisteren 946
 snaar 565
 snakeren 1007

- snappen 307
 snas 831
 snateren 1007
 snatsen 843
 snavelen 1007
 snavelklaauw 482
 snebben 722
 snebberen 1007
 snee 372
 sneebreuk 539
 sneeuwblind 658
 snel 592
 snep 380, 561
 snepje 561
 snepper 561
 snetsen 1007
 snij- en maaltanden 371
 snijbak 309
 snijbakachtig staan 636
 snijbank 309
 snijden 305, 306, 307, 344, 683, 683, 871, 920, 920, 922, 947, 993, 994
 snijden, een stukje van zak – 920
 snijden, gaan – 306
 snijden, laten – 684
 snijden, mes om biggen te – 872
 snijden, nagels – 888
 snijden, poten – 888
 snijden, tanden – 872
 snijder 871
 snijdeling 299
 snijgraan 298
 snijgras 299
 snijgroen 298
 snijhaver 298
 snijijzer 947
 snijkoren 298
 snijmachiene 309
 snijmes 309, 872, 888, 920, 947
 snijmolen 308
 snijrogge 298
 snijseel 297
 snijntanden 371
 snijvlies 451
 snijvoeder 298
 snikker 606
 snip 378, 380
 snipje 378
 snipkop 396
 snipneus 561
 snippel 380
 snoeber 606
 snoeien, poten – 888
 snoeimes 888
 snoeischaar 888
 snoekebuik 595
 snoeker 606
 snoekerd 606
 snoeptoom 701
 snoer 288, 753, 754
 snoer, dikke – 288
 snoer, kleine – 288
 snoeren 378
 snoertje 754
 snoeselen 634
 snoet, snuit/ – 824
 snokgebit 721
 snokken, in – trekken 628
 snokker 606
 snoklijnt 717
 snoklijnt, met – 765
 snoklijnt, rijden met – 764
 snoktoom 717, 721, 765
 snoktoom met de – rijden 764
 snor 557
 snorhaar 558
 snorretje 558
- snors 558
 snot 468, 475, 675, 676, 677, 988
 snotneus 1014, 1014
 snotpiet 1014
 snotpik, kalkoen – 1014
 snotpik, kalkoene – 1015
 snotter 821
 snotteren 614, 676
 snotterig 675
 snotvalling 675
 snotvuil ei 1028
 snotziekte 988
 snuf 824, 854
 snuffel 854
 snuffelen 614, 839
 snuffelziekte 467, 854
 snuifziekte 854
 snuit 379, 556, 558
 snuit/ snoet 824
 snuit, witte – 379, 380, 561
 snuiter 824
 snuithaar 558
 snuitje 824, 870
 snuitriem 705
 snuitviek 379
 snuiven 614, 615
 snuiver 603, 854
 snuiverd 603
 snukken, paard dat met – trekt 606
 snukker 606
 snukkerd 606
 snurken 614, 615, 674, 840, 842
 snurkziekte 854
 snus 879
 sober 394
 soemel 1031
 so (hen)(so) 1003
 sojabonen 888
 sok 583, 584
 sokken, op zijn – (lopen) 620
 soldaat 602
 sompelen 628, 635
 sonde 931
 soort 386
 soort, geen – 593
 soort, goed – 386
 soort, goede – 331
 soort, hollandse – 800
 soort, klein – 937
 soort, kwaad – 593
 soort, lange – 833
 soort, rode – 334
 soort, van een goede – 331
 soort, van gewoon – 329
 soort, van goede – 331
 soortbeest 331
 soorthaan 957
 soortig 386, 389, 591
 soortig, goed – 386, 389
 soortig, kort – 591
 soortig, mooi – 386, 389
 soortkoe 330
 sop 297, 866
 sopgeven 304
 sophout 313
 sopke 297
 sopketel 310, 314
 sopketeltje 311
 sopmik 316
 soppin 304, 995
 soppin, in het water – 996
 sopper 496
 soppot 311, 866
 sopraapkoek 302
 sopriek 316
 sopwagen 315
- sopwagentje 315
 sorteren 994
 soufflette 668
 sous-gorge 707
 spaan 313, 317, 576, 668, 737, 873, 1034, 1053
 spaan van boven 694
 spaanders 693
 spaangarelen 693
 spaanhoogte 694
 spaanijzers 693
 spaankappen 694, 694
 spaankoppen 694
 spaans hennetje 954
 spaanse tarwe 888
 spaanversiering 700
 spalcken 755
 spallen 979
 spanekoppen 694
 spanen 693, 694
 spanen, essen – 693
 spanen, koppen van de – 694
 spanen, toppen (van de –) 694
 spanhaak 698
 spannen 759
 spannen, in de kar – 759
 spanner 1045
 spanriem 694, 698, 699, 727
 spanriemen 695, 696
 spanroede 1045
 spanstok 718
 spanstokken 699
 spanteugel 718
 spantoom 718
 spartelen 649, 886, 912
 spat 577, 577, 665, 666, 667, 668, 669
 spat in de knieën 668
 spat in de tenen 668
 spat op haar hielen 668
 spat, een – trekken 668
 spat, vloeiend – 668
 spataders 668
 spatbeen 667
 spatbolletje 669
 spatgallen 669
 spatknie 667, 668
 spatten 667
 spatten op de sprong 668
 spattenhielen 668
 spattig 668
 speels 414, 610
 speelsigheid 611
 speen 571, 572, 826, 856, 883, 908, 942
 speen, dertien – 834
 speen, dode – 856
 speen, droge – 856
 speen, een – kapot 479
 speen, een – kapot hebben 519
 speen, een – kwaad 479
 speen, een kapotte – hebben 519
 speen, vijftien – 834
 speenkurre 815, 861
 speenogen 988
 speentje 815, 827
 speenvarken 815, 816, 818, 820, 861
 speenvarkentje 820
 speenverken 815, 818, 819, 820, 861
 speenverkentje 861
 speenveulen 545, 546, 546, 547, 547, 547, 547, 548
 speenvigge 861
 speenvigje 861
 speer 374, 569

1.1.1.2.

- speken 641
 speknek 557
 spekverken 865
 spel 399, 466, 473, 487, 568, 856, 858, 886, 990
 spel zijn 473
 spel, aan de — 466, 473, 886
 spel, aan de — zijn 466, 468, 473, 857, 886
 spel, aan het — staan 473
 spel, aan het — zijn 473, 857
 spel, het — hebben 473
 spel, kwade — 487
 spel, witte — 465
 spelbeest 474
 speleman 611
 spelen 839, 884, 886
 spelen, stier — 400
 speler 611
 spelig 414, 848
 spelig staan 414
 spelig zijn 414
 spelkiks 474
 spelklauw 474
 spelkoe 487
 spellen 466, 473, 857, 886
 spellen, aan het — zijn 473
 spellen, altijd — 487
 spellen, het — 856
 spellen, wit — 466
 spellen, zichzelf kapot — 487
 speller 886
 spellerij 856
 spelt 299
 spenen 356, 572, 576, 653, 825, 838, 861, 862, 887, 887
 spenen, achterste — 359
 spenen, doppen aan de/d'r — hebben 647
 spenen, drie — 517
 spenen, twee achterste — 359
 spenen, twee voorste — 358
 spenen, voorste — 359
 spenen, wasdruppen aan de — hebben 647
 spenend 546
 spenenmelk 455
 sper 643
 sperma 643
 sperriem 705
 spet 466
 speter 870
 spetter 857
 spetteren 857
 speusten 317
 spie 690
 spiegel 374, 380
 spieren 378, 575, 576
 spierkrampen 467
 spietje 690, 694, 698
 spijbeen 578
 spijsketel 314
 spikkel 380, 384
 spikkelpoot 384
 spil 720
 spil, ijzeren — met bol erop 322
 spindraden laten vliegen 641
 spinnen 640
 spinnen van de natuur 641
 spinnen, draad — 641
 spinsel 641
 spint 317, 1055
 spinters 660
 spitkurre 815
 spitikurretje 815
 spits 394
 spitsvarken 815
 spitsverken 800
 spitverken 815
 spleet 372, 884
 splint 482
 splinters 660
 splitsen 683
 splitsriemen 727
 spoeling 298, 866, 1037, 1051, 1053, 1054
 spoelingbak 315
 spoelingkar 315
 spoelingkuip 309, 869
 spoelingschep 869
 spoelington 309, 869
 spoelingsvat 315
 spoelton 869
 spoen 695
 spoersen 990
 spoerts, aan de — 886
 spollen 845
 spons 650, 695
 sponsje 577, 650
 spoor 583, 584
 spoor, geen — houden 625
 spoor, in een eng — lopen 637
 spoorvast, niet — zijn 625
 sporen 577, 578, 584, 968
 sporen, breed — 636
 sporen, niet — 625
 spraien 630
 sprauwsel 297
 spriet 395, 931, 931
 spriet, met de — zand gooien 932
 sprik 988
 springbeer 806, 823
 springbeugel 507
 springblok 755
 springbok 905
 springen 400, 622, 622, 643, 849, 912, 912, 945
 springen, gaar voor te — 343
 springen, laten — 642, 912
 springen, (laten) — 415
 springen, op de andere — 400
 springen, op elkaar — 400
 springen, opeen — 400
 springen, plankvoets — 622
 springen, var om te — 343
 springen, vierklauwens — 621
 springen, viervoet(s) — 622
 springer 611
 springheup 381, 594
 springkoot 671
 springlapje 914
 springpoot 670
 springstier 343
 springteugel 715, 716
 springvar 343
 sproesen 614
 sproet 561
 sproetpoot 384
 sprok 664
 sprokchoef 664
 sprokke hoef 664
 sprokke poot 664
 sprokke voet 664
 sprokkelhoeven 664
 sprokkelige hoeven 664
 sprokkelige voet 664
 sprokkelklauwen 664
 sprokkelvoet 664
 sprokpoot 664
 sprokvoet 664
 sprong 581, 582, 583, 643
 sprong, in de — gaan 622
 sprong, in een — lopen 622
 sprong, in volle — staan 622
- sprong, spatten op de — 668
 spronggewerf 577, 581, 583
 spronggewricht 576, 577, 577, 579, 581, 583, 584
 sprongs 849
 sprouw 988
 spruiten 317
 spuitketel 314
 spuitpot 309, 314
 spruw 918, 988
 spuiten 317, 474
 spuiten, dun — 474
 spuitketel 314
 spuitkuip 314
 spuitpot 314
 pullig, weer — worden 419
 spurrie 299
 sputsen 458
 sss 1003
 sssst 1003
 st 882
 sta voort 932
 sta-stil 780
 staak 321, 322, 322, 322
 staak, aan de — zetten 323
 staakhamer 318
 staakpoot 662
 staakvoeten 662
 staal 660
 staan 488, 494, 640, 912
 staan te jeuken 845
 staan, aan de dunne — 474
 staan, aan de pin — 323
 staan, aan de schijt — 466, 473
 staan, aan de schijterij — 473
 staan, aan het schijt — 473, 857, 886
 staan, aan het spel — 473
 staan, als een kieken erop — 637
 staan, berig — 848
 staan, bevangen — 657
 staan, blijf — 933
 staan, bodem-wijd — 636
 staan, bok — 636
 staan, bokkig — 945
 staan, brustig — 912
 staan, dik — 469
 staan, dik — worden 469
 staan, door de kogel — 663
 staan, door de koot — 662
 staan, door zijn knieën — 662
 staan, droog — 422, 981
 staan, duchtig — 412, 413
 staan, eng — 637
 staan, er frans op — 943
 staan, (er) te breed op — 636
 staan, erdoor — 661
 staan, ervoor klaar — 441
 staan, frans — 629, 631, 636, 637,
 staan, frans op zijn benen — 631
 staan, franses — 638
 staan, gedrongen — 637
 staan, gegeddeld — 636
 staan, gereed — 440
 staan, gerekt — 636
 staan, goed — 414, 640
 staan, goed open — 636
 staan, haaks — 636
 staan, heet — 640
 staan, hengstig — 640
 staan, het (bokkig) — 912
 staan, hol — 636
 staan, in de haak — 633
 staan, in de hand — 761
 staan, in de roei — 762
 staan, in de roer — 762
 staan, in de voorzwing — 762
 staan, in de wei — 884

- staan, in de zwing – 762
 staan, in een gat – 637
 staan, in het vuil blijven – 453
 staan, in volle sprong – 622
 staan, in/ over de strengen – 761
 staan, klaar – 441
 staan, klaar – om te kalven 441
 staan, kram – 631
 staan, kreupel – 670, 670
 staan, krom – 629, 671, 859
 staan, kwaad hengstig – 640
 staan, leggereed – 997
 staan, lopig – 412, 412
 staan, mank – 670
 staan, met arbeid – 449
 staan, met de benen uiteen – 636
 staan, met de haal – 460
 staan, met de ijstepels – 647
 staan, met de zucht – 424
 staan, met een hoge staart – 437
 staan, met een poot – 662
 staan, met het bed opbliven – 460
 staan, met het lendebloed – 467
 staan, met het pootje – 662
 staan, met het schijt – 473
 staan, met krampen – 661
 staan, met pof – 470
 staan, met poten – 440
 staan, met wind – 470
 staan, met zijn tenen te veel naar binnen – 638
 staan, naar binnen gespannen – 637
 staan, nauw – 637, 638
 staan, niet vierkant – 631
 staan, nog acht dagen moeten – 432
 staan, nog een paar dagen kunnen – 432
 staan, nog een week moeten – 432
 staan, nog een week moeten – dragen 432
 staan, omhoog – van de staart 409
 staan, op de tuier – 495
 staan, op een teen – 637
 staan, op haar laatste – 432
 staan, op het kalven – 442
 staan, op kalven – 441
 staan, op kalving – 442
 staan, op z'n frans – 629
 staan, op zijn achterste poten – 624
 staan, open – 636
 staan, opgelopen – 470
 staan, opkalven – 435
 staan, over de boelee – 663
 staan, over de strengen – 761
 staan, over haar tijd – 439
 staan, over tijd – 439
 staan, over trede – 761
 staan, over zijn boelee – 662
 staan, overkoot – 629, 657, 662, 662
 staan, overkruis – 631
 staan, paard – 640
 staan, paardig – 640
 staan, rammig – 912
 staan, recht – 637
 staan, rits – 912, 912, 945
 staan, ritsig – 912, 912, 945
 staan, scheef – 594
 staan, schoon op de poten – 636
 staan, schraaf – 636
 staan, slap – 663
 staan, slecht – 419
 staan, smal – 637
 staan, snijbakachtig – 636
- staan, spelig – 414
 staan, stierig – 412, 413
 staan, stijf – 648
 staan, sturig – 640
 staan, taks – 631
 staan, te breed – 631
 staan, (te) breed – 635
 staan, te dik – 470
 staan, te eng – 637
 staan, te hard gespannen – 637
 staan, te kort – 637
 staan, te kort bijeen – 637
 staan, te nauw – 637
 staan, te nauw op z'n benen – 637
 staan, te plat – 663
 staan, te recht – 663
 staan, (te) ruim – 635
 staan, te smal – 637
 staan, te ver open – 636
 staan, te ver uiteen – 636
 staan, te wijd open – 636
 staan, teens – 631
 staan, toe – 637
 staan, tuchtig – 413
 staan, vaardig – 441
 staan, vaardig – om te kalven 441
 staan, verboft – 470
 staan, vernageld – 629
 staan, vervangen – 470, 594
 staan, vlaams – 629, 631, 636, 637, 638, 672
 staan, voor de zwing – 762
 staan, voorgespannen – 762
 staan, wijd – 636
 staan, wild – 409
 staan, ze – aan de lijn 323
 staan, zo zot als iets – 414
 staan, zot – 409, 464, 611, 945
 staander 321, 1045
 staanders 724, 724
 staar 562, 657, 658, 658
 staar, grauwe – 657
 staar, grijze – 657
 staar, zwarte – 658
 staarband 706
 staarrog 657, 658
 staart 556, 567, 909, 941
 staart afdraaien 922
 staart breien 683
 staart couperen 921, 921, 922
 staart erafdoen 921
 staart opbinden 682
 staart opdraaien 682
 (staart) vlechten 682
 staart, de – afgedaan (worden) 683
 staart, de – hangt met een flosje 409
 staart, de – omhoogsteken 409
 staart, (de) – opdoen 682
 staart, (de –) opknopen 682
 staart, de – opslechteren 682
 staart, (de –) opvlechten 682
 staart, de – zwieren 836
 staart, de wolf in de – hebben 409
 staart, haan zonder – 966
 staart, hen zonder – 968
 staart, kale – 909
 staart, kiek zonder – 968
 staart, kieken zonder – 967
 staart, kromme – 829
 staart, lange – 909
 staart, met de – in de lucht lopen 409
 staart, met de – omhoog lopen 409
 staart, met een gummiring de – afdoen 921
 staart, met een hoge – staan 437
- staart, met haar – kwispelen 836
 staart, met zijn – schudden 836
 staart, omhoog staan van de – 409
 staart, (paard zijn –) opmaken 682
 staart, ringetjes op de – doen 921
 staart, wolf in de – 461
 staart, zonder – 967, 968
 staartband 715, 746
 staartbeen 377, 381
 staartbijten 839
 staartbijter 839
 staartbot 377
 staartbot, met hoge – 392
 staartbrei 746, 746
 staartbijten 839
 staartbijter 839
 staartel 690
 staarten 409, 724
 staart(en) afsnijden 921
 staartjes afdoen 921
 staartkant, achterkwartier van de – 358
 staartkant, voorkwartier van de – 357
 staartkoord 715
 staartleder 744, 744, 746, 746
 staartleer 715, 734, 745
 staartleertje 746
 staartnijper 746
 staartriem 715, 727, 744, 745, 746, 747
 staartriempje 746
 staartrol 746
 staartsleder 746
 staartsriem 715, 746
 staartstuk 377, 567, 746, 746
 staartteugel 715, 746
 staartteugeltje 746
 staat goed uiteen 387
 staat, die koe – met scherp op 472
 staat, tijd dat ze hengstig – 642
 staat, ze – goed uiteen 385
 staat, ze – sterk op de poten 385
 stachelen 628
 stacheren 628
 stachtelaar 629
 staf 752, 1044
 stafje 931, 1044
 stafstest 1040
 stafstobbe 1040
 staken 323
 staketsel, houten – 873
 stal 296, 876, 925, 925, 925, 948, 948
 stal, koe uit een wilde – 329
 stal, op – brengen 490
 stal, op – doen 490
 stal, op – halen 490
 stal, op – moeten 490
 stal, op – zetten 489
 stal, van – doen 488
 stal, van een goede – 331
 stalband 703, 703, 710
 stalbenen 482, 667
 stalboek 291
 staldeuren 925
 stalen 317, 643
 stalen strengen 730
 stalhalster 703, 704
 stalhelchter 703
 stalhelfter 703
 staljongen 496
 stalklauw 482
 stalklauwen 482
 stalknecht 496
 stallen 289, 489, 923
 stalletje 948

1.1.1.2.

stalloo (een- of tweemaal) 499
 stalloop 410
 stalmoet 611
 stalpachtig 410
 stalpen 628
 stalper 671
 stalpoort 925
 stalpoot 482, 671
 stalpoten 482
 stalreper 321
 stalriem 703, 704
 stalsarge 750
 stalschop 317
 stalsingel 750
 staltenen 482
 stalteugel 703, 705
 staltouw 501
 stalvoeten 482
 stalwagen 315
 stalzetten 490
 stalziekte 461, 655
 stam, van een goede — 331
 stam, van goede — 331
 stambeest 330
 stamboek 291, 330, 387
 stamboek vee 330
 stamboek, beest zonder — 329
 stamboek, koe van het — 330
 stamboek, van het — 332, 343
 stamboekbeest 330
 stamboeker 330
 stamboeker, geen — 329
 stamboekkoe 330, 331
 stamboekmerrie 541
 stamboekschaap 894
 stamboekstier 343
 stamboekvar 343
 stamboekvee 331
 stamboom, een bij een — 330
 stamboomkoe 331
 stamkoe 330
 stampblok 868
 stampen 449, 615, 625, 626, 628, 634, 649, 1048
 stampen, (achteruit) — 627
 stampen, schenen — 629
 stampen, te ver — 633
 stamper 316, 866, 1044, 1045
 stamper, houten — 868
 stamperd 867
 stamperstaf 1044
 stampvat 1040
 stamvee 331
 stand 1039, 1042, 1044
 stand, de franse — hebben 943
 stand, deksel van de — 1046
 stand, enge — 637
 stand, franse — 630, 638, 672, 943
 stand, scheel van de — 1046
 standbeen 578
 standdeksel 1046
 standen, paardig — 640
 standhout 1040
 standklep 1046
 standringen 721
 schandscheel 1046
 standschijf 1045, 1046
 standstok 1044
 standstoop 1040
 standvat 1041
 stang 719, 719, 721
 stang, gebroken — 720, 721
 stang, losse — 721
 stang, ogen van de — 722
 stang, ring van de — 724
 stangel 719
 stangels 723, 724

stangen 723, 724
 stangen van het gebit 723
 stanger 720
 stangers 723, 724
 stangring 724
 stanzen 1048
 stap, op — gaan 619
 stap, op — lopen 622
 stap, overhoekse — 632
 stapel 752
 stapelbeesten 326
 stapeloog 755
 stapels 557
 stapje 776
 stappen 619, 619, 620
 stappen, buitenwaarts — 638
 stappen, te dicht — 633
 stappen, te wijd — 633
 stappen, te wijd van achter — 633
 staps gaan 619
 stapvoets gaan 619
 stavenbeugel 724
 stechel van de toom 720
 stechelen 628
 stee 296
 steeg 608
 steegkop 609
 steeds 609
 steegsheid 609
 steekoor 800
 steekuier 360
 steekvarken 821
 steel 596, 751, 1044
 steeltje 1044
 steenbok 900, 939, 946, 947
 steengal 669
 steengeit 941, 946
 steenpuist 483
 steense kiekjes 955
 steenteef 947
 stegel 609
 steger 609
 steigeren 409, 609, 624, 628
 steigerketting 723
 steil 382
 steile 833, 834
 steiloor 800
 steiloor, halve — 801
 steiloortje, yorks — 800
 stek 321, 755
 stek, aan de — binden 323
 stek, aan de — leggen 323
 stek, aan de — zetten 323
 stek, op — zetten 323
 stek, van een goede — 331
 stekel 602, 825
 stekelharen 825
 stekelharige vos 588
 stekeling 340
 stekels op de schoft 825
 steken 306, 307, 324, 626, 642, 944
 steken blijven 767
 steken, benen in een gat — 637
 steken, blijven — 767
 steken, de bies omhoog — 409
 steken, de tepels — 647
 steken, een ring in zijn oor — 870
 steken, in (een) emmer water — 996
 steken, in een kot — 637
 steken, in het water — 1022
 steken, kluitje — 932
 steken, (met hun gat) in het water — 995
 steken, neusring — 870
 steken, nijper — 870
 steken, onder water — 996

stekers 694
 stekken 320, 323, 694
 stekken, met lange — 382
 steksen 994
 stel 689
 stelt 596
 stellen, op — lopen 834
 stellenloper 596
 stelter 834
 steltloper 382, 834
 steltpoot 382, 672
 stempel 867
 stendig 609
 stenen boterpot 1040
 stenen kom 1030
 stenen pot 1030, 1031, 1040
 stenen stoop 1030, 1031
 stenen, driekroonse — pot 1031
 stengel 720
 stengen, in de — zetten 766
 stenger 496
 stens 609
 stenspaard 609
 ster 379, 380, 396, 559, 561, 561
 ster, een — voor zijn hoofd 559
 ster, witte — 396
 sterk 384, 591, 607
 sterk gestapeleerd 383
 sterk, ze staat — op de poten 385
 sterke rug 834
 sterke, geen — voeten hebben 664
 sterkop 396
 stermerrie 541
 sterrekijker 603, 659
 sterretje 379, 380, 396, 559, 562
 sterven 294
 sterzeug 812
 steunen 397
 steunriemen 727
 steunstok 931
 stevig 384
 stichel, versleten — 552
 stichelen 620, 628
 stiechel 382
 stiep 1002
 stiepig 385
 stier 328, 340, 342, 345
 stier spelen 400
 stier, bekwaam om naar de — te gaan 411
 stier, bij de — gaan 416
 stier, bij de — laten bijlopen 416
 stier, brul naar de — 414
 stier, capabel voor de — 412
 stier, gekeurde — 343
 stier, gesteld voor de — 412
 stier, goed voor de — 412
 stier, met de koe naar de — 416
 stier, naar de — (de var) brengen 416
 stier, naar de — (de var) doen 416
 stier, naar de — (de var) gaan 416
 stier, (naar de —) leiden 416
 stier, naar de — lopen 416
 stier, naar de — rijden 416
 stier, naar de — wandelen 416
 stier, onder de — gaan 416
 stier, van een goede — 331
 stierbaar 411
 stierekalf 341
 stieremutten 341
 stieren 400
 stieren, bekwaam om te — 411
 stieren, gaar om te — 412
 stieren, gereed om te — 412
 stieren, goed om te — 412
 stieren, groot genoeg om te — 412
 stieren, klaar om te — 412

- stieren, (laten) — 416
 stieren, vaardig om te — 412
 stiergaar 412
 stierhokkeling 350
 stierig 412, 412
 stierig doen 400
 stierig staan 412, 413
 stierig zijn 412, 413
 stierig, niet — willen worden 426
 stierkalf 341
 stierkuis 341
 stierkuisje 341
 stierling 328, 350
 stierling, een — 412
 stiermaal 350
 stiermuk 341
 stiertje 342
 stiervaardig 412
 stiervaarders 350
 stift 914
 stijf 410, 607, 661
 stijf aantrekken 628
 stijf houden 767
 stijf op de benen 859
 stijf staan 648
 stijf zijn 635, 859
 stijfachtig 410
 stijfkop 607
 stijfstang 720
 stijfuijer 424
 stijgbeugelriem 735
 stijgbeugels 735
 stijgen 469, 624, 705
 stijlpaard 600
 stijlter 600
 stijve 833
 stijve bok 552
 stijve koe 410
 stijve pot 1031
 stijve tepels hebben 647
 stijve, een — uier hebben 424, 647
 stik 612, 779
 stil aan 779
 stil meisje 882
 stil stilletjes aan 779
 stil worden 629
 stille kolder 657
 stillekens lopen 620
 stillekes 776, 779
 stiller 779
 stilletjes 779
 stilletjes aan 779
 stilletjes jongen 779
 stilletjes maar 779
 stilletjes, stil — aan 779
 stilstaan 780
 stinkbok 942
 stinkend ei 1028
 stinkende adem 989
 stinkende bok 942
 stinkerd 942
 stinkhoef 665
 stinkstraal 665
 stinkvoet 483
 stip 379, 380, 559, 561
 stipje 379
 stoel 314
 stoelband 711
 stoeltje 519
 stoep 878
 stof, in het — zitten 979
 stoffen deken 749
 stofschopper 601
 stok 313, 316, 321, 368, 752, 755, 969, 1044
 stok, aan de — zetten 323
 stok, ijzeren — 719
 stoken 317
 stokje 699
 stokkerig lopen 628
 stokpels 922
 stolper 671
 stolpriet 740
 stom beest 835
 stommelen 410
 stommelig 410
 stomp 368, 856, 967, 1042
 stompelen 410, 661
 stompen 449, 628, 633, 943
 stompen, haar koning — 458
 stompen, het lijf — 457
 stomper 867, 909, 1044
 stomperd 867
 stompertje 1044
 stomphoorn 368
 stomppoot 834
 stompstaart 967, 967
 stompstand 1040, 1044
 stoofje 314
 stoofketeltje 314
 stookhout 313
 stookpot 311, 314
 stoomketel 311
 stoop, stenen — 1030, 1031
 stoopstok 1044
 stoot 565, 705, 738, 741, 751
 stoot en kap 706
 stootheks 909
 stootkant 738
 stootkroeg 1040
 stootsel 1047
 stootvat 1040
 stopjes hebben 647
 stopjes krijgen 647
 stopjes, de — hangen er aan 647
 stopjes, de — zijn uit 647
 stopjes, er hangt wat aan haar — 647
 stopjes, er zijn — aan haar demen 647
 stopjes, (er) zitten — aan de demen 647
 stoppelknollen 299
 stoppelpaard 762
 stoppels 299
 stoppen 514, 618
 stoppen, in een emmer water — 996
 storm, op — 625
 stormbok 947
 stormen 409, 622, 624
 stormen, op — slagen 623
 stortriem 742
 stoten 374, 449, 627, 634, 909, 932, 943, 1038, 1048
 stoten van de mondlei 727
 stoten van de nekriem 727
 stoten, de koning — 458, 459
 stoten, lijf — 457
 stoten, zijn tenen — 629
 stoten, zog — 838
 stoter 607, 868, 909, 944, 1044
 stoterd 909, 936
 stouwen 296, 798, 798, 892, 953, 1009
 stouwen 324, 491, 491, 493, 495, 926, 926
 stouwer 820
 stouwerwerken 820
 stouwtje 953
 straal 561, 574, 580, 584, 665
 straal, de — is aan het rotten 665
 straal, die deem geeft geen — melk 519
 straal, geen — meer 514
 straal, kapotte — 666
 straal, natte — 665
 straal, rotte — 665
 straal, verhitte — 665
 straalkanker 665, 671
 straf 382, 384, 591, 607
 strafgebit 718, 724
 strakke, een — rug hebben 833
 strakke, varken met een — rug 833
 strakoog 659
 stram 410, 661
 stramgaan 635
 stramien 521, 524
 stramiendoek 524
 stramientje 521
 strammen 661
 strampelachtig 410
 strampelen 410
 strang 569
 strangeljoen 676, 677
 stranggebit 718
 streek, van de — 332
 streekverken 800
 streep 561, 562
 streep, de — hebben 409
 streep, geen — houden 625
 streep, witte — 380, 561
 strekel 362, 572, 827, 883, 909, 942
 strekelen 679
 strekeltje 909
 strekken 912
 strekker 912
 strelen 678
 strem 462, 1051
 stremsel 1051
 streng 320, 376, 501, 560, 569, 675, 699, 710, 731, 755, 766, 828
 streng, half — 730
 strengbeugels 731
 strengel 675, 676, 677
 strengel in de billen 670
 strengelen 676
 strengen 677, 714, 727, 728, 728, 729, 729, 729, 730, 730, 730, 730, 730, 730, 730, 731, 731, 731, 734, 734, 767
 strengen van de achterlap 747
 strengen van touw 729
 strengen, haakjes voor de — 728
 strengen, haken van de — 728
 strengen, houten — 730
 strengen, ijzeren — 730
 strengen, in de — 767
 strengen, in de — getuigd 767
 strengen, in de — slaan 766
 strengen, in de lange — 767
 strengen, in de losse — leiden 766
 strengen, in losse — 767
 strengen, in/over de — staan 761
 strengen, koorden — 729
 strengen, kwade — 676
 strengen, leren — 729, 730
 strengen, los voor de — 767
 strengen, losse — 767
 strengen, met losse — leiden 766
 strengen, over de — staan 761
 strengen, stalen — 730
 strengen, tussen de — 767
 strengendrager 738
 strengnetjes van de achterlappen 747
 strenghaken 697, 728, 731, 732, 732
 strenghozen 732
 strengklepels 731, 732
 strenglappen 729
 strengriem 738
 strengringen 728

1.1.1.2.

strengtrompen 728
 strepen op het oog 657
 strepper 329
 streptokok 463
 streumelen 624
 sribbelen 628
 striemelachtig 410
 striemelen 410
 strijkbussen 732
 strijken 633
 strijken, (zich) — 633
 strijker 601
 strijkiemen 732
 strijn 446
 strik 670
 strikkel 572
 strikkeltje 572
 strippen 512
 stripper 328, 354, 419
 stro 888
 stro bijten en nestelen 835
 stro dragen 835
 stro, met — dragen 835
 strobbelen 410
 stroefer 601
 strof 560
 stroffelen 635
 stroffen 635
 stromachine 309
 stromelen 628
 stromen, (de melk) laten — 512
 stromes 309
 stromijt 524
 strommelachtig 410
 strommelen 409
 strompelaar 410, 594, 629, 635, 671
 strompelachtig 410
 strompelen 409, 628, 635
 strompelig 410
 stromper 594
 stronkelaar 662
 stronkelen 410, 628, 635
 stront 399, 618, 618, 845, 885, 886
 stront afdoen 922
 stront afknippen 922
 stront, eerste — 618
 stront, gele — 618
 stront, goede harde — 846
 stront, vaste — 846
 strontgat 989
 strooien 835
 stroom, tegen — 447
 stroop 618
 strop 447, 502, 746
 strop, tegen — (in) 447
 stropen 512
 stroper 340
 stropjes 462
 stropketting 734
 stroppen 462, 696, 698, 729, 734
 stroppenroom 462
 stroping 723
 stropzeel 501
 strosnijder 309
 strosnijmolen 309
 strot 287, 564
 strotriem 707
 strottenhoofd 565
 strottenmelk 462
 strozeis 309
 struif 396
 struik 368
 struikelaar 552
 struikelen 410, 628, 633, 634, 635
 struikhoorn 368
 struis 384
 struispot 314

struizig 384
 strunkelen 628
 struweel 396
 studboek, koe van — 330
 stug 384, 607, 609
 stug genoeg 412
 stug genoeg zijn 412
 stuikband 715
 stuiken 628
 stuikriem 715
 stuikvoet 663
 stuikvoeten 628
 stuiverd 635
 stuk 289, 325, 385
 stuk ijzerdraad 871
 stuk van de bil 576
 stuk vee 327
 stuk, een — erafsnijden 888
 stuk, mooi van — 389
 stukje, een — van zak snijden 920
 stukjes in de melk 462
 stukken 289
 stukken geven 462
 stukkig 384, 591
 stukkoe 385
 stuks 289
 stulper 602, 671
 stulpert 671
 stulpriem 733, 742
 stulptouw 742
 stulpzeel 742
 stumper 600, 671
 sturen 409, 765, 766
 sturig 638
 sturig staan 640
 sturig zijn 640
 sturigheid 641
 sturigheid afwerpen 641
 sturigheid, er hangt — aan 641
 sturigvocht 641
 sturkel 552
 stuur 641
 stuwen 933
 suf 755
 suffolk 894, 894
 suiker, er hangt — aan de tet 648
 suikerbollen 885
 suikertanden 369
 suikerziekte 461, 655
 suizelen 624
 sukkel 602
 sukkelaar 671, 830
 sukkelachtig 410, 620
 sukkeldraf 620
 sukkeldraffe 620
 sukkelen 410, 620
 sukkeldraffe, op een — (lopen) 619
 sus 879
 swans 374
 swo hen 1003

taai 514, 607
 taaie, een — melker zijn 514
 tafel, gelijk een — 387
 tafelen 625, 628
 tak, van een goede — 331
 taks staan 631
 talhout 313
 talissen 679
 tam 611, 677
 tam worden 629
 tamine 524
 tand 563
 tand is toe 563
 tand, een — voorgeven 762
 tand, nog geen (een) — hebben 340

tand, paard buiten — 552
 tand, vierkante — 660
 tanden 369, 370, 563, 909
 tanden afdoen 872
 tanden afknippen 872, 872, 872
 tanden breken 872
 tanden erafhalen 872
 tanden hebben 398
 tanden knippen 872
 tanden nijpen 872
 tanden pitten 872
 tanden snijden 872
 tanden verliezen 912
 tanden vijlen 872
 tanden, afgewisselde — 370
 tanden, alle — 370
 tanden, beest zonder — 340
 tanden, blijvende — 370, 563
 tanden, brede — 370, 563, 909
 tanden, brede — krijgen 397
 tanden, de kleine — nog hebben 340
 tanden, de mond vol — 371
 tanden, driijaarse — 563
 tanden, echte — 370
 tanden, eerste — 564, 909
 tanden, gesloten van — 371
 tanden, gewone — 370
 tanden, greep met platte — 316
 tanden, grote — 370, 563, 909
 tanden, kleine — 369, 564
 tanden, nog geen — hebben 340
 tanden, nog geen brede — hebben 340
 tanden, riek met platte — 316
 tanden, schaap met twee — 906
 tanden, schaap met vier — 907
 tanden, twee — 369, 371
 tanden, tweede — zetten 398
 tanden, vaste — 370, 909
 tanden, verse — krijgen 398
 tanden, vier — 371
 tanden, voljarige — 563
 tanden, volwassen — 370, 563
 tanden, volzette — 563
 tanden, ze heeft haar — 371
 tanden, zijn twee — gaan zetten 617
 tanden, zonder — 369
 tandewas 660
 tandijzer 719
 tandjes 367, 369, 872
 tandjes afdoen 872
 tandjes breken 872
 tandjes knippen 872
 tandjes korten 872
 tandjes, kleine — 369
 tandsleet 605
 tandvlees, brand op het — 660
 tandvlees, gezwollen — 660
 tandvlees, hoog — 660
 tang 313, 871, 872, 888, 920, 947
 tang, afknippen met — 920
 tang, geklemd met een — 920
 tang, vieze — 910
 tangen 724
 tap 1036, 1053
 tapmelk 1034
 taptmelk 1034
 tapuier 360
 tarwe 298
 tarwe, koren en — 298
 tarwe, rogge en — 298
 tarwe, spaanse — 888
 tarwegruis 866
 tas 929
 tassen 696, 737
 tasten 996
 tateren 975

t.b. 483, 487
 t.b.-lijder 484
 t.b., open -- 484
 t.b.c. 483, 484, 484
 t.b.c. met open wonden 484
 t.b.c.-lijder 484
 t.b.c., open -- 484
 teebeejer 484
 teebeesejer 484
 teef, vieze -- 910
 teelbal 569, 570
 teelballen 568
 teems 521, 524, 1034
 teemsdoekje 524
 teemswatjes 524
 teemswatten 524
 teen 378, 585
 teen, kleine -- 575
 teen, lange -- 482
 teen, op een -- staan 637
 te-endetoe 288
 teendraaier 601
 teenloper 601
 teens 631
 teens lopen 631
 teens staan 631
 teentjes 829
 teentrappier 601
 teentreden 631, 633
 teentredier 593, 601
 teentrekker 601
 teer 605, 608, 618
 teergevoelig 605
 tees 1003
 tegelijk, met drieën -- geboren worden 883
 tegen 447
 tegen kop in 447
 tegen stroom 447
 tegen strop (in) 447
 tegeneen 761
 tegenhand 553
 tegenhandkant 553
 tegenhandzijde 553
 tegenhouden 514
 tegenkops 447
 tegenkrops (in) 447
 tegenspanning 762
 tegenstrops 447
 tegenuier 463
 tegenwerker 607
 te-goede-voedingsziekte 655
 teil 317, 1029, 1031, 1040, 1042, 1048
 teil, houten -- 1048
 teilen 1038
 teiler 1030
 teiltje 317
 tekceergaan 839, 843
 tekenen 641, 642, 848
 tekenen, aan de uier -- 423
 tekenen, (al) -- 648
 tekketie 879
 tekort aan kalk 859
 tel, aan de -- 434
 telen 290
 tellen 641
 telling, aan -- (zijn) 434
 telling, aan de -- (zijn) 434
 telling, nog een week van de -- zijn 432
 telling, over de -- zijn 440
 tempel 825
 tempel, hoge -- 596
 temperament, veel -- 611
 ten einde dracht 434
 tenen 601, 628, 631, 829

tenen inkorten 888
 tenen, (de) -- afdoen 888
 tenen, de -- korten 888
 tenen, de -- versnijden 888
 tenen, klauw met lange -- 482
 tenen, kromme -- 482
 tenen, kwade -- 482
 tenen, met zijn -- te veel naar bin-
 nen staan 638
 tenen, spat in de -- 668
 tenen, te lange -- 482
 tenen, (zich) (op zijn voeten) (--)
 trappen 633
 tenen, zijn -- stoten 629
 tenentredier 633
 tenger 394
 tenger van beenwerk 600
 tepel 361, 572, 825, 883, 909, 942
 tepel, binnengelegen -- 856
 tepel, misvormde -- 856
 tepel, ontstoken -- 856
 tepel, slechte -- 856
 tepel, valse -- 856
 tepels 825
 tepels, de -- lopen iets op 647
 tepels, de -- steken 647
 tepels, er hangen kegels aan haar --
 647
 tepels, er komen topjes op de -- 647
 tepel, ijskorrels aan d'r -- hebben
 647
 tepel, knoppen aan de -- hebben
 647
 tepels, natuur aan de -- hebben 647
 tepels, stijve -- hebben 647
 tepels, topjes aan haar -- hebben
 647
 tepeltje 825
 tepeltjes, de -- hangen eraan 647
 ter hand 553, 554
 ter handse kant 553
 terende ziekte 990
 tering 483, 484
 tering, open -- 484
 tering, vliegende -- 484, 487
 teringbeest 484
 teringkoe 484
 teringuitleving 484
 terpentijn 653
 terpentijn, er hangt -- aan 648
 terug 447, 770, 778
 terug op/up 778
 terug zetten 489
 terug-achteruit 778
 terug-ju 778
 terug-om 778
 terug-op hup terug 778
 terug-staan 778
 terug-uit 778
 teruggaan in het leggen 981
 teruggekomen 418
 teruggelopen 418
 teruggeslagen 447
 teruglopen 426
 terugstoten 629
 tes 575, 828
 tasetje 952
 tessen 555, 698
 test 1030, 1031, 1040, 1049
 testen 1022
 testpot 1030, 1031, 1040
 tet 362, 572, 651, 826, 883, 909, 942
 tet die niet goed uitkomt 856
 tet, er hangt suiker aan de -- 648
 tet, loze -- 856
 tet, slechte -- 856
 tet, valse -- 856

tet, verdroogde -- 856
 tetanie 918
 tetanus 477
 tetje 826
 tetten 825, 837, 887, 887
 tetten, veel -- 835
 tetter 545
 tetteren 616, 622, 625, 837
 tetterveulen 546
 tetveulen 546, 547, 547
 teu-tje 879
 teugel 320, 446, 501, 502, 503, 507,
 701, 703, 708, 711, 714, 715,
 718, 730, 734, 766
 teugel, aan de -- leiden 766
 teugel, bij de -- houden 766
 teugel, de -- 767
 teugel, met de -- 767
 teugel, met de/een -- leiden 766
 teugel, met een -- leiden 764
 teugel, met een -- rijden 766
 teugel, met losse -- 767
 teugel, van -- leiden 766
 teugelen 766
 teugellijnt 715
 teugelriemen 721
 teugelring 723
 teugelringen 705, 728
 teugels 713, 717
 teugels voor korting 715
 teugels, met twee -- leiden 765
 teugeltje 501
 teutel 827
 teuteren 887
 teutkont 391
 texel 892, 894, 894
 texelaar 892, 893, 894, 894, 894
 texelaar schaaap 894
 texelkop 892
 texels 892, 893, 894, 894
 texels ras 892
 texels schaaap 892, 893, 894, 894,
 894
 thuishalen 490
 tichel 481
 tie 879, 881, 882, 999, 1001, 1002,
 1004, 1008, 1013, 1015
 tie tieke tie 879
 tiechel, te slap in de -- 663
 tieje 999
 tiek 770, 1013
 tiek-boerie 774
 tiek-borrie 770, 774
 tiek-ju 770, 773
 tiek-om 717, 774
 tiek-weg 770, 774
 tiek-weg-kom 774
 tiek-woei 774
 tiek-woerie 774
 tiek-worriet 770, 774
 tieke 1013
 tieko 770, 774
 tieko-hop 774
 tieko-om 774
 tieko-weg 773
 tiekweg 773
 tiem 935, 935, 936, 936
 tiempje 935, 935, 936, 940, 948, 949
 tienmaander 547
 tiep 1000
 tiepen 977
 tiepje 964
 tier 552
 tieretje 1001
 tierig 611
 tiesje 964
 tiet 573, 826, 881, 909, 958, 999,

1.1.1.2.

- 1000, 1001, 1002, 1003, 1004, 1008, 1008, 1008, 1009, 1013, 1013, 1015
 tiet, broedse — 986
 tiet, broedsige — 986
 tiet, van de — trekken 654
 tiete 1001
 tieteti 1021
 tietei 1021
 tietemieke 903
 tieten 952, 966
 tieten, jonge — 966
 tietenhaan 956
 tieterediet 1001
 tietje 960, 962, 966, 1000, 1002, 1021
 tietje, klein — 964
 tietjes 573, 952, 958
 tij 1003
 tijbok 947, 947
 tijd dat ze hengstig staat 642
 tijd dat ze hitsig is 642
 tijd, aan (de) (haar) — (zijn) 434
 tijd, aan de — 387
 tijd, acht dagen voor haar — 432
 tijd, af — zijn 440
 tijd, bij (de) — zijn 434
 tijd, binnen de week is haar — uit/om 432
 tijd, (de) (haar) — om zijn 434
 tijd, (de) (haar) — uit zijn 434
 tijd, de — om zijn 440
 tijd, de naaste week haar — uit zijn 432
 tijd, haar — is om 432
 tijd, (haar) (de) — is om 434
 tijd, (haar) (de) — is uit 435
 tijd, (haar) (zijn) (de) — is daar/er/hier 435
 tijd, hengstige — 642
 tijd, het is haar — 435
 tijd, nog een week van haar — zijn 432
 tijd, (nog) een week van — 432
 tijd, (nog) een week voor haar/de — staan 432
 tijd, over haar — staan 439
 tijd, over — 440
 tijd, over — gaan 439
 tijd, over — gegaan zijn 440
 tijd, over — staan 439
 tijd, over — zijn 440
 tijd, over de — 440
 tijd, over de — gaan 440
 tijd, over de — zijn 440
 tijd, over haar — gaan 440
 tijd, over haar — lopen 440
 tijd, over haar — zijn 440
 tijdkoe 420
 tijdvaars 420
 tijgeit 947
 tijger 384
 tijgerbeen 384
 tijgerpoot 383
 tik 773, 881, 935, 948, 949, 998, 1002, 1003, 1008, 1015
 tik kom 998, 1002
 tik tik tik kom 998
 tik, met een — varen 764
 tikje 935, 936, 936, 964, 1002
 tikjes 952
 tikke 879, 998, 1002, 1004
 tik(ke) 1002
 tikke tikkenaak 998
 tikkeëi 1021
 tikken 952
 tikken, zich — 633
- tikkenhaan 956
 tikkenhaantje 961
 tikkenhen 952
 tikketik 881
 tikkie 949, 949, 949
 tiks 935
 tiktikjes 952
 timmeren 835
 tip 755, 794
 tipje 379
 tippelen 648
 tippelen aan de demen 647
 tiskes 667
 tittel 573
 tittelje 379
 tj 881
 tjekker 552, 595
 tjekker, oude — 552
 tji 1003
 tjoe 797, 800, 819, 880
 tjog 879, 881, 882
 tjoeke 1006
 tjoeke 818
 tjoetje 797, 800, 879
 tju knol 552
 tjurre 815
 tjuu 881
 tjuupjes 952
 tjuus 879, 880, 881, 882
 tjuusje 881, 882
 tkj 881
 tobbe 309, 1031, 1031, 1040, 1042, 1049
 tobbelen 628
 tobbetje 1049
 tochtig 413, 638, 848, 912, 944
 tochtigheid 414
 tod, een — 376
 toe maat 499
 toe man 783
 toe staan 637
 toe, tand is — 563
 toe(be)reiden 649
 toegeven 762
 toehapper 547
 toek 879
 toeken 840
 toelaten 642
 toelaten van de bok 914
 toelaten van de ram 914
 toemaat 299
 toenemen 509
 toepelen 625
 toer 396
 toerder 1044
 toerdraai 919
 toereiden 440
 toereik 325
 toerijden 835
 toet 879
 toeten 402
 toewroetelen 845
 toffelen 622
 toggenburger 938
 toilet maken 681, 682
 toiletteren 681
 tok 998, 1002, 1003, 1004, 1008, 1013
 tok tuk 881
 tokjes 952
 tokke 999, 1002
 tok(ke) 1002
 tokkelaar 955
 tokkelen 976
 tokken 944, 975, 975, 976
 tolmeulen 307
 tolsnijder 307
- tomen 766
 tomper 1044
 ton 566, 869, 1040, 1042
 tong 651
 tong, dikke — 485
 tong, worm op de — 918
 tongblaar 485, 857, 918
 tongblaasjes 485
 tongblader 485
 tongblaren 485
 tongers ras 335
 tongetje 651
 tongvanger 724
 tongziekte 485, 918
 tonnetje 1040
 tooi 809
 toom 501, 502, 503, 506, 700, 701, 701, 703, 709, 714, 715, 718, 720, 721, 724, 724, 748, 798, 798, 892, 953, 1009
 toom en kinketting 719
 toom en trens 720
 toom houden 766
 toom in de bakkes 720
 toom met kordeel 767
 toom, bij de — nemen 763
 toom, bij de — voeren 766
 toom, (de) — 767
 toom, de — aandoen 759
 toom, de — afdoen 760
 toom, de — aftrekken 761
 toom, de — uitdoen 761
 toom, de — uitschieten 760
 toom, dubbele — 713
 toom, kleine — 799
 toom, luxe — 701
 toom, met de — houden 763
 toom, met de — nemen 763, 764
 toom, op de — 767
 toom, slappe — 721
 toom, stechel van de — 720
 toom, vieren bij de — 760
 toombaar 720
 toomband 707
 toomgeleider 728
 toomijzers 724, 724
 toomogen 705, 724
 toompje 702
 toomriemen 721
 toomringen 705, 721, 723, 724
 toomringhaken 722
 toomtrompen 722
 toomwijs maken 678
 toon 573
 toontreder 631
 toontrederig 631
 toort 618
 toot 381, 824
 tootgat 381
 top 396, 560, 573, 755, 827
 top aan 442
 topeeriem 706
 topgereed 441
 topjes 647, 1000
 topjes aan de uier hebben 647
 topjes aan haar tepels hebben 647
 topjes, er komen — op de tepels 647
 topmand 503
 toppee 560
 toppen 993
 toppen (van de spanen) 694
 topper 894
 topriek 316
 topvol 431
 totsen 944
 toupet 396
 touw 296, 319, 446, 501, 699, 710,

- 749, 920
 touw van de halsband 704
 touw, dun – 749
 touw, gekleurd – 749
 touw, strengen van – 729
 touw, uit – 729
 touwen 729, 730
 touwenstrengen 729
 touwgetuig 734
 touwhalster 503
 touwsgetuig 731
 touwstrengen 729, 729, 730, 730,
 732, 767
 touwtje 718
 toveressen, knopen van – 557
 traag draven 620
 traag lopen 620
 traag zijn 628
 traanogen 659
 trager 779
 trampelen 625
 transmissie 1045
 trant 693
 tranten 697
 trantkussen 698
 traphoef 669
 trappelaar 637
 trappelen 625
 trappen 625, 626
 trappen, (achterruit) – 627
 trappen, kort – 620
 trappen, (zich) (op zijn voeten)
 (lenen) – 633
 trappers 1007
 trapschenen 634
 travalje 679
 travalje, naar de – gaan 679
 travalje, naar een – gaan 679
 trechter 521, 926
 trede, over – staan 761
 treden 981
 treden, (zich) (de ijzers) – 633
 tredloper 670
 tredmolen 1041
 treef 521
 treefdoek 524
 trefter 521
 treidel 1044
 treier 1044
 treil 703, 1044
 trein 315, 1044
 treintje 522
 treitbanden 696
 treiten 695, 697, 697, 731, 732
 treithaakkussen 696
 treithaken 696, 696, 728, 731, 732, 732
 treithaken, leer van de – 696
 treitketting 732
 treitkussens 692, 696, 698,
 treitlappen 696, 698
 treitleer 696
 treitlijnen 731
 treitluis 698
 treitluisen 696
 treitogen 697, 731
 treitplaten 696
 treitriemen 697
 treitstukken 697, 697
 treizel 1044
 trek 698, 729, 1009
 trekband 726, 726, 733
 trekbeen 670
 trekbenen 670
 trekbeugel 727
 trekbeugels 731, 732
 trekbouten 555
 trekhaakhouder 696
 trekhaakjes 728
 trekhacht 730
 trekhaken 696, 697, 697, 728, 729, 732
 trekijzer 719
 trekken 305, 306, 307, 419, 445,
 514, 629, 683, 837, 926
 trekken, bloed – 419
 trekken, een spat – 668
 trekken, er tussenuit – 623
 trekken, er vandoor – 623
 trekken, eruit – 623, 920
 trekken, in de horens – 514
 trekken, in gang – 629
 trekken, in snokken – 628
 trekken, klam – 419, 647
 trekken, (lammetjes) – 886
 trekken, leren – 677
 trekken, met roefen – 606
 trekken, met rukken – 607
 trekken, met schokken – 607, 628
 trekken, room – 419
 trekken, slijm – 419
 trekken, uiersel – 419
 trekken, van de tiet – 654
 trekken, van het paard – 654
 trekken, vocht – 419
 trekketen 729, 730, 731
 trekketens 730, 730
 trekketting 731
 trekketting, buikriem van de – 742
 trekkettingen 729
 trekkoe 420
 trekkoord 729
 trekkoorden 730, 731
 treklap, met – 767
 treklappen 698
 trekloor 729
 trekmaal 420
 trekmachine 446
 trekogen 697
 trekorgel 367
 trekos 345
 trekpaard, licht belgisch – 597
 trekpoot 670
 trekpot 314
 trekriem 726, 730, 739, 746
 trekriemen 715, 727, 729, 730, 731,
 731
 trekringen 728
 treksingel 733
 trekspier 578, 582, 670
 trekstang 718
 trekt, paard dat met snukken – 606
 trektang 888
 trektouwen 729, 729
 trekvaars 420
 trekvast, mak en – 612
 trekzadel 735
 trekzeel 729, 732
 trekzelen 729
 tremoin 524
 trendel 1044
 trens 701, 702, 703, 710, 713, 718,
 719, 721, 722
 trens, gebroken – 721
 trens, toom en – 720
 trensgebit 718, 721
 trenshaken 722
 trensringen 705, 721
 tressen 557, 682, 682
 tretteke 520
 treurziekte 461
 trezel 522
 tribbelen 620, 625
 tricoteren 631
 trier 334, 384
 triëren 994
 triestig 659
 trilbag 854
 trillen 616
 triller 854
 trippelaar 601, 620
 trippelen 625
 trippelen, beginnen te – 437
 trippen 625
 tripselen 625
 trizee 521
 trizeetje 521
 troebel 659
 troebele ogen 659
 troebelig 659
 troebelooog 657
 troelie 1045
 troem 774
 troep 295, 798, 798, 892, 919, 953,
 1009
 troep, beste van de – 894
 troep, op een – houden 926
 troeper 893, 893
 troepschaap 892, 894
 troesen 307
 trog 305, 653, 869, 1049
 trog, uit de – drinken 837
 troggekuiser 831
 trokaar 931
 trommelziekte 468
 trommelzucht 468
 tromp 723, 824, 870
 trompen 696, 722, 722, 728, 870
 tromphaken 722
 tromptang 871
 troontreder 637
 trop 798, 892, 953, 1009
 tros 395, 463, 560, 700
 trosje 395
 troskam 969
 troskoppen 936
 trossen 699
 trot, kleine – 620
 trotteren 620
 troussequin 737
 trui 937
 truike 781
 truitje 782, 941
 truk 1037
 trullen 444, 617
 trutogen 659
 tsj 881
 tsjeu 881
 tsjiek 952
 tsjiejep 961
 tsjiepen 952
 tsjiepje 963, 964
 tsjiepjes 952
 tsjiejptsjiepen 977
 tsjoe 879, 881
 tsjoeg 879
 tsjuk 879, 881, 882
 tsjoeg 879, 881
 tstangel 719
 tt 881
 tttt 879, 949
 tu 881
 tuberculoos 484
 tuberculose 483
 tuberculose, open – 484, 487
 tucht, van een goede – 331
 tucht, van goede – 331
 tuchtig 413
 tuchtig lopen 413
 tuchtig staan 413
 tuchtig worden 413
 tuchtig zijn 413
 tuchtig, niet – (willen) worden 426

1.1.1.2.

- tui 319
 tuien 322
 tuier 318, 319, 320, 322, 322, 324, 325, 501, 506, 507, 710, 873
 tuier, aan de – 323
 tuier, aan de – leggen 323
 tuier, aan de – zetten 323
 tuier, geef hem nog een – 323
 tuier, op – zetten 323
 tuier, op de – 323
 tuier, op de – staan 495
 tuier, op de – zetten 323, 494
 tuierband 507
 tuierboom 319
 tuieren 322, 323, 494
 tuierhaak 321
 tuierhamel 317
 tuierhamer 317
 tuierhoek 325
 tuierhout 321, 325
 tuierijzer 321
 tuierketting 319, 325
 tuierkoord 319
 tuierpaal 321, 322, 322, 322, 325
 tuierpaaltje 321
 tuierpilot 321
 tuierpin 321, 322, 322, 322
 tuierplek 325
 tuierring 507
 tuierslag 325
 tuiersleg 318
 tuierstaak 321, 322
 tuierstek 321
 tuierstok 321, 322
 tuiertouw 319
 tuertui 319
 tuierzeel 319, 710
 tuierzeeltje 319
 tuig 689, 701, 701
 tuig, in het – leiden 766
 tuig, los in het – leiden 766
 tuig, met los – rijden 766
 tuig, zonder – 766
 tuigen 677, 758, 766
 tuil 396, 560
 tuilen 682, 682
 tuilriem 706
 tuimelaar 1041, 1042
 tuimelen 444, 617, 912
 tuimelkarn 1042
 tuimelkars 1042
 tuimelstand 1042
 tuimelstang 724, 724
 tuimelvat 1041
 tuis 826
 tuitelaar 805
 tuiten, rek voor de – 1019
 tuitenrek 1019
 tuitpot 1030, 1031
 tuk 552, 595, 773
 tuk-eweg 773
 tuk-ju 770, 773
 tuk-tuk-tuk 773
 tuk-weg 773
 tuk, goed van – 331
 tuk, goede – 331
 tuk, oude – 552
 tuk, van de eigenste – 799
 tuk, van een goede – 331
 tuk, van goede – 331
 turk, oude – 552
 tussen de repen 767
 tussen de strengen 767
 tussen gang en draf 623
 tussendoor 597
 tussengareel 695
 tussenhoefontsteking 919
 tussenklauwontsteking 482, 919
 tussensoort 330
 tussensstuk 694
 tussenuit, er – gaan 623
 tussenuit, er – pezen 623
 tussenuit, er – trekken 623
 tussenwals 309
 tussenzeeltje 718
 tut 882
 tuten 952
 tutten 837
 tutter 545, 861, 861
 tutter geven 860
 tutter, met een – grootbrengen 860
 tutteraar 861
 tutteren 837, 838
 tutteren, laten – 860
 tutterflesverken 861
 tutterling 861
 tutterveulen 545
 tutverken 861
 tuu 879, 881
 tuu-tje 815
 tuuk 773
 tuuk-eweg 773
 tuuk-ju 773
 tuuk-o-weg 773
 tuuk-weg 773
 tuuk-worrie 774
 tuus 881
 tuut 797, 879, 881, 958, 999, 1000, 1001, 1004, 1015
 tuut-je 815
 tuutje 797, 879, 881, 1000, 1001
 tuutjes 952
 twaalfvingerige darm 288
 twaalfweekse bag 821
 twant (staan) 761
 twantpaard 762
 twee 883
 twee achterste spenen 359
 twee jongen 883
 twee keer eten 406
 twee lammetjes 883
 twee leidsels 766
 twee tanden 369, 371
 twee voorste spenen 358
 twee-tenen 829
 twee, leiden met – handkoorden 765
 twee, met – geboren zijn 883
 twee, met – guides 766
 twee, met – guides rijden 765
 twee, met – kordelen rijden 765
 twee, met – lijnten 765
 twee, (met) – lijnten rijden 765
 twee, met – teugels leiden 765
 twee, schaaap met – tanden 906
 twee, verken van – drie . . . worpen 812
 twee, voermannen met – leisten 765
 twee, zijn – tanden gaan zetten 617
 tweede droes 676
 tweede kwartier 356, 358
 tweede kwartier links 357
 tweede kwartier rechts 358
 tweede maal 353
 tweede tanden zetten 398
 tweedeem 517
 tweedehand paard 597
 tweedehands 598
 tweedehands paard 597
 tweedejaars kalfkoe 353
 tweedejaarsveulen 549
 tweeneenhalfjarig 549
 tweegespan 763
 tweehand paard 597
 tweehanden paard 597
 tweehander 597
 tweehander paard 597
 tweehandig 598
 tweehandig paard 597
 tweehandiger 597
 tweehandigs paard 597
 tweehands 598
 tweehands paard 597
 tweehupig 594
 tweejaar 549
 tweejaarling 549
 tweejaars 549
 tweejaars vaars 398
 tweejarige 907
 tweejaarsje 549
 tweejaarsveulen 549
 tweejarig 549
 tweejarig schaaap 907
 tweejarig schaaapie 907
 tweejarige 907
 tweejarige 549
 tweekantig 598
 tweelei 713
 tweeling 882
 tweeling, één van een – 883
 tweelinglam 883
 tweelingschaaapie 883
 tweemaander 547
 tweeschaling 907
 tweescharig 907
 tweescharig schaaap 907
 tweescharige 907
 tweescheer 907
 tweeslachtig 809
 tweeslachtig kuiken 968
 tweespeen 517, 883
 tweespeender 517
 tweestrekkel 517
 tweetand 398
 tweetander 549, 904, 906
 tweetands 897
 tweevelij 763
 twenter 549, 549, 549
 twintiger 552
 twintigmaander 549
 tyfus 466
 tyfus in de buik 466
 type 387
 type ardennais 597
 type, goed – 592
 type, open – 484
 type, van een goed – 331
 typisch 387, 591
 uier 354, 572, 825, 883
 uier krijgen 423
 uier maken 423
 uier, aan de – 434
 uier, aan de – hangen 887
 uier, aan de – tekenen 423
 uier, aan de – zijn 647
 uier, al wat – hebben 647
 uier, bij de – zijn 432
 uier, de – is geschoten 647
 uier, de knop al aan het – hebben 647
 uier, de kop in de – 446
 uier, de roos hebben in het – 462
 uier, droge – 519
 uier, droppen aan het – hebben 647
 uier, een – als een wan 360

- uier, een dikke — hebben 946
 uier, een felle — 424
 uier, een goede — krijgen 423
 uier, een mooie — hebben 946
 uier, een mooie — krijgen 423
 uier, een schone — krijgen 423
 uier, een stijve — hebben 424, 647
 uier, een wassende — hebben 647
 uier, een zak van een — 360
 uier, er is zog in de — 836
 uier, er zit klam aan de — 647
 uier, gang in de — beginnen te maken 647
 uier, gezwollen — 463
 uier, gezwollen — hebben 647
 uier, groei in de — 424
 uier, harde — 463
 uier, hardigheid in de — 463
 uier, het — 572
 uier, het aan de/d'r — zien 648
 uier, in de — komen van hef 946
 uier, jacht in de — komen 423
 uier, jacht op de — 463
 uier, kegeltjes aan de — 647
 uier, kort bij een volle — 432
 uier, krotjes aan (de) — hebben 647
 uier, kwaadheid in de — hebben 462
 uier, kwade — 463
 uier, leven in de — komen 423
 uier, melk in de — hebben 648
 uier, met de — komen 432
 uier, met de — zijn 647
 uier, met een — komen 423, 647
 uier, met goede — 387
 uier, mot in de — 463
 uier, romen in de — hebben 648
 uier, roos aan het — 462
 uier, roos in de — 462
 uier, roos in de — hebben 462
 uier, roos in het — 462
 uier, rotte in de — 462
 uier, scheut in de — 424
 uier, scheut op zijn — 463
 uier, scheut op het — 462
 uier, scheve — 519
 uier, schijfjes in de — hebben 946
 uier, schoon van — 387
 uier, slim — 519
 uier, topjes aan de — hebben 647
 uier, van de — doen 653
 uier, vel van de — 374
 uier, was aan de — hebben 647
 uier, was aan de — krijgen 647
 uier, wind in de — 462
 uier, wrang in de — 462
 uier, ze heeft wat aan de — 647
 uier, zinkes in de — 462
 uier, zinking in de — 462, 463
 uier, zog in de — hebben 648
 uier, zomer in de — 479
 uier, zucht in de — 463
 uier, zucht in de — komen 424
 uier, zucht in de — krijgen 424
 uier, zucht op de — 463
 uier, zucht op de — hebben 424, 648
 uier, zucht op de — komen 424
 uier, zucht op de — krijgen 424
 ui(er), het melk is in de — gescho-
 ten 648
 uieren 423, 510, 646, 945, 946
 uieren, aan het — zijn 646
 uieren, beginnen te — 646, 945
 uieren, beginnen te gaan — 646
 uierknopen 825
 uierontsteking 461, 479
 uierontsteking, besmette — 479
 uiersel trekken 419
 uiersel, (het) — hebben 647
 uierspiegel 374
 uiertje 572
 uiervaarders 351
 uit 550
 uit zijn 511
 uit-omme 770
 uitblijven 488
 uitbroeden 982
 uitdegen 1048
 uitdoen 459, 488, 491, 760
 uitdoen, de haam — 761
 uitdoen, de toom — 761
 uitdoen, het gareel — 761
 uitdoen, het lijf — 457
 uitdraaien 445
 uitduwen 1048
 uiteen, met de benen — staan 636
 uiteen, staat goed — 387
 uiteen, te ver — staan 636
 uiteen, ze staat goed — 385
 uiterhand 553
 uiterhandse kant 553
 uitgaan 459, 488, 489, 494
 uitgaan met 324
 uitgaan, de rooi — 457
 uitgaan, laten — 489
 uitgaan, met de schapen — 926
 uitgebild 388
 uitgebild, goed — 388
 uitgebild, mooi — 388
 uitgedroogd 516
 uitgehold 376
 uitgekapt 376
 uitgelegd raken 980
 uitgelegd (zijn) 980
 uitgelicht 983
 uitgelicht ei 983
 uitgerekend (zijn) 434
 uitgeruimd hoen 967
 uitgerust 389
 uitgeteld (zijn) 433
 uitgewisseld 371
 uitgooien 641
 uitgooien, natuur — 641
 uitgrazen, laten — 491
 uithalen 998
 uithebben 459, 511
 uithebben, de rooi — 457
 uitkalven 459
 uitkiezen 994
 uitkleden 760
 uitkneden 1047
 uitkomen, het binnenste — 460
 uitkomt, tet die niet goed — 856
 uitlangen 998
 uitlaten 489, 494, 878
 uitlaten, bral — 401
 uitlaten, de beer — 850
 uitlaten, een blaak — 402
 uitleggen 980
 uitleiden 489
 uitleven 483
 uitleving 483
 uitlichten 1022
 uitliggen 459
 uitliggen, er — 459
 uitloop 878, 927
 uitmelken 510
 uitmoren 407
 uitnippen 345
 uitpersen 449, 459, 1048
 uitrekken 912
 uitrijden 763, 766
 uitscharen 488
 uitscheiden met leggen 981
 uitscheiden van (te) leggen 981
 uitscheiden, (er) — 981
 uitschieten 760, 946
 uitschieten, de toom — 760
 uitschieten, het lijf — 459
 uitschijten, de legbalk — 990
 uitschudden 615
 uitslag 481, 855
 uitslag hebben 855
 uitslagen 630
 uitslagen, brand — 855
 uitslagen, zijn gat — 627
 uitsleuren 445
 uitsmijten, lijf — 457
 uitsnijden 445
 uitspannen 489, 760, 760
 uitsteeksels 367
 uitstekende heupen 381
 uitstoten, een brul — 400
 uitstouwen 324, 489, 493, 926
 uitstulping, appelachtige — 458
 uitteren 483
 uittrekken 307, 511, 887
 uittuigen 760
 uitvallen 397
 uitvallen van zuigtanden 912
 uitwas 668
 uitweiden 487
 uitwerken 459, 1038, 1048
 uitwerken, het lijf — 457
 uitwerken, krawalligheid — 407
 uitwerpen 641
 uitwerpen, het wit — 641
 uitwerpsel 846
 uitwinden 445
 uitwroeten 845
 uitzanen 1033
 uitzetten 322, 489, 491
 uitzijzen 1033
 uitzitten 982
 uitzoeken 994
 ukstel, wentelen van — 912
 up 776
 up allee 776
 urine 293, 847
 urk 394
 uur 825
 vaal 589
 vaan 672, 673
 vaar 375, 428, 672, 673
 vaardig 412, 441
 vaardig om te stieren 412
 vaardig staan 441
 vaardig staan om te kalven 441
 vaardig zijn 441
 vaardig zijn om te kalven 441
 vaarkoe 428
 vaarljnt 716
 vaars 340, 345, 347, 350, 351, 351,
 352, 353, 353, 454, 899
 vaars die pas gekalfd heeft 354
 vaars met haar eerste kalf 353
 vaars voor de slacht 392
 vaars, afgekalfde — 353, 354, 454
 vaars, drachtige — 351
 vaars, dragende — 351
 vaars, een — voor het eerste kalf
 352
 vaars, eerste — 351, 353
 vaars, gekalfde — 353, 454
 vaars, grote — 340
 vaars, jaarse — 328
 vaars, muntige — 354

1.1.1.2.

- vaars, tweejaars — 398
 vaars, verlopen — 418
 vaars, verse — 392, 454
 vaars, vette — 392
 vaars, volle — 351, 351
 vaarsje 328, 345, 348, 351, 351, 353
 vaarskalf 328, 341, 345
 vaarskalfje 346
 vaarskoe 454
 vaarsmitten 346
 vaart 672
 vaarzen 660
 vaarzenmutteke 346
 vaas, nog — 644
 vaasje 524
 vachette-leer 695
 vacht 922
 vagina 372
 vaker baggen 812
 vale beesten 334
 vale koe 334
 vallei 566
 vallen 624
 vallen, aan het lopen — 623
 vallen, de banden — weg 443
 vallen, (de melk) laten — 512
 vallen, draadjes laten — 641
 vallen, droog — 421, 422
 vallen, niet laten — 514
 vallen, zog laten — 838
 vallende sleutel 728
 vallende ziekte 467, 918, 991
 valling 466, 675
 valriempje 699
 valringen 728
 vals 602
 vals verken 835
 valse draaiziekte 918
 valse tepel 856
 valse tet 856
 valse zog 835
 vanafdoen 654
 vanafzetten 653
 vandehandzijde 553
 vanderhands 554
 vandoor, er — gaan 623
 vandoor, er — trekken 623
 vaneenzetten 994
 vang 374, 566, 873, 886
 vang, de — opzetten 345
 vangen 634, 859
 vangen, baggen — 859
 vangen, biggen — 859
 vangen, keujes — 859
 vangen, verkens — 859
 vangen, (zich) — 632
 vanger 637
 vanger, een — 636
 vanghaak 931, 931
 vanghok, in het — drijven 926
 vangkooi 874, 926
 vangstok 931
 vanzelf komen 449
 vapeur 314, 315
 var 341, 342, 343, 345
 var om te springen 343
 var, gaar om mee naar de — te gaan 412
 var, goed om bij de — te doen 412
 var, goed voor de — 412
 var, naar de stier (de —) brengen 416
 var, naar de stier (de —) doen 416
 var, naar de stier (de —) gaan 416
 vare 354
 varemitten 341
 varen 763
 varen met dubbel lijn(t) 765
 varen, dubbel lijnt — 765
 varen, met de dubbel(e) lijnt — 765
 varen, met de enkele lijnt — 764
 varen, met dubbel lijnt — 765
 varen, met een lijnt — 764
 varen, met een lijnt — 764
 varen, met een tik — 764
 varen, met enkele lijnt — 764
 varen, op de enkele lijnt — 764
 varice 577
 varkalf 341
 varken 795, 803, 805, 807, 809, 814, 821, 821, 861, 878, 880
 varken met een bult 833
 varken met een strakke rug 833
 varken met opgetrokken rug 833
 varken van vier tot acht weken 819
 varken, gerekt — 833
 varken, gesneden — 805
 varken goed, — 831
 varken, groot — 803
 varken, jong — 815, 819, 821
 varken, klein — 815, 818, 819, 821
 varken, lang — 833
 varken, mals — 831
 varken, voldragen — 823
 varkens fokken 862
 varkens houden 862
 varkens kweken 863
 varkens kwikken 863
 varkens mesten 863
 varkens ringen 870
 varkens vetten 864
 varkensbak 869, 875
 varkensbakkes 660
 varkensbedrijfhouder 862
 varkensbek 895
 varkensbocht 878
 varkensdarm 288
 varkensdrafje, op een — lopen 619
 varkensdrank 297
 varkenseten 865, 866
 varkensfokker 863
 varkenshouder 862
 varkenskeef 873, 875
 varkensketel 310, 866, 869
 varkensgist 875
 varkenskop 823
 varkenskot 875, 876, 877
 varkenskuip 868
 varkenskwaker 863
 varkenslepel 869
 varkensloop 878
 varkensmachine 308
 varkensmand 874
 varkensmarmiet 311
 varkensmeel 866
 varkensmester 864
 varkensmolen 308
 varkensoog 657, 658
 varkenspatatten 866
 varkenspest 858
 varkenspollepel 869
 varkenspoot 824
 varkenspootjes, kleine — 834
 varkenspot 311
 varkensren 878
 varkensriek 316
 varkensring 870
 varkensschep 869
 varkensschepper 869
 varkensschop 317
 varkenssnijder 871
 varkenssnuif 824
 varkensstaart 830
 varkensstand 636
 varkenssteker 871
 varkensstront 845
 varkenstang 871
 varkensteen 830
 varkenston 869
 varkensuijer 825
 varkensvat 869
 varkensvoeder 865
 varkensvoeten 662
 varkenswei 877
 varkenszeik 847
 varkensziekte 854
 varkentje 796, 814, 821
 varkentje, klein — 815
 varkentje, moederloos — 861
 varmuk 341
 varren 415
 varren, bekwaam om te — 411
 varren, goed om te — 412
 varretje 341, 343
 varrig 414
 vast 387, 516, 776
 vast gebit 563
 vast liggen 912
 vast rollen 912
 vast vast 776
 vast voer 866
 vast, de ederik zit — 471
 vast, goed — 387
 vast, het zit — 516
 vast, hou — 776
 vast, overal — ineen 387
 vast, pak — 933
 vast, vast — 776
 vastbinden 322
 vaste paardetanden 563
 vaste ringen 724
 vaste stront 846
 vaste tanden 370, 909
 vaste, geen — 607
 vaste, geen — gang hebben 625
 vastgetuierd 323
 vasthouden 763
 vasthouden, de moeder — 920
 vasthouder 610
 vastjagen 926
 vastkoppelen 761
 vastleggen 322
 vastmaken 323
 vastslaan 322
 vaststeken 767
 vasttuien 322
 vastzetten 322
 vat 317, 869, 1031
 vat ze 933
 vat, in een — 996
 vat in een — met water zetten 996
 vat, in een — zetten 996
 vathebben, geen — 425,
 vatten 430, 932
 vatten, baggen van de zog — 862
 vatten, ((een kalf) — 417
 vatten, geen kalf (willen) — 425
 vatten, kou — 676
 vazel 571
 vdl. het — 800
 vechten 944
 vechten, tegen de grond — 407
 vechter 910
 vechthaan 957
 vee 289, 326
 vee, bont — 332
 vee, bonte — 333
 vee, fries — 332
 vee, hollands — 332
 vee, limburgs — 334
 vee, rood — 334

- vee, rood-bont — 333
 vee, ros — 334
 vee, stamboek — 330
 vee, stuk — 327
 vee, witbont — 332
 vee, zwart — 332
 vee, zwart-bont — 332
 veearts 291
 veebonk 292
 veeën 326
 veekoek 299
 veel geven 942
 veel memmen 835
 veel temperament 611
 veel tetten 835
 veel vlekken 384
 veel, er — kunnen grootbrengen 835
 veel, er kan — wind onderdoor 382
 veel, er kan te — wind onder door 382
 veel, met — lijf 383
 veel, met — plekken 384
 veel, met — verdiep 383
 veel, met zijn tenen te — naar bin-
 nen staan 638
 veel, zijn poten — te hoog opheffen 635
 veem 566, 571, 573, 641
 veemdraad, de — afsnijten 641
 veer 1033, 1045, 1045
 veertienspeen 834
 veeschurft 480
 veeslag, groningen blaarkop — 332
 veeslag, hollands en fries — 332
 veestapel 289
 veeteind 288
 veeverloskundige 292
 veevoer 297
 vegen 631, 631, 633
 veger 601
 vel 288, 570, 650, 922, 1026, 1033
 vel en vlees 375
 vel van de uier 374
 vel, dikke — 288
 vel, wollen — 923
 veldhoendertje, jong — 960
 veldketen 731
 veldstreng 730
 veldstrengen 731
 velij 763
 velletje 452
 velletjesplaag 988
 velletjesziekte 988
 vemen 641
 venijn 463
 venijnworm 481
 ventilatiedeur 925
 ventje 496
 ver, te — open staan 636
 ver, te — stampen 633
 ver, te — uiteen staan 636
 ver, van een goede — 331
 veranderen 324, 435, 492
 veranderen van moeder 920
 veranderen, van plaats — 324
 veranderen, van wei — 926
 verbalemond 594
 verbastaard 800
 verbastaardeerd 800
 verbastaardeerde 329, 330
 verbastaardeerde koe 330
 verbasterd 800, 893
 verbasterd heideschaap 893
 verbasterd ras 329
 verbasterde 330
 verbasterderen 291
 verbasteren 291
 verbeteren 510
 verbindingsriem 746
 verbindingsriem van de help 740
 verbindingsriemen 727
 verbindingsstuk 694
 verblijf, apart — 925
 verboft 671
 verboft staan 470
 verboft zijn 470
 verdelen 861
 verder, ene voet — 776
 verdiep 555
 verdiep, met — 382
 verdiep, met veel — 383
 verdiep, zonder — 383
 verdikt kussen 692
 verdomme, vooruit — 779
 verdraaid 447
 verdraaien 443
 verdrogen 420, 516, 981
 verdrogen, aan het — zijn 421
 verdronken ogen 659
 verdroogde mam 856
 verdroogde tet 856
 verdwaalde 932
 veredeld duits landverken 800
 veredeld schaap 893
 veren pikken 990
 veretterd 479
 verfstreep 914
 vergaren 307, 307, 998
 vergiet 522
 vergooien 456
 vergroeiende hoef 482
 verheupt 594
 verhit 657, 672
 verhitplekken 672, 673
 verhitte straal 665
 verhuizen 492
 verjagen 492
 verkeerd 447
 verkeld 675
 verken 795, 800, 800, 801, 801, 803,
 805, 807, 810, 814, 821, 821,
 878, 880
 verken met ingevallen rug 833
 verken om te vetten 821
 verken van twee drie . . . worpen 812
 verken, aankomend — 821
 verken, bont — 801
 verken, dragend — 823
 verken, duits — 800
 verken, een geringd — 870
 verken, (een) — ringen 870
 verken, gekruist — 800
 verken, gemaakt — 833
 verken, gerekt 833
 verken, gesneden 805
 verken, gezond — 831
 verken, goed — 831
 verken, groot — 803
 verken, hagelands — 800
 verken, heel — 810
 verken, heel goed — 833
 verken, hybride — 801
 verken, inlands — 800
 verken, jong — 815, 818, 821
 verken, klein — 815, 821
 verken, kortgepoot — 834
 verken, krom — 833
 verken, kwaad — 835
 verken, laag — 831, 834
 verken, lang — 833
 verken, langgerekt — 833
 verken, licht — 834
 verken, mals — 831
 verken, ondeugend — 835
 verken, rank — 834
 verken, redelijk — 821
 verken, rils — 834
 verken, slap — 833
 verken, vals — 835
 verken, vies — 835
 verken, vlaams — 800, 800, 833
 verken, vlaanders — 800
 verken, vlijtig — 831
 verken, vreemd — 800
 verken, yorkshire — 800
 verkens fokken 862
 verkens houden 862
 verkens kweken 862, 863
 verkens kwikken 863
 verkens mesten 863
 verkens pakken 859
 verkens ringen 870
 verkens vangen 859
 verkens vetmesten 864
 verkens vetten 864
 verkensbak 869, 875
 verkensben 874
 verkensbeslag 866
 verkensbocht 878
 verkensboer 862
 verkensboer zijn 862
 verkensbogerd 878
 verkensboor 828
 verkensbras 866
 verkensbrij 866
 verkensdrank 865
 verkensdrankbak 869
 verkensdrankton 869
 verkensdreis 878
 verkensdrek 846
 verkenseten 865, 866, 866
 verkensfokker 863
 verkensfokkerij 863
 verkensgier 847
 verkensgoed 866
 verkenshaar 825
 verkenshok 874
 verkenshoos 869
 verkenshouder 862
 verkenshouderij 862
 verkenskeef 873, 875
 verkensketel 869
 verkenskeutels 846
 verkenskist 875
 verkenskooi 874, 877
 verkenskop 823
 verkenskorf 874
 verkenskost 866
 verkenskot 874, 875, 876, 877
 verkenskrbbe 869
 verkenskuip 868
 verkenskweker 863
 verkenskwekerij 863
 verkenskwikker 863
 verkenskwikkerij 863
 verkenslepel 869
 verkensloop 878
 verkensmand 874
 verkensmeel 866
 verkensmes 872
 verkensmest 846
 verkensmester 864
 verkensmesterij 864
 verkenspan 869
 verkenspap 866
 verkenspatatten 866
 verkenspest 858
 verkenspezerik 828
 verkenspollepel 869

1.1.1.2.

- verkensoot 824
 verkensootje 824
 verkensootje 866
 verkensoot 878
 verkensoot 870
 verkensoot 871
 verkensoot 874
 verkensoot 869
 verkensoot 869
 verkensoot 871
 verkensoot 829, 830
 verkensoot 868
 verkensoot 846
 verkensoot 871
 verkensoot 871
 verkensoot 869
 verkensoot 869, 866
 verkensoot 866, 866
 verkensoot 866
 verkensoot 877
 verkensoot 878
 verkensoot 847
 verkensoot 854
 verkensoot 796, 814, 821, 880, 881, 882
 verkensoot, jong — 815, 821, 882
 verkensoot, klein — 815, 819
 verkensoot 557
 verkensoot 634
 verkensoot 661, 662
 verkensoot 675
 verkensoot 675
 verkensoot 858
 verkensoot 677, 858
 verkensoot 1031
 verkensoot 919
 verkensoot 859, 991
 verkensoot, marekse — 991
 verkensoot ei 1028
 verkensoot 457, 491
 verkensoot, schapen — 926
 verkensoot 492
 verkensoot 746
 verkensoot 694
 verkensoot, het kloeken — 995
 verkensoot 438, 641
 verkensoot 436, 512
 verkensoot, draad — 641
 verkensoot, kalfsslijm — 437
 verkensoot, natuur — 641
 verkensoot, slijm — 437, 641
 verkensoot, tanden — 912
 verkensoot, vocht — 453
 verkensoot, vuil — 437, 453
 verkensoot, water — 437
 verkensoot, wit — 641
 verkensoot, zijn melktanden — 617
 verkensoot 417, 456, 644, 915
 verkensoot schaap 915
 verkensoot vaars 418
 verkensoot, (gedurig/geregeld) — 426
 verkensoot kwartier 479
 verkensoot schaap 931
 verkensoot, zich — schijten 655
 verkensoot 931
 verkensoot 871
 verkensoot 445, 859
 verkensoot, helpen — 886
 verkensoot, (schapen) — 886
 verkensoot, zoeg — 859
 verkensoot 863
 verkensoot 510
 verkensoot 293
 verkensoot 509, 887
 verkensoot 421
 verkensoot, van melk — 421
 verkensoot staan 629
 verkensoot 835
 verkensoot 841
 verkensoot 926
 verkensoot 324, 492, 926
 verkensoot 324
 verkensoot 841
 verkensoot 971
 verkensoot 983
 verkensoot ei 982, 1028
 verkensoot 971
 verkensoot 353, 353, 453, 580
 verkensoot 454
 verkensoot 964
 verkensoot 1016
 verkensoot 964
 verkensoot 338
 verkensoot 946
 verkensoot 492, 862
 verkensoot 491, 861, 926, 926
 verkensoot 610
 verkensoot 456
 verkensoot, haar kalf — 354
 verkensoot 903
 verkensoot 455
 verkensoot 610
 verkensoot 492
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 353, 353, 453
 verkensoot 353, 454
 verkensoot 455, 1016
 verkensoot 665
 verkensoot 1017
 verkensoot 398
 verkensoot 454
 verkensoot 665
 verkensoot 668
 verkensoot 812
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 682
 verkensoot 700
 verkensoot 700
 verkensoot, klein — 584
 verkensoot 492
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 454
 verkensoot 323
 verkensoot 663
 verkensoot 553
 verkensoot 908
 verkensoot 552
 verkensoot 551
 verkensoot 907
 verkensoot 552
 verkensoot 907
 verkensoot 552
 verkensoot, oude — bok 552
 verkensoot, oude — bonk 552
 verkensoot, oude — geit 941
 verkensoot, oude — knol 551
 verkensoot, oude — lemmer 907
 verkensoot, oude — paard 552
 verkensoot 990
 verkensoot 841
 verkensoot, de tenen — 888
 verkensoot 920
 verkensoot 873
 verkensoot 972
 verkensoot 462
 verkensoot 324
 verkensoot 740
 verkensoot 727
 verkensoot 414, 428, 465
 verkensoot 464
 verkensoot 403, 428
 verkensoot 656
 verkensoot in het koningsgat 470
 verkensoot 461
 verkensoot 830, 903
 verkensoot 903
 verkensoot lam 903
 verkensoot 903
 verkensoot 324, 491, 926
 verkensoot 628, 663
 verkensoot 912
 verkensoot, het — gaan 839
 verkensoot, zich — 633
 verkensoot 387
 verkensoot, niet te — 910
 verkensoot 322, 323
 verkensoot 610
 verkensoot 606
 verkensoot 832
 verkensoot 661, 669, 671, 675
 verkensoot (zijn/staan) 655
 verkensoot staan 470, 594
 verkensoot 657
 verkensoot, aanleg voor — 665
 verkensoot 657
 verkensoot 971
 verkensoot 676
 verkensoot 476
 verkensoot 636
 verkensoot 663
 verkensoot 324, 492, 492
 verkensoot, (schapen) — 926
 verkensoot 912
 verkensoot 450, 652
 verkensoot 903
 verkensoot 455, 859
 verkensoot, besmettelijk — 457
 verkensoot 455
 verkensoot 853
 verkensoot, zand — 924
 verkensoot 371
 verkensoot 617, 971
 verkensoot 830
 verkensoot 830
 verkensoot 460
 verkensoot 594
 verkensoot, de heup — 594
 verkensoot 673
 verkensoot 585
 verkensoot, dikke — 667
 verkensoot 323, 491, 861, 926, 926
 verkensoot 522
 verkensoot 767
 verkensoot 862
 verkensoot 996
 verkensoot 453
 verkensoot 671
 verkensoot 479
 verkensoot 578, 583, 584, 883
 verkensoot 393, 420, 428, 1033
 verkensoot 392
 verkensoot 339
 verkensoot 392
 verkensoot, een — gemaakte 392
 verkensoot, kot om — te mesten 877
 verkensoot, te — 392
 verkensoot 288
 verkensoot 291, 871
 verkensoot, de — erbij halen 445
 verkensoot 339

- vetknobbels 463
 vetkoe 428
 vetkooi 877
 vetkot 877
 vetlap 385, 599
 vetlok 583, 584
 vetmaken 295, 428, 864,
 vetmaker 821
 vetmaker, geen — 834
 vetmand 504
 vetmeel 866
 vetmesten 295, 864
 vetmesten, verken — 864
 vetmester 339
 vetmutton 339
 vetmutter 339
 vetnek 557
 vetpot 1030
 vetstal 877
 vette 573, 821
 vette drek 435
 vette maal 392
 vette melk 455
 vette mutten 339, 392
 vette schot 392
 vette vaars 392
 vetten 289, 295, 864
 vetten, varkens — 864
 vetten, verken om te — 821
 vetten, verken — 864
 vettobbe 1031
 vetvarken 821, 865
 vetverken 805, 821, 865
 vetvoederen 295, 864
 vetweiden 295
 vetweider 428
 veuldenen 649
 veulen 541, 544, 545, 545, 546, 547,
 547, 547, 548, 548, 550, 648,
 649, 781, 782, 851
 veulen zonder moeder 545
 veulen, er is een — 648
 veulen, er is een — in 648
 veulen, gaan — 648
 veulen, geen — in zijn 644
 veulen, geen — inhebben 644
 veulen, geen — inzitten 644
 veulen, gespeend — 546
 veulen, kortbij zijn om te — 648
 veulen, los — 546
 veulen, moederloos — 545
 veulen, niet gespeend — 546
 veulen, nuchter — 547
 veulen, opgelebd — 545
 veulen, vol — 646
 veulenbakkes 564
 veulenbrood 650
 veulenbroodje 650
 veulende merrie 646
 veulenen 648
 veulengebit 721
 veulenhaar 573
 veulenmeer 541, 646
 veulenmerrie 540, 541, 646
 veulenpaard 540, 646
 veulensbrood 650
 veulensmeer 541
 veulenstanden 564
 veulens ziekte 654
 veulentanden 564
 veulentje 542, 544, 545, 546, 547,
 547, 548, 781, 782, 936
 veulentje, jong — 547
 veulentje, moederloos — 545
 veulentjestanden 564
 veulentoom 721
 veulenziekte 654
 veuleren 648
 veulezen 649
 veuligen 649
 veulingen 649
 veulmerrie 645
 veulziekte 654
 vibriox 858
 vief 592, 611, 611
 viendeel 1023
 vier 475, 854
 vier tanden 371
 vier, kurre van — weken oud 818
 vier, schaap met — tanden 907
 vier, varken van — tot acht weken 819
 vier, vliegend — 475
 vierachtig 476
 vierde kwartier 357
 vierdeel 1023
 vierel 356
 vieren bij de toom 760
 vierendeel 356, 1023
 vierig 855
 vierjaar 550
 vierjaars 550
 vierjaarsje 550
 vierjarig 550
 vierjarige 907
 vierjariger 550
 vierkant 360, 386, 389, 592
 vierkant eerlijk 387
 vierkant goed 387
 vierkant in orde 387
 vierkant zonder gebreken 387
 vierkant, goed — 386, 389, 591
 vierkant, mooi — 386, 389
 vierkant, niet — 517
 vierkant, niet — geven 517
 vierkant, niet — juist 518
 vierkant, niet — staan 631
 vierkant, niet — zijn 517
 vierkant, niet goed — 518
 vierkant, pronk — 387
 vierkant, schoon — 389
 vierkante boelee 579
 vierkante tand 660
 vierkante, geen — 518
 vierkante, n — schrik 592
 vierkantig 384, 387, 389, 591, 592
 vierkantig blok 387
 vierkantig goed 387
 vierkantig, goed — gemaakt 387
 vierkantig, niet — geven 518
 vierkantig, niet — goed 518
 vierkantig, niet — zijn 518
 vierkantig, niet goed — 518
 vierkappen 622
 vierkappens 622
 vierkappens galopperen 622
 vierkappens lopen 622
 vierkappig 622
 vierklauw, te — 622
 vierklauw, te — lopen 621
 vierklauwen 622
 vierklauwens 622, 624
 vierklauwens gaan 621
 vierklauwens galopperen 621
 vierklauwens lopen 621
 vierklauwens springen 621
 vierklauwens weg 622
 vierklauwens, te — lopen 621
 vierklauweren 622
 vierklauwers lopen 622
 vierklets 622
 vierklets, op een — 622
 vierklets, op een — lopen 622
 vierlok 583
 viermaander 546, 547
 vierscharig 907
 viersprong, op een — 622
 viersprong, op een — lopen 622
 vierstrekel, geen — 519
 viertand 398
 viertander 907
 viervlotig 592
 viervoet 622
 viervoetig 622
 viervoets 622
 viervoets gaan 622
 viervoets galop 622
 viervoets galopperen 622
 viervoets in de ren 622
 viervoets lopen 622
 viervoet(s) springen 622
 viervoets vluchten 622
 viervoets, op een — 622
 viervoets, te — 622
 viervoetsen 622
 vierwater 479, 654
 vies mieke 910
 vies schaap 910
 vies verken 835
 vieze ajuin 910
 vieze araab 910
 vieze bok 910
 vieze cadé 910
 vieze castine 910
 vieze duivel 910
 vieze karonje 910
 vieze kastoor 910
 vieze klant 910
 vieze klorre 910
 vieze loerejas 910
 vieze loeter 910
 vieze otter 910
 vieze prij 910
 vieze pros 910
 vieze ros 910
 vieze sloeber 910
 vieze tang 910
 vieze teef 910
 vig 814, 819, 821
 vig, moederloze — 861
 vigge 814, 818, 819, 821
 vigge, klein — 815
 viggren 814, 816, 818, 819, 821, 821,
 851
 viggrenbed 852
 viggrenen 851
 viggrenkeef 874, 875
 viggrenkot 874
 viggrenmand 875
 viggrenren 874, 875
 vigger 814, 871
 viggeren 851
 viggeren, helpen — 860
 viggeren, keef voor — 873
 viggeren, platte — 818
 viggerenbak 874, 875
 viggerenkeef 874, 875
 viggerenkot 874
 viggerenmand 874
 viggerensnijder 871
 viggerkeef 875
 viggertje 814
 viggerzak 853
 viggerzoeg 811
 viggetje 814, 818, 821
 viggje 814, 821
 vijfjaar 550
 vijfjaars 550
 vijfjarig 550
 vijftien speen 834
 vijlen, tanden — 872
 vijzels 577

1.1.1.2.

- vilder 552
 vilder, een voor de — 552
 vilhuui 552
 vilt 524
 vilten doek 524
 vilten onderhaam 695
 vilthaam 692
 viltklompen 583
 viltkussen 695
 viltlok 583, 584
 vingeren 981, 997
 vingerstuksnijder 307
 vinlok 583
 vinnig 592, 610, 611
 virusdiarree 858
 virusziekte 858
 visenteren 920
 visiteren 293, 997, 1022
 vitje 814, 818, 819, 821
 vitjes afhalen 859
 vitjes halen 859
 vitjes, zeug met — 811
 vitjes, zoeg mee — 811
 vitjes, zog mee — 811
 vitjeskot 874
 vitten 338, 814, 818, 819
 vitusbig 854
 vitusdansen 853
 vla 399
 vlaams 637
 vlaams gaan 631
 vlaams gaan/zijn 631
 vlaams lam 904
 vlaams ras 892, 894
 vlaams staan 629, 631, 636, 637, 638, 672
 vlaams verken 800, 800, 833
 vlaams, (op zijn) — 631
 vlaamse gang 631, 632
 vlaamsen 629, 631, 631, 633, 634, 637
 vlaanderen ras 334
 vlaanders ras 335
 vlaanders verken 800
 vlaanderse 334, 800
 vlakziekte 854
 vlamen 634
 vlaming 631
 vlaszaad 299
 vlaszaadmeel 302
 vlechten 681
 vlechten, (staart) — 682
 vlechtmanen 557
 vleermuis 571
 vlees 368
 vlees, vel en — 375
 vleeshoorn 368
 vleeskoe 388
 vleesplek 379
 vleesschaap 892, 894, 894
 vleesuier 360, 360, 856, 946
 vleesvaars 392
 vleesverken 833, 865
 vleesvlek 561
 vleeswalm 374
 vleien 679
 vleizoeten 679
 vlek 379, 561
 vlek, de — 657, 658
 vlek, met een — op z'n poot 383
 vlek, rode — 383
 vlek, witte — 380, 672
 vlekbeen 384
 vlekje 380, 561
 vlekje, wit — 379
 vlekjes op het oog 657
 vlekken 672
 vlekken, poot met — 383, 384
 vlekken, rode — 855
 vlekken, veel — 384
 vlekkenziekte 854
 vlekkoog 657
 vlekpoot 383, 383
 vlekpoot, beest met een — 330
 vlektyfus 854
 vlekziekte 854
 vleugelen 991
 vleugers 1044
 vlieg, er is een — in de wei 409
 vliegedeksel 508
 vliegen 622
 vliegen, spindraden laten — 641
 vliegend vier 475
 vliegende tering 484, 487
 vliegendek 748, 748, 749
 vliegengtuig 748, 749
 vliegenkap 748, 748
 vliegenkleed 748, 748, 749, 750
 vliegenkopstuk 748
 vliegenet 747, 748, 748, 748
 vliegentak 755
 vliegenweorders 700
 vlieger 596, 602, 607
 vliegertjes 955
 vliegnet 747
 vlierefluitje 929
 vlies 451, 452, 649, 663, 923, 1026
 vlies, grijzige — 657
 vlies, zwarte — 658
 vliesjes 367
 vlieten, vuil — 437
 vliezen 367, 682
 vlijtig verken 831
 vlim 755, 872, 920, 922
 vlimmen 755
 vloed 463
 vloed, witte — 463
 vloeien, wit — 464
 vloeiend spat 668
 vloeihakken 667
 vlok 385, 601, 831
 vlok van hoorn 664
 vlooiën 979
 vloot 1049
 vlootje 1049
 vlot 592
 vloten 1033
 vlotte vlugge pas 592
 vlotter 1034
 vlucht 296, 892, 954, 1009
 vluchten 622, 622
 vluchten, viervoets — 622
 vluchter 623
 vlug 592, 610, 611
 vlugge, vlotte — pas 592
 vluuggelen 979
 vluuggen 978
 vluuggeren 979
 vlusslag 754
 vocht 435
 vocht trekken 419
 vocht verliezen 453
 vochtogen 659
 vochtspoeling 866
 vod 524
 vod, oud — 552
 voeder 298, 866, 888
 voeder voor op te jagen 888
 voeder, droog — 866
 voederage 297, 866
 voederbak 309, 889, 889, 889
 voederbieten 299
 voederboekweit 303
 voederen 494, 838, 947
 voederen, apart — 947
 voederen, zelf — 861
 voedergaffel 316
 voedergoed 298
 voedergraan 298
 voedergras 299
 voedergreep 316
 voedergroen 298
 voeding 298
 voederkuil, een — 376
 voederkuip 869
 voedermand 315
 voedermeel 303
 voedermik 315
 voedermolen 308
 voederriek 316
 voederrog 298
 voederschepper 317, 869
 voederschotel 317, 869
 voederstro 303
 voederton 309, 869
 voedervat 869
 voedervork 316
 voeiert 297
 voelen 997
 voelen (schapen) — 920
 voelharen 558
 voelhorens 558
 voer 296, 866
 voer, om — gaan 307
 voer, slap — 866
 voer, vast — 866
 voerbak 888
 voerbuil 756
 voeren 303, 763, 764, 765, 766, 861
 voeren met de guides 765
 voeren, bij de lijn — 765
 voeren, bij de toom — 766
 voeren, in gang — 629
 voeren, kordeel — 764
 voeren, met het kordeel 764
 voeren, met loenje — 765
 voeren, op het kordeel — 764
 voerhachten, in de — 767
 voering 695, 737
 voerketel 311
 voerman, kant van de — 554, 738
 voermannen 763
 voermannen met een leist 764
 voermannen met twee leisten
 voermans 700
 voermanskant 553
 voermeel 866
 voerstrengen, in de — zetten 766
 voerzak 756
 voet 378, 507, 579, 580, 583, 585, 780, 1045
 voet opheffen 780
 voet-op 780
 voet, brosse — 664
 voet, brossel — 664
 voet, doorgeduwde — 657
 voet, ene — verder 776
 voet, hoog van — 381
 voet, kleine — 573
 voet, kwade — 664
 voet, natte — 667
 voet, rotte 665
 voet, slechte — 664
 voet, sprokkelige — 664
 voet, sprokkelige — 664
 voet, 't plat van de — 574
 voet, verse — 665
 voet, weke — 664
 voetbad 925
 voetbinder 755

- voetbolkje 573
 voeten, broksel – 664
 voeten, (de –) (ijzers) aflopen 633
 voeten, de – naar buiten slaan 630
 voeten, geen sterke – hebben 664
 voeten, natte – 666
 voeten, rotte – 664, 666
 voeten, verse – 668
 voeten, zachte – 664
 voeten, (zich) (op zijn ijzers) (de –) kappen 633
 voeten, (zich) (op zijn –) (tenen) trappen 633
 voethengsel 507
 voetijzer 497, 507
 voetje 573, 583, 780
 voetje-op 780
 voetje, klein – 573, 574, 579, 580
 voetje, 'n – 776
 voets 780
 voetwis 507
 voetziekte 485
 voetzool 573
 vogelpest 989
 voile-net 748
 voiturezadel 735
 vol 385, 389, 429, 431, 591, 645, 886, 916, 945
 vol bakkes 371
 vol beest 329
 vol gaan 417
 vol geraken 417
 vol kalf 429
 vol komen 417, 424
 vol lam 915, 945
 vol lammeren 886
 vol paard 645
 vol schaap 915
 vol veulen 646
 vol wind 470
 vol worden 424
 vol zijn 417, 645, 648, 886
 vol, bakkes – 563
 vol, beginnen – te komen 648
 vol, de – 567
 vol, de bakkes – 371
 vol, de bek – 371, 550, 909
 vol, de mond 371, 563
 vol, de mond – tanden 371
 vol, de muil – 371
 vol, mooi – achter de schouderbladen 387
 vol, niet – 419, 644
 vol, niet – gaan 947
 vol, niet – geraken 425
 vol, niet – (kunnen) krijgen 425
 vol, niet – lam zijn 945
 vol, niet – te krijgen zijn 425
 vol, niet – (willen) gaan 425
 vol, niet – willen komen 425
 vol, niet meer – krijgen 897
 vol, schaap – lam 916
 volbloed 330, 331, 611
 volbloed koe 330
 volbloed met papieren 330
 volbloedige 330
 voldrachtig 431
 voldragen 431, 435
 voldragen varken 823
 voldragen, niet – kuiken 962
 volgelopen zijn 470
 volghout 325
 volgroei de zeug 812
 volhelig 667
 voljagen, (de wei) – 491
 voljarige tanden 563
 volkalfd 429
 volkrijgt, koe die men niet meer – 418
 volle 945
 volle bek 371, 909
 volle demen 648
 volle eersteling 351
 volle koe 351
 volle meer 645
 volle melk 1016
 volle merrie 645
 volle mie 915
 volle moeder 915
 volle mond 909
 volle ooi 915
 volle vaars 351, 351
 volle, in (de) – leg (zijn) 980
 volle, in haar – vuur zijn 980
 volle, in – galop 623
 volle, in – sprong staan 622
 volle, kort bij een – uier 432
 volledig gebit 371
 volledig leggen 980
 volleggen 491
 vollendig 387
 volmaakt 387, 389
 volmaakte koe 433
 volop aan de leg (zijn) 979
 volop in de leg (zijn) 980
 volschieten 424
 volschoten 371
 volslagen beer 823
 volslagen koe 353
 volslagen paard 550
 volstouwen 491
 voltander 563
 volvoet 410
 volvoetig 410, 663
 volvoetig zijn 943
 volwas 907
 volwassen 371, 412
 volwassen koe 353
 volwassen pul 966
 volwassen schaap 907
 volwassen tanden 370, 563
 volzet 371, 909
 volzet bakkes 371
 volzet gebit 563
 volzet zijn 563
 volzette tanden 563
 volzetten, (de wei) – 491
 vonken 509
 vooitje 902
 voor 555
 voor op 933
 voor, in de – 933
 voorarm 578
 voorbak 504
 voorband van het borstgareel 727
 voorbeen 578, 667
 voorbil 576, 581, 582
 voorbodekens 435
 voorboelee 579
 voorboom 554
 voorborst 555, 576
 voorbout 576
 voorbrengen 642
 voorbroek 699
 voordeel geven 762, 762
 voordeel hebben 762
 voordeel krijgen 762
 voordeem 358, 358
 voordeem, rechter – 357
 voorderboom 699, 762
 voorderketen 734
 voorderspeen 358
 voordijbeen 576
 vooreenzetten 631
 vooreind 375
 voorgaan 933
 voorgat 762
 voorgespan 734
 voorgespannen staan 762
 voorgetrek 734
 voorgeven 303, 762
 voorgeven, een tand – 762
 voorgeven, gat – 762
 voorgeven, 'n gat – 762
 voorhachten 731, 732, 734
 voorhachten, (in de) – (staan) 762
 voorhaken 728
 voorhamel 318
 voorhamer 318
 voorhand 357, 554, 554
 voorhand, linkse – 356
 voorhand, rechtse – 357
 voorhandse kant 553
 voorhanger 762
 voorhebben, gat – 762
 voorhesp 575
 voorhoofdband 706
 voorkant 554, 581, 738
 voorkap 694
 voorkettingen 734
 voorknie 577
 voorknikken 661
 voorkomen 457, 554
 voorkoord 754
 voorkoordje 754
 voorkoot 579
 voorkordeel 714
 voorkrijgen, een schakel – in de zwing 762
 voorkussens 555
 voorkwartier 358, 358
 voorkwartier aan de hand 357
 voorkwartier met de handzij 357
 voorkwartier van de hand 356
 voorkwartier van de handzij weg 356
 voorkwartier van de losse kant 356
 voorkwartier van de staartkant 357
 voorkwartier, bij de hands – 356
 voorkwartier, linker – 356
 voorkwartier, rechter – 356
 voorkwartier, rechts – 356
 voorkwartier, van de hands – 356
 voorkwartieren 554
 voorlap 726
 voorlaphaakjes 728
 voorlijf 373, 458
 voorlijf, het – afdoen 459
 voorlijf, het – laten zien 458
 voorlijf, het – uit 458
 voorlok 583, 584
 voorloper 831
 voormaag 365, 366
 voornet 748
 voorop blijven 933
 voorop gaan hangen 930
 voorpaard 554, 596, 759, 762
 voorpoot 578
 voorpoten, achterspieren van de – 577
 voorpoten, borst en – 555
 voorrang geven 762
 voorreep 734
 voorriem 705, 706, 727, 745
 voorschenkel 576
 voorschoft 555
 voorschouderblad 575
 voorschouders 555
 voorskrie 555
 voorslag 753, 754
 voorspan 734, 762

1.1.1.2.

- voerspanhachten 734
 voerspankettingen 734
 voerspannen 758, 761, 762
 voerspanners 734
 voerspanstrengen 734
 voerspeen, linker — 356
 voerspeen, linkse — 356
 voerspeen, rechtse — van de hand 357
 voorst kwartier 358, 358
 voorst links kwartier 356
 voorstaan, gat — 762
 voorste bil 576
 voorste bovenbil 576
 voorste deem aan de linkerkant 356
 voorste deem links 356
 voorste deem rechts 357
 voorste demen 358, 358, 358
 voorste demen aan de rechterkant 357
 voorste hesp 575
 voorste kwartier 358, 358, 554, 575
 voorste kwartier aan de hand 356
 voorste kwartier aan de rechtse hand 356
 voorste kwartier aan de slinkse hand 356
 voorste kwartier links 356, 356
 voorste kwartier op de hand 356
 voorste kwartier rechts 356
 voorste kwartier van de hand 356, 357
 voorste lid 358
 voorste linker schijf 356
 voorste linkse schijf 356
 voorste maag 366
 voorste onderbil 576
 voorste rechtse kwartier 356
 voorste rechtse schijf 357
 voorste schijf 358
 voorste schijvers 358
 voorste spenen 359
 voorste van de bil 581
 voorste wratten 577
 voorste, het — 694
 voorste, links — deem 356
 voorste, met zijn achterste zijn — kapotlopen 633
 voorste, rechts — deem 357
 voorste, 't — 554
 voorste, tegen zijn — poten lopen 633
 voorste, twee — spenen 358
 voorstel 554
 voorstepoten 578
 voorstrengen 734
 voorstroppen 734
 voorstuk 554, 576, 694, 726, 745
 voort 774
 voort drijven 933
 voort sjokken 933
 voort, sta — 932
 voortgaan 775
 voortgekomen, van een goede koe — 331
 voortrekker 762
 voortslaan 323
 voortslagen 323
 voortstuieren 323
 voorttuieren 322, 323
 voortweiden 324
 voortzetten 323
 voorruier 358, 359, 463
 voorruier links 356
 voorruier rechts 357
 voorruit 774, 778, 932
 voorruit allee 779
 voorruit allee juu 779
 voorruit dan wat 779
 voorruit geven 763
 voorruit hup 779
 voorruit hut 776
 voorruit juu 778
 voorruit juu voorruit 776
 voorruit toch 779
 voorruit verdomme 779
 voorruit-juu 776
 voorruituieren 323
 voorwaarts 449
 voorwerk 554
 voorzetten 303, 759
 voorzweep 754
 voorzwing 762
 voorzwing geven 762
 voorzwing hebben 762
 voorzwing, in de — staan 762
 voren, met de kop naar — 449
 voren, rechtse kwartier van — 356
 voren, van — 449, 555
 voren, van — lopen en van achter(en) gaan 623
 vork 930, 931, 931,
 vork, aarde gooien met de — 932
 vorket 573
 vorm 663
 vort 774, 779
 vort juu 775
 vort juupaard 779
 vort-hu 775
 vos 334, 538, 587, 588, 588, 588,
 588, 588, 588, 588, 588, 588,
 588, 588, 588, 588, 588, 589,
 589, 781, 782, 782, 783, 783, 783
 vos, donkere — 588, 589
 vos, kom — 782
 vos, lichte — 588, 588
 vos, muiskleurige — 589
 vos, stekelharige — 588
 vosbont 588, 589
 vosbont paard 589
 vosharen 588
 vosje 782
 voske 781, 783
 vospaard 588, 588, 588, 588, 588,
 588, 588, 588
 vosschimmel 587, 589
 vosse 334
 vosse beesten 334
 vosse koe(ien) 334
 vosse, een — 588
 vossepaard 588
 vouwgebit 721
 vouwlijn 577
 voze plek 383
 vragen, naar moeder — 912
 vree 927
 vreemd beest 329
 vreemd haar 672
 vreemd ras 329
 vreemd verken 800
 vreemd, van — ras 329
 vreemde 329
 vreemde beest 329
 vreemde koe 329
 vreemde, half — 330
 vreilen 922
 vreten 297, 404, 488, 837
 vreten, alleen — 837
 vretenschepper 869
 vreter 910
 vreter, goede — 910
 vriendschap doen 679
 vroeg lam 903
 vroeg schaapje 903
 vroeg, te — kalven 456
 vroeg, te — zijn 354
 vrolijk 848
 vroom 591
 vrouwelijk 571
 vrouwtje 941, 1011, 1014
 vrouwtjesgans 1011
 vrouwtjesverken 809
 vrucht 643
 vruchtbaar 835
 vruchtbaar ei 984
 vruchtbare moeder 834
 vruchtbel 437
 vruchtrijp 412
 vruchttijd 642
 vruchtvlies 451
 vruchtwater 435
 vrulen 407
 vuil 384, 426, 428, 435, 437, 449,
 452, 452, 641, 649, 651, 852,
 886, 917, 917, 946, 983, 984
 vuil afkomen 453, 464
 vuil afsnijten 641
 vuil bedde 463
 vuil beest 484
 vuil ei 982, 983, 1028
 vuil erafknippen 922
 vuil gebroed 983
 vuil gebroed ei 984
 vuil geven 641
 vuil moederbed 463
 vuil op z'n oog 659
 vuil verliezen 437, 453
 vuil vlieten 437
 vuil zijn 464
 vuil, bel — 437
 vuil, dik — 437
 vuil, droog — 437
 vuil, een — dracht ophebben 456
 vuil, er komt — af 437
 vuil, er komt nog — af 453
 vuil, groot 450
 vuil, het — komt eraf 453
 vuil, het — loopt 836
 vuil, het — van de nageboorte 452
 vuil, in het — blijven staan 453
 vuil, kijken of het een — ei is 1022
 vuil, klein — 435, 464, 853, 917
 vuil, knoert — 464
 vuil, kort — 917
 vuil, zichtbaar — 437
 vuile draad 437
 vuile jarret 668
 vuile melk 462
 vuile ogen 659
 vuile papmelk 462
 vuile schapen 897
 vuile wol 922
 vuilen 437, 452, 464
 vuilen, wit — 464
 vuilepees 438
 vuilharig 590
 vuiligheid 305, 437, 450, 452, 452,
 481, 651, 852, 855, 886, 917, 946
 vuiligheid, de — komt eraf 437
 vuiligheid, pees — 438
 vuiliken 452
 vuilnis 374, 450, 453, 649, 651, 852,
 886, 917, 946
 vuilnisvlies 649
 vuilziekte 463, 484
 vuist 319
 vuist, houten — 319
 vuisthamer 318
 vullen 431
 vulling 695, 698
 vullis 452, 651

- vulsel 695, 698, 737
 vuren 835
 vuren, opeen – 400
 vurig 611, 912
 vuur 313, 468, 475, 476, 660, 854
 vuur, hard – 475
 vuur, in haar volle – zijn 980
 vuur, koud – 476
 vuurkachel 314
 vuurkachelje 314
 vuurkoorts 855
 vuurtje 313
 vuurwater 462
 vuuslok 583
- waait, daar – de wind onderdoor 596
 waait, de wind – er overheen 383
 waal 599
 waald 1004
 waals melkschaap 894
 waard 1004, 1011
 wabbes 555
 wacht, de – houden 860
 wachten 324, 493
 wachten (schapen) – 926
 wade 695
 wafels 367
 wafeltjesmaag 365
 waffelaar 625
 waffelen 624
 wagenstreng 730, 731
 wagenstrengen 730
 wagentje 315
 waggelaar 625
 waggelen 624, 1007
 wakker 611, 612
 wale wale 499
 walenkoe 333
 walsler 309
 wam 375
 wan, een uier als een – 360
 wandelen, naar de stier – 416
 wandelstok 931
 war, manen zijn in de – 557
 warme romen 1017
 wars 609
 warsklippel 609
 was aan de demen hebben 647
 was aan de uier hebben 647
 was aan de uier krijgen 647
 was, de – zit er dik aan 647
 was, er hangt – aan 647
 wasbak 312
 wasbord 595
 wasdropjes 647
 wasdruppen 647
 wasdruppen aan de spenen hebben 647
 wasdruppen, er hangen – aan 647
 wasgang 925
 wasknoppen krijgen 647
 waskrib 312
 waspaard 335
 wasplaats 925
 wasrek 1019
 wassen 424, 924, 924, 1048
 wassen, de rug – 924
 wassen, hun gat – 922
 wassen, hun geschift – 922
 wassen, klink – 922
 wassende, een – uier hebben 647
 wasserette 925
 wasvaatje 1049
 wasvat 1049
 wat 523
- wat rapper 779
 water 293, 301, 654, 1051, 1053, 1054
 water breken 437
 water in de benen 666, 667
 water in de gewrichten 654
 water verliezen 437
 water, door het – slaan 995
 water, er komt al – af 437
 water, het – 989
 water, het op het – hebben 657
 water, in (een) emmer – steken 996
 water, in een emmer – stoppen 996
 water, in een emmer – zetten 996
 water, in een ketel – zetten 996
 water, in een vat met – zetten 996
 water, in het – duwen 996
 water, in het – houden 996
 water, in het – leggen 1022
 water, in het – soppen 996
 water, in het – steken 1022
 water, in het – zetten 996
 water, koude op het – 486
 water, mankeren op het – 486
 water, (met hun gat) in het – steken 995
 water, onder – steken 996
 water, op – en brood zetten 993
 water, op het – hebben 486
 waterachtig 1018
 waterbad geven 996
 waterbak 312, 312
 waterblaas 286, 435, 437, 452, 452
 waterblaas, de – is af 437
 waterblaas, de – komt (af) 437
 waterboom 525
 waterdek 750
 wateren 294, 885
 watergat 989
 watergebit 564, 718, 721
 watergezweel 668
 waterhakken 667
 waterig 1018
 waterknie 577, 666, 667, 668
 waterkont 989
 waterkrop 990
 watermeik 1035, 1051, 1053
 waterogen 659
 wateroger 659
 waterogige 659
 wateroog 657
 waterreep 525
 watertoom 701, 719, 721, 724, 724
 waterveulen 676
 waterzak 470, 666, 667
 watje 523
 watpapier 523
 watschijf 523
 watten 523
 wattenschijf 523
 wazig 657, 659
 wazige ogen 659
 weduwnaar 900
 weeen 836
 week 606, 607, 607
 week van hoof 657
 week, binnen de – is haar tijd uit/om 432
 week, binnen een – 432
 week, binnen een – moeten kalven 432
 week, de andere – moeten kalven 432
 week, de naaste – haar tijd uit zijn 432
 week, de naaste – moeten kalven 432
- 432
 week, een – van de rand zijn 432
 week, in haar laatste – zijn 432
 week, nog een – aan de rekening 432
 week, nog een – achter zijn 432
 week, (nog) een – af (zijn) 431
 week, nog een – en ze zal kalven 432
 week, nog een – moeten gaan 432
 week, nog een – moeten staan 432
 week, nog een – moeten staan dragen 432
 week, nog een – van de rekening zijn 432
 week, nog een – van de telling zijn 432
 week, nog een – van haar tijd zijn 432
 week, nog een – van kant zijn 432
 week, nog een – van tijd 432
 week, (nog) een – voor haar/de tijd zijn 432
 week, over een – kalven (moeten) 432
 weekmondig 608
 weeplekken 855
 weer 538, 577, 898, 899, 902, 904, 904, 905, 936
 weer op de ere komen 490
 weer optrekken 514
 weer spullig worden 419
 weer, briedstige – 910
 weer, gesneden – 899
 weer, jonge – 902
 weer, oude – 908
 weer, over en – lopen 624
 weer, weg en – lopen 624
 weerborstel 396, 825
 weerbutsen 478
 weertje 902, 904
 weeruier 463
 wees 545, 861, 903
 weesje 545
 weeskinderen 862
 weesvarkens 862
 weesveulen 545
 weg, 774, 774, 1003, 1047
 weg en weer lopen 624
 weg in de banden zijn 443
 weg jong 774
 weg zijn van zijn karree 833
 weg, achterkwartier van de handzij – 357
 weg, de banden vallen – 443
 weg, de banden zijn – 443
 weg, de kant van de – af laten weiden 494
 weg, niet – kunnen 410
 weg, noes en dwars over de – 625
 weg, van de mem – zijn 546
 weg, van de moeder – zijn 545
 weg, vierklauwens 622
 weg, voorkwartier van de handzij – 356
 wegbrengen 926
 wegen 763
 wegen, met het kordeel – 764
 weggooien 456
 wegpakken, parten – 344
 wegsnijten 456
 wegspringer 610
 wegzetten 654
 wegzetten, van de meer – 653
 wegzetten, van de moeder – 653
 wei 462, 878, 926, 926, 927, 935,

1.1.1.2.

1037, 1052, 1053, 1054
 wei-schot 354
 wei, (de -) bezetten 491
 wei, de - in gaan 489
 wei, (de -) injagen 491
 wei, de - opvliegen 491
 wei, (de -) voljagen 491
 wei, (de -) volzetten 491
 wei, dikke - 1054
 wei, er is een vlieg in de - 409
 wei, er is een vlieg in de - 409
 wei, in de - doen 489, 491
 wei, in de - gaan 489
 wei, in de - halen 489
 wei, in de - jagen 489
 wei, in (de -) jagen 491
 wei, in de - leggen 489
 wei, in de - liggen 488
 wei, in de - lopen 884
 wei, in de - staan 884
 wei, in (de -) zetten 491
 wei, in de - zijn 488
 wei, in de - zitten 488
 wei, in een andere - doen 492
 wei, lege schot voor de - 354
 wei, naar de - brengen 489, 926
 wei, naar de - doen 489, 491, 494, 926
 wei, naar de - gaan 494
 wei, naar de - jagen 926
 wei, naar de - leiden 926
 wei, op de - gaan 489
 wei, op (de -) jagen 491
 wei, op de - zetten 489, 926
 wei, op (de -) zetten 491
 wei, van - veranderen 926
 wei, van de - halen 490
 weibeest 328
 weibeestje 328, 340
 weibotermelk 1054
 weibulten 479
 weide, naar de - gaan 489
 weidebeest 354
 weiden 324, 487, 489, 494, 884
 weiden, aan het - zijn 487
 weiden, de kant van de weg af laten - 494
 weiden, laten - 323, 487, 494, 926
 weiden, laten - langs de kant 494
 weiden, lopen te - 488
 weiden, los lopende - 488
 weider 328, 350
 weidraad 927
 weien 910
 weien, altijd goed - 910
 weier, goede - 910
 weierd, goede - 910
 weigeraar 607
 weigeren 609
 weihout 505
 weik 1054
 weikaas 1054
 weikoe 428
 weikramp 461, 475, 486
 weikrampen 475
 weikuch 477
 weimelk 462
 weinig, paard met - lichaam 596
 weinig, te - actie hebben 635
 weinig, te - kalk 859
 weipaal 321, 322, 322
 weipiket 322
 wejpoot 483
 weischaap 892
 weistier 342
 weitanden 371

weitijs 489
 weitje 878
 weitouw 320
 weiveulen 546
 weiziekte 475, 477
 weke hoef 664
 weke hoorn 664
 weke voet 664
 weken, de drie - door zijn 431
 weken, kurre van vier - oud 818
 weken, varken van vier tot acht - 819
 wekepoot 664
 wel 446
 welvers 722
 wendel 1005, 1011
 wendelen 617
 wenden 458, 617
 wenden, de klink 458
 wenden, het rooi - 458
 wender 1004, 1011
 wenderik 1005
 wenkelen 617
 wennen 677
 wentelen 444, 616, 845, 912
 wentelen van ukxel 912
 wentelen, in de moor - 845
 wentelen, zich - 912
 wepelen 836
 weresloof 914
 werk gaan maken 440
 werken 424, 440, 449, 649, 836, 1038, 1048
 werken, aan het - zijn 649, 836
 werken, al - 836
 werken, al zijn best - 449
 werken, beginnen te - 440
 werken, goed - 449
 werken, hard - 649
 werken, leren - 677
 werken, met een kalfmachine - 445
 werken, op het kalf - 449
 werkhengst 600
 werkmanskoe 950
 werkos 345
 werkpaard 605
 werkschuw 609
 werkt, de klink - mee 641
 werktroom 719
 werkzadel 735
 werpen 649, 851
 werpen, biggen - 851
 westeren 624
 weter muk 339
 weteren 838, 887
 weterkooitje 874
 wibberen 854
 wie 1008, 1012, 1015
 wiede 1012
 wiede wie 1008
 wiedetje 963, 964
 wiedoeder 298
 wieg 1040
 wiegelzichte 853
 wiegen 624
 wick 1000
 wicken 614, 615, 840, 842, 992
 wieker 605, 1011
 wiel 446, 1002, 1045
 wielder 1006
 wiele 1002, 1008, 1008, 1008, 1012, 1013, 1013
 wiele wiel 1008, 1008, 1012
 wioletje 1013
 wiewiewiele 1006
 wiendel 1006

wiender 1005, 1008, 1011
 wienders 1012
 wiene 1008
 wier 572
 wiet 1000, 1002, 1008, 1012
 wiete 1008
 wietje 1008
 wietjes 1012
 wijd geavanceerd 431
 wijd staan 636
 wijd, te - open staan 636
 wijd, te - stappen 633
 wijd, te - van achter stappen 633
 wijderzetten 324
 wijdeborst 637
 wijfje 896, 905, 941, 1006, 1011, 1014
 wijfjeseend 1006
 wijfjesgans 1011
 wijnpokken 855
 wijs meisje 882
 wil, kunnen kalven als het - 442
 wil, kunnen kalven als ze - 442
 wild 329, 414, 465, 602, 608, 610, 1009
 wild beest 329
 wild haar 672
 wild koe 328
 wild ras 329
 wild staan 409
 wild worden 464
 wild zijn 409, 464
 wild, in het - gekweekt 329
 wild, uit het - komen 329
 wilde 329, 330
 wilde beest 328, 330
 wilde koe 328, 330
 wilde zucht 463
 wilde, halve - 330
 wilde, koe uit een - stal 329
 wildekant 611
 wilderig 610
 wildewater 910
 wildlopig 414
 wilds 611
 wildvier 475, 854
 wildvuur 475, 854
 willem 950
 willen dekken 849
 willen, niet - dragen 425
 willen, niet - ophouden 425
 willen, niet - winnen 425
 willen, niet stierig - worden 426
 willen, niet vol - komen 425
 willen, zich niet - laten melken 516
 willig 414
 willoos, kwaadaardig en - 910
 wind 1024
 wind in de uier 462
 wind op hebben 470
 wind pakken 469
 wind, daar waait de - onderdoor 596
 wind, de - waait er overheen 383
 wind, er kan te veel - onder door 382
 wind, er kan veel - onderdoor 382
 wind, met - staan 470
 wind, vol - 470
 windas 446
 windblaas 1024
 windborstel 396
 windbuik 468
 winde 446
 windei 1023

- windetje 1024
 windel 1024
 winden 445
 windhaal 603
 windhaar 573
 windhappen 604
 windhapper 603, 605, 674
 windknapper 603
 windpakker 603
 windpens 468
 windschepper 382
 windscherm 925
 windschot 925
 windslokker 603
 windslurper 603
 windsnapper 603
 windsnuiver 603
 windzuigen 604, 605
 windzuiger 602, 605, 674
 windzuiker 603
 windzuiper 603
 winkelen 444, 649, 845, 912
 winkelschop 317
 winnen 417, 429, 444
 winnen, bekwaam om te — 411
 winnen, niet willen — 425
 winterer 328
 winterhaar 573
 winterruig 480
 winterschurft 480
 wip 1045, 1045
 wipboog 1045
 wiplat 1045, 1045
 wippen 884, 932
 wipper 1045
 wippetouter 1045
 wipstok 1045
 wiptenen 482
 wis 497, 507, 560, 705, 755
 wishamer 319
 wishout 313
 wishouthamer 319
 wisje 755
 wisselaar 340
 wisselaar, late — 340
 wisselen 397, 617, 660
 wisselen, niet aan het — geraken 340
 wisselen, nog moeten — 340
 wisselen, nog niet aan het — zijn 340
 wisselen, laat van — zijn 340
 wisselen, (tanden) — 912
 wisseltanden 369, 371, 563
 wissen 583
 wissen kot 874
 wissepaler 319
 wit 585, 918, 988, 1026
 wit afkomen 464
 wit paard 585
 wit plekje 379, 380
 wit schaap 892, 893
 wit spellen 466
 wit verliezen 641
 wit vlekje 379
 wit vloeien 464
 wit vuilen 464
 wit-zwart 332
 wit-zwart geplekt 332
 wit, groot — schaap 892
 wit, het — uitwerpen 641
 wit, klein — schaap 893
 witbakkes 379, 396
 witbont 334
 witbont vee 332
 witborstel 524
 witbroodpap 301
 witgestreepte 396
 witgraan 298
 withoofd 397
 witkop 396, 397
 witkoren 298
 witneus 561
 witoger 659
 witoog 658
 witrood 334
 witschijt 465, 989
 witschimmel 481
 witsnuit 396, 396
 witspel 465
 witstreep 396, 561
 witte 332, 396, 397, 943
 witte afgang 465
 witte baan 562
 witte bles 380, 396, 559
 witte diarree 465
 witte etter 464
 witte ka 559
 witte kop 561
 witte lemmen 892, 893
 witte lip 561
 witte maan 561
 witte meel 396
 witte meet 561
 witte neus 379, 380, 380, 561
 witte neusvlek 379
 witte plakken 672
 witte plek 379, 380
 witte plekken 672
 witte schijt 465, 468
 witte schimmel 585
 witte snuit 379, 380, 561
 witte spel 465
 witte ster 396
 witte streep 380, 561
 witte vlek 380, 672
 witte vloed 463
 witte, heer met de — koeien 950
 witte, large — 800
 wittekop 335, 396, 397
 witteplak 380
 witteren 295
 witterschotel 317
 wittester 559
 wittigheid 1017
 witvel 288
 witvuil 453, 463
 witvuilen 453, 464
 witziekte 918
 wo wo 783
 woele 1008, 1008, 1012, 1015
 woele woel 1012, 1013
 woelen 407, 649, 845
 woender 1005
 woer-ie 770
 woer-ie-kom 770
 woer-ie-om 770
 woer-ie-weg 770
 woerd 1004, 1011
 woerie 774, 774
 woerweg 774
 woest 910
 woest doen 403
 woeste 835
 woesten 407
 woestig 849
 woet 949
 woetje 948
 woi 935, 936
 woietje 936
 wol 922
 wol, rok — 922
 wol, vuile — 922
 wolf in de staart 461
 wolf, de — in de manen 557
 wolf, de — in de staart hebben 409
 wolhaar 573
 wollen vel 923
 wolschaap 894
 wolschaar 924
 wolvacht 922
 wonden, t.b.c. met open — 484
 woitje 935, 935, 936, 936
 woord 1004
 worm 477
 worm in de kop 475
 worm in z'n huid 478
 worm op de tong 918
 wormbult 478
 wormbulten 478
 wormen 477, 477, 991
 wormen in de lever 476
 wormen inhebben 478
 wormen op de long 477
 wormen schijten 477
 wormen, last hebben van — 478
 wormen, met — zitten 478
 wormknobben 478
 wormkwaal 477
 wormpil geven 887
 wormpuist 478
 wormpukkels 478
 worp 799
 worpen, verken van twee drie . . . — 812
 wotje 935, 935, 936, 936
 wou 780
 wrak 595
 wrang 462, 479
 wrang in de uier 462
 wrange melk 462
 wranguier 479
 wrat 576, 672
 wrat op de boelee 579, 584
 wratten 377, 579, 669, 919
 wratten, voorste — 577
 wreed 414, 607, 611, 611, 849, 910
 wreef 580
 wreil 756
 wrevelkont 410
 wrijfappen 696
 wrijven 295, 634
 wrikogen 728
 wringel 1051
 wringen 673, 921, 922
 wringer 609
 wringhaar 672
 wringvlekken 672
 wrinkelen 649
 wroet 824
 wroetelen 407, 845, 978
 wroeten 407, 845, 845, 978
 wroeten, in de modder — 845
 wroeten, in het slijk — 845
 wroeten, ring op de neus voor — 871
 wroeter 309, 824, 835, 870
 wroeter, prangen van een — 870
 wroetring 870
 wrong 1051
 wrongel 1051
 wsttt 1003
 wuulder 1006
 wuundel 1006
 wuunder 1005, 1011
 x-benen 632

1.1.1.2.

york 800
yorks 800
yorks ras 800
yorks steiloortje 800
yorkse 800
yorkshire 800, 893
yorkshire verken 800

zaad 643
zaad gelegd hebben 981
zaad, geen goed — hebben 947
zaadballen 828
zaadstreng 568
zaag 446
zaagstoel 382, 941
zaaieven 298
zaal, buikriem van de/het — 740
zaalband 741
zaalriem 740
zaalrug 593
zaalsingel 740
zaam 1032
zaan 521, 1031, 1037, 1052, 1054
zaanaftrekker 1034
zaandoek 524
zaanemmer 1034
zaankit 1031
zaankom 1030, 1031
zaankroeg 1031
zaankroes 1031
zaankruik 1031
zaankuipje 1040
zaanmachine 1034
zaanplank 1046
zaanpot 1030, 1031, 1040
zaanschotel 1030
zaanstok 1044
zaanstoop 1030, 1031
zaanteil 1030
zaantest 1040
zaantobbe 1031
zaanton 1031
zaanvat 1031, 1040
zabbertong 918
zacht 608
zacht aan 779
zachte muil 608
zachte voeten 664
zachtjes 779
zachtjes aan 779
zachtjes draven 620
zadel 565, 732, 735, 735, 735
zadel aandoen 758
zadel opleggen 758
zadelblad 737
zadelboog 737, 737
zadelboom 737, 737, 737
zadelboompje 737
zadelboompjes 737
zadelbrug 737, 738
zadeldak 737
zadelen 758
zadelhout 737, 737
zadelkap 737
zadelkussen 735
zadelkussens 736
zadellap 735
zadelonderhaam 735
zadelpaard 596, 833
zadelplank 738
zadelplanken 737
zadelplankjes 737, 737
zadelraam 737
zadelreep 737

zadelriem 739, 742, 746
zadelriempje 746
zadelringen 728
zadelrug 593, 833, 833
zadelsingel 740
zadelspanen 737
zagen 835
zak 286, 364, 365, 366, 374, 374, 452, 565, 566, 568, 570, 570, 573, 650, 736, 749, 756, 828, 884, 915, 929, 929
zak, dikke — 470
zak, een — van een uier 360
zak, een dikke — krijgen 469
zak, een stukje van — snijden 920
zak, jan in de — 1052
zak, met een — 392
zak, met lage — 383
zak, pijn in de — 604
zak, pijn in de/het — 656
zak, pijn in het — 468
zak, pijn in 't — 655
zak, zonder — 387
zakbreuk, paard met een — 539
zakdarm 288
zakdoek, rode — 929
zakeind 288
zakje 288, 366
zakje, jute 929
zakkegoed, licht — 749
zakken 375
zakken, de buik laten — 513
zakken, door de knieën — 663
zakken, door de/zijn knieën 662
zakmaa 366
zakmes 922
zakpens 599
zakpijn 468, 656
zand verwijderen 924
zand, in het — in de zon liggen 979
zand, met de spriet — gooien 932
zanen 1033
zanghaantje 954
zat 410
zatte, gelijk een — (lopen) 624
zeef, 520, 523
zeef, paardeharen — 521
zeefdoek 523
zeefdoekje 523
zeefje 520, 523
zeeflap 523
zeeflapje 523
zeefslat 523
zeeg 611
zeeg schaa 931
zeel 320, 501, 502, 507, 508, 699, 703, 710, 718, 726, 727, 727, 731, 731, 734, 738, 767
zeelgetuig 734
zeelpot 1040
zeelstrengen 729, 734
zeeltje 501, 756
zeeltuig 726
zeemuier 463
zeepgat 391
zeepogen 659
zeer bekje 918
zeer, rap — gedaan zijn 606
zeuws melkschaap 894
zeik 641, 846, 885, 950
zeike 293
zeiken 641, 847, 885
zeiken, niet kunnen — 486
zeiker 569, 602, 605, 636
zeikgat 372
zeikmeer 644
zeikschepper 869

zeiksel 293, 1054
zeikziekte 486
zeis 309
zelen 729, 729
zelenstrengen 729
zelf drinken 837
zelf grootbrengen 860
zelf opbrengen 860
zelf voederen 861
zelf, zich — kwijt schijten 466
zelfstandige scheper 929
zemelaar 603
zemelen 888
zenen 286, 286
zenen, dikke — 286, 286
zenuwtrek 670
zenuwwater 467, 654, 666, 669
zere bek 918
zesentwintig 1023
zesjaar 550
zesjaars 550
zesjarig 550
zesmaander 546, 547
zestander 907
zetsel 476
zettanden 371
zetten 323, 489, 981
zetten, aan de keet — 323
zetten, aan de lijn — 323
zetten, aan de pin — 323
zetten, aan de staak — 323
zetten, aan de stek — 323
zetten, aan de stok — 323
zetten, aan de tui — 323
zetten, aan een paal — 323
zetten, apart — 653, 862, 887
zetten, baggen van de zog — 862
zetten, bij een ander — 861
zetten, blok — 683
zetten, de poten zo lomp als een koe — 410
zetten, een kip — 981
zetten, een kloek — 981
zetten, een kram op zijn neus — 870
zetten, een paalbeest — 323
zetten, een ring op de/zijn neus — 870
zetten, gebonden — 323
zetten, getuierd — 323
zetten, in de hachten — 766
zetten, in de hand — 762
zetten, in de kar — 759
zetten, in de stengen — 766
zetten, in de voerstrengen — 766
zetten, in (de wei) — 491
zetten, in een emmer — 996
zetten, in een emmer water — 996
zetten, in een ketel water — 996
zetten, in een kloekenkooi 996
zetten, in een kooi — 996
zetten, in een mand — 996
zetten, in een vat — 996
zetten, in een vat met water — 996
zetten, in gang — 629
zetten, in het kloekvat — 996
zetten, in het lammerenhok — 887
zetten, in het water — 996
zetten, jongen alleen — 887
zetten, klemmen — 345
zetten, korter — 762
zetten, kruiselings — 631
zetten, onder een mand 996
zetten, op de bleek — 323
zetten, op de keet — 323
zetten, op de tui — 323, 494
zetten, op de wei — 489, 926

- zetten, op (de wei) – 491
 zetten, op eieren – 981
 zetten, op piket – 323
 zetten, op stal – 489
 zetten, op stek – 323
 zetten, op tuier – 323
 zetten, op water en brood – 993
 zetten, terug – 489
 zetten, tot een pol – 932
 zetten, tweede tanden – 398
 zetten, van de meer – 653
 zetten, van de oude – 653
 zetten, van de zog – 862
 zetten, van het oude – 653
 zetten, van 't paard – 653
 zetten, voor elkaar – 632
 zetten, zich droog – 421
 zetten, zich op zijn achterste benen – 624
 zetten, zich op zijn achterste poten – 624
 zetten, zijn twee tanden gaan – 617
 zeug 806, 809, 810, 810, 812, 812, 816, 818, 823, 823, 882
 zeug mee keuren 811
 zeug met vitjes 811
 zeug van de eerste keer 811
 zeug, bag die van de – af kan 819
 zeug, bij de – gezet worden 817
 zeug, eerste – 812
 zeug, gesneden – 808
 zeug, guste – 810
 zeug, jonge – 810, 811, 812, 818, 823
 zeug, kwade – 842
 zeug, oude – 812
 zeug, oudere – 812
 zeug, van de – afzetten 862
 zeug, volgroeide – 812
 zeugebak 875, 875
 zeugebox 875
 zeugehok 875
 zeugekeef 875
 zeugekooi 875
 zeugekooi, in de – 860
 zeugekot 875, 875
 zeugekrat 875
 zeugeloopt 818
 zeugen houden 863
 zeugenest maken 835
 zeugestal 875, 875
 zeugetang 871
 zeugje 810, 812, 816, 818, 821, 823, 880
 zeugje, dragend – 810
 zeugje, jong – 812
 zeugkooi 875
 zeugziekte 856
 zeuren, liggen te – 649
 zeven 379, 380, 1033
 zeven jaar 550
 zevenjaars 550
 zever 435, 455, 651, 654
 zever in de knie 654, 667
 zicht 521
 zichtbaar vuil 437
 ziek 479, 665, 855
 ziekte op de poten 989
 ziekte van aujeszky 858
 ziekte, blauwe – 855
 ziekte, de – 989
 ziekte, engelse – 859, 991
 ziekte, kwade – 854
 ziekte, razende – 486
 ziekte, terende – 990
 ziekte, vallende – 467, 918, 991
 ziekte, zondagse – 655
 zief 574
 ziel, te groot van – 376
 zien 293, 1022
 zien of dat het een goed of een slechte is 1022
 zien of dat ze een ei opheeft 997
 zien of het goed is 1022
 zien, de baarmoeder laten – 459
 zien, de koningskop laten – 459
 zien, de kop van het lijf laten – 458
 zien, de lijfbol laten – 458
 zien, de rooi laten – 457
 zien, een die zich schoon laat – 604
 zien, het aan de/d'r uier – 648
 zien, het koningskop laten – 458
 zien, het laten koningskop – 458
 zien, het lijf laten – 457
 zien, het rode laten – 457
 zien, het rood laten – 457, 459
 zien, het rooi laten – 457
 zien, het voorlijf laten – 458
 zien, laten – 459, 642
 zien, zich slecht laten – 625
 ziet er goed uit 387
 ziet, ge – het lijf 458
 zift 521, 523
 ziftdoekje 523
 ziften 1033
 ziftje 521, 523
 ziftkan 521
 ziftmandje 521
 zig-zag (lopen) 624
 zig-zag, in – gaan 625
 zij 520, 523, 1034
 zij, op een andere – leggen 444
 zij, paardsharen – 521
 zijachterhak 583
 zijde, linker – 554
 zijde, linkse – 554
 zijdoek 523
 zijdoek, grove – 523
 zijdoekje 523
 zijden 1033
 zijg 520, 523
 zijg, haren – 521
 zijgdoek 522
 zijgdoekje 522
 zijgen 1033
 zijger 520
 zijgje 520, 523
 zijglap 523
 zijglapje 523
 zijgnetje 523
 zijgpapier 523
 zijgpot 520
 zijgschotel 520, 523, 1034
 zijgschoteldoekje 523
 zijgsletje 523
 zijgteems 520
 zijgtuil 523
 zijgtuiltje 523
 zijgvat 520
 zijgvod 523
 zijgwattjes 523
 zijgwatten 523
 zijgzak 523
 zijgzeefje 520
 zijgzift 520
 zijgziftje 520
 zijgzijde 523
 zijken 293
 zijlap 523
 zijlapje 523
 zijlijnt 717
 zijplanken 737
 zijriem 745
 zijriemen 727
 zijschotel 521, 523
 zijset 523
 zijsetje 523
 zijstangen 723
 zijstangen, gebogen 724
 zijstukken 738
 zijtje 521
 zijvat 523
 zijvod 523
 zijzeef 521
 zijzift 521
 zilt 665, 666, 667, 668, 669
 ziltpoot 666
 ziltpoten 667
 zingen 403, 973, 975, 977
 zinger 465
 zinke 479
 zinken 462
 zinkes in de uier 462
 zinking 479, 667, 668, 668
 zinking in de uier 462, 463
 zinksel 1051
 zinnig 609
 zit goed in elkaar 387
 zit, de ederik – vast 471
 zit, de boom – er los in 512
 zit, de was – er dik aan 647
 zit, er – een daas op hun rug 409
 zit, er – (een) kalf op 430
 zit, er – een kou in 659
 zit, er – /is (een) kalf in 430
 zit, er – klam aan de uier 647
 zit, (er – meer) jacht (in) 510
 zit, het – er tegen 435
 zit, het – vast 516
 zitbeen 381, 581
 zitbout 581
 zitten 982
 zitten, bij de zoeg – 860
 zitten, (er) – stopjes aan de demen 647
 zitten, heeft 't overal – 387
 zitten, het hebben – 431
 zitten, in de ruif – 971
 zitten, in de wei – 488
 zitten, in het stof – 979
 zitten, kort aan de grond – 834
 zitten, met het schijt – 886
 zitten, met kalf – 430
 zitten, met malten – 516
 zitten, met wormen – 478
 zitten, op het nest – 982
 zittend, nog in het ei – kieken 962
 zij 1003
 zijodder 496
 zijodderen 494
 zo maar aan lopen 620
 zo maar heen slagen 625
 zo rap niet 779
 zo zot als iets staan 414
 zo, de poten – lomp als een koe
 zetten 410
 zoeg 807, 809, 810, 810, 812, 812, 812, 818, 823, 823, 882
 zoeg mee kurren 811
 zoeg mee vitjes 811
 zoeg verlossen 859
 zoeg, bij de – zitten 860
 zoeg, geslipte – 809
 zoeg, gesneden – 808
 zoeg, gesteriliseerde – 809
 zoeg, goede – 812
 zoeg, grote – 812
 zoeg, jonge – 810, 812, 818, 823
 zoeg, kleine – 818

1.1.1.2.

- zoeg, kwade — 835
 zoeg, lege — 810
 zoeg, op de — letten 860
 zoeg, oude — 812, 823
 zoeg, van de — doen 862
 zoeg, verse — 812
 zoegebak 875
 zoegekot 875, 877
 zoegekrets 875
 zoegestal 875
 zoeggelt 822, 823
 zoegje 810, 811, 816, 818, 818, 823, 882
 zoegje, aankomend — 823
 zoegje, gesneden — 809
 zoegje, klein — 816
 zoei 847
 zoek 879, 881, 882, 912
 zoeken 307, 307, 624, 998
 zoeken, gaan — 307
 zoeken, naar de moeder — 912
 zoeken, nest — 835
 zoeker 658
 zoet 608, 611, 779
 zoete melk 1016, 1035
 zoete mutten 339
 zoete romen 1017
 zoetemelker 339
 zoetemelkscalf 339
 zoetemelksmutter 339
 zoetjes 779, 882
 zoetjes aan 779
 zog 455, 653, 807, 809, 810, 811, 812, 812, 812, 818, 823, 823, 853, 880, 882, 887
 zog afgeven 838
 zog aflaten 838
 zog die voor de eerste keer gebagd heeft 812
 zog geven 838
 zog hebben 648
 zog in de uier hebben 648
 zog laten komen 838
 zog laten vallen 838
 zog mee vitjes 811
 zog stoten 838
 zog, afgetrokken van het — 832
 zog, baggen van de — afdoen 862
 zog, baggen van de — afzetten 862
 zog, baggen van de — vatten 862
 zog, baggen van de — zetten 862
 zog, bij de — blijven 860
 zog, bij een ander — leggen 862
 zog, eerste — 811, 812
 zog, er is — in de uier 836
 zog, gesneden — 809
 zog, jonge — 810, 811, 812, 823
 zog, kwade — 835
 zog, manse — 809
 zog, ondeugende — 835
 zog, oude — 812, 823
 zog, oudere — 812
 zog, valse — 835
 zog, van de — afdoen 862
 zog, van de — afzetten 862
 zog, van de — zetten 862
 zog, zijn — loslaten 838
 zogen 838, 887
 zogende baggen 818
 zoggekooi 875
 zoggekot 875
 zoggenkooi 875
 zogje 823
 zogje, jong — 812
 zogkooi 875
 zogstaan, gaan — 839
 zok 853, 881, 887
 zok, het — neerlaten 838
 zokmoeder 896
 zokverken 821
 zomen 367
 zomen, grove — 366
 zomer in de uier 479
 zomerhaar 573
 zomerkoren 298
 zomerkwartier 479
 zomerruig 480
 zomerschurft 480
 zon, in het zand in de — liggen 979
 zondagse ziekte 655
 zondagsziekte 655
 zondagsziekte 655
 zonnebaden, liggen te — 979
 zonnebrand 467
 zonnen 979
 zoogmand 504
 zoi 296, 798, 892, 1009
 zoolen 1048
 zool 573, 585
 zoomuier 463, 479
 zot 465, 610, 632
 zot in de kop hebben 464
 zot lopen 624
 zot rondlopen 409
 zot staan 409, 464, 611, 945
 zot zijn 409
 zot, het — in de kop 657
 zot, het — inkrijgen 409
 zot, zo — als iets staan 414
 zotlopig 414
 zotstierig 414
 zotten 400
 zottin, als een — lopen 409
 zucht 424, 463, 468
 zucht in de uier 463
 zucht in de uier komen 424
 zucht in de uier krijgen 424
 zucht krijgen 424
 zucht op de uier 463
 zucht op de uier hebben 424, 648
 zucht op de uier komen 424
 zucht op de uier krijgen 424
 zucht, met de — staan 424
 zucht, wilde — 463
 zuchtig 666
 zug 807, 810, 810, 812, 812, 818, 823, 823, 879, 882
 zug, dekrijpe — 810
 zug, gesneden — 808
 zug, jonge — 810, 812, 818
 zug, oude — 812
 zug, oudere — 812
 zuggekooi 875
 zuggekot 875
 zugje 810, 818
 zuigbag 816
 zuigeling 543, 545, 546, 547, 547, 547, 548, 815, 816, 904, 904
 zuigelingetje 338, 817, 818
 zuigelinglam 901
 zuigen 653, 836, 838, 843, 887
 zuigen, bij de moeder — 837
 zuigen, laten — 887
 zuigen, niet meer — 546
 zuigen, (ze) laten — 838
 zuigen, zijn best — 837
 zuigende big 816
 zuiger 545, 573, 603
 zuigertje 651, 861
 zuiglam 901, 904
 zuiglap 650
 zuiglapje 650
 zuigtanden 369, 564
 zuigtanden afnemen 872
 zuigtanden, uitvallen van — 912
 zuigveulen 545, 546, 547, 547
 zuigveulentje 546
 zuiken 837, 887
 zuiklam 901
 zuil 1040
 zuipen 404, 837, 843
 zuipen, beginnen te — 837
 zuiver 450, 452, 650, 853, 886, 917
 zuiver lekken 946
 zuiver, goed — melken 511
 zuiver, niet — gehouden 943
 zuiver, niet — gesneden 539
 zuiveren 435, 453, 853, 917, 922, 1048
 zuivering 435, 438, 452, 917
 zuiverlapje 524
 zult 665, 672
 zure melk 455, 462, 1051, 1052, 1054
 zure romen 1017, 1052
 zure room 1051
 zuur 602, 605, 1018
 zuur paard 602
 zuur van de melk 1051
 zuur worden 1018
 zuurpot 1031
 zuursel 1051
 zwaai 1051, 1055
 zwaaien 628, 629, 636, 649, 919
 zwaaijer 638, 918
 zwaar 382, 384, 393, 516, 599, 601, 646
 zwaar gebit 724
 zwaar in de billen 389
 zwaar paard 599
 zwaar slag 383
 zwaar, half — 598
 zwabberen 624
 zwadder 1037
 zwadderaar 632
 zwadderei 983
 zwadden 624, 1038
 zwaddegat 919
 zwadderpot 984
 zwadderstand 1042
 zwaddevat 1041
 zwak 608, 612
 zwak in de koot 663
 zwak op de benen 859
 zwak, niet — 594
 zwakke benen 859
 zwakke lendenen 833
 zwakke rug 833
 zwakke, een — rug hebben 833
 zwakslot 513
 zwalmee 982
 zwalmepot 982, 1029
 zwalpe 982
 zwalpei 982, 1024, 1029
 zwalpen 624, 630
 zwalper 982, 984, 1029
 zwalppot 1024, 1029
 zwaluwgaten 372
 zwam 463
 zwamknobbels 463
 zwamming 667
 zwamuier 463
 zwans 569
 zwansen 683
 zware drift 821
 zware droes 676
 zware knol 599
 zware kou hebben 676
 zware poten 601
 zware, 'n — 393

- zware, een – bonk 599
 zwart 332, 590, 801, 893
 zwart gehoppelde 332
 zwart geplekt 332
 zwart geplekte 332
 zwart geplekte koeien 332
 zwart maanoog 658
 zwart ras 332
 zwart schaap 893, 893
 zwart vee 332
 zwart-bont vee 332
 zwart-bonte 332
 zwart-bonte beesten 332
 zwart-bonte koe(ien) 332
 zwart-bonten 332
 zwart-wit 332
 zwart-wit geplekt 332
 zwart-witte koc 332
 zwart, een – bad pakken 845
 zwart, het – 618
 zwart, hollands – 335
 zwartbeen 384
 zwartbont 332, 801
 zwarte 332, 783, 783, 943
 zwarte beest(en) 332
 zwarte bonte 332
 zwarte brand 855
 zwarte gebloemde 332
 zwarte geplekte 332
 zwarte koe(ien) 332
 zwarte kop 590
 zwarte koppen 936
 zwarte lemmen 893
 zwarte mest 618
 zwarte plekken 855
 zwarte staar 658
 zwarte vlies 658
 zwarte, een – 893
- zwarte, half – 332
 zwärthoppel 332
 zwartje 783
 zwartkop 590, 894
 zwartschimmel 587
 zwavelen 624
 zweep 497, 710, 751, 753, 755, 1045
 zweepflusje 754
 zweepje 751, 755
 zweepkoord 753
 zweepslag 753, 754
 zweepslinger 753
 zweepsnoer 753
 zweepstaf 752
 zweepsteel 752
 zweepstok 752
 zweeptol 754
 zeeptop 752
 zweeptouw 753
 zweer 672
 zweerderij aan zijn bil 476
 zweerpoot 483
 zweetkussen 736
 zweetschimmel 588
 zweetvos 588, 589, 589, 589, 589,
 589
 zwei 1037
 zwelketel 314
 zwellen 424, 946
 zwellling 666, 667, 668
 zwemmen 630
 zwengel 731
 zwengelen 624
 zwenken 624
 zwenselen 624
 zwerage 672
 zweren 481, 672, 855
 zweren, de manen – 673
- zwerend 462
 zwerende maan 673
 zwerige poot 483
 zwering 462
 zwerm 463, 825, 953
 zweten 649
 zwiem 755
 zwiemel 525
 zwiemelen 624
 zwiempje 755
 zwieren 624, 649
 zwieren, de staart – 836
 zwierrad 1045
 zwiers 866, 1052, 1053, 1054
 zwirts 1036
 zwijmelaar 625
 zwijmelachtig 410
 zwijmelen 410, 624, 631
 zwijn 797
 zwijndrecht, van – 919
 zwijnmaat 299
 zwijntje 815, 818
 zwik 1045
 zwikkeren 624
 zwikzwak 593
 zwillerat 577
 zwilwrat 577
 zwilwratten 584
 zwing 502, 699, 733, 763
 zwing, een schakel voorkrijgen in
 de – 762
 zwing, in de – staan 762
 zwing, voor de – staan 762
 zwingen 992
 zwissen 992
 zwoegezichte 674
 zwong 1045

De volgende woorden of woordgroepen zijn in de paragraaf 1.1.1.2. geheel of gedeeltelijk tussen vierkante haken geplaatst, omdat ze op het moment van bewerking niet of niet met zekerheid of slechts ten dele getypeerd konden worden.

a	kòðashinnakə 954	schríkkəl 883
ansnaa(j) 763	kotsj 536	sééjn vérrakə 815
armang 623	kózzə 821	séns 736
b	krittəra 976	sjassər 928
béjɹ 819	kruttə 778	sjchriəl 660
bəljúü 601	küüb 880	sliebəs 1037
bérnòjəch 629	l	sliwsələ 683
bərnòzjəch 913	lak 1037	spòrzəch, er — op staan 631
bigkuuskəs 815	lék 1037	staaɹɹawgəl 746
bijɹ 821	liékwiənajrə 992	steef 639
bikkə 536	liënaar 1024	steef zjijn 640
blessən 944	lòest 778	stétslééch 715
bòèkòbòèk 721	lòəo 1024	stòəchə 778
boraal 756	m	streup 892
brøem 1052	määjkə 582	t
c	mèèkə 499	téllənan 620
d	mestip 925	təngər 724
dämmər 868	meur 827	téttaléér 1049
deenə 825	míessəm 581	tíəngkétíng 723
déj zoeg 882	mingələn, het verken — 870	tjimskəs 821
dəmmələ 627	mòèjtər, in de — plodderen 845	tjuukə 964
deulək 1055	mòət, kom — 948	tjuus 797
dòm 900	mónnəgəsp 706	tòòkələ 980
drásjkər, vieze — 910	mòognəl 870	troenkə 870
e	mòòtléj 727	tum kloppən 678
f	n	u
flèkkə 838	nèskə 815	v
g	nèuwsreem oowət də gillə 706	verrakəspor 828
gəotriemkə 699	nezza 797	vié 814
gənecs 946	nézzə 815	víén 814
gəvojtə, zjijn eigen — 633	nezzəkə 815	víēr koorden 753
gój déùcht 831	ngtsjə 880, 881, 882	vòlləmə kònt 553
h	notjəs 830	w
hòttə 593	nürən 424	wəstərən 975
hottu, met de — varen 764	o	wétta 377
hòttuu, varen met de — 764	óbéér 588	wíjn 1049
hulst van de uier 946	òetə 917	wòrrə 778
i	òngərèut 449	wòrtə 630
íechniéssə 581	oovj 854	x
j	oovərstiel 440	y
jaar 1006	p	z
jerríe 710	piéjə 967	zakkənfèech 936
k	pòèndaa 1024	zeugə zittən 860
kaakòp 396	poerrəch 849	zwəssə 798
kaasriet 1054	pòzjə 821	
kallə 828	pòzjakə 821	
kállə 884	püürrəkə 815	
kərpəl 1005	q	
kəjèur 956	r	
ketballən 912	réech 897	
kingkiríè 723	reegə kój 376	
kiríès van de achterbroek 747	reekalfsəl 437	
kiwəkə 815	rénasselen 449	
kleevə 722	résier 746	
klóktórt 987	reuwgəl 900	
kòèlspiittə 995	ripsakkə 400	
kòlòstrum 618	roet 751	
kómə éé 963	rouhen 1005	
kónasj 880	s	
kòntòòj 631	schérrəbét 1049	
	schòksəl 450	
	schòlksəl 450	

INHOUDSOPGAVE

1.1.1.2. VEETEELT

(vervolg van pag. 783)

–.2. <i>Kleinvee</i>	795	Big van vier tot acht weken	818
		Big van acht tot twaalf weken	819
–.2.1. <i>Het varken</i>	795	Big van drie tot vijf maanden	821
–.2.1.1. <i>Soort en herkomst</i>	795	Mannelijk varken van vijf tot twaalf maanden	821
Varken	795	Vrouwelijk varken van vijf tot twaalf maanden	822
Kudde volwassen varkens	797	Mannelijk varken van meer dan één jaar	823
Troep biggen in het algemeen	798	Vrouwelijk varken van meer dan één jaar	823
Troep biggen uit één worp	798		
Varkens van het ras dat hangende oren heeft	799	–.2.1.3. <i>Lichaamsdelen</i>	823
Varkens van het ras dat staande oren heeft	800	Kop	823
Gekruist varken	800	Snuit	824
Gevlekt varken	801	Poot	824
Exportvarken	801	Weerborstel	824
		Uier, alle tepels samen	825
–.2.1.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	801	Tepel	825
–.2.1.2.1. <i>Het mannelijk varken</i>	801	Roede	827
		Zaadballen	828
Volwassen mannelijk varken (ongesneden)	801	Vrouwelijk geslachtsdeel	828
Gesneden mannelijk varken	803	Krul in de staart	829
Binnenbeer	805	Tenen	829
Fokbeer	806	Staart	830
		–.2.1.4. <i>Eigenschappen</i>	830
–.2.1.2.2. <i>Het vrouwelijk varken</i>	806	Doodgeboren, gezegd van een big	830
Vrouwelijk varken	806	Achterblijver	830
Gesneden vrouwelijk varken	808	Goed groeiend varken	830
Onvruchtbaar vrouwelijk varken	809	Varken dat niet vet wil worden	832
Vrouwelijk varken dat nog niet heeft gejongd	809	Vermagerd door het veelvuldig zogen, gezegd van de zeug	832
Vrouwelijk varken dat heeft gejongd	810	Varken met een te hoge rug	832
Zeug die voor de eerste keer gejongd heeft	812	Varken met een doorgezakte rug	833
Zeug die meer dan één keer gejongd heeft	812	Varken met een lange rug	833
Fokzeug	812	Varken dat op hoge poten loopt	834
		Varken met korte poten	834
–.2.1.2.3. <i>De big</i>	812	Zeug met meer dan twaalf tepels	834
Jong varken, big	812	Boosaardig varken	835
Gecastreerde mannelijke big	816	Boosaardige zeug	835
Vrouwelijke nog zuigende big	816	–.2.1.5. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	835
Mannelijke niet meer zuigende big	817	Een nest maken voor het werpen, gezegd van de zeug	835
Vrouwelijke niet meer zuigende big	818	In barensnood zijn, gezegd van de zeug	836
		Zuigen, drinken bij de zeug	836
–.2.1.2.4. <i>Naar leeftijd onderscheiden</i>	818	Zelfstandig drinken, niet bij de zeug	837
Big van nul tot vier weken	818	Zogen, gezegd van de zeug	838
		De biggen „roepen” voor het zogen, ge-	

zegd van de zeug	838	Varkens mesten	863
Bedanken	839	Mestvarken	864
Elkaar in de staart bijten, gezegd van biggen	839	Varkensvoer in het algemeen	865
Knorrend geluid maken	839	Vloeibaar varkensvoer	865
Doodliggen	841	Vast varkensvoer	866
Driftig nalopen van de zeug door de biggen	842	Houten stamper	866
Schreeuwen	842	Ton om gekookt varkensvoer in te be- waren	868
Slobberend geluid maken bij het eten	843	Metalen scheplepel	869
Zich schuren tegen een paal of boom (vanwege de jeuk)	843	Ringen	869
Wroeten	845	Neusring	870
Door de modder rollen	845	Ringtang	871
Vaste uitwerpselen	845	Castreren, gezegd van varkens	871
Vloeibare ontlasting	846	Persoon die varkens castrereert	871
–2.1.6. <i>Voortplanting</i>	847	Mes waarmee men castrereert	872
Tochtig, gezegd van een vrouwelijk var- ken	847	Tang waarmee men castrereert	872
Teeldriftig, gezegd van het mannelijk varken	849	Naald waarmee men castrereert	872
Dekken	849	Knippen, gezegd van tanden	872
Laten dekken	849	Houten raam om de nek van een varken	872
Bij dekking bevrucht	850	Muilkorf	873
Beerboer	850	Biggenmand	873
Dekgeld	850	Biggenkooi	874
Jongen, biggen ter wereld brengen	850	Hok van de zeug	875
Nageboorte	852	Hok voor de beer	875
Afscheiding geven uit de schede na het werpen	853	Kooi voor mestvarkens	876
Melkgift van de zeug	853	Varkenswei	877
–2.1.7. <i>Ziekten</i>	853	Uitlaten van de varkens	878
Slingerziekte	853	–2.1.9. <i>Roepwoorden, vleinamen</i>	878
Snuffelziekte	854	Roep- en lokwoorden voor varkens	878
Vlekziekte	854	Vleiwoord voor het varken	880
Zeugziekte	856	Roep- en lokwoord tot een big	880
Tepel waar geen melk uitkomt	856	Vleiwoord voor de big	881
Diarree	856	Vleiwoordje ter geruststelling van de zo- gende zeug	882
Diarree hebben	857	–2.2. <i>Schaap en geit</i>	882
Mond- en klauwzeer	857	–2.2.0. <i>Algemeen</i>	882
Kortademigheid	857	–2.2.0.1. <i>Soort en herkomst</i>	882
Carréziekte	858	Eenling	882
Ziekte van Aujeszy	858	Tweeling	882
Pokken	858	Drieling	883
Prolapsus uteri	858	–2.2.0.2. <i>Lichaamsdelen</i>	883
Varkenspest	858	Kop	883
Biggengriep	858	Poot	883
Abortus, verwerpen	859	Hak	883
Engelse ziekte, rachitis	859	Koot	883
–2.1.8. <i>Behandeling, verzorging</i>	859	Uier	883
Helpen bij het biggen werpen	859	Tepel	883
Big met koemelk grootbrengen, leppen	860	Mannelijke geslachtsorganen	884
Lepbig	861	Roede	884
Biggen overzetten	861	Zaadballen	884
Biggen spenen	862	Vrouwelijk geslachtsdeel	884
Varkens houden in het algemeen	862	–2.2.0.3. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	884
Varkens fokken	862	Dartel springen van de jonge dieren in de wei	884

Grazen	884	Dekrijk eenjarig schaap	896
Herkauwen	884	Muntig schaap	897
Vaste uitwerpselen van schaap en geit	884		
Vloebare ontlasting	885	–.2.3.2.2. <i>Het mannelijk schaap</i>	897
Diarree	886	Mannelijk schaap	897
Diarree hebben	886	Gesneden mannelijk schaap	899
–.2.2.0.4. <i>Voortplanting</i>	886	–.2.3.2.3. <i>Het lam</i>	900
Periode der drachtigheid	886	Lam	900
De dieren helpen bij de geboorte	886	Mannelijk lam	901
Nageboorte	886	Vrouwelijk lam	902
Spartelen van de jonge dieren vlak na de geboorte	886	Moederloos of door de moeder verstoten lam	903
Eerste melk	886	Paaslammetje	903
Melkgift	887		
Zuigen	887	–.2.3.2.4. <i>Naar leeftijd onderscheiden</i>	904
Zogen	887	Jong vrouwelijk schaap tot ongeveer een 1/2 jaar	904
–.2.2.0.5. <i>Behandeling en verzorging</i>	887	Jong schaap van een 1/2 tot 1 jaar	904
Jongen met koemelk grootbrengen	887	Jong mannelijk schaap tot ongeveer een 1/2 jaar	904
Jongen afzonderen	887	Jong mannelijk schaap van een 1/2 tot 1 jaar	904
Melken	887	Jong vrouwelijk schaap van een 1/2 tot 1 jaar	905
De wormpil geven	887	Volwassen vrouwelijk schaap van meer dan één jaar	905
Nagels bijknippen	887	Volwassen mannelijk schaap van meer dan één jaar	905
Mes waarmee men nagels bijknipt	888	Volwassen schaap in het algemeen van meer dan één jaar	905
Tang waarmee men nagels bijknipt	888	Eenmaal geschoren schaap	905
Schaar waarmee men nagels bijknipt	888	Tweemaal geschoren schaap	906
Ruwvoer	888	Driemaal geschoren schaap	907
Krachtvoer	888	Schaap met vier paar vaste tanden	907
Ruif voor het hooi in de stal	888	Oud versleten vrouwelijk schaap	907
Ruif voor het hooi in de wei	889	Oud versleten mannelijk schaap	908
Bak voor krachtvoer in de stal	889		
Bak voor krachtvoer in de wei	889	–.2.3.3. <i>Lichaamsdelen</i>	908
–.2.3. <i>Het schaap</i>	889	Tepel	908
–.2.3.1. <i>Soort en herkomst</i>	889	Horens	909
Schaap	889	Staart	909
Kudde schapen	891	Melkgebit	909
Schaap dat behoort tot het ras grote schapen met een witte vacht	892	Blijvend gebit	909
Schaap van het ras kleine schapen met een witte vacht	892	–.2.3.4. <i>Eigenschappen</i>	909
Schaap van het ras met een bruine vacht	893	Stoter	909
Schaap van het ras met een zwarte vacht	893	Goed grazend, gezegd van het schaap	910
Schaap van het ras met een bonte vacht	893	Kwaadaardig schaap	910
Melkschaap	893	–.2.3.5. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	910
Wolschaap	894	Geluid voortbrengen, gezegd van een schaap	910
Vleesschaap	894	Melktanden verliezen	912
Eersteklasschaap	894	Zich op de rug wentelen	912
Tweederangsschaap	894	Geluid maken, gezegd van de lammeren	912
Schaap, genoemd naar de kop van de ram	895	Zich rekken	912
Schaap, genoemd naar de vorm van de bek	895	–.2.3.6. <i>Voortplanting</i>	912
–.2.3.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	895	Tochtig, gezegd van een schaap	912
–.2.3.2.1. <i>Het vrouwelijk schaap</i>	895		
Vrouwelijk schaap in het algemeen	895		

Geneigd tot paren, gezegd van de ram	913	Schape van de ene graasplaats naar de andere leiden	926
Periode der bronstigheid	913	Schape in een vanghok drijven	926
Dekken, met het schaap als object	913	Trechtersvormige omheining	926
Laten dekken, met het schaap als object	913	Omheinde graasplaats	926
Dektuig	914	Door sloten omgrensde plaats om te grazen	927
Springlap	914	Afrastering van de graasplaats	927
Onbevruichte ooi	915	Schaapherder	927
Bevruichte ooi	915	Herder die alleen zijn eigen schape hoedt	929
Lammeren ter wereld brengen	916	Herder die alleen de schape van een ander hoedt	929
Nageboorte	917	Herder die zowel zijn eigen als ook anderen schape hoedt	929
Afscheiding uit de schede	917	Herderin	929
Afscheiding geven uit de schede	917	Schaapherder (spotbenaming)	929
–.2.3.7. <i>Ziekten</i>	917	Herderstas	929
Enterotoxaemie, het bloed	917	Linnen lamsbuidel	929
Mond- en klauwzeer	918	Herdersfluit	929
Ecthyma, zere bekjes, muilscurf	918	Breien	929
Coenurosis, draaiziekte	918	Breinaaldenkoker	929
Zwaaier	918	Rustend met de stok voor op de grond, gezegd van de schaapherder	930
Schaapspokken	919	Herdersschopje	930
Leverbotziekte, distomatose	919	Haak aan het schopje	931
Necrobacillosis, rotkreupel	919	Stok met dwarsstuk	931
–.2.3.8. <i>Behandeling en verzorging</i>	919	Vangstok	931
Lammeren overwennen	919	Trokaar	931
Betasten, met het schaap als object	920	Herdersfluitje	931
Castreren met de „open” methode	920	Schaap dat voorop loopt	931
Castreren met de „gesloten” methode	920	Schaapsbel	931
Gereedschap waarmee men castrereert	920	Afgedwaald schaap	931
Couperen	921	Met zand gooien	932
De staart met een ring couperen	921	Herdershond	932
De staart met een gummiring couperen	921	Rond de kudde lopen, gezegd van de hond	932
De staart met een mes of schaar couperen	921	Naar de schape happen, gezegd van de hond	932
De staart met de hand couperen	922	Drijf de schape bijeen (bevel aan de hond)	932
Het achterste van de schape zuiver maken	922	Jaag de schape vooruit (bevel aan de hond)	933
Scheren van de schape	922	Loop voor de schape uit (bevel aan de hond)	933
Gehele afgeschoren wolvacht	922	Bevel aan de hond om de schape hard aan te pakken	933
Schape na het scheren 's nachts binnenhouden	923	Belet de schape over een bepaalde lijn te komen (bevel aan de hond)	933
Schapescheerder	923	Blijf liggen (bevel aan de hond)	933
Schaapsschaar	924	Schaapherdersverblijf op de heide	933
Schape wassen, enige tijd na het scheren	924	–.2.3.9. <i>Roepwoorden, vleinamen, spotbenaming</i>	933
Schape wassen, enige tijd vóór het scheren	924	Roep- en lokwoorden voor het schaap	933
Wasinrichting voor schape	924	Roep- en lokwoorden voor het lam	935
Zomerverblijf	925	Roep- en lokwoorden voor de hamel	935
Winterverblijf	925	Vleiwoord voor het schaap	936
Verplaatsbare schutting	925	Vleiwoord voor het lam	936
Loopstal	925	Schaap (spotnaam)	936
Staldeel voor schape die pas geworpen hebben	925		
Grote deuren van de schapestal	925		
Bovendeur	925		
–.2.3.8.1. <i>Hoeden</i>	925		
Schape hoeden	925		
Schape naar de graasplaats leiden	926		

–2.4. <i>De geit</i>	936	Onvruchtbare geit	946
–2.4.1. <i>Soort en herkomst</i>	936	Door natuurlijke oorzaken onvruchtba-	
Geit	936	re, mannelijke geit	947
Geit van het kleine ras	937	–2.4.7. <i>Behandeling en verzorging</i>	947
Toggenburger	938	Bijvoederen	947
Saanengeit	938	Borstelen	947
–2.4.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	938	Castreren	947
–2.4.2.1. <i>De mannelijke geit</i>	938	Castreertang	947
Mannelijke geit	938	Castreermes	947
Gecastreerde mannelijke geit	939	Dekgeld voor de geit	947
–2.4.2.2. <i>De vrouwelijke geit</i>	939	Geitestal	947
Vrouwelijke geit	939	Bokkestal	948
–2.4.2.3. <i>Het jong van de geit</i>	939	Geitjesstal	948
Jonge geit	939	–2.4.8. <i>Roepwoorden, vleinamen</i>	948
Mannelijk jong van de geit	940	Roepwoorden voor de geit	948
Vrouwelijke jong van de geit	940	Vleiwoord voor de geit	949
–2.4.2.4. <i>Naar leeftijd onderscheiden</i>	941	Roepwoorden voor de jonge geit	949
Oude versleten geit	941	Vleiwoord voor de jonge geit	949
–2.4.3. <i>Lichaamsdelen</i>	941	Spotnaam voor de geit	950
Horens	941	Spotnaam voor de geitenhouder	950
Sik	941	–3. <i>Pluimvee</i>	950
Lelletjes aan de hals	941	–3.1. <i>Kippen</i>	950
Staart	941	–3.1.1. <i>Soort en herkomst</i>	950
Tepel	942	Kippen	950
–2.4.4. <i>Eigenschappen</i>	942	Troep kippen	952
Geit die maar blijft staan mekkeren	942	Kriekip	954
Geit die veel melk geeft	942	–3.1.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	955
Stinkende bok	942	Haan	955
Met de hakken naar binnen staan	943	Gesneden haan	956
Met korte haren	943	Vechthaan	957
Met lange haren	943	Hen	957
Met zwarte haren	943	Hen met kuikens	958
Met witte haren	943	Kuiken	960
Met bruine haren	943	Mannelijk kuiken	960
–2.4.5. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	943	Vrouwelijk kuiken	961
Uitwerpselen	943	Nog in het ei zittend kipje	962
Met de horens stoten, gezegd van de bok	943	Pas uit het ei gekropen kipje	963
Geluid voortbrengen, gezegd van de geit	944	Jonge kip	964
–2.4.6. <i>Voortplanting</i>	944	Haan zonder staart	966
Tochtig, gezegd van de geit	944	Hen zonder staart	967
De geit naar de bok leiden	945	Tweeslachtige jonge kip	968
Dekken, gezegd van de bok	945	–3.1.3. <i>Lichaamsdelen</i>	968
Bevrucht	945	Sporen	968
Niet bevrucht	945	Het geheel der geslachtsorganen van de	
Een zwellende uier krijgen	945	kip	968
Zwellen van de tepels	946	Kam	969
Jongen ter wereld brengen	946	Hangkam	969
Nageboorte	946	–3.1.4. <i>Eigenschappen</i>	969
Drooglikken	946	Van veren wisselen	969
Aanzetten tot drinken	946	Ruitijd	971
		Een dag overslaan bij het leggen	971

—3.1.5. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	972	Roepwoorden voor de kip	998
Kraaien, gezegd van de haan	972	Vleinaam van de kip	1000
Geluid voortbrengen, gezegd van een kip	973	Roepwoorden voor het kuiken	1000
Geluid voortbrengen, gezegd van een broedse kip	975	Vleinaam voor het kuiken	1002
Geluid voortbrengen, gezegd van een jonge kip	976	Roepwoorden om de klokken te lokken	1003
Met de poten in de aarde krabben	977	Roepwoorden om de kippen weg te jagen	1003
Een zandbad nemen in de zonneschijn	978	Roepwoorden voor de haan	1004
Aan de leg zijn	979	—3.2. <i>Eenden</i>	1004
Van de leg afraken	980	—3.2.1. <i>Soort en herkomst</i>	1004
		Eend	1004
—3.1.6. <i>Voortplanting</i>	981	—3.2.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	1004
Treden	981	Mannelijke eend	1004
Een kip te broeden zetten	981	Vrouwelijke eend	1006
Broeden, op eieren zitten	981	—3.2.3. <i>Verrichtingen, gedrag</i>	1006
Bebroed, onbevrucht ei	982	Roepen, gezegd van eenden	1006
Bebroed, bevrucht ei	983	Lopen, gezegd van eenden	1007
Broeds	985	—3.2.4. <i>Roepwoorden, vleinamen</i>	1007
Broedende kip, die men op eieren heeft gezet	986	Roepwoorden voor de eend	1007
Broedse kip, die men niet wil laten broeden	986	Vleinaam van de eend	1008
Broedsel	987	Roepwoorden voor de jonge eend	1008
		Vleinaam van de jonge eend	1008
—3.1.7. <i>Ziekten</i>	987	—3.3. <i>Ganzen</i>	1009
Snot	987	—3.3.1. <i>Soort en herkomst</i>	1009
Pokken en difterie	988	Gans	1009
Vogeltuberculose	989	Troep ganzen	1009
Pseudovogelpest	989	Wild, gezegd van ganzen	1009
Kalkpoten	989	—3.3.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	1010
Dikke leverziekte	989	Mannelijke gans	1010
Pullorum	989	Vrouwelijke gans	1011
Coccidiose	989	Jonge gans	1011
Bronchitis	990	—3.3.3. <i>Roepwoorden, vleinamen</i>	1012
Ziekten van de krop	990	Roepwoorden voor de gans	1012
Veren plukken	990	Vleinaam van de gans	1013
Blauwe kamziekte	990	Roepwoorden voor de jonge gans	1013
Bevroren kam	990	Vleinaam van de jonge gans	1013
Beefziekte	990	—3.4. <i>Kalkoenen</i>	1013
Uitzakken van de legdarm	990	—3.4.1. <i>Soort en herkomst</i>	1013
Vogelcholera	990	Kalkoen	1013
Gaapziekte	991	—3.4.2. <i>Naar geslacht en/of leeftijd</i>	1014
Vallende ziekte	991	Mannelijke kalkoen	1014
Engelse ziekte	991	Vrouwelijke kalkoen	1014
Marekse kippenverlamming	991	—3.4.3. <i>Roepwoorden</i>	1015
Schurft, wormen, luizen	991	Roepwoorden voor de kalkoen	1015
—3.1.8. <i>Behandeling, verzorging</i>	991	—4. <i>Producten</i>	1015
Kortwieken	991	—4.1. <i>Van het vee</i>	1015
Nestei	993		
Kippen selecteren op geslacht	993		
Een haan snijden	994		
Kip van broedsheid genezen	995		
Met de hand voelen of de kip op het punt staat te gaan leggen	996		
Eieren uithalen uit de nesten	997		
—3.1.9. <i>Roepwoorden, vleinamen</i>	998		

Melk	1015	Melk zeven	1033
Dun, gezegd van melk	1017	Melkafromer	1033
Zuur, gezegd van melk	1018	Afgeroomde melk	1034
Droogrek voor vaten en emmers buitenshuis	1018	Karnen	1037
Koelbak voor de melk	1019	Karnton	1038
Gestremd, geschift, gezegd van melk	1019	Karnmolen	1040
Stremmen, schiften, gezegd van melk	1020	Draaiende karnton	1041
		Karnstaf	1042
		Karnschijf	1044
—4.2. <i>Van het pluimvee</i>	1020	Boog	1045
Ei	1020	Wip	1045
Schouwen, gezegd van een ei	1021	Koning	1045
Vierdeel eieren	1023	Karngemak	1045
Ei zonder schaal	1023	Deksel van de karnton	1046
Dooier	1024	Boter	1046
Eiwit	1026	Klomp boter	1047
Vlies	1026	Kneden, gezegd van boter om de karnemelk eruit te drukken	1047
Schaal	1026	Bak om boter te kneden	1048
Ei van de schaal ontdoen	1027	Karnemelk	1049
De eierschaal doorprikken	1028	Stremsel	1051
Bedorven ei	1028	Waterachtig vocht van oudere karnemelk	1053
—5. <i>Verwerking van veeteeltproducten</i>	1029	Boterlepel	1053
—5.1. <i>Het karnen</i>	1029		
Aarden schotel waarin men de melk te romen zet	1029	—5.2. <i>Het kaas maken</i>	1053
Stenen pot waarin men de room bewaart	1031	Kaas	1053
Room	1031	Wei	1054
Afromen	1033	Platte kaas	1055
		Kaasmandje	1055
		Register over de afleveringen 3-4-5-6 van Deel I Agrarische Terminologie	1056

TEN GELEIDE BIJ DE ZESDE AFLEVERING

Met deze aflevering wordt de lijn van vorige afleveringen voortgezet wat betreft gevolgde methode van bewerking en presentatie van het materiaal. Nu in deze band de paragrafen 'het kleinvee', 'het pluimvee', 'de producten' en 'de verwerking van de producten' verschijnen, is het hoofdstuk 1.1.1.2. 'de veeteelt' afgesloten. Aan het einde van deze aflevering vindt men het register over het hele hoofdstuk 'veeteelt'.

Aan de paragraaf 'het kleinvee', waarin ook opgenomen is de terminologie van de schaapherder, werkten mee onder begeleiding van prof. dr. A. Weijnen en drs. H. Crompvoets de student-assistenten mej. L. de Koning en de heren P. Versteegde, J. Verkroost, J. van Schijndel en A. Dams, waarbij A. Dams en uiteindelijk J. van Schijndel de verschillende werkzaamheden van de student-assistenten coördineerden.

De Duitse vertaling van de lemma-opschriften voor 'het kleinvee' verzorgde drs. F. Stoks na voorbereidend werk door A. Dams; de Engelse en Franse vertaling verzorgde de heer E. van der Putte, lic. Germaanse talen, uit Turnhout na voorbereidend werk van de heer H. Cloosterman, T.A.P.-medewerker.

Het ponsklaar maken van de taalkaarten geschiedde door J. van Schijndel, terwijl mej. J. Vissers de gegevens ponste en mej. C. Frissen bij deze handelingen coördinerend optrad.

De tekeningen werden verzorgd door de heer B. Fekkes van de audio-visuele dienst van de Katholieke Universiteit te Nijmegen.

Aan de paragrafen 'het pluimvee', 'producten' en 'verwerking van de producten' werkten mee onder begeleiding van prof. dr. A. Weijnen en drs. J. Vromans de student-assistenten mej. de Keijzer, mej. J. Vissers, mej. C. Frissen en de heer Th. Hendrickx, waarbij C. Frissen de werkzaamheden coördineerde.

De Duitse vertaling van de lemma-opschriften voor deze paragrafen maakte drs. F. Stoks na voorbereidend werk van A. Dams; de Engelse en Franse vertaling verzorgde ook voor deze paragrafen de heer E. van der Putte, na voorbereidend werk weer van H. Cloosterman.

Het ponsklaar maken van de taalkaarten geschiedde door C. Frissen. De gegevens hiervoor werden geponst door J. Vissers.

Zowel voor 'kleinvee' als voor 'pluimvee' redigeerde drs. J. B. Berns de lemmata die betrekking hadden op ziekten.

Dr. J. van Bakel, hoofd van de afdeling computerlinguïstiek aan de K.U., gaf adviezen in verband met de automatisering van het register. Met behulp van het Universitair Rekencentrum is door J. van Schijndel en T.A.P.-medewerker drs. H. Nijenhuis het register verder uitgewerkt en geperfectioneerd.

Voor de bronnen van de lemmata verwijs ik naar de bibliografie in de

'Voorlopige Inleiding op het Woordenboek van de Brabantse Dialecten'.
Voor deze aflevering zijn als aanvulling hierop van belang:

R. Alaers, *Uit de taal van het landbouwbedrijf in het Westen van de provincie Antwerpen*, Gent 1969, licentiaatsverhandeling (afgekort als *Alaers*)

J. Ceusters, *Landbouwtermen opgetekend te Halle (Brabant) en omgeving*, Leuven 1972, licentiaatsverhandeling (afgekort als *Ceusters*)

P. Pipers, *Landbouwwoordenboek*, Antwerpen 1911 (afgekort als *Pipers*).

Een woord van dank past degenen die deze aflevering de nodige steun gaven, in het bijzonder mr. T. van Rijn, algemeen directeur der A-Faculteiten en drs. H. Borghouts, beheerder van de Faculteit der Letteren. Een woord van dank ook voor de Nederlandse Organisatie voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek (Z.W.O.), die de subsidie verleende voor het drukken.

Tenslotte is deze aflevering vooral te danken aan het feit dat drs. H. Crompvoets gefinancierd kon worden door de gelden uit de onderzoekpool van de Katholieke Universiteit te Nijmegen.

16 mei 1979

drs. H. Crompvoets